Ἀρβ 60 … 381

ὅθεν καὶ τὰ χρέως ἀνυμνοῦντες αὐτὸν κραυ-
γάζομεν· σκέπασον ἡμᾶς· ἐν τῇ σκέ-
πῃ τῶν πτερύγων σου· μέγιστε Μιχαὴλ ἀρ-
Οἱ ἄγγελοί σου Χριστὲ τῷ θεῷ μου τῆς ÷ χάγγελε:
μεγαλωσύνης· σὺν φόβῳ παρεστῶτες·
δὲ τῇ σῇ φωτοχυσίᾳ ἀεὶ λαμπόμενοι·
ἐν τοῖς ὑψίστοις [illegible] λοι· καὶ τῆς βου-
λῆς σου λειτουργοί· παρὰ σοῦ ἐκπεμ-
πόμενοι· [illegible] φωτίσατε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν:
λ Ν συντάξει ἀρχῆς καὶ παρρησίας· καὶ τῶν ἡμῶν
ἀγγέλων ἀρχηγὸς ἀρχιστράτηγος· πά-
σης ἀνάγκης καὶ θλίψεως· μόνον καὶ δε-
ινῶν· ἁμαρτημάτων ἐλευθέρωσον· τ
εἰλικρινῶς ἀνυμνοῦντας· καὶ αὐτο
μένος σε ἐνδόξει· συναρίστ ὡς ἀ
τὸν ἄϋλον καθορῶν· καὶ τῶν ἀπερ
φωτί· τῆς θεοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ δόξης· κ
λαμπόμενος. αὐτὸς γὰρ φιλαν
καὶ ἡμᾶς ἐκ παρθένου περ σε
σοῦ βουληθεὶς τὸ ἄνθρωπον:· δ
Ἐν ὥρῳ ὡσεὶ ὁμοῦ τιμῶν ἀρχιστράτ
Ὁ κανὼν ... ἦχος λ ... τῶν ὁ λὴν ἐ
Τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἀγγέλων· τὸ
πάντων ἥλιον· τὸν καταυγάζο

χαιρουμένη στερεὰ φωνῇ. ἐπὶ τῶν στομάτων ὁ λαὸς προέ-
βοησε· παρθένον μήτηρ τὸ ἐλάχιστον τε·
φθόγγου λόγος παρὰ ἐμὴν χείλη σαρκί· παρθένον σῶμα θεοῦ
μαθητὴς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀληθῶς ἀλήθεια·

μηνὶ τῷ αὐτῷ η΄ ἡ γέννησις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου·
καθισμ(α) ἦχ(ος) δ΄ κατεπλάγη Ἰωσήφ·

Τ μαζόνσον Δα(βί)δ· τί ὤμοσέ σοι ὁ Θ(εό)ς· ἅ μοι
ὤμοσε φησί· καὶ ἰδοὺ ἐπλήρωσεν εἰπών·
ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς κοιλίας σου δώσω
τὴν παρθένον· ἐξ ἧς ὁ πλαστουργὸς Χ(ριστὸ)ς
ὁ νέος Ἀδάμ· ἐτέχθη βασιλεὺς· ἐπὶ
τοῦ θρόνου μου· καὶ βασιλεύει σήμ-
ερον ὁ ἔχων τὴν βασιλείαν ἀσάλευτον·
ἡ στεῖρα τίκτει τὴν Θ(εοτό)κον· καὶ τροφὸν τῆς

Ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαὶ καὶ ἐξ ὀσφύος
τοῦ Δα(βὶ)δ ἡ θεόπαις Μα-
ριὰμ· τίκτεται σήμερον· ὅθεν ἡ σύμ-
πασα καινουργεῖται καὶ θεο-
ποιεῖται· συγχάρητε αὐτῇ ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ· αἰνέσατε αὐτήν αἱ πατριαὶ τῶν
ἐθνῶν· Ἰωακεὶμ εὐφραίνεται· καὶ
Ἄννα πανηγυρίζει κραυγάζουσα·
Ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος· ÷ εἰ

ταῖς τῶν θαυμάτων λαμπρότησι· καὶ
τὴν ἀγγέλων ἀναπλάττοντα· πάντοτε
Μιχαὴλ χαρμονικῶς ὑμνολογήσωμεν:·

Ὁ τοὺς ἀγγέλους ποιήσας φλόγα πυρὸς
κε· ἀποπλημμερῶντας δυνατοὺς· τὸν σὸν
τασσομ ἄρχον θέλημα· μέσον αὐτῶν δια-
λάμποντα ἔδειξας· ὥσπερ ἀστέρα
Μιχαὴλ τὸν ἀρχιστράτηγον:·

Ὑμνολογοῦμέν σε πάντες τὸν ἀγαθὸν κύριον·
τὸν δωρησάμενον ἡμῖν τεῖχος ἀχθερὶς
ἀπαρρησιάχητον· καὶ ἀπερελπίστως τοῦ
ξερεῖς μας· πάντοτε κινδύνων σωτῆρον
τὰν μασ τὸν ἱερὸν Μιχαήλ:·

[..]τῇ ἐπιστασίαις σου θείαις· ἀποτελεῖς πάντοτε
[..]ο τε· τὸν θεῖον οἶκον σου σαφῶς· ἀρχ[..]
[..]υλαουν ἱλασμὸν ὄντα· ἀδικουμένων
[..]ρος φυλαγμὸν· μὸ σώοντος φιλαδελφοῦ·
[..]ν πάσσον θ(εο)ῦ πρωτάγγελε:·
[..]ταν ὄντων θαύματα· πασῶν στῆς βροτοῖς
[..]ται· ὁ ἀκατάληπτος θ(εό)ς· ἐκ σοῦ σαρ-
[..] ἐπιστασίαν· ἀποτεχθεὶς ἀπει-
[..]με· σώζων με· τὸν ἀπαλλαχθέντα
θορ[..]κλοπῆ τοῦ ὄφεως:·
[..]ος περεων ἡ βροντὴν καὶ κτίζοντα:·

[illegible]

ἀναγ[illegible]

[illegible]

καρδίας [illegible]

καὶ υἱὸς [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

καὶ [illegible]

[illegible]

ἀρχῇ καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] πρὸς δὲ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

α̅ περὶ Χ(ριστο)ῦ [illegible] 380.

1

ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς· ἐκ τῆς πειερας τίκτεις·
ἡ χάρις καρποτομεῖν λαμπερὸς ἀπὸ
χαρᾶς ἀφ' ἐμοῦ νυν ... κ(αὶ) ... τῆς θ(εοτό)κου
γεννητὸς ἐγεννόμενος· οὐκ ἐστὶν ἄλλος
ὡς σύ· τοῦ γεινομένου γεννητόρος μὲν θε-
ὀλήπτε· ἡ γὰρ θεὸ δόλος κόρη· τοῦ θ(εο)ῦ
τὸ σκήνωμα· τὸ παναλλον ὅρος· διὰ σοῦ
ὦ τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς δοξάζουν θεάω ⁜ ἡ μὲν δὲ δόρη-
ματος ὁ ἐκ πατέρας καρπὸς· ἀναλάμψας
π(ατ)ρί· τοῦ παντοπάντος μὴ ... οὐρανοῦ κατ...
τοκεατοεορος· ὑπόμνως τὴν κοσμικὴν·
τῶν ἐνα θεῶν μ(ὲ)ν δι' ἀλέλυται πειεροσ... ·
μὲ ἐσαὶ μὴ τὴν μει· τῆς θ(εοτό)κου χορείας...
κράζουσι· κ(αὶ) χαρὴν τὸ μὲν ἔχει ἐρε· ...ασθ
τὴ λησοφορουσίνησε... ὁ κ(ύριο)ς· ὁ π(ατ)ρ ἐχ...
...χ· καὶ λαμπερὸν δοχεῖον· ἀπὸ παλ-
ον χαρὰ ... ἡ ἀμνάδα ἡ ... κλεῆς φάνει
...τε τοκεῖν· τὴν πρόβολον ἀληθῶς·
ἡ παρθένη ὡς τὸ θεῖον ἀπαυγαθῆς...
...αι παρθενικαῖς· καὶ κοσμημένη
λαμπρὸ τῆς χάρισμα· τὸ τῆς ...
...ας κάλλ· ἐμφανῶς βραβεύσασα
...ἔχουσα ... τοις στόμασι ἔλεος·

τὴν θάμαρ· τὴν χήραν προ[illegible]
συνθέμενον τὸν παῖδα [illegible] τὴν χή[ραν]
ἐκ τούτων ὁ φαρὲς καὶ ὁ ζαρά· ὅ[illegible]
δύο λαῶν τύπος ἦν· τὸν γὰρ [illegible]
τῶν ἐθνικῶν ἀκολουθεῖ ἔργοις κατὰ τὸν [illegible]
ὕστερον χρόνοις ἐφανέρωσεν· [illegible]
συνταχθῆναι· ἐκ τούτου ὁ ἰουδαϊκὸς λαός. κα[ὶ]
νόμον μὲν πολιτεία· ἐκ τοῦ [illegible]
ὃς ἐφάνη λαὸς μετὰ τὸν αὐτοῦ νόμον·
καὶ τὸν χρόνον δὲ τῶν ἀλλοφύλων μιμεῖται·
ὅτι κατὰ [illegible] καὶ [illegible] καὶ ἀλλο-
φύλων οὖσαν. [illegible] οὐ κατέκρινεν [illegible]
οὔτε τὴν [illegible] οὔτε
καὶ ὁ χριστὸς τὴν ἐθνικὴν [illegible] καὶ ἀλ-
λόφυλον καὶ [illegible] πολλήν. [illegible]
[illegible] αὐτὴν κοινωνόν· καὶ [illegible]
[illegible] ἡ μὲν πρότερον [illegible]
καὶ [illegible] καὶ [illegible] πατρίδα
καὶ συγγένειαν. οὐκ [illegible] τῶν [illegible]
[illegible] οὕτω καὶ ἡ ἐθνικὴ [illegible] τὰ πα-
τρῷα [illegible] τότε [illegible]
[illegible] τοῦ μυστηρίου· [illegible]
[illegible] τοὺς ἰουδαίους μὲν μεγαλοφρονῆ-
σαι [illegible] ταῦτα [illegible]
καὶ γὰρ τὸν βασιλέα τὸν μέγαν τὸν δαδ αὐ-
τοὶ [illegible] καὶ οὐκ [illegible]
[illegible] ἐπὶ τούτοις ὁ δαδ· Οὐκ [illegible]
οὐκ [illegible] οὔτε [illegible] οὔτε [illegible]
[illegible] ἰουδαῖον μὲν [illegible]
[illegible] ἀλλὰ χρὴ [illegible]
[illegible] ὁ μὲν [illegible]
[illegible]

2

…μμικη καὶ ἐξ ἐθνῶν προγόνων·
…γουμένων· τούτου ὅσον πρὸς Ἰουδαί-
…αὶ γὰρ πρὸς αὐτοὺς ἐγράφη ταῦτα τὸ
λόγιον· οὗτοι γὰρ μάλιστα ἦσαν οἱ θαυ-
ζόμενοι· ὁ μὲν ὡς προφήτης καὶ βασιλεύς·
ὁ ὡς πατριάρχης καὶ προφήτης·
…ν δὲ δῆλον ὅτι ἐκ τοῦ Δαβὶδ ἐκ τῆς ὁ Χριστός· ἀ-
ἀνδρὸς οὐκ ἐγεννήθη ἐκ …
…μον· ἐπεὶ οὖν γενεαλογεῖται γυναικός·
…ν ἡ τάξιν τὸ γυναικεῖον ἀπὸ τούτου τὸ
…σεμον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα
Ἰωσὴφ ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβίδ· ὁ νόμος
κελεύει δὲ ὁ νόμος μὴ ἐξεῖναι προσγαμεῖν
συνάπτεσθαι ἀλλοεθνῶν· ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτῆς φυ-
λῆς· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πατριᾶς καὶ συγγε-
νείας· ἐκ τούτου οὖν· οὐκ ἦν νόμος παρὰ Ἰουδαί-
οις γενεαλογεῖσθαι γυναῖκας· ἵνα τὸ ἔθος
φυλάξῃ, ἐγενεαλόγησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν
μνηστῆρα αὐτῆς· καὶ ἔδειξεν ὄντας ἐκ τῆς
οἴκου Δαβίδ· τοῦ μνηστῆρος γὰρ ἀποδειχθέν-
τος, ἀποδέδεικται τὸ ἐξ ἧς ἐτέχθη.
Μέμνηται δὲ τῆς παρανόμου μίξεως τοῦ Ἰού-
δα καὶ τῆς Θάμαρ· ἵνα τὴν αὐτοῦ σοῦ δείξῃ
φιλανθρωπίαν· … οὕτως καὶ τῇ ἐξ ἴσως
συγγενῶν … οὐ ταῖς κεκτημέναις αἰσχύ-
νομένοις … μὴ δὲ ἡμᾶς ποτε ἐγ-
… τῶν προγόνων κακίαν·
… τὴν ἀρετήν.
… Φάρες … κλ… ἐκ τοῦ
… ἐγέννησεν· ἐκ τοῦ Θάμαρ ἐ-
… ὅτι τοῦ … ἐκ τοῦ τίκτεσθαι

τούτου ὁ εὐαγγελιστής· ἔθος [illegible]
τῇ γραφῇ· τοῦ ποιῆσαι μνήμην [illegible]
πατέρων· ὁ δ' ἀβραὰμ [illegible] καὶ ὁ θεὸς [illegible]
αὐτῷ ἐπηγγείλατο ἐν [illegible] εὐλογίαις· πα[illegible]
μένων τῶν υἱῶν μετ' αὐτὸν· καὶ ἄλλοι τε ἄλλοι ἀλλ[illegible]
πολλοί· τοῦτο μὲν οὖν [illegible] τρεῖς [illegible]
κῶν διὰ τοῦτο παραδραμὼν ὁ εὐαγγελιστής [illegible]
ἐν τῇ μέσῃ μερίδι· ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ μερίδι [illegible]
διὰ δὲ καὶ τὸ γεγονέναι [illegible] αὐτοῦ [illegible]
μὲν [illegible] ὅτι τὸν χρόνον [illegible] χρ[illegible]
[illegible] γεγενῆσθαι [illegible] ἐκ δὲ αὐτοῦ τοῦ χῦ·
πανταχοῦ [illegible] αὐτοῦ· [illegible]
καὶ τοῦτο [illegible] λέγω δὲ [illegible]
καὶ τοῦ [illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible]
δαδ· ἀπὸ τοῦ δαδ, [illegible]
[illegible] ἀπὸ ταύτης [illegible] αὐτοῦ τοῦ χῦ· καὶ
καὶ ἀρχόμενος [illegible]
[illegible] δαδ [illegible] καὶ [illegible]
οὐμένος, ἀμφότεροι [illegible] ἐγγενομένων [illegible]
[illegible] διὸ [illegible] αὐτοῦ [illegible] εὐαγγελ[illegible]
γεγενημένας· [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] οὐκ ἔ
τι μέχρι τούτου· ἀλλὰ προστίθησι τὸν ἄν ἰωσὴφ
δρα μαρίας· [illegible] ὅτι [illegible] καὶ τοῦ
τον [illegible] [illegible] γέγραπται
ἀκούσαντες τὸν ἄνδρα μαρίας· [illegible]
[illegible] τὴν [illegible] φύσεως [illegible]
χῦ· [illegible] πατρὸς· καὶ ἀπὸ τοῦ
ἀβραάμ· πέρας ἀπὸ τοῦ δαδ· πέρας ἀ
πὸ τῆς μετοικεσίας [illegible]· δηλονότι
ὅτι οὗτός ἐστιν [illegible] ὁ χς· ὁ [illegible]

…ν προγόνων γινόμενος Σαρδέων·
…ς δὲ ἦρξεν μερίδας καὶ γενεάς
…ι κουλεγόμενος δὲ [illegible]· ὅτι λουτήρων πολλ
…ὸν μετὰ λιθοθήσων ἐγένοντο [illegible]
…ου Λυδοί· ἄλλοι καὶ ἀριστοκρατούμενοι· κ(αὶ)
…ὶ βασιλευόμενοι· καὶ ὀλιγαρχούμενοι· ἐν τοῖς
…τοῖς λοιποῖς καιροῖς· κ(αὶ) οὔτε δημαγωγούμενοι· οὐ
…ἱερέων· οὔτε βασιλέων αὐτοῖς δημοσίων.
…χομένων τῶν ἱερῶν ἦσαν ἐκεῖ λόγοι· [illegible]
χάριν [illegible] [illegible] μέρη δέ. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] αὐτοὺς
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
αὐτῶν [illegible] καὶ γὰρ ὁ Ἀρχίλοχος [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] βασιλέως [illegible]
[illegible] γέγονεν [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] βασιλεύοντος [illegible] καὶ ὁ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] τοῦ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
καὶ ὁ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
καὶ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
τῶν τριῶν βασιλέων [illegible] ὁ Ἀφρικανὸς
[illegible] [illegible] [illegible] αὐτοῦ· ὅτι
[illegible] [illegible] αὐτῶν. [illegible]

ὀφθέντος τοσῆλε τινὸς ἦν μὴ καθ' ὑπερ-
μον οὐ παρὰ ταῦτα μὲν ὄντος αὐτὴν. ἀλλ' αὐτὸ
μένου καὶ ἀδιαφόρου ὄντος μέσου καὶ κοι[illegible]
δῆλον τοῦτο αὐτὴν ποιεῖ· ὡς ὅτε πρὸς [illegible]
τὸ αὐτοῦ ἐκ παραδείγματος τὴν ἐντευξιν γί[illegible]
ναι τοῦ γεγενημένου. καὶ τὸ ἔσχεν καὶ ἐξ-
ηγήσεων· ὥσπερ δὲ καὶ τῶν παραδόξων
ἐπαγγελία τῶν ἐν τοῖς λέγουσι. τοῦτο καὶ ἐν
ταῦτα δηλοῦν ἐξηγεῖν· ὅτι τὸ ἐκ ... ἐν γραφῇ
ἔχουσαι ἐκ παραδείγματος· αἰτίου ... δὲ ἐκ
παραδείγματος. μὴ δὲ ἕτερον περὶ τὸ γαίζον·
οἷον ὥσπερ ὁ ἀστέρος ἐν μεταβολῇ· πᾶς
ὁ παρὰ τοῦ συνέχων κοσμοφορεῖται ... γνω-
κός· πᾶς ὁ τί κακὸν ἐπαρμένος. καὶ μέτριος
ε' παράδειγμα· πᾶς ὁ ... τὸ παράδειγμα τὸ ἄλλον
τὸν ναὸν ἐκ ... καὶ ἐγγραφεῖται αὐτῷ πολλοῖς
δὴ καὶ τὸν δὲ τὸν ... λέγει· ὡς οὐ καθ' μετρικῆ
ἀρετὴ λέγονται οἷον ὡς τὸν μὴ ... ἐκεῖνου
ται, ἀλλ' ὡς ἐν μερῶν ἐν ἀποστασ. καὶ ἐν τῇ
καθόλου ἀρετῇ ὅρισαι· δὴ γαρ τοῦτο οὐ μό-
νον οὐ καὶ πᾶσαι. ἀλλ' οὐ δὲ παραδείγματος
ἐκ οὐ λόγου· καὶ περὶ ἑξ ἑτέρου ἐν γνώμῃ παραδείγμα-
γένεσθαι αὐτὴν ὑπομονῇ· καὶ γὰρ ὁ νόμος
ταῖς τοιαύταις ἐκλείψεσιν κολάζεσθαι· μόνον
δὲ ἐκ καὶ τὴν εὐχαριστίαν· ὥσπερ οὐ ἄλλος
παραγενόμενος. καὶ τοῦτο ποιῆσαι αὐτὸν
δὴ ἐκκλείσων· δηλοῖ δὲ μᾶλλον τοῦ δια-
μολογῆσαι αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι κελεύων ὁ ἄλ-
λος· ἢ μᾶλλον αὐτὸ τὰ ἀκολ. ὅτι ἐν γνώσει
ἐκ παραδείγματος· ὁρωμένου γὰρ τοῦ πράγμα-
τος. ἐκ ... αἴτιος ... λέγει παράδειγ-
μα·

4.

…υχόθη. Ὅταν γὰρ ἀριθμή-
…γένεσιν, καὶ μάθῃς ὅπως τοῦ Χρι-
…τι οὗτος ἐκ [illegible] ἐστιν. Ζητοῦμεν δὲ
…αι τὸ θαῦμα τῶν περὶ τὴν γέννησιν συμ-
…καὶ ὅτι οὗτος ἐκ [illegible] ἐστι μόνον καὶ ὁ πα-
…ραχ[illegible] ἀκούων. ἐπειδὴ τοίνυν λοιπὸν
…γνοὺς αὐτὸν ἀρχόμενον παρέδωκεν ἐκεῖ-
…νον. οὐ γὰρ ὁ [illegible] δεσπότης μετὰ τῶν
ἐπιδομένων τῶν πολλῶν ἐκ [illegible]. ἵνα δὲ μὴ προ-
ἀναστρέφῃ ἀρνήσει, καὶ [illegible] ταύτῃ
ταύτας ἐπιδομένων ἀριθμὸν παρ' αὐτοῦ
[illegible] δεσπότης. τὰ ἀπὸ τῆς οἰκο-
νομίας τῆς ἀριθμὸν κατακλεῖσαι
ἐπὶ τῶν αὐτοῦ γεννήσεων, ὅτι ταῦτα ἐκ μόνου
σημαίνοντα. Οὐκ εἶπε δὲ μνηστευθεί-
σης τῆς παρθένου, ἀλλὰ ἁπλῶς μνηστευθεί-
σης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ὥστε [illegible] παράδοξον
γενέσθαι τὸν λόγον, καὶ [illegible] μετὰ τὸ
τῶν συνήθων ἀκούσασθαι τὸν ἀκροατήν.
καταγγέλλει τὴν παραδόξου πράγματος
[illegible]. ὅτι πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς,
εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.
Οὐκ εἶπε πρὶν ἢ ἀχθῆναι αὐτὴν εἰς τὴν οἰ-
κίαν τοῦ νυμφίου εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχου-
σα. καὶ γὰρ ἔνδον ᾤκει. διότι ἔθος ἦν παρὰ
πολλοῖς τοῖς παλαιοῖς, ἐν οἰκίαις τὰς
μεμνηστευμένας ἔχειν παρ' ἑαυτοῖς.
Τίνος δὲ χάριν οὐ πρὸ τῆς μνηστείας συ-
νέλαβεν, καὶ ἐκύησεν; ἵνα συσκιάσῃ τὸ
γινόμενον τέως, καὶ ἵνα πᾶσαν πονηρὰν
διαφύγῃ ὑπόνοιαν. τοῦ γὰρ

λέγων αὐτῷ· ἡ μαρτυρία μὴ φοβηθῇς ἐπειδὴ
των ὅτι ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. ἀλλὰ τί λοιπὸν
διακονίας ἡ μαρτυρία τῆς καταισχύνοι
σοι λέγων μὴ τὸ ὄνομα ἐπὶ [illegible] τι
μω· ἡ γὰρ καὶ ἡ φωνὴ γέγονεν οὐδὲν συ
μένος, ἀλλὰ μόνος σὺ αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσεις τὸ ὄνομα
ἡ γὰρ καὶ μήτηρ ὁ τόκος, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ ἐπειδὴ
ζητοῦσι αὐτόν· καὶ αὐτὸς [illegible] ὀνόματος
ἐστερημένος· οἱ κατὰ [illegible] τοῦ τικτομένου:
Οὐκ ἐπειδὴ δὲ τὸ ζητεῖν σοι [illegible]. ἀλλ' αὐτὸ ζητεῖ
ἡ μαρτυρία [illegible] αὐτὸν ἐν τούτου πρὸ αὐτοῦ
[illegible] καὶ ὅτι οὐκ αὐτοῦ [illegible]. ἀλλ' ὅτι καὶ
[illegible] διὸ καὶ ἐπιλέγει· αὐτὸς γὰρ
σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν·
σώσει δὲ τὸν λαὸν αὐτοῦ. οὐ περὶ τῶν ἰουδαί
ων εἰρηκὼς μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐθνῶν·
λαὸς γὰρ αὐτοῦ οὐχ οἱ ἰουδαῖοι μόνον, ἀλλὰ
καὶ πάντες οἱ δεχόμενοι τὴν παρ' αὐτοῦ χάριν.
καὶ ὅτι ἐστὶ τοῦτο δὲ δηλοῦται ὅτι θεὸς ὤν. ὅτι κατὰ
μόνος ἐστὶν ἀφιέναι ἁμαρτίας· οὐδὲ γὰρ
ἄλλος ἐστὶ δυνάμενος τὸ ἀφιέναι ἁμαρτί
ας. ἢ μόνη τῆς οὐσίας τῆς θεϊκῆς μόνης.
τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπειδὴ εἶπεν
τὸ μέγα [illegible] τὸ παράδοξον τῆς [illegible]
ὅτι τὸ [illegible] ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου [illegible]
καὶ ὅτι [illegible] διὰ τοῦτο καὶ
παραγίνεται ὁ ἄγγελος τὸν ἰωσὴφ τὸν δί
καιον [illegible] καὶ τῶν αὐτοῦ
[illegible] ὁ προφήτης [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τὰ παρ' αὐτ

...τὴν ἐπιτελεῖν αὐτὴ τ' ἀσθενεῖ γήρει. ἐπεὶ
γὰρ μὴ ... ἔσεσθαι παρ' αὐτοῦ μὴ ...
...ιοις ἀπαγγέλλουσα Ζαχαρίᾳ. ἔτι δὲ καὶ
...μὴ τοῦ Ἰωσὴφ ... φιλοσοφίαν, ἀγνο-
...ῶν τὴν παρουσίαν ὁ ἄγγελος. το-
σοῦτον δὲ ἦν θαυμαστὸς ὁ Ἰωσὴφ ὅτι οὐ μό-
νον οὐκ ἐθαύμαζεν. ἀλλ' οὐδὲ ἐπίστευεν. οὐδὲ
αὐτῆς τῆς ... νοουμένῃ. ἀλλ' ἐκαρτέρει τὸν
ἔλεγχον οὐχὶ ἐπίστατο. ἀλλὰ ἀπιστοῦσαν.
τοσοῦτον μὴν ... φόβος ὁ ἀνήρ.
δ κατ' ὄναρ ... αὐτῷ φαίνεται ὁ ἄγγελος
καὶ ... τοῦ Ζαχαρίου.
ὅτι σφόδρα πιστὸς ἦν. καὶ οὐ δεόμενος τῆς
τοιαύτης ὄψεως. ἐνθυμηθέντος δὲ αὐτοῦ
τοῦ ἀγγέλου. Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυίδ. ἀναμνῆσαι
αὐτὸν ... τοῦ Δαυίδ. ὅθεν ὁ Χριστὸς
ἔμελλεν ἐκ ... τὸ δὲ ...
προσέθηκεν. δεικνὺς αὐτὸν δεδοικότα.
μὴ προσδεξαμένη ... ὥσπερ ἐχθροὺς δεσπό-
τ τὴν γυναῖκα καὶ ... ὥσπερ ...
... καλεῖ δὲ αὐτὴν γυναῖκα καὶ αὐτοῦ
... μεμνηστευμένην. ὥσπερ καὶ ἑκάστοτε ...
... γαμβροὺς ... πρὸ τοῦ γάμου ...
μνηστῆρας. τί δέ ἐστι παραλαβεῖν. ἐν
οἴκῳ κατασχεῖν. καὶ μὴ ... παρα-
λαβεῖν αὐτήν. οὐ μόνον γάρ φησιν παρα-
μόνου ἀπαλλάττεται μὴ Ζῆλος. ἀλλὰ καὶ ...
... τοῦτο γὰρ δηλοῖ ὅπερ
ἐπήγαγεν ... τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν
ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. τὸ δὲ καλέσεις τὸ ὄ-
νομα αὐτοῦ [illegible] προσέθηκεν ὁ ἄγγελος ...

καὶ σοῦ μέμνηκεν· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἐξηγεῖται περὶ
τὸ ὑπέρτερον αὐτῆς μετὰ ὑμνῳδίας ἐκεῖνο. διὰ
τοῦτο αὐτὴν οὕτω καλεῖσθαι ἔφη· ἐπεὶ
ἐγγεγονότες ἐπὶ τὸ μὴ ἀθετεῖν· ἕτερον δὲ καὶ τὸ
τὸ τῆς παρθενίας ἔχεσθαι· καὶ προσαγορεύ-
εσθαι κεκλῆσθαι ἑτέρους ἑρμηνευτὰς λέγομεν
ὅτι οὐ κεκώλυται παρθένον ἀλλὰ νεανίαν.
πρὸ τοῦ γάμου· ὅ ἐκαλοῦμεν ὅτι τῶν ἀ-
λων πάντων· μᾶλλον τὸ ἐξαίρετον οἱ θ-
χουσιν ἀνδρικῶς· Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι μετὰ
τὴν Χριστοῦ σταύρωσιν ἐκήρυξαν Ἰουδαί-
οις μαρτυρίαν· καὶ ἀπεδέχθησαν τοῖς προφή-
ταις συνεργασάμενοι.
Οἱ δὲ υἱοὶ καὶ προσεπροφήτευσαν καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ
τῆς τοῦ Κυρίου παρουσίας ἐπὶ τοῦτο ἐκπορευθέντες
τοσοῦτοι ὄντες.
Σὺ παραδόξως τοῖς πᾶσιν· καὶ διὰ παντὸς χρόνου· καὶ
διὰ παντὸς πλήθους· καὶ διὰ τῆς σῆς παρθενίας·
ἡ δὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν παραγαγοῦσα μαρτυρίαν.
καὶ οὕτω τοῖς ἱκέταις ἐπαρκεῖν· καὶ
γὰρ καὶ τὸ τῆς νεανιότητος ὄνομα. ἐπὶ
τῆς παρθενίας ἕκαστον ἐγγραφῆναι τίθεμαι·
οὐκ ἐπὶ γυναικῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν·
νεανίσκοι γάρ φησι καὶ παρθένοι· πρε-
σβύτεροι μετὰ νεωτέρων· καὶ περὶ Κορὲ
δὲ ἐπικουρεύομεν λέγει· ὅτι ἐκ στό-
ματος νηπίων· τουτέστιν ἐν παρθένοις· καὶ
τὸ πρὸ τούτου δὲ ἑρμήνευμα τοῦτον τὸν λό-
γον σωτῆρος· λέγει γάρ· ἰδοὺ δὴ ὁ
κύριος αὐτὸς δώσει ὑμῖν σημεῖον· εἰς τὸ τὲ ἐπιλέγειν·
ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει· ποῖον οὖν

[illegible] μιαν κατοχήν· καὶ τὴν μὲν μαρίαν
[illegible] οὐκ ἤθελεν αὐτὸ κατοικοῦσι καὶ αὐτὸς
[illegible] τοῦ τὴν ἔχουσι· τὸ δὲ ναζωραῖος δὲ
[illegible] ὄντι καὶ μετὰ πάντων τῶν προφητῶν· ἐ
ρομένη τοῦτο, μαρίαν τὴν γυναῖκα σου δέξαι
[illegible] δὲ· ὅτι καὶ παρὰ προφήτην ἄλλως ἐκ
[illegible] τότε αὐτῷ [illegible]
[illegible] ὀνομάτων· ἐπειδὴ τοῖς γὰρ [illegible]
τῶν [illegible] οὐκ [illegible] αὐτὰ [illegible]
[illegible] χρόνος [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] προφήτου [illegible] καὶ
οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ [illegible] ἁμαρτ[illegible]
τὸν λόγον· [illegible] τοῦ
[illegible] προφήτου ὅτι ὁ χριστὸς [illegible]
[illegible] ἔλεγον οἱ
[illegible] ἰουδαῖοι· καὶ [illegible] οὐκ [illegible]
τὸ ὄνομα αὐτοῦ [illegible] ὁ προφή
της [illegible] ἀλλὰ ὁ χριστὸς, [illegible] ὅτι οὐκ
[illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible] ὄχλοι·
τοῦ [illegible] πραγμάτων [illegible]
ὅτι [illegible] ἀθρόα [illegible]
Τ[illegible] παραγίνεται [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
καὶ [illegible] τὸ ὄνομα [illegible]
[illegible] πρὸ [illegible] καὶ οὐκ
[illegible] ἀλλ' ὅτι [illegible] αὐτοῦ·
[illegible] καὶ [illegible]·
καὶ [illegible]
[illegible] μητρόπολις [illegible]
καὶ οὐδαμοῦ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ἀλλ' ἐν [illegible]

ἵνα καὶ σαφέστερον μάθῃς, ὅτι πρὸ τῶν ὁδηγὸν ἀγνώσ
φος ἦν. ἦν γὰρ μόνος ἐν μάγοις κηρύσσων· τὸ γὰρ μέλλον
τοῦ τοιούτου κηρύγματος καὶ τὴν ἐπιγνῶσιν συλλογίζεσθαι· ὁ
τί οὖν κἂν οὐδὲ γνησίως αὐτοῖς τὴν ὁδὸν οὕτως γενομένην μεγάλη
γεγονὼς ὁδηγὸν ζητεῖν· καὶ διδάσκαλον ἔσχον. ὅπως
μηνύσῃ γενέσθαι παρ' αὐτοῖς· ὡς ἐκείνους δὲ ἀδελφοί
αὐτοῦ χρηματίζουσιν οἱ περὶ τὸ σκάνδαλον.
ὥσπερ καὶ οὗτος ὁ ἀστὴρ ἐκεῖ ἀγγελία τῆς παραγγε
λίας τοῦ Μαρίας ἐγένετο θεοῦ· πολλὰ γὰρ ἐγέ
νετο παραδόξως τότε· ὅθεν συσκευάσαι
σθῆναι πρὸς τὸν τοιοῦτον τόπον. ὥστε δεῖ
ξαι οὐ τοῦ ἀστέρος οὐ ἦλθον οἱ μάγοι ἐπὶ τὴν ἀνατο
λήν. χρὴ γὰρ μαθεῖν ὅτι οὐκ ἦν εἷς τῶν πολλῶν ἀστέρων
ὁ ἀστὴρ οὗτος· μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἀστὴρ ἦν, ἀλλὰ
δύναμίς τις ἀόρατος εἰς ταύτην σχηματι
σθεῖσα τὴν ὄψιν. δῆλον δὲ τοῦτο ὅτι πρῶ
τον μὲν ἐκ τῆς κινήσεως· καὶ σελήνην καὶ ἀστέρας
ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ δύσιν ὁρῶμεν χωροῦντας·
οὗτος δὲ ἀπὸ ἄρκτου ἐπὶ μεσημβρίαν ἐφέ
ρετο· οὕτω γὰρ ἡ Παλαιστίνη πρὸς τὴν Περ
σίδα κεῖται. δεύτερον δὲ, ὅτι οὐκ ἐν νυκτὶ
ἐφαίνετο, ἀλλ' ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ ἡλίου λάμ
ποντος. τρίτον ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι καὶ
κρύπτεσθαι· ἐν ὅσῳ μὲν γὰρ ἦσαν ἐν Περσίδι
ἐφαίνετο χειραγωγῶν· ἐπειδὴ δὲ εἰσῄει
σαν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔκρυψεν ἑαυτόν·
εἶτα πάλιν δείκνυσιν ἑαυτὸν μετὰ τὸ ἐξελ
θεῖν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Ἡρώδου· ὅπερ οὐκ ἔστιν
ἴδιον ἀστέρος, ἀλλὰ δυνάμεώς τινος λογι
κωτάτης. τέταρτον ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς
δείξεως. καὶ γὰρ κατιὼν τὸν τόπον

σημεῖον ἦν· εἰ ἐν νόμῳ γάμου ἔμελλεν τί-
κτειν ἡ παρθένος· τὸ γὰρ σημεῖον ὑπὲρ τὴν κοι-
νὴν δεῖ τῶν πολλῶν ἀκολουθίαν· καὶ ξένον
εἶναι καὶ παρηλλαγμένον· ἐπεὶ πῶς ἂν εἴη
σημεῖον. ἐπειδὴ δὲ [illegible] ὁ Ἰωσὴφ ἐκεῖ-
νος [illegible] προσθήσειν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· ἐπάγει
καὶ ἐπιτείνοντος τὸ [illegible] αὐτοῦ καὶ [illegible]
ἀδέκαστον. Οὔτε γὰρ ἦν [illegible]
κελεῦσαι καὶ αὐτὸ παρ᾽ [illegible] κατασχεῖν ἣν [illegible]
παρθένον. οὔτε ἐπειδὴ ταύτης ἀπηλλάγη
τῆς ὑποψίας. ἐκέλευσεν [illegible]· ἀλλ᾽ ὁ
καὶ κατέχει· καὶ διακονεῖται τῇ οἰκονομίᾳ.
παρθένον· παρέλαβεν γάρ φησι [illegible] Μαρίαν
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. τὸ δὲ καὶ γυναῖκα συνεχῶς ὀνο-
μάσαι [illegible] ὁ ἄγγελος. οὐ κοι-
[illegible] ἐκεῖνα τὸ μνηστῆρα [illegible]·
καὶ τὴν [illegible] ἀναιροῦν
ὑποψίαν. τὸ δὲ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕ-
ως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον
ἀκούων τις. μὴ ὑπονοήσῃ μετὰ ταῦτα
ἕως. ὅτι μετὰ ταῦτα αὐτὴν ἔγνω. τὸ γὰρ
ἕως. ἔθος ἐστὶν τῇ γραφῇ πολλάκις τίθε-
ναι καὶ ἐπὶ κιβωτοῦ. οἷον ὅτι οὐχ ὑπέστρε-
ψεν ὁ κόραξ ἕως οὗ [illegible] ἕως οὗ ἐξη-
ράνθη ἡ γῆ. καίτοι οὐδὲ μετὰ ταῦτα
ὑπέστρεψεν. καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πλῆθος
εἰρήνης. ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη·
οὐ τοῦτο δὲ [illegible]. [illegible]
τοῦτο· καὶ γὰρ [illegible] μένει. τὸ
[illegible] ἐνταῦθα τὸ ἕως [illegible].

ἡρώδου· καὶ τὸ ἀξίωμα ὡς προειρηθέν, καὶ μὴ ὢν·
τοῦ βασιλέως· ἐπεὶ δὲ καὶ ἕτερος γέγονεν
μετὰ ταῦτα ἡρώδης· ὁ τὸν πρόδρομον ἀναι-
ρῶν· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τετράρχης ἦν· οὗτος δὲ
βασιλεύς· διαιρεῖ δὲ καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν
καιρὸν τιθείς· πρὸς ἀκρίβειαν ἀφηγή-
σεως πάσης· ἦν τὴν μὲν μετὰ χάριτος προ-
σέχει κατευθετοῦσα· καὶ συνήθειαν τὴν
ἰουδαίων· οὐ διὰ τὸ ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ποιεῖ τὴν
γένεσιν ἰουδαίων· τὴν δὲ ὁ πατὴρ ἀρχὴν
ἀκούων· Οὐκ ἐκ τῆς γῆς ἀλλ' ἐκ τῆς χώρας
ἰουδαίων οὐδὲ ἐκ γνώμης εἰ τῶν μηδ' ὧν αὐτὸ
ἐκεῖσε ἀπέστειλεν ὁ ἀπόστολος· καὶ αὐτὸς προσ-
δοκία γενομένων· ἡρώδης γὰρ ἀλλόφυλος ἦν·
Οὐ παῖς μὲν τοῖς μάγοις ὁ θεὸς τοῦτο ἀπεκάλυ-
ψεν· ὅτι οὐδὲ σαφῶς ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος ὄντος·
δὲ τῶν ἄλλων ἔθνων ἐπὶ τὸ πλεῖστον· καὶ ἰδό-
ντες αὐτὸν τὴν ἀρχὴν· οὐκ ἐφοβοῦντο τὸν μέλλοντα·
μόνον· ἀλλὰ καὶ ἀξιοῦσιν ἐπιτελεῖσθαι· ἐπί-
σταντο γὰρ ὅτι πολλὴν προσκυνήσουσιν αὐτῷ· καὶ
ὄντα τοῦ δήμου τὸν οὐρανόν· οὐ τοῦ βασιλέως
τὴν τυραννίδα δεδοικότες· ὃ θεὸν χρή-
σιμα ἑαυτῶν· ὅτι τοῦτο τοι· καὶ οἱ ἱερεῖς δεδοικότες
τῶν ἐγχωρίων γεγόνασιν· οἱ γὰρ ἐπισπώμε-
νοι ὥσπερ ἐτύγχανον τούτοις ἀπῄτουν· πολλῷ
μᾶλλον ἢ τὴν αὐτῶν ἐπαρρησιάσαντο· ὅτι δὲ
καὶ τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τοῦ ἀγγέλου λα-
βόντες ἀπέλυσαν· καὶ τὴν παρὰ τοῦ προ-
φήτου μαρτυρίαν· διαιρεῖ δὲ πᾶσα ἡ ἱερο-
σόλυμα ἐταράχθη· ὁ μὲν γὰρ ἡρώδης ἅτε ὢν
ὁ βασιλεὺς δεδοικὼς ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ

ἐδήλωσεν· ἀλλ' ὥσπερ γὰρ καὶ ἀμνὸν μόνον.
τοῦτο ποιεῖ· ἐπειδὴ γὰρ ἀπείρους τούτους.
οὐκ ἐκέλευσεν οὕτως ἀθρόον τοσοῦτον χαρακτη-
ρίσαι· τέως δὲ χαριεῖ μὲν μαρτυρεῖ χρη-
ἡ προσιοῦσιν· τοῦτο δὲ λέγομεν ὅτι τοῦ
τοῖς κηρύξασι τοῖς διὰ τῶν ἰουδαίων
παροῦσιν· ἐπειδὴ γὰρ τῶν προφητῶν
συνεχῶς ἀκούοντες λεγόντων περὶ τῆς
αὐτοῦ παρουσίας, οὐ σφόδρα προσεῖχον.
ἐπειδὴ καὶ παρὰ νομοθέτου ἤκουσαν αὐτὸν γεν-
νηθῆναι· τοῦτο παρ' αὐτοῖς τοῖς ἰουδαίοις ὑπ-
ολαβεῖν ἐπεὶ ἐκεῖνα ἐξηγοῦντο· καὶ παρ' ἀνθρώπων
ἐφθαρμένων ἀνθρώπων· ἀκούειν ἔσχον
μαθόντες παρ' αὐτῶν προφητῶν· ἡ μετὰ
μὲν ἐκείνων γενομένων· μεγάλης ἔσχε τοῦ
ἀμνὸς φιλοτιμίας ... προσφωνεῖν· ἀποδείξεως μοι
λοιπὸν ὅσον αὐτῆς ἀπολογίας.
Διατί δὲ δι' ὅλης τοῦ ἀθρόως θεωρίαν τοῦ
μάρτυρος· καὶ οὐ διὰ φωνῆς ἀθρόως
ἐνεχθῆναι αὐτοῖς. ἐκεῖ διαλεγόμενος ἔρχεται
τοῖς πρὸς αὐτούς· ὅτι οὐ καὶ προσεῖχον
διὰ τοῦτο αὐτὸς διὰ τῶν σημείων αὐτοὺς
κατὰ σφόδρα συγκατανεύειν· καὶ δεικνύ-
ει μαρτυρῶν μεγάλην ἐξ ἀγαθοῦ· ἐπεὶ δὲ
τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος τῆς ὄψεως αὐτοῦ
εὐπρεπείας· καὶ τὸ πρόσωπον ἐκπορεύεσθαι καὶ
γνωρίζον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ ἔργα ἐστὶν·
οὐ κηρύξει καὶ ἐκ πράξεως γνῶναι καὶ προφη-
τεύων ἐκηρύχθη. οὐκέτι διὰ τῶν ἔργων, ἀλλὰ
διαλεγόμενοι πρὸς αὐτοὺς διαλέγεται·
Ἠ πρὸς ἐμὲ ἔστη τὸν χρόνον μετὰ ταῦτα ἐν ἡμέραις

ὁμοίως κατὰ μὲν ἀκρίβειαν δηλοῦνται ἅπαντες·
οἷον τὰ κατὰ τὸν συμεὼν μὲν καὶ τὴν ἄνναν·
καὶ τὸν ζαχαρίαν· καὶ τοὺς ἀγγέλους· καὶ τοὺς
ποιμένας· ἅπερ ἅπαντα τοῖς προσέχουσιν
ἱκανὰ ἦν παρασχεῖν ἀφορμάς· τὸ γενόμενον
μόνον σημαίνει· ἢ μᾶλλον [illegible] οὐκ ὅτι οὐκέτι
γινώσκομεν ποτὲ ἔσχεν· [illegible] χρεία·
ταῦτα κατὰ [illegible] ἅπαντα [illegible]
θη· καὶ τὰ ἄλλα ἅπερ εἰρήκαμεν·

Χρὴ δὲ σκοπῆσαι ἡμᾶς καὶ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ
προφήτου· οὐ γὰρ εἶπεν ὅτι ἐμνηστευμένη
[illegible] ἀλλ' [illegible] καὶ τοῦτο προσθή-
[illegible] τὸ γὰρ [illegible] μόνον· τινὲς
δὲ τῶν ἰουδαίων ἀναισχυντοῦντες φασὶ περὶ
τοῦ ζοροβάβελ ταῦτα εἰρῆσθαι· πῶς γὰρ
ἀρχὴ τούτου λέγομεν· οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς ἰουδαίας
ἀλλ' ἐπὶ τῆς βαβυλῶνος ἐτέχθη· ὅθεν καὶ ζοροβάβελ
ἐκλήθη· διὰ τὸ ἐκεῖ σπαρῆναι· καὶ ὅσοι
[illegible] οἶδα-
σιν τὸ λεγόμενον· διὰ τοῦτο δὲ λέγει τὴν
[illegible]
[illegible] ἰούδα, τουτέστι [illegible] ἄρχοντα.
[illegible] μόνον· ἀλλὰ
καὶ [illegible]
[illegible] αὐτή· [illegible]
[illegible] καὶ
[illegible]
[illegible] οἱ ἰουδαῖοι. καὶ τῶν
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τὸν ἰουδαίων· [illegible]
[illegible] καὶ τοῦτο [illegible] τὸν γὰρ [illegible]

τῶν παίδων· οἱ δὲ ἱεροσόλυμα οἰκοῦντες·
τίνος χάριν· καίτοιγε ὁρῶντες καὶ εὐεργέτην
καὶ ἐλευθερωτήν· ἅμα ὁρῶν αὐτὸν οἱ προ-
φῆται προύλεγον· τίνος οὖν ἕνεκεν ἐταρά-
χθησαν· ἀπὸ τῆς πονηρᾶς αὐτῶν γνώμης
καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐκέκτηντο· καὶ γὰρ ὑπὸ τοῦ
θεοῦ εὐεργετούμενοι. τῶν αἰγυπτιακῶν ἐμέ-
μνηντο κρεῶν· ἐρωτηθέντες δὲ παρὰ τοῦ
ἡρώδου· ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται· καὶ οἱ πονηροὶ οἱ
ἀρχιερεῖς· ὅτι ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας.
καὶ τὸν προφήτην παρεμβάλλοντες τὴν
προφητείαν ἐξ ἧς ποιμανεῖ τὸν λαόν μου
τὸν ἰσραήλ· ὁ πονηρός. τίνος ἕνεκεν οὐκ ἐξέ-
θηκαν καὶ τὸ ἑξῆς· ὅτι αἱ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ'
ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος· ἐπειδὴ πρὸς χάριν
ἐλάλουν τοῦ βασιλέως. κολακεύοντες αὐτόν·
η' Τίνος ἕνεκεν ἡ βηθλεὲμ ἐκλέλεκται ἐν ᾗ παρα-
γίνεται ὁ χριστός· ἐγγυμνάζεσθαι πρὸ τούτου καὶ
διεγείρειν ἐκείνης αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἐξ οἰκονομίας θεοῦ
τὸ πρᾶγμα γέγονεν· τὸ γὰρ ἐκ τῆς μητρὸς
οἰκούσης διὰ τὸν σπάρτιον, ἐνταῦθα γεννη-
θῆναι· τοῦτο δὲ ἐκήρυξεν· διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐν
ἐθνικοῖς τόποις ἐκεῖνο ἐν ἡ ναζαρὲθ· ἀλλὰ ὥσπερ ἡ
σεμνοτέρα τῶν πατρικῶν τὰ διὰ δαυὶδ μὴ ἀγνοεῖ
ὥσπερ ἐξ ἐφραθᾶ ἀπάρτια τοῖς σωζομένοις·
καὶ γὰρ πολλῶν τινῶν τελουμένων προφητῶν τοι
αὐτῶν ζητήσει. ἀλλὰ πρὸς χάριν ἐκείνου λογιστέον·
καὶ γὰρ ἐν τοσούτοις τοῖς μάγοις. ἀμφότεροι ἐκ
ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς. καὶ ἀποστολὴν ὡς ὁ βα-
σιλεύς· καὶ προφήτης ἡ σοφία παρῆγεν·
καὶ ἐσφράγισε τὸ ἐν αὐτῷ γεγονὸς αὐτοῦ θεὸς· ἀνδρ

ὁ σωτὴρ ὡς προσεγγίσαι· ἀλλ' αὐτὸς γὰρ καὶ τὰ τῆς
τῆς φύσεως· ὁ δὲ γὰρ τὸ παράδοξον μαρ-
τυρίαν· τὴν μετ' αὐτοῦ. καὶ οὐχὶ ἐπὶ τὴν
ἐφ' αὐτὴν καὶ μὴ [illegible] ὅλου καὶ [illegible]
σθεν· ὅτι [illegible] αὐτὸν κατὰ [illegible]. οὕτως
χρηματίσαι· ὅτι τε [illegible] σαρκὸς [illegible]
τὸ κατὰ [illegible] θεότητα. οὕτε γὰρ πολλοὺ
[illegible] σὺν [illegible] τὴν αὐτο-
γραφὴν. οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀρχὴν [illegible] τοῦ λόγου
ἐφήσιν· ὅτι οὐκ εἰμὶ αὐτοῖς [illegible]
ταῦτα ἀρχ[illegible]. καὶ ἐπὶ τῶν [illegible]
ἵ δὲ· τὸ τῆς σαρκὸς τοῖς [illegible] προσκυνήσω-
τοῦ· οὔτε γὰρ [illegible] οὔτε
[illegible]· οὔτε ἄλλο τι τῶν
[illegible] καὶ ἐπὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτῶν [illegible] προσάγουσι δὲ
αὐτῷ δῶρα. οὐχ ὡς [illegible]. ἀλλ' ὡς θεῷ·
ὁ γὰρ [illegible] καὶ [illegible] τοῦτον
[illegible]· ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ἰουδαϊκὴν [illegible]
[illegible]· οὐ γὰρ [illegible] καὶ [illegible]
χουσιν [illegible]· τὴν δὲ [illegible] καὶ
[illegible] καὶ τὸ [illegible]
δὲ [illegible] τὸν χριστὸν
[illegible]· τὴν [illegible] αὐτῶν [illegible]
[illegible] καὶ τὴν [illegible]· ὅτι οὐκ [illegible]
[illegible]· ὅτι [illegible] οὗτος [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible]
αὐτοῖς [illegible]· [illegible] δὲ [illegible]

ἠπωὸν. τοὺς αὐτοὺς κατασύσαντας ἐξιουδαΐ
σον καὶ ἵζαντο. ὥσπερ καὶ ὁ παῦλος. οὐ γὰρ
πάντας οἷς ἐζήλου. οὗτοι ζῆλον. ἀλλ' ὅσοι διανοί
ας ἐγγεγενημένοι· ἢ δὲ μὴ πάντας ἐποί
μασεν. τοῦτο αὐτοῦ μὲν γέγονε καὶ κατηγορία.
μὴ θελήσαντος μεταβαλοῦσαι· κατ' ἐκεῖνο
μάλιστα ὁ κήρυξ δῆλος. νομίζων ἰουδαΐζοντας κω
λῦσαι τοῦ παιδίου· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀμελῆ ἐπὶ χα
ρισμα τὸ τέχνεμ. ὁ περὶ τοῦ χαρισμάτων ἀξιοῖ αὐτὸν. οὐ χρῆμα
μόνον. τὰ γὰρ ἢ χρήματα καὶ τὰ ἐγκλήματα.
ἢ κατὰ κοινὸν ἀποφῆναι αὐτὸν παρόντος τοιαύτην
ἐπὶ χάριτος. ὅτε ὁ ἀνὴρ εἰς ὀργὴν παροξυνθεὶς τὸ
σαφῆ ἐλθόντος ὅλον. ἐπὶ τὸ πρόσωπον
σαι. τοῦ ἐπιγράφοντος. καὶ κατὰ πρόσωπον προ
ἀρθεὶς παρ' αὐτοῦ· δῆλον οὖν
τῇ τοῦ χρόνου τοῦ παιδίου. ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ δὲ καὶ τὸ πᾶν τῆς περιτομῆς ἐξί
τῇ τὸ πρᾶγμα· καὶ γὰρ πρὸ πολλοῦ χρόνου
ὁ ἀνὴρ ἐπεφαίνετο μὴ κοινὸν τῷ δόγματι
ἄν· ἐπεὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς παρ' ἑκάστοις
προσωπεύσαι αὐτὸν. διὰ τοῦτο παράδοξον
ἐφαίνετο τὸ πρᾶγμα· διὰ τοῦτο δὲ ἐπὶ
κηρύσσει ὁ ἀνὴρ καὶ παρεκτραπεὶς μετὰ τὸ ἐξε
λθεῖν αὐτὸν ἐκ τοῦ κηρύγματος, ἵνα ἀπολέ
σαντες τὸν χριστιανισμὸν γεύσωνται. ἢ συμφέρουσαν
τοῖς δὲ προστήσαι τοὺς ἰουδαίους. καὶ
πάσι μὲν τοῖς τοιούτοις τὸ πρᾶγμα κατάδηλον
γένηται· οὐχ ἁπλῶς δὲ ἐπὶ διαλέξεως
ἀνὴρ. ἀλλ' ὡς προλέγων αὐτοῖς ἐπὶ καὶ
χριστιανὸν ἐν ἐκκλησίᾳ. ἵνα καὶ ἀκροατὴς
μάθῃ ὅτι οὐ τοὺς πολλοὺς μόνον. οὗτος

μαγίας· Φαίνεται ὁ ἄγγελος τῷ Ἰωσὴφ λέγων·
Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἔτι λέγει τὴν γυναῖκά σου, ἀλ-
λὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ. ἐπειδὴ τὸ τοῦ τόκου πέρας γε-
γονότος, ἐλύθη ἡ ὑποψία. καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἐπι-
στώθη· διὰ τοῦτο οὖν μετὰ παρρησίας λοιπὸν
διαλέγεται ὁ ἄγγελος. καὶ οὐ τὸ παιδίον αὐτοῦ, οὐ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καλεῖ· ἀλλὰ τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ. Ἀκούσας δὲ ἔφευγεν εἰς Αἴ-
ια γυπτον. τί [illegible] οὐκ [illegible] εἰς
οὐρανὸν ἔλεγεν ὅτι σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ. κα-
μὴ [illegible] ἑαυτὸν σῶσαι; ἐπειδὴ [illegible] ὁ ἀ-
[illegible] καὶ [illegible] εἰς
δὲ τὴν Αἴγυπτον. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος [illegible]
[illegible], ὅτι ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.
ιβ διὰ τί δὲ οὐ [illegible] χώραν ὁ προφήτης
[illegible] καὶ [illegible] ἐξ [illegible] τὸ παιδίον.
ἀλλ᾽ εἰς Αἴγυπτον. [illegible]
[illegible], καὶ οὐκ ἐξ
[illegible] χώρας. ἐπειδὴ [illegible] καὶ ἡ
Αἴγυπτος [illegible]
[illegible] καὶ
ὅτι τοσαύτην [illegible] χώραν [illegible].
Χρησμὸς [illegible] ἐξ [illegible]
[illegible] προφήτας [illegible]
Ἰουδαῖοι [illegible] τὸ ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα
τὸν υἱόν μου [illegible]
πρόσωπον. Ὅτι καὶ οὗτος προφήτας ὁ-
μοίως [illegible]
[illegible] ὅτι ἔργον· οἷον τὸ [illegible]

σώζονται οἱ μάγοι καὶ τὸ παιδίον· ἀλλ᾽ ἔτι μένει
ἡ ἀπορία· ὁ δὲ Ἡρώδης ἀγνοῶν τῆς καρδίας ἔχει
μεταξὺ τῶν χειρῶν· ἔδει γὰρ αὐτὸν μᾶλλον ἐντραπ
ῆναι καὶ σχεθῆναι κηρόδου· καὶ ἐντρεπόμενον μετα
κατανοῆσαι· ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο ἐσήμανε.
οὐκ ἂν ἐνομίσθη σαρκὶ καὶ ἀπὸ ἡλικίας ἐγένετο.
οὐκ ἂν ἐπὶ τοσοῦτον· τί δὲ οἱ κοινωνίας τῶν
γάμων· ἡ γὰρ τούτων γενομένων καὶ
πολλῶν ἀνθρώπων ὡς κοινωνικῶν γενομένων.
ἐκείνων τιμῶν ἡ παρ᾽ ὅτι μῦθος καὶ
σαρκὸς ἀμέλεια· ποῦ οὖν ἂν ἐξενεχθῆ-
ναι δείξας· ἡ παρθένος ἐσπούδασε καὶ
τὰ κατ᾽ αὐτοῦ διὰ ταῦτα ἐμαρτύρησεν· διὰ
τοῦτο οὐδὲ ἀπὸ ἑαυτοῦ μόνον πλανᾶται· ἀλ-
λὰ καὶ ἐκ κοινοῦ γίνεται· καὶ ἐν γενεαῖς
αἰῶνος χρόνος καὶ τέλος· καὶ γὰρ ἐκ τοῦ προ
φήτου· τί οὖν μέν οὖν μάγοι ἐνεπαίχθη-
σαν ταχέως· ὁ μὲν οὖν μέν δὴ δοκιμάζων ἀπο
στέλλων τὴν ἀνθρώπων χώραν· ὁ μὲν δὲ ἐκ
κόσμου τούτου γράμμα τὴν μαρτυρίαν
μαρτυρεῖ ὅτι ἀρκοῦντος ἐπὶ χεῖρας πρά-
γματι· ἡ γὰρ σωτηρία ἐν αἰσχύνη· ἐπεὶ
δὲ καὶ προσέθηκεν ἀπὸ τῆς προφητείας τοῦ
τοσούτου χρόνου· ἢ καὶ ὁ τότε κατηγο-
ρούμενος ἀκούσας αἰτίαν παρέσχε μάλιστα καὶ
πράγματι· ἐπεὶ δὲ ἑαυτὸν ὁρᾷ ὅτι ὑ-
πομένοντα καὶ μυρίους κινδύνους· μὴ
ταραχθῇ· μὴ δὲ ἡ πολλὴ ἀδικία τοῦτο
ἔτι· καὶ μὴ εἰς φανερὸν αὐτὸν ἔδει προ-
άγεσθαι πρὸς ἀπολογίαν ἀλλ᾽ ἐκεῖνο
τοῦτο τὸ ὑποδέχεσθαι· τί ἕτερον περὶ τῶν

σεως ἐκείνων ἀκούειν· διότι δὲ ὁ ἄλλος ὅσος ἦ πόνων
ὅτι ἐφ' εὔχεσθαι ἦσαν ἄγονοι οὐκ ἐκώλυσαν γὰρ κατὰ
αὐτοῖς οἱ νομοθέται πορίζειν· οὔτε κωλύουσιν
οὔτε ἀπειροῦσιν· δεῖ καὶ μᾶλλον διὰ τοῦτο. ὅτι
ιγ' μέγα γὰρ ἔχουσιν οἱ νομοθέται πόρον τὸ πλῆθος τῶν
παίδων. περὶ δὲ τοῦ μὴ ἀναιρεῖσθαι τὰ
παιδία καὶ ἐκτιθέναι λέγουσιν ὅτι τίμιος ἦν μὲν
ὁ θεὸς συνεχώρησεν· τούτου γενομένου· διότι παρὰ
δὲ κοινῆς ἀρχῆς τέλος· περὶ πάντων, καὶ
ἄμοιροι πάντων καὶ διάγουσιν ὁ θεὸς καὶ μὴ ἐκλέξαι
τὴν ἀδελφικὴν ἀρετήν· καὶ ἐπιμελοῦνται αὐτῇ δὲ ἐστὶν
καὶ ποίαν ἔχων ἄμοιροι πάντων τῶν παίδων καὶ μὴ
γνῶναι τὴν διαφύσεως τοῦ... περὶ γὰρ τὸ μὲν
κεκλικὼς ... καὶ πολλὰ ...
κότων. ἢ ὅτι ... ταῦτα ἦν· οἱ δὲ
ἀφορμῶντες ... τέκνα.
ποῖα ἄμοιροι τέκνων ... καλῶς ...
ἀποθέσθαι· ἀλλὰ διὰ τοῦτο προσῆκεν· ὅτι καὶ
ἄμοιροι τέκνων εἰσί· πάθη μὲν αὐτῆς ἀδελφοῦ
καὶ γίνεσθαι τοῖς ἔχουσιν ἐπὶ ταύτας καλῶς
ιδ' τῇ τοῖς μὴ εὐκαιρίαν τῶν παιδίων ἀναιρεθέντων
... εὐσέβεια τοιαύτη· καὶ πρὸ τοῦ ... γεγονότα
... ἀλλ' ὅσοι
... τοιοῦτον ...
ἀλλὰ διὰ τοῦτο οὐ μὴ ... αὐτοῖς προσῆκεν
... τὸν μισθόν. τὸ δὲ ... τοιαύτη
... ἀλλ' ὅσοι δὲ οὐδ' ἂν ...
ἢ μέγα ... ἐστι ... οἱ παῖδες
... ἢ γὰρ τοῖς ...
... πολλῷ μᾶλλον τοῦ ...

τοῦ συμβάντος καὶ λέγουσι τῆς φρενὸς ἐξεστίν· διὰ
μέντοι γὰρ αὐτὸ ὅπερ ἐποίησε καὶ μετὰ ταῦτα ἀκούειν. καὶ
διαστρέφων αὐτὸ ὡς ἐστὶ ... καὶ οὐδὲ οὐκ ἔστιν
τῶν τοιούτων ἔργων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐγγόνων.
καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ χαμαρ... παρ' αὐτοῦ μὲν ἐπὶ
χθὲς. ἡ φωνὴ γαμμαρίται τοὺς ἐγγόνους
τοῦ χαμάρων ἐξέστη. καὶ τὸ τοῦ ἰαλέων οὗ
τος ἐκ τούτου σημείων· οἱ γὰρ ἐξ ὀλίγου
ἐκεῖ μὲν ἀπελάσωσι γῆ μου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ οὐδὲ.
καὶ προσκυνήσουσί μου σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.
οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ υἱὸς ἔχε σε ἐν χρόνῳ· πῶς γὰρ τοῦ δὲ
δοικότος καὶ τρέμοντος καὶ μυριάκις
αὐτὸν προσκυνοῦντος. ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐγγόνων
τῶν αὐτοῦ. ὅδε καὶ ἐπὶ τούτου ἀπαιτήσαι.
τί γὰρ ἀλλ' ὁ σταυρὸν νῦν οὐ ... ἀλλ' ὁ μόσχος
προσκυνῶν. καὶ τῶν ... ἐγγόνων τοῦ
μου. καὶ τοῖς ... τοῖς δαιμονίοις.
καὶ φύσει. καὶ τὸν γεγενημένον τὴν
ὀργὴν μὴ παραγενέσθαι τοῦτο. οὐδ' ἄρα καὶ
φήσει τί ... ἐκ τὸ προσῆκον· χρὴ
γὰρ ... πῶς αὐτὸ καὶ ὁ ἀγγελικὸς
... μᾶλλον. ... δῆλον
ὅτι οὐκ ἂν ἐπὶ ... παραγγέλματα
καὶ ... τοῦ πατριάρχου δὲ ... ἡ γυνὴ
... καὶ τὸν σὺν αὐτῷ ...
τοῦ ... ... καὶ γὰρ ...
... τὸ μὰ... ... καὶ
... καὶ οὗτος τὸν ...
... ἀλλ' ... καὶ τὸ ...
τοῦ ... ἀπηλλάγησαν· αὐτὸς δὲ καὶ
χ... πάσαν κατ... διὰ ... καὶ

ὅμως οὖν διὰ τὸ βασιλεύειν ἀντὶ Ἡρώδου Ἀρχέ-
λαον τὸν υἱὸν αὐτοῦ· τὴν μὲν Ἰουδαίαν ἐδεδοί-
κει κατοικεῖν· ἐν δὲ τῇ Ναζαρὲτ ἔρχεται· ὁ
μονώτερον ἦν μὲν ὅσον ἀφ' ἐχθρῶν· ὁμοῦ τε ἐμφιλο-
χωρῶν τῇ πατρίδι· ἢ μᾶλλον καὶ ἀσφαλῆ· κεχρη-
ματισμένος δέχεται παρ' αὐτοῦ ἀγγέλου περὶ τούτου·
πληροῦται δὲ καὶ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τῶν προφη-
ιδ τῶν περὶ τούτου· ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται·
ζ ποῖοι δὲ προφῆται τοῦτο εἶπον μὴ περιερ-
γάζου· πολλὰ γὰρ τῶν προφητικῶν βιβλίων ἠφανί-
σθη κινδυνεύσαντα· καὶ ταῦτα δῆλον ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν
παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν· [illegible]
γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι [illegible] τὰ μὲν
[illegible] τὰ πολλὰ ἀπώλεσαν· τὰ δὲ αὐ-
τοὶ κατέσχισαν· καὶ τὸ μὲν [illegible] δηλοῦται·
τὸ δὲ ὅτι [illegible] συνετέθη καὶ [illegible] βασιλει-
ῶν λόγων· μετὰ πολὺν χρόνον· μόνον τὸ δευτερο-
νόμιον εὑρεθῆναι κατορυγμένον που καὶ ἠ-
φανισμένον· εἰκὸς ὅτι γε πρὸς τούτοις οἱ προφῆ-
ται πολλαχοῦ καὶ οἱ ἀπόστολοι Ναζωραῖον καλοῦσι·
δ [illegible] τὸν κύριον οὐ κατὰ χρησμόν τι-
να [illegible]· ἀλλ' ὅτι τὸν κατὰ [illegible]
πληρώσαντα τὰ πάντα· [illegible] ἐν Ναζα-
ρὲτ· χρησμὸς ἦν ὅτι τὸν χρόνον τὸν πρὸ τῆς κα-
θόδου τῆς [illegible] μόνου καὶ τοῦ-
το ἀλλ'· οὐδὲ γὰρ [illegible] τοῦ καθαρμοῦ καὶ
τῆς [illegible] ἀλλότριος· διὰ τὸ
μηδέποτε [illegible] παρ' ἄλλοις· πληρώ-
σαντος δὲ τὰ πάντα· κατῆλθεν ἐκ Ναζα-
ρὲτ αὐτόματοι· περὶ δὲ τοῦ [illegible]
γραφὴν τὸν [illegible] ἑβραϊκοῖς [illegible]

οὐκ ἂν ἐξῆν οὕτως τεθνήξεσθαι. ἡ πρὸ ἡμῶν δὲ μό-
ναρχία τῆς μοναρχίας ... καὶ οὗτοι γενόμενοι ἡμῶν
οἱ λόγοι. οὐ μὴν ... οὗτοι. ἀλλ' ἐστὶν καὶ
τούτοις ... ἑτέροις ... κατὰ τὴν ...
... ἔτι δὲ ...
τυχὼν καὶ ... τὴν ... τούτοις ἐφί-
εσθαι. ... αὐτῷ τολμήσαντος ...
ρῴδου τὸ τέλος. καὶ μὴ ... ἀν ...
τ' ἀρχὴ ἡ γὰρ αὐτὸν ὑπὲρ τούτων κατέσχε
... θαυμαστὰ ... καὶ τούτου τοῦ
... τολμήσεως ... ἐπὶ ... ἔργα ...
... καὶ ὑποδραμὼν ... καὶ ... ἀπὸ ...
... ὑπὲρ τούτων ...
... ἀρχὴν ...
... ἀρχὴν ...
φησὶ γὰρ ὁ προφήτης ... ἐκ ... ἐκ ...
... καὶ ... ἀρχὴ ...
... αὐτήν. Ἡ ἀρχὴ μὲν ἦν τῶν
... καὶ τετράρχας ... αὐτήν. ἕως ...
... τοῦ ...
ρίου τούτου ... καὶ ὁ τάφος ...
καὶ ὁ κλῆρος τοῦ ... [illegible]
... τῶν ἱερέων. ... [illegible]
... τὴν ... [illegible]
... [illegible]
... τὸ σημεῖον. καὶ τὸ ...
... οὐκ ... [illegible]
ὅτι οὐκ ἔστιν. ... ὁ ἀστὴρ τοῖς μά-
γοις. μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρῴδου. διὰ τοῦ-
το ... ἀρχελάου. ... μετὰ
τὸν ... ἔτη ... .

ἐστι τὸ κατάπαυσμα ἔρχεται· καὶ γὰρ [illegible]
μετὰ τὸν νόμον μετὰ τὸ κατάπαυσμα· καὶ γὰρ
[illegible] ὅτι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι
αὐτὸν πληρῶσαι [illegible] αὐτόν· ὁ περὶ τῶν
ἐσχάτων αὐτοῦ κατὰ τὸ σῶμα τοῦτό ἐστι τὸ
κατάπαυσμα καθὼς αὐτὸς εἶπε καὶ [illegible]
ἀμήν. οὕτως [illegible] πληρῶσαι
πᾶσαν δικαιοσύνην· τοῦτο πληρῶσαι
τὸν νόμον [illegible] δικαιοσύνη γὰρ
τῶν ἐντολῶν πλήρωσίς ἐστιν καὶ τοῦ νόμου πᾶσα.
ιϛ Δ[illegible] δὲ τὸ κατάπαυσμα τοῦτο [illegible]. ὃ καὶ
[illegible] ὅτι [illegible] οὐκ [illegible] αὐτό·
ἀλλ' [illegible] ἀνθρώποις [illegible] διὰ τοῦτο [illegible]
[illegible] καταπαύσων· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]. [illegible]
περὶ αὐτοῦ ὅτι [illegible] περὶ [illegible]
[illegible] κατάπαυσμα [illegible]
[illegible] ἁμαρτιῶν. [illegible] ὅτι
οὐκ [illegible] τὸ κατάπαυσμα· τὸ
γὰρ [illegible] τοῦτο. τοῦ μετὰ ταῦτα [illegible]
[illegible]. καὶ [illegible] καταπαύσματος.
[illegible] γὰρ [illegible] τοῦ Χριστοῦ. ἀλλ'
[illegible] κατα[illegible]
[illegible] ἁμαρτημάτων. [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο [illegible] ὁμολογ[illegible]
[illegible] ἁμαρτήμασι. [illegible]
[illegible] μετὰ ταῦτα [illegible]·
ἡ γὰρ [illegible] ἑαυτῶν, οὐκ ἂν οὐ
[illegible] χάριν [illegible]· [illegible] ζητοῦντες δέ,
οὐκ ἂν οὐδὲ [illegible] ἔσχον·
[illegible] καὶ ἑτέραν αἰτίαν χρὴ [illegible]

παρ᾽ αὐτῷ μείζονα γὰρ ἀφ᾽ ἧς κατὰ ἀνθρώπους [illegible]· οὐχ ὅτι
ποιεῖ ἐκεῖνο ὁ χριστὸς καὶ ἡ [illegible] ἐν ἀρχῇ θεὸν λέγει·
μᾶλλον δὲ τὸ [illegible] ἀφ᾽ ἧς ἀρχῆς ὁ λόγος ἦν
μόνον. καθάπερ καὶ ὁ [illegible] τοῦ θεοῦ. ἀλλ᾽
ἐν ἀρχῇ θεὸς ὁ λόγος ἐστὶν ἐν τούτῳ χρόνου [illegible]
[illegible] οὐχ ὅταν [illegible] ζωῆς χρόνον
σημαίνοι μόνον [illegible] μόνον, ἀλλ᾽ ὅταν καὶ
[illegible] ἐπὶ θεοῦ [illegible]
ὁ [illegible] τὴν ἀρχὴν [illegible]
[illegible] καταφεύγων
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τὸ ἐν ἀρχῇ. [illegible]
ἐστιν· οὐ [illegible] χρόνου [illegible]
[illegible] τὸ [illegible]
ἀλλ᾽ ἐπειδὴ μονονουχὶ δηλοῦν τὸν καιρόν. ἐπειδὴ
ταῦτα σημαίνεσθαι ἐβούλετο. οὕτω γοῦν
καὶ μωϋσῆς λέγων ἐν ἀρχῇ τοῦ κόσμου ἐπεὶ
[illegible]. οὐ γὰρ τὰς ζωῆς ἀρχὰς [illegible]
[illegible]. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ [illegible] ταῦτα σημαίνει [illegible]
ἐβούλετο. [illegible]·
ιε Τί προσδοκᾷς εἰ μὴ [illegible]
[illegible] ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ [illegible]
ταύτην [illegible]. τὴν [illegible]
ζεσθαι [illegible] ἁμαρτήματος. οὐ
[illegible] τὰ [illegible]
ἀλλ᾽ [illegible]
μόνον [illegible]
σφοδρότερα [illegible]. καὶ [illegible] ταῦτα.
[illegible] χρημάτων [illegible]
τοῦτο [illegible]. καὶ
[illegible] τὸν [illegible]

νόμενοι κηροῦ· τοῦ μὲν τί δὲ· προάγειν ἢ ματαίως θεῶ-
σιν· ὁ περὶ ὧν σημαίνοντι τούτων καὶ τίνων μελλόντων
ἀπαγγέλλεσθαι πραγμάτων· καὶ προσεβεβαίου
θεωρίαν· καὶ τὰ μέλλοντα ὁ μὴ προσδοκῶσιν· καὶ
γὰρ ἅπαντα αὐτοῖς καὶ τὰ ὁρώμενα καὶ τὰ
λεγόμενα, ἃ οὐκ ἐκ ὁμιλίας ἔφρονον· καὶ
κατὰ σῶμα ὁ μὴ δεῖν· ἄνθρωπον μετὰ τριάκοντα ἔτη
καὶ ἀναφανέντα ἀπὸ τῆς ἐρήμου· ἀρχιερέως
ὡς υἱὸν γενόμενον· μηδενὸς δεηθέντα τῶν
ἀνθρωπίνων· καὶ πάντοθεν ὄντα
αἰδέσιμον· καὶ τὸν Ἡσαΐαν μαρτυροῦντα πε-
ρὶ αὐτοῦ· ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ νῦν παρέσεσθαι βοή-
σοντα καὶ κηρύττοντα κατὰ τὴν ἔρημον·
καὶ γὰρ κατ᾽ ἐκεῖνο αὐτοῦ τοῖς Ἰουδαίοις μᾶλλον
ἐπεζήτουν· τὸ μὲν γὰρ μεγάλην ἀπεφαίνετο ὑπόθεσιν·
Ἐπεὶ δὲ καὶ μείζων ἦν· ἐκείνου μὲν καὶ ἐν πόλεσιν
ἀναστρεφομένου· τούτου δὲ ἐν ἐρήμῳ· καὶ γὰρ
μόνην τὴν ἔρημον οἰκήσαντος· οὐ γὰρ ἀπο-
τρίψαντα· ἐσχεδιασμένην καὶ σχόντα τὴν
τράπεζαν· καὶ ἐκ τοῦ τεθηρᾶσθαι τὰ παρασ-
κευάσματα περιουσίας· καὶ ἀναπαυόμενον ἑτέραν
τῆς περιουσίας τῶν οἰκείων· οὔτε ἄλλω
οὔτε ἐκ τῆς γῆς κεκτημένον· οὔτε ἄλλου
τινὸς τοιούτου δεηθέντος ποτέ· ἀλλὰ
ἀγγελικὴν ἔτι μετὰ σαρκὸς ταύτην πολιτείαν
ἐπιδεικνύμενον· διὰ τοῦτο καὶ τρίχινον
ἦν αὐτοῦ τὸ ἱμάτιον· ἵνα διὰ τοῦ σχή-
ματος παιδεύσῃ τοὺς ἀνθρωπίνων
ἀφίστασθαι· καὶ μηδὲν κοινὸν ἔχειν πρὸς
τὴν γῆν· ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν προτέραν ἀνατρέ-
χειν εὐγένειαν· ἐν ᾗ ἦν πρὶν ἢ δεηθῆναι

τοῦ κατακλύσματος. ἔστι δὲ αὕτη· ὅτι τοῦ κοι-
[illegible] περὶ [illegible] τὰς οἰκίας τὸν κατακλυ-
καὶ περιστερὰ ἀγγέλλει τὸν Χ(ριστὸ)ν· ἡ δὲ [illegible]
μὸν καὶ [illegible] τούτου μαρτυροῦσα τε·· ἀπαν-
των μᾶλλον παραγενομένων καὶ ἀκούου-
των τὴν μακαρίαν ἐκείνην [illegible]
φωνήν· καὶ τὰ ἄλλα ἐστὶ [illegible]
[illegible] ἅπαντα. οὕτως [illegible]· διὰ
τούτου προτρέψαι πάντας ὁ ἀγαθὸς [illegible]
ἐστὶ τὸ κατακλυσμα. καὶ γὰρ ἡ τοῦ κατακλύσματος
[illegible] καὶ ἡ τοῦ πράγματος [illegible]
[illegible]. [illegible] ἤδη· καὶ πρὸς
τὸν Ἰορδάνην ἐλθὼν· παραγενομένου
δὲ αὐτοῦ [illegible] μὴ δὲ [illegible]
τῶν [illegible]. [illegible] ἐστὶ τοῖς προγόνοις
[illegible]. τοσοῦτον [illegible]
καλῶν· ἀλλ' ἀμέλλων δέχεσθαι τὸν παραγενό-
μενον. καὶ γὰρ [illegible] Χ(ριστὸ)ν
τέως. καὶ [illegible] παρὰ [illegible]
διὰ τὴν [illegible]
γὰρ καὶ [illegible] ὁ [illegible]
μενον ἑαυτόν. ἀλλ' ἐπειδὴ ταχέως [illegible]
πάντων· διὰ τοῦτο [illegible] πρότερον [illegible]
προοιμίων καὶ ὑστέρας ἀρχῆς. καὶ γὰρ
περὶ τὰ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]· τὸ δὲ [illegible]
[illegible]. περὶ τὴν παροῦσαν αὐτοῦ
τὴν προτέραν καὶ τὴν ἐσχάτην [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible]. [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]·
[illegible] πολλοὶ καὶ [illegible] παρὰ

ται τὴν ἐπίγνωσιν λέγοντες τοῦ θεοῦ, κηρύσ-
σοντες τὸν χριστόν. διό, καὶ ἐπήγαγεν· οἱ δὲ ἀπειθεῖς
μένοντες εἰσὶν ἀπὸ τῶν φαρισαίων. ἤγουν
δὲ αὐτοῖς [illegible] χειρῶν. ὅτι οὐδὲ
ἀρχὴν [illegible] αὐτοῖς, καὶ οἱ [illegible]
κατ' αὐτοὺς τοῦ θηρίου τούτου. καὶ γὰρ
τοῦτο [illegible] τὴν [illegible] μουσαν καὶ [illegible]
[illegible] τὴν γαστέρα αὐτῶν. οὕτω [illegible]
[illegible] προσέρχεται. ὅπερ καὶ οὗτοι [illegible]
πατρολῷαι καὶ μητρολῷαι [illegible] μένοι. καὶ
τοὺς δὲ [illegible] τοῖς ἑαυτῶν [illegible]
[illegible] χρόνον· παῦλος δοῦλος θεοῦ, [illegible]
ἀπόστολος δὲ [illegible] κατὰ πίστιν [illegible] θεοῦ. οἷοι
[illegible], καὶ αἰσχρὰ [illegible]. [illegible]
ζίους [illegible] εὐσέβειαν ἐστίν. οὐκ [illegible]
[illegible]. ἀλλ' ἐκείνη ἀρετῆς [illegible]
[illegible]. μηδὲ ἐπὶ [illegible]
[illegible]. καὶ ἐπὶ ταύτῃ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου [illegible]
ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων
[illegible] τοῦ ἀνθρώπου [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible] καιροῖς [illegible]
δὲ καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] τοῦ γὰρ θεοῦ [illegible] καὶ ἀπο-
[illegible] αὐτῷ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible]

ἱματίων καὶ περιεσκεπάσθη ὁ ἀδάμ· ἐξ οὗ ἐκεῖ-
μος ὁ καθαρὸς ὁ ἐπιστὰς τοῦ μόνου ἀγγέλων λαμπρό-
τερος ὤν· καὶ ὑπὲρ ὧν προέφθασε πεπτωκὼς καὶ
οὐ μὴ ζητουμένου εὑρέθη· καὶ παρρησίαν
τοσαύτην ἔχων· οὕτως ἑαυτὸν ἐταπείνωσε·
καὶ ταῦτα τῆς ἁμαρτίας ἐπικρατούσης· τί μα-
ζόμενοι ἡμεῖς οἱ πολλοὶ ἁμαρτωλοὶ μετὰ τὴν χάριν
καὶ τοσαύτας εὐεργεσίας· καὶ τὰ μυρία ἔθνη
τῶν ἁμαρτημάτων· μὴ δεόμενοι
τῆς μετανοίας· ἀλλὰ κηρυττόμενοι τὸ ἔλεος
ἀλλ᾽ ἀμελοῦντες καὶ γαργαλιζόμενοι· καὶ μυρο-
λογοῦντες· καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν καταμα-
λακίζοντες· εἰς ἔσχατον τῆς ἀπωλείας
ποιοῦντες· ἐξ ὧν οὐκ ἐκφεύγομεν· πρὸς αὐτὸν
καὶ ἐξετάζοντες· διότι κατ᾽ ἀξίαν τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν· ἐν ἀνθρώπου σώματι τοιαῦτα κατὰ
κηρύττομεν αὐτόν· καὶ τοσαύτης κεχρημένοι
τῆς παρρησίας· καὶ πάντων ὁμοῦ καὶ
τὸ ἐξαιτούμενον· συνέβη δὲ ἡ ἐν ἑαυτοῖς
ζῆν καὶ τὸ διὰ πολλοῦ χρόνου προφη-
τεύειν φανῆναι· καὶ γὰρ ἐκεῖ τὸ αὐτοῦ
τὸ χάρισμα· καὶ διαφανέστερον πρὸς αὐτὸν
ἐνέργησε τοῦ χρόνου· Ἐρώτησις

Ὁ εὐαγγελιστὴς περὶ τῶν φαρισαίων καὶ
τῶν σαδδουκαίων ὅτι ἦλθον ἐπὶ τὸ βάπτισμα βαπτι-
σθῆναι· πῶς ὁ Χριστὸς λέγει ὅτι οὐκ ἦλθον καλέσαι
μετὰ παρρησίας· ὅτι οὐκ ἦλθον τοῦτο ποιῆσαι· τὸ τὸν
κηρυττόμενον ὑπ᾽ αὐτοῦ γινώσκεσθαι· πα-
ρερχόμενοι μὲν γὰρ καὶ ἐξεταζόμενοι οὐ
μὴν ἐπιγινώσκοντες ἐπὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ κηρύγμα-
τος· δὲ κηρύττει λέγων οὕτως· ἐξομολογούμενοι

τοῦ δικαίου· ἄχραντον δὲ ὡς ἅπαξ τεθέν·
πῦρ δὲ ἀσύνετον λέγει. τὴν τιμωρίαν ἀθά-
ιζ ναντον διηνεκῆ. διὰ τί δὲ διαλέγον-
σιν ὅλως ἀρμένως τὸ μὴ χ(ριστο)ῦ κατασθῆναι ἀνομ-
του. ἐπέρχονται ἐπεὶ ὅτι τοῦ κυρίου ἀμέτρως
ὑπερεχόμενος· ἀλλὰ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἔμελλε
κρίνεσθαι. καὶ τὴν ἀνάληψιν· οὐχ αὐτὸς δὲ
περὶ αὐτοῦ ὁ χ(ριστὸ)ς ἀφῆκε· ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρτι προσε-
θήκεν· οὐ γὰρ δὴ ἦν ἔλεος τοῦτο ἐφ᾽ ἡμῖν ἐφησιν·
ἀλλ᾽ ὅτι ἡμεῖς ἐν τούτοις ὅσοι ἐπὶ θυμῆς ὅτι τοῦ
τέλους ἐστὶ μόνου καιρός. διὰ τί γὰρ κρίνεται ὅτι τοῦ
τοῦ περισσοῦ ἐστιν ἐν ᾧ ἐστε πεπληρῶσθαι πάντα δι᾽ ἡμ-
ιη ὅσιον ἦν. προσαγαγεῖν αὐτοῖς τὴν προσχάριν τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπειδὴ περιτομὴ φησὶ μή ἐστιν ὅτι
ἡμέρον τὸ ζῶον καὶ καθαρόν· ἐνθέως καὶ τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον πρὸς αὐτῇ τοῦ ἐστὶ μόνου. διὰ τὸ
τὸ ἐν τούτῳ ἀφανισθῆναι. ὅμως δὲ καὶ διὰ τὸ ἐ-
ξελέγξασθαι ἐπὶ τοῦ κατὰ νόμον αὐτὴν περι-
τομήν· τὴν λύσιν τοῦ χ(ριστο)ῦ μόνου. λέγομεν
μάλιστα ἐπιφερομένην. καὶ γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ ἅ-
γιον. καὶ νῦν λύσιν τῶν κακῶν ἡμῖν λέγεται.
καὶ ἄρτι καθόλου ἐπάγει. τὸ μυστήριον ἐγένετο
ρεῖ τὴν ἡμῖν διηνεκῆ. ἐν δὲ καὶ ἐν ὅτι τῇ περιτε-
[illegible] ὥρα ἐφ᾽ ἃ ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. χρὴ λέγειν
ὅτι καὶ ὅτι τὸ ἐκφύσιν ἀμέτρως περιτέμνεσθαι καὶ
πᾶσιν [illegible] ὅτι τοῦτο ἐκφύσιν ἀνθρώπου· ὁ ἐστιν ἐκεῖ ὁ
ἀλλ᾽ ἐκεῖνον οὐκ ἔχει ἐν ὅτι ἐκφύσει περιτέμνειν
διὸ οὐδὲ ἐν τοιούτοις σχήματι τοῖς ἐφ᾽ ὅλοις κατ᾽ αὐτῶν·
ἐγκρίνεται δὲ ἐπὶ τὸν κεκλημένον καὶ ἐν τῷ ἰη(σο)ῦ χ(ριστ)ῷ τὸ
πᾶν ἀγγελομαχεῖν. διὰ τὴν ἐφ᾽ ὅσον καὶ τὴν ἀμοιβὴν
ἐγχειρίσας· ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός:

17

ὥσπερ δὲ καὶ γὰρ ἔτι. ἀλλ' ἤδη. ἡ γραφὴ ἀποτομία(?)

σιν ἑαυτῶν· τὸ δὲ καὶ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν 12

ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. δηλοῖ. ὅτι ἐπικεῖ-

ται μὲν τῇ ῥίζῃ. καὶ οὐδὲ μίαν ἀναμονὴν(?) ποιεῖ(?)

κωλύει(?)· ἐν δὲ κεῖσθαι· πλὴν ἂν μέλλῃ κόψαι(?)

καὶ γὰρ κοσμικεύτιοις(?). ἀποδείξεται(?) μέλλει

ἐργάσασθαι μὲν καὶ ἡ ἀξίνη ἣν αὐτῇ· ἂν δὲ οἱ ἑαυτοῖς(?)

ἐπιμένητε. πρόρριζον ἀναιροῦσα τὸ δένδρον·

ἐπικεῖται μὲν γάρ. ἡ γραφὴ ἀναβάλλεται(?)· οὐ τέ-

μνει δέ· ὅτι δυνατὸν καὶ ἐν βραχεῖ χρόνῳ

μεταβαλλομένους ὑμᾶς σωθῆναι· πάντων(?) ὅτι πᾶν

δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται ιη

καὶ εἰς πῦρ βάλλεται· τὴν ἐπὶ τῆς γεέννης

προσεδρίαν ἐμφαίνει(?)· καὶ γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἀ-

κροατοῦ ἐλέγχους(?) ... διὰ τὴν ἀπόστα-(?)

σιν τῶν κακῶν(?) ... φωσφόρον(?)· διὰ

δὲ τοῦ ἀξίου τὸ μὴ βαστάσαι τοῦ ὑποδήματος.

τὸ ἔσχατον μαρτυρεῖ(?) ἐκείνῳ(?)· ὅτι τοσοῦ-

τον ἀπέχω(?) τοῦ μέλλοντος ἔρχεσθαι μου

προσαγορεύειν(?). ὅτι οὐδὲ ἐν δούλου τάξει ἐσχά-

του ταύτης(?) ... εἰμὶ ἄξιος· οὐδὲ

γὰρ τῶν ὑποδημάτων. ἀλλ' οὐδὲ τὸ μὴ βαστά-

σαι τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ εἰμὶ ἄξιος λῦσαι·

τὸ δὲ ... τὸ δὲ ... τῆς

δωρεᾶς ... καὶ ἁγιασμὸν καὶ ἀπολύ-

τρωσιν καὶ υἱοθεσίαν καὶ ἀδελφότη-

τα καὶ ... τοῦ πυρὸς πάλιν.

τὸ σφοδρότερον καὶ ἀκατάλυτον τῆς

χάριτος ἐνδείκνυται· τὸ δὲ πτύον καὶ τὸν

κρι(?)... διαχωρίζοντα τοὺς δι-

καίους ... τοῖς ἁμαρτωλοῖς ...

διὰ τὸ [illegible] καὶ αὐτὸν γεγονέναι [illegible]· διὰ τί οὖν ὁ
σῶμα [illegible]· οὐ κατενόησεν δὲ αὐτοῦ [illegible] δὲ τὴν νέκρωσιν·
ἀλλ' ἢ [illegible] τοῦ τοῦ. ἢ ὅτι [illegible] οὗτοι [illegible]
τοῖς γράμμασι [illegible] καὶ αὐτὸν [illegible]
διὸ καὶ ὁ χριστὸς τὸ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
δεικνὺς ὅτι οὐ κατέσχεν [illegible] τὴν νέκρωσιν.
ἢ [illegible] αὐτοῦ· οὐ κατενόησε [illegible]
διὰ τοῦτο γὰρ ὁ θεὸς καὶ [illegible] τὸ
[illegible]· Ὁμοίως δὲ καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ τοῦ προσέθηκε. διὰ [illegible]
προτέραν αἰτίαν· Οὐ κατενόησε [illegible] δὲ
κατ' αὐτοῦ ὁ χριστός· ἀλλὰ [illegible] οὐ κατενόησε
[illegible] ὅτι τοῦ δικαιο-
μου, οὐ διακρίνεται· ἀλλ' ἐνεδυναμώθη [illegible]
[illegible] περὶ [illegible] χριστοῦ. τὸ δὲ [illegible]
[illegible] ὅτι τοῦ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
περὶ τοῦ καὶ [illegible] χάριν [illegible] οὗτος [illegible] οὕτω περὶ
τοῦ κατ' [illegible] τοῦ προσφέρειν· [illegible] καὶ ἐν
τούτῳ ἐστὶ [illegible] ὁ δίκαιος· διὰ τοῦτο
δὲ [illegible] ἐστὶ [illegible] ὁ χριστὸς τοῦ
δικαιοῦσθαι καὶ [illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible]· ἐπεὶ δὲ [illegible]
[illegible] αὐτῷ [illegible]
[illegible] ἐκεῖνον [illegible]
[illegible]· οὐδὲ γὰρ [illegible]
τοῦ προσδέχεσθαι· ἡ γὰρ καὶ [illegible]
ὅτι [illegible] πρὸς
[illegible] αὐτοῦ τὸν δίκαιον. τοῦτο [illegible]
ὁ [illegible] καὶ [illegible] ἄλλων
περὶ [illegible] τὰ γὰρ [illegible]
[illegible] τὸ γὰρ [illegible] τὸ

διὰ τὸ τῶν κατ' [illegible] τὸν [illegible]

γενομένης ... ἐν τοῖς αὐτοῖς ... [illegible]
ἡμᾶς. τὴν μὲν δὴ ... [illegible] ... ἐπιχει-
ρῶν. καὶ γὰρ πολλῶν ... [illegible]
ἐπιμείζον. τὸ ... [illegible] ... ὑπὸ τοῦ
... [illegible] ... ὑπὸ τοῦ ... [illegible]. τότε
... [illegible] ... καθόλου. μετὰ τὴν
... [illegible] ... ὑπὸ
... [illegible] ... ὑπὸ τοῦ ἄλλου.
γέγραπται δὲ ὑπὸ τοῦ ... [illegible] ... καὶ
... [illegible] ... καὶ ... [illegible]
... [illegible] ... ὑπὸ μὲν ... [illegible] ... γραμματεῖς.
μὴ ... [illegible] ... τοῦ
... [illegible] ... ἀλλὰ ... [illegible]
... [illegible]. καὶ γὰρ διὰ τοῦτο ... [illegible]
... [illegible]. οὐχὶ ... [illegible]. ἀλλ' ...
... [illegible] ... ἀλλὰ ... [illegible]
λοιπὸν ... [illegible]. τότε γὰρ ... [illegible]
... [illegible] ... καὶ ... [illegible]
καὶ ... [illegible] ... προσέχειν. ... [illegible]
... [illegible] ... καὶ ὅτι ... [illegible],
οὔτε ... [illegible] ... ἀλλὰ ... [illegible]
... γὰρ τοῦτο καὶ αὐτὸς ... [illegible]. οὐχ ὡς
αὐτὸς ... [illegible] ... ἀλλ' ... [illegible]
γέγραπται δὲ ... [illegible] αὐτοῦ ... [illegible] ... τοῦ υἱοῦ. ... [illegible]
... [illegible] ... ἄξιος ... [illegible]
... [illegible] δὲ καὶ τοὺς ... [illegible] ... αὐτῷ μαρτυ-
ροῦντας. ... [illegible] δὲ καὶ ... [illegible] ... [illegible]
χαρ[illegible] ... καὶ οὔτε ... [illegible]
... [illegible] ... αὐτοῦ ... [illegible]
ται. οὐδ' ... [illegible] ... ὅτι ... [illegible].

πτωχείαν καὶ τὴν ἀσθένειαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐφ' ὧν
μόνον· τὴν ἐπίγνωσιν μὴ κατέχειν· ἀλλὰ
οὐκ ἦν ὥσπερ μὲν δὲ τὸ ἐναλλάζειν ἐν γυναικί. ἀλλ' ὡ-
ς ἐκκαθαίρειν· ὁ ὑπερβαλλόμενον. τοὺς μὲν δὲ ἐγκαλεῖ
αὐτοῖς ὡς ἀπαλλάττεσθαι· ὥσπερ γὰρ οὐδὲ χθὲς
τε πῶς οὐδὲ προυκῶσαι· οὕτως καὶ τοῖς λοιποῖς ἐγένετο
ὑπὸ τοῦ σκότους ἐκκαθαίρεσθαι. μὴ δυνάμενοι
μένοι μηδὲ κτήσασθαι λογισμόν· ἦν γὰρ δὲ καιρὸς ὅτι τοὺς
αὐτοὶ ζητήσαντες εὗρον· ἀλλ' ὅ γε αὐτοῖς ἀνα-
τεῖλαν ἐξ ἀρχῆς ἦλθεν· ὅτι αὐτὸ τὸ φῶς ἀνέτειλεν
καὶ ἐχαρίσατο. οὐκ αὐτοὶ πρότερον τῷ φωτὶ
προσέδραμον· καὶ γὰρ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς
τῶν ἀνθρώπων ὁρμᾶν, πρὸς τὴν ἀρχὴν παρουσίας
Ζ ὁ αὐτὸς τότε κηρύξαντος ὑπάρχει δῆλον· ἐξ οὗ ἐμέ-
μνησθαι κηρύττειν πρὸ τοῦ ἰωάννου διότι
δὲ μὴ ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἐκήρυξεν· τί δὲ ὅμως ἰω-
άννου δεῖ· τὴν ἄνωθεν μαρτυρίας αὐτὸν κη-
ρυττομένου· ἵνα καὶ πιστεύσωσιν αὐτοῦ τὴν ἀξίαν
μαθόντες· ὅτι καθάπερ ὁ πατήρ, οὕτως καὶ αὐτὸς ἀπο-
φαίνεται καθὼς καὶ ὁ ζαχαρίας ἔλεγεν
καὶ σὺ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ
ἀλλ' ὅσον· καὶ ἀνάγκη ὁμοίως παρ' ἑτέρου προσ-
ρημαχθῆναι τὸν πατρὸς αὐτοῦ καὶ μὴ παρ' αὐτοῦ·
ἡ γὰρ καὶ μεγάλα ἑαυτοῦ λέγοντος καὶ τῆς μαρ-
τυρίας καὶ αὐτὸς δὲ ζητῶν ἔλεγεν· οὐ μαρτυρήσω
περὶ ἐμαυτοῦ· ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀλη-
θινή. ἣ μὲν δὲ ἐπιγράφει τῆς ἰωάννου· παρ' ἑκάστου
ἠγμένος παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἐμαρτύρησεν περὶ
ἑαυτοῦ· τοῦ καὶ ἐφθέγξατο· διατί δὲ
σ κηρύττομεν δὲ ἐν, ὅσοις καθὼς ὁ ἰωάννης, ἵνα καὶ
ἐπιστεύσωσιν τὸ πλῆθος τῶν κακῶν ἡμῶν καὶ ἐσχ...

προσηλωθὲν ξύλῳ ἄρτι τὸ σῶμα· τὸ μαρτ[illegible] χρη-
μάτων ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ἡμῶν· μετὰ δὲ ὁ δρακον-
τεύσας τὸν διάβολον οἱ ἄγγελοι ἐφαίνοντο, καὶ
οὐ παρὰ τούτου· ἀφέθη ἐκ τοιούτου φυγεῖν αὐτόν.
ἀλλ' ἀμφότεροι [illegible] παρουσίᾳ καὶ κατηγορεῖ· ἀ-
μα δὲ ὅπως καὶ κηρύσσωμεν ὅσα μετ' αὐτοῦ
καὶ ἐκείνου [illegible]· ἄγγελοι δὲ ἔσονται προ-
τοῦ καὶ δορυφοροῦντες ἐν ἀναστάσει. χρὴ δὲ
καὶ τοῦτο γινώσκειν ὅτι ἐκ τούτου ὁ κ(ύριο)ς ἡμῶν
καὶ σ(ωτὴ)ρ ἰ(ησοῦ)ς ὁ χ(ριστὸ)ς· ἐπὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦ ὄρους
ἐπὶ τὸ ὑψηλὸν ὄρος ἀνήχθη· οὐχ ὑπὸ τοῦ πονη-
ροῦ διαβόλου παρακληθείς· ἀλλ' ἤδη ὑπὸ τοῦ
διαλογισμοῦ αὐτοῦ ἐν ἑαυτῷ λογιζόμενον.
ὅτι ἐὰν ἀνέλθῃ ἐπὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦ ὄρους· [illegible]
αὐτὸν διαλέγειν καὶ δοξάζειν [illegible] ἑαυτόν· ὁμοί-
ως δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ὄρος ἐὰν ἀνέλθῃ, δοξάσω
αὐτὸν ἐπαγγελίαις χρηματίσας προσελθὼν καὶ μοι
τούτου χάριν ἀνήχθη· ἡ μαθητεία ἐν τοῦ
[illegible] τὸν πονηρὸν ἐκεῖνον διάβολον.

ιε

Τί μὲν ἐν ἐκείνῳ ἀκούσας ὁ κ(ύριο)ς ἡμῶν καὶ σ(ωτὴ)ρ
ἰ(ησοῦ)ς χ(ριστὸ)ς· ὅτι [illegible] παρεδόθη ἀπ' ἀρχῆς
[illegible] καὶ ἀνήχθη, [illegible]
τοῦ πειρασμοῦ· οὐ γὰρ ἠθέλησεν τὸ μὴ
[illegible] ἑαυτὸν [illegible]· ἀλλὰ τὸ ἐν
[illegible] καὶ τοὺς
διδασκάλους τῆς οἰκουμένης [illegible]
[illegible] διὰ [illegible]
χρηματίζομεν [illegible]· [illegible] δὲ
προφήτης [illegible]· [illegible] δὲ ὁ λαὸς
ὁ καταλειπόμενος ἐν σκότει [illegible] φῶς μέγα, οὐ
σκότος αἰσθητὸν ἐν τούτῳ [illegible]· ἀλλὰ τῶν

ἀνθρώπων. οὐκ ἂν [illegible]· ἀλλ' [illegible] ἀ-
φέντες ἠκολούθησαν· τοιαύτην γὰρ καὶ ὁ
χριστὸς [illegible] καὶ ἐζήτει παρ' ἡμῶν ὑπακοήν· μηδὲ
ἀκαριαῖον ἀναβαλέσθαι χρόνον. κἂν σφό-
δρα τι τῶν ἀναγκαίων κατεπείγῃ γε.
ὅπερ καὶ ἑτέρῳ τινὶ προσελθόντι καὶ ἐξαι-
τοῦντι θάψαι τὸν ἑαυτοῦ πατέρα. οὐδὲ τοῦτο ἐπι-
τρέψαι ἀφῆκεν· διὰ τοῦτο δὲ ἡ σαγήνη καὶ ἤ-
κουσεν, μηδὲ μίαν ἀκούσαντες ὑπόσχεσιν
ἠκολούθησαν εὐθέως. ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν τῶν
[illegible]· προσόδους καὶ ἐκεῖνοι
ποιοῦντες· τὴν δὲ πενίαν αὐτῶν δηλοῦ-
ται τὴν πολλήν. ὅτι ἔρραπτον τὰ δίκτυα.
οὐκ [illegible] ἕτερα· ἐπειδὴ δὲ
καὶ τοῦτο ἀρετῆς [illegible] πενίαν ἀπὸ
[illegible] χαριτίας· καὶ ἀλλήλοις [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] νόμον. καὶ τὸν πατέρα ἔχειν μεθ' ἑαυ-
τῶν καὶ θεραπεύειν. καὶ [illegible]
[illegible] δυνάμει· [illegible]
[illegible] ἐχωρίζετο ὁ κ(ύριο)ς ἡμῶν
[illegible] καὶ [illegible] ὅτι οὐκ
ἔστιν [illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible] χωρίζων
δὲ οὐκ [illegible] μόνον. ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible]· ἔχων [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible]
αὐτοῦ [illegible]· διὰ τοῦτο δὲ
[illegible] ἐπειδὴ δὲ [illegible]
[illegible]
[illegible]· [illegible] ἔχουσα
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ἔχων οὕτω [illegible]

προσέλθῃ. τοὺς μαθητευομένους αὐτοῦ προσάγω
τὸν ἐρχόμενον τὸν λαόν. ἦν γὰρ καὶ τοσοῦτον
οἰκονομικὸς ἔφη τὸν ζῆλον τῶν μαθητῶν τῇ
χάριτι οἱ φαρισαῖοι τοῦ ἰωάννου. καὶ ὅτι πολλοὶ δὲ
τὸν ἰωάννην [illegible] μείζονα ἢ τὸν χριστὸν
οὐκ αὐτὸ μόνον καὶ ἡμᾶς [illegible]. ἀλλὰ καὶ θαυμαστὸς
τοῖς κατὰ τὸν ἰωάννην. τοῦ καὶ συνέβη.
διό φασι τῶν ἀναμφισβητήτων μαρτυρεῖ τοῦ ἰησοῦ. οὐ
δὲ γὰρ εἶπεν περὶ ἑαυτοῦ ἐλέγετο. ἀλλ' αὐτὸς περὶ
τῶν ὁμοίων καὶ περὶ τῆς [illegible] ἐκεῖ
ἔφη δὲ καὶ τοῦτο [illegible] τὸν κύριον παρα
χωρῆσαι. οὕτω γὰρ τὴν προσήκουσαν περὶ
αὐτοῦ δόξαν ἦν ἔχειν. χρὴ δὲ καὶ τοῦτο γι
ιε α νώσκειν ὅτι [illegible] κηρύξας περὶ τοὺς
ἀνθρώπους ὁ μὲν [illegible] ὁ μὲν γὰρ
[illegible] τὴν ἰωάννου καὶ μὴ [illegible]
[illegible] τοῦ προδρόμου προ
[illegible] ἐπεὶ [illegible] αὐτὸν
αὐτόν. καὶ μετὰ τὸ ἀνδρεῖον καὶ [illegible] τὸν
τρόπον. ἐπεὶ [illegible] ἀμφοτέροις ὁ λόγος.
καὶ ἐξ ἑτέρων δὲ [illegible] τοῦτο [illegible] μετὰ
δὲ [illegible] διὰ τοῦτο [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο
[illegible] τοῦ ἰωάννου.
καὶ γὰρ ἦν καὶ [illegible] τοῦ χριστοῦ πρότε
ρον. ἀλλὰ [illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible] πρὸς τὸν ἰωάννην. αὐτὸς δὲ
[illegible] ἔρχεται [illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible]. διὰ τοῦτο καὶ [illegible] καὶ περὶ
[illegible] ἔχοντας πρὸς [illegible].
ὁμοίως ἀκούσαντες ὅτι πλείονας μαθητὰς

τοῖς μὲν αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς διὰ παντὸς ἀγωνιώ-
τους ἐντολῶν ἔχοντες προσέσθωσαν. καὶ γὰρ μισθὸν
μεν τοσούτων ἀγαθῶν ἐχόμενοι τύχοιμεν χά-
κβ ριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ ἰδὼν τοὺς ὄχλους
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· ὅρα τὸ ἀφιλότιμον καὶ
ἀκόμπαστον· οὐ γὰρ περιῆγεν αὐτοὺς μεθ' ἑ-
αυτοῦ· ἀλλ' ὅτε μὲν ἔδει περιπατῆσαι ἔδει, αὐτὸς
περιῄει πανταχοῦ καὶ πόλεις καὶ χώρας ἐπ-
ισκεπτόμενος· ὅτε δὲ πολὺς ὁ ὄχλος γέγο-
νεν, ἐπὶ τόπου κάθηται, καὶ οὐκ ἐν πόλει
καὶ ἀγορᾷ μέσῃ, ἀλλ' ἐπ' ὄρους καὶ ἐρημίας· παι-
δεύων ἡμᾶς· μηδὲν πρὸς ἐπίδειξιν ποιεῖν· καὶ μά-
λιστα τῶν ἐν μέσῳ θορύβων ἀπαλλάττεσθαι,
ὅταν περὶ ἀναγκαίων διαλέγεσθαι μέλλῃ πραγμάτων·
Προσῆλθον δὲ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ὥστε καὶ
τοιοῦτοι γενόμενοι· οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ
τῶν σημείων ἐκρέμαντο θαυμάζοντες· οὗτοι δὲ καὶ
κγ ἀκοῦσαί τι ποθοῦντες μέγα·
Διὰ τί δὲ πρόσκειται τὸ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐ-
τοῦ; ἵνα μάθωμεν ὅτι καὶ σιγῶν ἐπαίδευεν.
το λε οὐχὶ μόνον φθεγγόμενος· ἐδίδασκεν αὐ-
τούς, μὴ περὶ τῶν μαθητῶν τοῦτο νόμιζε
μόνον λέγεσθαι μόνον· ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων
τῶν τότε παρόντων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα γενη-
σομένων· καὶ τί ἐπὶ τούτοις λέγων· ὅτι οὐκ
εἶπε· μακάριοι οἱ ἐν χρήμασι πένητες γενόμε-
νοι· ἀλλὰ μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐ-
τῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· τίνες δὲ
εἰσὶν οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· οἱ ταπεινοὶ καὶ συν-
τετριμμένοι τὴν διάνοιαν· πνεῦμα γὰρ ἐν-
ταῦθα τὴν ψυχὴν εἴρηκε καὶ τὴν προαίρεσιν

τὸν ἀφορμὴν ποιεῖται τὴν ἑρμηνείαν· τὸν κόσμον ἐντεῦθεν
ἀπαρτίσαι· καὶ τὸ τε αὐτοῦ τὸ μὴ μόνον ἐλθεῖν
τὸν ἐπιστῆσαι παράδοξον· καὶ ὁ τῆς φωνῆς ὄνομα
θεῖον ἑρμηνεῦσαι. γέγονεν ἀποφήνασθαι
θαυμαστόν· τὸν κατακλυσμὸν ἐπαγαγὼν ἐξ
τὸν διὰ καινῶν θελήματος· καὶ ἐπὶ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὁμοίως τῆς ἐν τῇ κιβωτῷ ἐπιστημονας
μου. τῆς ἐν τῇ κρίσει τῆς κατ' αὐτὸν φοβερᾶς. ὁ
τελειώσας καὶ αὐτοῦ ἐπιγνοὺς ἐκ τῆς ἑρμηνείας. ἡ
ἐν τῷ πνεύματι διὰ τῶν προφητῶν· καὶ ἰουδαίους
δὲ μόνον θεῖον μᾶλλον. τὰ θαυμαστὰ ἐκεῖνα καὶ
μεγάλα τεράστια ἐνεδείξατο. καὶ τότε πρὸς τὸν
μόνον ἐδόκει. οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα μᾶλλον
ὑπὲρ κοινῆς ἐπισήμως γέγονε καὶ ἐκεῖνα αὐ-
τοῖς οὐ μικρὸν τὸ κήρυγμα. τὴν ταπεινὴν μετὰ
ἐπιδείξεως καινοτάτης γενέσθαι. ἐπεὶ δὲ γὰρ εἰ
κηρύγματος ἡ κατάστασις οὐκ ἔφησε μέν. ἀπὸ
τῶν ἐφ' ἡμῖν μέτριον τῶν ἄλλων μόνον τῆς φανερᾶς
σκοπῆς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τρίτης τοῦ ἀγγέλου.
πῶς ἐμφανίζει ἡ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκεῖνο
ὑποδείγματος καὶ οὐ κατέπαυσε
τοὺς ὑβρίζοντας. ὁ γὰρ τῆς ἀνω-
θεν αὐτὸν σπεῖραι ἐκεῖνος· ὁ κύριος
μετ' αὐτοῦ φαίνεται λέγων. τί δεῖ ὁ
τι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; ὅτι οὐδένα τῶν
αὐτοῦ δυνάμεων ἀπόδειξιν ἐνδεδωκώς·
ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ προσεῖναι. καὶ τὸ πορ-
ρωτέρω. οὐ τυχοῦσαν ἐπίδειξιν ποιεῖ·
ὅτι οὐ καὶ ἔφερον τὸ ὑπερβάλλον ἀ-
σθενείας. ἡ μὲν γὰρ πίστις περὶ αὐτοῦ
ἐκ τῆς ἑαυτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ μὲν

ὁτιοῦν ἄλλο ἔχῃ τις ἀγαθόν. ταπεινοφροσύνης
χωρίς· διαρρεῖ καὶ ἀπόλλυται ἅπαντα. ὅ
περ καὶ ἐπὶ τοῦ φαρισαίου γέγονεν· ὁ γάρ τι
δὲ οὐκ ἦσαν ὡς ἐν τοῖς ζῇ παραινέσεσι τοῖς γὰρ μέ
ναι καὶ ἐπὶ τελωνῶν. ἀλλ' ἐν τοῖς ζῇ μακαριότης
ἀμφοτέρων τῶν λογισμῶν ποιῶν. καὶ πάλιν
ἀρνούμενον τὸ τῆς διδασκαλίας τάξιον· οὐ γὰρ
ἔστιν ὁ θέλων καὶ ὁ δεόμενος· ἀλλ' οἱ ταῦτα ποιοῦντες
μακάριοι πάντες· κἂν δοῦλος ᾖ· κἂν πτω
χός· κἂν ξένος· κἂν ἰδιώτης· οὐδὲν ἐκεῖ τὸ κω
λῦον γενέσθαι μακάριον. ἂν τὴν ἀρετὴν ταύτην
ζηλώσῃ. μακαρίζει δὲ τοὺς πενθοῦντας ὡς
σημαίνοντος τὸν μακαρισμόν. ἐπειδὴ δὲ ἀπεναν
τίας δοκεῖ τοῦτο εἶναι τῇ οἰκουμένῃ τῇ
ψήφῳ· πάντων γὰρ τοὺς τρυφῶντας ζηλούντων καὶ εὐ
δαιμονιζόντων· τοὺς δὲ ἐν ἀθυμίᾳ καὶ πένθει
ἀθλίους· αὐτὸς τούτους ἀντ' ἐκείνων μακαρίζει.
οὐχ ἁπλῶς δὲ τοὺς πενθοῦντας τέθεικεν. ἀλλὰ τοὺς
ὑπὲρ ἁμαρτημάτων, δηλῶν ὅτι τοὺς τοιούτους·
ἐπεὶ τό γε ἕτερον καὶ παραγγέλλεται μαθηταῖς
σφόδρα ἐστὶ κεκωλυμένον· ὅπερ οὖν καὶ ὁ παῦ
λος περὶ ἀμφοτέρων σαφῶς διαλεγόμενος· ὅτι ἡ μὲν
τοῦ κόσμου λύπη, θάνατον κατεργάζεται·
ἡ δὲ κατὰ θεὸν λύπη, μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν
ἀμεταμέλητον. τούτους τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐν
ταῦθα μακαρίζει τοὺς οὕτω λυπουμένους. καὶ οὐ
δὲ ἁπλῶς λυπουμένους τέθεικεν. ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐπι
τάσεως τοῦτο ποιοῦντας· διὸ οὐδὲ εἶ
πεν λυπούμενοι. ἀλλ' οἱ πενθοῦντες· καὶ γὰρ
αὕτη πάλιν ἡ ἐντολὴ πάσης φιλοσο
φίας ἐστὶ διδασκαλική· εἰ γὰρ οἱ παῖδας ἢ

οὐ τὴν ἁπλῶς τα-
πεινουμένην ἡμῖν
διάνοιαν ὑπογρα-
φων· ἀλλὰ τὴν σφό-
δρα συντετριμμένη(ν)
ς τεταπεινωμένην

ρ [illegible]σεως συντετριμμένην οὖσαν· ἐπειδὴ γὰρ
εἰσὶ πολλοὶ οἱ οὐχ ἑκόντες ἀλλ' ὑπὸ τῆς πρὸς α-
μεγάλης ἀναγκαζόμενοι· ἀφῆκε τούτους· οὐδὲ
γὰρ ἦν τοῦτο ἐγκώμιον· τοὺς ἀπὸ προαιρέ-
σεως ἑαυτοὺς συντρίβοντας μακαρίζει· τίνος
δὲ ἕνεκεν οὐκ εἶπεν οἱ ταπεινοὶ μὲν ἀλλ' οἱ πτω-
χοί· ὅτι τοῦτο ἐκείνου πλέον· τοὺς γὰρ κα-
τεπτηχότας ἐνταῦθα λέγει καὶ τρέμοντας
τὰ τοῦ θεοῦ προστάγματα· πολλαὶ γὰρ ταπει-
νοφροσύνης ἰδέαι· καὶ ὁ μὲν μετρίως ταπεινόφρων·
ὁ δὲ συμμέτρως· ὁ δὲ μετὰ πάσης ὑπερβολῆς· ταύτην ἐπαινεῖ
καὶ ὁ μακάριος Δαυίδ· ἐν οἷς φησὶ λέγων· καρδίαν
συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει·
μακαρίζει δὲ αὐτὴν καὶ νῦν τὴν ταπεινοφροσύ-
νην ὁ Χριστὸς πρὸ πάντων· ἐπειδὴ γὰρ τὰ μέγιστα τῶν κακῶν
καὶ τὴν οἰκουμένην λυμηνάμενα πᾶσαν ἐξ ἀ-
πονοίας εἰσῆλθεν· ὅ τε γὰρ διάβολος τυφω-
θεὶς ἐξέπεσεν· καὶ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος παρὰ
τοῦ διαβόλου φυσηθεὶς ἐλπίσιν ἐξετραχηλί-
σθη καὶ θνητὸς ἐγένετο· προσδοκήσας γὰρ
ἔσεσθαι θεός· καὶ ὅπερ ἦν ἀπώλεσεν· καὶ πάν-
των δὲ οἱ μετ' αὐτὸν ἐντεῦθεν ἢ σατανικῇ ἐ-
ζώκασι· διὰ τοῦτο οὖν ὥσπερ τινὰ θεμέλιον
ἰσχυρὸν τοῦτον πρῶτον προκαταβάλλεται τὸν
νόμον· ταύτης γὰρ ὑποκειμένης καὶ μετὰ ἀσφα-
λείας ἅπαντα τὰ ἄλλα ἐποικοδομεῖ ὁ οἰκοδο-
μῶν· ταύτης δὲ ἀνῃρημένης, κἂν μέχρι τῶν οὐ-
ρανῶν ἰθῇ ἀκριβῶς πολιτευόμενος· ἅπαντα
ἀπὸ συρρέει ῥᾳδίως, καὶ εἰς χαλεπὸν κατα-
στρέφει τέλος· κἂν εὐχὴ· κἂν νηστεία· κἂν
ἐλεημοσύνη· κἂν σωφροσύνη· κἂν ἄλλο τι

μόνον ὅσον ἐν τοῖς ἀγγείοις ταῖς ἰκμάσι τοῖς ὁμοίοις τε
ὄντι τούτοις· ἀλλ᾽ ὅμως ὅσον ὑπὸ σαρκὸς ἐξ ὅλου ποιοῦ-
σιν αὐτῶν ἡ δὲ τε μὴν ἐκ τῆς διαπνοῆς
δακνώδεις ἰκμάδας διαφορεῖ μικρὰς ἀφορᾶν ὁμοίως
κατὰ τὰς ἀρχὰς πυρετοῦ· ὁ δ᾽ ἄλλος μὲν ποιεῖ τῶν
τῆς χροιᾶς τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. οὐχὶ τὸν
πυρετὸν μόνον ἐπιγεννᾷ μόνον. ἀλλὰ καὶ κατὰ φορὰν
τῆς ἐν χροιᾷ ἀναδόσεως. καὶ τοῦτο δηλοῖ ἡ
ἐκ τοῦ διακαομένην τὴν διαφορεῖσθαι
ἰσχνότερον μὲν ἐκκενοῦν διὰ τῶν αὐτῶν ἐκκρινομένων
μόριον καὶ τὰς ἐξ ἣν ἤγμασι τούτου διὰ τῆς
τῶν ἀπεπτοτέρων χυμῶν αὐτὰ φορὰ
μὴν· οὐ διὰ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν χυμῶν
μάχας ἐκ τῶν χυμῶν. ὁ καιρὸς ἡμῖν
μηνύει τὸ δὲ τὰ ἀπορα τῇ ποιότητι αὐτοῦ
αὐτῶν· χρὴ δὲ καὶ τοῦτο σκοπεῖν ὅσοις
πλῆθος ὑπὸ ἀσθενείας ἐκκενοῦται παρατρέχουσι
οἷς ἀγγεῖα οὐχὶ κατὰ φύσιν ὄντα ἐκκενοῦν
καὶ δηλοῦμεν. ἀλλ᾽ ἐπὶ ῥήματι τοῖς
ἀφανέσι τοῦ σώματος ἐκκρινομένοις τοῖς
προειρημένοις ἡ συμμαρτυροῦσι καὶ
λόγοι· ὅτι τὰς ἀσθενείας ἐκ τῶν ἐναντίων
καὶ τὰς νόσους ἐπισπᾶσθαι ἰαματικὸν
τοῦ σώματος ἔχουσι τὰς ἐμπλάσεις
τὰς· ὅτι περὶ τῶν ποσότητι καὶ τοῖς
κρατοῦσι. ἐν τῷ καιρῷ ἀλλοιοῦσι
καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενεῖ· μᾶλλον τῶν ὑγιαινόντων
ἀπὸ τῶν γραφῶν ἀποδείξει πληροῦσαν·
τὸ δὲ ἐπ᾽ ἀσθενείᾳ καὶ ἐπισπᾶσθαι περιφορητικὸν
μᾶλλον χρήζει τῆς προφυλακῆς· καθ᾽ ὅσον
ὁ πρόδρομος φανεῖται. εἰ δὲ ὁ ἄρρωστος τούτου

λ

ἐπὶ πληθώραις
τρέφειν
τῶν

[illegible] καὶ παρα[illegible] ἡ ἡμῶν [illegible] καὶ τὸ
[illegible]
[illegible]
γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τοῖς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]

Γ΄ ε΄ ππ πεν. ὁ ἐραστὴς πέτρου

[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τοῖς [illegible]

ἀγαθὰ πολλὰ τῷ φρονίμῳ· ἔχουσι μὲν ἀρετὴν πάντη
θη. καὶ τοῖς ζῶσι· ἐπειδὴ δὲ χρήματα πολλοῦ
[illegible] χ[illegible] ἐλεήμον καὶ ἡ δὲ ἐν πολλοῖς ἀεὶ
[illegible] αὐτὸν. καὶ πολλοὶ ἀκολουθοῦ
σιν αὐτῷ. προσδοκῶντες χρήματα λήψεσθαι
[illegible] δὲ, ἄλλα
σῶμα αὐτοῦ [illegible] αὐτοῦ. καὶ
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτὰ· ὅτι οὐ μὲν
χρήματα προσδοκῶν ἀκολουθοῦμεν
συμβαίνει· σκοπῆσαι δὲ ὅτι οὕτε καταγέλων
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] ταῦτα δὲ [illegible]
οὐκ [illegible] ἀλλὰ [illegible]
[illegible] παρεχόντος δὲ·
[illegible] προσδοκῶν
ἀκολουθοῦμεν· ἐπειδὴ δὲ οὕτως ἀκούσας·
καὶ ἐλέγχθησαν, οὐκ [illegible]
[illegible] ἀλλ᾽ ὅθεν [illegible] ἑαυτοῦ [illegible]
[illegible] ἀναχωρήσας· ὁ δὲ [illegible]
ταῦτα προσελθὼν καὶ [illegible]
τὸν [illegible] καὶ [illegible] τὸ
πρᾶγμα· [illegible] τὸ [illegible]
[illegible] καὶ οὐκ [illegible]
[illegible] ἀκολουθήσασι· ἀ
[illegible], οὐκ [illegible], ἀλλ᾽ [illegible]
[illegible] ἑαυτοῦ
[illegible] ὅτι [illegible]
ταῦτα [illegible]· ὁ δὲ
[illegible]
[illegible]· οὐ μόνον δὲ [illegible] τούτου χρήσιμα [illegible]

ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· τὸ θεῖον δὲ
δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν τινῶν· περιποιησάμενον
τὸν ἐξαμαρτάνειν ἐνδέχεται χορηγεῖν.
διὰ τοῦτο δεῖ γενέσθαι τοιοῦτον ἀρχιερέα· ἀρχιερεὺς τοίνυν
ἐλέγετο οὐ περὶ αὐτοῦ ἀλλ᾽ ὡς αἰτίου ὑπὲρ ἡμῶν τὸ σῶμα
διὰ τὸ ἀκόρεστον· μὴ ἀγαπήσῃς ἀλλὰ μὴ δὲ τοῦ
δεῖ καὶ διδάσκειν· μὴ δὲ γινώσκειν προσ
ἔχειν δεῖ· οὐ γὰρ δὴ ἴσως κατὰ ταὐτὸ μόνον ἐστὶ
σιν· ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ψυχῇ διαφόρως· καὶ
τῆς προσφορᾶς ἕνεκεν· ἀμαθεῖς καὶ τοῖς
μόνον ἁμαρτάνουσιν· τὸ γὰρ ὅλον καὶ
γὰρ καὶ ἀμαρτάνουσιν ὁμοίως οἱ λοιποί
λέγει καὶ τὸ ... καὶ ὁ ...
... τὸ πάθος ... ἀπὸ
τοιαῦτα ... αὐτοῦ
οὐκ ἂν καὶ τὸ πρόσωπον ... μόνον
... καὶ τὸ ... ἐθελόμενον
οὐδὲ γὰρ ... μόνον
ἀλλὰ καὶ ... καὶ
... χάριτος· καὶ τοῦτο
... ἀρχιερέως
παρὰ τοῦ ... αὐτῶν·
... οὐκ ἔχει ... οὐδὲ
διὰ ... ἁμαρτίας καὶ τὴν
... καιροῦ τοῦ
... καὶ ... ἐπειδὴ
... τὸν ... ἐπειδὴ
τὸ ... ἐπειδὴ ... ἐγὼ
... οὐδὲ
... διὰ ... αὐτοῦ ...
... τὸ

νοις ἀσθενοῦσι· διὰ τοῦτο καὶ καθάπερ δεδε-
μένοις καὶ φορτικοῖς δεσμίοις· ἢ μᾶλλον διὰ τούτου ἀγαθο-
μένοις σωτηρίας· καὶ αὐτοὶ ἐνεργηθέντες [illegible]
οὐ γὰρ ὁμοίως τοῖς ὁρατοῖς μᾶλλον τοῖς ἀοράτοις [illegible]
[illegible] σώματι· ὁ φανερὸς αὐτοῖς [illegible]
μέναι· ἐκ τοῦ ὡσανεὶ τὸν θεὸν ἐνεργηθέντων
τοῖς καλοῖς ἔχοντας· αὐτοῖς δὲ οὐδὲν [illegible]
[illegible] ἢ μᾶλλον διὰ τοῦτο
ἵνα δι' ἐκείνων ἐνεργῇ καὶ αὐτοῖς [illegible]
[illegible] καὶ τοὺς [illegible]
διὰ τοῦτο δὲ αὐτοὺς [illegible]
καὶ οὐ [illegible] ἔχοντα· τοιαῦτα [illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
οὕτως ὁ ἅγιος ὅτι καὶ οἱ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀκούουσιν αὐτῶν [illegible]
[illegible] καὶ τοὺς [illegible]
διὰ [illegible] οἱ δαίμονες [illegible]
αὐτοῦ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ σὺ [illegible] τούτου· καὶ ὁ διὰ [illegible]
[illegible]
[illegible] δαίμονας [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] ἔχοντες
[illegible]
αὐτοὺς [illegible] πρὸς αὐτούς· [illegible]
τοὺς προσ[illegible]
[illegible] οἱ δαίμονες· [illegible]
[illegible]
ὅτι [illegible] δαίμονες

ἐπ(ὶ) τῶν δαιμονιζομένων

τὸ μὲν θαυμάσιον ὅτι τὴν ὑπὲρ πράγματος οὕτως
ἀναγκαίου κρίσιν καθ' ἑαυτὸν [illegible]. μᾶλλον δὲ αὐτοῦ θά-
τερον τὸν ἑαυτοῦ [illegible]. ἀλλ' ὅτι καὶ [illegible] νῦν ὁ [illegible]
μεν. [illegible] αὐτοῦ. οὐχὶ κατὰ [illegible]
τῆς [illegible] γεγεννημένοις [illegible] κατὰ [illegible].
ἀλλ' ἐπειδὴ κύριος ὁ τοῦ δεσπότου [illegible] πραγμάτων
καὶ [illegible] χριστὸν [illegible] τὸν
[illegible] πρὸ καιροῦ [illegible] δέ. [illegible]
ὄντα. καὶ οὕτως ἀναγκαίου πράγματος ὄντος
[illegible] πρὸ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]. αὐτὸς [illegible] μόνος [illegible]
[illegible] ὁ [illegible] χριστὸς
[illegible] προσῆκον [illegible]
πραγμάτων. καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ὁ μονογενὴς [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] χάρι-
τος [illegible] πρὸ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
θανάτου [illegible] θαυμαστὸς
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ἄλλος [illegible]
[illegible] κατὰ [illegible] τοῦ θεοῦ [illegible]
[illegible] γεννηθῆναι [illegible]
[illegible]
[illegible] γεννηθῆναι [illegible]
αὐτοῖς [illegible] ἀντὶ [illegible] τί [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] διὰ τοῦτο
[illegible] ὅτι [illegible] χριστοῦ [illegible]
[illegible]. ἀλλ' [illegible]

ὁρίων αὐτῶν· διὰ τοῦτο δὲ ἴσως χοίρους ἀπῆλθον
οἱ δαίμονες· ἢ μάλιστα ὡς ἀφ' ὧν ἐξῆλθον μέν
ἐμμένωσιν. πανταχοῦ γὰρ χαίρουσιν ἐπὶ
ταῖς συμφοραῖς τῶν κτηνῶν ὡς καὶ ἐπὶ τοῖς ἀν(θρώπ)οις
ἐποίησεν ὁ διάβολος· καί τοι καὶ ὁ Ἰὼβ ὁ θ(εὸ)ς
συνεχώρησεν. ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖ· ὡς οὐ γὰρ μόνον διὰ
κόλασιν· ἀλλ' ἵνα τὸν αὐτοῦ θεράποντα [illegible]
ἀποφήνῃ λαμπρότερον. ἰδίαν δὲ αὐτοῦ
πόλιν· τὴν Καπερναοὺμ λέγει· [illegible]
[illegible] αὐτόν· [illegible]
[illegible] Καπερναοὺμ [illegible] ὅτι κατῴκει
[illegible] Χρ(ιστὸ)ς δὲ [illegible] καὶ τὸ [illegible]
τοῦ [illegible] καὶ τὸ αὐτὸ [illegible]· ὅτι [illegible]
[illegible] μέν· [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ ὅτι [illegible] τῶν [illegible]
[illegible] οὐ [illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible]· οὐ μὴν γὰρ δέ· [illegible]
Ὁ μὲν Ματθαῖός φησιν ὅτι προσέφερον
αὐτῷ· οἱ δὲ ἄλλοι ὅτι καὶ τὴν στέγην διατεμόν-
τες, καθῆκαν αὐτὸν καὶ προσέθηκαν τῷ
Χ(ριστ)ῷ· [illegible] οὐ [illegible]
[illegible] καὶ αὐτὸς τὴν αὐτοῦ [illegible]
[illegible] τὰς ἁμαρτίας [illegible]
καὶ τὴν [illegible] τῶν γραμματέων [illegible]
[illegible] ἐν ἑαυτοῖς [illegible]· οὗτος
[illegible]· τίς δύναται ἀφιέναι ἁ-
μαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ θ(εό)ς· αὐτὸς δὲ διὰ τῶν
πραγμάτων [illegible] τὰ [illegible]
[illegible] τὰ [illegible] αὐτῶν· [illegible]
γὰρ οὐκ ἔστιν τό τε [illegible]
[illegible], καὶ [illegible] πρὸς αὐτούς·

ευ
π τ παρα
λυτι
κοῦ

ευ
π τ πασ

54

γινόμενα· ὅ, μὴ γένοιτο ποτὲ καὶ μέχρις
ἐμμονῆς ἀπολαύειν· ἀλλ' οὐδὲ ὅτι χωρισθεῖσα τοῦ
σώματος ψυχὴ ἐνταῦθα πλανᾶται· [illegible]
αἱ μὲν γὰρ τῶν δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ·
ὁμοίως δὲ καὶ τῶν παίδων· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖναι
πονηραί· αἱ δὲ τῶν ἁμαρτωλῶν εὐθέως
ἐντεῦθεν ἀπάγονται· καὶ δῆλον ἀπὸ τοῦ λα-
ζάρου καὶ τοῦ πλουσίου· καὶ ἀλλαχοῦ δέ φησιν
ὁ Χριστός· σήμερον τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν
ἀπὸ σοῦ· οὐχ οἷόν τε οὖν ψυχὴν ἐξελθοῦσαν
τοῦ σώματος ἐνταῦθα πλανᾶσθαι·
Διατί δὲ [illegible] ἐκεῖ ἐν τοῖς [illegible] οἱ δαίμονες [illegible]
[illegible] ὀλέθριον [illegible]. ἢ καὶ ἀγέλην
τῶν χοίρων ἐπέτρεψεν αὐτοῖς ἀπελθεῖν;
οὐχ ὡς δαίμοσι πειθόμενος τοῦτο ἐποίησεν·
ἀλλ' ἵνα παραστήσῃ ἀκριβῶς, ὅτι οὐδὲ χοί-
ρων κατατολμῶσιν, ἢ μὴ αὐτὸς συγχωρή-
σῃ· καὶ ὅτι πολλῆς ἀπολαύομεν τῆς αὐ-
τοῦ προνοίας· οἱ γὰρ τῶν χοίρων μὴ φεισά-
μενοι, τῶν ἀνθρώπων [illegible] μισοῦσιν·
ἀλλ' ἐν ἡμῖν καιροῦ ῥοπῇ πάντας αὐτοὺς κα-
τεκρήμνισαν πολλῷ μᾶλλον ἄν· εἰ τοῖς ἀλόγοις
ταῦτα εἰργάσαντο· ἐὰν μὴ τοῦ θεοῦ [illegible]
[illegible] κρατῶν· Ἐπεὶ δὲ καὶ ἵνα οἱ τοῦ
τόπου ἐκείνου οἰκοῦντες μάθωσιν αὐτοῦ
τὴν δύναμιν· καὶ ἐκ τούτου [illegible] αὐτοὺς θεο-
γνωσίαν [illegible]· καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] κατὰ τὸ [illegible]
[illegible]· δέον γὰρ αὐτοὺς προσκυνῆσαι αὐτὸν
καὶ θαυμάσαι τὴν δύναμιν, οἱ δὲ [illegible]
[illegible] καὶ παρεκάλουν ἀπελθεῖν [illegible]

ἵνα μὴ τὸν ζῆλον ἐξάψῃ καὶ πληροφορούμενος· Ἡ
οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς ὅσοι τῷ μὲν ἐκείνῃ γνώριμοι τῷ ε θ
ἐπινοουμένου ἀρρήτου· τίνος δὲ ἕνεκεν οὐ μετὰ πέ- π ματ
τρου καὶ τῶν ἄλλων ἐκάλεσεν καὶ τὸν ματθαῖον·
ἐπειδὴ ὁ τὰς καρδίας ἐπιστάμενος· καὶ τὰ
ἀπόρρητα τῆς ἑκάστου διανοίας εἰδώς· τότε
τοῦτον ἐκάλεσεν· ὅτε ᾔδει πεισθησόμενον· διὰ δὴ
τοῦτο καὶ παῦλον μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐσαγήνευσεν·
οὐκ ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος ἑαυτοῦ ὑστέρων, ἀλλὰ καὶ
τὸ ὄνομα τελώνου, τῶν μὲν ἄλλων εὐαγγελιστῶν κρυ-
ψάντων αὐτὸ προσηγορίᾳ ἑτέρᾳ· καὶ ὅτι ἐπὶ τὸ
τελώνιον ἐκάθητο· ἵνα δείξῃ τοῦ καλέσαντος
τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀγαθότητα· ὅτι οὐ καὶ
ἀποστάντα αὐτὸν πρότερον τῆς πονηρᾶς αὐτοῦ
κακίας ἐκάλεσεν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς μεταξὺ ἔχοντα ἀπαγ-
χονισθέντα τὸν γόμον καὶ ἰταμότητος, καὶ κέρ-
δους οὐκ ἔχοντα πρόφασιν εὔλογον καὶ ἀφορμὴν·
σχῆμα ἔχουσαν ἔμμονον· ἐλκύσας αὐτὸν
ἀπὸ τῶν κακῶν· Ἀλλ' ὥσπερ εἴδομεν
τοῦ καλέσαντος τὴν ἀγαθότητα, οὕτω καταμά-
θωμεν καὶ τοῦ κληθέντος τὴν ὑπακοήν·
οὔτε γὰρ ἀντέτεινεν· οὔτε ἀμφισβητήσας εἶπεν,
ἆρα μὴ ἀπατηλῇ τινι κλήσει ἐμὲ τὸν τοιοῦτον κα-
λεῖ· καὶ γὰρ ἄκαιρος αὕτη ἂν ἦν ἡ ἐκ χ(ριστο)ῦ
ταπεινοφροσύνη· καλέσας τοίνυν αὐτὸν
καὶ τιμῇ μεγίστῃ ἐτίμησεν· τραπέζης αὐτῷ
κοινωνήσας· ἐντεῦθεν ἐπιρρωννὺς αὐτὸν καὶ
ὑπὲρ τῶν μελλόντων εὐέλπιδα ποιῶν, καὶ εἰς
πλείονα παρρησίαν ἐνάγων· οὐ γὰρ χρόνῳ
μακρῷ, ἀλλ' ἀθρόον ἰάσατο τὴν κακίαν· καὶ
οὐκ αὐτῷ συνανακλίνεται μόνον· ἀλλὰ καὶ ἑτέροις

τί δεῖν εὐκολώτερον· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρ-
τίαι· ἢ ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕ-
παγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστι·
τί δοκεῖ εὔκολον ὑμῖν ἢ μᾶλλον· σῶμα σφίγξαι
παραλελυμένον· ἢ ψυχῆς ἁμαρτήματα
λῦσαι· εὔδηλον ὅτι σῶμα σφίγξαι· ὅσον γὰρ
σώματος ψυχὴ κρείττων· τοσοῦτον τὸ ἁ-
μαρτήματα λῦσαι τούτου ἀμείνον· ἐπειδὴ δὲ
τὸ μὲν ἦν ἀφανές, τὸ δὲ φανερόν· διὰ τοῦ-
το οὖν προστίθησι· τὸ καταδεέστερον καὶ φανε-
ρὸν, ἵνα τὸ μεῖζον καὶ ἀφανές. διὰ τοῦ-
του λάβῃ τὴν ἀπόδειξιν· ὥσπερ καὶ τὸ
αὐτὸν εἰδέναι οἷα ἐν αὐτοῖς ἐνθυμεῖσθε· ἀπαρα-
σάλευτον ἦν· καὶ ἐπιτάσσων τῷ παρα-
λυτικῷ· ἔγειρε καὶ οὐ φαντασία ἦν τὸ γεγενη-
μένον· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ κελεύει αὐτὸν
τὸν κράβαττον προσβαστάζειν· ὅπως οὖν καὶ
οἱ ὄχλοι ἐκ χαμαὶ σύροντα· ἰδόντες γὰρ
ἐφοβήθησαν τὸ θαῦμα καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν
τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις·
προσεῖχον τότε γὰρ αὐτῷ ὡς ἀνθρώπῳ· αὐτὸς δὲ
μακροθυμῶν οὐκ ἐπετίμα αὐτοῖς· τέως
γὰρ οὐκ ἐκώλυε νομίζεσθαι ἄνθρωπον
ἀλλ' αὐτὸν ἔφη μηδὲν· καὶ ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ
κινεῖσθαι· ἢ γὰρ ταῦτα καλῶς ἐκβιάζεσθαι
παρ' ἑαυτοῖς ὅλως προσκαίροντες· ἔγνωσαν
ἄν, ὅτι θεοῦ νοῦ κινῶ· ἀλλ' οὐ κατέχοντι αὐτῷ
σαφῶς· οὐδὲ προσέτρεχον ἢ τὰ οὐκ ἔτι τοῖς κε-
κινημένοις· ἔλεγον γὰρ πάλιν· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ
ἔστιν παρὰ τοῦ θεοῦ· πῶς κατὰ δὲ τοῦτο ἐμοὶ
παραφυτικοῦ οὐκ [illegible] ἐγεγένετο τοῦτο,

καὶ γινόμενος ἐλεημοσύνην· καὶ μᾶλλον τῆς θυσίας
κρείττονα· ὅθεν καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἡσυ-
χασ... αὐτοῦ ἐφ' ὁ ἐλεγχομένην καὶ νομοθε-
τοῦσαν· ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν γραφῶν ἄγνοιαν
αὐτοῖς ὀνειδίζων ταῦτα ἔλεγεν· καὶ ὅτι
πάσης κακίας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ... ἐν ταῖς
θυσίαις τὸ πᾶν ἐξετίθεντο· ἐγὼ γάρ φησιν τοσοῦ-
τον ἀπέχω τοῦ βδελύττεσθαι τοὺς ἁμαρτω-
λούς· ὅτι καὶ δι' αὐτοὺς παραγέγονα μόνους·
τοῦτο γὰρ δηλοῖ· τὸ οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαί-
ους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν· θ ω ...

Τ ἤμος ἐπειδὴ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου ἐγκαλε- Πτ. ... Ἰω-
σάντων ὅτι ἡμεῖς νηστεύομεν καὶ οἱ Φαρισαῖοι νη- άννου.
στεύομεν πολλά· οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύ-
ουσιν· ἀποκρινόμενος ... σημεῖον οὐκ ἔστι τιμᾶς· νυμ-
φῶνος δὲ καὶ νυμφίου μνημονεύει· καὶ ἐν τού-
τῳ τὴν ἐπὶ ... παρ' αὐτοῦ καὶ πολλὴν μακρο-
θυμίαν ἐνδεικνύμενος οὐκ ἔστι τιμᾶ· ἅμα
μιμνήσκει δὲ αὐτοὺς τῶν Ἰωάννου ῥημάτων
δι' ὧν ἔλεγεν ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος
ἐστὶν καὶ τὰ ἑξῆς· ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν·
ὁ παρὼν καιρὸς τῆς ἐμῆς σὺν αὐτοῖς διατρι-
βῆς· χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐστίν· ἐλεύσονται
δὲ ἡμέραι· ὅταν ἀρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος
καὶ τότε νηστεύσουσιν· τὸν τοῦ πάθους διὰ
τούτων μηνύων καιρόν· ζητῶν ὅτι οὐδέ-
ποτε ἀνάγκη ἐστὶ ... ἀφ' οὗ ἐστι ...
τίων παραιτῶ· ἐδήλωσεν διὰ τούτου· ὅτι οὐ-
πω γεγόνασιν ἰσχυροὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
ἀλλ' ἔτι πολλῆς δέονται συγκαταβάσεως,
διὰ τὸ μήπω ... τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου ἀξιωθῆναι

πολλοῖς σοφοῦσι τοῖς· συνέρχονται δὲ πρὸς
ματθαῖον οἱ τελῶναι ὡς πρὸς ὁμότεχνον.
αὐτὸς δὲ κύριος χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν ἐγκαλλωπιζό-
μενος τῷ ἐλέῳ, πάντας αὐτοὺς σώζει καὶ δέχεται.
ὁ δὲ δεσπότης ἡμῶν χριστὸς οὐχὶ διαφθειρόμενος μολύνεται,
οὐδὲ θεραπεύων, οὐδὲ ἐλέγχων τοὺς ἐχθρούς,
ἀλλ' ἀριστῶν διορθοῦ πολλοὺς τῶν κακῶς διακει-
μένων, διὰ τοῦτον διδάσκων ἡμᾶς, ὅτι
πᾶς καιρὸς καὶ πᾶν ἔργον δύναται παρέχειν
ἡμῖν ὠφέλειαν· καίτοιγε τῶν παρακειμένων τό-
τε ἐξαλγικώς κῶ, καὶ πλεονεξίας· ἀλλ' ὅμως οὐ πα-
ρῃτήσατο ὁ χριστὸς αὐτῶν μετουσίαν, ἐπειδὴ μέγα
τὸ κέρδος ἔμελλεν γίνεσθαι· ὅθεν καὶ ὁμορό-
φιος καὶ ὁμοτράπεζος γίνεται τοῖς τοιούτοις
τοῖς ἁμαρτωλοῖς πολλοῖς οὖσιν· τοιοῦτος γὰρ ὁ ἰατρὸς· ἂν
μὴ ἀνάσχηται τῆς σηπεδόνος τῶν καμνόντων,
οὐκ ἀπαλλάττει τῆς ἀρρωστίας αὐτούς. καίτοι
γε πονηρὰν ἐντεῦθεν ἐκτήσατο δόξαν. ἔφαγε
καὶ οἰνοπότης καὶ τελωνῶν φίλος καὶ ἁ-
μαρτωλῶν ἀκούων. διατί δὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἐνδιαβάλλουσιν οἱ φαρισαῖοι τὸν κύριον
ὡς μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίοντα
κακοῦργα, σκανδαλιζόμενοι ἀποχωρίσαι
αὐτοὺς τοῦ διδασκάλου· αὐτὸς δὲ οὐ μόνον ἐγ-
κλήματα ἔλυσεν· ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἐφηγήσατο ὑ-
περηφανίαν τὸ μετὰ τοιούτων ἐσθίειν· δῆλον δὲ
διό. καὶ φησιν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες
ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
Τὸ δὲ πορευθέντες μάθετε τί ἐστιν ἔλεον θέλω
καὶ οὐ θυσίαν, ἀποσημαίνει· ὅτι οὐ κεκωλυμένον
ἔργον ἐστὶ τὸ ἁμαρτωλοὺς διορθοῦσθαι· ἀλλ'

ἠσχύνετο δὴ ἀπὸ τοῦ πάθους. ἀκάθαρτος εἶναι νομί-
ζουσα. εἰ γὰρ ἡ ἐν καταμηνίοις οὖσα, οὐκ ἐδόκει
εἶναι καθαρά, πολλῷ μᾶλλον ἡ τοιαύτην νόσον νοσοῦσα
νόσον. τοῦτο γὰρ ἐνόμιζεν. καὶ γὰρ πολλὴ πα-
ρὰ τῷ νόμῳ ἀκαθαρσία ἐνομίζετο εἶναι τὸ πά-
θος. διὰ τοῦτο λανθάνει καὶ κρύπτεται. οὐδέπω
γὰρ οὐδὲ αὐτὴ τὴν προσήκουσαν καὶ ἀπηρτι-
σμένην περὶ αὐτοῦ δόξαν εἶχεν. ἐπεὶ οὐκ ἂν
ἐνόμισεν λανθάνειν. ὅμως μετὰ πίστεως
ἐπὶ τὸ ἱμάτιον ἐκινήσατο. οὐδὲ γὰρ ἀπέγνω-
κεν, οὐδὲ εἶπε πρὸς ἑαυτήν, ἆρα ἀπαλλαγή-
σομαι τοῦ νοσήματος; ἆρα οὐκ ἀπαλλαγήσομαι;
ἀλλὰ θαρροῦσα περὶ τῆς ὑγιείας, οὕτω
προσῆλθεν. διὰ τοῦτο δὲ οὐκ ἀφίησιν αὐτὴν
λανθάνειν ὁ Χς. πρῶτον μὲν, ἵνα ἀφέλῃ αὐτῆς
τὸν φόβον, ὅπως μὴ ὑπὸ τοῦ συνειδότος
κεντουμένη καθάπερ κλέψασα τὴν δω-
ρεὰν ἐν ἀγωνίᾳ διατρίβῃ. δεύτερον δὲ ἵνα
αὐτὴν διορθώσηται, ἐπειδὴ ἐνόμισεν λαν-
θάνειν. τρίτον δὲ, ἵνα πᾶσι τὴν πίστιν,
αὐτῆς δημοσιεύσῃ. ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ζη-
λῶσαι διὰ τῶν. καὶ τοῦ στῆσαι τὰς πηγὰς τοῦ
αἵματος οὐκ ἔλαττον σημεῖον τοῦτο παρέ-
χεται τὸ δεῖξαι ὅτι πάντα ἐπίσταται. ἔπει-
τα δὲ καὶ τὸν ἀρχισυνάγωγον μέλλοντα δια-
πιστεῖν. διὸ καὶ οἱ ἐλθόντες ἔλεγον. μὴ σκύλ-
λε τὸν διδάσκαλον. ὅτι τέθνηκεν τὸ κοράσιον
ἐν τούτῳ κινεῖ αὐτόν. διὰ τοῦτο δὲ ἡ περὶ τὴν γυ-
ναῖκα φανερὰ ἐποίησεν. ἐπειδὴ περιέσωσεν. θυγατέ-
ρα δὲ αὐτὴν καλεῖ. ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτὴν θυ-
γατέρα αὐτὴν ἐποίησεν. καὶ τὸ θαρσεῖν δέ

σθῆναι αὐτούς· οὕτω δὲ διαλεγομένοις. οὐ χρὴ
γὰρ ὅσα ἐστὶ τὰ θεῖα ἐπὶ τῶν ἀγνωμόνων. ταῦτα δὲ
ἐπέλυε μόνοις τοῖς ἐκλεκτοῖς καὶ κατὰ μόνας τοῖς ἑαυτοῦ
μαθηταῖς· ἦν ὁ τοῖς μέλλουσι μαθηταῖς γενέσθαι
καθάπερ τιμίοις οὖσι καὶ οἰκείοις μᾶλλον ἀπαρτίσαι
μέλλουσιν αὐτοῖς προσφέρειν ... τὸ κήρυγμα
τῆς. ἀνοήτων δὲ μὴ γενομένων καὶ ὁμοίων, ἐπειδὴ
τῷ ... μαργαρίτης ἦν ὁ λόγος καὶ τράπεζα ...
διὰ τοῦτο ἀπὸ τῶν αὐτῶν ... τὰ ...
γματα. καὶ ὅτι οὐδὲν ... ἐστι ... ἀρχὴ
καὶ ... τοῖς ἀρχομένοις, ἀλλ' ὅσα
δυνατὸν ἦν καλῶς ποιεῖν καὶ ταχέως καὶ
ἐπιτελεῖν ... ὁ γὰρ προκαιροῦ ζητῶν
... προσήκοντος ... καὶ ...
... οὐδὲ οὐ καιροῦ κατ' αὐτὸς ...
... τέλειος ... χρηστὸς ...
μος ἀπὸ ... τοῦτο δὲ οὐ παρὰ τὸ μὴ ...
... οὐδὲ παρὰ τοὺς ... δεχομένους, ἀλλὰ
... ἀκαιρίαν τῶν ἐμμαθόντων.

Τὸν ἄρχοντα ὃν, μέγα ἐκπληροῦσθαι ἀρχισυνάγωγον ἦν. χρὴ δὲ εἰδέναι αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν. δύο γὰρ αἰτεῖ παρὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν καὶ τὴν χεῖρα ἐπιθεῖναι. ἠκολούθουν δὲ οἱ ὄχλοι ὥστε θαυματουργίας. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ προσαναπαῦσαι τὸ παράδοξον ... αὐτοῖς ... οἱ καὶ ... ἄλλα τοῖς μαθηταῖς μόνον. καὶ οὐδὲ οὗτοι πάντες, ... καὶ διὰ τοῦτο ... παρὰ τοῖς πολλοῖς ...

Τί προσέρχεται ... μετὰ παρρησίας αὐτῷ προσῆλθεν ... τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος ἔχουσα. ἐπειδὴ

ευ[αγγέλιον] περ[ὶ] ἀρχισυναγώγου

ε περ[ὶ] αἱμορροούσης

περὶ τῶν τυφλῶν

διὰ τί, τοῦ τυφλοῦ παρεθλίβης, κράζον-
τας· καὶ γὰρ σφόδρα ποιεῖ δὲ τὴν παρὰ τοῖς πολ-
λοῖς διὰ τὸ θέσθαι δόξαν· ἐπειδὴ γὰρ
πληροφορίαν, οἱ λαοί, ἀλλ' αὐτοὶ ἐκείνοις κατεῖχον
θεραπεύοντες· καὶ τοῦτο δῆλον, ἐξ ὧν καὶ
παρήγγελλον μηδένα ἰσχῦσαι· οὐ μικρὸν δὲ αὐ-
τῶν Ἰουδαίων κατηγορία, ὅταν οὗτοι
τυφλοὶ ὄντες, ἐξ ἀκοῆς μόνης τὴν πίστιν
δέχονται· ἐκεῖνοι δὲ ὁρῶντες τὰ θαύμα-
τα, πάντα τὰ ἐναντία ποιοῦσιν· γίνε-
ται δὲ ἐκεῖνο ὧν. ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τιμῆς ἦν
μακαριότης· ὁ δὲ τυφλὸς ἂν δὲ ἐπὶ τῆς τιμῆς πρὸς
ἃ ἐσπούδαζον, ἐξεβάλλετο πολλάκις· καὶ
διὰ τοῦτο ἐγίνωσκον τὴν ἀρχήν, ἵνα μὴ ἄρτι τὸ μὲν
οἴδαμεν ὅτι τιμῶσιν αὐτὸν οἱ τοῦ συναγωγῆς
πολλῶν· ὁμολογήσαντα νῦν αὐτὸν οὐκέτι
γὰρ διὰ ἀλλὰ τὸ ὕστερον καὶ προσῆλθον
τῷ. τότε δὲ οἱ πολλοὶ καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῆς φωνῆς
τὴν ἐχθρὰν ἄρσιν; κατὰ τὴν ἀπάτην ἐγένετο
γενόμενος τότε ὑμῖν· διὰ δὲ τὴν προσήκουσαν
αἰτίαν. ἀλλὰ δὴ διὰ τὸ ἀκούσαντα, καὶ δὴ
μετὰ πολλῆς τῆς φοβερότητος, μηδὲ ἐπὶ τῇ
ὀψει· ἐπεὶ περὶ γενομένων τὸ γὰρ αὐτοῖς φανερὸν
ὁρώμενον· ὁρᾶτε, μηδὲ ὅτι γινώσκετε· ἐκεῖ-
νοι δὲ οὐκ ἠνέσχοντο· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐκακούργου-
ν καὶ ἀπηγγέλλετο· ἡ δὲ ἀλλαχοῦ φαινομένη
μᾶλλον, ἀποτρέπεται καὶ διηγοῦ τὴν δόξαν
τοῦ θεοῦ· οὐκ ἔστι μὲν ἁμαρτία ἐκείνη τοῦτο,
ἀλλ' αἳ καὶ σφόδρα συμμαχοῦμεν· ὅπου μὲν γὰρ
ἡ τῶν ἀνθρώπων δόξα ἀμφισβητεῖται· οὐ μόνον οὐ
κωλύει, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ταύτης τοῦτο ποιεῖ.

μέγα· ὅτι ὑπὲρ τὴν οὐσίαν τῶν δεσπότου τοῦ κόσμου ἐστὶν
κόσμου φιλοσοφοῦσιν ἐκεῖνοι· ὅθεν καὶ τὴν ὑψηλο-
τάτην οὖσαν, ὄντως οὐρανόθεν χαίρουσαν· τὴν
ἐμβλέποντα τὸν αὐτὸν τῶν ἑρμηνευομένων τῶν
ἐφιλῶ οἱ καὶ ἀρτοῦ ἀρχισυναγωγοῦ ὄντων. ἵνα
καὶ ἐν τοῦ τοῦτο θριαμβεύσῃ τῶν ἀρχισυναγω-
γῶν τὴν ἄγνοιαν· διὰ τοῦτο φησὶν ὅτι οὐκ ἔ-
θεμεν πράγμα καθὼς δείκνυται τὸ κοράσιον· παῖς δὲ
ἐμοῦ βουλήσθαι θάνατον· διὰ τὸ μὴ εἶναι
αὐτὸν θάνατον κοινόν, ἀλλ' ὕπνον μόνον
γενέσθαι· τοῦ δὲ καταγελῶσιν αὐτοῦ οὐκ ἐ-
πιτιμᾷ· ἵνα καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ τὰ
κύμματα· καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἀπόδειξιν
γένηται τοῦ θανάτου· ὅτι εἶδον μὲν νεκρὸν τὸ κο-
ράσιον· καὶ μὴ ... ἀπιστῶσιν·
ὅτι ἐγείρασιν αὐτήν, ἀνέστησεν· παρόν-
των δὲ τῶν γονέων θαυματουργεῖ· πρὸς τοῦ
τοὺς πληροφορηθῆναι· κατασχὼν δέ,
ἀνίστησιν· δεῖξαι θέλων ὅτι πάντα αὐτῷ
ὑπείκει· κελεύει δὲ δοθῆναι αὐτῇ τροφήν,
ἵνα μὴ δόξῃ φαντασίαν εἶναι τὸ γεγενη-
μένον· οὐκ αὐτὸς δὲ δίδωσιν· ἀλλ' ἐκείνοις
κελεύει δοῦναι· ... καὶ ἐπὶ τοῦ λαζάρου
ἐγείρας αὐτόν. καὶ ...
τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως· μετὰ
ἀκριβείας ἀπόδειξιν ...
μοσύνη· τοὺς δὲ θορυβοῦντας καὶ τοὺς ἀλα-
λάζοντας, ἔξω τῆς οἰκίας ἐξέβαλεν,
ἀναξίους τῆς τοιαύτης θεωρίας κρίνας
αὐτούς· παρήγγειλε δὲ μηδενὶ εἰπεῖν· διὰ
τὸ ἄτυφον καὶ ἀκενόδοξον.

καὶ τὸ χαριτῶν ἐχαίρομου. καὶ ἁμαρτήματα
ἔλυσεν. καὶ νοσήματα ἐθεράπευσεν. καὶ τῶν περὶ
προσάγειν· ἅπερ οὐ τῶν ἔνοχον τὸ πονηρὸν δαίμονα·
οὗτοι, δαιμονικῶς ἐκεῖνα ἐργάζεσθαι· οἱ γὰρ
δαίμονες ἀεὶ λόγοι προσάγουσιν. καὶ θυσίας
γουσιν. καὶ τιμὴν ἀπαιτοῦσιν ἄπιστοι γενόμενοι
σιν· αὐτὸς δὲ καὶ μετὰ τοὺς ὑπερηφανοῦντας. καὶ
τὰς χώρας· περιῆγε καὶ τὰς πόλεις
πάσας καὶ τὰς κώμας. διδάσκων ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας. καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ
πᾶσαν μαλακίαν. καὶ οὐ μόνον αὐτοὺς οὐκ ἐ-
κόλασεν ἀμαρτήσαντας, ἀλλ' οὐδὲ ἁπλῶς
ἐπετίμησεν. τὴν πραότητα αὐτοῦ τὴν πολ-
λὴν καὶ ἐν τούτῳ ἐπιδεικνύμενος. καὶ ἵνα μὴ
τύπος λογιζόμενος· ἵνα καὶ μάθῃς ὅταν εὐ-
εργετῶν τις ἐγκαλῆται· τοσοῦτον κατηγορούμε-
νος, μὴ ἀπαγορεύειν τοῖς ὁμοδούλοις εὐερ-
γετῶν· ὅσῳ γε μείζονα τὴν κατηγορίαν ἀξιοῦ-
μενος τῶν εὐεργεσιῶν· δεικνῦσιν ὅτι δι' ἀν-
θρώπων ἔπαινον, ἀλλ' οὐ διὰ τὸν θεὸν τὴν ἀ-
ρετὴν ἐργάζεσθαι· τί γὰρ ὁ περιπατῶν ὁ-
χλος φησὶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐ-
ριμμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα·
οὐ καὶ σθητικῶς ἀλγοῦσιν. καὶ ἀπορριφέντες λέ-
γει· ἀλλ' ὁμοῦ κατὰ τῶν· τοῦτο δὲ κατηγορία τῶν
ἀρχόντων τῶν ἰουδαίων· ὅτι
ποιμένες ὄντες, τὰ τῶν λύκων ἐπεδείκνυν-
το· οὐ γὰρ μόνον οὐ διωρθοῦντο τὸ πλῆθος,
ἀλλὰ καὶ ἐλυμαίνοντο αὐτῶν τὴν προκοπήν·
διὰ τοῦ λέγειν ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων

ιγ

ἐπὶ τοῦ δαιμονιζομένου κωφοῦ.

ὅπου δύναται δεῖξαι ἡμᾶς τὴν ἑαυτοῦ φορὰν. εἰς
κενὰ σκῆ μὴ δέχεσθαι. ἀλλὰ καὶ τοὺς ποιοῦντας
μόνους ἡμᾶς ἐγκωμιάζειν ἐκκαλύπτειν. Χριστὸς
πόσῳ μᾶλλον ὅτι ἐκεῖνος ἐκ δόσεως ἦν; ἢ ἐχθρὸς ὁ δαιμονι
ζόμενος οὗτος. οὐ φύσεως ἦν τὸ πάθος. ἀλλὰ
τοῦ δαίμονος ἐπιβουλή. διό, καὶ ἑτέρων
ἐδεῖτο τῶν προσαγόντων. οὔτε γὰρ δι' ἑαυτοῦ
παρακαλέσαι ἠδύνατο. ἄφωνος ὤν. οὐ
τε ἑτέρους ἱκετεῦσαι. τοῦ δαίμονος δήσαν
τος τὴν γλῶτταν. καὶ τὴν ψυχὴν μετὰ τῆς
γλώττης πεδήσαντος. διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ
ἀπαιτεῖ τὴν πίστιν αὐτόν. ἀλλ' εὐθέως διορθοῦται
τὸ νόσημα. ἐκβληθέντος γὰρ τοῦ δαιμονίου
φησίν. ἐλάλησεν ὁ κωφός. οἱ δὲ ὄχλοι ἐ
θαύμαζον λέγοντες. οὐδέποτε ἐφάνη οὕ
τως ἐν τῷ ἰσραήλ. ὃ δὴ μάλιστα ἠνία τοὺς φα
ρισαίους, ὅτι πάντων αὐτὸν προυτίθεσαν.
οὐ τῶν τότε ὄντων. ἀλλὰ καὶ τῶν πώποτε γεγενη
μένων. προυτίθεσαν δὲ οὐχ ὅτι ἐθερά
πευσεν. ἀλλ' ὅτι ῥᾳδίως καὶ ταχέως, καὶ τὰ
ἄπειρα νοσήματα, καὶ ἀνίατα ἔχοντα.
καὶ ὁ μὲν ὄχλος οὕτως. οἱ δὲ φαρισαῖοι
τοὐναντίον πάλιν. τοιοῦτον γὰρ ἡ πο
νηρία. τί γάρ φησιν. ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. οὐ τί ἂν
γένοιτο ἀνοητότερον. μάλιστα μὲν γὰρ ὅ.
καὶ προϊὼν φησίν. ἀμήχανον δαίμονα,
ἐκβάλλειν δαίμονα. τὰ γὰρ ἑαυτοῦ συγκρο
τεῖν εἴωθεν. οὐ καταλύειν. αὐτὸς
δὲ οὐχὶ δαίμονας ἐξέβαλλε μόνον, ἀλλὰ
καὶ λεπροὺς ἐκάθαιρε. καὶ νεκροὺς ἤγειρε.

τὸν ἥσυχον ἀγρὸν τὴν προσβολὴν ὁ παρ' ἀλλήλου·
αὐτόν. οὐδὲν τῶν λεγομένων ἀπομανθάνων
ἐρημίᾳ αὐτοῦ προσκυνούμενος· ὁ τοιοῦτος τοίνυν
δεικνὺς διογένης, ἀπέστειλεν ὁ ῥήτωρ· δύο τοὺς
τῶν ἀρίστων· τοῦ τελέσματος· καὶ γὰρ τέσ-
σαρες εἰσὶν ἄριστοι· καὶ δύο τελέσματα· μαν-
τεῖος καὶ θάλλειος, καὶ ἡ προδοσία· ἀλ-
λὰ τελευτῶν αὐτοῦ μόνον· ὅ τε ὅλον ἐθεράπευ-
μιᾶς ἀπεστάλη· καὶ ἡ πολλὴ ἀσωτία τῶν
μηδὲ ἐσθιόντων· περὶ δὲ ἐθαυμάζον· πρό-
σωπον αὐτῷ ἀπολογεῖται οἱ κολακικοί.
καὶ γὰρ μέν, ὑπερίζουσι φιλοσοφίαν· καὶ δαιμονῶν
ταῖς ἐλπίσιν, οὐκ ἀποστρέφονται αὐτούς· ἀλλ' αὐ-
τοὺς παρ' αὐτοῖς ὀρθοῦσαι σπουδαῖοι· κἂν πάν-
των σπουδαίων. καὶ πάντων ἡμῶν ἀπορ-
τῶν ἄλλων. προφοιτῶσι αὐτῷ συνήθως οἱ
φοιτηταὶ ἰατρῶν καὶ περὶ τὸν θεραπόντα καὶ
τὸν ... τῶν ἐπὶ τὸ λοιπὸν ἐλεημο-
προσηκόντων ἐχόντων. καὶ φύσει δὲ
αὐτοῖς οὐδὲν αἰσθητὸν κακόν· ὅπερ
μᾶλλον καὶ οἱ λοιποὶ προσφέρονται. γνῶ-
ται ἐπὶ τὴν ἀγοράν· ἀλλ' ἀνάγκη ἂν εὐ-
ραμένων καὶ τὰ ἐλεημοσύνην· ἡ μάλι-
στα παρὰ θεοῦ ἐν αὐτοῖς τὸν γινόμενον τῶν
αὐτῶν σημεῖον, φιλοσοφεῖν διογένης ἔλεγε.
οὐ γὰρ μισθοῦνται αὐτῷ ἔχειν· οὐδένα μὴ κοι-
νὰ· ἐπεὶ γὰρ ἦν χαρίεις· οὕτως ὡς καὶ
ἐλεήμονας, διογένης ὁ τε ἡ πάντων
τῶν κακῶν τὴν φιλαργυρίαν ἔλεγεν
ἀπαντῶν φιλοσοφεῖν· μητρόπολις χρυσοῦ
καὶ τὰ ἐξ ἡμῶν· οὐκ ἔστιν δὲ μὴ ἦν αὐτῷ

ἐκ μιᾶς ἐστι δαιμονίων· ἐργάτας δὲ ἐνταῦθα
τοὺς διδασκάλους καὶ ... φησίν. ἦσαν δὲ
αὐτοὶ ὀλίγοι· ἦσαν μὲν γὰρ τὸν ἀριθμὸν οἱ προσ-
κληθέντες δώδεκα μὲν δὲ αὐτοῖς ὡς κύριος
... ὑπάρχων, πολλὴν προσθήκην τὴν ἐξου-
σίαν αὐτοῖς ... ἁλιευτὰς τῶν
καὶ ... ὁ κόσμος ... διδάσκαλος. καὶ
περὶ τῶν ἀποστόλων: ... αὐτῶν ἐν τῷ ... ὀνόματι. διὰ τοῦτο
κατὰ δύο μόνας συζυγίας ... ἐπεὶ δὲ
τοὺς ἔμπροσθεν ... ἐκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ
Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν· Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην·
εἶτα δὲ καὶ ἑαυτὸν, ἀναγκαίως πρῶτον καταλέγ-
ει αὐτῶν. καὶ τὸν ἀριθμὸν ποιεῖται
τῶν δώδεκα. ἀναγκαίως προσθήκην ὁ λε-
γόμενος Πέτρος· καὶ γὰρ καὶ ἕτερος Σίμων ἦν
ὁ Καναναΐτης. εἶτα Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάν-
νης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· χρὴ δὲ ...
οὐ κατὰ τὴν ἀξίαν ... αὐτοῖς· ὁ γὰρ
Ἰωάννης μείζων ἦν τοῦ ἀδελφοῦ. εἶτα δὲ
τῶν Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος ἐπὶ
γένει. Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης.
εἶτα Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου· καὶ γὰρ ὁ ...
... γέγραπται. καὶ ὁ τοῦ Ζεβεδαίου. ἔ-
τι Λεββαῖον τὸν ἐπικληθέντα Θαδ-
δαῖον. καὶ Σίμωνα τὸν Ζηλωτὴν ὃν καὶ
Καναναΐτην καλεῖ. ἐπὶ τὸ ... τὴν ἐρχ...
... αὐτὸν καλῶν. Ἰούδας ἐ-
πὶ πᾶσιν ὁ Ἰσκαριώτης. καὶ γὰρ καὶ ἕτερος Ἰούδας
ὁ Λεββαῖος· ὁ καὶ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος.
ὃν Ἰακώβου φησὶ ... ὁ Λουκᾶς. ἦν δὲ τὸν Ἰούδαν

οὐδὲν ἔλαττον παρ' αὐτῶν· κἂν [illegible]
[illegible] γενέσθαι [illegible]
σαι, κἂν [illegible] αὐτοῖς· ἐγὼ δὲ ὅτι
ἐγὼ ἀποστήσομαι ὑμῶν· ἀντὶ τοῦ θεοῦ ὁ κραταιὸς
φησίν, καὶ δυνατός· ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς [illegible]
καὶ μὴ δεδοικέναι τῶν ἐπιβουλευόντων· ἀλλ' ἡ
[illegible] γάρ φησιν [illegible] τὸ δὲ ὡς
προνοεῖται δηλοῖ· ἵνα [illegible]
[illegible] καὶ τοῦτο πρὸς
[illegible] καὶ οὐχ ἁπλῶς
προσηκόντως· ἀλλὰ καὶ ἐν μέσοις [illegible]
[illegible]
ἀλλὰ καὶ [illegible] τὸ ἀκέραιον· τοῦ
[illegible] καὶ ἀκολασίαν· καὶ οὐ μόνον
τοῦτο, ἀλλ' [illegible]
[illegible] αὐτὰ [illegible] ἵνα [illegible]
[illegible] ἔχουσιν· [illegible]
[illegible] τὸ δὲ [illegible]
[illegible] τὴν ἀκολασίαν· [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] μὴ [illegible]
[illegible] ταῦτα δὲ ἔλεγεν
[illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible] καὶ ἔλεγεν· [illegible]
θ [illegible] παραδόσεσι [illegible]
[illegible] καὶ τὰ ζηλῶ· ταῦτα δὲ [illegible]
ἵνα θαρρεῖν ἔχωσιν· ὅτι [illegible]
ἔξουσι [illegible]

μεθ᾽ ἑαυτῶν. ἀλλὰ μηδὲ κτήσησθε. ἵνα κἂν
ἑτέρωθεν δυνατὸν ᾖ λαμβάνειν. φύγητε τὸ πο-
νηρὸν νόσημα. καὶ γὰρ διὰ τούτου πολλὰ
κατορθοῖ. ἀνυπόπτους ποιεῖ μὲν ὄντας. καὶ πά-
σης ἀπαλλαττομένους φροντίδος. καὶ τῷ λό-
γῳ τῆς διδασκαλίας προσέχοντας. καὶ
τὴν τοῦ θ(εο)ῦ δύναμιν διδασκομένους. ἐξῆς
ἀμέμπτως. τῶν πρὸς τὴν χρείαν ἐλέγχοντο
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῶν ἀποτρεφόμενοι.
τοῦτο γὰρ δηλοῖ. ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ
αὐτοῦ. τὸ δὲ τίς ἄξιος. ἐξετάζειν ἧς ἂν εἰς καὶ
ἐπὶ πόλιν καὶ κώμην εἰσίωσι δ᾽ ἂν ἡ δοχ-
ὴ σημαίνει. τοῦ μὴ τὰς ἀπαρτισμοὺς ὑπερ-
βρίζεσθαι. ὁ γὰρ ἄξιος ἐστιν. καὶ πάντως
δώσει τροφήν. καὶ μάλιστα ὅταν μηδὲν
πλέον τῶν ἀναγκαίων ἀπαιτῆται. οὐ μόνον
δὲ ἀξίους κελεύει ζητεῖν. ἀλλὰ μηδὲ οἰκί-
ας ἐξ οἰκίας ἀμείβειν. ὥστε μήτε τὸν δεχό-
μενον λυπῆσαι. μήτε αὐτοὺς δόξαν λαμβάνειν
γαστριμαργίας. τὸ δὲ παρ᾽ ὅτου ἀπαξιοῦ-
σθαι. μετριάζειν αὐτούς. καὶ ἐν τούτῳ πα-
ρασκευάζει. μὴ γὰρ ὡς δὴ διδάσκαλοι εὑρή-
σιν. διὰ τοῦτο ὑβριζόμενοι ὡς παρ᾽ ἑτέρων ἀ-
παιτεῖσθαι. μᾶλλον μένειν ὧν. ὑμᾶς προλαβ-
όντας τιμῆ. δηλοῖ δὲ, ὅτι οὐ κἂν ὡς προσθεῖ
τοῦτο τέλος, ἀλλ᾽ ὅπως γίνωνται ἐκλέγων. ἐὰν
καὶ ἀξία ἡ οἰκία, καὶ ἐξῆς ἐν αὐτῇ. ἐὰν δὲ ᾖ
ἀξία. οὐ μόνον οὐδὲν ἔσται τῶν ἀρκετῶν κε-
μήσεται. ἀλλ᾽ αἱ καὶ τὰ τῶν σοδόμων. ὥσπερ
μένει. τὸ δὲ ἐκτινάξαι τὸν κονιορτὸν τὸν τῶν
ποδῶν αὐτῶν. τοῦτο ἐστιν. καὶ ἀτελέσται ὅτι

γενναίοις. τῆς τούτων ἐπιτομίας καὶ συμ-
μένος ὑπὲρ χρ(όνου)· τὸ [illegible] μάρτυρας τοῦ
τοῦ ὑπερμαρτυροῦντος. διὸ καὶ ἐπάγει. ὁ δὲ πο-
νηρὸς ἢ φαῦλος οὗτος ὡς [illegible] ἔοικεν· ἐπεὶ
δὴ γὰρ ἢ ὁ θεατὴς [illegible] πολλοῖς. ἐν μὲν τοῖς
προοιμίοις ἢ μακροὶ σφοδροὶ ἢ τὴν ἀρχὴν
μετὰ δὲ ταῦτα ἐπιμένεται. διὰ τοῦτο φησὶν
ὅτι τὸ τέλος ἐπιζητεῖ· τί γάρ ὁ φησί
πραγμάτων. παραμένει τὴν ἀρχὴν ἀρ-
θέντων. μηδὲ ἑνὸς δεύτερον παραγγελ-
μένων. διὰ τοῦτο δὲ παρεκεῖ τὴν [illegible]
μίαν αἰτίαν τῇ. μετὰ τὸ [illegible]
καὶ φρικώδη. τὰ μετὰ τὴν [illegible]
αὐτοῖς συμβαινόμενα. [illegible]
λόγον ἐπὶ τὰ κρείττονα· τὸν [illegible] τοῦ
[illegible]. δηλοῖς ἅμα [illegible] ταῖς αὐτ-
ταῖς. καὶ πολλὴν αὐτοῖς [illegible]
[illegible]. καὶ τοῦτο [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] τουτέστιν. [illegible]
[illegible]. καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς, τὸ [illegible] αὐτὸν μόνον
[illegible] καὶ τοῦτο [illegible]. ὅτι οὐ [illegible]
[illegible]. ἀλλὰ
τί καὶ παρ' αὐτοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]. οὐκ [illegible]
[illegible]. ἀλλ' [illegible]
[illegible]. καὶ οὐ [illegible]
[illegible]. ἀλλ' [illegible]
τοῦ [illegible]. τὸ οὐκ [illegible]

καὶ προσήσουσιν αὐταῖς. ἢ πῶς δὲ ὅ-
τι ὅτ' ἂν παραδῶσι σφᾶς ἡμῖν. μὴ φοβη-
θῆτε κολακεύοντας· καὶ παρακολακεύει καὶ τοῦ
ζῆν. θαρρεῖ μὲν ὑπὲρ τῶν ἀπολογίας αὐτῶν
παρασκευάζει. τὸ γὰρ πρᾶγμα τοῦ πρὸς ἡμᾶς
εἶναι καλοῖς ὑπερέχειν. οἱ δὲ ἀκούοντες ἐκ-
θειάζουσιν. καὶ καταδεξάμενοι καὶ οὐδὲν αὐ-
τοῖς τῶν φοβερῶν ἐξέπληξεν. οὐδὲ ἐζή-
τησαν ἀπαλλαγῆναι τῶν δεσμῶν. καὶ ταῦτα
οὐ δυοῖν ἢ τριῶν ἀλλὰ πολλῶν ὄντων ἐπαχθῆναι,
ἀλλ' ὥσπερ ἀπαλλαγέντες τῶν χρόνων ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτῶν.
ι ὁ γὰρ ἡ φωνὴ ὁ δὲ ἐπόνησεν ἦν ὁ λόγος, οὕτως ι
σεσώκασι. τοῦ αἰνιττομένου ἐστίν. χρὴ
δὲ ἡμᾶς ἐκπλῆξαι. πῶς τοίνυν αὐτοῦ, τῶν
δὲ στομάτων τὸν γέγονε. τὸ μὲν γὰρ σῆμα
ποιεῖν αὐτοῦ. τὸ δὲ μὴ κινηθῆναι μηδὲ ἐπι-
κηρύξαι. πάντα τὰ τοιαῦτα ἐξαρπάσ-
σας, τῶν ἀποστόλων χάριτος. τὸ δὲ μηδὲ ἐν
ἐπιεικῶς χρείας ἀπαιτῆσαι. τῶν αὐτοῦ
φιλοσοφίας. ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μι-
σθοῦ αὐτοῦ. τὸ τὴν ἐργασίαν χαρίσασθαι
τῆς αὐτοῦ δωρεᾶς. τὸ τοὺς ἀξίους ἐκζη-
τεῖν. καὶ μὴ προσαρπάσας ἀνάξιοις ἐπιδοῦναι
τὴν αὐτοῦ μεγαλοπρέπειαν. παραινεῖ ὁ κοινὸς
ζητοῦντι μὴ ἀδικουμένοις αὐτοῖς αὐτοῦ. τὸ
μέντοι ἐκείνας ἀπαγορεύειν τοῖς αὐτοῖς· μὴ
λοιδορουμένους μηδὲ ὑβρίζοντας, τὸν
τῶν καθ' ἑαυτοὺς μὴ παραστήσας· τοῦ δοῦναι
πρᾶα καὶ μὴ μέχρι μόνον ἀποσείσαι τὸ ἐπιχαρί-
σαι. τοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. τὸ προσκαταγε-
λᾶσθαι καὶ ὑβρίζεσθαι καὶ φέρειν γενναίως

μόνον ἐφθονήθησαν· ἀπέθανεν αὐτοῖς καὶ ἐν
τούτῳ καταφρονεῖν θανάτου· καὶ οὐδὲ ἀ-
περὶ θανάτου· ἀλλ' ἀληθινοῦ· δι' ἃ τοῦ ἑκάστου
οὐχὶ διὰ φρονεῖν [illegible] λέγεται ζηλο-
τύπως ... τὴν προνοίαν τοῦ θεοῦ λόγον· τί γάρ
ἐκ ἡμῶν ἐφ' ἡμῖν ἀπελεύθερον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲ
ἐκ [illegible] προσώπου τούτου·
οὐ γὰρ τοῦτο ἐφ' ἡμῖν ὅτι ἐν ἐκείνῳ γεγενῆσθαι αὐτοῦ
πατρὸς [illegible] τοῦτο γὰρ ἀμφότερον τοῦ θεοῦ·
ἀλλ' ὅτι οὐδὲ ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν τῶν γεγενημένων·
[illegible] οὐδὲ [illegible] τῶν σωματικῶν [illegible]
[illegible] πρὸ [illegible]
οὕτως ἐφ' ἡμῖν [illegible]
ματα. οὐχ [illegible] τοῦτο δὲ ἐ-
γένετο, οὐχ ὅτι [illegible] θεοῦ [illegible]·
ἀλλ' [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] καὶ οἱ [illegible]
[illegible] ὑμᾶς καὶ [illegible]
[illegible] πολλῶν [illegible]
[illegible] ταῦτα δὲ [illegible]
[illegible] καὶ τὴν [illegible]
αὐτῶν [illegible] οὐκ [illegible] ὁμολο-
γήσας [illegible] ὁμολο-
γήσας [illegible] ὅτι οὐκ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible]
χάριτι, ὁμολογῶ ὁ ὁμολογῶν· περὶ δὲ
[illegible] οὐκ [illegible] ἀλλ' [illegible]·
[illegible] γὰρ [illegible] τῆς αὐτοῦ δωρε-
ᾶς, οὕτως [illegible]· [illegible]
ζ [illegible] τί μου σου [illegible]
[illegible]

τὸν διδάσκαλον· οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐ-
τοῦ. τοῦτο δηλοῖ· ὅτι ἕως ἂν ᾖ μαθη-
τὴς καὶ δοῦλος, οὐκ ἔστι κατὰ τὴν τῆς τιμῆς
φύσιν [illegible]· μὴ γὰρ τὸ σπανίζον· τῶν
[illegible], ἀλλ' ἀπὸ τῶν πλειόνων δέχεσθαι
τὸν λόγον. καὶ οὐκ εἶπεν ἢ τὸν οἰκοδεσπότην
ὕβρισαν, ἀλλ' ὅτι Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν·
πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ.
Τοὺς δὲ αὐτοὺς οἰκιακοὺς καὶ οὐχὶ δούλους·
πολλὴν πρὸς αὐτοὺς γνησιότητα ἐνδεί-
κνυται· ὥσπερ φησίν· ἢ καὶ ἐμὲ οὕτως ἐ-
λοιδόρησαν· καὶ ὑμᾶς γόητας καὶ πλάνους
καλοῦσιν· [illegible] κερδῶν· καὶ σω-
τῆρας ὑμᾶς καὶ εὐεργέτας τῆς οἰκουμέ-
νης, ἀπατεῶνας προσαγορεύουσιν. τοῦτο
γὰρ σημαίνει τὸ οὐδέν ἐστι κεκαλυμ-
μένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· οὐδὲ κρυπτὸν
ὃ οὐ γνωσθήσεται· σκόπει δὲ, καὶ οὐ
[illegible]· οὐχ ὅτι σκότος ἦν· ἦν καὶ κατ' αὐτὰ
ἐλέγξει· ἀλλ' οὐδὲ ἤφθασαν· αὐτοὺς διελέγξο-
ἀλλ' ἀπορ[illegible] αὐτῶν [illegible] ἀδο-
[illegible]· ἄρτι δὲ [illegible] μελλόντων αὐτὰ
φήσειν· ἐπεὶ δὲ [illegible] μόνους αὐτοὺς διελέγξο
καὶ ε-   γνωμίας· διὰ τοῦτο ἢ ὥσπερ ἐπὶ
σκοτίᾳ καὶ ἠγνοοῦντο. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν δωμά-
των καὶ ἐν τῷ φωτὶ λέγει. τὸ χωρὶς ὑ-
πονοίας, καὶ μετὰ παρρησίας τῆς οἰκου-
μένης κηρῦξαι πᾶσι· προφάσεως δὲ μὴ
φοβηθῆναι τοὺς ἀποκτέννοντας τὸ σῶ-
μα· ἀλλὰ τὸν καὶ τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ
σώματος δυνάμενον ἀπολέσαι ἐν γεέν-
νη

καὶ πατὴρ ἐστὶ τῶν. καὶ μήτηρ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ·
δὲ ὁ ἀπὸ σοῦ κατασχεθῇ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ὁ
κομοῦντος ὁ ἐπίσσωμου, οὐκ ἄτιμον ἄξιος
σημαίνει· ὥσπερ ἡ ἀπολεγόμενον καὶ μακαρίζει ἐκεῖ-
νος μαι τὴν ἑαυτοῦ τύχην. καὶ σοφίαν καὶ
ἁμαρτίαν· οὐδὲ γὰρ ἁπλῶς ἡ πρόσωπον προσθεῖ-
ναι τὸν δὲ παραιτεῖσθαι χορόν, ἀλλ' ὅτι ὡς προσ-
θεῖναι τοῦτο γέγονεν. καὶ οὐ προσθεῖναι τὸν μό-
νον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν μετὰ δηλονότι. καὶ ὅπερ δεδόλου
καὶ ἔλεγε· ὅτι ἐστὶν ὅσπερ χεῖρα προσῆκεν· καὶ οὐ
μόνον τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ
τὰς ἐξ ἄλλων, οὕτως σχεδὸν ὁρῶμεν. ὅπου ἐστὶν ἀ-
πολέσθαι μετὰ τῆς ψυχῆς. διὰ τοῦτο καὶ πρό-
δρομος παραγόμενος· ἀλλ' ὅτι βουλεύεται περὶ ἐκεί-
νου, τί ἑαυτὸν ἐφ' ἑαυτῷ ἐχθρὸν ἐφ' ἡμῖν, μηδὲν
σὺν αὐτὸν κατὰ τοῦτο. τοῦτο γὰρ καὶ αὐτὸν
τὸν φιλούμενον. καὶ τὸν φιλοῦντα ἀπαλλαγῆ-
ναι δεῖ μὴ παραγαγόντος τοῦ μὴ τοῦ γε ταῦτα ἄλλου
ὅτι πρὸς ἑαυτὸν γέγραπται. καὶ τὴν ἑαυτοῦ τύχην ὅσ.
οὐ μόνον. τί γὰρ λέγομεν τοιούτῳ ἡ κα-
τασχέσει καὶ ἀδελφὸς καὶ ἀδελφαὶ
καὶ γυναῖκα. τύχη οὐδὲν εἰκότερον
οὐδέν, ἀλλ' ὅμως ἐστὶ καὶ ταύτην μηδὲν
οὐδαμῶς ἀναιροῦν μὴ αὐτὸ ἐστὶν ἡμῖν. τί δεῖ μόνον
περὶ τὴν τύχην αὐτοῦ. ὁ φιλῶν αὐτὴν κατὰ
σῶμα ἐστὶ κλῆρον καὶ ἀποστῆναι. καὶ μὴ ἐκεῖ-
νον ἡ σοφία μὴ περὶ κακόν. οὕτως ἀπολέσῃ
αὐτὴν τὴν ψυχὴν οὐδὲ ἐξ ἀνθρώπων. ὁ
δὲ ἀπολέσας τὴν τύχην αὐτοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἕνε-
κεν ἐμοῦ, τουτέστιν, καθαρὰν αὐτοῦ. κατὰ
τοῦτο χωρία καὶ ὅτι παραιτούμενος,

αἱρῆται· ὅτι τὸ ἐγκαταλειφθῆναι. παρ'
αὐτοῦ λέγεται· τὸ ἐγκαταλιμπάνεσθαι ἀφορμῇ μὲν·
διατί δὲ οὐκ εἴρηκε τοῦτο· ὅτι τὴν καταλλα-
γὴν ἀπροσδεῆ· ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ τοῦ σώμα-
τος ὁμολογίαν φανεῖσαν· τῆς σαρκὸς καὶ ψυ-
χῆς ἀπαλλάξασαν· καὶ ἡ σωματικὴ μάχη
καὶ διατάσσει· καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐργαζομένη· τὸ
ὁ οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν
ἀλλὰ μάχαιραν· φανερὸν δηλοῖ, ἤγουν τομὴν
κόσ. ἀπὸ τοῦ ἰδίου νοσοῦντος· ἀπὸ τοῦ
μέλους· καὶ τὸ στασιάζον ἀπὸ τοῦ ὑγι-
αίνοντος· οὕτω γὰρ δυνατὸν τὸν οὐρανὸν
τῇ γῇ συναφθῆναι· ἐπεὶ καὶ ἰατρὸς οὕ-
τω τὸ λοιπὸν διασώζει σῶμα, ὅταν τὸ ἀνί-
ατον ἐκκόψῃ μέρος· οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ
πύργου γέγονεν ἐκείνου· τὴν γὰρ κακὴν
εἰρήνην ἡ καλὴ διαφωνία ἔλυσε καὶ ἐ-
ποίησεν εἰρήνην· οὐ γὰρ πανταχοῦ ὁμό-
νοια καλόν· καὶ οἱ λῃσταὶ κοινῇ, οὐ δεῖ
ται μόνον κατ' ἀλλήλων ἔχοντες· ἀλλὰ καὶ
συμφωνοῦσι κατὰ συγγενῶν· καὶ κεφάλαιον
καθ' ἑαυτὸν σχίσαι· ἦλθον διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ· καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μη-
τρὸς αὐτῆς· καὶ νύμφην κατὰ τῆς πεν-
θερᾶς αὐτῆς· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ
αὐτοῦ· καὶ ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐ-
μέ· οὐκ ἔστι μου ἄξιος· τουτέστιν ὅ-
σοι μὲν οὖν παρ' αὐτοῖς πιστοὶ ἐκεῖνοι
ἔχουσι· ὅσοι γονεῖς αὐτοῖς ἀποδιδόναι
τιμήν· ὅταν δὲ μὴ ἔχωσι τὴν ἀγάπην τοῦ
ἀντιπίπτωσιν, οὐδὲ πείθεσθαι· τὸ δὲ αὐτὸ

αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄρους [illegible] ἦγαγον· τὸν δὲ Ἰ(ησοῦ)ν σαμαρείτην καὶ

μετὰ [illegible] οἰκοδομήσαντες [illegible]· καὶ τὸν μετὰ χ(ριστο)ῦ ἐν ὁδῷ [illegible]

μόνως τῷ ὁρῶντι [illegible]· τὸν δὲ Ἰ(ησοῦ)ν σαμαρείτην καὶ καταστὰ[illegible]

[illegible] λέγοντες· καὶ [illegible] λίθοις [illegible]

[illegible] σαμαρείτην [illegible] αὐτοῦ [illegible] καὶ [illegible]

χοὺς καὶ [illegible] διώκειν· καὶ οὐδὲ οὕτως [illegible]

[illegible] οἱ [illegible]· διὰ τοῦτο γοῦν

[illegible] τὴν [illegible]· καὶ γὰρ [illegible]

[illegible] κηρύγματος τοῦ

[illegible]· καὶ [illegible] αὐτὸ [illegible] τοῦ

χ(ριστο)ῦ· [illegible] ὅτι [illegible] πρὸς αὐτὸν

[illegible]· οὐ καὶ [illegible] αὐ-

τοῖς [illegible] ἔχοντες· [illegible]

[illegible]· οὐδὲ [illegible]· διὰ τοῦτο οὖν [illegible]

[illegible] αὐτοῖς [illegible]· ὅ[illegible] αὐτὸν [illegible]

[illegible]· καὶ [illegible]

[illegible]· καὶ οὐδὲ οὕτως [illegible]

[illegible]· οὐ [illegible]

[illegible]

[illegible]· [illegible] γεγραμμέ-

νον [illegible] τοῦ κ(υρίο)υ Ἰ(ησο)ῦ· καὶ [illegible]

[illegible] γὰρ [illegible] αὐτὸν [illegible]

[illegible] χ(ριστο)ῦ [illegible]

[illegible] τοῦ [illegible]

[illegible]· καὶ [illegible] πρὸς αὐτὸν

[illegible] σαμαρείτην [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] καὶ τοῖς [illegible]· διὰ [illegible]

[illegible] ὅσοι, ἐὰν μὴ [illegible]

[illegible]· ὅτι καὶ τοῖς [illegible] αὐτοῦ

οἶδεν· αὐτοῖς γὰρ [illegible] ταῦτα [illegible]

[illegible] καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν [illegible]

οὕτως οὖν καὶ αὐτὴν τὴν [illegible] ἀγαθὸν
[illegible] τοῦ [illegible] ὁ διδάσκαλος ἡμῶν [illegible]
καὶ τοῖς [illegible] [illegible] μείζων [illegible]
[illegible] τοῖς [illegible] ὁμολογοῦσι [illegible]
[illegible] [illegible] προφήτου· καὶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ὅτι προφήτης ἐστὶ μείζων Ἰωάννου·
[illegible] ἐστὶ μείζων προφήτου καὶ μὴ [illegible] καὶ
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible] προ-
φήτην· [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] φησὶ· καὶ [illegible]
[illegible] οὐδὲν [illegible] [illegible] καὶ
τούτου [illegible] μαθητὰς [illegible]
[illegible] τοῖς μαθηταῖς [illegible] [illegible]
[illegible] αὐτοῖς· καὶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ε ω
ΠΤ ἀποστ. λεκτῶν Ἰωάννου [illegible] τῶν

Τὴν [illegible] τινὰ [illegible] μαθητῶν [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] τῶν [illegible]
ὅτι [illegible] [illegible]
τὸν χριστὸν [illegible] [illegible]
[illegible] ὁ γὰρ [illegible] αὐ-
τὸν ὁ [illegible] ἀκούσαντες· ὅθεν [illegible]
ἀναβοήσαντες· [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] οὐδὲ γὰρ οὐ [illegible]
[illegible] [illegible] περὶ αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἀλλ᾽ οὐδὲ [illegible] [illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible] [illegible] πρὸς
τὸν χριστὸν [illegible] [illegible]. ἀλλ᾽ [illegible]
[illegible]

αὐτὸν πέμπουσιν ἐρωτῶντες ἡμᾶς· τὸν δὲ ἰωάννην
μὴ ζομανίκαται ἀμφοῖν· καὶ τὸν μὲν χριστὸν ἐνδοιάζειν
μονωτάτους ὁρῶντες· τὸν δὲ ἰωάννην καταφθονεῖ
μους ἐπ' ὠδῖνι λοιπὸν λέγοντα· καὶ ταῦτα δεικνὺς περι
φανῶς ἐκεῖνο· ἰωάννην ὁμοῦ αὐτῷ καὶ παρ' ἑαυτῷ γνωσ
τὸν καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ· καὶ οὐδὲ οὕτως ἐπαύσαντο
ἐπειδὴ ἐνδεχομένως τὸ κακὸν· διὰ τοῦτο μὲν
ἐπιλαμβανόμενοι καὶ ταῖς ἀσθενείαις· καὶ γὰρ ἐπει
δὴ οἱ κακῶς μαθόντες ἐκ πονηροῦ δόγματος
ὑπόθεσιν· καὶ μὴ προσκαίως ἐρρήγνυντο τοῦ
χριστοῦ· ἀκούοντες ὅτι αὐτὸς ἐρρήθη περὶ αὐτοῦ·
αὐτὸς ὁμοῦ ἐστι μετ' αὐτῶν· οὐ καὶ τῶν ἀσθενῶν
τοῖς δυσὶν αὐτὰς ἔχοντας· ἡ δὲ ἐπιγνῶ
σιν· οὐδὲ προσέχειν ἐγίνετο· διὰ τοῦτο οὖν ἐπι
τηδεύεται αὐτοὺς ἐρωτῆσαι· ὅπως παρ' αὐτοῦ μαθόν
τες ὅτι θαύματα ἐργάζεται· καὶ τοῦ ὁμολογεῖν
ἀφελεῖν· καὶ οὐδὲ οὕτως πάντως ἐπείθοντο
ἀλλὰ διὰ τοῦτο τί; μετ' αὐτὸν κελεύει τοὺς ἄλλους
ἐνδοιαζόντων ἑτέρους ὄντας· ἵνα ἀμφότεροι τοῦ κ(υρίο)υ
ἐρωτήσαντες γένωνται· ἵνα παρ' αὐτοῦ ἀπαγγείλα
ντες μάθωσι ζητοῦντες τὸν υἱὸν θεοῦ· καὶ μὴ ὑπο
νοήσωσι γὰρ ὅτι ἐπιθυμοῦντος αὐτῶν ἡ ἐρώτησις·
θεραπεύουσι τυφλοὺς· χωλοὺς· καὶ ἕτε
ρους πολλούς· διὰ τοῦτο ἀποκρίνεται αὐτοῖς
ὅτι καὶ θεραπεύουσι δηλοῖ πρὸς αὐτοὺς
πορευθέντες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ· ἃ ἀκού
ετε καὶ βλέπετε καὶ τὰ λοιπά· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν
μακάριός ἐστιν, ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί
δεικνύσιν ὅτι καὶ τὰ ἀπόρρητα αὐτῶν
οἶδεν· αὐτοὶ γὰρ ἦσαν οἱ σκανδαλιζόμενοι ταῦτα ἐλέ
γετο· ὅπως καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν λανθάνειν

οὗτος [illegible] αὐτὴν τὴν [illegible] ἀγγέλων [illegible]
[illegible] ὁ [illegible] ὑμᾶς [illegible]
καὶ [illegible] ἐξ [illegible] μείζονα [illegible]
[illegible] τοῖς [illegible] χοῦς [illegible]
[illegible] προφήτου. καὶ [illegible]
[illegible] ἢ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ἐπὶ [illegible]
ἀλλὰ [illegible] ὅτι προφήτης ἐστὶ [illegible]
[illegible] μείζων προφήτου καὶ [illegible]
[illegible] τῶν [illegible]
προφητῶν. [illegible]
[illegible] μαθητὰς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ
τούτου [illegible] μετὰ [illegible]
[illegible] τοῖς μαθηταῖς, [illegible]
[illegible] αὐτοῖς καὶ [illegible]
[illegible] οὐ γὰρ [illegible]
[illegible] μαρτυρίας [illegible]
Τὴν ζήτησιν [illegible] μαθητῶν [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
ὅτι [illegible]
[illegible] Χριστοῦ [illegible] ἐρχόμενος, [illegible]
[illegible] ὁ γὰρ [illegible]
[illegible] ὁ [illegible] ἀκούσας. ὅτι [illegible]
[illegible] οὐδὲ γὰρ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible] πρὸς
τὸν Χριστὸν [illegible] ἀπο[illegible]

Marginal notes (left margin):

ιε

περὶ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ Ἰωάννου μαθητῶν

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
τον· οὐ καθὰ δὲ [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible]
τοῦ τοιούτου, ἀλλ' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] διὰ τὸν καιρὸν
[illegible] λέγει· [illegible]
[illegible]
[illegible] περιφερόμενον·
καὶ [illegible] ταῦτα. [illegible]
καὶ [illegible] τοῦ· τὸ δὲ [illegible]
[illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible] οὐ [illegible]
[illegible] φησίν· ὁ ὑπὲρ [illegible] περιφερό-
μενος· [illegible] ἀλλ' οὐ [illegible] ταῦτα
τοιοῦτος γέγονεν· [illegible] τούτου [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ τὸ δεσμωτήριον· [illegible]
[illegible]
[illegible] περιφέρεσθαι· οὐκ [illegible]
[illegible] οὐκ [illegible] δεσμωτήριον συμ-
[illegible] οὔτε [illegible] τοιοῦτος ἐστίν. ἀλλ' [illegible] προ-
φήτης· καὶ περὶ τοῦ [illegible] προφήτου.
διὰ τί δὲ περὶ τοῦ [illegible] προφήτου· διὰ τὸ ἐγ-
γὺς [illegible] τοῦ [illegible] μένου· [illegible]
[illegible] φησί [illegible] μου [illegible]

τοῦ ἐκήρυξεν· ἢ διὰ τὸ πρὸ ἐμοῦ γεγονέναι πρότε-
Καὶ μὲν ὁ ἰωάννης· ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ [illegible]
δέ· ὅτι τῶν γραφῶν ἐπιμελῶς ἐπεσχηκότων, ὁ χ̅ς̅· καὶ γὰρ
τοῦτο ᾔδεσαν· οὐχ ὁ ἐρχόμενος· τοῦτ' ἔστι· καὶ ἄλλο
ὃ ἔμελλε μεθ' ὅσην κατασκευὴν· τοῦτ' ἔστιν
Γινώσκειν ὅσα οἱ τοιοῦτοι· ὅτι οὐκ εἰ ὁ χ̅ς̅ λέγων
τοῦτο· ὁ γὰρ ἰωάννης οὐδὲ αὐτὸ κηρύσσει·
τὸν γὰρ ἀμνὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν
τοῦ κόσμου· τὸν ἀρνὸν ἀποκαλεῖ [illegible]· καὶ
[illegible] ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ [illegible]· καὶ
τῶν ἀφανῶν προφητῶν [illegible]· τὰ μὲν
[illegible] προφήτου οὗτος· ὁ μὴ [illegible]
προφήτου [illegible]· ὅτι
Καὶ [illegible] προφήτου αὐτὸς ὁ [illegible]
ἡμῶν χ̅ς̅ ὁ [illegible] ἐφάνη αὐτοῖς· ὅτι δεῖ [illegible]
φῆναι τὸ [illegible]· [illegible]
[illegible] ἐστιν· [illegible]
τοῦ [illegible] καιροῦ· [illegible]
λόγον [illegible]· [illegible]
[illegible], οὐκ [illegible]· ὁ ἐρχόμενος [illegible]
[illegible], ἀλλ' [illegible] ὁ ἐρχόμενος [illegible]
[illegible] ὁ ἐρχόμενος· ὁ
μου [illegible] καιροῦ· καὶ [illegible]
τοῦ [illegible] γενόμενον [illegible]
[illegible], [illegible]· [illegible]
[illegible] χ̅ς̅ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]· ὅτι [illegible]
[illegible] ὁ ἰωάννης [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
αὐτοῦ, ὁ τοσαῦτα [illegible] αὐτοῦ καὶ
[illegible] οὗτος

μικρότερον δὲ ἑαυτὸν καλεῖ· κατὰ τὴν ἡλικί-
αν· καὶ κατὰ τὴν πολλῶν δόξαν· καὶ γὰρ ἔλε-
γον αὐτὸν φάγον καὶ οἰνοπότην· ταῦτα δὲ εἴ-
πεν· οὐχ ὅτι κατὰ σύγκρισιν τοῦ ἰωάννου
μείζονα ἦν· ἀλλ' οἱ κοινοὶ καὶ σ... διὰ τὴν τῶν
πολλῶν ἀσθένειαν· συγκαταβαίνει τοῖς
ῥήμασιν· διά τοι τοῦτο φησὶν αὐτὸς τῶν ... ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν
ἰ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
βιάζεται· καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν·
πῶς ἦν καὶ ... πάντες αὐτοῦ καὶ ἐπιθυμοῦν-
τες σπεύδοντες εἰς τὴν ἑαυτοῦ· οὐδὲ γὰρ ...
οἱ προφῆται φησίν· ἕως ἰωάννου προεφήτευσαν· ὅτι γὰρ
ἐγὼ ... μέχρις ἰωάννου τοὺς
προφήτας γενέσθαι· εἰ δὲ καὶ θέλετε καὶ
... ἡμέραν· ἁρπάζοντος ... τὴν
... τελειοῦν ... ὅπερ φησίν· ὅτι
αὐτός ἐστιν ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι· ...
... τούτου ... παρ' αὐτοῦ·
αὐτοῦ· καὶ γὰρ ὥσπερ ὁ ἰωάννης πρόδρομος
γέγονεν, τῆς πρώτης αὐτοῦ παρουσίας,
οὕτως ὁ ἠλίας τῆς δευτέρας ἐστί· οὐκ εἶπε
δὲ αὐτὸς ὅτι οὗτός ἐστιν ἠλίας· ἀλλ' εἰ θέ-
λετε δέξασθαι· τουτέστιν· ... γνώμῃ
... πρὸς ... προσέχετε ... μόνον·
... ὅτι συμβαίνουσι ... πρόσωπου
τος ἐστιν ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι· ἐπή-
γαγεν· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω· ταῦτα
δὲ ... αἰνίγματα ... δεῖται αὐτοῖς
ἐρωτῆσιν· εἰ δὲ οὕτως ἐζημιοῦντο· πολλῷ
μᾶλλον ... καὶ σαφῆ· τίνι δὲ
ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην· καὶ τὰ ἑξῆς·

τουτέστιν ἐγγύς σου· καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῶν βα-
σιλέων· οἱ ἐγγὺς τοῦ ὀχήματος ἐλαύνον-
τες, οὗτοι τῶν ἄλλων εἰσὶ λαμπρότεροι· οὕ-
τω δὴ καὶ ὁ Ἰωάννης ἐγγὺς αὐτῆς ἐφάνη τῆς
παρουσίας. δείκνυται καὶ ἐκ τούτου τὴν
ὑπεροχὴν ἔχων· τὸ δὲ οὐκ ἐγήγερται ἐν γεν-
νητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτι-
στοῦ, σημαίνει· ὅτι οὐκ ἔτεκεν ἡ φύσις γυναικῶν
τοῦ μείζονα. καὶ ἀρκεῖ μὲν καὶ ἡ τοῦ δεσπότου
ἀπόφασις· ἀλλ’ εἰ βούλεταί τις καὶ ἀπὸ τῶν
πραγμάτων μαθεῖν· ἐννοησάτω αὐτοῦ τὴν
τράπεζαν· καὶ τὴν διαγωγήν· καὶ τῆς γνώ-
μης τὸ ὕψος· ὥσπερ γὰρ ἐν οὐρανῷ, οὕτω διῆ-
γεν· καὶ τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας ἀνωτέ-
ρω γενόμενος. ξένην τινὰ ὥδευεν ὁδόν,
ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς καὶ εὐχαῖς. τὸν πάν-
τα διάγων χρόνον· καὶ ἀνθρώπων μὲν οὐδενί, τῷ
δὲ θεῷ μόνῳ ὁμιλῶν διηνεκῶς. οὐδὲ γὰρ εἶδέ
τινα τῶν ὁμοδούλων, οὔτε ὤφθη τινὶ
τούτων· οὐ κλίνης· οὐ στέγης. οὐκ ἀγορᾶς.
οὐκ ἄλλου τινὸς ἀπήλαυσε τῶν ἀνθρωπίνων,
καὶ ἥμερος ἦν ὁμοῦ καὶ σφοδρός. καὶ γὰρ
τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, μετὰ ἐπιεικείας
διελέγετο· τῷ δήμῳ δὲ τῶν Ἰουδαίων μετὰ
ἀνδρείας· τῷ βασιλεῖ μετὰ παρρησίας·
διὰ τοῦτο οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναι-
κῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· διὰ τοῦτο
δὲ ἐπήγαγεν ὅτι ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν. μείζων αὐτοῦ ἐστιν. ἵνα μὴ
ὑπερβολὴ τῶν ἐγκωμίων γένηται τισὶν ἀπο-
στασίας. προτιμώντων αὐτὸν τοῦ Χριστοῦ τῶν Ἰουδαίων·

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ οὐ [illegible]

[illegible] ἀκούοντος

[illegible] διότι [illegible]

[illegible] αὐτοῦ, καὶ οὐ [illegible]

[illegible] ὅτι οὐκ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

ἀλλὰ [illegible] καὶ γὰρ

[illegible]

[illegible] καὶ αἱ δύο [illegible]

[illegible] καὶ τὰ [illegible]

[illegible] οὐχ [illegible]

φησὶ γὰρ ὅτι [illegible]

[illegible] ἀλλ' [illegible] τὴν

κατηγορίαν διότι [illegible]

[illegible] ἀλλὰ [illegible]

[illegible] φησὶ

[illegible] καὶ οὐδὲ [illegible]

τὸν [illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible]

[illegible] ἐπὶ τῆς γῆς· [illegible] αὐτοῦ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ ἀπὸ τοῦ [illegible]

[illegible] ὁμολογοῦμεν [illegible] καὶ τὴν

γῆν· τὸ [illegible] ὁμολογοῦμεν [illegible]

[illegible]

[illegible] διότι φησὶν [illegible] οὐκ [illegible]

[illegible]

[illegible] τὸ δὲ [illegible]

ἐθελήσας [illegible] διὰ τοῦτο ὅτι ὁ [illegible]
τέρους αὐτοὺς· καὶ [illegible] ὁ δὲ
καὶ τοῦτον [illegible] οἷον ἄν, ἤτοι
[illegible] δι᾽ [illegible]
[illegible] ὅλον ἢ [illegible]
τέρων [illegible] αὐτοῦ [illegible] ὁδόν, ἔτι αὖ ποι
[illegible] τοῦ ἔθνους· [illegible]
[illegible] οἷον ἢ τὴν [illegible]
μὴν [illegible] νομίζουσιν οἱ ἰουδαῖοι. [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτόν. καὶ οἱ
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ,
τουτέστι τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ θεοῦ ἰησοῦ χριστοῦ· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible], οὐκοῦν [illegible]
[illegible] τοῦ κυρίου ἰησοῦ· καὶ [illegible] αὐτοῦ, τὴν [illegible]
[illegible] αὐτόν.
[illegible] καὶ οἱ [illegible]
[illegible]
Ὁμοίως οὖν καὶ ὁ δεσπότης ἡμῶν ἰησοῦς ὁ χριστός, τὸν
[illegible] καὶ [illegible] χριστοῦ
[illegible]
[illegible]
[illegible] τούτοις δὲ· ὁ μὲν [illegible]
οὐδὲ [illegible]
[illegible] γὰρ οὐδὲ ἐν [illegible]
[illegible]· ὁ δεσπότης ἡμῶν χριστός· καὶ τὴν [illegible]
[illegible] καὶ τὴν [illegible]
[illegible] χριστοῦ [illegible] ὁ δὲ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τοῦτο δὲ
[illegible] οἱ ἰουδαῖοι [illegible]
[illegible]

σω... οὐρανός· ἀλλ' ἵνα λύσω τὰ ἁμαρτήμα
τα· καὶ οὐχ ὡς δεόμενος ἵνα [illegible] μόνον· ἀλλ' ἐπειδὴ
πολλοὺς [illegible], ἵνα [illegible] κατα[illegible]
σω· καὶ μὴ φοβηθῆτε [illegible] ζυγὸν ἀκού
σαντες, χρηστὸς γάρ ἐστιν· μηδὲ δείσητε ἐ
πειδὴ φορτίον εἶπον· ἐλαφρὸν γάρ ἐστιν·
καὶ γὰρ εἶπεν ἔμπροσθεν ὅτι στενὴ ἡ πύλη
καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός· πρὸς τοὺς ῥαθυμοῦν
τας καὶ ἀναπεπτωκότας τοῦτο εἶπεν· ἐπεὶ ἐὰν κα
τορθώσῃς τὰ εἰρημένα, ἐλαφρὸν ἔσται
τὸ φορτίον· κατορθοῦται δὲ, ἐὰν ταπεινὸς γένη
ται καὶ πρᾶος, καὶ ἐπιεικής· αὕτη γάρ ἐστιν
μήτηρ φιλοσοφίας ἁπάσης· καὶ οὐχ ἁπλῶς
γίνεσθαι χρηστοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν προ
πάντων ἀναπαύει· εὑρήσετε γάρ φησιν ἀνά
παυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ πρὸ τῶν μελ
λόντων ἐνταῦθα δίδωσι τὴν ἀμοιβήν· καὶ
τὸ βραβεῖον ἤδη παρέχει· ἑαυτὸν δὲ ἐς μέσον
δείγματι τίθησιν· καὶ ἡ [illegible] λέγων· μά
θετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς
τῇ καρδίᾳ· ἐπειδὰν [illegible] ποιῶν [illegible]
γον· ἵνα μηδὲν [illegible] ἑαυτοῦ [illegible]
ἐστιν ἡ ταπεινοφροσύνη· ὁ δεσπότης ... 15
τῆς ἀπὸ γνώσεως· τὸ τί ἐμέλλομεν ... ἐν πτωχοῖς πο
μανθάνειν, τούτου χάριν ἐκ [illegible] αὐτοῦ δια ρίλλων
τῶν πορίμων· καὶ ἐπειδὴ εὐχερὲς [illegible]
μαι τὸ σώματος· διὰ τί [illegible] ποιεῖ· καὶ
οὐδεὶς τὸ χωρὶς αἰτίας αὐτὸ λέγει· ἀλλὰ
δηλοῦν προφάσεις εὐλόγους· ἵνα καὶ τὸν
νόμον ἀναπαύσῃ· καὶ τοὺς Ἰουδαίους
[illegible] ἐπιτηδεύειν· ὁ δὴ

69

ἔμπροσθέν σου δηλοῖ. ὅτι ἤρεσεν ἔμπροσθέν σοι· διὰ τί
δὲ ἀπὸ τῶν σοφῶν ἀπεκάλυψε νηπίοις· ὅτι καὶ τούτους
παιδεύσῃ φιλοτιμίας. ζητοῦντες ἐκεῖνοι διαφθαρῆναι καὶ
σώζων φησὶν. τί δὴ καὶ σώζων τοῦτο οὐχὶ τοῦ
ταγῆναι· οὐδὲ γὰρ ὁ τὰ μεγάλα ἀποκαλύπτεται. τὸ
πατήρ, τούτου ἡμᾶς φησὶν. ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ μὲν
χομένην εὐγνωμοσύνην· ὥσπερ καὶ ὁ τὰ μὲν
γὰρ παῦλος ὅτι παρέδωκεν αὐτοῖς ἡ σὰ δὲ
κεκρυμμένον. καὶ εὐφραινόμενος αὐτῶν τὰ ἀποκαλυπτόμενα·
οὕτω μὲν τοῦ ἡσυχάζοντος ταῦτα ἐμπεριέχουσαν φησὶν,
ἀλλ' ἐκείνους τούτων αἰτίαν παρέχοντας·

Ὅταν ἀκούσωμεν λέγοντος αὐτοῦ πάντα μοι
παρεδόθη. μηδὲν ἀνθρώπινον ὑποπτεύ-
σωμεν· ἵνα γὰρ μὴ δύο θεοὺς ἀγεννήτους νο-
μίσωμεν. ταύτην τὴν λέξιν τέθεικεν·
ἐπεὶ ὅτι ὁμοῦ τε ἐγεννήθη. καὶ πάντων δε-
σπότης ἐστί. πολλαχόθεν δηλοῖ μὲν· καὶ ἐξ ὧν ἐπά-
γει· ὅτι οὐδεὶς γινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐ-
δὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱός·

Ὃ δὲ λέγει τοῦτό ἐστιν· ὅτι οὐ μόνον πάντων εἰμὶ
δεσπότης. ἀλλὰ καὶ τὸ τούτου μεῖζον ἔχω,
τὸ εἰδέναι τὸν πατέρα. καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας εἶ-
ναι· καὶ οὐχ ὡς ἄνθρωποι ἐπίστανται. οὐδὲ ὡς ἄγ-
γελοι δύνανται. ἀλλ' ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀ-
ποκαλύψαι. διατοῦτο ἐπάγει δεῦτε πρός με
οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀνα-
παύσω ὑμᾶς. δεικνὺς ὅτι πάντας παρα-
καλεῖ. οὐ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα. ἀλλὰ πάν-
τας ἐν φροντίσιν τοὺς ἐν λύπαις. τοὺς ἐν
ἁμαρτίαις. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ κοπιῶντες καὶ
πεφορτισμένοι. οὐχ ἵνα φησὶν ἀπαιτή-

καὶ τῆς [illegible] ἐκείνης ἀπολαύσεται πρα-
[illegible]. [illegible], ἢ μὴ τοῖς
[illegible]· τὸ μὲν γὰρ σώματος. καὶ ἐπὶ
[illegible] πολλάκις, μᾶλλον δὲ καὶ ἀεὶ [illegible].
καὶ ἐν τῷ [illegible] καὶ ἐν τῷ [illegible]
[illegible]· καὶ ἐν τῷ [illegible] δὲ, τὸ
αὐτὸ γενόμενον [illegible]· ὁ [illegible] δὲ ὁ
[illegible]. τὸ [illegible] ἐνέργειαν· ἀλλ'
[illegible], διὰ τοῦτο συγγνώμης
ἐνεργοῦσα [illegible]. αὐτὸς δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ·
[illegible] οὐκ [illegible] ἐγκλή-
ματος. τὸ καὶ [illegible] αὐτὸ ἁμαρτάνοντα
[illegible] ἐν [illegible] τοῦτο. ὅμως
[illegible] ὅτι ὅταν μὴ [illegible]
ὁ [illegible], μόνος [illegible]
τούτου [illegible]. [illegible] ὅτι οὐδὲ
ἁμαρτ[illegible] τὸ [illegible]· [illegible]
οἱ [illegible] οὔσης τοῦ
σώματος καὶ ἀναίτιοι [illegible]. ὅπου γὰρ
χωρὶς [illegible], πολλῷ
μᾶλλον ἐν [illegible]
[illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]. οὐκ ἂν [illegible]
[illegible] ἀναίτιος· πῶς δὲ οἱ [illegible]
ἐν τῷ [illegible] τὸ σώματος. ὁ
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ἐν σώματι [illegible]. αὐ-
τοὶ [illegible] καὶ [illegible] καὶ
[illegible]· [illegible]
[illegible] ἐν σώματι οὐκ [illegible]
[illegible]. [illegible] οὐκ [illegible]

70

καὶ ἐργάσασθαι κατασκευάζει· τὴν τῆς
φύσεως ἀπαγγέλλων προαγόμενος τὴν
σάρκα· χρὴ δὲ σῶσαι μάζῃ καὶ τῶν μισθω-
τῶν τὴν ἀπόδοσιν· μὴ δὲ γὰρ τὸν σωματι-
κὸν ποιουμένους λόγον.
ἀλλ' οὐ παρεγένοντο [illegible] τὴν τῆς καρ-
κὸς τράπεζαν· καὶ λιμῷ μαχομένους [illegible]
κωλύεις· καὶ οὐδὲ τοῦτο σαφηνίζων.
[illegible] αὐτοῖς ὁ σφοδρότατος
μαθ. οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο ἐποίησαν· διατί δὲ
μὴ ἐπὶ τῶν τοιούτων [illegible] οἱ ἀπόστολοι, οὕτω
μὲν σφοδρῶς οἱ φαρισαῖοι παροξύνθη-
σαν· καὶ τοι γε τοῦτο μᾶλλον πρὸς τὴν γραφὴν
αὐτῶν ἀκολουθούμενον· ὁ γὰρ δὲ τὴν χεῖρα τὴν
ξηρὰν ἰασάμενος, τὸ γὰρ τοιοῦτον ἐξέστη-
σαν. [illegible] αὐτοὺς κουφι-
σθῆναι καὶ ἀμαρτάνειν· ἐνταῦθα δὲ ἐκεῖ μέν, οὐ-
δὲν γεγονὸς [illegible] καὶ [illegible]· καὶ διὰ
τοῦτο οὐ σφοδρῶς ἐταράχθησαν· ἐνταῦ-
θα δὲ [illegible], διὰ τὸ θαῦμα
[illegible]· διὰ τὸ [illegible] καὶ τοῦ-
[illegible]· οὕτως ἐχθροὶ τῆς σωτηρίας
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] τὴν [illegible]
[illegible]. ἐνταῦθα δὲ [illegible]
[illegible] χωρὶς δὲ [illegible]
αὐτὸν [illegible]. ἐνταῦθα δὲ
[illegible]
[illegible]· [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible]· οὐ γὰρ [illegible]

Περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος χεῖρα. ιζ

ἐλέγχοι δὲ ἧσσον ἦραν οὐκ ἀφήρπαζον· ἐπεὶ δὲ
τοῦ παραδόξου τῆς μαρτυρίας αὐτῶν. καὶ τὸν
προφήτην εἰσάγει ὁ εὐαγγελιστὴς ἡσαΐαν ἐπὶ ταῦτα
προαναφωνοῦντα καὶ λέγοντα· ἰδοὺ ὁ παῖς
μου ὃν ᾑρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου ἐν ᾧ εὐδόκη-
σεν ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν.
καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ· οὐκ ἐρίσει
οὐδὲ κραυγάσει· οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλα-
τείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ· κάλαμον συντετριμ-
μένον οὐ κατεάξει· καὶ λίνον τυφόμενον
οὐ σβέσει· ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν
κρίσιν αὐτοῦ, καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη
ἐλπιοῦσιν· διὰ τούτων τὴν παρουσίαν αὐ-
τοῦ καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἄφατον ἀνυμνῶν·
καὶ ὅτι θύραν τοῖς ἔθνεσιν ἀνοίγνυσι
μεγάλην καὶ ἐνεργῆ· καὶ τὰ καταληψόμε-
να τοῖς ἰουδαίοις προλέγει κακά. καὶ δὴ
κηρύσσει αὐτοῦ τὴν ὁμόνοιαν τὴν πρὸς τὸν
πατέρα· διὰ μὲν τοῦ ᾑρέτισα τὴν εὐγνωμο-
σύνην καὶ τὴν πρὸς τὸν πατέρα δηλῶν· διὰ δὲ τοῦ κρί-
σιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ· τὴν κλῆσιν τῶν
ἐθνῶν προμηνύων· διὰ δὲ τοῦ οὐκ ἐρίσει οὐδὲ
κραυγάσει, τὴν πραότητα αὐτοῦ ἐμφαίνων·
διὰ δὲ τοῦ κάλαμον συντετριμμένον οὐ κα-
τεάξει· τὴν αὐτοῦ ἰσχὺν καὶ τῶν ἰουδαίων
τὸ ἀσθενὲς ὑπογράφων. καὶ γὰρ ἐδύνα-
το ῥᾳδίως αὐτοὺς ὡς ἀσθενεῖς καὶ κάλαμον διακλά-
σαι· διὰ δὲ τοῦ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει·
τὸν θυμὸν αὐτῶν τὸν ἀνατυφόμενον περὶ
αὐτόν· καὶ τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἱκανὴν οὖσαν,
καταλῦσαι καὶ κατασβέσαι τοῦτον μέλλων

ονται· τοῦτο τοῦ νόμου κελεύοντος· καὶ τὴν
καὶ μὴ ἐκδέχεσθαι μετὰ τὸ σώματος τὴν
ἐργασίαν· ἄρα αἴτιος δὲ ἄλλα τοῦ ἱεροῦ τὴν
διαφορὰν τῆς ἐργασίας· ἐπηρώτησαν δὲ
αὐτὸν εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν· ἵνα
δὲ ἐναργεῖς ὄντες· καὶ εἰδότες ὅτι ἐξήσαν
τες ἐπὶ τὴν ἰατρείαν· τῆς προσευχῆς προ
καταλαμβάνειν αὐτὸν ἐβούλοντο· προσδοκῶν
τες ἐπὶ τούτῳ καὶ νικήσειν, ἢ δεδοικότες ἵνα κατη
γορήσωσιν αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἄξιος τὴν οἰκονο
μίαν προτεινόμενος δὲ κινδύνευμος· καὶ τὴν
κατὰ μέρος ἀνθρωποποιῶν αἰσθητὸν ὡς ἱερὸν ἢ
ἐκεῖ τὸν ἄξιον ἢ σημεῖον· τίμιος ἐν ἐλέει ὁ
πᾶς ἐσημαίνεσθαι αὐτοῖς· προσκαλέσας
ται· ὥσπερ οὖν δὲ οὕτως ἐπιλαμβάνεσθαι τὸ
τέλειον κεφάλαιον· καὶ ὀργισθεὶς αὐτοῖς
διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ
φησὶ πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἄν
θρωπος, ὃς ἕξει πρόβατον καὶ τὰ ἑξῆς
διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου· συμβάλ
λοντες αὐτοῖς· ὅπως σφάλωσιν πρό
φασιν ἀναισχυντίας πρὸς τὸ ἀνελεῖν
αὐτὸν διὰ τὴν θεραπείαν· καὶ τότε
λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα σου·
καὶ ἐξέτεινεν· καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγι
ὴς ὡς ἡ ἄλλη. ἐκεῖνοι δὲ οὐδὲ οὕτως ἀπο
θέμενοι. ἐξέρχονται καὶ συνάγονται ἵ
να ἀνέλωσιν αὐτόν· τοσοῦτον ἡ κακία
κακόν· ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν
ταῦτα μαθών· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ
ὄχλοι πολλοί· διὰ τὸ θαυμάζοντες αὐτόν

αὐτῶν ἡ σημειουργία μεγάλη· δεύτερον δὲ ἐκ τοῦ μὴ
κωλῦσαι τοὺς δαίμονας ἐκβάλλειν· ὅμως
δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιτίμησιν· μετ' αὐτὴν
αὐτοῦ προσηκούσης ἐπιεικείας ἤτοι
παιδεύων ἡμᾶς πρᾴους εἶναι τοῖς ἐχθροῖς,
καὶ τοῖς αὐτὰ λέγουσιν· οἱ μήτε ἑαυτοῖς
συλλογιζόμενοι ἦσαν· μὴ τὸ μὴ τυχὸν αὐ-
χεῖρον. διαρρήγνυσθαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἀπὸ τῶν
γραφῶν· οὐδὲ γὰρ προσεῖχον· ἀλλ' ἀπὸ παραδειγμά-
των ἐλέγχει, ἀλλ' ἀπὸ τῶν κοινῶν συμβαι-
νόντων· πᾶσα γὰρ βασιλεία, φησὶν, ἐφ' ἑαυτὴν
μερισθεῖσα οὐ σταθήσεται· καὶ πόλις καὶ οἰ-
κία ἐὰν σχισθῇ, ταχέως διαλύεται· οὐ
γὰρ οὕτως οἱ ἔξωθεν πολέμιοι, ὡς οἱ ἐν-
φύλιοι διαφθείρουσιν· καὶ βασιλεία δὲ
μερίζεται, διὰ τὸ μὴ δεῖν αὐτὴν διὰ τὸ τε-
ρον ἐπὶ τὴν ὁμόνοιαν· ἀλλ' ὅμως ἀπόλλυται
καὶ αὐτὴ στασιάζουσα· οὐκοῦν οὐδὲ ὁ σατα-
νᾶς τοὺς δαίμονας ἐκβάλλει· ἀλλὰ
τοὐναντίον· δῆλον γὰρ ὅτι πολλὴν αὐτοῖς πρὸς
ἀλλήλους συμφωνίαν οὖσαν. ἐφ' ἑαυτὸν
ἐμερίσθη, φησίν· ἢ δὲ ἐμερίσθη, ἀσθενέ-
στερος γέγονεν καὶ ἀπόλωλεν· πῶς δὲ δύ-
ναται ἕτερον ἐκβάλλειν; ἢ γὰρ ἐγώ, φησὶν,
ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ
τοὺς ἀποστόλους λέγει· οὐκ εἶπε δὲ, οἱ μα-
θηταί μου ἐκβάλλουσιν, οὐδὲ οἱ ἀπόστολοι,
ἀλλ' οἱ υἱοὶ ὑμῶν, ἵνα ἐκ μὲν κοινωνίας
ἐπαμβλύνῃ τὴν αὐτῶν ἐλέγχοις βλασφη-
μίαν. πολλὴν ἐπιείκειαν ... ἐπιδείκνυσιν
ρίαν·

μης ἀπαιδείας· ὅθεν καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη
αὐτοῦ ἐπιδείκνυται· τὸ δὲ ἕως ἂν
ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν αὐτοῦ σημαίνει·
ὅτι ὅταν τὰ παρ᾽ ἑαυτοῦ πάντα πληρώσῃ.
καὶ μηκέτι ἔχωσι τὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ δικαιώματα.
τότε καὶ τὴν ἐκδίκησιν ἐπάξει· καὶ ἐκ-
δικήσει νικήσας· τότε γὰρ τὰ δίκαια κατακρῖ-
ξαι αὐτούς· ἀλλ᾽ οὐ κολάζει τοὺς ἀπιστοῦντας
τὰ τῆς οἰκονομίας ἐν τῷ καλῶς ἀθλῆσαι
τοὺς ἀποφήναντας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν
οἰκουμένην καταπαύσει· διὸ καὶ ἐπήγαγε·
καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν· καὶ
ἵνα μάθωμεν ὅτι καὶ τοῦτο κατὰ γνώμην ἐστὶ
τοῦ πατρός· ἐν τῷ προοιμίῳ ὁ προφήτης. καὶ
τοῦτο μετὰ τὸ ἐν ᾧ προσθεν εὐηγγελίσατο
φησίν. ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν ηὐδόκησεν
ἡ ψυχή μου· ὁ γὰρ ἀγαπητὸς ἐκλεκτόν. ὅ-
τι κατὰ γνώμην τοῦ φιλοῦντος καὶ τοῦ
πατρὸς ἡ μὲν τοῦ δαίμονος τοῦτο ὑπο-
κρίνει. ἑκατέραν τὴν φύσιν τοῦ αὐτοῦ τοῦ-
του ἀπεσφράγισεν. δῆλον ἐν μὲν ἐπαινέ-
σαι. θεραπεύσαντες καὶ ἀκούσαν. ἀλλ᾽ ὅμως ὁ
κατ᾽ ἐμοῦ χ(ριστὸ)ς ἀνέπαυσεν· διὰ τί δὲ καὶ
ἄλλο τι. κατηγορήσαντων τῷ χ(ριστ)ῷ ὅτι ἐν
τοῖς ἐξετάζουσιν ἐπιμελῆ τὰ ἀλλότρια.
τότε μὲν οὐκ ἐπετίμησεν διδοὺς αὐτοῖς
χώραν. ἀπὸ τῶν σημείων γνῶναι αὐτοῦ
τὴν δύναμιν. ἀπὸ τῆς δι᾽ ἀσεβείας
μαθεῖν αὐτοῦ τὴν μεγαλοσύνην· νῦν δὲ
ἐπιτιμᾷ. πρὸ τοῦ μὲν τὴν αὐτοῦ εὐσέβειαν
ταύτην δεικνύμενος. τότε, τὰ ἀπόρρητα

ιθ ιη

περὶ τοῦ δαιμονιζομένου τυφλοῦ καὶ κωφοῦ. μ

περ ἀνῄρηκε ἐλευθερώσας ἡμᾶς, καὶ τὰς μαγγανεί
ας αὐτοῦ καταλύσας ἡμᾶς. καὶ πάντα τὸ ἀχρήσι
μον ποιήσας ἡμῖν τοῦ ἐλέγχου. Οὐκ εἶπεν δὲ ἁρπά
σει. ἀλλὰ διαρπάσει. τὸ μετ' ἐξουσίας γινόμενον
δηλῶν. ἰσχυρὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ. οὐκ ἐπειδὴ
τῇ φύσει τοιοῦτός ἐστι, μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
τὴν ἔμπροσθεν σημαίνων τυραννίδα.
τὴν ἐκ τῆς ῥᾳθυμίας τῆς ἡμετέρας γε
γενημένην. Εἰπὼν ὅτι ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ
κατ' ἐμοῦ ἐστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ
σκορπίζει. περὶ τοῦ διαβόλου καὶ ἐνταῦ
θα λέγει καὶ τῶν δαιμόνων. ὅτι ἐγὼ μὲν
φησὶ βούλομαι τῷ θεῷ προσάγειν. καὶ ἀ
ρετὴν διδάσκειν. καὶ βασιλείαν καταγγέλλειν.
ὁ δὲ διάβολος καὶ οἱ δαίμονες, τὰ ἐναντία
τούτοις. πῶς οὖν ὁ μὴ μετ' ἐμοῦ συνάγων.
μηδὲ μετ' ἐμοῦ ὤν, ἐμοὶ συμπαρατάττεσθαι ἔμελ
λεν· οὐ μόνον δὲ οὐ συμπαρατάττεται, ἀλλὰ καὶ
σκορπίζειν ἐπιχειρεῖ τὰ ἐμά. ταῦτα δὲ
παρατίθησιν ἵνα δείξῃ πολλὴν αὐτοῦ
πρὸς τὸν διάβολον τὴν ἔχθραν καὶ ἄφατον
οὖσαν. τί ἐστιν ὅτι πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλα
σφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. πολλὰ
οὖν φησὶ κατ' ἐμοῦ εἰρήκατε ὅτι πλάνος
εἰμὶ καὶ ἀντίθεος. ταῦτα οὖν ἀφίημι ὑμῖν,
καὶ οὐκ ἀπαιτῶ τὰς δίκας ὑμᾶς. ἐπειδὰν γὰρ ἐ
μοὶ ὑπεσκελίσθε διὰ τὴν σάρκα ἣν περίκειμαι
δικαστὴ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν τούτων ἁμαρτάνετε.
μὴ γὰρ καὶ περὶ αὐτοῦ ἔχετε ζητεῖν ὅτι θεὸ
ς οὐ μόνον αὐτό. διὰ τοῦτο καὶ ἐνταῦθα κο
λασθήσεσθε καὶ ἐκεῖ. Ὅσα μὲν οὖν εἰς ἐμὲ

ἢ δὲ ἀγνωμονοῦσιν καὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμέ-
νουσιν· μηδ' ἂν ἀναισχυντότερον λοιπὸν πρόφα-
σιν ἔχουσιν ἢ ὀργήν· τὸ δὲ αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν
ἔσονται δῆλοι· ὅτι ὅταν ἐξ ὑμῶν ὁρμισθῶσιν οἱ αὐτο-
φόροι· ἐκεῖνοι μὲν προσδοκῶνται καὶ ὑποπτεύου-
σιν· ὑμᾶς δὲ ἀγνοῆσαι εὔδηλον ὅτι κατα-
κρινοῦσιν ὑμῶν· ἢ τοῦτο δὲ ὅτι ἐπειδὴ αὐτὸν ἐφ' ὑ-
μᾶς κινδυνεύουσι· περὶ τῆς ἑαυτοῦ [illegible] τῆς
παρουσίας λέγει· δηλῶν αὐτοῖς ὅτι ὧν ἐφθέγξον-
σιν ἔσται καὶ χαίρειν· ὅτι τὰ μὲν γὰρ ἄλλα καὶ ἀ-
πορεῖ ἐκείνοις μὲν παραγενομένων αὐτῶν· τὰ
δὲ αἱ παρ' αὐτῶν προσφέρειν τῶν καθαιρόμενα· αὐ-
τοὶ δὲ τοὐναντίον ἐποίουν· οὐ μόνον οὐ δεχόμε-
νοι αὐτούς, ἀλλὰ καὶ διαβάλλοντες καὶ συντιθέν-
τες οὐκ ἐοῦσαν αἰτίαν· ὅτι ἐγὼ μὲν φησὶν καὶ ἐμποδὼν
οὐ ἐκβάλλω ταῖς δυνάμεσιν· ὅπερ ἐστὶ μεγίστης
δυνάμεως ἔργον· καὶ οὐ τυγχάνουσι χάριτος·
ὑμᾶς δὲ διὰ τί φθέγγεσθε· τὴν μὲν [illegible]
μητε ὁρίαι· ὅπερ δὲ ἡ περὶ· ὅτι πῶς δύναταί
τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ
τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι· ἐὰν μὴ πρότερον
δήσῃ τὸν ἰσχυρὸν καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
διαρπάσῃ· οὕτως χρήσιμον· ὅτι οὐ μόνον ὁ
σατανᾶς τὸν σατανᾶν οὐκ ἐκβαλεῖ, ἀλλ' οὐ-
δὲ ἄλλως τινὶ δυνατὸν ἐκβαλεῖν· ἐὰν μὴ
πρότερον ἐκεῖνον περιγένηται· τοσοῦτον
γὰρ ἀπέχω φησὶν συμμάχῳ χρήσασθαι τῷ
διαβόλῳ· ὅτι καὶ πολεμῶ αὐτῷ· καὶ δεσμῶ αὐ-
τόν· καὶ τούτου τεκμήριον τὸ τὰ σκεύη αὐτοῦ
διαρπάσαι με· τοὺς δαιμονῶντας αὐτοὺς
λαμβάνειν καὶ τὴν οἰκουμένην ἀναστατ...

Εἶτα ἐπάγει· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν,
καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ ποιήσα-
τε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν
αὐτοῦ σαπρόν· κατασχὼν αὐτοὺς καὶ
ἐντεῦθεν πάλιν. πάντα δὲ ποιεῖ διορθώ-
σασθαι βουλόμενος αὐτούς. ὃ δὲ λέγει
τοῦτό ἐστιν· οὐδεὶς ὑμῶν ἐνεκάλεσεν·
ὅτι πονηρὸν ἔργον ἐστὶ τὸ δαίμονας
ἀπελαύνειν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐλευθεροῦν
ἀνθρώπους. εἰ γὰρ καὶ σφόδρα ἠναισχύντουν,
οὐκ ἐτόλμων ἂν τοῦτο εἰπεῖν. ἐπεὶ οὖν τοῖς
μὲν γὰρ ἔργοις οὐκ ἐπεμέμφοντο, τὸν δὲ
ταῦτα ἐργαζόμενον διέβαλλον· φησί·
ὅτι παρὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἀκο-
λουθίαν τοῦτο ποιεῖτε· καὶ γὰρ ἡ τοῦ
δένδρου διάκρισις, ἀπὸ τοῦ καρποῦ
φαίνεται, οὐχ ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦ δένδρου.
ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ποιεῖτε. εἰ γὰρ καὶ τὸ
δένδρον τοῦ καρποῦ αἴτιον, ἀλλ' ὁ καρ-
πὸς τοῦ δένδρου γνωριστικός. ἀκό-
λουθον δ' ἦν, ἢ καὶ τὸ δαίμονας ἐ-
λευθεροῦν ἐν διαβολῇ ἦν, ἐν δ' ἐγκω-
μίοις ἔχειν τὸν ἐλευθεροῦντα· ἢ τοῦ-
το ἐπαινοῦντας, καὶ ἐκεῖνον ἐργαζόμε-
νον μὴ κατηγορεῖν. καλεῖ δὲ αὐτοὺς γεν-
νήματα ἐχιδνῶν. ἐπειδὴ γὰρ ἐπὶ τοῖς
προγόνοις μέγα ἐφρόνουν· διὰ τοῦτο
οὖν τὴν εὐγένειαν αὐτῶν ἐξευτελί-
ζων αὐτοῖς συγγενῆ· δηλοῖ δὲ αὐτοῖς
προγόνους ὁμοτρόπους· καὶ ὅτι ἐκ
τοιούτων προγόνων ὄντες πονηροί.

74

ἐσφήλησαν καὶ ἐκ τοῦ μου ἐφ' ἧς ἐν πρὸ τοῦ
καιροῦ, ἀφίημι ὑμῖν. καὶ αὐτὸ δὲ τοῦ καιροῦ τὸ
τὸ κοιμηθῆναι. ὅπερ δὲ καὶ αὐτοὶ ὑμᾶς κατα-
κριθήσεσθε μόνον. Ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ
τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ
οὐδὲ ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι. οὐδὲ ἐν τῷ μέλ-
λοντι· ἡ γὰρ καὶ ἐνταῦθα [illegible] ἐκεῖ, οὐδὲ
τοῦ καλεῖν [illegible]. ὅτι τὸ δαιμόνιον
ἐκβάλλειν, καὶ ἰάσεις ἐπιτελεῖν, τοῦ δια-
βόλου ἔργον εἶναι· ὃ δὲ λέγει τοῦτό
ἐστιν· ὅτι κἂν [illegible] μὴ ἁμαρτίαι, παραλογι-
χορηγοῦσι ἁμαρτήματα. καὶ τὰ
[illegible] ὁμολογουμένων· ἡ δὲ οὐ μετανοήσαντες·
περὶ [illegible] τῶν ἐσχάτων [illegible] αὐτὸ πρὸ τοῦ
καιροῦ, ὁ δὲ λέγει οὐκ ἀπολαμβάνουσι, μό-
νον δὲ ἐκεῖ· περὶ δὲ τῶν ἐσχάτων τοῦ ἄλ-
λον ἁμαρτανόντων, ἐὰν μὴ μετανοήσωσι,
καὶ ὧδε κολασθήσεσθε καὶ ἐκεῖ, καὶ γὰρ
οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐνταῦθα κολάζον-
ται καὶ ἐκεῖ, ὥσπερ Σοδομῖται· καὶ ὥσπερ οὗτοι
γὰρ αὐτοί· καὶ ἐνταῦθα ἔδοσαν δίκην. κἀκεῖ
[illegible] ἡ κόλασις ἐκεῖ [illegible]
[illegible] αὐτῶν ἀκούσης, καὶ ἐκεῖ χαλεπω-
τέραν ὑπομένουσιν· οἱ δὲ ἐκεῖ μόνον·
ὥσπερ ὁ πλούσιος ὁ ἀπὸ τῆς γαστρὸς ζώμενος·
καὶ οὐδὲ σταγόνος κύριος ὤν· οἱ δὲ ἐνταῦ-
θα μόνον· ὥσπερ ὁ πεπορνευκὼς παρὰ Κο-
ρινθίοις· οἱ δὲ οὐδὲ ἐνταῦθα, οὐδὲ ἐκεῖ·
ὥσπερ οἱ ἀπόστολοι. ὥσπερ οἱ προφῆται. ὥσπερ ὁ
Ἰώβ· οὐ γὰρ δὴ κολάσεως ἦν, ἃ ἔπασ-
χον, ἀλλ' ἀγώνων καὶ παλαισμάτων·

ἔχον· τὸ γέλωτα ἐμποιοῦν· καὶ πᾶν τὸ μὴ
κατὰ πράγματος κείμενον· ὑπὲρ οὗ φη-
σὶν ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρα
κρίσεως· εἰ γὰρ τῶν λόγων ἡμῶν δικαι-
ωθησόμεθα· ὅπερ ἐστὶν δικαστηρίου κει-
μένου καὶ [illegible]· οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἕτερος
φησὶν ἢ περὶ σοῦ, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς
ἐφθέγξω, τὰς ψήφους ὁ δικαστὴς
ἐξενέγκῃ· διὰ τοῦτο οὖν ἀπαιτεῖ τοι-
αύτας σπουδὴν ἐσομένην, μελετῶμεν
τοῦ μηδὲ ῥῆμα ἀργὸν ἡμᾶς φθέγγεσθαι, ἀλλὰ καὶ
τὸ πάντοτε περὶ τῶν ἐπιτοπίων τοῦ
θεοῦ διαλέγεσθαι, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἡμε-
τέραν σωτηρίαν ἢ ψυχικὴν ὠφέλειαν· συμ-
βουλεύειν ἑαυτοῖς καὶ ὑποτίθεσθαι·
ἀπόδειξις γάρ ἐστιν κριτοῦ δεσπότου ἡμῶν
καὶ θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δικαία ἀπόφασις· ὅτι ἐκ
τῶν λόγων ἡμῶν τὴν ψῆφον ἐξοίσει·
ιθ. θαυμάζων ὁ εὐαγγελιστὴς τὴν ἀναισχυν-
τον τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων
γνώμην φησίν· τότε ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν
ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν· τί θῆς καὶ διὰ τοῦτο,
ὅτι μετὰ τοσαῦτα σημεῖα ὥσπερ οὐδὲ προσγε-
γονότων λέγουσιν· θέλομεν ἀπὸ σοῦ
σημεῖον ἰδεῖν· τοῦτο δὲ ἔλεγον, ἵνα αὖθις
λάβωνται πάλιν· ἐπεὶ γὰρ ἀπὸ
τῶν ῥημάτων αὐτοὺς ἐπεστόμισεν, καὶ
ἅπαξ καὶ δὶς καὶ πολλάκις, ἐπὶ τὰ ἔρ-
γα πάλιν ἔρχονται· αὐτοὺς δέ, ὁ γὰρ μὲν
αὐτὸν τραχέως κρούοντα καὶ ὑβρίζον·

ιθ Περὶ τῶν αἰτούντων σημεῖον.

καὶ διάνοιαν κεκτῆσθε πονηράν, πονη-
ρὰ φθεγγόμενοι. ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύμα-
τος τῆς καρδίας καὶ τὸ στόμα λαλεῖ. δεί-
κνυσι δὲ καὶ ἐνταῦθα [illegible] τὸ
τὴν αὐτοῦ θεότητα, γινώσκουσαν τὰ ἀ-
πόρρητα· καὶ ὅτι οὐχὶ ῥημάτων μόνον,
ἀλλὰ καὶ πονηρῶν ἐννοιῶν δώσουσι δί-
κην. καὶ ὅτι οἶδεν αὐτὰ ὡς θεός. λέγει δὲ ὅ-
τι καὶ ἀδύνατον [illegible] φύσε-
ως γὰρ ἀκολουθία τοῦτο· τὸ ὑπερβλύζον
ἔνδον τὴν πονηρίαν, ἐκχεῖσθαι ἔξω-
θεν τοῦ στόματος τὰ ῥήματα. ὥστε ὅταν
ἀκούσῃς ἄνθρωπον πονηρὰ φθεγγόμενον,
μὴ τοσαύτην νόμιζε μόνον πονηρίαν
ἐγκεῖσθαι αὐτῷ, ὅσην τὰ ῥήματα δηλοῦ-
ται· ἀλλὰ πολλῷ πλείονα [illegible]
τὴν πηγήν. τὸ γὰρ ἔξωθεν λεγόμενον,
τὸ περιττόν ἐστι τοῦ ἔνδον, καὶ μὴ μό-
νον [illegible] τὴν πονηρίαν τούτοις λέγε-
σθαι μόνον, καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς ἀγαθότη-
τος, τοῦτο σημαίνει. μᾶλλον δὲ καὶ μειζό-
νως. πλείω γὰρ τῶν ἔξωθεν ῥημάτων,
ἡ ἔνδον ἀρετή. Ὁ ἀγαθὸς γάρ φησιν ἄν-
θρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγα-
θά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονη-
ροῦ θησαυροῦ, ἐκβάλλει πονηρά. θησαυ-
ρὸν δὲ λέγει τὸ πλῆθος. [illegible]
[illegible] δὲ ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λα-
λήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ
λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἀργὸν
ῥῆμα λέγει τὸ ψεῦδος, τὸ συκοφαντικόν

μέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς
γῆς, τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
καρδίαν δὲ τῆς γῆς τὸν τάφον ἐκάλεσεν·
[illegible] ἄνδρες νινευῖται κατα-
κρινοῦσι μετὰ τοὺς ἰουδαίους· ἐπειδὴ ὁ
μὲν, δοῦλος. ὁ δὲ δεσπότης. καὶ ὁ μὲν ἐκ
κήτους ἐξῆλθεν, ὁ δὲ ἐκ θανάτου ἀ-
νέστη· καὶ ὁ μὲν καταστροφὴν ἐκή-
ρυξεν. ὁ δὲ βασιλείαν [illegible] εὐαγγελι-
ζόμενος· καὶ οἱ μὲν βάρβαροι· οἱ δὲ προ-
φήταις συντραφέντες καὶ μυρίοις. καὶ
οἱ μὲν χωρὶς σημείου ἐπίστευσαν· οἱ δὲ
πολλὰ σημεῖα θεασάμενοι. ἄπιστοι διέ-
μειναν· τὸ δὲ βασίλισσα νότου κατακρι-
νεῖ αὐτούς. τοῦτο τοῦ προτέρου πλέον
ἦν· ὁ μὲν γὰρ ἰωνᾶς. πρὸς ἐκείνους
ἀπῆλθεν· ἡ δὲ βασίλισσα τοῦ νότου
οὐκ ἀνέμεινε [illegible] σολομῶντα πρὸς αὐ-
τὴν ἀποσταλῆναι, ἀλλ᾽ αὐτὴ πρὸς αὐτὸν
παρεγένετο· καὶ γυνὴ καὶ βάρβαρος
οὖσα, καὶ τοσοῦτον ἀφεστηκυῖα. οὐκ ἀ-
[illegible] τὸ μῆκος [illegible]· οὐ θάνατον δε-
δοικυῖα, ἀλλ᾽ ἔρωτι ῥημάτων μόνον σοφῶν.
πλεῖον δὲ σολομῶνος ὧδε· ἐκεῖ μὲν
γὰρ ἡ γυνὴ παρεγένετο· ἐνταῦθα δὲ ἐγὼ
[illegible] ὁ δεσπότης· καὶ ὁ μὲν σολομῶν,
περὶ δένδρων καὶ ξύλων διελέγετο·
[illegible] μεγάλα ἐφθέγξατο τῇ νῦν παρα-
γενομένῃ [illegible]· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ
ἀπορρήτων ῥημάτων. καὶ μυστηρίων

ἐπιεικῶς αὐτοῖς διαλέγεται· ὅτε δὲ ἐκο-
λάκευον, ὑβριστικῶς καὶ μετὰ πολλῆς
τῆς σφοδρότητος ἀπεκρίνατο· δεικνὺς
ὅτι ἑκατέρου ὑπεράνω ἐστὶν ἀμφοτέρως·
καὶ οὔτε ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἐξάγεται· οὐδὲ μὴν
ἀπὸ κολακείας μαλακίζεται. χρὴ δὲ καὶ
τὴν ὕβριν σκοπεῖν, οὐχ ἁπλῶς λοιδο-
ρίαν οὖσαν, ἀλλ' ἀπόδειξιν ἔχουσαν τὴν
πονηρίαν αὐτῶν. Γενεὰ γάρ φησι, πο-
νηρὰ καὶ μοιχαλίς, σημεῖον
ἐπιζητεῖ· ὃ δὲ λέγει, τοῦτό ἐστιν ὅτι ἀγνώ-
μονες ἀεὶ γεγόνασιν οἱ πρόγονοι αὐτῶν
περὶ τοὺς εὐεργέτας, ὥσπερ καὶ νῦν αὐτοί·
καὶ ὅτι τῶν σημείων χορηγουμένων χείρους γίνονται·
ὅπερ ἐσχάτης ἐστὶ πονηρίας. μοιχα-
λίδα δὲ ἐκάλεσεν· καὶ τὴν προτέραν ἀπιστί-
αν καὶ τὴν παροῦσαν αὐτῶν [illegible] δηλῶν· τήν τε
προγεγενημένην αὐτῶν, καὶ τὴν νῦν οὖσαν
αὐτῶν· ἐκεῖνοι μὲν ὅτι καταλιπόντες τὸν θε-
ὸν ἐπὶ τοὺς δαίμονας ἔτρεχον· οὗτοι
δὲ ὅτι καὶ αὐτὸν παραγενόμενον προσδέξα-
σθαι οὐκ ἠθέλησαν. Σημεῖον δὲ οὐ δοθήσεται
αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. ἐκάλεσε τὸν περὶ τῆς
ἀναστάσεως προαναφωνῶν λόγον, καὶ
[illegible] αὐτὴν ἀπὸ τούτου [illegible]
οὐ [illegible] αὐτῇ σημεῖον ἐκφαίνει· οὐ [illegible]
αὐτῇ [illegible]· οὐ γὰρ ὥστε αὐτοὺς [illegible]
[illegible]· ἤδει γὰρ αὐτοὺς
πωρουμένους ὄντας, ἀλλ' ὥστε [illegible]
διορθοῦν. ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡ-

ἔλεγεν, τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου· οὐ γὰρ ἐπαι-
σχυνόμενος. οὐδ' ἂν διελέχθη δι' ἀπηνῶς μητέρας
ἐλέγχων. οὐδ' ἂν καὶ πρὸς αὐτοῦ τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς
ὧν. τοὺς πάντας μεσθουμένους μαρτυ-
ρουμένους ἢ τὴν παραινετικὴν ὁδὸν αὐτήν. ἀλλὰ
τοῦτο ἤθελε δεῖξαι θέλων. ὅτι κἂν ἐκείνη
ἀπιοῦσα. πάντα περιττά. καὶ ὅτι ὁ
ταύτην ἐργαζόμενος. καὶ ἀδελφὸς καὶ
ἀδελφὴ καὶ μήτηρ αὐτοῦ ἐστιν. χρὴ δὲ μὴ
τὰς κρατούσας ἐξετάζειν μόνον ταύτην
ἐπιτιμήσει ἔχοντας σύμφορον. ἀλλὰ
καὶ τὸν ἐπιτιμῶντα τίς ἐστιν. ὅτι οὐχὶ
ψιλὸς ἄν(θρωπ)ος. ἀλλ' ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θ(εο)ῦ.
καὶ τί κωλυόμενος ἐπιτιμᾷ. ἀπαλλά-
ξαι τοῦ τυραννικοῦ τούτου πάθους
τῆς κενοδοξίας. ὅπερ οἱ συγγενεῖς πάσχου-
σιν. ἐβούλοντο γὰρ ἐπιδείξασθαι τῷ λαῷ,
ὅτι κρατεῖ καὶ αὐθεντεῖ τοῦ παιδός.
ἤδη γὰρ αὐτὴν ἐσελθοῦσαν. ἀκούειν
μετὰ τοῦ ὄχλου. ἢ μὴ τοιοῦτο νομιζομένην
ἀνομοίαν μοι ἐπὶ σοῦ, τὸν λόγον καταπαύσῃ.
Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
χρὴ νομίζεσθαι. ὁμοίως δέ. οὐδὲ ἐπέμψα-
το. ἐπεὶ ἐκήρυξε μου ὅτι οὐκ ἔστι μου ἡ
μήτηρ. ἀλλ' ἀπορουμένων ἐπόντων αὐτοὺς ἐμέ-
ταλλον μέν. τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου. καὶ ἑτέ-
ρων δεῖ. μετὰ τῶν ἐρημένων κατα-
σκευάζων τοῦτο ἤθελεν. ὅτε μήτε ἐ-
κεῖνος. μήτε ἄλλος συγγενὴς
θαρροῦντας ἀμελεῖν ἀρετῆς. τίνος
χάριν ἐκαθέσθη παρὰ τὴν θάλασσαν
διδάσκων. καὶ εἰς τὸ πλοῖον ἐμβαίνει.

φρικωδέστατον· διὰ τοῦ ζητεῖν ὅτι ὅταν
τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν καὶ οὐχ εὑρίσκει· τότε
λέγει· εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω· ὅθεν ἐξῆλ-
θον· καὶ τὰ ἑξῆς. δηλῶν ἐντεῦθεν ὅτι οὐκ ἐν
τῷ μέλλοντι αἰῶνι μόνον· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦ-
θα χαλεπώτατα ὑπομενοῦσιν οἱ ἰουδαῖ-
οι· ὃ δὲ λέγει τοῦτό ἐστιν· καθάπερ οἱ δαιμο-
νῶντες φησίν, ὅταν ἀπαλλαγῶσι τῆς
ἀρρωστίας ἐκείνης ἄν, ῥᾳθυμότεροι γέ-
νωνται, χαλεπωτέραν ἐπισπῶνται καθ' ἑ-
αυτῶν τὴν φαντασίαν, οὕτω καὶ ἐφ' ὑμῶν
γίνεται· καὶ γὰρ ἔμπροσθεν κατείχεσθε
δαίμονι, ὅτε τὰ εἴδωλα προσεκυνεῖτε·
καὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν ἐσφάττετε τοῖς
δαιμονίοις· πολλὴν ἐπιδεικνύμενοι
μανίαν· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐγκατέλιπον ὑ-
μᾶς· ἀλλ' ἐξέβαλον τὸν δαίμονα ἐκεῖ-
νον διὰ τῶν προφητῶν. καὶ δι' ἐμαυτοῦ
παραγενόμενος, ἐκάθαρα ἐπὶ πλέον ὑ-
μᾶς κουφιζόμενος· ἐπεὶ οὖν οὐ βού-
λεσθε προσέχειν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μεῖζον αὐ-
ξοκείλατε παρανομίαν· τοῦ γὰρ προ-
φήτας ἀνελεῖν, πολλῷ τῆς ζωῆς καὶ χα-
λεπώτερα ὑπομενεῖτε τῶν προτέ-
ρων· τῶν κατὰ ναβουχοδονόσορ λέγω· καὶ
κατ' αἰγυπτίων· καὶ κατὰ ἀντίοχον· καὶ
γὰρ τὰ ἐπὶ τοῦ ἐσπεσιανοῦ καὶ τίτου, σφο-
δρότερα αὐτοῖς, πολλῷ τούτων χαλεπώτερα·

ε ς
περὶ μρ(ς) αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν

Οὐδαμῶς ἐπαισχυνόμενος τὴν ἑαυτοῦ
μητέρα· οὐδὲ ἀρνούμενος τὴν γεγεννηκυῖαν

ἀλλ' ὡς παρὰ τὴν τῶν δεχομένων κακίαν·
τουτέστι κατὰ τὴν ἀκούουσαν ψυχήν·
πλὴν δὲ καὶ τοῦτο σαφές· ὅτι οὐ μία
τῆς ἀπωλείας ἡ ὁδός, ἀλλὰ διάφο-
ροι, καὶ ἀλλήλων διεστηκυῖαι· καὶ οἱ
μὲν παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ῥᾳθυμοῦντες
καὶ χαῦνοι καὶ ὀλίγωροι· οἱ δὲ ἐπὶ
τὴν πέτραν οἱ ἀσθενέστεροι μόνον· οὐδὲ
γάρ ἐστιν ἴσον, μηδενὸς ἀναγκάζον-
τος, μηδὲ ἀναμοχλεύοντος τὴν δι-
δασκαλίαν μαρανθῆναι· καὶ πειρα-
σμῶν ἐπικειμένων· οἱ δὲ ἐν ταῖς
ἀκάνθαις, πολλῷ τούτων συγγνω-
μονέστεροι· ἵν' οὖν μηδὲν τοιοῦτον πά-
θωμεν, ἐπικαλύπτωμεν τὴν προθυ-
μίαν τοῖς λεγομένοις, καὶ τῇ διηνεκεῖ
μνήμῃ. κἂν γὰρ καὶ ἁρπάζῃ ὁ διάβολος,
ἀλλ' ἡμεῖς κύριοι τοῦ μὴ ἁρπαγῆναι·
ἢ καὶ ξηρανθῆναι τὰ σπέρματα, οὐ πα-
ρὰ τὸν καύσωνα γίνεται· οὐ γὰρ εἶπεν
ὅτι διὰ τὸν καύσωνα ἐξηράνθη·
ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν· ἢ καὶ ἀ-
ποπνιγῆναι τὰ λεγόμενα, οὐ παρὰ
τὰς ἀκάνθας, ἀλλὰ παρὰ τοὺς συγ-
χωροῦντας ἀναβαίνειν αὐτάς· ἔστι
γὰρ ἐὰν θέλωμεν, κολοῦσαι τὴν πο-
νηρὰν ταύτην αὔξησιν· καὶ τῷ πλού-
τῳ εἰς δέον χρήσασθαι· διὰ τοῦτο οὐκ εἶ-
πεν ὁ αἰών, ἀλλ' ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος·
οὐδὲ ὁ πλοῦτος, ἀλλ' ἡ ἀπάτη τοῦ πλού-
του· μὴ τοίνυν τὰ πράγματα αἰτιώμε-
θα.

βουλόμενος μετὰ ἀκριβείας τὴν διδα-
σκαλίαν ἐναποθέσθαι· καὶ μὴ διδόναι ἀφορμὴν
καταφρονεῖν τοῦ αὐτοῦ· ἀλλὰ πάντας ἐξ ἁ-
μαρτίας εἶναι· διὰ τί δὲ ὑμῖν μὲν ἐπου-
ρανίοις διαλέξεται. ὅτι δὲ ἐστὶ τοῦ ὄ-
ρους ἐπιδεικνὺς οὐχ οὕτως. ὅτι τότε
μὲν ὄχλος ἀκούει τῶν, νῦν δὲ καὶ γραμ-
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι. περὶ τίνος λέ-
κα ε περὶ τοῦ σπείροντος παραβολή:- γει ὅτι ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖ-
ραι· περὶ ἑαυτοῦ. πόθεν δὲ ἐξῆλθεν· καὶ-
γὰρ τὰ πάντα πληροῖ· καὶ πανταχοῦ
παρὼν· οὐ τόπῳ, ἀλλὰ σχέσει· καὶ οἰ-
κονομίᾳ τῇ πρὸς ἡμᾶς ἐγγύτερος ἡ-
μῖν γενόμενος, διὰ τῆς κατὰ τὴν σάρ-
κα περιβολῆς· οὐκ εἶπεν δὲ ὅτι αὐτὸς
ἔρριψε παρὰ τὴν ὁδόν· ἀλλ' ὅτι ἔπεσε·
καὶ ὅτι τὸ τέταρτον μέρος ἐσώθη· καὶ
οὐδὲ τοῦτο ἐξ ἴσου, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα
πολλὴ ἡ διαφορά· ταῦτα δὲ ἔλε-
γεν δηλῶν, ὅτι μετὰ ἀφθονίας ἅπα-
σι διελέγετο· καὶ ὅτι καθάπερ ὁ
σπείρων τὴν γῆν οὐ διαιρεῖ τὴν ὑπο-
κειμένην ἄρουραν, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ
ἀδιακρίτως καταβάλλει τὰ σπέρματα.
οὕτως καὶ αὐτός, οὐ πλούσιον, οὐ πένη-
τα διαιρεῖ· οὐ σοφόν, οὐκ ἄσοφον· οὐ
ῥᾴθυμον, οὐ σπουδαῖον· οὐκ ἀνδρεῖον·
οὐ δειλόν, ἀλλὰ πᾶσι διαλέγεται τὰ παρ'
ἑαυτοῦ πληρῶν· καίτοι προειδὼς τὰ
ἐσόμενα· [illegible] ὅθεν οὕτω τὸ πλέον ἀπό-
λλυται τοῦ σπόρου, οὐ παρὰ τὸν σπείροντα,

ὅτι ὡς δαιμονῶν δαίμονας ἐκβάλλοντας ἐκ
ἐλέγομεν· ἐν τῷ βεελζεβοὺλ ἄρχοντι
τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια·
ἤκουσαν τοῦ τῶν προσαγόντων αὐτοῖς δια-
τηρῶν διδασκαλίας καὶ ἐλέγχον· ὅτι οὐκ ἐστὶ
ἄνω ὁ τοῦ θεοῦ· διατί δὲ καὶ τὸν προφήτην
ἐσφάλησαν αὐτῷ αὐτοῦ ἐκριζόμενον
καὶ λέγοντα· ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ
συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ
οὐ μὴ ἴδητε. καὶ τὰ ἑξῆς· ἢ μαινόμενος
σκέπτεσθε, κατηγορίαν ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν τα-
ἐρρήθη παρ' αὐτοῦ· τὸ δὲ μήποτε ἐπι-
στρέψωσι καὶ ἰάσομαι αὐτούς, τὴν ἐπὶ
τῆς ἀμελείας μηνύει αὐτῶν σωτηρίας·
καὶ τὴν μετὰ σπουδῆς ἀπὸ προφητῶν· ὁ-
μως δέ, καὶ διὰ τούτων ἐστρέφετο ἐλέγχει αὐτοὺς
καὶ ἐρεθίζει προσέχειν προφητῶν· δηλοῖ
ὅτι ἐὰν ἐπιστρέψωσιν, ἰάσεται αὐτούς·
καὶ ὅτι ἐστὶ δυνατὸν μετανοήσαντας
σωθῆναι αὐτούς· καὶ ὅτι οὐκ ἔχει τὴν αὐ-
τοῦ δόξαν, ἀλλὰ ζητεῖ τὴν αὐτῶν σωτηρίαν ἀ-
πάντων ἐπιζητεῖ. γνωστὸν δὲ ὅτι ὑμῶν μα-
κάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν.
καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν. οὐ
ταύτην λέγει τὴν ὄψιν, ἀλλ' αὐτὴν ἀπὸ
διανοίας· καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ οὗτοι Ἰου-
δαῖοι ἦσαν· καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς τεθραμ-
μένοι νόμοις. ἀλλ' οὐδὲ παρέβησαν α-
σαν· ἀπὸ τῶν προφητικῶν· ἐπειδὴ γὰρ
θεὶν ἐχορηγήθησαν καὶ γνῶσιν,
διό, καὶ ἐπήγαγεν· ὅτι πολλοὶ προφῆ-
ται

ἀλλ᾿ αὐτὴν γνώμην τὴν ἐπιποθοῦσαν μαθεῖν·
[illegible] οἱ ἀπόστολοι τοῦ κυρίου λέγου-
σιν· ὅτι διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς τοῖς
ὄχλοις· ἐπειδὴ διηνεκῶς γινώσκοντες προσ-
αὐτοὺς διέκειντο· καὶ γὰρ μὴ ἀπαιτοῦντα λέ-
γουσιν ὅτι ἐπὶ πολλοὺς τοὺς ὄχλους. καί-
περ εἰδότες ὅτι ἐπειδὴ μὴ ἐδέοντο·
σαν· ταῦτα δὲ πάντα ἐποίουν, ἀπὸ πολλῆς τῆς ἀ-
γάπης· τὸ δὲ ὑμῖν δέδοται γνῶ-
ναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας· ἐκεί-
νοις δὲ οὐ δέδοται ἢ φύσει· διὰ τὸ παρ᾿ αἰ-
τίους τῶν κακῶν ἑαυτοὺς ποιῆσαι ἐκεί-
νους· ἑκουσίως περὶ θεὸν ἀγνωμονοῦντας
μοι· οἱ γὰρ ἅγιοι ἀπόστολοι αὐτοὶ ἐπι-
ζήτησαν· Οὐ δὲ γὰρ ἀνάγκην εἰσάγων
φησίν· οὐδὲ ἀποκλήρωσιν εἴρηται· ἀ-
πλῶς καὶ ὡς ἔτυχε γινομένην. οὐ-
δὲ γὰρ τὸ αὐτεξούσιον ἀναιρεῖ· ἐπάγει
δὲ ὅτι ὅστις ἔχει· δοθήσεται αὐτῷ καὶ πε-
ρισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει· καὶ ὃ
ἔχει δοκεῖ, ἀρθήσεται ἀπ᾿ αὐτοῦ. ἐδή-
λωσε δὲ διὰ τούτου· ὅτι καὶ ὅστις προθυ-
μίαν ἔχει καὶ σπουδήν, δοθήσεται αὐτῷ
καὶ τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ ἅπαντα· ὁ δὲ
τούτων κενὸς ὤν, καὶ τὰ παρ᾿ ἑαυτοῦ
μὴ εἰσφέρων· οὐδὲ τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ αἱρε-
τός· ἀλλὰ καὶ ζημιοῦται ὥστε καὶ ἀμελοῦν-
τος· ἐκ τῶν ἁμαρτημάτων ἀποστερεῖται· καὶ γὰρ ὅπερ δε-
δώρηται καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦ-
το ἔχει. τί δέ ἐστιν ὅτι βλέποντες οὐ
βλέπουσιν, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσι·

Καὶ ὥσπερ μετὰ τὸν κόσμον [illegible] ἀνθρώπων [illegible] καὶ
λὸν σπέρμα [illegible] διὰ τοῦ λόγου. ἐν δὲ τῷ
καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐ-
χθρός. καὶ ἐπέσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον
τοῦ σίτου. καὶ ἀπῆλθεν. ζιζάνια δὲ
καλεῖ, τὰ τῶν αἱρετικῶν συγγράμματα. ἐ-
πειδὴ δὲ ὥσπερ τὸ ζιζάνιον ἔοικε τῷ σί-
τῳ. οὕτως καὶ ἡ τῶν αἱρετικῶν πλάνη τῇ
ἀληθείᾳ ἐπιχρώννυται τοῖς [illegible] μασιν:
πῶς δὲ ὅτι ἐν τῷ καθεύδειν τοὺς ἀν-
θρώπους. οὐ μικρὸν τοῖς ἱερεῦσιν
ἐντεῦθεν ἐπικρεμῶν τὸν κίνδυνον.
οὐ τοῖς ἱερεῦσι δὲ μόνοις, ἀλλὰ καὶ τὸν
λαὸν [illegible] καὶ τὴν πλάνην,
μετὰ τὴν ἀλήθειαν οὖσαν. ὥσπερ γὰρ
μετὰ τὸ σπαρῆναι τὸν σῖτον ἐπεσπάρη-
τα ζιζάνια, οὕτως μετὰ τοὺς προφή-
τας, οἱ ψευδοπροφῆται. καὶ μετὰ
τοὺς ἀποστόλους, οἱ ψευδαπόστολοι.
καὶ μετὰ τὸν Χ(ριστὸ)ν ὁ ἀντίχριστος. ἂν μὴ
γὰρ ἴδῃ, τί μιμήσηται ὁ διάβολος,
ἢ τίσιν ἐπιβουλεύσῃ, οὔτε ἐπιχειρεῖ,
οὔτε οἶδεν. καὶ τί διαφέρουσιν οἱ
καθεύδοντες [illegible]. τὸν [illegible]
[illegible]. ὅτι ἐπειδὴ [illegible]
[illegible]. οὐδὲ γὰρ ῥιζωθῆναι [illegible]
[illegible]. ἐνταῦθα δὲ [illegible]
τὴν μηχανήν. ταῦτα δὲ [illegible] Χ(ριστο)ῦ
[illegible] ἡμᾶς διὰ [illegible] ἐγρη-
γορέναι. καὶ γὰρ [illegible]
τάς [illegible]. [illegible] καὶ [illegible]

καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς
βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀ-
κούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν· τὴν παρουσί-
αν τὴν ἐμὴν φησί, καὶ τὰ θαύματα
ταῦτα· τὴν φωνήν· τὴν διδασκαλίαν·
ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τῇ πίστει μόνον ἐθεά-
σαντο· αὐτοὶ δὲ καὶ τῇ ὄψει· [illegible]
ἀκούσαντες τὴν παραβολὴν ταύτην ἐπιζη-
τοῦσι, καὶ λέγει τὰ [illegible]
μέριμναι· τὰ περὶ χρήματα [illegible] καὶ ἀ-
κτημοσύνης, δῆλον ὅτι τὴν ἐκ θεοῦ
[illegible], καὶ τὴν [illegible]
[illegible] δὲ καὶ τὴν [illegible] διαφόρους
τρόπους· [illegible] οὐ μὲν
[illegible] οὐδὲ [illegible]
τις [illegible] ἀλλὰ
καὶ ὁ τὰ ἑξήκοντα ποιῶν σώζεται· καὶ
οὐδὲ οὗτος μόνος, ἀλλὰ καὶ ὁ τὰ τριάκον-
τα· τοῦτο δὲ ἐποίησεν, [illegible] κατα-
σκευάζων τὴν σωτηρίαν· [illegible] ἑ-
κατόν. παρθενία καὶ ἀκτημοσύνη
μετὰ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν· τὰ ἑξήκον-
τα γάμος σεμνὸς καὶ σώφρων, μετὰ
[illegible] τὰ ἐπέκεινα ἔχοντα·
τὰ τριάκοντα [illegible]· γάμος σεμνὸς
καὶ σώφρων τὴν τρίτην δηλοῖ μοῖραν·
προσθήκης [illegible] τῶν λοιπῶν [illegible]
[illegible] καὶ τῶν ἐπὶ [illegible]
καὶ αὐτὴ μὲν ἡ παραβολὴ ἐπὶ τούτοις·
ἡ δὲ τῶν ζιζανίων· περὶ τῶν αἱρετικῶν συ-
στήματος διαλέγεται· Ὡμοιώθη ἡ βασιλ(εία)

κβ

Περὶ τῶν ζιζανίων παραβολή:

ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά· κω-
λύει φοβούμενος μὴ πολεμουμένων τῶν αἱρετικῶν, πό-
λεμος ἐμβληθῇ ἄσπονδος εἰς τὴν οἰκου-
μένην καὶ σφάζωνται· τὸ δὲ μήποτε συλ-
λέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅ-
μα σὺν αὐτοῖς τὸν σῖτον· ἢ τοῦτό φησιν·
ὅτι εἰ μέλλοιτε κινεῖν ὅπλα καὶ κατασφάτ-
τειν τοὺς αἱρετικούς, ἀνάγκη πολλοὺς καὶ
τῶν ἁγίων συγκαταφθαρῆναι· ἢ ὅτι καὶ
ἀπ' αὐτῶν τῶν ζιζανίων, ἔχει πολλοὺς
μεταβάλλεσθαι καὶ γίνεσθαι σῖτον· ἂν τοί-
νυν προλαβόντες ἐκριζώσητε αὐτούς,
λυμαίνεσθε τῷ μέλλοντι γίνεσθαι σίτῳ·
οὐ τοίνυν ἐπιστομίζειν καὶ ἐκκόπτειν
τὴν παρρησίαν τῶν αἱρετικῶν κωλύει·
ἀλλὰ τὸ κατασφάττειν αὐτούς· τῷ καιρῷ
χάριν φησίν, ἐρῶ τοῖς θερισταῖς συλλέ-
ξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια· διατί
πρῶτον τὰ ζιζάνια; ἵνα μὴ φοβηθῶ-
σιν οὗτοι λέγοντες οἱ θερισταί, ὡς συναναρ-
πάζοντες αὐτοῖς τοὺς σίτους· χρὴ δὲ σκοπεῖν,
καὶ τοῦ δεσπότου τὴν ἡμερότητα· ὅτι ἀ-
ναμένει τὴν τῶν ζιζανίων ἐπιστροφήν·
ἴσως γὰρ γένηται σῖτος ἀνθ' ὧν ἐχρημάτιζον
μένων ζιζάνια· τὸ τε φησὶν ἐρῶ τοῖς
θερισταῖς συλλέξατε· καὶ δῆσατε δέσμας,
προσδοκοῦσαν αὐτοῖς· ὅπερ δηλοῖ τὴν
αἰώνιον αὐτῶν καταδίκην· θερισταὶ
δὲ τοὺς ἀγγέλους λέγει· ὁ κόκκος σινάπεως
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἀπεικάζεται,
πᾶσι δὲ ὥσπερ μικρὸν σπόρον ἔχει τὸ λάχα-
νον

κγ
περὶ κόκκου σινάπεως

81

ναμένη· ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς διατριβῆς ὅλου καὶ
τὴν ὥραν, καὶ τῶν ἀκαρπιῶν. οὕτω καὶ
ἐνταῦθα διὰ τοῦ σπόρου καὶ τοῦ θερισμοῦ ἐπῆγε
ὁ θεὸς τὴν ἐπιεικῆ φυλακὴν αὐτοῦ. διό, καὶ ἐ-
μακροθύμει. ὁ δὲ σπόρος ἡ τε φύσις οὗτος συ-
θλίβεται· Ὅτε δὲ ἐβλάστησε καὶ καρπὸν ἐποίησεν ὁ
χόρτος· τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.
παραυτὰ μὲν γὰρ τὴν ἀρχὴν, συσκιάζουσιν
ἑαυτοὺς οἱ αἱρετικοί. ἐπειδὰν δὲ πολλὴν
λάβωσι παρρησίαν. καὶ λόγου τις αὐτοῖς
μεταδῷ. τότε τὸν ἰὸν ἐκχέουσιν. ἐχθρὸν
δὲ αὐτὸν τὸν διάβολον καλεῖ· διὰ τὴν εἰς
ἀνθρώπους βλάβην. ἡ μὲν γὰρ λύμη εἰς ἡμᾶς ἡ
μέν· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς λύμης, οὐκ ἀπὸ
τῆς εἰς ἡμᾶς ἔχθρας· ἀλλ' ἀπὸ τῆς
εἰς τὸν θεὸν ἔχθρας γέγονε. ὅθεν δῆλον ὅτι μᾶλ-
λον ὁ θεὸς ἡμᾶς φιλεῖ ἢ ἡμεῖς ἑαυτούς·
διατί δὲ μετὰ τοῦτον ἐπισπείρει τὰ ζιζάνια.
ἀλλ' ὅτε ἦν, ἀναρπάσαι τὸν κεκοπιασμένον
ἵνα τὴν σπουδὴν λυμήνηται τοῦ γεωργοῦ·
οὕτω πρὸς αὐτὸν ἐχθρῶς ἔχων, πάντα ἐποίει.
Τίνος δὲ ἕνεκεν εἰσάγει τοὺς δούλους λέ-
γοντας τὸ γεγενημένον καὶ καταλέγον-
τας καὶ τὰ ζιζάνια ἀνασπάσαι· ἵνα καὶ
μηδὲ κεκελευσμένοι λέγουσιν· δεικνὺς
τὴν μέριμναν αὐτῶν τὴν ὑπὲρ τοῦ σπό-
ρου. καὶ ἵνα τὸ μόνον σημαίνεσθαι ὑπὸ ζητοῦσιν·
οὐχὶ αὐτοῖς δὲ ἐπιτρέπουσιν. ἀλλ' αὐτοῦ
δὲ ἀπὸ τούτου τὴν γνώμην ἀναμένουσιν.
ὁ δὲ δεσπότης κωλύει. οὐδὲ γὰρ δεῖ [illegible]
ἀναιρεῖν· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ εἶπε

τοῖ γνῶ αὐτοῦ καὶ κήρυγμα διὰ τὴν καινότητα ἄλλως
τοῦ εὐαγγελίου ... προσεῖχον. καὶ γὰρ νοσή-
ματα πολλὰ ἐχόμενα ... καί· τίμιος χώ-
κβ ρ ιμ ἰδὼν ὁ κ(ύριο)ς ... τοὺς ὄχλους
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· διατί; ἀφιλότιμον καὶ
ἀκόμπαστον· οὐ γὰρ περιήγετο αὐτοὺς μεθ' ἑ-
αυτοῦ· ἀλλ' ὅτε μὲν ἔδει περιιέναι πανταχοῦ ἔδει, αὐτὸς
περιῄει· πανταχοῦ καὶ πόλεις καὶ χώρας ἀπε-
πλάνα τοῦ μένειν ... ὅτε δὲ πολὺς ὁ ὄχλος γέγο-
νεν, ἐπὶ μιᾶς κάθηται χώρας· καὶ οὐκ ἐν πόλει
καὶ ἀγορᾷ μέσῃ, ἀλλ' ἐπὶ ὄρους καὶ ἐρημίας· παι-
δεύων ἡμᾶς μηδὲν πρὸς ἐπίδειξιν ποιεῖν· μά-
λιστα τῶν ἐν μέσῳ θορύβων ἀπαλλάττεσθαι.
ὅταν περὶ ἀναγκαίων διαλέγηται πραγμάτων.
Προσῆλθον δὲ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ἀστικοί
τινες οἱ ... γενόμενοι· οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ
τὰ σημεῖα μόνον ἰδεῖν ἐβούλοντο· οὗτοι δὲ καὶ
κγ ἀκοῦσαί τι παρ' αὐτοῦ μέγα·
Διατί δὲ πρόσκειται ὅτι ἀνοίξας τὸ στόμα αὐ-
τοῦ; ἵνα μάθῃς ὅτι καὶ σιγῶν ἐδίδασκεν.
το λε οὐχὶ μόνον φθεγγόμενος ἐδίδασκεν αὐ-
τούς. μὴ περὶ τῶν μαθητῶν τοῦτο μόνον
νόμιζε λέγεσθαι μόνον· ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων
τῶν τότε παρόντων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα γενη-
σομένων. καὶ τί φησι; τοῦτο δ' εἴρηκεν· ὅτι οὐκ
εἶπε μακάριοι οἱ ἐν χρήμασι πτωχοὶ γενή-
σονται. ἀλλὰ μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πν(εύματ)ι ὅτι αὐ-
τῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. τίνες δὲ
εἰσιν οἱ πτωχοὶ τῷ πν(εύματ)ι; οἱ ταπεινοὶ καὶ συν-
τετριμμένοι τὴν διάνοιαν· πν(εῦμ)α γὰρ ἐν-
ταῦθα τὴν ψυχὴν εἴρηκε καὶ [illegible]

τὸν ἀπὸ ὀμμάτων [illegible] τὸν κόσμον [illegible]
ἀναμάρτητον· καὶ τότε αὐτὸν τὸν μόνον [illegible]
τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ [illegible]· καὶ ὁ [illegible]
[illegible]
θαυμάζονται· τὸν καταλυσόμενον [illegible]
τὸν δὲ [illegible]· καὶ [illegible]
[illegible] ὅμοιος· [illegible]
[illegible] κατὰ τοῦ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible]· καὶ ἰουδαίοις
[illegible]
[illegible]· καὶ τὸ [illegible]
[illegible]· οὕτω δὲ καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible]
τοῖς [illegible]
[illegible]
[illegible]· ἀπο
[illegible]
[illegible] καὶ τὸ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
τί δήποτε τοῦτο ἐποίησαν; ὅτι οὐδὲ τὴν
αὐτοῦ δύναμιν [illegible]·
ἀλλὰ [illegible]· καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπον [illegible]· καὶ τὸ [illegible]
[illegible]
ὅτι οὐ καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἑαυτοῦ· [illegible]

ὅπως ἂν ἀπαγάγῃ τῆς ἀρετῆς· γνωρίμους [illegible] ὡς καὶ τοῦ
χωρίς· διαφθαρῇ καὶ ἀπόλλυται ἀπάρτι· ὁ
ὅπερ καὶ ἐπὶ τοῦ φαρισαίου γέγονεν· διὰ τί
δὲ οὐκ εἶπε σαφῶς ἐντεῦθεν· παραινῶν [illegible] τοὺς ἀδελ-
μου καὶ ἐπὶ τῇ γνώμῃ· ἀλλ᾽ ἐνταῦθα μακαρίζει τοὺς
ἀρνήσασθαι χθὲς ἔφθημεν τὸν λόγον ποιούμενοι· καὶ πᾶσι
ἀνθρώποις [illegible] τὸ τῆς δικαιοσύνης [illegible]· οὐ γὰρ
ἕτερος μὲν ὁ δοῦλος καὶ ὁ δεσπότης· ἀλλ᾽ οἱ ταῦτα ποιοῦντες·
μακάριοι πάντες· ὡς ἂν καὶ δοῦλος ᾖ· καὶ μονα-
χὸς· καὶ ξένος· καὶ ἰδιώτης· οὐδὲν ἔχει τὸ κω-
λῦον μὴ γενέσθαι μακάριον· ἂν τὴν ἀρετὴν ταύτην
ζηλώσῃ· μακαρίζει δὲ τοὺς πενθοῦντας [illegible]
ὡς μὴ κατὰ τὸ [illegible] τὸν μακαρισμόν· ἐπειδὴ δὲ ἀπειρίαν
τῆς δόξης τοῦτο ἦν· [illegible]
φω· πάντων γὰρ τοῖς πενθοῦσι ζηλωτοῖς [illegible]
[illegible] τοὺς δὲ [illegible]
αὐταρκείας· αὐτὸς τοὺς πάντας [illegible] μακαρίζει·
οὐχ ἁπλῶς δὲ τοὺς πενθοῦντας εἶπεν· ἀλλὰ τοὺς
ὑπὲρ ἁμαρτημάτων [illegible] δηλῶν ὅτι τοὺς τοιούτους·
[illegible]
[illegible] ὅτι καὶ [illegible]
λος περὶ ἀμφοτέρων [illegible]· ὅτι ἡ μὲν
τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται·
ἡ δὲ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν
ἀμεταμέλητον· τοῦτον τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐν-
ταῦθα μακαρίζει τοὺς οὕτω λυπουμένους· καὶ οὐ
δὲ ἁπλῶς λυπουμένους εἶπεν, ἀλλὰ τοὺς μετ᾽ ἐπι-
τάσεως τοῦτο ποιοῦντας· διὸ οὐδὲ εἶπεν οἱ
πενθήσαντες μόνον· ἀλλ᾽ οἱ πενθοῦντες· καὶ γὰρ
αὕτη πάλιν ἡ ἐντολὴ [illegible] φιλοσο-
φίας ἐστὶ μεγάλης· [illegible]

ῥεύσεως συντετριμμένην οὖσαν· ἐπειδὴ γὰρ
οἱ πολλοὶ οὐχ ἁμαρτάνοντες [illegible] ἀλλ᾽ ὅτι προσαι-
μαλακίζονται ἀγόμενοι· αὐτὸ τὸ θέλημα οὐδὲ
γὰρ ἐν τούτῳ ἐθελήμονες, τοῦ ἀπὸ προαιρέσε-
ως· ἑαυτοὺς συντρίβουσι [illegible] ἡ προσ-
θήκη [illegible] οὐκ ἦν ὁ ταπεινὸς [illegible] ἀλλ᾽ οἱ μο-
χοι· ὅτι τοῦτο θελήματος ἦν· τοῦτο γὰρ καὶ
τὴν [illegible] ἐν τούτῳ [illegible] καὶ [illegible]
τῆς τούτου προστάγματος· καὶ γὰρ πολλοὶ ταπει-
νοφροσύνην [illegible] καὶ ὁ μὲν ταπεινοφρο-
νεῖ συμφέροντι· ὁ δὲ [illegible] καὶ ἀπώλει-
αν· καὶ ὁ μακάριος Δαυὶδ ἐπαινῶν λέγει· καρδίαν
συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει·
μακαρίζει δὲ αὐτὴν καὶ λέγων τὴν ταπεινοφροσύ-
νην ὁ Χριστὸς προσέταξεν, ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο καλόν·
καὶ τὴν οἰκουμένην [illegible] ἐξα-
πολλοὺς [illegible] ὁ γὰρ δίκαιος [illegible]
[illegible] καὶ ὁ Φαρισαῖος [illegible] παρα-
τοῦ δικαιοσύνην [illegible] ἐξ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] προσδοκήσας γὰρ
[illegible] καὶ ὁ [illegible] χειρὸς [illegible] παρ-
[illegible] δὲ [illegible] ἢ [illegible]
ζοντα καὶ [illegible] διὰ τοῦτο οὖν ὥσπερ τι μαθεῖν
ἰσχυρόν, τοῦτον πρῶτον προκατεβάλλετο τὸν
νόμον· [illegible] γὰρ [illegible] καὶ μὴ [illegible]
[illegible] ἀπαρτισθῇ [illegible] ἐκ τούτου [illegible] οἰκοδο-
μὴν· [illegible] καὶ μέχρι τῶν οὐ-
ρανῶν [illegible] ἀναπαρτι-
[illegible] καὶ [illegible] κατα-
[illegible] καὶ ἀρχήν· καὶ μητέρα· καὶ
ἐπιείκειαν· καὶ σωφροσύνην· καὶ ἄλλο τι

οὐ τῶν ἀνθρώπων [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
καρδίαν συντετριμμένην
[illegible]

μελλόντων καὶ τῶν ζητουμένων· ἡ ὑπόσχεσις τοῦ
θεοῦ· τὸ παράδοξον τούτου· ἐπειδὴ δὲ ὁμολογεῖ ζητεῖν διὰ τὴν παρα-
ὅτι καὶ τῶν παρόντων ἀπηλλάγησαν· τὰ παρόντα· ὁ δὲ πιστὸς
μαρτύριον ὑπόσχεσις καὶ ὡς ἀληθῶς· ὅτι οὗτος
οὐκ ἐστὶ μόνον ... τὰ ὄντα καὶ κτήματα ...
ὁ μὲν θεράπων, ὁ δὲ υἱός· ... δὲ καὶ οὐ μὴν
Χριστοῦ παρόντων ... ἀλλὰ μελλόντων καὶ
... οὕτω γὰρ ... οὕτω
φέρεται καὶ ἔτι τῶν παρόντων ... ἀντὶ τῶν
τῶν ἔτι τῶν παρόντων ὑπόσχεται· οὐ μὲν γὰρ
τοιούτοις δῶρον ... περὶ μελλόντων
... ὁμολογοῦσι
καὶ τοῦτο ... παρὰ ... περὶ δὲ τοῦ
... ὅτι ... ἔμελλε ...
... ἔτι τῶν ...
καὶ ἔτι τῶν μελλόντων. ζητῶν ... κληρονομίας
... κληρονόμον· μακαρίζει τοὺς μὴ ἰδόντας
καὶ πιστεύσαντας· ... ἐπειδὴ δὲ οὐκ
... οὐδὲ ...
ἀλλ' ... καὶ ... καὶ οὐκ ...
... ἀντεχόμενοι. ἀλλ' οὗτοι
... πιστεύσαντες· τοῦτ' ἔστι ...
... αὐτὴν ...
ἐπειδὴ δὲ γὰρ ... τὸ ...
... τὴν Χριστοῦ. τοῦ
...
... καὶ ἔτι ... τὸ ...
... οὐκ ...
γὰρ ...
... ὅτι τοῦ μαρτύριον
... γὰρ ... καὶ τοῦτο ...
...

γυναῖκας ὀρφανοὺς οὕτως ἀπενθοῦντας. ἀλλ' ἐν
τιμάτων προσηκόντων· οὐχ χρημάτων· οὐ σω-
μάτων ἐρῶσιν καὶ ἐκλείπον τὴν ὀδύνην τὸν
καιρόν· οὐδ' ὅσοι ζηλοτυποῦνται· οὐχ ὅσοι ὑβρίζονται παρο-
ξύνονται· οὐχ ὅσοι νόσοις καμίας ἀγίζονται·
οὐχ ὅσοι ἄλλο τι τοιοῦτον πολλοὶ λέγουσι παθόντες τὸ
πένθος μόνον προσέχοντες. ἀλλ' ὅσοι μᾶλλον οἱ ἐπὶ τοῖς
ἁμαρτήμασι τοῖς πενθοῦσι τοῖς ἑαυτῶν ἢ τὸ πένθος ἐν-
ἄξιον, μὴ ζῶντας αὐτὸ καὶ διαζεῦξαι ἀφθόνως
φιλοσοφίαν· ὅθεν καὶ τὸ ἔπαθλον μέγα·
παρακληθήσονται γάρ φησι. καὶ μὴν λέγομεν ὅτι καὶ ἐν
ταῦθα καὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ γάρ φησι καιριωτάτη ταλαι-
φορτικὸν ἐστίν. ἰδοὺ ἐγὼ ἀντὶ τούτου παρέχω
παράκλησιν. οὐ κατὰ τὴν τοῖς πράγμασιν ἀξί-
αν. ἀλλ' ὅσοι καταλείπουσι τῷ ἀξίαν· Οἱ γὰρ πεν-
θοῦντες τοῖς ἁμαρτήμασι τοῖς ἑαυτῶν· τοῖς
δὲ τοιούτοις ἀρκεῖ τὸ συγγνώμης τυχεῖν αὐτοὶ καὶ σφά-
ἐγὼ δὲ τίς· πολλῆς καὶ μετὰ δὴ λοιπὸν παρακλήσεως·
πενθῶν δὲ λέγω οὐχ ὑπὲρ τῶν οἰκείων μόνον. ἀλ-
λὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἑτέρων κακῶν καὶ τῶν ἁμαρτη-
μάτων. οἱ αἰτοῦντες ἐκεῖνοι τύχοιεν. τοιοῦτοι
ὡς ὁ τοῦ Παύλου· τοῦ θείου· καὶ γὰρ οὗτοι πάντες
ἀλλοτρίαις πολλάκις ἐκθρηνοῦσι κακίαις. εἶπεν
δὲ ὅτι μακάριοι οἱ πραεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονομή-
σουσι τὴν γῆν. περὶ ποίας γῆς φησι καὶ μὴ νοη-
τὴν φασί τινες. ἀλλ' οὐκ ἔστι τοῦτο· οὐδαμοῦ
γὰρ εὑρίσκομεν ἐν τῇ γραφῇ γῆν νοητήν·
ἀλλ' αἰσθητὸν τίθησι καὶ ἐνταῦθα ἔπαθλον ἐν τούτῳ. οὐ
γὰρ ἀπὸ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν προτρέπει
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων ἃ δὴ πᾶσι
σαφέστερα τῶν ἀκροωμένων καὶ πρὸ τῶν

καὶ γὰρ τοῖς φύσει μονογενὴς ὢν· υἱὸς τοῦ θεοῦ [illegible]
[illegible] τοῖς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν
δικαιοσύνης· τοῖς [illegible] ἕνεκεν
καὶ [illegible] ὑπὲρ ἄλλου [illegible]
[illegible] δικαιοσύνης καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
τὸ [illegible] ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν. μακάριοί ἐστε [illegible]
Ὁ μὲν διωγμὸς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ ὅτι [illegible]
[illegible]
ὅτι [illegible] μακάριοι
[illegible] ὅτι [illegible] καὶ
[illegible] καὶ ὅτι [illegible]
[illegible] οὐ μόνον οὐ μακάρι-
ος· ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] πάντας γὰρ τοὺς μακα-
ρίους [illegible] ὅταν
γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ
[illegible] οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ [illegible]
[illegible] οὐδὲ
ἄλλο [illegible]
[illegible] οἱ γὰρ τούτων [illegible]

μακα[illegible]

τι ὡς ἐπὶ [illegible] δὲ μᾶλλον [illegible] οὗτοι [illegible]
μάτων ἐπὶ [illegible] ἀλλ' οὐ καὶ τοῖς [illegible]
πραγμάτων· πολλάκις γὰρ [illegible] ὅτι [illegible] ἐπὶ [illegible]
μασιν [illegible] τρόπους καὶ [illegible] αὐτῶν [illegible]
τῶν δὲ αὐτῶν· [illegible] ὅτι αὐτοῖς ἐπὶ [illegible]
σονται· καὶ δοκεῖ μὲν [illegible]
ζειν· [illegible] δὲ [illegible] αὐτοὶ μὲν γὰρ ἐπὶ [illegible]
οὖσι [illegible] ἐπὶ [illegible] δὲ [illegible] τούτοις [illegible]
[illegible] οὐ [illegible] μὲν δὲ [illegible]
καὶ [illegible] ἀλλ' [illegible]
τὸ μέσον· τοσοῦτον οὖν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ τὸ [illegible]
οὐ χωρίς· οὐδὲ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
τὸ [illegible] ὅτι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
καὶ οὐχ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
Ἐρημοποιοῖς δὲ μᾶλλον [illegible] οὐ μόνον [illegible]
[illegible]
ἄλλοι καὶ [illegible] ἐρημοποι-
οῦντας· [illegible] δὲ καὶ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ἀλλὰ
μᾶλλον [illegible] τούτοις [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὸ [illegible]
ὅτι αὐτοὶ [illegible] [illegible]

χάριν τοιούτου μεγάλου μισθοῦ τί ἐστιν ὑ-
βρεων κατηγορίαν μόνον· ἐπειδὴ μὲν γὰρ
τῶν παραλαμβανομένων αὐτῶν χάριν τὸ ἰδεῖν ὑβριζομένους
ται λαμβάνουσιν· ἐν μὲν γὰρ φησὶ καὶ δίκαιος
πολλάκις ... ὑβρίζονται παρὰ τῶν ὑβριζόντων τὸ
πολλοῖς ... ἐπιτιμώμενοι καὶ ἀπαλλαττόμενοι
ται· ἐν δὲ τῇ κατηγορίᾳ ἀπήλλακται καὶ ἀπα-
μύθια· οὔτε γὰρ δόξης ἕνεκεν μεγάλης καὶ
ὕβρεως· πολλοὶ γοῦν καὶ ἐπὶ μικρῷ χρόνῳ ὑβρισθέντες
μάλιστα ὑβρισθέντες ὑβρίζουσιν· καὶ τῆς τιμῆς φθόνου
ἕνεκεν τῶν ἄλλων ἀφορμὴν ... μὴ ...
γινώσκουσιν ὁ λόγος καὶ πῶς ...
... τὰ χρήματα ... καὶ τὰ ἄλλα
... χρήματα· καὶ ἀπαιτεῖ ...
... καὶ ...
... καὶ ...
ταῦτα ...
... ὑβρίζονται· τοῖς ...
... ὁ ... καὶ ...
καὶ ὁ ... ἀναγκαῖον ...
ἀντὶ τῆς κατηγορίας τοῦ ὑβρισθέντος· ...
... ἀγνοεῖ γὰρ ... φησὶν·
ὁ ... μισθοῦ καὶ ...
... ἀντὶ τῶν κατηγορι-
ῶν αὐτοῦ· διὰ δὲ τοῦτο πολλῷ τῷ μισθῷ
... ὁ χρόνος ὕβρεων κατηγορίαν μόνον·

Χρὴ δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν ὅτι διὰ τοῦτο
σχεδὸν ... τὸ ὑβρισθῆναι κα-
τηγορίας ... ὕβρεως χάριν· ἔτι δὲ καὶ
ὅτι ... ἐστι, τουτέστιν
χάριν· ... οἷον ὁ ... χρυσοῦ

Marginal note: ... μηδὲν ... ... κ...

ἐκείνων ἐστὶ τῶν ζητούντων πάντως· διὰ τοῦτο
γὰρ ἐπὶ πάντων τὸν μακαρισμὸν τέθεικε κοινόν, ἵνα
μηδεὶς αἰσθητὸν λογιζόμενος· οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν
μακαρίζοντος ἐπὶ τῶν παρόντων συγκαταλυο-
μένων, καὶ σκιᾶς ταχύτερον παρατρεχόν-
των. ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πολὺς ὁ μισθὸς ὑμῶν ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς, ἐπήγαγε καὶ ἑτέραν παράκλησιν λέγων·
οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ
ὑμῶν· ὡσανεὶ ἔλεγεν· ὅτι οἱ ἄνδρες οἱ προφῆται
μηδὲν παράνομον ἐπιποιοῦντες· οἱ μὲν ἐλιθά-
ζοντο ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ ἐκαίοντο· οἱ δὲ μυρία
ἕτερα ἔπασχον κακά· οὕτως καὶ ὑμεῖς ἄρα
σοι λοιδοροῦντες καὶ νομοθετοῦντες. ταῦτα πεί-
⁘ σεσθε πάσχειν. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι ἐπὶ μὲν
τῶν ἄλλων μακαρισμῶν ἀορίστως ἔλεγε·
μακάριοι οἱ πτωχοί· μακάριοι οἱ ἐλεήμονες·
ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἀορίστως αὐτὸ τέθεικεν, ἀλ-
λὰ πρὸς αὐτοὺς τρέπει τὸν λόγον λέγων· μα-
κάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξω-
σι πάντα πονηρόν· δεικνὺς ὅτι αὐτῶν μάλιστα ἐ-
ξαίρετον τοῦτό ἐστι καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους πάν-
τας διδασκάλους· ἢ λέγοντι τοῦτο· οὐδὲ γὰρ δυ-
νατὸν τοὺς ἐμφανίζοντας παραινοῦντας
ἀκούειν κακῶς· ἀλλὰ καὶ τὸ ὀνειδίζεσθαι·
τὸ δὲ ἐμβεβλημένου ἔρχεται. τὸ αὐτοῦ ἀξίωμα
ἐνταῦθα ἐγγυητόμενος καὶ τὴν προφητῶν λέγων
μηκέτι ταὐτὸν ὁμοτιμίαν· ὥσπερ γὰρ δι' αὐτὸν ἦσαν
οἱ προφῆται ἐκεῖνα ἔπασχον· οὕτως καὶ ὑμεῖς
δι' ἐμὲ τὰ ὅμοια πείσεσθε. δηλοῖ δὲ ἐν-
τοῖς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν· δεικνὺς καὶ
αὐτοὺς ἤδη προφήτας γενομένους. τί μοι δὲ. ⁘

[illegible marginal note]

[illegible note at foot of page]

γονέναι· ὁρᾷς πῶς [illegible]· καὶ τοῦ
προφήτου μὲν [illegible] καὶ αὐτοῦ ὄντος [illegible]
τέλους; οὐ γὰρ τιμίου [illegible] διδασκά
λου [illegible]· ἀλλ' αὐτὸς [illegible]
καὶ τὸ δὴ θαυμαστόν· ὅτι τοῦ [illegible]
τον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πορείας· ὁ πατὴρ τὸ ἄγαν·
οὕτως [illegible] τηνικαῦτα
Εἰ δὲ [illegible]· ὅτι
οἱ μὲν ἄλλοι [illegible] καὶ τοὺς [illegible] καὶ
τὸν [illegible] καὶ [illegible], [illegible]
ταχέως [illegible] συγχωρηθῆναι
συγγνώμης· ὁ δὲ δὴ διδάσκαλος ὑπὲρ τοῦ
τοσούτου· [illegible]
[illegible]. καὶ [illegible] τιμωρίαν·
[illegible] πρὸς [illegible]
[illegible] σφόδρα [illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible] πρὸς [illegible]
[illegible]· [illegible] γὰρ [illegible]
[illegible]. καὶ [illegible]. [illegible]
ὁ πατὴρ [illegible] καὶ τοῦ
μὴ [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] τοῦ κόσμου καὶ οὐχ ἑνὸς ἔθνους· οὐ
δὲ [illegible] πόλεων· ἀλλ' [illegible]
[illegible] ἐπ' αὐτοῖς [illegible]
διδάσκαλον· καὶ ὁ πατὴρ [illegible]
οὕτω καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ
[illegible], [illegible]
[illegible] σφόδρα [illegible]
[illegible]· [illegible]
τοῦ φ[illegible]· τὸ δὲ οὐ δυνατόν [illegible]

τοῦ πρς. πράττων καὶ τὰ οἰκεῖα· πρωτο-
στάτας ἁμαρτημάτων· ὁ πρῶτος· καὶ πρᾶος
ἐστι· καὶ δίκαιος· καὶ ἐπιεικὴς· ὁ [illegible]
μὴ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ· ὁ δὲ τοιοῦτος
καὶ εἰρηνοποιός· ὁ δὲ οὕτως ἀρετὰς κατορ-
θώσας· καὶ προσλαμβάνων ἐστὶ παρὰ
[illegible]· καὶ οὕτω [illegible]
[illegible]· ἤρετο [illegible] ἐπὶ τὸ
[illegible] τῆς γῆς· [illegible] παρὰ
[illegible] ἀνθρώπων [illegible] καὶ κατα-
[illegible] ἁμαρτήματα·
Ἄρατε οὖν [illegible] μου [illegible]
[illegible] καρποὺς ἀρετῆς κατορ-
θώσαντες· καὶ [illegible]
καὶ [illegible] παρασκευάσαντες· ὁ ζυγὸς χρη-
στὸς [illegible]· ὁ γὰρ πρᾶος· καὶ ἐπιεικὴς.
καὶ ἐπιεικὴς· καὶ δίκαιος· οὐκ [illegible]
[illegible] τὸ κατορθῶσαι [illegible]· ἀλλὰ
καὶ [illegible]· [illegible]· τὸ δὲ
[illegible] τοιοῦτοι [illegible]· οὐ [illegible]· οὐδὲ
γὰρ δύναται [illegible] τὸ ἐπαχθὲς φορτίον [illegible]
[illegible] ἐλαφρὸν· οὐδὲ οὕτω [illegible]
[illegible]· ἀλλὰ [illegible] καὶ
τὴν [illegible] ἁμαρτίας [illegible]
[illegible] αὐτοῖς· τὸ δὲ [illegible] ζυγὸν
κατέχοντας [illegible] ἐπὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]· τὸ μὲν γὰρ ἀπαλλάξαι τῆς
[illegible] τῶν ἁμαρτημάτων· τὸ κατορ-
θῶσαι τοῦ Χριστοῦ γέγονεν· τὸ δὲ [illegible]
[illegible]· [illegible]

ἐγὼ γὰρ οὐ τὸν νόμον καταλῦσαι ἥκω, ὅσον καὶ ποιήσαι
διὰ τοῦτό φησιν οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον. ὁ
γὰρ δὴ βουληθεὶς ὑπεύθυνον [illegible] διακωλύειν τοῦ νόμου
ὁ θεὸς καὶ προστάττων τοιοῦτο χεῖρον [illegible] τῶν
τὸν λόγον. καὶ [illegible] οὐ καταλῦσαι [illegible] καὶ τὸ
νόμον [illegible] ἐπειδὴ δὲ αἱ
ἐντολαὶ αὐτοῦ οὔπω νόμου [illegible] παρέχουσι καταί
νοίας. ἀλλὰ μᾶλλον [illegible] τοῦ γὰρ [illegible]
[illegible] οὐ καθαιρεῖν τὸν νόμον [illegible] ἀλλὰ
πληρῶσαι [illegible] οὗτος δὲ
καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων [illegible] ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς
ἐπλήρωσεν. [illegible] ὥσπερ πρότερον
[illegible] γράμμα [illegible]
[illegible] πληρῶσαι [illegible]
καταστήσω. τοῦ δὲ προφήτου [illegible]
[illegible] διὸ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
ὑπ' αὐτοῦ [illegible] ἔργοις ἐπλήρωσε
καθὼς ὁ εὐαγγελιστής φησιν [illegible] πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν διὰ [illegible] τοῦ προφήτου. καὶ γεννηθεὶς
[illegible] καὶ [illegible] τὸν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ἄνθρωποι
[illegible]
[illegible] ὁ δὲ ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ. οὐχ [illegible] ἀλλ' ἵνα [illegible]
[illegible] τοῦ δεσπότου [illegible] ὅτι ὁ κόσμος [illegible]
[illegible] καὶ διὰ τοῦτο δὲ καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τοὺς λόγους
[illegible]
δας, καὶ [illegible]
ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ

κεκρυμμένας ἔσχατον ὅρους κειμένη. οὐδὲ καὶ
οὐ σμικρὸν καὶ τῇ θέσει κ(αὶ) τῷ τόπῳ μάλι-
ον τοῦτο δηλοῖ· ὅτι τοῦτο δέδοται φησὶ καὶ
πᾶσι τοῖς οἰκουμένην κατασκευάσαι· ὥσπερ
μὲν ὑπὲρ ἀνθρώπων φησὶ τοὺς ὅρους κειμένη. καὶ
ὥσπερ μικροὺς ἐμοὶ δοκεῖ τῆς μικρᾶς ἐσχα-
τιὰν διὰ τοῦτο μὲν ἐν ἀκριβείᾳ σιωπᾶν δέον
αὐτοῖς καὶ ἐν ἀγρίοις τοῖς οὖσι. ὥσπερ τὸ μὲν
παρ' ἡμῖν ὁ ἐσχάτως κειμένοις. καὶ ἐν μέ-
σῳ τῆς οἰκουμένης ἀφορίζομένοις θε-
ὅτι ἐστὶ δὲ καὶ τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐμφαί-
νει τοῦτο. ὥσπερ γὰρ ἐστι καὶ τὴν ἀκτῖνα ἡλίου
κρύψαι οὐ δύναμις. οὕτω τὸ κήρυγμα ἀδύνατον
ἐγκρύψαι καὶ λαθεῖν. ἀλλὰ τὴν οἰκουμέ-
νην ἅπασαν καταλάμψαι. τοῦτο μὲν
Ὅτι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἐμφανίζει· τὸ δὲ
οὐκ ἀπὸ σμικρῶν καὶ τῇ θέσει αὐτοῦ
τοῦτο μᾶλλον. ἀλλὰ καὶ τὴν μικρίαν καὶ ταπει-
νότητα τοῦ ὄρους ἐπιδείκνυσιν. οὕτω γὰρ ταπεινὰ
τὰ φαῦλα ὑμῶν ἐστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τῶν ἁγίων. τὴν
παρρησίαν φησὶ καὶ ἀναίρεσιν τὴν παρ' ἡμῶν.
ἐγὼ μὲν ἤδη φησὶ καὶ τοῦ φωτός. τὸ δὲ μέγα
καιόμενον. τὴν μὲν γὰρ ἔσωθεν
δεῖ. οὐ δι' ὑμᾶς αὐτοῖς μόνον. ἀλλὰ καὶ
διὰ τοὺς μέλλοντας τὴν αὐτὴν ἀπολαύ-
ειν πρὸς τὴν ἀληθινὴν χάριν γὰρ ταῦτα. οὐ
γὰρ τὴν οἰκουμένην μόνον διορθοῦσθε
φησὶ καὶ μόνον τοῦ κόσμου. ἀλλὰ καὶ
τοῖς μὲν διὰ τῶν ἔργων παραδείγματα
ἀνθρώπων καὶ τὰ ἁμαρτήματα ποιοῦντας. οὐ
μόνον τὸν ἀγορὰν ἀνθρώπων ἀπολέσαι. ἀλλὰ

ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναστάσεως· καὶ
τὴν παρουσίαν ἐκείνην τὴν φοβεράν· ἢ
δὲ τὸ τὸν μὲν τὸν ἀδελφὸν μωρὸν καλέσαντα. καὶ
μίαν παραβάντα ἐντολὴν αὐτοῦ παραγγελμάτων.
μὴ τοῖς ὀλίγοις ... ταύτης ...
ἐκπίπτειν· διδάσκων ... ὁ δὲ ἄξιος ἢ
ὅτι καὶ διδάξῃ οὗτος μέγας κληθήσεται. διδά-
σκει ἡμᾶς μὴ ἑαυτοῖς μόνοις χρησίμους εἶ-
ναι. ἀλλὰ καὶ ἑτέροις· καὶ γὰρ μέγας ὁ μισθὸς
τοῦ ἑαυτὸν ἀλλὰ καὶ φυλάττοντος ... τῶν
... καὶ ... τῶν ἑτέρων ...
καὶ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἑτέρους προσλαμβάνοντος· ὥσ-
περ γὰρ τὸ διδάσκειν ἄνευ τοῦ ποιεῖν κα-
τακρίνει τὸν ποιοῦντα ... ὅτι δι-
δάσκων τὸν ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις. οὕ-
τω τὸ ποιεῖν μέν· ἑτέρους δὲ μὴ ὁδηγεῖν ἐλατ-
τοῖ τὸν μισθόν. δεῖ τοίνυν ἑκατέρῳ ...
ποιεῖν. καὶ πρότερον ἑαυτὸν κατορθώσαν-
τα, οὕτω καὶ ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων ἐπιμέλει-
αν ἰέναι· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ αὐτὸς
τὴν ποίησιν πρὸ τῆς διδασκαλίας τέ-
θεικεν. δεικνὺς ὅτι οὕτω μάλιστα δυνήσῃ δι-
δάξαι δυνήσεται. ἑτέρως δὲ οὐδαμῶς· ἀ-
κούσεται γὰρ ἰατρέ· θεράπευσον σεαυτόν.
ὁ γὰρ ἑαυτὸν διδάξαι μὴ δυνηθείς. καὶ ἑ-
τέρους ἐπιχειρῶν διορθοῦν· πολλοὺς ἕξει
τοὺς κωμῳδοῦντας αὐτόν. ἐὰν μὴ πε-
ρισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν
γραμματέων καὶ φαρισαίων. οὐχὶ
πλεῖον λέγει τὸ παρὰ ... ἀλλὰ τὸν
τοσοῦτον· οὐ γὰρ ἂν ἤρκει κατορθῶσαι.

ἐκείνου μόνου ὅσον σαρκὶ συμπεπλεγμένοι· τοῦτο
λέγει ὅτι ἀρκεῖ χαμαὶ ὄντι αὐτῷ ἐκ τῶν τιμῶν
τοῦ μόνου· ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος αὐτοῦ πλη-
ροῦσθαι δεῖ, ὅπερ αὐτὸς ἐστὶ κοινῇ μετὰ ὁ ἄριστος
ὡς ὑπάρχοντα αὐτὸν ἄπαρτι τῇ πόλει. τὸ δὲ [illegible].
Ὁ τοῖς μικροῖς μὴ ἀξιῶν ἑαυτὸν μεγάλων τούτων καὶ τῶν
ἑξῆς. ὁ περὶ τὰ μικρὰ καὶ μικρῶν ἀξιῶν τοῦτο
ὑπερ, ἀλλὰ περὶ τὰ μεγάλα· αὐτὸς ὁ μέγας
ἐστιν. ὅθεν καὶ τὸ ἐναντίον μέγιστον. τὸ ἐναντίον
περὶ τὸ ἐν τοῖς μικροῖς καὶ μεγάλοις καὶ τὰ ἑξῆς.
τοῦτο λέγει· ἡ γὰρ περὶ τὰ μικρὰ ἀξία μικροῖς
ἀποτεινομένη, περὶ δὲ μεγάλα μεγαλοπρεπεί-
α. τὸ γὰρ πάντων ἀξιοῦν ἑαυτὸν ὑπερβ-
ολὴ· ὥσπερ ἐκεῖ οὐκ ἄνω ὑπερβολὴ καὶ
[illegible] κατὰ τὸν λόγον· ποῖον
δὲ καὶ τὸ περὶ τὸ μικρὸν ὀλιγωρεῖν.
τὸ μὲν ἐλλείπει ἀξιοῦσθαι καὶ ἀνθρωπίνως.
ὁ δὲ ὑπὲρ [illegible] ὑπάρχει καὶ ὁ [illegible]
[illegible] χαρακτηριστικὸν·
μόνον· τὸ δὲ οὕτω μεγάλως καὶ ὑψη-
λῶς ὁ μεγαλόψυχος ἐκ τῆς ἀρχῆς [illegible]
[illegible] περὶ ἑαυτὸν [illegible].
οὕτως καὶ μικρὰ ἀπευχομένου περὶ ἑαυτοῦ
φθέγγεται. ἔτι δὲ καὶ περὶ τιμῆς ἑαυτοῦ
ὑπομένει. [illegible] καὶ ἐπὶ τοῦ
[illegible] μικρὰ ἀξιῶν. ὡς ὁ δὲ
Ὁ τῇ ἀλαζονείᾳ [illegible] μικροψύχων
[illegible]. τοῦτο [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ κολάσεως ἀνάξιος
ὁ τοιοῦτος.
[illegible] τοῦτο [illegible] ὁ
[illegible] μεγαλόψυχος [illegible] μέγιστον.

ὀργίζεσθαι. ἀφ' ἧς καὶ ὁ πρᾶος ὀργίζεται· ἡμῖν
καὶ ἐπὶ τούτοις δὲ ζητητέον συμφωνίαν·
Ἡ πῶς δὲ ἐγὼ δεῖ ζητεῖν ἡμῖν. ἐπὶ δὲ ζητεῖν ἑαυτὸν
ἐξουσίαν αὐτοκρατορικήν· οὐδὲ γὰρ προ-
[illegible] καὶ [illegible] ἀρχὴν ἔχων οὕτως
[illegible] πότε· ἀλλ' ἀντὶ δὲ [illegible]· ἐλεή-
μονι γὰρ τούτου δὲ ὁ πρᾶος [illegible]· οὗτος δὲ
τὰ τοῦ ἑτέρου καὶ τὰ ἑαυτοῦ· τὰ γὰρ ἐμὰ φίλων
[illegible]· καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ οἱ μὲν τοιοῦτοι πρᾶοι
λέγονται· ὁ δὲ τοιοῦτος ἑαυτοῦ δοῦλος ἐπονομάζεται· τὸ
δὲ ἐλλιπὲς προσοικειοῦται· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔχει μὲν ἀφορμὴν ὀρ-
γῆς [illegible] ἀπαλλάχθαι· ἀλλὰ [illegible] μὲν
[illegible]· ἐπεὶ τοῦ δὲ αὐτῶν [illegible] ἀνα-
χώρησιν· ἐπεὶ τὸ ὅτι ἐκ χρόνου μόνον τὸ πάθος
τοῦτο [illegible]· ἀλλὰ μετὰ τοῦ προσήκοντος ὀργί-
ζεσθαι αὐτοῦ [illegible] καιροῦ· [illegible] ὁ πρᾶ-
ος [illegible] καὶ [illegible] ὀργίζεσθαι·
[illegible] αὐτοῖς [illegible]· καὶ ἐπὶ
[illegible] τούτοις· τίς δὲ ὁ προσήκων
[illegible] ὀργῆς καιρός· ὅταν μὴ ἑαυτοῖς ἐλλεί-
πωμεν· ἀλλ' ἑτέροις ἁμαρτανόντων [illegible]
[illegible]· τίς δὲ ὁ μὴ προσήκων· ὅταν ἑαυτοῖς
[illegible] περὶ [illegible] πραγμάτων καὶ
[illegible] μαχόμενοι· ἀλλ' οἱ πολλοὶ [illegible]
[illegible] τοιοῦτοι [illegible] μὲν
[illegible] τούτων· [illegible] δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible] ἀμφότερα. [illegible]
[illegible] τοιοῦτοι [illegible]
Τὸ [illegible]· οὐ μέγα [illegible] τὸ [illegible]
μᾶλλον καταφρονήσεως· [illegible]

ἐπέφηνεν· ἐχρῆν δὲ καινὸς ὤν· οὐδέπω τὴν
οἰκουμένην παρεσκευακὼς ἀκούσῃ καὶ ἑτέ-
ρων· οὗτοι γὰρ οἱ κατορθοῦντες τὰ γράμμα-
τα καὶ φαρισαῖοι καὶ ἀπ' ἀρχῆς καὶ
δεικνύντος προσεφέροντο· κἂν καινὰς ἐφη-
μίζοντο· καὶ τὰ ἄλλ' ἐναντία τοῦ νόμου ἐκ λέγειν·
διὸ καινὰ μὲν· τὸ πρόσωπον χρὴ τὸν ἐπὶ τοσοῦτον
προσκείμενον τοῖς παλαιοῖς ἐκείνοις· πρὸς
χάριν οὐ λέγει ὅτι ἠκούσατε ὅτι εἶπον
τοῖς ἀρχαίοις· καὶ γὰρ ὁ ἐλθὼν μαθεῖν· αὐ-
τὸς ἦν· ἀλλ' ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις·
εἰ γὰρ εἶπεν δυσπαράδεκτος ὁ λόγος ἐγένετο·
καὶ πᾶσιν ἂν προσέστη τοῖς ἀκούουσιν· εἰ δὲ
πάλιν εἰπὼν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς
ἀρχαίοις παρὰ τοῦ πατρός μου· ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν· μείζων ἔδοξεν εἶναι ὁ αὐτοῦ ἀλαζονισμός·
διὸ δὴ ἁπλῶς αὐτὸ τέθεικεν· ἓν παρὰ δὲ
ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· ἐπιδεικνὺς
πολὺν ἤδη τὸν χρόνον ἐξ οὗ τὴν ἐντολὴν
ταύτην ἐδέξαντο· τοῦτο δὲ ἐποίησεν, ἵ-
να ἐντρέψῃ τὸν ὀκνηρὸν ἀκροατὴν τὸν ἀνα-
δυόμενον πρὸς τὰ ὑψηλότερα ἐκκαλέσαι
τῶν ἐπιταγμάτων· ὥσπερ ἂν διδάσκα-
λος παιδίῳ ῥαθυμοῦντι λέγει· οὐκ οἶ-
σθας πόσον ἀνήλωσας χρόνον συλλα-
βίζων; τοῦτο δὴ καὶ αὐτὸς αἰνιττό-
μενος τῷ τῶν ἀρχαίων ὀνόματι, ἐκ-
καλεῖται λοιπὸν αὐτοὺς πρὸς τὴν ὑψηλοτέ-
ραν τῶν διδαγμάτων· τὸ δὲ οὐ φονεύσεις·
καίτοι ἔστιν εἰπεῖν· πρὸ τοῦ διατάττομεν ἴσως χρῆ-
ναι τὴν ἀξίαν τῶν ἐντολῶν· ἀλλ' ὅμως αὐτὸς ταύτην

περὶ καλῶν τιμῶν ἢ μὴ μεγάλων [illegible] τὰ μέγιστα
[illegible] ἀλλ' [illegible] αὐτῶν
κατὰ τὸ [illegible]. [illegible]
[illegible] οὐδὲ γὰρ
[illegible] περὶ [illegible] καὶ
[illegible] ἀλλ' [illegible]
ἢ [illegible] ὅτι τὸν [illegible] μεγαλο-
[illegible] ἕτερος δὲ αὐτὸν καὶ
ὑπερέχουσιν ἑαυτοῖς [illegible]. καὶ γὰρ
ὑπερβάλλει [illegible] μεγάλα [illegible]
[illegible] χρὴ δὲ γινώσκειν
ὅτι [illegible] ὁ μὲν [illegible]
πρότερον περὶ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] τὴν αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ἢ δὲ [illegible]
τὴν [illegible]
ρ [illegible] τὸ [illegible] καὶ τὰ [illegible] πολλὴν [illegible]
αὐτοῦ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν [illegible]
ὑπερβάλλουσαν [illegible] ὅτι τὴν αὐτοῦ [illegible]
μετὰ τιμῆς [illegible] ὑπὲρ τὴν [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
τιμῆς. οὐδὲ [illegible]
ἀλλ' [illegible] πολλῶν. [illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
ἀγαθὰ μεγάλα. [illegible] καὶ τοῦτο [illegible]
[illegible] καταλλαγή. δύο ταῦτα
[illegible] ὅτι περὶ [illegible]
τὸν [illegible] τὴν ἀγαθὴν ταύτην [illegible].
καὶ ὅτι ταύτην ἀξιοῖ. οὐδὲ [illegible]
[illegible] ἔτι δὲ καὶ [illegible]
[illegible] τῆς καταλλαγῆς [illegible]

30

κηρύξωσι τὸ μὲν ἐκεῖ τἀναντία γὰρ ἐστι· τοῦ μὲν οὖν κακοῦ ἀπο-
γραμμάτων αἰσθάνεσθαι· ἡ δὲ τοῦ διαβόλου· οὕτως
καὶ οἱ τῶν πόρνων καὶ χρηματιζομένων τῆς [illegible]
μόνου τούτου· ἀλλ' ὅτι [illegible] σαρκός· καὶ ταύτην
ἱερέων ἐπαινοῦσιν· ὅταν δὲ ὅτι [illegible]
σαι τὰς ὑβρίσεις· σωφρονεῖν αὐτοῖς. τὸ
τοῦ μὲν γὰρ οὐδαμῶς δεῖ καταφρονεῖν· τὸ
δὲ αἰσχρότης· ἡ μωρολογία ἢ εὐτραπελία
μίξεως καὶ κακοποιοῦ μέν· τὸ μωρολογεῖν ἢ
λοιδορεῖν καὶ ἐπὶ φορτικῶν [illegible] ἡμᾶς· ἡ
γὰρ ἡμῶν πολιτεία [illegible]
μένειν δεῖ σοφίας δεῖ [illegible] τοίνυν
διὰ τί φορτικῶν ἡμᾶς δεῖ· τὸ εὐτράπελον·
οὐκ εἰς δακρύων [illegible] τοῦ μὲν μωρολόγου
καὶ τοῦ [illegible] ἔχου-
σι τὴν ἀρχήν; καὶ γὰρ ἐκ [illegible] ῥημάτων
ῥημάτων· καὶ ὀργὴ καὶ [illegible]
λοιδορίαι καὶ ὕβρεις· καὶ ἐπιορκίαι· καὶ
τὸ ψευδομαρτυρεῖν· μὴ τοίνυν [illegible]
[illegible] ἀλλ' ἡ [illegible] τὸ
[illegible] τὸ
[illegible] τῶν σχημάτων καὶ [illegible] τὴν ὀργὴν
[illegible] καὶ τὴν τύχην [illegible]
[illegible] καὶ τὸ [illegible]
τοῦτο τὸ μωρὸν ὁ μωρολογῶν [illegible] τὸ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τὸ [illegible] καὶ [illegible] τοῦτο [illegible]
τὸν ἀδελφόν· ὁ γὰρ [illegible] τὸ [illegible]
[illegible] μωρίας τοῦ [illegible]
[illegible] μὴ τοίνυν [illegible]

γάμων ἁρπάσαι σοι μανθάνωσι περιεργάζεσθαι· καὶ τῶν
εὐμόρφων ὄψεις θηρᾶν. οὐ γὰρ τὸ σῶμα μόνον ἠθέ-
λησεν ἀπαλλάξαι τῶν πονηρῶν πράξεων μόνον.
ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν πρὸ τοῦ σώματος· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ
καρδίᾳ τὴν τοῦ πνεύματος δεχόμεθα χάριν, αὐτὴν ἐκ-
καθαίρει πρώτην. πῶς οὖν δυνατὸν ἀπηλλάχθαι ἐπιθυ-
μίας; καὶ γὰρ ὁ ἐμὸς λόγος θέλημα μὴ ἐπιθυμῆ·
οὐκ εἶπε περὶ τὴν ἁπλῶς ἐγγινομένην ἐπιθυμίαν·
ἀλλ᾽ ὃς ἂν ἐμβλέψῃ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι· τουτέ-
στιν, ὁ ἑαυτῷ τὴν ἐπιθυμίαν συλλέγων:
Ἴσως δὲ ἐρεῖ τις· ἐὰν οὖν ἢ δούλη ἢ καὶ ἐπιθυμή-
σω· μηδὲν δὲ πράξω πονηρὸν· ἐν τούτοις κατα-
κρίνομαι; γίνωσκε ὡς ὁ τοιοῦτος ὅτι καὶ αὐτὸς
μετὰ τῶν μοιχῶν ἔκκειται. τοῦ γὰρ δικαίου
κριτοῦ ἀποφηναμένου Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ
τοῦ κρίνοντος· οὐδὲν δεῖ περιεργάζεσθαι πλέον.
ἅπαξ μὲν γὰρ καὶ δὶς καὶ τρίς· οὕτως ἰδὼν
ἴσως δυνήσῃ κρατῆσαι· ἂν δὲ συνεχῶς τοῦτο
ποιῇς καὶ ἀνάπτῃς τὴν κάμινον, ἁλώσῃ
πάντως· οὐ γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης εἶ
φύσεως. ὥσπερ οὖν δὲ καὶ οἱ καλλωπιζό-
μενοι τοῖς γυναικῶν· καὶ μὴ ἀπλίζωσιν τὸν
τὸν καλὸν ἀριθμὸν ὀφθαλμῶν· δεῖ κατακλεισ-
θῆναι τὴν ἐσχάτην· τὸ γὰρ φάρμακον ἐκεῖνο
σαι· καὶ τὸ σῶμα παραμυθεῖται. ἐὰν μὴ δὲ
ὁ πειρασμὸς ἐρρέθη: Φησὶ δὲ ὅτι ὁ δεξιὸς ὀ-
φθαλμός σου σκανδαλίζει σε· καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιά σου·
τὰ ἑξῆς· οὐ περὶ μελῶν διαλεγόμενος τοῦ-
το φησὶν· ἄπαγε· εἰ γὰρ περὶ μελῶν ἦν ὁ λό-
γος, οὐκ ἂν περὶ ἑνὸς ἢ περὶ ὀφθαλμοῦ
οὐκ ἂν περὶ τοῦ δεξιοῦ, ἀλλ᾽ ἂν περὶ ἀμφοτέρων.

προσέστι βέλτιον ἀγαθήν· διὰ γὰρ τοῦτο μὴ κή-
σθαι ἀπέβαλον τὴν οὐσίαν· ἐσχηκόσαι
καταλλαγῆναι τοῦ ἐξενεχθέντος· τοῦ καταλῦ-
σαι τὴν ἔχθραν· διὰ πάντων τούτων δηλῶν·
ὅτι οὐδ᾽ ἔχθρας τοιαύτης προσ ἀλλήλους
ἔχοντας ὅθεν· Ὅλους ἐκ τῶν σαρκῶν ὅσαι γυναῖκες ἐ-
χθρας· καὶ προσευχάς· καὶ ἐλεημοσύνας προσ-
φέροντες· καταλλάξαντες τῶν φρικτῶν
μετέχειν μυστηρίων· τοῖς εὐμορφοῦσι τῶν
τε δῆλον καὶ ταύτην· τὴν δὲ ἄρτι δηλου-
τὸν διὰ ὅλου λέγουσιν· καὶ ὅτι κατὰ θεὸν ὁ Χριστός·
μηδὲν ἔχειν τῶν ἐλέγχου· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτὸ
ἐμποδὼν αὐτοῦ· ὅσου δυνατὸν διὰ φύσεως
μετ᾽ αὐτὴν ἐντεῦθεν ἀποδείκνυσι· τὴν ἀφο-
ρὴν τοῦ λοιποῦ καιροῦ διαδεχομένην καὶ καλοῦ-
σαν· ἐμοὶ δοκεῖ τῶν ἐν μιᾷ τούτοις δοκεῖ λέ-
γειν δικαίων· καὶ τὴν ἐπὶ τὸ δικαστήριον
ὁδόν· καὶ τοῦ δεσμωτηρίου τούτου· ἐπεὶ δὲ καὶ
γὰρ ἐν τῶν ὑψηλοτέρων ἐν μέρει ἐστὶν καὶ τῶν
μελλόντων· καὶ αὐτὸ τῶν ἐν τῷ παρόντι
κόσμῳ πονηρευομένων· ταχὺ λέγων καταλλα-
γῆναι· ἕως ὅτου ἦ ἐν τῇ ὁδῷ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ
τοῦ δικαστοῦ ἀπέρχῃ· περὶ τῶν κα-
κῶν τῶν δικαστῶν παρελθόντων· τί δεῖ ἐν
ἐκείνῳ καταδέχου μᾶλλον ἀδικεῖσθαι· ἢ δὲ
μὴ γὰρ τοῦτο μὴ θαυμάσῃς· διὰ γὰρ τοῦτο
πάντας ἐλέγχους· ἴσως καὶ τὸ μακάριον δὲ
γνῶναι καὶ τοὺς δὲ τοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ καὶ τοὺς
λοιποὺς νομοθέτας· τί δὲ ἐστὶν ὃ ἐμὲ
ἀγνῶναι καὶ πρὸ τοῦ ἐπὶ συμβῆναι καὶ ἄλλα ἐμοὶ
χρεὼς αὐτὴν· ὁ ποιούμενος ἔργον τοῦ

γαμετὴν ὁ μισῶν ἐκβάλῃ τὴν μισουμένην·
τοσοῦτο γὰρ τῶν ἰουδαίων τὸ ἔθνος· ὅτι γὰρ
παῖδας κτείνειν οὐδὲ φειδόμενοι, ἐπὶ προφήταις
ἁμαρτάνοντες, πολλῷ μᾶλλον γυναῖκας οὐκ ἂν
ἐφείσαντο· ταύτην οὖν τὴν πονηρίαν ἐκκόψας
ἁμαρτάνουσιν ὁ δεσπότης ἐκώλυσεν· τοῦτο τὸ
ὁ νόμος καὶ ἐν ἐκείνῃ μᾶλλον· ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν· ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν
μοιχεύεσθαι· καὶ ὃς ἂν ἀπολελυμένην
γαμήσῃ μοιχᾶται· καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν·
ὃς ἂν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται,
τὴν γυναῖκα καὶ ἄκουσαν σωφρονίζει καὶ
τὴν ἑτέρου ἄρτι ἀπὸ τῆς χηρείας ἡσυχάζειν
αὐτήν, καὶ μηδ' ἀφορμὴν παρέχειν μηδενὶ
τυχεῖν· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν· ὃς ἂν ἀπολύσῃ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνεί-
ας· ποιεῖ αὐτὴν μοιχεύεσθαι· ἐμφαίνει
ἀπεργάζεσθαι τὸν ἄνδρα ἁμαρτίαν τοιαύτην
πράξαντα· Τὸ ἀποδώσεις τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρ-
κους σου. δηλοῖ ὅτι ὁ μὴ ὀμνὺς μὴ ἀληθεύων ὀφείλει·
τοῦτο δὲ τοῖς ἀρχαίοις ἐρρέθη· αὐτὸς δὲ
ὑπερτέρως ἀπαγορεύει τοῦ ὀμνύειν κατὰ τοῦ
θεοῦ. φησὶν γάρ· μήτε κατὰ τοῦ οὐρανοῦ· μήτε
κατὰ τῆς γῆς· μήτε κατὰ ἄλλων· τούτων
δὲ ἐμνημόνευσεν οὐχ ἁπλῶς· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔθος εἶ-
χον. καὶ κατὰ τούτων ὀμνύναι· καὶ διὰ
τὸ προστιθέναι τοῦ ἐπιορκεῖν, τοῦτο τὸ ἔ-
θος· τὸ δὲ μήτε κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.
σημαίνει ὅτι οὐδὲ σεαυτοῦ κύριος·
τοσοῦτον γὰρ τούτου ἀφέστηκας φησὶν

ὁ γὰρ τὸν τοῦ διαζυγίου σκοπὸν διαλυόμενος·
δῆλον ὅτι καὶ τὸν τοῦ αἰσχροῦ·
τι πρὸς αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα διαζυγίου [illegible]· καὶ
τὴν χάριν προσβλέψειν· ἡ γὰρ ἀνθρωπίνη ὁ
πλοῦς περιγελῶν ὁ λόγος· ἀλλ᾽ ἀντιπερὶ τοῖς ἐν τοῖς
προσήκουσιν ἐχθροῖς [illegible] γὰρ τιμωροῦντο
[illegible] καὶ [illegible] διαζυγίου [illegible]· τοῦ
μοῦ· ἐκφέροντος χάριν [illegible] ἡ γὰρ μοιχεία
[illegible] διαζυγίου χάριτος· καὶ [illegible]
σου τὴν τύχην. ἀπὸ γὰρ τούτου ἀπο-
σοῦ καὶ πολλὰ χαρίσεται αὐτὸς αὐτὸν ὅταν
γάρ, μὴ ἀλλήλους ζητεῖν· ἀλλὰ μᾶλλον
ἀμφότεροι πρὸς ἀπολλυμένου ὀργὴν ὁμοῦ.
συμφέρει χωρίσαι εἶπεν καὶ [illegible] τὸ γεγραμμένον
διὰ τί φησίν. ὅταν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ δῷ τε αὐτῇ ἀποστάσιον. ἐπειδὴ
μόνος ἦν καὶ μένοντας αἰτίας. τὸ γὰρ πᾶσαν
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διαζεύξασθαι μηδὲ
αἰτίας. μὴ καλύσεται αὐτὸν ἐκβαλεῖν
αὐτήν. καὶ ἑτέραν ἀγαγέσθαι γυναῖκα·
οὐ μὴν ἀπολύσει τοῦτο ποιήσειν ὁ νόμος ἐκέ-
λευσεν· ἀλλὰ δέοντα κυρίως ἀποστασίου
τὴν γυναῖκα. ὥστε μὴ ἀκυρίαν ποιεῖ-
σθαι τὸν παρεκτὸς ἑτέρου [illegible] τοῦτο
καὶ ἀλλ᾽ ὅπως μὴ ταύτην ἀναγκάσῃ ἄλλον [illegible]
τὴν προτέραν ἐπαναγαγεῖν. πολλάκις οὐχ
οἷς ἐξέβαλεν γυναῖκα συνεχῶς τὴν ἄλλην
μοιχωμένην παρέτρεψεν. καὶ μοιχᾶται ὁ
περὶ γάμου ποιῶν καὶ σαρκικῶς· ὁ γὰρ ὥσπερ οὐ
μὴ κεφαλὴν ἐπὶ μὲν κεφαλαίων τὸ κυριώ-
τατον ἀποστασίου· συνεχῶς τὸ δὲ αὐτοῦ·

[illegible]

τουτέστι τὸ ὁμώνυμον κατὰ ταυτοῦ [illegible]. ὅτι οὖν
δὲ ὁ [illegible] ἔχοντα ἐπὶ γάμοις [illegible]
κεφαλὴ δεινή. οὐ γὰρ ἡ [illegible] οὐ δείσας
ἐξ [illegible] τρίχα. ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνα αὐτὸς ἁρ-
μόζει [illegible]. τί οὖν ἀμφότεραι. τί τὸ
[illegible] ὄργανον καὶ ἀμφίβολον [illegible]. ὁ τουτέστι σοφὸς
νοῦς. τὸ ἀμφίβολον [illegible]. καὶ
[illegible] τοιαῦτα. προνοεῖσθαι. προσθεῖ-
σης. οὐδὲ [illegible] ταχέως.
καὶ γὰρ καὶ ἐπί τι τὴν γνώμην [illegible]. τί οὖν
ἆρ μαχήμων ἦν καὶ [illegible] καὶ ἐπὶ τὸ
[illegible] τοῦ δεξιοῦ. τί οὖν, ἆρ φιλότι-
μον. καὶ ἐπὶ τὴν [illegible] τὴν ἀλαζονείαν.
τί οὖν, ἆρ μὴ δικαίως [illegible]. καὶ ἐπὶ τὸν
πρόσω [illegible] ὀργήν. τί οὖν [illegible]
[illegible]. καὶ μὴ δικαίως [illegible]
τὴν κρατίστην. καὶ [illegible] ὄντως
κατὰ [illegible]. τὰ ἀγαθὰ [illegible].
πρὸς ὄλεθρον τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. τοῦτο
δὲ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς μόνοις τοῖς ἀνθρώποις
[illegible] προνοεῖσθαι [illegible]
προσθετέον μὲν δὲ ὅτι τὸ [illegible] τοῦ μὲν
καὶ τοῦ οὖν [illegible]
[illegible] τοῦτ' ἐστιν [illegible] οὐ γὰρ
καὶ τοῦ οὖ. οὐ γὰρ μόνον τοῦ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ καὶ τὸ ὅλον [illegible] ὁμώνυμα τοῦ
μόνον ἐστὶ τὸ τοιοῦτον ὄνομα. ἀλλ' οὐδὲ ἐστὶ τῶν
κατηγορημάτων αὐτοῦ. τί οὖν [illegible] καὶ μὲν ἐστὶ
[illegible] τὸ [illegible] τοῦ μὲν καὶ τοῦ οὖν,
[illegible] χεῖρον [illegible] τοῦ ὁμώνυ-
μαι. διὰ τὸ αὐτῶν [illegible]. συγκατα[illegible]

[illegible]

[illegible] ὄντας. καθαρ[illegible] μὴν [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] τοῦτο καὶ [illegible] καὶ κατα[illegible]

διὰ τοῦτο [illegible]. ὅτι [illegible]

τούτου δὲ [illegible]. καὶ [illegible]

[illegible]. διὸ [illegible]

[illegible] ταῦτα [illegible]. καὶ γὰρ [illegible]

τοὺς [illegible]

[illegible] τοῦ λούειν τὰς χύτρας

καὶ τὰ ἱμάτια. καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ [illegible]

ὥσπερ [illegible] χρῆσθαι. ἐπειδὴ γὰρ [illegible]

[illegible] αὐτοῦ [illegible]

καὶ [illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]

[illegible]. τὸ γὰρ ἄλλως [illegible] τοῦτο [illegible],

τὸ [illegible]. [illegible] δὲ καὶ τὰ [illegible]

[illegible]. καὶ τὸν [illegible]

[illegible]. ταῦτα δὲ [illegible]

[illegible]

τοῦτο γὰρ [illegible]

[illegible] οὕτω

[illegible] ἀλλὰ [illegible]

[illegible] ἀλλὰ χρυσοῦ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτο

[illegible]. [illegible]

καὶ [illegible] κορωνίδα

[illegible] τὸ [illegible]

τοῦ [illegible]. καὶ [illegible]

[illegible]. καὶ [illegible] κατα[illegible]

καὶ καὶ [illegible]. ὅπερ [illegible]

[illegible] διὰ τοῦτο ταῦτα

[illegible] τὸ [illegible] ἔχει. καὶ [illegible]

οὕτως. [illegible] δὲ [illegible]

οὐ γὰρ εἶπε [illegible] αὐτὴν [illegible] μόνον τὸν θεὸν μόνον·
ἀλλ' αὐτὴν [illegible] ἄλλοις [illegible] καὶ
[illegible] τοῦτο γὰρ [illegible] γὰρ ὁ
[illegible] τὸν ἀδελφὸν [illegible] αὐτοῦ
[illegible] ἔνοχος ἔσται [illegible] οὐ γὰρ [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible] μόνον· ἀλλὰ καὶ [illegible]
ἀπαιτῶν. οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα. Οὐχ ἁπλῶς
[illegible] μόνον [illegible]
μόνον τὸν θεόν, ἀλλὰ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] οὐ δεῖ γὰρ [illegible]
[illegible] μόνον. ἀλλ' οὖν καὶ [illegible]
[illegible] αὐτὴν [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτὸ [illegible]
ἀλλ' ἄρα [illegible] Οὐ γὰρ [illegible] τὸ
[illegible] ἀλλ' αὐτὸ [illegible]
[illegible] τοῦτ' ἔστι [illegible] κύριον
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ οὐ μόνον [illegible]
μας. ἀλλ' ἐν καὶ [illegible]
τίμιον· καὶ μὴ [illegible]
[illegible] τοῦτ' ἔστι [illegible]
[illegible]
[illegible]
μέχρι γάρ, οὐδεὶς ἂν οὕτως [illegible]
[illegible] οὕτως [illegible]
καὶ [illegible] καὶ μέχρι τοσούτου [illegible]
[illegible] ὁ ἀλλ' [illegible]
[illegible] οὐχ ἁπλῶς [illegible]
μόνον, ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible]
κῶ. οὐ γὰρ τὸ οὕτως [illegible]

πολλοὶ γὰρ τοῦτο ὁ λῆρος γέρον τὸ ἐπειδὴ καὶ τοῦτο φησὶ
τὴν τῆς ἐβδόμης οὐκ ἠξιώθησαν· διὰ τοῦτο μὴ παρα
χοῦνται πάντας ἀπ' αὐτοῦ ἡ μὲν γὰρ παρόντας
ἦν· διὰ τοῦτο ἀπολαύουσι τῆς ἀγαθῆς τοῦ
της· τὴν παραβολὴν τοιαῦτα· καὶ τὴν ζη
μίαν καὶ τὸν μισθὸν ὁρίζει· ἡ γὰρ μὴ ἀπο
τί γὰρ ἐγὼ πάντας ἂν ἑτέρους ἤδη· οὐ τοῦτο δὴ
τὸ φησὶν ἀλλ' αὐτὴν διαφορὰν τὴν οἰκείαν τὸν
τρόπον τοῦ γινόμενος· τὴν γὰρ ψυχὴν δια
[illegible] καὶ παρ' αὐτοῦ σῴζεσθαι [illegible] προση
:· μαντος· οἱ σαρκικοὶ γὰρ τὸ προσῆκον ἐξει
ποιεῖν· καὶ τὴν ἐκ τούτου ζημίαν. ἠδίκησε
τὸ [illegible] καὶ [illegible] τοῦτο ποιεῖν· οὐκ ἔχει γὰρ
φησὶν μισθὸν παρ' αὐτοῦ [illegible] τοῦ ἐργάτου
οὗτοι· καὶ ἐργαζόμενοι δὲ [illegible] ἐπ' αὐ
τῶν [illegible] ἀγανακτοῦσι τοῦ πρὸ
καὶ τοῦ [illegible] ἐπὶ [illegible] τοῦ γογγύσαντος
[illegible]· [illegible] σαρκικοὶ [illegible]
σου· οὐχ ὅτι [illegible] ἐχθροὶ· ἀλλὰ
τὴν [illegible] αὐτῶν [illegible] μισθὸν
μίαν. [illegible] αὐτὴν καὶ
[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῖς· [illegible]
ὑποκρίνεται [illegible] αὐτοῖς· [illegible]
[illegible] διαφορὰν
[illegible] καὶ [illegible]· οὐδὲ γὰρ διὰ
τὸ τοῦ πλέον ἔχειν ἐκείνους. ἀλλὰ διὰ
[illegible] αὐτοῖς· [illegible]
[illegible]· ἕτερον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· οὐ γὰρ [illegible]
[illegible]

ἐνταῦθα μὲν γὰρ κεῖται καθάπερ ἐπὶ τῶν μωρῶν·
οὕτω παραλήψεως καὶ ἐλέους. καθάπερ ἐπὶ
τῶν ἐμπροσώπων καὶ ἐλεημόνων. οὕτω καὶ
σιγῆς οὕτω τῶν· ἀλλ᾿ ὁ σοφὸς τούτων ἕνεκεν φρι-
κωδέστερον τὸ γενέσθαι ὁ μόνον τοῦτο· ὅσαι
θρασυτέραν γενέσθαι ἡ κακία· ὁ πᾶς γὰρ γέγονε καθα-
ρὸς καὶ ὅμοιος τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς· ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πο-
νηροὺς καὶ ἀγαθούς· καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ
ἀδίκους· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς οὐ μόνον οὐ μισεῖ
φιλεῖ, ἀλλὰ καὶ εὐεργετεῖ τοὺς ὑβρίζοντας·
καίτοιγε οὐδαμοῦ τὸ γινόμενον ἴσον· οὐ
μόνον διὰ τὴν τῶν εὐεργεσιῶν ὑπερβολὴν,
ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῆς ἀξίας ὑπεροχήν. διὰ
τί δὲ οὔτε ἐνταῦθα, οὔτε ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
πρὸς ἑαυτοῦ καὶ ἡ ἐπιδίκη τῷ προσήκοντι
καιρῷ, τὸ περὶ τούτων τῆς ἀρχῆς λόγον· μεμνῆ-
ἡ τὸ δυνατὸν ποιῆσαι τὶ τῶν δεόν-
των· τὸ τέλος τὸ περὶ τοῦ τυραννικωτέ-
ρου πάντων παθῶν τῆς κενῆς δόξης
διαλέγεται· ἡ μὴ γὰρ ἦ ἐστι δὲ ποιεῖν, οὐ
κατὰ τοῦτο τῶν ἁρμόδιον ἦν αὐτὰ ποιεῖν
ἐδίδαξεν. διὸ οὐδὲ ἁπλῶς εἶπεν προσ-
έχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμ-
προσθεν τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐπήγαγε·
πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς. ἔστι γὰρ καὶ ἔμ-
προσθεν τῶν ἀνθρώπων ποιοῦντα, πρὸς τὸ μὴ
θεαθῆναι ποιεῖν· καὶ μὴ ποιοῦντα ἔμπρο-
σθεν πάλιν πρὸς τὸ θεαθῆναι ποιῆσαι.
διόπερ τὴν γνώμην κολάζει καὶ στεφανοῖ
ὁ Θεὸς μὴ αὐτὴν καθαρὰν προκειμένην.

αὐτοῖς τῶν ἐν ἀρχῇ ἀναχωρησάντων ὑπὲρ τοῦ
ἱερωτάτου· θεασάμενοι τοῦτο ἀρθέντος
ὄντος· καὶ παρὰ πᾶσι [illegible] ὑπηρέτου·
μὲν μετὰ γάμου καὶ καταγινώσκονται ὅτι λείψανα
δοξάζονται καὶ προσκυνοῦσιν· θεραπεύουσι μὲν
δὲ τοὺς [illegible]· οὐ μόνον μὲν ὑποκατακλίνον-
ται, ἀλλ' οἱ καὶ [illegible] ἀναπαύονται·
περὶ τοῦ ὅπως δεῖ προσεύχεσθαι [illegible]
λείψανα ὁ δίκαιος [illegible] τὸ ἀόρατον [illegible]
ἀοράτου [illegible] ὁ τὸ λείψανον· ἢ καὶ
οὐκ [illegible] ὁ πατρὸς [illegible] καὶ τοῦ
ζῆν· [illegible] τοιοῦτοι ὑ-
πὲρ [illegible] ὅτι [illegible] προσποιούμε-
νοι προσεύχεσθαι· ἀφ' ὧν περὶ τοῦ [illegible]
οὐχ ἵνα [illegible] μόνον [illegible]· ἀλλὰ
ἀφ' ὧν καταγελῶσιν· ὁ γὰρ [illegible]·
[illegible] προσέχειν [illegible]
[illegible] ὁρατὸν [illegible]· [illegible]
[illegible] παραιτούμενοι [illegible]
[illegible]
χρῆσθαι· τοῦτο γὰρ αὐτοὺς [illegible]·
[illegible] ὅτι οὐ [illegible]
τοιοῦτοι. ἀλλ' ὅτι [illegible]· [illegible]
[illegible]· [illegible]
τοι· ὁ γὰρ [illegible] τοῦτο οὐ [illegible]· ἀλλ' αὐ-
τὸ [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible]· οὐκ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]·

τοῦ μέτρον· καὶ διὰ τοῦτο [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτὸ [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦτο.
οὐ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ
[illegible] καὶ γὰρ ὁ πατὴρ [illegible]
[illegible]
[illegible] οὐδὲ γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ ὁ [illegible]
[illegible]
ἀλλὰ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] ἔργον. [illegible]
οὐκ [illegible] ἀλλὰ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτὸς
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ἐπικαρπίαν γενομένου τοῦ ἐπ[illegible] κυρίου· ἢ μι-
[illegible] μισθοῦ [illegible] ἀμφισβητήσεως· τοῦ μὴ
μαρτυριῶν κυρίων· ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ μακρὰ [illegible]
αὐτοῦ τῆς ἐμφυτεύσεως· χρὴ γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ προσκαρτερῆσαι [illegible]
εὐχαριστῶν καὶ [illegible] καὶ [illegible]
τοῦ παραδεχθέντος κυρίου ἐπεὶ δεσπότης μὴ [illegible]
τοῦ καταστῆναι τὴν χρείαν [illegible] καὶ τὸ πρὸ
τοῦ ἐπικαρπίαν [illegible] χρόνια· τῆς ἐμφυ-
τεύσεως· καὶ τοῦ καταστῆναι [illegible] τὸ [illegible]
τὸν [illegible] παραγενομένου· καὶ τοῦ κα-
θαιρεθῆναι [illegible] τῆς [illegible] ἀμφισβητήσεως
οὐδ' ἂν [illegible]· ἀλλ' ἀνεκτικῶς προσοδευόμενος·
δ ἢ δεσποτικὸν κυρίου [illegible] δεῖ προσεύχεσθαι· ἐ-
-σεως καὶ τὸν [illegible] κυρίων ἀμφισβητεῖ [illegible] τῆς
ἐμφυτεύσεως· καὶ τοῖς ὁμοίοις προσήκει·
[illegible] κύριον λέγεται· [illegible] κύριον ὁ
ϛ γνήσιος ὁμοίως· ὁ γὰρ [illegible]
δίκαιος [illegible] τοιαύτην ἐπὶ δὲ κεκτῆσθαι
[illegible]· [illegible] τῆς [illegible]
ἀναξίοις [illegible] δὲ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ποιήσασθαι τὴν ἐκχώ-
ρησιν· οὐ γὰρ [illegible] κυρίου [illegible]
τοῦ κυρίου [illegible] τὴν ἐκκλησίαν [illegible]
[illegible]· προσφέρεσθαι κυρίου τὴν δε-
κάτην· καὶ οὐδαμοῦ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
ἀλλ' [illegible] χρόνου [illegible]· ἢ μακρὰ
[illegible] ἔχειν [illegible]· μήτε τὸ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]· μήτε τὸ [illegible]
[illegible]· μήτε τὸ ἄρχον· τοῦ ἄρχοντος·
μήτε τὸ [illegible]· τοῦ στρατιώτου· μήτε

τὴν ἑαυτοῦ [illegible] οὐδὲ προσεύχε-
σθαι· καὶ [illegible] ἀλλ' ὁ μὴ [illegible]
ὀρθῶς· παρὰ σοῦ [illegible] ὁ θεὸς τοῖς αἰτοῦσι
[illegible] τοῖς [illegible] ἐπειδὰν ἡ τοῦ
μισθοῦ [illegible] καὶ αὐτὸς [illegible] προσ-
[illegible] τοῦ σώμα-
τος [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] προσεύχεσθαι· καὶ [illegible]
[illegible] σωτηρικῶν· καὶ [illegible]
[illegible] ὁ γὰρ οὕτως [illegible]
[illegible] τὸν μισθόν· [illegible]
[illegible] κριτοῦ· [illegible]
[illegible] οὐκ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] τὸν μισθὸν [illegible]
Θεωρήσωμεν· [illegible]
[illegible] Μαρίαν [illegible]
[illegible] προσκυνοῦσαι αὐτῷ [illegible]
παρὰ τοῦ [illegible] καὶ δόξαν. καὶ [illegible]
τὸν καὶ τροφάς. καὶ τὸ σχῆμα [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] σωτῆρι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
αὐτὸς προσεύχεσθαι [illegible] παρακαλεῖ

ποιῆσαι· ἀλλ' ὡς ἁμαρτίαν κατὰ ἄνθρωπον θέλησιν· ἵνα
πληρωθῇ μὲν δι' αὐτοῦ· διότι οὐ τὸ κήρυγμα
ὡς οὐδὲ τὸν καρπὸν ἐκ γόνου· ἀλλ' ὡς ἐκεῖ τὴν σά-
ρκα οὐ διαφθορὰν ἑώρακεν ἁμαρτίας τοῦ· οὐκ
ἦσαν δὲ γεγενημένοι τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν
μοι κεχρημένην· ἀλλ' αἰωνίαν πανταχοῦ τῶν κακῶν· ὁ
τεχνώσαντας τὴν σάρκα καὶ φύσει τὸ ἵνα
τὴν ἀρχὴν ἔσχηκε· καὶ ἐκεῖ ἐκ τῶν ἀρχικῶν
αὐτοσαρκικῶς ἐστὶν ἐξ ἧς ἐκείνῳ· καὶ μὴ
δεῖξαι ἐν τοῦτο διὰ τοῦ θελήματος τὸ κοινὸν
τῆς σαρκός· Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον· τὸν δὲ
μερισμὸν ... χρὴ δὲ σημαίνει· τοῦτο καὶ ἐπιού-
σιον ἄρτον καὶ τὸν πολὺν τὸν περιττόν· οὐ γὰρ
πρὸς χρήματα· οὐδὲ πρὸς τρυφὴν· οὐδὲ
ὑπὲρ πολυτελείας· οὐδὲ ὑπὲρ ἄλλου τινὸς
τοιούτου οὐδενός· ἀλλ' ὑπὲρ ἄρτου μό-
νου· σωματικὴν ἐσχηκὼς ποιῆσαι· καὶ ὑπὲρ
ἄρτου τοῦ καθ' ἡμέραν· ὥστε μὴ ὑπὲρ τοῦ αὔ-
ριον μεριμνᾶν· μὴ δὲ ... περισπᾶσθαι
ἑαυτοὺς τῇ φροντίδι τῆς ἐπιούσης ἡ-
μέρας· καὶ γὰρ οὐ καὶ δὲ ἐστιν αὐτὸ
τὸ· τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν· μὴ μεριμνᾶ-
τε οὖν· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν διδάσκοντα τὸ
ἔργον, μὴ μεριμνήσητε τῇ αὔριον· ἡ
γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς· ἀλλ' ἡ
μὲν καὶ ἐκ περισσοῦ· καὶ τοσοῦτον αἰτεῖν
ὅσον ... χρῄζει ἀναγκαίως πρὸς ἕν
ἡμῶν ... ὁ ἀρκεῖν ... τοῦ θελήματος
ἡμῶν ... καὶ ... ἐν τοῖς ... ἡμῶν
... ὑπὲρ ... ἐν
... ὅτι καὶ ...

ὁ φιλόσοφος σοφός· τοῦ καρδιακοῦ· μὴ τὸ σοφός.
τοῦ ἰδίου τοῦ· ἀντὶ γλυκεῖα μὴ ἄχαρι ἀρίστα
τὸ ἀλγῆσαι· σαφηνισμὸς ὅμοιος [illegible]
κατὰ ζῆλον σαφῶς· [illegible] δὲ γέγονε τοῖς οὐ
βαρβάροις. οὐκ εἶδε [illegible] συνεχῶς· ἀλλ'
ἡ καὶ [illegible] χρόνον· λέγει τοῖς
[illegible] προσθήκη χαρίτος· καὶ [illegible]
[illegible] τοῦτο· φησί [illegible] τὸ δὲ
ἀπολύει τὸ ὄνομα [illegible] τὸ δὲ [illegible]
[illegible] τοῦτ' ἔστι
κατὰ ζῆλον φησὶ [illegible]
[illegible] σαφῶς· [illegible]
[illegible] τὸ δὲ [illegible]
[illegible] τοῖς ὁ
[illegible] μὲν [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible] προσ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ σώμα
τος [illegible] ὁ γὰρ
τοῦτο [illegible] οὕτω [illegible]
Χριστοῦ [illegible] τοῦ [illegible]
δύναται. οὕτω [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]
ὅμοιος· [illegible]
[illegible] γράφει [illegible] τὸ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ὁ [illegible] τοῦτ' ἔστιν·
ὥσπερ [illegible]
καὶ [illegible] ἄλλοι τὰ δὲ
[illegible] ἀλλ' ὥσπερ [illegible]
καὶ [illegible] οὕτω καὶ ἡμεῖς· κατὰ ζῆλον
τοῖς [illegible]

ἐστὶν ἡ κοινωνία. καὶ μηδαμοῦ προσφοροῦντι
σθαι καὶ ἀλλότριον ἔχειν. ἑτέροις ἀπαντᾶν θαρροῦντας
τῶν καλῶν. ἀλλ' ὅπως τούτων προσθήκην
μετατίθεσθαι τὴν ἔχθραν. φανερὸν αὐτὸ
ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῶν καλῶν. διδάσκουσιν
ὅτι οὐκ ἔστι μὴ κοινωνῆσαι καὶ ἰδοὺ ὡς ἀφρῶς καὶ κιν-
δυνεῦσαι. ἀπαρτιζομένης ἡμῶν λογίζεσθαι τίς
ἐστὶν ὁ δεσπόζων ἡμῶν. καὶ ὅτι πάντων ἐστὶ
δυνατώτερος. καὶ ὅτι οὐδὲ μάχης δεῖ
κινδυνεύοντα. καὶ τῆς προσηγορίας ὁ πολεμῶν ἡμῖν
ὑπὸ τῆς ἀγγελίας αὐτοῦ ἐστιν. καὶ ἁμαρτίας
σθαι δοκεῖ τοῦ θεοῦ συγχωροῦντος γέγονε. καὶ
γὰρ καὶ αὐτὸς τῶν δούλων ἐστί. καὶ τῶν κατη-
γορουμένων καὶ προσκεκρουκότων. κατο-
μένος δὲ ἀλλ' ἐπὶ πλεῖον δὲ ἡ βάρος ἡμῶν τὸ
φρονήματος. μὴ ἀγανακτεῖτε καὶ μό-
νον τοὺς ἀγωνιζομένους ἡμᾶς. μὴ γὰρ τοῦ τε-
λευταίου τοῦτο μόνον ποιοῦντες ἐκδικεῖν. καὶ τὸ
φιλονεικεῖν ἀπαλλαττόμενος ὁμοιώσεως ἐ-
θνικῶν. τί μισθὸς οὖν ἐστὶν ἀγάπη ὁ ζητεῖ συγγνώ-
μην. οἱ πρόσφοροι καθ' ὁ μέτρον τὸ ζητοῦν-
χάριν. γίνεσθε γάρ φησι καὶ μιμηταὶ τοῦ πατρὸς
ὑμῶν ὁ ὅσιος. καὶ τοῦ χάριν μιμεῖσθαι τὸν τρόπον
γινόμενοι ἴσοι. ἡ γὰρ τὸ φιλάνθρωπον ἐν τοῖς περιπτώ-
σεσι τελευταίαν ἀγαθὸν τελεῖ. καὶ εὐθυμίαν ἐστὶ.
ὅταν μηδὲ τοῦτο ποιῶμεν. οὐ γὰρ ποιοῦμεν
αὐτὸ καθαιροῦντες. εὐδοκιμοῦσι τοῖς ἀδελ-
φοῖς. ποίαν οὖν ἔχομεν συγγνώμην μετὰ δὲ κλαυθμὸν τὸ
ἐθνικὸν ἐπιτελεῖν καταστρέφει. πόσῳ δὲ και-
τὸν σωτῆρα ὁ τὸ μέτρον ἐκπλήσαντας ἡμέρας. πό-
σῳ μᾶλλον ἐλέημον πρὸς οὐρανῶν βασιλείαν μετ'

39

ἁμαρτανόμενα· ἐξ ἴσου συγγνώμης· οὐδὲ
γὰρ μετὰ τὸ λουτρὸν [illegible] μεγέθει ἐστίν· [illegible]
εἶναι τῶν μεγάλων [illegible] καρδίας· [illegible]
δὲ τοῦτο ἐποίησεν ὁ κύριος τὸν μονογενῆ [illegible]
μένων, [illegible] ἁμαρτημάτων [illegible]
στῆναι [illegible] μέχρι [illegible] ἁμαρτάνοντας δὲ
καὶ ἐχθροὺς [illegible] παρέχοντος, [illegible]
κύριος [illegible] ἀπαλλαγὴν [illegible] καὶ [illegible]
αὐτοὺς ἐδικαίωσεν [illegible] οὕτως [illegible]
καὶ [illegible] καὶ [illegible] δοῦλος. [illegible]
μοῦ [illegible] καὶ [illegible]
οὐκ [illegible] οὕτως [illegible] οὐ μὲν γάρ. [illegible]
μος [illegible] ὁ δὲ [illegible] καὶ [illegible]
καὶ οὐ [illegible] τοῦ [illegible] δούλου. ὁ δὲ [illegible] τοῦ δού-
λου· οὐ [illegible] ἔοικε τοῖς [illegible] κακοῖς.
ὁ δὲ [illegible] ἁμαρτήματος [illegible] ἀλλ' [illegible] καὶ
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ἁμαρτίαν [illegible] δὲ [illegible]
[illegible] ὁ δὲ μὴ [illegible] ἡμῶν [illegible] ἀλλ'
[illegible] ἡμῶν [illegible] τοῦ [illegible] κυροῦ. [illegible]
[illegible] δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ἁμαρτίας [illegible]
[illegible] οὕτως [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] μὴ [illegible] δὲ. οὕτω γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
τὸ [illegible] καταλλαγῆναι [illegible]
τὸ [illegible] καὶ τὸ [illegible]
Ὥσπερ οὖν δὲ [illegible] ἀπὸ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἡμῶν [illegible] τὸν [illegible]
[illegible] καὶ δὲ [illegible] ὁ [illegible]
οὗτος [illegible] καὶ γὰρ οὕτω [illegible]
[illegible] μονογενοῦς [illegible]

τρέμμασιν καὶ τοῖς συγγραφαῖς δι' ὧν φθείρ
σομένοις παρὰ τοῖς ἀναγινώσκουσι· ἐκ ζημιῶν
ὡς ἑαυτοῖς ἀπολαύουσιν μόνον· αὗται δὲ
καὶ ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ὁρῶντας· διὸ χρὴ καὶ
ταύτην κολάζειν ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπερβολὴν
.ζ. τοῦ ὑπερβαίνοντος· ἢ προσεχέστατον ἔστι
μὲν τῆς εὐτραπελίας οὔσης ἢ πόθεν προσέχειν
μὲν ποιεῖν αὐτὴν ἐμπρόσθεν εἰρημένων·
προσέθηκε πρὸς τὸ ἀνάπαυσιν αὐτοῖς·
ἐστὶ δὲ καὶ γὰρ καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ· οὐδὲ γάρ τοι
οὗτοι διαφέρουσιν· ὅτι τὴν εὐτραπελίαν
μετὰ ἀδιανοήτου παιδιᾶς· ἐν τῷ βίῳ δὲ
μὴ καθαρῶς ἀνάπαυσιν· οἱ γὰρ φορτικοὶ δὲ λέγο
σι· οὐχὶ γὰρ ἁρμόζει μετὰ σπουδῆς ἐμ
μελῶς· ἢ παιδιὰν εὐτραπελευομένοις
παρὰ καιρὸν ἐν τῷ μόνῳ· καὶ προσώπω
τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐν σπουδαίοις γελοιάζειν
λοιδορεῖν· τὸ δὲ τὸν μὴ ἀρχομένου λέγοντος·
οὗτοι μὲν τοιοῦτοι εἰσίν· ἀλλ' ἔστι δὲ τοῖς
παιδιαῖς ἔθος ἀγροίκως ἔχουσι τὴν
ἀκρασίαν λέγουσι καὶ χαίρουσιν· τοῦτο
δὲ ἀπὸ τοῦ λόγου καὶ ἀπὸ τοῦ βωμολόχου
ἐστὶ κατὰ τοὺς σοφούς· διὰ τοῦτο γὰρ
τὸ ἀγροίκους· οὐχὶ μὲν τὸ σκῶμμα ὡς ὀνομάζουσι
ὀργιζόμενοι· ἀλλ' ἐπὶ μηδὲν σκῶμμα ὑπομένοντες
μηδὲ ὅλως ἀγροικίαν καὶ σκληροτάτην
κατὰ τοῦτο· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς μηδὲ ὅσα γελοῖα
φέρουσιν ἀκούοντες· λέγονται ἀγροῖκοι·
ἔστι περὶ τὴν δὲ παιδιάν· ὁ ἐμμελὴς παίζων εὐτράπελος
καὶ ἐπιδέξιος· οἷον εὔτροπος
τις ὑπάρχων· ἀρχὴ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ

διὸ ἐμμεσοῦντες τοῖς [illegible]· καὶ προσέχο-
σφίγγοντες καὶ προσέχοντες ἐχθροὺς, πολλὴν ἐστὶ
δεῖ φαίνεσθαι [illegible]· καὶ τὸ κατὰ τὸ
λαμβάνειν [illegible] τὸ ἄγαν
[illegible] τοὺς ἐχθροὺς προσ [illegible] πρὸς
[illegible]. μᾶλλον [illegible] ὅτι περ ἔχει [illegible]
μακαρισμὸν [illegible] δεῖ φαίνεσθαι, πρὸ τοῖς
τοῖς ἐχθροῖς προσαγορεύοντες καὶ ἤδη
μᾶλλον προσκαλούμενον. ἢ ποιμένα [illegible]
[illegible] τοιοῦτοι [illegible] τὸ παρὰ [illegible] αὐτῶν
καὶ τὸ ζῆν· ὥσπερ [illegible] τοιοῦτον ἐν
[illegible] ἀκροασταῖς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· ὁ γὰρ τοιοῦτος [illegible]
[illegible] προσφέρομεν [illegible]· οὔτε
ὁ [illegible] δίκαιος ἂν εἴη. οὔτε [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ἐχθρὸν [illegible]· ἀλλ᾽
[illegible] πρὸς τοὺς [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible] ἐχθρὸς ὀργὴν [illegible]
[illegible]· ὁ δὲ μὴ τοῦτο ποιῶν.
ἀλλὰ καὶ τὴν [illegible]
ἐχθρὸν παραιτούμενον. οὐδὲ [illegible].
[illegible] ὁ τοιοῦτος καὶ θεοῦ [illegible]
ἄξιος· Ὅταν μὲν [illegible]
γίνεσθε [illegible]
οὐ γὰρ μόνον μὴ [illegible] δεῖ ἀμύνεσθαι χρή· ἀλλὰ
καὶ [illegible]
[illegible]· τὸ δὲ [illegible]
αὐτῶν. τοῦτο δὲ [illegible]
[illegible]· ἢ δὲ [illegible]
[illegible] τὸ προσ [illegible] ἀξίαν [illegible] ἐχθρὸν [illegible]
[illegible]· [illegible] ἢ ποιμένα [illegible] τῶν [illegible]

ὡσανεὶ ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλ-
μός. ἐθέλει σε εἰδέναι ὅτι ὅπερ ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς
τῷ σώματι, τοῦτο ὁ νοῦς τῇ ψυχῇ. ὥσπερ οὖν ὁ
τυφλὸς, κἂν ἔχοι, κἂν χρυσοφορῇ καὶ σει-
ρικὰ ἐνδεδυμένος ᾖ, [illegible] ἀχρεῖος
[illegible]
[illegible]
οὕτω καὶ τὴν τοῦ νοῦ [illegible]
[illegible]
ζωὴν καὶ μὴ διαφθαρῇ [illegible]
μον ψυχή. τὸ μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
χρυσὸν [illegible]
[illegible] χρυσοφόρον
των. ὁ γὰρ ὁ στρατηγὸς αἰχμάλωτος [illegible]
οὕτως οὖν καὶ ὁ νοῦς [illegible]
τὸν [illegible]
τοὺς [illegible]
[illegible] ἑαυτόν. Οὐδεὶς
δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν. δυσὶ τοῖς
τὰ ἐναντία ἐπιτάττουσι λέγει. ἐπεὶ ἥ γε μία
τοῦτο [illegible] οὐδὲ δύο ἀφίησιν. οἱ γὰρ ὁμόνοοι
ἄρχοντες καὶ πολλοὶ ὄντες ἓν [illegible] καὶ
γὰρ τοῦ πλήθους τῶν πιστευσάντων
ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία.
οὐ μόνον μὲν οὐ δουλεύσει τοῖς τοῖς δυσὶ
κυρίοις, ἀλλὰ καὶ μισήσει καὶ ἀποστραφή-
σεται αὐτόν. ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, φησὶ, καὶ

41

προσαπώλεσεν· καὶ μέχρι τούτου [illegible]
λαμπρὸς [illegible]
[illegible]
[illegible] τῆς δόξης
τοῦτο τὸ ἀνθρώπων [illegible]
ραμ· ἐπειδὴ [illegible] τῆς κενοδοξίας ἐξέ-
βαλε νόσημα, εὐκαίρως λοιπὸν καὶ τὸν
περὶ τῆς ἀκτημοσύνης εἰσάγει λόγον· μὴ θη-
σαυρίζετε γὰρ ὑμῖν φησὶ θησαυροὺς ἐπὶ
τῆς γῆς· οὐδὲν γὰρ οὕτω χρημάτων ἔρω-
τα παρασκευάζει ὡς ὁ τῆς δόξης ἔρως· ἀ-
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] χρεία [illegible]
[illegible] θησαυρίζειν· εἶτα δὲ καὶ τοῦ ἐν
γῇ ὄντος θησαυροῦ [illegible] ὑπὸ ση-
τὸς καὶ βρώσεως ἀφανιζομένου· καὶ ὑπὸ
λῃστῶν διορυττομένου· καὶ τοῦ ἐν οὐρανοῖς τὴν
ἀσφάλειαν [illegible]· καὶ ἐπειδὴ
[illegible] ὅπου ὁ θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία
αὐτοῦ· [illegible] τοῖς κάτω προσηλωμένος
[illegible] οὐ μικρὰν [illegible] ὑπομέ-
νει· δοῦλος ἀντὶ ἐλευθέρου γινόμενος· καὶ
[illegible] προση-
λωμένος τοῖς χρήμασιν· καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] τῶν χρημάτων [illegible]
[illegible]
τοῦτο [illegible]
[illegible] τοῦτο τὸ ἔργον [illegible]
[illegible]
[illegible] τὸ καρδίας [illegible]

λέγεται. αὐτὸς μὲν γὰρ οὐ γάρ· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἠτοῦντο καὶ
μὴν ἐπὶ τὸ ἐξελθόντες ὥρμησαν. ἡ γὰρ καὶ
μηδέπω τοῦ προφήτου, ἀλλ' οὐκ ἄρα ἄλλος ἄρα
σχοίη τὸ μὴ ἐν τῷ σώματι. ἀλλ' ἵνα
φοβηθῶσιν αὐτοῦ. ἵνα δὲ μὴ ἐκ τοῦ ...
τίων, ἁρπάζουσι ... τοῖς χοίροις.
πῶς δυνηθῶσιν ἐξελθεῖν· προφανῶς
λογισμοῖς ... ἐπὶ ... σφόδρα
ἐκκαίροις. καὶ ἐφ' ἡμῖν· οὐχὶ ... ἐστὶν
κατὰ χεῖρα ... καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐμ-
παθοῦς· ὅ, δὲ ἔλεγεν τοιοῦτον ἐστίν· ὅτι τὸ
μὴ ἐξορκισθῆναι, ... τὸ ἐξ ἀγνοίας ...
ὅτι τῶν ... ἐφ' ὧν ... καὶ οἰκονομί-
αν ... τὴν προφητείαν
τοῦ παρ' ἐκείνης καὶ τὸ ἐν δυνάμει. οὐδὲ γὰρ
προφητείας ἐκείνης αὐτὴ τὸ σῶμα, ἀλλ' αὐτοῦ
τοῦ προφήτου· διὸ καὶ ἐκείνης ...
τοὺς δαίμονας ἐξ ἀνθρώπων προσθεὶς αὐτοῖς
τὴν κατακρημνισθεῖσαν ἀγέλην χοίρων.
Ὥρμησαν δὲ καὶ τὴν ἀγέλην μέμνηται·
καὶ σφόδρα ἐπιτηδείως. ὁ περὶ ...
ἡ παραμένουσα λόγον ἔχει τῶν χοίρων,
ὅτι ἐκτρέφονται χοῖροι ... ὁ περὶ
... καὶ ... κατὰ
... καὶ τοῦτο ἐδήλωσαν οἱ δαίμονες
ἔργον αὐτὸ ἀνύσαντες· ... καὶ
... καὶ ... καὶ ... τοιοῦτοι
... ἤτοι ...
... τοσαύτη ...
... πολλῷ μᾶλλον ...
τι δὲ οὐκ ... ὅτι οὐκ ...

κέρδος αὐτὸς ἐζήτει καὶ τοῦ ἔργου κατεφρόνει·
ἐρ(ώτησις) πῶς ἐν τοῖς μικροῖς ἀφορμὴ τοῖς ὀλίγοις μικροῖς τοῖς
ὡς ἡμαρτηκόσι τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἀδικοῦντα
κρίνειν γίνεσθαι τοὺς λεγομένους τότε
ἐκείνους. οὐδὲ ὡς αὐτὸς τὸ δοῦλος ἦν τῆς παραβάσεως·
φ(?) φειδομένους μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἁμαρτίαν. τί πάσχουσιν
οἱ ἀγαπῶντες τὸν χρυσὸν ἢ ὁ πένης. ὅτι πονηρόν ἐστι τοῦ
οὐ τεθλιμμένου τὸν χρυσὸν. ὁ δὲ τοιοῦτος φι-
λοῦν τὸ πλοῦτον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων κέρδος. τοσαῦτα
ἔργα τοιούτοις γίνεσθαι. καὶ προτιμᾶ-
σθαι τοῦ θεοῦ τὸν ὄνομα τοῦ θεοῦ. τιμὴν τοῦ χρυσοῦ τι-
θαμένου. πῶς οὖν ὁ ἀγαπῶν φιλαργυρίαν
πῶς ὅλως ἐν ἄλλοις γίνεσθαι. ὅτι διὰ χρημάτων
ἐπιστεύετο οὐδὲ ἔδεισε τὸν κραταιὸν.
ἀλλ' ἐκράτησεν αὐτοῦ καὶ ἐδελέασεν. καὶ ὡς
τῶν τριάκοντα ἀργυρίων ὤνιον. ὡς χρήματα
οὕτω παρ' αὐτῷ ἐλογίσθη εὐτελῆ. καὶ οὐ
μόνον τὰ ἔργα. ἀλλὰ καὶ τὰ λόγια τοῦ
δεσπότου παρεῖχον. μὴ καὶ τοῖς μαθηταῖς προ-
φαίνεσθαι ἐν προσώπῳ ἁμαρτημάτων
λόγον. ὅτι δὲ καὶ τὸ δοῦλον ἦν
χρήματι. τοῦ δεσπότου κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
ἐπιτρέποντος ἀποστερουμένου. ὁ δὲ μάλιστα
ἐρ(ώτησις) τοῦτο λέγει ἀμέλεια
δ(?) δόξα ἁμαρτίαν. τοῦτο συμφέρον ἡμῖν
τὸ χρημάτων ἀναφορᾶς. ἐν ἀπάσῃ δὲ
λόγον. τοῦτο ποιοῦμεν. τὸ τῆς ζημίας
ἀδικεῖν. καὶ γὰρ τοῦ πονηροῦ κόσμου
καὶ πλουτοῦντος καὶ κινδυνεύοντος ἐπὶ τῇ οὐ-
σίᾳ διαφέροντες. τί ἂν τύχοι ἐκ πονηρίας
ἢ ὀρέγοιτο. οὐκ ἔστι τυχεῖν προσελθεῖν

καὶ κάλλος τοσοῦτον. οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς ἀμ-
φιέσῃ τὸ πολυτίμητον καὶ ὑπὲρ ἱσουδένον-
τα τὸ ζῶον τοῦ ὑπερτίμου τὸ ἄξιον· ὅ τι μὴ τυχη-
σε λέξει. καὶ σώματι δὲ ἐπὶ τοσοῦτον· διὸ μὴ τὰ ἀφρόνη-
ματα ἀφ' ἑαυτῶν ποιήσῃ. καὶ τὰ μὲν γὰρ ἠργάσατο
ἀγαθά· τὸ δὲ οὐκ ἐπιμελεῖσθαι ἐπιλέγει. ἄρα ὅτι
κόσμον ἡμᾶς ἀπαλλ· ζ αἱ· Οὐ γὰρ τὸ μεριμ-
νᾶν ταῦτα πορίζει· ἀλλὰ τὸ μὴ μεριμνᾶν. καὶ
καθάπερ ἡ πόσις ἐπὶ τῶν χορτασθέντων ὁ πλουτοῦ-
ροῦσιν. οὕτω μὲν πορισμὸν ἀρκεῖ ἀπαλλάττειν
φροντίδος. οὕτως ἡ πόσις οὐ μηκύνουσιν. οὕτω
ἔργον ἀρκεῖ εἰς ἀπαλλαγὴν μερίμνης. καὶ ἵνα
Σολομῶν μὴ ἐπιμεληθῇ τοῦ κάλλους αὐτοῦ καὶ
οὐχ ὅπως οὐ δεῖ, ἀλλὰ δεῖ ἐκεῖνα τὴν ἐπίνοιαν
ἵνα αὐτοῦ τοῦτο γὰρ ἐθέλησε ἡ πόσις
ἔργον ἀπὸ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ. ποῦ γὰρ οὖν περι-
γενέσθαι ἐκείνης μᾶλλον δὲ ἐγγὺς γενέ-
σθαι καὶ ἦν. μηκέτι ἦν τῆς αὐτῆς εὐπορί-
ας ἐν τοσούτοις παιδεύων ἡμᾶς μὴ ἐφιέ-
σθαι τοῦ κάλλους τοσούτου τῶν ἱματίων.
Τοῖς μὲν γὰρ χόρτοις τὸ μὲν ἐν τῇ χρείᾳ ὄντι τοῦ
ἐστιν τοῖς κρίνοις. τοσοῦτον ἐχαρίσατο κόσ-
μον δέδωκεν. ἀλλὰ σοί, τοῦ μὲν χρῆναι οὐδα-
μῶς ἢ τὸ παράπαν ἐντελέστερον ἐκαλλώπι-
σεν ἐπ' ἐνδρίου ὑστέρας. καὶ ταῦτα οὐ πρὸς
χρείαν. ἀλλὰ πρὸς φιλοτιμίαν. τοῦτο
ποιῶν. πολλῷ μᾶλλον σὲ τῶν ἀναγκαίων
τιμιώτερον ἐκ τούτων κατὰ τὴν χρείαν
τιμήσει. διὸ καὶ ἐπιπλήττων φησί·
Εἰ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ ὁ θεὸς οὕτως ἀ-
φιέννυσιν. οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλι-

(πετεινὰ οὐδὲ ἐμπορεύονται· ἀλλ' ὅτι οὐ σπεί-
ρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν· ἐπειδὴ τὸ καπηλεύ-
εσθαι καὶ ἐμπορεύεσθαι· τοῦ ῥᾳστ[illegible] δρᾶ-
ν ἀποφερόμενον ζητεῖν· τί οὖν· οὐ δεῖ σπείρειν
φησίν· οὐκ εἶπεν ὅτι σπείρειν οὐ δεῖ· ἀλλ' ὅτι
μεριμνᾶν οὐ δεῖ· οὐδὲ ὅτι οὐ χρὴ ἐργάζεσθαι
ἀλλ' ὅτι οὐ δεῖ μικρόψυχον εἶναι καὶ καταξαί-
νειν ἑαυτὸν ταῖς φροντίσιν· ἀλλὰ μᾶλλον
παρ' αὐτοῦ τὸ σῶμα ζητεῖν· τοῦτο γὰρ καὶ
οἱ ἀπόστολοι κατορθ[illegible] ὅσον ἀπαρτι[illegible]
τες· καὶ οἱ πεντακισχίλιοι· καὶ οἱ τρισχί-
λιοι· οἱ ἐν ἀρχῇ τῶν πράξεων γεγραμμένοι·
Ἠ δὲ οὐκ ἀρκεῖ τοσούτων [illegible] μετρίων
ἀπαλλάξαι σεαυτόν· τῶν χαλεπῶν [illegible]
τῆς μερίμνης, κἂν ἐννοοῦ τί φρόνησις
[illegible], ὅτι ὅσον ἂν μεριμνᾷς καὶ κατατεί-
νῃς σεαυτόν· οὔτε τῷ σώματί σου μικρὸν
προσθεῖναι δυνήσῃ· οὔτε τοῖς [illegible] χρή-
σ[illegible] καιρῷ [illegible], ἀλλὰ τούτου ἡ τοῦ θεοῦ πρόνοια
τὸ παρ' ἀμοιβῆς [illegible], ἡ ἑκάστου [illegible]
ἐκ [illegible]· οὐ φροντίς· οὐ μέριμνα·
οὐ πόνος, οὐκ ἄλλο τι τῶν τοιούτων οὐ-
δὲν [illegible] δυνήσεται· Ἠ πῶς περὶ
τῆς ἀμφιέσεως προστίθησι καὶ δείξας ὅτι οὐδὲ
ὑπὲρ αὐτῆς χρὴ μεριμνᾶν· ἐπεὶ τὸ κουφό-
τερον μᾶλλον [illegible]· Οὐδὲ γὰρ οὕτως
ἀμφιάσασθαι ἐν δύναται ὁ τρυφῶν, καὶ δὴ καὶ
σὺ [illegible] τῶν κρίνων· ὅτι περιβέβληκεν χόρ-
τος ἀγροῦ [illegible] ἄρχων καὶ πολλῶν τῶν εὐ-
πρεπ[illegible] κεκτημένα· καὶ [illegible]
καλλωπιζόμενα· τοιαύτης μετέσχον εὐπρεπείας

καὶ ἐνταῦθα ἀπαιτεῖ· οὐ γὰρ ἦν πένης μὲν μερι-
μνῶν τε μόνον· ἀλλὰ προσθήκην περὶ
τῆς αὔριον· ἀρκετὸν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία
αὐτῆς· τουτέστιν ἡ ταλαιπωρία καὶ ἡ συντριβή.
Οὐκ ἀρκεῖ σοι φησὶν τὸ ἐν ἱδρῶτι τοῦ προ-
σώπου σου ἐσθίειν τὸν ἄρτον· τί καὶ τὴν
ἀπὸ τῆς φροντίδος προστιθεῖς ταλαι-
πωρίαν· οὐ γὰρ κακίαν ἐνταῦθα πονη-
ρίαν ἥπερ μέλλει γενέσθαι· ὅπερ καὶ ἐνταῦ-
θα λέγων· ἐγώ φησιν ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ
κτίζων κακά· οὐ τὴν κακίαν λέγων· ἀλλὰ
τοὺς λιμούς· τοὺς λοιμούς· τὰ δοκοῦντα
εἶναι κακὰ παρὰ τοῖς πολλοῖς· καὶ πάλιν
οὐκ ἔστιν κακία ἐν πόλει· ἣν ὁ κ(ύριο)ς οὐκ ἐποίη-
σεν· οὐ γὰρ ἁρπαγὰς λέγων καὶ πλεονεξίας·
οὐκ ἄλλο τι τῶν τοιούτων· ἀλλὰ τὰς ἄνωθεν
φερομένας πληγάς· Εἶτα εἰπὼν τὸ μὴ
κρίνετε· ἵνα μὴ κριθῆτε· ἵνα μὴ ὁ μυρίων
γέμων κακῶν· ὑπὲρ μικρῶν τινων ἁμαρ-
τημάτων ἄλλοις ἐπεμβαίνῃ· διό, καὶ ἐπι-
λέγει· τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ τὰ ἑξῆς·
καὶ γὰρ πολλοὶ μὲν τοῦτο ποιοῦσιν· ἐὰν ἴδω-
σι μοναχὸν περιττὸν ἱμάτιον ἔχοντα,
τὸν νόμον αὐτῷ προφέρουσι τὸν δεσποτι-
κόν· αὐτοὶ μυρία καθ' ἑκάστην ἁρπάζοντες· κἂν ἴδωσι
δαψιλεστέρας τροφῆς ἀπολαύοντα,
πικροὶ γίνονται κατήγοροι· καθ' ἡμέραν
αὐτοὶ μεθύοντες, καὶ κραιπαλῶντες· οὐκ εἰ-
δότες ὅτι μετὰ τῶν οἰκείων ἁμαρτημάτων
μείζονα τοῖς ἐντεῦθεν συνάγουσι τὸ πῦρ·

γὰρ ποιοῦσι· μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες· τί
φάγωμεν ἢ τί πίωμεν· ἢ τί περιβαλλώμεθα.
πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· ἴδε ἐν-
τρέψεν καὶ ἀπήγαγεν οὐδὲ μεριμνᾶν. ἐθ-
νος ἀλλ' ἔθνη τοῖς συγκαλύπτοις· οἱ τὸν περὶ τῶν
πολυτελῶν μεριμνῶντες. καὶ ἐπὶ τῶν
ἐσθημάτων ἐπιτεταμένως μεριμνῶντες. καὶ τὴν αὐ-
τῶν μικροψυχίαν ἐπιδεικνύντες· τί μοι
δὲ χαρίζῃ περί· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐ-
ράνιος· ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. καὶ
οὐκ εἶπεν οἶδεν ὁ θ(εό)ς· ὁ οὐράνιος ὁ πατὴρ
ζονα ἔχειν διαγάγῃ· εἰ γὰρ πατήρ ἐστιν καὶ
τοιοῦτος πατήρ· οὐ δυνήσεται παριδεῖν τοὺς
υἱοὺς ἐν ἐσχάτοις ὄντας κακοῖς· ὅπου γε
οὐδὲ ἄνθρωποι πατέρες ὄντες τοῦτο ποιοῦσιν.
διὰ τοῦτο ἐπήγαγε· ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ
θ(εο)ῦ· καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν·
διδάσκων ἡμᾶς· μηδὲ αἰτεῖν τὰ παρόντα·
ἀλλ' αἰτεῖν τὰ μέλλοντα μόνον καὶ θαρρεῖν· ὡς ἐκ
τούτων ἐκείνοις προστεθησομένων. καὶ τὴν
μέριμναν ὑπὲρ τῶν ἀπορρήτων ἀγαθῶν
ἐκείνων ἔχειν· οὐ γὰρ διὰ τοῦτο ἐγενόμε-
θα ἵνα φάγωμεν καὶ πίωμεν καὶ περιβαλώ-
μεθα· ἀλλ' ἵνα ἀρέσωμεν θ(ε)ῷ. καὶ τῶν μελ-
λόντων ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν. διὸ οὐδὲ ἐκέ-
λευσεν δεῖσθαι ὑμῖν τὰ παρόντα· ἀλλὰ
προστεθήσεσθαι ὑμῖν μετὰ τῶν μελλόντων
καὶ τὰ παρόντα· ἴδε δὲ καὶ τίς ἡ ποι· ὥσ-
περ καὶ ἐν εὐχῇ ἔδειξεν τὸν ἄρτον αἰτεῖν τὸν
μαρθαρ ὅτι τὸν ἐπιούσιον προσέτα-
ξεν. καὶ τοῦτο φησὶν τὸ σήμερον. ὦ ἄνθρωπε

δοκὸν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸ τοῦ κάρφος τοῦ ἀ-
δελφοῦ δηλοῖ· ὅτι οὐ κωλύει· τοῦ κατακρίνειν·
ὑπονοοῦμεν ὑπονοοῦντα· ἀλλὰ ἀπορίαι κατορθοῦσαν-
ται· κύνας δὲ ἐνταῦθα· τοὺς ἐμπαθῶς ὑλακτοῦν-
τας λέγει· καὶ χοίρους· τοὺς ἐν ἀκολάστῳ βίῳ δια-
τρίβοντας διαπαντός· οὐ προσήκει ἀνοίγειν·
ἀποζητοῦσιν καθ᾽ ἡμᾶς τῆς ὀφθαλμοῦ κρύ-
ψεως ... μὴ δότε τὰ ἅγια τοῖς κυσίν· μὴ
δὲ ῥίπτετε τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν
χοίρων, οὐδὲ γὰρ ὁ χοῖρος οἶδεν τί ἐστι μαρ-
γαρίτης· ὡς οὐδὲ οἱ ἀσεβεῖς τί μυστήριον ἐστὶν
τὰ ἄλλα· τὸ δὲ μὴ καταπατήσωσιν αὐτὰ
καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς δηλοῖ· ὅτι
ὑποκρινόμενοι μὲν ἐπιζητεῖν, ὡς ἀσθενεῖς
ἢ ταπεινοὶ λαμβάνουσιν· ἐν ὕστερον ἀποστάται
γινόμενοι· καταπατοῦσιν· χλευάζουσιν·
ὅσα ἂν παρακούσωσιν ὑμῶν· διὰ τοῦτο οὖν μὴ
κρύπτετε τὸ εὐαγγέλιον μὴ ἐκφαίνοντες·
μαρτυρουμένων γὰρ ... ζουσιν
πράγματα· ἐπεὶ δὲ δεῖ δὲ μεγάλα ἐπιτάξεν
καὶ σωματικά, καὶ ... ἐντολὰς ἐν ἡμῖν
τῶν ... ἀμφοτέρους. διὰ τοῦτο προσ-
ετίθησιν· τὸ αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν
τὰ ζητούμενα· ἵνα μὴ λέγωσιν, ὅτι χαρισθή-
σεται ταῦτα. εὑρήσετε· κατὰ τὸ ἐπιτιμήσαν-
ται ὁ ... τὸ τοιοῦτον ἡμῶν,
ὅτι ... θέλωσιν· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ
ὁ χριστὸς ταῦτα. οὐ μὴν γὰρ ... παραμυθ-
αρτοῖς ... τὴν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν
ἐλέγχων καὶ κατὰ τῶν ... συμμαχίαν·
διὰ τοῦτο ... τὴν ἐντολὴν ... τὴν δοσ-

Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι τῷ κοινῷ κρίνεις, κρινεῖ ὁ θεός·
οὐ γὰρ ἐκεῖνον καταδικάζεις τὸ κοινόν, ἀλλὰ
σαυτόν. καὶ τὸ φοβερὸν σοι ποιεῖς τὸ δικαστήριον,
καὶ ἀκριβεῖς τὰς εὐθύνας. Ὁ γὰρ σκοπὸς
τοῦ λόγου· οὐ σαθρὰς εἶναι ἐπιτιμῶν καὶ ἐπι-
πλήττων, μετὰ τὸ πλησίον ἀκριβῶς ἐξετάσαι,
καὶ σφόδρα αὐτὸς δεῖν τοῦ ζῆν. Χρὴ γὰρ
τοῖς ἁμαρτάνουσιν ἐγκαλεῖν καὶ τούτους
ἐλέγχειν· οἷον τὸν ὅλης κηδόμενος τέκ-
νων ἰατρὸς τὴν θεραπείαν. καὶ ὁ πατὴρ
τὸν υἱόν· καὶ ὁ φίλος τὸν φίλον. ἂν γὰρ
μὴ τοῦτο γένηται, ἐπαύξει τὰ τῆς κα-
κίας. καὶ τί λέγω ὁ φίλος τὸν φίλον. τοὺς
ἐχθροὺς ἐπιμελεῖσθαι ἔδει τοῦ προσήκον-
τος, οὐ δὲ ὥστε καταλῦσαι τὴν ἔχθραν
ἐκκόπτεσθαι, ἀλλ' ἵνα καὶ κατὰ πάντα
γενναῖοι. Χρὴ τοίνυν μετὰ ἐπιεικείας
συγγνώμης τοῦτο ποιεῖν. καὶ τὸν φορτικὸν
ται καὶ τὸν ἕτερον μὴ τοιοῦτον σπουδάζειν κρῖναι
ὀρθοῦσθαι. ἀλλ' ὁμολογουμένως· μὴ ὡς ἐ-
χθρὸς ἀπαιτεῖ δίκας· ὡς ἰατρὸς δὲ φάρ-
μακον φάρμακα κατασκευάζει. ἀλλ' ὅς δὲ
οὐδὲ ὁρᾷ τὸν μέγαν καὶ αὐτὸς λογοθετεῖ
ἁμαρτημάτων ἑτέρων, ἀλλὰ ἀκριβῶς τὰ μηδὲ
δοκοῦντα τῶν ἄλλων πλημμελήματα τοῦτο
κρίνεται. καὶ τοῦτο δηλῶν καὶ τὸ ὄνομα
Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δο-
κὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου. ποῖον ὑποκριτὴν
λέγει; τὸν ἐπιτιμῶντα ἑτέρων ἁμαρτήμασιν
ὁμοιοπαθῶν παραινέσει, ἑαυτὸν δὲ μηδόλως
σουμένον. τὸ δὲ ἔκβαλε ἢν πρῶτον τὴν

πάντως σεαυτὸν ἀναζητοῦν· παρέστησα
σαφῶς οὐ μόνον. καὶ ὅτι ταχέως αἰσθητόν·
τὸ δὲ ὡς μηδὲν ἡ θέσις. οὐδὲ γὰρ ἀνάγκη τὴν ἀ-
έρος στερεῖν φύσιν. οὐδὲ καὶ ζητεῖ τὸ γέ-
νος κενὸν μεταβάλλοντος. ἀλλ' ἀέρος ἀντὶ
διαπορεῖν τὴν ἀγαθὸν ἢ κενὸν αὐτοῦ τοῦ
τόπου θέσιν· δεῖξαι θέλων ὅτι σωματικὸς
κατέχει καὶ [illegible]. ἐμφανῆ πάντα
ἀεὶ ἐκφαίνοντος αὐτοῦ τόπον· πάντα
Ὁ ὢν ὅσον ἐν μεθέξει [illegible] μηδαμῶς μὴ
ὄντα ἀεί. καὶ [illegible] ποιητέ αὐτοῖς· καὶ οὐ
δὲ ἀεὶ [illegible] θέσιν πάντα. ἀλλ' οὐ πάντα
ὄν· τὸ γὰρ ὂν τοῦτο οὐχ ἅπλως πρόσ-
θεσιν. ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ ἀεὶ γενομένου· ὅτι
[illegible] θέσιν καὶ [illegible] μεθέ-
ξιν καὶ ταῦτα ποιητέ· ποῖα δὲ ταῦτα,
ὅσα ἀεὶ κινεῖσθαι [illegible] ποιοῦσιν [illegible]
ἀεί. διὰ τοῦτο δὲ [illegible] ὅτι μὴ [illegible]
[illegible], καὶ [illegible] δὲ [illegible] καὶ
οὐκ [illegible] ὅσα ἀεί. θέλει γὰρ εἶναι σοι
παρὰ τοῦτο. ταῦτα ποιεῖ [illegible]
[illegible] μὴ [illegible] καὶ πᾶσα διαφορὰ
[illegible] δὲ ἀεί [illegible]· διὰ
τοῦτο [illegible] ὅσα ἀεί, θέλει γὰρ εἶναι σοι
παρὰ τοῦ ὁρίζοντος. ταῦτα καὶ περὶ τοῦ
[illegible] δὲ [illegible]· τί τὸ ἐν τούτῳ
κουφότερον καὶ βαρύτερον· [illegible] δὲ ὅτι
οὕτως γὰρ εἶναι ὁμοίως καὶ οἱ [illegible]
[illegible] ὅτι κατὰ φύσιν [illegible] εἶναι [illegible]
[illegible] πάντα [illegible],
καὶ οὐχ [illegible]. οὐδὲ [illegible]

ἐπαγγελίας τό· πλεῖον οὐ χάριτος ... αὐτὴν
ἐπιδείξασθαι, ἀλλὰ μετὰ προσεδρίας πολλῆς
καὶ ἐπιμονῆς· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ζηλοῦτε·
καὶ γὰρ ὁ ζηλῶν ἐκ παντὸς ἐπιμελεῖται τῆς δια-
νοίας· πρὸς ἐκεῖνο μόνον γίνεται τὸ ζηλού-
μενον· καὶ πάλιν διὰ τὸ κρούειν καὶ μή· τὸ
μὴ ἀποστῆναι ... προσεδρεύειν καὶ σπουδάζειν
διανοίας· διὰ τῶν ἀνθρώπων γλωσσῶν ὑποδεί-
γματα συγκατάβασιν τὴν αὐτοῦ ...
κρατῶν. τῶν πολλῶν αὐτοῦ δὲ ...
μάτων πρὸς καὶ ... ἐγκώμιον ...
αὐτῆς ... καὶ ...· καὶ ἡ ... μακρο-
μ κροῖ ... πάρεστι οὐχ ἁπλῶς
αὐτῆς· τοῦ ... αὐτῇ ... χοῦς· πολ-
λῷ μᾶλλον ὁ ... ἀγάπη
... αὐτοῦ ... αὐτόν· ... ἐπιμο-
... μὴ ... ἀλλ' ...
μὴ ἀσχημονοῦσα ... εὐφραινο-
μένη ... οὐκ ...
χαίρεσθαι ... ἀναμένειν ... ἀρκεῖσθαι
πονηροῦ ... αὐτοῖς αὐτὰ ...
μενον, οἷα καὶ τὰ αὐτοῦ ... πρέ-
πει· καὶ ... αὐτοῦ ...
Πάντα ... πάντα καὶ ζη-
τεῖν ἀναρτᾶν· τὸ μὴ ... ἀ-
παρτίζον ... αὐτὴν τὴν
ἀφροσύνην· τὸ χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογι-
σμῶν, ἐπαίρειν χάριτος ὅσον· ἀφ' οὗ
τοῦ αὐτοῦ ... ἀρκεῖσθαι· ...
σιμόν ... καὶ ... καὶ αὐτοῦ καὶ ...
... οὐ ... ἐπέρχουσα· ἢ

ἀκάθαρτοι τῶν ὀλιγοχρονίων. καὶ τούτων ζη-
λοῦν· μετὰ τὸν περὶ τῶν κυνῶν καὶ τῶν χοίρων ἀπαγό-
ρευσιν, ἕτερον ἦθος ἐπιβλαβέστερον καὶ ἐπικινδυνό-
τερον καὶ χαλεπώτερον ἐπιμονῆς παρεδήλωσε
τῶν ψευδοπροφητῶν ἦθος. Προσέχετε
ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν· ἐλεύσονται γὰρ
πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων. ἔ-
σωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες. ἐπειδὴ
φανεροὶ μὲν γὰρ οἱ κύνες καὶ οἱ χοῖροι. ὁ-
μολογημένοι εἰσὶν καὶ ἐμφανέστεροι. οὗ-
τοι δὲ συσκιασμένοι· διὸ καὶ ἐπιμονη-
μένως ἀπέχεσθαι ἐκέλευσε. τούτους δὲ
διασκέψασθαι μετὰ ἀκριβείας, ὅσον οὐ δυ-
νατὸν ἐκ προσώπου αὐτοῖς συνιδεῖν προσω-
πεῖον. τὸ γὰρ προσέχετε ἢ ποιεῖ ἀκριβεστέραν
ποιοῦν ἐστὶ κατανόησιν. ψευδοπροφήτας
δὲ ἐνταῦθα οὗτος αἱρετικοὺς αἰνίττεται,
ἀπατῶντας μὲν, ὄντας δὲ διεφθαρμένους.
προσωπεῖον δὲ ἀρετῆς περικειμένους, ὅσ-
τις τὴν τοῦ θεοῦ προσηγορίαν κατέχουσα
σιν οἱ πολλοί. διὸ, καὶ ἐπήγαγεν· ἀπὸ
τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς·
παρὰ γὰρ αἱρετικοῖς ἐστὶ πολλάκις καὶ ἡ
ὁμολογία. παρὰ δὲ τούτοις ὅσα πονηροῦ δοκοῦσι,
ἢ γὰρ καὶ σχήματι ζῶντες κοσμίως δοξάζονται
ὀρθῶν. ἀλλ' ἀντιλέγουσιν αὐτοῖς. τὴν ἐπὶ
πονηρὸν ὁδὸν καὶ ζημίους ἔχοντες.
Καὶ σκοπήσωμεν τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Χριστοῦ
... ποτε τοὺς κινδύνους· οὐ γὰρ ἦσαν ... πρὸς τοῦ-
τοις. ἀπαρχὴν ... παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ
φυλακτικοὶ αὐτοῖς ὑπεροχῆς. καὶ τὸ μὴ

ἔφυγεν· φέρειν τὴν πενίαν εἰ καὶ δοκεῖ καὶ τε-
θλιμμένην τὴν ὁδὸν τὴν στενὴν ζητοῦσαν· ἀ-
ποροῦσαν· μηδὲ γὰρ ἡμᾶς παρασκευάζουσα
καὶ ἐμπόρους ἐργαζομένους· καὶ διὰ γῆς
ρον ἡμᾶς ἐν τοῖς φορτήμασιν· εὐθὺς ἀμελήτου
τοῦ [illegible] ταῦτα ἐλθεῖν· ὁ ζυγός μου
χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν·
ὀνομάσας δὲ αὐτὴν καὶ ὁδόν· ἐνδείξασθαι
του, ὅτι οὐδὲ μόνιμον· ἀλλὰ πάντα παρ-
ερχόμενα· καὶ τὰ πρόσκαιρα καὶ τὰ χρήματα
τοῦ κόσμου· καὶ οὐκ ἐκ τούτου δὲ μόνον φανε-
ρὰ τῆς ἀρετῆς· ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ τὴν χρη-
σιμότητος κατὰ πάντα τοῖς πονοῦσι· ἐσο-
μένης γὰρ αἰώνιον ἔχουσιν· ὅπερ καὶ μόνον
ἐστὶ παραμυθήσασθαι τοῖς ἀγωνιζομένοις·
ἡ γὰρ τὰ [illegible] τοῖς στρατευομένοις· καὶ οἱ
χειμῶνες καὶ οἱ κρυμοὶ τοῖς γεωργοῖς·
καὶ τοῖς πλέουσιν αἱ [illegible] πληγαί·
καὶ [illegible] φορητὰ [illegible] τὴν ἐλ-
πίδα τῶν [illegible] προσδοκωμένων
ἀπολαυόμενον· πολλῷ μᾶλλον, ὅταν τὰ
ἀπόρρητα ἀγαθά, καὶ τὰ ἀθάνατα [illegible]
[illegible] οὐδὲ πρὸς τὴν
παροῦσαν [illegible] ἡ δεῖ μὲν
αὐτὴν καὶ οὕτως [illegible]
σιν. [illegible]
[illegible] ὅτι ὀλίγοι [illegible]
[illegible] αὐτήν, [illegible]
τὴν [illegible]
καὶ τοὺς ἀκούοντας [illegible]
τὰ [illegible] προσέχειν.

ὅρος ὁ ἐκ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαμβανόμενος. ἀλλ' ἀμφότεροι τοῦ
μέγα πιστεύσαντος· καὶ γὰρ οὐκ ἦν ἀληθῶς ἀλλ' ὡς κύριον
ὁμολογῆσαι ἰν. καὶ οὐδὲν ἀγαθὸν ἐργάσασθαι
ῥᾳδίως. τὸ μὲν γὰρ ὄνομα ἐν δήμοις οὐδαμῶς ἀ-
ξιοῦσθαι· διὰ τοῦτο γὰρ δεῖ κυρίου. ὅτι δὲ
οὕτως οὐδὲν ἰσχύς· χαρισμάτων γάρ· μὴ
σημαίνειν μὴ μόνον ἢ τοιούτου ὄντος ἐμοῦ
ῥοίζου μάλιστα ἀγνοοῦσιν. ἵνα δὲ χαρίσματα
τὰ σοῦ δόξαν ἔχοντος διδάσκοι· ὅθεν καὶ τοῦ
κυρίου ἀξιοῦται ἑτοίμως τοῖς ὅτι περὶ τὸν οὐ-
ρανὸν πηγὴν μόνον ἔχοντος· ὃ δὲ πάσης ἔσ[illegible]ον-
ται. ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀλλὰ γράφει καὶ ἀκροαταὶ
τοι οὐδὲ γὰρ ἐπίστευσαν ὑπομένοντες. ὅτι δὲ
τοῦ θαυμαστοῦ ἐστὶν μὲν αὐτοῦ τοῖς ἔχου-
σιν· ἄνθρωπον δὲ μεγάλως ἔργον. καὶ τῶν
ἀμφοτέρων ἀμφισβητούντων· τοῦτο γὰρ δὴ ζητοῦσιν
ἡ. ὅτι οὕτως οὐκ ἐθαύμασαν ἰσχὺν
ἐκείνων ἢ γὰρ ἐκ τῆς γλώσσης τοῦ
μὴ σαφῶς. καὶ τί φησιν οὗτος ἐπὶ κοινῇ
ὡσπερεὶ τὸ μὲν ἀγαθὸν οἷον διαιρέσεις χαρισ-
μάτων. οἷος ἦν, ὁ τὰ διαιρέσεις μερίζων ἐκκλησίᾳ
καὶ οὐκ ἐν μὲν αὐτοῦ. ἀσεβεῖς οἱ ἀλλότριοι
ἀλλότριοι τὰ γράμματα. οἷος ἦν, ὃς οὐδέποτε
καὶ γὰρ καὶ οὗτοι ὡς ὁμολογοῦσιν, χαρίσμα-
τα ἐχόντων. πολλοὶ δὲ καὶ ἕτεροι τὰ πράγμα-
τα χαρίσματα ἐπὶ ἀμφοτέρων διὰ τὸ
ἀρχαῖον ἔχειν τὸ κήρυγμα. ὅπως ὑπὲρ τού-
του ἀλλ' ἐκεῖνοι τὴν διαίρεσιν
αὐτοῦ κοινὴν ζητοῦσιν· καὶ ἐπιτιθέασι διὰ
τοῦτο ἕτεροι τῶν, καὶ ὡς ἀξιοῦσιν ὑπὲρ
γλώσσης τὴν χάριν πολλοί. ἵνα ἐκεῖνοι

συμφέρουσιν ἡμῖν [illegible] τὴν ψυχήν, ἢ ὡς περι-
κείμενον ὕλην. εἰ δὲ καὶ τὰ τῶν δένδρων
ἀποδείκνυται· καὶ τοῦτο τῶν καρπῶν
αὐτὸν ἐπιγνώσεσθε αὐτοῖς, ἀμφότερα
περὶ ταῦτα [illegible] ἄξιον [illegible].
δοκεῖ δένδρα καὶ [illegible] μὴ τῇ γνώσει
τοιούτους [illegible] ἐστὶ δὲ [illegible] μένον,
δηλοῖ, καὶ τὰ [illegible] ἐπὶ-
μένοντα. ὅτι γὰρ δένδρον [illegible] τοῦ καρποῦ
καρπὸν [illegible] καὶ ἡ [illegible]
τὸ γὰρ τοιοῦτον ὄνομα [illegible] τιμωρίαν
αὐτοῖς ἐπαγγέλλεται· καὶ γὰρ καὶ [illegible]
ταῦτα ἔλεγεν· [illegible] καὶ δένδρου [illegible]
μένους καὶ [illegible] αὐτοῖς [illegible]
μένους· καὶ [illegible] τιμωρία
[illegible] ἢ [illegible]
[illegible] κόλασις [illegible] ὁ
γὰρ καιόμενος καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ οἱ δαίμονες [illegible]
γὰρ μόνον [illegible] ἐπεὶ δὲ τὴν
[illegible]
[illegible]
[illegible]
λόγος, [illegible] οὐδὲ γὰρ οἶδα
μὴ [illegible] τὴν μακαριότη-
τα, [illegible]
τῶν [illegible] αὐτῶν [illegible]
Τὸ οὖν [illegible]
[illegible]
τὸ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] μόνον [illegible]

δικαίως· ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἁμαρτανόντων οἱ κολαζό-
μενοι· καὶ πόνον μὲν ὑπομένοντος κο-
λάσεως, ἡδονῆς δὲ οὐ μετέχοντος· καὶ κολαζό-
μενος, ὁ φονεὺς καὶ [illegible] καὶ τῆς ἁμαρτίας ἀπολαύουσιν ἀ-
πολαύουσι μὲν ἡδονῆς τῆς ἀπὸ τῆς πράξεως, καὶ ἀντὶ
τούτου, κόλασιν ὑπομένουσιν. ὅτι γὰρ
οἱ [illegible] καρποῦνται καὶ κολάζον-
σιν. πᾶσι τοῦτο δῆλον ἐστίν· καὶ γὰρ καὶ ὁ ἅρ-
παξ καὶ ὁ μοιχὸς· καὶ ὁ συκοφάντης· καὶ
ὁ [illegible] πολλὰ ἀπολαύουσι μὲν
τὰ ἐν τῷ παρόντι. [illegible] ἀ-
γγέλει· καὶ ὁ πόρνος δὲ· καὶ ὁ ἀσελγὴς· καὶ ὁ θυ-
μώδης· καὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι ἐπὶ τῆς ἁμαρ-
τίας ἀπολαύουσιν. [illegible]
οὐδεμίαν ἡδονήν. εἰ ὅλως ἐπὶ τῆς διδασκαλίας
τοῦ [illegible] τῶν εἰρημένων, καὶ τὸ
ὕψος τὸ μὲν ἐπὶ [illegible]. ἀλλὰ μάλιστα ὅτι ἐ-
[illegible]
πολλοὶ γὰρ αὐτὸν [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ μετὰ
τὸ [illegible] αὐτοῦ. [illegible]
γὰρ [illegible] διὰ τὸ μὴ [illegible]
[illegible], ἀλλὰ [illegible]
χοῦ [illegible] τὸν [illegible]
ται. καὶ γὰρ [illegible] πρὸς [illegible]
[illegible]. καὶ [illegible] ἅμα
[illegible]. ἑαυτὸν [illegible] ε υ λ
δικαιοῦνται· [illegible] καὶ [illegible] ΠΤΛΕ
[illegible] τοῦ προσ[illegible]. οὐδὲ γὰρ [illegible] πρὸγ
[illegible] διδασκαλίας,
ἀλλὰ [illegible] καιρόν·

ἐνεργ[illegible]· καὶ γὰρ ὁ κατὰ σάρκα [illegible] καὶ [illegible] καὶ
[illegible]· ἀρχὴν [illegible] ἀπόστολ[illegible] ἀλλ' ὅμως
[illegible] χάριτι [illegible]
οἰκονομίαν· καὶ ὁ φαραὼ τοιοῦτος [illegible] ἀλλ'
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
φρόνημα [illegible]
[illegible] αὐτοὺς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ γὰρ καὶ [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible]
καὶ οὐδὲ [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦτο
γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] καὶ [illegible]
τοῦ τοιούτου [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible] αὐτ[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]

δικάζουσι· φασὶ γὰρ ἁμαρτάνοντα τῶν οἱ κακῶς οἰκοδο-
μοῦντος· καὶ πονηρῶν μὲν ὑπογραμματέως κα-
κόπτουσι· ὅσ γὰρ τὴν δὲ τοῦ οἰκοδομοῦντος· καὶ κατα-
τος· φασὶ καὶ τοῦ καὶ τῆς ὁρᾶν ἀπαιδεύτους· ἀ-
πωθεροῦμεν μὲν οὐ διὰ τὰ τῆς παιδείας· καὶ ἀπ' αὐ-
τοῦ τοῦ, κόλασιν ὑπομένοντος· ὅτι γὰρ
οἱ κόλακες ἀφανίζονται· καταμηνύουσι καὶ κολά-
σιν· ὑπομένουσι διὰ φόβον αὐτῶν· καὶ γὰρ καὶ ὁ ἅρ-
παξ καὶ ὁ μοιχὸς· καὶ ὁ συκοφάντης· καὶ
ὁ σπουδάζων τοῦτον ἤ· πολλὰ ὑπομένουσιν μι-
κρὰ αἱ παρόντα· ἀφ' ἧς τὴν κακίαν ἀφῆκεν μετὰ
γέλωτος· καὶ ὁ πορνεύων· καὶ ὁ ἀσελγὴς· καὶ ὁ συ-
μπλακεὶς· καὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι ἐπὶ τὴν τῶν
μουσικῶν ἀδόντων· τὴν συγχωρίαν οὐκ ἔχουσιν
οὐδὲ ἔργων καλῶν· οἱ δὲ χοροὶ ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν
τοῦ προσώπου ὅτι καὶ τὰ μὴ ἀμαρτήματα, καὶ το-
ιοῦτος τὰ μὲν ἐπὶ τῆς γενομένων· ἀμφοτέρων δὲ
πληροῦντος διὰ τὴν τοῦ διδασκάλου σχολῆς·
πολλοὶ γὰρ αὐτὸν ἁ· διὰ τὸ ἀρέσκειν καὶ ἐπαινεῖν
ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ ἁμαρτήμασιν κολακεύοντας καὶ μά-
τω ποιοῦντας ἀκολουθεῖν αὐτοῦ· ἐθαύμαζον
γὰρ πάντα τὴν ἐξουσίαν· διὰ τὸ μὴ κατέχειν
ὅμως ἀφ' ἑαυτῆς ἐπιτολμήσαντας, ἀλλὰ ἀπαρτιζ-
χοῦ ἑαυτὸν ἐπὶ διακρινόμενον τὸν τρόπον ἔχον-
ται· καὶ γὰρ μόνος ἑαυτῷ συνέχων προσέχει
τῇ γνώσει τῶν ἐγγίζοντων· καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἀνα-
μιμνήσκων ἑαυτὸν ἐπὶ κρίσιν· ἑαυτὸν ἐκκλησιάζων
δικάζοντα· Πολλῶν κακῶν τοίνυν καὶ ἡμῖν ἐπ...
...τὴν τοῦ προσεχόντος λόγου· οὐδὲ γὰρ ἀμελεῖ
τῶν ἡ τοῦ ὅρος διδασκαλίαν τὴν διδασκαλίας,
ἀλλ' ἀνάγκη γένηται πρὸς τὸ κοινὸν τὰ καιρὸν·

ἐπ(ιστολὴ) Πτολε(μαίῳ)(?) πρὸς

ἐν ὀργῇ καὶ· καὶ γὰρ ὅπως τοσοῦτον καὶ [illegible] καὶ
[illegible] ἀφ' ἧς [illegible]· ἀλλ' ὅμως
[illegible] καὶ χάριτος [illegible]
οἰκονομίαν· καὶ [illegible] τοιούτοις [illegible]· ἀλλ'
[illegible]· ἀλλ'
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] δηλοῖ· ὅτι πολλοὶ [illegible]
[illegible]· καὶ πρὸ [illegible]
[illegible]· φρόνημα [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ
ὀνομάζει· καὶ γὰρ καὶ [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible]
καὶ οὐδὲ [illegible]
[illegible]
[illegible]· οὐ [illegible]
γὰρ οὕτως [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible]
τὴν [illegible]· αὐτὸς [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible]
τῶν [illegible]· [illegible]
καὶ [illegible] καὶ [illegible]
τοῦ τοιούτου· [illegible]
συμφορὰς καὶ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible] καὶ μὴ [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] αὐτοῦ [illegible]

ἐλέγχου. τοῦτο μὲν γὰρ τὴν ἀλλ' ἀλλὴν οὐ σολοικισμοῦ
προσδοκᾶν ποιοῦσιν. ἔλεγχον δὲ τὴν ἀναίρεσιν ὄντα
ἰουδαῖος μὲν ἔσται κατὰ τὸν ἔλεγχον τὸν γραφεῖσαν·
συγκατανεύων μὲν αὐτὸν μὴ καταθέμενος· καὶ
τί τοῦτό ἐστιν ὅ λέγει πρὸς τὴν τοῦ μόνου συν
τερᾷ ἐστιν [illegible] οὕτως τυχόν. καὶ γὰρ μὴ
μος κἂν, ὡς ἀγαθός. τὸ μὲν δὲ ὅρον καθ' αὑτὸν
ταῦτα κατὰ τὴν ὁλικὴν μετάφρασιν γράφει
τοῦ κατασοφιστικοῦ. ἀλλὰ φαίνεται συλλογίζεσθαι ἔλεγχος.
καὶ τοιοῦτος ὁ σοφιστικὸς ὅσοι ἐλέγχουσι φαινομένῳ
χὴν τὴν ἀπόδειξιν, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς
ἐκλέγουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις καθόλου. ἢ γὰρ
μὴ ἔχουσιν ἔλεγχον καθόλου τὰ ὅρον
ἐπιμετὰ τῶν καθόλου τὸ μὲν συμβεβηκὸς
τῆς παρεμφάσεως. τὸ δὲ σοφισμα τοῖς
αὐτοῖς. τοῦτο ἐστιν ἀρτίου ἢ ὅτι ἐλέγχου.
β' ὁ κατὰ τὴν ὁριστικήν. ἐπεὶ γὰρ μόνον ἐστιν.
εὐ ὁ μὲν γὰρ ἔφορος κατὰ συμπέρασμα τοῦ ὅρου
πτι λέγει. ὁ δὲ ἐκ κατὰ ... ἐλέγχος οὕτως. ἢ ὅτι
κατὸ ὅτι ἐστιν ἡ τὴν κατὰ συμπέρασμα. ὅτι μὲν οὖν ἐστι
ταρ κατὰ οὔτε ὄντος οὔτε ἐλέγχου ὡς ὅρος ἀρ
νήσεως. οὐ δὲ γὰρ ἀντίφασις καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ
τερον ἐστιν ἴσως συμπέρασμα· ἀλλ' ὅσα ἐπεὶ κει
κεῖται τὴν διαλεκτικήν. οὐκ ἐλέγχος δὲ
τὸν κατὰ συλλογισμὸν ... ἔλεγχον. διὰ τὸ μὴ
ἔχων αὐτὸν ... φησὶ γὰρ ... παρὰ
ὅτι καὶ ... μὴ αὐτὸ μόνον ἀλλὰ τὴν ἀρα
τὸ μὲν τοῦ λέγομεν ... καὶ ὁ κατὰ διὰ τοῦτο,
ὁ περὶ μὲν ... παρὰ τὸ ὅπερ ... ἐστιν
θεασι[illegible]. παρὰ τὰ χωρὶς ... ὅρον
εἰρηκότα καὶ ... ἐπὶ ταῦτα αὐτὸς

καὶ καταγονυπετεῖ αὐτῷ. προσεύχεται μετὰ πολ-
λῆς κοσμιότητος· οὐ γὰρ εἶπεν ἐὰν
παρακαλέσῃς τὸν θεόν· οὐδὲ ἐὰν εὔξῃ· ἀλλ'
ἐὰν θέλῃς· δύνασαί με καθαρίσαι· διὰ
τοι τοῦτο· οὐδὲ [illegible] αὐτῷ καθαρὸς θέλει·
ἀλλ' [illegible] καθαρίσθητι· καὶ τὸ ἔργον [illegible]
[illegible] φημί· γέγονε δὲ
[illegible] καθαίρων αὐτὸν καὶ λόγῳ
[illegible] χειρὸς προσθήκῃ [illegible]
ζῃ καὶ [illegible] ὅτι οὐχ ὑπόκειται τῷ νό-
μῳ. καὶ ὅτι τῷ καθαρῷ λοιπὸν οὐδέν ἐστιν ἀ-
κάθαρτον. διὰ [illegible] μὲν
οὐδὲ [illegible] τοῦ νομοθέτη
[illegible]· δοῦλος γὰρ ἦν· ὁ δὲ [illegible]
[illegible] ὅτι οὐχ [illegible]· ἀλλ' ὡς [illegible] θερα-
πεύει καὶ ἅπτεται· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ὅτι [illegible]· καὶ
[illegible] ὅτι [illegible] τὸν
[illegible]· ἀλλ' ὅρα τὸ αὐτοῦ [illegible]· ἀλλὰ
δὲ [illegible]. οὐχ ἑαυτοῦ [illegible] μόνον
ἀλλ' [illegible]· διὰ
[illegible] τούτου, [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]· διὰ
δὲ [illegible]. [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]· καὶ [illegible]
τὸν [illegible]· οὐδὲ γὰρ [illegible]
αὐτὸν [illegible]. οὐδὲ [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible]· [illegible]

μονήσας μὲν οἷα λίθων ταῖς ἰκμάσι ταῖς τῶν ὑδάτων ἀλλὰ
σαν τούτοις. ἀλλ᾽ ἔμεινας οὐκ ἐπὶ τῆς ξηροῦ· ποταμοῦ
καὶ ὕδασιν αὐτῶν ἤδη ὄντας [illegible]
δεόμενοι [illegible] διὰ τὸ παραμύθιον [illegible]
κατὰ παρὰ [illegible] τυχόν. ὁ [illegible]
τῆς χειρὸς τῆς [illegible] αὐτοῦ. οὐχὶ τὸν
πυρὸς [illegible] μόνον. ἀλλὰ καὶ κατὰ σάρκα
τὴν [illegible] παρὰ [illegible] καὶ τοῦτο δείκνυσιν
ἐκείνου διακονήσαντι [illegible] διὰ [illegible]
ἰάσεις γινομένας [illegible] λαμβάνοντος [illegible]
μένους καὶ τὰς [illegible] ἢ μᾶλλον τοῦτο δείκνυ-
σι [illegible] καὶ [illegible] πολλοὺς [illegible] ἀπορου-
μένων. οὐ διὰ γὰρ τοῦ καιροῦ κατὰ [illegible]
μάχας ἐγένοντο [illegible] ὁ καιρὸς [illegible]
[illegible] προσιόντας [illegible] ἀλλὰ [illegible]
αὐτῶν. χρὴ δὲ καὶ τοῦτο σκοπεῖν ὅσον
πλῆθος [illegible] παρατρέχουσι
οἱ [illegible] κατὰ [illegible]
καὶ διηγούμενοι. ἀλλ᾽ ἐν [illegible] ῥήματι [illegible]
ἀφάτου θαύματος [illegible] καὶ μόνον [illegible] τοῦ
προφήτου [illegible] μαρτυροῦντα καὶ
λέγοντα· ὅτι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε
καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. ἢ μᾶλλον [illegible]
[illegible] τοῦ θαύματος [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] πλῆθος [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καιροῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] μᾶλλον [illegible]
ἀπὸ τῶν [illegible] ἀπὸ [illegible] κρατοῦσαν.
τὸ δὲ [illegible] καὶ [illegible] μᾶλλον [illegible]
[illegible] τοῦ προφήτου. [illegible]
ὁ πρόδρομος [illegible] ἢ δὲ [illegible] τούτου

λ

ε ο
Π.Τ. πλῆθος
τῶν ἰαθέν-
των

εὐαγγελίζεσθαι παρα[illegible] ἡ [illegible]. καὶ τὸ
[illegible] ποι[illegible]
μανθάνομεν τὴν [illegible] χριστοῦ. ἡ
γὰρ μὲν τοῦτο [illegible] ἀλλ' ἡ [illegible]
[illegible] οὐ [illegible]
[illegible] χριστοῦ [illegible]
[illegible] ὑπὲρ [illegible]
μόνον [illegible] καὶ γὰρ [illegible] ἀλλὰ
σαρκὸς [illegible] τοῦ χριστοῦ [illegible]
[illegible]. καὶ μετὰ [illegible]
[illegible]. καὶ γὰρ ὁ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
μον καὶ ὑπὸ [illegible] καὶ [illegible]
τι δὲ [illegible]
τοῦ [illegible] καὶ [illegible] αὐτὸν
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ τὴν [illegible]
[illegible] καὶ τοῖς ἀγγέλοις
[illegible]. καὶ [illegible]
[illegible] ὁ δὲ [illegible] καὶ
[illegible]
[illegible] χρὴ δὲ [illegible] ὅτι αὐτὸς
[illegible] παρ' αὐτοῦ καὶ [illegible]
ὁ δὲ παρ' αὐτοῦ [illegible]
[illegible] προσφέρεσθαι
[illegible]. τοῦτο γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]. παρὰ γὰρ τοῖς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] παρ' αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible] καὶ
[illegible] καὶ τοῖς [illegible]

[illegible] Πέτρου

ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά· οὐ
γὰρ φονεύεσθαι βούλεται τοὺς αἱρετικούς. πό-
λεμος ἔμελλεν ἄσπονδος ἐν τῇ οἰκου-
μένῃ εἰσάγεσθαι· τὸ δὲ μήποτε συλ-
λέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅ-
μα σὺν αὐτοῖς τὸν σῖτον· ἢ τοῦτό φησιν·
ὅτι εἰ μέλλοιτε κινεῖν μάχας καὶ κατασφάτ-
τειν τοὺς αἱρετικούς, ἀναιρεθήσονται πολλοὶ καὶ
τῶν ἁγίων συγκατασφάττεσθαι· ἢ ὅτι καὶ
ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν ζιζανίων, ἐνδέχεται πολλοὺς
μεταβάλλεσθαι καὶ γίνεσθαι σῖτον· ἂν οὖν
προλαβόντες ἐκριζώσητε αὐτούς,
βλάψετε τὸν μέλλοντα γίνεσθαι σῖτον·
οὐ κωλύει μὲν τὸ κωλύειν καὶ ἐπιστομί-
ζειν τὴν παρρησίαν τῶν αἱρετικῶν καὶ τὰ
ἀλλὰ τὸ κατασφάττειν αὐτούς. ἄλλως
Χριστός φησιν, ἐρῶ τοῖς θερισταῖς συλλέ-
ξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια· διατί
πρῶτον τὰ ζιζάνια; ἵνα μὴ φοβηθῶ-
σιν οὗτοι ἤγουν οἱ θερισταί, ὡς συναποσπω-
μένου αὐτοῖς τοῦ σίτου· χρὴ δὲ σκοπεῖν,
καὶ τοῦ δεσπότου τὴν ἡμερότητα. ὅτι ἀ-
ναμένει τὴν τῶν ζιζανίων ἐπιστροφήν.
ἴσως γένωνται σῖτος· ἂν δὲ μέχρι τέλους
μένωσι ζιζάνια, τότε φησὶν ἐρῶ τοῖς
θερισταῖς· συλλέξατε καὶ δήσατε δέσμας,
πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· ὅπερ δηλοῖ τὴν
αἰώνιον αὐτῶν καταδίκην· οἱ θερισταὶ
δὲ τοὺς ἀγγέλους λέγει· κόκκος σινάπεως
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοιοῖ κόκκῳ σινάπεως
ὡς δὲ ἡ σπορὰ μικρὸν ... λάχανον

κγ
περὶ κόκκου σινάπεως

νηπιακή· ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς διαφθορᾶς ὅλου καὶ
τῆς ἀκμῆς, καὶ τῶν μαλακωτέρων· οὕτω καὶ
ἐνταῦθα διὰ τοῦ [illegible] μου καὶ [illegible]
ὅρα δὲ δηλῶν ἑκάστου [illegible] διό, καὶ ἐ-
[illegible] ὁ δὲ [illegible] οὗτος
[illegible]· ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ
χόρτος, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια·
παρὰ μὲν γὰρ τὴν ἀρχὴν, συσκιάζουσιν
ἑαυτοὺς οἱ αἱρετικοί· ἐπειδὰν δὲ πολλὴν
λάβωσι παρρησίαν, καὶ λόγου τις αὐτοῖς
μεταδῷ, τότε τὸν ἰὸν ἐκχέουσιν. ἐχθρὸν
δὲ αὐτὸν τὸν διάβολον καλεῖ· διὰ τὴν πρὸς
αὐτοὺς βλάβην· ἡ μὲν γὰρ ἐπήρεια καθ' ἡ-
μῶν· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ἐπηρείας, οὐκ ἀπὸ
τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπηρείας, ἀλλ' ἀπὸ τῆς
πρὸς θεὸν ἔχθρας ἐγένετο· ὅθεν δῆλον ὅτι μᾶλ-
λον ὁ θεὸς ἡμᾶς φιλεῖ ἢ ἡμεῖς ἑαυτούς·
διὰ τί δὲ μετὰ τοῦτον ἐπισπείρει τὰ ζιζάνια;
ἀλλ' ὅτε πάντα ἀπηρτισμένα εὗρε καὶ
ἵνα τὴν σπουδὴν λυμήνηται τοῦ γεωργοῦ·
οὕτω πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἔχων, πάντα ἐποίει.
[illegible]νος ἐπισημαίνου τοῖς δούλοις λέ-
γοντας τὸ λέγειν ἤμερον καὶ κατ' ἐκεῖ-
νας ἤδη τὰ ζιζάνια ἀνασπάσαι· εἰ καὶ
μὴ [illegible] λαλοῦσιν· δηλοῦσιν
τὴν φροντίδα αὐτῶν τὴν ὑπὲρ τοῦ σπό-
ρου· καὶ ὅτι μόνον σκοποῦσιν [illegible] ἔχουσιν·
οὐχὶ αὐτοῖς δὲ ἐπιτρέπουσιν· ἀλλ' αὐτοῦ
δεσπότου τὴν γνώμην ἀναμένουσιν·
ὁ δὲ δεσπότης κωλύει· οὐδὲ γὰρ δεῖ πρὸ τοῦ
ἀναιρεῖν· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ [illegible]

ὅλον τὸ φύραμα [illegible] κατὰ ταύτην αὐτήν· ὥσ-
περ τὸ πολὺ ἄλευρον μετὰ [illegible] φησὶ ζύ-
μη μεταβάλλει οὕτως· ἐπειδὴ ἑαυτῆς ἰσχυ-
οὕτως [illegible] καὶ ἡμεῖς οἱ [illegible] μου,
τὸν πορνεύσαντα [illegible] μὴ [illegible] ὅλην
ὀρθῶς, ἐπειδὴ τῆς ἀληθείας ἐστὶ γένος
ὅτι· καὶ ὥσπερ ἡ ζύμη τὸ τῆς φύρα-
ματος ζυμοῖ· ὅταν μὴ γένηται ἄζυμον·
τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐκκαθάρατε. οὕτως καὶ
ἡμεῖς ὅταν ἐκκαθαρθῶμεν καὶ ἐξωθῶμεν
τοῖς πολλοῖς ἡμῶν [illegible], τότε ἑαυτοὺς
περιτέμνεσθε· καὶ καθάπερ ἐκεῖ κα-
γ ἀχθῶμεν [illegible] τοῦ ἀ[illegible] φοσ οὐ καὶ
ἐφαρμόζεται δέ. ἀλλὰ καὶ παρ' [illegible] πρὸς
τὴν ἑαυτῶν ζύμην μεταγονίζεσθαι παντα,
τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ἐπὶ τοῦ κη-
ρύγματος τούτου συμβήσεται· τρία δὲ
σαγδάνων [illegible]. τάσσομαι [illegible] ἐστι· οἱ
δὲ μὴ γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἐπὶ
πλείοσιν [illegible] ἐστι· [illegible] δὲ [illegible]
μάζῃ· [illegible] γὰρ [illegible]
γενομένος, καὶ κακίας [illegible], καὶ
ζύμης ἐγκαθεῖν· ἄζυμοι γὰρ δεῖ
[illegible] ὥσπερ οἱ καὶ [illegible] τας· καὶ
δεόμενοι [illegible] τούτων [illegible]·
οὕτως γὰρ καὶ [illegible] καὶ μετὰ
ταῦτα δὲ [illegible] ζύμην [illegible]·
δ [illegible] δὲ [illegible] τὴν [illegible]
τὴν [illegible] προσάγει [illegible] τῶν
[illegible] καὶ [illegible], ἄζυμοι
ζωῆς [illegible] τὸ [illegible] καὶ
τὰ ζύμ·

τοῦτο· αὐξηθὲν δὲ μεῖζον γίνεται τῶν
λαχάνων. οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ
κηρύγματος γέγονεν· καὶ γὰρ πάντων
ἀσθενέστεροι οἱ ἀπόστολοι· καὶ
πάντων ἐλάττονες· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ
μεγάλη ἦν ἡ ἐν αὐτοῖς δύναμις, ἐξη
πλώθη πανταχοῦ τῆς οἰκουμέ
νης· καὶ ἐξέτεινε τὸ κήρυγμα· [illegible]
λαχοῦ γῆς καὶ τὸν θερισμὸν [illegible]
ῥῆμα· ὡς ὅταν λέγῃ· ἄρατε [illegible] ὅ
τι αἱ χῶραι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν
ἤδη. καὶ πάλιν, ὁ μὲν θερισμὸς πο
λύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· ἐνταῦθα δὲ
τὸν θερισμὸν καλεῖ ἄλλο σημαίνων ἐκεῖ
μὲν γὰρ [illegible] ἐκεῖ δὲ [illegible]
κοινὴν τῶν ἄλλων πάντων, θερισμὸν τὸ
πρᾶγμα καλεῖ· νῦν δὲ θερισμὸν τὴν συν
τέλειαν λέγει· καὶ ἀλλαχοῦ δὲ ἕτερον, ὅτι
ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερί
ζων, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸν εἶναί φησι καὶ
τὸν σπείροντα· τοῦτο δὲ [illegible]
προφήτας καὶ ἀποστόλους· καὶ γὰρ
διὰ τούτων αὐτὸς ἦν ὁ σπείρων καὶ
τότε. ἔστι μὲν δὲ ὅπου καὶ θερισμὸν εἰς
πρόσωπον τὸ αὐτὸ καλεῖ· πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο
κδ. αὐτὸ ὀνομάζων. τοῦτο δέ ἐστι λέγει· ὁ
πάντων καρπὸν ἐπιζητεῖ τῶν ἀκρο
Ἐπὶ τῆς ζύμης ἀτῶν. Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ
ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως
οὗ ἐζυμώθη ὅλον. ἐπεὶ δὲ εἰπὼν [illegible]

φατον· καὶ τὸ πρόσωπον [illegible]
μον· [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦ ἁγίου πν(εύματο)ς [illegible]
[illegible] τοῦ ἁγίου καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] οἱ ἄγγελοι· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦ ἁγίου [illegible] τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
καὶ [illegible] αὐτοῦ
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] τούτου [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
χρῆναι παρα[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ἁμαρτωλῶν [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦ χ(ριστο)ῦ [illegible] αὐτοῦ· [illegible]
[illegible] αὐτοῦ καὶ παρα[illegible]
[illegible] ἁμαρτωλῶν [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] αὐτοῖς [illegible]

83

ἡμᾶς ἐξηγήσατο καὶ μόνοις τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
καὶ ἡμῖν καὶ τῶν Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἐν
παραβολαῖς ἐλάλει, ἐπειδὴ τοὺς ὄχλους
προτρεπόμενος ὅμως, ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν
αὐτοὺς ἐξ αὐτῶν κερδαίνοντας, ἀφῆκεν αὐτοὺς
ἀπελθεῖν. προσῆλθον δὲ αὐτῷ φησὶν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· φράσον

ΚΕ

ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΖΙΖΑΝΙΩΝ

πρὸς ἐκείνην μὲν μετὰ παρρησίας οἱ ἀπό-
στολοι προσέρχονται καὶ ἐρωτῶσιν.
ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῶν πολλῶν ἐκωλύοντο οἱ μαθηταί. ἐ-
φοβοῦντο ἐρωτῆσαι· ἐρωτῶσι μὲν μετὰ
παρρησίας· διότι δὲ ἤκουσαν αὐτοῦ
παρ' αὐτοῦ, ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι
τὰ μυστήρια. κατ' ἰδίαν δὲ ἐρωτῶσιν
οὐ τῷ πλήθει βασκαίνοντες, ἀλλὰ τὸν
τοῦ δεσπότου τηροῦντες νόμον· ἀκούσαντες
ὅτι τούτοις γὰρ οὐ δέδοται. καὶ τί δήπο-
τε τὴν μὲν τῆς ζύμης καὶ τοῦ σινάπεως
ἀφέντες, περὶ τῆς τῶν ζιζανίων
πυνθάνονται παραβολῆς. ἐπειδὴ
περὶ ἐκείνας μὲν ὡς σαφεστέρας ἀφῆκαν·
ταύτην δὲ ὡς ἔχουσαν συγγένειάν τινα πρὸς
τὴν προειρημένην τὴν περὶ τοῦ σπόρου· καὶ
πλέον τι ἐν ἑαυτῇ κεκρυμμένην ἔχουσαν.
καὶ πολλὴν ἐμφαίνουσαν τὴν ἀσά-
φειαν· προτιθέασιν ἐρωτῆσαι. διό,
οὐδὲ ἐλέγχει αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἀναπτύσσει
τὰ εἰρημένα. δείκνυσιν ἑαυτὸν ὄντα
κριτήν. καὶ κύριον τοῦ παντός· χρὴ δεδοι-
κέναι αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν αὐ-

μὲν κατὰ τῆς ζύμης καὶ κατὰ τοῦ σινάπ-
εως, πρὸς τὴν δύναμιν ἐμφαίνει τοῦ κηρύ-
γματος· καὶ ὅτι πάντως περιέσται τῆς
οἰκουμένης ἁπάσης, αὕτη δὲ ὅτι τίμιον
καὶ πολυτελές. ἐπειδὴ μὲν γὰρ μέγα γὰρ ὥσπερ
μένον ἐστι, καὶ περὶ τὴν μεταβολὴν ζύμην πολυ-
τελὴς δὲ ἐστὶν ὥσπερ μαργαρίτης· καὶ μυρί-
α παρέχει τὴν εὐπορίαν ὁ θησαυρός·
διδάσκει δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι οὐδὲ μόνον τὰ πάν-
τα τὰ ἄλλα ἀποδυσαμένους τοῦ κη-
ρύγματος ἔχεσθαι, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ μετὰ χα-
ρᾶς τοῦτο δὲ ποιεῖν· καὶ ἀπολυομένους
τὰ ὄντα, ὡς γινώσκοντας ὅτι ἐμπο-
ρία τὸ πρᾶγμα ἐστὶν καὶ οὐ ζημία· τοῦτο
γὰρ ᾐνίξατο εἰπών· καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς
αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ ἅπαντα ὅσα ἔχει·
καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον· κέκρυ-
πται τὸ μὲν ὡς ἐστὶν ὁ κόσμος τὸ κήρυγμα· ἐν
τῷ κηρύγματι τὰ ἀγαθά· ἐὰν μὴ πάν-
τα πωλήσῃς οὐκ ἀγοράζεις· ἐὰν μὴ τοιαύ-
την αὐτὴν ἔχῃς μεμεριμνημένην καὶ
ζητοῦσαν, οὐχ εὑρίσκεις· καὶ οὐδὲ μόνον
τοῦ μὴ τῶν βιωτικῶν ἀπέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐ-
γρηγορότα εἶναι· ἐπειδὴ δὲ λίθος μία ἐστὶν ἡ
ἀλήθεια καὶ οὐ πολλὰ σχίσματα, διὰ τοῦτο
ἡ ἐπὶ εὑρόντι ἕνα πολύτιμον· καὶ κα-
θάπερ ὁ τὸν μαργαρίτην ἔχων, αὐτὸς
μὲν οἶδεν ὅτι πλουτεῖ· τοῖς δὲ πολλοῖς
οὐκ ἔστιν γνώριμος, πολλάκις τὴν χεῖρα
κατέχων· οὐ γὰρ ἔστιν ὄγκος σώματος· οὕ-
τω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ κηρύγματος· οἱ μὲν ἐ-

αὐτοὺς δὲ ἐν τῷ αἰῶνι ζωῇ· καὶ εἰ μὴ παρ-
ἀξίους· διὸ τὴν κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν
ἀπόφασιν. καθάπερ τῆς συναγωγῆς ἀφαι-
ροῦνται μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ. πρὸς τὴν
μακαρίαν ἐκείνην μνήμην ἐξ ἧς αὐτοῖς ἀπο-
δέδεικται τὴν καὶ ἀκούσαντος τοῖς
ἁμαρτωλοῖς. τῶν τε κατακαίεσθαι,
τότε τὸ ἐκλάμψουσιν ἐκεῖ μετ' ἐκείνων.
διατί ἀναχωρίσαντος τοῦ ὄχλου. ἐπῆλθ ἀ-
παραβολαῖς καὶ τοῖς μαθηταῖς δια-
λέγεται· ἐπειδὴ οἱ φοιτηταὶ ἐκεῖ τῶν μηδὲ
μὴ ... ἐγένοντο. ὅσοι καὶ δυνα-
σθαι συνιέναι. διὸ καὶ λέγει αὐτοῖς μετὰ
τὰς παραβολάς· συνήκατε ταῦτα πάν-
τα; οἱ δὲ πρὸς αὐτόν, ναὶ κύριε. οὕτως μετὰ
τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, καὶ τοῦτο κατορθῶ-
σαν αἱ προσταγαὶ παραβολαί. τὸ δὲ γὰρ ἀτε-
λεστέρους αὐτοὺς ποιῆσαι τί δεδήλοι.

Ε ς

Π(ερὶ) τ(ῆς) παραβολῆς τοῦ θησαυροῦ καὶ τοῦ μαργαρίτου

Ἡ παραβολὴ τοῦ θησαυροῦ καὶ τοῦ μαρ-
γαρίτου· ἤτοι ἐστὶν αὕτη· ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυ-
ρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ τὰ ἑ-
ξῆς· καὶ πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι κα-
λοὺς μαργαρίτας καὶ τὰ ἑξῆς. τοῦτο
σημαίνει ὅτι δεῖ τὸ κήρυγμα πάντων
προτιμᾶν. ὥσπερ δὲ ἡ παραβολὴ
τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως καὶ τῆς ζύμης
μικρὰν τινὰ ἔχουσιν πρὸς ἀλλήλας
διαφοράν. οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ
θησαυροῦ καὶ ἡ τοῦ μαργαρίτου. καὶ ἡ

κη

Ποῖός ἐστι γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν:

πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ ἀποδεχόμενοι διὰ τοῦτο·
πᾶς γραμματεύς φησι μαθητευθεὶς εἰς τὴν βα-
σιλείαν τῶν οὐρανῶν· ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰ-
κοδεσπότῃ. ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ
αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά· γραμματέας δὲ
τοὺς δι' αὐτῶν οὐ μόνον ἀναγινώσκοντας τὰς
θείας γραφάς· ἐν ἑαυτῷ θησαυρὸν γνώ-
σεως ἀρχαίας ἀποθεμένους τήν τε παλαιὰν
καὶ καινὴν γραφήν· ὥστε ὅσοι ἄπειροι τῶν
θείων εἰσὶ γραφῶν, οὐκ ἂν εἶεν οἰκοδεσπό-
ται· μήτε αὐτοὶ ἔχοντες μήτε παρ' ἑτέρων
λαμβάνοντες, ἀλλὰ περιορῶντες ἑαυτοὺς
τῷ λιμοῦ ἀπολλυμένους φθειρόμενοι· οὐ τοῦ-
τοι δὲ μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ αἱρετικοὶ ἐκτός εἰ-
σιν τοῦ μακαρισμοῦ τούτου· τὸ δὲ ἐκβάλ-
λουσι καινὰ καὶ παλαιὰ δῆλοι. ὅτι καὶ ἐν
τῇ παλαιᾷ καὶ ἐν τῇ καινῇ γραφῇ
διαλέγονται καὶ διδάσκουσιν· ἀκούσω-
μεν τοίνυν ὅσοι τῆς τῶν γραφῶν ἀμελοῦ-
μεν ἀναγνώσεως, ὅσην ὑπομένομεν
ζημίαν, ὅσην πενίαν· πότε γὰρ τῶν
δι' αὐτῶν ἔργων ἐπιλαβώμεθα πολιτεί-
ας, οἱ μηδὲ αὐτοὺς τοὺς νόμους εἰδότες,
καθ' οὓς πολιτεύεσθαι χρή· ἀλλ' οἱ
μὲν πλοῦτον ὡς ἔχοντες θαυμάζουσιν
αὐτὸν καὶ ἐκπλήττονται· ὅταν δὲ ἴδωσι κεχρυσω-
μένους· ἵνα μὴ δὲ σῆς τὸ χαλεπώτερον
ὁρῶντες τὴν λίθων καὶ μαργαριτῶν καὶ
μορφὴν τῆς τύχης, οὐκ ἐντυγχάνομεν
κρότοις δὲ τῶν καλλωπισμῶν τῆς τύχης·
καὶ ἑπόμενοί φησιν οὐ τὸ δέρμα τῆς ὁδοῦ τοσ

κζ

Εἰς τὴν σαγήνης παραβολήν

αὐτὸ καταδεχόμενοι, γινώσκουσι μὲν ὅτι πλουτοῦσιν·
οἱ δὲ ἀπόστολοι τὸν θησαυρὸν φοροῦντες διὰ τὸ
τοῦτον, καὶ τὸν πλοῦτον τοῦτον [illegible] ἀγνοοῦσιν.
Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σα-
γήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ τὰ ἑξῆς.
Χρὴ γινώσκειν, ὅτι διαφέρει ἐκείνης ἡ παραβολὴ
αὕτη, τῆς τῶν ζιζανίων· ἐκεῖ μὲν γὰρ δι' αἱ-
ρέσιν καὶ πονηρὰ δόγματα, καὶ πρὸ ταύτης οἱ τὸν
σπόρον, διὰ τὸ μὴ προσέχειν τοῖς λεγομένοις·
οὗτοι δὲ διὰ βίου πονηρίαν. οἳ καὶ πάντων
εἰσὶν ἀθλιώτεροι· τὴν μὲν γνῶσιν ἐπιτυ-
χόντες καὶ σαγηνευθέντες, οὐδὲ οὕτω δὲ
οὐδὲ οὕτως σωθῆναι· [illegible]
ἀλλαχοῦ μὲν γάρ φησιν, ὅτι αὐτὸς ἀφορίζει ὁ
ποιμήν· ἐνταῦθα δὲ οἱ ἄγγελοι τοῦτο ποι-
οῦσιν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ζιζανίων.
Ἐπεὶ δὲ [illegible] αὐτοῖς παχύτερον δια-
λέγεται, ποτὲ δὲ ὑψηλότερον, καὶ οὐδὲ ἡ
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]
[illegible] γνῶσιν. ἀλλὰ
προσβάλλει [illegible] ὅτι ἡ σαγήνη [illegible]
[illegible] ἐστὶν ὁ [illegible] καὶ τὸ
κήρυγμα τῶν [illegible] διὰ τοῦτο δὴ
[illegible] ἄρρητον [illegible] οὖσαν. Χρὴ
δὲ σκοπῆσαι πόσαι τῆς ἀπωλείας εἰσὶν
αἱ ὁδοί· α΄ ἡ κατὰ τὴν πέτραν· β΄ ἡ κατὰ
τῶν ἀκανθῶν· γ΄ ἡ κατὰ τὴν ὁδόν· δ΄ ἡ
κατὰ τῶν ζιζανίων· ε΄ ἡ κατὰ τὴν σαγήνην
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ

τῶν γονέων αὐτῶν, τοιαῦτα δὲ φθέγγο-
νται δηλοποιοῦντες ὅτι οὐ καρτεροῦσι μὴ ἐπι-
μελήσαντες, ἀλλ' ἀθετοῦσι χάριτος· ἀντὶ
τούτων μᾶλλον καταφρονοῦσιν· συνα-
χθέντες δὲ ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐπιχωρια-
ζει· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἐδίδασκεν. ἡ Μαρία διαπαντὸς
ἐπὶ τῆς ἐρήμου διακρίνοντος, καὶ τῇ
γοργότητι αὐτοῦ ἀποσχίζοντος·
καὶ τὴν πολιτείαν ἀναγομένου· καὶ ἐ-
πηκολουθησάντων ἐπὶ τῆς πατρίδος αὐ-
τοῦ. διὰ δὲ φθόνον μεγάλως οὐκ ἠ-
θελον, διὸ καὶ ὁ Χριστὸς μὴ ἐπιστήσας, ἔφη
αὐτοῖς· οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος
εἰ μὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, καὶ ἐν τῇ
οἰκίᾳ αὐτοῦ, διὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
φθονοῦντας. τὴν μὲν δὲ χάριν καὶ ὀλίγα ση-
μεῖα ἐποίησεν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ἡ
Μαρία γὰρ σὺν ἄλλοις ἐθεράπευσεν ἐκεῖ-
νον. ἔτι δὲ καὶ ἡ Μαρία ὡς πολλῷ μᾶλλον
ἐχθρὸν αὐτὸν λογίζονται, ὡς οὐ προσδοκῶν-
τα τοῦ ὄχλου ὄντος. καὶ ἡ Μαρία καὶ τοῦτο
μέλλουσι προφητεῦσαι ἐθέλοντα. ὅτι ἀγό-
μενος ὁ κύριος, καὶ ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις
διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἐποίησεν. καὶ ἐπιτυχεν-
τόμενοι ἡ μαρτυρία αὐτοῦ κηρύσσεσθαι, τὸ δὲ ἡμᾶς ΚΘ
μὴ ἐπιμένοντας κατακρινεῖ μείζονος. ε
Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώ- Π(ερὶ) Ἰωάννου
δης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ· καὶ εἶπε καὶ Ἡρώ-
τοῖς παισὶν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης δου
ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νε-
κρῶν.

παραβολὰσ ταύτασ· μετῆρεν ἐκεῖθεν·
ιγ τίνοσ ἕνεκεν εἶπε τὰσ παραβολὰσ ταύτασ·
ὅτι δὴ καὶ ἄλλασ ἔμελλεν ἐρεῖν· διατί δὲ
μεταβαίνει μετὰ τὸ εἰπεῖν· βουλόμενοσ πανταχοῦ σπεῖραι
τὸν λόγον κηρυσσόμενοσ· καὶ ἐλθὼν εἰσ τὴν
πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν
ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν· ποίαν πατρί-
δα αὐτοῦ καλεῖ νῦν· τὴν ναζαρέτ· ἐν μὲν
γὰρ τὴν καπερναοὺμ ἐποίησε σημεῖα
ὡσ προγέγραπται· ἐνταῦθα δὲ καί φησιν
οὐκ ἐποίησε σημεῖα πολλὰ διὰ τὴν ἀπιστίαν
αὐτῶν· ὥσπερ μὴ ἦν ἀνάγκη· ὁ δὲ ὅμωσ οὐ
τοὺσ ἐθεράπευσεν· μὴ δὲ καταπλήττεσθαι
μοσ· τὴν διδασκαλίαν ἐπιτεινόμενοσ· δι-
δάσκει γὰρ δηλονότι θέλων αὐτοῖσ· τοσού-
των οὐχ ἑτέρων θαυμαζόντων
οἱ δὲ ἀρτίωσ ἀγνοοῦντεσ· ἐκπλήττονται
καὶ ἐξεπλήττοντο τοῦ λεγομένου ὅτι τὴν
δύναμιν· ἐξουθενοῦσιν αὐτὸν ἀπὸ
τοῦ δοκοῦντοσ εἶναι πατρόσ· λέγοντεσ·
οὐχ οὗτόσ ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονοσ υἱὸσ καὶ
τὰ ἑξῆσ· καίτοιγε πολλὰ τοιούτων
παραδείγματα εἶχον ἐν τοῖσ ἔμπρο-
σθεν χρόνοισ· καὶ πατέρων ἀσήμων γεγε-
νημένουσ ἐσφόδρα κλεινοὺσ παῖδασ· καὶ γὰρ ὁ
δαδ εὐτελοῦσ τινὸσ ἦν γεωργοῦ τοῦ ἰ-
εσσαί· καὶ ἀμὼσ ὁ προφήτησ αἰπόλου
παῖσ· καὶ αὐτὸσ αἰπόλοσ· καὶ μωυσῆσ ὁ
νομοθέτησ· σφόδρα ἀποδεόντων αὐτοῦ
πατέρων ἔτυχεν· δέον οὖν διὰ τοῦτο μάλιστα
προσκυνεῖν καὶ ἐκπλήττεσθαι ὅτι τοιοῦτοσ ὢν

ποιῆται τὴν κατηγορίαν. ὡς ἡ ἀπορία αὐτῶν
ἡγούμενος μᾶλλον. ἢ κατηγορία ἦν σαφὴς
γ γενέσθαι γὰρ τῇ κοινῇ ἀφροσύνῃ τοῦ ἡρώδη.
καὶ τὰ ἑξῆς. δηλοῦντος τὸ ἔγκλημα. καὶ ὅτι
ὠρχήσατο. καὶ ὅτι ἤρεσεν. ὡς καὶ τρόπον
λαμβάνειν τὸν μισθόν. ὅτε γὰρ αὐτὸν εὐχαρι-
στεῖν ἐχρῆν τῷ θεῷ, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν
ἐκείνην εἰς φῶς αὐτὸν ἤγαγεν. τότε παρα-
νομα ἐκεῖνα μαινόμενος τι. ὅτε λῦσαι τὸν
δεδεμένον ἐχρῆν, τότε προστίθησι τοῖς δε-
σμοῖς προσθήκην. ἀκούσατε ὅσοι ἐν τοῖς
γ γάμοις τοιαῦτα ἀσχημονεῖν καταδέχεσθε.
ἀλλομένας καὶ πηδώσας ἐκεῖ ὁρῶντες, καὶ
τὴν κοινὴν καταισχύνοντες φύσιν. ἀκού-
σατε δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες ὅ ἡρώδου καὶ
ἡρωδιάδος τὴν κεφαλὴν τοῦ προδρόμου.
ἐπειδὴ τοιοῦτον ἤρξεν. καὶ γὰρ καὶ παρὰ
τοῖς ἀκούουσι θαυμαστὸς καὶ ἐπαινούμενος ἀξιο-
πιστος ἦν. διὰ τὴν κεφαλὴν αἰτεῖ. ἐπειδὴ
περὶ δὲ ἐνεθυμεῖτο τὴν γλῶσσαν ἐκείνην
σιγῶσαν. οὐδὲ γὰρ ἀπαλλαγῆναι τοῦ ἐ-
λέγχου ἐβούλετο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπεμβῆ-
ναι. καὶ ὅμως ἐδήλωσε κειμένῳ. ἣν ἐσχάτως
τούτων γενομένων θεοῦ. καὶ οὕτως ἐκεῖνον
μὲν ἀπώσθη κατεσιγάσθη. καὶ τὴν αἱμα-
σσχυτον ἐκείνην κατεξεγλωττίσθη. οὕτως ἤ-
γαγε διαπλανήσασα ἐκείνη εὐσεβῆ. καὶ τὸ πονηρὸν
ἐκείνης ἐπιτηδεύσαντος ἐξέδωκεν. πολλῆς καὶ
ταχείας ἀπωλείας μὴ παραμυθίαν. τοιούτω
ταῦτα ἀδήλως τι, πασχεῖν μέλλουσιν.
Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν

καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐ-
τῷ· οὐχ ἁπλῶς ὡς ἔοικεν ἐν μνήμῃ μόνον
ἀλλ᾽ ἵνα μάθωμεν ὅτι τοσοῦτον τοῦ καιροῦ·
ὅτι οὐκ ἔστι μέρος τὸ μέσον τοῦ κηρύγματος
ἐμάθετε καὶ αὐτόν. ἀλλ᾽ ὅμως χρόνον
πολύν· τοιοῦτοι γὰρ οἱ ἐν δυνάμει ὄντες, καὶ
πολλὴν τὴν ὑπερβολὴν ἔχοντες· καὶ
διὰ τοῦτο ἀμαρτάνουσιν. διὰ τὸ μὴ πολ-
λοὺς εἶναι τοὺς ἐλέγχοντας. τετράρχην δὲ
τὸν Ἡρώδην καλεῖ. ἐπειδὴ οὐκ ἦν βασιλεὺς ὡς ὁ Ἡρώδης
ὁ τούτου πατὴρ ὅταν ἐκεῖνον ἀπέκτεινε
τὰ παιδία. χρὴ δὲ προσθεῖναι καὶ τοῦτο
ὅτι τετρακόσιον ἐκεῖνον Ἰωάννην ἀνεῖλεν·
καὶ ὑπὸ τοῦ φόνου συνεχόμενος. περὶ ἀμ-
φοτέρας ἐφοβεῖτο· διὰ τοῦτο γὰρ ἔλεγεν.
οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα
καὶ τὸ ζῆν. καὶ οὐδὲ πρὸς ἑκάστους διαφέρε-
ται τοῦ φόνου, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἑαυτοῦ οἰκε-
των. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ οὐ προλέγουσιν
τὴν ἱστορίαν τὴν περὶ Ἰωάννου, διηγεῖται
ὁ εὐαγγελιστής. ἀλλ᾽ ἐπὶ τὰ πρόσφορα· ἐπεὶ
δὲ ἡ πᾶσα πραγματεία αὐτοῖς ἦν, τὰ
περὶ τοῦ Χριστοῦ εἰπεῖν. καὶ οὐδὲν ἕτερον
τούτου παρεργον ἔφερον. πλὴν εἰ μὴ παρ᾽
αὐτὸ συντελεῖν ἔμελλεν· οὐκ ἂν οὐδὲ
νῦν ἐμνημόνευσαν τῆς ἱστορίας εἰ μὴ διὰ
τὸν Χριστὸν. εἰ τὰ δηλοῦμενα ἐκοινωνεῖ. ὁ γὰρ Ἡ-
ρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην καὶ τὰ ἑξῆς,
οὐ διαφέρει δὲ, πρὸ τῆς Ἡρωδιάδος ἀλλὰ
πρὸς τὸν Ἡρώδην. ἐπειδὴ ὥσπερ πατέρος οὐ
τοῦ Ἰησοῦ χρὴ προσθεῖναι. πῶς ἂν ἐστάθη

ρος, ὥσπερ ἦσαν οἱ κοσμικοὶ [illegible] ἀλλ' ἔτι ἦν τὸ μυ-
στήριον. Αὐτὸς μὲν γὰρ ἦν οὕτω, διὰ τοῦτο οἱ
μοναχοὶ [illegible]· ἀναχωροῦσι δὲ οὐκ [illegible]
ἀλλ' ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ [illegible]. ὥσπερ μηδὲ-
μοι ἀκολουθῆσαι· οἱ δὲ ὄχλοι. οὐδὲ οὕτως
ἀφίσταντο· ἀλλ' [illegible] προσκαρτερούμε-
νοι· καὶ οὐδὲ [illegible] αὐτοὺς [illegible]
τοῦ Ἰωάννου· τοσοῦτον γὰρ ἦν ὁ πόθος καὶ ἡ ἀγά-
πη. οὕτω [illegible] καὶ [illegible]
τὰ δήμου· διὰ τοῦτο καὶ τὴν [illegible]
[illegible] ἁμαρτιῶν. ἐθεράπευσε [illegible]
ἀφρόνους αὐτῶν· οὐ [illegible] αὐτοὺς
[illegible]· ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο προσετέθη
καὶ τὸ [illegible]· καὶ τὸ μετα-
[illegible] αὐτοὺς [illegible]· καὶ τὸ παραμέ-
νειν. καὶ τοῖς τοῦ [illegible] καταφρονεῖν
τος, τὴν [illegible] τὴν αὐτῶν
μεθ' ἡδονῆς. καὶ τρέφειν αὐτούς· ἀλλ' [illegible]
τοῦτο ἀφ' ἑαυτοῦ. [illegible]
[illegible] ἕτερος [illegible]
[illegible] ἀλλὰ καλούμενος·
οὐδὲ [illegible] τοῦ ὄχλου προσελθόντων
ὑπὲρ αὐτοῦ [illegible]· ἐπειδὴ· ἐπειδὴ
[illegible] αὐτὸν [illegible] ὑπὲρ [illegible]· καὶ οὐδὲ
[illegible] ἁμαρτημάτων [illegible]
[illegible] προσεδρείας· ἀλλ' οὐδὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ προσελθόντες [illegible]
αὐτούς, ἐπειδὴ [illegible] ἕτερον [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible]· [illegible] ἔρημος [illegible]
τόπος, καὶ [illegible] ἀπόλυσον
τοὺς ὄχλους καὶ [illegible]· [illegible] γὰρ καὶ [illegible]

88

ἐρωτῶσιν· ἡ δὲ ἐκμαρτυρουμένου κατ' ἰδίαν·
διὰ τί καὶ ὅτι παρεδόθη ὁ ἰς ἀμφιγνῶν· καὶ ὅτι
ἀνῃρέθη· καὶ ὅτι τὸν κν ἐκύκλωσαν οἱ ἰουδαῖοι
ὅτι τοῖς μαθηταῖς ἦν ἀναχωρῆσαι· ἐ-
πειδήπερ ἐβούλετο ταῖς πύλαις ἀφορᾶν
πλὴν πρὸ γέροντος ἀγοραῖς· Οὐδὲ πως τοῦ καιροῦ
καὶ οὗτος ἀπογυμνώσας τὴν θεότητα
σαρκός· διό, καὶ τοῖς μαθηταῖς ἔλεγεν
μηδενὶ εἰπεῖν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ χς· μετὰ
τὴν ἀνάστασιν ἐβούλετο τοῦτο γενέσθαι
γνωριμώτερον· ὁ δὲ πρῶτος διὰ τὸ
ἀσθενοῦσιν ἰουδαίοις, οὐ προσδοκώμενα
ρίσ· ἀλλὰ καὶ συγγνωμονικῶς· ἡ δὲ μὲν
δὲ χρή· πῶς οἱ μαθηταὶ ἰωάννου λοιπὸν
οἱ κεκλημένοι τοῦ χυ· αὐτοὶ γὰρ ἐκεῖνοι
ἠγγέλθη καὶ τὸ τοῦ αὐτοῦ τὸ γεγενημένον· καὶ
γὰρ οἱ πάντες ἑαυτὸν καταφρονοῦν-
τες· οὗτος οὐ μικρὸν κέρδος ἐγένετο
τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ, καὶ
τὰ ἄλλα παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν αὐτοῦ κρίσεως
ἐξ ἧς οἱ κομισθέντα κατορθώ-
σαν· διὰ τοῦτο δὲ περὶ ἧς εὐαγγελίζεται αὐ-
τοῖς τὰ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ διδα-
σκάλου τοῦ χυ, αὐτὸς οὐκ ἐχώρησεν
καίτοιγε ἡ δόξα καὶ περὶ ἧς εὐαγγελίζεται
τὸ γεγενημένον· ἐκεῖνο διὰ πάντων
τὴν οἰκονομίαν τὴν ἀληθῆ· οὐ γὰρ διὰ
μόνον τῆς ὄψεως, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις τοῦτο
πεποίηκεν ἐβούλετο διὰ τὸ γενέσθαι
αὐτὸν τοῦ διαλλάττειν τὴν κακουργίαν.
καὶ ὅτι πάντα ἐργάσεται οὗτος ὁ πονη-

ἐξαγαγεῖν τοῦ ἰδίου τυχεῖν ἐρωτώντων ἐξόντως·
ποιεῖ δὲ καὶ κατὰ μικρὸν εὐεργεσίαν. πλῆθος
τοσοῦτον θρέψας, ἢ μὴν ἀκούομεν μόνον οἱ
πολλοὶ τῶν ἑτέροις σημαινόντων γνώμην τα
διὰ τῶν ἰδίων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ διὰ τοῦτο
συμβαίνει. ἀλλ' ἢ μὴν καὶ αὐτοὶ τῆς δωρεᾶς
ἀπολαύουσιν. εὑρήκασι δὲ αὐτοῖς ἀγαθά.
ἢ μὴν ἔνθεν ὑπὲρ πολλῶν ἀμύνασθαι ὑπὲρ ἐξ
τὸ σῶμα. καὶ μὴ δεόμενοι σώματα πολλοὶ
κοσμήματα κατὰ μετρίων, ἐσθήσεσι περὶ πλήν
τρανῶς ἐξαρκοῦν πλήθους. διὰ τοῦτο δὲ καὶ
τῆς ἀπαρασμένης λέγεται. οὐχὶ τοῦτο μόνον
ἔτι δὲ καὶ τῶν τῶν μαθητῶν ἐν τούτου
μανθανομένων φιλοσοφίαν. ὅτι δὲ ὀλίγων
ὄντων, πέντε ἄρτους ἔχοντας μόνον καὶ δύο
ἰχθύας. οὕτως ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς ὅτι παρέ-
γον αὐτοῖς ἐκείνων. τὸ σῶμα καὶ καὶ τῶν
κασμηνέχοντο μόνον. καὶ οὐδὲ τῶν ὀλίγων
ἀπείχοντο, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς ἐπιθεμένοις
ἔδωκαν. ὃ θαυμάσαι δεῖ ἐστὶ θαυμαστὸν χρή. ὅτι καὶ
ὀλίγα ἔχοντες καὶ αὐτοὶ παρεῖχον δὲ τοῖς
δεομένοις. ἐδίδου δὲ διὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ. τί μὲν αὐτοῖς ἐν τούτῳ. οὐ τί μὲν δὲ μόνον.
ἀλλ' ἢ μὴν ἐπαρθέντες τοῦ θαύματος.
ἐπιλανθάνονται τούτου. τῶν ἐχθρῶν αὐτοῖς
μαρτυρούντων. ἐπεὶ καὶ ἀνεμέτριον ἐπὶ τοῖς καθ᾽ ἑαυτοὺς
τοῖς ὄχλοις ἀναπαύσθαι φιλοσοφοῦσι αὐτοῖς
ἐκδιδάσκων. οὐ γὰρ ἐπὶ ἐπιθυμίαις σώματα μόνον
ἐκολάζετο. ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἐδίδαξε·
καὶ ἀπὸ τούτου ποιοῦμεν. καὶ ἀπὸ τοῦ μὴ δεῖν
πλεῖον ἄρτων ἐσθίειν ἰχθύων. καὶ ἀπὸ τοῦ

τὸ θαῦμα τοῦτο ἐπελάθοντο τούτου γενο-
μένου· καὶ μετὰ τὰς σπυρίδας, ἐπομένων
περὶ ἄρτων ἔλεγον· καὶ ἵνα ἐξ ὑμῶν τὴν δι-
δασκαλίαν ἄρτων ἐφρόντισαν ὧν ἐκεῖνοι.
πολλῷ μᾶλλον μελλόντων ἑσπέραν· τοιοῦτος ἡγού-
μενος, οὐκ ἂν προσεδόκησαν τι· τοιοῦτο-
ἔσεσθαι· διὰ τί οὖν ἐπιτίθησι δὴ λοιπὴν αὐτοῖς τρο-
φήν, ἀλλ' ἐπὶ μῆκος δεῖ ἐν αὐτοῖς· ἐπειδὴ ὡς ἀπό-
προσέχον αὐτῷ ἔτι· διό, καὶ λέγουσιν· οὐκ ἔ-
χομεν εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας,
καὶ γὰρ τὴν καρδίαν αὐτῶν πεπωρωμένην.
ἐπεὶ οὖν ἔτι χαμαὶ ἐσύροντο, τότε λοιπὸν
παρ' ἑαυτοῦ εἰσάγει· καὶ φησίν· φέρετέ μοι αὐ-
τοὺς ὧδε· εἰ γὰρ καὶ ἔρημος ὁ τόπος, ἀλλ' ὁ
τρέφων τὴν οἰκουμένην πάρεστιν· εἰ δὲ καὶ ἡ
ὥρα παρῆλθεν, ἀλλ' ὁ μὴ ὑποκείμενος ὥ-
ραις. ὑμῖν διαλέγεται· ὁ δὲ Ἰωάννης καὶ
κριθίνους αὐτοὺς εἶναι λέγει· οὐ παρέργως
τοῦτο ζητῶν, ἀλλ' ἵνα τὸν τῦφον ἡμῶν λυσιτελῆ-
ας παιδεύων ἡμᾶς καταπατεῖν· χάριν
Τίνος ἀνευχαριστεῖ ἀφορμῶν καὶ εὐλογῆ-
σαι· ἵνα μάθῃς ὅτι ἀπὸ τοῦ πατρός ἐστιν· ὁ-
μοῦ δὲ καὶ ἡμᾶς παιδεύων μὴ πρότερον
ἅπτεσθαι τραπέζης, ἕως ἂν εὐχαριστή-
σωμεν τῷ ταύτην τὴν τροφὴν ἡμῖν παρέχοντι.
Οὐ ποιεῖ δὲ ἐκ μὴ ὄντων, ἀλλ' ἐξ ὄντων ὑποκει-
μένων· ἐμφράττων τὸ Μαρκίωνος στόμα καὶ
Μανιχαίου, τῶν τὴν κτίσιν ἀλλοτρι-
ούντων αὐτοῦ· ἅμα δὲ καὶ δεικνὺς ὅτι καὶ
ὁρώμενα ἅπαντα αὐτοῦ ἔργα καὶ κτίσ-
ματά ἐστιν· καὶ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ἔχων.

περὶ τῶν πέντε ἄρτων:

δὲ τοῖς μαθηταῖς· προστάξας δὴ μὲν τὸν ὄ-
χλον, αὐτὸς δὲ εἰς τὸ ὄρος [illegible] μόνος ἀ-
[illegible]· τοῦτο δὲ ἐποίει παιδεύων ἡ-
μᾶς, μὴ δὲ ὄχλοις ἀεὶ ἀναμίγνυσθαι διη-
νεκῶς· μήτε φεύγειν ὅλως τὸ πλῆθος· ἀλλ' ἑ-
κάτερα χρησίμως· καὶ [illegible]
τοντα πρὸς τὸ δέον· καὶ γὰρ ἐστὶν ὅτε ἡ ἐρη-
μία [illegible] χρησιμώτερον, ὅταν ἐντυγχάν[ειν]
δέῃ θεῷ· καὶ γὰρ ἀγορὰ [illegible] ἐστὶν ἡ μήτηρ·
καὶ γὰρ [illegible]· καὶ [illegible]· ἀνάπαυσιν [illegible]
[illegible] θορύβων ἡμᾶς· τί γὰρ ἐστὶ
[illegible] μὲν [illegible] πρὸς τοὺς [illegible]
τοῖς μαθηταῖς· ἀρτὶ δὲ, οὐ [illegible]
μὲν [illegible] [illegible] χειμῶνα [illegible]
αὐτοῖς· νῦν δὲ [illegible] μεγάλου [illegible] αὐτοῖς
[illegible]· καὶ γὰρ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] συγχωρεῖ τὸν χειμῶνα [illegible]
[illegible] τὸν [illegible]
[illegible]· [illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible]
αὐτῶν τὴν καρδίαν· καὶ [illegible]
αὐτοῖς [illegible] αὐτοῦ·
ἅμα δὲ καὶ παιδεύων αὐτοὺς [illegible]
[illegible]· τῶν [illegible] καὶ
[illegible]· ἀλλὰ [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible] αὐτοῖς· καὶ ὅ τι [illegible]
[illegible]· τότε [illegible]
[illegible] φόνος· [illegible] γὰρ αὐτὸν [illegible]

λα
ΕΥ
Π(ερὶ) τ(οῦ) δευτέρου κλύδωνος τῆς θαλάσσης·

90

πᾶσι κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπορο θεάσασθαι καὶ ποιῆσαι
κοινόν· καὶ μηδὲν θαυμάσῃς, ὅταν προστάξῃ
ὁ μὲν παρασχεῖν. καὶ τὴν ἀπὸ σωφροσύνης. καὶ
ἐγκρατείας, καὶ ἀγαθῶν. καὶ τὸ ὅμοιον πρὸς
ἀλλήλους διαλύσασθαι. καὶ τὸ κοινὸν ἀπαρτίσαι
μηδὲ ἀκριβῶς δεῖ δοῦναι· περισσεύουσι δὲ ὁ
ποιῶν οὐχὶ ἄρτους ἀλλ' αὐτὰ σώματα. ἵνα
δείξῃ ὅτι τὸ παρὸν ἑτοιμάζει τῶν ἐσομένων τῶν
καὶ σωμάτων· καὶ ὁ ἀξιῶν ἀπὸ τοῦ μεταμαθεῖν
τὸ γεγενημένον. καὶ ἵνα μὴ ἐκ τῆς φαντασί-
ας νομίσωσι τὸ γεγενημένον· διὸ δεικνύει
δὲ κοφίνους, ἵνα καὶ τοῦ δαπανᾶται τὸ ἐδέ-
ματος μένειν καὶ συνάγειν τῶν ὄχλων τὴν
πεῖναν, ἀλλ' οὐ κἂν ἐγνώκασιν οἱ μαθηταὶ
τὴν δύναμιν. Οὕτως γοῦν αὐτὸν οἱ ὄχλοι
ἐζητήκασιν ἐντεῦθεν. ὅτι καὶ βασιλέα
ἠθέλησαν ποιῆσαι. καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀρ-
των θαύματος οὐδαμοῦ. τοῦτο ποιῆσαι ἐπε-
γνωκότων δὲ· καὶ παιδείαν ἐμπειρικὸν γενέσθαι,
προσμένει τὸν αὐτὸν ἐγκόσμιον. ὅτι καὶ
κόσμον ἐστρατεύσατο. ἧς οὐδὲ ποιον κόσμον
τῆς ὁδοῦ. διὰ τοῦτο μὲν προσευξάμενος ἐβου-
λήσατο. διὰ τί ποιῆσαι τὸ σημεῖον, καὶ
προάγει αὐτὸν ἐπὶ τὸ πέραν· ὡς θαυμάσιος
μηδαμοῦ τῆς παρ' αὐτῶν πολλῶν δόξης
δεικνύειν, μηδὲ ἐπισύρεσθαι πλῆθος· διὰ
γὰρ ὅταν μεγάλα ἐργάζηται. χωρίζεται
μετὰ τῶν μαθητῶν ἀπὸ τοῦ πλήθους·
τὸ καταλείπειν δὲ αὐτόν, τὴν ... πρὸς
δριαστῶν μαθητῶν δὲ κρίνει· καὶ ὅτι
δυναστεύοντος εἶχον αὐτοῦ· ἐπείνασεν

ὅτι τῆς ἐκείνου μικροψυχίας ἐστὶν ἡ ταραχή· ὅταν
δὲ αὐτὸς παρῇ [illegible] ἐγγενέσθαι [illegible]. καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ
ἰησοῦ ταραχὴ δὲ [illegible] τοίνυν ὅτι οὐχ ἡ τοῦ ἀνέμου
ἐμβολή, ἀλλ' ἡ ἐκείνου ὀλιγοπιστία [illegible] πε-
ριτροπὴν εἰργάσατο φησίν· ἥ τε [illegible]
σα ὀλιγοπιστία· [illegible].
καὶ πρὸ τοῦ ἀνέμου [illegible] ῥᾳθυμίας· διά-
τοι τοῦτο καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ τὸν ἄνε-
μον ἔπαυσεν· δηλῶν ὅτι ἐκείνου οὐδὲ προσβαλεῖν
ἴσχυσεν ἄν· ὅταν ἡ πίστις ᾖ πεπηγυῖα· καὶ
πρὸ τούτου μὲν ἔλεγον. ποταπός ἐστιν ὁ
ἄνθρωπος οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασ-
σα ὑπακούουσιν αὐτῷ· νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως,
ἀλλ' ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ· λέγουσι κατὰ μι-
κρὸν ἐπὶ τὸ ὑψηλότερον ἀπαρτισθέντες λέγειν. ὅ-
θεν οὐδὲ ὡς πρότερον προσῆγον αὐτῷ, ἢ τῶν
οἰκιῶν ἐπισπῶντες αὐτόν. καὶ χειρὸς ἀφὴν
ἐπιζητοῦντες, καὶ προσταγμάτων διὰ ῥημά-
των. ἀλλ' ὑψηλότερον πολλῷ, καὶ φιλοσοφώ-
τερον. καὶ μετὰ πλείονος πίστεως. τὴν
θεραπείαν ἐπεσπῶντο· παρακαλοῦντες ἵνα μό-
νον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ· διό, καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.
δεῖξαι δὲ θέλων ὁ εὐαγγελιστὴς ὅτι διὰ χρόνου
ἐπεδήμησε γεννησαρέτ φησιν· καὶ ἐπι-
γνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου, ἀπέστει-
λαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην· καὶ
προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας· ἀλλ' ὅμως ὁ χρόνος οὐκ ἐξέλυσε
τὴν πίστιν· ἀλλὰ καὶ μείζονα εἰργάσατο, καὶ
ἀκμάζουσαν διετήρησεν· τὸ τεθεραπεῦσθαι

περὶ πάντων ὧν ταῦτα ἐπὶ τῆς [illegible] ἐταράχθη
σαν ὅτε καὶ κρόταξαν. μέγα γὰρ τοῦ χ(ριστο)ῦ μόνος ἐκ
κόλπος αὐτοῦ ἐθορυβήθησαν. τοῦ χ(ριστο)ῦ μόνος
οὐχ ἧττον. διὰ τοῦτο οὐδὲ ὅσιος τοῦ ἐγένετο.
οὐδ' ἐφ' ἅμα ἑαυτὸν [illegible] ἐποίησεν.
γυμνάζων αὐτοὺς ὅπερ ἐφίλει. ἐγρήγορσε
χάριτα φόνον τούτων. καὶ παιδίον ἡμέ
ραν καὶ τερικόν. καὶ ὅσον δὲ [illegible] μίαν
ἐπ' αὐτῶν. τοσοῦτον μᾶλλον κατεμέριζον αὐ
τοὺς [illegible] παρουσίαν. ἔχοντος δὲ αὐτοῦ παρ
σ ἡ [illegible] τοῦ ῥήματι τούτῳ
τὸν φόνον αὐτῶν [illegible] ἐγένετο. καὶ παρ
[illegible] παρέβαλον αὐτῷ. διὰ τοῦ [illegible]
γ ρος [illegible] μοι [illegible] ἐπὶ τὰ [illegible]
ἀλλ' οὐ [illegible] ἐπεὶ δὴ τὸ μὲν ἐπὶ δὲ
ὡς καί. τοῦτο δὲ φανερὸν ὁμοίως. οὐδὲ γὰρ οὐ
τοσοῦτον [illegible] τὸν δεσπότην χ(ριστό)ν. διὸ καὶ εὐθύ
[illegible] ταχέως [illegible] αὐτοῦ γενέσθαι. ἐπειδὴ
δὲ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν [illegible]. ἐπειδὴ
δὲ ὅτι [illegible] αὐτοῦ οὐ δυνήσεται. [illegible]
μος [illegible]. ἀντὶ [illegible]. διὰ τοῦτο ἀπὸ
τοῦ πράγματος [illegible] τὸ μέλλον μον
[illegible]. ὁ γὰρ τοῦ [illegible] νόμος περιγενόμε
νος, τουτέστιν αἱματίζοντος ἐπὶ τοῦ φόνου,
[illegible] τῶν [illegible] θαρρήσας, [illegible]
[illegible] ὄνομος. [illegible] χ(ριστό)ν [illegible]
τοῦ ἀνθρώπου [illegible]. [illegible]. καὶ
ταῦτα [illegible] τοῦ χ(ριστο)ῦ. οὕτως οὐδὲ [illegible]
[illegible] τοῦ χ(ριστο)ῦ. [illegible]
οὐκ [illegible] δὲ [illegible] ἀνθρώποις [illegible]. ἀλλ'
αὐτὸς [illegible] χεῖρα [illegible] αὐτοῦ.

σθιον δὲ αὐτὴν πολὺς χρόνος οἱ ἀπόστολοι·
οὐκ εἶπε τὴν δεδομένην τούτου· ἀλλὰ τὴν πρεσβυ-
τέρων οἱ τοῦ πατρὸς τῶν. καὶ τοῖς σαβ-
βάτοις προσέχοντες· οὕτω τὸ μὴ νίπτεσθαι
οὕτω τὸ μὴ νίπτεσθαι μόνον ἔχοντες· ἀλλ'
ὡς ἔτυχεν ἐκείνοις φρονοῦντες ἄρτον ἐσθίειν·
πῶς ἐμέλλομεν ταῦτα περιποιούμενοι ἐλέγχειν·
οὐ λέγει δὲ ὁ χριστὸς ὅτι καλῶς ποιοῦσι νῦν
παραβαίνοντες ἢ μὴ ἐκείνους πρεσβυτέρους
ἐρωτήσαι· οὐδὲ ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ πο-
τοῦ καὶ τὸ ὑπὸ νόμον μένειν. ἢ μὴ κοινοῦν
πρεσβυτέροις ἢ τιμᾶν ἐκεῖνους μόνον· οὐδὲ
πάλιν καὶ κηρύττων πρεσβυτέροις
παραβαίνουσιν. ἢ μὴ κοινοῖς λόγοις δῶρον
καὶ ὑπὲρ ἀλλ' ἀπατῶσι· ἀλλ' αὐτὸ δὲ
καὶ μὲν ἐπιτιμῶντας τοῖς πρεσβυτέροις. καὶ ἐπιτιμᾷ
δὲ· τοῖς κατὰ νόμον ἐκβάλλουσι πρε-
σβυτέρων. ἢ καὶ μηδαμοῦ τούτων μέμνηται·
ὁ δὲ κύριος ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· διατί
καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐν-
τολὴν τοῦ θεοῦ· διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν·
ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο· τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν
μητέρα· καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα· θανά-
τῳ τελευτάτω· ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ
τῷ πατρί· ἢ τῇ μητρί· δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐ-
μοῦ ὠφεληθῇς· οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα
ἑαυτοῦ. καὶ ἠκυρώσατε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ·
διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν· τί δέ ἐστιν ὅ,
τι ἃν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ δῶρον ὃ ἐὰν
ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς· οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν
πατέρα ἑαυτοῦ· ἔλεγον δὲ παρὰ τοῖς νέοις

λβ

ε ς

περὶ παραβάσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ θ(εο)ῦ:

προσέρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύ-
μων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι. Τίνος
ἐπισημαίνεται λέγων, ἐπειδὴ κατὰ μὲν [illegible]
[illegible] οὗτοι ἐν φυλαῖς ἅπασιν δὲ ἐσπαρ-
μένοι· ἀλλ' οἱ τὰ Ἱεροσόλυμα οἰκοῦντες καὶ μεί-
ζονα τιμὴν ἔχοντες, πονηρότεροι τῶν
ἄλλων ἦσαν, ὡς πλείονος ἀπολαύοντες
τιμῆς· ὅθεν καὶ μείζονα τῦφον ἐκέκτη-
ντο. τὸν καιρὸν δὲ ἐπισημαίνεται μετὰ τὸ [illegible]
[illegible], ἵνα μάθῃς τὴν ἄφατον αὐ-
τῶν πονηρίαν· ὅτι ἰδόντες ἐκ μόνης τῆς
ἁφῆς τοῦ κρασπέδου τοὺς ἀρρώστους θερα-
πευθέντας· οὐδὲ οὕτως τῆς πονηρίας ἐπαύ-
σαντο· ἀλλ' ἔρχονται [illegible]
[illegible]· οὐ παραβαίνουσι τὸν νόμον Μωϋσέως· ἀλλὰ
τὴν τῶν πρεσβυτέρων παράδοσιν· ὅθεν καὶ
[illegible] καὶ [illegible]· καὶ γὰρ
τοὺς Μωϋσέως [illegible]
[illegible] προσθῆναι· [illegible]
[illegible] αὐτοὶ προσέθηκαν· οἷον δὴ καὶ τοῦ-
το καὶ τὸ μὴ δὲ [illegible] χερσὶν ἐσθίειν·
τό [illegible] τὸ καὶ
αὐτοὺς [illegible]· τοῦτο δὲ ἐνόμιζον.
[illegible] ἦσαν [illegible], ὥστε καὶ
αὐτοὶ νομοθετεῖν· [illegible]
[illegible]· ὅπως μὴ φυλάττεσθαι
αὐτῶν ἐντολάς· [illegible] παρ[illegible]
[illegible]· διὰ τοῦτο δὲ αὐτῶν περὶ τούτου
[illegible]· [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible]
[illegible] κατηγορήσωσιν αὐτοῦ·

ὡς μέλλον ἕξουσαν ἀθρόον ἐμπεσεῖν αὐτὴν δι' αὐτούς·
διὸ καὶ ἐπήγαγεν· τυφλὸς τυφλὸν ἐὰν ὁδη-
γῇ· ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἐμπεσοῦνται·
Χρὴ δὲ γινώσκειν· ὅτι οὐχ οἱ φαρισαῖοι μόνοι
ἐσκανδαλίσθησαν· ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐ-
θορυβήθησαν· ἐπειδὴ δὲ οὐ λεγομένων εἰς
πρὸς τὴν τοῦ ἐξοικοῦ προσώπου. ἐπὶ τῶν ἑρ-
ξ ἑρμηνείας ἐκείνας μαθεῖν ἐπεὶ οὐ λόγον τό· ὅ
τι γὰρ τοῦτό ἐστιν. ἀκούσωμεν ἡμεῖς ὃ σημαίνε-
ται. ὁ θερμὸς καὶ πανταχοῦ προφθάνων
προσπροσέλθων μαθητής· φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολὴν ταύτην· τὸν ἐπὶ τῇ λέξει θόρυβον
ἐκκαλύπτων. διό, καὶ ἐπιτιμᾷ αὐτοῖς λέγων·
ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε· ὅμως ἑρμη-
νεύει αὐτοῖς τὴν παραβολὴν λέγων· ὅτι πᾶν
τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν
χωρεῖ καὶ ταῦτα ἐξ ἡμῶν. κατασκευάζει δὲ τὸ εἰρη-
μένον. ἀπὸ τῆς κοινῆς φύσεως, καὶ γὰρ οὐ
δὲ αἱ κλῖναι τὸ πρότερον. καὶ γὰρ ὁ μὲν μένει ἐ-
τῆς. τοσοῦτον χρόνον ἀφίησιν, ὅσον ἂν ἔν-
δον ἐπιτήδειον γίνεται. ὅταν δὲ ἐξέλθῃ
οὐκέτι. ἐὰν ἐπεργάσηται κατὰ λοῦ εἶναι
θαρὸν εἶναι τὸν καιρὸν τὴν κατασχέσεως ἅμα
μέτρον· τὸ δὲ ἐκ τῆς καρδίας ἐξιὸν ἔνδον μένει
καὶ ἐξελθὸν κοινοῖ. οὐ μένον τὰ μόνον· χρὴ
δὲ καὶ τοῦτο ἡμᾶς τηρεῖν. καθαρὸν δὲ
τὴν χάριν· μάλιστα δὲ ἡ καρδία ἐκ καιροῦ. ὥστε
εἶναι ἡμᾶς σώζειν· καὶ σπουδάζομεν
τιμῆσαι, λόγους καρδίας ζητοῦντες. καὶ τα-
χέως ἑαυτοὺς διορθοῦν· ποτὲ δὲ ἀμε-
λόγου, καὶ εἰς οὐδὲν τοῦτο λογίζεσθαι·

σεως ὡς σχήματι καταφρονουμένῳ τῶν γινομέ-
νων· οἷον, ἡ τῆς ἡ πέπλ(?) τοῦ Θεοῦ υἱοῦ. δεσπόται
τὸ προσκυνητὸν τοῦτο, σχῆμα· ἢ τὸ μονόσχημον.
ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον· ἐπεὶ γὰρ ἐν προσόψει ὁρᾶται.
δῶρον ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο δέ, θέλησις ἐξ ἐμοῦ
ὀφείλει θελῆσαι καὶ οὐ δυνάσαι λαβεῖν. καὶ
διὰ τοῦτο ἐπιτεύξεται ἐγκλήματος κακόν. οὕτω γὰρ
τοῦ Θεοῦ προσάγειν. καὶ τοῦτο γινώσκει ὀνόμα-
τι τὴν προσφορὰν ἀποστεροῦν· τοῦ γε-
γεννημένους προφάσει τοῦ Θεοῦ ὑβρίζομεν·
καὶ τὸν Θεὸν διὰ τούτων γεγεννημένους·
Ὅθεν καὶ τὸν προφήτην ἡ στρέψον ἁγί(?)· ἀ-
μας· ὅθεν προσάγων ἀφαιροῦντας αὐτοὺς τὴν
καλύψαν, ὅτι τῶν τοῦ Θεοῦ καταφρονοῦσι.
διδάσκοντες ἐπὶ ταῖς ματαιοδοξίαις γυ-
ναικῶν· διό, καὶ ἐπιτρέπεται αὐτοὺς λέγων·
προσκαλεσάμενος ὄχλον εἶπε τὸν λόγον μου μὴ ὁμοθῶ(?)·
ὅτι οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον· ἀλλ᾽ αὐτὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ
στόματος· οὐχ ἁπλῶς δὲ τοὺς ὄχλους προσ-
καλεῖται· ἀλλ᾽ ἵνα προσεκτικωτέρους ποιῇ.
συνίετε γάρ φησιν. τουτέστι προσέχετε·
καὶ μᾶλλον ἐμοῦ ἀκούσατε, ἢ τούτοις,
τοῖς τὸν νόμον παραφθείρουσιν διὰ
τῶν ἰδίων παραδόσεων· διὰ τί τῶν
ἀποστόλων ἐρωτώντων ὅτι οἱ φαρισαῖοι ἐ-
σκανδαλίσθησαν· αὐτοὺς ἔφη ἄφετε αὐ-
τούς· ἐπειδὴ οἶδεν ὡς τὸ γενέσθαι καταφρο-
νητὰς σκανδάλων. πρὸς δὲ μὴ καταφρο-
νῆσαι. τὸ δὲ ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν
ἐκεῖνοι τὸν πλοῦτον αὐτῶν σχίζοντα αὐτῶν

Χ παραπροσάπτει δέ· αὐτὴν ἐκβάλλειν. ἡ μαθητῶν
ἐκποιοῦσα πορευομένη ἐκφοροῦσα. ποῖ
ἄρα μὴ περὶ μὲν ταύτην ἐκβάλλεται. καὶ οὐ
γὰρ ἐξελθοῦσα τὴν θυγατέρα σου. διὰ τὸ ἐκ
μὲν ἀποστῆσαι ἐκ τῶν προσώπων ἡμῶν. ἀλλ᾽ ἡ
κερδαίνομεν. τὴν γυναῖκα προσερχομένην.
καὶ μετὰ τοῦ τοσοῦτον οὐχ ὑπερέσχε γυναικὸς
μητρὸς θυγατρὸς μαινομένης. προσέρχε
ιε ται τοσαῦτα κράζουσα, ἔμπροσθεν τοῖς μὲν
οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον· ὅτε δὲ καὶ ἀ
πεκρίθη δυσαρεστότερον ἐξαπορῆσαι αὐτὴν
λόγον ἔφησεν. τὸ οὐκ ἀπεστάλην, ἡ μὲν ἤλθε
αὐτοῦ προσκυνοῦσα λέγουσα κύριε βοήθει
μοι. ὅτι οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων καὶ δοῦναι τοῖς κυναρίοις·
διασπαράττεται ἐλεεινῶς ἀπὸ δεινοῦ ρουσα προ
κ. ἡ μᾶλλον ζητεῖ αὐτῆς τὴν φιλοσοφίαν·
οὐ γὰρ ἐκείνου κολακεύουσα τοσαύτην γυναῖ
κα ἀρέσκειν· ὁ δὲ οὐχ ὑπεξίσταται τὸ
περὶ ἑαυτῆς αὐτῇ. ἀλλ᾽ ἐκείνας ευ μένουσα
ἐμπαθῶς λέγουσα ναὶ κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνά
ρια ἐσθίει. οὐ καλῶς. μετὰ ταῦτα ἐπαινεῖ·
Χ χρὴ δὲ ... μετὰ τὴν ... αὐτῆς
καὶ τὴν ... φρόνησιν. αὐτὸς μὲν
γὰρ τὸ ... Ἰουδαίους ἐκβάλλειν·
αὐτὴ δὲ οὐ κυρίως ... τούτοις. ἀλλ᾽ ὡς καὶ
κύριος ... τοσοῦτον οὐκ ἠθέλη
σε ... τοῖς ... μόνοις. καὶ αὐτὴ
μὲν οὕτως. ὁ δὲ Χριστὸς προσμαρτυρήσας
αὐτῆς τὴν πίστιν. γυνὴ ... ἡ πίστις
... καὶ ἰάθη ... αὐτῆς

δ' ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐς τὰ μέρη τύρου καὶ σιδῶ-
νος· ὅπως ἐπειδὴ ἐκ περιτομῆς [illegible] τῶν
παρατηρήσεως τοὺς ἰουδαίους ἀπαλλά-
ξῃ· ἀκολούθως καὶ τοῖς ἔθνεσι θύραν
[illegible] καὶ πρὸ τούτου
μὲν τοῖς μαθηταῖς εἰς ὁδὸν ἐθνῶν
μὴ ἀπελθεῖν μηδὲ κηρύξαι· αὐτὸς δὲ ἐν
περιέρχεται. οὐχ ὡς κηρύξων· ὅπερ οὖν καὶ ὁ μάρ-
κος αἰνιττόμενος ἔλεγεν. ὅτι καὶ ἐκρύβη
ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἐλάνθανεν· ὥσπερ γὰρ τὸ
μὴ πρώτοις αὐτοῖς προσελθεῖν τῆς ἀκολουθίας
τῶν πραγμάτων ἦν, οὕτως τὸ προσελ-
θόντας ἀπελαύνειν ἀνάξιον τῆς αὐτοῦ φιλαν-
θρωπίας ὑπῆρχεν. εἰ γὰρ τοὺς φεύγοντας
[illegible] ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς διώ-
κοντας [illegible] Χριστὸς [illegible]
πῶς [illegible] εὐεργεσίας ἀξία ἡ γυνή. ὅτι περὶ ἀξίαν ἑαυτὴν νομίζουσα.
οὐκ ἐτόλμησεν εἰς ἱεροσόλυμα ἐλθεῖν. ὅ-
τι γὰρ ἦν καὶ τοῦτο περὶ ἑαυτὴν [illegible] ἀπ-
[illegible] καὶ ἀπο-
[illegible]. καὶ ἐκ τοῦ
ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῆς ἐξελθεῖν. [illegible]
καὶ [illegible] ὅτι ὅτε ἐξῆλθεν
ἐκ τῶν ἰουδαίων ὁ χς̅. τότε αὐτῷ προσελ-
θεῖν [illegible]. καὶ αὐτὴ ἐκ
τῶν ὁρίων αὐτῆς ἐξελθοῦσα· ἐπιλαθοῦ
γάρ φησιν τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ
πρς̅ σου. καὶ γὰρ ὁ χς̅. ἐκ τῶν ὁρίων αὐτοῦ
ἐξῆλθεν. καὶ ἡ γυνὴ ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῆς.
καὶ οὕτως ἐδυνήθησαν συντυχεῖν ἀλλήλοις·

[illegible]

ε
περὶ τῆς χαναναίας

ὁ δὲ λαὸς ὁ τῆς ἡμέρας ἐγχώ(?), περιεσώσατο τὴν δι- λε

καὶ ὁσοῦ μὴν κηρύξαι(?)· πλέον τῶν γραμμα-

τέων καὶ φαρισαίων, τοῦτ᾽ ἔστιν ὑπὲρ τοὺς

δοκοῦντας ἄρχειν. τί δή ποτε ἕτεροι(?) μέν· ε ωτ ΠΤ επα αρτω

Τούτων οἱ ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτοὺς λυποῦντες τοὺς

ὄχλους, γινώσκουσι(?) καὶ ταῦτα τρισὶ παρα-

μένουσαν ἡμερῶν· ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ(?) τοῦ λοι-

ποῦ ἐγένοντο, ἢ καὶ διὰ τὸ ὁρᾶν αὐτοὺς τοὺς

ὄχλους οὐ σφόδρα αἰσθομένους τοῦ λιμοῦ·

καὶ γὰρ ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τοῖς γενομένοις

θαυματουργίαις· διὰ τί δὲ ὁ φιλάνθρωπος(?), οὐδὲ

τὴν πρώτην οὐδὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, ἀλλ᾽

ἐν τῇ τρίτῃ τὴν αὐτοῦ ἐπαγγελίαν(?) ἔσχον(?)

τοῖς ἐπιδημοῦσιν(?)· ἐπειδὴ δὲ ἧκον(?) ἐκεῖ, αὐτοὺς

ἔχειν τι [illegible] πρὸς [illegible]· καὶ ὅτι ἐκ τούτου ἀνή-

λωτο. τοῦτο ποιεῖ ἵνα μὴ [illegible] πρότερον

χρείαν ἐγνωρισμένοι(?), μετὰ πολλῆς [illegible]

μιᾶς τὴν χάριν δέξωνται· δηλοῦντες ὅτι

καὶ πόρρωθεν ἀφικνοῦνται(?)· καὶ οὐδὲν αὐ-

τοῖς λοιπὸν ἐγκαταλέλειπτο(?) [illegible] ἢ μαρ-

[illegible] εἶπεν ἐν τῇ ὁδῷ. τί μὲν οὖν [illegible]

Οὐκ ἤθελεν ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις. οὐ

ποιεῖ τὸ σημεῖον ἁπλῶς, ἀλλ᾽ ἐρωτᾷ· ἵνα καὶ ἐ-

ρωτήσας ταύτῃ καὶ αὐτοὺς ἐκπλήξῃ(?). προσεχεῖς(?)

καὶ [illegible] ποιήσῃ τοὺς μαθητάς. καὶ ταῖς

αὐτῶν [illegible] ἐπιδείξοντες [illegible] πρότε-

ρον θαύματος, τῶν μαθητῶν [illegible]· προσδε-

χόμενοι καὶ λέγοντες πόθεν [illegible]·

ἀλλ᾽ οὐδὲ οὕτως συνῆκαν τῇ ἐρωτήσει [illegible]

τὴν αἰτίαν. ὅλως [illegible] ἔρχονται(?)· ἐπι-

λανθανόμενοι τῶν [illegible]· καίτοι γε

ἀπὸ τῶν ὅρων ἐκείνων· τοσοῦτον ἰσχύει
προσεδρία εὐχῆς· ὃ γὰρ οἱ ἀπόστολοι ἀνύ-
σαι οὐκ ἴσχυσαν, ἡ πορνεύσασα καὶ αὕτη
αὐτὴ ἤνυσεν· καὶ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων
παρ' ἡμῶν βούλεται μᾶλλον ἢ τῶν ὑπὲρ ἡμῶν
ἀξιοῦσθαι· καίπερ ἐκείνων ὑπὲρ ἡμῶν. καί-
τοι μείζονα παρρησίαν εἶχον οἱ ἀπόστολοι
ἀλλ' αὕτη πλείονα καρτερίαν ἐπεδείξατο αὐτή·
γάρ τι τοῦ τέλους κρινομένη μετὰ τοσαύτης
καρτερίας ἐκ τοσούτου ἐκάλουσεν. τοιοῦτον ἡ ἀθρόος
προσεδρεύουσιν αὐτῷ ἀρρώστοις. εὐθέως γὰρ
ὑγιεῖς ἀπεδείκνυντο· οὐκ ἐκεῖθεν δὲ μόνον ἐπὶ τοῖς
ἐκείνοις οὗτοι. καὶ γὰρ οἱ πρότερον ἐκείνων
αὕτη. ἀλλὰ μεῖζον τῶν ἀποστόλων ἰουδαίων ἐπ-
εφράζετο τὰ ὀνόματα. καὶ πᾶσαν αὐτῶν
πολιτείαν εἶχεν ἐπ' ἄρτον φασίν. ὅσα γὰρ ἀν-
τιρρήσεως εὐεργετεῖται. τοσοῦτον καὶ
μεῖζον ὑπακούουσι τῆς χάριτος ἀγνωμο-
σύνης, καὶ μὴ ἐθελήσαντες τὴν τῆς μείζονος
κρίσεως. διὰ δὴ τοῦτο καὶ οἱ πλέον τῶν
τοῖς ἑτέροις μᾶλλον κολάζονται. ὅπερ
τῶν καλῶν. ὅτι μηδὲ ἐπὶ σμικροῖς ἴασιν γε-
νομένην ἡμέραν. μὴ γάρ μοι λέγε ὅτι δέδω-
κας ἐλεημοσύνην. ὃ γὰρ μὴ κατ' ἀξίαν
δέδωκας, οὐδὲ οὕτως διαφεύξονται τὴν
κόλασιν. οὐ γὰρ τοῦ μέτρου τοῦ διδομέ-
νου κεῖται ἡ ἐλεημοσύνη κρινομένη. ἀλλ' αὐτὴ
διατίθησι τὴν γνώμην. ἡ δὲ οἱ ἐκεῖνοι δὲ
παρέχοντες δι' ἐκείνων διδόασιν, μὴ κα-
τ' ἀξίαν διδόντες. πολλῷ μᾶλλον οἱ τὰ ἱ-
μάτια γυμνοῦσι τοσοῦτον. προσκαλεῖται

λδ

ε ω
Π τ ἰάσ(εως) τῶν ἀσθενῶν

αὐτῶν διελέγχει· ἵνα σιωπήσωσιν ἐλέγχων.
ἀμφότερα κατὰ τὸ σχῆμα κακίας μου καὶ τούτου· ὁ
μὲν καὶ ἐπὶ τούτῳ τὴν ἀφασίαν αὐτοῦ δεί-
μαιναν ἐπὶ τοῖς κειμένοις. καὶ τὴν συγκατάβασιν τῶν
ἐξουσίας. ὅτι αὐτῶν δυνατὸν καὶ οὕτως κε-
χειρῶσθαι τὰ τοιαῦτα θαυματουργῆσαι· οὐδὲ
γὰρ μικρὸν αὐτοῖς ἀριθμὸν ἦν τὸ τὸν ἀριθμὸν
διατηρῆσαι καὶ τότε καὶ νῦν. ὡς ἐπιμελῶς
ἐπὶ τῶν γραμμάτων τῆς γῆς ἐφθάσαν ἀφῆκαν
τοῖς ἑταίροις μετὰ ἀδελφοῦ θαῦμα. διὰ τοῦτο
ὁ θεὸς ἀφῆκε τοῖς ὄχλοις ἀρχὰς διηγεῖσθαι
ῥαμμίδος ἐφθέγγοντο ποιεῖν· οὐ δὲ γὰρ
ἀλλ' ἐπιτολογίαν ἵνα μὴ ἀκολουθήσωσιν αὐ-
τῷ· καὶ γὰρ τὸ θέλον αὐτὸν πειράζοντες
ποῖον σημεῖον οἱ φαρισαῖοι καὶ ὅσοι ἄλλοι
καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπεζήτουν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπι- λϛ
δειχθῆναι αὐτοῖς· ἢ στῆναι τὸν ἥλιον,
ἢ τὴν σελήνην χαλινῶσαι· ἢ κεραυνοὺς
κατενεχθῆναι. ἢ τὸν ἀέρα μεταβαλεῖν. ἢ ἄλλο
τι τοιοῦτον ποιῆσαι· ὁ δὲ ὥσπερ αὐτοὺς ἐρωτᾷ
αὐτοῖς· ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκε-
τε· τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ γινώσκε-
τε. τοῦτο δὲ λέγει· ὅτι ὥσπερ καὶ μὲν ἐπὶ τοῦ
οὐρανοῦ ἄλλο μὲν σημεῖον τοῦ χειμῶνος· ἄλλο
δὲ τῆς εὐδίας· καὶ οὐκ ἄρτι τὸ σημεῖον ἰδεῖν
τοῦ χειμῶνος γαλήνην ζητεῖς· οὐδὲ
ἐν γαλήνῃ χειμῶνα. οὕτω καὶ ἐπὶ ἐμοῦ νοη-
θῆναι χρή· ἄλλος γὰρ οὗτος ὁ τῆς ἐμῆς πα-
ρουσίας καιρός, καὶ ἄλλος ὁ μέλλων· νῦν
χρεία τούτων τῶν σημείων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς·
τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ· ἐκεῖνα τεταμίευται τῷ και-
ρῷ.

περὶ τῶν ζητούντων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σημεῖον

πολλοῖς ἐπαίνους καλῶς· ὅθεν καὶ τυχεῖν αὐτοὺς ὁ
κόσμος τὸ θαῦμα· πρὸς τὸ μὴ δεῖν διὰ τοῦ πει-
ράσαι αὐτοὺς τοῦ διακονοῦντος τοῦ προφήτου
τοῦ· καὶ διὰ τοῦ ξύλου· καὶ διὰ τοῦ καρπώσασ-
θαι τοὺς καρπούς· καὶ ὡς ἄνδρα πρᾶον, οὕτως
καὶ μῦθον ἐρημίας ἀπολαμβάνειν· καὶ οἱ μὲν
ἀσθενεῖς λογισμοὶ τοῦτο θέλουσι· τὸ δὲ σύμπαν
ἔργον καὶ ἐπιτεύξεως ἀγῶνος ἐγένετο· ἤγουν
μὴ ἐλθεῖν τὸ πῦρ καὶ ἐκδικήσων ὅτι ἀ-
πὸ τῆς ἀκοῆς ἐκ μακροῦ ἐν τούτοις· τοῦ ἀρ-
τοῦ ὑπομονῆς· διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἐπὶ τῶν ἐ-
κείνων ἀρτίως οὐ κέκοσμοι οἱ ἀπόστολοι ὥσπερ
ἐν πυρὶ θέλειν ἐπὶ τὸ μὴ ἐγκείσθαι· ὅτι καὶ τὰ
ταῦτα δεῖν κρατοῦσι τούτους· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκ μι-
κρῶν ὑπάρχουσι γνώριμοι· ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ τὸ κρεῖττον κατανικῶν προσέθηκαν·
Χρήματα καὶ τοῦτο ἐν αὐτοῖς τῆς ἐξουσίας
χωρίς· ὡς καὶ γὰρ ὁ κρείττων·
ὡς εἶναι δύο τὸ μὲν ὅλως ἐξῆς τρό-
πον· οὐ γὰρ ἡμέρα μία παρῆλθε. καὶ τρεῖς
ἡμέρας ἐπὶ διατριβῆς. ἐπειδὴ ἀρτίως
ἔχων τι θέλων, ἐπὶ μὲν τῶν παρόντων ἀρ-
τίων. καὶ τοῖς τε ἐπιτακτικοῖς ὁμοῦ τῶν
χωρίων καὶ ὅλως καὶ πολλοῖς. διὸ δεῖ
καὶ ἐξ ἴσου περιέθηκαν· ἐπειδὴ ἀλλότρια
σχήματα ὑπάρχοντα καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἀρτίως.
ἐν πυρὶ δοκιμαζόμενοι τοῦτο ἐπὶ μαρτυρίᾳ.
ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζονται καὶ ἐξ ἴσου κα-
θαίρονται. ἐκ μικροῦ τούτου ἡ μακροθυμία ἤγουν
τοῦ σκοποῦ ὅσα ἐκεῖθεν αὐτοῖς ἐγγίνεται τοῦ
ἔργου. διὰ τοῦτο καὶ διαφορὰ τῆς ἡμέρας

+

ἐν ὧ παραδέδεικται τὸ μὲν ἐπαινοῖς ἢ τὸ ἐγκλήμασι. καὶ τὸ δὲ
μένον ἐν μὲν ἐγκλήμασι τοῖς διαφερομένοις αὐτῶν·
τί δὲ διελογίζοντο· ὅτι ἄρτιον οὐ λέγο-
μεν. ἔστι γὰρ περὶ τὰ καθάρσια τῆς σπουδῆς καὶ
καλῶν ἐπαινούμενοι. καὶ περὶ τὰ [illegible]
παρατηρήσεις· διὸ πάντων ἐπαινεῖν. καὶ σφο-
δρότερον αὐτοῖς ἐπὶ τὴν [illegible]· τί δια-
φιλοτιμεῖσθαι ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγωρίας ὅτι ἄρ [illegible]
οὐκ ἔχει· οὕτως· μόνον δὲ οὐδὲν [illegible]
καὶ τοὺς ζηλωτ[illegible]· ἡ δὲ [illegible] ἐπιτιμᾶ-
μένην. οὐδὲ γὰρ ἀλλ' [illegible] αὐτοῖς
οὕτως ἐπὶ τιμῇ [illegible]· τοῦτο δὲ ὅλον ἐποίη-
σεν, [illegible] περὶ τὸν [illegible]
ὑπολαμβάνει [illegible]· οὐ γὰρ πανταχοῦ [illegible]
πρᾶος [illegible]· ὥσπερ γὰρ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς· οὕτω καὶ ἐπιτιμᾶται, διαφέ-
ρουσι τὴν [illegible] αὐτῶν οἰκονομῶν· χρὴ δὲ
[illegible] καὶ τὴν μεσότητα ἐπὶ τιμῆς.
[illegible] αὐτοῦ ἐπὶ [illegible]· ὃς γὰρ ἀπολαμβανό-
μενος αὐτοῖς ὑπερτιμᾶ ἐπὶ τιμῆς [illegible]
περὶ τῶν ὑπερβαινόντων καὶ τοὺς [illegible]
[illegible]· διὰ τοῦτο δὲ καὶ [illegible]
σιν, καὶ τῶν [illegible] καὶ τῶν [illegible]
τῶν ἄκρων. ὁ μὲν οὖν [illegible] αὐτοῦ
[illegible] παρελθόντων. καὶ [illegible] πρὸς
ἑκάτερον ποιοῦν. τοσοῦτον δὲ ἰσχύουσιν
ἐπὶ τιμῆς καὶ διαφέρειν καθ' ἑαυτοὺς
αὐτῶν τὴν διαφοράν. ὅτι μετὰ τῶν ἐπὶ τιμῇ
[illegible] τοῦτο [illegible]. [illegible] οὖν [illegible]
ὅτι οὐ περὶ ἄκρων [illegible]. [illegible]
καὶ ὅτι περὶ τῆς [illegible] διαφορᾶς

μῶν ὡς ἰατρὸς κέκληθεν(?). τοιοῦτος δὲ καὶ κα-
λούμενος οἶμαι· ὑποκριτὰς δὲ αὐτοὺς καλεῖ καὶ
μῶν· ὅτι ἕτερα μὲν ἔλεγον· ἕτερα δὲ ἐφρόνουν·
οὐ γὰρ διὰ τὸ πιστεῦσαι ἐζήτουν τὰ σημεῖα,
ἀλλ' ὥστε ἐπιλαβέσθαι, ἐπεὶ ἐπείσθησαν(?) ἄν· ὁ γὰρ
τὴν γνῶσιν κεκτημένος(?), οὐκ ἔμελλε καὶ ἐκεῖνα(?) δοῦναι· καὶ
μόνον ταῦτα δούς(?). πολλῷ μᾶλλον ἄν, τούτοις
παρέσχεν· καὶ ὁ τοὺς ζοφώδεις(?), τουτέστιν
ἁμαρτήματα λύσας· καὶ νεκροὺς ἀναστή-
σας· καὶ δαίμονας ἀπελάσας· καὶ τὰ ἄλλα
πάντα· καὶ ἐν τούτοις ὁμιλήσας(?)· πῶς ἄν,
ἐν τοῖς οἰκείοις(?) κροτήροις(?)· πῶς θέλειν(?) ἔμελλεν· μικρό-
τερον γὰρ πρὸς ταῦτα τὸ ἧττον ἀποκρύψαι(?)· ἐσθ-
λίων(?) χαριζόμενος(?)· καὶ κερασμὸν(?) καταμέμψαι(?).
χρὴ δὲ ἐπισκοπῆσαι τὴν πώρωσιν αὐτῶν· ὅτι
περισπώμενοι(?) τοῦ δὲ ἀποτυχόντος(?) αὐτοῖς·
ὅτι οὐδὲ ἐδόκει αὐτοῖς σημεῖον εἶναι τὸ τοῦ
ἰωνᾶ, οὐκ ἐρωτῶσι(?) τί ἐστι(?) τὸ κεκρυμμένον(?)·
νον· ἐπεὶ δὴ καὶ ὁ περιέπει(?) ἦν, οὐκ ἐβούλετο(?) μάτ-
αιον(?) θεῖναι(?) ταῦτα ἐποίουν· διὰ δὴ τοῦτο καὶ αὐ-
τοὺς ἀφεὶς ἀπῆλθεν· διὰ τί(?) ἔμπροσθεν(?)
τοῖς ἀποστόλοις· προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύ-
μης τῶν φαρισαίων. καὶ οὐκ εἶπεν προσέχετε
ἀπὸ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν· ἐπεὶ δὴ ἐβού-
λετο ἀναμνῆσαι αὐτοὺς τῶν γεγενημένων ση-
μείων· ᾔδει γὰρ αὐτοὺς ἐπιλελησμέ-
νους· καὶ περὶ δὲ(?) ἀκολουθίας(?) τοῦ θαύματος γενομέ-
νου. λέγω δή, τοῦ πλεονασμοῦ τῶν πέντε
ἄρτων καὶ τῶν ἑπτά. καὶ τὸ μὲν ἁπλῶς ἐπιτι-
μῆσαι αὐτοῖς· οὐκ εὔλογον εἶχεν(?)· τὸ δὲ
ἀφορμὴν παρ' αὐτῶν λαμβάνοντα, οὕτως ἐπιτι-
μῆσαι.

ες
λζ
Π(ερὶ) τ(ῆς) ζύμης τῶν φαρισαίων

ταῦτ᾽ ἀποδέξασθαι. τὸ γὰρ καινὸν εὑρεῖν αὐ-
τοῖς προσάγει ταύτην· καὶ οὐκ ἦν ἐπιτι-
μᾶσθαι λέγουσι μὲν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φα-
ρισαῖοι εἶναι· καὶ τοίνυν· οὗτοι αὐτὸν πολ-
λάκις προσῆλθον καὶ δὴ ἐπελάβοντο. ἀλλὰ
τί φασι; λέγουσι μὲν οἱ ἄλλοι εἶναι· τὴν τοῦ
πλήθους ἀγνωσίαν, τὴν ἀδιάκριτον
ἐξετάζοντες· ἦν γὰρ καὶ πολλὰ τὰ πράγμα-
τα τοῦ δεσπότου ἐκείνου, ἀλλ᾽ ἀπομηκύνει
ἀπολλ αὐτόν· ἐπεὶ μὲν δὲ πολλοὶ ἐδέχοντο
τὴν κολακείαν· τὸ μὲν δὲ ἀληθοῦς ἑαυτὸν μὴ ἐπι-
στρέφοντα μὲν ἀπολογούμενος τὴν οἰκονομίαν
ὁμολογῆσαι καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ πολλα-
χοῦ τοῦτο ποιεῖ· μάλιστα, τὸ ἐπαινεῖν αὐτὸς
τὴν ἀπόλαυσιν κεκρυμμένην δόξαν τοῦ πατρὸς
τό τε καὶ αὐτὸν εἶναι ἐκεῖνον· καὶ εὐθέως πρὸ
πάντων ὁ πέτρος· τὸ στόμα τῶν ἀποστό-
λων· ὁ πανταχοῦ θερμός· ὁ τοῦ χοροῦ
τῶν μαθητῶν κορυφαῖος· προπηδᾷ
καὶ προλαμβάνει· καὶ φησίν· σὺ εἶ ὁ χ(ριστὸ)ς
ὁ υἱὸς τοῦ θ(εο)ῦ τοῦ ζῶντος· διὰ τοῦτο δὲ αὐ-
τὸν ὁ χ(ριστὸ)ς μακαρίζει· ὅτι οὐχ ὡς οἱ ἄνθρω-
ποι· οὐδὲ ὡς ὁ μαθὼν ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐ-
τὸν υἱὸν θ(εο)ῦ. ὡς εἶναι τῶν πολλῶν· ἀλλὰ
γνήσιον υἱὸν ὄντα τοῦ π(ατ)ρὸς καταξιῶσαι κα-
θάπερ αὐτὸν ὡμολόγησεν· ὡς εἶναι τὴν
αὐτοῦ προσεγγίζουσαν οὐσίαν· διὰ τοῦτο
δὲ καὶ τὸ ὄνομα καλεῖ πέτραν αὐτοῦ ὡς ἂν δι-
κηρύσσει μὲν ὁ χ(ριστὸ)ς· ἡ μακαρίζει διὰ τὸ εἶναι τὸν
πέτρον μόνον θερμὸν ἐραστὴν αὐτοῦ. φησὶ γὰρ ὡς
καλέσαι ὑμᾶς ἐπὶ σὲ τὴν χάριν ἣν τοῦ

καὶ τῶν ἡμίσεων [illegible] καὶ τῶν [illegible]· καί τοι τοῦ
τοιούτου μέλλει γίνεσθαι παρ' ἡμῖν. Ὅθεν καὶ δέον
ἡμᾶς [illegible]· [illegible] τιμὴ
[illegible] ἐργάσασθαι· [illegible]
[illegible] αὐτοῖς ἀπολαύσωμεν [illegible]
[illegible] ὄντας [illegible]
[illegible] καὶ τῶν [illegible] ἀπολαύσομεν.
[illegible] τοῖς [illegible]
ὀλίγον [illegible] μᾶλλον [illegible] φροντί-
ζειν. ἀλλ' [illegible] αὐτῶν [illegible]·

λη
ἐς
π(ερὶ) τ(ῆς) ἐν Και-
σαρείᾳ τ(ῆς) ἐ-
περωτή-
σεως:-

διὰ τί ἀπὸ τοῦ κτίστου [illegible] Φιλίπ-
που; ὅτι γὰρ καὶ ἑτέρα ἦν ἡ τοῦ Στράτωνος· ἐν ἐ-
κείνῃ μὲν οὐκ ἐρωτᾷ αὐτοὺς ὁ Χ(ριστὸ)ς· [illegible] μαθη-
τὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄν-
θρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀν(θρώπ)ου· πόρρω
τῶν Ἰουδαίων ἀπαγαγὼν αὐτούς, ἵνα πάσης
ἀπαλλαγέντες ἀγωνίας, μετὰ παρρησίας
φθέγξωνται τὰ κατὰ διάνοιαν ἅπαντα. διὰ
τοῦτο ἐρωτᾷ μὲν καὶ οὐκ εὐθὺς τὴν αὐτῶν [illegible]
[illegible] αὐτοῖς· οὐκ ἐρωτᾷ τὴν αὐτῶν
γνώμην [illegible], ἀλλὰ τὴν τῶν πολλῶν·
[illegible] ἐρωτᾷ [illegible]
[illegible] ἀρχιερεῖς [illegible]
μονον· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν αὐτῶν [illegible]
τοῖς πολλοῖς [illegible]
[illegible]. οὐδὲ [illegible] τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ
[illegible] ἀλλ' ὅτε [illegible] πολλὰ
ἐποίησε. καὶ περὶ πολλῶν αὐτοῖς [illegible]
[illegible] καὶ ὑψηλῶν δογμάτων καὶ
τῆς αὐτοῦ θεότητος. καὶ τῆς πρὸς
τὸν πατέρα ὁμονοίας, πολλὴν παρέσχεν

ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν. καὶ
πολλὰ παθεῖν καὶ τὰ ἑξῆς. ἀπὸ τότε
πότε· ὅτε ἐνέπηξεν ἐν αὐτοῖς δόγμα· ὅτε τὴν
ἀρχὴν τῶν ἐθνῶν εἰσήγαγεν. ἀλλ' οὐδὲ οὕτως
συνίεσαν. καὶ γὰρ πολλῷ [illegible] ἐνόμιζον
εἶναι, τὸ μὴ ἀποθανεῖν αὐτόν. διὰ τοῦτο τῶν
ἄλλων θορυβουμένων καὶ ἀπορούντων. ὁ
μὲν Πέτρος θερμὸς ὤν, μόνος τολμᾷ ἀντει-
πεῖν τοῦτο διαλεχθῆναι. καὶ οὐδὲ παρρησίᾳ.
α ἀλλὰ κατ' ἰδίαν λαβών. τουτέστι τῶν λοιπῶν
ἀποχωρισθεὶς μαθητῶν. καὶ φησίν· ἵλεώς
σοι· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. διὰ τί, ὁ ἀποκαλύ-
ψεως τυχὼν καὶ μακαρισθείς, οὕτω ταχέ-
ως ἐξέπεσε καὶ ἐσφάλη, ὥστε φοβηθῆναι
αὐτὸν τὸ πάθος. ἐπειδὴ οὐκ ἐκεῖνα ᾔτει καὶ
ἐκίνει περὶ τούτου ἀποκάλυψιν. ὅθεν καὶ ἐκ
τούτου μανθάνομεν, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνα οἴκο-
θεν ἐφθέγξατο. ἀλλ' ἐκ [illegible] ὑπὸ ἀπο-
καλύψεως. τὸ δὲ οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ
τὰ τῶν ἀνθρώπων δηλοῖ· ὅτι ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ
καὶ γηΐνῳ τὸ πρᾶγμα ἐξετάζων, ἐνόμιζεν
αἰσχρὸν εἶναι αὐτῷ τὸ παθεῖν. καθαπτόμε-
νος δὲ αὐτοῦ ὁ Χριστός, δείκνυσιν ὅτι τοῦτο παθεῖν
τί κακοῦ διακόνου γνώμης [illegible] ἀπαρχῆς μὴ δὲ
τὸ ἐπιτιμῆσαι τὸν πρότερον. νομίζοντος
ὁ ἄγγελ[illegible] τὴν δόξαν. τὴν παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ
[illegible] αὐτοῖς. καὶ τὸ κέρδος τὸ ἀπὸ
τοῦ παθεῖν. οὐχ εἶπε [illegible] ὅτι ἐγερθήσεται.
ἀλλ' [illegible] τότε. οὕτως λέγων·
ὅτι τὸ τοῦ Ἰησοῦ [illegible] τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ [illegible]
τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω

ῥήματα· ἀλλὰ μᾶλλον δόγμα τὸ θεῖον, ταῖς
ῥήμασιν ἡμῶν πιστεύσοιεν· τί γοῦν δὲ ἐμβλέπων
Οὐκ αἴτιος ὁ ἀποκαλύψας μόνον· οὐδὲ γὰρ ἦν ὁ μὴ ὁ χ(ριστό)ς,
ἀλλὰ διδακτικὸν ἔργον γίνεσθαι· τοῦτο καὶ τοῖς
ἀλλ' αὐτοῦ ἐστιν ὁμολογοῦντας. ἐπειδὴ δὲ
οὕτω καὶ αὐτὸν πρῶτον δεξάμενον, καὶ ἀμοιβὴν
ὃν καὶ ἐπαγγέλεται μὲν ἐφ' ἧς ἐκεῖνο. πρὸς ἣν
ἐπίστευεν ὡς μέγα μέρος. διὰ τοῦτο καὶ ὁ χ(ριστὸ)ς φη-
σὶ πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ ὥσπερ ἐκήρυξάς μου
τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ τὸν γεγεννηκότα σε ὀνο-
μάζω· καὶ ὥσπερ σὺ υἱόν με ὀνομάζεις, οὕτω κἀ-
γὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. καὶ τὴν αὐτὴν οὐσίαν
τῷ γεγεννηκότι. τὸ δὲ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ ἀντὶ τοῦ
τὸ ἐπὶ τῇ πίστει ταύτῃ καὶ τῇ ὁμολογίᾳ δηλοῖ· καὶ ὅ-
τι περὶ πολλοὺς μέλλουσι πιστεύειν. ἀνίστη-
σιν δὲ αὐτοῦ τὸ φρόνημα. καὶ ποιμένα αὐτὸν
ποιεῖ. καὶ ὅτι πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν
αὐτῆς. εἰ δὲ ἐκκλησίας μὴ οὐ κατισχύσουσιν, φη-
σίν, πολλῷ μᾶλλον ἐμοῦ. διὸ ὅτι ἡ πέτρα καὶ ἐγὼ
δώσω σοι. ὅτι ὁ μὲν πατὴρ ἀπεκάλυψέ σοι
σοι τὸ ἐμὲ γνῶναι, καὶ ἐγὼ δώσω σοι τὰς κλεῖς
τῶν οὐρανῶν δώσω· καὶ διὰ τοῦτο δείκνυσι τὸ
ὁμότιμον καὶ ὁμοδύναμον, τὸ πρὸς τὸν πατέρα.
οὐ γὰρ εἶπεν ὅτι παρακαλέσω τὸν πατέρα· ἀλλ'
ἐγὼ δώσω. διὰ τοῦτο δὲ διεστείλατο αὐτοῖς,
μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ χ(ριστό)ς. ἐπειδὴ
ἐγγυμνάσαι ὅτι οὐ πάντως ἔμελλε τό-
τε πιστεῦσαι ὁ ὄχλος· εἰ γὰρ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀ-
πόστολοι μετὰ ταῦτα ἐσκανδαλίσθησαν· πολ-
λῷ μᾶλλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τότε
ἤρξατο ὁ Ἰ(ησοῦ)ς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς,

μέχρις ὑπερβέβηκε· καὶ τὸ λεγόμενον δὲ ἐταπείνω
σεν ἑαυτόν. μέγα· ὅτι μέχρι θανάτου· καὶ
θανάτου τοῦ ἐπονειδίστου· τοῦτο γὰρ ὁ σταυ
ρὸς σημαίνει· τὸ δὲ ἀκολουθήσων μοι· ἐμ
φαίνει· ὅτι ἐπειδὴ ἐστὶ πάσχοντα τινα
μὴ ἀκολουθῆσαι αὐτῷ· ὅταν μηδ' αὐτὸς πα
σχῃ τις· καὶ γὰρ λῃσταὶ καὶ λοιποὶ κακοῦργοι.
πολλὰ ἀλγεινὰ πάσχουσιν· προστίθησιν
τὴν ὑπόθεσιν· ἵνα δι' αὐτὸν ὑπομένω
μεν· ἔτι δὲ καὶ τοῦτο δηλοῖ· τὸ ἀκολουθεῖν
τῷ χ(ριστ)ῷ· μὴ μόνον ἐν τοῖς ἀλγεινοῖς ἔχειν
ἀνδρείαν· ἀλλὰ καὶ σωφροσύνην· καὶ
ἐπιείκειαν· καὶ πᾶσαν ἐπιδείκνυσθαι φιλο
σοφίαν. τί ἐστι μόνος; γὰρ ἂν ὁ θλιβεὶς τὴν
τ ψυχὴν αὐτοῦ σώσας, ἀπολέσει αὐτήν· περὶ
τὴν παρὰ τὸ δέον σωτηρίαν λέγει· τὴν ἐν
τοῖς κινδύνοις μὴ διὰ φυγὴν· ταῦτα ἀπο
λέσαι ἐκεῖ λέγει· ὁ πονηρὸς οὗ, καὶ τοῖς ὑπὲρ αὐ
τοῦ κινδύνοις γινομένην ἀπώλειαν σωτη
ρίαν ὀνομάζει· οὕτως γάρ φησιν εὑρήσει
αὐτὴν εἰς ζωὴν αἰώνιον· εἶτα καὶ τὴν οἰ
κουμένην ἅπασαν κερδήσῃ ὁ τοιοῦτος; τί
πλέον αὐτῷ ἐντεῦθεν προσγενήσεται· καὶ
θάτερον γὰρ ἐστιν, τοῦ τοῖς κακοῖς ἢ λοιπὸν δὲ
ἑαυτοῦ ἐμπιφέροντος, ἑαυτὸν δὲ ἐν ἐσχά
τοις κακοῖς· οὐδὲν ἐντεῦθεν κερδαίνει μὴ
ἐκ τοῦ δεινοῦ τῆς ἡμέρας. οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ψυ
χῶν χρημάτων ὅταν τὴν παρ... τρυ
φῶσι καὶ πλουτοῦσι. αὐτὴν τὴν μέλλου
σαν ἀπώλειαν ἀναμένει· τί γὰρ δεῖ ὅσῃ αὐτοῦ
μεταφησι τὴν τύχην αὐτοῦ· χρημάτων

ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ· καὶ
ἀκολουθείτω μοι· ὃ δὲ λέγει τοῦτό ἐστιν· ὥσπερ
ὁ [illegible] καὶ μὴ [illegible], οὐ μὴν ἐ-
[illegible] τοῦτο· ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἐ-
[illegible], καὶ τοῦ σώματος τῆς δυσχερεί-
ας [illegible] καὶ ὅλον θόρυβον· ἀλλ᾽ ὅτι οὐ-
δὲ οὐ αὐτοῦ σώματος [illegible], ἐὰν μὲν προσ-
αποθάνῃ [illegible] παραχθῇ [illegible]
[illegible] τὸ δὲ ἐστὶ τὸ σταυρὸν [illegible] ὅτι οὐ μόνον
οὐδὲ [illegible] ἀλλ᾽ [illegible] καὶ [illegible]
τοῦ [illegible] ποιεῖ· οὕτω [illegible] αἰσ-
[illegible] οὕτω [illegible] μόνον· ἀλλ᾽ [illegible]
[illegible] πρὸς τί [illegible]· τοῦτο
γὰρ σημαίνει τὸ [illegible]· καὶ γυμνὴν καὶ
[illegible]· καὶ ἀρχαῖς· καὶ ἀρχομένοις τοῖς
[illegible] τὴν ὁδόν· [illegible]

Ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν· ὅμοιόν ἐστιν ὡς ἀπαρ-
νησάμενος ἕτερον ὁντινοῦν, κἂν τεμνό-
μενον ἴδῃ, καὶ δεσμούμενον, καὶ [illegible]
[illegible] μενον· οὐ παρίσταται· οὐ συνα-
λγεῖ· οὐκ [illegible]· οὕτω χρὴ τὸ πρὸς αὐτὸ
[illegible] ἀλλοτριωθῆς, οὕτω καὶ
ἡμᾶς τοῦ σώματος καταφρονεῖν
τοῦ ἡμετέρου· ἵνα καὶ μαστίζωσιν οἱ ἐ-
χθροὶ [illegible], καὶ ἐλαύνωσιν·
καὶ καίωσιν, καὶ ὅτι οὖν ποιῶσιν, μὴ φεί-
δεσθαι· τοῦτο γὰρ ποιοῦντες, τότε ἑαυ-
τῶν [illegible] φειδόμεθα· ζωὴν γὰρ αἰώνιον κλη-
ρονομοῦμεν· τὸ δὲ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐ-
τοῦ δηλοῖ, τὸ [illegible] ἀπαρνεῖσθαι
[illegible] ἑαυτόν· ἵνα γὰρ μὴ νομίσῃ [illegible] ὅτι

ἦσαν· οὕτω γὰρ ἦν σφοδρὸς καὶ φοβερὸς τοῖς
ἰουδαίοις· ὡς καὶ τὸν ἡρώδην ἐν τούτῳ νο-
μίσαι χαρίζεσθαι τοῖς ἰουδαίοις εἰ ἐκεῖνον
ἀνέλοι· οὐ γὰρ ἂν δὲ οἷον τοῦτο ὁ χριστὸς ἐνομίσθη, ἀλλὰ
μετὰ τὸ ἐξεγεῖραι· οὐ δὲ αὐτὸ μόνον τὰ τῶν μέλλον-
των ἀνέρχεσθαι λέγει· ἀλλὰ ἀμοιβὴν ἀορίστως·
ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστώτων, οἵτινες οὐ
μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ κινάσι λαοῦ αὐτοῦ.
ἰωάννην γὰρ ἀναστήσεσθαι οἱ λοιποὶ οἱ ἀπόστολοι
τῶν· διὰ τοῦτο δὲ προλέγει· ἡμαθεν τὸν ἀριθμὸν
τῶν ἡμερῶν τῆς ἐπιδημίας ἐπιτελεσθέντων,
οὕτως συνεκφοῦσι, καὶ μὲν μετὰ ἐμφανῶς δια-
μονὰς παραγένωνται· τί προσέμεινεν ἐκεῖνον
κὼ καὶ ἠλίαν ἠγνόουν ὄντα· πρὸ τοῦ μέν, ἐπει-
δὴ ἔλεγον οἱ ὄχλοι· οἱ μὲν ἠλίαν· οἱ δὲ ἱερεμί-
αν· οἱ δὲ ἕνα τῶν προφητῶν αὐτὸν εἶναι· διὰ
τοῦτο τὸν κορυφαῖον τῶν προφητῶν εἶπεν
ἰωάννην πρῶτον καὶ ἐπὶ τοῦ θεοῦ ἰδὼν σινιτῶν δού-
λων καὶ τοῦ δεσπότου· δεύτερον δέ, ἐπειδὴ
συνεχῶς ἐμέμφοντο τὸν χριστὸν παραβαίνοντι
τὸν νόμον· ἐνόμιζεν ἀντίθεον λέγουσι
οἱ ἰουδαῖοι· ὅτι οὐδ᾽ ἂν μωϋσῆς ὁμοίως, ὁ
τὸν νόμον δεδωκὼς περὶ ἧς δέησαι τοῦ μένον
αὐτὸν ἀναλοῦ ὡς ἐνόμιζον ἐκεῖνοι· καὶ
οὐδ᾽ ἄν, παρεῖχεν ἄν, αὐτῷ κοινωνοῦσιν καὶ
ἠλίας δι᾽ ὧν περὶ τῆς δόξης καὶ οὐ θεοῦ ἐζηλωκὼς ἦν,
καὶ οὐκ ἄν, ᾗ ἀντίθεος ἦν· θεῷ ἑαυτὸν ἐγκα-
λεῖσθαι, ὅπερ ἔλεγον· ἐπεὶ ἀπέπεσεν ἄν· αὐτὸν
παραγενόμενος· τρίτον δὲ ἵνα μάθωσιν·
ὅτι καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχει καὶ

γὰρ ἂν ἀπολέσῃ τις, κἂν τοιοῦτον, δύνα-
ται ἴσον δοῦναι τὰ ὅμοια· ψυχὴν δὲ ὁ ἀ-
πολλύς, ἑτέραν οὐ δυνήσεται ἀποδοῦναι ψυ-
χήν· ἀλλὰ κἂν μυρίας βασιλείας ὑπάρχῃ· κἂν τὸν κό-
σμον ἔχῃ· καὶ πάντα παράσχῃ· ψυχὴν ἀγοράσαι
μίαν οὐ δυνήσεται ποτέ· διό, παρακαλῶ, πάν-
τα ἄλλα ἀφέντες, περὶ ταύτην ἅπασαν ποιώ-
μεθα τὴν σπουδήν· μέλλει γάρ φησιν ὁ υἱὸς τοῦ
λθ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ
τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐ-
τοῦ. δόξαν δὲ οὐ πρὸς τὴν μέλλουσαν ἔφησεν εἶναι ἐ-
σθαι, μεθ' ἣν μέλλει παραγίνεσθαι· ἣν δὲ ἐκήρυξεν
αὐτοῖς ἐπαγγελίαν, ὡς θέαμα τοῦ μηνὸς αὐτοῖς ἰδεῖν·
+ περὶ τῆς μεταμορφώσεως
Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ φησὶ παραλαμβάνει ὁ
Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ τὸν Ἰωάν-
νην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν· ἄλλος δὲ εὐαγγελι-
ἡμέρας στὴς μετὰ ὀκτὼ λέγει· οὐκ ἐναντιούμενος δὲ
ἀλλήλοις τοῦτο ἔχων, ἀλλὰ καὶ σφόδρα συνᾴ-
δοντες. ὁ μὲν γὰρ καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν
καθ' ἣν, ἀνήγαγεν εἴρηκεν· ὁ δὲ τὰς μεταξὺ τού-
των ἔθηκε μόνον. διατί δὲ τούτους τοὺς τρεῖς πα-
ραλαμβάνει· ἐπειδὴ οὗτοι τῶν ἄλλων ἦσαν ὑ-
περέχοντες. καὶ ὁ μὲν Πέτρος ἐκ τοῦ σφό-
δρα φιλεῖν τὸν Χριστὸν ἐδήλου τὴν ὑπεροχήν·
ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκ τοῦ σφόδρα φιλεῖσθαι· καὶ
Ἰάκωβος δὲ ἀπὸ τῆς ἀποκρίσεως ἧς ἀ-
πεκρίθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ λέγων, δυνά-
μεθα πιεῖν τὸ ποτήριον· οὐκ ἀπὸ τῆς ῥή-
σεως δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων·
τῶν τε ἄλλων καὶ ἀφ' ὧν ἐπλήρωσεν ἅπερ

ἠθετήθησαν, καὶ τοῦ θεοῦ διαρραχθῆς· ἐκ γὰρ τοῦ
ἐστι τοῦ ὅρου τοῦ πῦρ κατεσθίων, καὶ διὰ
τοῦτο οὐδὲν ἀφορισθησόμεθα ἐνταῦθα
ὄντες· τοῦτο δὲ ἐπ᾽ ἐκείνων ὡς θέρμος ἐναργῶς
τοῦ χριστοῦ· ἢ γὰρ καὶ μὴ ἐξ ἠττωμένος ὁ τρό-
πος ἦν τῶν ῥημάτων· ἀλλ᾽ ὅμως ἀπολωλότες θερ-
μότητος γενόμενοι· οὕτως ἀνεβίβασαν σφο-
δρῶς τοῦ χριστοῦ· ἢ καὶ μὴ ἐκ τῆς ὀργῆς καθ᾽ ὅσ-
γ', ὅλου καθάπερ ἦσαν· τὸ δὲ ἐκ τῶν ἀρχῆς ἡμέραι ἦσαν
ὕστερον τοῦτο δηλοῖ· ὅτι πολλῶν κατέσχον
τὸν καιρόν· τῶν αὐτῶν τῶν ὄντων αὐτοῖς ἐκεῖ-
νης γενομένης· καθάπερ γὰρ ὁ φθόρος
μοι· ἐξ ὧν περιλαμβάνουσι σκοτοῦνται μὲν
δόμενοι, οὕτως καὶ τότε οὗτοι ἐκτείνονται· οὐ
γὰρ δὴ ἐγείρει ἀλλ᾽ ἀπέλεγχον καὶ τὸ τῶν ὧν
γνῶν τῶν ἐπ᾽ αὐτῶν ὑπέρογκον, ἐνάργη
τῶν τούτων ὀφθαλμῶν ἀπέθεντο ἦσαν· ἔτι μὲν
Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ἐπειδὴ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀφῆκεν
ὁ σωτήρ· ἐπειδὴ οὕτως ἀφαιρεῖται ὁ θεὸς με-
τὰ ἐξουσίας ἐφθακεν καὶ γνώσεως καὶ τῶν αὐτοῦ.
καὶ πάλιν ὅτι ἐκ τῆς μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ·
καὶ μετέπειτα ἐπ᾽ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀ-
φθαλμῶν αὐτῶν· καὶ ὡς τῶν ἀπὸ ὑπερχόμε-
νος ἐστὶ τῶν μετέπειτα ἦν· ἦν μὲν ἀπολαύοντες
σιν ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ κατὰ μὲν τοῦ ἐσχάτου· διὰ
τοῦτο αὐτοῦ τῶν μετ᾽ ἐκεῖνον κατέχοντι μετὰ
μηδὲν ἐφοστέρων· ἐπειδὴ δὲ φουκῶν οὐκ
καί ... μὲν ἀλλὰ διδάξαι· ὅπου γὰρ
ὁ ... πάλιν, σκοτεινῶν διὰ μυστη-
... ῶν ἐπεὶ τῶν σημείων· διὰ τοῦτο
διὰ ... κατὰ μὲν· ἦν ἐχθρῶν· μετὰ τὸ ἀ
109

τὸν γάμον καὶ τὸν κατακριτήν· διὰ τοῦ-
το καὶ τὸν τεθνηκότα· καὶ τὸν οὐδέπω
τοῦτο παθόντα [illegible] τέταρτον δὲ
[illegible] τοῦ σταυροῦ τὴν δόξαν· καὶ παρὰ
[illegible] τὸν σταυρόν. καὶ ἐκεῖ μου [illegible]
τὸ πάθος καὶ [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible]· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησίν, [illegible]
[illegible] δόξαν [illegible] πρὸ τοῦ [illegible],
τουτέστι τὸ πάθος καὶ τὸν σταυρόν· οὕτως
γὰρ αὐτὸ καλοῦσι. τουτέστι δόξαν ἀλλ' οὐ
μόνον δὲ τὴν ἀπὸ [illegible] αἴτιος [illegible]
σον αὐτοῦ [illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible]· εἴ τις θέλει ὀ-
πίσω μου ἐλθεῖν· ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
ἀκολουθείτω μοι. [illegible] ἀποθα-
νόντα [illegible] τὸν θεὸν [illegible]
φησιν· καὶ γὰρ τοῦτον ἕκαστος [illegible]
αὐτοῦ ἀπολέσας εὑρήσει αὐτήν, [illegible]
μους [illegible]· ὅμως
[illegible]· ὁ δὲ [illegible]
καὶ δι' ἑτέρας δὲ τούτων [illegible], ἀπὸ [illegible]
τὸ μῆκος [illegible]· ἐὰν δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]· διὰ τί [illegible] ὅπου
καὶ οὐκ ἔστιν [illegible]· ἐκεῖ δὲ [illegible]
[illegible] ὅτι δὲ [illegible] αὐτὸν ἀ-
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ. [illegible] ὅρος [illegible]
[illegible] τὴν ἀπαρχὴν [illegible] καὶ τὴν [illegible].
διὰ τοῦτο οὖν [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible]· διὸ καὶ [illegible] γέγραπται· [illegible]
καὶ τοῦτο [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible], [illegible]

οὐκ ἐκέλευσε δὲ· διὰ σταυρὸν μηδενὶ εἰπεῖν ἕως
ἀλλ' ἕως ἂν ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν· ἐπειδὴ δὲ ὁ σταυρὸς
γνωστὸς ἦν ὅτι μέλλει ταῦτα οὐκ ἐνόμιζον σκαν-
δαλισθέντες· οὔτε οἱ ἀπόστολοι, οὔτε πολλοὶ
τοῦ ὄχλου· οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ ἄλλου κατασχεθέντες·
οἱ δὲ τὰς ἀκοὰς κατεχόμενοι τὰ δι' αὐτῶν ἀπο-
λογούμενοι· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγου-
σιν· ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον. καὶ πό-
θεν τοῦτο ἔλεγον οἱ γραμματεῖς· ἐκ γρα-
φῶν μὲν ὁ λόγος οὗτος καὶ περὶ δευτέρας.
οὖν αὐτοὺς δὲ καὶ ὁ περὶ τοῦ Χριστοῦ· οὐχ ὡς ἔχρην
δὲ ἀπεδέξαντο μὲν ἑρμηνεύοντες· ἀλλὰ μὲν γὰρ
γραφαὶ δύο λέγουσι τοῦ Χριστοῦ παρουσίας,
ταύτην τε τὴν γεγενημένην καὶ τὴν μέλλουσαν·
καὶ ταύτας δηλῶν ὁ Παῦλος ἔλεγεν· ἐπεφάνη
ἡ χάρις τοῦ θεοῦ· καὶ πάλιν· προσδεχόμε-
νοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν
τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ οἱ προφῆται δὲ ἑκατέρας μέμνην-
ται· τῆς μέντοι δευτέρας πρόδρομον λέγου-
σιν τὸν Ἠλίαν ἔσεσθαι· τῆς δὲ προτέρας Ἰω-
άννην ἐγένετο, ὃν καὶ Ἠλίαν ὁ Χριστὸς καλεῖ· οὐκ ἐπει-
δὴ Ἠλίας ἦν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν διακονίαν ἐ-
πλήρωσεν ἐκείνου. οἱ γραμματεῖς οὖν
ταῦτα συγχέοντες καὶ διαστρέφοντες, τῆς
δευτέρας ἐμέμνηντο μόνης πρὸς τὸν δῆ-
μον. καὶ ἔλεγον· εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, ἔδει τὸν Ἠλί-
αν προλαβεῖν· αὐτὸς δὲ ἐπιλύων τοῖς
μαθηταῖς, Ἠλίας μὲν ἔρχεται, καὶ ἀποκαταστή-
σει πάντα· ποιήσαντα, ἅπερ ὁ προφήτης

ἐφ᾽ ἂν ζογενθέντες· μάλιστα καὶ ἕτερον. ἡ μαλα-
χθῇ. ὅτι οὐ παρ᾽ ἑτέροις τῶν δύο ἐλέχθη. ἀλλὰ
παρ᾽ αὐτοῦ τοῦ Χ(ριστο)ῦ μόνον. οὕτως ὁ Χ(ριστὸ)ς δὲ μόνον ἀπαγορεύει
καὶ μετ᾽ ἐπιτιμίας ἀλλ᾽ ἀπαραιτήτου, ἡ γὰρ κόλασις τοσαύτη.
ὅτι ὁ Χ(ριστὸ)ς αὐθεντικὴν ποιούμενος ἐλεγμόν. ἄρα
·ὠκτὸν δὲ ... αὐτὸν ... διὰ τὸ μέτρον. ὁ δὲ λέ-
γει τοῦτό ἐστιν. ὅτι κἂν μυριάκις αὐτὸν φιλῇς,
οὐ φιλῇς αὐτὸν ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ὅσον ἡμεῖς· ἐπειδὴ
ἐφίλησε τοὺς φίλους παρ᾽ ἑαυτοῦ μείζονος τοῦ πό-
θου. καὶ γὰρ ἡ ποίμνη ἐστὶν κατασφάττεται, καὶ ἡ
σφαγὴ παρ᾽ ἐμοῦ. τὸ δὲ ἐμὸν, ἐν ᾧ ὁ λόγος δηλοῖ, εἰ δὲ σὺ
ἁμαρτάνομαι σοι, ἀρκέσομαι. διὰ τοῦτο κατασπᾶν-
ται ἐξισοῦσθαι αὐτὸν πρὸς ὀργήν, μετὰ ἀκρίβει-
ας. τὸ δὲ αὐτοῦ ἀκολουθεῖ μὴ μή. ὅτι κἂν
ἀποθνῄσκω σε κοινωνεῖν, μὴ κατὰ τὸ πάθος. διὰ τί
ἀσύνετον ὀργὴν ἐν ᾗ ἐπεχθῆσαν τὴν φοβερόν,
καὶ ὁ χλευαστὴς σὺν τοῖς παροργισθεῖσιν. καὶ μετὰ ταῦτα
πάλιν ἀπό τε· καὶ πρὸ μὲν τῶν λεγομένων
οὐδεὶς κατεβόησεν ἐκεῖ· πρόσωπον. νῦν δὲ ἐν
τῷ ὀργῇ κατασπαράξει, τοῦτο ἐκπαθόν·
ἐκεῖ δὲ καὶ ἔρημος καὶ υἱός. καὶ ἡσυχία
κρυπτὸν πολλή. καὶ μεταμόρφωσις ἐφρικωσα-
μοῦσαι. καὶ ἐφ᾽ ᾧ ὁ ἀκέραιον. καὶ μεγέθει
ἐκκαρδίῳ, ἀπεβρίσαντο. ἡ ἀπολλύων
αὐτοῖς ὁμοιώσας ἐγένετο, ὡς ἐκεῖ ἀπο-
σομένας προσέχειν κινεῖ. διὰ τοῦτο δὲ ἐγένε-
το αὐτοῖς, μετὰ τὴν μὴν ... τοῦτο,
ἐπεσοῦ, ἐπιβλεπόμενα ... ἐκεῖ
δὲ ὅσα μὴ θόρυβος ἐκλέγεσθαι ... δι
αὐτοῦ. τοσοῦτον, διὰ παρα...
δεικνύτο τελειῶν, τοῖς πολλοῖς ... τότε.

ταῦτα· ὅτι ἐνέπαιξαν· ὅτι ἐδέσμευσαν αὐτόν·
ὅτι ὕβρισαν· ὅτι ἀπέκτειναν· ὅτι καὶ
κατὰ τὴν ἑαυτῶν ὁρμὴν πάντα ἐπλήρωσαν· εὐκαί-
ρως δὲ αὐτοὺς ἀναμιμνήσκει νῦν καὶ
περὶ τοῦ ἰδίου πάθους, ἀπὸ τοῦ πάθους
Ἰωάννου· πολλὴν αὐτοῖς προξενῶν τὴν
παραμυθίαν· εἰπὼν γὰρ οὕτως καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν·
Οὐκ ἐντεῦθεν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ θαύ-
ματος οὗ εὐθέως ἐργάσασθαι μέλλει· καὶ γὰρ
πολλαχοῦ τοῦτο παρατηρῶν ἄν τις εὕροι
εὑρήσει· ὅτι καὶ πρὸ τοῦ πάθους περὶ τοῦ πά- περὶ
θους, καὶ μετὰ τὸ πάθος, εὐθέως θαυματουρ- ἐγ
γεῖ· τοῦτο εὑρήσεις· προσῆλθε τῷ Χριστῷ π(ερὶ) τ(οῦ) σεληνι-
ἄνθρωπος φησὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων· αζομέ-
ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν ὅτι σεληνιάζεται καὶ νου
κακῶς ἔχει· καὶ τὰ ἑξῆς. σφόδρα φαίνεται
κατὰ πίστιν ἀσθενῶν· ὁ τοῦ σεληνιαζο-
μένου πατήρ· πρὸ τῶν μὲν ἐκ τοῦ πάθους
τὸν Χριστὸν ὅτι τῷ πιστεύοντι πάντα δυνατά·
ἐκ τοῦ τε καὶ ἐκ τοῦ πάθους αὐτὸν τὸν προσελ-
θόντα· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ· καὶ ἐκ τοῦ
παραγγεῖλαι τὸν Χριστόν· ἐξ ὑμῶν ἐξελθεῖν
τόν· ἀλλ' ὅσον ἐρωτῆσαι· καὶ ἀπιστίαν
τοῦ γενομένου αἰτίαν· τοῦ μὴ ἐξελθεῖν
τὸν δαίμονα· διὰ τί τοῖς μαθηταῖς ἐγ-
καλεῖ· διὰ κύριος ὅτι δυνατὸν αὐτοῖς καὶ χω-
ρὶς τῶν προσαγόντων μετὰ πίστεως θαυμα-
τουργεῖν· θεραπεύουσι· ὥσπερ γὰρ τὸ τοῦ προσφέ-
ροντος πολλάκις ἀρκεῖ πίστις· ἰσχύς δὲ πολλάκις
τὴν ἰᾶσθαι τῶν προσφερόντων καὶ παρὰ τοῖς γόνασι

μέγα μᾶλλον [illegible]· ἀπο[illegible] γὰρ ὑμῖν φη-
σὶν κ(ύριο)ς ἠλίαν τὸν θεσβίτην. ὃς ἀποκατα-
στήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν. ἐπειδὴ γὰρ
[illegible] τὸν ἀποστολικὸν [illegible] οἱ ἰουδαῖοι.
μάλιστα ὅτι αὐτὸς κατὰ [illegible] τοῖς δόγμασι τῶν
υἱῶν αὐτῶν. τουτέστι τῶν ἀποστόλων.
τὰς καρδίας πατέρων. τουτέστι τοῦ γένους
τῶν ἰουδαίων [illegible] διάνοιαν [illegible]
σαι τοῦ χ(ριστο)ῦ. [illegible]
[illegible] πρὸ τῆς δευτέρας
αὐτοῦ παρουσίας. λέγω δὲ ὑμῖν φησὶν ὁ χ(ριστό)ς·
Ὅτι ἠλίας ἤδη ἦλθεν. καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐ-
τόν. ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν.
τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] ἐγένοντο καὶ προσέθη-
κεν [illegible] λεγόμενα. [illegible] δὲ ὁ
[illegible] οἱ μαθηταί. [illegible]
[illegible] αὐτοῖς. ὅτι αὐτός ἐστιν ἠλίας
ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. [illegible]
[illegible] τὸν [illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible] ὅτε μὲν
γὰρ [illegible] ὅτι ἠλίας ἔρχεται καὶ ἀποκα-
ταστήσει πάντα. αὐτὸν τὸν [illegible]
[illegible] τῶν ἰουδαίων [illegible]
[illegible] ὅταν δὲ [illegible] ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.
[illegible] πρὸ [illegible] διακονίαν [illegible]
[illegible] δύο, καὶ ἐπιλέγει ὅτι ἠλίας
ἦλθεν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίη-
σαν ἐν αὐτῷ πάντα ὅσα ἠθέλησαν. [illegible]

δαιμόνων ἐστὶν ἐπηρείου σία· ὃ ἀπεδέδυτο τοῖς νοσοῦσιν
ἐσθής. καὶ αὐτὸς δηλώσας αὐτὸν ἐθεράπευσεν.
καὶ τοῦτον καὶ ἕτερον ποιῶν λόγον. Χριστὸς μὲν
σ καὶ τῶν ἐκ κήρυγμα οὐ μόνον ὅτι τοῦ δαίμονος ἀ-
σθενὴς ἐξ ἐντόμων ἔχοντα. ἀλλὰ καὶ ὅσην
ἡ τῶν τοιούτων προνοίας ἀποστάσει ἐπιδείκνυ-
το ἐξετάζων τοῦ καιροῦ. ἀφ' οὗ ἡ τῶν τοῦ δαι-
μονίου ἡ ὁρμὴ ἐξ ἦλθεν. καὶ γὰρ ἡ μὲν ἐπιτρο-
πὴ ὁμοίως αὐτοῦ ὁ πάσχων ἀπολεσθεὶς. ἀπ-
ὸ ἀνθρώπου λογικῆς. καὶ γὰρ ἡ πῦρ αὐτὸν ἐγγε-
νὲς ἐπιβλήθη. καὶ ἡ σὺν δὲ ὁ δὲ αὐτῶν ποιοῦ
δαίμονα. καὶ ὅρμησεν ἐκ πάντων πάντας. ἡ μὲν
καὶ ἐπὶ κρημνῷ καταβάς. πολλῶν θεοῦ ἐπι-
στάσει αὐτῶν τὸν ἀλλότριον ἀνθρώπων καὶ ἐπι-
κειμένων γυμνῶν. τὰ ἐν ταῖς ἐρημίαις
τρέχοντα. καὶ λίθοις ἑαυτοὺς κατακόπτοντα.
Οὐδὲ δὲ ὑμᾶς θορυβείσθω ἡ τῆς ἐξουσίας ζημία
τὸ καὶ τῶν γὰρ πρὸ τοῦ δαίμονος αὐτοῦ
ἐστὶν ἐκφορά. ἡ δὲ ζωὴ ἐξ αὐτῶν ἐπιβολή
ὅτι ἐστήκει ζημιούμενος πολλοὺς ἐθεραπ-
εύσεν. ἀπὸ τῆς τῶν πολλῶν ὑπομονὰς
τοῦτο μέγα. οἱ γὰρ δαίμονες ἐπιδημοῦσι
τοῦ χοίρου τούτου ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ θεοῦ
ταῖς τοιαύταις αὐτῶν κακουργίαις ὁμοίως.
ποτὲ δὲ ἀφιέναι αὐτοὺς. κατὰ τοῦ κρη-
μνοῦ δρόμον. οὐχ ὅσον ἐκεῖνον ἐνεργοῦ-
σιν ἅπαξ. ἀλλ' αὐτῶν τοῦτο κακουργοῦν-
των. ἡ ἀπὸ τοῦ χοίρου διαλογισμῶν δεῖξαι
τὸ ἀνθρώπων κοσμοῦντος ἀναιδείας ἐκεῖνοι
τῆς ἐνδόξου. ὡς οὕτως τοιούτων καὶ
οἱ δαίμονες ἀπαιτούμενοι. οὐδὲ γὰρ ἐστὶ

λαμβάνει. ἀπὸ [illegible] τοῦ κορυφαίου. οὕτω πάντων
ὄντων πολλῶν [illegible] μακαρίζει
[illegible]. καὶ [illegible] τὸν [illegible] πρὸς [illegible]
τῶν [illegible] [illegible] ἀπὸ [illegible] τοῦ [illegible]
ὅτι οὐδὲ [illegible] [illegible]
[illegible] ὅτι οὐ [illegible] [illegible]
[illegible] καὶ γὰρ οἱ [illegible] οὐκ [illegible]
[illegible]. [illegible] ὁ [illegible]
[illegible] ἐπειδὴ [illegible] ὁ [illegible]
[illegible] τοῦ ὄχλου [illegible] αὐτὸν [illegible]
τῶν [illegible] ἰσχυσάντων [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible]. καὶ [illegible] πρόσωπον [illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible]. οὕτω [illegible]
[illegible] ἰουδαίους. καὶ γὰρ
[illegible] πολλοὶ [illegible] τὸν [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τούτου [illegible]
[illegible] αὐτῷ. καὶ ὅτι οὐ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] χρόνον [illegible] [illegible]
αὐτὸν [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible] καὶ γὰρ [illegible] τὸν ὄχλον [illegible]
[illegible] αὐτῷ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] τοὺς [illegible]
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] θαύματος. [illegible] αὐτῷ. τὸ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible]
τὸ [illegible]. ὅτι [illegible] τοσαύτη [illegible]

οὐ περὶ τούτων μόνον ζητοῦμεν σωτηρίας
ζεῦθαι μόνον. καὶ γὰρ ὁ δεσπότης ἡμῶν ἐκ
τρυφῆς αὐτὰ τιμῶν ἀπαλλάξαι τὴν ψυχὴν
μιαρῶν [illegible]. χρήζει γὰρ ἡμᾶς καὶ ἀντὶ τούτων
[illegible] τοιαῦτα μόνον. διότι περὶ κρίσιν
α ἦν, [illegible] πολλὴν ἐποίει.
καὶ ἀρχόμενος [illegible] κατασκευάζει. κε-
τοῖς· [illegible] μαρτυροῖς [illegible]. τοῖς δὲ
μόνον μὴ λέγε ποιεῖν [illegible] ποιεῖ. ἀλλ' οὐ καὶ τὸ
αἰτῆσαι οὖσαι. δεῖ γὰρ καὶ ἐν Χριστῷ. καὶ ἐπὶ τῶν
[illegible] ἐν Χριστῷ καὶ ἐπὶ [illegible]. ἤ-
δη μὴ [illegible] καὶ ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, τί προσ-
[illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible]. διὰ τοῦτο [illegible]
αὐτῶν [illegible] αὐτοῖς. ὅτι μετ' [illegible]
τοῦ [illegible] παραδίδοσθαι [illegible]. καὶ ἐγ-
[illegible] ἀκούοντες. οὐδὲ ἠδεῖ-
ται [illegible], ὃ [illegible]
[illegible], ἀλλὰ καὶ σφόδρα· [illegible]
το. διὰ τοῦτο [illegible]
[illegible]. καθὼς ὁ μακάριος Λουκᾶς φησιν. οὐδὲ
γὰρ ᾔδεσαν [illegible], οὕτως ὁ θάνατος,
καὶ ὅτι [illegible] ἀγαθόν. οὐδὲ [illegible]
[illegible] αὐτῇ. ἀλλ' [illegible],
[illegible], καὶ [illegible]. καὶ σφόδρα [illegible] χόμενοι
τοῦ διδασκάλου. Προσελθόντες οἱ τὰ δί- + περὶ τῶν αἰτούντων τὰ δίδραχμα
δραχμα λαμβάνοντες. αὐτῷ μὲν οὐκ ἐτόλ-
μησαν προσελθεῖν. ἀλλὰ τῷ Πέτρῳ. καὶ οὐδὲ
τούτῳ, μετὰ πολλῆς τῆς σφοδρότητος.
ἀλλὰ καὶ ἠπιώτερον. οὐδὲ γὰρ ἐγκαλοῦντες, ἀλλ'
ἐρωτῶντες εἶπον. ὁ διδάσκαλος ὑμῶν

Μα

τοῦτο σημεῖον· κατὰ τὴν παράδοσιν χ(ριστο)ῦ ἐκήρυ-
τησαν οἱ ἀπόστολοι· διὰ τί οὐ κελεύει μὴ κωλύειν
τὸ μὲν δαιμονᾶν ἐλαύνεσθαι· ἄλλο μὲν τὸ μετὰ καὶ
φρονοῦμεν· μὴ ποτε ἐκείνων χάριν μὴ κωλύειν, ἵνα
ἀξιοθῶσιν ἀποσβέσαι. καὶ γὰρ κωλύειν
κομιδῇ ἔχουσι κατὰ δαιμόνων ἄλλα
θαρροῦντες· αὐτοὶ δὲ ἐξ ἑαυτῶν αὐτοῖς. ἐπεὶ ἔχει
τινὰ τίνα ὡς καλὰ καὶ μὴ γινώσκοντες τὰ κῶ-
περὶ τὴν προσευχὴν σὺν ἑαυτοῖς ἐξ ἀπ(?) περί· σημα-
πεσὸν δὲ ἐγέγραπτο. τὴν ἀφορμὴν αὐτοῦ δὴ
μαθήσεσθαι γάρ· ἐν γὰρ καὶ τοῦτο ὅλως μὴ κεκοιμη-
μένοις· ἀλλὰ τί ὁ δαίμων ἐπὶ παραπλήσιον
περὶ μάτην ἐστὶν φοβερότερον· διὸ καὶ ἐπι-
τιμῶν ὅτι καὶ τὸ δὲ λέγει τὸ μὴ τὸν γὰρ καὶ
ἀπιστίας ὑμῶν διὰ τὴν ἀπιστίαν διὰ τοῦτο
μὴ κατεκτήσατε μάθησιν· καὶ οὐδὲ μέχρι
τούτου ἔστη μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅρον προστίθη-
σι· καὶ περὶ τῆς προσευχῆς. οὐδὲ γὰρ ἔφη
σὺν ἀδυνατήσατε, ἀλλ' ἐὰν γὰρ ἐγείρητε τοῦ
ὄρους μεταβῆναι. ἐπειδὴ μὴ μαθέτωσαν ἔσω· ὅτι τῶν
πολλῶν μείζονα ἐποίησαν· μυρίους γὰρ νε-
κροὺς ἀνέστησαν· οὐκ ἔστι μὲν δὲ ὄρος μετέστη-
σαν. καὶ θαυμαστὸν ἀποσπασμάτων ἐκίνησαν.
μέγα γὰρ μὴ διέξειν μόνον ὅλον τὴν γῆν. ἐπειδὴ
μὲν ἐπειδὴ αὐτῶν πολλὰ καὶ ὄρη χερσὶ καὶ
μετέστησαν ἐκ τῶν σφοδρῶν· ὡς καὶ τοῦτο γέ-
γονε ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ μὴ γεγρά-
φθαι. οὐδὲ γὰρ πάντα ἃ ἐθαυματούργη-
σαν ἔγραψαν. γνῶμεν δὲ ὅτι τοῦτο τὸ γένος
Οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νη-
στείᾳ, περὶ πάντων τῶν δαιμόνων λέγει.

κασιγνέτοιο· ἀλλ' αὐτοῦ τῶν χθονίων. ὅ γε πρότερον
·ς· καὶ κασιγνέτοιο. κελεύει δὲ τὸν ἐπὶ τῆς χθονὸς ἐ-
ρισκόμενον φαντῆρα δοθῆναι ἀντ' αὐτοῦ ἐκ
ἑτέρου. τὸ μὲν γὰρ μαρκαίνει ... σκαρδαμύ-
σσειν. τὸ δὲ γὰρ μαρκαίνοντος· οὐ γὰρ ὡς χρε-
ὼν ... ἀλλ' ὡς ... ἑτέρων ἀσθενῆ
ἀνδρὸς θουμένος. ὁ μὲν οὖν ... τῆται
τὸν φόρον. οὐ τοίνυν ... κελεύῃ δοῦναι ὡ-
ς ... πρότερον δὲ ζῆσ' ἑαυτὸν οὐκ ... [illegible]
θυμόν. τό τε ... ἀλλ' ἀρχοῦ δὲ κατα-
φρονεῖ τῶν σκαρδαμυζόντων. ὅτι ...
νομάτων ... δὲ ... ἡμῶν ...
μας καιρὸν καθ' ὃ ... φρονεῖν ... τῶν
σκαρδαμυζόντων. καὶ καθ' ὃ ... κατα-
φρονεῖν. ὅταν μηδὲν ... πρὸς ...
... ὁμοίως ... φόρον ...
μαι καὶ παρ' ... οὐκ ἐξ ... καὶ ...
μων δὲ ... ἑαυτοῦ τοῦτου δὲ ζη-
τῶν ἑαυτὸν ὁμοίως ... καὶ ὅτι τὸ
... κατὰ ... ἐπεὶ γὰρ ...
... αὐτή. καὶ τὸν ... τοῦτον αὐ-
τὸν κελεύσας ... τῶν ... μάντεων. δὲ
... δὲ καὶ ... τοῦτο αὐτό, οὐ γὰρ ...
κὼ, ἀπὸ τῶν ... ἑτέρων. καὶ πρὸς τὸ ...
ὅτι πρῶτος ... ὁ ... χθονίου, ὁ φό-
ρος δοθήσεται. καὶ ὅτι ... ἀλλ' ἑτέρου ...
... ἑτέρων ... αὐτοῦ
τὸ πρόσταγμα. ἀλλ' ... καὶ ... τὸν
φαντῆρα. ἀλλ' ... καὶ ἀπορρή-
του ... δὲ ... τοῦτο μὲν ...
... αὐτοῦ, πρὸς τὸ ... τοῦτο δὲ ...
αὐτόν·

οὔτε τά· τὰ δίδραχμα· ἐπειδὴ δὲ καὶ μετὰ τὴν
προσήκουσαν περὶ αὐτοῦ διασάφησιν οὐδένες ἔσ-
χον· ἀλλ' ὡς περὶ γνωρίμου διελέγοντο· τὴν αἰτίαν
μὲν αὐτῶν τιμὴν εἶναι καὶ τίμημα, δι' αὐτὸ προσά-
γονται σώματα· τίμημα δὲ ἦν τούτων αὐτῶν δύο
δραχμαί· ὅτε γὰρ τὰ πρωτότοκα τῶν αἰγυπτίων
ἀπέκτεινεν ὁ θεός· τότε τὴν λευιτικὴν φυλὴν ἀν-
τ' αὐτῶν ἐπελέξατο· ἐπειδὴ δὲ ἐλάττων τῶν παρ' ἰου-
δαίοις πρωτοτόκων ἦν ὁ τῆς λευιτικῆς φυλῆς
ἀριθμός· ἀντὶ τῶν μὴ ἰσουμένων κατὰ τὸν ἀ-
ριθμόν, σίκλον ἐκέλευσεν εἰσενεχθῆναι·
καὶ ἄλλος δέ, ἐξ ἐκείνου ἔθος ἐκράτησεν, τοὺς
πρωτοτόκους τὸν φόρον τοῦτον εἰσφέρειν· ἐπεὶ
οὖν πρωτότοκος ἦν ὁ χριστός, ἐδόκει δὲ τῶν μαθη-
τῶν πρῶτος εἶναι ὁ πέτρος· αὐτῷ προσέρ-
χονται· καὶ γὰρ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· κατὰ πᾶ-
σαν πόλιν ἀπῄτουν· διό, καὶ ἐν τῇ πα-
τρίδι αὐτοῦ· τουτέστιν ἐν καπερναοὺμ προσ-
ῆλθον αὐτῷ· αὕτη γὰρ αὐτοῦ πατρὶς ἐνομίζε-
το· οὐκ ἐτόλμων δὲ τῷ χριστῷ ὁ πέτρος περὶ τούτων
πρῶτος· ἐπειδὴ καὶ μυστηρίων περὶ τοιούτων
αὐτῷ διαλεχθῆναι· διό; ὁ ἡμέτερος δεσπότης
καὶ πανταχοῦ φροντίζων(?)· προλαμβάνει φη-
σὶν πρὸς αὐτόν· τί σοι δοκεῖ σίμων· οἱ βα-
σιλεῖς τῆς γῆς. ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν
τέλη ἢ κῆνσον· καὶ τὰ ἑξῆς· ὁ δὲ τάχα τοῦ-
τό ἐστιν· ἐλεύθεροι εἰσὶν ἤτοι τοῦ δοῦναι κῆν-
σον· εἰ γὰρ οἱ ἐπὶ γῆς βασιλεῖς παρὰ τῶν υἱῶν
αὐτῶν οὐ λαμβάνουσιν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρ-
χομένων· πολλῷ μᾶλλον αὐτὸς ἀπηλλάχθαι ἔ-
δει· τῆς αἰτήσεως ταύτης· οὐ λέγει γὰρ οὐ

δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μου, ἐμὲ δέχεται. τουτέστιν ἐμέ· ὅτι οὐ μόνον
τὸ τοιούτους γενέσθαι μισθὸν προξενεῖ·
ἀλλὰ καὶ τὸ ἑτέρους τιμῆσαι τοιούτους δι᾽ ἐμέ,
[illegible] μισθόν, καὶ βασιλείαν ἡμῖν
ὁρίζων τὴν ἀμοιβήν· παιδίον γὰρ ἐνταῦθα,
τοὺς ἀφελεῖς· τουτέστι τοὺς διὰ θεὸν [illegible]
ἀφελεῖς λέγει· τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀπερρι-
μμένους παρὰ τοῖς πολλοῖς· καὶ εὐκαταφρο-
νήτους· καὶ τὸ δὴ θαυμαστόν, ὅτι ἐμὲ φη-
σὶν δέχεται· ὁ τὸ παιδίον τοιοῦτον δεχόμενος· [illegible]
δεῖ μὴν ὡς εἰς βασιλείαν ἀμοιβὴν ὁρισθέντα [illegible]
τοῖς τοιούτοις· οὕτως καὶ κόλασιν τοῖς
σκανδαλίζουσιν· ἤγουν ἀτιμάζουσι
ἕνα τῶν μικρῶν τούτων· [illegible] μύλον κρεμασθῆ-
ναι περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ· καὶ καταποντισθῆ-
ναι [illegible] θάλασσαν· τὸ δὲ συμφέ-
ρει πρὸς [illegible] λέγεται· [illegible] ὅτι καὶ τούτου χα-
λεπώτερον [illegible] κόλασιν· οἱ τοι-
οῦτοι· οὐαί φησι τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν
σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάν-
δαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι᾽ οὗ τὸ σκάνδα-
λον ἔρχεται· διατί [illegible] τὸ οὐαὶ
τέθεικεν· διεγείρων καὶ [illegible]
τῶν· καὶ ἐγρηγορέναι παρασκευάζων. ἀπὸ
πολλῶν γὰρ [illegible] καὶ τοῦτο ποιεῖ τὸν
ἑαυτοῦ [illegible] πρὸς τὴν σωτη-
ρίαν αὐτῶν. ※ οὐ γὰρ [illegible] μόνον τοῦτο ποιεῖ·
ἀλλὰ καὶ διορθούμενος· [illegible]
τὴν παρρησίαν αὐτοῦ [illegible]
[illegible]

π(ρὸς) τ(οὺς) λέγοντας τίς μείζων

Διὰ γάρ τι ἔφη καί· ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον
οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· τίς ἄρα μείζων
ἐστίν; ἐπειδὴ δὲ ἔπαθόν τι ἀνθρώπινον· ἰδόν-
τες τὸν Πέτρον προτιμηθέντα· καὶ γὰρ
καὶ ἧσ τοὺς δύο, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην·
προετίμησεν· ἀλλ' οὐδαμῶς τι τοιοῦτον ἐνόη-
σεν ὑπὲρ αὐτῶν. αἰσχυνόμενοι τοίνυν τὸ
πάθος ὁμολογῆσαι ὅπερ ἔπαθον· φανερῶς
μὲν οὐ λέγουσιν ὅτι διὰ τί τὸν Πέτρον ἡμῶν
προετίμησας· καὶ εἰ μείζων ἡμῶν οὗτός ἐστιν.
ἀδιορίστως δὲ ἐρωτῶσιν· τίς ἄρα μείζων
ἐστίν; ὅτε μὲν γὰρ τοὺς τρεῖς εἶδον προτιμου-
μένους, οὐδὲν τοιοῦτον ἔπαθον· ὅτε δὲ εἰς ἕνα
περιέστη τὸ τῆς τιμῆς, τότε ἤλγησαν·
Οὐ μόνον δὲ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ κλειδία ἔ-
λαβεν, καὶ ὅτι εἶπε μακάριος εἶ· καὶ διὰ τὴν ἄλλην
δὲ αὐτοῦ παρρησίαν τὴν πολλὴν παρ' ἐκείνου·
αὐτὸς δὲ προσκαλεσάμενος παιδίον ἔστησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν καί φη(σιν)
αὐτοῖς· ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς
τὰ παιδία καὶ τὰ ἑξῆς. ὅπερ δηλοῖ· παρα-
τανοῆ πρότερον τιμὴ γεγενῆσθαι· καὶ γὰρ ἔσθο-
μου καθαρὸν τὸ παιδίον, καὶ κενοδοξίας
καὶ τούτων πάντων ἐλεύθερον· καὶ ὅτι κἂν ὑ-
βρίζηται, κἂν τύπτηται, κἂν τιμᾶται, κἂν δοξά-
ζηται, οὔτε ἐκεῖθεν δυσχεραίνει, οὔτε ἐν-
τεῦθεν ἐπαίρεται· ἕτερον δὲ αὐτὸ καὶ τὸ
ἀπλοῦν ὄψεως. τοῦ παιδὸς αὐτοῦ ἐπιτρέ-
πει νομιζόμενος· Χρὴ δὲ ἐκεῖνο ὧν. πῶς
προσάγουσι καὶ κατορθώματα ἡμῶν
ἐκείνου ἐστί· δὲ κυρίου ὅτι ἐκ προαιρέσεως
ταῦτα κατορθοῦν δεῖ ἡμᾶς. τὸ δέ, ὅσοι ἐὰν

καὶ ζητοῦσι καὶ προσέχουσι, κέρδος ἔχει μέγι-
στον. ἢ πάντως δὲ ὅτι οἱ ἄλλοι αὐτῶν. ἐδίδαξεν
ἐμπιστευθέν, ὅτι παρὰ τῶν ἄλλων ἐχόμενοι. τὸ
δὲ ἐπάγειν τὸ πρόσωπον. τοῦ πατρὸς οὐδὲν ἕτερον λγ
σημαίνει. ἢ μετὰ πολλῆς παρρησίας καὶ τι-
μῆς, ἃς ἔχουσιν οἱ ἄλλοι. τὸ δὲ καταλιπεῖν οὕτως
τοὺς ἀρνοὺς τοῦ σῶσαι τὸ ἀπολωλός, καὶ ἡ παραβολὴ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ἑκατὸν προβάτων
τῶν ρ' προβάτων, τοῦτο σημαίνει. τὸ πολ-
λὴν φροντίδα ποιεῖσθαι ἡμᾶς, τῶν νομι-
ζομένων ἡμᾶς ἐπὶ τελῶν ἀδελφῶν. ὅθεν
καὶ τὸν προφήτην [illegible] τοῦτον λογιζόμενον. καὶ
μὴ [illegible] ὅτι ὁ δεσπότης χριστὸς [illegible],
καὶ [illegible] καὶ [illegible]. καὶ
[illegible] τοῦτου καταφρονούμενον. [illegible] τοῦ
[illegible]. χριστὸς [illegible]. [illegible]
ἡμᾶς [illegible]. καὶ [illegible]
ἀδελφῶν ἐπὶ [illegible] ἑαυτοῦ [illegible].
[illegible]
παιδία. καὶ [illegible] παιδ[illegible] τοιοῦ-
τον [illegible]. καὶ [illegible]
[illegible]. καὶ οὐδὲ [illegible] παραδείγ-
ματι [illegible] τοῦ [illegible]. ἀλλὰ καὶ τὸ οὐκ [illegible] προσθεῖ-
ναι. καὶ τοὺς [illegible] ἐπιζητεῖν
[illegible]. καὶ [illegible] χαρὰν [illegible]
[illegible] καὶ οἱ [illegible]. καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων
[illegible] αὐτοῦ, τὸ
τοῦ [illegible] νομιζομένου [illegible] ἀδελ-
φοῦ. καὶ ἀπὸ τούτου [illegible] ὅταν
γὰρ [illegible] ὅτι [illegible] τοῦ [illegible] σῶσαι
τὸ ἀπολωλός, τὸν [illegible]. διὰ τοῦτο γὰρ
τὸν κόσμον [illegible]. καὶ ἀπὸ τοῦ [illegible] ὅτι

οὐδὲν ὠφέλησαν· τὸ γὰρ κακὸν ἀθεράπευτον δὲ ἄγαν ἦν,
μέγα ἦν· καὶ τὸ ἀνάγκη ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα,
[illegible] ἐπειδὴ δὲ καὶ
τὸ [illegible] ὅτι ἀνάγκη ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα,
οὐ τὸ αὐθαίρετον καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν ἐλευ-
θερίαν ἀναιρεῖ, οὐδὲ ἀνάγκην τινὶ πράγματι
ὑποβάλλων τὸν βίον ταῦτα φησίν· ἀλλὰ τὸ
πάντως ἐσόμενον [illegible] πονηρῶν ἀνθρώπων
προλέγει· σκάνδαλα δέ ἐστι τὰ κωλύματα
τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ· οὐ τοίνυν ἡ πρόρρησις αὐτοῦ
τὰ σκάνδαλα ἐπάγει· ἄπαγε· οὐδὲ ἐπειδὴ δὲ προεῖ-
πεν, διὰ τοῦτο γίνεται· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμελλεν ἔσεσθαι
πάντως ἔσεσθαι· διὰ τοῦτο προεῖπεν· ἐπεὶ εἰ
μὴ [illegible]· ἢ [illegible] χείρους,
καὶ [illegible], καὶ ὁ [illegible] σκάνδαλα
[illegible]· οὐ περὶ τούτου [illegible]
μὴ [illegible] λέγει· ἄπαγε· ἀλλὰ περὶ [illegible]
καὶ προσηκόντων· ὅταν [illegible] μετὰ
ἀμελείας [illegible]· τοῦτο δὲ καὶ ἀμφοτέρων
εἰρήκαμεν· οὐδὲ γὰρ οὕτως [illegible]· ὅσ[illegible]
διαγωγὴ πονηρά· ὅσα γὰρ καὶ ἀμελεῖ ποιήσας
μὴ [illegible]· [illegible] καὶ
[illegible] καὶ [illegible]· διό, μετὰ πολ-
λῆς τῆς σφοδρότητος· τοὺς [illegible]
[illegible]
ἱεροί· [illegible]· οἱ μοναχοί·
οἱ ἄγαμοι· οἱ παρθένοι· [illegible] μηδὲν [illegible]
νομιζόμενοι· οὐ γὰρ περὶ τῶν [illegible]
[illegible]· ὥσπερ γὰρ
τὸ [illegible] ἐστιν·
οὕτως [illegible] χρηστοῦ καὶ [illegible]·

μόνου· ἐὰν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν
ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παρά-
λαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ στό-
[illegible] λόγος βεβαιοῦται· τὸν ἔ-
λεγχον κατὰ τὸν νόμον· τουτέστιν ἵνα
σαφὴς ᾖ τοῦ ἐλεγχομένου· ἢ μαρ-
τυρίαν [illegible] μαρτυρίαν· καρτε-
ρὰν ἐργάσηται τὴν κατηγορίαν, καὶ
ἢ [illegible] ἐλεγχόμενος, διορ-
θωτὸς γένηται· τὸ δὲ ἐὰν ἀκούσῃ τοῦ-
το σημαίνει· ἐὰν καταγνῷ ἑαυτοῦ· ἐὰν
πεισθῇ ὅτι ἡμάρτηκεν· οὐκ εἶπε δὲ ὅ-
τι ἐὰν πεισθῇ, ἐκέρδανεν ἐκεῖνος ἑ-
αυτὸν μόνον, ἀλλ' ἐκέρδησας· τουτέστι
καὶ σὺ αὐτὸς τὴν ζημίαν ἐξέφυγες·
καὶ γὰρ κἀκεῖνος, καὶ οὗτος ἐζημιοῦ-
το πρὸ τούτου· ὁ μὲν τὸν ἀδελφόν· ὁ
δὲ [illegible] οὐκ ἐᾷ δὲ ὀργι[illegible]
[illegible] ἀλλὰ
τοῦτον προσέθηκε μόνον· ἐπειδὴ ὁ κἀ-
κεῖνος, οὐκ [illegible] πρὸς
ἀπολογίαν αἰσχυνόμενος καὶ ἐρυθρι-
ῶν· διὰ τοῦτο προσέθηκε μόνον· τοῦτον ἔλ-
εγχε καὶ οὐχ ἁπλῶς· ἀλλ' ὡς ἀδελφόν σου
τὸν [illegible] καὶ οὐ λέγει κατηγόρη-
σον· οὐδὲ τιμώρησον· οὐδὲ δίκας ἀ-
παίτησον· ἀλλ' ἔλεγξον μόνον· τουτέστιν
ἀνάμνησον τοῦ ἁμαρτήματος· [illegible]
αὐτὸν ἀπελθὼν [illegible] παρ' αὐτοῦ· μηδὲ
[illegible] αὐτοῦ [illegible] προσ-
[illegible] ἐπὶ [illegible] ὅσα γὰρ

110

οὐκ ἐποίησεν διὰ τὸ ἢ ἀπολαῦσαι τιμῆς· καὶ ἀπὸ
τῆς ἐκκλησίας ἐκβληθῆναι·· ὅτι καὶ τὸ ... ποιεῖται
σεσοφισμένοις ὁ ποιμήν. ζητεῖ τὸ πρᾶγ-
μα μόνον. καὶ ὅταν εὐφρανθῇ τὸ χωρίον ἐκεῖ-
νο μᾶλλον. καὶ κολάζει τὴν εὐφρασίαν ἐκ τῆς ἑορ-
τῆς ταύτης· ἢ τοίνυν ὁ θεὸς οὕτω χαίρει ἐπὶ
τῷ μηδὲ φέρειν τὸν ἐρεθισμόν, πόσῳ μᾶλλον καὶ
τῷ φρονοῦντι ἐν τῷ τοῦ θεοῦ περὶ σπουδαί-
ασον. οὐχὶ δὲ καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἀπὸ σοῦ·
ὅτι γὰρ ἀσθενής ἐστιν καὶ εὐτελής, διὰ
τοῦτο μᾶλλον ἀναδέξαι· παρὰ τῶν ἀνθρώπων
τὸν διαπράξειν· μὴ τοίνυν ὁρίζωμεν
τῶν τυχόντων τὸ τοιοῦτον. καὶ γὰρ πάν-
τα αὐτὰ διὰ τοῦτο εἴρηται· ὁ ἀκούων ὁμο-
μὸς οὖν ἐστιν ἐκείνῳ τῶν μὴ ὄντων. ὅταν δὲ
ὀργισθῇ, καὶ τὸν ἐπίμονον καταστῆσαι
τε· καὶ προσκαρδῶν γρηγορεῖτε καὶ
τοῦ οὐαί φυγὴν σπουδάζετε, διὰ τὸ μὴ
σκανδαλίσαι τινά· καὶ πρὸς τὴν ὥραν
τοῦ πλησίον ἀγωνίζεσθε. καὶ ὄρθρου
ἐφανερώθη ἐξιὼν αὐτοῦ ... λέγει ...
μαθητὰς ... ἔχετε. ... ἐντυχεῖν κοινω-
νοῦ, τοῦ παρὰ τοῦ διαβόλου τοῖς ἀν-
θρώποις ἐπιφερομένου. τὸν ἀδελφὸν
ἐξελέσθαι. οὐ γὰρ χρὴ ἑαυτοῦ ὁρίων
μόνον ἀρκεῖσθαι τιμῶν· ... καὶ ταύτην
... ἀλλ᾽ ἀνθρώπων ἐστὶν καὶ τὸ
ἐκκλησίας ἢ προθυμίαν ... καὶ
τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς ... ἐὰν ἁμαρτή-
σῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ
ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ

κοῦ μέρους καὶ τὴν ἅπασαν τὴν ἐθελοκακίαν ἐπι-
μοχθηρὰν. καὶ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ [illegible]
τὸ ἐμὸν ὡς οἷον δέδεται. ὑπὲρ τοῦ γὰρ συνήθους γνώμης·
ζ [illegible] ἐστιν ὁ περὶ τῆς [illegible] ἐπιθυμῶ-
ἐὰν συμφέρον ἡμῖν ἐστὶ τῆς [illegible] περὶ τοῦ
τοῦ πράγματος. ὅ, ἐὰν αἱ [illegible]
οἷαι αὐτοῖς· περὶ ποίων τούτων δ' εἶπεν·
περὶ τῶν ἐν παρθένων· περὶ τῶν ἀλλ' [illegible]
μετ' ἐρχομένων [illegible] οὗτοι τοίνυν
παρὰ τοῦ σοῦ ἀρ', ἢ [illegible] συμφέρον αἱ [illegible]
μετὰ ὁμονοίας καὶ [illegible] τῆς [illegible]
ζ: σιον. ἐπιτεύξομαι [illegible] ὁ δὲ οὐ, ἐὰν [illegible]
δυοῖν πρὸς συμβαίνουσι [illegible] ὅμο-
μαι, [illegible] ἐν μέσῳ αὐτῶν. τοῦτο σημαί-
νει [illegible] ἑαυτοῖς·
καὶ [illegible] ὅτι [illegible] ἀφορμὴν [illegible]
ὁμοῦ. μετ' αὐτῶν ἔσομαι. ἀρ', καὶ τὰ ἀλλότριο-
ρ[illegible] ὑπάρχουσιν· [illegible]
ὁ [illegible] ἐπήγαγεν, τὸ [illegible] ἀφί-
εμαι τῶν ἁμαρτιῶν [illegible] ὁ δὲ [illegible] τοιοῦτον
ἐστίν· ὅτι [illegible] ἀλλὰ [illegible]
[illegible] ἀπέθηκας· [illegible] ἐδέξατο [illegible]
[illegible] καὶ ὁ [illegible] τοῦ οὖν ἐλεγχομένου
καὶ [illegible] αὐτοῦ,
[illegible] ὁ χριστὸς [illegible]
[illegible] οὐκ [illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible] οὗτος δὲ [illegible] οὐκ [illegible]
ρ [illegible] ἀλλ' αὐτὸ [illegible]
καὶ [illegible] εἰς τὸ [illegible]
[illegible] εἰς τὸ [illegible] ἀρ' [illegible]
[illegible] τούτου γὰρ χάριν

ἅμα δ' ἕτερος διαφθαρῇ καὶ ὁ ἕτερος.
τοσοῦτον μᾶλλον κερδανεῖς ἐπὶ τὴν ἰατρείαν
σπεύδων ὡς χρή, οὐκ ἐπὶ τὴν ὀργὴν καὶ ἐπὶ τὴν
ἀγανάκτησιν· ἢ δεῖ ἐπιμένοι· ἢ ἀπειθή-
σῃ, τῇ ἐκκλησίᾳ· τουτέστι τοῖς προεστῶσιν·
ἐὰν δὲ καὶ τούτων παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ
ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. χρὴ δὲ σκοπῆσαι
ὡς πανταχοῦ τοὺς τελώνας εἰς ὑποδεί-
γματι κακίας τίθησι καλῶς· καὶ γὰρ ὁ
λοχεύησιν, οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ
ποιοῦσιν, καὶ πάλιν οἱ τελῶναι προάγου-
σιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. τουτέστιν
οἱ σφόδρα ἀναισχύντως διακείμενοι· ἀκούσαν-
τες οἱ κύριοι δεῖν ἐπὶ τὰ κέρδη ἀλλήλοις
καὶ μετὰ πονούμενοι. διὰ τί δὲ οὐ μὴ ἐκεῖνο-
μένον μετὰ τῶν τελωνῶν ἔταξεν· τὸν
καὶ κεκριμένον παραμυθούμενος. καὶ οὐ
τοῦτο μόνον ἐστὶν αὐτοῦ κολαστικὸν· διὰ τὸ
μὴ ἀφεθῆναι, ἀλλ' ὡς καὶ διὰ τὸ δεδεμένον·
Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἔφησιν· ὅσα ἐὰν δή-
σητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν
τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς
γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς. οὐ γὰρ εἶ-
πεν πρὸς τὸν προεστῶτα τῆς ἐκκλησίας τοῦτο
λέγων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τοῦ προσκαλέ-
σαμένου τὸν ἁμαρτήσαντα πρὸς ὀργὴν
μαγνῶμαι· ὅτι οὐ, ἐὰν δήσῃ αὐτὸν μένει
δεδεμένον. ἄλλ' ἀνεπιμένει τὰ δεσμά· καὶ τὴν
ἐπιτιμίαν, καὶ τὴν ἐκκλησίαν
καταφρονῶν αὐτόν· ταῦτα δὲ εἰπὼν
ἐστιν ἵνα μὴ αὐτὰς ὀργισθῇ, ἀλλ' ἄφρο

ὀφειλῶν. κἂν εἰ θέλῃς, οὐδαμῶς· ταῦτα
οὖν ἅπαντα ἐννοοῦντες· καὶ τὰ μυρία
τὰ παρ' αὐτῶν ἑαυτῶν ἁμαρτήματα λογι-
ζόμενοι· καὶ ἐντεῦθεν ἐκείνου χρεῶν μέγα
πρὸ τοῦ αὐτὸ ἆραι τῶν πλησίον τὰ ὀλίγα ἐλεή-
μονι καὶ εὐτελῆ· καὶ γὰρ γέγονεν ἡμῖν μεμνῆσθαι
τῶν ἐμῶν ἀβύσσων κακῶν ἡμῖν ἐπιλογῶν. καὶ
οὐδαμῶς πάντα καταναλῆ ἡ δύναμις μεθ-
καὶ ὅτι τοιούτοις κοσμῶν· διὰ τοῦτο ἡμῖν ἐθέ-
λησεν ὁ θεὸς πρὸς ἀπόδοσιν, ἐκαλέσεν εἰς
ῥᾳδίαν ὁδόν. καὶ πάντα δυνάμενος ἡμῖν διαλῦ-
σασθαι ἐλεημοσύνην προσέταξεν. τὸ μὲν καὶ
καὶ μέγα κατορθοῦντος ἡμῶν· διὰ τὶ
κελεύει πραθῆναι σὺν τῷ ὀφειλέτῃ τὰ
μυρία τάλαντα, καὶ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα.
ἐκείνη δὲ κακῶς καὶ αὐτὴ δουλεύουσα ἑαυτῆς καὶ
τὰ παιδία αὐτῶν· οὐκ ἐζημίωσε ταῦτα
τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ἐξ ἀφάτου κηδεμονίας·
κατασκευάζει γὰρ αὐτὸν πολλῷ διὰ τοῦ ἀ-
πειλῆσαι τούτῳ, ἵνα μηδαμοῦ ἀκριβῶς γένηται,
οὐχ ἵνα πραθῇ. εἰ γὰρ διὰ τοῦτο ἐποίει,
οὐκ ἂν ἐπένευσεν αὐτοῦ τῇ αἰτήσει· ου
ποιεῖ δὲ τοῦτο πρὸ τοῦ λόγου ἐκείνου. ἐπειδὴ
περιφανῶς ἐβούλετο δεῖξαι· πόσον αὐτὸν ὀφειλη-
μάτων ἐλευθεροῖ. ὅπως ἐκ τούτου κἂν ἐπρά-
ττετο περὶ τὸν σύνδουλον γένηται
γὰρ καὶ μαθὼν τοῦ ὀφειλήματος τὸ μέγε-
θος. καὶ τὴν συγχώρησιν τοῦ πλήθους,
ἐπέμενεν ἀγχων τὸν σύνδουλον. ποῦ οὐκ
ἐξήρανεν ἀπορίαις ἡμῖν γενόμενος τοῦ-
το· εἰ δὲ ἵνα καλῶς προσάξῃ τί σωφρο-
ρεῖν

καὶ τὴν ὥσπερ ἀνομίαν ἣν ὥρισεν ὁ κύριος τοῦ
τὰ μυρία τάλαντα ὀφείλοντος· δη-
λῶν ὅτι ὅσῳ καὶ παρ' αὐτῷ δεσπότῃ συγ-
χωροῦμεν τὰ ἁμαρτήματα τὰ τοῦ πλη-
σίον, ὅσον σταγὼν ὕδατος πρὸς πέλαγος
ἄπειρον. τοσοῦτον. μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ
πλέον ἀποδέουσιν αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν. πρὸς
τὴν ἄπειρον ἀγαθότητα τοῦ θεοῦ· καὶ ἐν
χρείᾳ ὑπάρχομεν, δῆλον καὶ ἐκ τούτου μᾶλλον
τως, καὶ ἐκ τοῦ μεγέθους ἡμαρτημένων ἡμῖν
παρέχοντος· πρὸς γὰρ μυρία τάλαντα
ἑκατὸν δηνάρια, τὸ μέσον ἐστὶ τῶν ἡμ-
ἀμφοῖν καὶ ὅσον ἁμαρτημάτων τὸ μέγεθος·
μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ πλέον· γίνεται δὲ τοῦ-
το διὰ τὴν διαφορὰν τῶν προσώπων·
ὅτι ἡμεῖς μὲν θεῷ τῷ εὐεργέτῃ· καὶ μεγάλα
παρέχοντι ἀγαθά, ἁμαρτάνομεν· ἄν-
θρωπος δὲ πρὸς ἄνθρωπον ὁμοιοπαθῆ, καὶ
μηδὲν, ἢ ὀλίγα τινὰ εὐεργετήσαντα·
καὶ γὰρ ἐποίησεν ἡμᾶς οὐκ ὄντας· καὶ
πάντα δι' ἡμᾶς εἰργάσατο τὰ ὁρώμενα·
ἔδωκεν δὲ ἡμῖν καὶ νόμον σημαίνοντα φεύγειν
ἁμαρτήματα, καὶ τιμωρίας ἀπαλλαγήν·
καὶ βασιλείας κληρονομίαν· καὶ μυρία ἐ-
πηγγείλατο ἀγαθά, τοῖς πληροῦσιν ἐν-
τολαῖς ταῖς ζωοποιοῖς αὐτοῦ ἐντολαῖς·
Ὑπὲρ τούτων οὖν ἁπάντων· πῶς ἡμᾶς
διακεῖσθαι χρή; ἆρα καθ' ἑκάστην
ἀποθνήσκοντες τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τοῦ
οὕτως ἡμᾶς φιλοῦντος, ἐξεπληροῦμεν
τὴν ἀξίαν· μᾶλλον δὲ, τὸ πολλοστὸν τῆς

μων ἐπὶ ταῦτα ζητεῖ καὶ καταγελᾶν τῶν [illegible]

τῶν ἁμαρτημάτων. καὶ ἑτέροις ἀφιέναι·

ἀπὸ στόματος, ἀλλ' ἀπὸ καρδίας. καὶ ἐγένε-

τφ το ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰ(ησοῦ)ς τοὺς λόγους τούτους

μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ

ὅρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ

ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθερά-

πευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. διατί οὖν ἐν χρόνῳ(?) ἐν

τε Γαλιλαίᾳ διέτριβεν, καὶ οὐχὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ·

διὰ τὴν κακίαν τῶν Ἰουδαίων. νῦν δὲ ἐπεὶ

χωρίζεσθαι ἔμελλεν τῆς Ἰουδαίας, ἐπειδὴ τὸ πά-

θος ἐγγὺς ἐπελθεῖν ἤμελλεν· οὐ μὴν εἰς αὐτὴν(?) ἰεροσολυ-

μα εἰσῆλθεν(?), ἀλλ' εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας·

οὕτω δὲ καὶ τοῦ λόγου διδασκαλίαν δείκνυσιν ἑαυτὸν

ἐν διατριβῇ· οὕτω τῶν σημείων θαυματουρ-

γίαν· ἀλλ' ἀμφότερα τοῦτο. νῦν δὲ ἐκεῖ μὲν πρῶτον

ποιεῖ μᾶλλον τὴν σωτηρίαν τῶν προσερχομένων

καὶ ἑπομένων· ἀξιούμενοι τῶν σημείων.

ἄξιον ἐστὶ καὶ ἐν οἷς ἔλεγεν ἡ φαρισαίων δι-

δασκαλία ὡς ἀπὸ δὲ ἐκείνων λόγων διδασκαλί-

ας. ἐπὶ τέραν τὸ ἀπὸ τῶν σημείων κέρδος·

τουτέστι προσθέσεως αὐτοῖς χάριν

γενέσθαι. προσέρχονται δὲ αὐτῷ οἱ φαρι-

λ σαῖοι ὅλοι μέγα δόλιοι πειράζοντες αὐτόν,

οὐ κατὰ τὸ ὄνομα ὁμολογοῦντες, ἀλλ' ἐν τῷ

ἐν ῥήματι. τὸ ἀκούσαντες ὅτι δ' αὐτὸν

λεγόμενον· ἡ μαρτυρία ζητοῦσαν ἐπ' αὐτόν.

τε λέγοντες εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα

αὐτοῦ. οὐκ ἔτι ἔξεστιν. ἵνα

μὴ θορυβῶσιν καὶ ταράσσωσιν. ἔπειτα

λε

ε ω. ἐπερωτή-
σαντων εἰ ἔξε-
στιν ἀπολῦ-
σαι τὴν
γυναῖ-
κα.

113

τοῦτο ποιεῖ· οὐ γὰρ ἐνδεὴς ἦν αὐτοῦ ἐζημιοῦτο
δωρεὰν μόνον. ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὴν αὐτοῦ ἐκκηρύξῃ
ἢ μονὴν ἐπιστροφὰς τοσ ἀποστροφῇ διό, καὶ ὡς
τούτου καθὼς καὶ εὐαρεστῶς προσῆκεν τὸ
χρέος, ἐπειδὴ καὶ ἐπαγγελλόμενος ἀποδοῦ-
ναι τὸ ὀφειλόμενον, ἐλεήμων γὰρ ὢν ἐφοβ-
καὶ προσπεσόντα καὶ παρακαλέσαντα καὶ κατα-
γνόντα τῶν οἰκείων ἁμαρτημάτων. καὶ ἐπι-
γνόντα ὁ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας, ἀλλ᾽ αὐτοῖς
μετανοοῦσιν ὁμοίως ἀπαιτεῖ τὸν πρότερον·
Κρατήσας γὰρ τὸν σύνδουλον αὐτοῦ. οὐ μετὰ
πολλὸν χρόνον. ἀλλ᾽ εὐθέως ἐξελθὼν ἔχων
τὴν εὐεργεσίαν· καὶ μετὰ χεῖρας κρατοῦν-
ται καθ᾽ ἑαυτὸν διωχθῆ· καὶ γὰρ τοῖς αὐτοῖς
καὶ οὗτος πρὸς αὐτὸν ἀπεχρήσατο λόγοις·
μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ καὶ πάντα ἀποδώσω,
ἐπιγνοὺς αἰπαιτῶν τὴν ἑκατοστημόριον· τοῦ-
το ποιῶν ὅπερ οὐδὲ ἀγροῖς ἦν ἀρεστόν. μὴ
τιμήσας θεόν· ὅθεν καὶ συνηγανάκτησαν αὐτῷ· ὁ δὲ
κύριος δεσπότης· καὶ συγκρίνεται πρὸς τὸ
τοιοῦτον πονηρὸν δοῦλον καὶ ἀπολογῆται·
καὶ τότε τῇ τιμωρίᾳ ἐκδίδωσιν· Ἀκού-
σωμεν οὖν καὶ φρίξωμεν. καὶ μηδ᾽ ὅλως
μνησικακῶμεν· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἐπήγαγεν.
οὕτω ποιήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ μου, ἐὰν
μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀ-
πὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα
αὐτοῦ· οὐ λέγει δὲ ἐπουράνιος ὁ πατὴρ ὑμῶν. ἀλλ᾽ ὁ
πατήρ μου· ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἄξιος υἱὸς ὀνο-
μάζεσθαι τοῦ εὐσπλάγχνου πατρός· ὁ οὕτως πο-
νηρὸς καὶ μισάνθρωπος καὶ μνησίκακος· διό τοι

τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῶν ζῴων· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τοῦ ρυκ-
θῆσαν ἀκούσαντες· τὸ γυναικεῖον σῶμα
κατὰ τὰς γεγονυίας ἔχειν, καὶ ἂν ἔχωσι,
ἀνδρικωτέρου θηλυτέρου διασπαρέντος ἐν μέρει συγ-
κεκραμένου· τί δὲ δηλοῖ ἡ οὕτως ἐστὶν
καὶ τί αὐτοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικός· καὶ τοῦ-
το, ὅτι διὰ τοῦτο συμπέφυκεν ἡ γραφή. ὥστε
κατὰ λόγον ὅτι ἢ αἴτιον ἀμφιβάλλει καὶ παρα-
μονῆς ὁ ἀνήρ, ἐπὶ τούτοις ἐνδιαλλάττει τὴν
γυναῖκα· κουφότερον ἐστὶ μᾶλλον περὶ
ἐπιθυμίαν μαλάττουσι φύσεως, καὶ πρὸς
ἑαυτόν. καὶ πρὸς γυναῖκα πορνικόν· οὐκ ἔτι
πάσχει δὲ ὁ δεσπότης χάριν ὅτι μᾶλλον τοῦτο κουφό-
τερον. γράφει μὲν ὁμοίως ὅτι μόνος τὸ
προσάγει μὲν ἐστὶν· ἀλλ' ὅτι οὐ παρὰ τὸν χοροῦ-
σιν. ἀλλ' οἱ σφόδρα δεδοικότες· ἢ περὶ δὲ οὗτοι, ἤτοι ἐν
τὸ περὶ ἀφροδισίων παρθενίας, καὶ ἐπαινουμένων,
καὶ διὰ καμπύλων· καὶ ἐπὶ τούτοις εἰς ὄπισθεν
μέρος καὶ προτρέπουσιν, ἢ γὰρ μᾶλλον τὴν
παρθενίαν ἐπικουροῦσι. καὶ τὴν ἐλευθε-
ρίαν· ἐπειδὴ γὰρ περὶ παρθενίας ἢ ἐπὶ
ἀνεχθέστερον ἢ μᾶλλον ὅλως. εἰ μὲν γὰρ
μᾶλλον τοῦ μὴ καθαρεύειν τὴν πορνικὴν ἀμφι-
μαχίαν. ἢ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῖς τοῦ παρ-
θενεύειν ἐνδιαλλάττει· θέλοντες διὸ δου-
λωθῆναι τῶν ἀρχῶν ταύτης δὴ ζητεῖ. τὰς
τρεῖς διαφορὰς τῶν εὐνούχων ἐφεξῆς.
Ὅτι τρεῖς εἰσὶν εὐνοῦχοι, ὅτι μὲν ἐκ κοιλίας
μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως· καὶ ὅτι μὲν
εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὅτι
μὲν εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν

δημιουργός ἐστί μου· ἡ γραφὴ μὲν ἔχει ὅτι
ἐξέτεινας ἐφ' ἡμᾶς· ἀντὶ θήσεις ἐν αὐτῷ
προστάγματα αὐτοῦ ἐκρύβησαν καὶ ἐξώσειν
αὐτοῦ· πῶς οὖν ἐκρίνατε αὐτὸν ἁμαρτίαν· ἡ δὲ
ταῦτα ποιήσας ἐν ἑαυτῷ ἀνθρώπων καὶ ἔμπροσθεν·
ἀντὶ θήσεως ἐν αὐτῷ τῷ ἁμαρτεῖν ὑστέρως· διὰ
τοῦτο δὲ οὐ μάλα ἐνταῦθα ἀντὶ μὲν περιάγεσθαι
ὑπολαμβάνεται· ἡ γραφὴ τὴν δικαιοσύνην αὐ-
τοῦ, καὶ τὴν καθαρότητα ἐνδείξηται· οὐ
τὸ γὰρ ἀσθενῶν, ἡ γραφὴ μόνη σκοπεῖν γὰρ
παρ' ἐν· οὕτως ἀλλ' ἐπιλέγει· ἡ γὰρ παιδεία
μὲν ὅσα παρ' αὐτοῦ φέρων· τί δ' ἐστιν ἀρσενικῆς
ψυχῆς οἰκονομίας αὐτοῦ· ἐκείνου ἐπιζητήσῃ
οἱ μὴ ἔτερον, καὶ ἐσθίων, σῶμα σωτήριον·
σὸν γὰρ οἱ δύο ... καὶ πάντα ... καὶ
ὅσον σώζεσθαι, ἀφ' ὅσον μὴ χωρίζεσθαι·
τοῦτο δὲ ἐστιν ὡς μὴ καταπαύσειν αἰ-
τίαν ἀπορρίψῃ ἐν τῇ αὐτῇ ἑαυτοῦ γνώ-
μῃ, προθύμως λοιπὸν δὲ ἐν ἑαυτῷ μόνῃ τὴν
τοῦ Μωϋσέως προφήτου θέλησιν, αὐτὸς δ' ὅταν
τὴν ὅλην καρδίαν αὐτοῦ· τοῦτο ποιεῖ
καὶ αὐτὸν ἀποθνήσκειν· ἐντρέπεται αὐ-
τοῦ καὶ ἐν τούτῳ μνημονεύει· τὸ δὲ
ἀπ' ἀρχῆς οὐ γεγραμμένου δηλοῖ ὅτι
διὰ τῶν πραγμάτων κρινεῖ ὁ θεὸς ἐξ ἀρχῆς
ἐν νόμῳ θέλοντι τὸ ἁμαρτάνειν τούτων, ὧν
ἐποίησε τοῖς ἡμῶν· διό, καὶ μετὰ τὸ ἁμαρτάνειν
λογισμὸν μονώτατον ἔχων· ὅτι ὅσα ἂν, ἀπο-
λύσῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, προστίθεται λό-
γου πορευθῆναι, καὶ τὰ ... διὰ τί ἔχουσιν
Οἱ ἀπὸ τῶν λοιπῶν· ἔχοντες ἐστιν καὶ τὸ

τὸ μέγεθος δαπανημάτων μεγαλοπρεπῶν ἐνεργήσας ἐστίν. καὶ
σοφὰ μεγαλοπρεπῶν ἐστὶν. ἡ μὲν τοῦ τοιούτου ἔργον οἱ
τοιοῦτοι δαπανῶσιν. ἡ γὰρ τὸ ζῷον γίνεται
μόριον. ἡ γὰρ μὴ τῆς προαιρέσεως ἀλλὰ τῆς τῶν μερῶν
γὰρ φύσεως τὸ πάθος γενόμενοι. οὕτως δὲ
ἁμαρτάνουσιν αὐτῶν οἱ πολλοί. ἀπὸ ἀρετῆς
μονομερῶς καὶ διὰ τὸ παρὰ φύσιν αὐτοῖς τὸ ζῷον
τοῦτο. καὶ τὸ τέλος κοινὸν κρουῶν. καὶ τῶν κακῶν
τῆς προαιρέσεως τὴν ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν προ
θυμίαν. ταῦτα δὲ τὸ δαπανᾶσθαι ἐπὶ μὲν θηλειῶν
διὰ τοῦτο παρακαλοῦσι ἐφ᾽ ἑαυτῆς τοιαύτης
παραμονῆς. μέγα γὰρ τὸ ἐκ τῆς καθ᾽ ἡμέραν μόνου
ταύτην ... θυμίαν καθ᾽ ἡμέραν ἐπιτυχεῖν
γίνεται. ἀλλ᾽ οὐκ ἂν μᾶλλον χαλεπώτερον. ἑτέρω
θεν γὰρ ἔχει τὸ πλῆθος τὸ σπέρματος ἐμὴ
μὲν. καὶ ἑτέρωθεν κωμῳδεῖ. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ
ἐγκεφάλου. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς φύσεως τὸ μόριον
ἐκ τῆς μορφῆς ὑπάρχουσιν. ἐγὼ δὲ οὐδαμό
θεν ἀλλαχόθεν ἢ τοῦ μὴ αἰτία. ἀλλ᾽ ἢ ἀπὸ γυναικὸς
ἀκρατοῦς, καὶ διὰ μοίρας καθ᾽ ἡμέραν καὶ κατ᾽
αὐτὴν τὴν ἐπιφορὰν. τῶν φυσικῶν καὶ μηκέτι
τῶν ἀκρατῶν οὐδέν. κουφότερον δὲ πρόσθεν
μονώτερον ποιεῖ καὶ ἐφ᾽ ἡμῖν. ὁ δὲ ὡς ἀμέτρως
χαίρειν χαίρει τῷ διεξαγωγῷ τὸ περὶ γένος
ς οὐ κατορθώματος. καὶ οὐ κακίας. ἡ γὰρ
κοινωνίας καταλλήλως ἐν τῷ πράγματι
διὰ τῆς ἀφράτου αὐτοῦ φιλοτιμίας καὶ φα
θετικοῦ. τὸ τέλος ἐστὶ τοῦτο. ὅτι ἐπὶ τὰ ἔσχατα
σφόδρα ὅμως ἀδύνατον. ἡ μὲν γὰρ κοινωνίας προ
αιρέσεως καὶ ἐμὴ τι μὴ ἀσθενεῖν αὐτῶν. καὶ ἡ προαι
ρέσεως ἐστὶν ἐφ᾽ ἡμῖν. πῶς γὰρ χρώμενος ἐπ᾽ ἀλλ᾽

τῶν οὐρανῶν· ὃ δὲ λέγει· τοῦτό ἐστιν· ὅτι ἐμμό-
κος ἢ οὕτως ἐκ φύσεως ὑπ' ἄλλης χειρός· τοῦτ' ἔστι
ἢ εὐνοῦχος ἐγεννήθη· κἂν παραιτοῖντο τοι-
αῦται ἐπικρατούντων ἀνθρώπων οὕτως ἐγένου,
τί ἂν ἐπαινοῖς; τί ὅπως αὐτὸς μὲν τοῦ γά-
μου ἀπεστερημένος· μισθὸν δὲ οὐκ ἔχων· οὐκοῦν
εὐχαριστεῖν ὀφείλεις τῷ θεῷ, ὅτι μετὰ μισθῶν
καὶ στεφάνων μὲν τοῦτο κατορθοῖς· ὅπερ χω-
ρὶς στεφάνων ἐκεῖνοι. οἱ γὰρ οὕτως εὐνοῦχοι
γεννηθέντες· οἵ τε ὑπὸ ἀνθρώπων εὐνουχι-
σθέντες· ἀλλ' αἱ καὶ πολλῷ κουφότερον, τῆς
ἐπιθυμίας δὴ προθυμίαν ποιούμενος. καὶ τοῦ συμ-
δ' ὅτι τοῦ κατορθώματος. καὶ μὴ δεῖ τι κω-
λῦσαι θυμίαν οὕτω καινὴ μουσῶν ἔχων· οὐ
γὰρ οὕτως ἐκτομὴ μελῶν, ὡς λογισμοῦ
χαλινὸς τὰ τοιαῦτα οἶδε κατασβεννύ-
ειν κύματα, καὶ γαλήνην ποιεῖν. μᾶλλον δὲ λο-
γισμὸς μόνος· διὰ τοῦτο τοίνυν ἐκείνους μὲν
παρήγαγε τοὺς εὐνούχους· ἵνα τοὺς παρ-
θενεύοντας καὶ τοὺς [illegible] δὲ
εἰς προθυμίαν ἐγείρῃ. ἐπεὶ εἰ μή· τοῦτο
κατεβάλλετο, τίνος οὖν ἕνεκεν τῶν
προειρημένων δύο εὐνούχων [illegible]
ὅταν δὲ ὅτι εὐνούχισαν ἑαυτούς. οὐ τῶν
μελῶν λέγει τὴν ἐκτομὴν ἄπαγε· ἀλλὰ
τῶν πονηρῶν λογισμῶν τὴν ἀναίρεσιν.
ὡς ὅ γε τὸ μέλος ἐκτεμών· τὰ τῶν ἀν-
δροφόνων ὁ τοιοῦτος τολμᾷ· καὶ τοῖς τοῦ
θεοῦ διαβάλλουσι τὴν δημιουργίαν δί-
δωσιν ἀφορμήν· καὶ τῶν μανιχαίων ἀνοί-
γει τὰ στόματα· τὸ γὰρ ἀποκόπτειν

τὸ μέτριον [illegible] ὑπερβολή ἐστιν. καὶ
σωφρονικὸν [illegible]· ἢ μᾶλλον τοῦτο ὑπερβολή· οἱ
τοιοῦτοι δ' ἀκόλαστοι εἰσίν· ἢ μὲν τὸ ζῶον [illegible]
[illegible]· ἢ μᾶλλον ἡ ἀπροαίρετος ἀλλ' [illegible]
γὰρ ἡ φύσις τὸ πάθος [illegible]· οὕτως [illegible]
ἁμαρτάνουσιν αὐτῶν οἱ πολλοί· ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ διὰ [illegible] παρὰ [illegible] ζῶον
τοῦτο καὶ τὸ [illegible]· καὶ τὸ [illegible]
ἡ προαίρεσις τὴν ὑπὲρ τοῦ [illegible] ἐπι-
θυμίαν· ταῦτα δὲ τὸ [illegible] ἐπιθυμητικόν·
διὰ τοῦτο παρὰ [illegible] ἐστιν ἡ τοιαύτη
[illegible]· μὴ γὰρ τοῖς [illegible] οὐδὲ
ταύτην [illegible] ἐπιτίθεσθαι
γίγνεται· ἄλλοι δὲ καὶ μᾶλλον [illegible] ἑτέρω-
θεν γὰρ ἔχει [illegible] τὸ σπέρμα τὸ ἐν
[illegible]· καὶ ἑτέρωθεν [illegible]· καὶ οἱ μὲν [illegible]
ἐγκέφαλον· οἱ δὲ [illegible] φύσις τοῦ [illegible]
ἐκ [illegible] ὑπὸ [illegible]· [illegible]
θεν ἄλλοθεν [illegible]· ἀλλ' ἡ [illegible]
ἀκολάστου, καὶ [illegible] καὶ
αὐτῆς σωφροσύνη· τοῖς φυσικοῖς [illegible]
τοῦ [illegible] οὐδέν· [illegible]
[illegible]· ὁ δὲ [illegible] ἄμετρος
χωρεῖν χωρεῖ τοῦ [illegible]
οὐ [illegible] σώματος. καὶ οὐ [illegible]
[illegible] τὸ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible]· τὸ [illegible] τοῦτο. ὅτε [illegible]
[illegible]· ἢ μᾶλλον [illegible]
[illegible] ἢ τὴν [illegible]· καὶ [illegible]
[illegible] ἐστιν [illegible]· [illegible] χόμενος [illegible]

115

τῶν μ…ων· ὃ δὲ λέγει· τουτέστιν· ὅτι εἰσὶ μό-
νος καὶ οὕτως ἐκ φύσεως ὑπὸ τῆς χάριτος· τουτέστιν
ἢ εὐνοῦχος ἐγεννήθη· καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς
αὐτοὺς ἐγκρατευομένων ἀνθρώπων οὕτως εὐνού-
χους· τί ἂν εἴποι τις τῆς ἀτοπίας· αὐτὸς μὲν τοῦ γά-
μου ἐστερημένος, μισθὸν δὲ οὐκ ἔχων· οὐκοῦν
εὐχαριστεῖ ἐφ' ἑκουσίᾳ γνώμῃ τοῦ θεοῦ, ὅτι μὲν ἀμισθοὶ
καὶ ἀστεφάνωτοι τοῦ τοιούτου κατορθώσεως· ὅπερ χά-
ρις· ἀστεφάνωτοι ἐκεῖ μοι· οἱ δὲ οὕτως εὐνοῦχοι
γεννηθέντες· οἱ δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων εὐνουχι-
σθέντες· ἀλλ' αὐτοὶ πολλῷ κουφότερον, τῆς
ἐπιθυμίας δὴ προθύμως ποιούμενος· καὶ τὸ συμ-
βὰν ὅτι τοῦ κατορθώματος· καὶ μηδὲ ἔτι κἂν
ἐπιθυμίας οὕτω καὶ μοῦσαν ἔχων· οὐ
γὰρ οὕτως ἐκτομὴ μελῶν ὡς λογισμοῦ
χαλινὸς τὰ τοιαῦτα οἶδε καταστέλ-
λειν κύματα· καὶ γὰρ ἠρεμεῖν ποιεῖν· μᾶλλον δὲ ὁ
λογισμὸς μόνον· διὰ τοῦτο τοίνυν ἐκεῖ μὲν
παρήγαγε τοὺς εὐνούχους· ἵνα τοὺς ἀπο-
θεμένους καὶ τοὺς ἐλευθέρους εὐνομένους
ἡ προθυμία ἡμᾶς καὶ ἐγκράτεια· τοῦτο
κατεβόλησεν εἶπεν, τί νοῦ καὶ ὁ περὶ τῶν
προειρημένων δύο εὐνούχων εἰ γὰρ οὕτω
ἦσαν δὲ ὅτι εὐνούχισαν ἑαυτούς· οὗτοι
μετὰ ἐκείνης τὴν ἐκτομὴν ἔπαυσαν· ἀλλὰ
τῶν πορνικῶν λογισμῶν εἰ κἂν ἀναιρεῖν·
ὡς ὁ γὰρ μέλος ἐκτεμὼν· τῶν ἀν-
δροφόνων τοιοῦτο τολμᾷ· καὶ τοῖς τοῦ
θεοῦ διαβάλλουσι καὶ τὴν δημιουργίαν· δί-
δωσι καὶ ἀφορμήν· καὶ τῶν μανιχαίων ὅ-
μοια λέγονται τὰ σώματα· τὸ γὰρ ἀποκόπτειν

νίοις ἀλλότριον. καὶ τὸ παρ' αὐτῶν τῶν φιλανθρώπων
καταφρονεῖν. ὥσπερ καὶ τυχεῖν τοῦ παιδίου. καὶ
γὰρ οὔτε τοῖς τε πολλοῖς ἢ μικροῖς καλῶς·
ἀλλ' ὥσπερ ἴσοι προσέρχονται. οὔτε τῶν ἀναγκαίων
ὀργῶν δεόμενοι ἐπιζητεῖ. ἀλλ' ὅσον ἔμποροι
σθῆναι τοῦ μισθοῦ. οὔτε μὴν ἔστι ἐλευθέριος
κέρδος. οἷον ἐπιζημίαις χρημάτων. καὶ τοῖς
τοιούτοις. οὔτε χαίρει πάλιν ἐλευθέριος
μισθοῦ. τοῖς ἐπικερδέσι τοιούτοις. οὔτε ἐπὶ
ἧττον προσκαλεῖ τῶν μαθητῶν. διὰ τοῦτο
οὐκ ἔλεγεν. τὸν γὰρ τοιοῦτον ἐπιτιμῶν
κατὰ τῶν ὠνητῶν. ἐλευθέριον γὰρ
ταῦτα περιγράφομεν. ὅτι περ ὑπὲρ τοῦ
παιδὸς ἀρχῇ. τὸν προσελθόντα μὲν
μ ἰσόμετρον χρόνον καὶ ἐποίησεν διδάσκαλος
σοφός. τῷ μὲν ἐρωτῶντι ὅσον ὑποκείμενα καὶ ὀρθῶς
ἐπι
ροῦσι διδάσκαλοι. εἰ δὲ ἔφη τὸ ἀργύριον μὲν
αὐτὸν χρημάτων δοῦλον. οὐκ ἄρα παρα
τηρεῖν μὴν ἔφη. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ χρυσὸς τοιοῦτον
αὐτὸν ὄντα κηρύξει. ὑπονοεῖν δὲ οὐδα
μῶς. διὰ τὸ καὶ τὸν μαρκοντα τὴν ἀρ
χὴν ἔδειμαι τὴν ἐπιμέλειαν. καὶ γὰρ ἔφησεν.
ὅτι προσδραμὼν καὶ γονυπετῶν. παρεκά
λει αὐτόν. καὶ ὅτι ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
ἠγάπησεν αὐτόν. ἀλλ' αἰσθόμενος τῶν χρη
μάτων κεχωρισμένος. καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιμᾶ.
καὶ γὰρ τὰ ἄλλα ὅσα μὲν ἐπιμαρτυροῖ. πάντα
αὐτὴν ἐμαρτύρησε. τὰ ἄλλα ἀγαθά. διὰ τί
οὖν οὕτω πρὸς αὐτὸν ἀποκρίνεται ὁ χριστὸς λέ
γων. οὐδεὶς ἀγαθός. ἐπεὶ δὲ καὶ ὡς ἀπὸ τῶν πρώ
των προσεπιτιμᾷ. καὶ ἐπὶ τῶν μαθητῶν. καὶ

πτ ἐπερωτήσαντος πλουσίου τινὸς: ἐγ

οὐ πάντες χωροῦσιν ἀλλ' οἷς δέδοται· γάμου
μὲν γὰρ ἀπέχεσθαι μέγας ὁ ἄθλος, οὐχ ὅτι δὲ γάμου
ἀπολαύσασι μετὰ μαρτυρίας καὶ ἀγαθοὺς πεπραγμένους
πεπεισμένοις· δίδοται γὰρ τοῦτο παρὰ θεοῦ
τοῖς αἰτουμένοις· ἐπεὶ δὲ καὶ διὰ τοῦτο οὕτως
ἔφησεν· δῆλον ὅτι πολλῶν ἐστι τοῦτο δεῖ σπουδῆς
ἀθρόως πολλῶν τοῦ ἐστι τοῦτο ἔσωθεν πάντη τὸ σῶμα
μαι, καὶ αὐτοὺς εὐνουχίσαι πάντως ὁμολογούμενος
εὐνοῦχος ἂν τοῦ δεσπότου καὶ αὐτὴν ἐκχρήσαι τὴν
μεγάλην ὁπότε μέγα ἐστί. τὸ κατορθούμενον ὑ
παρχήν· ὥσπερ τὸ τῆς παρθενίας ἐμμαρτυρεῖται μετὰ
μας τὸ μαρτύριον καὶ ὅτι τοῦτο ἔστι καθ' ἑ
αυτὸ δῆλον· ἡ γὰρ τῶν ἀρετῶν ἐθελοδουλεία
μηδέποτε καὶ οὐδὲν αὐτοῖς συνεισφέρουσιν
οἱ παρθενεύοντες. περὶ τῆς αὐτοῖς
τὴν βασιλείαν ἐπαγγέλλεται τῶν οὐρανῶν.
καὶ τῶν ἄλλων αὐτοὺς διαφέρειν ἐποίησεν
χρηστοῖς κόποις, παρ' ὧν ἕτεροι τῶν
μὴ φορούντων καθαίρουσιν ἕτεροι· οἱ μὲν
γὰρ φαρισαῖοι μηδὲν μανθάνοντες· οὐ γὰρ
γράμματα ἔμαθον ἐν ἑορταῖς. οὕτως ἀπολύ
θον· οἱ δὲ μαθηταί. καὶ ἐπιτίμησαν ἐκεῖ
δακρύοντες· διὰ τί οἱ μαθηταὶ ἀπεκώλυον
τὰ παιδία. ἐπειδὴ αὐτοῦ προσηνέχθη. ἵνα
τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς. τί φησιν ὁ ἐν
λόγῳ· αὐτὸς δὲ δι' ἀλλήλων αὐτοὺς ἐπαίρει
ζητῶν. καὶ τί φησιν ἀποστρέφον κοσμικόν.
καὶ ταπεινοφρονῇ. καὶ ἁπλοῦς εἶναι. καὶ τοῖς
τοιούτοις τὴν βασιλείαν ἐπηγγείλατο καὶ
τιμᾶσθαι ἐστὶν οἱ τοιοῦτοι. οἱ μὴ κακῶς ἐνεργοῦντες
πραττόμενοι καὶ ἀπονηροί. τοῦτο γὰρ ἐστὶ

Περὶ τῶν προσενεχθέντων αὐτῷ παιδίων

μὴ δόξαι· καὶ ὥσπερ κλέπτεται καὶ ἀμυνθῆν
ἄλλως τε δὲ, ἢ παρρησίαν προσλήψεσθαι. οὐ
καὶ γὰρ ἀπολείπεσθαι μόνον οὐ μὴ προσέχειν οἷς κε-
κουσεν· τοῦτο γὰρ οὐδὲ ἐκείνων ἐπαινεῖν. τῶν
πειρασάντων αὐτὸν φαρισαίων, ἀλλ' ὁ
μᾶλλον κηραίνοντο ἐπὶ τὸν ζόμενοι· οὐ
τοσοῦτον οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐπειδήσει καὶ κατηφῶ·
ὅπερ οὖν μηκέτι ὅσον ἤκουσεν τοῦ μὴ κατηγο-
ρεῖν γνώμενος αὐτὸν προσεῖναι· ἀλλ' αὐτὸ
μὲν ἐκεῖ καὶ ἐπιθυμίας καὶ μὴ πικρῶς ζηλοῦν. κατε-
χέσθαι δὲ ἑτέρως ποιεῖ· καὶ γὰρ τῶν ἄλλων
τῶν μὲν παραζομένων. τῶν δὲ ὑπερημ-
σθεῖσαν παροξυνομένων· καὶ τῶν οἰκείων καὶ
τῶν ἀλλοτρίων· αὐτὸς ὑπερζέων ἀγωνί-
ου προσέρχεται καὶ διαλέγεται· καὶ γὰρ καὶ παρα-
κων, καὶ ἐκεῖ καὶ ποιῶν, ἀλλ' αὐτῶν ἀνακρίθεντο
ἐπλήθους, τὸν πόρον συμβαίνειν·

Ἀκούσας γὰρ τί φησι τὰς ἐντολάς, οὐ παρ-
ρησιάζεται· ποίας· ἀλλὰ φομμεζωνε-
ρατιμας ἔγνωκε ταῖς κακίαις, παραιτεῖ-
μονικῶς, ὃ σφόδρα ἐπιθυμοῦντος κινεῖ.
Ἀποκριθέντος οὖν τοῦ χριστοῦ τὰς ἀπὸ τοῦ νόμου,
φησὶ ἐντολάς μου· ταῦτα πάντα ἐφυλα-
ξάμην ἐκ νεότητός μου· καὶ οὐδὲ ἐνταῦ-
θα ἔστη· ἀλλ' ἐπερωτᾷ, τί ἔτι ὑστε-
ρῶ· ὃ καὶ αὐτὸ σημεῖον ἦν τῆς σφοδρᾶς
ἐπιθυμίας αὐτοῦ· οὐ μικρὸν δὲ καὶ τοῦτο,
ὅτι ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἔτι ὑστερεῖν· οὐδὲ
κατὰ τὸ ἀρκοῦν τὰ εἰρημένα, ἀλλὰ τὸ τυχεῖν ὧν
ἐπεθύμει· διὰ τὸ πρὸ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐ-
τῶν δὲ κεκρυμμένων, ἡ δὲ ἐπὶ τέλος ἦγεν,

δὲ διδάσκαλος Ἰουδαϊκῶς. διὰ δὴ τοῦτο καὶ αὐτὸς
ὡς ἀνθρώπῳ αὐτῷ διαλέγεται· οὐχ ὡς θεῷ. αὐτὸν δὲ εἶναι [illegible]
λον τοῦ εἶναι ἀγαθός. τοῦτό φησιν· οὐ γάρ ἐστιν
οὐκ εἶ μὴ ἀγαθός. ἀλλ' οὐδεὶς ἀγαθός· τουτέστιν
οὐδεὶς ἀνθρώπων. καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο ὅταν λέγῃ· οὐδεὶς
τῶν ἀνθρώπων ἄνθρωπος ἀγαθός ἐστι φησίν.
ἀλλ' ἀνθρώπους ἀντιδιαστέλλων τῇ τοῦ θεοῦ ἀγαθό-
τητος. διὸ καὶ ἐπήγαγεν· εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
καὶ γὰρ καὶ ἀμφοτέρως ἐστίν. ὅτι ἐστὶ μὲν ὁ πονη-
ρὸς ὁ μετέχων οἱ κατ' [illegible] τὰ ἀγαθὰ δεδομένα
τοῖς ἀνθρώποις ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἀνθρώπων φύ-
σεως ἀποθήκη μηδεμία κατὰ τὸ μέσον
τοῦτό φησιν· ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν ἀνθρώποις ἀγαθότητι
τῆς τοῦ θεοῦ ἀγαθότητι παραβαλλόμενα. τί δὲ
καί, χρήσιμον ὁ φθεγγόμενος αὐτὸν ἀποκρίνε-
σθαι τῶν [illegible]· ὅπως ἂν ἄξιος αὐτὸν
κατ' ἀρχήν. καὶ [illegible]
[illegible] πάθους. καὶ τὸν ἐπὶ γῆς ἀνθρώ-
πον. καὶ τοῦ θεοῦ προσέχειν. καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀγαθόν. καὶ αὐτοῦ τὰ γράμματα ἀναφέ-
ρειν. ἐπεὶ καὶ ὁ [illegible] διδά-
σκαλον ἐπὶ τῆς γῆς. πρὸς ἀντιδιαστολὴν
αὐτοῦ οὕτω φησίν. καὶ [illegible]. τίς
πρὸ [illegible] ἀρχήν. [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] πρὸς [illegible]
ἐστι δὲ [illegible] τοῦτο καί. [illegible] αὐτὸς ὁ
[illegible], ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ πονηροῦ, καὶ ἐπὶ
τῶν ἄλλων ἐποίησεν· ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐπιτη-
δεῖν, ὁ Χριστὸς οὐκ ἄν, αὐτὸν [illegible]. ἀλλ'
καὶ [illegible] σαφῶς. [illegible]

τὴν διάνοιαν· καὶ ἐπειδὴ εἶδε μὴ πεισθέντα,
ὁ σωτὴρ δὲ αὐτὸν κειρᾶσθαι(?) περὶ τούτων
ἀφῆκεν(?)· ἀλλ' ὡς ἀγνῶς(?) καὶ γενόμενος
κατηφὴς καὶ σύννοος· οὕτως ἀπελ-
θεῖν· εἶπε δὲ ὁ Χριστός· πῶς δυσκόλως οἱ
πλούσιοι εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν· οὐ τὰ χρήματα διαβάλλων,
ἀλλὰ τοὺς κατεχομένους ὑπ' αὐτῶν· εἰ δὲ
πλούσιος δυσκόλως, πολλῷ μᾶλλον ὁ
πλεονέκτης· εἰ γὰρ τὸ μὴ διδόναι τὰ ἑ-
αυτοῦ πρὸς βασιλείαν ἐμπόδιον, τὸ καὶ τὰ
ἑτέρων λαμβάνειν, ἐννόησον πόσον σωρεύει
τὸ πῦρ· διατί τοῖς μαθηταῖς αὐτὸ ἔλεγεν(?)·
ἐγχειροῦσι(?) καὶ οὐδὲν κεκτημένοις τὸ ὅ-
τι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· παιδεύων
αὐτοὺς μὴ αἰσχύνεσθαι τῇ πενίᾳ· προ-
ϊὼν δὲ δείκνυσιν ὅτι καὶ ἀδύνατον καὶ σφό-
δρα ἀδύνατον τοῦτο· εἶτα τοῦ παραδείγμα-
τος τῆς καμήλου καὶ τῆς βελόνης·
Εὐκοπώτερον ἐστὶ κάμηλον
εἰσελθεῖν διὰ τρυπήματος ῥαφίδος, ἢ
πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν·
καὶ ὅτι οὐχ ὁ τυχὼν μισθὸς τοῖς πλου-
τοῦσι καὶ δυναμένοις(?) φιλοσοφεῖν· διό,
καὶ θεοῦ ἔργον ἔφησεν αὐτὸ εἶναι· ἵνα δεί-
ξῃ ὅτι πολλῆς δεῖ τῆς χάριτος, τῷ μέλλον-
τι τοῦτο κατορθοῦν· γίνεται δὲ τοῦτο δυνα-
τόν, ἄν, ῥίψῃς τὰ χρήματα· ἄν, κενώ-
σῃς [illegible]· ἄν, τῶν πονηρῶν ἐπιθυμιῶν
ἀποστῇς(?)· ἄν, τὸν θεὸν παρακαλῇς, συμβοηθεῖν(?)

καὶ τὸ τῶν ἀγαθῶν μᾶλλον καὶ τὸν νόμον ἐπιλαθέσθαι·
τὸ πορίσασθαι σου ταῦτα παρέχοντα καὶ διδάσ-
κοντα Χριστόν. καὶ ἐντεῦθεν πάλιν τὰ ἆθλα.
τὸ δὲ κατὰ θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς· καὶ ὁ λόγος οὐ-
κ ἔσθημοι· ἢ μαθητεύσαντα ἐν οὐσίαις ἀπὸ τοῦ δόλου·
ἡμᾶς καρπὸς τῆς παραινέσεως· καὶ οὕτως
αὐτὸν ἐφελκύσηται· διὸ καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ
δὲ κηρύσσει κόσμου ὑμῖν ὄντα· τὸ γὰρ μέγα τοῦτο, ἐπει-
δὴ σεβεῖν παραινεῖ χθὲς. ὑπεσχόμεθα οὐ πάν-
τα ἀθανάτους, ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον μείζονα. ὅσον
γῆς οὐρανός, καὶ ἔτι πλέον· θησαυρὸν δέ φη-
σιν, τὸ δαψιλὲς ἐκεῖ ἀπόκειται διὰ σθένος δηλῶν·
καὶ τὸ μόνιμον καὶ ἄσυλον, οὐκ ἀφανιζόμενον,
τὸ χρημάτων καταφρονεῖν μόνον, ἀλλὰ
δεῖ καὶ διατηρεῖν τοῖς πένησιν· καὶ προλέγουσι
μὲν ἀκολουθεῖν τῷ Χριστῷ, τουτέστιν ἑτοίμως
θάνατον μὴ φοβεῖσθαι ἐν καθημερινῷ μὲν καὶ
παντὶ τῷ ἀεὶ εἰδότος ἐν ἀπόρῳ ἀπὸ τούτων ἐν
τιμῇ ὡς χάριν ἀποδέδωκεν ἐν σοὶ γενομένοις
δημόν, ἢ πάντως ταπεινὸς ἀλλὰ καί, ὅτι
καὶ ἔχων κτήματα πολλά. οὐ γὰρ ὁμοίως
κατέχονται οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες τῷ
ὀλίγῳ, καὶ οἱ πολλὰ καὶ μεγάλα δεσπότου
ἐξουσίᾳ, τυραννικῶτερος γὰρ ὁ ἔρως
τὸ τοιοῦτον· ὅπερ ἀεὶ λέγων οὐ παύομαι·
ὅτι καὶ προσθήκη τῶν ἐπιόντων μείζο-
να ἀνάπτει τὴν φλόγα. χρὴ γὰρ ὁ δεσπότης
σοι. ὅταν, καὶ ἐν τούτοις ἐπιδείξαιτο τὴν ἰσχὺν
τὸ πάθος. τὸν γὰρ μετὰ χαρᾶς προσελθόντα
τοῖς ἐπιθυμίαις. ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ ὁ ἀπὸ
ῥίζαις τὰ χρήματα. οὕτως αὐτοῦ κατέχουσιν

ναι φανέντος τοῦ χ(ριστο)ῦ κηρύγματος. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐκ
τέχνην τὴν τυχοῦσαν ἀπεργάζεται. καὶ ἔρημος.
καὶ αἰσχρὰ καὶ δυσχερῆ· ἐπειδὴ δὲ νῦν ὑπερέχει ὁ κύ
τῶν πλουσίων. ἢ θεὸς καθεστηκὼς εἶναι. πάλιν ὅσον
τῶν ὑπαρχόντων καὶ τοῦ ζῆν· γνωρίζει τὸ
τοῦ μεγέθους· τί οὖν ἄν, μικρὸν ὑπάρχοντα,
οὐ δύναται τέλειος εἶναι· ὅπερ τὸ πρόσθεν καὶ ἐλ
γ δοῦναι εἰς ὃ οἰκονομία πᾶσι καὶ τοῦ ζῆν·
καὶ ὑπερπεσὼν ὅμως γὰρ μακαρίσω ὁ πεπεισμένος
πόθον. ὅτι οὐδὲν ἔργον εὑρεῖν ἐκ ἀπαγγεῖλαι. ἐπεὶ
γνώμην ἔχων δεῖν ἐπιγράφειν· ὅτι γὰρ ὑ
πὲρ τῶν οἰκουμένων ἀπάντων, τὴν ὑπερβολὴν
αὐτοῦ ταύτην προσήγαγεν· καὶ οὐ περὶ ἑαυ
τοῦ δῆλον· καὶ γὰρ πάσης τῆς ἀπορίας ὁμοῦ μὴ δει
λιαζόμενος, οἱ πάντες περὶ ἑαυτοῦ θαρσοῦσι
χεῖν· τί δὲ δὴ καὶ οἱ τὸ καθ᾽ ἡμᾶς ἐπειδὴ δώ
δεκα θρόνους· τὸ σημαίνει ἐκεῖνο καὶ κοι
μωμένων τὴν δόξαν ἐκείνην· οὐ γὰρ
καθέδρα μόνοι θρόνοι δηλοῦσιν· μόνος
γὰρ αὐτὸς ἐστιν ὁ μέλλων καθέζεσθαι καὶ
κρῖναι· ἀλλ᾽ ὅτι τιμὴν καὶ δόξαν ἄφατον
παρέδωκεν διὰ τῶν θρόνων· τὸ δὲ
κρίνοντες αὐτὸ δὲ δώδεκα φυλὰς τοῦ ἰ(σρα)ήλ,
ἀντὶ τοῦ κατακρίνοντες εἴρηται· οὐ
γὰρ δὴ δικασταὶ μέλλουσιν καθέζεσθαι·
διὰ τοῦτο οὐκ εἶπε πάντες κρίνοντες
καὶ τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ τὰς φυλὰς
τοῦ ἰ(σρα)ήλ· ἐπειδὴ γὰρ ἔργοις αὐτοῖς καὶ
παρατεθραμμένοι καὶ νόμοις καὶ ἔθεσι, καὶ
πολιτείᾳ, οἱ τε ἰουδαῖοι καὶ αὐτοὶ ἀπόλοι
μέλλουσιν δὲ τὴν οἱ ἰουδαῖοι· ὅτι δια

λασθαί σοι τῶν κατὰ τοῦτον ἄθλων.
διὰ τὸ καὶ μέλλουσαν ζωὴν κληρονόμον γε-
νήσῃ. ἐπειδὴ τοίνυν οἱ μαθηταί, παρα-
τομέναι τὸ μὴ ἀπεῖναι ὄντες. καὶ ἐρωτῶσι λέγον-
τες. τίς ἄρα δύναται σωθῆναι· ὑπερκό-
σμου ἀνθρώπων σωτηρίας ἀγωνιῶντες τοῦτ' ἠ-
ρώτησαν. διὰ τὸ πολλὴν πρὸς ἄπαντας
ἐφ' ἑτέρων σπλάγχνα ἔχειν λοιπόν. καὶ τὰ τῶν ἀλ-
λων καὶ ἀλλήλων σχήματα ἐκδέχεσθαι. καὶ
τρέφειν ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης ἁπάσης.
διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. αὐτὸς δὲ ἐμβλέψας
ὄμματι καὶ πρᾳεῖ μετ' ἐπιεικείας αὐτοῖς. τὴν
ἀγωνίαν αὐτῶν. διεγείρων μὴ τῶν. παρὰ ἀν-
θρώποις τοῦτο ἀδύνατον εἶναι. παρὰ δὲ
θεῷ πάντα δυνατά. τὴν τούτου δύναμιν ἐμφαί-
νων ὀργάνων. τὴν συμβᾶσαν μὲν τοῖς
ἑκοῦσι καὶ θέλουσιν ἀπορῆσαι τὴν ἀσεβείαν
τῆς λύπης. διὰ τὸ πολλὴν καὶ δεδιότας. καὶ ἐπὶ μό-
νου παρακληθέντος. καὶ μηδὲ ὀλιγώρως
περὶ τοῦ οὕτως ἀδύνατον. γίνεται δυνα-
τόν. καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀπολύεσθαι ἐκ τοῦ
τῶν χρημάτων. εὐκολον ἀπεργάζεται.
ἂν γὰρ ἄρξηται τὰ ὑπὲρ τὰ γῆς ὑπερβαίνειν.
καὶ κερδαίνοντα ὁρᾷ. οὕτω καὶ περαιτέρω
προελήλυθε. καὶ ἕως τοῦ πρὸς τέλος τοῦ
δραμεῖν. μὴ δὲ γὰρ εἰ καὶ ἔργοις ἁπαξ ζη-
τήσῃ ἢ καμήλου χεῖρον τὸ ἀνθρώποις φα-
νῆναι. ἀλλ' ἤδη καὶ κατὰ μικρὸν ἄμεινον
γένοιτο τὴν καὶ εὐκολίαν αὐτὴν κατὰ τὴν ἄνω
ὁδὸν ἄγουσαν. ταῦτα οὖν παρὰ τοῦ λόγου
ζητούμενοι. τὴν πονηρὰν ἐπιθυμίαν

ἀλλ' ὀρίζω τὰ ἀφῆκεν, καὶ περιέβαλον μὲν
πολλῶν. εἰ δὲ λέγει περὶ τῶν ἀποστόλων
τῶν καὶ φαρισαίων. καθὼς καὶ ἔμπροσθεν εἴ-
ρηται. ὅτι πολλοὶ ἥξουσιν καὶ ἀνακλι-
θήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
κώβ. οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβλη-
θήσονται. τὸ γὰρ ἔσχατοι τῇ κλήσει
ἐσώθησαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὀλι-
γοί μετ' οὗτος ποῦ τίμιος ἐπ' ἀγῶνος μορφὴ
ἐν αὐτῇ. Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις
ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργά-
τας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ἀμπελῶ-
να, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ θεοῦ λέγει καὶ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ. χρόνον δὲ τῆς ἐργασίας
τὸν παρόντα αἰῶνα. ἐργάτας δὲ διαφό-
ρους καλουμένους ἐπὶ τὸ πρᾶγμα κατὰ
περὶ τρίτην καὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην καὶ
ἑνδεκάτην ὥραν. τοὺς ἐν διαφόροις
ἡλικίαις προσελθόντας. καὶ ἄλλο-
[illegible] μὴ [illegible] περὶ ὧν γέγραπται
ἐν τῇ παραβολῇ περὶ [illegible]
καὶ [illegible] μονήσαντος ἐργα-
θέντας ἔργα. διότι παρανομ[illegible]
τὸν λεγόμενον [illegible], οὐχ [illegible]
ται παραμολαῖς κατὰ [illegible] περὶ ἐργά-
ζεσθαι. ἀλλ' αὐτὸν σκοπὸν μανθάνοντας δι-
όν, συνεβλήθησαν. τοῦτον δὲ βούλεσθαι. καὶ
μηδὲν πολυπραγμονεῖν περὶ ἑτέρων. οὐδὲ
ἂν γὰρ οὐδὲ τοιαῦτα δι' ὁμολογουμένως
λέγει καὶ ὧν, ἐστὶ βασιλεία τῶν οὐρανῶν,

ΜΗ

Περὶ τῶν μισθουμένων ἐργατῶν

τοῦτο οὖν καὶ δι᾽ ὑμῖν θελήματι πιστεύουσι τῷ Χριστῷ,
ὅτι ὁ μόνος αὐτοῦ θέλει καὶ μὲν τοῖς παραγγέλ-
μασι δέχεσθαι· τούτους ἡσμένως παραγ-
γων· τοῦτον αὐτοῖς δεξαμένοις μόνοις καὶ
πιστεύσασιν, καταλείψει ὡσαύτως τῆς
μονῆς· διὰ τοῦτο ἢ ὥσπερ καταλείμοντας, ἀπὸ τοῦ
καταλείμοντας· ἢ ὥσπερ δὲ ὅτι αὐτὸς καὶ
καὶ γυναῖκα· οὐ τοῦτο δὲ ἵνα ἀσθενεῖς διαλύ-
πεῖσθαι τοὺς γάμους· ἀλλ᾽ ὅτε περὶ τῆς
ψυχῆς ἔλεγεν· ὅτι ὁ ἄπιστος ἐνοχλεῖ τῆς ψυχῆς
αὐτοῦ ἐμποδὼν ἐμοῦ εὑρεθῇ αὐτὴν. οὐχ ἡ-
μῶν ἀφαιρουμένων ἑαυτοῖς τοῦτο ἢ ...,
ἀλλ᾽ ἢ μόνον αὐτοῖς ὡρατιμοῦμεν τὴν ε-
ὐσέβειαν. τοῦτο καὶ ἐπὶ γυναικὸς καὶ ἐπὶ ἀ-
δελφῶν λέγει. ἔτι δὲ καὶ τοῦ δεσμοῦ ἐν
τοῦ θεοῦ αἱρεῖσθαι. ἐπεὶ δὴ καὶ πολλοὶ
εἰσιν. καὶ πατέρες ἢ ...σαν ἐπὶ κοσμ-
τέρας παῖδας. καὶ γυναῖκες ἄνδρας. ὁ
γὰρ ταῦτα καλεῖ ἐκκόπτειν· μὴ γυ-
ναῖκες ... μηδὲ πρὸς. ἀλλὰ κα-
θὼς ὁ Παῦλος λέγει· εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χω-
ρίζεται χωριζέσθω. τὸ δὲ ἑκατοντα-
πλασίονα λήψονται ἐν τῷ νῦν αἰῶνι
μετὰ τὴν αἰωνίου ζωὴν Χριστοῦ τούτου
πεύσῃ. καὶ γὰρ πολλοὶ τοῦτο γενόμενοι. καὶ
θεὸς περὶ τὸ μαρτύριον γέγραπται.
καὶ ... καὶ ... ἐπὶ ... καὶ
κεραία μου ... χρόνου ... πάντα ταῦτα.
... οὐ ... ἔχων.
ἐπὶ δὲ ... αὐτῶν. τὸ δὲ πολλοὶ
ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι. καὶ ἔσχατοι πρῶ-
τοι.

τότε· εὐδοκήσειν καὶ λέγεται ὅτε καὶ αὐτὸς ἐ-
μελλεν ἀποκτείνεσθαι· οὕτω καὶ τὸ ἀγαπητὸν ἐκεῖ-
νο εἶναι καὶ τὸ διὰ παντὸς αὐτὸν καὶ ἔμ-
προσθεν καὶ λέγεται, ἀλλὰ καὶ ἐκ μὲν οὐκ ἄρ, ὑ-
πήκουσεν· ἐγὼ γὰρ ὁ αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς οὐχ
ὑπήκουσεν. πολλάκις φαίνονται καὶ ἤδη
αὐτοὶ λέγουσι καὶ οὐδὲ ... ἐμισθώσαντο·
μὴ τὸ παρὸν, ὃ περὶ ... οὐχ ... παρα-
γενέσθαι τὰ ... παρανομία.
... οὐχ ὅσοι καθ' ... τοῦτο
λέγουσι. ἀλλ' ἐκ ... μοι· οὐκ ... αὐτοῦ,
ἰμαρμένας ... ἀλλὰ
μόνον ... ὅτι γὰρ παρὰ τοῦ
τούτου ... αὐτὸν ... ἐκ παρόντος ἐκεῖ-
σε. καὶ αὐτὴ ... παρανομία
λέγουσι. ὅτι ... ἐξ ...
σθῆναι. Ὅτι διαπορούμενοι ἐκ παρ-
ι ... ἀφοριζομένους. καὶ προ ...
... καὶ ... παρα-
... παρανομίας ... περὶ
... ἰμαρμένης ...
... τοῦ περὶ ...
... προ ... ἰμαρμένης. ὅτι
... καὶ ... χρόνου τὸν ...
... οὕτως ἐκ
ω ... παρανομίας ... περὶ τοῦ ...
... χρ... καὶ τοῦ ...
... πολλοῦ δὲ τοῦ
... τοῦτο μου. καὶ ...
...
... ὅτι δὲ ...
τον

121

ἄπαγε. ἐφθόνουν γὰρ καὶ κατακαρίας τὸ χαρί-
ον ἐκεῖνο, καθαρὸν ὑπάρχει· ἡ γὰρ ἐν τούτοις
ὁρμὴ τῶν οἱ ἄλλοι τ' ἀδελφοὶ ἐντυχόντες ὕστερον τῶν κό-
μαρτυροῦσιν διδόασιν. πολλοὺς μὲν γὰρ ὁρῶμεν
ἐκεῖ τῶν ἀγαθῶν αὐτοὺς οὐ μόνον χαίρουσιν, καὶ
οἱ καὶ μόνοι ἔχουσιν ἢ γὰρ ἀγαθῶν. ἀλλ' ἀδελφοῦ
τοσούτους σὺν ἐκείνῳ τῇ παρανομίᾳ, ὥστε
προθύμως τε προσποιῆσαι. τοῖς ἐν μὲν ἔχοντας
γὰρ ἀπαλλαττομένους, καὶ γὰρ μονομερῶς δια-
τηρεῖν παρουσίας ἀπληστίους. ὥσπερ διὰ φέρομαι.
καὶ μὴ καὶ ἀριθμῷ ὑπολαμβάνει. καὶ γὰρ ζῆν
ἐν ἀλόγοις ὑπάρχει τοῖς ἐκείνοις καὶ γνώσεις
ἀφορισαμένους· ἀλλ' αὐτοὺς καὶ καταλλήλους
αὐτοὺς ἀνήκειν. ὅσοι ἐφθόνουν ἐκεῖνοι ἑτέ-
ροις δείκνυσθαι τοῦτο ὅ, καὶ κακῶς. πολλάκις
ποιοῦμεν λέγοντες. ὅτι τὸ δῆμα ἐστὶ καὶ ἐ-
κεῖ μοι ὅτι τὸ σῶμα ταύτῃ καὶ ζῆσαι τιμήν. οὐ
πεδία καὶ θέρεσι. οὔτε ἐκεῖ μόνοι διαναστῇ
θέλοντες. ἀλλ' ἐν τούτοις δεῖ ζημιουμένοι.
τὸ μέγεθος τῶν δωρεῶν, καὶ αὐτοὶ κλαυθμῷ
ἐμὲ καὶ μὴ δεῖ λόγος οὐ παρ' ἐκείνοις ἐστὶ
ἐθαύμαζον. τὸ μὲν ἐκ τούτου μὴ καὶ ἐν, ἀπαρτισ-
ὁμοῦ. ἡ δὲ οὐ χορὸν συμπαρῆν τῶν ὑπακούσαν,
τὴν διαφορὰν καὶ τοῦ καὶ θέρους μέλλων
μετὰ τοῦ ἰδεῖν. αὐτὸς γὰρ ὁ προσελθὼν
παρ' αὐτῶν προσῆλθεν. διὰ τοῦτο τοῦ μὲν γὰρ
τοῦ δὲ τριττὴν. τοῦ δὲ ἑξηκοστήν. τοῦ δὲ ἑκατοσ-
τήν. τοῦ δὲ ἐν δεκάτῃ ὥρᾳ ἀπὸ προσελθόν-
τος. ὅτι ἐν ἐμέλλησαν πάλαι οὐ δεῖ θαυμάζειν. οὕτω
καὶ τὸν παῦλον. αὐτὸς μὲν γὰρ ὕστερον ἐκ προ-
σῆλθεν καλούμενος. ἐπειδὴ δὲ ἐδούλευσεν ζῆν

ὑπερφυέστατον. ὁρᾷ μὲν γὰρ τοσαῦτα
μέτρον οὐχ ὅτι κατὰ τὴν φύσιν καὶ κατὰ [illegible]
μόνον· ἀλλ' ὅ, παράδοξον. πολλὴν ὡς οἰκ[illegible]
σοι μὲν θαυμάσου δή, καὶ κατὰ τὴν φύσιν
διαφαίνεται τὴν ὀρθήν. καὶ λόγον κατὰ [illegible]
ἄριστον· εἰ μὲν γὰρ καὶ μέλη καὶ [illegible] προσφέρομεν
τὴν κατὰ φύσιν ἀξίαν, τὴν εὐχαριστίαν δόσ
μεθ' ἡδονῆς. ὥσπερ καὶ οἱ τὸ πρὶν [illegible]
καὶ [illegible] φρονοῦντες καὶ [illegible], κατὰ [illegible]
θέσμως δέ. ἐπὶ τὸ ἐρημικὸν μετὰ ταῦτα. καὶ ὁ
δ' ὁ μοναχὸς [illegible] καὶ προσφ[illegible]
τες, ὕστερον δὲ καὶ [illegible] παρα[illegible]
ρικῆς [illegible]. ὅτι [illegible] παρόντος [illegible] αὐτοῖ
ὅσον. καὶ [illegible] μέρος. καὶ [illegible]. καὶ
τοῦ [illegible]. καὶ τοῦ δὲ μάρτυρος. τοῦ μὲν
ποιούμενος καὶ ποιεῖ. τὴν ἀπὸ τῶν ἔργων
ἀρχὴν ἐπιζητοῦντες. καὶ περὶ μὲν δογμάτων
ὅτι γε [illegible] διατάξειεν. οὐδὲ γὰρ [illegible]
τὸ πρᾶγμα. περὶ δὲ [illegible] ὀρθοδόξου πολλὰ λεγο
μένου δὲ πανταχοῦ. μέλλοντα [illegible]
ἱεροσολύμοις. ἀπὸ τῆς [illegible] θεοῦ,
οὐκ ἀνθρώπους [illegible]. ἀλλ' [illegible] τοῦ θεοῦ
μαθητὰς [illegible]. καὶ ἐπὶ τοῖς [illegible]
ῥίπτεσθαι καὶ διαφυλαχθῆναι τοὺς δικαίους.
περὶ ἐλεημοσύνης. καὶ περὶ παρθενίας.
καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης. καὶ περὶ τῆς
ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου δόσεως. καὶ περὶ τοῦ κοινω
νοῦ [illegible]. τὸ [illegible]. [illegible]
τον. καὶ [illegible]. [illegible] περὶ τοῦ
[illegible]. [illegible] δὲ περὶ τοῦ
τοῦ αὐτοῦ [illegible]. [illegible]

καὶ ὕβρεις ἐγόγγυζον· τὴν αὐτὴν [illegible]

[illegible] μισθόν· ἀλλ' αὐτοῦ τούτου μὲν ὁμο-

λογ[illegible] αὐτοῖς ἀποφο[illegible]· δὲ

μηνύει δέ, ὅτι τῆς αὐτοῦ φιλανθρωπίας ἐστὶ

τὸ πᾶν· καὶ διὰ ταύτην οὐκ [illegible] ζη-

[illegible] ἀπολαύσονται τῶν ἀπορρήτων ἀ-

γαθῶν· τοῦτο οὖν ἐστιν ὃ [illegible] διὰ

τὴν παραβολὴν κατασκευάσαι ταύτην·

δεικνὺς ὅτι οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶ-

τοι· καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι. πολλοὶ γάρ εἰσι

κλητοί. ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. οὐ χρὴ θαυ-

μάζειν· οὐ γὰρ ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦτο

συνάγομεν [illegible]· ἀλλ' ὅτι ὥσπερ τοῦτο συμβέ-

βηκεν, οὕτως καὶ [illegible]· οὐ

δὲ γὰρ [illegible] οἱ πρῶτοι ἔσχα-

τοι, ἀλλ' αὐτῶν [illegible]

παρ[illegible] παρὰ προσδοκίαν· καὶ ὅ-

τι ὥσπερ τοῦτο παρὰ προσδοκίαν [illegible]

καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐγένοντο ἴσοι οἱ

μετ' αὐτῶν· οὕτως τὸ τοιοῦτον [illegible]

[illegible] παραδοξότερον. ὅτι

ὥσπερ τῶν ἔμπροσθεν γίνονται πρῶτοι

οἱ ἔσχατοι· ὥσπερ δὴ καὶ· ὅτι τὴν δόξαν

ἐκείνην ἐκπεσοῦνται. οἱ γενόμενοι ἔ-

σχατοι· καὶ γὰρ τοῦτο περὶ τῶν ἰουδαίων

ἐνίττεται· τῶν προ[illegible] καὶ μὴ

πιστευσάντων. καὶ πάντων τῶν ἔμπροσθεν

[illegible] ἐξ ἀρχαίων. ἔπειτα

δὲ ἀθετησάντων, καὶ [illegible]

χθέντων· καὶ περὶ ἐκείνων [illegible]. τῶν ἀ-

πολαυσάντων [illegible] πολλῶν

τὸν κ(ύριο)ν διωσσοπήσωσιν. αὐτοὶ γὰρ μόνοι
προσεπεζήτησαν κ(αὶ) ἐκχύνοντο· ὅπερ δὲ ἔφη πρὸς
αὐτοῖς· ὅτι δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον
ὃ ἐγὼ πίνω, τουτέστι θάνατον κ(αὶ) τὰ ἐσχα-
τα δεινά, κ(αὶ) τὰς σφαγὰς σημαίνει.
οὐκ ἔτι· ὥσπερ δὲ δύνασθε σφαγῆναι, κ(αὶ) τὸ αἷ-
μα ὑμῶν ἐκχέειν· ἀλλὰ πίητε τὸ ποτήρι-
ον ὃ ἐγὼ πίνω· ὅπως δ' αὐτοὺς ἐλπί-
σηται αὐτοῖς, κ(αὶ) τῆς πρὸς αὐτὸν κοινωνίας,
προθυμότεροι γενόμενοι· καὶ ἡ δὲ αὐ-
τῶν κ(αὶ) κατάστασις, δὲ κρινόμεναι, ἀπὸ τῶν ἐσο-
μένων τὸν καθαρμὸν γινομένων τὴν ὅλην
μένη. κ(αὶ) τι δι' ἀμφότερα ἔχει τὸ τέρμα τῆς
μανομένης αὐτὸν τοῦτο κρατήσαι. ἐπιδεί-
ξασθαι καὶ αἰσχυνόμενοι· ὅσοι ποτὲ
θεοῦ ἀνθρώπινου κατασχεθέντες ἀ-
μαθεῖς κ(αὶ) ἐπιμελεῖσθαι τοῖς λυποῖς
τοῦτο κατὰ δήλον· ἔτερος τὰ δεινὰ ὁ ἐπιδε-
Οὐκ ἀγνοῶν, ἀλλ' ἵνα ἀναγκάσῃ αὐτοὺς ἀ-
ποκρίνασθαι. κ(αὶ) φανερώσαι τὸ ἕλκος.
ὅπως οὕτως ἐπιθῇ τὸ φάρμακον. ἐρῶν-
τος δὲ αὐτῶν κ(αὶ) γιγνώσκει, ἐκείνων κ(αὶ) ἑτέ-
ρων ἐνοχλουμένων κατ' αὐτῶν, αὐτὸς ἀποκρίνε-
ται αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε·
τουτέστιν οὐδὲν πνευματικὸν αἰτεῖσθε· ἀλλὰ
κ(αὶ) περὶ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης κινοῦνται, οὐδὲ οὐ
τοσαῦτα ἀκηκόατε ὅπερ ἐκ τούτων· πῶς οὖν
μαθητὸν· πῶς ἔγνω πῶς οὕτως καὶ μακρὰν
τὰ ἀπολύματα. καὶ ἐπιγνώσεσθαι
λέγουσι τὸ ἔργον. διὰ τοῦτο δὲ κ(αὶ) πρὸς
δρίαν τῆς καθέδρας κινοῦν καλεῖ.

δι' ἀμφοτέρων· τὴν αὐτὴν [illegible] τὴν ἀναφέρει
ὅσος· ἀλλὰ δὲ [illegible] αὐτῶν ὑποστε-
μνόμενος τὴν περὶ τούτου· καὶ τὸ διάκ-
δεκτέον τοῖς διαφόροις. ἐπεὶ δὴ οὖν [illegible]
ἐπιτεχθῆναι τοῖς περὶ τούτων λόγοις καὶ
διαφόρως ἐπιχεθῆναι· οὐ δὲ γὰρ τούτου [illegible]
ἐγίνετο· ἐξ ἀρχῆς μὲν οὖν, ὅτε θαυματο-
ποιεῖ μόνον· ὅτε δὲ περὶ τούτου ἐμελέτη-
σαν, καὶ ἄνευ [illegible]· τότε λοιπὸν καὶ τὰ ἄλλα
[illegible] καὶ [illegible] ὅμοιον ὅτι
παραδώσουσιν [illegible] εἶναι· ὅτι ἐμπαίξουσιν
καὶ μαστιγώσουσιν· ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν ἀνάστασιν.

Οὕτω δὲ ἐκ προοιμίων τοῦτο ἔδειξεν· ἡ μὲν διὰ
ταραχὴν αὐτοῖς· οὐ τὸ προσὸν αὐτῷ [illegible].
ἡ μὲν [illegible] ἀλλ' ὅτι [illegible] αὐτοῦ
τὴν δύναμιν [illegible]· ὅτε
[illegible] περὶ τῶν ζω-
[illegible]· τότε καὶ τὸν περὶ τούτων
[illegible]· διὰ τοῦτο οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαί-
ου προσῆλθον αὐτῷ περὶ προεδρίας διαλε-
γόμενοι· ἐπεὶ δὲ [illegible]
[illegible]
ὅτι [illegible] αὐτοῦ [illegible]
ταύτην [illegible] γὰρ ὅτι [illegible] θύραις
[illegible] καὶ ὅτι [illegible] ὑπάρχει· καὶ ὅτι αὐ-
[illegible]· οὐδὲν [illegible]
[illegible]· ἡ δὲ [illegible] οὕτω
περὶ τῶν [illegible] αὐτῶν [illegible] ὅτι [illegible]
τοῦτο, ἀμφότερα [illegible]
[illegible]· τὴν μὲν [illegible]
[illegible]

Ματθ

Εω πτ υἱῶν Ζεβεδαίου

οὐδὲ γὰρ κινδυνεύσαι τὸν ὑπὲρ ἐκείνων δρόμον ἐθέλησεν,
καὶ τὴν ἐπίδειξιν τῶν πόνων πρὸ καταθέσθαι. ὥσπερ
καὶ τὰ πολλῷ τούτου καταδεέστερα, κατὰ λ-
μέρος αὐτοῖς. ἐπιχειροῦμεν κινδυνεύειν· ἀλλ'
ἐπ' ἐκείνων ἦν, μόνον τῶν πόνων τῆς ἀ-
ποιῆσαι, καὶ ἐν δὲ ἑτέροις τῶν ἄλλων
ἔργα παρ' αὐτοῦ· περὶ ἰδίου ἔργου, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἐμὸν δοῦναι· ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται· ἵνα
σαφέστερον γένηται. ἐπὶ ὑποδείγματος
αὐτὸ γυμνάσομεν. καὶ ὑποθώμεθα εἶναί
τινα ἀγωνοθέτην· εἶτα ἀθλητὰς ἀρίστους
πολλούς· εἶτα τῶν ἀγώνων ἐπερχομένου τοῦ-
του· καί τινας δύο προσελθόντας τῶν
ἀθλητῶν τῶν μάλιστα οἰκειουμένων
τῷ ἀγωνοθέτῃ λέγειν, ὅτι ποίησον ἡ-
μᾶς στεφανωθῆναι καὶ ἀνακηρυχθῆ-
ναι, θαρροῦντας τῇ πρὸς αὐτὸν εὐνοίᾳ
καὶ φιλίᾳ. ἐκεῖνον δὲ πρὸς αὐτοὺς λέγειν.
οὐκ ἔστιν ἐμὸν τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοί-
μασται ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν ἱδρώτων·
ἆρα οὖν καταγνωσόμεθα αὐτοῦ ἀσθένειαν·
οὐδαμῶς· ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδεξόμεθα αὐ-
τοῦ τὴν δικαιοσύνην καὶ τοῦ ἀπροσω-
πολήπτου· ὥσπερ οὖν ἐκεῖνον, οὐκ ἂν φαί-
ημεν αὐτὸν μὴ δύνασθαι δοῦναι τὸν στέφανον. ἀλλὰ
μᾶλλον μὴ βούλεσθαι διαφθεῖραι τὸν
νόμον τοῦ ἀγῶνος· μὴ βούλεσθαι ταράξαι τοῦ
δικαίου τὴν τάξιν· οὕτω δὴ καὶ τὸν Χριστὸν φαῖ-
μεν ἄν, τοῦτο εἰρηκέναι. πανταχόθεν αὐ-
τοῖς ἐκ τούτου συμβουλευόμενον· ἀπὸ τῶν
τὴν σὺν χάριν. ἐκ τῶν προσοίκων κατορ-

ἐπεὶ δὲ [illegible] ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὅτι ἐκ δεξιῶν καὶ
[illegible] καθίσαι, οὐκ ᾔδει [illegible]
[illegible] ἡμῶν· ὅτι [illegible], πρὸς
[illegible] γάρ ὅτι ἡ [illegible]
οὖν. [illegible] ἡμῶν· μετὰ [illegible]
τοὺς αὐτοὺς [illegible] τοῦ ἡμῶν ὅτι
[illegible] καθῆσθαι, τουτέστιν
ταῦτα [illegible] μετὰ [illegible] ἐκ
γραφῆς· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ
εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ'
οἷς ἡτοίμασται· τοῦτο δὲ τὸ ῥητὸν δύο
[illegible] ζητήματα [illegible] πρὸς τὸ ὅλον
ἕν· μὲν ἡτοίμασται τίνι τὸ καθίσαι
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεύτερον δὲ, τὸ [illegible]
[illegible] ἡτοίμασται, [illegible] οὐκ ἔστιν
παρασχεῖν· τί οὖν ἐστιν ἡμῶν· ἀλλὰ τὸ πρό-
τερον λύσομεν. τὸ γὰρ δεύτερον τοιοῦ-
τον [illegible] ἕτερον· οὐκ [illegible] ἐκ
δεξιῶν αὐτοῦ καθῆσθαι οὐδὲ ἐξ εὐωνύμων,
ἀλλ' [illegible] ὁ θρόνος [illegible],
οὐκ [illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible] ὅσον [illegible] ἐξαίρετον
τοῦ μονογενοῦς [illegible] τούτου [illegible]
[illegible] πρὸς [illegible]
[illegible] καθοῦ ἐκ δεξιῶν
μου ἕως [illegible] ὅτι τὸ καθίσαι
ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν
δοῦναι· οὐχ [illegible]
[illegible] καθέζεσθαι, [illegible] ἀλλὰ
πρὸς τὴν ὑπόνοιαν [illegible]
των. [illegible] αὐτῶν τὴν διάνοιαν.

τῶν δέκα. καὶ οἱ δέκα ἐφθονοῦντο τοῖν
δυοῖν. οὐχὶ δὲ μὴ νῦν τοῦτο σκοπεῖν μόνον,
ἀλλ' αὐτὸ οὕτω τὸ ἄφατον πρὸς ὃ ὑπερέδρα-
μον ὕστερον. διατί ἡ ὅτε προσελάμβανε τὰ μέ-
ρος αὐτοῦ. ἐπειδὴ οἱ μὲν δύο τοῦ χοροῦ τῶν
δέκα ἑαυτοὺς ἀπορρήξαντες. ἀμφότεροι ἡ
φιλεῖς ὑπὲρ ἑαυτῶν διαφερόμενοι. οἱ
δὲ δέκα εὐθέως ἠγανάκτησαν. ἰδὼν οὖν αὐτοὺς
θορυβουμένους. πρὸ τῶν λόγων καὶ τῷ
παραιτεῖται τὸ πλησίον αὐτοὺς ἐπισπᾶσθαι.
καὶ φησὶ πρὸς αὐτούς. οἴδατε ὅτι οἱ
ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν
αὐτῶν. καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπιμνημονεύει δὲ
τῶν ἀρχόντων τῶν ἐθνῶν. δεικνὺς ὅτι ἐ-
θνικὸν τὸ πάθος ἐστίν, τὸ πρωτεύειν ἐρᾶν.
ἐπεὶ ὁ τυραννικὸν ὑπάρχει τὸ τῆς φι-
λαρχίας πάθος. καὶ συνεχῶς ἐνοχλεῖ.
καὶ μεγάλους ἀνθρώπους. διὰ τοῦτο σφο-
δρότερον πλήττει τῷ τῶν ἐθνῶν παραδεί-
γματι κέχρηται. ὅπως φυλάξουσα τὴν τύχην
τοῦ πάθους. τέμνει τοῦτο καὶ θάτερον καὶ
θεραπευόμενος. οὐδὲ γὰρ ἴσοι τοῖς παρ' ἡ-
μῖν. οἱ ἐπὶ τὸν τῶν ἐθνῶν. οἱ μὲν γὰρ ἄρχον-
τες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν
φησίν. παρ' ἡμῖν δὲ ὁ ἔσχατος πρῶτος
ἐστίν. οὐχ ἁπλῶς οὐδὲ αὐτὸς προσέταξεν.
ἀλλὰ δι' ὧν ἐποίει καὶ ἔπασχεν. παρέχοντι
αὐτὸς δὲ ζητῶν τὴν ἐρημίαν ἐμαρτύρει καὶ
λῆσαι γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχων.
ἄνθρωπος ἐγένετο. καὶ κατεδέξατο καταφρονη-
θῆναι καὶ ὑβρίζεσθαι. καὶ ἐπὶ θάνατον ἐλθεῖν·

θω μάρτυρας μὲν ἐστὶ δεῖξιν τοὺς ἐχθροὺς δὲ τὴν
δεξιὰν καὶ τὴν ἐξ εὐωνύμων μένειν ἔχειν μ. δια-
τοῦτο ἐστιν. ὅσοις ἡτοίμασται. τί γὰρ ἔφη
σιν. ἐὰν ἕτεροι φανῶσιν ὑμῶν κρείττονες.
τι δὲ ἐὰν μὴ ἐξ ὧν ἂν ἐργάσονται. μὴ γὰρ ἐπεὶ
δὲ μαθηταί μου γεγόνατε. μόνη ἐξ ἐκ διὰ
τοῦτο τῶν πρωτοτόκων ἀπολαύσεσθαι. ἐὰν
μὴ τῶν ἔργων αὐτοὶ ἄξιοι φανῆτε. ὅτι
γὰρ αὐτὸς κριτὴς τοῦ παντὸς μὲν δῆλον. ἐξ ὧν
αὐτὸς πᾶσαν ἔχει τὴν κρίσιν. καὶ γὰρ τῷ πα-
τρὶ οὕτως ἔφησεν. ἐγὼ δέδωκά σοι τοὺς ἐκλεγο-
μένους ὑμῶν. καὶ ὁ παῦλος δὲ τοῦτο δηλῶν ἔ-
λεγεν. λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαι-
οσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος,
καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφά-
νειαν αὐτοῦ. κἂν ἐπιφανὴς δὲ τοῦ χριστοῦ γέγονε,
ὅτι δεῖ αὐτοὺς οὐδὲ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἀντι-
κου δῆλον. ἡ δὲ ἀνάστασις ἕτερον αὐτοὺς ταῦτα
ἐρωτᾶν. μὴ θαυμάσῃς μὲν. παραινούμενος
μένος γὰρ αὐτοῖς ὁ κόσμος μὴ καλῶς. ὥσπερ ἡ-
μῶν πρὸς τῆς ἐν μοχθηρᾶ ἀρχῆς καὶ μὴ
τῆς. εἰς γὰρ ἀπὸ πόθου τοῦτο ἐπαισχυνόμενοι ἀν-
θρώπου. καὶ μὴ γνωσθῆναι κουφιζόμενος
αὐτοῖς, τὴν ἀποδείξειν ἀμφοτέροις αὐτῷ
κατορθοῖ. τὸ δὲ καὶ μὴ ἠγανάκτησαν
Οἱ δὲ δέκα περὶ τῶν δύο. τότε ὅτε ἐπετί-
μησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. μάλιστα δὲ τοῖς υἱοῖς τοῦ
Ζεβεδαίου. ἡ γὰρ κατὰ τῶν ἀδελφῶν ὀργὴ
οἱ δέκα. ὁ μὲν ἐπὶ τοῦ ... ἐκφοβούμενοι
μενοι. ὅθεν δῆλον ὅτι αὐτοὺς ἕτερον ... παρὰ
τότε δὲ ... καὶ οἱ δύο κατεζαρι ... μένοι

τῶν ἰατρῶν ἐφαίνετο ἐπαγγελία· διὰ τοῦτο μὲν, ἵνα μάθῃς
τοῦ ἄλλου ὄντος ἰσχυροτέραν· διὰ τοῦτο δὲ, ἵνα
μάθῃς ὅτι τὴν διόρθωσιν δι' ἣν ἐκάθαρεν αὐτὰς, ἐπαι-
νετὰς αὐτοῦ. ὥσπερ ἐπὶ τῆς Χαναναίας
καὶ ἐπὶ τοῦ ἑκατοντάρχου· καὶ ἐπὶ τῆς αἱ-
μορροούσης ἐποίησε· μᾶλλον δὲ ἐθαύ-
μασεν αὐτὴν ἐκκαλῶν· καὶ προὔλαβε τοῦ δε-
ηθῆναι τούτους ἐπιτείνει· ἀλλ' ὅμως οὐδὲ οὕτως
αὐτὴν παρεδημάρευσεν· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν
ἰατρείαν, κατάλληλον αὐτὴν ποιεῖ· οὕτως
αὐτῷ παρ' αὐτὰ χοῦν περὶ σπουδαιοτέρων.
ἀφανὴς εἶναι ἐβούλετο προσιὼν αὐτῷ τῷ
κατορθώματι, ὃ δὴ καὶ ἐστὶν αὐτοῖς ποιεῖ·
διό· καὶ ἀπορῶν αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐνουθέτει-
το· ἐγχρίσθης διὰ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀφαι-
ρεῖται ἐποίησε· οὐδὲ γὰρ πρὸ τῆς δόσεως
ἀφθόνως κατεκέκρυπτο, καὶ μετὰ τὴν δόσιν
ἐγκωμιάζει· καὶ ἠκολούθησαν γὰρ αὐτῷ.
Διατί πολλάκις ἀναβὰς εἰς τὰ Ἱεροσο-
λύμοις ὁ κύριος πρὸ τούτου· οὐδέποτε μετὰ το-
σαύτης ἦλθε πομπῆς ἐπισήμως περιεφάνη· ὅτι
δὴ τότε μὲν προοίμια ἦν τῆς οἰκονομίας· καὶ
οὔτε αὐτὸς σφόδρα κατάδηλος ἦν· οὔ-
τε ὁ καιρὸς τοῦ πάθους ἐγγύς· διὸ καὶ ἀδια-
φορωτέρως αὐτοῖς ἀνεμίγνυτο, καὶ
μᾶλλον ἐκρύπτεν ἑαυτόν· οὐ γὰρ ἂν ἦν
θαυμαστὸς οὕτω φανεὶς ἀμφότερα ὄντως·
μᾶλλον δὲ καὶ εἰς ὀργὴν αὐτοὺς ἂν ἐξή-
γαγεν ὀργήν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τῆς αὐτοῦ δυνά-
μεως ἱκανὴν παρέσχε πεῖραν, καὶ ὁ σταυ-
ρὸς ἐπὶ θύραις ἦν, λαμπρότερον πάντα

ΝΑ
Ε
Π(ΕΡΙ) Τ(ΗΣ) ΟΝΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΩ-
ΛΟΥ

126

τοῦτο γὰρ σημαίνει μή· τὸ οὐκ ἤθελεν ἐν ἰουδαίᾳ
[illegible] ἀλλὰ [illegible] καὶ δοῦ
[illegible]
[illegible] συμβέβηκε τὸ [illegible]
τοῦ Χριστοῦ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
καὶ μάθωμεν αὐτοὺς [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο οὐδὲ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] καὶ τοῦτο
[illegible] ὅτι καὶ
σφόδρα [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ οὗτοι· οὐδὲ μὴ
γὰρ τῶν ἀποστόλων [illegible]
ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τοὺς [illegible]
[illegible] τοὺς [illegible] καὶ
πρὸς αὐτὸν [illegible] τοῦτο δὲ
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἐν τούτῳ γὰρ [illegible]
[illegible]
μ [illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible] καὶ γὰρ
[illegible] αὐτοῦ πανταχοῦ. πρότερον [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]

ζητεῖν. ἀλλὰ πανταχοῦ τὴν χρείαν ζητεῖν·
καὶ μὴ πολυτέλειαν ἐπιζητεῖν. οὐ γὰρ μό-
νον τὰ κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἐξεφύτευσε δόγματα
τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν μαθητῶν βίον διωρθοῦ·
πανταχοῦ κανόνα ἡμῖν τιθείς, τὴν ἀναγ-
ιζ; καίαν χρείαν· διὰ τοῦτο [illegible]
μηδὲν ἔχειν. καὶ ἐν [illegible] καὶ ἐν
[illegible] καὶ κριθίνους ἄρτους πα-
ρατιθέναι· καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν καιρόν. [illegible]
[illegible] καὶ
ἀνακλίνεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ χόρτου. καὶ [illegible]
[illegible] οὐδὲ ἔ-
σχεν. καὶ ὅτε [illegible]
ἔδει. [illegible] ἐποίει. καὶ οὕτως [illegible]
[illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible]
[illegible]
[illegible] πανταχοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] μέχρι τοῦ
[illegible] καὶ
[illegible]
καὶ τὸν [illegible]
τον. μετὰ δὲ τὸ καθίσαι [illegible] Ἱερουσαλήμ. καὶ
[illegible] τὸ δὲ [illegible]
[illegible] ὑποζύγια, τὴν δὲ αὐτῶν προσδο-
[illegible] ἐθνῶν. [illegible]
[illegible] καὶ οἱ Ἰουδαῖοι [illegible]
[illegible] τὴν ὁμο-
ι [illegible] δηλοῖ· ὅτι [illegible]
[illegible]
[illegible] πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ. μετὰ γὰρ τὸ καθίσαι

προ αὐτῆς περιφορᾶς· τὰ μέλλοντα· αὐτὸς δὲ
εἶναι ἐκείνην ἐπὶ δὲ κεκρυμμένος· χρὴ δὲ σκοπεῖν
ὅσοι ὅσα θαύματα γέγονεν· καὶ ὅσοι ἐπληροῦν-
το προφητείας· ἐπειδὴ ὅτι εὑρήκεσαν ὁμοίως·
προσέθηκεν ὅτι οὐδὲ κωλύσει· ἀλλ' ὅτι ἀνακού-
σαντες σιγήσουσιν· τοῦτο δὲ οὐ μικρὸν ἐκ-
θαύμασιν· ὅτι τοσοῦτον οὐδὲ τυγχάνοντες μορίων αὐ-
τῶν· οὐδὲ ἐφαμαρτήσαντες θεὸς τοῖς δι' αὐτῶν
παρουσίαν ἐπιχορηγούμενος· καὶ τοῦτο διὰ
τῶν μαθητῶν· μὴ δὲ γὰρ μικρὸν ἡγοῦ
ρομένου σωμάτων τὸ γεγενημένον· μὴ γὰρ ὑ-
πὲρ χρειῶν ἐπικτήσασθαι καὶ γεωργοῦσι τοῖς ἑαυ-
τῶν παρουσίαν· ἐπλήρου δὲ καὶ προφη-
τείας, τὴν μὲν δι' ἔργων, τὴν δὲ διὰ ῥη-
μάτων· καὶ ἡ μὲν δι' αὐτῶν ἔργων ἦν· ἡ
δὲ διὰ τῶν κατορθωμάτων τοῦ νόμου· καὶ γὰρ τῶν
ἀνάξιον ἁμαρτωλῶν μὲν τὴν ἐκλογὴν προσαγό-
ρευε μετὰ τοῦτο· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐδύναντο ἐπι-
μανθάνειν· εἰ δὲ καὶ μικρὸν ἡμῖν ἐφίστασ-
θαι παρέχων, ἑαυτὸν κατεθέτο· ἡ δὲ
διὰ τῶν ῥημάτων. ἢ τοῦ προφήτου τοῦ
χαρισμάτων προφητεῖαι· ἐπεὶ γὰρ ὅτι κατεῖ-
ται ὁ ναὸς τελεῖν ἐπὶ νόμου διὸ, καὶ καθίστασ-
ται τὴν ἐπὶ ἱερουσαλήμ· διὰ τί δὲ οὐχὶ παρ-
ρησίαν οὐδὲ ἐπὶ κληρονόμου προεφήτευσεν.
ἀλλ' ἀντὶ νόμου· γέμει σαρκικοῦ· τοῖς δὲ τοῦ
μὲν μετριάζειν· ἐπεὶ δὲ γὰρ σημαίνει
τιμὰς ἀθετοῦσι ἑτέρου τρόπον ὑποζυγίου
δέδωκε· κατὰ τοῦτο ἀμφότερον ἐπέθηκεν· δῆλον
ὅτι οὐχί πως οὐδὲ ἡμιόνος ἐφθέγξατο δέ·
ἀλλ' ὅμως καὶ ἐχρήσατο· καὶ ἑτέρα τρόπου τούτου μηδὲ

ζῆλον· ἢ δοκεῖν· ἐπεὶ δὲ γὰρ ὄχλον συντρέχοντα,
πρότερον θαυμάζουσιν· ἐσθίει γὰρ τελώναις
παρὰ [illegible] τρέφουσαν. τί δὲ καὶ οὗτος·
καὶ ὅτε δὲ ἔδοξαν [illegible], τέτταρας
μὲν αὐτοῦ καὶ [illegible]· καὶ [illegible]
χαμαί. ἢ τὸ [illegible] τὴν ὀργὴν [illegible]
ας καὶ προσφέρει αὐτὸν [illegible]· ὁ δὲ σω-
τὴρ Χριστὸς ταῦτα οὕτως ἐποίει· οὐ παραιτού-
τι μόνον δὲ καὶ [illegible]· ἀλλ' ὁμοῦ μὲν [illegible]
[illegible] καὶ προσφέρει [illegible] καὶ φίλους
ἐφίλει [illegible]· ὁ [illegible] δὲ καὶ τοὺς μαθητὰς
παραμυθούμενος [illegible] διὰ
τὸ [illegible]· δὲ καὶ ὅτι [illegible]
τούτων· χρὴ δὲ θαυμάσαι τοὺς προφή-
τας [illegible] ἀκρίβειαν. πῶς [illegible] προφη-
τῶν· τὰ μὲν γὰρ ὁ δαυὶδ τὰ δὲ ὁ ζαχαρίας
προανεφώνησεν· ὁ δὲ [illegible] ἀπόστολοι
ἐποίησαν. τοῦτο καὶ [illegible]· τί-
μος γὰρ [illegible] ἄξιοι συγγνώμης· ὁ
[illegible] καθήκοντα τοῖς ἱματίοις· οἱ δὲ [illegible] αὐ-
τὴν [illegible]. καὶ μὴ δὲ γυμνὸν
αὐτὸν ὁρῶντες. καὶ οὐδὲ ἀποδύσασθαι [illegible]
τοῖς [illegible], ἀλλὰ ἀπὸ τῶν αὐτῶν
[illegible], μὴ δὲ οὕτως [illegible]
μένοι [illegible] καὶ [illegible] παρακο-
λουθοῦσιν [illegible] καὶ ὁ [illegible]
δὲ καὶ προσερχόμενοι [illegible] καὶ παρακαλοῦν-
ται. παρ' αὐτῶν [illegible] καὶ [illegible]
καὶ ὑβριζόμενοι. πόσης [illegible] καὶ πόσ-
ης ἀξίας· πόσης [illegible]· προσέχωμεν

128

τὸν χ(ριστὸ)ν ἐπὶ τῷ ὀνόματι· τοῦτο καὶ ἡ μοιχαλὶς

θον. καὶ ἐξουσίαν παραζηλοῦντες. καὶ

τοῦτο δηλῶν ὁ παῦλος ἔλεγεν· ὅτι πώρω

σις ἀπὸ μέρους τῷ ἰσραὴλ γέγονεν· ἄχρις οὗ

τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ οὕτως

πᾶς ἰσραὴλ σωθήσεται· τὸ δὲ μὴ καθ᾿ αὐτὴν

ἐπὶ τὸ περὶ τῶν ὑποζυγίων. τὴν ἐν κοιλί

αις ἐμφαίνει· ὅτι οὕτως εὐκόλως ἄξιου

σιν οἱ ἀπόστολοι τὰ ἔθνη καὶ τοὺς προ

σηλύτους καὶ θ(εο)ῦ ἐπιγνῶσιν. μηδὲ νόσημα

μὴ κοινωνῆσαι αὐτοὺς ἢ προσθεῖναι τὸν

κατεχόντων αὐτοὺς ἔμπροσθεν· διὰ γὰρ

δὲ οὐκ ἀνέθηκαν ἐπὶ γυμνὸν τὸν παῦλον. ἀλλ᾿ ἐ

πὶ τοῖς πᾶσι τῶν ἀποστόλων. ἐπειδὴ

ἀπαρτίζοιτο ποιοῖ ἀπόστολοι προσῆλθον

τε, μὴ ἀπολαυσάντων τὸν παῦλον. τοῦ τότε

τὸν ἐξ ἐθνῶν λαόν. καθὼς καὶ παῦλος ἐ

λεγεν· ἐγὼ δὲ ἤδη σπένδομαι καὶ ἐν

ἀναπαύσει χαίρομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

ὁ συνεργὸς δὲ ὁ παῦλος καὶ παράδοξος

ὤν. ἀλλ᾿ εὐλαβοῦμαι καὶ εὐχαριστῶ ἐργάζεσθαι.

ἐπειδὴ καὶ τοῦτο προσῆκε τοῦ μέλλοντος

ἀκούσαντο κατὰ τοὺς θεσμοὺς ἐθνῶν.

καὶ τὴν ἀγορὰν ᾕρουν πάντες ἀσπασμῶν

παρ᾿ αὐτοῖς αὐτοῦ ῥήματα εἰργάσαντο τὸ λόγο(ν).

λύσαντες ἀγαλλόμενοι. ὥσπερ ταῖς ἀσπάσεσι

εὐχαῖς. καὶ τὰς ἀκαθάρτους οἱ πολλοί

μὲν ἐθαύμαζον. τί μὲν ὁ ἐγγὺς τοσαῦτα

θαυμαστὰ ποιήσαντος τοῦ δεσπότου χ(ριστο)ῦ.

οὐδὲ οὕτως ἐπίστευσαν ἐξ ἐθνῶν οἱ

ἰουδαῖοι· διὰ τὸ πάσης αὐτῶν καὶ χαρᾶς

προσδοκήσω κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν ἰουδαίων. αὐτὸς
τὸν κύριον ἡμῶν αὐτοῖς προσφέρει καὶ κατηγορούμε-
νος. ὁ τοῦ κόσμου· οἷος προσευχῶν κεκινηκότες
τιμὸς ἐρευνηθήσεται τῶν χρόνων οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς περὶ τὸν ναὸν δόλον, φυλάττεσθαι
ἐφύλαττον οὗτοι λέγουσι μὴ διὰ τὸ αὐτοὺς περιγενέσθαι αὐτῶν
τὸν θόρυβον· οὐ περιγίνεται τῶν κακοποιῶν αὐτῶν·
διὰ τῶν καὶ αὐτοὺς, ἐπεὶ δὲ καὶ τοῖς φανεροῖς ἀφίεται
οἱ ἀρχιερεῖς, ἐπιπλέον κατὰ τῶν χρόνων κατέχει
τὴν διορθώσιν λέγων καὶ οὐδὲ πρὸς τὸ ἐν μέσῳ
ἐκπορεύεσθαι μὴ πείσαι καὶ θαυμαζόντων καὶ
τὴν τιμὴν αἰνόν· καὶ ὁ δὲ τῶν ἐπιπόνων
τος· οὐ γὰρ τῆς διανοίας αὐτῶν μόνον, τὸ λόγον
μον. ἀλλ᾽ ἐκ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως τραγούδησε
τὴν γλῶτταν αὐτῶν· τοῦτο δὲ καὶ τῶν τῶν
ἐθνῶν μόνον· τῶν μελλόντων καὶ ἀνθρώπων
χήσαντος μέγα τι. διὰ τῆς διανοίας καὶ παλαιοῦ
καὶ ποιεῖ αὐτοὺς πολλοὺς δὲ ἐπιτεύξεσθαι οὐ μὴν
παραδειγματικὸς γέγονεν· ἵνα γὰρ μὴ διαπορῶ-
σιν, πῶς διατελοῦντες δυνήσονται τὸ
κήρυγμα καταγγέλλειν· προλαβόντες ὅτι
παιδεύει, πάσαν αὐτῶν τὴν εὐαγγελικὴν ἀγω-
νίαν. ὅτι δὲ οὗτος καὶ αὐτοῖς λόγον ὅτι τούτων
ποιήσουσι μνήμην· καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ
ἐπιβουλὴν καὶ προθυμίαν πολλὴν ἐπιβουλὴν
θαυμάζων καὶ τῆς εὐγενείας ἐκεῖ· τοῦτο δὲ ποιεῖ
κόσμον. χαλεπὸν αὐτῷ τὸ μόγις τοῦ παθόντος,
ἵνα μὴ καθεζόμενοι τοῦ φθόνου πανταχόθεν
πρὸς ἀρχιερεῖς καὶ ἐπαγγελίαν ἀργυρίου,
ἐπιτρέψας πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς· ὅτι τῶν ἐχθρῶν
ῥισθέντων καὶ παρ᾽ αὐτοῦ τοῦτο παθεῖν· διὰ τί δὲ καὶ

ε
Πτ ἡ ἐς ζη
ρανον
σηςευ
κης

ὁ δὲ ὡς ὅτι ἦσ δεόμενος. καὶ οὐδὲ ἐκείνους ἀναχωρεῖ
τῆς γαλιλαίας· ἀλλ' ἐγγὺς ἦν καὶ ἐπιτιμᾷ·
ἀλλ' αὐτοὺς παῖς δαπανῶντας ὁρᾷ. καὶ διὰ τοῦ
τοὺς ἀμαθεῖς· ἀλλ' ἀμείνων, καλεῖ μονάδας
δεύτερον αὐτοῖς ὑπερβαίνειν ὑπὲρ δὴ. καὶ τὰ
πεπονθότα αὐτοῖς ὁ φιλήκων, τὸν καὶ τὰς
ροντας ἀντὶ τῶν μελλόντων ἀρχόντων·
περὶ τοῦ ἐλέγξαι τὸν καὶ πάντας τοὺς πω-
λοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ ἰωάννης αὐτὸ λέγει τοῦτο ποιῆσαι·
ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου· οὗ-
τος δὲ πρὸς τῷ τέλει. ὅθεν εἰκὸς δεύτερον γε-
νέσθαι τοῦτο. καὶ κατὰ διαφόρους καιρούς,
καὶ δῆλον καὶ ἀπὸ τῶν χρόνων. καὶ ἀπὸ τῆς
ἀποκρίσεως. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ πάσχα
παραγέγονεν. ἐνταῦθα δὲ πρὸ πολλοῦ τοῦ
τό δὲ κατηγορίας μείζονος ὑπὸ Χριστοῦ τοῖς ἰ-
ουδαίοις. ὅτι καὶ ἅπαξ καὶ δεύτερον τοῦτο ποιή-
σαντος. ἐπέμενον ἔτι καπηλεύοντες. καὶ
ἀντίθεον αὐτὸν εἶναι ἔλεγον. μᾶλλον καὶ ἐν-
τεῦθεν ὀφείλοντες μαθεῖν αὐτοῦ τὴν
πρὸς τὸν πατέρα τιμήν. καὶ τὴν οἰκείαν ἰσχύν·
καὶ γὰρ καὶ ἐθαυματούργησε. καὶ ἑώρων
τοὺς λόγους τοῖς πράγμασι συμφωνοῦντας,
καὶ οὐδὲ οὕτως ἐπείθοντο, ἀλλ' ἠγανάκτουν·
προσελθόντων γὰρ αὐτῷ χωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν
τῷ ἱερῷ· ἐθεραπεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ. οὐδὲ
πρὸς ἐκεῖνο κοινοῦσι τὸ ἀκούοντες ἠγανάκτουν μᾶλλον
τό, ὅτι παῖδες ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακηρύττουσιν
ἀνακηρύξουσιν αὐτόν· ἐκ στόματος νηπί-
ων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶ-
νον·

NB

δραπετεύσαντας· καὶ τοσούτων κινδύνων γέμοντας
ὀργιζομένους μετὰ ζόφου· ἀλλ' αἰδήσαι
τοῦτο σφόδρα θαυμάσαι μνήμην αὐτοῦ
του· ὥσπερ καὶ προσφορὰν κομίζουσι ὅτι δῆλον ἂν
καὶ τί μαρτύρεσθαι· οὐκ ἔστιν ἄλλο δεῖξαι τοῦ·
ἀλλ' ἐπειδὴ συνειδὼς τοῦτο πονηρὸν ἐκεῖνον· ἐκεῖ δὲ
ὑπὲρ ὅτου τὸ ... τοῦτο τὸ ἐξ αὐτοῦ
ὅπως καὶ ἐν τούτου μάλιστα ζωγραφηθείη τὸ
θαῦμα· ἵνα μάθῃς δὲ ζηλῶν ὅτι δι' αὐτοῦ αἰσθο
λογουμένου ἐπεὶ καὶ τοῦτο γέγονεν· ὅπως
ἔργῳ αὐτοῦ ... τοῦ μὲν δὲ
δοκιμάσαι καὶ τὸ πρέπειν ἐπουράνιον ... καὶ
πρὸς αὐτοὺς ἀμὴν λέγω ὑμῖν· εὐαγγέλ
ιον τοῦτο καὶ λαλεῖ διακρίθηκε· οὐ μόνον
τὸ τῆς συνειδήσεως ... ἀλλὰ καὶ τοῦ ὄρους
τούτου ... καὶ
... καὶ ἐπειδὴ
... καὶ εὐχαριστ
ροῦντες διὰ τί προσερχόμενοι αὐτοῦ
διδάσκοντι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ· ἐπειδὴ ἐξου
σίαν ταύτην ... κουλόμενοι διαλύ
ται τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ
δὲ τοῖς σημείοις ... ἐπαγγελίαν
οὐκ εἶχον· πότε τὴν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ γε
νομένην ... κατασκευομένου·
ἐρωτῶσιν διορθοῦσθαι· τοῦτο δὲ καὶ
παρ' αὐτοῦ ἵνα ἀλλ' ἐκφαίνονται ῥητοῦ
τοῦ καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ῥήμασιν· ἀλλὰ
τὴν αὐτὴν γνώμην· ὅθεν καὶ ἐκ τούτου δῆ
λον ἐστίν· ὅτι ἄλλος καὶ ... μόνος καιρὸς

ρατο ἠκολούθει τῶν μαθητῶν ἐγένετο ἵνα
θαρρῶσιν· ἐπειδὴ γὰρ πανταχοῦ μὲν εὐηρ-
γέτει οὐδένα δὲ ἐκόλασεν· ἔδει δὲ καὶ τῆς τιμω-
ρητικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἀπόδειξιν παρα-
σχεῖν, ἵνα μάθωσιν οἱ μαθηταί, ἵνα δὲ καὶ
οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι δυνάμενος ξηρᾶναι τοὺς
σταυροῦντας αὐτόν, τοῦτο οὐκ ἐβουλήθη εἰς
ἀνθρώπους ἐπιδείξασθαι· διὰ τοῦτο εἰς τὸ φυτὸν
τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν τιμωρητικὴν
τὴν ἀπόδειξιν ταύτην παρέσχετο· ὅταν δὲ
ἐπὶ τόπων, ἢ φυτῶν, ἢ ἀλόγων γένη-
ται τι τοιοῦτον, μὴ περιεργάζου· μηδὲ
λέγε· πῶς δικαίως ἐξηράνθη, εἰ
συκῆς καιρὸς οὐκ ἦν· τὸ γὰρ λέγειν τοῦτο, ἐ-
σχάτης παρανοίας ἐστίν· μόνον δὲ τὸ θαῦ-
μα ὅρα, καὶ θαύμαζε τὸν θαυματουργόν·
ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῶν χοίρων τῶν καταποντι-
σθέντων πολλοὶ τοῦτο εἰρήκασι. τὸν τοῦ
δικαίου συμπλέκοντες λόγον· ἀλλ' οὐδὲ ἐν-
ταῦθα προσέχειν δεῖ αὐτοῖς. καὶ γὰρ καὶ
ταῦτα ἄλογα, ὥσπερ ἐκεῖνο φυτὸν ἄψυ-
χον. τί δήποτε δὲ φασίν, ὅτι τὴν συναγωγὴν
τῶν Ἰουδαίων, ὡς αἰτίαν τῶν διαρπαζομένου-
σαν, διὰ ταύτης τὴν ἠνίξατο· ὡς ἄκαρ-
πον κατακρίνας· ἀλλ' οὐκ ἔστι τοῦτο
οὐκ ἔστιν· περίκειται δὲ τοιοῦτον σχῆμα
τῷ πράγματι, τοῦτ' ἔστι τὴν κατάρασιν αὐ-
τὴν ἢ πρόφασιν, διὰ τὸ ἐπιδεῖξαι καθὼς
προεῖπεν τὴν τιμωρητικὴν αὐτοῦ δύναμιν·
οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἠγνόει, πότε ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ
καρποῦ αὐτῆς. διό, καὶ οἱ μαθηταὶ σφό-

ζοντος οὐδὲν αὐτοῖς ἀπεκρίναντο. διατί
δὲ οὐκ ἔφασαν, ὅτι ἐξ ἀνθρώπων ἦν τὸ βάπτισμα
ἰωάννου· ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τοὺς λίθους τοῦ ὄ-
χλου. οὕτως ἦσαν [illegible], καὶ κα-
ταφρονοῦντες πανταχοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ δια
τοῦτο ἀεὶ ἅπαντα ἀναστρέφοντες. καὶ
γὰρ τὸν μὲν ἰωάννην δι' αὐτὸν ἐφοβοῦν-
το. οὐκ αἰδούμενοι τὸν ἄνδρα· καὶ τὸν χριστὸν
δὲ [illegible] διὰ τοῦτο αὐτὸν οὐκ ἤθελον.
ὅθεν διὰ τοῦτο πάντα αὐτοῖς ἐπικεκαλυμμένα.
Τίθησι καὶ [illegible] ἑτέραν τῶν δύο [illegible] φη-
σὶν ὁ χριστός· ὅτι ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο. καὶ προσ-
ελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε· τέκνον, ὕπαγε σήμερον
ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου· καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ τὸ
λαὸν τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἰουδαίων. καὶ γὰρ οἱ
ἐξ ἐθνῶν οὐχ ὑποσχόμενοι ὑπακοῦσαι, οὐδὲ
ἀκροαταὶ γενόμενοι τοῦ νόμου, διὰ τῶν ἔρ-
γων ἐπεδείξαντο τὴν ὑπακοήν. Οἱ δὲ ἰου-
δαῖοι ἐπαγγειλάμενοι, πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ ὁ θεὸς ποιή-
σειν, αὐτὸ κατέλειπον τοῦ ποιῆσαι. παρ' αὐτῶν
δὲ ἐλεγχθῆναι παρασκευάζει τὴν ἀπόφασιν.
ὅπερ καὶ ἐπὶ [illegible] τοῦ ἀμπελῶνος ἐν τῇ
παραβολῇ. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτοὶ [illegible] παρεγε-
νόμενοι, τὴν ἀπόφασιν ἐξήνεγκαν λέγοντες·
ὅτι ὁ δεύτερος ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός·
τότε [illegible] καὶ γυμνοῖ [illegible] τὸ συνειδὸς αὐτῶν.
μον. καὶ λέγει· ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι
προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
ρανῶν· διὰ τὸ ἐκείνους πιστεῦσαι τῷ ἰωάν-
νῃ. ὑμᾶς δὲ μὴ πιστεῦσαι. καὶ [illegible]
πρὸς ὑμᾶς οὐ πρὸς ἐκείνους. ὅπερ διὰ [illegible]

θ
περὶ τῶν δύο υἱῶν
παραβολή

131

καὶ ἄλλος οὗτος· καθόλου τοίνυν οὐ μόνον
καὶ τοὺς φράζοντας ἐκ τοῦ γενέσθαι αὐτὸν
μαθεῖν· καὶ ἐκεῖ μὲν ὁ αἰτῶν περὶ μὲν αὐτοῦ σημαίνων
μένοντι τὸν μόνον τοῦτον, καὶ ἐπὶ μὲν τῆς
κηρύξαι σε γενέσθαι αὐτόν· ἐπὶ τῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ
πορεύομαι αὐτοὺς ἐν μαθητῶν ἔλεγον· τὸ καὶ
σημαίνοντα μόνον τὸ θεῖον, ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ ἀνθρώπων·
ἰδεῖν αὐτὸ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ· ὅτι μὲν ἔχων
καὶ αὐτοῦ διδασκαλίαν ἀξιοῦμαι. καὶ ἐ-
ρωτῶν χειροτονηθῆς· ποῖα ὅσα τῶν ἐξ οὐ-
ρανοῦ ἐθελήσας· καὶ ὅτι ἐμμένει ἐξουσίαν,
οὐκ ἐκώλυσαν τοῦτο φησί· καὶ διὰ τοῦτο
φησὶ διδάσκων. τότε καὶ τιμῶσι μέν· φησὶ
μόνον τῶν ἀκουόντων σημεῖον· ποῖ
ἂν ἔχειν ἀκολουθῆσαι· ὅπερ, ἀντικρὺς τῆ
ς ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστὸς λέγων, τὸ καὶ τοῖς μαθηταῖς
μου ποθεν ἐστὶν καὶ τὸ αὐτὸ λέγων· μᾶλλον
μὲν· φησὶ γὰρ ἐπὶ τὸν ἐξ οὐρανοῦ, φησὶ πρὸς αὐτούς·
διὰ τί οὐ μόνον ἐπίστευσαν αὐτῷ· φησὶ γὰρ
πιστεύσαντες, οὐδὲ μὴν τὸ καλοῦν αὐτοὺς ἠδύνα-
ντο ποιεῖν ἐξουσίαν ταύτην· φησὶ περὶ γὰρ αὐ-
τοῦ ἐκεῖ μὲν φησίν· ὅτι οὐκ ἦν ἱκανὸς
λῦσαι τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ·
καὶ ἴδε ὁ ἀμνὸς ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ
κόσμου· καὶ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ· καὶ ὁ ἀπ᾽
ἐμοῦ ἐρχόμενος. ἔμπροσθεν μου ἐστὶν,
καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα ἐπὶ τὸν χεῖρα αὐτοῦ· φησὶ καὶ
δὴ κακουργοῦντες ἔλεγον οὐκ οἴδαμεν,
οὐκ ἤθελον οὐδὲ ἐγὼ οἶδα· ἀλλ᾽ ὅτι οὐδὲ ἐγὼ
λέγω ὑμῖν· φησὶ γὰρ ἐν προσώπῳ διδασκάλου
αὐτοῦ ἔδει· καὶ διὰ τὸ κακουργοῦν. ἀρ μο

τέθεικεν· τὸ δὲ ἐξέδοτο γεωργοῖς, καὶ διαφυλά-
ξαι τὰ δοθέντα· τὸ δὲ ἀπεδήμησεν, τὴν
πολλὴν αὐτοῦ μακροθυμίαν σημαίνει· ὅτι
περ οὐκ εὐθέως τοῖς ἁμαρτήμασιν, παραυτό-
δας ἐπάγει τὰς τιμωρίας· τὴν δὲ ...
Οἱ ἀποσταλέντες δοῦλοι, οἱ προφῆται· ποι-
ομένους καρπόν· τὴν ὑπακοὴν δη-
λονότι· τουτέστι τὴν τῶν ἐντολῶν ἐκπλή-
ρωσιν· οἱ δὲ γεωργοί, οὐ μόνον οὐκ ἔδωκαν τὸ
δοῦναι, ἀλλὰ καὶ ... ἔτι· καὶ αἱμάτων
ταῖς χεῖρας ἐπέβαλον· διὰ τοῦτο δὲ δεύτε-
ρον καὶ τρίτον ἔπεμψεν· ἵνα δείξῃ καὶ τὴν
τοῦ πέμψαντος φιλανθρωπίαν καὶ μακροθυ-
μίαν· καὶ τὴν τῶν γεωργῶν πονηρίαν καὶ κακίαν·
Οὐκ ἀπέστειλε δὲ τὸν υἱὸν πρῶτον, ἀλλὰ μετὰ
τοὺς δούλους· ἵνα μάθῃς ... μου
... κατεγνωκότες ἑαυτῶν. καὶ
τὸν θυμὸν ἀφέντες οἱ γεωργοὶ ... τουτ-
έστιν εἰς τοὺς δούλους, τὸν υἱὸν ἐντραπήσονται.
... τὸ δὲ ἴσως ἐντραπήσονται τὸν
υἱόν μου ἔφησεν, οὐχ ὡς ἀγνοῶν ἀγνοεῖ, ἀλλ' ἀ-
θέλων δεῖξαι τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν, ὅτι καὶ ἀ-
πολογίας ἁπάσης ἐστέρηνται· αὐτὸς γὰρ εἰ-
δὼς ὅτι ἀποκτενοῦσιν ἔπεμψεν· λέγει δὲ ἐν-
τραπήσονται· τὸ γενέσθαι ὀφεῖλον ἀπαγγέλ-
λων· ὅτι ἔδει αὐτοὺς ἐντραπῆναι· εἰ γὰρ καὶ
περὶ τοὺς δούλους ἁμαρτάνοντες ἐγένοντο, ἀλλ'
... οὐ ... ἀξιώματι. ... ἐχρῆν· ἀλλ' ὅ-
μως ... μοι, τὴν πονηρὰν οὐκ ἀπέθεντο
γνώμην· ἀλλ' ... ἐπιθέντες ...
... καὶ ἀγνοίας, ... καὶ ...

αὐτοῖς κατηγορία ἐστίν. τὸ δὲ ἔμπροσθεν δὴ
καὶ ὡς σύμβολον(?) δηλοῖ, ὅτι οὐ καθ' ἑαυτὸν(?) ἐγκαλεῖ ἐν
φησίν. ὅτι ἦλθεν κηρύττων ὁ Ἰω(άννη)ς, καὶ οὐδὲν
ὠφελῶν(?). ἀλλ' [illegible] αὐτοῦ,
καὶ πρόδρομος ὑμῖν(?) [illegible] τὸ [illegible]
θῆναι· τὸ δὲ χαλεπώτερον [illegible]. ὅτι οὐ-
δὲ μετενόησαν(?) πιστεῦσαι αὐτῷ τὰ [illegible] καὶ
τῶν πορνῶν. τουτέστι μὴ [illegible] ἁμαρτίας ἀπο-
ἀναχωρῆσαι, ὑμεῖς [illegible] πιστεύσαντες. ἔδει μὲν
γὰρ καὶ πρὸ αὐτῶν πιστεῦσαι. τὸ δὲ μηδὲ
μετ' αὐτοὺς [illegible] συγγνώμης ἀπεστερη-
μένον(?) ἦν, καὶ ἀφ' [illegible] μὲν [illegible]·
καὶ τούτων κατηγορία. τὸ δὲ προάγουσιν
σημαίνει, οὐχ ὡς τούτων ἑπομένων. καὶ τῆς
βασιλείας μὲν αὐτοὺς ἐξειργομένων οὕτως μέ-
νοντων. ἀλλ' ὡς ἐλπίδα ἐχόντων ἐὰν θέλω-
σι πιστεῦσαι. τοῦτο δὲ ἔλεγεν, ἵνα καὶ παρα-
ζηλώσωσιν. καὶ ἐὰν οὕτως πιστεύσωσιν.
οὐδὲν γὰρ οὕτως ὡς ζηλοτυπία διεγείρει
τοὺς παχυτέρους. διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἀεὶ λέγει·
ὅτι ἔσονται οἱ πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ οἱ ἔ-
σχατοι πρῶτοι. Ἄνθρωπος οἰκοδεσπότης, τὸν
μὲν καὶ προειρημένη(?)· ἀμπελῶνα δὲ καὶ φραγμὸν,
καὶ ληνὸν, καὶ πύργον. τὸν νόμον, ὃν ἐδίδαξε,
καὶ τὴν πολιτείαν(?), ἀπέδειξεν(?), καὶ τὸν ναὸν
ᾠκοδόμησεν. γεωργοῖς δὲ τοῖς Ἰουδαίοις·
ἐξέδοτο, ὅτε(?) [illegible] αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου. τὰ
προφητικὰ [illegible] αὐτοῖς ἐργασίας(?),
τὴν πρόνοιαν αὐτοῦ τὴν πολλὴν ἐνδεικνύμε-
νος. Οὐδὲν δὲ ἐλλεῖπον, ἀλλ' ἀναπαρτί(?)ον ἀπηρ-
τισμένον ποιήσας, μικρὸν αὐτοῖς ἔργα

ε ὧ

Π(ερὶ) τ(οῦ) ἀμπελῶνος παραβολή

καὶ συμφορὰς αὐτῶν. καὶ πανωλεθρίαν ἐκείνων, σαφῶς
προεδήλωσεν ἐθνῶν. μιμούμενος αὐτὸν· διὰ
τούτων δὲ καὶ τὴν ἀπ᾽ αὐτῶν ἐκπτωσιν ἤρξατο τὴν ἑαυτοῦ.
Γνόντες δὲ Φαρισαῖοι ὅτι περὶ αὐτῶν ἡ ἀπειλὴ τῆς
παραβολῆς, ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, ἀλλ᾽
ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ὅτι ὡς προφήτην
τὴν αὐτὸν εἶχον. οὕτως αὐτοὺς καθάπαξ
ἐξέφηνεν ὅτι καὶ ἐφ᾽ ἱλαροχίας ἔργοις, καὶ τὸ
τὸν παρόντα ζητεῖν. ὅτι οὐδὲ καὶ ἑαυτῶν
αἰδεσθέντες [illegible] ἐφοβοῦντο ἐκεῖνοι αὐτὸν ἐθελήσαι.
ἀλλ᾽ ἔτι καὶ μᾶλλον κρατῆσαι αὐτὸν ἐζήτουν.
οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐστὶ κακὸν ἀφροσύνη, καὶ κα-
τακρίνομεν ἔργα. καὶ τῶν μελλόντων κακῶν
ποιητὴς νοεῖ. ὁ δὲ προσῆκε θεραπεύειν τοῖς ἐπι-
κειμένοις τούτοις. Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία

Μὲν τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ· ὅστις ἐποίησε γά-
μους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους
αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους καὶ τὰ ἑξῆς.
κατὰ τὴν προτέραν αὐτὴν παραβολὴν. τὸν πρότερον
ἤρξατο. αὕτη δὲ ἀρχεται νῦν ἀναπαύσεσι
μαρτυρεῖ. ἵνα δειχθῇ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τούτῳ κα-
τοφιλοσοφία, ὅτι τοῖς εἰσελθοῦσι χαρίσας
στεῖναι δούλους διὰ κλήσεως, ὥσπερ καὶ παρα-
γγέλλει, ὁ γάμος καλεῖ. καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ καὶ
καλεῖ. οὐ πρότερον ἀπῆλθε. ἀλλ᾽ αὐτοῖς ἐξουδενοῦ
καλεῖ. Γάμος δὲ εἴρηται διὰ τὴν φαιδρότητα
καὶ διὰ τὸ μηδὲν λυπηρὸν κατωτέρω ἔχειν.
ἀλλὰ χαρᾶς εἶναι γέμον πάντα. διὰ τοῦτο καὶ νυμ-
φίον αὐτὸν ὀνομάζει. διὰ τί κεκλημέ-
νους αὐτοὺς λέγει, ἐπειδὴ οὐ πρόσφατος καλεῖ·
ἀλλὰ καὶ πρὸ πολλοῦ τοῦ χρόνου. ὅ καὶ μάλιστα

ΞΖ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΑΜΟΝ

133

μῶν ἐκείνοις καὶ γὰρ καὶ προφήταις· ὅπου δὲ αὐτοὺς κατήμα-
κουσεύοντα. ἐξ αὐτοῦ ἀρχιερέως· διὸ χρή
σκοπῆσαι· πῶς προφητεύει καὶ τὸ μέλλον ἐν
θαδεγγελλεῖν σφαγήσεσθαι· διὰ τοῦτο δὲ δια-
παρανομιῶν ἢ ἀπὸ τῶν ... αὐτῶν· ὁ
πῶς αὐτοὶ τὴν ψῆφον ἐξενεγκεῖν καὶ ἐν-
τοῖς καταδικάσασιν· ἢ ... ὅτι κακοὺς
κακῶς ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπελῶ-
να ἐκδώσει ἄλλοις γεωργοῖς, οὐδὲν ἕτερον λέ-
γουσιν ἢ τοῦτο ὅτι καὶ μέχρις ... οἱ ὀφθαλμοὶ
τὸ τοιοῦτο πάθῃ· ὅπως δὲ ὅτι λίθον ὃν ἀ-
πεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες· λίθον μὲν
ἑαυτὸν ἀπὸ κεφαλῆς· οἰκοδόμους δὲ οὐ διδα-
σκάλους τῶν Ἰουδαίων· ἀποδοκιμάσαντες δὲ
ἐν τῷ λέγειν, οὗτος οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ· οὗτος
πλανᾷ τὸν ὄχλον. καὶ ἐν τῷ καιρῷ ... αὐτὸν σα-
μαρείτην· ἐγένετο δὲ εἰς κεφαλὴν γωνίας·
ὅτι τὰ ἔθνη κἀκεῖνα τὰ ... πιστεύσαντα
δέ· ἔτι δὲ καὶ Ἰουδαίους τοὺς πιστεύσαντας, ὥσ-
περ συνῆψεν. καὶ ... τὸ τοσοῦτον τοῦ μέσου ὄντος
ἐμπροσθεν· παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ
ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν· δηλοῖ,
ὅτι οὐδὲ ἀρεστὸν τοῦτο γενόμενον ἐναντίον θεοῦ·
ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀποδεκτόν· καὶ τοῖς δὲ
ὁρῶσι παράδοξον καὶ γέμον ἐκπλήξεως·
ἔπειτα δὲ ὅτι πάσχοντες ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συν-
θλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν·
δύο ἐνταῦθα ἀπωλείας ἔθηκε· μίαν μὲν
τὴν ἀπὸ τοῦ προσκόψαι. τοῦτ' ἔστι σκανδα-
λισθῆναι, τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ πεσεῖν ἐπὶ τὸν λί-
θον· ἑτέραν δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως αὐτῶν.

ἀστέρων ὥσπερ τινῶν λαμπρῶν, ὅπερ οὐ θέλει ἀλλή-
λων, καὶ μή, μηδεὶς μηδὲν κατὰ [illegible]
μη. καλοῦνται δὲ [illegible] ἀπὸ τῶν
ἀποστόλων ἐκ τῶν [illegible] τὰ ἔργα.
καὶ γὰρ οὐκ ἔστι [illegible] ἀλλ' [illegible] τὸ ὀρθῶς
ὥσπερ χρυσοῦ [illegible] πρὸς ὀρ-
θόν. οὐδὲ γὰρ δὴ [illegible] παρρησίαν. καὶ
γὰρ τὸ μὲν κληθῆναι, καὶ καθαρθῆναι, χά-
ριτος ἦν· τὸ δὲ κληθέντα καὶ καθαρὸν ἐνδυ-
σάμενον [illegible] τοιαῦτα διατηροῦντα, τῶν
τοῦ κληθέντος [illegible] σπουδῆς. ἐπεὶ καὶ τὸ κλη-
θῆναι οὐκ ἀπὸ τῆς ἀξίας γέγονεν, ἀλλ' ἀπὸ
χάριτος. ἐδέξατο [illegible] τὴν χάριν. καὶ
μὴ τοσαύτην ἐπιδείξασθαι πονηρίαν μετὰ
τὴν τιμήν. καὶ γὰρ πολλοὶ [illegible] κόλα-
σιν τοῖς [illegible] καθάπερ γὰρ οἱ Ἰου-
δαῖοι, τὸ μὲν κληθῆναι [illegible] ὕβρισαν. οὕτως
καὶ τὸ καταξιωθῆναι μεγάλων [illegible]
[illegible] τὸ γὰρ [illegible]
θῆναι, τοῦτ' ἔστιν, [illegible] ἔχειν
τα [illegible] διό, καὶ [illegible]
τὸ μὴ [illegible] τὸ [illegible]
μου· χρὴ [illegible] ὅτι καὶ τοῦ τοιούτου πρά-
γματος [illegible] οὐ πρότερον
κολάζει. ἕως ἂν αὐτὸς ὁ ἡμαρτηκώς
τὴν [illegible] τὸ γὰρ [illegible]
χὴν [illegible] καὶ [illegible] ἑαυτοῦ. [illegible]
[illegible] κολάζε-
ται [illegible] τοῦτο [illegible]
σθαι [illegible] τιμωρήσασθαι, τὸ [illegible]
[illegible] χωρίον μόνον. ἀλλ' [illegible] ο

134

τὴν κατηγορίαν ἐποίει· πότε δέ· προσθεὶς
-θεσαν. διὰ τῶν προφητῶν ἀναιρέσεων·
τὸ ἄριστον δὲ καὶ οἱ ταῦροι καὶ τὰ σιτιστά, τὴν
πολλὴν φιλοτιμίαν καὶ πᾶσαν δαψίλειαν σημαίνει·
ἀλλ᾽ οὐδὲ οὕτως αὐτοὺς ἐπέτρεψεν· ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἄλλον
ἀγρὸν καὶ ἐμπορίας. τὴν δὲ ἀφροσύνην κατὰ
τὴν προαίρεσιν· τί δὲ ἐπιθυμεῖν
γαμουμένην· ἢ μὴ καὶ ἀπαγγελίᾳ κλ, τὸ καὶ ἔχειν
ται· πάντων προτιμότερα ποιούμεθα
τὰ ὑμέτερα ταῦτα. ποίους δὲ δούλους ὕβρι-
σαν καὶ ἀπέκτειναν· τοὺς ἀποστόλους λέ-
γων ὅτι· αὐτοὶ γὰρ αὐτοὺς μετὰ τὴν ἀνάστασιν
εὐηγγελίσαντο· τὸ δεδόσθαι τὰ πρὸς τοσαι-
δα. καὶ ἀπολέσαι τοὺς φονεῖς ἐκείνους·
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐμπρῆσαι. τὰ ἐπὶ Οὐε-
σπασιανοῦ καὶ Τίτου συμβάντα κακὰ τοῖς ἰ-
ουδαίοις δηλοῖ. καὶ ἐπειδὴ ὑπὲρ τοῦ μὴ προσ-
παροξῦναι. τὸν υἱὸν μὴ πιστεύσαντες,
αὐτοὺς ἐξῆλθεν αὐτοῖς· καὶ οὐκ ἠθέλησαν
μετὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ γενομένην κλῆσιν,
ἀλλ᾽ ἀναμένει τοῖς πάσχουσι ἔτι, ἡ μάλιστα
αὐτοῦ τὴν μακροθυμίαν, ὅτε ἀπεκτάνθη ταῦτα
τὸν μετὰ θάνατον. ὅτε ἀνελήφθη τὸν γενόμενον·
ὅτε ἐκήρυσσον τοὺς ἀποστόλους· τί οὖν καί
μζ τό; οἱ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· ὅτι
περὶ ἐκείνων ἔφη καὶ εἰς αὐτούς, μηδὲ ἐλθόντων·
ἀλλ᾽ ἡ μὲν ἀπειθείας αὐτοῖς κατὰ ἑκάστην
χρόνον ... πρόφασιν, καί
ὑπὲρ ἡμῶν τὴν αἰτίαν αὐτῶν ... αὐ-
τοῖς προστάττων ... ἐκείνους τε
...

ἐνεούζοντο καὶ αὐτὸν διὰ τῶν λόγων τούτων·
ἤτοι αὐτὴν ὑπολαμβάνει ἀρχήν· διὰ τοῦτο
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῶν καὶ τοὺς Ἡρώδου
στρατιώτας ἐπάγονται· διαπορῶν ἑκατέρω
θεν τὸν κρημνὸν ὑπορύττοντες· καὶ πανταχό
θεν τὴν παγίδα τιθέντες· ὅπως ἑκατέ
ρωθεν ἔσται ἁμαρτία αὐτοῦ· ἵνα εἰ μὲν ὑπὲρ
τῶν Ἡρωδιανῶν ἀποκρίνηται· αὐτοὶ ἐγκα
λέσωσιν· εἰ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν, ἐκεῖνοι κατηγο
ρήσωσιν· καίτοιγε καὶ δεδωκὼς τὰ δίδρα
χμα· ἀλλ' οὐκ ᾔδεσαν τοῦτο· ἐκεῖνοι ἑκατέ
ρ ρωθεν μὲν οὖν αὐτὸν προσδοκῶντες αἱ
ρήσειν· ἐπεθύμουν μᾶλλον κατὰ τῶν Ἡ
ρωδιανῶν αὐτὸν ἐμπεσεῖν· διό, καὶ τοὺς μα
θητὰς πέμπουσιν ἐν τούτῳ ἀθοῦντες·
αὐτὸν τῇ παρουσίᾳ· ἵνα παραδώσωσιν
τῷ ἡγεμόνι ὡς τύραννον· καὶ πρὸς τὸ δεδοικέναι τὸν
ὄχλον ὡς στασιάζοντα θέλουσι τὴν μαρτυρίαν·
καὶ τί λέγουσιν· οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ·
πῶς οὖν ἐλέγετε ὅτι πλάνος ἐστίν; καὶ
πλανᾷ τὸν ὄχλον· ἀλλὰ παραγινόμενοι,
ἀνωτέρω, κολακευτικὴν ὑπαγορεύουσι· τοῦτο
δὲ ἔπραττον, προσδοκῶντες αὐτὸν τῇ κολακείᾳ
χαυνοῦν· καὶ τῆς θείας ὑπερηφανίας, κατὰ τούτων
μόνων· ἐν τῷ φάναι δὲ ὅτι οὐ μέλει σοι περὶ
οὐδενός· καὶ οὐ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου·
περὶ Ἡρώδου καὶ Καίσαρος κινῆσαι βούλονται· καὶ οὐ λέ
γουσιν εἰπὲ ἡμῖν τί τὸ καλόν, ἢ τί τὸ συμφέ
ρον, ἀλλὰ τί σοι δοκεῖ· καὶ τοῦτο παρέργως·
αὐτὸς δὲ ἐπιπληκτικώτερον μὲν αὐτοῖς δια
λέγεται· ἐπιτομῇ δέ, ἐν τῷ τοῖς ἀπορρήτοις

καὶ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· ὁ περὶ
καιρὸν ἦν τότε ὁ δυρμὸς αἱ μυρίαι γλῶτται· ἀκούσωμεν
Ὅσοι τῶν φρικτῶν μυστηρίων ἀπολαύσαν-
τες, καὶ τῶν γάμων ἐνεφορήθητε τῶν ἀχράντων
ἀξίως ἀθέντων, ῥυπαρᾷ τῇ ψυχῇ. περιεπατ-
ούμενοι παράξενοι· ἀκούσωμεν ὡς ὁ θεὸς
καὶ ἡ ὀθόνη· ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τὸ ὅλου. χωλοὶ ὁμοῦ
καὶ ἁμαρτωλοὶ κατὰ τὴν ψυχήν. ὁ περὶ πολλῶν χαί-
ρειν [illegible] τῆς τοῦ σώματος [illegible] ἀλ-
λὰ τοῦ μὲν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ καλέσαντος
καὶ μηδὲ ὁ ἡμῶν μένει ῥυπαρὰν ἔχων ἱμά-
τιον, ἀλλ᾽ ἕκαστος ἡμῶν περιεργαζέσθω τὴν
στολὴν τῆς ψυχῆς. καὶ ταύτης πολλὴν τὴν
φροντίδα ποιησώμεθα. Τότε πορευ-
θέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λό-
γῳ. τότε· πότε; ὅτε μάλιστα κατα-
νυγῆναι ἔδει, ὅτε καταπλαγῆναι
τὴν φιλανθρωπίαν· ὅτε φοβηθῆναι τὰ μέλλον-
τα· τότε [illegible] ὅλον, ὡς [illegible]
[illegible] αὐτόν· ἐπειδὴ γὰρ
κατασχεῖν αὐτὸν οὐκ εἶχον· ἐφοβοῦντο γὰρ
τοὺς ὄχλους· δημοσίων αὐτὸν ἀδικημάτων
ποιῆσαι ὑπεύθυνον βουλόμενοι· ἐπεὶ γὰρ τὴν
τῶν Ῥωμαίων ἀρχήν, τῶν πραγμάτων αὐ-
τοῖς [illegible] τεθέντων, καὶ φόρους τελούντων
ὑποτελεῖς. [illegible], περὶ τούτου αὐτὸν
ἐρωτῶσιν· ἐπειδὴ γὰρ ᾔδεσαν ὅτι οἱ πρὸ τού-
του διὰ τοῦτο ἀπέθανον. τοῦτ᾽ ἔστιν οἱ περὶ
Θευδᾶν καὶ Ἰούδαν ἀποστασίαν μελετήσαντες.

ΝΖ

περὶ τῶν ἐπερωτησάντων διὰ τὸν κῆνσον

τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ φησὶν σαδδου-
καῖοι οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν καὶ τὰ
ἑξῆς. οὐχ ἁπλῶς ὡς ὁ εὐαγγελιστὴς προσέθηκεν ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἀλλ' ἐνσημαινόμενος
αὐτῶν τὴν ἄνοιαν. αὐτὸ τοῦτο ἐνδεικνύμενος·
ἐν ᾗ γὰρ ἡμέρᾳ τὴν τῶν φαρισαίων κα-
κουργίαν ἤλεγξε καὶ κατῄσχυνεν. δέον
τοὺς τοιούτους ὀκνηροτέρους γενέσθαι· ἀλλὰ μᾶλ-
λον ἔφανη ἡ ἀναισχυντία προσερχόμενοι.
ηι ἦν δὲ αἵρεσις οὗτοι οἱ σαδδουκαῖοι. ἑτέρα
ἰουδαίων παρὰ τοὺς φαρισαίους,
κακῶς μὲν καὶ κατὰ διάφορα. λέγουσα
μὴ εἶναι ἀνάστασιν. μήτε ἄγγελον μήτε
πνεῦμα· καὶ ἐξευθενοῦσα μὲν οὐδὲν οὗτοι περὶ
ἀναστάσεως λέγουσιν. λόγον δὲ παρέχον-
τες καὶ πράγμασι τιθέασιν μὴ λέγ-
μένον. οἱ ὁμολογοῦσι τὴν ἀνάστασιν αὐτὸν ἐγεί-
ραι ἠθέλησαν. καὶ θέλοντες ἀνατρέψαι. ἀμφό-
τερα. καὶ τὸ ἀνάστασιν εἶναι. καὶ τὸ τοιαύτην
ἀνάστασιν. καὶ οὗτοι δὲ ὥσπερ οἱ φαρισαῖοι,
μεταβαίνουσι καὶ πλάσσουσι προσώπων συμβάν-
τα οὐ γεγονότα. ὅτι ἑπτὰ ἀδελφοὶ κατὰ
διαδοχὴν ἀπεθανόντες ἔσχον μίαν
γυναῖκα. καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐ-
τῶν ἔσται γυνή. ὁ δὲ χριστὸς καὶ τούτων τὴν ἀ-
πόρρητον ἐκκαλύπτει. καὶ ὅτι ἀναστήσον-
ται. καὶ ὅτι, οὐ τοιαύτη ἡ ἀνάστασις οἵαν
ὑπονοοῦσιν. τίς δέ ἐστιν, ὅτι εἰσὶν ὡς ἄγγελοι
θεοῦ ἐν οὐρανῷ. οὐχὶ ἐπειδὴ οὐ γαμοῦσιν φη-
σίν· διὰ τοῦτο εἰσὶν ἄγγελοι. ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς
ἄγγελοι· διὰ τοῦτο οὐ γαμοῦσιν. δεικνύων

αὐτῶν ἐστὶ μέσον ἀγγελῶν· ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀμα-
ρτήσεσθαι αὐτοῦ μετὰ τὴν κακίαν· ὁ δὲ γινώσκων πονη-
ροῖς τοιούτοις ἐπὶ χεῖρα ἦν· καὶ οὐκ ἀφανὴς ἦν τοῦ σκοποῦ
τῶν τυχόντων· ἐπηρώτησαν δὲ ὁ μὲν ἡγεμονικοῦ
κήνσου· διὰ τὸ εἰς μέσον ἐγγὺς τῆς ἐπιβου-
λῆς τὴν ἀπόφασιν· καὶ αὐτοὺς τὴν φωνὴν
παρασκευάζει· ὅτι ἔξεστι δοῦναι κῆνσον
καίσαρι· ὅπερ ἦν, μαρτυρία ἦν καὶ σαφής.
οὐδὲ γὰρ ἄλλο οὐδέν ἐστι τοῦ τίμιον εἰκὼν καὶ αὐτὴ
καὶ ἐπιγραφή, ἀλλὰ ταῦτα ὁ ἰδὼν καίσαρος αὐτὸν
πολὺ ἰσχυσεν· ὑπὲρ εὐθύνου αὐτῶν ποιεῖσθαι
κωλυόμενος δηλονότι, καὶ φησίν· ἀπόδοτε
τὰ καίσαρος καίσαρι· οὐ γὰρ ἐστὶ τοῦτο
δοῦναι, ἀλλὰ ἀποδοῦναι· δεῖ καὶ μὴ ταῦτα τοῦτο
ἀπὸ τῆς ἡγεμόνος καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιγραφῆς.
χρὴ δὲ ἡμᾶς τῷ ὄντι καὶ τὰ ὅμοια ἐκείνων ὑπο-
τάττεσθαι· ἐπιγέγραπται καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ· ἔξεστι
γὰρ καὶ ἄλλοις τοῦ αὐτοῦ πληροῦν· καὶ θεῷ δὲ
δοῦναι τὰ τοῦ θεοῦ παρ' ἡμῶν ὀφειλόμενα·
δηλονότι καὶ ὅσα καὶ ὀφείλομεν· ἀποδοτέον τὰ
ὀφειλόμενα· καὶ τὰ ... χρὴ δὲ γινώσκειν
ὅτι εἰ καὶ μάλιστα ἀποδίδομεν τῷ καίσαρι τὰ
μηδὲν ... πρὸς ... ἀναφέροντα·
ἐστὶ, τοιοῦτον ἦν, οὐκέτι καίσαρος,
ἀλλὰ τοῦ διαβόλου φόρος ἐστὶν καὶ τέλος·
ταῦτα οὖν ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ
θαυμάσαντες τὴν σοφίαν· καὶ γὰρ ἑτέρως σαφῶς
τοῖς παρ' ἑαυτοῦ ... ἀποδείξει, τὸν αὐτὸν
αὐτὸν ἐκάλεσαν, καὶ μετὰ σπουδῆς ἐκ ... αὐτοῦ
ἐπιστομίσαι· οἱ δὲ οὐδὲ οὕτως ἐπαύσαντο, ἀλλ'
ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον· ...

εὐ Πτ σαβ. λουκαίων

μένοντες· τὸ γὰρ ἐκ πάσης οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐκ· δηλοῦ-
σιν ἐκεῖ ἀποδεχόμενοι. ἡ μὲν γὰρ ἐντολὴ καὶ τὸ μὲν πον-
προυκαλοῦντο δὲ ὅτι μὲν μόνον οἱ φαρισαῖοι.
προσερωτήσωσιν· οὐ μαθεῖν κατευχόμενοι,
ἀλλ᾽ ἀποπειραζόμενοι· ἐπειδὴ γὰρ
ἐντολὴν μόνον πρώτην αὐτὴν εἶπε, τὸ ἀγα-
πήσεις κύριον τὸν θεόν σου· προσδοκῶντες ἀ-
φορμήν τινα παρέξειν αὐτοῖς· ὡς ἐπιδι-
ορθωσόμενον αὐτήν. διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸν δηλοῦ-
ναι ἑαυτὸν θεόν. προκαλοῦνται τὴν ἐρώτησιν·
δηλῶν καὶ ὡς δεῖ ὁ χ(ριστὸ)ς· μηδεμίαν ἔχειν αὐτοῖς ἀγάπην·
ἀλλὰ καὶ φθόνῳ τήκεσθαι. καὶ ζηλοτυπίᾳ
ἀγχονεύεσθαι· ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτὸν· ἀγα-
πήσεις κύριον τὸν θεόν σου· καὶ τὴν ἀγάπησιν
τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· διατί καὶ ἐπὶ
ἀποκρίνεται ἀσαφῆ λέγων αὐτοῖς· ὅτι αὐ-
τοὶ ὑμεῖς· καθ᾽ ἑαυτῶν ἀνθρώποις τῆς ἐπισπᾶ-
σθε· καὶ γὰρ τοῦτο αὐτό· τὸ τὴν ἀγάπην ζη-
τεῖν, πόρρωθεν ὑπὲρ ὑμῶν ἐδήλωσεν αὐτοῖς· ὁμοίαν
δὲ καλῶν τὴν ἐντολήν, τὴν δευτέραν αἰνίτ-
τεται· ὅτι αὕτη ἐκείνην προοδοποιεῖ. καὶ
παρ᾽ αὐτῆς συγκροτεῖται πάλιν. ὁ γὰρ ἀγαπῶν
με φησί(ν)· τὰς ἐντολάς μου τηρήσει· αἱ δὲ
ἐντολαὶ αὐτοῦ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτῶν, μετὰ
τὴν εἰς θεὸν ἀγάπην ἐστί(ν). καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἐστί·
προβαινόντων οὖν ἐκείνων, ἐν ταύταις ὅλος ὁ νό-
μος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται· διατί ἐ-
ρωτᾷ τοὺς φαρισαίους λέγων, τί ὑμῖν δοκεῖ
περὶ τοῦ χ(ριστο)ῦ; τίνος υἱός ἐστιν· ὁ [illegible]
μον ποιῆσαι αὐτοῖς καὶ αὐτὸν ὁμολογῆσαι
θ(εό)ν· ἐπειδὴ δὲ, οὐκ ἀπεκρίναντο τὸ ἀληθὲς

περὶ τοῦ τὸν κ(ύριο)ν ἐπε-
ρωτῆσαι κέρως
πρὸς τοὺς
φαρισαί-
ους:

137

διὰ τούτων κηρύκων καὶ παρ᾽ αὐτοῖς· τὸ δὲ οὐκ ἔ-
στιν ὁ θ(εὸ)ς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων, δηλοῖ· ὅτι
οὐχὶ τῶν οὐκ ὄντων φησίν· καὶ καθάπαξ ἀφανι-
σθέντων, καὶ οὐκέτι ἀναστησομένων· οὐ γὰρ ἦν
τεθνηκότων, ἀλλ᾽ ἢ τῶν ὄντων καὶ τῶν ζών-
των· ὥσπερ γὰρ ὁ ἀδὰμ ἦν καὶ ἔζη, τῇ ἡμέρᾳ
ᾗ ἔφαγεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, τῇ ἀποφάσει ἀ-
πέθανεν, οὕτω καὶ οὗτοι εἰ καὶ ἐτελευτή-
κασιν, ἔζων τῇ ὑποσχέσει τῆς ἀναστάσεως·
καὶ οἱ σαδδουκαῖοι μὲν οὖν ἐπιστομισθέντες, ἀ-
ναχωροῦσιν· τὸ δὲ ἀδέκαστον ἦθος καὶ
τούτῳ τὴν ὑπερβολήν· ἀκούσαντες γὰρ
φησὶν οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδα-
περὶ τοῦ νομικοῦ χῇ αὐτοῦ· ἐνταῦθα μὲν ὁ μὲν ματθαῖος
φησὶν ὅτι πειράζων ἐπηρώτησεν οὗτος ὁ
νομικός· ὁ δὲ μάρκος τοὐναντίον· ἰδὼν γὰρ
φησὶν ὁ ἰ(ησοῦ)ς· ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ
ἰδὼν αὐτόν, οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας
τοῦ θ(εο)ῦ· οὐκ ἐναντιούμενοι ἑαυτοῖς οἱ εὐαγγελι-
σταὶ τοῦτο ἔφησαν· ἀλλὰ καὶ σφόδρα συμφωνοῦν-
τες· πρότερον μὲν γὰρ πειράζων ἠρώτα τὴν
ἀρχήν· ἀπὸ δὲ τῆς ἀποκρίσεως ὠφε-
ληθείς, ἐπῄνεσεν. οὐδὲ γὰρ παρὰ τὴν ἀρ-
χὴν αὐτὸν ἐπῄνεσεν, ἀλλ᾽ ὅτε εἶπεν ὅτι τὸ
ἀγαπᾶν τὸν πλησίον μεῖζόν ἐστι τῶν ὁλο-
καυτωμάτων· τότε φησὶν ὅτι οὐ μακρὰν
εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας· ὅτι τὰ ταπεινὰ ὑπερ-
εῖδεν· μετῆλθε τὸ σωματικὸν καὶ τὰ ἔξω· τὴν
δὲ ἀρχὴν τῆς ἀρετῆς τὴν φανερὰν, ἃ ἀμφότεροι
ἐπεζήτουν· ὅμως οὐδὲ οὕτως ἀπεκρί-
σατο αὐτῷ τὸν ἔπαινον συνετέθηκεν. ἀλλ᾽ εἰ

καὶ τὴν τοῦ μωϋσέως διαδοχὴν τοῦ τε ἐργά-
ζεσθαι· παρὰ τὸ δεῖν τι ἔχειν αὐτοῖς ἀλλ' ὑπακούειν παρα-
κελεύεται· οὐ ταῦτα ὅσα περὶ βρωμάτων καὶ θυσιῶν
καὶ ὅσα τοιαῦτα· πῶς γὰρ ἔμελλε περὶ τῶν
τούτων κελεύειν, ἃ προλαβὼν ἀνεῖλεν· ἀλλ' ὅσα
τὰ ἤθη καὶ τὰ διορθοῦντα ἦθος· καὶ βελτίο-
ποιοῦντα τρόπους· καὶ τοῖς τῶν καινῶν συν-
ᾄδοντα νόμοις, καὶ οὐκ ἀφιέντα τινὰς
ὑπὸ τὸν τοῦ νόμου ζυγὸν εἶναι· διατί οὖν οὐχ ὑ-
α πὸ τοῦ νόμου καὶ χάριτος ταῦτα τίθησιν
ἀλλ' ὑπὸ τοῦ μωϋσέως· ἐπειδὴ οὐδέπω ὁ και-
ρὸς ἦν πρὸ τοῦ σταυροῦ ταῦτα διαλεχθῆναι·
ἐμοὶ δὲ δοκεῖ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, καὶ ἕτερόν
τι προοικονομῶν αὐτὸν ταῦτα λέγειν·
ἐπειδὴ γὰρ μέλλει κατηγορεῖν αὐτῶν, ἵνα
μὴ δόξῃ παρὰ τοῖς ἀνοήτοις τῆς ἀρχῆς
αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, ἢ δι' ἔχθραν ταῦτα
ποιεῖν, πρῶτον τοῦτο ἀναιρεῖ· καὶ ἀνύπο-
πτον ἑαυτὸν ποιήσας, τότε ἄρχεται τῆς κατη-
γορίας· διορθούμενος δὲ καὶ τοὺς ἀκού-
οντας, καὶ τοὺς κατ' αὐτούς. τοῦτο δὲ ὑπερβ-
σιας ... ὅ, περ τὸ μάλιστα ...
... τὸ μὴ καταφρονεῖν τῶν
διδασκάλων. μηδὲ κατεξανίστασθαι τῶν
ἱερέων. καὶ δείκνυσι θαρροῦντα ... ἔχουσι·
ἀλλ' ἀπὸ ... ὅσα ... λέγουσιν. ἵνα ...
οἱ ὄχλοι· οὐ γὰρ τὰ ἑαυτῶν λέγουσιν
ἀλλὰ τὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο δὲ ποιεῖ ...
... τὸ κατάκριμα ἐργαζόμενος. τοῖς
δὲ ... οὐδεμία ...
... ὄφθαλμοί ...

περὶ αὐτοῦ. ἀλλ' αὐτὸν αὐτὸν ἐπῄνεσαν καὶ μα-
[illegible] ὅτι [illegible] τοῦ διαβόλου, ἀφαι-
[illegible] αὐτοῦ δόξαν·
[illegible] τὸν διάβολον ἐν πνεύματι ἁγίῳ μαρτυροῦ-
σα τὴν κυριότητα αὐτοῦ· καὶ τὸ [illegible]
υἱότητος· καὶ τὸ ὁμοούσιον τὸ πρὸς τὸν πα-
τέρα [illegible]. τὸν οὖν διάβολον ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ ἡ αὐτοῦ
[illegible] ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δε-
ξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
διον τῶν ποδῶν σου. ἐχθρὸς δὲ [illegible]
σεν. μακάριοι οὗτοι αὐτὸν [illegible] εὐαγγε-
λίζεται ἀλλ' ὅμως καὶ πάντως [illegible]
[illegible] ἀποκρινάμενος, οὐδὲ γὰρ [illegible]
[illegible] μαθητῶν· οὕτως δὲ καὶ Μαρίαν ἐδόξαζεν
[illegible]
αὐτοῖς [illegible] οὐδὲ γάρ φη-
σιν [illegible] ἀπὸ τῆς μητρὸς [illegible]
[illegible] αὐτόν· οὐ μὴν [illegible] οὕτω τοῖς
ὄχλοις ἀσφαλῶς· διό, καὶ πρὸς αὐτοὺς λοι-
πὸν [illegible] τὸν λόγον. τουτέστι τοῖς ὄχλοις·
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible] καὶ γὰρ ὑπο
[illegible] ἄξιος [illegible]
καὶ πολὺ [illegible]
[illegible] παρακαλεῖ οὖν, φεύγομεν καὶ τοῦτο
τὸ πάθος [illegible] τῆς δὲ [illegible] δόξης [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῖς ὄχλοις καὶ [illegible]
ὅτι τοῖς φαρισαίοις [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible] ἄξιο-
[illegible]

ε ω
Περὶ τοῦ ταλανισμοῦ τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων

κυρίου ἀκριβῆ καρπόν· πολλὴν δὲ ἑαυτοῖς εἶναι τρέ-
φουσι τὴν ἀδικίαν· ὅ τοῦ μαρτίου. τὸν γὰρ ἴσον
ἀρχομένοις ἄρχειν χρή· ἐν μέτροις καθ' ἑαυτόν.
ἀσύγγνωστον ἡμῖν· καὶ πονηρὸν δηλονότι· ἐν μὲν δὲ
τοῖς τῶν ἀρχομένων συγγνωστόν, καὶ ἧττον
ῥον· οἱ δὲ τὸ γοῦν σπουδὴν φιλοσοφοῦντες, ἀ-
συγγνωστοι καὶ κακίας. ὡς σοφώτεροι τὴν δι' ἔργων
διδασκαλίαν. Οὐκ ἔγνωσαν δὲ ὅτι οὐ δύνανται· οὐ
δὲ θέλουσιν, οὐδὲ συνιᾶσιν ὅτι κακῶς ἄσιν, ἀλλὰ
καὶ τυφλώσει μένουσι· ὅπερ μεῖζον αὐτοῖς ἔγκλημα,
μᾶλλον μένει· καὶ τοῦτο ἀμέτρως περὶ τῆς ἀμαρτίας
αὐτῶν καὶ ῥαθυμίας· περὶ τῆς διεζομανίας
δὲ φησιν, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν κακοποιοῦ-
σιν· προστεθεῖσθαι τοῖς ἀνοίοις· σαλεύ-
ουσι γὰρ τὰ θεμέλια τῆς γῆς αὐτῶν. καὶ μέλ-
λουσι τὰ κακὰ ἀπόλλυσθαι αὐτῶν· τὰ μὲν οὖν θε-
μέλια τῆς γῆς καὶ ὁμοιώσεσιν· ἐπεὶ δὲ γὰρ
συνέχοντος ἐστὶ καὶ πάντα, τὰ μὲν εὐεργετηθέν-
τα τοῦ θεοῦ· εἶτα ἐκεῖνος ἐγγραφῆναι μὴ κακοῖς καὶ
υἱοῖς τοῦ θεοῦ μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἐξηρτῆσθαι
αὐτοὺς τῶν χαρισμάτων αὐτῶν. διό, καὶ ἐπάγει, ὑ-
μεῖς ὡς ἄνθρωποι ἐφθαρμένοι ὄντες· αὐτίκα μεταβολῇ
πονηρᾷ ἀπολεῖσθαι· τὰ δὲ καὶ ἀποθνήσκειν
μὲν καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων. τοῦτο γὰρ ὁ θεὸς ὑπερ
παιδείοις ἔθνεσι συνεστήσατο· καὶ ἐπὶ τῶν
μαρτύρων περὶ τῆς ἀμαρτίας, περὶ τὸ ἀπόλλυσθαι
παραπέμπεσθαι ἢ μαρτυρόντες ἀμαρτωλοί
σκοπεῖται τῶν ἐντολῶν· καὶ ἐπαγγέλλοντο, καὶ
ἐπεὶ δὲ κρίνουσιν οὖν αὐτοὺς οὐκ ἐπεὶ τοῖς
μεγάλοις καὶ ἀγαθοῖς καὶ μὲν διεξοῦντες· οὐ
δὲ γὰρ ἔχειν ἔ[illegible]οιόντες κατὰ τὸ θαυμαστόν.

μή τις λέγῃ· ὅτι ἐπειδὴ δὴ φαῦλος ὅς ἐστιν. ὁ διδά-
σκαλος· διὰ τοῦτο ῥᾳθυμότερος γέγονα· καὶ
ταύτην ἀναιρεῖ τὴν πρόφασιν· τίνος ἕνε-
κεν αὐτοὺς ἐλέγχει· καὶ μακρὸν ποιεῖται τὸν κατ'
αὐτῶν λόγον· προφυλαττόμενος τοὺς
ὄχλους. ὥστε μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπεσεῖν· οὐ
δὲ γὰρ ὅμοιόν ἐστιν ἀναγορεύειν. καὶ τοιούτου-
σαντας δεικνύναι· ὡς ἀνθρώπους ὁμοίους παραι-
νεῖν τὰ δέοντα· καὶ τοὺς κατορθοῦντας ἐσ-
μένον ἔχειν· διὰ τοῦτο προλαμβάνων φησίν·
κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· ἵνα γὰρ
μὴ νομίσωσιν διὰ τὸ ἀκούειν αὐτῶν δεῖν
ζηλοῦν αὐτούς· ταύτῃ κέχρηται τῇ διορ-
θώσει· καὶ τὴν δοκοῦσαν αὐτῶν εἶναι
τιμήν, κατηγορίαν ποιεῖται· τί γὰρ διδα-
σκάλου ἀθλιώτερον. ὅταν τὸ τοὺς μαθητὰς
ἐν τῷ προσέχειν αὐτοῦ τὸ ... μὴ διασώζῃ·
ὥστε τὴν δοκοῦσαν αὐτῶν εἶναι τιμήν. μεγίστη
κατηγορία ἐστίν. ὅταν τοιοῦτοι φαίνων-
ται βίον ἔχοντες. οἷον οἱ ζηλοῦντες δια-
φθείρονται· τὸ δὲ λέγουσιν ἐκ οὐ ποιοῦσιν.
τριχῶς αὐτοὺς δι' οἰκ κατακρίνει· δι' ἕν,
ὅτι παραβαίνουσιν· δεύτερον δὲ ὅτι τοῖς
ἄλλοις σφοδρότατοι διορθοῦν, αὐτοὶ χαλῶ-
σιν ἔχοντες καὶ τὴν αὐτῶν διδασκάλων
τιμήν· τρίτον δὲ ὅτι καὶ διαφθείρουσιν
μειζόνως τοὺς μαθητάς, ἅτε δὴ διδασκά-
λων τάξει, τοιαῦτα παρανομοῦντες·
Τί δὲ καὶ μετὰ τὸ δεσμεύουσι φορτία βαρέα
καὶ τὰ ἑξῆς. τὸ πολλὴν μὲν καὶ ἀκρίβειαν
... ἀπαιτεῖν παρὰ τῶν ἀρχομένων·

σθαι· οὐχὶ μανθάνειν ἀλλὰ διδάσκειν ἀλλήλους
γινώσκεσθαι, τί μαθητεύουσι καὶ ἡ χάρις,
τουτέστι κηρύττει τὸ θεῖον· καθάπερ γὰρ ὁ διδάσκα-
λος, οὐκ ἔστι κατὰ λόγον ὁμοίως διδάσκαλος,
οὕτως οὐδὲ πατήρ· ὁ γὰρ θεὸς πάντων αἴτιος ἐστί,
καὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν πατέρων οὕτως
χρηματίζειν καὶ τὸ μὴ κληθῆναι καθηγητάς·
αὐτοὺς τοῖς μὲν τὸ χαρίζεσθαι τὴν δια-
μονὴν διὰ τῆς πίστεως. ὁ δὲ μείζων ὑμῶν
ἔσται ὑμῶν διάκονος, τουτέστι ἡ διακονία μᾶλλον
οὐ μείων· τοῦτο γὰρ δηλοῖ· ὁ δὲ μείζων ὑμῶν,
ἔσται διάκονος ὑμῶν. καὶ ὅταν ταπεινώσῃ ἑαυ-
τὸν ὑψωθήσεται· οὐ δὲ γὰρ τοῦ μετριάζειν
ἴσον· ὁ θεὸς οὐ μόνον τῶν μετρίων ἐρᾷ καὶ
λυπεῖ· ἀλλ' ἀεὶ τὰ ἔσχατα τῷ διδάσκειν παρα-
κελεύεται· ἐπιτιθεὶς λοιπὸν τὰς οὐαὶ
γ´ ἑπτὰ τοῖς γραμματεῦσι καὶ φαρισαίοις λέ-
γων δὲ· εἰς τὸ δεικνύειν, ὅτι οὐ κατὰ τὸν νόμον
τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀπὸ τῶν χηρῶν ἐγα-
ρίζοντο· καὶ τὴν ἐκείνων ἀπεβίαζον ἐπι-
τρίχου ἐκεῖ διὰ τοῦ θεοῦ ἐπὶ δὲ· οὐδὲ γὰρ αὐ-
τὸ τοῦτο κακὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὁδόν· καὶ τὸ προ-
σθεῖναι καὶ ἐκ τῶν χηρῶν ἐσθίετε.
προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι·
διὰ τοῦτο ἀρμόζει ἡ κρίσις, ὁ καλὸν
τὶ ποιῶν· ὁ δὲ εἰς τὴν αἰτίαν ἀπάτης λόγον
ποιεῖται κακίας· καὶ προσχήματι τούτῳ
χρώμενος τῇ πονηρίᾳ· πολλῶν ἐστὶ
ἀξιοτέρας ὑπεύθυνος κολάσεως. καὶ
ἐπὶ τῶν ἐντολῶν, ὅτι κλείει τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, μέγα καὶ

ἀλλ' ἐπὶ τούτοις τοῖς μικροῖς καὶ εὐτελέ-
σιν. τοῖς δ' ἀμφὶ μὲν τὰ μὴ γὰρ προσα-
τὰ ὀρθὰ, καὶ τὰ ἀπὸ δὲ ἀμφ[illegible] γὰρ πανούργων
των. ὁ περὶ τὸ χάρισμα ἀμοιβὰς καὶ κομιδὴν ζη-
τῶν; μὴ γὰρ κατορθωμάτων τούτων ἄρχειν.
κατὰ τὸ ὁμοιοῦσθαι, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὸ πᾶν αὐτόν. ὁ καὶ
δαίμονα φρονοῦντες αὐτόν. πρόσταγμα τοῦ ἐπεί-
χειν διὰ τὸ μὴ μεμφθῆναι τὸ μὲν ἑαυτοῦ κατορ-
θωμάτων. οὐκ ἐν τούτοις δὲ μόνον καὶ μό-
νον. ἀλλ' ὁ καὶ ἐν τῷ φιλεῖν ἐπὶ τοῖς προστάγμα-
σιν. καὶ τὰς προστακτικὰς θεραπείας. καὶ τοῖς ἐ-
παινοῖς. καὶ καθ' ἡσυχίαν ἐραμ[illegible]. ταῦτα δὲ
ἢ καὶ μὴ κρατεῖσθαι λέγεται. ἀλλὰ μὴ γὰρ ὃν ἐστὶν
αἰτία κακῶν. ἐπεὶ περὶ μὲν, ἀμφοῖν, [illegible]
δὲ ἐν τοῖς διδασκάλοις καθάπερ ἐργάζο-
μεν. ὅπου ἂν, φανερὸν ὀλίγον ἐστὶν ἢ διδασκάλων
τῶν μαθητῶν. οὕτω καὶ τὸν διδάσκαλον καὶ
φθεγγόμενον καὶ σιγῶντα, καὶ ἀριστῶντα
καὶ ὅτι ὁμοιοῦνται. ὀλίγον ἡμέρας δέ. καὶ ἀ-
πὸ τοῦ βαδίσματος. καὶ ἀπὸ τοῦ σχήμα-
τος. καὶ ἀπὸ [illegible]. ταῦτα δὲ
ὥσπερ [illegible] φυλαττόμενος
τοῦ ὄχλου. [illegible] τοῖς αὐτοῖς περιπεσεῖ-
ται, καὶ ἐπιλέγεται. [illegible]
ραμμ[illegible]. καὶ τὰ [illegible] τουτέστι, μὴ [illegible]
[illegible] θρόνον [illegible]. τὸν διδασκα-
λικόν. ἀλλὰ γὰρ καὶ [illegible]
τες. [illegible] καθὼς καὶ [illegible]
[illegible]. τί γάρ ἐστι [illegible]. τί δὲ [illegible]
[illegible]. τί δὲ [illegible]. ἀλλ' [illegible]. οὐκ ἐ-
πὶ διδάσκαλοι. [illegible] δὲ [illegible]

διὰ δὲ τοῦτο ἐν τῷ αὐθαιρέτῳ λέγει· ταῦτα δὲ ἐδήλω-
κεν· ἐνταῦθα δὲ περὶ καθαρσίων καὶ ἀκαθάρτων
οὐκέτι τοῦτο φροντίζει· θέλει γὰρ ἀλλαχοῦ ἐρεῖν. εἰ δέ τις μὴ
συμβάλλει ἐκ τῶν τιθεμένων καθαρότητι· εἰ τὴν
ἐξωτέραν μὲν, τοῦ μέντοι ἔνδον οὐκέτι· ὥσπερ μὲν
γὰρ φιλοσοφίας λόγος ἐστὶν· διάφορος αὐτῷ παρα-
τρέχει· διὰ τοῦτο αὐτό· καὶ ἐπειδὴ οὐδὲ τὸν
καιρὸν ἐστὶν, διαρρήδην καὶ σαφῶς τὰ μέγιστα
ἀμέλει· ἐν μὲν παραστηρικῆς σώματι καὶ καθαρ-
σίων, σαφέστερον παραστῆσαι· διὰ δὲ τοῦτο
ἐπιμένει κοινῶς ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ζητήσει. ταῦτα δὲ
ἐδήλωσε καὶ, καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ φέρεται. ἐπειδὴ δὲ τῶν
καθαρσίων οὐ χρῄζοντος· ἀλλὰ καθαρίζεσθαι
ζητεῖ ἐν τῷ ἔξω τούτου τοῦ ἱεροῦ καὶ τὴν περὶ
τὴν ἀλόγου, ἐπειδὴ δὲ γε μὴ καθαρὸν καὶ ἄδηλον
ἐστι· καθαρισμὸς πρὸ τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀπορρή-
του καὶ τῆς παρουσίας, ἵνα μαθὼν ᾖ τις καὶ τὸ
ἐκεῖνος καθαρόν. εἰ γὰρ αὐτὸ δὲ αὐτὸ ἀπόρρητον
τοῖς ἀμυήτοις ἐκ τοῦ μυστηρίου καὶ δηλοῦ, ὥσπερ τοῦ ἀπορ-
ρήτου καὶ τῆς παρουσίας· καθάρσια δὲ τὰ
ἐστὶ ταῦτα καὶ καθαρμοί· μὴ καὶ
γὰρ ἦν καὶ οὐδέν· καὶ μόνον δὲ τὴν καθαρσί-
αν τῆς ψυχῆς, ὅπερ ἐστὶν ἀρετή· μάλιστα γὰρ ἐστὶ
καὶ ὑψηλή· δηλοῖ μὲν ἐκ τούτου, ὅτι ὥσπερ οὐδὲ
μιαρὰ αὐτή, ἐκ τοῦ καταφρονῆσαι τῶν σωμα-
τικῶν καθαρσίων· μόνον δὲ ἐκ τῆς μοίρας ἐκεί-
νου τοῦ καταφρονητικοῦ τῆς ψυχῆς καθαρ-
σίου· ὅπερ ἐκεῖ μὲν ἐποίουν τὸν καιρὸν ὅλον
δεόμενοι, καὶ τὴν καρδίαν κατανοοῦντες·
ταῦτα δὲ ἐγένετο ἐμφαίνουσιν· ὅτι καὶ τὴν τιμὴν,
τὴν χάριν παραδέδωσι, οὕτω προλέγουσιν
μόνον

ἐμφαίνει τὴν αὐτῶν κατηγορίαν καὶ ἐν τούτοις·
ἡ γὰρ τὸ μὴ ἑορτάζειν ἢ τῶν κωλυόντων κατηγο-
ρίαι, τὸ καὶ κωλύειν ἄλλους. ποίαν ἔχουσι γνώμην;
τί δὲ ἔξεστι τοῖς ἑορταζομένοις· τοῖς ἐπιτηδείοις
ὄντας· πῶς δὲ ἐκείνους διὰ τὸ μὴ δεῖν αὐτοὺς
ἐργάζεσθαι ἀγαθόν· τὸ δὲ θεραπεῦσαι τὴν ἑορτά-
σαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἐπισπορὰς ἥμερον.
καὶ ὅταν γένηται ποιῆσαι αὐτὸν υἱὸν γενό-
μενον διὰ τοῦ σταυροῦ ἡμῶν, τοῦτο σημαίνει. ὅπου
δὲ διὰ τὸ μόνον αὐτὸν σαλεύσεσθαι· καὶ μέρους
πόνων τοῦτο αὐτοῖς ἐδόθη αὐτοῦ παρακαλεῖν
ἀπὸ ἡμῶν· καὶ γὰρ ἐν θανάτῳ μόνον τὸ ἴδιον
ὃ ἐπιτιμᾷ ἔδωκε μείζονος· ἐλεήμονος δέ. οὐ
δὲ οὕτω ἐπ᾽ ἑκατέρου ποιήσειν· ὥσπερ καὶ ἐπὶ
ἑτέρου ἐκλύσασθαι. ὅταν γὰρ τοῦ διδασκάλου
ἀκροατὴς μείζων ὁ μαθητής. χάριν αὐτοὺς ἐλέγχει·
ὁ δὲ υἱὸς ὁ ἐγγεγραμμένος διὰ σοῦ· αὐτὸ, γέγραμμαι·
διὰ πάντων δὲ ἐστὶ, εἰ μὲν καὶ ἐλεήμονος
υἱός. καὶ τοῦτο κατηγορεῖται μείζονος·
ὅτι διδάσκαλοι πονηρίας εἰσίν· ἄνθρωποι
δὲ αὐτοὺς ἐκείνους μόνους ἀπολαύειν. ὅτι τὸν
μείζονα ἐπὶ τοῦ ἐλέους καταφρονεῖ
καὶ μὴν τοῦ μάρτυρος ἐμπροσθεν ἔλεγεν. ὅτι
δεσμεύουσι φορτία δυσβάστακτα· ἄλλοις
ταῦτα ἐπιτιθέασιν αὐτοί· ἐπιτάσσοντες δὲ
τοῦτο, ὥσπερ αὐτοὶ καὶ διαφθείροντες ἕκα-
στον· τί ἔξεστι τοῖς δὲ κατ᾽ αὐτοὺς τὸ ἀληθὲς
καὶ τὸ ἄμεινον, καὶ τοῦ ζῆν· ἐν τῷ ταῦτα μένειν
ἐκείνους ἐφήκει. ἐν τούτοις δὲ καὶ τῇ ἑαυτῶν. τί πάρα-
καλεῖ τὸ ἐλεημοσύνην διδόναι· ἀλλ᾽ οὐ χρό-
νον ὑποκρινόμενοι, οὐδὲ γὰρ αὐτοὺς λέγει οὕτως·

ἐργασάμενοι ἔστιν· ἡ μὲν δὲ ὅτι οἰκοδο-
μεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ τοῦ
ὄχλου· οὐχὶ ἐν αὐτῷ τῷ πράγματι οἰκοδο-
μοῦντων, τοῦτο δὲ αἰνίττεται. ἀλλὰ τὴν γνώμην αὐ-
τῶν ἐνδεικνύμενος. ὅτι ὑπὲρ καὶ διὰ τῶν λόγων
καταγινώσκειν τῶν πατέρων αὐτῶν. ὅτι εἰ ἤ-
μεν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα
αὐτῶν κοινωνοί· ἐν τῷ αἵματι τῶν προ-
φητῶν· χεῖρον ὄντως αὐτοὶ ἐβου-
λεύοντο, οὐ διὰ τὴν κατὰ τῶν σφαγέων τῶν προφη-
τῶν καὶ δικαίων, ἀλλ' ἀναλλον ἐγγυτέρου
ὄντες ταῖς σφαγαῖς, μὴ ἐπιστρέφειν ἀλλὰ
τοσαύτης τόλμης ἔμεινεν τῇ προσφέ-
ρειν καταγνώσεις αὐτῶν, ὅσοι ἤδη μὲν ὄντων
τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας· τοῦ-
το γὰρ ἔγκλημα, υἱὸν εἶναι ἀνδροφόνου.
ἀμιμήτοις μὲν εἰ τὴν γνώμην τοῦ πατρός· οὐδέν·
ὅθεν δῆλον ὅτι διὰ τοῦτο προσφέρει αὐτοῖς
τὴν αἰτίαν ταύτην, ἐκ τοῦ τούτου τὴν κατὰ
καὶ γὰρ συγγένειαν αἰνιττόμενος, διὰ
τοῦτο γὰρ καὶ ἐπήγαγεν· ὄφεις, γεννήματα
ἐχιδνῶν· ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν. ὅτι ὥσπερ ἐ-
κεῖναι μὲν οἰκεῖοι τοιοῦτον γεννῶσιν κατὰ τοῦ
ἰοῦ λοιμικῶν, οὕτως καὶ ὑμεῖς τοῖς πατράσιν
κατὰ τὸ φονικὸν πονηροὶ πατέρες. πο-
νηρότεροι ὄντες· τὸ δὲ καὶ ὑμεῖς πλη-
ρ ρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν· οὐκ ἔστι
προστακτικὸν τοῦτό φησιν, ἀλλὰ προαναφωνῶν
τὸ ἐσόμενον· τουτέστι τὴν ἑαυτοῦ σφα-
γήν, καὶ διὰ κεκινημένην ὀργὴν ἀπολλυμένους· οἱ
μὲν γὰρ τοὺς προφήτας ἀπέκτειναν, οὗτοι
δὲ

οὐ δὲ τῶν ὕβρει σπουδαζόντων οἷς ὀνειδίζεται καὶ κα-
θαρὸς σὺ ὑπάρχων, ἀλλ' οὐ τῆς ψυχῆς· ἡ δὲ παρὰ
τὴν χάριν τοσούτοις ἀπολαύσας μᾶλλον ὑψηλὸν
ἐλθόντα μεγαλοφροσύνην, ταύτῃ ἀφορίζει
γενομένη· καὶ κατορθουμένη ἔργοις αὐτοὺς οὐχ ἡ;
Πανταχοῦ μὲν καὶ ἀρχὴ τοῦ λέγεσθαι· μάλιστα δὲ ὅ-
ταν, μὴ μόνη ζημιοῦσθαι, δηλοῦντος σου καὶ τὸ
ἔτι χαλεπώτερον, ὅταν καὶ ἑτέρους ἀρκῇ
οἰκείοις δηλοῦσθαι ἀπὸ τῶν δηλουμένων ὁ Χριστός, ὁ δηλῶν
αὐτοὺς ἐκβάλῃ τυφλούς· ἡ γὰρ τὸ μὴ μονομαχεῖν
δῆσθαι ὁ δηλοῖ οὐ τὸ μέτριον. ἐσχάτη συμφορά·
καὶ αὐτὸ πρὸ τῆς ὀργῆς, τὸ καὶ αὐτὸν ἐσθίειν ὅλη
γῇ ἑτέρους. σκοπεῖ πῶς χρὴ ἀκοῦσαι τὸ
κατάθρον· τοῦτο δὲ ἔλεγον· οἱ μετ' ὀργῆς
μὲν διασπάσαντες τὴν δοξομανίαν αὐτῶν,
καὶ τὴν σφοδρὰν ὕβριν τὸ μὲν ὅσημέρα οὗτοι λέγου-
σιν· καὶ τὰ φοβερὰ καταφρονοῦσι καὶ ἀπὸ
ὕβρει τὴν αὐτὴν αὐτοῖς, σκοπεῖ δὲ δοξομα-
νίας· ἐπειδὴ τὸ πάντων αἴτιον τῶν κακῶν
ἐστι ταῦτα αὐτοῖς. ὑποκριταί· ὁ ὑπερβαλλόμενος
τοσοῦτος ὑποθέσεις· οὐχ ἁπλῶς δὲ ἀδι-
κοῦντας καταφρονοῦντας αὐτοὺς ἐλέγχει, ἀλ-
λὰ καὶ μετὰ τοῦ ὑποκρίνεσθαι καὶ ἀμνησικακίας. ὁ
γὰρ δηλοῖ. ζημιοῦσθαι μὲν αὐτοὺς καλῶς ἐν-
ζεσθαι. πῶς δὲ ἁμαρτίας ἔμελλον ὑπάρ-
χειν ἀπηλλαγμένους· καθὼς καὶ μύρμηκες
πολλοί, τοὺς μὲν ζημιοῦσθαι καθαρμοὺς τοὺς
μὲν τῆς φροντίδος ἀποιούμενοι. τὰ μὲν
κατὰ τύχην μετέβαλον· ἀλλὰ ἀπέλαβον καὶ τὴν
χώραν. καὶ διασπάσαντες αὐτοὺς ἐκείνους
ἀπὸ τοσούτων ἀγαθῶν ἀπεστέρησαν. τὴν τύχην

ἐκδικοῦμαι δίκην· καὶ τοῦτό ἐστιν ὅ φησιν ὁ
θεὸς ἀλλαχοῦ· ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ
τέκνα. ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς
μισοῦσί με· οὐχ ὡς ὑπὲρ τῶν ἄλλοις τολμηθέντων
ἑτέρων διδόντων δίκας, ἀλλ' ὡς τῶν μὲν ὡς πρό-
μας ἁμαρτόντων καὶ κολασθέντων· μὴ γνώμην
μὲν μαθητευόντων, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ πεπλημμελη-
κότων. τοὺς δὲ κατὰ μόνην μοιρίας ὑπὸ σχῆμ. ὃν
τὸν δίκαιον ἢ γὰρ ὁ δὲ ἐστὶν οὗτος ὁ ζαχαρίας
5 περιουσ' ἐπὶ, ἔστι τοῦ ἀγίου ζαχαρίου,
υἱοῦ βαραχίου· οἱ μὲν τὸν τοῦ ἰωάννου πατέρα φα-
σίν, οἱ δὲ τὸν προφήτην. οἱ δὲ ἕτερόν τινα
διώνυμον ὄντα. ὃν καὶ ἰωδαὲ φησὶν ἡ
γραφή. ἡμεῖς δὲ ἐκεῖνο σημειωτέον χρή· ὅτι τὸ
τόλμημα διπλοῦν ἦν· οὐ γὰρ ἁγίους ἀνῄρουν
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἁγίῳ τόπῳ. ταῦτα δὲ λέγων
οὐκ ἐκείνους ἐφόβει μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς
μαθητὰς παρεμυθεῖτο. δεικνὺς ὅτι καὶ οἱ
δίκαιοι οἱ πρὸ αὐτῶν ταῦτα ἔπαθον.

Διατί πρὸς τὴν πόλιν τρέπει τὸν λόγον·
ἰλὴμ γάρ φησιν ἰλὴμ ἡ ἀποκτένουσα
τοὺς προφήτας καὶ τὰ ἑξῆς· παιδεῦσαι
καὶ ἐντεῦθεν βουλόμενος τοὺς ἀκούοντας·
ἐλεοῦντος δὲ καὶ ταλανίζοντος σχῆμα
δείκνυσι. διὰ τοῦτο τὸν διπλασιασμὸν εἰσή-
γαγεν. ἔτι δὲ καὶ σφόδρα φιλοῦντος· ὥσπερ
γὰρ πρὸς ἐρωμένην· φιληθεῖσαν μὲν,
διαπαντὸς, καταφρονήσασαν δὲ τοῦ ἐρα-
στοῦ, καὶ διὰ τοῦτο κολάζεσθαι μέλλουσαν.
ἀπολογεῖται λοιπὸν ὡς μέλλων ἐπάγειν τὴν
κόλασιν. μέμνηται δὲ καὶ τῶν μιαιφονιῶν

[illegible] τοῦ θεοῦ, καὶ

[illegible]

[illegible] τοιούτοις αὐτοῖς

[illegible]

[illegible] καὶ μάλιστα

[illegible] οὗτος

[illegible] ταῦτα

[illegible] τούτοις

[illegible]

[illegible] καὶ
[illegible]
[illegible] τοιοῦτον
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦτο
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] οὗτοι [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ταῦτα
[illegible] τοῦτο [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ
[illegible]
[illegible]

τὸν δὲ ποιητὴν τῶν προφητῶν. διό, καὶ
ἐπάγει· πῶς φεύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γε-
έννης, ἐπεὶ μονονουχὶ μου γέμοι τοιοῦτοι αὐτοῦ
τετολμηκότας· ἢ ὅτι καὶ διὰ τοῦτο, τὸ φόνον πολλῶν
αὐτοῖς ἐπιτηδεύειν· περὶ ποίων λέγει; ἰδοὺ
ἐγὼ ἀποστέλλω προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμ-
ματεῖς· περὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν μα-
θητῶν αὐτῶν. καὶ γὰρ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν προ-
εφήτευσαν. ἐξ ὧν μὲν ἀπέκτειναν, καὶ ἐμαστί-
γωσαν, καὶ ἐδίωξαν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν·
ἐν καὶ ῥοῦ δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀνδρ[ας] ἐπεμνή-
σεν. ὅτι περ διὰ φθόνον καὶ ὅσα αὐτοῖς προ-
μος γενόμενος. καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἔχῃ ἐπιφέρειν
ἡ πρᾶξιν, ὅτι οὐκ ἐγένοντο τι ἐπαθεν ὁ τοῦτο
ἀποκτείνας καὶ μὴν· μὴ γὰρ ἐφησυχάσει
τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς ὁ θεός· μὴ γὰρ οὐκ ἐτιμω-
ρήσατο χαλεπώτατα τὴν δίκην τὸν φονέα·
ἢ πάλιν οὐκ ἐκλείσαντες ὅσα ἐπάθον οἱ
πρότερον τοὺς προφήτας ἔχοντες·
αὐτὸ δὲ ἐξ ἐγένοντο φονεῦσιν αὐτούς, ὅτι περ
ἐκεῖνοι δίκην ἔδωσαν, οὕτως καὶ οὗτοι ἔσχα-
τα καὶ μαρτυρήσονται τολμήσαντες τὰ ὅ-
μοια. κωλυόμενοι δὲ ἐπαυξήσαι τὸν φό-
νον ἐφήλκυσαν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν. ἥξει ταῦτα
πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. τουτέστι
ἡ κεφαλαιώδης μᾶλλον πάντα τρέπεσθαι, καὶ σφο-
δρότερον κολάσει τὴν ἁμαρτίαν· ὁ γὰρ πολλοὺς
ἰδὼν πεπληρωμένας ἤδη καὶ μὴ σωφρονισθείς,
ἀλλὰ ταὐτὰ ἀπαθῶν καὶ αὐτὸς ἁμαρτών, καὶ
οὐ ταὐτὰ ἁμαρτών, ἀλλὰ πολλῷ χαλεπώτερα,
χαλεπωτέρας ἐστὶ τιμωρίας δίκαιος ἄν

περιεργάσασθαι(?) αὐτοῖς δηλαδή, ἀλλ᾽ ἀνάπαλιν(?)
τελείαν προσάγει ἀφορμὴν τὸν ἀφανισμόν· διὰ
τοῦ εἰπεῖν οὐ μὴ μείνῃ λίθος ἐπὶ λίθον· πῶς
οὖν, ἐπειδὴ γε μένει φησί· καὶ τί τοῦτο· οὐδὲ γὰρ
οὕτως διαβεβαίωσεν(?) ἡ ἀπόφασις· ἢ γὰρ τὴν ἐ-
ρημίαν ἐνδεικνύμενος τὴν παντελῆ
ταῦτα ἔλεγεν· ἢ περὶ ἐκείνου τοῦ τόπου ἐν
ᾧ ἀρχὴν(?) ἔλεγεν οὐ μὴ μείνῃ λίθος ἐπὶ λί-
θον. εἰσὶ γὰρ αὐτοῦ μέρη μέχρι
τῶν θεμελίων ἠφανισμένα· καθημέ- ΞΒ
μ νου δὲ αὐτοῦ φησὶν ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν· ΠΤ συντελείας Ἱεροσολύμων·
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ᾽ ἰδίαν
λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται· καὶ
τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντε-
λείας τοῦ αἰῶνος· διατί κατ᾽ ἰδίαν προσ-
ῆλθον· ὡς δὴ περὶ μεγάλων ἐρήσεσθαι μέλλον-
τες. καὶ γὰρ ἐπεθύμουν μαθεῖν τὴν ἡ-
μέραν τῆς παρουσίας αὐτοῦ διὰ τὸ σφό-
δρα ἐπιθυμεῖν ἰδεῖν τὴν δόξαν ἐκείνην
τὴν μυρίων ἀγαθῶν οὖσαν αἰτίαν· καὶ
δύο ταῦτα ἐρωτῶσιν αὐτόν· πότε ταῦτα
ἔσται· τουτέστιν ἡ τοῦ ναοῦ κατασκαφὴ·
καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς αὐτοῦ παρουσίας.
αὐτὸς δὲ ἐπειδὴ τὰ γὰρ θαυμασιώτερα(?) μακρο-
τέρων(?), καὶ ἐνθέως(?) αὐτὰ ἀναρτήσεις(?)
προσεδόκων, διὰ τοῦτο ταχὺ(?) αὐτοῖς
χαρίζεται(?) πρὸς ἀφορμήν· ἐν μέσῳ μὲν τοιούτων(?)
καὶ κελεύει διὰ παντὸς μὴ κλέπτεσθαι, ὥσπερ
ὑπὸ τῆς ἀπάτης τῶν παραλογιζομέ-
νων(?) φοβηθῆναι(?) θλίψεις(?)· μὴ τεύξεσθαι(?) τῆς κυρι-
ότητος(?) τῶν κατορθουμένων(?) καλῶν

αὐτῆς· δεῖξαι βουλόμενος ὅτι οὐδ᾽ οὕτως
ἀπέστη τῆς πρὸς αὐτὴν εὐνοίας· τοῦτο
γὰρ δηλοῖ τὸ ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνα-
γαγεῖν τὰ τέκνα σου καὶ τὸ ἑξῆς· καὶ γὰρ ἀφ᾽
ἑαυτοὺς ἐσκόρπισαν διὰ τῶν ἁμαρτη-
μάτων· ἐνδείκνυται δὲ καὶ τὸ φιλόστοργον
διὰ τῆς εἰκόνος, τῆς ὄρνιθος· καὶ γὰρ τοῦτο
τὸ ζῶον θερμόν ἐστι περὶ τὰ ἔγγονα, ἀλλ᾽ οὐκ
ἠθελήσατε. εἶτα κόλασιν, τὸ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶ-
κος ὑμῶν ἔρημος σημαίνει. πλὴν τῆς παρ᾽ αὐ-
τοῦ κηδεμονίας [illegible] γυμνώσιν·
τὸ δὲ οὐ μή με ἴδητε ἀπ᾽ ἄρτι, περὶ τοῦ και-
ροῦ λέγει τοῦ μέχρι τοῦ σταυροῦ· τὸ δὲ ἕως ἄν
εἴπητε εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι κυρίου, περὶ τῆς μελλούσης ἡμέρας,
τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας· τότε γὰρ πάν-
τως αὐτὸν προσκυνήσουσιν· ἀλλ᾽ οὐδὲν ὄφε-
λος ἐπιγνοῦσιν, εἰς ἀπολογίαν αὐτοῖς· ὥσπερ
οὖν, οὐδὲ τοῖς [illegible] καλῶν ἔργων, μετα-
νοοῦσι γὰρ τότε· διὸ ὥσπερ ἔχομεν καιρόν,
ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθόν· ὥσπερ γὰρ ἐκείνοις
τῆς γνώσεως ὄφελος οὐδὲν, οὕτως οὐδὲν ἔσται
τότε τοῦ [illegible] οὐδὲ ἡμῖν αὐτοῖς· ἔσται [illegible]
ρας παραζητεῖν μετανοοῦσιν ἐκεῖ. Τίμος
ἑρμ. προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταί,
ἐπιδεικνύντες τοῦ ναοῦ τὸ κάλλος· ἐπεὶ δὲ εἶ-
πεν ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος,
ὥσπερ θαυμάζοντες εἰ τοσαῦτα ἀφανι-
σθήσονται κάλλη, καὶ ὕλης πολυτέλεια
καὶ τέχνης ποικιλία ἀφανισθήσεται, διὰ τοῦτο
ὑποδεικνύουσιν αὐτῷ· ὁ δέ, οὐκ [illegible]

λίου τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει
τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν· καὶ τοῦτο μὲν αὐτὸν εἴδο-
μεν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς σπανίαν τρέχοντα.
εἰ δὲ εἷς τοσοῦτον μέρος κατέλαβεν· ἐννοήσω-
μεν πόσα καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι εἰργάσαν-
το· καὶ πάλιν δὲ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος λέγει περὶ
τοῦ εὐαγγελίου· ὅτι ἐστὶ καρποφορούμενον
καὶ αὐξανόμενον ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑ-
πὸ τὸν οὐρανόν. τί δέ ἐστιν εἰς μαρτύριον ἐν
πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ὅτι ἐκηρύχθη μὲν
πανταχοῦ, οὐκ ἐπιστεύθη δὲ πανταχοῦ· εἰς
ἔλεγχον οὖν ἔσται καὶ εἰς κατηγορίαν τοῖς
μὴ πιστεύσασι. καὶ γὰρ οἱ πιστεύσαντες,
κατήγοροι ἔσονται τῶν μὴ πιστευσάντων.
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτούς. διὰ τοῦτο δὴ με-
τὰ τὸ κηρυχθῆναι ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ
τὸ εὐαγγέλιον, ἀπόλλυνται τὰ ἱεροσόλυμα.
ἵνα μηδὲ σκιὰν ἀπολογίας ἔχωσιν οἱ ἰουδαῖ-
οι ἀγνωμονοῦντες. οἱ γὰρ ἰδόντες τὴν αὐτοῦ
δύναμιν πανταχοῦ διαλάμψασαν· καὶ ἐν
ἀκαριαίῳ τὴν οἰκουμένην ἑλοῦσαν· τί-
ν' ἄν, ἔχοιεν συγγνώμην λοιπὸν ἐπὶ τῇ
αὐτῇ ἀγνωμοσύνῃ κατεμείναντες· βδέλυ-
γμα δὲ λέγει ἀνδριάντα τοῦ τότε ἑλόντος
τὴν πόλιν ἔστησεν· ἐρημώσεως δέ, ὁ ἐ-
ρημώσας τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν,
διὰ τοῦτο φησίν ὅταν, ἴδητε ἑστηκὸς ἐν.
ὅτι ἐπὶ ζώντων τινῶν ἐξ αὐτῶν ταῦτα
ἔσται· τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτω-
σαν εἰς τὰ ὄρη. τότε πότε, ὅταν τὸ βδέλυγμα
τῆς ἐρημώσεως ᾖ, ἐν τόπῳ ἁγίῳ. οὐ μόνον δὲ

κλασθῆναι· δὴ πολλοῖς γὰρ ὁ πόλεμος ἐνταῦθα φη-
σιν· ὅτι ἐσόμενοι πολέμων· ὅτι ἔσονται πολεμίων· πο-
λεμίους δὲ· τοῖς Ἱεροσολύμοις λέγει· οὐ γὰρ δὴ
τοῖς ἔξωθεν. καὶ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης
γινομένους· τί γὰρ αὐτοῖς ἔμελλεν ἐκ τούτων·
διὰ τοῦτο οὖν καὶ ταῦτα, ἵνα μὴ ὑπ' ἀρχὴν αὐτοὺς
θορυβήσῃ. διὰ τοῦτο προλέγει πάντα. λι-
μοὺς δὲ καὶ λοιμοὺς καὶ σεισμούς· γενέσθαι
προλέγει· ὡς αὐτοῦ τοῦ πολέμου ὄντος τοῖς Ἰουδαί-
οις· δηλῶν καὶ διὰ τούτων, ὅτι καὶ τοῦ πολέ-
μου αὐτοῖς ἐκ θεοῦ ἀποσταλέντος· ὁρᾶτε δὲ μὴ
Θροεῖσθε. ἵνα μὴ ἐντεῦθεν σφάλας τῶν κακῶν
ἀκούοντες· νομίσητε κωλυθῆναι τὸ κή-
ρυγμα· ἔσται μὲν γάρ φησιν θόρυβος καὶ
ταραχή, τοῖς δὲ ἐμοῖς οὐδεὶς διασαλεύ-
σει χρησμοῖς· ἐπειδὴ δὲ ἐνόμιζον ὁμοῦ γενη-
θῆναι, ἅμα τὴν κατασκαφὴν τῶν Ἱερο-
σολύμων καὶ τὴν συντέλειαν ἔσεσθαι· δι-
ορθούμενος καὶ ταύτην αὐτῶν τὴν ὑπό-
νοιαν ἐλέγχει· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος· τὸ δὲ ἔ-
θνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν ἔσεσθαι·
περὶ τῶν προοιμίων ἔφη πενθῶν, τῶν Ἰουδαϊκῶν
κακῶν, καὶ τὸ παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς
θλῖψιν, καὶ τὰ ἑξῆς πάντα· ἕως καὶ τότε
ἥξει τὸ τέλος, περὶ τὴν συντέλειαν λέγει
ση τῶν Ἱεροσολύμων· ὃ δὲ ἀποροῦμεν ἐστι·
καὶ πόθεν δῆλον· ὅτι πρὸ τῆς ἁλώσε-
ως τῶν Ἱεροσολύμων ἐκηρύχθη τὸ εὐαγγέ-
λιον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· ἄκουσον τί φη-
σιν ὁ Παῦλος· εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλ-
θεν ὁ φθόγγος αὐτῶν· καὶ πάλιν τὸ εὐαγγέ-

παρὰ τοῦ ἔξω κόσμου. καὶ ἐπερείδεται. ὥστε αὐτὸν
ἐστὶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχειν· αὐτὸς δὲ διὰ τοὺς
ὑπηρέτας [illegible] κοσμικός.
ἀλλ' ἐπουράνιος ὤν, καὶ ἀγγέλους [illegible]
[illegible] παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι [illegible]
οὐκ ἔσχεν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· τί γοῦν δὲ
ἐστὶν οὐχὶ τοῦτο [illegible] ἐγκλημάτων.
οἷον ὅτι καὶ φόρον κατασκευάζων [illegible] καὶ ἑτέ-
ρους [illegible] ἐκέλευσε· καὶ κηρύ-
[illegible]
ὅτι [illegible] αὐτὸν τὸ δὲ [illegible]
ριον. καὶ ἐκέλευσε [illegible]. καὶ ἐ-
κακοῦργον· διὰ τοῦτο καὶ ἐκραύγα-
σαν [illegible] ἀποκρίνεται. καὶ σιγᾷ· [illegible] ἵνα
μὴ [illegible] σιγῶν· [illegible]
ὡς δόξαν λαβεῖν· σιγᾷ δέ, ὅτι οὐ [illegible]
ἀπὸ [illegible] πολλάκις [illegible] αὐτοῖς
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ· διὸ τοσαύτη
[illegible] καὶ ὅτι [illegible]
[illegible]. μᾶλλον [illegible]
αὐτὸν ἀπολογούμενον ἀπαγγέλλειν [illegible]
τοῦτο [illegible]. οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρ-
τυροῦσιν οὗτοι· ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἀπε-
κρίνατο. καὶ ἕτερον μηχανᾶται [illegible]
[illegible] καὶ ἐκ τούτου· ὁ γὰρ [illegible]
[illegible] οἱ Ἰουδαῖοι [illegible]
[illegible] χαρίσασθαι αὐτὸν
τῇ ἑορτῇ. καὶ γὰρ ἔθος εἶχον καθ' ἑκά-
στην ἑορτήν· [illegible] κακοῦργον [illegible]
[illegible] καὶ ἀπολύειν. καὶ [illegible]

176

σῦ ὅτι μέγιστον αὐτοῖς ἔσται ἔγκλημα καὶ
τοῦτο· φαίνονται γὰρ μαρτυροῦντες
τὸ τόλμημα. καὶ τὴν παρανομίαν· ὅθεν καὶ
κατακρίνουσι μᾶλλον αὐτόν. ὑπὸ δὲ τοῦ
πάθους ἐμμεθύοντες. οὐκ ἐνεθυμήθησαν ἀπο-
σχέσθαι τῆς σατανικῆς ἐγχειρήσεως·
κύριοι γὰρ ὑπῆρχον αὐτῆς ἤγουν τῆς κατα-
δίκης ἧς περ ἐθέλοντο τοῦ χῦ· οὐκ ἐκ τούτου
δὲ μόνον κατακρίνονται, ἀλλὰ καὶ ἐκ
τοῦ μνήματος ἣν αὐτοὶ ἐκ τοῦ κορβανᾶν·
διὰ γὰρ τοῦ γινώσκειν ὅτι τὸν φόνον ἠ-
γόρασαν, τοῦτο οὐκ ἐποίησαν· ἀλλ' ἠγόρα-
σαν ἀγρὸν εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. ἀποφαί-
νου[illegible]οῦντες· ὅτι ὁ ἀγρὸς
κατ' αὐτῶν ἐστὶ μαρτύριον. καὶ σα-
λπιγγος λαμπρότερον. πᾶσι γὰρ ἐκήρυτ-
τε τὴν μιαιφονίαν αὐτῶν. τοῦ χωρίου
τούτου τὸ ὄνομα· οὐχ ἁπλῶς [illegible],
ἀλλ' ὡς σημειούμενοι ἑρμηνεύοντες. ἡ γραφὴ
δὲ σαφῶς ἐστὶ τοῦ τολμήματος. ἀλλὰ πάν-
τες ὅσοι ἦν ὑπεύθυνοι χριστοῦ ἐκδέχονται·
πῶς ἄρα θεσπρώφους ἔλεγεν ὁ προφήτης·
καὶ περὶ τὴν τοῦ ἀγροῦ τούτου ἀγορασίας. καὶ
ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀπόστολοι. ἀλλὰ καὶ οἱ προ-
φῆται τὰ πάθη διηγοῦνται ἀκριβῶς διη-
γοῦντο· ἐπειδὴ καίπερ ἐγίνωσκον οἱ ἰουδαῖοι
τὸ γεγονὸς, οὐδὲν αὐτοὺς οὐ μετὰ λόγον
τὸν προφήτην. ἐπὶ τὰ ἐλέγχουσι τὰ ἐγκλή-
ματα τὴν κατηγορίαν ποιοῦσιν αὐτῷ.
πρὸ τοῦ χριστοῦ παρεδίδουσαν· διὸ καὶ φησὶν
πρὸς αὐτόν· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων·

[illegible] καὶ [illegible]. ὡς γὰρ αὐτὸν
[illegible] αὐτὸν [illegible] αὐτοὺς
[illegible] ὁμολογ[illegible]
[illegible] καὶ ἀπαγγελοῦσι [illegible]
[illegible] αὐτόν, ὅτι [illegible]
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· τί προσδέ-
[illegible] οὐχὶ ταῦτα [illegible]
ὅτι ὁμοῦ καὶ φόρον καταβαλέσθαι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
ὅτι [illegible] αὐτὸν [illegible]
ριον. καὶ [illegible]
κακούργου· διὰ [illegible] καὶ [illegible]
ἀποκρίνεται [illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι οὐ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ· διότι τοσαύτη
[illegible] καὶ ὅτι [illegible]
[illegible]
αὐτὸν ἀπολογούμενον [illegible]
τοῦτο [illegible]. οὐκ [illegible] κατηγορ-
τυροῦντος [illegible] οὗτοι· [illegible]
κρίνατο. καὶ [illegible] αὐτοῖς· ὡς γὰρ αὐτὸν
[illegible] καὶ ἐν τούτοις· [illegible]
[illegible] Ἰουδαῖοι [illegible]
[illegible] καὶ χαρίσασθαι αὐτὸν
[illegible]. καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] κακοῦργον [illegible]
τοὺς [illegible] καὶ ἀπολύσειν. καὶ [illegible]

σὺ δὲ τί. μέγιστον αὐτοῖς ἐστιν ἔγκλημα καὶ
τοῦτο. φονεύοντες γὰρ μαρτυροῦντας
τὸν λόγον μὴ. καὶ τὴν παρανομίαν. ὅθεν καὶ
κατακρίνουσι μὲν αὐτόν. ὑπὸ δὲ τοῦ
πάσχοντος εὐθύνοντες. οὐκ ἠθέλησαν ἀπο-
σχέσθαι τῆς σαρκικῆς ἐγχειρήσεως.
κύριοι γὰρ ὑπὲρ χριστοῦ ἦμεν τῆς κατα-
δίκης ἢ ὑπὲρ [illegible] χριστόν. οὐκ ἐκ τούτου
δὲ μόνον κατακρίνονται. ἀλλ' αἰτίας δὲ
τοῦ μὴ καλεῖν αὐτοὺς ἢ τὸν κήρυκα αὐτῶν.
διὰ γὰρ τοῦ γινώσκειν ὅτι τὸν φονευόμενον ἠ-
γόρασαν, τοῦτο οὐκ ἐποίησαν· ἀλλ' ἠγόρα-
σαν ἀγρὸν εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. ἀποστό-
λου δὲ ποιήσαντος οὐ μόνον· ὅ τις ἀγρὸς
κατ' αὐτῶν ἐστιν μαρτύριον. καὶ σάλ-
πιγγος λαμπρότερον. πάντων γὰρ ἐκήρυτ-
τεν ἐκείνων τὴν μιαιφονίαν αὐτῶν. τοῦ χωρίου
τοῦτο τὸ ὄνομα· οὐχ ἁπλῶς [illegible] οὖσαν.
ἀλλ' ὡς μνημεῖον [illegible] παραμένοντος. ἡ γραφὴ
δηλοῦσθαι [illegible] τοῦ ἐγκλήματος. ἀλλὰ καὶ
τὸ ὅσον ὑπεύθυνοι· χριστὸν ἐκδόντες ἐπώλησαν·
τοῦ ἀργυρίου ὃ [illegible] προφήτης.
καὶ περὶ τοῦ ἀγροῦ τούτου ἀγοράσαι. καὶ
ὅτι οὐ μόνοι οἱ ἀπόστολοι. ἀλλὰ καὶ οἱ προ-
φῆται [illegible] ἀκριβῶς [illegible]
[illegible] οἱ ἰουδαῖοι
[illegible]. οὐ [illegible] λόγον
[illegible]. [illegible]
[illegible] κατηγορίαν [illegible] αὐτοῦ.
[illegible] χριστοῦ [illegible]. διὸ καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible] τῶν ἰουδαίων:

τῆ ψυχῆ καὶ ἕτερον [illegible] κατὰ τὸ [illegible]
παρακαλῆ [illegible] ἁμαρτήματα [illegible] χεῖν
[illegible] οἱ δὲ καὶ οὕτω [illegible]
ἢ καὶ τὰς χεῖρας [illegible] ἀνεβοήσατο
αὐτῶν [illegible] ἑαυτὸν [illegible] ἀλλ' ὅμως [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
λοῦμαι τούτοις. ἀλλ' ὅμως μᾶλλον ἐξαρκεῖ [illegible]
[illegible] ταῦτα [illegible]
τὸ [illegible] καὶ γὰρ καὶ τότε [illegible]
καὶ θόρυβος, ἀλλ' ὅμως ὁ [illegible]
[illegible] οὗτος [illegible] διὰ
τοῦτο, οὐδὲ αὐτὸν ἀφίησιν ὁ χ(ριστὸ)ς τὸν [illegible]
μένοντα [illegible] ὅτι μὴ ζημιοῦμαι τί [illegible]
ὅ [illegible] καὶ [illegible]
οὐ μόνον ἑαυτοῖς οἱ ἰουδαῖοι. ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible] ἀρὰν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
ἀλλ' ὅμως ὁ φιλάνθρωπος. τοσαύτην [illegible]
σαμένων κατ' ἑαυτῶν καὶ κατὰ τῶν παί-
δων, οὐ μόνον οὐκ [illegible] τῶν παίδων, ἀλλ'
οὐδὲ [illegible]
ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible] καὶ
γὰρ καὶ παῦλος ἐξ αὐτῶν ἦν. καὶ αἱ μυρι-
άδες [illegible] πεπιστευκότων [illegible]
[illegible] γὰρ φησὶν [illegible] ἀδελφέ, [illegible]
τῷ παύλω, [illegible] μυριάδες [illegible] ἰουδαί-
ων τῶν [illegible] πεπιστευκότων. [illegible]
μένον.

ἢ δὴ μὴ ταύτην ἀντευεργετημένην· μᾶλλον ὁ ἀρχ(ων)
αἰτιᾷ τὸν δῆμον τοῦ λαμπροῦ καὶ ἀπολαῦσαι·
καὶ ὅμως οὐδὲ οὕτω γίνονται κρείττους· ἀλλὰ
θηριοῦνται πλέον μᾶλλον· ὑπὸ τοῦ πάθους ἐκ-
τήκονται καρδίας ἐκδεχόμενοι· τίμιος
ἐστιν εἶναι οὐχ ὁ πλούσιος ὁρᾷ· ἀλλ' ἐν τούτου
γυμνή· καὶ ὅτι ἐλευθέρα ἀξίαν ἦν μᾶλλον. ἡ
ὅτι αὐτὸς ἔχει· οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦ πένητος. ἢ οὐδὲ
λέγειν· διὰ τοῦτο οἱ πορνεύονται τὴν γυ-
ναῖκα ἰδίαν. ἐκεῖ καταλείψαντες γὰρ ὅσοι
μὲν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς οὐχ ἁπλῶς δὲ ὁρῶν· ἀλλ' ἐπὶ σοῦ
παῖδες οὐχ ἁπλῶς δεῖ ὁρᾶν· ἀλλ' ἐκεῖνα παί-
σχειν διὰ μὲν ἀπὸ τοῦ ... γὰρ ἀπὸ τῆς σμικρᾶς
ἀγαπήσας τὴν πόρνην γυναῖκα. ὁ μὲν πρό-
ρος γενόμενος ὁ ἀμελὴς περὶ τὸν τρόπον·
καὶ ὁ καιρὸς δεινοῦ μὴ κρόνου συμβῇ. κατα
γὰρ αὐτὴν τὴν γνώμην ἔχει· διὰ τοῦτο οὐκ
ἐπὶ αὐτῶν ὅτι ἔχομεν μακρὸν· ἀλλ' ἐπειδὴ
γίνονται ἐπιθυμοῦντες αὐτοῖς ἀπολογίας
καταλιπεῖν· ὅτι τὸ μὲν περὶ καλῶν ἔργων
ἐστι. τὸν μυρίον ἐργασάμενον τρόπον.
τούτων οἱ κουρεύοντες ἄρσενας οὐ θέλουσιν.
καὶ τὸν δῆμον διὰ τῆς σαρκὸς· ἢ μὴ τοιοῦτον
αἰτιῶνται. ὅπως καὶ τῆς ἑτέρας μοιχείας
παραλαβεῖν· τὴν ἐσχάτην οὕτοι δεόμενοι δικαί-
τὸ δὲ ποιῆσαι τὸν Χριστὸν ἐπὶ μύρου αὐτοῖς
ὁ πλοῦτος. καὶ ἔστιν τοῦτο πάλιν ἐν τῇ ἐρημίᾳ
καθεζόμενος. διὰ τοῦτο οἱ καὶ αὐτοῖς κα-
ρίους τῆς καιρῶν ... ἢ μᾶλλον, οὕτως αἱ
σχυροτέραι. αὐτὸν μᾶλλον αἰτιῶνται.
καὶ τῶν αὐτῶν γίνεται τρόπον τιμίας
τὸ πᾶν· τοῦτο μὲν γὰρ ἐλέγχει οὐχ ἥμαρτεν.

μετὰ τὸ τιμωρηθῆναι τὸν [illegible] αὐτοῦ· τοῦ
τε [illegible] ὅπερ ἐστὶ [illegible]
διὰ [illegible] καὶ [illegible] γεγενημένος [illegible]
[illegible] καὶ οὖν [illegible]
[illegible] πλημμελῶν· [illegible]
ἐργάσασθαι· ἀλλ' ἢ τὸ [illegible]
[illegible] διὰ τὸ [illegible] αὐτὸν [illegible]
τὸ [illegible] ἢ γὰρ [illegible]
[illegible] ὅταν [illegible] αὐ-
τόν· καὶ ἐν τούτοις ἐνυβρίζοντα· καὶ
ἐπὶ τοῦ [illegible]
[illegible] ὀργίζουσιν· ἢ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible] ὀργιζόμενοι [illegible]
[illegible] δῆλοι καὶ [illegible] τοῦτο [illegible]
καὶ τοὺς [illegible] ἐπὶ τούτου [illegible]
ποιήσωσιν· [illegible] δέ, τὸ ἄλλο [illegible]
[illegible] ἑαυτὸν [illegible] τὸν πρό-
τερον [illegible]
[illegible] διαλέγεσθαι [illegible] καὶ
σθαι [illegible] αὐτοῦ [illegible] ἐστι
ὁ καταγελῶν τοῦ [illegible] καταλεγόμενοι
[illegible] ὅτι οὐ [illegible] καταγελῶν τοῦ [illegible] διὰ
τοῦτο [illegible] ὀργιζόμενος ἐπ' αὐτῷ· ἢ καταγελῶν
τοῦ [illegible] ἐστιν, [illegible] αὐτοῦ τοῦ πρώτου·
[illegible] ὁ μὲν [illegible] ὅτι ὁ [illegible]
[illegible] μετὰ τοῦ ἄλλου καταφρονοῦντι· ὁ δὲ
[illegible] ὅτι ἀμφότεροι οἱ [illegible] ὑβρί-
ζουσιν αὐτούς· καὶ ὀργίζονται ἀμφότεροι
ση. γεγενημένων· πρότερον μὲν γὰρ οἱ δύο
ὀργίζονται· ὕστερον δὲ οὐκέτι [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] λεγόμενος.

[illegible] μᾶλλον [illegible]

αὐτὸν [illegible] καὶ αὐτοὶ δὲ [illegible]

καὶ [illegible]

κατηγόρων αὐτοῦ οἱ Ἰουδαῖοι. Οἱ στρατιῶται

[illegible] δὲ ὕβριζον καὶ [illegible] αὐτόν.

[illegible] χαριζόμενοι. [illegible]

[illegible] δὲ καὶ τοὺς [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] τὴν γὰρ [illegible]

[illegible]

[illegible] ἀκάν-

θινον. [illegible]

[illegible] ὕβριζον. [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] καὶ οὐ

μόνον [illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible]

[illegible] ὕβριζον. τὸ πρόσωπον [illegible]

[illegible] μενοι.

τὸ σῶμα ὅλον [illegible]

[illegible] χλαμύδος. [illegible]

[illegible] καὶ χεῖρα [illegible]

τοῦ καλάμου [illegible]

[illegible] αὐτόν. [illegible]

[illegible] καὶ κατα-

[illegible]

[illegible] τούτου [illegible] οὕτως

καὶ [illegible] μετὰ τοῦτο

[illegible] τὸν Χριστὸν [illegible]

[illegible] ὕβρισ-

[illegible]

καὶ ὅτι μέχρι τῶν ἐσχάτων αὐτῶν σπορὰν διὰ-
τὸ εὐαγγέλιον· τὸ γὰρ αὐτὸ γράφει· καὶ διασπαρέντων
δὲ κηρυττόντων αὐτοῦ τὴν ὁμολογίαν, τὴν προσφορὰν
γεγενημένων τοῖς ἀμαρτωλοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν
τούτῳ, τὴν ἀπώλειαν καὶ τὴν ἀκαθαρσίαν.
καὶ τὴν ἀνομίαν· ἐγὼ γὰρ σαρκικὴν ... καὶ φη-
σὶν ὑπὲρ τοῦ κατακρίματος· καὶ ἐνθένδε ἐπι-
τίθεσαν αὐτὸν ὁ ζωοδότης διὰ τὸ κρατεῖσθαι
μ κατ' ἀρχήν. οὕτω σὺν κεκλήρωται ... ἐπιχεῖ.
ὅτι κατεβίβαζον αὐτὸν πρὸς ... καθαιρεῖν
καὶ ἐπέδωκεν· ὅτι ἔζουσιν ... τὴν
ψυχήν μου. καὶ ἔζουσιν ... αὐτὴν
καὶ ὁ γὰρ κόσμος ... ὅτι ἐπ' αὐτῷ ἀεί
... καὶ ὅτι ὁ μαρτυρίου
διὰ τοῦτο ... ὅτι μέζου
σιν ... ὅτι καὶ
μαρτύριόν ἐστιν τοῦ μαρτυρίου τούτου.
ἀνδρὶ ... αὐτή
... καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν· καὶ τὰ
μνημεῖα ἀνεῴχθησαν· ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέ-
τασμα. ... ἀπὸ ἄνωθεν ὅλον
... τοῦ ναοῦ, ... καὶ
... καὶ ...
... καὶ ἐν ... αὐτοῦ ...,
... ὅτι τοῦ σώματος ἀνθρώπου ὄντος ἐπὶ
τοῦ σταυροῦ; αὐτὸ ... κύριε·
χρ ... ὅτι ... τούτου, τὸ
ἐπὶ ... ὅτι ... αὐ-
τοῦ ὄντος, ... ἀμέλει
... τοῦτο ... καὶ
... τοῦ ...

μνημονεύσωσι τῆς [illegible] σημειωθείσης· τὸ παρά-
[illegible]· μηδὲ δὲ γενέσθαι [illegible] τὸ μὴ
[illegible]. ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν δὲ κινοῦσι [illegible].
ὅτι ἄρα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ μείζονα [illegible]· καὶ ἔχθρα·
καὶ σύσσημον [illegible]· ἐν μέσῃ δὲ ἡμέ-
ρᾳ τὸ σκότος ἐγένετο. ἵνα πάντες οἱ τὴν
γῆν οἰκοῦντες μάθωσιν. ὅτι πανταχοῦ
τῆς οἰκουμένης ἡμέρας οὔσης· γέγονεν
δὲ τοῦτο, ἵνα φοβηθῶσιν καὶ κατανυγῶσιν.
καὶ μετανοήσωσιν. κατ' ὀργὴν γὰρ [illegible],
δι' αὐτῶν [illegible] τὸ σκότος ἐδήλου γάρ
μέν· ὅτι γὰρ οὐκ ἦν ἔκλειψις· ἀλλ' ὀργή τε
καὶ ἀγανάκτησις. δῆλον· τρεῖς γὰρ ὥρας
παρέμεινεν· ἡ δὲ ἔκλειψις, ἐν μιᾷ γίνεται
χρόνου ῥοπῇ· καὶ ἴσασιν οἱ ταύτην τε-
θεαμένοι· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς γενεᾶς τῆς
ἡμετέρας συνέβη τοῦτο. Οὐκ ἐθαύμασαν
δὲ οὐδὲ ἐνόμισαν εἶναι αὐτὸν θεόν· καὶ μετὰ
τὸ σκότος, ὅτι ἐν πολλῇ ῥαθυμίᾳ καὶ
κακίᾳ κατείχοντο· καὶ πολλῆς τῆς ἀσε-
[illegible]· ἴσως δὲ καὶ ἐνόμι-
ζον, ὅτι κατ' ἔκλειψιν [illegible]
κολουθίαν φυσικὴν γέγονεν τοῦτο. ὅ-
θεν καὶ μετὰ τὸ τοσοῦτον θαῦμα, ἔτι ἐπέ-
μενον ἐνυβρίζοντες. φθέγγεται δὲ μετὰ
τοῦτο, ἵνα μάθωσιν ὅτι ζῇ· καὶ αὐτὸς
τοῦτο ἐποίησεν, καὶ γενόμενος καὶ [illegible]
[illegible]· τὸ δὲ ἠλί, ἠλί, λαμὰ
σαβαχθανί· ἑβραϊκὴ φωνή ἐστιν· τοῦ-
τῇ δὲ ἑρμηνείᾳ ἐχρήσαντο, ὡς ἑαυτοῖς
γενέσθαι γνώριμον καὶ κατάδηλον.

μένη τὴν ἀγάπην ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ δὲ καὶ αὐτοῦ μνημονεύ(ω)·
ὁμοῦ δέ· ὅτι ταῦτα ἐπετέλει· τὸν δὲ ἀπεσταλκότα·
καὶ οὗτος ἀφοσιώσεται· καὶ πρὸ τῶν ἀρ-
θῆναι ἄλλ' αὐτῶν ἀπὸ ... τῶν παραγγελμάτων
...θῆναι· ... δὲ ... ἀπο...
ἑαυτοῦ ... ἀπὸ ... καὶ ἐν ...
μένος ... ἐν ἀνθρώποις
τασίας αὐτοῦ τὸ γεγενημένον· ἀλλ' ὅτι μέλλει
ται τῶν γυναικῶν τῶν ἀκολουθησασῶν
αὐτῷ· ὅπως δὲ ζητεῖ ὅλην αὐτῶν προσε-
δρίαν· καὶ ὅτι μέχρι τῶν κινδύνων
παρῆσαν· καὶ ὅτι πολλὴ ἦν ... δὲ κηρύττει
τὴν ἀνδρείαν· ὅτε γὰρ οἱ μαθηταὶ ἔ-
φυγον, αὗται προσεκαρτέρουν· Μαρία
δὲ ἡ τοῦ Ἰακώβου, μήτηρ αὐτοῦ ἦν·
Τίς δὲ ἦν οὗτος ὁ Ἰωσήφ; ὁ κρυπτόμενος πρό- περὶ αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ κ(υρίο)υ
τερον· νῦν δὲ σφόδρα τολμήσας· μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ Χ(ριστο)ῦ· οὐδὲ γὰρ ἄσημος ἦν· οὐ-
δὲ τῶν λανθανόντων, ἀλλ' αὐτοῦ συνεδρί-
ου, καὶ σφόδρα ἐπίσημος· ὅθεν μάλι-
στα τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ καταμαθεῖν ἔστι·
γὰρ θάνατον ἑαυτὸν ἐξέδωκεν, τὴν
πρὸς πάντας ἀπέχθειαν ἀναδεξάμενος,
τῇ περὶ τὸν Ἰ(ησο)ῦν εὐνοίᾳ, καὶ τολμήσας αἰ-
τῆσαι τὸ σῶμα· καὶ μὴ πρότερον ἀπο-
στάς, ἕως ἐπέτυχεν· οὐ μόνον δὲ λαβών·
οὐδὲ τῷ θάψαι πολυτελῶς, ἀλλὰ καὶ τῷ
ἐν τῷ μνημείῳ τῷ ἑαυτοῦ τῷ καινῷ, δεί-
κνυσι τὸ φίλτρον καὶ τὴν ἀνδρείαν·
οὐχ ἁπλῶς δὲ ᾠκονόμηται τὸ θεῖναι
αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὄντι καινῷ, ἀλλ' ὥστε μηδὲ

180

[illegible] λέγοντος· μέγα γάρ ἐστιν [illegible]
μοι χαρισθῇ σημεῖον [illegible] καὶ σημεῖον
οὐδὲ [illegible] αὐτῇ, ἀλλὰ τὸ σημεῖον [illegible]
τὸν ἀπόστολον καὶ τὸν [illegible] καὶ τὸ [illegible]
[illegible] καὶ τὴν ἀσθένειαν· καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ ἔχοντος ἰσχὺν [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] τοῦ ἀνθρώπου. τότε
ὅταν ὑπομείνῃ [illegible] τοῦ [illegible]. τότε
γινώσκεται ὅτι [illegible] ὃ δὲ λέγει τοῦτο
ἐστιν. ὅταν [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] μου. τότε μᾶλλον [illegible]
[illegible] ἰσχύν· [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ
[illegible] καὶ [illegible] καὶ τὴν [illegible]
τὴν ἐλευθερίαν [illegible] τὴν ἑαυτοῦ.
τὸ δὲ κήρυγμα [illegible] καὶ πρὸ τοῦ
[illegible] τὴν οἰκουμένην [illegible] ὁ
λόγος· καὶ γῆ καὶ θάλαττα καὶ οἱ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]. τὴν δύναμιν
αὐτοῦ [illegible] ὑμνοῦσιν.
Τί γὰρ [illegible] κήρυγμα [illegible] καὶ γῆ
[illegible]· ὅπως δι' αὐτοῦ [illegible], ὅ-
τι καὶ αὐτὸς [illegible] καὶ [illegible] καὶ
[illegible] τὴν
οἰκουμένην [illegible]. πολλῷ μᾶλλον [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible]. ἀλλ' [illegible]
τὴν ὀργὴν [illegible]
[illegible]
[illegible] τὰ μὲν [illegible]
[illegible] τὰ δὲ ἐν αὐτῷ [illegible]
[illegible] πάντα εἰργάσατο [illegible]

τὴν ὀργὴν ἀφεῖναι· ἀλλ' ἔτι τὴν προτέραν
μανίαν κατέχοντες· οὐκ ἀφίκοντο μόνον στρατι-
ώτας μόνους ὁ πιλᾶτος σφραγίσαι. ἐπειδὴ
μαθὼν ἦν τὰ περὶ αὐτοῦ· οὐκέτι συμπαρατάττεσθαι αὐ-
τοῖς ἤθελεν· ἀλλ' ἵνα ἀπαλλαγῇ αὐτῶν καὶ
τοῦτο ἀνέχεται· καί φησιν· ὑμεῖς ὡς οἴδατε
σφραγίσασθε· ἵνα μὴ ἑτέρους ἔχητε αἰτι-
ᾶσθαι· καὶ γὰρ εἰ μόνοι οἱ στρατιῶται ἐσφράγι-
σαντο· ἐδύναντο λέγειν ἂν καὶ ἀπιστοῦντες καὶ
ψευδῆ οἱ ἰουδαῖοι· ὅτι οἱ στρατιῶται δόν-
τες τὸ σῶμα κλαπῆναι· παρέσχον τοῖς
μαθηταῖς. τὸν περὶ τῆς ἀναστάσεως λό-
γον πλάσαι νομιζόμενοι· νῦν δὲ αὐτοὶ ἀσφαλι-
σάμενοι, οὐδὲ τοῦτο λέγειν δύνανται·
Χ ρηκεν γὰρ ἐμοὶ σήμερον. ὅτι τάχιον ἂν ἐγένετο ὁ κλέψας
καὶ θ(εὸ)ς. τούτου δὲ ἕνεκεν ἵνα μάθῃς ὅσοι,
ὅτι οὐκ ἐδύναντο καὶ οὐκ ἀνέστη, ἀλλ' ἐφάνη.
τὸ μὲν γὰρ θάπτειν ἀναγκαῖον. οὐκ ἔχειν ἐλέγ-
χειν· τὸ δὲ παράδοξον ὑπὸ τῆς ἀσθενείας· καὶ γὰρ ἐχρῆ-
το τῷ ἀνέστη κατεχομένου αὐτοῦ ἔτι καὶ φυλατ-
τομένων. ἀλλ' ὅμως ἀγωνιζομένων. μετὰ τὴν
τρίτην ἡμέραν, ἔχων ἂν λέγειν τί καὶ ἀντιλέγειν
ἢ καὶ ἀμφιβάλλοντες· διὰ τοῦτο οὖν. προσεδρεύουσιν
καὶ ἀνέστη κατεχομένου αὐτοῦ καὶ φυλαττο-
μένου. ὁ τοσούτων ἀγωνιζόμενος ἀπολογίας
ἔχουσιν· ποῦ τὸ ἄλλο παραγγέλλομεν. πρὸ τῆς
ἀναστάσεως κηρύττει τὴν ἀνάστασιν. μετὰ τὴν
ἀνάστασιν· καὶ τί μάλιστα ἐλέγχει καὶ τὸ
μὴ τοῦτο κηρύττει· διατί σαφῶς· ἐπειδὴ γὰρ
αὐτοὶ ἐλέγχονται, ὅτι οὐκ ἔσται, ὁρῶσι μὲν
τὸν κύριον καὶ λέγοντος μάρτυρος· ἵνα ἀναγνώσω-
σιν

181

[illegible] ὅτι ἕτερος
[illegible] ἐγένετο δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
προσεδρεύουσιν· ἐπειδὴ οὐδέπω οὐδὲν μέ-
γα [illegible] καὶ ὑψηλὸν [illegible] αὐτοῦ. διὸ
καὶ μύρα [illegible] καὶ τῷ τάφῳ προσεδρεύ-
ουσιν· [illegible]
Ἰουδαίων, καὶ [illegible]· περιεχύθη μὲν
αὐτῷ· [illegible]
[illegible], καὶ [illegible]
[illegible] μέχρι θανάτου·
[illegible] καὶ [illegible]
οἱ ἄνδρες, καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ τὰ
[illegible]
αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
αὐτοὺς γὰρ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] καὶ ὅτι [illegible]
καὶ ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] Ἰουδαίων [illegible]
[illegible] καὶ φαρισαίων [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]

[illegible] τοῦ [illegible] ἔργου [illegible] διὸ, καὶ
[illegible] αὐτὸν [illegible] ἀμφότερον
[illegible] μάρτυρα, καὶ τοῦ [illegible] καὶ τῆς
ἀναστάσεως· καὶ γὰρ [illegible], ὅτι οὐ [illegible],
αὐτὸν [illegible] τοῦτον [illegible]
[illegible] ἑαυτὸν [illegible] διὰ τοῦ
το καὶ χαίρουσιν καὶ [illegible], καὶ
[illegible]
[illegible] τὴν [illegible]
[illegible] ἀλλὰ
καὶ [illegible], καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς [illegible]
[illegible] αὐτῶν [illegible] χαίρετε [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ χαρ
[illegible] αὐτοῖς [illegible] τοῦτο [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ αὐτὸς [illegible] αὐτῷ [illegible]
[illegible] καὶ δι' αὐτοῦ
[illegible] καὶ ὁ ἄγγελος, [illegible]
τοῦ σημαινομένου καὶ τοῦ [illegible].
[illegible], καὶ διὰ τοῦτο [illegible]
καὶ ἀπαγγέλλουσιν, [illegible]
[illegible] καὶ [illegible], [illegible]
[illegible] ὁμολογουμένην· καὶ γὰρ οἱ [illegible]
[illegible], [illegible] ἀργύριον [illegible]
[illegible] ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτόν· [illegible]
[illegible] καὶ γὰρ
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible].

διαφθειρόμενος αὐτοῖς· οὐδὲ γὰρ κόσμος τὸ τῶν
[illegible] τὸ δυνάμενον [illegible]
αὐτοὺς ποιῆσαι· τὸ δὲ παρὰ [illegible]
[illegible] καὶ τῶν ζῴων δηλοῖ·
ὅτι τὸ μὲν [illegible] τὸ δὲ [illegible]
αὐτοῖς παραγγέλλει· καὶ [illegible] οὐδὲν
μεμνῆσθαι· οὐδὲ [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
ἄλλος· οὐδὲ [illegible] τὴν ψυχήν, [illegible]
[illegible] συντόμως δι
[illegible] τὴν δι' αὐτοῦ [illegible]
σματος· καὶ [illegible] οὐ
τὸ μὲν καὶ [illegible] ἀλλὰ [illegible]
δια[illegible]
[illegible] συντελ[illegible] τοῦ αἰῶνος· τὴν δὲ
αὐτοῦ [illegible] οὐ μετέχει [illegible]
μόνον, τοῦ ἔχειν αὐτὸν τοῦτο δηλοῖ· ἀλλὰ καὶ μέχρι
πάντων τῶν μετεχόντων [illegible]· οὐδὲ
γὰρ δι' ἑαυτοῦ [illegible] τοῦ αἰῶνος. οἱ δὲ
πολλοὶ μὲν [illegible] ἀλλ' [illegible]
διαφέρει τοῖς [illegible] καὶ τὸ
[illegible] γραμμάτων [illegible]
[illegible]
Ὁ μὲν [illegible] δὲ αὐτοὺς καὶ τῶν συντελ[illegible]
[illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible] μόνον [illegible], ἀλλὰ καὶ τῶν
μελλόντων ἀγαθῶν, τῶν ἀνθρώπων· τὸ μὲν
γὰρ [illegible] καὶ [illegible] ἄνθρωπον [illegible]
τῶν παρόντων [illegible]· ὅπου γε καὶ αὐ-
τὸν ὁ αἰών [illegible]· τὸ δὲ χρη[illegible]
[illegible]

καὶ ὁ δὲ δεσπότης ἀφίησιν αὐτοὺς ... μάλιστα αὐτοῖς
ἐχρονοτρίβησαν· μὴ γὰρ οὐκ ἦν σφραγὶς ἐκεῖ
καὶ μέρη; μὴ γὰρ οὐ παρεκάθηντο τοσοῦτοι
φύλακες; καὶ στρατιῶται καὶ Ἰουδαῖοι; μὴ
γὰρ οὐχ ὑπώπτευον τοῦτο αὐτό, καὶ ἐμερίμνων
καὶ ἠγρύπνουν, καὶ ἐφρόντιζον; καὶ τί χρὴ
περιεργάζεσθαι, μυριάδων ὄντων· τὸ λοιπὸν ...
... καὶ ἐπιτρέψαι τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν,
ὅπερ προέλεγον· οὕτως Ἰωάννης ὁ χρυσόστομος·
... ἐξ ἐρχομένης ... διὰ τοῦτο
... δι' ὃ ... αὐτοὺς ἐπὶ
... τοῦ ἡγεμόνος, κατὰ ...
... διεφημίσθησαν ... τὸν ...
... καὶ γὰρ ἐπείσθη αὐτοῖς τοῖς στρατι-
ώταις· ... τοῖς χρήμασι· οὕτως
δὲ ἔπεισαν τὸν δῆμον τῶν Ἰουδαίων, καὶ
γὰρ καὶ οὗτοι ἐπείσθησαν· ὅθεν καὶ οὗτος ὁ λό-
γος διεφημίσθη παρ' αὐτοῖς ἕως τῆς σήμερον ἡ-
μέρας· ... χρήματα
στρατιώταις ... ἡ γὰρ παρ' αὐτῶν μα-
θηταὶ ... τὴν ἰσχύν,
... παρ' αὐτοῖς· ... ὅτι
ταύτην ... τὴν ...
ὅτι ... ·
... καὶ ... χρὴ
... αὐτῶν τὴν ... πῶς οὖν
... ἡμέρας ...
αὐτῶν ... καὶ οὗτοι
... διὰ
... καὶ
... πρὸς ... ἡμῶν

α΄ Διὰ τί ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible] καὶ τὴν σύλληψιν [illegible] τοῦ Χριστοῦ καὶ [illegible] καὶ τὴν ἀναστροφὴν [illegible] ἐνταῦθα περὶ τῶν [illegible] αὐτοῦ διηγήσατο.

β΄ Διὰ τί ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible] οὕτως [illegible] τοῦ προδρόμου περὶ [illegible]

γ΄ [illegible]

δ΄ Διὰ τί τοῦ [illegible] εὐαγγελίου [illegible]

ε΄ Ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος [illegible] τοῦ Χριστοῦ περὶ τοῦ προδρόμου διηγήσατο· ὁ δὲ [illegible] εὐαγγελιστὴς [illegible] καὶ τὴν [illegible] τοῦ ὄρους.

ς΄ Διὰ τί τὸ [illegible] αὐτὸν [illegible] περὶ [illegible] καὶ διὰ τί [illegible] περὶ [illegible] καὶ περὶ [illegible]

ζ΄ Περὶ τοῦ [illegible]

η΄ Περὶ τοῦ ἐν [illegible]

θ΄ Περὶ τῶν [illegible] τοῦ ἱεροῦ.

ι΄ Περὶ [illegible]

ια΄ Διὰ τί τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ [illegible] καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]

ιβ΄ Τί [illegible] μαθητῶν [illegible] περὶ [illegible]

ιγ΄ Πῶς [illegible]

ιδ΄ Περὶ τῶν [illegible]

ιε΄ Περὶ τοῦ [illegible]

ις΄ Περὶ τοῦ [illegible]

ιζ΄ Περὶ [illegible]

[illegible] Οὕτως [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦτο οὖν [illegible]
[illegible] Χάριτι καὶ οἰκτιρ-
μοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ
τοῦ ἁγίου πνεύματος [illegible]
ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

[illegible] τοῦ Χρυσοστόμου [illegible] τὸ
κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἑρμηνείας

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον·

[illegible] ἀπὸ τῆς οἰκονομίας ἀρξαμένων, [illegible] τὴν σύλληψιν, τὸν τόκον, τὴν ἀνατροφήν, τὴν αὔξησιν· [illegible] διηγήσατο [illegible] περὶ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ [illegible] παραδραμόντων, ἀπὸ τῆς [illegible] ἀϊδίου ποιεῖται τὴν διήγησιν·

Χρὴ δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν, ὅτι οὐδὲ οὗτος [illegible] τῆς οἰκονομίας [illegible] περὶ τὴν ταύτης [illegible] διήγησιν, τὴν πρὸ αἰώνων [illegible] καὶ μάλιστα [illegible]

[illegible]

ιη περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων·
ιθ περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπατοῦντος·
κ περὶ τῶν ἀποσχισθέντων ἀπὸ τῶν μαθητῶν·
κα περὶ τοῦ ἤδη δὲ μεσούσης τῆς ἑορτῆς. διὰ τὴν τε-
ταρτην ἡμέραν μεγάλην τῆς ἑορτῆς. τῆς σκη-
νοπηγίας. καὶ τί σημαίνει τὸν αὐτὸν τὸν [illegible]
ἐπὶ τὴν ἡμέρας ἑορτάζομεν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐ-
σχάτην ἡμέραν μεγάλην ἤτοι. περὶ τῆς ἑ-
βδόμης ἡμέρας τῆς αὐτῆς ἤτοι ἑορτῆς·
κβ περὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ·
κγ περὶ τῶν ἐγκαινίων ὅτι ἐν μηνὶ ὁ δὲ [illegible]
ἑορτὴ ἐπὶ Ἱεροσολύμοις,
ποῖα ἦν ταῦτα·
κδ περὶ τοῦ Λαζάρου·
κε περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν κύριον μύρῳ·
κς περὶ ὧν ἦ περὶ Ἰούδα·
κζ περὶ τοῦ ὄνου·
κη περὶ τῶν προσελθόντων Ἑλλήνων
κθ περὶ τοῦ νιπτῆρος·
διὰ τί ἡ περὶ μνήμης ἐξ ὧν ὁ λόγος τοῦ ἁγίου·
λ περὶ τοῦ παρακλήτου γ
λα περὶ τῆς τρίτης ὥρας καὶ τῆς ἕκτης ἡσυχί
λβ περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ κυρίου·
λγ περὶ τῆς ἀναστάσεως·
λδ περὶ τοῦ Θωμᾶ
λε περὶ τῆς ἀγάπης ἧς ἠγάπα Πέτρον·

ὃ γέγονεν· τουτέστι τῶν γεννητῶν· καὶ ὁρατῶν ἢ καὶ νοητῶν· οὐδὲν χωρὶς τῆς τοῦ Χριστοῦ δυνάμεως ἐκ τοῦ μὴ εἶναι παρήχθη· οὐ γὰρ δὴ κατὰ τὴν εὐαγγελικήν· τὸ οὐδὲν ἐπὶ θεοῦ γέγονεν, κατὰ τοὺς αἱρετικούς· ἔλεγον γὰρ οὗτοι φασίν· ὃ γέγονεν ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν· νομιζόμενοι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κτίσμα λέγειν· ἔστι περὶ τῆς δημιουργίας· ἐπειδὴ καὶ τὸν περὶ τῆς προνοίας λόγον· ἵνα γὰρ μὴ τις αἰτιάσῃ· πῶς γὰρ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα δι' αὐτοῦ γέγονεν· ἐπήγαγεν· ὅτι ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν· τουτέστιν ὅτι ἐν αὐτῷ ζῆ τὰ πάντα. καὶ ἐν αὐτῷ προνοεῖται· καὶ ὃ περὶ τοῦ πατρὸς εἴρηται. καὶ περὶ αὐτοῦ κυρίως ἂν λέγοιτο ὅτι ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν· τὸ δὲ ἀγορευόμενον, καὶ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων· οὐ τοιοῦτον αἰσθητὸν φῶς λέγει· ἀλλὰ νοητὸν τὴν ψυχὴν φωτίζον αὐτήν. καὶ οὐκ ἐπὶ μέρους τὸ φῶς τῶν ἰουδαίων, ἀλλὰ καθόλου τῶν ἀνθρώπων· οὐδὲ γὰρ ἰουδαῖοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἕλληνες· πρὸς ταύτην ἦλθον τὴν γνῶσιν· φαίνει δὲ τὸ φῶς τὸ νοητὸν τοῦτο ἐν τῇ σκοτίᾳ· σκοτίαν δὲ λέγει· ἤτοι τὸν θάνατον ἢ τὴν πλάνην· τὸ γὰρ κήρυγμα καὶ μέσον τὴν πλάνην· καὶ ἐν τῷ θανάτῳ δὲ γενόμενος αὐτὸς, οὕτως αὐτοῦ περιεγένετο, ὥστε καὶ τοὺς κάτω προκατεχομένους ἀναγαγεῖν. ἡ σκοτία δὲ αὐτὸ οὐ κατέλαβεν· ἐπειδὴ οὔτε ὁ θάνατος αὐτοῦ περιγέγονεν· οὔτε ἡ πλάνη· ἔστι γὰρ ἀκαταγώνιστον· οὐκ ἐμφιλοχωρεῖ δὲ ταῖς ἐν κακίᾳ κειμέναις φωτίσαι ψυχαῖς· οὐδὲ γὰρ ἀνάγκῃ καὶ βίᾳ, ἀλλ' ἑκουσίᾳ καὶ γνώμῃ προσάγεσθαι βούλεται ὁ θεός.

ὥσπερ τῷ ἡλίῳ· ὡσὰν αὐτὸν λέγομεν καὶ ἐπὶ τούτου χωρί-
σεις· πολλοὶ μὲν γάρ οἱ τοῦ θεοῦ λόγοι· ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖ-
νων λόγων θεοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπαρτίσαι· προφη-
τεῦσαι καὶ προφθέγματα· οὗτος δὲ ὁ λόγος, οὐσία τίς
ἐστιν ὑπάρχων τοῖς ἐξ αὐτοῦ προελθοῦσα ἀπαθῶς τοῦ
πατρός· τί δὲ λέγω θεοῦ καὶ θεὸν ἐστίν· καὶ γὰρ θεὸς
ἦν φησὶν ὁ λόγος, οὐ λέγει μηδαμῶς τι, μὴ τὸν λόγον
τῆς θεότητος ταύτης· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔχει τὴν θεό-
τητα· ἦν δὲ γὰρ τὸ γνώρισμα τῆς γνησιότητος
τοῦ θεοῦ τέκνος· καὶ τὸ ἀΐδιον· διὰ τοῦ ἐν ἀρχῇ
ἦν· τὸ δὲ συναΐδιον ἐν τῷ ἐν ἦν ἐν ἀρχῇ· διὰ τοῦ πρὸς
τὸν θεὸν ἐν ἀρχῇ· πρὸς τὸν θεόν· τουτέστι μὴ μόνον
τῆς πρόσω χρόνων, φησὶν τὴν ὕπαρξιν
τοῦ πατρὸς· οὐ γὰρ καθ' ἑρμηνείαν τοῦ λόγου· ἢ διάφο-
ρος καὶ ὁ θεὸς ἐστὶ μὴ ὄντως, μηδὲ ἑτέρου θεοῦ
πατρὸς· τὸ γὰρ ἐν τινι μόνος θεὸς· ἀλλ' ἀληθινὸς· ὑπέρον
ἦν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, ἐκεῖνο ἐδρείσθη· ἀπαύγασμα
γὰρ αὐτοῦ καὶ ἡλίου ἐξ αὐτῆς ἐκλάμψαν τῆς οὐσί-
ας φύσεως· μὴ ὕστερον ἦν φανῆναι τῆς
ἡλιακῆς φύσεως, οὐδαμῶς· ἀλλ' ἅμα γεγονὸς
μᾶλλον τοῦτο· καὶ τὸ πρὶν αἰσθητῆς ὑπάρχειν
μόνον· οὐδὲ γὰρ χωρὶς ἀπαυγάσματος ἥλιος ἐ-
φάνη ποτὲ· ἢ διὰ τοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ· καὶ οὐχ ὕστερον αὐτῶ·
οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ νοήσομεν· μό-
νον δὲ καὶ μείζονος καὶ θεοπρεπῶς· διὰ γὰρ τοῦ-
το καὶ ὁ παῦλος αὐτὸν οὕτως ἐκάλεσεν· ἐπειδὴ δὲ
ὁ μωϋσῆς ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν μὲν πρὸς τὴν κτίσεως ἀπαγ-
γελίαν· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖ ἦν περὶ τῶν ὁρατῶν διαλε-
γόμενος· ἀλλὰ τῶν ἀοράτων· ἢ ὁ λόγος ὃ εὐαγγελιστὴς ἐπὶ
τῆς ἀρχῆς ἐκήρυττε ὅλον περιλαβὼν ἐν φησὶν· πάντα
δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν,

τίζει· πῶς οὖν ἀφώτιστοι μεμενήκασι τοσοῦτοι·
τὸ μὲν ἧκον αὐτὸν ἥκειν· πάντας ἤδη φωτίζει·
εἰ δέ τινες ἑκόντες τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας
μύσαντες, οὐκ ἠθέλησαν παραδέξασθαι τοῦ φω-
τὸς τὰς ἀκτῖνας· οὐ παρὰ τὴν τοῦ φωτὸς φύ-
σιν ἡ σκοτία τοῖς ἐγκειμένοις, ἀλλὰ παρὰ τὴν κακουρ-
γίαν τῶν ἑκόντων, ἀποστερούντων ἑαυτοὺς τῆς
δωρεᾶς· ἐν τῷ κόσμῳ ἦν· οὐχ ὡς τοῦ κόσμου σύγ-
χρονος· διὰ γὰρ τοῦτο ἐπήγαγεν· καὶ ὁ κόσμος δι' αὐ-
τοῦ ἐγένετο· πάντας γὰρ εἷλκεν καὶ ἀνα-
μαλακῶς ἐκάλει πάντας· καὶ πολεμίους τῆς
δόξης τοῦ θεοῦ ἐκείνην πρὸ τῶν ἔργων ὁμολογῆ-
σαι τὸν ποιητήν· τὸ δὲ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω·
κόσμον ἐνταῦθα, τὸ δημῶδες πλῆθος φησίν.
τὸν χυδαῖον καὶ ταραχώδη λαόν· τοὺς τῷ κόσμῳ
προσηλωμένους, καὶ τὰ τοῦ κόσμου φρονοῦν-
τας· οἱ γὰρ τοῦ θεοῦ φίλοι πάντες αὐτὸν ἔγνωσαν
οὐ μετὰ τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ μόνον παρουσίαν,
ἀλλὰ καὶ πρὸ ταύτης· ὡς ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Μωϋ-
σῆς καὶ ὁ Δαβὶδ καὶ πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ Σαμουὴλ
προφῆται· καὶ ὅσοι προσφιλεῖς· τὸ δὲ γὰρ
διακήρυχθεν καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.
κ(αὶ) περὶ τῶν ἰουδαίων λέγει· ὡς λαὸν ὄντα περι-
ούσιον. ἢ καὶ περὶ πάντων ἀνθρώπων, τῶν ὑπ' αὐτοῦ
γεγενημένων· φιλάνθρωπος γὰρ ὢν ὁ θεὸς καὶ
μηδενὸς δεόμενος, πάντας ἕλκει πρὸς
ἑαυτόν· διὸ καὶ ἐγένοντο αὐτοῦ οἱ μὲν
ἔλαβον, οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο·
Καὶ διὰ δὲ ἐλήλυθεν, οὐ τῆς αὐτοῦ χρείας ἕνε-
κεν· ἀνενδεὲς γὰρ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τῆς τῶν ἰ-
δίων εὐεργεσίας χάριν· πόθεν δὲ ἐλήλυθεν

187

διὰ γὰρ χθὲς ἡμῖν συμμέτρως περὶ τούτου λόγου ὁ δὲ
καὶ τὰ ζητούμενα ἡμῖν. ἐπὶ τὸ ἑξῆς τοῦ λόγου κεφάλαιον
τὸν ἰωάννην ἔρχεται· ἀκούσομεν δὲ· ὅτι παρὰ τοῦ
ἀποστολή, μηδὲν ζητῶν ἀνθρώπινον ἐν μαθημά-
των τῶν λεγομένων· οὐδὲ γὰρ τὰ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὰ
τοῦ πέμψαντος ἀπαγγέλλει· διὸ καὶ ἄγγε-
λος προσηγόρευται· ἀγγέλου δὲ ἀρετὴ τὸ μηδὲν ἴδι-
ον εἰπεῖν· τὸ δὲ ἐγένετο ἐνταῦθα, οὐ τὴν εἰς τὸ εἶναι
παρόδου δηλωτικόν. ἀλλὰ τὴν ἀποστολὴν ἐστὶν
αὐτήν· τὸ γὰρ ἐγένετο ἀπεσταλμένος, ἀντὶ τοῦ
ἀπεστάλη εἴρηται· τὸ δὲ ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτός· οὐχ ὡς ἐξ ἴσου τοῦ ὑπὲρ τοῦ ὑπὲρ τὴν
φύσιν ποιῶν· κἂν μὴ τοῦτο δεῖ προσθήκης
ἀξίας λόγον, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τὸ εὐεργετούμενον. ἵνα πάντες
πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ, τουτέστιν οἱ ὁμόφυλοι αὐ-
τοῦ· γὰρ τῶν ἀνθρώπων εἰς θεοῦ γνῶσιν ἐστί· καὶ τῆς οὐσίας
τῆς ἀκηράτου καὶ μακαρίας· οὐδὲ γὰρ τοῦ μαρ-
τυρήσαντος ἐπειδὴ δὲ τῆς σωτηρίας αὐτῶν μετὰ τῆς
τῶν πολλῶν. τούτου χάριν καὶ τοῦτο κατεδέξατο
ὁ μονογενής, ὡς καὶ ἀνθρώπων τὴν μαρτυρίαν ἐπι-
τρέψαι τὴν αὐτοῦ· διατί ἦν προσ... οὐκ ἦν
ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
φωτός· ἐπειδὴ ὡς τὰ πολλὰ παρ' ἡμῖν, μείζων
ὁ μαρτυρῶν τοῦ μαρτυρουμένου· ἵνα μή τις καὶ
ἐπὶ τοῦ ἰωάννου τοῦτο νομίσῃ, τὴν πονηρὰν
ταύτην ὑποψίαν ἀναιρῶν, τοῦτό φησιν· ἀνα-
γαγὼν δὲ ἀλλ' ἐν τῇ ἐννοίᾳ ἡμῶν, πρὸς τὴν ἐπέ-
κεινα αὐτοῦ ἀρχὴν παράξιν, τὴν οὐδαμοῦ
λήγουσαν· οὐδὲ ἀνεπίδεκτον ἔφη· ἦν τὸ φῶς
τὸ ἀληθινόν. ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχό-
μενον εἰς τὸν κόσμον· καὶ ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον φω-

τί θαυμάζομεν; καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο· τοῦτο
[illegible]
σαρκὸς τὸν λόγον καὶ τὴν τοῦ [illegible] μορφὴν
[illegible]
μὲν δὲ ὁ λόγος σὰρξ· [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, τοῦ
[illegible]
[illegible]
[illegible] ἀλλ'
[illegible]
[illegible] κατὰ τὴν οὐ-
σίαν [illegible]· τῇ γὰρ ἑνώσει καὶ τῇ συναφείᾳ
ἕν ἐστιν ὁ θεὸς λόγος καὶ ἡ σάρξ· οὐ συγχύσεως γε-
νομένης· οὐδὲ ἀφανισμοῦ τῶν οὐσιῶν, ἀλλ' ἑ-
νώσεως τινὸς ἀρρήτου καὶ ἀφράστου. καὶ πῶς,
μόνος οἶδεν αὐτός. καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν [illegible]
[illegible] αὐτοῦ· [illegible] σώματος ἐν
[illegible] ἡ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ὁ τοῖς ἁμαρτωλοῖς κηρύττων· καὶ πάντα τὰ χρεῖα παρών·
ποῖον ἐκκενώσας τόπον· ὁ πάντα συνέχων·
τόπον μὲν γὰρ οὐδένα μοι λέγειν, πῶς γάρ· τί δὲ
προσλήψει κατανόησῃ τοῦτο εἰργάσατο· καὶ
ἑαυτὸν ἐκένωσεν ἐν φανερώσει σαρκός, τὴν κοινὴν ἐκ
ἀνθρώπων σάρκα, ἣν καὶ ἰουδαῖοι αὐτὸν παρω
μενοι ἠγνόησαν οὐκ ἐβεβήλωσαν· τί δὴ καί
μὴ τὸ ὅσον δὲ ἐχθρὸν αὐτὸν τουτέστιν καὶ δοῦ
λοι καὶ ἐλεύθεροι· καὶ ἕλληνες, καὶ βάρβα
ροι· καὶ ἄσοφοι, καὶ σοφοί· καὶ γυναῖκες·
καὶ ἄνδρες, καὶ παιδία· καὶ πρεσβῦται·
καὶ πλούσιοι· καὶ πένητες· καὶ ἄρχοντες·
καὶ ἰδιῶται· πάντες τῆς αὐτῆς ἠξίωνται
τιμῆς· ἡ γὰρ πίστις καὶ ἡ τοῦ πνεύματος χάρις, τὴν
κοσμικὴν ἀνωμαλίαν περιελοῦσα· ὁμοίως
ἅπαντας ἐν μιᾷ μορφῇ· καὶ ἑνὶ ἐναπε
τύπωσε χαρακτῆρι τῷ βασιλικῷ·
Οὐκ ἠρκέσθη δὲ ὅτι ἐποίησεν αὐτοὺς τέκνα θεοῦ· ἀλλ'
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν· δηλῶν ὅτι πολλῶν
δεῖ τῶν σπουδῶν ἀρετῆς ἐν τῷ καταρτίσματι
τὴν υἱοθεσίας κλῆσιν ἐντυπωθεῖσαν σφραγῖδα·
ὁμόκληρον κτημάτων διατηρῆσαι· καὶ ἀμφότερον
ἀπὸ γεννήσεως δὲ ὢν σαρκικῆς καὶ ὁ διὰ μόνης τῆς
δι' οὐκ ἐξ αἱμάτων καὶ τῆς λοιπῆς γενομένης περι
γραφῆς τὸ ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὴν θέλησιν τοῦ προσ
ρου τοῦ σαρκικοῦ κόλπου· προστίθησι
καὶ ἀγεννησίαν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ διὰ τῆς χάριτος·
ὅπερ ἐστὶν ἐκ τοῦ γεννηθῆναι· μεγάλην
τιμὴν ἐμποιῆσαι πρὸς αὐτοὺς ἐνδεικνύμενος, καὶ τὸ
τοῦ γεγεννηκότος ... ἀξίαν δι' ὃ
καὶ τὴν αἰτίαν ... ταύτην τιμῆς·

ὅτι καὶ περὶ μὲν φανερῶσαι τοῦ χ(ριστο)ῦ. ἀμέλει καὶ ἐπάγει
αὐτόν· τοῦτο δ' ἐστὶν εἰς ὑμᾶς παραδείγματος ἐστὶ
μαρτυρίας ἐμνήσθη· τὸ δὲ ὁ ἀπόστολος ὑπερχόμε-
νος· σημεῖα μὲν ὅτι ὁ μὲν ἐνδείκνυται ὑπέρ, οὐχ ὁ μὲν
μὲν γὰρ μόνον μέσον· τὸ δὲ ἐν παρουσίᾳ μου γάρ ἐστι·
τοῦτ' ἔστι μετὰ παρρησίας ἐπιτιμᾶν ἕτερον· τὸ δὲ
πρὸ τοῦ σημείου, ὅτι οὐκ ἐπέδειξα πρὸς ὑμᾶς,
πρὸς τὸ μὴ δόξαι ὅτι πᾶσι ἐκείνοις ἡμᾶς, ἀλλὰ
πρὸς τοὺς ἄλλους, ἢ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν παρακαλεῖν. ἐκ τούτου
ῥωμαλεώτερος αὐτοῦ καὶ ἡ συναρπαγή. ἐλάσσω μὲν ὅτι
οὐ μετέσχε τὴν ἐκ χ(ριστο)ῦ τὴν δωρεάν. ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο
καὶ αὐτὸ ῥίζα ἐστὶ πάντων τῶν καλῶν. αὐτὸς δὲ
καὶ αὐτὸ φῶς ἐστὶ αὐτὸ ἀληθείας. οὐκ ἔστιν ἑαυτὸν συμ-
χωρεῖν τοιοῦτον. ἀλλ' ὁ καὶ ἐκ θεοῦ ἄλλου ἀνάγκη.
ὑπερηφανίζομαι αὐτόν· καὶ μὴ αὐτὸ ὑπερηφανῆσαι·
ιγ μὲν ὡς πλήρης. ἀντὶ ποίας χάριτος ποίαν
χάριν ἐκλαμβάνει, ἀντὶ τιμῆς ὑβρίζει τὴν κατηγ(ορίαν)·
καὶ γὰρ καὶ χάριτι καὶ Ἰουδαῖοι προσεδέχθησαν
τὸ πρότερον γράφεται· ὅτι οὐ διὰ τὸ πολυπληθεῖν
ὑμᾶς, ἀλλὰ διὰ τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξελέξατο ὑμᾶς·
καὶ ἡμεῖς χάριτι καὶ γνώσει ἐσώθημεν. ἀλλ' οὐχ ὁ-
μοίως. ἀλλ' οὐ μὴ ζώμεν διὰ τὴν τοῦ χ(ριστο)ῦ δωρεάν.
καὶ διὰ τὴν αἰτίαν τῆς καταλλαγῆς γενομένην
παρρησίαν καὶ τὸ λοιπὸν μετὰ τῶν μόνων χάριτος ἐστί,
κατεσκεύασε· ὅτι ὁ μὲν μόνος διὰ παντὸς ὑστέρησεν ἐδόθη·
ἡ γὰρ καὶ τίνος ἐστὶν ὅμοιος ἐκεῖνος, ἀλλ' οὐκ ἔστιν
μεσιτείαν ἐμφανίζει θ(εο)ῦ· καὶ ὁ κατάρας· ὅτι ἡμῖν
... αὐτοῦ τῶν μὲν υἱὸν, κατέφηνεν
ἀδικίαν. ὅτι δὲ ἡ χάρις καὶ καλεῖται αὐτὴ χ(ριστο)ῦ
ἐγένετο. καὶ ὅτι τοῦτο πάσχομεν ἡμεῖς ἐλεούμενοι
... ἐλέησον ἐπὶ ... ἐπιμελείας.

τοῦ γὰρ φανέντος κηρύκων ἡ ἀπόδειξις τὴν κορυφὴν λαβόντων· δό-
ξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός· πλήρης χάριτος
καὶ ἀληθείας. αὐτὴν ἐφ' ἣν [illegible] τοῦ καταλύσαντος τοῦ
γνησίου μονογενοῦς, καθὼς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
τοῦ βασιλεύοντος, τὴν δόξαν ἐθεασάμεθα. τὸ δὲ ὡς,
ἐνταῦθα, οὐχ ὁμοιώσεώς ἐστιν· οὐδὲ παραβολῆς
ἀλλὰ βεβαιώσεως, καὶ ἀναμφισβητήτου διορισμοῦ
ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν· ἐθεασάμεθα δόξαν, οἵαν ἔπρεπεν,
καὶ εἰκὸς ἦν ἔχειν μονογενῆ καὶ γνήσιον υἱὸν ὄντα
τοῦ παμβασιλέως θεοῦ· τὸ δὲ ἦν αὐτὴν καὶ ἡ δόξα, ὅτι
μετ' ἐξουσίας καὶ [illegible] δεσπότης τῶν ὑπὸ οὐρανὸν πάντων
[illegible] καὶ οὐχ ὡς ἄγγελοι καὶ προφῆται προστα-
γμένοι· αὐτοχάρις καὶ αὐτοαλήθεια [illegible]
[illegible] καὶ ἄλλοις αὐτὴν χορηγῶν· τίνος
ἕνεκεν πολλάκις ὁ εὐαγγελιστὴς τὴν Ἰωάννου
περιφέρει μαρτυρίαν ὡς περὶ αὐτοῦ ἐν τούτοις καὶ
Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ· οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ
καὶ σφόδρα συνετῶς· ἐπειδὴ γὰρ πολὺ τὸ θαῦμα
εἶχον τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὡς ἅπαντες οἱ Ἰουδαῖοι· ὡς
[illegible] Ἰωάννην δι' αὐτὴν τούτου [illegible] τὴν
[illegible] ἀρχιερέως ἐκπεμψάντων· καὶ
[illegible] καὶ [illegible] περὶ αὐτοῦ λόγου [illegible]
[illegible] τούτου χάριν συνεχῶς τοῖς
Ἰουδαίοις [illegible] ἀναμιμνῄσκει τὴν τοῦ πρόδρομου μαρτυρίας·
[illegible] τὴν [illegible] τοῦ δεσπότου [illegible] ἀξιόπιστον
[illegible] ἀλλ' [illegible] καὶ [illegible] Ἰουδαίων [illegible]
[illegible] τὸ δὲ [illegible]
[illegible] καὶ ὅτι χωρὶς ὑποψίας
[illegible] τὴν παρουσίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ [illegible]
[illegible] οὗτος [illegible]

καὶ ὅτι πάσχει τοῦτο ὑπὲρ ἡμῶν ἐπιτάττεται· οὐκ ἔτι οὐδαί
οἱ ἐλθόμενοι· ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης ἐζητή-
σαντο· τί γὰρ ὁ μὲν ἐκεῖ τοῦ ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ
καὶ μέχρι τίνος πρὸς ἡμᾶς μὲν καὶ ἀσθένειαν· ἐπεὶ τί
μετριοπαθεῖν δυνάμενον· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς περίκειται
μηνύει τιμὴν καὶ μείζονα ἔχων· ὅθεν αὐτὸν καὶ διαβάλ-
λουσι ἐξ ἀμαυρούμενον· διὸ καὶ κολακεύει[illegible]
αὐτὸν ἐγκαταλείπειν· οὐ γὰρ αὐτὸν εἶναι τοῦ οὐρανοῦ
σασθαι· ἢ τὸ ἑαυτὸν ὁμολογῆσαι ἡμᾶς τὸν Χριστόν· ὅτι
γὰρ οὐκ ἐκ λαγχάνουσι τιμῆς· ἀλλ' ἐξ ἐπιλογῆς ἐπιγινώσκον-
αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐπιλεγόμενος τέως μόνοι τι[illegible] καὶ
λαμβάνεται τοῦτο· διὰ τοῦτο οὖν καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ
λαοῦ ἁμαρτιῶν αὐτὸς προσφέρει· καὶ δεύτε-
ρον ἀπομνημονεύσας· ὅπερ ἐξ ἀρχῆς· ἢ πάλιν ἀρ-
φορικῶς ὄντος ἐπιλεγομένου· ἀλλ' ὁ περὶ ἑαυτοῦ
ἐκείνου ἐλέγχοι· ὁ τίς οὐκ ἔχει ὁ Χριστός· περὶ δὲ
τοὺς ἱερέας τοὺς ἐν νόμῳ αὐτοῖς ὅτι ἐπειδὴ πρὸς
τὸν λαὸν αὐτὸν ἐκαλεῖ· καὶ μὴ οὐκ ἔχειν· διὰ τί
οὐκ ἔχων ὅτι προσφέρειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ· χωρὶς τοῦ ἀν-
θρώπου, ἀλλ' ὑπὲρ ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ ὁ μὲν ἐκεῖνος
ὁ προσφέρειν ἑαυτοῦ· καὶ τοῦτο παρ' ὅσον ἔργον ἐστὶ
διὰ γὰρ ἐκ τοῦ μόνου ἔσχε ἀπαρτισθῆναι ὅτι
προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ὁ δὲ ἐν τῷ τοῦ λαοῦ
δεῖ περὶ τῶν ἡμῶν ἀσθενῶν· οὕτως δὲ καὶ ὁ Χριστὸς διὰ
τοῦτο οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα
ἀλλ' αὐτὸν ἐγέννησεν· αὐτὸς δὲ γεννῶν τὴν παρὰ
γενόμενον αὐτὸν ἐξ ἑαυτοῦ οὐκ ἔχειν· ἐπειδὴ λοιπὸν
δὲ αὐτοῦ μετὰ ἱερωσύνης, τὸ φαίνειν ὅτι ἀπὸ φο-
ρικῆς ἐν ἑαυτῷ ἐπιλεγομένου· ἐπεὶ τὸν προσφορ-
ὰν δὲ καθαρὰν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ ἔχομεν
ὡς καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἐν τούτῳ φησίν· τὸ δ' ἔχειν

190

τὰ ὡς ἡμῖν τῶν γεγονότων [illegible] δηλαδὴ [illegible]
οὗτος [illegible] ὁ τῆς [illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] οὐδ' [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
θρόνου· καὶ [illegible] ἐπὶ τῶν χερουβὶμ καὶ [illegible]
[illegible] θρόνου· καὶ [illegible] αὐτῶν περὶ
τῆς θεωρίας αὐτοῦ, [illegible] συγκαταβάσει
[illegible] οὐκ αὐτὴν τὴν οὐσίαν [illegible]
ἡ γὰρ αὐτὴ [illegible] οὐκ [illegible] ἀδιάφορος αὐτή
[illegible] καὶ ἀσχημάτιστος·
καὶ ἀσώματος· καὶ ἀπερίγραφος· καὶ οὐδὲ
καθορᾶται· οὐδὲ [illegible] ταῦτα γὰρ πάντα
σωμάτων ἐστίν· καὶ οὐδὲ τῶν ἀγγέλων τις αὐτὸ
ὁρᾷ· οὐδὲ τῶν ἀρχαγγέλων· [illegible] τὸ γὰρ
[illegible] ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτὸν [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] αὐτῶν
καὶ [illegible] τῇ φύσει· οὐδὲν ἕτερον, ἀλλὰ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] οὕτω γὰρ
πρόσωπον [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

τὴν αἴνεσιν τοῦ ὅρου γενομένην δι' ἣν γέγονε ταῖς
ὁ δὲ καὶ καλεῖ τὸ ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θ(εο)ῦ καὶ διὰ τοῦτο
μόνος παλαιὸς [illegible] αὐτόν· ἀμνὸν μὲν οὖν
τὸν κατὰ [illegible] ἀμνὸν [illegible]
τοῦ [illegible] καὶ τῆς [illegible] κατὰ τὸν νόμον
σθαι· ἵνα αἴνεσις τοῦ τύπου [illegible]
[illegible] αἴρων δὲ τὴν ἁμαρ-
τίαν τοῦ κόσμου φησίν· ὅτι [illegible]
ἀμνὸς οὐδὲ μόνος καθαίρεται ἁμαρτίαν
ὅλου τοῦ ἀνθρώπου [illegible] τῆς οἰκουμένης
ἀπάσης [illegible] γὰρ αὐτὴν ἀπολέσθαι·
τὸ δὲ [illegible] μου [illegible]
ταχέως [illegible] διὰ τὸ καταλῦσαι [illegible]
διὰ τὸ τὰς ἁμαρτίας [illegible] τοῦ κόσμου
ἔργον [illegible] παρουσίας φησίν· [illegible]
ἀλλὰ τοῦ κηρύξαι τὸν καιρὸν τῆς οἰκουμένης
ἔργον [illegible] τοῦ καθαρίσαι πάντας
ἀμνὸν· καὶ χαρίσασθαι τοῦ παραλυτικοῦ τὴν
[illegible] διότι τὸ καὶ ἐγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτὸν
[illegible] ἀπὸ τῆς μαρτυρίας [illegible]
[illegible] ὅτι οὐκ ἄνθρωπος [illegible]
[illegible] ἀπεκαλύφθη [illegible]
[illegible] τὸ ἴδιον αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αἰτίαν τὸ ἴδιον αὐτοῦ [illegible]
[illegible] φανερωθῇ τῷ Ἰσ(ραὴ)λ· τοῦτ' ἔστιν διὰ τὸ
[illegible] τοῦ Χ(ριστο)ῦ [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο ἦλθον [illegible] ἐν ὕδατι
[illegible] ἀξιοπιστοτέραν τὴν ἑαυτοῦ μαρ-
τυρίαν ποιῆσαι [illegible] τὸν [illegible] καὶ
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]
[illegible] οὐκ ᾔδειν αὐτὸν [illegible]

αὐτοῦ ἐπαξίαν. ποίων ἂν καὶ ἴσως ἔτυχεν οὐκ ἐκ Χ(ριστο)ῦ αὐ-
μακαριζόντων κ(αὶ) ὁμολογήσαντος ἑαυτὸν ἥττονα τοῦ Χ(ριστο)ῦ·
μόνον δὲ οὐ καταλιπὼν ἐκβαλεῖν αὐτὸν τὸν Χ(ριστὸ)ν φιλονεικῶν.
ἐπειδὴ ἠλάττωσεν αὐτὸν καὶ ἀφανισθῆναι τῷ λαῷ
ἐν αὐτῷ παραμένων· πανταχοῦ τὸ ἄτυφον
ἀκόμπαστον εὑρεῖν δεικνύμενον· διὰ τοῦτο δὲ ἔφη·
ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· διὰ τὸ τὴν ἄφιξιν ἤδη εἶναι τὴν
περὶ αὐτοῦ γνῶσιν μήπω αὐτοῖς· ὃ ὀπίσω μου καὶ
πόθεν· τὸ δὲ ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, συνεχῶς
τίθησι δηλῶν, ὅτι οὐχ ἡ τῆς ἡλικίας βάσις τὸ αὐτοῦ καί-
ριον, ἀλλ' ὡς εἰκὸς καὶ ἡ κλῆσις· καὶ προσδοκᾶν
ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετὰ τὴν ἄφιξιν ἦν ...
σαρκός· τὸ δὲ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, τοῦτ' ἔστιν
εἶναι τιμιώτερος. οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος
τὸν ἱμάντα λῦσαι τοῦ ὑποδήματος· ἄξιον·
τὸ γὰρ ὑποδήματα λῦσαι τῶν ἐσχάτων διακονι-
ῶν ἐστιν. εἶτα ὁ εὐαγγελιστὴς φησίν, ὅτι ταῦτα ἐν
βηθανίᾳ ἐγένετο καὶ τὰ ἑξῆς. μετὰ παρρη-
σίας δὲ ἐξ ... τοῦ μεγαλοφρόνου κήρυκος· ὅτι οὐκ
ἐν οἰκίᾳ, οὐδὲ ἐν γωνίᾳ, οὐδὲ ἐν ἐρημίᾳ, ἀλλὰ
τὸν Ἰορδάνην καταλαβὼν ἐν μέσῳ πλήθους
τοσούτου, ταῦτα περὶ τοῦ Χ(ριστο)ῦ ἀνεκήρυττεν·
χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγρά-
φων ἐν βηθαβαρᾷ φασὶ ... ἡ γὰρ βηθα-
νία οὐχὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀλλ' ἐγγύς που
τῶν Ἱεροσολύμων ἐστίν· καὶ τοῦτο δὲ χρὴ
μὴ ἀγνοεῖν, ὅτι τὰ μὲν πρὸ τοῦ βαπτίσματος
ὁ Ματθαῖος διηγεῖται· καὶ τὰ περὶ ... τῶν
τοσούτων χρόνων ...
... ὁ δὲ Ἰωάννης τὰ μετὰ ταῦτα
... καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ...

διὰ τὴν ἔκπληξιν ... μᾶλλον αὐτοὺς οἰκειώσασθαι. καὶ
προσηλθον τῇ παρρησίᾳ· ἦλθον γάρ φησιν, αὐτοῦ
πρὸς ... καὶ δεδοικότες· ἀλλὰ τοῦτο οὕτως αὐτῷ
ἔργον ... περὶ τοῦ διδασκάλου περὶ αὐτοῦ μαρτυροῦντ
τοσαῦτα περὶ τοῦ διδασκάλου· αὐτοὶ δὲ οὐδὲ ... ἐκείνου ... μό
ἀκηκοότες· αὐτοὶ δὲ οὐδὲ ... ἐκείνῳ ... διδά
σκοντα ... ἐγνώκασιν· ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ διδα
σκάλου αὐτὸν ὀνομάζουσι· τοῦτο γὰρ ἐν ... ἔσχατον καὶ
... αὐτοῦ, οὐδὲ ...
καὶ περὶ οὐδενὸς οὐδέπω μαθόντες παρ' αὐτοῦ, οὐδὲ ...
... τὸ δὲ οὐ μόνον ... ἐκεῖνον σωθέντες
... καὶ ... πρὸς αὐτὸν καὶ ἐλθόντες
... καὶ ... οὐ γὰρ ... οὐδὲ
... παρὰ ... οὐδὲ ...
... ἀλλ' ἐρχόμενοι καὶ ὁ θεός. ὅπως
... πρὸς αὐτοὺς ... προσκυνοῦντες
διὰ τί ὁ ἀγαθὸς ... καιρὸν ...
τίς ... ὅπως ... χρ
περὶ τῆς ... ζητεῖ· ... οὐδὲν ...
... καὶ γὰρ ἐπιχειροῦσι ...
... δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ δεσπότου ...
... ὅτι οὐ δὲ αὐτοῦ ... ἀλλὰ
... ἀλλὰ ...
... χρόνον, οὕτω ...
... αὐτῷ ... ὁ δὲ ... τοῦ ... οὐδὲ
... καὶ ἀλλαχοῦ ... ὁ δὲ ... τοῦ ...
χάριν ... ἐκ τοῦ ... ἔρχεται
καὶ ὁ θεός· τὸ οὐκ ... πληρώματος ...
... κατ' ἀγγέλους ...
... αὐτοῦ ... καὶ γὰρ
... καὶ ... τοῦ ...
τοῦτο ... τὸ δὲ ... ἑτέρου οὐκ ...
... ἀλλὰ τοῦ ... μόνον ...
... αὐτοῦ ... τοὺς ... χριστὸν τοῦτο ...
... τὶ ... δὲ οὐδὲ αὐτοῦ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι

αὐτοῦ τὴν κατασκευήν· καὶ· ἰδοὺ γάρ φησιν ὁ ἄγγελος
πρὸς τὴν Μαρίαν· Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου· ἵνα
οὖν μὴ δόξῃ χαρίζεσθαι διὰ τὴν συγγένειαν, τοῦτο
φησίν· ὁ ἐν ἐρήμῳ τὸν ἅπαντα χρόνον κατοικονο-
μήσαντος. ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν δι' ἐκείνου· καὶ τὴν ὁδὸν δὲ
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ τὸν ἐκείνου κήρυκα ἐπὶ τὸν Χν·
οὐχ ὅτι χρείαν αὐτοῦ εἶχεν· κατέβη καὶ ἔμεινεν, ἀλλ'
ὑπὲρ τοῦ κηρύξαι αὐτὸν μόνον. ὃ καὶ περὶ τούτου
φησὶν ὁ εὐαγγελιστής· ὅτι ὁ ... καὶ τῇ ἐξ ἐρήμου
... ἐκείνης ἀνεφάνη, ἀλλ' ἡ δύναμις τὸ πνεῦμα
καταμαίνον καὶ τὰ ἑξῆς· Χρὴ δὲ ζητῆσαι πόθεν ὁ
τοιοῦτος νόμος ἐστὶν ... ἐκεῖνο τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ τῶν δὲ
περιστερᾶς· ἀλλὰ καὶ παρόντος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὄχλου
ἐκεῖ καὶ πάντων ἀκουσάντων· τοιαῦτα τοιαῦτα· οὐ μό-
νον τοῖς πᾶσι καὶ νῦν ὀφθῆναι μόνον δέχεται, ἀλλὰ πρὸ τοῦ
τῶν κηρύττειν ἀναγνωσθῆναι ὁ Ἰησοῦς· ἀκούειν φανερῶς
ἀπὸ περιττῆς. τὸ πρᾶγμα γενόμενον· τί γὰρ δεῖ λέγειν
ἐπιμελῶς τοῦ Ἰῦ περὶ παντὸς αὐτοῦ· ἐκ τῶν ὁ Ἰωάννης·
ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ· ἵνα ἀδήλωτος, καὶ διὰ τοῦτο
φανερωθῇ, καὶ δι' αὐτοῦ ἐκφανῇ· τοιγαροῦν ἀποστέλ-
λεται πρὸς ἐκεῖνον κατὰ τὸ ... τοῦ ... ἀλλ' οὐ
... ἐν τῷ προφήτου ἔργῳ τὴν γνῶσιν·

Ἀκολουθήσαντες δὲ τῷ Ἰῦ οἱ δύο μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου·
οὐ τοῦ διδασκάλου καταφρονήσαντες· ἀλλὰ τῇ
μαρτυρίᾳ αὐτοῦ μάλιστα πεισθέντες· οὐκ ἐπειδὴ θέσθαι
δὲ προσελθόντες ἤρξαντο καλοῦντος Ἰῦ· ἀλλ' ἠκολού-
θησαν· ὅτι περὶ οὐδενὸς ἑτέρου ὄντων αὐτῶν ἀναγκαίων
ἀνελθεῖν καὶ ἐντυχεῖν· ὑπὲρ ἀναγκαίων καὶ μεγά-
λων πραγμάτων· ἀλλ' ἵνα ἰδίᾳ διαλεχθῆναι τοῦ διδασκάλου-
ζον· ἐπεὶ τοῦ διδασκάλου· τί δὲ ζητεῖτε· οὐχ ἵνα μάθῃ·
πῶς γὰρ ὁ εἰδὼς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἵνα

τητος καὶ κατασκευὴ ἐφ' ὧν αὐτὴν [illegible] αὐτὸ τὸ
προρρήσεων· [illegible]ψας γὰρ αὐτῷ φησὶν, σὺ εἶ σί-
μων ὁ υἱὸς ἰωνᾶ· [illegible] ἀπὸ τοῦ παρόντος καὶ τὸ μέλλον πι-
στοῦται· ὁ γὰρ τὸ ὄνομα καὶ τὸν πατέρα, δῆλον ὅτι καὶ τὸ μέλλον
προῄδει· καὶ μετὰ [illegible] προσηγορίας· τοῦτο δὲ οὐ
[illegible]ντος ἦν, ἀλλὰ τὸ μέλλον προλέγοντος· σὺ κλη-
θήσῃ κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται πέτρος· οὐκ εἶπε δὲ ὅτι
ἐγώ σε μετονομάζω, ὅπερ μείζονος ἦν ἐξουσίας δηλω-
τικόν· [illegible] ἐξ ἀρχῆς. [illegible] ἐπὶ δὲ
[illegible] ἀποφαίνεται, ἀλλ' [illegible]
σθαι· [illegible]
τοῦ δὲ [illegible] προφήτης· [illegible] ὅτι
καὶ τὴν [illegible] αὐτοῦ ἐστὶν ὁ διδάσκαλος, ὁ καὶ τὰ
ὀνόματα [illegible] καὶ τότε καὶ νῦν [illegible]. τὸ
γὰρ [illegible] καὶ τὴν [illegible] Ζ ε φιλίππου κὴ ναθαναήλ
μὲν ἀνδρέας ἀκούσας παρὰ τοῦ προδρόμου ἠκολού-
θησε τῷ χ(ριστ)ῷ, καὶ ὁ πέτρος παρὰ τοῦ ἀνδρέου· ὁ δὲ φί-
λιππος [illegible], παρ' οὐδενὸς οὐδὲν μαθών· ἀλλ' αὐτοῦ
τὸ μόνον εἰπόντος τοῦ χ(ριστο)ῦ πρὸς αὐτὸν, ἀκολούθει μοι·
εὐθέως ἠκολούθησε· καὶ οὐκ ἀπεχώρησεν, ἀλλὰ καὶ κή-
ρυξ ἑτέροις γίνεται· δραμὼν γὰρ ἐπὶ τὸν ναθα-
ναήλ· ὃν ἔγραψεν φησὶν μωϋσῆς καὶ οἱ προφῆται
εὑρήκαμεν· [illegible] δι' αὐτὸ τὴν σπουδὴν τοῦ
χ(ριστο)ῦ [illegible] αὐτοῦ· [illegible], καὶ δι' αὐτὸ μετὰ
[illegible] ἔχειν. καὶ [illegible] μετὰ
[illegible] καὶ [illegible] τὴν παρουσί-
αν αὐτοῦ· καὶ γὰρ τὸ εὑρήκαμεν, ζητούντων ἐστὶ πάν-
τοτε δὲ· καὶ [illegible] ὁ εὐαγγελιστὴς
[illegible] καὶ [illegible] τοῦ χ(ριστο)ῦ [illegible]
ὅτι [illegible] καὶ [illegible], τοῦτο γὰρ
[illegible] ζητεῖν [illegible]

193

ἐκείνης γὰρ οὔσης τῆς ἐπιστήμης κἀκεῖ. καὶ οὐκ ἐκεῖνο τί ἐκεῖθεν
ἀπὸ τοῦ μαθεῖν αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος· τοῦ δὲ ἀνδρὸς [illegible]
μημονεύει· καὶ διὰ τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐπιστήμην. καὶ διὰ τὸ
τοὺς ἀρχαίους τιμᾶν ἐθέλων· προκαταλαμβάνει τῆς ἐπιστήμης
τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ· ὅθεν καὶ διὰ τοῦτο ἐφθέγξατο
κούσας ὅτι ποιήσει ἡμᾶς ἀληθῶς ἀμείνους, οὐκ ἐκεῖνο περὶ
σεμνοπρεπείας παράδοξον ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ τῆς [illegible]
[illegible] οὐκ ἐνδεχόμενον. δηλονότι τοῦτο ἐστὶν
σημαίνων ὅτι ἀρετὰς ἠργάσατο, ἐν τοῖς ἱκανὸς ἦν
παρ' ἑαυτοῦ. [illegible] τοῦ [illegible]
ἀλλ' αὐταῖς [illegible]. καὶ τοῦτον μακαρίζουσα τοῦ
ἀδελφοῦ· τί λέγει; τὸ ἐπαινεῖν αὐτόν. εὐφη-
μεῖν τὸν Καισάριον, ὅς, ἐν μὲν [illegible] Χριστοῦ· [illegible]
σαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ περὶ τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν. καὶ
ὅτι περὶ τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ προσδοκῶν καὶ [illegible]
ὅθεν καὶ περιχαρὴς γέγονεν διὰ τὸ [illegible]
τὸ προσδοκώμενον. διὸ καὶ εὐφημεῖ. καὶ ἕτερος
μακαρίζουσι τὸν εὐαγγέλιον· οὐχ [illegible] δὲ [illegible]
[illegible]. ἀλλὰ [illegible] προσδεκτικὸν τὸ
Μεσσίαν· ὡς ἐν [illegible] Χριστῷ προσδοκωμένῳ. οὐδὲ γὰρ
[illegible] ἄλλους χρηματίζοντας· [illegible]
αὐτὸν [illegible] τὸν [illegible] καὶ [illegible].
καὶ διὰ τὸ θερμὸν αὐτοῦ καὶ ζηλωτικόν. ὁ περὶ [illegible]
χρῆ ὄντως αὐτὸς [illegible]. οὐκ ἐζή-
[illegible] οὐδὲ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τούτου [illegible] περὶ αὐτοῦ. ἀλλ' [illegible]
ζη[illegible] καὶ τὸν ἀδελφὸν [illegible]. οὕτω τὸ
[illegible]. ἀλλ' οἱ εὐαγγελισταὶ τοῦτο [illegible]
[illegible]. [illegible] μιμούμενοι· [illegible]
[illegible] οὐχ [illegible]. [illegible] προσφέρονται
[illegible]. [illegible] αὐτὸ καὶ [illegible]

[illegible]

ἐπεὶ δὲ τὸν μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας τὸν μὲν νομοθέ-
την ὁ φίλιππος παρ' ἐκείνων [illegible] μαρτυροῦντα ζητούμε-
νοι, ὡς τὸ κήρυγμα. καὶ γὰρ [illegible] ἀκριβῶς, καὶ
πάντα ἐπεπληρωμένος ὁ ναθαναὴλ γεγυμνα-
σμένος· ὡς καὶ ὁ χριστὸς ἐμαρτύρησεν αὐτῷ καὶ τὸ ἐγ-
έλεγξεν· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἰωσὴφ ἐκάλεσεν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦ πα-
τρὸς [illegible] παῖδα. ἐνόμιζε· λέγει δέ, ἐκ
ναζαρὲθ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι. διὰ τὸ ἀκοῦ-
σαι αὐτὸν ἐκ τῶν γραφῶν. ὅτι ἐκ βηθλεὲμ ἐ-
χρῆν τὸν χριστὸν· τὸ δὲ ἔρχου καὶ ἴδε, φησὶν ὁ φί-
λιππος. [illegible] οὐ [illegible] [illegible].
αὐτῶν ῥημάτων γεύσηται καὶ τῆς διδασκαλί-
ας τοῦ χριστοῦ [illegible] αὐτοῦ χριστοῦ καὶ θαυμά-
ζεται [illegible] ἀληθῶς ἰσραηλίτης. [illegible]
ἐπαινεῖ οὐ δὲ πρὸς χάριν. οὐδὲ πρὸς ἀπέχθειαν
ἐφθέγξατο· οὐ γὰρ [illegible] τούτους [illegible]
[illegible], ἀλλ' ὡς ἀδέκαστος κριτής· ὅθεν καὶ [illegible]
[illegible] περὶ αὐτοῦ γνώμην ἔχειν. ὅτι οὐκ ἔ-
στιν ἐκ ναζαρέθ. ταύτην [illegible] διὰ τὴν
[illegible] αὐτὸν ναζωραῖον οἱ προφῆ-
ται καλοῦσιν. [illegible] τῆς [illegible] προφητείας καὶ τῆς
[illegible]·
τὸ δὲ [illegible]
[illegible]. [illegible] αὐτὸν [illegible] καὶ
[illegible] ὅτι [illegible] τοῖς [illegible]
[illegible]· οὐδὲ [illegible] ἀλλὰ
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τί [illegible]· [illegible]
[illegible], τὸ [illegible]
[illegible] λόγος· τὸ [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] ὁ φίλιππος τὸν ναθαναὴλ [illegible]

ἀπὸ [illegible]

[illegible] παραγινόμενος. [illegible] γὰρ ὁ τοῦ
καιροῖς ἰδίοις [illegible] χρόνον. καὶ [illegible]
[illegible] ἀλλ' ὅτι [illegible] τοῦ καιροῦ τούτου [illegible]
[illegible] οὐχ ὅτι μὲν οὖν [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ οὐδὲ [illegible]
τὸν τῶν χρόνων [illegible] ἀλλ' οὐδὲ [illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible] γὰρ [illegible] αὐτοῖ [illegible]
[illegible] περὶ τοῦ [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτό φησιν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] οὐχ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Η

ΠΤΟΥΓΕΝ ΚΑΝΑΓΛ ΛΙΥ

καλοῦσιν ἐς τὸν γάμον γνώριμον ὄντα· οὐχ ὡς θαυματουργὸν δὲ
τοῦ· οὐδὲ ὡς μέγαν τινά, ἀλλ' ὡς ἁπλῶς καὶ συνή-
ριμον· ὅ δὴ καὶ τοῦτο αἰνιττόμενος ὁ εὐαγγελιστὴς ἔφησεν·
ἦν δὲ ἐκεῖ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· ὥσ-
περ ἐκείνην καὶ τοὺς ἀδελφούς, οὕτω καὶ τὸν Ἰησοῦν ἐ-
κάλεσαν· αὐτὸς οὐδὲν ὑπερφυὲς ἔλεγεν, ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὴν
ἀξίαν ἑώρα τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν
τὴν κηδεμονίαν· ὁ γὰρ μὴ ἀπαξιώσας γενέσθαι
δοῦλος, πολλῷ μᾶλλον οὐκ ἂν ἀπηξίωσεν ἐς
γάμον ἐλθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μεγά-
λα ἐνοήσατο περὶ αὐτοῦ καὶ ἤδη αὐτῷ οἷόν οὐκ εἶ-
χουσιν· πρὸ τοῦ μὲν ἐκείνου καὶ τὰ περὶ τὴν
συνήθη γινόμενα ἅπαντα· οὐδὲ γὰρ ποιῶν
ἐθαυματούργησεν· ἤ καὶ, ἐν, σημεῖον ἐποίη-
σεν· ἐπειδὴ ἐμέλλησεν αὐτῷ, πανταχοῦ ἀπελείφθη μὴ
ἀπολειφθῆναι αὐτοῦ· ἐπειδὴ τὰ δὲ καὶ διὰ τὸ ἀκούειν ἐμάν-
θανεν· ὅτι ὁ Ἰωάννης δι' αὐτὸν ἦλθεν· καὶ ὅτι αὐ-
τὸν ἐμαρτύρησεν· καὶ ὅτι μαθητὰς ἔσχεν·
διὰ τοῦτο λοιπὸν θαρροῦσα παρακαλεῖ· ἐκοῦ-
σα γὰρ ἐκεῖ μέγα κατορθῶσαι χάριν. καὶ ἑαυτὴν
λαμπροτέραν ποιῆσαι διὰ τοῦ υἱοῦ.

Τὸ δὲ τί ἐμοὶ καὶ σοί γύναι. ταῦτα ὡς ἐπιδεικτικὸς προ-
φάσεως ἔλεγεν· ὥστε μὴ ὕποπτον εἶναι τὸ γι-
νόμενον θαῦμα· καὶ γὰρ οὐ παρ' αὐτῆς μέρους πα-
ρακληθῆναι ἐχρῆν, ἀλλὰ παρ' αὐτῶν δεομένων·
καὶ γὰρ παρ' αὐτῶν ἐκεῖνο γινόμενον παράδη-
λον· καὶ διαφέρει τὸ πρᾶγμα. καὶ μεγά-
λα, τὰ γινόμενα· ὅταν δὲ οἱ χρήζοντες
αὐτοὶ δέωνται, ἀνύποπτον τὸ πρᾶγμα γίνεται· καὶ
καθαρὸς ὁ ἔπαινος· τὸ δὲ οὔπω ἥκει ἡ ὥ-
ρα μου ἔλεγεν· οὐ κατ' ἀνάγκην καὶ ὥραις ὑποκείμενος· ξα

παρὰ [illegible] ἀλλήλοις [illegible] εἴρηται. ὅπως [illegible]
τὸ ἄλλο πρότερον· οὐχ αὐτὸ δὲ [illegible] ὕστερον [illegible]. ἀλλὰ
εἶναι καὶ ἄλλον· τοιοῦτον γὰρ τοῦ χρόνου τὸ θαυμαστόν.
[illegible] τὸ νῦν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]. [illegible] οὕτω τὸ ἄλλο
εἶναι [illegible]. τοῦ δὲ [illegible]
τοῦ δὲ [illegible]. τὸ μὲν χρόνος [illegible] τὸ
[illegible] τοῦ χρόνου
προάγοντος. [illegible]
ὅτι πρότερον ἀεὶ [illegible] ὕστερον [illegible]
δὲ [illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ἐγὼ δὲ [illegible]
[illegible] οὐδὲ αὐτὸ [illegible] ἀλλ' ὅτι
[illegible] καὶ πρὸ
τοῦ [illegible] οὐδὲν [illegible]
πρόσθεν [illegible] ἢ τὸ δ' αὐτὸ ἢ ὕστερον
πρότερον [illegible]. οὐ [illegible] ἰσχυρίζε
σθαι [illegible]
[illegible] αὐτοῦ. οὐδὲ γὰρ πολλοὶ πρόσθ
[illegible] τῶν [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]
τε· ἀλλ' ἕτερον [illegible] τὸ θαυμαστόν [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] καὶ οὐ
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] εἰ καὶ [illegible]
αὐτόν. ὅτι [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ καὶ τὸ
[illegible]

[illegible]ότερον· [illegible] ἡμᾶς· [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]· ἀλλ' αὐτοῖς διαλεγόμενος συνεχῶς [illegible] καὶ τοῦτο [illegible]
ἵνα αὐτοὺς μάρτυρας ἔχῃ τοὺς [illegible] μου· διὰ [illegible]
[illegible]· ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο [illegible]
[illegible]· καὶ γὰρ οἱ [illegible] αὐτ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ·
[illegible] ὁ ἀρχιερ-
[illegible] τὸν νυμφίον [illegible] καὶ οὕτω [illegible]
[illegible]· οὕτω γὰρ ἂν καὶ τὸ θαυμαστ[illegible]
[illegible] τοῦτο· [illegible]
[illegible]
[illegible]· οὐδὲ γὰρ οἱ [illegible]
[illegible] ταῦτα [illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible]
[illegible]· αὐτοὶ μὲν γὰρ [illegible] διὰ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο οὐδὲ [illegible]
[illegible] παραχρῆμα· οὐδὲ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ὅθεν [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο αὐτ[illegible]
[illegible]
[illegible] τὸ [illegible]· ὅπερ [illegible]

[illegible]

[illegible] τοῦ Ἀβραάμ· [illegible]

[illegible] ὁ διδάσκαλος τοῦ [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] αὐτὸν [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ [illegible]

[illegible] καὶ ταῦτα τοιούτοις ὅμοια· ὡς ὁ διδάσκαλος τοῦ [illegible]

[illegible] μαρτυρούμενος [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] μαρτυρία [illegible]

[illegible]

προσέδραμον αὐτῷ· ἀλλ' ἐπιλήσμονος ὁ πονηρὸς τῆς
ἀγνοίας ἂν εἴρχθαι πρὸ τοῦ ἔφθασε· ὁ τοῦ χριστιανοῦ
σημείων προσέχον δηλονότι, ἵνα φανερωθῇ αὐ-
τοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα· καὶ γὰρ
ὁ τοιοῦτος μετ' αὐτοῦ πλατύνει ὀρθῶς· καὶ πολιτεύεται
ὀρθὴν κατορθοῖ. διὰ τοῦτο φανερὸν ὅτι μετὰ ταῦτα
ἐξελθεῖν ἐθέλοντος φησὶν Ἰουδαίων γνώμης τὸν ζῆλον. ἔδει
κινοῦσιν ὅτι ἐν μέσῃ ταῖς ἑορταῖς, ἔφησεν αὐτὸς ἀνῆλ-
θεν μόνοις αὐτοῖς· προσαχθέντα τὰ λέγματα·
καὶ τὴν αἰτίαν τῶν θαυμάτων ἀφῆκεν· μετὰ δὲ τὸν
θεῖναι τὰς ἑορτάς. ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἦρχετο· ἐπεὶ
δὴ καὶ ἐν τῷ θαυμασμῷ οἱ συνήρχοντο· τοὺς δὲ ἐσομένους
χλευάζοντας ἀεὶ καταπληττομένους τοῦ· οὐκ ἔστι δὲ
κινούμενος· οὐδὲ φιλοτιμούμενος· ἀλλ' ἀπὸ κοινοῦ
τὴν παρ' ἑαυτοῦ παρέχων ὠφέλειαν σπουδάζων.
ὃ δὲ καὶ λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς ἐνταῦθα περὶ τοῦ χριστοῦ ὅτι ἐ-
βάπτιζεν. οὐχ ὡς αὐτοῦ βαπτίζοντος τοῦτό φησιν,
ἀλλ' αὐτῶν μαθητῶν ἔργον. ἡ γοῦν διδασκαλίαν ἀφῆ-
κεν· καὶ γὰρ προϊὼν φησὶν, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἐβάπτιζεν,
ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ὅθεν δῆλον ὅτι καὶ ἐνταῦθα
τοῦτό φησιν, ὅτι αὐτοὶ ἐβάπτιζον μόνοι·
ζ (?) Τίνος δὲ ἕνεκεν αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν; προλαβὼν
ὁ Ἰωάννης ἔλεγεν· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ·
πνεῦμα δὲ οὔπω ἐδέδοτο. εἰκότως δὲ οὗτοι οἱ μα-
θηταὶ· νομιζόμενοι πολλοὺς προσάγειν τινὰς τῇ
ιαʹ (?) ἀκριβεῖ διδασκαλίᾳ· καὶ τί δήποτε τῶν μαθη- + (?)
τῶν τοῦ Χριστοῦ βαπτιζόντων, οὐκ ἐπαύσαντο οἱ Ἰωάννου
τοῦτο ποιοῦντες, ἀλλ' ἐμμένων καὶ αὐτὸς ἐβάπτιζε,
καὶ γάρ φησιν ὁ εὐαγγελιστής· ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βα-
πτίζων ἐν Αἰνὼν καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ μέχρι τῆς
εἰς τὸ δεσμωτήριον εἰσαγωγῆς, τοῦτο ἐποίει. τὸ γὰρ

ὁ πιστεύων μὲν εἰς ἐμὲ οὐ κολάζεται, διὰ τὸ πι-
στεῦσαι ἅπαξ· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται.
πῶς; ὅτι αὐτὸ τὸ ἀπιστῆσαι, κόλασίς ἐστι· τὸ γὰρ
ἐκτὸς εἶναι τοῦ φωτός, καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο μεγίστην
ἔχει τιμωρίαν· ἢ τὸ μέλλον προαναφωνεῖ· κα-
θάπερ γὰρ ὁ φονεύσας, κἂν μὴ τῇ ψήφῳ τοῦ
κρίνοντος καταδικασθῇ, τῇ τοῦ πράγματος
καταδεδίκασται φύσει· οὕτω καὶ ὁ ἄπιστος·
καὶ ὁ ἀδάμ ἐκεῖ, κἂν μὴ παρ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου ἀ-
ποθάνῃ. καὶ τοιγαροῦν, ἀλλ' αὐτὸς καὶ ὡς φανερὸς
καὶ τῇ τοῦ πράγματος φύσει τεθνηκὼς ἦν·
ἀποστερηθεὶς δὲ αὐτοῦ καὶ ἀπολογίας πάσης διὰ
τοῦ ἀπιστῆσαι. ὅτι ἐλήλυθε τὸ φῶς εἰς τὸν κόσμον, καὶ
ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς·
τί γὰρ ἄν, ἐπεὶ ἐν σκότει ἦσαν μένοντες ἀ-
πὸ τοῦ σκότους τῷ φωτὶ προσελθεῖν· ἵνα δὲ
μή τις εἴπῃ, ὅτι οὐδεὶς ἄν, τὸ σκότος προτιμή-
σειεν τοῦ φωτός, τίθησι καὶ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ
τοῦ ἐπαινουμένου λόγου. ἦν γὰρ αὐτῶν φησὶ πονη-
ρὰ τὰ ἔργα καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπειδὴ γὰρ ὁ
Χριστιανισμὸς μετ' ἀκριβῶν δογμάτων ὀρθότη-
τος, καὶ πολιτείας ὑγιαινούσης ἀπαιτεῖ· αὐ-
τοὶ δεδοικότες μὴ ἐγκαλεῖσθαι τῆς ἁ-
μαρτίας ὡς πορνεύοντες, διὰ τοῦτο οὐκ ἠθέλησαν
οἱ τὰ φαῦλα πράσσοντες, μεταθέσθαι πρὸς
τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ τοῖς νόμοις ὑ-
ποβάλλειν ἑαυτοὺς ἐν τοῖς ἐμοῖς
ὀνομάσαι, Χριστὸς δὲ κε-
ας. τὸ φῶς ... αὐτοῖς πάσης ἀπολογί-
ας τοῦτο ... ὅτι οὐκ αὐτοὶ
τὸ φῶς ἐζήτησαν, ἀλλ' αὐτὸ
τὸ φῶς ἐλήλυθε πρὸς αὐτούς. καὶ οὐδὲ οὕτως

[illegible] καὶ ὑπερτιθέμενον. τὰ αὐτὰ [illegible]
μόνον· οὕτω τοῦτο δὲ ἐκείνου μόνον [illegible] παραλύει ζῆν τὸν
κατάστασιν· ἀλλ' ἐκεῖνοι τὸ γὰρ αὐτοῦ περιβαλλόμενοι
σθαι λογισμόν· φαίνεσθαι γὰρ φιλεῖν ἐρχόμενος πρόσωπον·
θέλων μὲν τέως καταστεῖλαι καὶ σβέσαι [illegible] αὐτῶν·
καὶ δεῖξαι ὅτι οὐχ ἕτερος· ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ πεμφθεὶς οὗτος
αὐτοῖς [illegible], [illegible] τοὺς αὐτοῦ·
οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲ ἐν
[illegible] τὸ δὲ αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε καὶ
[illegible]. ὅτι ἐγὼ ὁ χριστὸς [illegible] φησὶν [illegible]
μαρτυρίας· καὶ ἀληθῆ ταύτην [illegible].
[illegible] ὅτι διὰ ταύτην [illegible]· οὐκ εἰμὶ ἐγώ,
ἀλλ' [illegible] ἔμπροσθεν χριστοῦ. καὶ γὰρ
ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστί. τοῦτ' ἔστιν ὁ λαὸς [illegible]
[illegible] τοῦ νυμφίου χριστοῦ, ὁ δὲ φίλος
[illegible] τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς χαρᾷ χαίρει διὰ
τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. τὴν νύμφην
[illegible] αὐτόν· οὕτω γὰρ [illegible] διὰ
[illegible] τοῦ θεοῦ καὶ τὸ [illegible]
[illegible], οὐχ [illegible]. ἀλλὰ [illegible] ὅτι
[illegible]· καὶ ὅτι αὐτὸν μόνον [illegible]
χριστὸν καὶ [illegible] παραδόντα τὴν νύμφην·
καὶ γὰρ [illegible] φησὶν [illegible] ἔργον, ὁ [illegible]
[illegible] χριστὸν [illegible]
[illegible] τί [illegible]
[illegible]. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων
ἐστίν· [illegible] αὐτοῦ
ὑπεροχήν. καὶ ὅτι οὐδὲν [illegible], ἀλλὰ
[illegible] αὐτὸς ἑαυτοῦ· ταῦτα δὲ περὶ τοῦ χριστοῦ
[illegible],
[illegible] οὐχ ὅτι δὲ [illegible]

ἢ [illegible] οὕτως [illegible] πρὸς [illegible] φθονεῖν [illegible] τοῦ

Ἰωάννου, διὰ τοῦ [illegible], ὅτι τε [illegible] ἐκεῖνον

τὰ καθαρίζειν· τί γὰρ φησὶν ἐπειδὴ [illegible]

[illegible] ὁ μὲν τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· μὴ ἡ [illegible]

ζῆλον [illegible] καὶ φιλονεικότεροι γένωνται· [illegible]

μυριάκις [illegible] τὸν Χριστὸν παρα-

χωροῦντα. οὐκ ἔπεισεν αὐτοὺς αὐτοῦ προσδραμεῖν· [illegible]

καὶ μὴ τοῦτο ποιῇ· πολλῷ μᾶλλον φιλονεικότεροι

ἂν ἐγένοντο. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Χριστὸς τότε [illegible]

[illegible] ὅτε [illegible] ὁ Ἰωάννης ἐβάπτι-

ζεν. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦτο συγχωρηθῆναι [illegible]

[illegible] Ἰωάννου ταχέως [illegible] αὐτοῦ γενέσθαι, [illegible]

[illegible] τοῦ [illegible] διαφθεῖραι. ἐπὶ τὸν Χριστὸν

μεταστῆναι. καὶ μὴ [illegible] ἀμφοτέρων αὐτοῖς

σχίζεσθαι γνώμας· ἦν δὲ [illegible] ζητοῦσι τινὲς

[illegible] τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καθαρισμὸν, τοῦ Ἰω-

άννου, εὑρίσκοντες ὅτι οὐδέν· ἐπειδὴ γὰρ ὅμοιος

[illegible] Χριστοῦ [illegible] καὶ αὐτ..

[illegible] ἀμφοτέροις καὶ τὸ καθαρίζειν, τὸ τοῦ Χριστοῦ [illegible]

[illegible] τῶν καθαριζομένων· [illegible]

γενομένης ζητήσεως ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου

πρός τινα Ἰουδαῖον περὶ καθαρισμοῦ·

Τὴν ζήτησιν [illegible] αὐτῶν [illegible] πρὸς [illegible]

τοῦ Χριστοῦ μαθητάς. [illegible] Χριστόν. [illegible]

αὐτοῖς καθαρισμὸς, [illegible] τῶν τοῦ Χριστοῦ μα-

θητῶν [illegible] τοῦτο γὰρ [illegible] Ἰουδαῖον

[illegible] ὅτι γὰρ τοῦτο ἐστὶ, [illegible] καὶ

[illegible] πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ λέγουσι ῥαβ-

βί. καὶ [illegible] καὶ [illegible] τοῦτο [illegible]

[illegible] μαθηταῖς· [illegible] Χριστὸς καθαρίζει· [illegible]

μαρτυρήσας. [illegible] οὐ καθαρίζεις· [illegible]

ἐλυπεῖτο ἐπ' αὐτοῖς. καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ μὴ ἐπισπάσωνται·
οὐκ ἐζήτει μὲν δόξαν αὐτόν. ἀλλ' ἐκείνων· δῆλον ὅτι οὐ
διὰ τὸ αὐτοῦ ἀποκτεῖναι· ἤμελλε γὰρ μένειν ὁ σκότος.
θάνατον ἤμελλε πρόσκαιρον. τὸ οὖν ἀποθανεῖν ζωήν,
ἀλλ' ὅτι ἐπαγγέλλεται ὅτι δὴ ἡμεῖς ἐκείνην ἐπιμελούμενοι, τοῦτο
τέθεικεν· διὰ τοῦτο τῶν αὐτοῦ τῶν ῥημάτων τῶν θεῶν
προφητῶν Χριστόν. οὐκ αὐτοῦ ἀδελφὸν μόνον, ἀλλ' αὐτὸς καὶ πάντας.
καὶ γὰρ καθολικὴν ἐποιήσατο τὴν παραίνεσιν·
αὐτὸς μὲν ὁ Χριστὸς οὐκ ἐδυνάσθη ζητεῖν· οἱ δὲ ἀπ' ἄλλων
ἐπιχορηγούμενοι δεχθῆναι τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύειν
μόνον. τοῦτο ἀποκτείναντος· αὐτὸς δὲ ἀπὸ χάριτος οὐδὲν
ἐσχάτην, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸν ἐπὶ τὴν νεκρίαν. καὶ
παραμυθούμενος τὸν φθόνον. δυνατὸς μὲν γὰρ
ἦν, καὶ ἐπιτίθεσθαι τοῖς ἐχθροῖς. ἀλλ' οὐκ ἐβούλετο, συνεχῶς
τοῦτο ποιεῖν, ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἐσβέσθαι τὴν παροικίαν
τὴν οἰκονομίαν· ὅταν ἔργον αὐτοῦ ποιοῦμεν. — πρὸς τὸ ἐν οἷς σαμαρεῖται συνέστησαν:
μονήκειν τῶν σαμαρειτῶν ὁ λόγιος φησιν ὁ εὐαγγελιστής.
τὸ δὲ διδάσκειν αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῶν σαμαρειτῶν· τοῦτο
δὲ ἐγένετο, ὅτι ἀφωνοῦντες ἐκεῖνοι πλανᾶν ἰουδαῖοι ὡς αὐτοὺς
μαγείαν· ὅταν γὰρ αὐτὸν ἀποκτείνωμεν. τὸ τελευταῖον
ἔθνος ἐκείνων ἐκλήθησαν· αἴτιον δὲ ἐστιν. καὶ τοῦ
θεμοὶ σαμαρεῖται συνέβησαν· καὶ γὰρ ὁ τόπος οὗτος
ἄνωθεν, σαμάρεια καλεῖται· πρόσθεν ὁ ὢν τὴν προ-
σηγορίαν ἔχουσιν· σόμορ τὸ ὄρος ἐπεκλήθη ἀπὸ τοῦ
κτησαμένου, καθάπερ καὶ ἡσαΐας φησίν. καὶ κεφαλὴ σομόρων, ἐφραΐμ· ἀλλ' οἱ κοινωνοῦντες, οὐ σαμαρεῖται, ἀλλ' ἰσραηλῖται ἐλέγοντο· χρόνου δὲ
προϊόντος, προσέκρουσαν τῷ θεῷ, καὶ καθ' ἃς
τοῦ φακεὲ, ἀναβὰς θεγλαθφαλασὰρ, πολλὰ
τῶν ἐθνῶν ἀνεῖλε. καὶ ἐπέθετο τῷ ἠλά· καὶ ἀναβὰς
τὸν ὡσηὲ τὴν κατὰ ἀρχὴν ὑπέκλεισεν· ἐν τούτων

διὰ ταῦτα τὴν ἑαυτοῦ ἐπεκτείνων κατηγορίαν· ἀλλ' ἵνα πρὸς
τὴν πίστιν διδάσκαλος [illegible] ἀπαγγελίας τῶν ἑαυτοῦ. ἐπεὶ
μὲν καὶ τὸ ἐκ τῆς γῆς. καὶ μὴ [illegible] αὐτοὺς ταῦτα λογίζεσθαι·
διὰ τοῦ ἐκ τῆς γῆς. ἀκούειν καὶ ἑωρακέναι ἃ μαρτυρεῖ·
δηλῶν μόνον αὐτὸν πάντα ἀληθῶς εἰρηκέναι. καὶ ὅτι οὐδὲν
τῶν παρ' αὐτοῦ ψευδές. καὶ ὅτι [illegible] δεόμεθα ἀκοῦσαι τῶν
παρ' ἐκείνου· ἄνωθεν γὰρ ἔρχεται. τὰ δὲ ἐκεῖθεν ἀπαγγέλ-
λων, ἄλλος οὐδεὶς αὐτὸς ὅσα ἴδεν σαφῶς· ὅτι δὲ καὶ τὴν μαρ-
τυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει· ἀντὶ τοῦ ὀλίγοι εἴρη-
ται· καὶ γὰρ καὶ μαθηταὶ εἶχον. καὶ ἄλλοι προσεῖχον
τοῖς λεγομένοις. ὅμως δὲ καὶ τῶν ἰδίων καθάψασθαι
μαθητῶν. ὡς οὐ σφόδρα μελλόντων αὐτῷ πιστεύειν·
ὁ γὰρ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν φησίν, ἐσφρά-
γισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν· [illegible]
[illegible] φησίν, οὐκ αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρὸς [illegible]·
καὶ ψεύδους καταγινώσκει τοῦ πέμψαντος αὐτόν.
τὸ δὲ ἐσφράγισεν, ἐνταῦθα ἔδειξεν εἶναι· ὃν γὰρ
ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ. διὰ τοῦ-
το, ὀφείλει πιστεύεσθαι· τί δὲ εἶπεν. οὐ γὰρ ἐκ
μέτρου δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα· πνεῦμα ἐνταῦθα, τὴν
ἐνέργειαν λέγει· [illegible] ἀφήλικοι (?), μέρος τῆς
τοῦ πνεύματος ἐνεργείας δεχόμενοι, αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως.
ἀλλ' ὅλην ἔχει καὶ ὅλον ἐκπληροῖ πᾶσαν τὴν ἐνέρ-
γειαν· ἵνα δὲ [illegible] ὅτι ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν· καὶ πάν-
τα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ὥσπερ [illegible]
[illegible] τιμὴν [illegible]· ὁ θεὸς καὶ [illegible]
[illegible] τὸν λόγον. ἐν τῷ [illegible]
[illegible] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. τοῦτο δὲ [illegible]
δὲ καὶ [illegible] λέγων· ὁ πιστεύων
εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον [illegible]
[illegible] μαρτυρῆσαι· τὸν δὲ [illegible] αὐτοῦ.

[illegible]

ἐπὶ θεῷ γνώσεως παραμυθίαν· ἢ γενομένης ἀσεβείας, καὶ
φόρου ἐπιτεθέντος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. ἀλλ' οὗτος τὸ μὲν
πρὸ τοῦ ἤδη ἔθεν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἐπιτιθεμένων χρηστῶν,
καὶ προφητῶν τοῦ θεοῦ ὅσων κατέφυγεν συμμα-
χίαν· ἐγγίσαντος τοῦ Ἀσσυρίου· καὶ ἐπιστρατεύσαντος καὶ
ἀπειλοῦντος αὐτοῖς. οὐκ ἔτι τὸ ἔθνος δὲ καὶ μὲν ἦν ἀφί-
κοντο. διὰ τὴν τῆς συνοικίας φθορὰς ὑποψίαν· ἀλλὰ
... τούτων μὲν ἡ συνοικία μὲν πάντα λέγεται καὶ μά-
λιστα. ἐπεὶ δὲ τὸν δεσπότην διαφθορὰν ποιῶν
γενομένων, κατὰ τὸ ἐκεῖνο ἐπιτελέσαι μαρτύριον· ὡς ἔτι τοῦ
ἀποστροφὴν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἡμέραν τὰ μονογενῆ
ἐχόντων πάντων. τούτου δὲ γενομένου. καὶ
μένος ὁ θεὸς ἐδέξατο τὴν αὐτοῦ δέησιν. καὶ ὡς οὐδὲ
ἀσθενήσας ἐξεδέξατο ἰουδαίοις, ἀλλ' οὐδὲ αὐ-
ταρτίας, ἐπεφοίτησεν τοῖς καιροῖς·
ὅτι τινα ἐπιμαρτυροῦντο τὸ ἔθνος αὐτῶν·
Οὐκ ἐπηγγείλατο οὖν ταῦτα τοῦ κυρίου. καὶ περὶ τῆς ἐ-
ρεύντης. τοῖς παρακαλοῦσιν αὐτοῖς τὸν τοῦ
θεοῦ νόμον· ἀλλ' ὁ μὲν Μωϋσῆς οὕτως ἐξαγαγὼν
... αὐτοὺς ἐκ τῆς ... ἀλλ' ἐξ ἰδίων
χρόνου δεδομένου, τὸν μὲν ἠδίκησεν
ἐκδεδωκότων, ἐδόκουν δέχεσθαι καὶ τὸ παράγγελμα
τῶν ἐπιτεταγμένων, ἐκπεμφθέντες οἱ ἰουδαῖ-
οι καὶ τὸν ζῆλον τῶν προφητῶν αὐτοῖς εἶχεν. ὅτι
πρὸς ἀλλοφύλους καὶ πολεμίους. καὶ αὐτοῦ τοῦ
ῥοῦ συμμαχίᾳ αὐτοῦ ἐδίδαξεν. καὶ οὐ μικρὰ
ἐπιτεῦξεν καί. πρὸς αὐτοῦ καὶ φιλονεικίαν οὐδὲ
γὰρ τοῖς γράμμασιν ... ἀλλὰ
τὰ Μωϋσέως ... τῶν προφητῶν
οὐδὲ ... ἐπιμελῶς μὲν
τοῖς ... τὴν ἰουδαί-

[illegible] καὶ φησὶ πρὸς αὐτήν· ἢ διὰ τὴν διαφορὰν

τῆ· καὶ φησὶ [illegible] καὶ γὰρ [illegible]

τοῦ θεοῦ καὶ τὰ ζῷα· καὶ γὰρ [illegible]

σαι ὅ τι [illegible] ὑπακούσεσθαι καὶ προσάγειν αὐτῷ·

[illegible] καὶ [illegible] προφαίνεται ἀποκρίνεσθαι [illegible]

[illegible] καὶ τὰ ζῷα· [illegible]

[illegible] ὑπομονὰς ἀπέδειξεν·

[illegible] αὐτοῦ [illegible] ἀπομνήμονα· καὶ ἄλλο[illegible]

[illegible] ἄλλο δὲ [illegible]

[illegible] τὸ ὕδωρ τὸ ζέον [illegible] προ[illegible] δὲ

πρὸ τὸ γλυκὺ [illegible] τοῦ [illegible]

[illegible] καὶ ὅτι αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐπὶ [illegible]

σιν καὶ τὰ ζῷα· ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· ὅτι οὐ δυνα[illegible]

[illegible] τούτου [illegible]

τοῦ γλυκέος [illegible] οὐ

[illegible] αὐτὸς [illegible]

[illegible] καὶ ὑγρόν· [illegible]

[illegible] τοῦ [illegible] γλυκέος, αὐτὸς

[illegible] αὐτή· [illegible]

[illegible]·

[illegible] τοῦτο [illegible] ἐκ τούτου [illegible]

γὰρ φησὶ τοῦ ὕδατος [illegible]

[illegible] τοῦ ὕδατος [illegible] αὐτῶν οὐ

[illegible]· ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστι·

[illegible] τὸ γλυκὺ ὅτι [illegible] τὸ

[illegible] τὸ ὕδωρ [illegible]

[illegible] τούτου [illegible]

[illegible] καὶ γὰρ τὸ ὕδωρ φησὶ

[illegible] αὐτῷ· [illegible] αὐτοῦ [illegible] ὕδα

[illegible]·

τοῦτο δὲ [illegible] τοῦ [illegible] αὐτοῦ [illegible] τὴν

[illegible]· τὴν [illegible]

205

ὁδοιπορίας ἐστί· οὐ τὸ εἶναι ὁδοιπόρον μόνον, ἀλλὰ καὶ
τὸ ἄτυφον ἐπιτηδεύειν δείκνυται, εἰ τοσοῦτον μόνον αὐτὸ
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κατ[illegible] ἐκάθισε· μανθάνομεν δὲ
καὶ τὸ περὶ τὰς τροφὰς ἀκριβὲς ἡμῖν [illegible], εἰ τοῦ
περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀγοράσαι ἄρτους
ὅπως καὶ ἡμεῖς παιδευθείημεν, κρατεῖν γαστρὸς
καὶ τροφῆς διαφόρων [illegible], καὶ τὸ
περιττοῦ [illegible] ταύτης [illegible] μαλακότητος [illegible]
Χρὴ δὲ τοῦτο σκοπῆσαι· ὅτι ἐν μέσῳ καιρῷ [illegible]
[illegible] ποιοῦνται, ὅτι τὰς τροφὰς ἠγόραζον· καὶ
[illegible] ἅμα συχνοῦ [illegible] ὅτι τὸ πρόσωπον
[illegible] πόλιν Σαμαρειτῶν [illegible] Σαμαρείτας
διαβάλλει, διὰ τοῦτο ὁ εὐαγγελιστὴς ἐπεσημήνατο· ὅτι αὐτὸ
[illegible] τοῦτο [illegible]· διὰ τὸν κόπον [illegible]
οὐ μὴν διὰ τὸ [illegible]· καὶ περὶ τὴν
[illegible], ὅτι διὰ τὸ [illegible] ὕδωρ [illegible]
[illegible] δὲ ὁ γυναικὸς οὐκ [illegible]
[illegible]. οὕτω [illegible] ἐπὶ δὴ καὶ
[illegible]· διὸ καὶ [illegible] Σαμαρείτης [illegible]
διαλέγεται· αὐτὴ γὰρ ὕδωρ διὰ τὸ [illegible]
[illegible] αὐτὸν Ἰουδαῖον [illegible] καὶ πρὸς
αὐτόν· [illegible] Ἰουδαῖος ὢν καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] Χρὴ δὲ
[illegible]· [illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible] ὅτι Σαμαρεῖται Ἰουδαίοις [illegible]
[illegible]· ἀλλ' Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις [illegible]
[illegible]. οὐδὲ [illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible], τοῦ [illegible]

καὶ γὰρ ἐλεῆσαι φησὶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπηλλάχθαι·
καὶ ὑψηλὸν μέγα· ὅτι ἐν ἑτέροις μόνοις ἐστὶν ὅπο-
τε ἐπιτυχεῖν προσῆκεν· ἡ δὲ πᾶσα ὑπὲρ τε-
ρον τι δικαιοσύνη λεγόμενον· ἦν γὰρ μὲν ὑπὲρ τοὺς ἀν-
θρώπους διὰ τὸ δεῖν τὴν προσοῦσαν μέριμναν πᾶσαν· ὑπὲρ
λογισμὸν ὄντων ἐστὶ τοιούτων· διὸ καὶ ὁ Χριστὸς τοῦτο μη-
νύσας ζητήματα. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ περὶ [illegible]·
τῶν μόνων δόγματα αὐτὴν ἀποκαλύπτειν· ὅπερ οὐ
δὲ [illegible]· οὐδὲ μανθάνειν ἔστιν ἀόριστον· φη-
σὶν γάρ· πιστεύσομεν νοῆσαι ὅτι ἔρχεται [illegible]
τας ζωήν· αὐτὴν ἔμενεν γὰρ [illegible]· [illegible]
[illegible] τοῖς αὐτὴν τῶν Ἰουδαίων· αὐτὸς δὲ
ο ὑπὲρ ταύτην ἀποκαλύπτεσθαι τὴν ἐργασίαν· ἀμφο-
τέρων δὲ [illegible] τῶν προσδεχομένων [illegible] δια-
[illegible] αὐτὴν τὴν τύχην. δηλῶν ὅτι οὔτε Ἰου-
δαῖοι, οὔτε αὐτοὶ οἱ ἔχοντες [illegible] προφέρειν [illegible]
σθαι· πλὴν καὶ οὕτως τοὺς Ἰουδαίους [illegible]
ρον [illegible] ἐστιν ἢ [illegible]· [illegible] προσῆκε [illegible]
οὐκ [illegible] τοὺς ζῶν· [illegible]
[illegible]· προσθεῖναι· ὅτι τὸ πλέον καὶ
μέρει καὶ τῶν ἐν [illegible]· οὕτω γοῦν καὶ περὶ
[illegible] ἀπήγγειλαν· ὅτι ὁ τοῦτο [illegible]
[illegible] οὐδὲ γράφεται περὶ αὐτοῦ κατὰ
τοῦτο τὸν [illegible] ἁρπαζόμενον· διὸ καὶ
[illegible] καὶ δαίμονα [illegible] κἂν αὐ-
τόν· Ἰουδαῖοι δὲ οὕτως [illegible] ἀπηγγελμένοι
τὴν [illegible]· καὶ τὴν [illegible]
αὐτὸν [illegible]· ἢ καὶ [illegible]· οὐχ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] οἱ Ἰουδαῖοι ἑαυτὸν [illegible]·
πρὸς γὰρ τὴν [illegible] γνῶναι καὶ διαφε[illegible]
[illegible] προφήτην· οἱ Ἰουδαῖοι· διὰ καὶ τὸ [illegible]

τοιούτων δὲ χρησαμένης αὐτοῖς διανοίας·

Ὅμως, ὥσπερ [illegible] τοῦ [illegible] καὶ
σα καὶ ἀμφότερα, ἐντεθεῖσα [illegible] καὶ [illegible]
καὶ δέομαι τοῦτο [illegible]· ἐπεὶ [illegible] γὰρ καὶ
τοιούτων ἀκούειν [illegible]· [illegible] μυρίων
γενέσθαι· αὐτὴ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον
τὴν [illegible]· ὕστερον δὲ, οὐδὲ μετὰ [illegible]
ἀλλ' [illegible] φανερῶς τὸ [illegible]
ἐπὶ τὴν [illegible] εὐθέως ἐπῆλθε· [illegible] τὸν λόγον
τε αὐτοῦ τοῦ [illegible]· προθυμηθεὶς
δὲ περὶ χώρας [illegible] μὴ
[illegible]· τούτου γὰρ [illegible] καὶ
γινομένου· οὐκ ἔτι δέομαι ταύτης τῆς [illegible]·

Ἡ [illegible] δὲ αὐτὴ [illegible]
διὰ τὸ [illegible] αὐτὴν τοῦ [illegible] τὸν ἀνδρα [illegible]·
δὲ [illegible], ὅτι [illegible] δὲ καὶ [illegible]
τὸν, [illegible]· ἐπεὶ [illegible]
ἅμα δὲ καὶ [illegible] τὸ τοῦ πράγματος [illegible]
[illegible] τὸν ἄνδρα οὐκ [illegible]· αὐτὸς δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὴν [illegible] τὴν
ἑαυτοῦ, ἀμφοτέρων [illegible]· τοῦ
[illegible] καὶ τὸν [illegible]
[illegible] οὐκ [illegible] δὲ ἐπεὶ
ἀλλ' [illegible]· οὐδὲ [illegible],
[illegible]· καὶ προσέκειτο [illegible]
[illegible] θεωρεῖ ὅτι [illegible]
[illegible]· τὸ δὲ θεωρεῖ· αὐτὸ
[illegible] ὅθεν καὶ περὶ [illegible]
περὶ [illegible]· οὐδὲ
ἀλλ' ἔτι· [illegible]· οὐδὲ περὶ χρημάτων·
[illegible] τοῦτο
[illegible] τοῦ περὶ τὸν [illegible]·

αὐτός ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. ἔλεγον οὖν
(χο) αὐτῷ· πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί. διατί
οἱ γείτονες αὐτοῦ· καὶ οἱ λοιποὶ ἀμφέβαλλον περὶ
αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτὸς ὁ προσαιτῶν. διὰ τὸ παρά-
δοξον τοῦ γενομένου θαύματος. ἀποτυφλοῦνται καὶ
τοιγε τοσοῦτον οἰκονομηθέντων. ὥστε μὴ ἀπιστῆ-
σαι πάντα. οὐχ ἁπλῶς δὲ ἐποίησαν καὶ μεταγαγόντες ἀγγελί-
ας ὅτι προσαιτῶν. ἀλλ' ἵνα δείξῃ ἡ τῆς ἀφάτου
ἡμῶν τοῦ χριστοῦ φιλανθρωπίας. τοὺς καὶ τε... τοὺς προσαι-
τοῦντας μετὰ πολλῆς τῆς εὐνοίας θεραπεύειν.
ἐκεῖνος δὲ μὴ αἰσχυνόμενος τὴν προτέραν πτώχει-
αν. μηδὲ φοβούμενος τὸν θυμὸν τοῦ δήμου ἔλεγεν
ὅτι ἐγώ εἰμι. τοῦτο δὲ ἐποίει τὸν εὐεργέτην ἀνακηρύ-
μ ιεε' ττων. ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος
λεγόμενος ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου
τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ εἶπέν μοι. ὕπαγε νίψαι εἰς
τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλωάμ. ἀπελθὼν δὲ
καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ
ἐστιν ἐκεῖνος. λέγει οὐκ οἶδα. ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς
φαρισαίους τόν ποτε τυφλόν. ἦν δὲ σάββατον ὅτε
τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ ἰς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλ-
(χο) μούς. ἀφορμὴν δὲ αὐτοῖς καλεῖ. ἐπειδὴ οὐδὲν μέμ-
πτεσθαι ἠδύναντο περὶ αὐτοῦ. ὁ τυφλὸς δὲ λίαν σαφῶς μετὰ ἀλη-
θείας εἶπεν. ὅτι μὲν γὰρ ἐπέχρισεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ. διὰ τῆς αἰσθήσεως ἔμαθεν καὶ τῆς ἁφῆς.
ὅτι δὲ πτύσματι τὸν πηλὸν ἐποίησεν. οὐκ εἶδεν. τὸ ὄνο-
μα δὲ καὶ διὰ τῆς ἀκοῆς ἤκουσεν. ἐμαρτύρησεν λέγων.
ὅτι εἶπέν μοι ὕπαγε νίψαι καὶ τὰ ἑξῆς. τὸ ὄνομα δὲ
αὐτοῦ ἐπέγνω τὴν φωνήν. ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς μαθη-
τὰς διαλέξεως. ὅτε περὶ αὐτοῦ ἐκεῖνοι ἠρώτησαν
τόν. αὐτὸς ἀποκριθεὶς διελέγετο αὐτοῖς ὡς προγέ-
γραπται.

χρῆται δὲ οὐδ' ὕδατι ἀλλὰ πτύσματι εἰς τὸν πηλόν. ἐπειδὴ
ἔμελλεν πέμπειν αὐτὸν εἰς τὸν σιλωάμ· ἵνα οὖν
μὴ τῇ πηγῇ ἐπιγραφῇ τὸ θαῦμα· ἀλλὰ μάθωμεν
ὅτι ἡ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐξελθοῦσα δύναμις αὐτὴ
καὶ ἐπέχρισεν καὶ ἀνέῳξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
διὰ τοῦτο ἔπτυσεν χαμαί· καὶ ἐκ τοῦ πτύσματος ἐποίη
σεν πηλόν· οὐκ ἀπήλειψεν δὲ εὐθέως· ἀλλ' ἐκέλευσε
νίψασθαι· ἵνα μὴ δόξῃ ἡ γῆ εἶναι τὸ κατορθῶσαν·
πέμπει δὲ αὐτὸν εἰς τὸν σιλωάμ· πρὸ τούτων μὲν ἵνα
γνῶμεν τοῦ τυφλοῦ τὴν πίστιν· εἰ γὰρ ἦ ποτ' ἐν· εἰ ὅλως
ὁ πηλός ἐστιν· καὶ τὸ πτύσμα τὸ παρέχον μοι τοὺς ὀ
φθαλμούς. τίνα δὲ χρεία τοῦ σιλωὰμ εἰς τὸ νίψασθαι·
ἀλλ' ἐπείσθη τῷ κελεύοντι· ἔπειτα δὲ ἵνα ἐπιστομίσῃ
τοὺς ἰουδαίους καὶ ἀγνωμοσύνῃ· ὡς γὰρ εἰκὸς ἅπαντας
ὁρᾶν αὐτὸν ἀπιόντα τὸν πηλὸν ἔχοντα ἐπὶ τοὺς ὀ
φθαλμούς· τῷ γὰρ παραδόξῳ σχήματος ἂν ἐπιστρέ
ψειν πρὸς ἑαυτὸν τοὺς εἰδότας αὐτόν· τοὺς ἀγνοοῦν
τας· ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔστιν εὔκολον τυφλὸν ἀναβλέ
ψαντα γνωρίσαι πολλούς· ποιεῖ πρότερον γενέσθαι
μάρτυρας διὰ μακρᾶς τῆς ὁδοῦ· καὶ ἀκριβεῖς θεα
τὰς τοῦ παραδόξου τῆς θέας· ἵνα μὴ ἐκεῖ ἔχωσιν
ἀμφιβάλλειν· προστίθησι δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς τοῦ σι
λωὰμ τὴν ἑρμηνείαν· ὅ ἐστιν ἀπεσταλμένος· δεῖ
ξαι θέλων ὅτι σιλωὰμ πνευματικῶς ἦν ὁ χριστός· καὶ γὰρ
τὸ ἀθρόον τῆς τοῦ ὕδατος ἐκείνου παρουσίας· μυστή
ριον ἀπόρρητον ἐμφαίνει τὸ ἀπροσδόκητον· ὡς δὴ
τῆς τοῦ χριστοῦ ἐπιφανείας· καὶ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα
κει γενομένον· οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦν
τες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι προσαίτης ἦν. ἔλεγον· οὐχ
οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν. ἄλλοι ἔλε
γον· ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· οὐχί· ἀλλ' ὅμοιος

δυσκολώτερον παρὰ τὸν πολὺν λαὸν ἐν παρρησίᾳ ἦν
τοῖς μὲν γὰρ φιλαρχία κατεῖχεν· τοῖς δὲ ἄλλοις δειλία
καὶ ἀπορία· διὸ καὶ ἔλεγον ὁ χριστός· πῶς δύναται
ἄνθρωπος δόξαν παρὰ ἀνθρώπων λαμβάνοντα· σχίσμα ἦ
ἐν φησὶν ἐν αὐτοῖς. τοῦτο τὸ σχίσμα· πρότερον μὲν
ἤρξατο ἐν τῷ ὄχλῳ ὕστερον. καὶ ἐν τοῖς ἄρχουσιν.
ἀλλ' ἦ καὶ ἐν χριστῷ ἐσχίσθησαν. οὐδὲν ἐβέλτιζαν τοὺς ἡμᾶς·
ὅσοι ... ἀπεσχίσθησαν. ταχέως αὐτὴν
ἀλήθειαν ἐπέγνωσαν· ἐπεὶ γὰρ ἀπεσχίσθησαν καλῶς·
διὸ καὶ αὐτὸς ἔλεγεν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην.
λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ ὅτι ἤ-
νοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς· ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφή-
της ἐστίν· οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ·
ὅτι τυφλὸς ἦν, καὶ ἀνέβλεψεν· ἕως ὅτου ἐφώνησαν
τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος· καὶ ἠρώτη-
σαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι
βλέπει· ἐπειδὴ γὰρ οἱ ἐρωτῶντες τὸν τυφλόν· σὺ τί λέγεις
περὶ αὐτοῦ· ὅτι ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς· οἷα λέ-
γοντες ἀπὸ τοῦ ἐρωτᾶν ὅτι οὗτος οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
θεοῦ. καὶ πάλιν ἄλλων λεγόντων· ὅτι πῶς ἁμαρτωλὸς
οὐ δύναται σημεῖα τοιαῦτα ποιεῖν· καὶ γὰρ τὸ τῆς
ἀπολογίας μὲν ἀντὶ τῆς κατηγορίας τιθέασι·
μὴ εἰπόντος ὅτι τὸ σάββατον παρέλυσεν ἀλλ' ὅτι
ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς· τοῦτο δὲ φασὶ
βουλόμενοι ἐπισκοτίσαι ἐκείνοις διὰ τὸ
μαρτυρῆσαι οἷς αὐτοὶ συνηγοροῦν τὸν λαὸν
ταύτης δυνάμεως αὐτοῦ ὑπερφορᾶς· ἐκ μέσου ἀφου-
σιν· καὶ ἐν τούτῳ διὸ καὶ αὐτὸς ἐπιγνωμόνως
ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὅτι προφήτης ἐστίν· ἐκεῖνοι
δὲ βουλόμενοι τρόποις διαφόροις τὸ θαῦμα

ὡς ἤδη δὲ θεραπευθεὶς εὐθέως ἀνεχώρει. τοῦτο δὲ
καὶ τὸ ἀκόμψευτον ἐποίει. ἐρωτηθεὶς ὁ ποτὲ τυφλὸς
περὶ αὐτοῦ ποῦ ἐστιν. καὶ ἐνταῦθα ἀληθεύων ἔ-
φη· οὐκ οἶδα. ἄγουσιν δὲ αὐτὸν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς·
καὶ τὸ σφοδρότερον αὐτὸν ἐρωτηθῆναι. ἄξιον σημει-
ῶσαι δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς ὅτι σάββατον ἦν ἡνίκα τὸν
πηλὸν ἐποίησεν αὐτοῦ γενομένην ἐνδείξηται ὡς παραι-
κασιν τοῦ νόμου νομίζοντας τὴν τοῦ τυφλοῦ γε-
κεί. νομένην θεραπείαν : πάλιν οὖν ἠρώτων
αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψας. ὁ δὲ εἶπεν
καὶ αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
σχό. μούς· καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. τίνος ἕνεκεν
ἐρωτῶντες τὸν ποτὲ τυφλόν, οὐκ εἶπον πῶς ἀνέβλε-
ψας· ἀλλὰ πῶς ἀνέῳξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς· ἵνα δὴ
δῶσιν αὐτῷ πρόφασιν τοῦ διακακίζειν αὐτοῦ τὴν ἐρ-
γασίαν. αὐτὸς δὲ ὡς ἀκροατὴς κωκότας, συντομώ-
τερον ἐφθέγξατο· οὔτε γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἴρηκεν·
οὔτε ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐλάλησεν· ἀλλ᾽ ὅτι πηλὸν ἐπέ-
θηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἐνιψάμην
καὶ βλέπω : ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων
τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν παρὰ θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον
οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρ-
τωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν· καὶ σχίσμα ἦν ἐν
σχό. αὐτοῖς : ἐν τούτοις σημειώσασθαι δεῖ παρὰ τοῦ εὐ-
αγγελιστοῦ ὅτι ἔλεγον ἐκ τῶν φαρισαίων τινές, διά-
ζευξιν ὅτι οὐ πάντες τοῦτο λέγουσιν. ἀλλά τινες.
δῆλον ὅτι οἱ ἰταμώτεροι· ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι
ἀπὸ θεοῦ καὶ τὰ ἑξῆς. ἄλλοι γάρ φησιν ἔλεγον·
πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα
ποιεῖν· ὅθεν φανερόν ἐστιν ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν σημείων
ἀνήγοντο· ἀλλ᾽ ὑπερισχυόντων οἱ ἄρχοντες.

ἦ τυφλὸς ἦν· καὶ πῶς ἀνέβλεψεν· τὰς δύο ὁμολογίας
ὁμολογοῦσιν· τὴν δὲ τρίτην οὐ προστιθέασιν· καὶ
τοῦτο δὲ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας γέγονεν· ὥστε μηδένα
ἄλλον· ἀλλ᾽ αὐτὸν τὸν τεθεραπευμένον· τὸν καὶ ἀξιόπιστον
ὄντα ταῦτα ὁμολογῆσαι. καίτοι καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ
φασίν· αὐτὸν ἐρωτήσατε· ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸς περὶ
ἑαυτοῦ λαλήσει· οὐ γάρ ἐστιν φησὶν παιδίον· οὐδὲ
ἀτελής· ἀλλ᾽ ἱκανὸς ἑαυτῷ μαρτυρῆσαι. λέγει
δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ὁ εὐαγγελιστής· διὰ τί ταῦτα
εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ὅτι ἐφοβοῦντο φησὶν καὶ
τοὺς ἰουδαίους· διὸ καὶ ἐφώνησαν αὐτὸν ἐκ δευτέρου
καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ θεῷ· τουτέστιν ὁμολό-
γησον· ὅτι οὗτος οὐδὲν εἰργάσατο· ὅτι δὲ λέγουσιν
ὅτι ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτωλός
ἐστιν· πῶς οὐκ ἠλέγξατε αὐτὸν ὅτε ἔλεγεν· τίς ἐξ ὑ-
μῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας· ἀπεκρίθη οὖν
ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν
οἶδα ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω· εἶπον δὲ αὐτῷ
πάλιν· τί ἐποίησέ σοι· πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς
ὀφθαλμούς. ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη
καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν· μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε μαθηταὶ αὐτοῦ γενέσθαι; ὅ-
περ δὲ εἶπεν ὁ ποτὲ τυφλός· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· τοῦτο
δηλοῖ· ὅτι οὐδὲν φησὶν περὶ τούτου ὑμῶν ἀπο-
φαίνομαι· ἐκεῖνο μέντοι οἶδα σαφῶς ὅτι εἰ ἁμαρ-
τωλὸς ἦν· οὐκ ἂν τοιαῦτα σημεῖα ἐποίησεν·
ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνοι συγκαλύψαι τὸ γεγονὸς θαῦμα
οὐκ ἴσχυσαν· πάλιν τὸν τρόπον τῆς θεραπείας περι-
εργάζονται λέγοντες· τί ἐποίησέ σοι πῶς ἤνοι-
ξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς· διὸ καὶ αὐτὸς οὐκέτι λοι-
πὸν ὑφειμένως διαλέγεται· ἀλλ᾽ ἐπιτιμᾷ καὶ αὐτοῖς

συνιᾶσαι καὶ ἀπελθεῖν. διὰ τοῦτο ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς
αὐτοῦ· ἐπειδὴ γὰρ τὸν ἄνθρωπον καταπλήξασθαι οὐκ
ἴσχυον· ἀλλ' ἑώρων μετὰ πάσης παρρησίας τὸν
εὐεργέτην κηρύττοντα. ἀπὸ τῶν γονέων προσεδό-
κησαν Κρύπτειν τὸ θαῦμα. ἠρώτησαν δὲ αὐτοὺς
ζομένους· ὅπως ἐξαγόρευσιν αὐτοῖς ἐμβάλωσιν· ὅ-
θεν καὶ μετὰ πολλῆς τῆς σφοδρότητος καὶ τοῦ
θυμοῦ προσάγουσιν τὴν πεῦσιν· καὶ ταύτην δὲ
μετὰ κακουργίας· οὐ γὰρ ζητοῦν οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν
ὅ ποτε τυφλός, ἀλλ' ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννή-
θη· μόνον οὐχὶ λέγοντες ὃν ὑμεῖς ἐποιήσατε τυφλὸν
καὶ ἐδιδάσκατε πανταχοῦ τὸν λόγον. πρὸς οἷς ἐν-
καιρὸν ζητεῖν ὦ μιαροὶ καὶ παμμίαροι· καὶ τίς ἂν
ἕλοιτο πατὴρ τοιαῦτα καταψεύσασθαι παιδός; δύο
δὲ τούτοις ἐξαρνήσασθαι αὐτοὺς ἀξιῶν ἐπιχειροῦσι·
τό τε ζητεῖν ὃν ὑμεῖς λέγετε· καὶ τὸ ζητεῖν οὖν
κε ἄρτι βλέπει· ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ
γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
ἡμῶν· καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέ-
πει· οὐκ οἴδαμεν· ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλ-
μούς· ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει·
αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. χο
ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς ἰου-
δαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ ἰουδαῖοι· ἵνα
ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστὸν ἀποσυνάγωγος γέ-
νηται· διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν
ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε. ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέ-
ρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δό-
ξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρ-
χο τωλός ἐστιν· Τριῶν ἐρωτησάντων πρὸς τοὺς
γονεῖς τοῦ ποτὲ τυφλοῦ γενομένων· ζητεῖν αὐτὸν ἦν·

εστιν. οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστι. και ανεω-
ξεν μου τους οφθαλμους. οιδαμεν δε οτι αμαρ-
τωλων ο θεος ουκ ακουει. αλλ εαν τις θεοσεβης η
και το θελημα αυτου ποιη. τουτου ακουει. εκ του
αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνοιξε τις οφθαλμους
τυφλου γεγεννημενου. ει μη ην ουτος παρα θεου.
ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν. μονον ουχι λεγων
Ο τι αυτος ουτος των σημειων παρ υμιν οντων. ουδε τον
δεδοξασμενον τοιαυτα δυνασθαι. αλλ εγω και δηλον
παντοθεν οτι θεου εστιν. ουδεμιας ανθρωπινης
επικουρειας δεομενος. και γαρ δη προλαβοντες
ελεγον εξ αυτων. πως δυναται ανθρωπος αμαρ-
τωλος σημεια τοιαυτα ποιειν. λοιπον και την
εκεινων παραλαμβανει κρισιν των οικειων
αυτους αναμιμνησκων ρηματων. φησι γαρ.
οιδαμεν δε οτι αμαρτωλων ο θεος ουκ ακουει. ο
δη γεγονε τουτο δηλον οτι ουδε εξ αρχης αμφιβαλ-
λοντες ειπον. ει αμαρτωλος εστιν ουκ οιδα. αλλα
δηλον οτι ουκ εστιν αμαρτωλος. ου μονον δε αμαρ-
τηματων αυτον απηλλαξεν. αλλα και σφοδρα
αρεσκοντα τω θεω δεικνυσιν και τα εκεινου παν-
τα πραττοντα. γεγραπται. αλλ εαν τις θεοσεβης
η. και το θελημα αυτου ποιη. δια το επαιρειν του
σημειου μεγεθος και λεγων. εκ του αιωνος ουκ η-
κουσθη οτι ηνοιξε τις οφθαλμους τυφλου γεγεν-
νημενου. απο πολλης ευγνωμοσυνης τε και συνε-
σεως. και γαρ δη εγνω οις ειπεν αυτοις ως ηδικησαν του-
του βουλομενοι αυτου μαλλον την ευεργεσιαν
ανελειν σπευδειν. ει μη γαρ ην φησιν ουτος παρα θεου.
ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν. ει δε ουδεν αρα τοιουτον
εστιν. ομολογειται φησιν οτι αμαρτωλος ουκ αν

καὶ φησίν· εἶπον ὑμῖν ἅπαξ καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πά-
λιν πάλιν θέλετε ἀκούσαι; ἰδοὺ πῶς καλλί-
στη καὶ ἰδίως παρρησιάζεται ἀνὴρ πτωχὸς πρὸς
γραμματεῖς καὶ φαρισαίους τοὺς τὸ ψεῦδος προ-
τιμῶντας· ὃ γὰρ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· ἐπειδὴ οὐ
προσέχετε τοῖς λεγομένοις, οὐκέτι ἐρῶ· οὐδὲ ἀπο-
κρινοῦμαι· συνεχῶς ὑμῖν ἐνοχλοῦσιν εἰκῆ·
καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν βουλομένοις ἀκούειν·
ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ τοῖς λεγομένοις ἐπεμβαίνειν
καὶ σφοδρότερος καθάψασθαι αὐτῶν βουλόμε-
νος· ὅπερ ἤδη πολλάκις αὐτοῖς· τοῦτό φησιν·
μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε μαθηταὶ αὐτοῦ γενέσθαι; κω-
μῳδῶν ἠρέμα καὶ διασύρων αὐτούς· ὅπερ ἦν
ψυχῆς ἐπαρρησιασμένης· καὶ ὑπερορώσης
αὐτῶν τῆς μανίας· τὸ δὲ εἰπεῖν μὴ καὶ ὑμεῖς,
δηλοῦντος ἐστὶν ἑαυτὸν μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ·
ἐλοιδόρησαν αὐτόν· καὶ εἶπον· σὺ εἶ μαθητὴς ἐκεί-
νου· ἡμεῖς δὲ τοῦ μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί· ἡμεῖς
οἴδαμεν ὅτι μωσῇ λελάληκεν ὁ θεός· τοῦτον δὲ οὐκ
οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· φαίνονται δὲ καὶ ἐν τούτῳ
ψευδόμενοι· εἰ γὰρ τοῖς ἔχειν τοῦ μωϋσέως καὶ τοῦ
χριστοῦ ἀγνοοῦντες ἑαυτοὺς ἐλέγχουσιν αὐτοῖς· εἰ
πόθεν ἐμὸν ὅτι ἦλθεν πόθεν ἦλθεν ἀνθρώποι· οὐκέτι ἐστὶν
ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν· ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς οἴδαμεν
ὅτι [illegible] λελάληκεν ὁ θεός καὶ ταῖς ἡμῖν τῶν προ-
γόνων παρ' ἄλλων ἀπαγγελλόντων· καὶ μὴν ἐστὶ
ὅπως αὐτὸς καὶ διὰ τῶν σημείων ἑαυτὸν συνι-
στάμενον ὅτι τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἥκει· καὶ ὅτι τὰ ἀποφ-
φθέγγεται· διὸ καὶ ἁρμοδίως αὐτὸν ἀνακρίνεται
πρὸς αὐτούς ὁπότε τυφλὸς ἔλεγον· ἀπεκρίθη
ὁ ἀνὴρ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν

αὐτοῦ πατέρα· καὶ εὑρὼν δὴ οὐδὲ ὅσον αὐτὸν κατὰ τὸ φανερὸν
ὅσον· καὶ μετὰ τὴν ἴασιν δὲ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ἐκβλη-
θέντα περιελκόμενος· πρὸ τοῦ εὐεργέτην ἐλθεῖν
οὐκ ἠδύνατο· διὰ τοῦτο φησὶν ἐκεῖνος καὶ τίς
ἐστιν κε ἵνα πιστεύσω αὐτόν·
[illegible] τὸ δὲ τίς ἐστιν κε ποθούσης σφόδρα
ἐπιζητούσης ψυχῆς ῥῆμα τυγχάνει· διὸ καὶ αὐτὸς
μηνύει πῶς καὶ [illegible]· οὐ γὰρ εἶπεν ἐγώ
εἰμι· ἀλλὰ καὶ ἑώρακας αὐτόν φησιν· καὶ ὁ λαλῶν
μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν· ὁ δὲ καὶ ἐκεῖνος οὐ μόνον
ῥήματι ἔφη ὅτι πιστεύω κε· ἀλλὰ καὶ προσ-
κυνήσας αὐτῷ προσθεὶς καὶ τὸ ἔργον· διὰ τοῦτο
τὴν πολλὴν εὐγνωμοσύνην ἐκείνου· ὅπερ
ὀλίγοι τῶν θεραπευομένων ἐποίησαν· οἷον
οἱ λεπροὶ καὶ ἕτεροι ἄλλοι· ἐν τούτοις τὴν θείαν
αὐτοῦ κηρύττοντες δύναμιν· καὶ εἶπεν ὁ ἰς· εἰς κεφ
κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐλήλυθα· ἵνα οἱ μὴ
βλέποντες βλέπωσιν· καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γέ-
νωνται· καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν φαρισαίων ταῦτα
οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ· καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυ-
φλοί ἐσμεν; εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς· εἰ τυφλοὶ ἦτε οὐκ ἂν
εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ
οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει· τίνος ἕνεκεν ἔφη σχ
περὶ ὃ ἔλεγεν ὁ κς εἰς κρίμα ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ
ἑξῆς· ὅπως καὶ τὸν ποτὲ τυφλὸν σφόδρα τότε ὄντα
περὶ τὴν πίστιν εἰργάσατο· καὶ τοὺς ἀκολουθοῦν-
τας αὐτῷ ἐνέτρεψε φαρισαίους· τὸ δὲ εἰς κρίμα·
εἰς μείζονα κόλασιν σημαίνει· δύο δὲ ἐνταῦθα
λέγει παραλλάξεις· καὶ δύο τυφλότητας· τήν τε
αἰσθητικὴν· τήν τε νοητικήν· ὁ θεὸς πρὸς τὴν αἰσθητὴν
μόνον κεχηνότας οἱ φαρισαῖοι λέγουσιν αὐτῷ·

245

κοὺ χ(ριστὸ)ς ὁ θ(εό)ς. αὐτὸς δὲ ἐθαύμασε· ἐποίησεν καὶ θαῦμα τοιοῦ-
τον οἷον ἄλλος οὐδέποτε ἐποίησεν, ἐνδείκνυται ὅτι με-
λδ κεφ ζόν ἐστιν ἢ κατὰ ἄνθρωπον. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶ-
πον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος καὶ σὺ δι-
σχο(λ) δάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. ἕως μὲν
οὖν προσεδόκων αὐτὸν ἀρνεῖσθαι, ἀξιόπιστον ἐνόμι-
ζον ἡ μάρτυρα αὐτὸν καὶ ἅπαξ καὶ δεύτερον ἐκά-
λεσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἦν· ἐπειδὴ δὲ τὴν ἀλήθειαν
ἐφθέγξατο οὐδὲν αἰδεσθείς, τότε αὐτὸν καταδι-
κάζουσιν ὅτε μάλιστα ἐχρῆν θαυμάσαι λέγον-
τες· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος καὶ σὺ δι-
δάσκεις ἡμᾶς; τοῦτο δὲ εἶπον τὴν τύφλωσιν
αὐτοῦ ὀνειδίζοντες ἀφειδῶς· ὡσανεὶ ἔλεγον ἐκεῖ
πρὸ τῆς ἡλικίας ἐν ἁμαρτίαις εἶ σὺ παραδη-
λοῦντες ὅτι διὰ τοῦτο ἐγένου τυφλός. ὅπερ λόγον
οὐκ εἶχεν. διὸ καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.
ὡς κήρυκα τῆς ἀληθείας γενόμενον. ὅθεν ὁ εὐ-
αγγελιστὴς ἐμφαίνει ὅτι ἐπὶ τούτοις ἦλθεν ὁ ἰ(ησοῦ)ς.
ὥστε αὐτῷ συντυχεῖν. καὶ καθάπερ τις ἀγωνοθέ-
της ἀθλητὴν καμόντα πολλὰ καὶ στεφανωθέν-
τα δέχεται αὐτόν. καὶ φησίν· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν
λε κεφ τοῦ ἀ(νθρώπ)ου; ἤκουσεν ὁ ἰ(ησοῦ)ς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.
καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
θ(εο)ῦ; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστιν κ(ύρι)ε
ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰ(ησοῦ)ς· καὶ ἑώρακας
αὐτόν. καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. ὁ δὲ ἔ-
φη· πιστεύω κ(ύρι)ε καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ:
τίνος δὲ ἕνεκεν μὴ ἐποιήσατο ταύτην ἀντίρρησιν τὴν
πρὸς ἰουδαίους· καὶ ἐποιήσατο παρρησίαν ἔμπροσθεν τοῦ
πιστεῦσαι οὐκ ἀγνοῶν· ἀλλ᾽ ἀγνοούμενος ἑαυτὸν
γνωρίσαι καὶ δεῖξαι ὅτι πολλοῦ τιμᾶται τὴν

περ γάρ τις θύρα ἀσφαλής, οὕτως ἀποκλείει τοῖς
αἱρετικοῖς τὴν εἴσοδον· ἐν ἀσφαλείᾳ ποιοῦντα
ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐῶσα πλανᾶσθαι. διὰ ταύτης
καὶ τοὺς ποιμένας· καὶ τοὺς οὐ ποιμένας γινώ-
σκομεν. ὁ γὰρ μὴ ταῖς γραφαῖς χρώμενος· ἀλλ'
ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν· τουτέστιν ἑτέραν τινὰ καὶ μὴ
νενομισμένην κατατέμνων ὁδόν. αὐτὸς κλέπτης ἐστίν·
διὰ τοῦτο δὲ καὶ τοῖς γραμματεῦσι καὶ ἐξ αὐτῶν τῇ
ἐθελοδιδασκάλους ἐντάλματα· διδασκαλίας ἀνθρώπων·
καὶ τὸν νόμον παρεισάγουσιν· καλῶς δὲ εἶπεν ἀνα-
βαίνοντα· ὅπερ ἐστὶ κλέπτου· τὸ τοῖχον ὑπερπη-
δῆσαι βουλομένου· ἐν ποιμένι δὲ τὴν ἀναφορὰν
ὡς ἐν μέσῳ αὐτὴν κείμενον ποιήσας τὸν λόγον, φησίν·
ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, οὗτός ἐστιν ὁ ποιμὴν
τῶν προβάτων καὶ τὰ ἑξῆς· οὐ λέγει δὲ καὶ μὴ
θυρωρὸν ἐνταῦθα νοεῖν τὸν μωϋσέα· ἐκεῖνος
γὰρ τὰ λόγια τοῦ θεοῦ ἐπιστεύθη· ὅτε δὲ προ-
ϊὼν θύραν ἑαυτὸν ὁ χριστὸς ἡμῶν λέγοι. οὐ χρὴ θορυ-
βεῖσθαι· καὶ γὰρ καὶ ποιμένα ἑαυτὸν λέγει· καὶ
πρόβατον· καὶ διαφόρως τὰς οἰκονομίας ἀνα-
κηρύττων τὰς ἑαυτοῦ· τί ποτε λέγει ἐπὶ τοὺς προ-
βάτων τούτων· ὁ ποιεῖν αὐτὸν ἀκόλουθον τοῦ
τοῦ ποιμένος· ἐπὶ τοῦ νῦν γνησίου φησίν· ἔμπροσ-
θεν αὐτῶν πορεύεσθαι τὸν ποιμένα· ὁ δὲ ἔξωθεν
λόγον ὅτι πάντας ὁδηγοῦν πρὸς ἐκείνην ἀλήθειαν·
ἀποσώσαντι ὡς ἐπιμείναντι ποιεῖ· ὥσπερ οὖν καὶ
ὅτε τὰ πρόβατα ἐσπάραττον οὐ κλέπτας τοὺς λύκους·
ἀλλ' ἐμμένοντας τοὺς λύκους ἐσπάραξεν ποιμήν·
αὕτη παραδοξοτέρα ἡ ποιμαντικὴ τῆς παρ'
ἡμῖν· ἐκεῖ δὲ αὐτοῦ ἐπιμελοῦ διώκων ὅτι τοὺς
ἀποίμνους· ὥσπερ καὶ τοὺς τυφλοὺς ἐξ ἠγάγεν καὶ
σας

μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; ταύτην καὶ μόνον ἐπαισχυνόμενοι τὴν αἰσθητὴν πήρωσιν. αὐτὸς δὲ δεῖξαι αὐτοῖς βουλόμενος, ὅτι βέλτιον τυφλοὺς εἶναι ἢ βλέποντας ἀπιστεῖν, φησίν· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· περὶ κόσμον καὶ ἐνταῦθα τὸ ἁμάρτημα φορητὸν ἦν ἂν καὶ δὲ ἐμμονὴν ἀγαθῶν μεγάλην καὶ θαυμαστήν· ὅτι γὰρ λέγετε φησὶν ὅτι βλέπομεν, αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν μένουσιν· διότι οὐ βλέπετε.

ια κεφ. Περὶ ἀποστασίας μοι: ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής.

Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων· τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει· καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλλει, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ· ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. τίς [illegible] ἐστιν; ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας καὶ τὰ ἑξῆς· τοὺς πρὸ αὐτοῦ πλάνους καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν αἰνιττόμενος τὸν ἀντίχριστον· καὶ τοὺς ψευδοχρίστους τὸν θευδᾶν καὶ τὸν ἰούδαν· καὶ ζητεῖν ἕτεροι τοιοῦτοι γεγόνασιν· θύραν δὲ τὰς γραφὰς ἐκάλεσεν· αὗται γὰρ ἡμᾶς προσάγουσι τῷ θεῷ καὶ τὴν θεογνωσίαν ἀνοίγουσιν· αὗται πρόβατα ποιοῦσιν· αὗται φυλάττουσιν· καὶ οὐκ ἀφιᾶσι τοῖς λύκοις ἐπεισελθεῖν κατά

φησὶν ἐνταῦθα λέγει· ἐξουσίαν καὶ κυριότητα·
τουτέστιν ἔνδον μένει· καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἐξωθήσει·
ἐπειδὴ δὲ οἱ τοῦ θευδᾶ· καὶ τοῦ ἰούδα· καὶ τοῖς λοι-
ποῖς ἀποστασίαις ἐπιθέμενοι ἐσφάλησαν καὶ ἀπώ-
λοντο· διὰ τοῦτο ἐστὶν ἀναγκαῖον· ὁ κλέπτης οὐκ ἔρ-
χεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ· καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐκεί-
νους καὶ τοὺς ὁμοίους αὐτῶν κλέπτας καλῶν· ἐγὼ δὲ
ἦλθον φησὶν ἵνα ζωὴν ἔχωσιν· καὶ περισσότερον ἔ-
χωσιν· τί δὲ ζωῆς περισσὸν ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν·
εἶτα λοιπὸν αὐτὰ παρέρχεται καὶ περὶ τοῦ σταυροῦ δια-
λέγεται· καὶ φησίν· ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ κα- ιϛ ε
λός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν
ποιμήν· οὗ οὐκ ἔστι τὰ πρόβατα ἴδια· θεωρεῖ τὸν
λύκον ἐρχόμενον· καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ
φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτά· καὶ σκορπίζει
τὰ πρόβατα· ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει ὅτι μισθωτός
ἐστιν· καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων· ἐγώ
εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ
γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν· δηλοῖ καὶ ἐν τού- σχο
τῳ· ὅτι οὐκ ἄκων ἀλλ' ἑκὼν ἐπὶ τὸ πάθος ἔρχεται·
ποιεῖται δὲ καὶ τοῦ μισθωτοῦ τὴν διαφορὰν λέγων·
ὅτι θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι
τὰ πρόβατα καὶ φεύγει καὶ τὰ ἑξῆς· οἱ περὶ
προειρημένοι θευδᾶς καὶ ἰούδας· καὶ οἱ κατ' αὐτοὺς
πεποιήκασιν· αὐτὸς γὰρ τοὐναντίον· καὶ ἡνίκα γὰρ
συνελήφθη φησίν· ἄφετε τούτους ὑπάγειν ἵνα
πληρωθῇ ὁ λόγος· ὅτι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο·
ἔστιν δὲ ἐνταῦθα καὶ νοητὸν λύκον ὑπονοεῖν·
ὃν μάλιστα δὲ ἐστὶν μόνον οὗτος· ἀλλὰ καὶ λέων ὁ ἐχ-
θρὸς ὑμῶν διάβολος φησὶν ὡς λέων περιέρχεται·

ἐν μέσῳ τοσούτων ἀποστατῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀκούσαντες
αὐτοῦ τῆς φωνῆς. καὶ ἐπιγνώσονται. τὰ δὲ ἑξῆς φασιν· ἀλλο-
τρίοις οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπειδὴ γὰρ
ὅτι ποιμένα ἑαυτὸν κατεσκεύασεν, τοῖς μετὰ ταῦτα
μέλλουσιν ἀπατᾶν ψευδοχρίστοις, οὐ μὴ πεισθῶσι.
κει Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ
οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. εἶπεν οὖν
αὐτοῖς πάλιν ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι
ἡ θύρα τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται
εἰσὶν καὶ λῃσταί. ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα.
ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται
καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει.
ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀ-
πολέσῃ. ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν
ἔχωσιν. διανίστησι δὲ αὐτοὺς ἀσαφῶς λέγων. καὶ γὰρ
φησὶν ὁ εὐαγγελιστὴς ὅτι ταύτην τὴν παροιμίαν
εἶπεν αὐτοῖς καὶ τὰ ἑξῆς. προσεχεστέρους αὐτοὺς
ποιῆσαι βουλόμενος. ἐπεὶ οὖν τοῦτο κατεσκεύασε,
λύει λοιπὸν τὴν ἀσάφειαν λέγων· ἐγώ εἰμι ἡ θύρα
τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ
λῃσταὶ καὶ τὰ ἑξῆς. οὐ περὶ τῶν προφητῶν ἐνταῦθα
λέγει, καθὼς οἱ αἱρετικοί φασιν· ἐκείνων γὰρ ἠ-
κουσαν. καὶ δι' ἐκείνων ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. ἀλλὰ
περὶ Θευδᾶ καὶ Ἰούδα λέγει. καὶ τῶν ἄλλων ἀποστατῶν.
ἄλλως δὲ καὶ τὸ οὐκ ἤκουσαν τὰ πρόβατα. ἐπαι-
νοῦντός ἐστιν. οὐδαμοῦ δὲ φαίνεται ἐπαινῶν τοὺς πα-
ρακούσαντας προφητῶν· ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον.
κακίζων καὶ καταβάλλων σφοδρῶς. ὅθεν δῆλον
ὅτι τοῦτο οὐ περὶ ἐκείνων φησίν. τὸ δὲ δι' ἐμοῦ ἐάν
τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ τὰ ἑξῆς. τοῦτο δηλοῖ
ὅτι ἐν ἀσφαλείᾳ ἔσται καὶ ἀδεῶς. νομὴν δὲ λέγει τὴν τρο-

γνήσιος καὶ μία ποίμνη εἷς ποιμήν. ἀμφότερα
σιν ἀποδείκνυσθαι μέλλοντα. τὸ δὲ εἰ τοῦτο οὐ καινὸν
κινός ἐστιν· ἀλλὰ τοὐναντίον [illegible] γινομένου δηλοῦσι.
Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν
μου ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν
ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξου
σίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν
λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον
παρὰ τοῦ πατρός μου. ἐπειδὴ ἀλλότριον αὐτὸν ἔλε
γον τοῦ πατρὸς οἱ Ἰουδαῖοι, [illegible] φησὶν διὰ τοῦτό με ἀγαπᾷ
ὁ πατὴρ ὅτι ἐγὼ τὴν ψυχήν μου τίθημι ἵνα πάλιν
λάβω αὐτήν. ὁ δὲ [illegible] τοιοῦτον ἐστὶν ἢ καὶ μὴ [illegible]
ἄλλο. τοῦτο γὰρ [illegible] ἀγαπᾶν ἡμᾶς. ποῦ οὕτως
ὑμᾶς ἀγαπᾶσθαι παρὰ τοῦ πατρός· διὰ τοῦτο ἐμὲ
ἀγαπᾶσθαι παρ' αὐτοῦ. ἐπειδὴ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] τούτου [illegible] νόμοι
[illegible] ὅτι τὸ θέλημα [illegible] ἔλεγον· ἐγὼ
τὴν ψυχήν μου τίθημι καὶ [illegible]
τῆς ἀγαπᾶσθαι μέλλοι. ἐπειδὴ [illegible] ἀπὸ
[illegible] τί γὰρ τοῦ [illegible] οὐκ [illegible]
[illegible] ἀλλ' ὑμῖν [illegible] καὶ
[illegible] ὁ αὐτὸς αἴτιος, οὐ
[illegible] ἀλλ' αὐτοὶ [illegible] τὴν
[illegible] αὐτοῦ [illegible] πολλὰ
[illegible] αὐτὸν τοῖς Ἰουδαίοις. δι
[illegible] φησὶν οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ καὶ
[illegible] μὴ βουλομένου ἐμοῦ.
[illegible] οὐ [illegible] καὶ ἐξου
σίαν ἔχω [illegible] αὐτὴν ψυχὴν αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἑαυτὸν [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] αὐτὸς [illegible]

ὀνομάζομεν οὕτως καὶ ὁ φησὶ καὶ δραστικὸν καὶ κινη-
τικὸν ἐστίν· ὥσπερ γάρ φησιν ἐν τοῖς ὁ θεὸς
καὶ κινητικόν· ἡ ψυχὴ δὲ ὅτι γνωστικὸς [illegible]
καὶ γνωστικὸς [illegible] τῶν [illegible]. καὶ ἐν τούτοις τὴν
διαφορὰν τοῦ [illegible] πρὸς τὸν ποιμένα ἔδει-
ξεν· ὁ μὲν γὰρ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν πανταχοῦ σκο-
πεῖ τῶν προνοουμένων ἀμελῶν· οὗτος δὲ πανταχοῦ
τὴν τῶν προνοουμένων [illegible] περιτρέχων τὴν
ἑαυτοῦ. καὶ [illegible] γνωστικὸς [illegible] ὁ [illegible]. καὶ ὁ γι-
γνώσκων [illegible] καὶ τὴν ψυχὴν [illegible] τίθησι [illegible]
τῶν προνοουμένων καὶ ἄλλα προνοητικὰ ἔχουσα οὐ
κ[illegible] εἶναι τῆς αὐτῆς ταύτης [illegible] εἶναι [illegible]
γειν· καὶ τῆς [illegible] μονοειδοῦς [illegible]· καὶ [illegible]
[illegible] ποιμένων· [illegible]
ἑαυτοῦ [illegible] τίθησιν [illegible]
ὅτι [illegible] οὕτως [illegible]. [illegible]
καὶ [illegible] γνωστικὸς [illegible] ὁ [illegible]. καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] φησὶν [illegible]
[illegible]· [illegible] τὴν ψυχὴν [illegible] τίθησι
[illegible] τῶν προνοουμένων· δηλῶν ὅτι [illegible]
[illegible]. [illegible] γὰρ λέγων ὅτι [illegible] καὶ [illegible]
δοκεῖ [illegible] παρὰ τοῖς [illegible]· [illegible]
ὅτι [illegible]· οὐ [illegible]
[illegible]· οὐδὲ [illegible]· ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible]. [illegible] πρὸς τὸν [illegible]
[illegible] ἑαυτοῦ [illegible] ὅτι
καὶ ἄλλα προνοητικὰ ἔχει, [illegible] τῶν [illegible]
[illegible] αὐτῆς ταύτης. τὴν
διαφορὰν τούτων μόνον [illegible]· [illegible]
[illegible] εἶναι [illegible] καὶ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ποιμένα [illegible] ἔχοντα· καὶ ὅτι

μαθύμως. ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἔλε
γον αὐτῷ· ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις· εἰ σὺ
εἶ ὁ χριστὸς εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός. ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ·
ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβά
των τῶν ἐμῶν· καθὼς εἶπον ὑμῖν. περὶ τῶν
ἐγκαινίων. ὃ μὲν μηνύει νῦν ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων·
ὅτι ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια ἐν ἱεροσολύμοις. καὶ χει
μὼν ἦν. χρὴ γινώσκειν ὅτι μεγάλη τις ἦν αὕτη ἡ
ἑορτὴ καὶ δημοτελής. τὴν γὰρ ἡμέραν καθ' ἣν
ὁ ναὸς ᾠκοδομήθη, ἐπανελθόντων αὐτῶν ἀπὸ
τῆς μακρᾶς αἰχμαλωσίας τῆς ἐν βαβυλῶνι, ταύτην
ἦγον μετὰ πολλῆς σπουδῆς. ἐν ταύτῃ οὖν παρῆν
καὶ ὁ χριστὸς τῇ ἑορτῇ. λοιπὸν γὰρ τῇ ἰουδαίᾳ συνεχῶς
ἐπεχωρίαζεν. ἐπειδὴ τὸ πάθος ἦν ἐπὶ θύραις. τό
μὲν οὖν ἐκύκλωσαν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι καὶ εἶ
πον· ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις καὶ τὰ
ἑξῆς. δοκεῖ πόθου τινὸς εἶναι καὶ φιλομαθείας.
ἡ δὲ δὴ ἄγνοια μεστὴ ἦν κρ αὐτῶν. διεφθαρμένη
ἦν. καὶ ἐπίβουλος. τῶν γὰρ ἔργων κηρυττόντων αὐτὸν
εἶναι τὸν χριστόν. διὰ ῥήματος ζητοῦσι τοῦτο ἀκοῦ
σαι. ἐπιτομίζειν αὐτὸν ἀπὸ τῶν λόγων βουλό
μενοι. καὶ ὁ τρόπος δὲ τῆς ἐρωτήσεως πολλῆς
ἐμφαίνει ἀπειθείας. εἰπὲ γὰρ ἡμῖν φησὶν παρρη
σίᾳ. καίτοι γε μετὰ παρρησίας πάντα ἐλάλει
αὐτοῦ. καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπιχωριάζοντος αὐτοῦ
καὶ οὐδὲν κρυφῇ λαλοῦντος. αὐτὸς δὲ ἐλέγχων αὐτῶν
τὴν πονηρίαν φησίν· πολλάκις εἶπον ὑμῖν
καὶ οὐ πιστεύετέ μοι. τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνό
ματι τοῦ πατρός μου. ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

μὴ δόξῃς ἂν δυνηθῆναι ἄκοντός μου τοῦτο ποιῆσαι
τινά με· ὅπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἔστι· καὶ γὰρ καὶ ἀκόντων
ἡμῶν ἀναιρούμεθα ὑπὸ ἄλλων· διὸ καὶ τοῦτο πάλιν
ἀληθές ἐστιν· ὅτι κἂν ἑκὼν ἀναιρεθῆ, λαβεῖν αὐτὴν
δύναται· τί γάρ; αὐτὸν μόνον εἶναι κύριον τοῦ τὴν
ψυχὴν ἀφεῖναι. δείκνυσιν καὶ τοῦ λαβεῖν αὐτὴν
κύριον ὄντα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐξουσίας· περὶ ποίας
ἐντολῆς λέγει; ὅτι ταύτην ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός
μου· τὸ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ κόσμου· διατί δὲ
οὕτως ταπεινῶς φθέγγεται; ἵνα τῶν ἀκουόντων
ἕνεκεν ἀσθενείας· ἵνα ἀπαύσωνται τοῦ λογίζεσθαι
κει εἶναι αὐτὸν ἀντίθεον. Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγέ-
νετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους· ἔλεγον δὲ
πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ
ἀκούετε· ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν
δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν
ε χο) ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν; Δαιμόνιον δὲ αὐτὸν
ἔχειν ἔλεγον· ἐπειδὴ μείζονα ἢ κατὰ ἄνθρωπον ἦν τὰ λε-
γόμενα· καὶ οὐ τῆς κοινῆς συνηθείας. ἅπερ ἀ-
κούοντας μᾶλλον θαυμάζειν αὐτὸν ἐχρῆν· καὶ
οὐχὶ δαιμονῶντα καλεῖν· διόπερ καὶ οἱ εὐγνωμο-
νέστεροι αὐτῶν ἔλεγον· ὅτι τὰ ῥήματα ταῦτα οὐκ ἔστι
δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται ὀφθαλ-
μοὺς τυφλῶν ἀνοῖξαι; ἐπειδὴ γὰρ οὗτοι ἀπὸ ῥη-
μάτων οὐκ ἠδύναντο ἐπιστομίζειν ἐκείνους, τὴν
ἀπὸ τῶν ἔργων ἐπάγουσιν ἀπόδειξιν λοιπόν· δι-
ατί δὲ αὐτὸς σιγᾷ· καὶ οὐ λέγει ὅπερ καὶ ἄλλοτε·
ὅτι ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω· διὰ τὸ λοιπὸν καὶ τοὺς ἀλ-
λήλων αὐτοῖς ἵστασθαι καὶ διελέγχειν ἀλλήλους.
κει Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ χειμὼν
ἦν. καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ

λέγων [illegible] περὶ καὶ τῶν ἔργων οὐδὲ τῆς ὁμολογίας· ἀλλ᾽ αὐ-
[illegible] τῆς βλασφημίας· [illegible] ὅτι οὐ [illegible]
[illegible] [illegible] αὐτὸν [illegible] χ
Ὅτι [illegible] καὶ αὐτοῦ [illegible] χριστοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] χ[illegible]
[illegible] λέγει ὅτι [illegible]
[illegible] χριστὸς [illegible] καὶ [illegible]
δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν· καὶ [illegible]
[illegible] θεὸν [illegible]
[illegible] καὶ ὁ πατὴρ [illegible] καὶ
[illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible]
αὐτοῦ γὰρ [illegible] αὐτοῦ [illegible] τὴν αἰτίαν τῆς
[illegible] καὶ τὴν [illegible] καὶ
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] τὴν [illegible] καὶ τὴν αἰτίαν [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ ἔργου οὐδὲ τῆς ὁμολογίας· ἀλλ᾽ αὐτῆς περὶ
[illegible] βλασφημίας· καὶ ὅτι [illegible]
[illegible] ἀπεκρίθη αὐτοῖς [illegible] κ[illegible]
[illegible]
[illegible] θεοῖς [illegible]
[illegible] καὶ οὐ [illegible]
[illegible] καὶ αὐτὸς [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] βλασφημεῖ [illegible]
[illegible] τῶν ἔργων [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῖς ἔργοις [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ὁ πατὴρ [illegible]
Οὐ μόνον οὐ [illegible] χ
[illegible] οὐ [illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] ἀλλ᾽ [illegible]
[illegible]

καὶ οἱ ἐγγὺς [illegible] πρὸς αὐτὸν [illegible]
[illegible] ἁμαρτωλός. τοιαῦτα ποιῶν; [illegible]
[illegible] οὕτω [illegible]
ῥήμασι [illegible] τοσούτοις [illegible] ἔργοις
[illegible] μαρτυρίαν αὐτῶν· [illegible]
[illegible] τοῖς ἔργοις οὐ πιστεύετε. πῶς τοῖς ῥήμασι
πιστεύσετε· διὰ τοῦτο δὲ ὑμεῖς φησὶν οὐ πιστεύ-
ετέ μοι· ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν·
ἐγὼ μὲν γὰρ [illegible] ὁ καλὸς ποιμήν. [illegible]
[illegible] ἀκολουθεῖτε [illegible]
[illegible] ποιμήν· τοῦτο ποιεῖτε·

κς Ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων. ἀλλ' ἐκεῖ-
[illegible] τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει· κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ
καὶ ἀκολουθοῦσί μοι· κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δί-
χο δωμι αὐτοῖς. προτρέπων [illegible] αὐτοὺς
[illegible] πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου
ἀκούει· καὶ ἀκολουθοῦσί μοι. [illegible]
ζωὴν αὐτοῖς. [illegible] ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπόλων-
ται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
κη [illegible] καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶ-
να· καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου.
ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι μείζων πάντων ἐστί·
καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πα-
τρός μου. ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

μνημονεύουσιν αὐτοῖς τῶν ἐκεῖ γενομένων· καὶ λε-
χθέντων παρὰ Ἰωάννου· καὶ τῆς μαρτυρίας ἐ-
κείνου· ὅτι δὲ πολλοὺς ὠφέλησεν ἡ περὶ τὸν τόπον
διατριβή, ἐπήγαγεν ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων· καὶ
πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν· καὶ ἀναμνησθέντες
τοῦ τόπου, ἔλεγον φησίν· ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον
ἐποίησεν οὐδέν· ὃ δὲ λέγουσι τοιοῦτόν ἐστιν· ἐκεί-
νῳ ἐπιστεύσαμεν μηδὲν πεποιηκότι σημεῖον·
πολλῷ μᾶλλον τούτῳ· τοσαῦτα θαυματουρ-
γήσαντι· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἦν ὁ μαρτυρήσας
αὐτῷ· Ἰωάννης δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἔργων αὐτοῦ σημεῖον
οὐδὲν ἦν ἄξιον τὴν μαρτυρίαν ἀποφαίνειν τὴν
περὶ τοῦ Χριστοῦ· ἐπήγαγον λέγοντες· πάντα δὲ ὅσα
εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν· οὐκ ἐκ
τούτου ἐξ ἐκείνου· ἀλλ' ἐκεῖνον ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐπι-
κυροῦντες [illegible] ἀποφαίνοντες· ὅθεν καὶ πολλοί
φησιν ἐκεῖ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· τὸ δὲ ἐκεῖ δηλοῖ
ὅτι πολλοῖς ὁ τόπος ἐκεῖνος ὠφέλιμος γέγονε· χρὴ δὲ
καὶ τοῦτο σημειῶσαι· ὅτι ἐν μὲν ἐκείνῳ τούτου συνεχῶς
ἐξ ὧν ὁ δεσπότης ἡμῶν Χριστὸς τοῖς ὄχλοις τῶν πονη-
ρῶν ἀνθρώπων συνουσίας πρὸς τὸ μὴ [illegible] τούτου
καρπώσασθαι αὐτοῖς· καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς πα-
λαιᾶς ποιήσας φαίνεται· ὥσπερ τὸν ἀρχαῖον
ἐπὶ τῆς ἐρήμου διαπλάττων καὶ ῥυθμίζων ἐν
ἅπασιν· ἦν δέ τις ἀσθενῶν λάζαρος ἀπὸ βηθα-
νίας ἐκ τῆς κώμης μαρίας καὶ μάρθας τῆς
ἀδελφῆς αὐτῆς· ἦν δὲ μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν
κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς
θριξὶν αὐτῆς ἧς ὁ ἀδελφὸς λάζαρος ἠσθένει·
Τίνος ἕνεκεν [illegible] μιμνήσκεται τῆς ἱστορίας ταύτης
ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων· ἦν δέ τις ἀσθενῶν λάζαρος

ταῦτα ἀξιουμένους ἐκείνους· φησὶν γὰρ· οὐκ ἔστι
γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· ἐγὼ εἶπα θεοί
ἐστε· καὶ τὰ ἑξῆς. ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ οἱ χά-
ριτι τοῦτο λαβόντες, οὐκ ἐγκαλοῦνται θεοὺς ἑ-
αυτοὺς καλοῦντες· πῶς ἐγὼ δικαίως ἐπιτιμῶ-
μαι, ὅτι τῇ φύσει τοῦτο ἔχων; εἰ γὰρ οὐ ποιῶ φησὶν
τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· εἰ δὲ ποιῶ,
κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε·
ἐπειδὴ γὰρ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἰδεῖν αὐτοὺς ἀμή-
χανον ἦν, ἀπὸ τῶν ἔργων ἰσότητος καὶ
ταυτότητος ἀπόδειξιν τῆς κατὰ τὴν δύνα-
μιν ἀπαραλλαξίας παρέχει. ἵνα γνῶτε φησὶν
καὶ πιστεύσητε, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί· καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐ-
μοί· τουτέστιν οὐδὲν ἄλλο ἐγώ, ἢ ὅπερ ὁ πατὴρ μέν-
ων· καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐκεῖνος, ἢ ὅπερ ἐγὼ μένων
υἱός· κἂν ἐμέ γνῷ τις, τὸν πατέρα ἔγνω· κἂν τὸν πατέ-
κεφ ια ρα, τὸν υἱὸν ἔμαθεν. ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πά-
λιν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν· καὶ
ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου· εἰς τὸν τό-
πον ὅπου ἦν τὸ πρότερον Ἰωάννης βαπτί-
ζων· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ· καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς
αὐτόν· καὶ ἔλεγον· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐποίησεν
σημεῖον οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης
περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν
τέλ πολλοὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ δὲ περὶ τὰ μεγάλα τι καὶ ὑψηλὸν
φθέγξηται, ἀναχωρεῖ ταχέως ἐνδιδοὺς αὐτῶν
τῷ θυμῷ· ὥστε λωφῆσαι καὶ λῆξαι τὸ πάθος διὰ
τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ. τούτου χάριν καὶ νῦν ἀνα-
χωρήσας, ἀπῆλθεν πέραν τοῦ Ἰορδάνου· ὅπου
ἦν Ἰωάννης βαπτίζων τὸ πρότερον· διὰ τοῦ
τόπου δὲ τὸν τόπον ὅθεν ἀπελήλυθε λέγει· ἵνα μά-
θωμεν ὅτι μείζων τούτου. ἀπῆλθεν ἐκεῖ ἀμφ

πρὸς θάνατον. καὶ ἰδοὺ ὅμως αὐτὸν ἀποθανόντα. οὐκ ἐκ [illegible] ἀλλ' [illegible] ἀμαρτίας τοῦ πράγματος [illegible]μένου· ἀλλ' ὡς προσῆλθεν τῷ χῷ. δηλῶσαι δὲ θέλων μίαν εἶναι τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοῦ πρς. εἰρηκὼς [illegible] ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θῦ δι' αὐτῆς· πρὸς [illegible] τὴν δόξαν αὐτοῦ. μετὰ ταῦτα εἰρηκέναι· ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ [illegible]· τὸ δὲ ἵνα ἐνταῦθα οὐκ αἰτιολογίας· ἀλλ' ἐκβάσεώς ἐστιν· συνέβη μὲν γὰρ [illegible] ἀρρωστίας [illegible] ταύτης ἡ δόξα τοῦ θῦ.

Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς· ἄγωμεν εἰς τὴν ἰουδαίαν πάλιν. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ ἰουδαῖοι· καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ. μετὰ τὸ ἀκοῦσαι αὐτὸν ὅτι ἀσθενεῖ, ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· ἵνα ἀποθάνῃ καὶ ταφῇ· ἵνα μὴ [illegible] ὅτι οὕτω [illegible] αὐτὸν [illegible] ὅτι [illegible] καὶ καιρός. καὶ [illegible] τοῦτον ἔμεινεν [illegible] ἵνα αὐτοῦ τὴν [illegible] ὅτι ὄζει.

Διατί οὐδαμοῦ ἄλλοτε [illegible] τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἰουδαίαν, [illegible] τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἄγωμεν εἰς τὴν ἰουδαίαν. διατί; δεδοίκεσαν αὐτοὶ σφόδρα· ἵνα μὴ [illegible] παραγενόμενος [illegible] αὐτοῖς [illegible] ἐφοβοῦντο [illegible] αὐτοῦ. τὸ δὲ πλεῖον [illegible] ἑαυτῶν· λέγουσιν αὐτῷ· ῥαββί νῦν ἐζήτουν σε οἱ ἰουδαῖοι λιθάσαι καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆς ἡμέρας. ἐάν τις [illegible]

καὶ ταῖς θριξὶν ἐκμάξασα [illegible] ἐκμαρτυροῦσιν.

[illegible]

[illegible] καὶ γὰρ καὶ οὗτος φίλος ἦν τοῦ χριστοῦ· καθὼς εἶναι χρὴ δὲ καὶ τοῦ μὴ ἀγνοῆσαι ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ μαρτυρίας αὕτη ἡ ἀδελφὴ τοῦ λαζάρου ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ· οὐδὲ ἡ πόρνη ἡ ἐν τῷ ματθαίῳ οὐδὲ ἡ ἐν τῷ λουκᾷ· ἀλλὰ ἄλλη· οὐχ ἡ πόρνη καθάπερ ἐκεῖναι· ἀλλ' αἰδήμων καὶ σπουδαία· καὶ γὰρ περὶ τὴν ὑποδοχὴν ἐσπούδαζεν τοῦ χριστοῦ· ἀποστέλλουσιν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· κύριε ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ· ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. ἠγάπα δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν λάζαρον· διατί δὲ οὐκ ἐάσασαι τὸν ἀδελφὸν κατ' ἐμμονὴν ὡς ὁ ἑκατόνταρχος καὶ ὁ ἄρχων τοῦ βασιλικοῦ· ἐκεῖνοι καὶ αὗται ἀλλ' αἱ τοσαύτην ἔχουσαι· κύριε ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ· ἐπειδὴ σφόδρα ἐθάρρουν τοῦ χριστοῦ· καὶ πολλὴν πρὸς αὐτὸν εἶχον οἰκειότητα· καὶ γυναῖκες ἦσαν ἀσθενεῖς καὶ τοῦ πένθους κατείχοντο· ἐπειδὴ ὅτι οὐ καταφρονοῦντα τοῦτο ἐποίουν· ἐκ τοῦ μὲν ταῦτα λέγειν· τὸ δὲ ἴδε ὃν φιλεῖς· ἃ προϊκτον [illegible] ἐπισπᾶσθαι βουλόμεναι τὸν χριστόν· [illegible] προσεῖχον· τὸ δὲ ἡ ἀσθένεια αὕτη οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον· ἃ τοῖς ὄχλοις καὶ ταῖς [illegible] πεῖσθαι τοῖς ἀπαγγείλασιν [illegible] βουλόμενος πρὸς τὸ [illegible] αὐταῖς τοῦτο· [illegible] καὶ θαυμάσαι τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ ὅτι ἀκούσασαι οὐκ [illegible]

μαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν
μετ' αὐτοῦ· ἐπεὶ οὖν ὁ κύριος πρότερον μὲν εἰρήκει· εχο
τότε εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς παρρησίᾳ· λάζαρος ἀπέθανεν·
καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς ἵνα πιστεύσητε ὅτι οὐκ ἤμην
ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν· τὸ μὲν πρότερον.
τὸ ἀκόλουθον παραμυθήσασθαι βουλόμενος. εἶπεν
κεκοίμηται· ἐπειδὴ δὲ οὐ συνῆκαν. τότε φησὶν
ὅτι ἀπέθανεν· καὶ ὅτε μὲν εἶπεν κεκοίμηται.
λέγει· πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν· ὅτε δὲ εἶπεν
ὅτι ἀπέθανεν· οὐκ ἔτι προσέθηκεν πορεύομαι
ἵνα ἀναστήσω αὐτόν· οὐ γὰρ ἐβούλετο τοῖς
ῥήμασιν προλέγειν· ἀλλὰ τοῖς ἔργοις ἔμελλεν
κηρύσσεσθαι· διατί δὲ φησὶν χαίρω δι' ὑμᾶς ὅ-
τι προεῖπον οὐκ ὢν ἐκεῖ· ἵνα ἐπειδὰν ἀναστήσω,
μηδεμίαν ἔχητε ὑποψίαν· [illegible]
[illegible] · καὶ οὐκ ᾔδεσαν αὐτοῦ τὴν
δύναμιν ὡς ἐχρῆν· τοῦτο δὲ ἐποίει ὁ μετὰ
φόβου ταράττοντες αὐτῶν τὰς ψυχάς· καὶ τὸ
[illegible] · μὲν [illegible] τὴν τῶν
ἰουδαίων ἔφοδον· [illegible] τοῖς ἄλλοις. ὁ θωμᾶς.
διὸ καὶ ἔλεγεν· ἄγωμεν ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀποθάνω-
μεν μετ' αὐτοῦ· τινὲς μὲν οὖν φασὶν ὅτι ἐπεθύμησε
καὶ αὐτὸς ἀποθανεῖν μετ' αὐτοῦ· οὐκ ἔστιν δὲ τοῦτο·
δειλίας γὰρ τὸ ῥῆμα· [illegible]
[illegible] αὐτῶν [illegible] · ἐλθὼν κε
οὖν ὁ ἰς [illegible] εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας
ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ· ἦν δὲ ἡ βηθανία. 253
ἐγγὺς τῶν ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκα-
πέντε· καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐληλύθησαν
πρὸς τὰς περὶ μάρθαν καὶ μαρίαν ἵνα παρα-
μυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν·

πατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει· ὅτι τὸ φῶς
τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· ἐὰν δέ τις περιπατῇ
ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει· ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν
αὐτῷ. ταῦτα εἶπεν· καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς·
λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πο-
ρεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ· κύριε εἰ κεκοίμηται σωθήσεται. εἰρήκει δὲ
ὁ ἰς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν
ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει.
σχο(λ). Ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· ὁ βλέπων τὸ φῶς τοῦ κόσμου
τούτου [illegible] ἐν ἀσφαλείᾳ ἐστίν, πολλῷ μᾶλλον
ὁ μετ' ἐμοῦ ὢν διὰ παντὸς τοῦ δημιουργοῦ τοῦ φω-
τὸς τούτου. εἰπὼν δὲ ὅτι λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
κεκοίμηται· καὶ τὰ ἑξῆς· ἐδήλωσεν· ὅτι οὐχ ὡς
πάλιν διαλεξόμενος τοῖς ἰουδαίοις ἄπεισιν·
ἀλλὰ τὸν φίλον ἐξυπνίσων· διὰ τοῦτο δὲ ἐν
προθυμίᾳ [illegible] τοῖς μαθηταῖς. ἐκεῖνοι
δὲ ἐκ[illegible] κωλύοντες τῆς ἐκεῖσε πορείας
λέγουσιν· [illegible] κεκοίμηται σωθήσεται, [illegible]
ὅτι κα[illegible]· καὶ μαρ[illegible]· οὐκοῦν οὐκ ἀπι-
[illegible] ἀπελθεῖν· ἐπειδὴ δὲ [illegible] ἐπε-
νον οἱ μαθηταί· καὶ οὐδὲ ἀπὸ τοῦ εἰπεῖν πορεύο-
μαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν, ἔγνωσαν θάνατον·
καὶ γὰρ ἀγνοίας ἦν, [illegible] προσδοκῶν ἀ-
ναστῆναι καὶ δεῖν αὐτὸν πορεύεσθαι ἀπεξυ-
πνίσαι. οὐκ ἀληθῶς ἀπ[illegible] ἐνόμισαν. ἀλλὰ
ἐξυ-
πνίσαι [illegible] αὐτὸν [illegible] πολλὰ διελέγχει·
τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς παρρησίᾳ· λάζαρος
ἀπέθανεν· καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς ἵνα πιστεύσητε
ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. εἶπεν
οὖν θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος τοῖς συμ-

ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος· διατί οὖν παραλαμβάνει
τὴν ἀδελφὴν μεθ' ἑαυτῆς ἡ Μάρθα. ἀλλ' αὐτὴ μόνη
τῷ χριστῷ ἀπήντησεν· ἐβουλήθη κατ' ἰδίαν αὐτὸν πάντων
χαριέστατον τὸν λόγον ἀπαγγεῖλαι· ὅθεν ἐβουλήθη
αὐτὴν ἡ ὡς εἰδυῖα ἐχρημάτισεν· τότε ἀπῆλθε
καὶ καλεῖ τὴν ἀδελφήν. τὸ δὲ ὅσα ἂν αἰτήσῃ
τὸν θεὸν δώσει σοι ὁ θεός· ἐβουλήθη ἡ καὶ ἐπὶ τούτῳ μὲν
ὁ κύριος χριστός· ἀλλ' οὐχ ὡς προσήκει ἐνόησεν ἄρα ὅτι αὐτὸς
ἐπιτευξόμενος οὐδ' ὅτι οἰκείᾳ δυνάμει καὶ αὐθεντίᾳ
τὰ θαύματα ποιεῖ· ἀλλ' ὡς περὶ ἑνὸς τῶν τινῶν
εὐδοκεῖ μου ... αὐτὸς δὲ ἀναιρῶν τὴν
τοιαύτην αὐτῆς ὑπόνοιαν, αὐτός εἰμι, φησίν, ἀπο-
φαίνεται ... ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. τὸ δὲ
... αὐτῇ περὶ ἀναστάσεως λέγει· ὅτι ... αὐτὸς
οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ· ὅθεν καὶ ὁ χριστὸς ...
γὰρ αὐτοῦ πολλὰ περὶ ἀναστάσεως διαλεχθέντος ...
ἀλλ' ὅμως ἐπόθει ... λέγων αὐτὸν ...
... τὴν θείαν αὐτοῦ δύναμιν ...
αὐτήν· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὅτι τοῦτο
ἐστὶν ... κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται· περὶ τοῦ θανάτου
τούτου λέγων· τὸ δὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
διὰ τὸν θάνατον ἐκεῖνον ... ... ἐγὼ μένος
δὲ αὐτῆς ἀνάγαγεν τὸν νοῦν φησὶν πιστεύεις τοῦτο·
οὐ γὰρ ἁρμόζον τὸν Λάζαρον ἀναστῆναι τὸ ζητούμενόν
ἐστιν. ἀλλ' ἐδόκει καὶ ταύτην καὶ τοὺς παρόντας
εἰς ... ...
... οῦσα τὸ λεχθέν. ...
ἀπεκρίθη ...
ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
ἡ γὰρ καὶ μέγα τι κατενόησεν ... οὐ μὴν ...

εχθ ἡ ἀπὸ δὲ βηθανίας ὡς ιε σταδίων ἦν ἡ ἱερουσαλὴμ ἀπέχου-
σα ἤγουν μίλια δύο. τεταρταῖος ὁ λάζαρος ἦν·
καὶ γάρ φησιν ὁ εὐαγγελιστής· ἐλθὼν ὁ ἰ(ησοῦ)ς εὗρεν
αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἔχοντα ἤδη ἐν τῷ μνημείῳ·
καὶ τὰς δύο ἡμέρας ἃς ἔμεινεν ἐν τῷ τόπῳ· καὶ πρὸ τού-
των μίαν ἐλθεῖν τὸν ἀπαγγέλλοντα· καθ' ἣν καὶ ἐτελεύ-
τησεν· καὶ κατὰ ταύτην τὴν τετάρτην ἡμέραν
παραγέγονε. οὐκ ἁπλῶς δὲ λέγει ὁ εὐαγγελιστής· ἵνα
μάθωμεν ἀπὸ τοῦ διαστήματος· ἐσημειώσατο ὅσων ἀπεῖχεν ἡ βη-
θανία σταδίων· ὅπως ἐκ τούτου μαν-
θάνωμεν· ὅτι διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι ἱεροσολύμων.
πολλοὶ οὖν ἦσαν ἥκοντες τῶν ἱεροσολύμων παρεῖναι·
ἵνα παραμυθήσωνται αὐτάς· παρεγένοντο δὲ
αὐτοὶ ὡς φιλουμένας παρὰ τοῦ χ(ριστο)ῦ· καὶ γὰρ ἦσαν ἐπισ-
τήμονες· ἵνα μάρτυρες αὐτοὶ γένωνται τοῦ χ(ριστο)ῦ· ὡ-
σπερ ἀγνοοῦντες γένηται· ἀλλ' ἤδη ἐπὶ τὴν παραμυθ-
ίαν συμφορᾶς. ἡ ὡς εἶπεν ἔργα ἃ ποιοῦμεν
μοι ... πονηροὶ οὗτοι παρῆσαν· ὁ θεὸς καὶ
ιε ει πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν. ἡ οὖν μάρθα
ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ χ(ριστὸ)ς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ·
μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. εἶπεν
οὖν μάρθα πρὸς τὸν ἰ(ησοῦ)ν· κ(ύρι)ε εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν
ὁ ἀδελφός μου ἐτεθνήκει. ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα
ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θ(εὸ)ν δώσει σοι ὁ θ(εό)ς. λέγει αὐτῇ
ὁ ἰ(ησοῦ)ς· ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. λέγει αὐτῷ μάρθα·
οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰ(ησοῦ)ς· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ
ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ· κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται·
καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ. οὐ μὴ ἀπο-
θάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο. λέγει αὐτῷ·
ναὶ κ(ύρι)ε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ χ(ριστὸ)ς ὁ υἱὸς τοῦ θ(εο)ῦ ὁ

φίαν ἣν εἶχον περὶ αὐτοῦ. ἴσασι γὰρ πολλοὶ καὶ
τῶν ἐχθρῶν. πάντα δὲ τὰ ἀνθρώπινα ἐπεμε-
λοῦσαι παρόντος τοῦ διδασκάλου· καὶ ἐνὸς γινομέ-
νης τῆς ἑαυτῶν τιμῆς. φησίν· κε εἰ ἦς ὧδε
οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός μου. ἰς οὖν ὡς εἶ- κεί
δεν αὐτὴν κλαίουσαν· καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ
ἰουδαίους κλαίοντας· ἐνεβριμήσατο τῷ πνι·
καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν· καὶ εἶπε· ποῦ τεθείκατε αὐτόν·
αὐτὸς δὲ διὰ τοῦτο οὐδὲν αὐτῇ διαλέγεται· οὐδὲ λέγει χρ
ταῦτα ἃ καὶ πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς· διὰ τὸ
παρεῖναι πολὺν ὄχλον· καὶ μὴ εἶναι καιρὸν τῶν
τοιούτων ῥημάτων· συγκαταβαίνει δὲ μᾶλλον
τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀπογυμνῶν· δακρύει
γὰρ καὶ συγχεῖται ἰδὼν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ
πάντας τοὺς συνελθόντας αὐτῇ ἰουδαίους. τὸ δὲ
ἐνεβριμήσατο τῷ πνι. τοῦτό ἐστιν· ὅτι ἐπεστόμισε
τὸ πάθος· διὸ καὶ ἐπάγων τὴν σύγχυσιν· οὕτως ἐρωτᾷ·
ὥστε μὴ μετὰ ὀλοφυρμοῦ γενέσθαι τὴν ἐρώτησιν·
διατί δὲ ἐρωτᾷ ὁ πάντα εἰδὼς ποῦ τεθείκατε αὐτόν·
οὐκ ἀγνοῶν· ἀλλὰ ἀμηχανούμενος ἑαυτὸν ἐπιρρίπτων
τῷ θαύματι· μᾶλλον δὲ πάντας παρεσκεύαζεν
ποιῶν ὁμολογῆσαι καὶ μαρτυρῆσαι ὥστε πάσης
ὑποψίας ἀπαλλάξαι τὸ σημεῖον. λέγουσιν κεί
αὐτῷ· κε ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ ἰς. ἔλεγον οὖν
οἱ ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
εἶπον· οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς τοῦ τυφλοῦ· ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθά-
νῃ. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν οὐδέπω τῆς ἀναστάσεως χρ
λαζάρου τεκμήριον ἐνεδείκνυτο· οὐδὲ οὕτως ἐνομί-
ζετο ἔρχεσθαι· ὡς ἂν ἀκούσωσιν αὐτοῦ ἀλλ' ὡς θρηνή-
σων. λέγουσιν αὐτῷ· κε ἔρχου καὶ ἴδε. ἐνεβριμήσατο δὲ
τινὸς ἔλεγον οἱ παρόντες ἰουδαῖοι· οὐκ ἠδύνατο οὗτος

ἐπειγομένη τέως μὲν τοῖς ἐκεῖ μένουσιν ἐκεῖνο δ᾽ ἀμελεῖ τὸ καταλῦ-
κείμ. σαι τὸ πένθος. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν
καὶ ἐφώνησεν Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα
εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε.
ἐκείνη ὡς ἤκουσεν ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς
αὐτόν. οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην. ἀλλ᾽ ἦν
ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.
ἑρμ. Λάθρα δὲ τὴν ἀδελφὴν ἐφώνησεν· σφόδρα συνε-
τῶς δὲ ἀποπραξαμένη· τοῦτο γὰρ ποιεῖ κινουμένη
μὴ καταράξαι τοῖς πρὸς αὐτὰς συνελθόν-
τας Ἰουδαίους· ἢ γὰρ ἂν ὡς σταυρωτὰ τὸν Χριστὸν αὐτῇ με-
χαίνειν. ἄραντες καὶ ἀναχωρήσαντες· νῦν δὲ ὡς
ὀδυρομένῃ, πάντες ἠκολούθησαν ἐγερθείσῃ
αὐτῇ· καὶ [illegible] τοῦ Χριστοῦ ἀπερχομένης
πρὸς ἐκεῖνον ἐσημήνατο ὁ εὐαγγελιστὴς ὅτι
οὔπω ὁ Ἰησοῦς ἐληλύθει εἰς τὴν κώμην καὶ ταῦτα ἐξηγεῖ·
ἵνα δείξῃ ὅτι [illegible] ἐβάδιζεν ὅπως μὴ δό-
ξῃ ἐπιρρίπτειν ἑαυτὸν τοῦ σημείου· ἀλλ᾽ ὡς δε-
όμενος παρακαλούμενος· τοῦτο ποιεῖ καὶ
ἐπειδὴ ἦν τὸ μέλλον γίνεσθαι θαῦμα μέγα καὶ
καὶ οἱ ὁρῶντες μεγάλως ἐποίησαν. καὶ ἔμελλον με-
γάλως κερδαίνειν πολλοὶ δι᾽ αὐτοῦ. καὶ τοῦτο πολλοὺς
οἰκονομεῖ γενέσθαι μάρτυρας τοῦ θαύματος. φησὶ
κείμ. γὰρ ὁ εὐαγγελιστής. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες
μετ᾽ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν.
ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλ-
θεν. ἠκολούθησαν αὐτῇ λέγοντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ
ἑρμ. μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. Θερμοτέρως δὲ
ἡ Μαρία παρὰ τὴν ἀδελφὴν Μάρθαν προσῆλθεν
τῷ Χριστῷ· ἰδοῦσα γὰρ αὐτόν φησιν. ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ προσ-
πεσοῦσα οὐκ ἐδεδοίκει τὸν ὄχλον· οὐ τὴν [illegible]

τὴν τοῦ κηρομορφίας [illegible] ἀλήθειαν· ὁ μὲν γὰρ φαύλως·
ἀπὸ τῆς ἀγρυπνίας καὶ τοῦ δρόμου· καὶ τοῦ ἱδρῶ-
τος· οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ [illegible] ταύτην·
τὴν [illegible] τοῦ λίθου [illegible] κειμένου [illegible]
ἀναστῆναι τὸν λάζαρον· ἀλλ' οὐδὲ ἄρατε τὸν
λίθον· καὶ γὰρ ὁ [illegible] μείζονα τὴν φωνήν·
καὶ ψυχὰς [illegible] διαφθορᾶς. πολλῷ μᾶλλον
κινῆσαι λίθον ἰσχυρὸν [illegible] τὴν αὐτὴν φωνήν· ὁ τὸν
δεδεμένον καὶ μὴ ὁρῶντα [illegible]
νον διὰ τῆς φωνῆς [illegible]
πολλῷ μᾶλλον λίθον [illegible] ἀλλ' ἵνα [illegible]
αὐτοὺς [illegible] μάρτυρας
ποιήσῃ τοῦ θαύματος [illegible] ἔλεγον
[illegible] τοῦ τυφλοῦ [illegible] οὐκ [illegible]
[illegible] καὶ τὸ [illegible]
καὶ τὸν λίθον ἆραι· [illegible]
[illegible] καὶ τὸ [illegible]
[illegible] αὐτὸν ὁρᾶν· καὶ [illegible]
[illegible] κελεύει [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] μάρτυρας
[illegible] τοῦ σημείου· τὸ δὲ [illegible]
ταῖος γάρ ἐστιν [illegible]
[illegible] τοῦ ἀναστῆναι τὸν ἀδελφὸν
[illegible] ἀπὸ [illegible] τοῦτον [illegible]
[illegible] οὕτως ἐστὶ καὶ [illegible]
[illegible] πρὸς αὐτήν· καὶ
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] ὅτι ἐὰν [illegible] τὴν δόξαν
τοῦ θεοῦ [illegible] μαθηταῖς [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible] τοῦ θεοῦ [illegible] τὴν δόξαν

256

μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἐξαιρέτου ὄντος· καὶ λέγοντος
ὅτι τὴν ἀπὸ τῆς εὐχῆς ῥοπὴν λαμβάνων τὸν νεκρὸν
ἀνέστησεν· τί γὰρ ἴσον τῆς ἐξουσίας ταύτης
γένοιτ' ἂν ὅτι ὥσπερ αὐτὸν μὴ διαλεγόμενος τῷ τε-
θνηκότι φησίν· Λάζαρε δεῦρο ἔξω· τοῦτο δὲ καὶ
ἐδήλωσεν· ἔρχεται ὥρα ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται
τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ ἀκούσαντες ζήσονται·
ἵνα γὰρ μή τις νομίσῃ ὅτι παρ' ἑτέρου ἔλαβεν τὴν
ἐνέργειαν, προλέγει τοῦτο· ὁ διὰ τῶν ἔργων
δείξειν ἔμελλεν· δεῖξαι δὲ θέλων ὅτι τοῦ ἅμα
ἀκοῦσαι τὸ ἐξελθεῖν δεδεμένον οὐκ ἔλαττον
ἐδόκει εἶναι παράδοξον, φησίν· καὶ ἐξῆλθεν
ὁ τεθνεὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖ-
ρας· τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα μὴ δόξῃ φάντασμα
τελ εἶναι τὸ πρᾶγμα. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν. πολλοὶ οὖν ἐκ
τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν
καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς
τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς πάντα ἃ ἐ-
ἀρχ ποίησεν ὁ Ἰησοῦς. κελεύει δὲ αὐτοῖς λῦσαι.
Ὅπως πλησίον γενόμενοι καὶ ἁψάμενοι εἰ-
δῶσιν ὅτι οὗτος ἐκεῖνός ἐστιν· τὸ δὲ ἄφετε
ὑπάγειν τὸ ἀκόμπαστον δηλοῖ· οὐδὲ γὰρ κελεύει
ἄγεσθαι αὐτόν· οὐδὲ κελεύει μετ' αὐτοῦ περιπατεῖν·
ὥστε ἂν μὴ δόξῃ ἐπιδείκνυσθαι· γενομένου δὲ τοῦ θαύματος
οἱ μὲν ἐπίστευσαν τῶν θεασαμένων· οἱ δὲ ἀπήγ-
γειλαν τοῖς Φαρισαίοις· τί οὖν ἐκεῖνοι; δέον
τὸ ἐκπλήττεσθαι καὶ θαυμάζειν, συμβου-
λεύονται αὐτὸν ἀνελεῖν· ὁ περὶ ὧν ... ὅμοιον
ὅτι τοῖς ἐμοῖς ἀλλ' οὖν σώμασιν θαυματουργεῖ.

τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ προσελθόντος· ἵνα γὰρ αἰσθητὴν ... τοῖς ἀ-
κούουσιν ποιήσῃ τῆς διαφορᾶς τῶν λεγομένων αἰτία
ιϛε κεῖν· ὁ δὲ ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω
καὶ εἶπεν πάτερ εὐχαριστῶ σοι· ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι
πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν
περιεστῶτα εἶπον ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με
ἀπέστειλας· καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐ-
κραύγασεν· λάζαρε δεῦρο ἔξω· καὶ ἐξῆλθεν ὁ
τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας
κειρίαις· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο·
(χ) διατί εὔχεται· μᾶλλον δὲ εὐχῆς σχῆμα ἀναλαμβάνει·
αὐτοῦ λέγοντος ἀκούσωμεν· φησὶν γὰρ διὰ τὸν
περιεστῶτα ὄχλον εἶπον ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ
με ἀπέστειλας· ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· ἵνα μὴ
ἀντίθεόν με νομίσωσιν· ἵνα μὴ λέγωσιν· οὐ-
κ ἔστιν οὗτος ἐκ τοῦ θεοῦ· ἵνα δείξω κατὰ γνώμην σὴν
τὸ ἔργον γενόμενον· ὅτι γὰρ τοῦτό ἐστιν· ἴδωμεν
καὶ τίς ἡ εὐχή· εὐχαριστῶ σοι φησὶν πάτερ ὅτι ἤ-
κουσάς μου· τίς δὲ οὕτως ηὔξατο ποτέ· πρὶν
γὰρ τι εἰπεῖν· ἤκουσάς μου φησὶν· δηλῶν ὅτι
οὐ δεῖται εὐχῆς· διὰ μὲν δὴ τοῦτο· ἀφορῶν τὰ ἄλλα
χωρὶς εὐχῆς ἐποίει· ἔλεγεν τοῖς δαιμονίοις·
ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ· καὶ θέλω καθαρίσθητι· καὶ ἀ-
φέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου· καὶ τῇ θαλάσσῃ σιώπα
πεφίμωσο· καὶ κράζας φωνῇ μεγάλῃ· λάζαρε
δεῦρο ἔξω· οὐκ εἶπεν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός
μου δεῦρο ἔξω· οὐδὲ ἀνάστησον αὐτὸν πάτερ·
ἀλλ' εὐξάμενος σχῆμα λαβὼν ὡς ... διὰ κεῖν
... αἰτίαν· τὴν αὐθεντίαν δι' αὐτῶν πραγμάτων
ἐνδείκνυται· ταῦτα δὲ λέγω· τῶν ...
εὐφραίνοντα τοῦ στόματι ... τὴν δόξαν τοῦ

[illegible] καὶ [illegible] ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἀποθνήσκειν· τοῦτο δὲ
ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν· ἀλλ' ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἔμελ-
λεν ὁ ἰς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους·
οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ
τέκνα τοῦ θῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγη
εἰς ἕν. [illegible]
[illegible] φησὶν· ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκεί-
νου· ὅτι μετὰ τῶν ἄλλων· καὶ τοῦτο διέφθαρ-
το παρὰ τοῖς ἰουδαίοις· οὐκέτι γὰρ τοὺς χρόνους
ἀπαρτίζοντες τῆς ζωῆς ἱερατεύον κατὰ τὸν νό-
μον· ἀλλ' ἐνιαυτὸν [illegible]
[illegible] ὠνηταὶ αἱ ἀρχαί· [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦ χῦ· [illegible]
[illegible]
[illegible] ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος [illegible]
[illegible] λέγοντες· τί ποιοῦμεν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τῆς κεφαλῆς [illegible]
[illegible] καὶ λέγουσιν ὅτι ὑμεῖς
οὐκ οἴδατε οὐδέν· οὐδὲ λογίζεσθε ὅτι συμφέρει
ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ· καὶ μὴ ὅλον
τὸ ἔθνος ἀπόληται· [illegible] τοιοῦτον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] σωτηρίας ὑπὲρ τοῦ κόσμου [illegible]
[illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
[illegible] προβλέπειν [illegible]
[illegible] θαυμαστὰ [illegible]
τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν [illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]

[illegible] παραδόξως εἰργασμένον γε-
γονὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀλλήλοις λέγοντες· τί ποιοῦμεν
ὅτι ἄνθρωπος οὗτος σημεῖα πολλὰ ποιεῖ ἐν τοῖς αὐτῆ-
ς ἁμαρτίαις [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ θεραπεύουσι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ πρὸς
συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι
συνέδριον· καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν ὅτι οὗτος
ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ· ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν
οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐ-
λεύσονται οἱ ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ
τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. τίνος ἕνεκεν τοῦ-
το [illegible] λέγοντες· ὅτι ἐὰν ἀ-
φῶμεν αὐτόν, ἔρχονται οἱ ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦ-
σιν ἡμῶν τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος, καὶ τὴν πόλιν τὸν
λαὸν [illegible] αὐτοὺς δοξάζοντες· ὑποβάλλοντες
τοῖς [illegible] τὸν ἰουδαίων δῆμον [illegible]
[illegible] τυραννίδος. ἂν γὰρ ὄχλοι
[illegible] τὸν χριστὸν οἱ ῥωμαῖοι [illegible]
[illegible] πολλοὶ ὀπίσω αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἐπὶ τυραννίδι καὶ καθελοῦσι
[illegible] τὴν πόλιν· ταῦτα δὲ ἔλεγον οὐ πρὸς
[illegible] τοῦτο· ἀλλὰ [illegible] ἵνα γὰρ
[illegible] τὸν ἑαυτῶν φθόνον [illegible]
[illegible] τὴν πόλιν λέγουσιν κινδυνεύειν [illegible]
[illegible] καὶ τὸ κοινὸν [illegible] καὶ περὶ
[illegible] αὐτοῖς [illegible] λόγον.
εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν καϊάφας ἀρχιερεὺς ὢν
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς
οὐκ οἴδατε οὐδέν· οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμ-
φέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος [illegible]

ἔργον τὸ πρᾶγμα τί ἐχρῆν ποιεῖν· τὸ γὰρ φθέγμα αὐτῆς
καὶ πρὸ τούτου πολλάκις ἐποίει· καὶ αὐτὸς δὲ αὐτοῖς
ἐξ ἀρχῆς ἔδωκε ζητεῖν· ἐπιμελῶς ποιεῖ καὶ εἰ μὲν ὑπαναχω-
ρεῖ δὲ καὶ νῦν αὐτὸς ἐκεῖ θεραπεύων ... πάλιν
ἑαυτὸν [illegible] διὰ καὶ τὴν πολλὴν ... αἰτίαν·
ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων· καὶ ἀνέβη-
σαν πολλοὶ εἰς ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ
τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς· ἐζήτουν οὖν
τὸν ἰν̄· καὶ ἔλεγον μετ᾽ ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστη-
κότες· τί δοκεῖ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν·
δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι
ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν μηνύσῃ ὅπως
πιάσωσιν αὐτόν ⁝ θαυμάσαι δὲ αὐτῶν
ἔστι τὴν ἀνοίαν· ὅτι μιαιφόνον προαίρεσιν ἔ-
χοντες· καὶ ἀνδροφόνον διάνοιαν, ἑαυτοὺς
ἁγνίζειν ἐβούλοντο· καθώς φησιν ὁ εὐαγγελι-
στής· ὅτι ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς ἱεροσόλυμα
πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς· καὶ ὅτι
ἔλεγον· τί δοκεῖ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορ-
τήν· ὃ δὲ λέγουσιν, τοιοῦτόν ἐστιν· ἐπιτηροῦμεν αὐτὸν
ἐν πάσῃ ἀνάγκῃ δεῖ τοῦ καιροῦ καλοῦντος αὐτόν· οὕτως
ἀναχωρήσας ἐκεῖ· ὅτι γὰρ πολέμιος ἐν τῇ
εὐλαβείας· καὶ τοῖς ἑορταῖς ... καὶ οἱ
[illegible] διὰ τὴν ἑορτήν, τότε
τὸν οὐδὲ ἐν ... θηρεῦσαι ἐπεχείρουν·
δεδώκεισαν γάρ φησιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
φαρισαῖοι ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν
μηνύσῃ ὅπως πιάσωσιν αὐτόν· ὁ οὖν ἰς̄
πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς βηθα-
νίαν ὅπου ἦν λάζαρος ὁ τεθνηκώς· ὃν ἤγει-
ρεν ἐκ νεκρῶν· ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ

λοῦσι καὶ ῥωμαῖοι ἀπολλυμένης ἡμῶν· πολλοί. τοῦτο
δέ φησιν ὁ εὐαγγελιστής· ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν·
ἀλλ' ὡς ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προ-
εφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
τοῦ ἔθνους· οὕτως ἡ τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξίας
ἡ δύναμις πολλή· ἐπειδὴ γὰρ ὅλως ἦν ἄξιος τοῦ
τῆς ἱερωσύνης· καίτοι ἀνάξιος ὢν τοῦ πράγ-
ματος, προεφήτευσεν οὐκ εἰδὼς ἃ ἔλεγεν· καὶ
τῷ στόματι μὲν ἡ χάρις ἐκέχρητο· τῆς δὲ μι-
αρᾶς καρδίας οὐχ ἥψατο· πολλοὶ γοῦν καὶ ἄλ-
λοι τὰ μέλλοντα ἔγνωσαν ἀνάξιοι ὄντες· ὁ Ναβου-
χοδονόσορ· ὁ Φαραὼ· ὁ Καϊάφας· καὶ πάντων
ἡ αἰτία δήλη· καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους φησὶ μό-
νον· ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θῦ τὰ διεσκορ-
πισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν· τέκνα δὲ θῦ τὰ ἔθνη
καλεῖ ἀπὸ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι ὥσπερ οὖν καὶ
ὁ χς ἔλεγεν καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω· καὶ αὐτὸς
ἀπὸ τοῦ μέλλοντος αὐτὰ καλῶν· τὸ δὲ ἵνα
συναγάγῃ εἰς ἓν δηλοῖ· ὥστε τοὺς ἐγγὺς καὶ τοὺς
μακρὰν ἓν σῶμα ποιῆσαι ἵνα ὁ ἐν Ῥώμῃ κα-
θήμενος τοὺς Ἰνδοὺς μέλος ἡγῆται ἑαυτοῦ· κεφαλὴ
καὶ πάντων κεφαλὴν ὁμολογεῖ τὸν χν·
κε· ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο
ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν· Ἰς οὖν οὐκέτι παρ-
ρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις· ἀλλ' ἀπ-
ῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου
εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν· κἀκεῖ διέτρι-
(χς) βεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· τὸ δὲ ἀπ'
ἐκείνης τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο οἱ
Ἰουδαῖοι ἵνα αὐτὸν ἀποκτείνωσι δηλοῖ ὅτι
τότε τέλεον ἐκύρωσαν τὴν γνώμην· καὶ ὡς

εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμε- κεί
λεν αὐτῷ· ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν· καὶ τὸ γλωσ-
σόκομον εἶχεν· καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν·
Οὐκ ἤλεγξεν δὲ αὐτὸν ἐμφανῶς ὁ Χριστός· οὐδὲ
εἶπεν αὐτῷ· τοῦτο δὲ περὶ [illegible] εἶπεν
ὅτι διὰ τὴν οἰκείαν κλοπὴν ἐπετίμα τῇ
γυναικί· ὅτι τὴν πολλὴν καὶ προθυμίαν ἐπιρρί-
ψαι αὐτὴν ἐβούλετο· τί δήποτε ἔλαβεν ὁ μὲν τὸ
γλωσσόκομον ἐγχειρισθεὶς τῶν πτωχῶν· καὶ
οἰκονομεῖν ἐποίησεν φιλάργυρον ὄντα· ἵνα
πᾶσαν αὐτοῦ ἐκκόψῃ πρόφασιν· οὐ γὰρ εἶχεν
εἰπεῖν ὅτι διὰ χρημάτων ἔρωτα προὔδωκεν·
καὶ γὰρ ἱκανὴν εἶχεν ἐκ τοῦ γλωσσοκόμου
τῆς ἐπιθυμίας παραμυθίαν· ἀλλὰ διὰ πονη-
ρίαν πολλήν· ἣν ἐβούλετο κατέχειν ὁ Χριστὸς πολ-
λῇ τῇ μακροθυμίᾳ πρὸς αὐτὸν κεχρημένος·
εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτὴν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ κεί
ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό· τοὺς πτω-
χοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε· [illegible]
ἐνταφιασμοῦ μέλλοντος· εἰς γὰρ τὴν ἡμέραν τοῦ
ἐνταφιασμοῦ μου τοῦτο ποιήσει· καὶ ἐντεῦθεν
τὸν προδότην ἐντρέψαι βουλόμενος· πρὸς τὸ
διορθωθῆναι αὐτόν· ἱκανὸν ἦν τὸ λεγόμενον καὶ τὸ ἐ-
παγόμενον· ἢ τὸ [illegible] αὐτὸν ἐμνημόνευσεν· φησὶ
γὰρ ὅτι τοὺς πτωχοὺς μὲν πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑ-
αυτῶν· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε· ὥσπερ εἰ ἔλεγεν·
ἐπαχθὴς ἡμῖν καὶ φορτικός· ἀλλ' ἀναμείνατε
μικρόν· καὶ ἀπαλλαγήσεσθε· τοῦτο γὰρ καὶ
σημαίνει εἰπών· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε· κεί
ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι
ἐκεῖ ἐστιν· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον· ἀλλ'

σημαίνει δὲ τὸ ὡσαννὰ σῶσον δή. εὑρὼν δὲ

ὁ ἰς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό· καθώς ἐστι γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ θύγατερ σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρότερον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ ἰς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα· καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. κεϊ

πῶς οἱ μὲν ἄλλοι φασὶν εὐαγγελισταὶ ὅτι καὶ ἔπεμψεν καὶ εἶπεν λύσατε τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον· οὗτος δὲ οὐδὲν τοιοῦτον· ἀλλ' ὅτι ὀνάριον εὑρὼν ἐκάθισεν· ἐπειδὴ ἀμφότερα γενέσθαι εἰκὸς ἦν· καὶ μετὰ τὸ λυθῆναι τὴν ὄνον ἀπὸ τῶν μαθητῶν, εὑρόντα αὐτὸν ἐπικαθίσαι. ἐποίει δὲ προφητείαν· τὴν μὲν τυπῶν, τὴν δὲ λέγων· καὶ τὸ αὐτὸ τὴν μὲν ἐν λόγῳ, τὴν δὲ ἐν ἔργῳ· τὴν μὲν τοῦ χαῖρε ὅτι ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, προφητείαν πληρῶν αὐτὸς ἦν· τὸ δὲ ὄνον καθίσαι, μέλλον προανατυπῶν· ὅτι τὸ ἀκάθαρτον τῶν ἐθνῶν γένος ἔμελλεν ὑποχείριον ἔχειν. τί δέ ἐστι μὴ φοβοῦ θύγατερ σιών· ἐπειδὴ πάντα αὐτῶν οἱ βασιλεῖς ἄδικοι καὶ πονηροὶ ἦσαν, καὶ πλεονέκται, καὶ τοὺς πολλοὺς κατεφόρτιζον, καὶ τοῖς ἐχθροῖς παρεδίδοσαν· θάρσει φησίν· οὐ τοιοῦτος οὗτος· ἀλλὰ πρᾶος καὶ ἐπιεικής· καὶ δηλοῦται ἀπὸ τοῦ ὄνου· οὐ γὰρ στρατόπεδον ἐπισυρόμενος ἦλθεν, ἀλλ' ὄνον ἐποχούμενος. οὐκ ἐπαισχύνεται δὲ ὁ σοφὸς εὐαγγελιστὴς τὴν προτέραν ἄγνοιαν τῶν ἀποστόλων ἐκπομπεῦσαι· ταῦτα γάρ φησιν οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρότερον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα

ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν·
ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν λάζαρον
ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν
χο ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν ἰν̄· [illegible] δὲ
βουλόμενος ὁ εὐαγγελιστὴς τὸ ἐρχόμενον τῶν ἰου-
δαίων ὅτι ἐκεῖ ἦσαν· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν ἰν̄ μόνον·
ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νε-
κρῶν· διὸ καὶ τὸ θαῦμα θεασάμενοι ἐπίστευσαν
πολλοί· τοῖς δὲ φαρισαίοις τοσοῦτον ἦν φονικὸς
ὁ τρόπος· ὅτι οὐ μόνον τὸν ἰν̄· ἀλλὰ καὶ τὸν λάζα-
ρον ἐβουλεύσαντο ἀποκτεῖναι· οὕτως ὅλη ἦν κα-
καὶ τὸ καλῶς παθεῖν παρ' αὐτοῖς ἦν· ἐγκα-
λεῖν δὲ αὐτοῖς ἐκ πονηρίας οὖ· ὅτι τῆς ἑορτῆς ἐπι-
στάσης· πάντες ἐπὶ τὴν [illegible] ἔτρεχον·
τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν·
ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ἰς̄ εἰς ἱεροσόλυμα· ἔ-
λαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον
εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ· καὶ ἔκραζον· ὡσαννά·
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κῡ· βα-
χο σιλεὺς τοῦ ἰσραήλ· αὐτὸς δὲ σβέσας τὸν
θυμὸν αὐτῶν τῇ εἰς τὴν ἔρημον ἀναχωρήσει· πά-
λιν εἰς ἔρχεται μετὰ παρρησίας· διὸ καὶ ὄχλος
πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν ἀκούσαντες
ὅτι ἔρχεται εἰς ἱεροσόλυμα ἔλαβον τὰ βαΐα
τῶν φοινίκων· καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν
αὐτοῦ· τοῦτο δὲ ἐποίουν [illegible] ὅτι μέ-
γα λοιπὸν ἦν περὶ προφήτου δόξαν εἶχον
περὶ αὐτοῦ· ὅθεν καὶ ἔκραζον· ὡσαννὰ εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κῡ βασιλεὺς
τοῦ ἰηλ̄· ὅπερ ἦν διαβεβαιούμενοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἀν-
τίθεος· ἀλλ' ὅτι παρὰ τοῦ πρς̄ ἀπεστάλη εἰς ἐλ-
θεῖν·

καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνα-
το αὐτοῖς λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξα-
σθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [illegible] (χο)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
λομένην τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν· ὁ δὲ Φίλιππος [illegible]
[illegible] πρὸ αὐτοῦ [illegible]
αὐτοῦ κοινοῦται· ἀλλ' οὐδὲ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]
κοινωνὸς ἀναμένοντος· [illegible]
ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· τί ἐστιν ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· ἀντὶ τοῦ ἐ-
λεγχθῆναι [illegible] ἀπελθεῖν. [illegible]
[illegible] πρόφασιν Ἰουδαίοις·
[illegible] οὗτοι [illegible]
[illegible] προσελθεῖν. καὶ
[illegible] λοιπὸν [illegible] ἐλθεῖν. τὸν
[illegible] προσμένοντος [illegible] ἀμὴν ἀμὴν [illegible]
λέγω ὑμῖν· ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν
εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν
δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.
[illegible] ὅτι τότε καὶ (χο)
Ἕλληνες προσῆλθον τότε ἀπεκρίθη λέγων·
ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν
γῆν ἀποθάνῃ αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ
ἀποθάνῃ πολὺν καρπὸν φέρει· ὁ δὲ λέγει
τοιοῦτόν ἐστιν· ὅτι [illegible]

κῶν ἐν αὐτῷ γεγραμμένα περὶ αὐτοῦ γὰρ ἐγέγραπτο
ἐποίησαν· ὅτι δὲ ἐπ' αὐτῷ ἐγέγραπτο, οὐκ ἐπίστευσαν·
καὶ γὰρ ἂν ἐσκανδαλίσθησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ
ιζ̄ λέσθαι τοιαῦτα ἐξελθεῖν ... ἐμαρ
τύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν λάζαρον
ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ
ὁ ὄχλος ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι
τὸ σημεῖον· οἱ οὖν φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς·
θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος
σχό(λιον) ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν· τὸ δὲ ἐμαρτύ
ρει ὁ ὄχλος ὅτι ἀνέστησεν τὸν λάζαρον ἐκ νεκρῶν
καὶ τὰ ἑξῆς δηλοῖ ὅτι ἤκουσαν τοσοῦτοι ἐξαί
φνης μετέθεντο· ἢ μὴν ἐπίστευσαν τοῖς σημείοις·
χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι οἱ ζητοῦντες φαρισαῖοι
πρὸς ἑαυτοὺς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε
οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ... τὸν
πιστεύοντα γεγενῆσθαι ... οὗτοι λέγουσιν· ἐπαρ
ρησιάσατο ... τῆς ἐκκλησίας ... κατηχω
τοῖς λαοῖς ... χειροῦντας· κόσ
μον δὲ ἐνταῦθα τὸν ὄχλον φησίν· οἶδεν γὰρ
ἡ γραφὴ κόσμον καὶ τὴν κτίσιν καλεῖν· ὡς
ὅταν λέγῃ ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον
αὐτοῦ· καὶ πάλιν τοῖς ἐπὶ ... ζῶντας· ὡς
ὅταν λέγῃ ὁ κόσμος ὑμᾶς οὐ μισεῖ· ἐπειδὴ δὲ ἐμισή
ιζ̄ ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαι
νόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗ
τοι οὖν προσῆλθον φιλίππῳ τῷ ἀπὸ βηθ
σαϊδὰ τῆς γαλιλαίας καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέ
γοντες· κύριε θέλομεν τὸν ἰησοῦν ἰδεῖν· ἔρχεται φί
λιππος καὶ λέγει τῷ ἀνδρέᾳ καὶ πάλιν ἀνδρέ
ας

τὸν γνήσιον παριστῶν ὡς [illegible] παιδὸς διακο-
νοῦντα· οὕτως ὁ πατὴρ ἀποδέξεται· νῦν ἡ ψυχή
μου τετάρακται· καὶ τί εἴπω· πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς
ὥρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν
ταύτην· πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα· ἦλθεν οὖν
φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δο-
ξάσω· ἴσως ἐρεῖ τις· πῶς [illegible] νῦν ἡ ψυχή
μου τετάρακται· καὶ τί εἴπω· πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς
ὥρας ταύτης· ὅτι οὐκ εἶπεν τοῦτο προτρεπόμενος
θανάτου καταφρονεῖν· μάλιστα μὲν οὖν προτρε-
πόμενος εἶπεν· ἵνα γὰρ μὴ λέγωσιν ὅτι αὐτὸς ἔξω
ὢν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν εὐκόλως περὶ
θανάτου φιλοσοφεῖ καὶ ἡμῖν ἐξ ἀκινδύνου πα-
ραινεῖ, δείκνυσιν ὅτι καίτοι ἀγωνιῶν, αὐτὸ ὅμως
διὰ τὸ χρήσιμον οὐ παραιτεῖται· ταῦτα δὲ
τῆς οἰκονομίας ἐστὶν, οὐ τῆς θεότητος· διὸ καί φησιν·
ἡ ψυχή μου τετάρακται· τὸ γὰρ τετάραχθαι καὶ ἀ-
παλλαγὴν αἰτεῖν, ἀνθρωπίνης φύσεώς ἐστιν
ἐλαττώματα· ἀλλὰ διὰ τοῦτο φησὶν ἦλθον εἰς τὴν
ὥραν ταύτην· ὡσανεὶ ἔλεγεν· κἂν ταραττώ-
μεθα, κἂν θορυβώμεθα, μὴ φεύγωμεν τὸν θά-
νατον· ἐπεὶ καὶ ἐγὼ νῦν ταραττόμενος οὐ λέγω
ὥστε φυγεῖν· δεῖ γὰρ φέρειν τὸ ἐπιόν· διὸ καί φησι·
πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα· τουτέστιν ἄγαγε λοι-
πὸν ἐπὶ τὸν σταυρόν· διὰ δὲ τούτου παιδεύει ἡμᾶς
ἵνα ὅταν ποτὲ ἐν ἀγῶσι καταστῶμεν καὶ δειλιῶ-
μεν, μηδὲ οὕτως ἀποπηδήσωμεν τῶν προκειμέ-
νων· τὸ δὲ εἰπεῖν δόξασόν σου τὸ ὄνομα, δεί-
κνυσιν ὅτι καὶ ὑπὲρ ἀληθείας ἀποθνήσκει, δό-
ξαν θεοῦ τὸ πρᾶγμα καλῶν· τὸ δὲ εἰπεῖν τὴν
φωνὴν ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω, σημαίνει

ποιεῖ· ὅτι προσβάλλειν καὶ οὐχ ἧττον τὸ κήρυγμα
τὸ ἐμόν· ἐγὼ γὰρ ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις τοσοῦτον γίνεται·
καὶ ὁ σπόρος ἀποθανὼν πολὺν φέρει καρπὸν· πολ
λῷ μᾶλλον ἐν ἐμοί. ὁ φιλῶν τὴν ψυ
χὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυ
λάξει αὐτήν. ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ
ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκο
νος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τι
μήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. τί ἐστιν ὁ φιλῶν
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ὁ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῆς ὑ
πακούων ταῖς ἀτόποις· οὗτος ἀπολέσει αὐτήν·
ὁ δὲ μισῶν αὐτὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς τι αὐτῇ·
τὸ δέ ἐστιν ὁ μισῶν· ὁ μὴ εἴκων αὐτῇ τὰ μὴ κα
λὰ ποιεῖν κελευούσῃ· οὐκ εἶπε δὲ ὁ μὴ εἴκων αὐτῇ,
ἀλλ' ὁ μισῶν αὐτήν· τὴν μεγάλην σφοδρότητα τῆς ἀ
ποστροφῆς δηλῶν· λέγει δὲ τοῦτο νῦν ἐγγὺς ὢν
τοῦ πάθους· ἐπειδὴ ἤδη αὐτοὺς κατήφεια
πολλὴ ἔσχεν ὀδυνωμένους καὶ κατεπτοημένους·
διὰ τοῦτο ἀνδρειοτέρους αὐτοὺς ἐποίησε· τί γάρ φησιν·
ἐὰν μὴ τὸν ἐμὸν θάνατον γενναίως ἐνέγκητε·
ἂν γὰρ καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ μὴ ἀποθάνητε, οὐδὲν ὑμῖν
ἔσται κέρδος· τὸ δὲ προσθεῖναι τὸ ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ, τὸ φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς παραμυθεῖται
τοῦ λόγου· τὸ δὲ ὁ ἐμοὶ διακονῶν ἐμοὶ ἀκολου
θείτω, περὶ τοῦ θανάτου φησίν· τὴν γὰρ διὰ τοῦ
ἔργου ἀκολούθησιν ἀπαιτεῖ· καὶ ἐπειδὴ φορ
τικὸν ἦν, τὸ ἔπαθλον τίθησι λέγων· καὶ ὅ
που εἰμὶ ἐγώ, ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ποῦ δέ
ἐστιν ὁ Χριστός; ἐν οὐρανοῖς· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ,
φησίν· οὐκ εἶπε τιμήσω αὐτὸν ἐγώ· ἀλλ' ὁ πατήρ.

τὸν γνήσιον παρ' αὐτοῦ υἱὸν ὡς ἀφ' ἐγγενοῦς γνησίου παιδὸς δια-
κονοῦντα. οὕτως ὁ πατὴρ ἀποδέξεται. νῦν ἡ ψυχή
μου τετάρακται. καὶ τί εἴπω. πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς
ὥρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν
ταύτην. πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν
φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δο-
ξάσω. ἴσως ἐρεῖ τις· περὶ τοῦ μέλλοντος· νῦν ἡ ψυχή
μου τετάρακται. καὶ τί εἴπω· πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς
ὥρας ταύτης. ὅτι οὐκ ἔστιν τοῦτο προτρεπομένου
θάνατον καταφρονεῖν. μάλιστα μὲν οὖν προτρε-
πομένου ἐστίν. ἵνα γὰρ μὴ λέγωσιν ὅτι αὐτὸς ἔξω
ὢν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν εὐκόλως περὶ
θανάτου φιλοσοφεῖ. καὶ ἡμῖν ἐξ ἀκινδύνου πα-
ραινεῖ, δείκνυσιν ὅτι καὶ τοιαῦτα ἀγωνιῶν, αὐτὸς ὅμως
διὰ τὸ χρήσιμον οὐ παραιτεῖται. ταῦτα δὲ
τῆς οἰκονομίας ἐστὶν, οὐ τῆς θεότητος. διὸ καί φησιν
ἡ ψυχή μου τετάρακται. τὸ γὰρ ταραχθῆναι ζῶ-
σαν ἀπαλλαγὴν αἰτεῖν, ἀνθρωπείας φύσεώς ἐστιν·
ἐλαττώματα. ἀλλὰ διὰ τοῦτό φησιν ἦλθον εἰς τὴν
ὥραν ταύτην. ὡσανεὶ ἔλεγεν· κἂν ταραττώ-
μεθα, κἂν θορυβώμεθα, μὴ φεύγωμεν τὸν θά-
νατον· ἐπεὶ κἀγὼ νῦν ταραττόμενος, οὐ λέγω
ἀπεφυγεῖν· δεῖ γὰρ φέρειν τὸ ἐπιόν. διὸ καί φησι·
πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα. τουτέστιν ἄγαγε λοι-
πὸν ἐπὶ τὸν σταυρόν. διὰ δὲ τούτου πάλιν εὐχὴν μάθε·
ἵνα ἡ ὥστε εὐχώμεθα ἀγωνιῶντες καὶ δειλιῶντες.
μὴ δὲ οὕτως ἀποπηδήσωσιν τῶν προκειμένων.
τὸ δὲ φάσκειν δόξασόν σου τὸ ὄνομα δεί-
κνυσιν ὅτι περὶ ἀληθείας ἀποθνῄσκει δόξης
ἕνεκεν τὸ πρᾶγμα καλοῦν. τὸ δὲ εἰπεῖν τὴν
φωνὴν ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. σημαίνει

ποιεῖ ὅτι προσελθεῖν καὶ αὐξῆσαι ἔπειτα τὸ κήρυγμα
τὸ ἐμόν· εἰ γὰρ ἐν τοῖς σπέρμασιν τοῦτο γίνεται
καὶ ὅταν ἀποθάνῃ πολὺν φέρει καρπόν, πολ-
κεί λῷ μᾶλλον ἐν ἐμοί· Ὁ φιλῶν τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυ-
λάξει αὐτήν· ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ
ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκο-
νος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τι-
σχό) μήσει αὐτὸν ὁ πατήρ· τί ἐστιν ὅπερ εἶπεν ὁ
φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ὁ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῆς
ποιῶν τὰς ἀτόπους· οὗτος ἀπολέσει αὐτήν·
ὁ δὲ μισῶν αὐτὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὅστις αὐτῇ
τὸ δὲ ἐστὶν ὁ μισῶν· ὁ μὴ εἴκων αὐτῇ ταῖς κλα-
πτούσαις κελευούσῃ· οὐκ εἶπε δὲ ὁ μὴ εἴκων αὐτῇ·
ἀλλ' ὁ μισῶν αὐτήν· τὴν ἐπίτασιν σφοδρότητος ἀ-
παραφυλῶν δηλοῦν· λέγει δὲ τοῦτο ὑπὲρ ?
τοὺς αὐτούς· ἐπειδὴ ἤδη αὐτοὺς κατηφείας
πλήρεις ἑώρα ὄντας καὶ καταπτεσουμένους·
διὰ τοῦτο προθεραπείαν ἐποιήσατο· τί; φησίν·
ἐὰν μὴ τὸν ἐμὸν θάνατον γενναίως ἐνέγκητε·
ἂν γὰρ καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ μὴ ἀποθάνητε, οὐδὲν ὑμῖν
ἐστι κέρδος· τὸ δὲ προσθεῖναι τὸ ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ, τὸ φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς παραμυθεῖται
τοῦ λόγου· τὸ δὲ ὁ ἐμοὶ διακονῶν ἐμοὶ ἀκολου-
θείτω, περὶ τοῦ θανάτου φησίν· τὴν γὰρ διὰ τῶν
ἔργων ἀκολούθησιν ἀπαιτεῖ· καὶ ἐπειδὴ δὴ φορ-
τικὸν ἦν τοῦτο, τὸ ἔπαθλον τίθησιν ἆθλον· καὶ ὅ-
που εἰμὶ ἐγώ, ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ποῦ δέ
ἐστιν ὁ Χριστός; ἐν οὐρανοῖς· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ τι-
μήσει φησίν· οὐκ εἶπεν τιμήσω αὐτὸν ἐγώ· ἀλλ' ὁ πατήρ·

[illegible] ὅτι [illegible] καὶ [illegible]

αὐτὸς γὰρ [illegible] ὁ [illegible] κόσμος ὅλος.

τὸ δὲ ὅταν [illegible] τρίτον [illegible]

τὸ δὲ [illegible] πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸ

δεῖ [illegible] αἱρεῖ· οὐ γὰρ δὴ [illegible]

ἀλλ' ὅτι [illegible] ὅτι καὶ [illegible]

[illegible] ἀντὶ [illegible] τύραννον καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] μόνον οὐδὲ [illegible]

πρὸς [illegible] ἀλλ' [illegible] τοῦτο [illegible]

ἀποκρίνεται αὐτῷ ὁ ὄχλος [illegible]

τοὺς νόμους ὅτι [illegible] μεγ[illegible] ἄνθρωπος [illegible]

[illegible] ὁ [illegible] λέγομεν (χ)

δὲ ὁ ὄχλος [illegible] αὐτοῦ· καὶ [illegible]

[illegible] ὅτι [illegible] ἄνθρωπον

[illegible] ὅτι [illegible]

ὅτι [illegible] ἀλλ' ὅτι

[illegible] τοῦτο [illegible]

[illegible] ὁ [illegible] καὶ

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] ταῦτα [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] αὐτὸν [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] γὰρ [illegible] ὅτι [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] ὅτι [illegible]

[illegible] γὰρ οὐ καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

ὅτι ἐκ θεοῦ [illegible] πρὸ τούτου [illegible]

κεῖ(μενον) καὶ [illegible] τὸν θρόνον· Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς

καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον

ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν·

οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν· ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. νῦν

κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσ-

μου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ

ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο

δὲ ἔλεγε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν

χρ(υσοστόμου) ἀποθνήσκειν. Διὰ τί ὁ ὄχλος ὁ ἀκούσας

τῆς φωνῆς ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· καίτοι γε τραν-

νῆ καὶ εὔσημον οὖσαν τὴν φωνήν; διὰ τὸ παχὺ τὸ αὐτῶν

[illegible] εἶναι· διὰ τὸ παχεῖς ὄντας

καὶ σαρκικοὺς καὶ ῥᾳθύμους ὄντας γενέσθαι. καὶ

οὗτοι μὲν τὴν ἠχὴν κατεῖχον μόνον· οἱ δὲ γνόν-

τες ὅτι ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν, [illegible]

μὲν τὴν φωνὴν [illegible] τί δὲ [illegible]

οὐκ ἔγνω· ὁ δὲ [illegible] πρὸς [illegible] οἱ [illegible] ὁ [illegible]

[illegible] ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, φησὶν πρὸς

αὐτούς· οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν· ἀλλὰ

δι' ὑμᾶς· ὁ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ δοξαζόμενος, πῶς οὐ

κ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ· αὐτὸς ὁ μονογενὴς δι' ἑαυτὸν δοξάζεται·

ὅθεν χρηματίζουσιν ὅτι τὰ ταπεινὰ δι' αὐτοὺς

γέγονεν· καὶ [illegible] τοῦ κόσμου [illegible]

[illegible] κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν

ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω·

δῆλον ὅτι [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν·

[illegible] ποίῳ [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] θανάτῳ [illegible] αὐτοῦ

[illegible] ὁ ὄχλος [illegible]

διατί ταῦτα φησὶν ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν·
οὐδὲ γὰρ λίθους ἦραν κατ' αὐτοῦ· οὐδὲ ἐβλασφή-
μησαν τι τοιοῦτον, οἷον ἔμπροσθεν· τίνος οὖν ἕνε-
κεν ἐκρύβη; τὰς καρδίας ἐμβατεύσας ᾔδει τὸν
θυμὸν αὐτῶν ἀγριαινόμενον φησί· καὶ μηδὲν ἐφθέγγον-
το· ἐκρύβη τοίνυν παραμυθούμενος αὐτῶν τὸν
φθόνον. χρὴ γὰρ σκοπῆσαι πῶς αὐτὸν ᾐνίξατο
ὁ εὐαγγελιστὴς εἰπὼν παράγων· τοσαῦτα δὲ
αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος οὐκ ἐπίστευον εἰς
αὐτόν· ποῖα τοσαῦτα; ἅπερ [?] περὶ ὧν ὁ εὐαγγελι-
στὴς οὗτος. τὸ δὲ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶ-
πεν Ἠσαΐας· καὶ τὰ ἑξῆς, δηλοῖ ὅτι οὐχὶ αἰτιο-
λογίας ἐστὶ τὸ ἵνα· ἀλλ' ἐκβάσεως· οὐ γὰρ
ἐπειδὴ εἶπεν Ἠσαΐας, οὐκ ἐπίστευον· ἀλλ' ἐπει-
δὴ οὐκ ἔμελλον πιστεύειν, διὰ τοῦτο εἶπεν Ἠ-
σαΐας. καὶ τὸ οὐκ ἐδύναντο δὲ, ποιὰ εὐθέως [?]
καὶ τοῦτο εἶπεν Ἠσαΐας· διότι τετύφλωκεν αὐτῶν
τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ἑξῆς· τὴν αὐτὴν ἔχει
ἔννοιαν. διὰ πάντων γὰρ τούτων κατασκευά-
σαι [?] τὸ τῆς γραφῆς ἀψευδές. καὶ ὅτι ἃ
προεφήτευσεν οὐχ ἑτέρως ἐξέβη· ἀλλ' ὡς εἶπεν·
ἵνα ἀφορμὴ ... καὶ τίνος ἕνεκεν ἠλθεν ὁ Χριστός·
οὐκ ᾔδει ὅτι οὐκ ἔμελλον αὐτῷ προσέχειν. καὶ
τοῖς προφήταις εἶπε τοῦτο δηλοῖ. διὰ τοῦτο
δὲ ἦλθεν, ἵνα πρόφασιν μὴ ἔχωσι τῆς ἁμαρ-
τίας αὐτῶν. τὸ δὲ οὐκ ἐδύναντο, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἤ-
θελον κεῖται· καὶ πολλαχοῦ τῆς γραφῆς
τοῦτο εὕρῃς· εἰς τὸ οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν
ὑμᾶς. ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας ὅτε εἶδεν
τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ· ὅμως
μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν

αὐτοῖς ὁ ἰς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστιν·
περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε ἵνα μὴ σκοτία
ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκο-
τίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει· ἕως τὸ φῶς ἔχετε πι-
στεύετε εἰς τὸ φῶς ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

χρ τὸ δὲ ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστιν, τοῦτο
σημαίνει ὅτι μεθ' ἡμῶν ἐστιν τὸ φῶς. καὶ γὰρ τὸ φῶς
τὸ ἐν ὑμῖν ἀεὶ ὂν οὐ καταργεῖται· ἀλλ' ὁ μικρὸν τοῦ
χρόνου καιρὸν φανερὸν φαίνει· περιπατεῖτε ἕως τὸ
φῶς ἔχετε· καὶ τὸν πρὸ τοῦ σταυροῦ χρόνον αἰ-
νιττόμενος καὶ τὴν παροῦσαν ζωὴν ἅπασαν·
πολλοὶ γὰρ καὶ πρὸ τοῦ σταυροῦ· καὶ μετὰ τὸν σταυρὸν
ἐπίστευσαν· μὴ δ' ἐπὶ τούτου καταλάβῃ ὑμᾶς αὐτοῖς
σκοτία φησίν· ὁ γὰρ περιπατῶν ἐν τῇ σκο-
τίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει· ὅσα γὰρ πράττουσι
ἰουδαῖοι νῦν καὶ οὐκ οἴδασιν ἃ πράττουσιν· ἀλλ'
ὡς ἐν σκότῳ βαδίζουσι· δοκοῦσι μὲν ἐν τῇ
ὀρθῇ ὁδεύειν ὁδῷ· τὴν δ' ἐναντίαν βαδίζου-
σιν· ἕως τὸ φῶς ἔχετε ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε· περὶ
ικε ἑαυτοῦ φησιν· τουτέστιν ἐμοὶ γνήσιοι· ταῦτα
ἐλάλησεν ὁ ἰς· καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν·
τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμ-
προσθεν αὐτῶν· οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν· ἵνα ὁ
λόγος ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ· ὃν εἶ-
πεν· κε τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν· καὶ
ὁ βραχίων κυ τίνι ἀπεκαλύφθη· διὰ τοῦτο
οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν· ὅτι πάλιν εἶπεν
ἠσαΐας· τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ
ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς· καὶ νοήσωσι τῇ
καρδίᾳ· καὶ ἐπιστραφῶσιν· καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

δουλεύοντες· Ἰς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· κε̄

ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ· οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ· ἀλλ' εἰς τὸν
πέμψαντά με· καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν
πέμψαντά με· ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα·
ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μεί-
νῃ· ὡσανεὶ ἔλεγε· τί δεδοίκατε πιστεύ- (χρ)
σαι εἰς ἐμέ· εἰς τὸν πρα ἡ πίστις διαβαίνει δι'
ἐμοῦ ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ἀπιστία· οὐκ εἶπε δὲ
ὁ πιστεύων ἐμοί· ἀλλ' ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ· τὸ δὲ
παραλλάττον δηλῶν τῆς οὐσίας· ἵνα δὲ μὴ
νομίσωσιν ὅτι ἴσως [illegible] εἴρηται, ἐπάγει· ὁ
θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με· τὴν
τοῦ νοῦ θεωρίαν λέγων· οὐ γὰρ τὸ σῶμα [illegible]
ὁ θς· καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ·
ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱὸς φῶς καλεῖται πανταχοῦ
τῆς γραφῆς, διὰ τοῦτο καὶ περὶ ἑαυτοῦ φησί·
ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα· διὸ καὶ ὁ παῦ-
λος ἀπαύγασμα αὐτὸν καλεῖ· [illegible] τούτο
κατασκευάζων [illegible] καὶ διὰ τούτου
τὴν πρὸς τὸν πατέρα [illegible]· καὶ ὅτι [illegible]
τὸ μέρος· καὶ διὰ τοῦτο [illegible] φῶς ἑαυτὸν ἐκά-
λεσεν καὶ ἀπὸ τῆς [illegible] ἀπαλλάττων· καὶ τοῦ
μονίμου λύων σκότους· καὶ ἐάν τίς μου ἀκού- κς̄
σῃ τῶν ῥημάτων· καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρί-
νω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον·
ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον· ὁ ἀθετῶν ἐμὲ
καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρί- χρ
νοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ
αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ
οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτός
μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω·

εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς φαρισαίους οὐχ ὡμολό-
γουν ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· ἠγά-
πησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ
ἐχ· τὴν δόξαν τοῦ θ(εο)ῦ· ταῦτα δέ φησιν ὁ εὐαγγελι-
στὴς ὅτ' εἶπεν ἠσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ. τί-
νος; τοῦ π(ατ)ρ(ό)ς· ὁ γὰρ ἰωάννης περὶ τοῦ υ(ἱο)ῦ ἔφη·
ὁ δὲ παῦλος περὶ τοῦ ἁγίου πν(εύματο)ς· οὐχ ὡς συνα-
λείφοντες τὰς ὑποστάσεις· ἀλλὰ μίαν ἀξίαν
δηλοῦντες δόξαν δὲ ἐνταῦθα φησὶ τὴν ὄ-
ψιν ἐκείνην [illegible]· τὸ δὲ καινοῦ σαν μυστη-
ρίων ἀπορρήτων τοῖς ἔχειν τὰς γραφάς· τί δὲ
ἐλάλησεν; ὅτι τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν καὶ
τὰ ἑξῆς· ἴδωμεν δὲ τοῦτο ἐστὶν τῆς γραφῆς·
[illegible] αὐτοῖς [illegible]·
τοῦτ' ἐστὶν συνεχώρησεν· ἀφῆκεν· οὐχὶ γὰρ ἐ-
νεργοῦντα αὐτὸν ἐνταῦθα ζητεῖ· ἀλλ' ἐκ τῆς
αὐτῶν πονηρίας· ταῦτα γινόμενα δηλοῖ φύσιν·
ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος τοὺς ἀσθενοῦντας πλήττει τὰς
ὄψεις· οὐ παρὰ τὴν οἰκείαν φύσιν· οὕτω καὶ
ἐπὶ τῶν μὴ προσεχόντων τοῖς τοῦ θ(εο)ῦ λόγοις·
ἀλλ' ὡς φιλονεικούντων γίνεται· ὅπερ δὲ
αὐτοῖς ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὁ χ(ριστό)ς ἔλεγεν· πῶς
δύνασθε πιστεῦσαι δόξαν παρὰ ἀλλήλων
λαμβάνοντες· καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ
μόνου θ(εο)ῦ οὐ ζητοῦντες· τοῦτο νῦν ὁ εὐαγγελι-
στὴς παραδείκνυσιν· φησὶ γὰρ
ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς φαρισαίους οὐχ ὡμο-
λόγουν· καὶ τὰ ἑξῆς· οὐκ ἄρα οὗτοι ἄρχοντες
ἦσαν ἀλλὰ δοῦλοι δουλείαν τὴν ἐσχάτην

ἧς ὅσα οἱ πέμψαντες αὐτοὺς ἐκμαρτυροῦσιν ὅσα ἂν ἐντολὴν πα-
ρῶσιν, οὕτως οὐδὲ ἐμοί· ἀλλ' ὅτι πρᾶξαι ἐθέλειν
δύναται ὃν ἀλλ' ἢ ὅπερ ὁ πατὴρ βούλεται· δείξας ὁ λόγος
ἑαυτὸν ἑαυτοῦ πανταχοῦ συνημμένον τῷ γεγεννη-
κότι· καὶ ὅτι οὐδὲν μεῖζον ἐστίν, φησὶν γὰρ ἀλλὰ
ποιῶ· θελήματος ποιῶ· ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστιν· καὶ οὕτω κα-
θὼς εἴρηκέ μοι οὕτως ὁ πατήρ· Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς ιε
τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας
τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπη-
σεν αὐτούς. καὶ δείπνου γενομένου τοῦ διαβόλου
ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος
Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ· Οὐχ ὡς ὅτε (χ)
εἰδότος τοῦ Χριστοῦ ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, τοῦτό φησιν
ὁ εὐαγγελιστὴς περὶ αὐτοῦ· ἀλλ' ὅτι τότε ἐποίει καθ'
ὅπερ ἦν ἐρχόμενος· οἷμαι ἀλλ' ὃ φησὶν ὁ εὐ-
αγγελιστὴς μελλήσειν τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ εἰς
τὸ δ' εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς, τουτέστιν ὅτι
οὐδὲν ἐνέλιπεν ὧν ἔδει τὸν σφόδρα ἀγαπῶντα ποι-
ῆσαι εἰς ὅσον ἦν· ἰδίους δὲ αὐτοὺς μᾶλλον καὶ
πάντων τῆς οἰκειώσεως λόγῳ· ἐπεὶ καὶ ἄλλους
ἰδίους λέγει· οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον· τοὺς ἐν
τῷ κόσμῳ δέ φησιν· ἐπειδὴ ἦσαν αὐτοῦ ἴδιοι
καὶ οἱ τετελευτηκότες· οἱ περὶ τὸν Ἀβραὰμ καὶ
οἱ κατ' ἐκεῖνον· ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ κόσμῳ ἦσαν ἐκεῖ-
νοι· ἐκεῖνο λεγόμενος δὲ ὁ εὐαγγελιστής ὅτι τὸν
ἤδη προδοῦναι ἑτοιμαζόμενον τὸν Χριστὸν ἔμελλεν αὐτός
φησιν· καὶ δείπνου γενομένου· τοῦ διαβόλου ἤ-
δη βεβληκότος· καὶ τὰ ἑξῆς δείκνυσιν ὁ δὲ καὶ
τοῦ Ἰούδα τὴν πολλὴν πονηρίαν ὅτι οὐδὲ
τὸν ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἐκοινώνησε καὶ τὸ ἔσχατον μάλιστα

καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν·
ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως
χρ(υσοστόμου) λαλῶ. Ἐπειδὴ ὁ σωτὴρ φησὶν ὅτι οὐκ ἦλθον
κρῖναι τὸν κόσμον, οὐ κρίνω φησὶν τῆς ἀπωλείας
τῶν καταφρονούντων αἴτιος· αὐτοὶ κατακρί-
νονται γὰρ [illegible] · καὶ ἵνα μάθῃς
ὅτι [illegible] κολάζεται, φοβερὸν ἐπήγαγεν καὶ
[illegible] λέγων· ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων
τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν.
τίνα δὴ γὰρ ὁ πατὴρ οὐδένα κρίνει· καὶ σὺ οὐκ ἦλ-
θες ἵνα κρίνῃς τὸν κόσμον, τίς κρινεῖ τοὺς μὴ
πιστεύοντας· ὁ λόγος φησὶν ὃν ἐλάλησα ἐκεῖνος
κρινεῖ αὐτόν· ἐν τάξει γὰρ [illegible] κατηγόρου·
ἐλέγχων αὐτόν [illegible] ὃν ἐλάλησα λόγον ὅτι
ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα. ἀλλ' ὁ πέμψας
με πατήρ. ἐκεῖνός μοι ἐντολὴν δέδωκεν. τί εἴ-
πω καὶ τί λαλήσω. [illegible]
[illegible] ἐντολὴν τί εἴπω· καὶ [illegible]
[illegible] ταύτης ἀσφαλέστερον τῆς ἐν-
νοίας [illegible] ταῦτα
ῥήματα καὶ μὴ καταμανθανόντων τῆς τα-
πεινώσεως τὴν πρόφασιν. διὸ καὶ ταῦτα ἐ-
λάλησεν, ἵνα καὶ [illegible]
καὶ [illegible]
πρὸς δὲ [illegible] αὐτὸν ἀποκαλοῦντας.
φησίν· καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώ-
νιός ἐστιν· τὸ δὲ ἃ ἐγὼ λαλῶ καθὼς εἴρη-
κέν μοι ὁ πατὴρ οὕτως λαλῶ, σημαίνει ὅτι οὐ
[illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible] τοὺς ἐντολὴν
λαμβάνοντας. ἀδύνατον ἄλλως τι εἰπεῖν

β.

...μιζόμενον πέτρον ἐν μέσῳ καὶ ὄντι αὐτῶν ἐν
τιμῇ ... τῇ ... καὶ πολλὴν αὐτοῖς πρὸ
ἀποθέσθαι παράκλησιν πρὸς ἃ ἔμελλον
ἐνθυμεῖσθαι· ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλον ὁμοῦ ...
σφοδρὸς, ἀντίρροπον αὐτοῖς διὰ τούτου ἐν
τα...τὴν παραμυθίαν· ἐρχόμενος πρὸς σί
μωνα πέτρον· καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος κ(ύρι)ε σύ
μου νίπτεις τοὺς πόδας; ἀπεκρίθη ἰ(ησοῦ)ς καὶ εἶ
πεν αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι· γνώ
σῃ δὲ μετὰ ταῦτα· λέγει αὐτῷ πέτρος· οὐ μὴ
νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα· ἀπεκρίθη
αὐτῷ ἰ(ησοῦ)ς· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ'
ἐμοῦ· λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος· κ(ύρι)ε μὴ τοὺς
πόδας μου μόνον· ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν
κεφαλήν· ἐμοὶ δὲ τὸ ζητεῖν ὅτι ἐν
χ ...πρὸ ... σίμωνα πέτρον, ... ἀμέλει
ὅτι τοῦ προδότου πρὸ τοῦ μὲν ἔνιψε τοὺς πόδας·
ἤρξατο γάρ φησι νίπτειν· καὶ τότε ἦλθεν
πρὸς τὸν πέτρον· καὶ οὐδὲ τοῦτο ἦν δῆλον
... καὶ ἄλλος· τὸ δὲ κ(ύρι)ε σύ μου
νίπτεις τοὺς πόδας, τοῦτ' ἐστὶν ... χεῖρας
φησὶν ἐν αἷς ὀφθαλμοὺς ἀνέῳξας· καὶ ...
... καὶ νεκροὺς ἀνέστησας, σύ
μου νίπτεις πόδας; τὸ γὰρ σύ καὶ ...
πάντα ταῦτα ἐμφαίνεται· διὸ οὐδὲ αὐτὸν
δεῖ ... ἀλλὰ ... πέτρος ...
... ἐποίησε ... τὸν ...
προδότην ... τοῦ κορυφαίου ...
... καὶ ...
πρὸ ... πέτρον ... ἐν ...
... ὁ ... ἀπὸ τῆς ...

οὐδὲν ἔσχεν σωτηρίας. Εἰδὼς ὁ ἰς̄ ὅτι πάντα
δέδωκεν αὐτῷ ὁ πὴρ εἰς τὰς χεῖρας. καὶ ὅτι ἀπὸ θῦ
ἐξῆλθεν. καὶ πρὸς τὸν θν̄ ὑπάγει. ἐγείρεται ἐκ τοῦ
δείπνου. καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια. καὶ λαβὼν
λέντιον διέζωσεν αὑτόν. εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν
νιπτῆρα. καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν
μαθητῶν. καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διε-
ζωσμένος. Τὸ πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ
πὴρ εἰς τὰς χεῖρας, δηλοῖ ἐνταῦθα τὴν τῶν πισ-
τῶν σωτηρίαν. ὥσπερ δὲ ὁ πὴρ αὐτοῦ παραδίδω-
σιν αὐτοὺς καὶ αὐτὸς τῷ πρί. καθὼς ὁ παῦλος
λέγει. ὅταν παραδιδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θῷ
καὶ πρί. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ θῦ ἐξῆλθεν. καὶ πρὸς τὸν
θν̄ ὑπάγει τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὁ τοσοῦτος καὶ
τηλικοῦτος ὁ παρὰ θῦ ἐξελθών. καὶ πρὸς αὐτὸν
ἀπιών. ὁ πάντων κρατῶν, τοὺς μαθητὰς ἔνι-
ψε τοὺς πόδας. καὶ τοῦτο ποιήσας οὐκ ἀπαξι-
ώσας [illegible] μένος δὲ ὁ [illegible] οὐκ
[illegible] μόνον [illegible]
νον [illegible] καὶ θῦ καὶ
πρὸς [illegible] φησίν. ἐγείρεται ἐκ τοῦ
δείπνου. οὐδὲ γὰρ πρὶν ἢ κατακλιθῆναι
ἀλλὰ μετὰ τὸ ἀναπεσεῖν πάντας. [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible] μόνον [illegible] ἀλλὰ καὶ τὰ
ἱμάτια ἀποτιθέμενος. καὶ λέντιον διέ-
ζωννύμενος. καὶ οὐδὲ μέχρι τούτου ἔστη,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς [illegible] χεῖρας. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] προθυμίας [illegible]
[illegible] ταῦτα [illegible]

οὐ δεόμενος ἐξιούμενος· καὶ τοῦ ἱερέως μὲν [illegible]
ἐγεχθέντος· εἰ τοῦτο φ(ησὶν) ὡς [illegible] καὶ αὐτοῖς·
καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἁμαρτιῶν παραχωρῆσαι τοῖς Ἰουδαίοις·
λέγει γὰρ καὶ ὁ προφήτης· λούσασθε καθαροὶ γέ-
νεσθε· ἀφέλετε τὰς πονηρίας ὑμῶν ἀπὸ τῶν ψυ-
χῶν ὑμῶν· ὥστε ὁ τοιοῦτος λέλουται· καὶ καθαρός
ἐστιν· ὁ τοίνυν πᾶσαν πονηρίαν ἀποῤῥίψας ἀπὸ
τῆς ψυχῆς· καὶ μετὰ εἰλικρινοῦς διανοίας συνὼν
σὺν αὐτῷ, διὰ τοῦτο φησὶ κατὰ τὸν προφητικὸν
λόγον· ὑμεῖς δὲ φησὶ καθαροί ἐστε·
Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ κε
ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς·
γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με
ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κ(ύριο)ς· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ·
εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κ(ύριο)ς καὶ ὁ διδά-
σκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς
πόδας· ὁ κ(ύριο)ς καὶ ὁ διδάσκαλος καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ
δέδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν
καὶ ὑμεῖς ποιῆτε· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ-
κ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κ(υρίο)υ αὐτοῦ· οὐδὲ ἀπόστο-
λος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν· λαμβάνει δὲ κϛ
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀναπεσὼν, οὐκ ἔτι πρὸς
Πέτρον μόνον, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας λαλεῖ·
καὶ τὴν αἰτίαν ἐκκαλύπτει τούτων ἅπαντος·
καί φησιν· ὑμεῖς φωνεῖτέ με ὁ διδάσκαλος
καὶ ὁ κ(ύριο)ς· καὶ τὸ [illegible] γὰρ ἔμελλον
δοκεῖν τιμῆς ἀπολαύσεσθαι· οἱ μὲν [illegible] πλέον
οἱ δὲ ἑαυτὸν [illegible] καὶ τὰ ἄλλα [illegible]
ται, πάντων αὐτῶν καταπεσεῖ [illegible]
ὅταν εἴληφον [illegible] ἀδελφοὶ [illegible]

τῆς ἐστι· τὸν Πέτρον γενομένης παιδευθέντος λοιπὸν
ἀρξάμενον· τὸ δέ, ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι,
τὴν δὲ εἰς τοῦ νίψαι σημαινόμενος ὠφέλειαν·
τὸ καὶ ὑπόδειγμα τὰ πρὸς ταπεινοφροσύνην [illegible]
μετὰ δὲ ταῦτα ποτὲ γνώσῃ· ὅταν ἐν τῷ ὀνό-
ματί μου δαιμόνια ἐκβάλλῃς· ὅταν ἴδῃς ἐθνῶν
αἰῶνα ἀναλαμβανόμενον· ἐπειδὴ δὲ τοῦ Πέ-
τρου ὅτι οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα·
ἀφεὶς τὴν ὕβριν τῆς ταπεινοφροσύνης αἰτίαν
ὄχλου ἐπεὶ ἂν τοῦ, πάντα ἔχεις γὰρ ἂν μυριάκις ὁ ταύτῃ
φυλάττειν ὁ Πέτρος ἐκ τοῦ μὴ τὸν δεσπότην
αὐτοῦ νίψαι· ὁ Πέτρος μάλιστα ἐδεδοίκει καὶ ἔτρεμε
τὸ μὴ διαχωρισθῆναι αὐτοῦ, τοῦτό φησιν ὅτι ἐὰν μὴ
νίψω σε οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ· ὥσπερ δὲ ἐν τῇ
παραιτήσει σφοδρὸς ἦν, οὕτως καὶ ἐν τῇ συγχω-
ρήσει σφοδρότερος λέγων· κύριε μὴ τοὺς πόδας μου
μόνον· ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν·
κεφ. ἐκεῖ [illegible] ἐνταῦθα [illegible] · λέγει αὐτῷ
Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νί-
ψασθαι· ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς κα-
θαροί ἐστε· ἀλλ' οὐχὶ πάντες· ᾔδει γὰρ τὸν παρα-
διδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν οὐχὶ πάντες κα-
(χο) θαροί ἐστε· [illegible] καθ' ἡμᾶς δὲ πράγματος
λαμβάνει τὸ παράδειγμα [illegible] ὁ Χριστός, ποιεῖται
τῶν ἐλέγχων τὸν προδότην· φησὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν Πέ-
τρον· ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν ἢ μὴ τοὺς
πόδας νίψασθαι μόνον καὶ τοῦ [illegible] · διὰ τί
[illegible] αὐτόν· καὶ
[illegible] ἀφίεσθαι λέγων δὴ
τὴν ἀποδοκιμασίας· ὑμεῖς δὲ καθαροί [illegible]
ὅλοι· οὐ δὲ [illegible] τῶν ἁμαρτημάτων ἀπηλλαγμέ-
νοι.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] φιλοσοφεῖν [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] ἀλλήλοις [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] αὐτοῦ [illegible]

[illegible]

[illegible] τοῦ [illegible]
κυ καὶ διδάσκαλον [illegible]
τῶν [illegible] καὶ μαθητῶν· οὐδὲ γὰρ δοῦ-
λος φησὶν μείζων τοῦ κυ αὐτοῦ· οὐδὲ ἀπό-
στολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν [illegible]
τοῦτ' οἶμαι [illegible]
[illegible]
λέγοντος [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ιϛ Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά·
οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξε-
λεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώ-
γων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρ-
ναν αὐτοῦ. [illegible] πρὸ τοῦ γενέσθαι·
ἵνα [illegible] πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι.
ιζ [illegible]
[illegible]
μακάριοι [illegible] αὐτά [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ιη [illegible]
[illegible]
λέγω [illegible]

τίνος δὲ ἕνεκεν συγχωρεῖ τῷ ἰσκαριώτῃ ὁ ἰς ἀναπεσεῖν
ἔγγιστα αὐτοῦ· τὴν ἀθυμίαν ἴσως καταπραΰ-
νων αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἦν καὶ ὁ [illegible] ἔχων τὴν ὄψιν τότε
καταληφθείς· καὶ οὐδὲ ἀπὸ τότε ὀνομαστὶ ἐλέγχει τὸν προ-
δότην· ἀλλὰ ψωμίον ἐπιδίδωσι· καὶ μᾶλλον
αὐτὸν ἐντρέψαι ἐδύνατο· καὶ ἕως μὲν ἦν τοῦ χο-
ροῦ, οὐκ ἐτόλμα ὁ σατανᾶς ἐπιπηδῆσαι· ἀλλ᾽ ἔξω-
θεν προσέβαλλεν· ἐπειδὴ δὲ δῆλον αὐτὸν ἐποίησε
καὶ ἀφώρισεν, ἐκβάλλει λοιπὸν μετ᾽ ἀδείας·
λέγει οὖν αὐτῷ ὁ ἰς· ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. τοῦτο δὲ
οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ·
τινὲς γὰρ ἐδόκουν· ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν
ἰούδας· ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ ἰς· ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔ-
χομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ·
λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν
δὲ νύξ· ὅτε δὲ ἐξῆλθεν· ὅπερ δὲ εἴρηκεν αὐτῷ
ὁ χς· ὅτι ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον· οὐχὶ προστάττοντος
ἐστίν· ἀλλ᾽ ὀνειδίζοντος καὶ δεικνύντος ὅτι αὐτὸν
μὲν ἐβούλετο διορθώσασθαι· ἐπειδὴ δὲ ἀδιόρθω-
τος ἦν, ἀφίησιν αὐτόν· τὸ δὲ ἐπάγειν τὸν εὐ-
αγγελιστὴν ὅτι τοῦτο οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμέ-
νων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· πολλὴν ἄν τις ἐνταῦθα
ἀπορίαν εὕροι· εἴ γε ἐρωτηθέντος τοῦ κυ τίς
ἐστιν· εἶπεν ὅτι ᾧ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω·
καὶ οὐδὲ οὕτως συνῆκαν· πλὴν εἰ μὴ λάθρα
εἴρηκεν· ὥστε μηδὲ ἀκοῦσαί τινα· καὶ γὰρ
ὁ ἰωάννης διὰ τοῦτο πρὸς τὸ στῆθος ἀναπεσὼν
ἠρώτα πρὸς τὸ οὖς· ὥστε μὴ γενέσθαι φανε-
ρόν· διὸ οὐδὲ συνεῖδον· τάχα γὰρ ἂν αὐτὸν
καὶ διεσπάσαντο· τάχα δὲ καὶ ὁ πέτρος καὶ ἀνεῖ-
λεν αὐτόν· διὰ τοῦτο οὖν οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνα-
κειμένων.

πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει.

σχο Τί δή ποτε πάντων ἀγωνιώντων· καὶ αὐτοῦ τοῦ κορυφαίου τρέμοντος, ὁ ἰωάννης ὥσπερ ἐντρυφῶν ἀνακλίνεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἰυ· καὶ οὐχ ὅτι ἀνακλίνεται μόνον ἄξιον ζητῆσαι· ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ ἑαυτοῦ λέγει· ὃν ἠγάπα ὁ ἰς· τί οὖν ἐστιν εἰπεῖν· ἀφέλκεται μὲν ἀλλότριον ἑαυτὸν τοῦ ἐγκλήματος δεῖξαι βουλόμενος διὰ τοῦ παρρησιάζεσθαι καὶ θαρρεῖν· ἀποκρύπτει δὲ τὸ οἰκεῖον ὄνομα διὰ ταπεινοφροσύνην ὡς ὑπερβολήν· ἔτι δὲ καὶ διὰ τοῦτο ὥσπερ ἀνακλίνεσθαι ἐν τῷ κόλπῳ τὸν ἀκροατὴν προτρεπόμενος πολιτείαν ἀρίστην μετιέναι· δῆλος γινόμενος διορατικώτατος ὥσπερ αὐτὸς παρὰ τοὺς λοιποὺς ὑπῆρχεν μαθητὰς πλησίον ἑστὼς αὐτοῦ αὐτὸν ὁρῶν ἅπας καθαρὸς τὴν καρδίαν γενόμενος· προστίθησι δὲ ὃν ἠγάπα ὁ ἰς· ἵνα ὅταν ἀκούσωμεν ὅτι τούτῳ ἐνένευσεν ὁ πέτρος μαθεῖν, μὴ ἀπορήσωμεν ζητοῦντες τὴν αἰτίαν· καὶ νομίζωμεν ὅτι ὡς μείζονι ἐνένευσεν· ἀλλὰ διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην· διατί δὲ οὐχ ὁ πέτρος ἠρώτησεν τὸν κν· ἀλλ' αὐτὸς τῷ ἰωάννῃ νεύει τοῦτο ποιῆσαι· ἐπειδὴ διὰ τὸ ὑπὸ πόθου πολλοῦ εὑρίσκεσθαι· πολλαχοῦ μὲν ὁρμῶν· ἐγκαλούμενος δέ· τούτου χάριν δέδοικεν ὡς διὰ μέσου τοῦ ἰωάννου βούλεται μαθεῖν.

Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ ἰυ λέγει αὐτῷ· κε τίς ἐστιν; ἀποκρίνεται ὁ ἰς· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω· καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν ἰούδᾳ σίμωνος ἰσκαριώτῃ· καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς.

πρὸς αὐτὸν ἐκδεδεγμένον· μὴ ἐκπεμψάτω· μὴ ἐξελθέτω·
μὴ ῥέουσαν ἐπιφέρεται γλωσσόκομον ἐπε-
φέρετο· καὶ γάρ φησιν ὁ εὐαγγελιστής· τινὲς γὰρ
ἐδόκουν ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας
καὶ ἐξῆλθε· διὰ τί οὖν ἐπεφέρετο γλωσσόκομο-
ν ὁ χ̄ς· ἵνα μάθωμεν ὅτι καὶ τοὺς φθάσαντας ἀκτήμονας
καὶ ἐσταυρωμένους πολλὴν ἐπιμέλειαν τῶν πενή-
των ποιεῖσθαι δεῖ· καὶ πολλὴν τῶν μελλόντων τού-
των ἔσεσθαι τὴν πρόνοιαν· ὅθεν τοῦτο καὶ ὑπώπτευ-
σαν οἱ μαθηταί· πολλὴν γὰρ ἐποιεῖτο τούτων
χρόνου ὁ χ̄ς τὴν ἐπιμέλειαν· διατί δὲ τὸν καιρὸν
ὁ εὐαγγελιστὴς ἐδήλωσεν· ὅτι νὺξ δὲ ἦν ὅτε ἐξῆλθεν
ὁ Ἰούδας· ἵνα μάθωμεν αὐτοῦ τὴν ἰταμό-
τητα· ὅτι οὐδὲ ὁ καιρὸς αὐτὸν κατέσχε τῆς ὁρ-
ιεβ̄ μῆς· Λέγει ὁ ἰς̄· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀν̄ου
καὶ ὁ θς̄ ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ· εἰ ὁ θς̄ ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ·
καὶ ὁ θς̄ δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ· καὶ εὐθὺς δοξά-
εχ σει αὐτόν· Ἐπειδὴ δὲ κατέστειλε τῶν
μαθητῶν οἱ λογισμοὺς [illegible] αὐτοῖς λέγων·
νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀν̄ου· πρὸς τὸ μὴ μό-
νον μὴ καταπίπτειν· ἀλλὰ καὶ χαίρειν· δόξαν τὸ
πρᾶγμα καλῶν· τί δέ ἐστιν ἐν αὐτῷ· τουτέστιν
δι' ἑαυτοῦ δοξάσει αὐτόν· οὐ δι' ἑτέρου· τὸ δὲ εὐ-
θέως, ἅμα τῷ σταυρῷ· ὅτε ὁ ἥλιος ἀπεστράφη·
καὶ αἱ πέτραι ἐρράγησαν· καὶ τὸ καταπέτασμα
διεσχίσθη· καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐγένετο τέρα-
τα· ἤδη δέ· καὶ [illegible] μετὰ τὴν
[illegible] χρεία τοῦ [illegible]
ζασθῆναι αὐτόν· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τοῦ ἡλίου [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτὸν [illegible]

εὐαγγελίσασθαι φησὶν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἀλέκτορα φωνῆσαι
τρὶς ἀπαρνήσῃ με ... οὐδὲ γὰρ ἦν πολὺ
διάστημα· ἀωρὶ γὰρ τῶν νυκτῶν ἐξῆλθε· καὶ τρίτη
καὶ δευτέρα τῶν φυλακῶν ἐτελεύτουν· τὴν μὲν γὰρ ...
τὴν ἀπὸ ... τοῦ Πέτρου τὴν δὲ ἐξ αὐτῆς ...
μένην ἀντιλογίαν περὶ ... γυμνοῖ αὐτὸν ...
θερμοκηδείας· ἢ γὰρ ἀγαπᾷς φησὶν ...
μένος ποιεῖσθαι· ... οὐ δύνασαι· ...
ποιῆσαι ... οὐ ... ἀλλ' ἀφίημι ...
ἀρνήσεως ... σαφῶς· ὅτι οὐχὶ ...
μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν·
καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε· ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ
πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· πορεύομαι
ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμά-
σω τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι
ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς
ἦτε· καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε·
ἐπειδὴ εἶπεν αὐτοῖς μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, τῆς
θεότητος αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἐνδεικνύμενος ὅτι
ἣν κατὰ ψυχὴν εἶχον, ταύτας ... ἅμα δὲ καὶ
παραμυθούμενος αὐτούς· καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς
ἀκούσαντας περὶ τοῦ Πέτρου, ταράσσεσθαι· εἰ γὰρ ὁ κο-
ρυφαῖος· καὶ οὕτως διάπυρος πρὸ ἀλέκτορος τρὶς
μέλλει ἀπαρνήσασθαι, μᾶλλον τινὰ ...
αὐτοῖς περὶ ... σεσθαι ... τί ...
πιστεύετε εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε· ...
φησὶν παρελθεῖν ... γὰρ ...
κότα· καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε ...
τὸν ... καὶ οὐδὲ ...
χρόνῳ· ἵνα δὲ μὴ νομίσωσιν ...
εὐαγγελίαν δεδόσθαι· ... ἀκολουθήσει ...

ὡς ἄρτι εἴρηκεν· ἀλλ' ἐντέλλομαι ... ὅπου ἐγὼ ὑπάγω· ἐμοῦ· ἀλλ' ἐὰν
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, ἀσφαλεῖς ἔσεσθε· τὸ δὲ καθὼς ἠ-
γάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους·
δηλοῖ· ὅτι ἐγὼ οὐκ ὀφείλων, οὐ προαιτήσας γενόμενον
ὑμῖν κατορθωμάτων ὀφλήματα ὑμῖν ἐπεδωκα τὸν
θάνατον· ἀλλ' αὐτὸς κατῆρξα· οὕτως καὶ ὑμᾶς εὐ-
εργετεῖν τοὺς φιλτάτους χρή· καὶ μὴ ὀφείλοντας
αὐτοῖς· καὶ ἀφεὶς τὰ θαύματα ἀεὶ ἐμβάλλον ποιεῖν·
ἀπὸ τῆς ἀγάπης αὐτοὺς χαρακτηρίζει λέγων· ἐν
τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε· ἐὰν
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· τοῦτο γάρ ἐστι μάλιστα
τὸ δηλοῦν ὑμᾶς ἁγίους· πολλοὶ γὰρ θαυματουργή-
σαντες μέλλουσιν ἀκούειν παρὰ τοῦ Χριστοῦ· οὐκ οἶδα
ὑμᾶς :

κεφ. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε ποῦ
ὑπάγεις· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί
μοι νῦν ἀκολουθῆσαι· ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις·
λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆ-
σαι ἄρτι· τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω· ἀποκρί-
νεται αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις;
ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως
οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς·

(χρ) Τίνος ἕνεκεν ζητεῖ
αὐτὸ ὁ Πέτρος; ἐπειδὴ οὐ τοσοῦτον μαθεῖν βουλόμε-
νος· ὡς ἀκολουθῆσαι ἐπιθυμῶν. ὅθεν καὶ ἀκούσας
ὅτι ὅπου ὑπάγω· οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολου-
θῆσαι· καὶ πάλιν, οὕτως ἐξηγεῖται ὡς ἤδη εἶναι ἄρτι
τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω· τοῦτο δὲ ἦν περ
τὸν ἀκρασίαν φιλονεικεῖσθαι μου γενόμενος· κύριε γὰρ
τοῦ κυρίου λέγοντος ὅτι μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς
ἔχει· ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ τις ὑπὲρ τῶν φίλων
αὐτοῦ· ὁ δὲ Χριστὸς δείκνυσιν αὐτῷ· ὅτι αὐτοῦ μόνου ἐστὶν
ἰσχύος καὶ ὑπερβολῆς· τὰ τοιαῦτα μετ' αὐθεντίας

ᾔδεισαν μὲν γὰρ ᾔδεισαν αὐτόν· πατέρα δὲ οὐδέπω· ὕστερον δὲ
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπελθὸν πᾶσαν αὐτοῖς ἐνέθη-
κεν τὴν γνῶσιν. διὰ τοῦτό φησιν· εἰ ἐγνώκειτε
ἐμέ, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· ὁ δὲ λέγει τοῦτό
ἐστιν· εἰ ᾔδειτε τὴν ἐμὴν οὐσίαν, καὶ τὴν τοῦ
πατρὸς ᾔδειτε ἄν· τὸ δὲ ἀπάρτι γινώσκετε αὐτόν,
καὶ ἑωράκατε αὐτόν. τοῦτο δηλοῖ ὅτι δι' ἐμοῦ τῆ-
ς αὐτοῦ ἐπιγνώσεως ἀρχὴ κατέ· ὄψιν δὲ λέγει τὴν
κατὰ διάνοιαν γνῶσιν. ὥσπερ γὰρ ὁ Χριστὸς ὤφθη
ἀγγέλοις· οὐ τῆς οὐσίας αὐτῆς ὀφθείσης· ἀλλ' ὡς
ἐκείνοις ἰδεῖν δυνατόν, οὕτω ~~καὶ ἐνταῦθα~~ ἐμφα-
νίζεσθαι. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ιςτ̄
ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦ-
τον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με,
Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμέ, ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ
πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ πιστεύεις ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρί, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ῥήματα
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ
ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. πιστεύετέ
μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ
τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. Εὐθίκτει ἀρχ
Πέτρος προηρώτησεν, καὶ ὁ Θωμᾶς, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι,
καὶ Ἰούδας, οὐδὲ εἷς ἔμαθε σαφῶς· ἀλλ' ἔτι ἠγνό-
ουν τὸ λεγόμενον. ἵνα μὴ καὶ δόξῃ προσκορὴς εἶναι
ὁ Φίλιππος, διὰ τοῦτο μετὰ τὸ ἐρωτῆσαι αὐτόν· δεῖξον
ἡμῖν τὸν πατέρα, ἐπήγαγε· τό, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. ἐδέξα-
μεν δὲ τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβούλετο ἰ-
δεῖν αὐτόν· ἀλλ' ὁ Χριστὸς τοῦ τοιούτου φρονήματος
ἀπάγων αὐτόν, φησί· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν
εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; οὐκ εἶπεν,
οὐκ εἶδές με· ἀλλ' οὐκ ἔγνωκάς με. τοῦτο γάρ ἐστιν

φαίνει καὶ τούτοις ταύτην τὴν βεβαίωσιν λέγων·
ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή
τουτέστι καὶ ὑμᾶς ὁ χῶρος δέξεται ... καὶ
τὸν πατέρα ἀφεῖναι γὰρ ... κατ' ἐμοί ...
ὡς χρὴ θαρρεῖν ὑπὲρ τούτου· τοσαύτην γάρ
φησιν ἀνυπέρθετον ... τούτου ποιοῦμαι
τὴν σπουδὴν ὅτι ἤδη ἂν τούτου ἐφρόντισα εἰ μὴ
πάλαι ὑμῖν παρεσκεύαστο· καὶ ἐπειδὴ εἶδεν
αὐτοὺς ζητοῦσαν τὴν ψυχὴν μαθεῖν τοῦτο ὅπερ
εἶπεν· ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε, δίδωσιν
αὐτοῖς τοῦ ἐρωτῆσαι πρόφασιν λέγων· καὶ ὅπου
κει ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε· καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε· διὸ καὶ
Θωμᾶς λέγει αὐτῷ· κε οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ
πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι· λέγει αὐτῷ ὁ ις·
ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς
ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ· εἰ ἐγνώκατέ με
καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπάρτι γινώ-
ιχ σκετε αὐτὸν· καὶ ἑωράκατε αὐτόν· καὶ ὁ μὲν πέ-
τρος ἀπὸ φιλοστοργίας τὸ ποῦ ὑπάγεις εἶπεν· θω-
μᾶς δὲ ἀπὸ δειλίας· τί οὖν ὁ χς· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· ὁδὸς μὲν, ὅτι δι' ἐμοῦ
ἔρχεσθε πρὸς τὸν πατέρα· καὶ οὐ δεῖται ἡ ὁδὸς χειρα-
γωγοῦντος ἑτέρου· ἀλήθεια δέ, ὅτι οὐδὲν
παρ' ἐμοὶ ψεῦδος· ζωὴ δέ, ὅτι οὐδὲ αὐτὸς ὁ θά-
νατος ὑμᾶς κωλῦσαι δυνήσεται ἐλθεῖν· κἂν
γὰρ ἀποθάνητε, τεύξεσθε τῶν εἰρημένων·
δεῖξαι θέλων ... τὸ ἑαυτοῦ καὶ τῆς
τοῦ πρς ἐξουσίας ἐπήγαγεν· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς
τὸν πρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι φησὶν κύριος
τοῦ προάγειν πρὸς αὐτὸν· ὡς ὁμοούσιος αὐτοῦ· ...
ᾔδειτε μὲν τὸν πρα, οὐχ οὕτως δὲ ὡς ἐχρῆν·

καὶ γὰρ ἐκεῖ ἔφασαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀρνούμενοι·
καὶ ὑψηλῶς λέγει· ὅτι ἐν ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τό-
πος ἔνθα χρὴ προσκυνεῖν· ἐλθοῦσα ὑπῆρχε τε-
ρατῇ διαφορᾷ γενομένη· ἡ γὰρ μὴ ὑπὲρ τοῦ σωτῆ-
ρος διὰ τὸ δεῖν τὴν προσκυνήσεως μεριμνῆσαι· ὑπὲρ
δογμάτων ἐρωτῶσα γινώσκει· διὸ καὶ ὁ χριστὸς τοῦτο μὴ
λύσας τὸ ζήτημα· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ περὶ σπουδαίων
πολλῶν μεγάλων δογμάτων αὐτῇ ἀποκαλύψειν· ὅ περὶ
δεινῶν κωλυμάτων· οὐδὲ γὰρ ἀνθρώποις εἶναι ἀόριστον· φη-
σὶ γάρ· πίστευσόν μοι γύναι ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ
τὰ ἑξῆς· αὐτὴ μὲν γὰρ ἐσπούδαζεν· ἐπὶ τὸ μὲν τε-
ρατεῦσαι τοῖς αὐτῆς τῶν ἰουδαϊκῶν· αὐτὸς δὲ
ὑπερορᾷ ταύτην ἀποκρίνεσθαι τῆς ἐρωτήσεως· ἀμφο-
τέρων δὲ ὄντων τόπων ταῖς προσκυνήσεσιν ἀνειμένων· δια-
μνήσας αὐτῆς τὴν ψυχὴν· δεικνὺς ὅτι οὔτε ἰου-
δαῖοι οὔτε αὐτοὶ ἔχουσί τι πρὸς τὸ μέλλον ἀφορ-
μᾶς· πλὴν καὶ οὕτως τοῖς ἰουδαίοις ἐσεμνότε-
ρον ἀπεφήνατο· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴ-
δαμεν καὶ τὰ ἑξῆς· πῶς δὲ οὐκ ἐκλείσατε
οἱ σαμαρεῖται ὃ προσεκύνουν· ὅτι τὸ πλεῖον καὶ
μέρος τοῦ ἐννόμου ζητήματος· οὕτω γοῦν καὶ περ-
σας περὶ [illegible] ἀπεκρίναντο· ὅτι ὁ τοῦτον ὁ-
θέλων [illegible]· οὐδὲ γὰρ τί περὶ αὐτοῦ κατὰ
τοῦτο τῶν ἐκ δόξων ἐφαντάζοντο· διὸ καὶ
[illegible] καὶ δαίμονας [illegible] σέβοντες αὐ-
τόν· ἰουδαῖοι δὲ αὐτῆς [illegible] ἀπολογούμενοι
τὴν [illegible]· καὶ τῆς [illegible] κα-
αὐτὸν θεὸν ὄντα· ἐκείνων [illegible]· οὐ χρὴ θαυ-
μάζειν ὅτι μετὰ ἰουδαίων ἑαυτὸν ἀριθμεῖ·
πρὸς γὰρ τὴν ὑπόνοιαν τῆς γυναικὸς διαλέγεται·
ὡς προφήτης· ὡς ἰουδαῖος· διὸ καὶ τὸ προ-

ται ὅτι ὑποδεχομένην ἃς αὐτὸ δὴ ἁρμόζοιτο· ποσὸν

Ο ω, ὡς ἐπὶ τὸ πρῶτον τοῦ γινώσκειν μου κἀγὼ καὶ αὐτῆς φωνῆς
σαι καὶ ἀμφοτέρα. ἐπειδὴ ὅσοι εἰσὶν ἐν τούτοις καὶ φησὶ
καὶ λόγιοι τοῦτο τὸ εἶδος· ἐπεὶ μόνος μὲν γὰρ μυρίων
τοιούτων ἀκούων ἐπεὶ λέγειν. πόσῳ δύναται γοῦν
γενέσθαι. αὐτὴ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' αὐτὸ μὲν πρῶ-
τον κἂν ὀργῇ· ὕστερον δέ, οὐδὲ μεγάλα καὶ τὰ [illegible]·
ἀλλ' ἐν ᾧ ἀποφαίνεσθαι τῇ [illegible] ἀναβαίνειν τὸν λόγον
ἐπὶ τὴν μνήμην ἐπιθέσθαι ἐκλέγεσθαι. προθέμενος
ἑαυτοῦ τοὺς ἀκούοντας ἢ ποῦ σοι, ἢ μανθάνειν τε. μὴ
δὲ περιχαρὴς ἐπιτηδεύων αὐτῇ λέγειν. τούτου γὰρ φησὶ
γινομένου, οὐκ ἐπιδέομαι ταύτης τῆς τέχνης·

Η μὲν δὲ αὐτή· ὑπερβολῇ ἐννοῶν τὸν ἀνδρὸς
διὰ τὸ ἐπιτηδεῦσαι αὐτὴν τοῦ λέγειν. ὅσα μὲν ἐν
δὲ κηρυττόμενος, ὅτι καλεῖ μὲν δὲ κοινωνῆσαι τοῦ-
των, ἐὰν οὕτως ἔχῃ. ἐπεὶ μὴ δείκνυσι λουσαμένη·
ἄνω δὲ καὶ κηρύσσουσα τὸ τοῦ πράγματος αἰσχρὸν
φησὶν ἀνδρὸς οὐκ ἔχων. αὐτὸς δὲ διὰ προφη-
τείας λοιπὸν ἀποκλείων τὴν διάνοιαν τὴν
ἑαυτοῦ, ἀμφοτέραν μὲν ὅλην ἐκκλησίαν. τοῦ
γὰρ προτέρου κρινομένου, καὶ τὸν νῦν κρι-
νόμενον κἀκεῖ λέγειν. οὐκ ἐπεὶ δυσχεραίνειν δὲ ἐκεί-
νη ταῦτα ἀκούουσα. οὐδὲ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐτίθει,
ἀλλὰ θαυμάσασα μᾶλλον. καὶ προσκαρτερήσα-
σα πλέον λέγει. καὶ θεωρῶ ὅτι προφητικὸν
ἀπὸ πολλῆς φιλοσοφίας. τὸ δὲ θεωρῶ, ἀντὶ
τοῦ φαίνομαι ἢ πεῖν. ὅθεν καὶ περὶ δογμάτων
ἐπειδὴ αὐτὸν ἐρωτᾶν· οὔτε περὶ γνώσεως καὶ· οὐδὲ
περὶ σώματος ὑγιείας. οὐδὲ περὶ χρημάτων
ἀλλ' ἀντί· οἱ γὰρ ἐκεῖνοι φησὶν ἐν τῷ ὅρῳ τοῦτο
προσεκύνησαν. τὸ περὶ τὸν ἀπραγμοσύνην·

αὐτοῦ τοιαύτην ἡ μαρτυρία· καὶ διὰ τοῦτο ἐν κηρύγματι ἀπὸ
μάρτυς προσφέρεσθαι· τουτέστι κ(αὶ) διὰ τὴν ἐπιτυχίαν·
διὰ τὴν τοῦ νοῦ καθαρότητος· τοῦτο γὰρ δηλοῖ· ὅτι
τὸ προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐντεῦθεν καὶ ἀγνοεῖσθαι δὲ
προσκυνεῖν· πόθεν σαφῶς ἐκ τῆς αὐτοῦ προσδοκᾶν
τὴν τοῦ χ(ριστο)ῦ παρουσίαν· τοῦτο γὰρ δηλοῖ μὲν τὸ οὕτω γυ-
ναῖκα καὶ ἡ γυνὴ πρὸς αὐτόν· ἔρχεται μεσσίας ὁ λεγόμενος ὁ
χ(ριστό)ς, καὶ τὰ ἑξῆς· τὸν μωϋσέως δὲ ζαμενῆ οἰόμενον,
ἀπ' αὐτῶν τῶν μωϋσέως γραμμάτων· καὶ γὰρ ἐν ἀρ-
χῇ τὸν υἱὸν ἀπεκάλυψεν· τὸ γὰρ ποιήσωμεν ἄνθρωπον
κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἡμετέραν πρὸς τὸν υἱὸν εἴρη-
ται· καὶ τὸ ἀνὴρ ἀναφύεται ἐν τῇ κτίσει, οὗτός ἐστιν ὁ δια-
λεγόμενος· καὶ ὁ ἰακὼβ περὶ αὐτοῦ προφητεύων
ἔλεγεν· οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ἰούδα ἕως ἂν ἔλθῃ
ᾧ ἀπόκειται· καὶ αὐτὸς δὲ μωϋσῆς εἴρηκεν· προφή-
την ὑμῖν ἀναστήσει κ(ύριο)ς ὁ θ(εό)ς, ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν
ὡς ἐμέ, αὐτοῦ ἀκούσεσθε· καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦ-
τά ἐστιν. τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἀνακηρύττοντα·
διὰ τοῦτο οὖν ἡ γυνὴ εἴρηκεν πρὸς αὐτόν· ἔρχεται μεσ-
σίας ὁ λεγόμενος χ(ριστό)ς καὶ τὰ ἑξῆς· αὐτὸς δὲ λοιπὸν ἐκ-
καλύπτων ἑαυτὸν ἔφησεν· ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι· ὅπερ
ἄν, εἰ παρ' αὐτὴν ἀρχὴν μὴ ζητήσασα ἦν τῇ γυναικὶ ἡ πε-
ριέργως ἐξέτασις, ἔδοξεν ἂν αὐτῇ λῆρος ἦν· νῦν δὲ κατασκευάσας αὐτὴν
ἐπὶ τὴν μνήμην ἀγαγών, ἐν καιρῷ ἑαυτὸν ἀπεκάλυ-
ψεν· καὶ τοῖς μὲν ἰουδαίοις συνεχῶς λέγουσιν ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ χ(ριστό)ς· ἐπειδὴ οὐ διὰ τὸ μαθεῖν ἠρώτων, τοῦ-
το οὐκ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς σαφῶς· ταύτῃ δέ, διὰ
τὸ εὐγνωμονέστερον ἐρωτᾶν ἐμφανέστερος· καὶ γὰρ
ἐξ ἀδεκάστου γνώμης, καὶ ἀπὸ καθαρᾶς διανοίας ἐφθέγγετο·
καὶ δῆλον ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα· καὶ γὰρ ἀκούσασα ἐπί-
στευσεν· καὶ ἄλλους ἐπὶ τοῦτο ἐσαγήνευσεν· καὶ πανταχοῦ

σιωνμοῦ μετὰ γενεᾶς ἐκείνων·   τί οὖν καὶ μὴν φησίν.
Ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· ἢ ὅτι τῇ οἰκου-
μένῃ τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖθεν γέγονεν· τὸ γὰρ εἰδέναι
θεὸν καὶ καταγινώσκειν τῶν εἰδώλων· ἐκεῖθεν τὴν ἀρ-
χὴν ἔσχεν, καὶ τὰ ἄλλα πάντα δόγματα. καὶ παρ' ὑ-
μῖν δὲ ἡ κοινὴ αὐτὸ τοῦτο τὸ τὴν προσκύνησιν ἡ καί-
νη ὀρθῶς, ἀπὸ γὰρ τῶν Ἰουδαίων τὴν ἀρχὴν
ἔλαβεν· σωτηρίαν ... καὶ ταῦτα, καὶ τὴν αὐτοῦ
παρουσίαν λέγει· μᾶλλον δὲ οὐκ ἄν τις ἁμάρτοι
ἀμφότερα ταῦτα σωτηρίαν καλῶν·   τὸ δὲ ἔρ-
χεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστὶν καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο δηλοῖ· ὅ-
τι καὶ πλέον ἐστὶν ... ἡμῶν ὦ γύναι φησὶ κα-
τὰ τρόπον τῆς προσκυνήσεως, πλὴν ἀλλὰ καὶ
οὗτος ὁ τρόπος τέλος ἕξει λοιπόν· οὐ γὰρ τὰ τῶν
τόπων ἀμειφθήσεται μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος
τῆς λατρείας. καὶ ταῦτα ἤδη ... ἕστηκεν.
καὶ οὐχ ὥσπερ ὑπὸ τῶν προφητῶν εἰρημένα, παρὰ
τασι χρόνου μέλλοντα·   ἔστι δὲ ἀληθι-
νοῖς. σὺν ... Σαμαρείταις Ἰουδαίοις· ἐγὼ γὰρ
καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀμφότεροι οὗτοι. ἀλλ' αὐτῶν μελλόντων
ἐκεῖ προσκυνεῖν· καὶ τοσοῦτον, ὅσον ἀληθείᾳ τύπου
περιδεέστερον ... ὅτι καὶ ἀληθινοὶ προσκυνη-
ταὶ καὶ θεὸν πρέπουσαι, αὕτη ἐστίν· τοιοῦτος γὰρ
φησὶν ὁ πατὴρ ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.
τοὺς μὴ τόπῳ περικλείοντας τὴν λατρείαν, ὡς
Ἰουδαῖοι καὶ Σαμαρεῖται· καὶ τοὺς τὸν θεὸν ἐν πνεύματι θε-
ραπεύοντας. καθὼς καὶ ὁ Παῦλός φησιν· ᾧ
λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου. καὶ γὰρ πρὸ τούτου παρὰ
τοῖς Ἰουδαίοις γινομένη ἡ προσκύνησις, σωματι-
κωτέρα ἦν.   ἡ πνεῦμα ὁ θεός, τὸ ἀσώματον λέγει.
ἃ τοίνυν οὐκ ἔστιν σωματική φησιν. καὶ τὴν λατρείαν

τουτέστιν ἐκ παραβολῶν· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐγχειρεῖν
αὐτῶν φορητά· λέγοντες· ῥαββί φάγε· οὐκ ἐκεῖνο προσέ
τοῦ γινόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο τῆς φιλοστοργίας τῆς
πρὸς αὐτὸν διδασκάλου· καὶ γὰρ ἐπέλειπον αὐτὸν κεκμη
κότα ὑπὸ τῆς ὁδοιπορίας. κἀκεῖνος φθάσας τὴν
ἐπικειμένην· τί οὖν φησιν ὁ περὶ ἡμῶν αὐτοῖς· ἐγὼ
βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· δηλῶν
ὅταν ἐπιθυμίαν ἔχῃ· περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρί
ας, ταύτην βρῶσιν ἐκάλεσεν· οὐκ ἐκεῖνο τοῦ προ
χείρου δέ, ἀλλὰ δηλοῖ ἀναμιγνὺς τὰ ἡμέτερα ἀποδεχομέ
νος· ὥσπερ καὶ τοῦτο· ἵνα ἡ σωτηρία γένηται τῶν
τὴν ἀκροατῶν, παρασκευάσας ἐπὶ τὸ μᾶλλον ζητεῖν
τὸ λεγόμενον· αὐτοὶ δὲ τὴν ἀσάφειαν τῆς
συνέσεως καταλέγοντες· αὐτὸ μὲν, πεῦσιν οὐκ ἐκεῖ
νοις προσαγαγεῖν· πρὸς ἀλλήλους δὲ ἔλεγον, μή τις
ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; δηλοῖ αὐτοὺς σαφέστερον αὐ
τοῖς ἀποκαλύπτει λέγων· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα
ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με· ὅπερ εἴρηκα
ἐπιγράφει· οὐχ ὑμεῖς λέγετε· ὅτι τετράμηνόν ἐστι
καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται καὶ τὰ ἑξῆς·
χώρας μὲν καὶ θερισμὸν, τὸ πλῆθος τῶν ψυχῶν
τῶν ἑτοίμων πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ κηρύγματος ὀ
νομάζει· ὀφθαλμοὺς δὲ ἐνταῦθα λέγει· κατὰ διά
νοιαν. κατὰ τοῦ σώματος· καὶ γὰρ ἑώρων λοιπὸν
τὸ πλῆθος τῶν σαμαρειτῶν ἐρχόμενον· τὴν δὲ
προαίρεσιν αὐτῶν ἑτοίμως ἦν, τὰς χώρας τὰς
λευκαινομένας φησίν· ὥσπερ γὰρ οἱ ἀστάχυες, ἐπειδὰν
λευκανθῶσιν, πρὸς ἀμητὸν εἰσὶν ἕτοιμοι· οὕτως
καὶ οὗτοι πρὸς σωτηρίαν ἦσαν παρεσκευασμένοι·
ὁ γὰρ θερίζων φησὶν μισθὸν λαμβάνει. καὶ συνάγει
καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον. ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ

τῆς γυναικὸς ἐπὶ τὴν ἰ(ησο)ῦ δεξιάν· καὶ τὸ κεράμιον κατεκένωσε καὶ τὸ
πιστόν· ἀπαρτισθείσης τῆς διδασκαλίας, ἐ-
καίρως ἀπολώλεκαν καὶ οἱ μαθηταί· κ(αὶ) ἐθαύμα-
ζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· τί θαυμάζο(ντες);
γὰρ ἄτυφον· τὸ μὲν θεῖον ὑβριστικὸν τὸ ταπεινόν· ὅτι τοῦ
τος περὶ ἐκείνης ἐξ ὧν, ἣν ἐξ ἀρχῆς μετὰ τοσαύτης
σωφροσύνης. γυναικὶ δὲ διαλέγεσθαι περὶ Χ(ριστο)ῦ
καὶ σαμαρείτιδι· ἀλλ' ὅμως εἰ καὶ ἐγόγγυζον, οὐκ ἐφό-
βησαν τὴν αἰτίαν· οὕτως ᾔδεσαν αἰδούμενοι τῶν
τῶν μαθητῶν τὸ ἐξετάζειν τῆς ἀρχῆς· οὕτως αὐτὸν ἐδεδοί-
κεσαν καὶ ᾐδοῦντο. ἡ δὲ ἀλλαχοῦ φαίνονται πα-
ρρησιαζόμενοι. οἷον ὅταν ὁ Ἰωάννης ἐπὶ τὸ στῆ-
θος αὐτοῦ ἀναπέσῃ. καὶ ὅταν αὐτῷ προσελθόντες λέγου-
σιν τίς μείζων· καὶ ὅταν οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου πα-
ρακαλοῦσιν, ἵνα καθίσωσιν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων
αὐτοῦ καθίσωσι, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, ὡς ἤδη αὐτοῖς ἀνῆκον
τα, ἀπήγγελον ἐξ ἐκείνου ἐρχόμενοι· ἐνταῦθα δὲ οὐδὲ
αὐτοῖς διέφερε τὸ γινόμενον· ᾔδεσαν οὕτως
ὑπὸ τοῦ μεγέθους αὐτὸν ἀνηρεθῆναι, ὡς καὶ τὴν ὑ-
περηφανίαν αὐξῆσαι. καὶ δραμεῖν ἐξ ἐκείνου. καὶ πάντ(α)
τὸν δῆμον ἐκλῦσαι πρὸς τὸν Χ(ριστό)ν· καὶ κατὰ τὴν οἰ-
κονομίαν, ὥσπερ ἐποίησαν οἱ ἀπόστολοι, καὶ ἀπὸ
τῆς οἰκίας· οὐχ ὁμοίως δὲ ἀκούουσα, ἀλλὰ
πολλῷ πλέον· δεύτερος ἐστὶ καὶ ἡ δεξιά.
ἡ πρὸς μὲν πάντας ἐποίησε. ἀπὸ μὲν αὐτῶν
κακῶς. συνεβούλευσε τοῦτο ποιοῦσα καὶ συγκαταβαί-
νουσα. τὸ δὲ μὴ λυποῦντος ἐκεῖνον ὁ Χ(ριστὸ)ς ᾔδει. καὶ λέγομεν
μὴ οὐκ ἔδει τὴν οἰκίαν ἀποφανθῆναι μόνον παρὰ
συγγενῶν αὐτῶν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τῆς ἀκριβοῦς ἀκο-
ῆς καὶ ἠγανάκτουν, ὃ πολλὴν ἐπαρρησίαζον
ποιῆσαι τὸν λέγοντα. ἤρξαντο δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ Χ(ριστο)ῦ.

ὡς τὴν ἀληθινὴν οὖσαν τὴν ἴασιν παρέχοντα. κἀκεῖνοι μὲν
γὰρ ὡμολόγησαν. καὶ ἄλλοι εἰσὶ προφῆται. ἀλλ' αὐτὸν ἐρχό-
μενον λέγουσιν. ὅτι ἀληθινός ἐστι σωτήρ, οὗτός ἐστι κ.
δηλό, καὶ τὴν παρουσίαν αὐτοῖς διδασκάλους ὑπερηκόντι-
σαν ὕστερον προτιμούμενοι. ἐπὶ τὸ νομίζομεν θαυμά-
ζειν αὐτόν. ἐνόησαν γὰρ εὐθέως ἐκ τῶν ῥημάτων αὐτοῦ,
ὧν ἐδιδάσκεν αὐτούς. τὸ μόνον τῷ σαφεῖ ἐξῆμαν αὐτόν. καὶ
οὐκ ἐν ματαίῳ πονηρῶν. τίνος δὲ ἕνεκεν οὐκ ἦλθ-
εν εἰς Καπερναοὺμ ἢ εἰς Γαλιλαίαν. ταῦτα θαυμάσαι ῥήματα τῆς διδα-
σκαλίας αὐτοῦ. ὅπως ὁ μαθόντες μὲν ὅτι πολλοὶ αὐτῷ μᾶλλον
ἢ ἐκείνῳ παρατρέχουσιν. ἐλέγχουσι ἐκείνους τῶν πραγμάτων.
ἢ μᾶλλον καὶ ἐν αὐτοῖς συμφορῶ μὲν ἣν τούτοις μὴ ὑπομείνη.
διατί μὲν αὐτὸς ἐκ μὲν τῶν Σαμαρειτῶν ἐξελθὼν ὅτι ἀπολύσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν
Γαλιλαίαν προσεδήλωσεν. ὅτι αὐτὸς γὰρ ὁ Χριστὸς ἐμαρ-
τύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν
οὐκ ἔχει. ἔνθα δὴ οὐκ εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἀπῆλθεν,
ἀλλ' εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κανᾶ. ἵνα
γὰρ μὴ ζητῇς, διατί παραμένοντος αὐτοῦ, οὐκ ἐ-
μέμενεν. παρὰ δὲ τοῖς Σαμαρείταις ἐμένεν. τίθησι τὴν
αἰτίαν λέγων. ὅτι οὐ προσεῖχον αὐτῷ. διὰ τοῦτο γὰρ
οὐκ ἀπεδήμησεν. ὥστε μὴ ἐμβριθεστέραν αὐτοῖς γενέσθαι τὴν κρίσιν.
πατρίδα δὲ ἐνταῦθα τὴν Καπερναούμ. τὸ μὲν τοίνυν οἰκονομικῶς λέγων
δηλοῦν. τί οὖν; οὐχ ὁρῶμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἰ-
ουδαίοις πολλοὺς θαυμαζομένους, μάλιστα μέν. οὐκ ἐ-
νοτέρων ἀφιζόντων δέ. τὰ τοιαῦτα δὲ σπάνιά ἐστι
ἢ δεῖ εἶναι ἐντίμους αὐτοὺς ἐν τῇ πατρίδι. πολλῷ μᾶλ-
λον ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ. ἡ γὰρ συνήθεια εὐκαταφρόνη-
τους ποιεῖν εἴωθεν. μέγα μὲν ἦν ταῖς δὲ τῶν Γαλιλαί-
ων ἀποδεξαμένων αὐτόν. ἵνα δὲ ζητῇς ὅτι οἱ καὶ
ζώμενοι. οὗτοι μάλιστα αὐτῷ προσερχόμενοι ἐρί-
ζοντες. ὁ μὲν γὰρ ἔχων ἐκπλαγεὶς θαυμάζει διὰ τὸ μετὰ τ

χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων καὶ τὰ ἑξῆς. Ὁ δὲ
λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· οἱ προφῆται φησὶν ἔσπειραν, ἀλλ' οὐκ αὐτοὶ ἐθέρισαν· οὐ μὴν διὰ τοῦτο ἀπεστέρηνται τῶν κόπων, ἀλλὰ σὺν ἡμῖν χαίρουσιν. εἰ καὶ μὴ σὺν ἡμῖν θερίζουσιν. τοῦτο δὲ οὐ συμβαίνει ἐν τοῖς αἰσθητοῖς γενέσθαι· ἀλλ' ἐν τοῖς πνευματικοῖς. ἐπειδὴ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς συμβαίνει ἑτέρους σπεῖραι καὶ ἑτέρους θερίσαι, οὐχ ὁμοῦ χαίρουσιν· ἀλλ' ἀλγοῦσι μὲν οἱ σπείραντες ὡς ἑτέροις καμόντες· χαίρουσι δὲ οἱ θερίζοντες. ἐνταῦθα δὲ οὐχ οὕτως. ἀλλὰ καὶ οἱ σπείραντες ὁμοίως τοῖς ἀμῶσι χαίρουσιν. Τίνος δὲ ἕνεκεν φησὶν ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς ἀποστόλους, ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε. ἵνα ὅταν αὐτοὺς ἀποστείλῃ, μὴ θορυβηθῶσιν ὡς ἐπὶ πρᾶγμα ἐπίπονον πεμπόμενοι. τὸ γὰρ ἐπιπονώτερον, τὸ τῶν προφητῶν ἦν. διό φησιν, ἄλλοι κεκοπιάκασιν. τουτέστιν οἱ προφῆται. καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

Ἐκ τῆς πόλεως δὲ ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν [illegible] διὰ σωφρόνως ὅτι οὐκ ἐὰν ὑπὲρ τοῦ χαρίσασθαι [illegible] ἑαυτῆς ἐξουθενοῦσα τι· ἐμαρτύρησε γὰρ [illegible] ρουσα ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. διὸ καὶ ἐπεκαλοῦντο δηλωτικῶς κατέχειν αὐτόν. τοῦτο γὰρ ὁ εὐαγγελιστὴς ἐδήλωσεν εἰπών, ὅτι ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς. αὐτὸς δὲ οὕτω μὲν οὐκ ἐπείσθη ποιῆσαι. δύο δὲ μόνον ἡμέρας ἔμεινε παρ' αὐτοῖς. ὅθεν καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ. καὶ περισσὸν οὐδὲν ἰδόντες. Ἰουδαῖοι δὲ καὶ θαύματα θεασάμενοι, καὶ τοῖς προφήταις συντραφέντες, οὐ μόνον οὐ κατέσχον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἀπήλαυνον. Οὐχ ἁπλῶς δὲ καλοῦσιν αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται σωτῆρα, ἀλλὰ τοῦ κόσμου.

αὐτόν, καὶ καταλυθῆ περὶ τῶν αὐτοῦ σαρκῶν τὸν ὕμνον,
τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ ἐμφανίζει· ὡς μὴ ἐκφύγοι
τοῦ αὐτοῦ. ὅτι ἐκ ... αὐτὸν ἀπὸ σαρκός. διὰ
τοῦτο γὰρ ἀπαρνήσασθαι αὐτόν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὡς οὐκ ἐδόκει τοῦ
τότε ... τὸν ... μόνου τοῦ παθεῖν ... τοῦ
τοῦ χυ̅. ἐπεὶ ... ταύτην ... ὅπως ... καὶ τὴν
διάνοιαν αὐτοῦ, τὴν αὐτοῦ φιλίαν ... καὶ τὴν
... ζητοῦσι μαθητὴν αὐτοῦ. ὅτι καὶ ...
... ἐφίλησε πρὸς αὐτὸν. παρέδωκεν ...
... οὐχ εὑρόν. καὶ
ζητεῖ· ὁ δὲ ... τούτου ... οὐχ εὗρεν, καὶ
τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσθενοῦσαν ἰάσατο·
τὴν αὐτοῦ ... ἀπὸ αὐτοῦ ταύτην ...
... δὲ αὐτοῦ οἱ παῖδες αὐτοῦ ταύτην ...
... ἀπαγγέλλοντες. διὰ τὸ ...
αὐτοῖς τὸ γενόμενον. οὐ γὰρ ... οὐδὲ ...
... τὴν ἀσθένειαν τὸ ... ἀλλὰ
χεῖρα ... τὴν ἀσθένειαν ... ἀκολουθεῖ
... ἀλλ' αὐτὴν ἐνεργείας τοῦ χυ̅.
... τὸ σῶμα. ... τὴν ὥραν. ...
... αὐτὸν ... δὲ καὶ
τὴν ... δι' ... ἐκεῖνον. ... δὲ καὶ
... αὐτοῦ ὅλη. διὰ τὸ ... αὐτοῦ παρὰ
... αὐτοῦ ... ὅτι οὗτος ... τὴν
τοῦ διδασκάλου αὐτόν. ὅτι ... αὐτὸν ὁ χσ̅. ...
... παιδός. ὁ ... αὐτοῦ ὁ χσ̅. ...
... αὐτοῦ.
... δὲ ... τὸ δεύτερον ... ἀλλὰ διὰ
οὐχ ... τὸ δεύτερον ... οὐ δὲ
... ὅτι καὶ δεύτερον ... οὐ δὲ
... τὸ ... τὸν οὐ
δὲ ... ὅτι ...
τ ... τὴν ... σ
... ἐπὶ ... τῆς
... δὲ ... ἐν ταῖς ἑορταῖς ... ἑορτῆς
... τοῦτο μὲν ... αὐτὸν ἑορτῆς·
τοῦτο δὲ διὰ τὸ πλῆθος, ... γὰρ ...
... οἱ ... διαλεγόμενοι
συνέρχονται.

ις

ε
π τοῦ ἔχοντος
... ἐπὶ ...
...

910

ἀπὸ τῶν ῥημάτων· ἄλλως δὲ ὅτι ἐθαυματούργησε, μᾶλλον
ἐπίστευσαν· οὐ διὰ λόγον [illegible]· ἀλλὰ διὰ [illegible] καὶ Σαμαρεῖται
καὶ Γαλιλαῖοι, πιστεύουσιν [illegible] αἰσχύνην Ἰουδαί-
ων· εὑρέθησαν δὲ καὶ Γαλιλαῖοι [illegible] Σαμαρει-
τῶν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ῥημάτων καὶ ἐδέξαν-
το [illegible]· οὗτοι δὲ ἑωρακότες [illegible] ἐποίησεν
[illegible]· [illegible] ἦλθεν [illegible] ὑπομιμνήσκει τοῦ
θαύματος ὁ εὐαγγελιστής [illegible] ὅπου ἐποίησε τὸ ὕ-
δωρ οἶνον· τῶν Σαμαρειτῶν τὸ ἐγκώμιον αὔξη-
σαι βουλόμενος· οἱ μὲν γὰρ Γαλιλαῖοι· καὶ αὐτόπται
ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖ γενομένων σημεί-
ων αὐτὸν ἐδέξαντο· οἱ δὲ Σαμαρεῖται οὐχ οὕτως, ἀλλ'
ἀπὸ διδασκαλίας μόνης·

ιθ
θ
περὶ τοῦ βασιλικοῦ

Βασιλικὸν δὲ καλεῖ, ἤτοι ὡς ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλι-
κοῦ ὑπάρχοντα· ἢ ἀξίωμά τι ἀρχικὸν ἔχοντα, οὕτω κα-
λούμενον ἔχοντα· τινὲς μὲν οὖν αὐτὸν ἐκεῖνον νομί-
ζουσιν· τὸν παρὰ τῷ Ματθαίῳ· [illegible] δὲ
ἕτερος ὤν, παρ' ἐκεῖνον· οὐ κατὰ τοῦ ἀξιώματος
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πίστεως· ἐκεῖνος μὲν
γὰρ καὶ καλούμενος τὸν Χριστὸν ἐλθεῖν, ἀξιοῖ μένειν·
οὗτος δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἕλκει· [illegible]
[illegible]· οὗτος δὲ [illegible]· κἀκεῖνος μὲν ἀ-
πὸ τοῦ ὄρους [illegible]·
νῦν δὲ ἀπὸ τῆς Σαμαρείας, καὶ οὐκ [illegible]
ἀλλ' [illegible]· κἀκείνου μὲν ὁ παῖς [illegible] κατέκει-
το· ὁ δὲ τούτου υἱὸς πυρέσσει· περὶ τίνος οὖν [illegible] ὁ Χριστὸς
ὅτι ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύ-
σητε· αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ βασιλικὸς [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible]. [illegible] τοῦτο αὐτοῦ [illegible] οὐχ [illegible]
ταύτην. ἀλλὰ [illegible]· καὶ γὰρ καὶ τὸ [illegible]

Τί τούτων τῶν ῥημάτων ἐναργέστερον γένοιτ' ἄν·
τί τῶν πραγμάτων φανερώτερον· ὁ ἰατρὸς διὰ
σωτηρίαν μὲν ἦλθε λελυτρωμένη· οὐδὲ γὰρ πρὸς τὴν μακρὰν
ἀρρωστίαν συνεχόμενος ἐξ ἐτῶν τι καὶ ἀσφαλῶς·
οἷα πολλοὶ τῶν ἀνοήτων λέγοντες· τῶν ἀπαιδεύτων
καὶ ταχέως ἐν ὑπερηφανείᾳ· οὐκ ἐτήρησε
τὸ αὐτοῦ τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ πρὸ ὥρας ἀπεκρίνατο·
καίτοι γε μελλήσας τί ποτε λέγειν ὁ ἔρως τῶν· οὐδὲ ὅτι
ἐθεράπευσεν ἐν σαββάτῳ· ἀλλ' ἢ τοῦτο μόνον ἴσως προσ-
εδόκησε· τὸ χρηστὸν μέγεθος αὐτοῦ τῷ Χριστῷ· τὸ ἐναν-
τίον ἦν τὸ ὕδωρ καὶ διὰ τούτων αὐτῶν ἐπεδείξατο τῶν
ῥημάτων κούφων· οὐκ ἐᾷ δὲ αὐτοῦ ὁ Χριστὸς θεραπεύ-
θεραπεύσας· ἵνα μὴ δόξῃ κομπάζειν· καίτοι δὲ αὐτοῦ
ἀρετὴ τὸ καλὸν μηνύει· πιστώσασθαι κουφιζόμενος τὸ γενόμε-
νον θαῦμα. καὶ μὴ δεξάμενος μηδὲ φαντασίαν αὐτὸ εἶναι.
οὐδὲ γὰρ ἂν ἡμῖν ἐδίωκεν· καὶ σφόδρα αὐτοῦ συνεκρά-
τει μέλη, τὴν κλίνην φέρειν κελεύματι·
Οὐκ ἀπέστη δὲ αὐτὸν πρὸ τῆς γνώσεως πίστιν, ὥσπερ
ἐπὶ ἄλλων πιστευόντων. ὅτι οὐδὲ αὐτὸν ἐθεράπευσε· σημεῖον
ἕτερον πεποίηκεν· ἀλλ' οὐδὲ ὅτι ἐστὶ κύριος, εἰκὸς· καὶ γὰρ ὁ
κείμενος οὗτος, ἀπαιτεῖ πίστιν. οὐ πρὸ τῶν θαυμάτων.
ἀλλὰ μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν θαύματα ποιοῦντα ἐπίστευσε·
Κηρύττει δὲ τὸν ἑαυτοῦ κραββάτον καὶ περιπατεῖ· ἐπειδὴ
ἀμφίβολον ἦν πιστεύσας κἂν γέγονε γενόμενος ὑγι-
ής· μηδὲ ὅλως αἰτιῶν ὑπομονῆς·
Χρὴ δὲ θαυμάσαι καὶ τὴν μετὰ ταῦτα πίστιν αὐτοῦ.
καὶ τὴν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους παρρησίαν, πῶς ἐπι-
κειμένων αὐτῷ καὶ λεγόντων αὐτῷ· οὐκ ἔξεστί
σοι ἆραι τὸν κράββατόν σου διὰ τὸ σάββατον· αὐ-
τὸς μετὰ παρρησίας τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ μέ-
σον γυμνῶσαι. τὸν εὐεργέτην ἀνεκήρυττε

Τὸ δὲ καὶ τὴν προκατηχητικὴν καὶ χειραγωγικὴν ὁρᾶν ἐστιν

μοῦ μόνον οὐχ ἁπλῶς ἐδέχετο · ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ τοῦ

μέλλοντος δεῖ δέχεσθαι καταρτίσματος · καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς ἐν

γνώσει προδιαγράφει τὴν πολλὴν δύναμιν

τοῦ · καὶ μετὰ τὴν δωρεὰν ὡς ἁμαρτίας καθαρ-

καὶ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ζῶντας ἐργαζόμενον · ἡ γὰρ

γέλως καταιμάσσων καὶ ταράσσων τὸ ὕδωρ [illegible] τὴν

αὐτοῦ δύναμιν ἐνεδείκνυτο · πολλῷ μᾶλλον ὁ τοῦ ἀγγέ-

λου δεσπότης · πάντα τὰ νοσήματα τῆς ψυχῆς

διὰ τοῦ ἁγίου καταρτίσματος, ἰᾶσθαι δύναται ·

καὶ ὥσπερ οὐχ ἁπλῶς ἰατὸς τὸ τέως ἐλάττονα κίβδηλα

Ἡ γὰρ ἂν διαπαντὸς τοῦτο δέχεται · ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀγγέ-

λου ἐνεργείας, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν οὐχ ἁπλῶς τὸ ὕ-

δωρ ἐργάζεται · ἀλλ' ὅταν τὴν τοῦ πνεύματος δέξηται χάρι-

τος ἅπαντα λύει τὰ ἁμαρτήματα · καὶ τότε γενόμενοι

σθενεῖς · καὶ λοιπὸν τῷ νου λογισμῷ θεραπεύεσθαι

ἠγίμεθα · νῦν δὲ κύριος ἐκάστω προσελθεῖν ·

ὥσπερ τότε φησὶν ἔχουσιν · ἐπὶ τούτοις καὶ τελειότε-

ρον σωματικῶν ἀσθενούντων καὶ τὰ ψυχικὰ ἐπιμελ-

λοντος καὶ καρτερίαν τοῦ παραλυτικοῦ · ἐξ ἧς τριάκον-

τα καὶ ὀκτὼ ἔχων · καὶ ἐκδεχόμενον αὐτὸν ἀπαλλαγῆ-

σεσθαι τοῦ νοσήματος προσδοκῶν · ἐνεκάρτερει καὶ

οὐκ ἀπεστήσατο · ἡ γὰρ μὴ [illegible] ἀπελθόντων, τῶν ἐν

μέλλοντων, οὐχὶ καρτερικῶν · αὐτὸν ἀπαλλαγῆναι τούτο

πού · ἀλλ' ὅμως οὐ κατέβαινεν · οὐδὲ [illegible] ·

Τίνος ἕνεκεν τοὺς ἄλλους πάντας ἀφεὶς, ἐπὶ τοῦ-

τον ἦλθεν ὁ χριστός · καὶ ἔρωτα πῶς ἡ σὺ θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι,

οὐχ ἵνα μάθῃ · τοῦτο γὰρ περιττὸν ἦν · ἀλλ' ἵνα

δείξῃ καὶ διδάξῃ · τοῦ τούτου καρτερίαν · διὸ χρὴ

σιωπῆσαι μετὰ θεῷ ἐπεὶ ἡ ἑκάστου ἀναλογίᾳ ἐν ἐπιμελεί-

μασι · ἀπὸ δὲ οὐκ ἔχω καὶ τὰ ἑξῆς ·

ἐν δὲ τῷ λέγειν τι τῶν. ὅσα περ αἰσθητὸς
μωρίαν γὰρ μὴ ὀργιζόμενος καταφρονητικὸς ἐστὶ μὴ ζομένου ἀλλὰ κολαστή
καὶ καταφρονεῖν καὶ τίμιος ἐστὶ δεῖν ἐφ' οἷς μὴ χρὴ παρὰ τὸ
ριον. καὶ τίμιος ἔστιν εἶναι ἐφ' οἷς μὴ χρὴ παρὰ τό
ὑπὸ κολαζόμενοι. καὶ γὰρ πολλοὶ ὀργιζόμενοι τι
οὐ πολλοὶ εὐσυγκατάθετοι. καὶ ἐφ' ὀργιζόμενοι. καὶ
ἐφ' αὑτοῦ εὐσυγκατάθετος ἐν ἡμέρᾳ. ἀλλ' αὐτὸ μὴ
πολλοὺς ἀπολαύοντας ἐν ἡμέρᾳ. ἀλλ' αὐτὸ μὴ
δὲ αὐτοῖς ἐστιν ὀργίζεσθαι. ἐφ' ὀλίγον γίνεται
ὀργιζόμενος τῆς ἐκείνης τιμωρίας. καὶ τοῦτο λέγει
ὁ πάλαι ὅτι λέγειν. κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων
ὁ πάλαι ὅτι λέγειν. καταλιπεῖν ὀργιζόμενον
ὀργὴν, ἡ μανία συντόμως καταλιπεῖν ὀργιζόμενοι
τὸ μὲν γὰρ ὀργίζεσθαι μὲν ἐξ ἴσου. τὸ δὲ ἐκεῖ τι
μωρίας ἐστὶν. τίς οὖν παρ' αὐτὰ ταῦτα ὁ ἁμαρτάνων
ἐξαμαρτημάτων; οὐ παρὰ τὰ ἁμαρτήματα. ἀλλ' αὐτὰ
ἐξαμαρτημάτων; γίνεται μὲν γὰρ καὶ δι' ἁμαρτημάτων
ἐπιχειρῶν. γίνεται μὲν γὰρ καὶ δι' ὀργὴν ἁμαρτήματα,
τοῦ περ καὶ ὀργιζόμενοι ἐκείνου οἱ ὀργιζόμενοι τιμῶσι,
περὶ ἀργίαν καὶ τὰς χρείας. γίνεται δὲ καὶ διὰ
λογισμόν. ὥσπερ τοῖς ἐφ' ἑκάστου ὀργιζόμενοι. καὶ ἄλλως
δοκιμάζει. ὥσπερ τοῖς ἐφ' ἑκάστου. καὶ ἡ μανία δὴ κακός
σοι. οἱ δὲ μὲν καὶ χρήματα καταφρονεῖν καὶ ἡ μανία δὴ κακοῖς
ἀναφανεῖ. ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ ῥᾳθυμίας γίνεται
καὶ γὰρ καὶ γαργαρισμοῦ γίνεται καὶ μάθη. ταῦτα ταῦτα
τι λέγουσι νοσήματα. τίνων δὲ τὸ μὴ παραλείπειν
τοῦτον δὴ ἀναλαμβάνοντες. ἐφ' οἷς μὲν αὐτόν. τοῦ χρόνου γέγονε
μέν ἐστι κατηγορεῖν. καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ἀδικεῖσθαι
τῆς παραλλάττειν καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἐκείνην. οὐδὲ
> εἰ μὴ δέοιντο. καὶ γὰρ ἐφ' οἷς μὴ κυρίως αὐτοῦ
ἐστὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, ὥσπερ μὴ ἔχοντος ἐρωτήσεως
μόνον ἐστίν. οὐδὲ γὰρ ἂν ἔχοιεν κακὸν οἱ κακοί. οὐ
δὲ πρὸς ἐφ' οἷς καὶ ἂν ἑκὼν ἑκάστου ἑαυτὸν. ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
μὲν δὴ λέγειν. καὶ τοι γὰρ οὕτως μᾶλλον μὴ ὑπομέ-
νειν

μέγαν· ὁ ποιήσας μὲν ὕλην· αὐτὸς μὲν ἡ ὑπερη-
ρα τὸν κεραμέα σιγῶν· μόνον οὐχὶ λέγων· μετὰ
τε καὶ παρ' αὐτοῦ ἔχει, καθάπερ τὸ τοῦ κε-
ραμέως οὕτω καὶ χαλκεὺς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς μὲν μόνου
μέλλει δέεσθαι προστάσσοντι· — τί μὲν δὲ [illegible]
Οὐκ ἔστιν αὐτὸ τί ἐστιν ὁ ποιήσας τὴν ὕλην, ἀλλὰ
παρ' ὅσον αἴρει τὸν κεραμέα ἀπὸ τοῦ γινομένου· ἀπὸ πολ-
λῶν κακουργιῶν· ἅμα γὰρ καὶ κατὰ τὴν δο-
κοῦσαν παρ' ἀνάγκην ἀσφαλέστερον λόγον· αὐτὸς δὲ
τούτου χάριν [illegible] ἐρείδεται· ἡ μὲν αὐτοῦ μετὰ
ὃν παρ' [illegible] τὸν θυμὸν ἐκκαλεῖται· ὅτι
δὲ γὰρ καὶ ὁ [illegible] τοῦ [illegible] μένου
οὐ μικρὸν τοῖς [illegible] μουσῆν ἐπιτείνεται [illegible]
ραι· τί δὲ [illegible] ἑαυτοῦ ἡ δὲ [illegible]
γενόμενος [illegible] ἁμαρτάνει· ἡ μὲν χρό-
τισσι γένηται· πρῶτον μὲν, ὅτι [illegible] ἁμαρ-
τίαν ἔσχεν [illegible] τὸ μόσχευμα· δεύτερον
δὲ ὅτι [illegible] ὅ τι [illegible] γεγενημένος λόγος καὶ τὸ μα-
κρὰν [illegible] καὶ ἀνάγκην τήν τε [illegible] μωρίαν· ποῦ
γὰρ [illegible] οἱ λέγοντες ὅ τι ἐν [illegible] γινομένου
μένου· καὶ ἀνθρώπῳ [illegible] καλάζομαι· ἰδοὺ
γὰρ καὶ οὗτος, οὐκ ἔστιν τοσοῦτοις [illegible] τὸν ἔσω,
ἐπὶ ὅσοις ἐκόλαζεν· Ὁ δὲ [illegible] γοῦν, ἀφοῦ
ριος· οὐ δέχομαι ἐν χρόνῳ τὰ ἁμαρτήματα κρί-
νεται, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τῶν πεπλημμε-
λημένων· μὴ τοίνυν τοῦτο μόνον σκόπει·
ὅτι καὶ χαλεπῶς [illegible] μὲν ὑπὲρ τῶν προτέ-
ρων [illegible] ἁμαρτημάτων· ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς
περιπεσὼν μὲν· χαλεπώτερα [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] ἐκεῖνος· ὁ γὰρ μὴ δεῖ [illegible]

καὶ ἐν σώματι ὄντα γίνεσθαι· οἱ δὲ ἐκεῖνοι ἀκριβῶς συγχεό-
μενοι, μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· ὅτι οὐ
μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον καὶ τὰ ἑξῆς·
τὸ δὲ οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδέν, τοῦτο
σημαίνει· ὅτι οὐδὲν ἐναντίον τῷ πατρί· οὐδὲν ἀλλό-
τριον οὐδὲ ξένον· καὶ τοῦτο δὲ τὴν ὁμοφυΐαν(?) παραδεί-
κνυσιν ἰσότητα καὶ τὸ ἀπαράλλακτον, καὶ τὸ ὡσ-
αύτως αὐτὸν γεγεννῆσθαι(?) καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως
γέμοντα(?)· δηλοῖ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ ἐπαγόμενον· ἃ γὰρ ἂν
φησὶν ὁ πατὴρ ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ· ὅ-
θεν καὶ ἐκ τῶν ἀμφοτέρων(?) εἰρημένων, καὶ ἐκ τῶν μετὰ
ταῦτα λεχθέντων, δείκνυται τῆς ἰσότητος ἡ ἀπό-
δειξις· τί ἐστιν τὸ καὶ μείζονα τούτων δείξει
αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε· ἐπειδὴ τὸν παρά-
λυτον ἐθεράπευσεν, μέλλει δὲ νεκρὸν ἐγείρειν, διὰ τοῦ-
το φησίν· ἢ θαυμάζετε ὅτι παράλυτον ὑγιῆ ἐποίη-
σα· μείζονα τούτων ὄψεσθε· τὸ ἀνώτερον(?) δὲ αὐ-
τὸ ἐγείρειν, τουτέστιν τὸ δεῖξαι· ἵνα πατρικὴν μανίαν αὐτῶν
παραμυθήσηται· ὅτι γὰρ κυρίως τὸ δεῖξαι εἴρηται;
τὰ ἑξῆς δηλοῖ· ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ φησὶν ἐγεί- Ε περὶ ἀναστάσεως καὶ κρίσεως:–
ρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς
θέλει ζωοποιεῖ· τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ὁ πατὴρ ἐγείρει, τῆς
δυνάμεως δείκνυσι τὴν ἀπαραλλαξίαν· τὸ δὲ οὓς
θέλει, τῆς ἐξουσίας τὴν ἰσότητα· ἐπειδὴ δὲ ἀγ-
νοοῦμενοι(?) οἱ ἄφρονες(?)· οὐχ οὕτως σαφῶς ... δηλῶν
τοῦτο ἐπάγει· ὅτι τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ·
ἵνα καὶ ὁ φόβος, ἐφ᾽ ἣν τιμὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοὺς ἐπι-
σπάσηται· πᾶσαν δὲ εἶπεν· τοῦτο ἐστὶ δηλοῦντος(?)· ὅ-
τι καὶ τοῦ κολάζειν καὶ τοῦ τιμᾶν ἐστὶ κύριος· ἀπάν-
των ὁμοῦ(?), ἔοικεν· ὥσπερ δὲ τὸ ἐθέλειν ζωοποιεῖν, ἐστὶ(?)
μηδὲν(?) αὐτὸν ζωοποιεῖν(?) ... οὕτως καὶ τὸ ἐθέλειν κρίνειν·

913

ἐξ ὅλου. καὶ παρ' αὐτὰ πάντα μὲν ἐπαινοῦμεν θαυμάζειν.
ἀλλ' οὐδὲ τούτων ἐπελάθετο αὐτὸς αὐτοῦ πεῖσαι τοὺς ἐ-
ρου. καὶ μετὰ τὸ διαλεχθῆναι τοῖς Ἰουδαίοις εὗρεν
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς. οὐδὲ γὰρ τοιοῦτον ἐκινήσατο. ἀλλ' αὐτὸν πρότερον
μὲν αὐτὸν ἀναζητεῖ μόνον. ὁρᾷ μὲν δὲ αὐτὸν καὶ
ἐπὶ τῆς αὐτῆς μένοντα εὐγνωμοσύνης. οὐ γὰρ εἶ-
πεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ εἰπών μοι ἆρον τὸν κράβαττόν
σου. ὅπερ ἐδόκει μοι ἔγκλημα εἶναι τοιοῦτο. ἀλλ' ὁ ἰατρεύ-
σας αὐτὸν ἐμφανίζει μόνον ἐμφανίσαι. Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας με
ὑγιῆ. ἐκ τούτου καλούμενος καὶ τοὺς ἄλλους προσ-
χεῖν ἐπιστρέψασθαι. οὐ γὰρ οὕτως ἦν ἀναίσθητος
καὶ ὡς μετὰ τοσαύτην εὐεργεσίαν καὶ παραίνεσιν
παρ' αὐτὰ προδοῦναι τὸν εὐεργέτην. καὶ κακουρ-
γῶς δι' ἀμοιβῆς ἀμείψασθαι. ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν
ὑγιῆ. ἀλλ' οὗτος μὲν εὐγνωμονῶν τοῦτο εἶ-
πεν. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐδίωκον τὸν εὐεργέτην
ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. διὰ τί φη-
σὶν ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζο-
μαι. τὸ ὁμότιμον πρὸς τὸν πατέρα δεῖξαι βουλό-
μενος. ἀμαθεῖς καὶ ἀναγκάζων αὐτοὺς θέλων ἀπο-
τῆς γῆς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ σαββατίζοντες προσέχωσιν.
ἀλλὰ τὸ σαββάτου μόνον θέλει. καὶ ὥσπερ ἐφ' ᾗ κοινῇ ἀπο-
μὴ ἐγκαλοῖεν ἔγκλημα αὐτῶν. ἐξ ὅλου καὶ ὅτε δι' αὐ-
τὸ παραγγέλλει. οὕτως καὶ ἐγώ. εἰ δέ τις ἐστὶ συνιέναι τὸν
τρόπον μαθεῖν καθ' ὃν ἐργάζεται ὁ πατήρ, ὁράτω
τὴν οἰκουμένην πᾶσαν καὶ τὴν ταύτης κοσμοποιί-
αν. καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα. καὶ σελήνην κατατρέχουσαν.
καὶ πηγάς. καὶ ποταμούς. καὶ ὄρνεις. καὶ φύσε-
ως δρόμον τὸν ἐν τοῖς σπέρμασιν, τὸν ἐν τοῖς σώ-
μασιν τοῖς ἡμετέροις καὶ τοῖς τῶν ἀλόγων. τὰ ἄλλα
πάντα, δι' ὧν, τόδε τὸ πᾶν συγκρατεῖται. ἅπερ

κινεῖται μὲν τοῦ νῦν· τὸ δ' ἔστι μὲν τὸ ὑπὲρ τῆς κινήσ-
εως ἔστι μὲν τοῦ νῦν. ὅτι μὲν τὸ νῦν ἐστὶ τὸ [illegible]
ὅ μὲν ἐστὶ μὲν τὸ νῦν. ὁ ἐστὶ μὲν [illegible] ὅ μὲν ἐστὶ μόνον, ἀλλ' ὅ μὲν ἐστὶ
τὸ αὐτόν, οὐχ αὐτὸ ὥσπερ ὅ μὲν ἐστὶ μόνον, ἀλλ' ὅ μὲν ἐστὶ
τὸ αὐτόν· οὐχ αὐτὸ [illegible] τῆς κινήσεως· τουτέστιν. ὡς
μόνον οὕτως ὡς παρ' ἑκάστου τῆς κινήσ· τουτέστιν. ὡς
τὸ νῦν· πρόσθες ὁ μὲν [illegible] τοῦ [illegible]
οὐ λέγομεν. κινούμενον [illegible] τὸν αὐτὸν [illegible]
τὸ νῦν. [illegible] μαρτυρεῖ ὅτι τὸ [illegible]
τὸ γένος. [illegible] Ο αἰσθ
οἱ αὐτοῦ αἰσθανόμενοι, [illegible]
ὥσπερ [illegible] καὶ [illegible]
καὶ τάξις. τοῦτο γὰρ δὲ [illegible]
μέσον, καὶ τάξει [illegible] δὲ
σθαι· τὸ δὲ [illegible] τουτέστιν ου
κινεῖσθαι· [illegible] τοῦτον τῆς κινήσ. ἀλλ'
[illegible] καὶ [illegible]
τὸν [illegible] καὶ τὸ [illegible]
[illegible] καὶ τὴν [illegible]
[illegible] ἡ γὰρ [illegible]
[illegible] χρόνον τῆς κινήσ, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτι [illegible]
[illegible] τοῦ νῦν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ [illegible]
αἰσθανόμεναι [illegible] τοῦ νῦν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ ζη-
[illegible] νῦν κινήσεως [illegible]
μὲν τοῦτο [illegible] τοῦτο δὲ [illegible]
[illegible] τούτου· [illegible]
[illegible] ἀριθμῷ· οἷον τοῦ νῦν [illegible]
ἤτοι καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ [illegible] ΘΘ [illegible]
[illegible] οὕτως [illegible]
γὰρ τῆς κινήσεως [illegible] ἐν ἑαυτῷ, οὕτως [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ νῦν [illegible] ἐν ἑαυτῷ· [illegible]
[illegible] ἐστι τοῦ δὲ [illegible]
μόνον. [illegible] τοῦ δὲ νῦν· τὸ
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἐν [illegible]

κρίνει τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν καθ' ἣν ἐνέφηνε μέν· ἢ μεγάλη
ἀκούοντες ὅτι αἴτιον ἔχει τὸν πατέρα, παραλλαγὴν
οὐσίας νομίζομεν· καὶ τί μέλλει ἐξαίρετον σημαίνειν· διὰ τὸ
τὸ αὐτὸν ἐργάζεσθαι κἀκεῖνον κρίνοντα, τὴν ἰσότητα πρὸς
τὸν πατέρα δηλοῦν· ὁ γὰρ ζωοποιεῖν ἔχων
καὶ κατὰ ζωὴν καὶ τιμᾶν ὅσους ὀρέγεται, τὸ αὐτὸ δύνα-
ται τῷ πατρί· Τούτου δὲ χάριν οὕτως ἐφθέγγετο
διὰ τὸ ἐκ παραδείγματος γενέσθαι τὸν λόγον, καὶ τοῖς τό-
τε προσφόροις κεχρῆσθαι ῥήμασι· διὰ τοῦτο παρα-
μυθούμενος ταῦτα δεδήλωκε, καλεῖ μὲν τούτοις οἷον
ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ πατρός· ὁ πατήρ μου ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι·
ἐκδέξασθαι δὲ ἐντεῦθεν τὸ ὁμότιμον· καθὸ καὶ αὐτὸν
διὰ τοῦτο ἀποκτεῖναι ἐζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι· πατέρα
Τί δὲ ζητεῖ κατ' οὐ[illegible]. ταμιευόμενα δὲ αὐτὰ τίθη-
σιν, οὕτω λέγων· οὐ δύναται ποιεῖν οὐδὲν ἀφ' ἑαυ-
τοῦ ὁ υἱός· ἢ τὸ τοσοῦτον ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ἀναπλάσσει τὸν λόγον·
οὐ γὰρ ἂν, εἰ δὴ μόνος ποιεῖ, κέκληκεν. τοῦτο καὶ ὁ υἱὸς ὁμοί-
ως ποιεῖ· πάλιν ἐστὶ τὸ ταπεινότερον· ὁ γὰρ
πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ, καὶ
μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ· ἢ τὸ ταπεινὸν
ἐστὶ τὸ ὑψηλότερον· ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει
τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱός·
ἢ τὸ ταπεινὸν ὁμοῦ καὶ ὑψηλόν· οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ
κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε
τῷ υἱῷ· ἢ τὸ ἔτι τὸ ὑψηλότερον· ἵνα πάντες τι-
μῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα· ἡ δὲ ὅπως
τὸν λόγον ποιεῖ, δι' ὑψηλῶν αὐτὸν καὶ ταπεινοτέ-
ρων φαίνεσθαι· ὡς ἂν τοῖς [illegible] γενέσθαι ἐκ παραδείγματος,
καὶ τοῖς [illegible] νομίζεσθαι, ὡς τῶν ὑψη-
λῶν. καὶ περὶ τὸν [illegible] προσφέρουσαν
[illegible] δεικνύουσιν, ὅτι [illegible]

ὁ σωτὴρ ὁ κύριος ἡμῶν· ἐπειδὴ δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
τῶν μέλλοντος ὑπερβαίνουσι. τὰ δὲ ἀληθῶς … λέγει
χθὴ, … ὡς ἀμφοτέρους κατασκευάζεται ταῦτα
καὶ φησίν· ἐκεῖ σὺ εἶπας μὴ δύνασθαι, ὅτι οὐ
ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἐκ τοῦ … κα· ὁ μέλλων
… φησὶν τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖν. ἴσως ἄν, ὑπο
πτευθείη. ὥσπερ οὖν … ἐγὼ τοῦτο δείκνυμι.
ὁ δὲ μὴ τὸ ἑαυτοῦ σκοπῶν, τί ἂν ἔχοι πρόφασιν
τοῦ μὴ τὰ δίκαια κρίνειν· διὰ τοῦτο οὖν
ἐπειδὴ ἡ τοῦ πατρὸς ἀπαρτίζεται τὰ λεγόμενα. ὑπόθες δὲ
τοῖς … λεγομένοις· τὸ δὲ ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ
περὶ ἐμαυτοῦ· ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. τί
σημαίνει; ἐκ γὰρ πολλαχοῦ φαίνεται μαρτυρήσας
ἑαυτοῦ· οἷον ὅτε τῇ σαμαρείτιδι διαλεγόμενος. ἐγώ εἰμι
… καὶ τοῖς ἰουδαίοις· καὶ ἑτέρωθι δὲ πολλα
χοῦ τοῦτο ποιεῖ· ἂν οὖν ἅπαντα ταῦτα ψευδῆ, τίς
ἡμῖν σωτηρίας ἐλπίς· πόθεν δὲ τὴν ἀλήθειαν εὑ
ρήσομεν, ὅταν αὐτὴ ἡ ἀλήθεια λέγῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν
ἡ μαρτυρία μου ἀληθής· οὐ τοῦτο δὲ μόνον τὸ ἐναν
τίον φαίνεται μόνον. ἀλλὰ καὶ ἕτερον οὐκ ἔλαττον τού
του· προϊὼν γάρ φησιν· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυ
τοῦ, ἡ μαρτυρία μου ἀληθής ἐστιν· ποῖον οὖν
δεξόμεθα. ποῖον δὲ ἡγησόμεθα …
τί οὖν ἐστι τὸ εἰρημένον; … αὐτῷ οἱ
ἰουδαῖοι· ἐὰν σὺ μαρτυρῇς περὶ σεαυτοῦ, ἡ μαρτυ
ρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής· διὰ τοῦτο οὖν πρὸς …
τοῦτο … ὥσπερ ἂν ἔλεγεν· ἴσως … ὅτι σοι
… οὐδὲ γὰρ μαρτυρῶν ἐμαυτῷ, ἀξιο
πιστός εἰμι … οὕτω …
αὐτοῦ· ἀλλὰ πρὸς τὴν … ὑπόνοιαν … ἀποκρίνεται
… ταῦτα· ἐὰν … ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν
ἀληθής.

915

καὶ κρίσιν ὁρῶμεν καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ [illegible] ἡ μέση [illegible] ζουσι ἀπὸ
δ[illegible] αὐτοῦ· καὶ κρίσιν [illegible] ὅτι [illegible] ταῦτα μάλιστα [illegible]
τῶν ἐστιν αὐτῶν, καὶ [illegible] δύνανται τὸν ἄνθρωπον
τι[illegible]· ὁ γὰρ [illegible] ὅτι καὶ [illegible] ἀναιρ[illegible], καὶ αὐτὸ δὲ
[illegible] τοῦ [illegible] χρόνου [illegible] τῶν [illegible]
[illegible]· ἢ καὶ μέλλει ἕτερον ἢ δεῖν [illegible]
τοῦτο μόνον καταδεικνύμενος, πρὸς [illegible]
[illegible] αὐτοῦ· [illegible] κατα[illegible]
τὸ δὲ [illegible]· [illegible] ὅτι ὁ μὲν
[illegible] ὁ [illegible], οὕτως [illegible]· [illegible]
αὐτὸ [illegible] ὅτι [illegible] ἄπου ἐστίν· ἀλλ' οὐδὲ μὴν
ἀνακολουθίαν ἔχει· οὐ γὰρ διὰ τοῦτο [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ἐστίν· ἀλλ' [illegible]
[illegible] ἐστί[illegible], διὰ τοῦτο ἐστὶ καὶ [illegible]· οὐ [illegible]
[illegible]· ὅτι [illegible] ἄπου ἐστίν, μὴ [illegible]
τοῦτο· [illegible] γὰρ [illegible] τοῖς ὁρῶσιν πρό[illegible]
[illegible] τὸ [illegible] μόνον· καὶ [illegible] οὐδὲν [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible]· μᾶλλον δὲ [illegible], καὶ [illegible] μόνου·
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι τοῦτο μόνον [illegible] πρὸς [illegible],
καὶ [illegible], καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible]· [illegible] ὅτι οὐδὲν [illegible]
οὐδὲν [illegible]· οὐδὲ [illegible],
[illegible]· τὸ δὲ [illegible],
[illegible]· ἀλλὰ τὸ [illegible]
[illegible]· [illegible], οὕτως [illegible], [illegible]· [illegible]

θεὸν ἔχειν τοῖς φωσ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αὐτοῦ χάριτος·
τὸ δὲ ῥῆμα [illegible] ἀναγγεῖλαι αὐτὴν πρὸς τὸ
[illegible] αὐτοῦ δῆλοι· ὅτι [illegible] αὐτὸ μὲν
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ἔχων
τὰ ῥήματα [illegible] καὶ [illegible]
ἀλλ' [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἐστι· τὴν [illegible]
[illegible] ἐγὼ δὲ [illegible] τὴν μαρ-
τυρίαν [illegible] μαρ-
τυρίαν [illegible] αὐτὸ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἐπὶ δὲ [illegible]
[illegible] ἐστι [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] τῆς μαρτυρίας
[illegible] δέ [illegible] καὶ τὴν [illegible]
ὅτι [illegible] αὐτοῦ μαρτυρεῖ [illegible]
[illegible] μαρτυρεῖ· οὗτος [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] τὸ δὲ οὐ
[illegible] αὐτοῦ [illegible] οὗτος
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] δῆλον ὁ
[illegible] οὗτος [illegible] ἀλλ'
[illegible] οὗτος [illegible] ἀλλ'
[illegible] τοῦτο δὲ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ὅτι
[illegible] ὅτι [illegible]
τοῦτο [illegible] διὰ τοῦ
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] οὗτος [illegible] καὶ [illegible]
ὅτι [illegible] αὐτοῦ [illegible] οὗτος [illegible]

216

τὴν γνώμην ἐξελέγχει τὴν ἐκείνων· καὶ τὴν μέλλου-
σαν αὐτῶν παρ' ἐκείνων ἀντίθεσιν ἀναιρεῖ. δη-
λῶν αὐτοῖς ὅτι οὐ δεῖ αὐτὸν [illegible] ἀνθρώπων [illegible]
μοῖαν· ὅταν δὲ ὅτι ἀληθινή ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐ-
τοῦ. αὐτὴν δὲ λέγουσι τοὺς [illegible] φύσιν. ὅ-
τι [illegible] αὐτὸν ἐκδημῆσαι [illegible]
[illegible] μαρτυρίας [illegible] τὸ ἔργον
τῶν [illegible] αὐτοῦ γινόμενα. τοῦτο πρὸς τὴν μαρτυρίαν
τὸ ἐμαυτοῦ [illegible] πρὸ τῆς ἀρχῆς [illegible]
τὴν τοῦ ἐμαυτοῦ [illegible] ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυ-
ρῶν περὶ ἐμοῦ· καὶ οἶδα ὅτι ἀληθινή ἐστιν ἡ μαρτυ-
ρία αὐτοῦ. δηλῶν καὶ ἐντεῦθεν. ὅτι ὅπερ πρὸ τοῦ
τούτου [illegible] ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. πρὸς
τὴν ἐκείνων [illegible] ὑπόνοιαν· ἐπεὶ πῶς ἀλη-
θινὴ [illegible] μαρτυρεῖ· τὴν τοῦ ἐμαυτοῦ μαρτυρίαν·
[illegible] τί οὖν [illegible] ἐκείνους [illegible] μαρτυρεῖ
[illegible] χαριζόμενος· καὶ ταύτην [illegible] τὴν
ὑπόνοιαν [illegible] πρὸς
ἑαυτόν [illegible] μαρτυρεῖ [illegible] ἀληθῆ. οὐ
[illegible]
[illegible] τὸ δὲ ἐγὼ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυ-
ρίαν λαμβάνω. ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆ-
τε. τοῦτό ἐστιν· ἐγὼ μὲν [illegible] οὐ δέομαι [illegible]
[illegible] μαρτυρίας θεὸς ὤν [illegible]
[illegible] μᾶλλον αὐτῷ προσέχετε [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ ἐκεῖνον
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

τουτέστιν· οὐ δέομαι· οὐκ ἔστιν ἡ φύσις ἡ ἐμὴ τοι-
αὐτή· ὥστε δεῖσθαι τῆς παρὰ ἀνθρώπων δόξης· τὸ δὲ
ἔγνωκα ὑμᾶς· ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θῦ οὐκ ἔχετε·
ἐπειδὴ φησίν· ὅτι οὐ διὰ τὴν ἀγάπην θῦ αὐτὸν διώκετε·
καὶ τοῦτο ἐκεῖνοι προεφασίζοντο· περὶ τίνος λέγει·
ὅτι ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ· ἐκεῖνον
λήψεσθε· περὶ τοῦ ἀντιχρίστου· ὅσοις ἑαυτὸν μεθ' ἑλ-
ἀποδεικνύναι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεός· τοῦτο γὰρ ἐστὶν
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πρς ἐληλυθέναι· καὶ οὐ δέχεσθέ με·
τοῦτο δὲ σημαίνει μὲν· διὰ τὸ μὴ ζητεῖν ὑμᾶς
τὴν τοῦ θῦ δόξαν· ἀλλὰ μᾶλλον τὴν παρὰ ἀλλή-
λων λαμβάνοντες· ἐπειδὴ δὲ ἐλέγχετε μωυσῇ πιστεύ-
ειν δεικνυμένων διὰ τῶν κατ' ἐμοῦ τολμᾶτε· ὅτι μάλιστα
ἀπιστεῖτε τῷ μωυσῇ· διὸ καὶ ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ κατη-
γορῶν ὑμῶν πρὸς τὸν πρα· εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε·
εἰ γὰρ ἐπιστεύετε μωυσῇ· ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· καὶ τὰ
ἑξῆς· ἐκεῖνος γὰρ περὶ αὐτοῦ ἔγραψεν· ἀκού-
σωμεν· πῶς δὲ μωυσῆς περὶ αὐτοῦ σημεῖα ποιῶν· καὶ προσ-
ἐπιστάς τῷ λαῷ· ἐφ' ἧς σημεῖα ποιῶν· καὶ προς
τὸν θῦ ἄγων· καὶ προλέγων τὰ μέλλοντα μετ' ἀλη-
θείας· ἀκολουθήσατε αὐτῷ· μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ ἰς·
ἐπειδὴ ἤκουσε ταῦτα πάντα ἐποίησεν·
ὁ χς οὖν ταῦτα πάντα· ἠθέλησεν καὶ φθόνον καὶ θυμὸν
ἀπὸ τῶν λόγων τούτων ἐκκόπτειν· ἔχθιστοι καὶ φθόνον καὶ θυμὸν
τοῖς ἰουδαίοις· κατὰ πρᾳΰνων αὐτοῖς ὁ ἰς διὰ τῆς
ἀναχωρήσεως· ἀπῆλθεν πέραν τῆς θαλάσσης τῆς
γαλιλαίας τῆς τιβεριάδος· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ
ὄχλοι πολλοί· θεωροῦντες τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ
τῶν ἀσθενούντων· οὐ πάνυ σφόδρα φιλοσοφούντων
μηκέτι· ἔδει γὰρ αὐτοῖς μᾶλλον διὰ τὴν διδασκα-
λίαν τοῦτο ποιῆσαι· τὰ γὰρ σημεῖα ποιῶν ὁ ἀπο-
λίαν· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος ὁ ὄχλος· ὁ
ἄλλος τοῖς ἀπίστοις· ἀλλ' οὐχ οὕτως· ἐξ ἀπὸ
παρὰ τὸν ματθαῖον τοιοῦτος· ἀλλ' αὐτὸς· ἐξελθόντα γὰρ

ἐπαράβατε· οὐδὲ ἐγράφη μαγη καινὰ ἃ ἔχετε· καὶ ἐγράφη ἀπ'
ἀρχῆς ἀπαρτισθέντες ἐστὲ πεπληροφορημένοι τῷ ῥήματι,
ὅτι τὰ προστάγματα αὐτοῦ ἐδέξασθε· οὐδὲ τοῦτο ὑ-
μῖν δυνατὸν μὴ εἰδέναι· ἡ γὰρ λέξις ὁ θεὸς αὐτοῖς διηγήσατο,
ἀλλ' ὅμως ὡς παρ' ὑμῖν οὐκ ἔστιν· ἐπειδὴ καινὴ ἀξιοῦσι μοι·
δὴ γὰρ τοῦτο οὕτως τὸν λόγον αὐτοῦ ἔχετε ἐγγεγραμμένον ἐν ὑ-
μῖν· ὅτι ὁ νόμος ἀποδείκνυσι τελείως· τοῦτο ἡμῖν σου
ἀξιοῦτε· ἡ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς καὶ κατὰ τοῦ πνεύματος ἡ γραφή,
ὅτι ἐμοὶ χρὴ προσέχειν· ὑμεῖς δὲ οὖν ἀξιοῦτέ μοι,
ἐδιδάχθημεν ὅτι καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀφ' ἡμῶν·
διὰ τί οὐκ ἔστιν ἀπ' ἀρχῆς μόνον, ἀλλ' ἔσχατα αὐτὰ
τὰς γραφάς· ἐπειδὴ δὲ ἦν τὰ περὶ αὐτοῦ λεγόμενα
ἐν αἰνίγμασι, πολλὴ ἦν δὲ τὸ τηνικαῦτα σκότος· σκιὰ
γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς τῶν συμφερόντων τοῖς ποτέ· διὰ
τοῦτο δηλωτικὴν αὐτοῖς ἐκάλεσε καινὴν ἐντολήν,
ἵνα ταῦτα πάντα καινὰ γενόμενα ἀληθῶς εἰς φῶς ἔρχωνται.
Οὐκ ἔστιν δὲ ὅτι ἔχετε, ἀλλ' ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ
τὸ φῶς ἀληθινὸν ἀπ' ἀρχῆς ἔχειν· δηλονότι, ὅτι οὐδὲ ἔστι
θεὸν εἶναι ποιοῦντα μηδ' ἄλλο καὶ γὰρ παρ' ἀρχῆς τῆς
ἀπ' ἀρχῆς ἐθνῶν ἐζήτει πρὸς δικαιοσύνην νόμον
τῆς ἀσεβείας ἐν προσώποις· τοῦτο γὰρ σημαίνει καὶ
τὸ παραγόμενον· ἐπειδὴ γὰρ ἡ σκιὰ ἀπεμαρτυροῦσα
περὶ ἐμοῦ καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα
ζωὴν ἔχητε· ἡ σκότος ἄρα ἀπελήλυθε τοῦ δηλοῦντος,
διὰ τὸ μὴ κωλύεσθαι αὐτοὺς πεισθῆναι· ἀλλὰ καὶ
μόνην τὴν ἀπ' ἀρχῆς σκιὰν ἔχειν· ἐπειδὴ δὲ ἀπέστειλεν
αὐτοὺς Ἰησοῦ ὡς ἐμοῦ μαρτυρίας εἰς τὸ
τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἔργων τῶν αὐτοῦ. διὰ τοῦτο σω-
τηρίαν αὐτῶν εἰς μόνον· ἣν δὲ καὶ πολλοὺς
ἀξιοῦμεν ὅτι διεξέλθωμεν, τούτου ἔδειξεν,
διὰ τοῦτο φησὶ διεζήτουν παρ' ἀλλήλους οὐ λαμβάνο-
μεν·

κ̄

πειράζων ἄρα· ὡς ἀγνοῶν τὸ μέλλον ἀπὸ αὐτοῦ ῥηθή-
σεσθαι· οὐδαμῶς· ἀλλ᾽ ὡς ἀνθρωπίνως τοῦτο ζητεῖται·
ἵνα δοκιμώτερον αὐτὸν ἀπεργάσηται· διὰ δὴ
τοῦτο· καὶ ὁ εὐαγγελιστής· ἵνα μὴ τῆς ἀσθενείας
τῆς λέξεως ἐναπομείνας τις· ἐπανορθοῦται περὶ
τοῦ ῥήματος ἀτόπου φήσειν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔ-
μελλε ποιεῖν· ὥσπερ ἐνταῦθα δὲ ὑψηλοῦ ἐμμνημονεύσαντος
τοῦ φιλίππου· καὶ ζητοῦντος· ὅτι διακοσίων δηνα-
ρίων· καὶ τὰ ἑξῆς· ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος
πέτρου· ὑψηλότερον μὲν τοῦ φιλίππου ἐνενόηκεν
ζητῶν· ὅτι ἔστιν ὧδε παιδάριον· καὶ τὰ ἑξῆς· οὐ
μὴν οὐδὲ οὗτος ἐζήτει τὸ πᾶν ἔφθασεν τοῦ ἐπαγγέλμ-
ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους· ἐκεῖ οὖν ἀπεγνωκὼς
σαφέστεροι οἱ μαθηταί· τότε θαυματουργῇ·
πρὸ δὲ τοῦ φανῆναι τοὺς ἄρτους, προστάζει ἀ-
ναπεσεῖν τοὺς ὄχλους· ὅπως καὶ τὴν διάνοιαν τῶν
μαθητῶν ἀναπαύσῃ· καὶ τὸ θαῦμα ὑψηλότερον ἀ-
ποδείξῃ· ὡς γὰρ ἑτοίμου καὶ παρεσκευασμένης
οὕτως τῆς παρασκευῆς· τοῦτο γενέσθαι παρεκελεύ-
σατο· ὅτι δὲ ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἦσαν ἐπαινοῦσι· καὶ μετὰ
θηταί. δῆλον· ἐπὶ τοῦ εὐθέως ἀπαιτεῖν· ὥσπερ ἵνα
πιάζεσθαι ποιῆσαι τὸν ὄχλον ἀναπεσεῖν· τίνος
μένου τοῦ διδασκάλου τοῦτον διατρέψαι·
ἔμελλεν· τοὺς μὲν παρακλητικὸν μελλόντων ὀρθοῦν· οὐκ
ᾔνιχτο· οὐδὲ τὸν μικρὸν ἄρτον· οὐδὲ τὴν ταλα-
τὴν χάριν ὧν· ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τῶν ἄρτων τοῦτο
ποιεῖ· θέλων ἡμᾶς παιδεῦσαι· ὅτι τοὺς τροφῆς
ἀρχομένους· εὐχαριστεῖν δεῖ τῷ θεῷ· συνεχώρησε
δὲ περισσεῦσαι τοσαῦτα κλάσματα· οὐκ ἔστι
δῆξιν ἀπατηλήν· ἀλλ᾽ ὥσπερ καὶ φαντασίαν νομισθῇ
ναι τὸ πρᾶγμα· οὐκ ἐδόκει δὲ τοῖς ὄχλοις ἐννοεῖν

φησι παρ᾽ αὐτοῖς ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ὅτι ἐδίδασκεν αὐτοὺς
ὡς ἐξουσίαν ἔχων· ἀνῆλθε δὲ ἐνταῦθα εἰς τὸ ὄρος. διὰ τὸ
μέλλον γίνεσθαι σημεῖον· ὁμοῦ δὲ καὶ παιδεύων
ἡμᾶς φεύγειν τοὺς ἐν μέσῳ θορύβους. χρήσιμον
γὰρ πρὸς φιλοσοφίαν ἡσυχία. οὐ γὰρ ἀνῆλθε δὲ ἐκ τοῦ
πάσχειν· ἀλλ᾽ ἐκ τῶν [illegible] αἰτίαν· καὶ ἐκεῖ ἐκ
[illegible] ἑρμηνείαν· ὑπεμαίνοντο(?) τῶν ἀπείλει(?) αὐτοῦ
μόνον· ἀφορμὴν λαμβάνων ἀπὸ τῆς ἰουδαϊκῆς
πωρώσεως· τὸ δὲ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς.
δηλοῦσιν· ὅτι οὐδέποτε ἁπλῶς ἐκαθῆτο μετὰ
τῶν μαθητῶν. ἀλλ᾽ ἀκριβολογούμενός τι πρὸς
αὐτοὺς. καὶ ἐπιστρέφων αὐτοὺς πρὸς ἑαυτόν· ὁμα-
λίζων αὐτοῦ τὴν κηδεμονίαν ἐνδείκνυται· καὶ
τὸ ταπεινόν· καὶ συγκαταβατικὸν τὸ πρὸς ἐκείνους
συνεκάθητο γὰρ αὐτοῖς. οἱ μὲν ἄλλοι εὐαγγε-
λισταὶ τοὺς μαθητὰς φασὶ προσελθόντας ἐρωτᾶν
καὶ παρακαλεῖν· ὥστε ἀπολῦσαι τοὺς ὄχλους
νήστεις· οὗτος δέ φησι· τὸν φίλιππον ἐρωτηθῆ-
ναι παρὰ τοῦ χριστοῦ· δοκεῖ οὖν μοι ἀμφότερα γενέσθαι
ἀλλ᾽ οὐκ ἐπὶ τῶν αὐτῶν γινόμενα καιρῶν·
ἐρωτᾷ δὲ τὸν φίλιππον· εἰδὼς τίς ἦν τῶν μαθη-
τῶν· τοῖς μάλιστα δεομένοις πλείονος διδα-
σκαλίας· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ μετὰ ταῦτα λέγων·
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν· διὰ τοῦτο
ἄνωθεν αὐτὸν ἐρρύθμιζε· καὶ ἡ μὲν ἁπλῶς τὸ
σημεῖον ἐγένετο. οὐκ ἂν τοσοῦτον ἐφάνη τὸ θαυμα-
στὸν· νυνὶ δὲ πρότερον αὐτὸν ἀναγκάζει ὁμολογῆσαι
τὴν ἀπορίαν· ἵνα ἀκριβέστερον καταμαθὼν οὗ μέλ-
λοντος γίνεσθαι θαύματος τὸ μέγεθος. ὃ ποιεῖ τῆς
ἐκπλήξεως γινομένης. τὴν μνήμην ἐκκαλεῖν·
διὰ τοῦτό φησιν· πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους· ἵνα φάγωσιν οὗτοι. τί δαί·

∴ τὸ ὁμολογῆσαι ἑαυτὸν μὴ δυνηθῆναι(?)

δύναμιν ἐνδεικνύμενος. ἤρχοντο δὲ οἱ μαθηταὶ
ὀψὲ κατέβησαν οἶμαι· τὸ μὲν σαφὲς οὐκ εἰδότες· ἐκεῖ
δὲ προσδοκῶντες εὑρήσειν αὐτόν· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ πολὺ
ἠνείχοντο μὴ ζητεῖν τὸν διδάσκαλον· τοσοῦτος
αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ ἔρως. καὶ γὰρ οὐχ ἁπλῶς ὁ εὐ-
αγγελιστὴς τὸν καιρὸν ἐδήλωσεν ζητῶν· ὡς δὲ ὀψία
ἐγένετο· ἀλλὰ τὸν πόθον αὐτῶν αἰνιττόμενος. ὅτι
οὐδὲ ἡ ἑσπέρα αὐτοὺς κατέσχεν· ἐπιστὰς δὲ αὐτοῖς
χειμαζομένοις λέγων· ἐγώ εἰμι μὴ φοβεῖσθε. καὶ
μετὰ τοῦ ῥήματος. καὶ τὴν δειλίαν ἐξέβαλεν ἀπὸ
τῆς ἐκείνων ψυχῆς. καὶ μετὰ τῆς φωνῆς. γαλήνη
γέγονεν· οὐκ ἐμβαίνει δὲ εἰς τὸ πλοῖον· τὸ θαῦμα μεῖ-
ζον ἐργάσασθαι βουλόμενος. καὶ τὴν θεότητα
αὐτοῖς ἐκκαλύψαι γυμνότερον· ἀκριβολογεῖται δὲ
ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων· τῇ ἐπαύριον· ὁ ὄχλος ὁ ἑστη-
κὼς πέραν τῆς θαλάσσης· εἶδεν ὅτι πλοιάριον
ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ. καὶ τὰ ἑξῆς. τί βουλό-
μενος ἡμᾶς διδάξαι· ποῖον τοῦτο· ὅτι καὶ τοῖς
ὄχλοις. εἰ καὶ μὴ οὕτω φανερῶς. ἐδόκει γοῦν ὅτι
λανθανόντως ὑπονοῆσαι τὸ γεγενημένον· ὅτι ἄλ-
λο πλοιάριον οὐκ ἦν. οὔτε δὲ τοῖς μαθηταῖς συνα-
νέβη· εὑρεθεὶς δὲ ἀπὸ πέραν τῆς θαλάσσης, πρό-
δηλον ὅτι τὴν θάλασσαν πεζεύων παρεγένετο.
ἀλλ' ὅμως μετὰ θαῦμα τοσοῦτον· οὐ προσελθόντες
πρὸς αὐτόν, οὐκ ἠρώτησαν πῶς διέβη. οὐδὲ
ἐζήτησαν μαθεῖν τοσοῦτον σημεῖον· ἀλλὰ τί
φασιν· πότε ὧδε παραγέγονας. οὕτως ἦν εὐ-
θραυστος ἡ ὁρμὴ αὐτῶν· οἱ γὰρ λέγοντες. οὗτός
ἐστιν ὁ προφήτης· οἱ σπουδάζοντες ἁρπάσαι καὶ
ποιῆσαι βασιλέα, εὑρόντες αὐτὸν οὐδὲν τοιοῦτο
βουλεύονται· ἀλλὰ τὸ θαῦμα ἐκκαλοῦντες·

ἀλλὰ τοῖς μαθηταῖς· ἐπειδὴ μάλιστα τούτους παι-
δεῦσαι ἐβούλετο· τοὺς μέλλοντας ἔσεσθαι διδασκά-
λους τῆς οἰκουμένης· τὸ μὲν γὰρ πλῆθος· οὐδὲν
μέγα ἔμελλεν καρποῦσθαι ἐκ τοῦ θαύματος· καὶ
γὰρ εὐθέως ἐπελάθοντο· καὶ ᾔτουν ἕτερον θαῦμα·
οὗτοι δέ· οὐ τὰ τυχόντα ἔμελλον κερδαίνειν· κἂν
δὲ καὶ τοῖς Ἰουδαίοις κατάκριμα τὸ γινόμενον οὐ τὸ
τυχόν· ἀναγκάζοντι τὸν κόφινον· χρὴ δὲ οὐ τὸ πλῆ-
θος θαυμάζειν τῶν γενομένων κλασμάτων· ἐκ
τῶν ἄρτων μόνον· ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ
περισσεύσαντος· ὅτι οὔτε πλέον· οὔτε ἔλαττον· ἀλλ'
ἰσαρίθμους τῶν μαθητῶν τοὺς κοφίνους τῶν
λειψάνων ἐποίησε περισσευθῆναι· θαυμάσαντες δὲ
μὲν οἱ ὄχλοι τοῦτο τὸ σημεῖον· διὰ τὴν πολλὴν γα-
στριμαργίας· μυρία γὰρ εἰργάσατο τούτου θαυμα-
στότερα· καὶ οὐδαμοῦ οὕτως θαυμάσαντες ὡμο-
λόγησαν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης·
ἐκ δὲ τούτου δῆλον· ὅτι προφήτην τινὰ προσεδό-
κων ἐξαίρετον· καὶ γὰρ καὶ τῷ Ἰωάννῃ διὰ τοῦτο
ἔλεγον· οὐχ ὁ προφήτης; εἶ δέ. καὶ διὰ τὴν τῆς
γαστριμαργίας αὐτῶν προσπάθειαν· οὐκ ἔτι μό-
νον ἐκδικοῦσιν· οὐκ ἔτι αὐτοῖς περιτηκοῦσαν
κατου παραμακάδως μέλλει· ἀλλ' αἴτιον γὰρ ὡς
αὐτοῖς ἐμπλησθεῖσιν· καὶ προφήτης ἦν παρ'
αὐτοῖς· καὶ βασιλείας ἄξιος· ὁ δὲ Χριστὸς διὰ τοῦτο
φεύγει· παιδεύων ἡμᾶς τῶν κοσμικῶν καταφρο-
νεῖν ἀξιωμάτων· τίνος ἕνεκεν· ἀφίησι τοὺς
μαθητάς· καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ ὄρος μόνος· καὶ πάλιν
φαίνεται ἐπὶ τῆς θαλάσσης βαδίζων; ἐκεῖνο μὲν
δεδωκὼς αὐτοῖς τῶν ἐστὶν ἡ ἀπόληψις· καὶ τὸ
τούτων ἐργαζόμενος μείζονα· τοῦτο δέ· τὴν αὐτό

ρίδα ἐξελέξατο· καὶ πάλιν· μὴ μεριμνήσητε
φησὶν εἰς τὴν αὔριον· τί οὖν ἂν εἴποιμεν πρὸς ταῦτα·
ὅτι τὸ μὲν μὴ μεριμνᾶν· οὐ τὸ μὴ ἐργάζεσθαι ἐστίν·
ἀλλὰ τὸ μὴ προσηλῶσθαι τοῖς βιωτικοῖς πράγ-
μασι· τουτέστιν· μὴ ποιεῖσθαι φροντίδα περὶ
τῆς εἰς αὔριον ἀναπαύσεως· ἐξεῖναι δὲ ἐργαζό-
μενον· μὴ δ' εἰς τὴν αὔριον θησαυρίζειν· ἐξεῖν(αι)
ἐργαζόμενον· μηδὲν μεριμνᾶν· οὐ γὰρ ταὐτὸν
μέριμνα· καὶ ἐργασία· καὶ τὸ πρὸς τὴν μάρθαν δὲ
εἰρημένον· οὐ περὶ ἔργου ἐστὶν καὶ ἐργασίας·
ἀλλὰ περὶ τοῦ δεῖν καιρὸν εἰδέναι· καὶ μὴ τὸν τῆς
ἀκροάσεως πρὸς σάρκα καὶ ἀναλίσκειν· οὐ τοί-
νυν εἰς ἀργίαν αὐτὴν ἐμβάλλων· ταῦτα εἶπεν·
ἀλλὰ προσηλῶν τῇ ἀκροάσει· τί δέ ἐστι τοῦτον γὰρ
ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός· τουτέστιν· ἀπέδειξε διὰ
τῆς αὐτοῦ μαρτυρίας· ἔδειξε μὲν γὰρ καὶ αὐτὸς
ἑαυτόν· ἐπειδὴ δὲ πρὸς ἰουδαίους διελέγετο· τὴν
τοῦ πρὸς μαρτυρίαν εἰς μέσον ἤγαγεν· ἵνα μὴ πά-
λιν αὐτοῖς πρόφασις τὸ λεγόμενον· καὶ γὰρ μεγάλα
περὶ ἑαυτοῦ ἐφθέγξατο εἰπών· αὐτὸς δώσει τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον· τὸ δὲ τί ποιήσωμεν ἵνα ἐρ-
γαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ· εἶπον ἐκεῖνοι· οὐχ ὥστε
μαθεῖν καὶ πρᾶξαι· καὶ δηλοῦσι τὰ ἑξῆς· πάλιν
γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν τῆς τροφῆς ἐπείγουσι χορηγίαν·
ὁ δὲ χριστὸς ἀπέδειξεν αὐτοῖς ὅπερ ἐζήτησαν εἰπών·
τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ· ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀ-
πέστειλεν ἐκεῖνος· οὗτοι δὲ καίτοι περὶ [illegible] ἀ-
γαθῶν τι· ἐπὶ τοῦ σημείου ἔτι χαίροντες αὐτοῖς·
ὡς οὐδενὸς γενομένου· οὕτως ἔλεγον· τί σημεῖ-
ον ποιεῖς· ἵνα ἴδωμεν· καὶ πιστεύσωμεν· τί
ἐργάζῃ· οὕτως ἦσαν παραφερόμενοι· [illegible]

290

ἐπιζητοῦσι πάλιν τραπέζης ἀπολαῦσαι· ὅσαν
καὶ πρότερον· διὸ καὶ ὀνειδίζονται παρ' αὐτοῦ ἰυ̅·
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ζητεῖτέ με· οὐχ ὅτι ἴδε-
τε σημεῖα· καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο δὲ ἔλεγε· διορθῶ-
σαι αὐτοὺς βουλόμενος· ἅμα δὲ καὶ διὰ τοῦ ἐλέγχου
λῦσαι ταύτης λαιμαργίας αὐτῶν· ἐπᾶραι αὐτοὺς
ἀγαγεῖν μείζονα· ὡς ὅτι τοῦτ' ἐστιν· ποιεῖ δὲ τοῦτο μετὰ
φειδοῦς· οὐ γὰρ εἶπεν· ὦ λαίμαργοι· καὶ γαστρό-
δουλοι· ἀλλὰ προσηνέστερον· διὸ καὶ διδασκα-
λίαν προστίθησιν· ἐργάζεσθε λέγων· μὴ τὴν
βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην· καὶ τὰ ἑξῆς· ὃ δὲ
λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· μὴ ἔστω ὑμῖν ὁ λόγος· ταύτης
τῆς τροφῆς· ὥστε μὴ ταύτην μεριμνᾶν· καὶ κα-
τακόπτεσθαι· ἀλλὰ περὶ ἐκείνης τῆς πνευματικῆς
ὅλην τὴν φροντίδα τίθεσθαι· ἀλλ' ἐπειδή τινες
τῶν βουλομένων ἀργοὺς τρέφεσθαι· ἀποκέ-
χρηνται τούτῳ τῷ λόγῳ· ὡς τὴν ἐργασίαν ἐκ-
κόπτοντος τοῦ ἰυ̅· ἀναγκαῖον καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν·
ὅτι οὐ τοῦτο ἐστιν αἰνιττομένου· ὅσα δὲ ἡμᾶς ἀργὸν
καὶ γὰρ τοῦτο μάλιστα ἀπολλυμένη βρῶσις
ἐστιν· πᾶσαν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία·
ἀλλ' ὥστε ἐργάζεσθαι καὶ μεταδιδόναι· τοῦτο γὰρ
ἔχει τὴν τῆς βασιλείας εὐαγγελίαν τῆς μελλού-
σης· ὁ δὲ οὐκ ἐργάζεταί τις· πόθεν ἂν γένοιτο
διδόναι τοῖς οὐκ ἔχουσι· πόθεν ἂν γένοιτο
μους· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο προσέθηκε
τὸν λόγον μόνον δὲ μόνον οὐδὲν ἦν ἐκείνου
τὴν τοιαύτην τροφὴν· χαρίζεσθαι·
μὴν ἐκάλεσεν· βρῶσιν ἀπολλυμένην·
λέγει· πῶς οὖν φησὶν ... τῇ μάρθᾳ·
μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά·
ἑνὸς δέ ἐστι χρεία· μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν με-

δέδωκέ μοι ὁ πατήρ· πρὸς ἐμὲ ἥξει· ὅτι οὐ τὸ τυχὸν
πρᾶγμα ἡ πίστις ἡ εἰς αὐτόν· ἀλλὰ τῆς ἄνωθεν
δεῖται ῥοπῆς· καὶ ψυχῆς τινος γενναίας καὶ εὐ-
γνώμονος· δεχομένης πιστῶς τὴν τοῦ πατρὸς ἀπο-
κάλυψιν· τὸ δὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· τοῦτο ἐστίν·
οὐ μὴ ἀπορρίψω· ἀλλὰ σώσω· καὶ ἐπιμελείας ἀπο-
λαῦσαι παρασκευάσω πολλῆς· τὸ δὲ καταβέβη-
κα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν
καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο δηλοῖ· ὅτι οὐκ ἄλλο προεξορμη-
τον· ἢ τοῦτο ὅπερ ὁ πατὴρ βούλεται· καὶ ὅτι κατὰ τοιαῦ-
της αὐτὸν τὸν πρᾶον παροξύνετε· δεικνὺς δὲ ὅτι οὐ τῆς
παρ' αὐτοῦ ὢν δεόμενος θεραπείας παραγέγονεν·
ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκείνων σωτηρίαν· καὶ ὥστε τοῦ πατρὸς δόξαν
παρασκευάσαι φησίν· τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με πατρός· ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι
μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ· ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· καὶ τὰ ἑξῆς· συνεχῶς δὲ περὶ
τῆς ἀναστάσεως διαλέγεται· ἵνα μὴ τοῖς παροῦσι
πράγμασι μόνον κρίνωσι τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν·
καὶ ὅτι κἂν ἐνταῦθα μὴ ἀπολαύσωσι· μηδὲ διὰ τοῦτο
ῥᾳθυμότεροι γίνωνται· ἀλλὰ τὰ μέλλοντα προσ-
δοκῶσι· καὶ ἐγόγγυζον· τίνος ἕνεκεν ἐγόγγυ-
ζον οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ· ὅτι εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρ-
τος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· καὶ διὰ τοῦτο μὲν ἐστὶν
αὐτό· τὸ δὲ ἀληθές, διὰ τὸ μηκέτι προσδοκᾶν
ἀπολαύσεσθαι τραπέζης σωματικῆς· ἕως μὲν
γὰρ προσεδόκων, οὐκ ἐθαρραίνοντο· ἐπειδὴ δὲ ἀπέ-
γνωσαν· ἐγόγγυζον· περὶ πνευματικῆς γὰρ τροφῆς
καὶ περὶ ζωῆς αἰωνίου· λοιπὸν αὐτοῖς διελέγετο
καὶ περὶ ἀναστάσεως· νομιζόμενος ὑψηλοτέραν
αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην· ἀφισταμένων δὲ αὐτοῦ

ζήτ(ει) γ: οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ
ἐρήμῳ· καὶ ταῦτα ἔλεγον· νομίζοντες αὐτὸν διὰ τούτου
ἐρεθίζειν· ὥστε τοιοῦτο ποιῆσαι σημεῖον· ᾧ τοὺς
αὐτοὺς θρέψαι καὶ δυνατὸ σαρκικῶς· ἢ τὸ παρ-
όντι. δῆλον ἐκ τοῦ μηδὲν ἕτερον ἐκ τοσούτων· ὅτι γὰρ τοῦτο
σημεῖον μόνον μνημονεῦσαι αὐτοῖς· τοσούτων τε κατ' Αἰγυ-
πτον γενομένων· καὶ κατὰ τὴν θάλασσαν τὴν ἐ-
ρυθράν· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα οὐ σφόδρα ἐπεθύμουν
διὰ γαστριμαργίας περὶ πολλῶν· διὸ πρὸς ταῦτα
καὶ ἡ ἄκρως συνετὴ σοφία τοῦ κυρίου ἀπαντᾷ λέγουσα·
οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον· καὶ τὰ ἑξῆς·
ἄρτον δὲ ἀληθινὸν καλεῖ· οὐκ ἐπειδὴ ψευδὲς ἦν
τὸ θαῦμα τὸ ἐπὶ τοῦ μάννα· ἀλλ' ὅτι τύπος ἦν οὐ
καὶ τὸ ἀλήθεια· λέγουσιν δὲ πρὸς αὐτόν· κ(ύρι)ε
πάντοτε δὸς ἡμῖν τοῦτον τὸν ἄρτον· ἔτι δὴ εἰς αἰσθη-
τὸν πρᾶγμα ἐνόμιζον εἶναι· καὶ γὰρ πρὸς ἀπόλαυ-
σιν προσεδόκων· ἀνάγων δὲ αὐτοὺς κατὰ μικρὸν
ὁ Χ(ριστὸ)ς εἰς τὰ ὑψηλὰ φρονεῖν φησίν· ὁ ἄρτος τοῦ θ(εο)ῦ ἐστιν
ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ
κόσμῳ· οὐκ Ἰουδαίοις μόνον· ἀλλὰ καὶ τῇ οἰκου-
μένῃ πάσῃ· καὶ οὐχ ἁπλῶς τροφήν· ἀλλὰ ζωὴν
ἑτέραν τινὰ καὶ ἐνηλλαγμένην· ζωὴν δὲ λέγ(ει)·
ἐπειδὴ πάντες ἦσαν νενεκρωμένοι τῇ ἁμαρτίᾳ·
ε δ ἄρτον δὲ ζωῆς, οὐ περὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ λέγ(ει)
μόνον· τοῦτο γὰρ πρὸς τὸ τέλος μέλλει σαφηνίζειν·
ἀλλὰ περὶ τῆς θεότητος αὐτοῦ διαλέγεται· τὰ
σημεῖα δὲ αἰτούμενος· καὶ τὴν τῶν γραφῶν
περὶ αὐτοῦ μαρτυρίαν φησίν· ἑωράκατέ με· δη-
λῶν δὲ αὐτοῖς· ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ τὰ ἐμβαλλόμενα· καὶ
τὰ ἀπόρρητα τῆς καρδίας, ἐν ὀλίγοις λέγων· καὶ
οὐ πιστεύετέ μοι·
τί δήποτε φησίν· ὅτι πᾶν ὃ

πέπεικε· καὶ τὴν ἔνδειαν ἀνέτρεψεν· ἡ γὰρ ἀφθονία τοῦ
αὐτοῦ· ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβεβηκέναι· οὗτος ἐκείνων
δαψιλῶς ἐσθίοντες τῶν ἐκεῖ θάνατον· καὶ τοῦτο προστέθη-
κεν· λέγων δὲ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ γεννηθῆναι· ἄρτον δὲ
ζωῆς· ἐπειδὴ τοῦτον ὀνομάζει· ὅτι τὴν ζωὴν ἡμῶν
συγκροτεῖ· καὶ ταύτην καὶ τὴν μέλλουσαν· τὸ δὲ ὃς
ἐὰν φάγῃ ἐκ τοῦ ἄρτου τούτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
δηλοῖ ἐνταῦθα· ἄρτον τὰ δόγματα τὰ σωτήρια· καὶ τὴν
πίστιν τὴν εἰς αὐτόν· ἢ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ· ἀμφό-
τερα γὰρ ταῦτα, νευροῖ τὴν ψυχήν· ποιεῖται δὲ
τὴν πρὸς τὸ μάννα σύγκρισιν· λέγων· οἱ πατέρες ὑμῶν
τὸ μάννα ἔφαγον· καὶ τὰ ἑξῆς· δηλαδὴ πρὸς τροφὴν
δείκνυσι τὸ τέλος· ὅτι δείκνυμι ἐκεῖ· οὐκ ἔσχεν [illegible]
παρεῖχε τὴν χρείαν· ἐκ δὲ τοῦ σώματος αὐτοῦ· τὸ
μὴ ἀποθανεῖν· τὸ ἐντεῦθεν ἐκφερόμενον οἱ χάριτος
τέθεικεν· ἀλλ' ἀναμιγνύμενος· ὅτι οὐδὲ παρ' ἐξ
ταύτῃ χρόνον πολλήν· οὐδὲ συνεχώλ[illegible] ἡ ἐκείνη
τῆς καρδίας [illegible]· οὗτος δὲ ὁ ἄρτος, οὐ τοιοῦτος
ἀλλ' αἰωνίζων· ὅσα τε πολλὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ
μειζόνως αὐτοῖς ἐχαρίσατο· ἢ δὲ νοῦ [illegible] ἐξ αὐτοῦ
ἀναφαίνων δὲ αὐτοῖς κατὰ μικρὸν προσάγων ἑαυτοῦ
πίστιν, πάλιν φησίν· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω·
ἡ σάρξ μου ἐστίν· καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ γὰρ τοῦτόν φησι δε-
δωρημένον· οὕτω παρ' [illegible]· τοσοῦτόν τε· πῶς δύναται
οὗτος ἡμῖν τὴν σάρκα δοῦναι φαγεῖν, διεμάχοντο
ἐξ ἀπιστίας τοῦτο λέγοντες· ὅταν γὰρ ἐκζητῇ τις
τοῦ πῶς ἡ ἀπιστία συνεισέρχεται· καὶ ἡ ἀπιστία δὲ
[illegible] καὶ αὐτὸς [illegible]· ὅτι οὐκ εἶπεν τοῦτο
ἀδύνατον· ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀναγκαῖον· καὶ οὐ
[illegible] ἄλλως ἐξ [illegible] ζωήν. φησιν· ἐὰν μὴ [illegible] μου
φάγῃ τὴν σάρκα· καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ διὰ συνεχῶς

οὐχ οὕτως ἀνὴρ ἦν ὁ θεὸς ἰησοῦς χριστός. καὶ τοῦ ἑξῆς δὲ ἀπ
μὴ ἀπεκρίθη αὐτοῖς. ὅτι οὐκ ἐξ ἡμῶν ὁ ἰησοῦς χριστός. ἐκ
διδασκάλου δύναται τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνον ἀ-
κούσαντες τὸν τοῦ ἐκ παρθένου. ἐξ ὧν τὸν κατὰ σάρκα
οὐκ ἐδύναντο σαφῶς ἀκοῦσαι, πολλῷ μᾶλλον
τὴν ἄρρητον. τὴν ἄνω. ὁ περὶ δὲ [illegible]. ὅτι οὐδ᾽
δύναται ἐκεῖνον προσιέναι. ἐπὶ μέλλοντι περὶ ἐμοῦ ἐκεί-
νου αὐτόν. οὕτω ἀκούοντες καὶ ἀπορίας ἐμπιπλάμενοι
αἰσθάνεσθαι. ἀλλὰ τοῦ πολλῆς ἐκ θεοῦ ἀπολαύοντα
συμμαχίας. ἡμεῖς δὲ τὸ τῆς δυνάμεως ἴσον αὐ-
τοῦ τῆς πρὸς τὸν πατέρα φησίν. καὶ γὰρ ἀσθενὴς αὐτὸ
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο δὲ οὐ μικρὸν ἐμφαίνει
τοῦ υἱοῦ τὸ ἀξίωμα. ἐγὼ ὁ πατὴρ προστάξῃ. καὶ οὐ
ὡς γάρ. ἀλλὰ τὸ ὁμοδύναμον παρίστησιν. ἔργα
δὲ τὸν λόγον ἀξιόπιστον ποιῆσαι. ἐπὶ τοῖς προφήταις
αὐτοὺς παραπέμπειν. ἐξ ὧν. ὅτι ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις. καὶ ἔσονται πάντες διδα-
κτοὶ θεοῦ. πάντας δὲ ἐλεγχ. τοῖς βουλομένοις διδάσκεσθαι.
ὁ διδάσκαλος γὰρ προκάθηται πᾶσιν ἕτοιμος
ὢν τὰ αὐτοῦ παρασχεῖν. καὶ ἐκ πάντας ἐκχέων τὴν
διδασκαλίαν τὴν ἑαυτοῦ. τί οὖν. οἱ πρὸ τούτου
φησίν. οὐχὶ διδακτοὶ ἦσαν θεοῦ. ἀλλ᾽ ἐνταῦθα τὸ ἐξαί-
ρετον ἔστιν. τὸ τότε μὲν γὰρ δι᾽ ἀνθρώπων ἐμάνθανον
τὰ τοῦ θεοῦ. νυνὶ δὲ δι᾽ αὐτοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ
καὶ διὰ τοῦ πνεύματος. οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακε
ἑώρακεν. ἐκ τοῦ γὰρ μὴ ἐξ ἡμῶν ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ. οὐχ ἡ διδάσκα-
ται τὸν τῆς αἰτίας λέγοντος ἐνταῦθα. τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ·
πάντα γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τρό-
πον τῆς ἀληθείας γεννήσεως τῆς ἀρρήτου καὶ ἐξαι-
ρέτου καὶ κεχωρισμένης. τρανότερον δὲ αὐτοῦ

τροφὴν ἀποκαλῶν αὐτοῦ σῶμα [illegible] κακήν. καὶ τὴν ἐκ
τῶν προγόνων παραδοθεῖσαν αὐτοῖς ἀναμιμνή
σκοντες δόξαν, λέγουσιν ὅτι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖνα. σκληρός ἐστιν
καὶ σκληρός· ἤδη τῶν πραγμάτων ἀλήθεια. ἢ παρου
σα ἐστίν. διὸ συνεχῶς μέμφεται πρὸς τὴν φύσιν.
τί δέ ἐστι σκληρός; τραχύς· ἐπίπονος· μόχθον ἔχων·
καίτοι γε οὐδὲν τοιοῦτον ἔλεγεν· οὐδὲ περὶ πολι
τείας διελέγετο· ἀλλὰ περὶ δογμάτων· ἄνω καὶ
κάτω στρέφων τὴν πίστιν τὴν εἰς αὐτόν. τοῦτ' ἐστὶν
διδάσκων· ἐπειδὴ δὲ τὴν θεότητα αὐτοῦ καὶ τοῦτο
ἐστί· τὸ τὰ ἀπόρρητα φέρειν εἰς μέσον, ἔλεγεν αὐτοῖς·
τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει, ἐὰν ἴδητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον, διὰ τούτων
ἀπάγων αὐτούς. τοῦ νομίζειν αὐτοῦ πατέρα τὸν ἰω
σὴφ ἀπ' ἀρχῆς· ὁ γὰρ πεισθείς· ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κα
ταβέβηκε. καὶ ὅτι ἐκεῖ ἀναβήσεται, εὐκολώτερον
ἂν προσέχοι τοῖς λεγομένοις· τί ἐστιν ὃ περὶ ἑαυ
τοῦ φησὶ· τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν. ἡ σὰρξ οὐδὲν οὐκ ὠφελεῖ· τὸ
σαρκικῶς ἀκούειν αὐτοῖς τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομέ
νων· ὁ γὰρ σαρκικῶς ἀκούων· οὐδὲν ὠφεληθήσεται·
σαρκικὸν δέ ἐστι· τὸ ἀμφισβητεῖν· πῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καταβέβηκε· καὶ πῶς δύναται τὴν σάρκα δοῦναι
φαγεῖν· ἅπερ ἔδει μυστικῶς νοεῖν καὶ πνευματικῶς· διὸ
καὶ ἐπήγαγε· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν
πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή· τουτέστι· πνευματικά ἐστιν· οὐ
δὲν ἔχοντα σαρκικόν· καὶ ζωὴν αἰώνιον παρέχοντα·
τὸ δὲ ἀλλ' εἰσί τινες ἐξ ὑμῶν [illegible] οἳ οὐ πιστεύουσι,
τὸ συνηθὲς αὐτοῦ ποιεῖ [illegible] λογισμοῖς ἀποκα
λύπτει· ὅτι τὰ μέλλοντα [illegible] ται προλέγει·
καὶ δεικνὺς ἐπαίειν [illegible] ὅτι οὐ τῆς τι
μῆς ἐκείνων δόξης ἐφιέμε [illegible] νος ταῦτα ἔλεγεν·

993

τρέφει τὴν ἀνάστασιν· ἵνα δείξῃ· ὅτι ὁ δεξάμενος αὐτὸν
πιστεύων· οὐ καταφθαρεῖται εἰς τέλος· ἀληθῶς δὲ
βρῶσιν τὴν ἑαυτοῦ σάρκα λέγει· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ
ἀληθῆ πόσιν· διασώζειν ταῖς ψυχαῖς τῶν μετα-
σχόντων αὐτῶν· τὸ δὲ ἦν εἰπεῖν αὐτόν· ὁ τρώγων
μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μέ-
νει κἀγὼ ἐν αὐτῷ, τοῦτο δηλοῖ σαφῶς· ὅτι ἐν αὐτῷ
ἀνακιρνᾶται· τὸ δὲ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· τοῦτό
ἐστιν· ὅτι καθὼς ἐστὶ ζῶν ὁ πατήρ· οὕτως κἀγὼ ζῶ· καὶ
ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι᾽ ἐμέ· ζωὴν δὲ
λέγει ἐνταῦθα, οὐχ ἁπλῶς· ἀλλὰ περὶ τῆς ἐνδό-
ξου καὶ ἀπορρήτου ἐκείνης· συνεχῶς δὲ περι-
στρέφει τὸν περὶ τοῦ μάννα λόγον ἐν τῇ ἐρήμῳ
τὸ μάννα· καὶ τὰ ἑξῆς· ὥστε αὐτὸ ἐν τοσαύτῃ
τοὺς ἀκούοντας διανοίᾳ· πρὸς τὸ λογίζεσθαι ὅτι
εἰ δυνατὸν ἐγένετο ἐν τεσσαράκοντα ἔτεσιν· ἀμήτου
χωρὶς καὶ σίτου καὶ τῆς ἄλλης ἀκολουθίας· δια-
κρατῆσαι τὴν ἐκείνων ζωήν, πολλῷ μᾶλλον
νῦν· ἅτε μείζονος ἥκων παραγενόμενος· φησὶ
δὲ καὶ τοῦτο· ζωῆς δὲ πανταχοῦ μέμνηται· ἐπει-
δὴ τοῦτο ποθεινὸν αὐτοῖς· καὶ οὐδὲν οὕτως ἡδὺ
ὡς τὸ μὴ ἀποθανεῖν· ταῦτα εἶπεν ἐν συνα-
γωγῇ διδάσκων καὶ ἐν ἱερῷ· ὁ μὲν οὖν μὲν τὸ πλῆθος
αὐτὸν ἐθήρευσαν ἐθέλοντες· ὁ μὲν οὖν δὲ καὶ ὁ λιμὸς· ὁ
τοῦ λέγοντος αἴτιος ἐστὶ τοῦ περὶ δὲ αὐτοῦ δὲ τοιούτους
λόγους ἀρμόζοντας προέφερε· καὶ τοῖς δὲ μὴ δυναμένοις
ἐξ αὐτῶν οἰκοδομηθῆναι, μᾶλλον δὲ καὶ τοῖς
οἰκοδομηθεῖσι λυμαινομένων· πολλοὶ γάρ φησι
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀκούσαντες εἶπον· σκληρός
ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο τὸ χρῆσι-
μον καὶ τὸ ἀναγκαῖον· ἐπειδὴ γὰρ ἐδίδαξε

γὰρ ἀποσοβουμένου ἦν· ἀλλ' ἐπῄνεσεν· μετὰ δὲ
λέγειν [illegible] τῶν [illegible] ἀφαιροῦντος ἦν
[illegible]· καὶ ἅμα [illegible]· καὶ οὐ βουλομένου αἰδοῖ
[illegible] αὐτοῖς προσηρτῆσθαι· ἀλλ' ἅμα μετὰ τοῦ
χάριν [illegible]· ὅσα δὴ [illegible] φιλοτιμίας
καὶ φιλαδελφίας ὁ [illegible]· [illegible] ἀπο
λογεῖται τοῦ χρόνου· οὐ γὰρ [illegible] προτιμᾶ
ἀπελεύσομαι· καὶ ὅτι [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible] προσταγμα (?) ἀποδέξασθαι· καὶ
[illegible]· ἤδη γὰρ [illegible] ἅπασιν οὗτοι [illegible]
[illegible]· καὶ τὴν [illegible] ἅπασαν· διὸ οὐ [illegible]
[illegible] τοῦ χριστοῦ [illegible]· ἀλλ'
[illegible] καὶ [illegible]· καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ γὰρ καὶ οὗτοι μετ' ἐ
κεῖνον [illegible]· καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἐπειδὴ ἤκουσαν αὐτοῦ λέ
γοντος· ὅτι τὸν [illegible]
καὶ [illegible]· οὐκ [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible]· ἵνα
μὴ δόξῃ [illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] αὐτῶν· [illegible] τοῦ χοροῦ
τὸν Ἰούδαν· τοῦτο μὲν καὶ τὸ [illegible] τὸν ἕτερον
ὅτι καὶ ἡμεῖς [illegible]· [illegible]
κείνου αὐτοῖς [illegible]· τοῦτο δὲ
καὶ [illegible] τοῦ προδότου [illegible]
[illegible]· [illegible]· ὅτι οὐδὲν [illegible]· τὸ δὲ
αὐτοῦ [illegible]· καὶ οὔτε αὐτὸν φανερὸν [illegible]
[illegible]· ἵνα μὴ
[illegible]· καὶ φίλον [illegible]
τοῦτο δὲ· ἵνα [illegible]

ἀλλ' αὐτοὺς ἐκδιδόμενος. ἐκείνους δὲ τιμῶν, τοὺς μα-
θητὰς ἀποδέξηται. διὸ καὶ ἐπήγαγεν ὁ εὐαγγε-
λιστὴς λέγων· ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ ἰς̄ τίνες
εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες. καὶ τὰ ἑξῆς. τὸ δὲ ἐξ ἀρ-
χῆς, οὐχ ἁπλῶς ἐνταῦθα πρόσκειται. ἀλλ' ἵνα
μάθωμεν αὐτοῦ τὴν πρὸ καταβολῆς κόσμου
πρόγνωσιν. ὅτι ᾔδει αὐτοὺς ἐκ τότε τὸν λόγον γογγυζομέ-
καὶ τὸ εὐσκανδάλιστον· εἶδε. καὶ τοῦ προδότου
τὴν πονηρίαν. ὅπερ ἦν ἀληθοῦς θεότητος ἔν-
δειξις. ὅταν δὲ ἀκούσωμεν. ὅτι ἔδωκεν ὁ πατὴρ.
μὴ ἀποκλήρωσιν τινὰ ἀπονομίσωμεν.
ἀλλ' εἰ ... πιστεύσωμεν. ὅτι ὁ παρασχὼν ἑαυτὸν
ἄξιον τοῦ λαβεῖν, αὐτὸς ἔλαβεν. τί δηλοῖ
ὅπερ φησὶν ὁ εὐαγγελιστής. ὅτι πολλοὶ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω. ὅτι ἀποχ-
ωρήσαντες ... καὶ τοῦ διδασκάλου χωρίζον-
... ἀπολέσαντες. ἀλλ' οὐχ οἱ
δώδεκα τοῦτο ἔπαθον. αὐτὸς δὲ δηλοῖ ... ὅτι
οὐδὲ ἕτοιμος. οὐδὲ ... παρ' αὐτοὺς τούτων
τοὺς δώδεκα διακονίας. ... παρρησίας ...
πρὸς αὐτοὺς. μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;
... αὐτοῖς οὐ ... οὐδὲ ...
ὁμολογουμένως τοὺς διδασκάλους ... ἀ[ξ]ιωματι-
κούς. ὁμοῦ δὲ δηλοῖ. ὅτι δι' αὐτοὺς μᾶλλον
... τοῦ τρόπου. ἡ μὲν γὰρ ...
... ἀναγκαῖον. μονάζοντες
αὐτοὺς χάριν ... τὸ δὲ δηλοῖ ὑμᾶς ...
μένοντας ... τῆς ἀκολουθήσεως
αὐτοὺς, ... μᾶλλον. χρὴ δὲ
σκοπεῖν ... πρὸς αὐτοὺς ...
... οὐ γὰρ ... ἀπολέσθαι. τοῦτο

μᾶσαι τὸ φίλαρχον αὐτῶν ἦθος. πῶς οὐκ αἰσχύνονται
λέγοντες ταῦτα· ἃ δοκεῖ τοῦ διδασκάλου φέρειν αἰσχύ-
νην· πολλὰ τοίνυν παραδραμὼν σημεῖα καὶ
θαύματα καὶ δημηγορίας. περὶ τῶν ἀδελφῶν
αὐτοῦ διαλέγεται· ὅτι εἶπον πρὸς αὐτόν· μετάβηθι
ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ δεικνὺς μὲν
κἀρχὴ φίλαρχον εἶναι· πολλῆς δὲ πικρίας τὰ λεγόμενα
κἀνταῦθα γὰρ αὐτὸν καὶ δειλίας καὶ φιλοδοξίας
σκώπτουσιν· τὸ μὲν γὰρ εἰπεῖν οὐδεὶς ἐν κρυπτῷ
ποιεῖ, δειλίαν ἐγκαλούντων ἐστίν· ἅμα καὶ ὑπο-
πτευόντων τὰ γινόμενα ὡς οὐκ ἀληθῶς γινόμενα·
τὸ δὲ ζητεῖν ἐν φανερῷ εἶναι, φιλοδοξίαν· πόθεν
δὲ αὐτοῖς ἡ τοσαύτη ἀπιστία; ἀπὸ προαιρέσεως
καὶ φθόνου· τὸ γὰρ συγγενὲς ἔσωθεν· πῶς διαφθο-
νεῖσθαι· τινὰς δὲ ἐνταῦθα λέγουσι μαθητάς, τὸν
ὄχλον τὸν ἑπόμενον· οὗτοι ὡς δῆλον· αὐτὸς δὲ ὁ
φιλάνθρωπος· ὁ ἀνεξίκακος· προσηνῶς φθέγγεται· οὐ
γὰρ εἶπεν ὑμεῖς τίνες ἐστὲ συμβουλεύοντες ταῦτα
καὶ διδάσκοντες· ἀλλὰ τί φησιν· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔ-
πω πάρεστιν· τουτέστιν ὁ τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ θανάτου·
ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος· ὑμεῖς
φησὶν κἂν ἀεὶ σύνητε τοῖς Ἰουδαίοις. οὐ κἂν ἀναιρή-
σουσιν ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ζηλοῦντας αὐτοῖς· ἐμὲ δὲ
εὐθέως ἐπιβουλεύσονται ἀνελεῖν· οὐ δύναται ὁ
κόσμος μισεῖν ὑμᾶς. διὰ τί; ὅτι τὰ αὐτὰ βουλόμενοι.
ἐμὲ δὲ μισεῖ ὅτι ἐλέγχω αὐτὸν ὅτι πονηρὰ αὐτοῦ
ἐστὶν τὰ ἔργα· ἐκ τούτων τῶν ῥημάτων δηλοῦσιν
ὅτι τοῦτο ἐποίει τὸ μῖσος τὸ πρὸς αὐτόν· ὁ ἔλεγχος ὁ μετὰ
παρρησίας γινόμενος· ἐπειδὴ τοῖς ἀδελφοῖς εἶπεν

ἐργάζηται τὸ τόλμημα· ἐκ τούτου δὲ καὶ τοῦτο
μανθάνομεν· ὅτι οὐκ ἀνάγκῃ καὶ βίᾳ ποιῶν
ζῶσθεν ἀγαθὸς ὢν ὁ θ(εό)ς· οὐδὲ κατ' ἐκλογὴν αὐτοῦ κακα-
κῆ τοὺς μέλλοντας ἐστιν· ἀλλὰ προτρεπτική·
διὸ φανερόν ἐστιν ὅτι ἐν τῇ γεννωμένῃ τῇ κώμῃ ἑβρα-
κεῖται ποσσοθῆναι καὶ ἀποθανεῖν· διατί οὐκ ἠ-
θελεν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ περιπατεῖν ἀλλ' ἐν τῇ γα-
λιλαίᾳ· καὶ γὰρ ἦν δυνατὸν τοῖς ζητοῦντας αὐτὸν
καὶ ἀποκτεῖναι ἰουδαίοις καὶ διαλαθεῖν· ἐδύνα-
το μὲν πάντα ὡς θ(εό)ς· οὐκ ἠθέλησε δὲ ταῖς θεότη-
τος ἐπιδείκνυσθαι μόνον· ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀν(θρω)-
πότητος· ὅθεν ποτὲ μὲν ἔφευγεν ὡς ἄν(θρωπ)ος· ποτὲ
δὲ ἐνεφαίνετο ὡς θ(εό)ς· ποτὲ γὰρ ἐν μέσοις ὢν τοῖς
ἐπιβουλεύουσι μὴ κατέχεσθαι· τὸ δὲ καταφρονεῖν τῶν
αὐτοῦ καὶ ἄμαχον ἐδήλου· ποτὲ δὲ ὑποστέλλεσθαι·
τὴν οἰκονομίαν ἐβεβαίου καὶ ἐπιστοῦτο· ἵνα μή-
τε παῦλος ὁ σαμοσατεὺς ἔχῃ τι λέγειν· μήτε μαρ-
κίων καὶ οἱ τὰ ἐκείνου νοσοῦντες· ἀμφοτέρους
ἐμφράττῃ τὰ στόματα· τί ποτ' οὖν ἐπει-
ἐν τοῖς πέντε μησίν· οὐδὲν ἡμῖν δηλοῖ κοινωνοῦ-
ἀλλὰ τὸ κατὰ τοὺς ἄρτους σημεῖον καὶ τὴν πρὸς
τοὺς φαγόντας γενομένην κατηγορίαν ἐπι-
... ἤγουν· ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαί-
ων ἡ σκηνοπηγία· ὅτι γὰρ οὕτως ἐστὶν δῆλον
ἐκεῖθεν· ὅτε γὰρ ὁ χρόνος ἐκάθητο καὶ ἡ ἑορτή
φησὶν τοῦ πάσχα· ἐνταῦθα δὲ τῆς σκηνοπηγίας
μέμνηται· τί δήποτε οὖν τὰ ἐν μέσῳ παρέλιπε
θαύματα; ὅτι οὐκ ἐνὸν ἦν ἅπαντα καταλέγειν·
ἀλλ' ὡς οἶδε· καὶ ταῦτα λέγειν οἱ εὐαγγελισταὶ ἐσπού-
δακασιν· ἀνθρώπων ἡ μέμψις καὶ ἀντιλογία τίς παρ-
τῶν ἰουδαίων παρηκολούθησεν· ὁ θεὸς ἐζήτουν αὐτὸν

δοικέναι μὴ πάλιν ἐργάσηται τι τοιοῦτον· ἔλεγον
δέ· οἱ μὲν, ὅτι ἀγαθός ἐστιν· οἱ δὲ, οὔ· ἀλλὰ πλανᾷ
τὸν ὄχλον· ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἶμαι τὴν δό-
ξαν· τῶν πολλῶν εἶναι· ταύτην δὲ τῶν ἀρχόντων
καὶ τῶν ἰουδαίων· τὸ γὰρ λέγειν πλανᾷ τὸν ὄχλον,
τοῦτο δηλοῖ· ὅθεν δηλῶσαι τοῦτο σαφέστερον βουλό-
μενος ὁ εὐαγγελιστής, ἐπήγαγε λέγων· οὐδεὶς μέν-
τοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ τῶν ἰουδαίων·
ὁρᾷς πανταχοῦ τὸ μὲν ἀρχικὸν διεφθαρμένον·
τοὺς δὲ ἀρχομένους ὑγιαίνοντας τῇ κρίσει, οὐκ ἔ-
κα' χοντας δὲ ἀνδρείαν προσήκουσαν· διατί με-
σούσης τῆς ἑορτῆς ἀνῆλθεν; ὥστε ἐπισχεῖν αὐτῶν
τὸν θυμόν· πρὸς τὸ μετὰ σχολῆς ἀκοῦσαι τῶν λεγομένων·
μηκέτι τῆς ὀργῆς ἐμφραττούσης τὰ ὦτα αὐτῶν·
προσεκτικωτέροις γὰρ αὐτοῖς ἡ ἀναμονὴ ἀπηρ-
γάσατο· διὸ ἄφνω παρόντι ἐκείνῳ πρὸς αὐτοῦ· οἵ τε
ἀγαθὸν λέγοντες περὶ αὐτοῦ, οἵ τε πονηρόν· οἱ μὲν
προσέχειν ἔμελλον τί καὶ θαυμάσαι· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἐπι-
λαβέσθαι· καὶ τί μὲν ἐδίδαξεν οὐκ εἶπεν ὁ εὐαγγε-
λιστής· ὅτι δὲ θαυμαστῶς, τοῦτο μόνον λέγει· καὶ ὅτι
ἧλεν αὐτοὺς καὶ μετέβαλεν· οὕτως τοσαύτη τῶν
λεγομένων ἡ δύναμις· ἐθαύμαζον γάρ φησιν οἱ
ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν
μὴ μεμαθηκώς· καὶ τοῦτο δὲ αὐτὸ μετὰ πονη-
ρίας ἔλεγον· οὐ γὰρ εἶπον ὅτι τὴν διδασκαλίαν
ἐθαύμαζον ἢ ὅτι ἐλέγχοντο τὰ λεγόμενα· ἀλλ᾽ ὅτι
διηπόρουν πόθεν οἶδεν ταῦτα· ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς
συνιδεῖν ὅτι οὐδὲν ἀνθρώπινον ἦν ἐν αὐτῷ· διὸ
αὐτὸς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἡ ἐμὴ διδαχὴ
οὐκ ἔστιν ἐμή· ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· ὃ δὲ λέγει
τοιοῦτόν ἐστιν· οὐδὲν ἔχω παρηλλαγμένον ἢ καὶ

ἑορτὴν ἔλεγον· ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύ-
την, δηλῶν ὅτι οὐκ ἀναμίξει σὺν αὐτοῖς μέλλειν μὴ
βουλομένοις· αὐτὸς δὲ πῶς ἀνεκήρυξεν(?)· ἐγὼ
οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· οὐκ εἶπεν
καθάπαξ οὐκ ἀναβαίνω· ἀλλὰ νῦν, τουτέστι μεθ' ὑ-
μῶν· τὸ δὲ ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται δηλοῖ
ὅτι ἔδει καὶ σημεῖα γενέσθαι· καὶ δὴ κατηγορίας λε-
χθῆναι, ὥστε καὶ ὄχλους συναχθῆναι πλείονας· καὶ
τοὺς μαθητὰς ἀρρωστοτέρους γενέσθαι, τὴν παρρη-
σίαν ὁρῶντας τοῦ διδασκάλου· οὐκ ἀναβαίνω δὲ
μὲν αὐτοῖς ἀδελφοῖς μὴ βουλόμενος δῆλον ἑαυτὸν
καταστῆσαι καθὼς ἐκεῖνοι ἐβούλοντο· ἀλλὰ μᾶλ-
λον λαθραίως κατὰ τὸ ἐκφυγεῖν τὰ ἀπὸ Ἰουδαίων ἐπιβου-
λάς· καὶ δυνατὸς μὲν γὰρ καὶ φανερῶς ἀνελθεῖν
καὶ ἐς μέσον αὐτῶν στῆναι καὶ κατέχειν αὐτῶν τὴν
ὁρμὴν τὴν ἄτακτον· ὃ πολλάκις ἐποίησεν· ἀλλ'
οὐκ ἐβούλετο διηνεκῶς τοῦτο ποιεῖν, ἵνα μὴ ἐλεγχό-
μενος τὴν θεότητα ἀπογυμνώσῃ· ἀναβαίνει
δὲ ἵνα μὴ δειλίας ᾖ ἀναφορὰ(?) ὥσπερ ἐκεῖνοι τὸ μὴ ἀνι-
τίμως ἐμελέτησαν(?) ποιοῦντα αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, οὐκ ὀνό-
ματι ἔλεγον ποῦ ἐστιν· ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ ... τοῦ πολ-
λοῦ μίσους καὶ τῆς ἀπεχθείας συνεχόμενοι· χρὴ
δὲ σκοπῆσαι ποίαν εἰς τὴν ἑορτὴν ἐπεδήμουν τό-
τε τὴν αἰδῶ· καὶ τὴν εὐλάβειαν· ἐν ταύτῃ γὰρ αὐτὸν
θηρεῦσαι ἐβούλοντο· τοιαῦτα ἦν αὐτῶν ἐν ταῖς
ἑορταῖς τὰ κατορθώματα· ὁ δὲ γογγυσμὸς
ἦν περὶ αὐτοῦ πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις, ἐπειδὴ καὶ ἀ-
πὸ τούτου, οἶμαι, παροξύνεσθαι αὐτοῖς· ἐν τῷ τὸ
σημεῖον τοῦ παραλυτικοῦ γενέσθαι, ὥστε καὶ δε-

ὁ νόμος, φησίν· οὐ φονεύσεις· ὑμεῖς δὲ φονεύετε· ἀφέντες
οὖν τὸ ἑαυτοὺς καταδικάζειν περὶ τούτου, ἐμοὶ ἐγκα-
λεῖτε, ὥσπερ ἀναιροῦντι τὸν νόμον· ὅτι ἐθεράπευ-
σα ἄνθρωπον ἐν σαββάτῳ· τὸ δὲ οὐδεὶς ζητεῖ, μέσον φασίν· ὅτι
πάντες αὐτὸν πρὸς ὃν διελέγετο ἐζήτουν ἀποκτεῖ-
ναι· καὶ αὐτὸς μὲν πράως τὴν φωνὴν διελέγετο· ἐκεῖ-
νοι δὲ μετὰ θράσους καὶ ὀργῆς, νομίζοντες διὰ τούτου
προκαταπλήττειν αὐτόν, ἀπεκρίναντο· δαιμόνιον
ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι· αὐτὸς δὲ ἀφεὶς ἐλέγξαι
τοῦτο ὥστε μὴ ἀναισχυντοτέρους ποιῆσαι, πάλιν
τῆς ἀπολογίας ἅπτεται τῆς περὶ τοῦ σαββάτου·
ἀπὸ τοῦ νόμου συλλογιζόμενος αὐτοὺς καὶ λέγων·
ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε· τουτέστι
ταράττεσθε, θορυβεῖσθε. Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν
τὴν περιτομήν· οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστίν· ἀλλ'
ἐκ τῶν πατέρων καὶ τὰ ἑξῆς· διατί οὖν φησιν οὐδ' ἐξ
ἐνεκάλεσεν Μωϋσῆς ἠκολούθη τῷ θεῷ κελεύοντι διὰ
τὴν περιτομὴν τὸ σάββατον λύεσθαι· δηλῶν
ὅτι ἴσως τοῦ σαββάτου ἡ περιτομὴ οὖσα κυριω-
τέρα· καίτοι οὐκ ἔστιν τοῦ νόμου ἡ περιτομή· ἀλλ'
ἐκ τῶν πατέρων ἐξ ὅσων ἀρχῆς ἐνεχθεῖσα τοῦ νόμου·
εἰ τοίνυν φησὶν ἐκεῖνος ἀνέχεται τοῦ οἰκονομεῖν
ἐν πολλῷ εἶναι κυριωτέραν· καὶ ταύτην οὐδὲ νο-
μικήν, ὑμεῖς οἱ νομοθέται, διατί ὑπὲρ τοῦ
μέτρου ἐκδικεῖτε τὸν νόμον καὶ δοκεῖτε νομο-
θετεῖν αὐτῷ· εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος
ἐν σαββάτῳ καὶ τὰ ἑξῆς· ἵνα μὴ φησὶν εἶναι λυμαίνεσθαι
τὸν νόμον· οὐκ ἄρα ἡ περιτομὴ κυριωτέρα ἦν;
ταῦτα δὲ ἐλέγχων ἐθέλων δεῖξαι, ὅτι μεῖζον ἔργον
ποιήσας τῆς περιτομῆς αὐτός· ὑγιῆ ἀποκαταστήσας
τὸν παράλυτον· οὐκ εἶπε δὲ φανερῶς αὐτοῖς τὴν

κατὰ πάσας φάσεις ἄλλη· ἀλλ' οὕτως καὶ ἐμὴ καὶ πατρός·
ὡς μὴ νομίζεσθαι ἕτερόν τι παρὰ τὸν πατέρα· ἀλλὰ
τὸ αὐτὸ ὅπερ ἂν ὁ πατήρ· τί δηλοῖ ὅπερ φησὶν
ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν; τουτέστιν ὁ ἐ-
ραστὴς τοῦ βίου τοῦ κατ' ἀρετήν, γνώσεται περὶ τῆς
διδαχῆς· ἐὰν θέλῃ φησὶν προσέχειν ὁ τοιοῦτος ταῖς
προφητείαις, γνώσεται περὶ τῶν λεγομένων πα-
ρ' ἐμοῦ· πότερον τὸ ἐμὸν ἢ τὸ ἕτερον· ἐάν τι κατ' αὐτὰς
λαλῶ ἢ ἀλλότριόν τι καὶ ξένον· τὸ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ
ἀντὶ τούτου κεῖται· ἐγὼ δέ φησιν οὐδὲν ἔξω τῶν τοῦ
πατρὸς δοκούντων λέγω· ἀλλὰ πάντα ἃ αὐτὸς βού-
λεται, ταῦτα λέγω· διὸ καὶ συλλογισμὸν ἐπήγαγεν
λέγων· ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν
ζητεῖ· καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπὸ τῆς συνηθείας παιδεύων·
ὅτι βουλόμενός φησιν τινὰ ἰδίαν στῆσαι διδασκα-
λίαν, δι' οὐδὲν ἕτερον τοῦτο ποιεῖ· ἀλλ' ἵνα τὴν δόξαν
αὐτὸς καρπώσασθαι· ἐγὼ δὲ ἐγώ φησιν οὐ βούλομαι
καρπώσασθαι δόξαν· ἀλλὰ τὴν δόξαν τοῦ πέμψαν-
τός με ζητῶ· τίνος ἕνεκεν βουλοίμην ἂν ἕτερα
διδάσκειν· χρὴ δὲ σκοπῆσαι ὅτι τοῦ μὲν ταπεινὰ
φθέγγεσθαι αὐτόν, πολλαὶ εἰσὶν αἰτίαι· οἷον διὰ τὸ μὴ
ἀγέννητον νομίζεσθαι αὐτόν· διὰ τὸ μὴ ἀντί-
θεον· διὰ τὸ σάρκα περιβεβλῆσθαι· διὰ τὸ ἀσθε-
νὲς τῶν ἀκουόντων· διὰ τὸ διδάσκειν τοὺς ἀνθρώπους
μετριάζειν, καὶ μηδὲν περὶ ἑαυτῶν λέγειν μέγα·
τοῦ δὲ ὑψηλὰ φθέγγεσθαι, μίαν ἂν εὕροι τις αἰτίαν·
διὰ τὸ μέγεθος τῆς θείας φύσεως· ποίαν ἀκο-
λουθίαν ἔχει πρὸς τὰ πρότερα, ὅπερ ἦ περὶ νόμου· οὐ μωϋσῆς
δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον· καὶ τὰ ἑξῆς· μεγάλην
μὲν οὖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐνεκάλουν αὐτῷ ὅτι τὸ σάβ-
βατον ἔλυσεν· πρὸ τούτου ἰᾶται· ὥσπερ εἰ ἔλεγεν·

ὅπερ ἔμφασιν με· καὶ ὅτι οἴδατε ὅτι παρ' αὐτοῦ πρὸς
ἀπεστάλην ἢ καὶ ἐμὲ ἢ τοῦτο ἐδήλωσε λέγων· ὁ πέμψας
δὲ ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἀγνοίαν ἐνταῦθα τὴν
διὰ τῶν ἔργων λέγει· καθὼς ὁ Παῦλος φησὶ· θεὸν
ὁμολογοῦσιν εἰδέναι· τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται·
οὐ γὰρ ἀγνοίας ἦν τὸ ἁμάρτημα· ἀλλὰ κακίας
καὶ πονηρᾶς γνώμης· τὸ δὲ παρ' αὐτοῦ εἰμι ἀπεσταλ-
μένος αὐτοῦ λέγει· τοῦτο δέ ἐστιν· οὐ παρέμπτω
μαθεῖν ἀλλότριος τούτου· θέλων δὲ δεῖξαι
αὐτοῖς ὁ εὐαγγελιστὴς· ὁ ὁρατὸς καὶ ἀπειλούμενος
ἐκείνους λέγοντας· ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι καὶ
ταῦτ' ἐζήτει· διὰ τί δὲ οὐκ ἴσχυσαν κατασχεῖν αὐτὸν
ἀοράτως· ἀλλ' ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ·
ἀνθρωπινώτερον διαλεγόμενος· διὰ τοῦτο φησὶ καὶ
λέγειν αὐτὸν συνεχῶς· τούτου ἕνεκεν τοιαῦτα
παρασπείρει· πόθεν ποιῶν σημεῖον λέγουσιν
οἱ δὲ αὐτὸν πιστεύσαντες ἐκ τοῦ ὄχλου· ὅτι ὁ χς
ὅταν ἔλθῃ μὴ πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν
οὗτος ἐποίησεν· καίτοι γε τρία διηγήσατο μόνα
ὁ εὐαγγελιστής· τὸ τοῦ οἴνου· καὶ τὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ
βασιλικοῦ· καὶ τὸ τοῦ παραλυτικοῦ· ἀλλ' ἕτερα
περισσῶν ὡς προέφημεν παρέδραμον οἱ εὐαγγελισταί
πολλῶν ὄντων· καὶ μεγάλων· καὶ οἱ μὲν
ἄρχοντες ἐζήτουν αὐτὸν ἀνελεῖν· τὸ δὲ πλῆθος
μᾶλλον ἐπίστευεν εἰς αὐτόν· πλὴν οὐδὲ αὕτη
ὑγιὴς ἦν ἡ πίστις, ἀλλ' ὡς πλήθους χυδαίου·
τὸ γὰρ λέγειν ὅταν ἔλθῃ, οὐ σφόδρα πεπεισμένων
ἦν τοῦτον εἶναι τὸν χν· ἢ τοῦτο οὖν ἐστιν ἢ ἐκεῖνο
ὅτι κατὰ συνδρομὴν εἴρηται παρὰ τοῦ ὄχλου·
ὡς γὰρ τῶν ἀρχόντων ἀεὶ καὶ κακῶς ἐλεγχόντων
δεῖξαι οὐκ εἶναι αὐτὸν τὸν χν· οὗτοί φασιν· μὴ οὗτος

κρίσιν ἐστὶ κρεῖττον. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ὅλον ἄνθρωπον δεί-
κνυσι μερικὴν τυγχάνουσαν τὴν περιτομὴν
πρὸς τὴν τοῦ παραλυτικοῦ τελείαν γενομένην.
τὸ δὲ μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν καὶ τὰ ἑξῆς. τοῦτο δηλοῖ·
μὴ ἐπειδή φησιν τὸν μωϋσῆν μείζονα μου ἡγοῦ-
μενοι νομίζετε. ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος φέρετε τὴν ψῆφον·
ἀλλὰ ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως. τοῦτο
γάρ ἐστι δικαίως κρῖναι. τίνος ἕνεκεν πρόσκει-
ται τῶν ἱεροσολυμιτῶν. οἱ μὲν ὅτι ἔλεγον τινὲς
δὲ τῶν ἱεροσολυμιτῶν. οἱ μὲν ὅτι ἔλεγον τινὲς
εὐαγγελιστής, ὅτι οἱ μάλιστα τῶν μεγάλων ἀπο-
λελαυκότες σημείων. οὗτοι πάντων ἦσαν ἐλεεινό-
τεροι· οἱ τῆς θεότητος αὐτοῦ σημεῖον ἐναργέστατον
μέγιστον· τουτέστιν ὅτι τοὺς ἀπειλοῦντας αὐτὸν
καὶ ζητοῦντας ἀνελεῖν καὶ ἐγχειροῦντας αὐτὸν
τας [illegible] ἡσυχάζοντας. οὗτοι τὸ πᾶν τῇ
κρίσει τῶν ἀρχόντων ἐπέτρεπον λέγοντες. μή-
ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι αὐτὸς
ἐστιν ὁ χριστός. καὶ [illegible] δεῖ ἐγνωκέναι.
αὐτοὶ δὲ τὴν ἐναντίαν ψῆφον ἐκφέρουσι. ταῦτα δὲ λέγον-
τες. ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστὶν καὶ τὰ
ἑξῆς. τί τῆς ἀνοίας κρίσεως ταύτης ἴσον γένοιτ' ἄν.
ὅτι γὰρ [illegible] ἐκ τῆς γραφῆς [illegible] ἔρχεσθαι τὸν
χριστόν. μὴ ὅλως λέγουσιν· ὅτι ὁ χριστὸς ὅταν ἔρχηται οὐδεὶς
γινώσκει πόθεν ἐστίν. καὶ [illegible] τὸ οἴδαμεν
[illegible] ἐστὶν [illegible] ἔλεγον. ἀλλ' ἢ ὅτι
[illegible] καὶ ὅτι τοῦτο
[illegible] λέγοντες. διὰ τοῦτο αὐτὸς ἀπ' [illegible] αὐτοῖς
[illegible] καὶ ἐμὲ οἴδατε [illegible] πόθεν
[illegible] καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα καὶ
τὰ ἑξῆς. τουτέστιν οὐκ ἐμὲ [illegible] ἀλλ' ὅτι [illegible]

διδάσκειν τοὺς ἕλληνας· τί δέ ἐστιν διασποράν·
οὕτω τὰ ἔθνη ἐκάλουν οἱ ἰουδαῖοι ὡς πανταχοῦ
διεσπαρμένα· διατί δὲ ἐπεσημήνατο ὁ εὐαγγελιστὴς
ὅτι ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ· διὰ τὸ τὴν
πρώτην καὶ τὴν τελευταίαν μεγάλην εἶναι·
τὰς γὰρ μεταξὺ μᾶλλον εἰς τρυφὴν ἀνήλισκον· ἐν τῇ
ἐσχάτῃ δὲ ὁ χριστὸς διαλέγεται· ὅτι ἐν αὐτῇ πάντες ἦ-
σαν συγκεκροτημένοι· ἐν μὲν γὰρ τῇ πρώτῃ οὐ πα-
ρεγένετο· ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ οὐδὲ ἐν τῇ τρίτῃ·
ὥσπερ μὴ ἠσχολημένων ἀπελθεῖν τὰ λεγόμενα· μετὰ
λοιπὸν πάντων αὐτῶν τρυφᾶν· ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ὅτε ἀνε-
χώρουν οἴκαδε· ἐφόδια αὐτοῖς δίδωσιν τῆς σωτη-
ρίας· κράζει δέ· τοῦτο μὲν τὴν παρρησίαν ἐμφαί-
νων· τοῦτο δὲ διὰ τὸν πολὺν ὄχλον· τὸ δὲ ἐάν τις
διψᾷ· ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω τοῦτο σημαίνει·
ὅτι οὐδένα ἀναγκάζω καὶ βίᾳ ἐφέλκομαι· ἀλλ' ἐάν τις
ἔχει προθυμίαν πολλήν· ἐάν τις ἐκκαίεται τῷ πό-
θῳ, τοῦτον ἐγὼ καλῶ· ὁ πιστεύων δέ, εἶπεν, ὁ πιστεύων εἰς
ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας
αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος· τοῦτο δηλοῖ· κοι-
λίαν μὲν ἐνταῦθα τὴν καρδίαν φησίν, καθάπερ
καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται· καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ
τῆς κοιλίας μου· ποῦ δὲ εἶπεν ἡ γραφὴ ποταμοὶ
ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν· οὐδαμοῦ· πῶς οὖν
ἐστὶν ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή· ἐν-
ταῦθα ὑποστικτέον· ἵνα ᾖ τὸ ποταμοὶ ἐκ τῆς κοι-
λίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν· τῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως· ἐπεὶ
δὴ γὰρ ἡ γραφὴ μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ ὅτι υἱὸς θεοῦ ἐστιν
καὶ δημιουργὸς πάσης κτίσεως· καὶ συνάναρχος
τῷ πατρί· καὶ ὅτι μέλλει ἄνθρωπος γίνεσθαι· καὶ τὴν
οἰκουμένην ἐκ τῆς πλάνης λυτροῦσθαι· διὰ τοῦτο τῆς

ἐτόλμησαν ἐκεῖνοι· τίνος ἕνεκεν οὐχ οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτὸν ἐπίασαν· ἀλλὰ τοῖς ὑπηρέταις ἀπέστειλαν τοῦτο ποιῆσαι; ἐπειδὴ οὐκ ἐτόλμων ἐκεῖνοι· τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι δι' αὐτοῦ τοῖς διακονουμένοις ἐκδότους ἀπέστελλον· αὐτὸς δὲ ὁ μακρόθυμος. καὶ δυνάμενος ἐκκάμψαι καὶ φοβῆσαι, μᾶλλον ταπεινοφροσύνην ἐνδεικνύμενος ῥήματα φθέγγεται λέγων· ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι. ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστι· τί σπουδάζετε με ἀνελεῖν καὶ διῶξαι· μικρὸν ἀναμείνατε χρόνον καὶ οὐδὲ θέλοντας ὑμᾶς κατέχειν ἀπέρχομαι. Καὶ οὐκ εἶπεν ἁπλῶς ἐνταῦθα εἰμί· ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν εἰμι· τουτέστι· κἂν διώκητε· κἂν ἐλαύνητε· οὐ παύσομαι τὰ πρὸς ὑμᾶς οἰκονομῶν καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν λέγων. τὸ δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με· διὰ τοῦτο φησίν· ἵνα μή τις θάνατον κοινὸν νομίσῃ τὸ παρ' αὐτοῦ λεχθέν· ἔτι μικρὸν χρόνον· καὶ ὅτι οὐδὲν ἐνεργήσει μετὰ τὴν τελευτήν· τὸ δὲ ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε· δηλοῖ ὅτι ἐν χρείᾳ αὐτοῦ καταστήσονται. ἐζήτησαν δὲ αὐτὸν πάντως τῆς πόλεως ἁλισκομένης· μεμνημένοι τῶν μετὰ τὸ πάθος αὐτοῦ· φησὶ δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐλθόντες μετὰ τὸ πάθος αὐτοῦ· τὸ δὲ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ οὐ δύνασθε ὑμεῖς ἐλθεῖν· σημαίνει ὅτι οὐκ ἔμελλεν ἐν τῷ ἀπομένειν τῷ θανάτῳ· ἐκεῖ γὰρ πάντες ἡμεῖς ἀπερχόμεθα· ἔλεγον δὲ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι καὶ τὰ ἑξῆς· ὑποχαλάσαντες τῆς ὀργῆς· καὶ τοῖς λεχθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ πιστεύσαντες οὐ· κἂν γὰρ φησὶν ἐπίστευσαν ἐζήτησαν πρὸς ἑαυτοὺς τίς ἐστιν ὁ λόγος. δείκνυσι δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ μὴ ζητεῖν αὐτοῖς λυμαίνεσθαι· ἀλλὰ

πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τῶν λόγων ἔλεγον· οὗ-
τός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός
ἐστιν ὁ χριστός. ἄλλοι ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς γαλιλαίας
ὁ χριστὸς ἔρχεται; οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρ-
ματος δαυίδ, καὶ ἀπὸ βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅπου
ἦν δαυὶδ ὁ χριστὸς ἔρχεται; σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγέ-
νετο δι' αὐτόν· τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι
αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
ἐπεὶ γὰρ τὴν [illegible] εὐφροσύνης τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. σχό
ἐπίστευσαν οὗτοι· οἱ δὲ τὴν ἀπιστίαν ἐνδυσάμενοι,
μαντες καὶ σφόδρα ἀπαίδευτα φθεγγόμενοι ἔλεγον·
μὴ γὰρ ἐκ τῆς γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται; καὶ τὰ ἑξῆς.
ἔλεγον γὰρ τοῦτο ὅπου ἠγνόουν· ὅτι ἀπὸ βηθλεὲμ
διὰ τὴν ἀνατροφὴν τὴν ἐν ναζαρέτ. ἄρα καὶ
τὸ γὰρ ὅμως ἠγνόουν ὅτι ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς
ἦν δαυὶδ ὁ θεὸς καὶ σχίσμα δ' ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν.
διεσχίσθησαν δέ. καὶ οὐ κατενύγησαν. καθὼς
φησὶν ὁ προφήτης. τοιοῦτον γὰρ ἦν ἡ πονηρία.
οὐδενὶ βούλεται τὴν ψυχὴν μᾶλλον πρὸς ἔμελ-
λε τι μόνον· ὥσπερ τῶν ἐπιβουλευομένων ἀμελεῖν.
διὸ καὶ τινὲς φησὶν ἐξ αὐτῶν ἤθελον πιάσαι αὐτόν
καὶ τὰ ἑξῆς. βουλόμενοι αὐτὸν ἀνελεῖν· ὃ δὴ
σιεμμενων ἐγεγόνει τοῦτο τὸ κήρυγμα. ἀλλ' αὐτὸς
ἐπείχοντο. καὶ τῆς ὁρμῆς ἀπεσβέννυντο τῆς θείας
αὐτοὺς κατεχούσης δυνάμεως. ἦλθον οὖν κη´
οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ φαρισαίους.
καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;
ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε οὕτως ἐλά-
λησεν ἄνθρωπος. ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. χρὴ δὲ θαυμάσαι
τοὺς μὲν ὑπηρέτας τὴν σύνεσιν· τοὺς δὲ ἀρχι-
ερέας καὶ φαρισαίους τὴν ἄνοιαν· οἱ μὲν γὰρ

γραφὴ ἐμφαινομένου ὅτι οὗτος ὡς αὐτὴ λέγει
πιστεύων εἰς ἐμέ. ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ
ῥεύσουσιν. τὸ δαψιλὲς καὶ ἄφθονον τῆς χάριτος
αἰνιττόμενος. οὐ μὴν δὲ λέγει διὰ τὸ ἐνεργὲς ἡμᾶς
τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ τοῦ πνεύματος τῶν χαρισμάτων
ἐκχεομένη διαρκοῦσα ἐλθεῖν καὶ ὑδρευθῆναι· πάσης
πηγῆς μᾶλλον ἂν ἀναβλύζει καὶ οὐ διαλιμπάνει.
οὐδὲ ἵσταται. οὐδὲ κενοῦται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ οὐχ
ἕνα ποταμὸν ἐκάλεσεν. ἀλλὰ ποταμοὺς ἀφθό-
νους. τὸ ἂν ἐπιλείπειν τῆς χορηγίας δηλοῦν. καὶ
τὸ ἀνεκλιπὲς τῆς ἐνεργείας τοῦ πνεύματος ἁγίου
τῶν τε. ὡς σημαίνει τὸ ζῶν ὀνομαζόμενον. ἐπειδὴ τοῦτο
φησὶν περὶ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἐξῆς· τί δήποτε
οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον δεδομένον· καίτοι
τοὺς προφήτας πνεύματι ἁγίου δεδοκημένους
τοὺς ὁμολογεῖται. πῶς γὰρ ἂν προεφήτευσαν.
καὶ τὰ μυρία ἐργασάμενοι θαύματα ἄνευ τῆς αὐτοῦ
χάριτος. ὅτι δὲ ἦν αὕτη ἡ χάρις συναπελείπετο
τούτοις ὥσπερ. οὔπω γὰρ πνεῦμα ἅγιον δεδομένον. οὐ
καὶ γὰρ προφήτης παρ᾽ αὐτοῖς ἦν. οὐδὲ ἐν
αὐτοῖς ἦν τοῦ ἁγίου ἡ χάρις. ἐπεὶ οὖν ἀμέτα-
πειστον δαψιλῶς ἡ χάρις. τῆς δὲ τοιαύτης δια-
μονῆς ἡ ἀρχὴ μετὰ τὸν σταυρὸν ἐγένετο, διὰ τοῦτο
ἐστὶ γὰρ ὅτι οὐδέπω ἐδοξάσθη. δόξαν δὲ τὸν
σταυρὸν καλεῖ. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι οἱ ἀπόστολοι
πρὸ τοῦ πάθους. οὐ πνεῦμα ἅγιον τὰς ἰάσεις ἐποίουν.
ἀλλ᾽ αὐτὴ παρὰ τοῦ Χριστοῦ ἐξουσία. ὅτε γὰρ αὐτοῖς
ἐνέτειλεν ἐκβάλλειν οἱ κουφίζοντες ἐπιτρέπειν τὸ τε
λέγειν. λάβετε πνεῦμα ἅγιον. καὶ πάλιν τῇ πεντη-
κοστῇ. καὶ τότε ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. πολλοὶ

εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον
ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον· καὶ γνῷ
τί ποιεῖ; · Ἐπεσημήνατο δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς
τὸ τοῦ Νικοδήμου ὄνομα, δεῖξαι θέλων· ὅτι οὐχ ὡς αὐτοὶ
ἐψεύσαντο, οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν·
ἀλλ' ὅτι καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν· ὧν εἷς ἦν ἄρχων ὁ
Νικόδημος· παρρησίαν μὲν γὰρ οὐδέπω τὴν προ-
σήκουσαν ἐπεδείκνυτο· πλὴν ἀντεποιεῖτο τοῦ Χριστοῦ·
Πῶς δὲ ὁ Νικόδημος· μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει
τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ἑξῆς· δείκνυσιν αὐτοῖς μὴ ἀναγι-
νώσκοντας τὸν νόμον· μηδὲ ποιοῦντας τὰ τοῦ νόμου·
εἰ γὰρ ἐκεῖνος μὲν μηδένα κελεύει ἀποκτέννυναι
ἄνθρωπον· μὴ πρότερον ἀκούσαντας· οὗτοι δὲ πρὶν ἀκοῦ-
σαι ἐπὶ τοῦτο ὥρμησαν· παρανομοῦσιν εἰς τὸν νόμον·
τὸ δὲ γνῷ τί ποιεῖ, τοῦτό ἐστιν· ὅτι οὐδὲ ἀκροάσεως
κε δεῖ ψιλῆς ἀλλὰ καὶ δικαίας κρίσεως · Ἀπεκρίθη-
σαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ;
ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας
οὐκ ἐγήγερται· καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ· Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ὄρθρου
δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς·
ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν
γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην· καὶ
στήσαντες αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ, εἶπον αὐτῷ πειράζοντες·
διδάσκαλε· ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοι-
χευομένην· ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωσῆς ἐνετεί-
λατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις
περὶ αὐτῆς· τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν· ἵνα
ἔχωσιν κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας
τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν μὴ προσποιούμε-
νος·

καὶ ὑπηρετοῦντες ἦσαν σοφώτεροι· καὶ θαύματα
ὁρῶντες· καὶ γραφὰς ἀναγινώσκοντες, οὐδὲν ἀπώ
ναντο· ἀλλ' οἱ καὶ μᾶλλον ἐβλάβησαν· ἔλεγον γάρ·
διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; οἱ δὲ καὶ χωρὶς σημείων
ἀπὸ διδασκαλίας μόνης ἐπείσθησαν· οὐ γὰρ εἶπον οὐ
δέποτε ἐθαυματούργησεν οὕτως ἄνθρωπος· ἀλλὰ τί; οὐ
δέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος· διὸ μετὰ τῆς συνέσεως
αὐτῶν καὶ τὴν παρρησίαν χρὴ θαυμάσαι· ὅτι
πρὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτούς, ταῦτα ἔλεγον· καὶ
φθονοῦντας κατ' αὐτοῦ· ὅταν γὰρ ὀρθὴ διάνοια ᾖ·
οὐδὲ μακρῶν λόγων δεῖ πρὸς τὸ πεισθῆναι τῇ ἀλη
θείᾳ· τούτους οὖν πάντες οἱ τοῖς ἄρχουσι παρεδρεύομε
νοι, μιμείσθωσαν· καὶ ἐφ' ὅσον ἂν δίκαια προστάττου
σιν, ὑπακουέτωσαν· κατὰ τὴν καὶ ἐπὶ
σαοὺλ ὅτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ θεοῦ παρανομήσας ἀναιρε
θῆναι προσέταξεν, γέγονεν· καὶ γὰρ οἱ παρεστῶτες
κει αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι οὐκ ἐβουλήθησαν· ἀπεκρίθη
σαν οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;
μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ
σχο τῶν φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων
τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσιν· διατί αὐτοῖς οὐ μέμφον
ται ἐχρῆν τοι· ἀλλὰ κολακευτικῶς λέγοντες·
μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; δεδοικότες· μὴ τέλεον
ἀποσχισθῶσιν· συλλογίζονται δὲ αὐτοὺς ἀπό τε
κειμηρίου σφόδρα ἀνοήτου· μὴ γάρ φησιν ἐκ τῶν ἀρ
χόντων ἐπίστευσέν τις εἰς αὐτόν; ἢ ἐκ τῶν φαρισαί
ων; τοῦτο δὲ αὐτοῖς μὴ πιστεύσασιν ἐστὶν ἔγκλη
μα· οὗτοι χ̅ς̅· τὸν ὄχλον δὲ τὸν εἰς αὐτὸν πιστεύσαν
κει τα ἐπάρατον εἶναί φασιν· ἦσαν μᾶλλον αὐτοὶ κατάρας
ἄξιοι· λέγει γὰρ ἀμειβόμενος λέγει
νικόδημος πρὸς αὐτοὺς ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἰν̅ νυκτός.

οὐχ ἑνὸς τῶν προφητῶν ἐστίν. οὐδὲ Γαλιλαίας
μόνον. οὐδὲ Παλαιστίνης. οὐδὲ Ἰουδαίας. ἀλλὰ
παντὸς τοῦ κόσμου [illegible] τῆς. διὰ τοῦτο φησὶν
ἐγὼ φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. [illegible] δὲ ὁ ἀκολουθῶν
ἐμοί. καὶ τὰ ἑξῆς. περὶ νοητοῦ φωτὸς καὶ σκό-
τους λέγει. τουτέστιν οὐ μενεῖ ἐν τῇ πλάνῃ ὁ τοιοῦ-
τος. ἀμαθὴς δέ. καὶ τὸν Νικόδημον ἐπαινεῖ καὶ τοὺς
ὑπηρέτας. ὡς παρρησιασαμένους. καὶ διὰ τοῦτο
ἐν τῷ φωτὶ ὄντας. αἰνίττεται δὲ καὶ τοὺς φαρι-
σαίους ὡς κρυφίους δόλους ἔχοντας
κεφ καὶ ἐν τῷ σκότει καὶ τῇ πλάνῃ ὄντας. εἶπον
οὖν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι· σὺ περὶ σαυτοῦ μαρτυρεῖς·
ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ἀπεκρίθη ἰς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ.
ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου. ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον.
καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι
σχο) ἢ ποῦ ὑπάγω. ἐπειδὴ εἶπον αὐτῷ σὺ περὶ σεαυ-
τοῦ μαρτυρεῖς. καὶ τὰ ἑξῆς. τὴν ἄγνοιαν ἑαυτῶν
δηλοῦσιν. ὅτι αὐτὸς μὲν ἄνω καὶ κάτω ταῖς γρα-
φαῖς. παρέπεμπεν αὐτούς· αὐτοὶ δὲ ὡς περὶ
ἑαυτοῦ μαρτυροῦντος. οὕτως διέκειντο. διὸ καὶ
αὐτὸς λοιπὸν αὐθεντικῶς φησὶ πρὸς αὐτούς·
κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ. ἡ μαρτυρία μου
ἀληθής ἐστι. διὰ τοῦτο δὲ φθέγγεται νῦν ἅπαντα
τραχύτερον. καὶ μετὰ πλείονος παρρησίας ἀπό τε
τῶν σημείων καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀκο-
λουθούντων τὴν μαρτυρίαν λαβών. τὸ πόθεν ἐξ-
[illegible] τὸ δὲ οἶδα πόθεν ἦλθον. καὶ ποῦ
ὑπάγω, τοῦτο σημαίνει· οἶδα παρὰ τίνος ἀπο-

ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν. ἀνακύψας
εἶπεν αὐτοῖς· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος ἐπ' αὐ-
τὴν βαλέτω τὸν λίθον. καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγρα-
φεν εἰς τὴν γῆν. οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συ-
νειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς.
ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχά-
των· καὶ κατελείφθη ὁ Ἰς μόνος καὶ ἡ γυνὴ ἐν
μέσῳ οὖσα. ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰς καὶ μηδένα θεασά-
μενος πλὴν τῆς γυναικός, εἶπεν αὐτῇ· γύναι
ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείς σε κα-
τέκρινεν; ἡ δὲ εἶπεν· οὐδεὶς κε. εἶπεν δὲ αὐτῇ
ὁ Ἰς· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ ἀπὸ
σχο τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε. ἀπορηθέντες δὲ
ἐκεῖνοι, ἀγροικότερον καὶ θυμικώτερον κέχρην-
ται τῇ ἀποκρίσει λέγοντες· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γα-
λιλαίας εἶ; ποία γὰρ ἀκολουθία ἦν ἐκ τούτου
πρὸς ὅπερ εἶπεν ἐκεῖνος; ἔδει γὰρ ἦν δεῖξαι
αὐτοῖς ὅτι οὐκ ἀκρίτως ἐστὶν ψῆφον αὐτοῦ κατα-
σοντες. εἶτα δὲ καὶ ὑβριστικῶς· ὡς οὐκ εἰδότι περὶ
τῶν γραφῶν οὐδέν, λέγουσιν πρὸς αὐτὸν ἐρεύνη-
σον καὶ ἴδε· ὡς ἂν εἴποι τις [illegible] μάθε ὅτι
ἐκ τῆς Γαλιλαίας προφήτης οὐκ ἐγήγερται.
τί γὰρ; εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὅτι προφήτης ἐστίν; εἶπεν
λα κεε ὅτι ἀκρίτως ἀναιρεθῆναι οὐ δεῖ. πάλιν οὖν
αὐτοῖς ὁ Ἰς ἐλάλησεν λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ
κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ
ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. τίνος
σχο ἕνεκεν ὁ Χς εἶπεν αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου;
διὰ τὸ ἄρτι καὶ κάτω περὶ τῆς Γαλιλαίας λαλ-
αὐτοῖς. καὶ προφήτην ἀποκαλεῖν. ἀπαλλάττω-
[illegible] ταύτης τῆς ὑποψίας. καὶ δηλῶν ὅτι

τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται· ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία
ἀληθής ἐστιν. ἡ μὲν οὖν λέξις τὸ ὁμοούσιον αὐτοῦ τε
καὶ τοῦ πατρός· οὐκ ἐν τούτῳ δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' οὗ ἐπή-
γαγεν, τὸ ὁμοούσιον ἐμφαίνει σαφῶς· φησὶν γάρ·
ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ· καὶ μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ· οὐκ ἂν γὰρ ἐλάτ-
τονος οὐσίας ὤν, πρὸς τὸν ἑαυτοῦ ἐπῆγε τοῦ πατρός·
κε ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν· οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ
ιχ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. ἐρωτησάντων
δὲ αὐτόν· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου, ἐπειδὴ δῆλον ὅτι ἔλεγον
τοῦτο καὶ πειράζοντες αὐτόν, οὐδὲ ἀποκρίσεως αὐτοὺς
προσηκούσης ἀξιοῖ· ἀλλά φησιν· οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε
τὸν πατέρα μου· καὶ τὰ ἑξῆς· δεικνὺς ἐντεῦθεν ὅτι οὐ-
δὲν ὠφελοῦνται, τὸν μὲν λέγοντες εἰδέναι πατέρα· αὐτὸν
οὐκ εἰδότες· καὶ ἐπειδὴ ἀφιέντες αὐτὸν ἀεὶ τὸν πατέρα
ἐζήτουν μαθεῖν· διὰ τοῦτο λέγει· οὐ δύνασθε εἰδέναι
τὸν πατέρα χωρὶς ἐμοῦ· καὶ γὰρ ἐμὲ ᾔδειτε, φησίν,
καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν· ὥστε οἱ τὸν υἱὸν βλασφη-
μοῦντες, οὐ κατ' αὐτοῦ βλασφημοῦσι μόνον· ἀλλὰ
καὶ τοῦ γεγεννηκότος. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλη-
σεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα
αὐτοῦ. εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ
ζητήσετέ με· καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθα-
νεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
τὸ δὲ οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ, τοῦτό ἐστιν, ὅτι
οὐδέπω καιρὸς ἦν ἐπιτήδειος, καθ' ὃν ἠθέλησε
σταυρωθῆναι· ὥστε καὶ τότε, οὐ τῆς αὐτῶν δυνά-
μεως ἔργον γέγονεν, ἀλλὰ τῆς οἰκονομίας τῆς
ἑαυτοῦ. αὐτοὶ μὲν γάρ, καὶ πάλαι ἐβούλοντο

ται μαι· καὶ πρὸς τίνα ἀπέρχομαι· ὅπερ αὐτοῦ οὐκ ἂν ἔφη ὁ πορνι-
ψεύδους· ἐκεῖ ἐπὶ τὸν τέκνον(?)· καὶ ἐκεῖ ἐστιν ἀπὸ τοῦ πρὸς
τὸν ἀληθινὸν θεόν· ὑμεῖς δὲ φησὶν οὐκ οἴδατε πόθεν
ἔρχομαι· ἢ ποῦ ὑπάγω· ἐθελοκακοῦντες γάρ· καὶ
πρὸς τούτοις οὕτω μὴ εἰδέναι· τὸ δὲ ὑμεῖς κατὰ
τὴν σάρκα κρίνετε· τοῦτο δηλοῖ· τὸ ἀδίκως κρί-
νειν· καθάπερ καὶ τὸ κατὰ σάρκα ζῆν, τὸ φαύ-
λως ζῆν ἐστιν· ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνε- κε
τε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα· καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ,
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμί· σχό
ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ· καὶ ἐν τῷ νόμῳ
δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρ-
τυρία ἀληθής ἐστιν· ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμαυτοῦ· καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με
σχό πατήρ· κατὰ ἄλλα χωρία(?) φησὶν ὅτι ὁ πατὴρ οὐ κρί-
νει οὐδένα· ἀλλὰ πᾶσαν τὴν κρίσιν δέδωκε
τῷ υἱῷ· νῦν ἐνταῦθα φησίν· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα·
ὅτι τοῦτο οὐ περὶ τοῦ μέλλοντος καιροῦ· ἀλλὰ
περὶ τοῦ παρόντος λέγει· ὅτε γὰρ μέλλομεν, ἐκεῖνος
ἐστὶν τῆς κρίσεως· τὸ δὲ ἐὰν ἐγὼ κρίνω, ἡ κρίσις
ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· τοῦτο σημαίνει· ὅτι [illegible]
ἀληθινὴ καὶ ἐγὼ ἂν κρίνω· ὑμεῖς ἂν τοὺς καταδε-
δικασμένους [illegible]· ἠνίξατο δέ· καὶ περὶ τῆς
μελλούσης κρίσεως εἰπὼν δὲ ὅτι μόνος οὐκ εἰμί
ἀλλ' ἐγώ· καὶ ὁ πέμψας με πατήρ· τοῦτο δηλοῖ(?)·
ὅτι οὐκ ἐγὼ μόνος καταδικάσω ὑμᾶς· ἀλλὰ καὶ
ὁ πατήρ· οὐκ ἄλλον γὰρ ἄλλος ἐκρίνεν ἢ ὁ πατὴρ κρίνων·
[illegible] ἐγὼ οὐδὲ ἐγώ [illegible] ὁ πατήρ· διὸ οὐδὲν δὲ
ἑτέρως ἑρμηνεύει τοῦτο· ὅτι καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ

ὑμῶν · ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπο-

μ κγ ι θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν · ἔλεγον οὖν αὐτῷ

σὺ τίς εἶ ·

σχο ἐπειδὴ ἦλθεν ἵνα ἄρῃ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· ἀδύνατον δὲ αὐτὴν ἀπολύσασθαι οὐκ ἔνι· εἰ μὴ διὰ τοῦ λουτροῦ τοῦ βαπτίσματος· ἀνάγκη τοὺς μὴ πιστεύοντας · ἔχοντας τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποθανεῖν· ὀφείλοντας δοῦναι ἐκεῖ εὐθύνας τῶν ἡμαρτημένων· τοῦτο οὖν ἐστιν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἀποθανεῖν· ἐρωτῶσι δέ · σὺ τίς εἶ· ἀπὸ πολλῆς ἀνοίας· διότι μετὰ χρόνον τοσοῦτον· καὶ σημεῖα καὶ διδασκαλίαν, τοῦτο ἐποίουν ·

μ κδ ι καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς̄· τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν· πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν· κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον· οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν ·

σχο ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· τοῦ ὅλως ἀκούειν τοὺς λόγους τοὺς παρ' ἐμοῦ ἀνάξιοί ἐστε· μήτι γε καὶ μαθεῖν ὅστις ἐγώ εἰμι· ὑμεῖς γὰρ πάντα πειράζοντες φθέγγεσθε · ἵνα δὲ μὴ νομίσητε ὅτι τὸ ταῦτα ἀκούειν παρ' ἐμοῦ· δι' ἀσθένειαν οὐκ ἐλέγξαι ἔρχομαι· ἢ ὅτι οὐκ οἶδα ὑμῶν τὰς διανοίας καὶ τὰς χλευασίας, ἰδοὺ λέγω ὑμῖν ὅτι δύναμαι ὑμᾶς ἐλέγξαι· οὐκ ἐλέγξαι δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ κολάσαι· τοῦτο γάρ ἐστιν λαλεῖν καὶ κρίνειν· τὸ δὲ ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον, δηλοῖ σαφῶς ἐξερχόμενον λοιπὸν ἑαυτὸν εἰς τὰ ἔθνη· καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔδειξεν αὐτῶν ὁ εὐαγγελιστὴς τὴν ἄνοιαν· ἐν τῷ εἰπεῖν οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν τὸν θν̄· διότι οὐ διέλειπεν αὐτοῖς περὶ αὐτοῦ διαλεγόμενος· καὶ οὐκ ἐγίνωσκον δέ ·

μ κε ι εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν ὁ ἰς̄·

ἀποκτεῖναι αὐτόν· οὐκ ἴσχυον δὲ αὐτοῦ μὴ βουλο-
μένου· οὔτοι ἡμῖν οὐδὲ ὅτε ἴσχυσαν· ἀλλ' ἑκὼν αὐτὸς συ-
νεχώρησεν· διατί δὲ [illegible] ἐγὼ ὑπάγω· καὶ
ζητήσετέ με· καὶ ταράσσων αὐτῶν τὰς ψυχὰς καὶ
φοβῶν αὐτούς· καὶ γὰρ ἀνελεῖν αὐτὸν βουλόμενοι
ἵνα ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ, ζητήσουσιν ποῦ ὑπάγει·
οὕτως μεγάλα περὶ τοῦ πράγματος ἐφαντάζοντο·
κει ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν·
ὅτι λέγει ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν·
καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ· ἐγὼ ἐκ
τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ·
ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἶπον οὖν ὑμῖν
ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν·
σχολ ἐκείνων δὲ λεγόντων μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν καὶ
τοῦ ζῆν· αὐτὸς ἀναιρῶν αὐτῶν τὴν ὑποψίαν
φησίν· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ· ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω
εἰμί· ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· οὐδὲν θαυμαστὸν ὑμᾶς
τοιαῦτα ἐννοεῖν ἀνθρώπους σαρκικοὺς ὄντας· καὶ οὐ-
δὲν πνευματικὸν λογιζομένους· οὐ γὰρ ἐγὼ τὸ τοιοῦτον
ὀλέθριον καὶ χαλεπὸν καὶ πολλῶν κολάσεων
ἄξιον ἁμάρτημα, τὸ ἑαυτὸν ἀποκτεῖναι [illegible]
ζομαι· ἀποθανεῖν γὰρ [illegible] ὁ θεὸς καὶ τὸ ἐπαγόμενον
τῆς αὐτῆς ἔχεται ἐννοίας· φησὶν γὰρ ὑμεῖς ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ· τουτέστιν τὰς κοσμικὰς ἐν-
νοίας καὶ σαρκικὰς κέκτησθε· ἐγὼ δὲ ἐκ τοῦ κόσ-
μου τούτου οὐκ εἰμί· καὶ γὰρ πόρρω τῆς ὑμῶν
πονηρίας εἰμί φησιν· καὶ ὥσπερ τοῖς μαθηταῖς
εἴρηκεν μὴ εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου, φιλοσοφίαν αὐτοῖς
μαρτυρῶν· οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ φησιν· ὅτι οὐκ
εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου· οὐχ ὡς μὴ ἀνειληφὼς σάρ-
κα τοῦτό φησιν· ἀλλ' ὡς διὰ τὸ πάσης κακίας ἐκτὸς

μὲν οὖν οὐχ ὡς ἐχρῆν δέ· ἀλλ' ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν·
ἡσθέντες καὶ ἀναπαυσάμενοι ἐπὶ τῇ τῶν λόγων ταπει-
νότητι· Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰ(ησοῦ)ς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας
αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ·
ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ· καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἡ ἀλή-
θεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς· ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· σπέρμα
ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε·
πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε· ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰ(ησοῦ)ς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν
τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας· ὁ δὲ δοῦλος
οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν
αἰῶνα· Ὅτι δὲ οὐ δεόντως παρεδέξαντο τὴν δι-
δασκαλίαν ὡς δέον κἀντεῦθεν δῆλον· ἔλεγεν γάρ φησιν
ὁ Ἰ(ησοῦ)ς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν
ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ· καὶ τὰ ἑξῆς·
ταῦτα δὲ διελέγξαι βουλόμενος ἐμφαίνει τὴν ἀσθενῆ
πίστιν αὐτῶν· διασείων τὴν ψυχὴν πλήττει
καὶ στερροῖς λόγοις· τί οὖν οἱ ἀλαζόνες· σπέρμα
ἀβραάμ φησίν ἐσμεν· καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκα-
μεν πώποτε· καὶ τὰ ἑξῆς ὁ δὲ λέγουσιν· τοιοῦτόν
ἐστιν· δουλεύειν ἐκαλέσας τοῖς ἀπογόνοις τοῦ ἀβρα-
ὰμ τοῖς εὐγενεῖς· τοιαῦτα γὰρ τῶν Ἰουδαίων τὰ
καυχήματα· οὐδαμοῦ τῶν οἰκείων κατορθωμάτων
μέμνηνται· ἀλλὰ τοῦ σπέρματος· διατοῦτο καὶ ὁ
[illegible] πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν· μὴ δόξητε λέγειν
ὅτι πατέρα ἔχομεν τὸν ἀβραάμ· οὐκ ἐκάλεσεν δὲ αὐτοὺς
ὁ Χ(ριστὸ)ς· ὅτι πολλάκις δουλεύσαντας· καὶ γὰρ καὶ αἰ-
γυπτίοις καὶ βαβυλωνίοις· καὶ ἑτέροις πολλοῖς
ἐδούλευσαν· ἐπειδὴ οὐ τοῦτο ἐσπούδαζεν δεῖξαι
δούλους ἀνθρώπων γεγενημένους· ἀλλὰ τὴν τῆς ἁμαρτί-
ας ἥτις ἐστὶν καὶ χαλεπωτάτη δουλεία· διὸ καὶ

ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνου· τότε γνώσεσθε ὅτι
ἐγώ εἰμι· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν· ἀλλὰ καθὼς
ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου ταῦτα λαλῶ· καὶ ὁ πέμψας με
μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατὴρ ὅτι
ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτοῦ ποιῶ πάντοτε· ταῦτα αὐτοῦ
(χρ) λαλοῦντος· πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ὅπερ
δὲ φησὶν ὅτι ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνου· τότε
γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι· τοῦτο σημαίνει· ὅτι ὅτε ὑ
μεῖς προσδοκᾶτε ἀπαλλαγῆς τυχεῖν μου· καὶ ἀναι
ρήσειν· τότε μάλιστα εἴσεσθε· ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ χς ὁ τοῦ θυ
ὁ πάντα φέρων· καὶ ἄγων· γνώσεσθε δὲ· ἀπὸ τῶν
σημείων· καὶ τῆς ἀναστάσεως· καὶ τῆς ἀλώσεως (χρ)
τῆς ὑμετέρας· τὸ δὲ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ οὐδέν·
καὶ τὰ ἑξῆς· τὸ ἀπαράλλακτον τῆς οὐσίας δηλοῖ·
καὶ ὅτι οὐδὲν ἐκτὸς τῶν πατρικῶν ῥημάτων
φθέγγεται· καὶ ἵνα μὴ νομίσωσιν τὸ ἀπαγόμενον· οἷον
τὸ ὁ πέμψας με ἐλαττώσεως εἶναι· προστίθησιν
λέγων· μετ' ἐμοῦ ἐστιν· τοῦτο μὲν γὰρ τῆς θεότη
τός ἐστιν· ἐκεῖνο δὲ τῆς οἰκονομίας· ἐπειδὴ δὲ
διὰ τῶν ταπεινῶν αὐτοῦ λόγων πολλοὶ ἔμελλο
πιστεύειν· πάλιν ἐπὶ τὸ ταπεινότερον τὸν λόγον
κατάγων· λέγει· οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ· ὅτι
ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε· δεικνὺς ἐν τού
τῳ ὅτι καὶ τὸ λῦσαι τὸ σάββατον ἀρεστὸν αὐτῷ ἐστιν·
ὅπερ δὲ ἔφην ὅτι διὰ τῶν ταπεινῶν αὐτοῦ λόγων
πολλοὶ ἔμελλον πιστεύειν· τοῦτο δηλῶσαι θέλων ὁ
εὐαγγελιστὴς ἐπήγαγεν λέγων· ταῦτα αὐτοῦ λα
λήσαντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· μονονουχὶ
κράζων ὅτι μὴ θορυβοῦ ὦ ἀκροατὰ ἐὰν ταπεινὸν
ἀκούσῃς· διὰ γὰρ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀκουόντων·
οὕτως ταῦτα εἴρηται· ἵνα πιστεύσωσιν· ἐπίστευσαν

ἔργα τοῦ ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· νῦν δὲ ζητεῖτέ με
ἀποκτεῖναι ἄνθρωπον· ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα.
ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο ἀβραὰμ οὐκ ἐποί-
ησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν· οἶδα γὰρ
φησὶν ὅτι σπέρμα ἀβραάμ ἐστε· ἀλλ' οὐ τοῦτό ἐστιν
τὸ ζητούμενον· ἀλλ' ἡ διὰ τῶν ἔργων πρὸς αὐτὸν
οἰκειότης. ἀφεὶς τοίνυν τὰ πάντα αὐτοὺς ἐλέγξαι
τὸν φόνον. τοῦτο ὃ μετὰ χεῖρας ποιεῖν ἐβούλοντο. ἦσ-
μα τὸν ἀνηλέγοντων· ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι· ὅτι
ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν· ἦ γὰρ καὶ ἐθαύμαζον
αὐτόν. ἀλλ' εὐθέως πάλιν μετετίθεντο· τί δέ
ἐστιν ὅ φησιν· ὅτι ἃ ἑώρακα παρὰ τοῦ
πατρός μου· ταῦτα λαλῶ καὶ τὰ ἑξῆς· ὥσπερ φησὶν
ἐγὼ καὶ ἀπὸ τῶν ῥημάτων· καὶ ἀπὸ τῆς ἀληθεί-
ας ἐμφαίνω τὸν πατέρα, οὕτως καὶ ὑμεῖς τὸν διάβο-
λον ἀπὸ τῶν πραγμάτων· ἐπειδὴ δὲ ἤκουον ἐκεῖ-
νοι ὅτι ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀβραάμ ἐστιν, ἀποκρούεται
αὐτοὺς λέγων· ἦτε τέκνα τοῦ ἀβραὰμ κτλ. καὶ τὰ
ἑξῆς· συνεχῶς δὲ ἀπάγει αὐτοὺς τῆς πρὸς τὸν ἀβρα-
ὰμ συγγενείας. ὥστε μηδὲ ἐν ἐκείνοις τὰς ἐλπίδας
τῆς σωτηρίας ἔχειν· μηδὲ ἐν τῇ κατὰ φύσιν
συγγενείᾳ. ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ προαίρεσιν· μετὰ
ταῦτα δὲ πάλιν τῆς φονικῆς αὐτῶν προαιρέσεως
λέγων· ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι· καὶ τὰ ἑξῆς· ὁ
πόσον συνεχῶς ὀνειδιζόμενοι ἐν τῷ πράγματι ἐλέγ-
χθῶσιν ὀργίζονται· ποίαν δὲ ἀλήθειαν λελάληκε;
ὅτι ἴσος ἐστὶν τῷ πατρί· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἐζήτουν
αὐτὸν ἀποκτεῖναι· τὸ δὲ εἰπεῖν ὅτι τοῦτο ἀ-
βραὰμ οὐκ ἐποίησεν καὶ τὰ ἑξῆς δείκνυσιν αὐτοῖς
ὅτι οὐ μόνον τοῦ ἀβραὰμ οὐκ εἰσίν· ἀλλὰ καὶ διαβό-
λου τοῦ διαβόλου· ἤκουον οἱ ἐν αὐτοῖς· [illegible]

ἐπειδὴ γὰρ ἔλεγον· πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός
ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκί-
ᾳ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὰ ἑξῆς. διὰ τούτων
τὰ διὰ τοῦ νόμου καταλύει... ἠρέμα. καὶ
κεφ. προτέροις χρόνοις. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευ-
θερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. οἶδα ὅτι σπέρμα
Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι
ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἐγὼ ὃ ἑώρακα
παρὰ τοῦ πατρός μου λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωρά-
χο) κατε παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ποιεῖτε. ἵνα γὰρ μὴ
ἐκεῖ ἀνατρέχωσιν καὶ λέγωσιν· θυσίας ἔχομεν
ἃς προσάγομεν ἐν Μωσεῖ, καθαίρειν ἡμᾶς ἀπαλλάξαι
δύνανται. διὰ τοῦτο ταῦτα ἐπήγαγεν. ἐπεὶ ποι
ἀνακολουθίαν ἔχειν τὰ εἰρημένα. δείκνυσιν
δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸ ὁμότιμον αὐτοῦ τὸ πρὸς τὸν
πατέρα καὶ τὸ διάφορον δούλου καὶ ἐλευθέρου. ἡ γὰρ
παραβολὴ τοῦτο βούλεται. διατί δὲ περὶ ἁμαρ-
τημάτων διαλεγόμενος, οἰκίας ἐμνημόνευ-
σεν; δεικνὺς ὅτι ὥσπερ ἐπ' οἰκίας ὁ δεσπότης,
οὕτως πάντων αὐτὸς ἐξουσίαν ἔχει. τὸ γὰρ μένει,
τοῦτό ἐστιν, ὡς πατρῷα καὶ τὸ οὐ μένει, ἀντὶ τοῦ οὐκ
ἔχει ἐξουσίαν χαρίζεσθαι, ἅτε μὴ ὢν οἰκοδεσπό-
της. διὸ φησὶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ταῦ-
τα δὲ τὸ ὁμοούσιον δηλοῖ. ἐπειδὴ γὰρ ἔλεγον· ἐὰν
οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔ-
σεσθε. ἁμαρτίας ἐλεύθεροι καὶ τοῦτο ἐμφαίνει. διὰ τὸ ἐλευ-
θέρους εἶναι· ὅτι αὕτη ἡ ἐλευθερία. οὐκ αὕτη
ἡ ἐλευθερία ταύτην... ἀλλὰ μέχρι προσηγορίας μόνης·
ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐλευθερίαν. καὶ ἄμοιροι δεδωκασιν τὴν ἐλευ-
κεφ. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰς. εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ

ἐστίν· διατί δὲ οὐ γινώσκουσι λόγον τὸν ἐμφαίνει λέγων· ὅτι
ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ· καὶ τὰς ἐπιθυμίας
τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν· καὶ οὐκ εἶπεν ἁπλῶς
τὰ ἔργα· ἀλλὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ ποιεῖτε· δη-
λῶν ὅτι σφοδρῶς καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνος τοῖς φόνοις
χαίρουσιν· διὸ καὶ ἐπάγει· ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν
ἀπ' ἀρχῆς· οὐκ ἀφῆκεν δὲ ἀμάρτυρον τὸν λόγον· ἀλλὰ
τεκμηρίοις κατασκευάζει τὸν ἔλεγχον· τὸ γὰρ χαίρειν
τοῖς φόνοις φησίν, τῆς ἐκείνου κακίας ἐστίν· καὶ ἐν τῇ
ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν· ὅτι ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ·
διότι ἐκεῖνος ἔτεκεν τὸ ψεῦδος πρῶτος· τοῦτο δὲ
ἐποίησεν διὰ τὸ συνεχῶς αὐτοὺς κατηγορεῖν καὶ λέγειν·
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ
τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστίν· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ·
ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι·
τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας· εἰ ἀλή-
θειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι· ὁ ὢν ἐκ
τοῦ θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς
οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι χρ
φησίν, οὐχ ὥσπερ χρῶνται τῷ ψεύδει ὡς ἰδίῳ· ἀλλ' ὡς
ἀλλοτρίῳ· οὗτος δὲ ὡς ἰδίῳ· διό φησιν· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ·
τουτέστιν τοῦ ψεύδους· αὐτὸς γὰρ πρῶτος ἔτεκεν τὸ
ψεῦδος ὅτε ἔλεγεν· ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε, ἔσεσθε ὡς
θεοί· ὁ σωτὴρ δὲ φησίν· ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω
οὐ πιστεύετέ μοι· τοῦτό ἐστιν· οὐδὲν ἔχοντες ἐγκαλεῖν
μοι· ἀναιρεῖν με θέλετε· ἐπειδὴ γὰρ ἐχθροί ἐστε τῆς
ἀληθείας· διὰ τοῦτό με διώκετε· ἐπεὶ εἰ μὴ διὰ τοῦ-
το, εἴπατε τὸ ἔγκλημα· διὸ καὶ ἐπήγαγεν· τίς ἐξ ὑμῶν
ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας· εἰ γὰρ μηδὲ αἰτιᾶσθαι
ἔχετέ τι τῶν λεγομένων· μηδὲ ἁμαρτήματι ἐνέ-
μοι θεωρεῖτε· διατί οὐ πιστεύετέ μοι· τοῦτο γὰρ δη-

πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θν̄·
εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς̄· εἰ ὁ θς̄ πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε
ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ
γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστει-
λεν· διατί εἰπόντος αὐτοῦ ὅτι ἡμεῖς ἐκ πορ-
νείας οὐ γεγεννήμεθα· οὐκ ἐλέγχει αὐτούς· καὶ γὰρ
ἦσαν ἐκ πορνείας πολλοὶ αὐτῶν γεγεννημένοι·
διὰ τὸ ἀπροσηκούσας ἐπιμιξίας ποιήσασθαι·
διατί οὖν οὐκ ἐλέγχει αὐτούς· διὰ τὴν ἄφατον
αὐτοῦ φιλανθρωπίαν· καὶ ὅπως μὴ ἀναιδέστεροι γέ-
νωνται· ἐπειδὴ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν ὡς καυχήματος ἐξήρ-
χοντο λέγοντες· ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θν̄· τοῦτο
δὲ ἔλεγον σεμνυνόμενοι· ὡς παρὰ τὸν θν̄ ἐκδικοῦν-
τες· δείκνυσιν αὐτοὺς μᾶλλον ἐναντιουμένους
τῷ θῷ· ὅτι τὸν υἱὸν ἐδίωκον· λέγων πρὸς αὐτούς·
εἰ ὁ θς̄ πατὴρ ὑμῶν ἦν· ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ
ἐκ τοῦ θῦ ἐξῆλθον· καὶ ἥκω· τὸ δὲ ἐξῆλθον τὴν
πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ ἄφιξιν δηλοῖ· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐ-
μαυτοῦ ἐλήλυθα ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε φησί·
τοῦτο δὲ εἶπεν· τοῖς πονηροῖς αὐτῶν διαλογισμοῖς
ἐκκόψαι ἀπολογούμενος· ὅτι ὑπεβάλλοντο ἐξ ἐναντίας
λέγειν αὐτὸν καὶ ἕτερα ὡς παρὰ τοῦ θῦ ἥκειν· διὰ τοῦ-
το καὶ ἐπάγει λέγων· διατί τὴν λαλιὰν
τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε· ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν
τὸν λόγον τὸν ἐμόν· ὑμεῖς ἐκ τοῦ πρς̄ τοῦ διαβόλου
ἐστέ· καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πρς̄ ὑμῶν θέλετε
ποιεῖν· ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς·
καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν· ὅτι ἀλήθεια οὐκ ἔσ-
τιν ἐν αὐτῷ· τίνος ἕνεκεν; διὰ τὸ χαμαίζηλον
τῆς διανοίας ὑμῶν φησίν· καὶ τὸ πολὺ μὴ δύνασθαι
ταῦτα μαθεῖν· ἐνταῦθα δὲ τὸ μὴ δύνασθαι· τὸ μὴ βούλεσθαι

ἐκείνου [illegible] μᾶλλον· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων·
τὰ δὲ· ἐάν τις ἐμοῦ τὸν λόγον τηρήσῃ καὶ τὰ ἑξῆς·
οὐ τὴν πίστιν μόνον ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν εἰς
αὐτόν· ἀλλὰ καὶ τὸν βίον τὸν καθαρόν· ἅμα δὲ
καὶ αἰνίττεται· ὅτι οὐδὲν δύναται αὐτὸν ποιῆ-
σαι· ἐκεῖνος γὰρ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶν οὐκ ἀποθανεῖται,
πολλῷ μᾶλλον αὐτός· εἶπον οὖν αὐτῷ
Οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις·
Ἀβραὰμ ἀπέθανεν· καὶ οἱ προφῆται καὶ σὺ
λέγεις· ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ· οὐ μὴ γεύ-
σεται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα· μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ
πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. ὅστις ἀπέθανεν καὶ οἱ
προφῆται ἀπέθανον; τίνα σεαυτὸν ποιεῖς· ἀπε-
κρίθη Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν. ἡ δόξα μου
οὐδέν ἐστιν· ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς
λέγετε ὅτι θεὸς ἡμῶν ἐστιν· καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν·
ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν·
ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν
καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ· ὃ δὲ λέγει τοιοῦτον·
τοῦτό ἐστιν· οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούσαντες ἀπέ-
θανον· καὶ οἱ τὸν σὸν ἀκούοντες οὐκ ἀποθανοῦνται;
μὴ γὰρ σὺ φησὶν μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβρα-
άμ; τὸ δὲ τίνα σεαυτὸν ποιεῖς. [illegible]
καὶ τοῦτο εἶπον· ὥσπερ εἰ ἔλεγον· σὺ χαρίζῃ σεαυτῷ·
διὸ καὶ ὁ χριστὸς πρὸς τοῦτο φησίν· ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐ-
μαυτόν. ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· τοῦτο δὲ πρὸς
τὴν ἐκείνων εἶπεν ὑπόνοιαν· ὥσπερ καὶ ἡ μαρ-
τυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· δηλοῖ δέ· ὅτι οὐ μό-
νον παρ' αὐτοῦ οὐ [illegible]· ἀλλ' οὐδὲ παρ' ἐκεί-
νων λεγόμενον· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ἡμῶν ἐστιν· καὶ οὐκ οἴδατε

μαίνεσθε· εἰ δὲ τὴν ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί οὐ
πιστεύετέ μοι. ὁ γὰρ ὢν φησὶν ἐκ τοῦ θεοῦ, τὰ ῥήματα
τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε
φησὶν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. ἀπεκρίθησαν
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν
ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
Ὀφείλοντες δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι κατανυγῆναι,
θαυμάσαι τε τὴν παρρησίαν, καὶ τὴν τῶν
ῥημάτων ἀκολουθίαν, ἀμφοτέρων καὶ ὑβρίζου-
σι· Σαμαρείτην αὐτὸν ἀποκαλοῦντες· καὶ
δαιμόνιον ἔχοντα. οὐδαμοῦ δὲ τοῦ εὐαγγελιστοῦ
ἔμπροσθεν εἰρηκότος ὅτι Σαμαρείτην αὐτὸν
ἐκάλεσαν, πῶς αὐτοί φασιν οὐ καλῶς ἐλέγομεν;
δῆλον οὖν ὅτι πολλάκις εἶπον αὐτῷ τοῦτο. ὁ δὲ
πρᾶος καὶ ἀνεξίκακος· ἐνταῦθα μὲν διελέγξαι
αὐτοὺς ἐχρῆν καὶ τὸν πολὺν αὐτῶν καταπαῦ-
σαι τῦφον καὶ παιδεῦσαι μὴ μεγαλοφρονεῖν ἐπὶ
τῷ Ἀβραάμ, σφοδρὸς ἦν· ἐνταῦθα δὲ ὑβριζόμε-
νον ἐπιεικεῖν ἔδει. πολλῇ πραότητι κέχρη-
ται, παιδεύων ἡμᾶς· τὰ μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐκδικεῖν·
τὰ δὲ εἰς ἡμᾶς, παρορᾶν. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου·
καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δό-
ξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν· ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ·
θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. ταῦτα
εἶπεν φησὶν ὁ κύριος ὅτι οὐ προσῆκεν ὑμῖν τὸν
θεὸν καὶ πατέρα ἀνδροφόνοις οὖσι ...
τιμὴν ... προσέχειν ... ταῦτα ἀκούσασι καὶ διὰ
μὲν ἀτιμάζετέ με. ἐμφαίνων δὲ ὅτι ἐκεῖνοι ...
θῶσιν ὀφείλουσι τὸν λεχθέντα ... διὸ ταῦτα

ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες·
τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς
γεννηθῇ. διατί θεραπεύει; ὅτι εὐθέως τὸν (χρ)
τυφλὸν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐξελθών· ἵνα σιωπῇ καὶ ἀπουσίᾳ
καὶ τῇ τοῦ σημείου ἐργασίᾳ τὸ σκληρὸν αὐτῶν
καὶ ἀπηχθὲς καταμαλάξῃ καὶ ἀμαθὲς καὶ τὸν θυμὸν
ἠρεμοῦντας πείσασθαι βουλόμενος. ὅτι γὰρ
ἐπίτηδες ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἐξῆλθε, δῆλον ἐκεῖ-
θεν· οὗτος γὰρ αὐτὸς σπουδαίως ἐνέβλεψε, καὶ
καὶ τοὺς μαθητὰς ἐπὶ τοῦτο ἐπὶ τὴν ἐρώτησιν
ἐλθεῖν· ζητοῦν γὰρ αὐτόν φησιν· τίς ἥμαρτεν οὗτος
ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; καίτοι γε ἐσφαλ-
μένη ἡ ἐρώτησις· πῶς γὰρ ἂν ἥμαρτεν οὗτος
πρὶν γεννηθῆναι; πῶς δὲ τῶν γονέων ἁμαρτόν-
των αὐτὸς ἐκολάσθη; πόθεν οὖν ἦλθον ἐπὶ τὴν
ἐρώτησιν ταύτην· ἀπὸ τοῦ παραλυτικοῦ· ἐπει-
δὴ γὰρ θεραπεύσας αὐτὸν ἔλεγεν· ἴδε ὑγιὴς
γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε. τοῦτο ἐννοήσαντες
οὗτοι ὅτι ἐκεῖνος δι' ἁμαρτίας παρελύθη, λέ-
γουσιν· ἐκεῖνος δι' ἁμαρτήματα παρε-
λύθη· περὶ τούτου τί ἂν φαίης; αὐτὸς ἥμαρτεν;
ἀλλ' οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· ἐκ γενετῆς γάρ ἐστι τυ-
φλός. ἀλλ' οἱ γονεῖς αὐτοῦ; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο· παῖς γὰρ
ὑπὲρ πατρὸς οὐ δίδωσι δίκην. οὐ τοσοῦτον οὖν
ἐρωτῶντες τοῦτο ἔλεγον, ὅσον δὴ ἀπορούντων. διὸ αὐτός
κεῖ φησίν· ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ
γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν
αὐτῷ. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με
ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται
ἐργάζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.
(χρ) οὐχ ἁμαρτήματα γονέων δὲ αὐτοῖς ἀναλαμβάνων τοῦτό φησι·

αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ·
ὅπερ μεγίστη ἀπόδειξις ἦν τοῦ παρ᾽ ἐκείνου ἀπε-
στάλθαι, τὸ τηρεῖν αὐτοῦ τὰς ἐντολάς· Ἀβραὰμ
ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν
τὴν ἐμήν· καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη· εἶπον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις
καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; ἡμέραν ἐνταῦθα λέγει
τὴν τοῦ σ(ταυ)ροῦ· ἣν ἐν τῇ προσφορᾷ τῇ τοῦ Ἰσαὰκ
προδιετύπωσεν· ἐπειδὴ δὲ ὡς εὐφρανθέντα
διὰ τὸν σ(ταυ)ρὸν τὸν Ἀβραὰμ, δεῖξαι θέλοντες ὅτι οὐ
καλῶς ἐπὶ τὸ πάθος ἔρχεται· ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς
τοὺς πεντήκοντα ἐτῶν ἐνόμιζον εἶναι λοιπὸν
τὸν Χ(ριστὸ)ν, ὄντα περίπου τριάκοντα τριῶν, εἶπον·
πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἑώ-
τέλ ρακας; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰ(ησοῦ)ς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγώ εἰμι· ἦραν οὖν
λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτόν· Ἰ(ησοῦ)ς δὲ ἐκρύβη
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου
(ἀρχ) αὐτῶν καὶ παρῆγεν οὕτως· διὰ τί δὲ μὴ εἶ-
πεν ἤμην· ἀλλ᾽ εἰμί, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι·
ἐπὶ δὲ Μωσέως ὥσπερ ὁ π(ατ)ὴρ αὐτοῦ ταύτῃ κέχρηται τῇ
λέξει· ἐγώ εἰμι, οὕτω καὶ αὐτός· καὶ γὰρ τοῦ δι-
ηνεκῶς εἶναι τυγχάνει σημαντικόν· παντὸς ἀ-
πηλλαγμένη χρόνου· διὸ καὶ βλάσφημον αὐτοῖς
ἔδοξεν εἶναι τὸ ῥῆμα· ἦραν γάρ φησι λίθους
ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτόν· οὕτως ἕτοιμοι πρὸς φό- τέλ
νους ἦσαν· καὶ διὰ ἑαυτοὺς ταῦτα ἔπραττον· ὁ δὲ
ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ· ἀνθρωπίνως
τέλ πάλιν ποιεῖ· κἀν ἡμῖν διδασκαλίαν παραθέ-
μενος· καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα πληρώσας· ἀπαραθέ-
ρατος ὁ Ἰ(ησοῦ)ς· ἐξελθὼν πάντα πληρώσας· καὶ τὸν
ἐκ γενετῆς τυφλὸν εὐεργετήσας· καὶ

(ἀρχ)

οὐδεὶς γὰρ τότε ἁμαρτίας ἐργάτης δύναται· ὥσπερ
οὐδὲ ἐν σκότει τις ἀνύει τὸ ἔργον· τί δήποτε δὲ ὁ
Παῦλος νύκτα μὲν τὸν παρόντα αἰῶνα καλεῖ· ἡ-
μέραν δὲ ἐκεῖνον· καὶ γάρ φησιν· ἡ νὺξ προέκο-
ψεν· ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· οὐκ ἐναντιούμενος τῷ Χριστῷ.
νύκτα γὰρ τὸν παρόντα αἰῶνα καλεῖ· ἡ δὲ ἰδία τὸ παρα-
καλεῖν αὐτὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἡ δὲ ἰδία τοὺς ἐν σκότει
ζῶντας τοὺς ἐν κακίᾳ διατρίβοντας. Καὶ ἀπεικά-
ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαί· καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ
τοῦ πτύσματος· καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ
τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ τυφλοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε
νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ· ὃ ἑρμηνεύ-
εται ἀπεσταλμένος· ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο
καὶ ἦλθε βλέπων. ταῦτα φησὶν ἐποίησεν ἵνα
ποιῶν ταῦτα ἵνα φανερωθῇ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ· ὅτι δεῖ με
ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με· οὐ γὰρ ἁπλῶς
[illegible] τοὺς [illegible] ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]
λαλεῖ [illegible] ὅτι τὸν λόγον διὰ τῶν ἔργων ἐπιστώσατο.
ἔπτυσεν δὲ χαμαί· καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος·
καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ τυ-
φλοῦ· δεικνύμενος διὰ τοῦ πηλοῦ· ὅτι αὐτός
ἐστιν ὁ καὶ τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ πηλοῦ πλάσας· τὸ μὲν γὰρ
εἰπεῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ τοῦτο ποιήσας, πρόσαντες
ἐδόκει εἶναι τοῖς ἀκούουσιν· διὰ δὲ τοῦ ἔργου δη-
λούμενον τοῦτο· οὐκέτι λοιπὸν προσίστατο· διὰ
τοῦτο οὐχ ἁπλῶς ἀλλ' ἐδείξατο καὶ τὸ [illegible]
[illegible] οὐκ ἔπλασεν δὲ μόνον· οὐδὲ
ἀνέῳξεν, ἀλλ' ὡς καὶ τὸ ὁρᾶν ἐχαρίσατο· [illegible]
[illegible] τοῦ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ [illegible]
[illegible]
Καὶ ἀπηρτισμένος ἦν· [illegible]

οὐ γὰρ ἁπλῶς εἶπεν· οὔτε οὗτος οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἥμαρτον· ἀλλ' ἐπήγαγεν ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ· ἥμαρτε μὲν γὰρ ἴσως καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ· καὶ οὗτος μετὰ ταῦτα· ἀλλ' οὐκ ἐντεῦθεν φησὶν ἡ πήρωσις· ταῦτα δὲ ἔλεγεν· οὐ τοῦτο ἐμφαίνων· ὅτι οὗτος μὲν οὐχ οὕτως· ἀλλ' οἱ δὲ [illegible] ἐν φ[illegible] τῶν αἰτιῶν· οἱ ὀνειδιζόμενοι τῶν γονέων ἁμαρτίας· οὐδὲ γάρ ἐστιν ἁμαρτόντας ἑτέρους κολάζεσθαι· καὶ γὰρ διὰ τοῦ Ἰεζεκιὴλ ταύτην ἀναιρεῖ τὴν παροιμίαν· καὶ ὁ Μωϋσῆς δέ φησιν· οὐκ ἀποθανεῖται πατὴρ ὑπὲρ τέκνου· ἢ δὲ [illegible] τὸ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν· ἐκεῖνο ἂν φαίημεν· ὅτι οὐ καθόλου κατὰ πάντων ἀποφαίνεται· ἀλλ' ἐπί τινων· τῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξελθόντων· ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ τῶν γονέων χείρονες ἐγένοντο· τὸ δὲ ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ, περὶ αὐτοῦ λέγει· οὐ περὶ τούτων· ἐπειδὴ γὰρ ἡ δόξα ἦν φανερά· ὅτι γὰρ περὶ ἑαυτοῦ τοῦτο φησὶν δῆλον ἐκ τοῦ ἐπαγαγεῖν· ἐμὲ γάρ φησιν δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με· τοῦτ' ἔστιν εἰ μὴ φανερῶσαι ἐμαυτὸν καὶ ποιῆσαι τὰ δυνάμενα δεῖξαι τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ ποιοῦντα· οὐ τοιαῦτα· ἀλλὰ αὐτά· ὃ σημεῖόν ἐστιν ἀπαραλλαξίας· καὶ ὅπερ ἐπὶ τῶν [illegible] οὐδὲ κατὰ μικρὸν δι[illegible] λέγεται· τὸ δὲ ἕως ἡμέρα ἐστίν· τοῦτο δηλοῖ· ἕως ὅμως οὗτος ἐν [illegible] τοῖς ἀνθρώποις [illegible] χρόνος· ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι· περὶ τοῦ μέλλοντος λέγει καιροῦ· νύκτα δὲ αὐτὸν καλεῖ· διὰ τὸ τῶν ἁμαρτημάτων ἀφανὲς γενόμενον·

οὐδεὶς γὰρ τότε ἁμαρτίας ἐργάσασθαι δύναται· οὐ [illegible]
οὐδὲ ἐργάσασθαι· ὅτι ἐκεῖ [illegible] τῶν ἔργων· τί δή ποτε δὲ ὁ
Παῦλος νύκτα μὲν τὸν παρόντα αἰῶνα ἐκάλεσεν· ἡ
μέραν δὲ ἐκεῖνον· καὶ γάρ φησιν· ἡ νὺξ προέκο
ψεν· ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· οὐκ ἐναντιούμενος τῷ χ(ριστ)ῷ·
νύκτα γὰρ τὸν παρόντα αἰῶνα καλεῖ· ἢ διὰ τὸ παρα
καλεῖν αὐτὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἢ διὰ τοὺς ἐσκοτι
σμένους τοὺς ἐν κακίᾳ διατρίβοντας· Καὶ ταῦτα
εἰπὼν ἔπτυσε χαμαί· καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ
τοῦ πτύσματος· καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ
τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ τυφλοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὕπαγε
νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ· ὃ ἑρμηνεύ
εται ἀπεσταλμένος· ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο
καὶ ἦλθε βλέπων· Ταῦτα φησὶν [illegible]
ποίησα ταῦτα ἵνα φανερωθῇ ἡ δόξα τοῦ θ(εο)ῦ· ὅτι [illegible]
ἐργάζεσθαι τοῦ ἔργου τοῦ περὶ αὐτόν· [illegible]
[illegible] τῶν εἰρημένων ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]
[illegible] ὅτι τὸν λόγον διὰ τῶν ἔργων ἐπιστώσατο·
εἰπὼν δὲ χαμαί· καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος·
καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ τυ
φλοῦ· [illegible] διὰ τοῦ πηλοῦ· ὅτι αὐτὸς
ἐστιν ὁ καὶ τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ πηλοῦ πλάσας· τὸ μὲν γὰρ
[illegible] ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ὁ τοῦτο ποιήσας. [illegible]
[illegible] τοῖς ἀκούουσιν· διὰ δὲ τοῦ ἔργου δῆ
λον γίνεται τοῦτο· [illegible]
τοῦτο [illegible] ἀλλ' ἔδειξεν [illegible]
τοῦ δημιουργήσαντος· [illegible] δὲ μόνον· οὐδὲ
[illegible] ἀλλ' αὐτὸ καὶ τὸ ὁρᾶν ἐχαρίσατο· [illegible]
[illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] μενος [illegible] ποτε· οὐκέ

οὐ γὰρ ἀτόπως ἠρώτων· οὔτε οὗτος οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ
ἥμαρτον· ἀλλ' ἐπειδὴ γέγονεν εἶναι τυφλὸς γεννηθῆναι· ἥ-
μαρτε μὲν γὰρ ἴσως καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ· καὶ οὗτος
μετὰ ταῦτα· ἀλλ' οὐκ ἐντεῦθεν φησὶν ἡ πήρωσις·
ταύτην δὲ [illegible]· οὐ τοῦτο ἐμφαίνων· ὅτι οὗτος μὲν
[illegible] οὕτως· ἀλλ' οἱ δέ τινες [illegible] φησὶ [illegible]
τῶν αἰτιῶν· οἱ ὀφείλοντες τῶν γονέων ἁμαρτίας.
οὐδὲ γάρ ἐστιν ἁμαρτόντας ἑτέρους· ἀλλ' ἑτέρους κολά-
ζεσθαι· καὶ γὰρ διὰ τοῦτο [illegible] ταύτην ἀφαιρεῖ
τὴν ἀπορίαν· καὶ ὁμοίως [illegible] δέ φησιν· οὐ κα-
ταφανεῖται [illegible] ἢ ἀδελφοί [illegible]· τοὺς
οἷα ἠρώτων τὸ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ
τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν· ἐκεῖνο
ἂν [illegible] κατὰ [illegible] ἀποφασ-
ἀλλ' ἐπί τινων εἴρηται τῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξελθόν- ιχ'
των· ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ τῶν γονέων χείρονες γεγόνασι χεί-
ρους· τὸ δὲ ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ·
περὶ αὐτοῦ λέγει· οὐ περὶ τούτων· ἐκείνου γὰρ ἡ
δόξα ἦν φανερωθῆναι· ὅτι γὰρ περὶ ἑαυτοῦ τοῦτο
φησί, δῆλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· ἐμὲ γάρ φησιν
δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με· τοῦ
τὰ δὲ ἵνα φανερωθῇ ἐν αὐτῷ· καὶ ποιεῖται
[illegible] λέξις τὰ αὐτὰ τὸν περὶ [illegible]
ται· οὕτοι αὐτοί· ἀλλ' αὐτοί· ὁ σημεῖον [illegible]
ἀπαραλλαξίας· καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τῶν οὐδὲ κατὰ
[illegible] λέγεται· τὸ δὲ [illegible]
[illegible] τοῦτο δηλοῖ [illegible] οὕτω [illegible]
[illegible] ἦν [illegible]· τὸ γὰρ ἐν
τῷ μέλλοντι [illegible] ἐργάζεται· περὶ
[illegible]· φυλάττει δὲ [illegible]
[illegible] τῶν ἁμαρτημάτων ἀφεῖναι [illegible].

μένου τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει
τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν· καὶ τοῦτο μὲν αὐτὸν εἴδο-
μεν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ ἕως σπανίας τρέχοντα·
Εἰ δὲ εἷς τοσοῦτον μέρος κατέλαβεν· ἐννόη-
σον πόσα καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι εἰργάσαν-
το. καὶ παρ' ἡμῶν δὲ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος λέγει περὶ
τοῦ εὐαγγελίου· ὅτι ἐστὶ καρποφορούμενον
καὶ αὐξανόμενον ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑ-
πὸ τὸν οὐρανόν. τί δὲ ἐστὶν εἰς μαρτύριον ἐν
πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ὅτι ἐκηρύχθη μὲν
πανταχοῦ, οὐκ ἐπιστεύθη δὲ πανταχοῦ. εἰς
ἔλεγχον οὖν ἐστι καὶ εἰς κατηγορίαν τῶν
μὴ πιστευσάντων. καὶ γὰρ οἱ πιστεύσαντες,
κατήγοροι εἰσὶ τῶν μὴ πιστευσάντων,
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτούς. διὰ τοῦτο δὲ μετὰ
τὸ κηρυχθῆναι εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην
τὸ εὐαγγέλιον, ἀπόλλυνται τὰ ἱεροσόλυμα.
ἵνα μηδὲ σκιὰν ἀπολογίας ἔχωσιν οἱ ἰουδαῖ-
οι ἀγνωμονοῦντες. οἱ γὰρ ἰδόντες τὴν αὐτοῦ
δύναμιν πανταχοῦ διαλάμψασαν, καὶ ἐν
ἀκαριαίῳ τὴν οἰκουμένην ἑλοῦσαν· τί-
νος ἂν ἔχοιεν συγγνώμην λοιπὸν ἐπὶ τῆς
αὐτῆς ἀγνωμοσύνης μένοντες. τὸ βδέλυ-
γμα δὲ, τὸν ἀνδριάντα τοῦ τότε ἑλόντος
τὴν πόλιν φησίν· ἐρημώσεως δὲ, ἐπεὶ ἠ-
ρήμωσαν τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν,
διὰ τοῦτο ἑστὼς ὅταν, ἴδητε ἐπήγαγεν.
ὅτι ἔτι ζώντων τινῶν αὐτῶν ταῦτα
ἔσται. τότε καὶ οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτω-
σαν εἰς τὰ ὄρη. τότε ποτέ; ὅταν τὸ βδέλυγμα
τῆς ἐρημώσεως στῇ, ἐν τόπῳ ἁγίῳ. οὐ μόνον δε

ικασθῆναι. δηλοῖ γὰρ ὁ πόλεμος ἔσται φη-
σίν· ὅτι ἔσονται πόλεμοι· ὅτι ἔσονται πολέμων. πο-
λέμους δὲ τοὺς ἱεροσολύμοις λέγει. οὐ γὰρ δὴ
τοὺς ἔξωθεν. καὶ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης
γινομένους. τί γὰρ αὐτοῖς ἔμελλε τούτων.
ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἦν ἃ μάλιστα ὑπάρχειν αὐτοὺς
θορυβῆσαι. διὰ τοῦτο προλέγει πάντα. μελ-
λόντων δὲ καὶ λοιμῶν καὶ σεισμῶν γενέσθαι
προλέγει. ὥστε αὐτοῦ πολεμοῦντος τοῖς ἰουδαί-
οις. δηλῶν καὶ διὰ τούτων. ὅτι καὶ τὸν πόλε-
μον αὐτὸς ἐπάγει ἀγανακτήσας. ὁρᾶτε μὴ
θροεῖσθε, ἵνα μὴ καταπέσητε τῶν κακῶν
ἀκούοντες. μηδ' ὅσα διαπτοεῖσθαι τὸ κή-
ρυγμα. ἔσται μὲν γάρ φησι κοινὸς θόρυβος καὶ
ταραχή, τοῖς δὲ ἐμοῖς οὐδεμία διαστα-
σις χρήσομαι. ἐπειδὴ δὲ ἐνόμιζον οἱ μα-
θηταί, ἅμα τὴν καταστροφὴν τῶν ἱερο-
σολύμων καὶ τὴν συντέλειαν ἔσεσθαι. δι-
ορθούμενος καὶ ταύτην αὐτῶν τὴν ὑπό-
νοιαν ἐπήγαγεν. ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. τὸ δὲ ἔ-
θνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν ἔσεσθαι.
περὶ τῶν προοιμίων λέγων, τῶν ἰουδαϊκῶν
κακῶν, καὶ τὸ παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς
θλίψεις, καὶ τὰ ἑξῆς πάντα. ἕως καὶ τοῦ
ἥξει τὸ τέλος, περὶ τὴν συντέλειαν λέγει
τέ· τῶν ἱεροσολύμων. εἰ δέ τις ἀπορῶν ζητεῖ·
καὶ πόθεν δῆλον. ὅτι πρὸ τῆς ἁλώσε-
ως τῶν ἱεροσολύμων ἐκηρύχθη τὸ εὐαγγέ-
λιον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. ἄκουσον τί φη-
σιν ὁ παῦλος. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλ-
θεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. καὶ πάλιν τὸ εὐαγγέ-

χεσθε· ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν
ἐν χειμῶνι μηδὲ σαββάτῳ· διὰ τὴν δυσκολίαν τὴν
ἀπὸ τοῦ καιροῦ· ἐν σαββάτῳ δὲ, διὰ τὴν
αὐστηρίαν τὴν ἀπὸ τοῦ νόμου. ἐπειδὴ γὰρ
φυγῆς ἦν χρεία, καὶ φυγῆς ταχίστης· οὔτε δὲ
ἐν σαββάτῳ ποτὲ οἱ Ἰουδαῖοι φυγεῖν ἐτόλ-
μων διὰ τὸν νόμον· οὔτε ἐν χειμῶνι διὰ
τὸ δύσκολον. ὅθεν δῆλον, ὅτι πρὸς Ἰου-
δαίους ὁ λόγος αὐτῷ, καὶ περὶ τῶν μελλόν-
των αὐτοὺς καταλήψεσθαι κακῶν διαλέγεται· οὐ
γὰρ δὴ οἱ ἀπόστολοι ἔμελλον τὸ σάββα-
τον τηρεῖν, ἢ ἐκεῖ ἔσεσθαι ἡνίκα Οὐεσ-
πασιανὸς ἐπέκειτο τῇ πόλει. καὶ γὰρ ἐτελεύτη-
σαν πρὸ αὐτοῦ τοῦ χρόνου οἱ πλείους· εἰ δέ τι
λοιπὸν ἦν, ἐν ἄλλοις τῆς οἰ-
κουμένης μέρεσι διέτριβον τότε. τὸ δὲ
δεινότερον, θλῖψις οἵα οὐ γέγονεν, οὐδ' οὐ μὴ γέ-
νηται. μὴ δή τις νομιζέτω ὑπερβολι-
κῶς εἰρῆσθαι· ἀλλ' ἐντυχὼν τοῖς Ἰω-
σήπου συγγράμμασι μανθανέτω τῶν
εἰρημένων τὴν ἀλήθειαν. οὐδὲ γὰρ ἂν
ἔχοι τις εἰπεῖν, ὅτι πιστὸς ὢν ὁ
ἀνὴρ ἐχαρίσατο τοῖς ῥήμασιν αὐτοῦ ἐξόγκω-
σε τὴν τραγῳδίαν. καὶ γὰρ Ἰουδαῖος ἦν,
καὶ σφόδρα Ἰουδαῖος, καὶ ζηλωτὴς καὶ
ση: τῶν μετ' αὐτὴν Χριστοῦ παρουσίαν. τί οὖν οὗ-
τος φησίν; ὅτι πᾶσαν ἐνίκησαν τρα-
γῳδίαν ἐκεῖνα τὰ δράματα· καὶ πόλεμος
οὐδεὶς οὐδέποτε τοιοῦτος τὸ ἔθνος κα-
τέλαβεν. τοσοῦτος γὰρ ἦν ὁ λιμὸς, ὡς
αὐτὰς τὰς μητέρας ἀνελεῖν περιμάχητον

περὶ τοῦ ἀνδριάντος λέγει τοῦτο, ἀλλὰ καὶ
περὶ τῶν κρατούντων λέγων· ἐφηγήσασ-
θαι δὲ ὅπερ. ὅσου δὲ γὰρ ἂν λοιπὸν εἶναι δια-
φορᾶς ἔχοντος, ὥσπερ ἐν τοῖς προτέροις
ἐχόμενος λέγομεν· οὐ γὰρ ἐστί τις μηχανὴ ἄλ-
λως. ὥσπερ ἐν προσθήκῃ λέγομεν. ἀγαθὸν τὸ
γὰρ ἐφήλκετο καὶ γυμνοῦ τοῦ σώματι σω-
θῆναι αἰγιαλοῖς· διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἴσον τῶν
λογιάτων οὐκ ἀφικνεῖται γῆν ἐπὶ ὅρμον
θῆν. ὥσπερ ἂν τοῖς μαντείοις τὰ ἄρφυκτα
λοῦν καλῶν. καὶ τὴν ἀπέραντον συμφο-
ράν· καὶ ὅτι τὸν ἐμπεσόντα ἀμφίβολα πάν-
τως ἀπολέσθαι· διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἐπὶ τῶν
γρῶν προστίθησι λέγων. μὴ δὲ οὕτως εἶναι
πρέπει αὐτὸ ἄρα τοῖς μαντείοις αὐτοῦ· ἡ γὰρ οἱ
ἐμπολοῦντες ἐφ' ἐγγίσειν. πολλῷ μᾶλλον
τοῦ ἐξέσθαι, οὐ χρή, καταφρονεῖν
οὐ διὰ τὸ ἐπεγγράφειν ἐχούσαις. καὶ ἐπὶ τοῖς
θηράζουσαις· τὰ μὲν διὰ τὸν πρό-
τερον καὶ τὸ μὴ λυμαίνεσθαι ἐφ' εὐγενεῖ
μος· τοῦ φορτίου τὴν κοινὴν σωτηρίαν
μαις· τὰ δὲ διὰ τοῦ δεσμοῦ κατέχεσθαι
τοῦ τιμῶ συμπαθὴς τῶν ἀσ... δίων.
καὶ μὴ λυμαίνεσθαι συνδιαφέρειν τὰ θη-
μάζοντα· χρημάτων μὲν γὰρ κατα-
φρονῆσαι εὔκολον· καὶ προπονῆσαι ῥᾴδι-
ον καὶ μαντείων. τὰ δ' ἄλλα σωτηρίας
τοσαύτης διαφύγοι. πολλοὶ γὰρ ἀπ', ἡ
εὐγενὴς γέροντος ... πολλοὶ δὲ κινδυ-
νεύουσι, λυμαίνεσθαι τοῦ ἐχθροῦ τοῦ
∴ καταφρονῆσαι· διότι ... προσεν

ὀργὴ μὲν Ἰουδαίων. ἀλλ' ἵνα μὴ συναπόλωνται
τοῖς ἀπίστοις Ἰουδαίοις οἱ ἐξ αὐτῶν γενόμενοι
πιστοί, ταχέως κατέλυσε τὴν μάχην. καὶ
πέρας ἔδωκε τῷ πολέμῳ. διὰ τοῦτό φησι·
διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται. χρὴ
δὲ σκοπῆσαι, τὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος οἰκονομί-
αν. ὅτι τούτων οὐδὲν ἔγραψεν ὁ ἀπόστολος
Ἰωάννης. ἵνα μὴ δόξῃ ἐξ αὐτῶν τῶν γεγε-
νημένων τὴν ἱστορίαν γράφειν. καὶ γὰρ
μετὰ τὴν ἅλωσιν ἔζη χρόνον πολύν. ἀλλ' οἱ
πρὸ τῆς ἁλώσεως ἀποθανόντες. ἀπό-
στολοι καὶ εὐαγγελισταί. καὶ μηδὲν τούτων ἑω-
ρακότες αὐτοὶ γράφουσι τὰ περὶ τῆς
συντελείας τῶν Ἱεροσολύμων. ὅσα ἐσόμενα
ὁ σωτὴρ προλαμβάνων μετὰ πολλῆς παρρησίας τὴν ἰσχὺν.
πληρώσας τὰ περὶ τῶν Ἱεροσολύμων, ἐπὶ — περὶ τῆς τοῦ κόσμου συντελείας
τὴν ἑαυτοῦ λοιπὸν διαβαίνει τὴν δευτέραν
παρουσίαν, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς τὰ ση-
μεῖα. οὐκ ἐκείνοις μόνοις χρήσιμα λέγων. ἀλλὰ καὶ
ἡμῖν καὶ τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐσομένοις. τότε ἐάν
τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε, ἢ ὧδε ὁ
Χριστός, μὴ πιστεύσητε. περὶ τοῦ ἐνταῦθα
εἰρημένου, τὸ τότε χρὴ γινώσκειν καθὼς
πολλάκις ἔφαμεν, ὅτι οὐχὶ τὴν ἀκολουθίαν
δείκνυσι τοῦ καιροῦ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων
αὐτῷ τὸ τότε. ὅπου γὰρ ἀκολουθίαν ἐβούλετο
δεῖξαι, τὸ εὐθέως εἰσήγαγεν. ἐνταῦθα δὲ οὐχ
οὕτως, ἀλλὰ τὸ τότε· οὐ περὶ τῶν μετὰ ταῦτα
εὐθέως λέγων. ἀλλ' αὐτὸ περὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου,
μεθ' ἃ ταῦτα γίνεσθαι, ἅπερ ἔμελλεν εἰπεῖν·
οὕτω καὶ ὅταν λέγῃ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις

ὅμως τὴν τε ἐκείνου σφαγήν. καὶ ὑπὲρ τούτου
πολέμους γίνεσθαι. πολλοὶ δὲ καὶ μετ' ἐκεῖνον
γενομένους καὶ ἀρέσας ἐν ἀρχῇ γενέσθαι
τοῖς γὰρ ἀθρόως ἔζη. ἐν ἄλλῳ δὲ ὑπερβολὴν τοσ
γενομένην ἢ ὑπερβολὴν αὐτὴν τῶν κακῶν.
ὑπὲρ τὰ ἔμπροσθεν καὶ μετὰ ταῦτα. ἐκεῖ
δὴ οὐδὲ ἐξ ὀλίγου μὲν ἔστιν ἀμφοῖν. οὕτω γὰρ
τε. οὕτω μετὰ ταῦτα. τὸ λεγόμενον οὕτω πα
ράνομον καὶ φρικῶδες. τὸ μὲν ἦν ἐκεῖ τοσοῦτο
πάσης δὲ τῆς θανάτου παραδοῦναι.
τί ἐστιν, εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖ
ναι. εἰ ἐπὶ πλέον ἐφήκει ἐκεῖνος ὁ πόλε
μος τῶν Ῥωμαίων, ὁ κατὰ τὴν πόλιν, ἅ
παντες ἂν ἀπώλοντο Ἰουδαῖοι. πᾶσαν
γὰρ σάρκα ἐνταῦθα τὴν Ἰουδαϊκὴν λέ
γει. καὶ ὅτι τοὺς ἔξω καὶ τοὺς ἔνδον. δι' ἐκεῖ
νους ἐφθάρησαν ἄν. οὐ γὰρ δὴ μόνον τοῖς ἐν Ἰου
δαίᾳ ἐπολέμουν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πανταχοῦ
διεσπαρμένους ἀπεκήρυττον καὶ ἤ
λαυνον διὰ τὸ πρὸς ἐκείνους μῖσος. διὰ δὲ
τοὺς ἐκλεκτοὺς ἔφησε κολοβωθήσον
ται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. ἐκλεκτοὺς δὲ λέγει τοὺς
πιστούς, τοὺς ἐναπειλημμένους
αὐτοῖς. ἵνα γὰρ μὴ λέγωσιν οἱ Ἰουδαῖοι ὅτι
διὰ τὸ κήρυγμα καὶ τὸ προσκυνεῖσθαι
τὸν Χριστόν, ταῦτα γέγονεν τὰ κακά, δείκνυ
σιν ὅτι οὐ μόνον οἱ πιστοὶ τούτων αὐτοῖς
οὐκ ἐγένοντο αἴτιοι, ἀλλ' ὅτι εἰ μὴ ἐκεῖνοι ἦ
σαν, πρόρριζοι ἂν ἅπαντες ἀπώλοντο.
εἰ γὰρ συνεχώρησεν ὁ θεὸς ἐκταθῆναι
τὸν πόλεμον ἐπὶ πλέον, οὐδὲ λείψανον

καὶ ἀποπλανήσουσιν πολλούς. οἱ δὲ περὶ τῆς
δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας. οἱ καὶ ἐκήρυξαν
ὅμως, οἱ πρότεροι· δώσουσιν ψευδοπροφῆται σημεῖα
καὶ τέρατα· ὥστε πλανῆσαι εἰ δυνατὸν καὶ
τοὺς ἐκλεκτούς. διὰ κοινοῦ γοῦν τίθησι καὶ δια-
κονικοὺς μέμνηται τοῦ ἀντιχρίστου. λέγει δὲ καὶ ὁ
ἀπόστολος περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐστὶν ἡ παρουσία
αὐτοῦ κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ, ἐν πάσῃ
δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους·
ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. ἐὰν, οὖν εἴπω-
σιν ὑμῖν. ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶν, μὴ ἐξέλ-
θητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις μὴ πιστεύσητε·
οὐκ ἔστιν ἀποσεσυρμένος αὐτόν. μὴ
πιστεύσητε· ἀλλ' ἀμὴν λέγω ἐξέλθητε, μηδὲ
ἀπέλθητε· καὶ γὰρ πολλοὶ τότε ἡ ἀπο-
τη. διὰ τοῦτο καὶ σημεῖα γίνεται ἀπο-
στολος. καὶ τὴν μὲν τοῦ ἀντιχρίστου πα-
ρουσίαν ἐν τόποις λέγει· τὴν δὲ αὐτοῦ, ὥσ-
περ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ
φαίνεται ἕως δυσμῶν. ὃ λέγει τοιοῦτον ἐστὶν ἡ ἀστρα-
πὴ οὕτως ἔσται. ὥσπερ ἡ δόξα ἔσται τό
ἀπαγγελλομένης, μηδὲ τοῦ κηρύσσοντος·
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν μυχοῖς καὶ ἐν τοῖς ἡμέροις. ἐν
ταῖς ἐρήμοις ἀγροῖς ἐν ὀλίγαις ... ἐν
κατὰ τὴν οἰκουμένην λέγει κηρυττομένης.
οὕτως ἔσται ἡ παρουσία ἐκείνη. ὁ μὲν γὰρ
ταχοῦ φαινόμενος ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας
τῆς δόξης. λέγει δὲ καὶ ἕτερον σημεῖον. ὅ-
που ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοί· τοῦτ-
ἔστιν τὸ πλῆθος τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν μαρτύ-
ρων καὶ τῶν ἁγίων πάντων, μετὰ τοῦ χριστοῦ ἔρ-
χεσθαι

σχόλ(ιον)

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛ(ΟΥ)·
ΩϹΠΕΡ ϹΩΜΑ ΤΟΙϹ
ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΝΕΚΡΟΥ
ΤΑ ϹΑΡΚΟΒΟΡΑ ΤΩΝ
ΠΤΗΝΩΝ ΕΠ' ΑΥΤΟ ϹΥ-
ΤΡΕΧΕΙ· ΟΥΤΩϹ Ι
ΤΑΝ ΦΥϹ ... ΠΑ
ΡΑΓΕΝΗΤΑΙ ΤΟΤΕ
... ΠΑΝΤΕϹ ΟΙ ΑΓΓΕΛ(ΟΙ)
... ΟΙ ... ΚΑΙ
ΠΟΙΜΕΝΕϹ ... ΠΙϹΤΑ
... ΚΑΙ
... ΓΡΑΦΑΙϹ
... ΠΑΡΟΝ
ϹΥΝΔΡΑΜΟΥΝ-
ΤΑΙ·

παραγίνεται ἰωάννης ὁ βαπτιστής· οὐ τὸν
ἐχόμενον λέγει καιρόν. ἀλλὰ τὸν μετὰ πολλὰ
ἔτη καὶ τὸν καθ' ὃν ταῦτα ἐγένετο. ἀπὸ [illegible]
[illegible] καὶ γὰρ περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ
χ(ριστο)ῦ διαλεχθείς, καὶ τῆς τῶν μάγων παρουσίας, καὶ
τῆς τελευτῆς ἡρώδου· εὐθέως ἐπάγει· ἐν ἐκεί-
ναις ταῖς ἡμέραις παραγίνεται ἰωάννης ὁ
βαπτιστής· καίτοι τριάκοντα ἔτη μεταξὺ γέγο-
νεν· ἀλλ' ἔθος τῇ γραφῇ τοῦτο κεχρῆσθαι τῇ
ἀοριστίᾳ τοῦ τρόπου. οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα.
τὸν μέσον ἅπαντα χρόνον παρελθών,
τὸν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῶν ἱεροσολύμων,
ἕως τῶν προοιμίων τῆς συντελείας τοῦ
σύμπαντος κόσμου λέγει· τότε ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ ἰδοὺ ὧδε, ἢ ὧδε ὁ χ(ριστό)ς, μὴ πιστεύση-
τε. ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτοὺς ἀσφαλίζεται
λέγων τὰ διακριτικὰ τῆς αὐτοῦ παρουσί-
ας τῆς μελλούσης γίνεσθαι. καὶ τὰ τῶν
πλάνων σημεῖα. οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν τῇ
προτέρᾳ ἐν κώμῃ [illegible] ἐφάνη. καὶ ἐν γω-
νίᾳ μικρᾷ τῆς οἰκουμένης. οὕτως καὶ
τότε ἥξει. ἀλλὰ φανερῶς, καὶ μετὰ
περιφανείας ἁπάσης. καὶ οὐ δεήσεται
τοῦ ἀπαγγέλλοντος. οὐ μικρὸν δὲ τοῦτο ση-
μεῖον τοῦ μὴ λανθανόντως παραγενέ-
σθαι. χρὴ δὲ [illegible] πῶς ἐνταῦθα οὐ-
δὲν περὶ πολέμου διαλέγεται· τὸ γὰρ πε-
ρὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ διεξέρχεται λόγον.
ἀλλὰ περὶ τῶν ἀπατεώνων ἐκεῖ χαιρόντων.
οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν ἀποστόλων τοιοῦτοι
μόνοι ἠπάτων. ἐλεύσονται γάρ φησι καὶ

ἐφ' οὗ ἑβραίων παριστάμενος ἐν δικαστηρίῳ. καὶ
τοὺς ἀπὸ τοῦ ἀδὰμ μέχρι τῆς αὐτοῦ παρουσί-
ας γενομένους. λόγον ἀπαιτούμενος περὶ
πάντων ὧν ἔπραξαν. περὶ ποίου σημείου
λέγει ὅτι φανήσεται ἐν τῷ οὐρανῷ. περὶ τοῦ σταυ-
ροῦ. ὃ τοῦ ἡλίου φαιδρότερος ἔσται. ὁ γὰρ
ἥλιος σκοτίζεται καὶ κρύπτεται. οὗτος δὲ φαι-
νεῖται. πρόδηλον ὅτι πολλῷ τῶν ἡλιακῶν
ἀκτίνων λαμπρότερος δειχθήσεται. τίνος
δὲ ἕνεκεν καὶ διατί ἀναφανήσεται.
ὥστε ἐκ περιουσίας πολλῆς ἐπιστομισθῆναι
τὴν τῶν ἰουδαίων ἀναισχυντίαν. καὶ γὰρ
δὴ καὶ ὡς μέγιστον ἔχων τὸν σταυρόν. οὕτω
παραγίνεται ἐπὶ τὸ δικαστήριον ὁ χ(ριστό)ς.
οὐχὶ τὰ τραύματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν θά-
νατον τὸν ἐπονείδιστον δεικνύς. καὶ κό-
ψονται τότε πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς,
οὐ γὰρ χρεία κατηγορίας· διατί δὲ ὅταν
ἴδωσιν τὸν σταυρὸν κόψονται· ἐπειδὴ ἐσταύ-
ρωσαν ὃν προσκυνῆσαι ἔδει· ἐπειδὴ δὲ τοῦ
σταυροῦ ἐμνημόνευσεν. ἵνα μὴ νομίσωσιν
οἱ αὐτῷ [illegible] ἀνθρώπων ἀσθενές τι,
τότε ἐπιλέγει μεγάλων. καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν
τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δό-
ξης. οὐ καὶ τοῦ σταυροῦ. δὲ ἔρχεται δὲ ἐν με-
γέθει. καθὼς καὶ ἀνελήφθη. καὶ ἀ-
ποστελεῖ φησὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγ-
γος μεγάλης. καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκ-
λεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων,
ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. ἐπειδὴ

ἐνδόξως δὲ φανεῖται μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμε-
ρῶν ἐκείνων. ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται· καὶ ἡ
σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς· ποίων ἡ-
μερῶν; τῆς θλίψεως· τοῦ ἀντιχρίστου καὶ τῶν
ψευδοπροφητῶν. ὀλίγη γὰρ ἔσται τότε ἡ με-
γάλη. τοσούτων ὄντων τῶν ἀμαρτανόντων.
ἀλλ' οὐ κολοβωθήσεται ὁ χρόνου μῆκος· ἡ γὰρ ὁ
ἰουδαϊκὸς πόλεμος διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς
ἐκολοβώθη. πολλῷ μᾶλλον ὁ παρὼν οὗ-
τος συντελεσθήσεται· διὰ τοὺς ἐν τῷ τέλει καιρῷ,
τῆς τοῦ κόσμου συντελείας ὑπάρχοντας ἐκλε-
κτούς. διὰ τοῦτο οὖν λέγει μετὰ τὴν θλῖψιν
μόνον. ἀλλὰ καὶ τὸ εὐθέως προστέθεικεν· οὐ μὴν
γὰρ σχεδὸν ἀπαρτὶ γενήσεται. οἱ γὰρ ψευδο-
προφῆται καὶ ψευδόχριστοι θορυβήσου-
σιν παραγενόμενοι. καὶ εὐθέως αὐτὸς ὁ δε-
σπότης παρέσται· καὶ γὰρ οὐ μεταξὺ αὐτοῖς τε
μέλλησιν κατασχεῖν, παρ' αὐτὴν τὴν οἰκουμένην.
Χρυσ. φαίνεται δέ, μετασχηματιζομένης
λοιπὸν αὐτῆς τῆς κτίσεως. καὶ γὰρ ὁ ἥλι-
ος σκοτισθήσεται· οὐκ ἀφανιζόμενος,
ἀλλὰ νικώμενος, τῷ φωτὶ τῆς παρου-
σίας αὐτοῦ. τὰ δὲ ἄστρα πεσοῦνται, ὅτι οὐκ
ἔσται αὐτῶν χρεία λοιπόν· τῆς νυκτὸς οὐκ οὔ-
σης. αἱ δυνάμεις δὲ τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται·
διότι τοσαύτην μεταβολὴν ὁρῶσι γινο-
μένην. εἰ γὰρ ὅτε ἐγένοντο τὰ ἄστρα,
οὕτως ἔφριξαν καὶ ἐθαύμασαν. πῶς ἄν,
οὐ φρίξωσι νῦν ὁρῶντες πάντα μεταρρυθμι-
ζόμενα. καὶ τοὺς συνδούλους αὐτῶν διδό-
ντας εὐθύνας, καὶ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν

ἢ μακρὰν ἐκφυγεῖν τοῦ διώκοντος· ἡ γὰρ νό-
μος πολεμίων, καὶ νόμος κωλύων· ἐδεῖτο
καὶ οὕτως σαββατίζειν· ἐπειδὴ ἁμαρτ-
φασι μὲν γὰρ ἐθέλουσιν ἐξιέναι πολλοὶ τῶν φρονί-
μων· διχαρημένων ἐθέλουσιν ἐξιέναι τοῦ ὑπερ-
κειμένου ἐπιτάγματος· καὶ ὅτι μέγας ὁ
πόνος καὶ ἄπειρος ὁ χρόνος· καὶ ἀφόρητον
τὸ φορτίον· μὴ ὦ δεῖ οὐδὲν τοιοῦτον ἐπιτηρη-
σάσθαι· ὅπερ μάλιστα κινδυνεύει οὐκ
ἐπ' ὀλίγον ἡμᾶς διατρίβειν μεθ' ἡμῶν· κατὰ τὸ
καιρὸν ἐκεῖνον· ὅταν δὴ ἀμφιβολίαν φοβηθῇ
καὶ ὀλίγον ἱδρῶται· τὸν οὕτω μὲν προσμέ-
νοντα κόπτει καὶ τὰ ἀπόρρητα φρονεῖν·
καὶ γὰρ ὁ χρόνος βραχὺς καὶ ὁ πόνος ὀλί-
γος, καὶ ὅμως ἐλευθεροῦσθαι, καὶ ἄμα
πολλοὺς καμόντας· ἐγγίζει ἡ μείζων, καὶ ἐμοῦ
ῥαγῶ ὁ στέφανος· ἐν δύο ἡμέραις τρέ-
χεις, καὶ ἡ σὴ γῆ ἔσται ἀεὶ νοσοῦσα·
ἐμφανέστερον τῷ σώματι κινεῖται, καὶ ἐμοῦ
φθονεῖ τὸ κινῆσαν· τί προσέχετε ἤδη τὸ
παράδειγμα τίθησι τῆς συκῆς λέγων·
ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν·
ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπα-
λὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς
ὁ καθολικὸς μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καὶ αὐτὴ
κυρίως ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἀ-
ναστήσεται· οὐ δὴ αὐτὴ τῆς παρουσίας μόνον,
ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸν μετὰ ταῦτα λέγεσθαι,
τοῦτο ἐδήλωσεν εἰπών· γινώσκετε ὅτι
ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις· ἐπεὶ εὖ θέρος δὲ καὶ
ἑορτὴ προφητεύει· θέρος τὸν καιρὸν

150

σαρκῶν ἀγαπητοί· τῶν [illegible] ὄντων
[illegible] σωτηρίαν [illegible] αὐτῶν [illegible]
πανταχοῦ [illegible] ὅτι [illegible] καὶ τοῖς [illegible]
[illegible] χωρίζοντες. καὶ [illegible]
[illegible] [illegible] δι᾽ ἄλλων
καὶ ἡ [illegible] οὕτως ὁ ἄνθρωπος
αὐτὸς ἐρχόμενος· τιμῶν αὐτοὺς καὶ
ἐν τούτῳ· ἀφ᾽ ὧν [illegible] μὲν γὰρ αὐτοὺς συμβι-
βάζουσι καὶ ἄλλοι· [illegible] ἐγένοντο δέ, [illegible]
σιν οἱ μόνοις [illegible]· ταῦτα δὲ [illegible] ἐπὶ [illegible]
ριος [illegible] ἐν αὐτοῖς· οὐ γὰρ δὴ [illegible]
μων αὐτοῦ καὶ ἡ· ἀλλ᾽ αὐτὸς ἔρχεται ἐν [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible] καὶ
[illegible]· πρὸς [illegible]
[illegible]· πρὸς [illegible]
[illegible]· οἱ μὲν οἱ ἀπὸ τῶν
[illegible]· καὶ μετὰ
λογισμῶν [illegible] χαίρει καὶ [illegible] ὅταν, ταῦτα
ἀκούσωμεν· ἁμαρτωλοὶ [illegible], [illegible]
καὶ κατὰ [illegible]. καὶ [illegible]
[illegible] ταῦτα [illegible]. [illegible]
[illegible] ἐν τούτοις [illegible]· ἐμοὶ μὲν οὖν
καὶ φρικτὸν [illegible] λεγόμενον τοῦτο.
καὶ [illegible] ὀδύρομαι· καὶ [illegible]
[illegible] καρδίας· οὐδὲ γὰρ τῶν ἀγαθῶν
[illegible]· ἀλλὰ [illegible] ἄφρονα
[illegible] κατὰ [illegible]· καὶ μετὰ τοῦ κατα-
[illegible] τὸν [illegible] ὅπερ [illegible]·
καὶ μετὰ τοῦ [illegible]· διὰ ταῦτα δα-
κρύω· ὅτι [illegible] μέλλομεν·
ὅτι [illegible] ἀγαθῶν· καὶ τοῦτο δὴ [illegible]·

ἀλλὰ καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπολεῖται· καὶ τὸ πλέ-
ον τῶν Ἰουδαίων ἀφανισθήσεται· ταύτην δὲ τὴν
γενεάν· οὐδὲ μὴ περιγενήσεται· οὐ λιμός· οὐ λοι-
μός· οὐ σεισμός· οὐχ αἱ τῶν πολέμων ταραχαί·
οὐ ψευδόχριστοι· οὐ ψευδοπροφῆται· οὐκ ἀπα-
τεῶνες· οὐχ οἱ παραδιδόντες· οὐχ οἱ σκανδαλι-
ζόμενοι· οὐχ οἱ ψευδάδελφοι· οὐκ ἄλλος οὐδεὶς
τοιοῦτος πειρασμός· εὐκολώτερον γάρ φη-
σιν ἀφανισθῆναι τὰ πεπηγότα ταῦτα καὶ
ἀκίνητα· τοῦτο γὰρ σημαίνει ὁ οὐρανὸς καὶ
ἡ γῆ παρελθεῖν, ἢ τῶν λόγων τῶν ἐμῶν
τι διαπεσεῖν· τοῦτο γὰρ δῆλοι· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ
μὴ παρέλθωσιν· διατί δὲ τὰ στοιχεῖα ἐνταῦθα
ἐς μέσον τέθεικεν· ὁμοῦ μὲν δεικνύς, ὅτι προτι-
μοτέρα καὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἡ ἐκκλησία· ὁμοῦ
δὲ καὶ δημιουργὸν ἑαυτὸν ἐμφαίνων καὶ
ἐντεῦθεν τοῦ σύμπαντος, καὶ τὴν δύναμιν αὐ-
τοῦ τὴν ἄφατον σημαίνων· ἐπειδὴ ἔμελλε
περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας εἰπεῖν,
ὅτι οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν,
οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ μόνος ὁ πατήρ· διὰ μὲν τοῦ εἰ-
πεῖν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι, ἐπέκλεισεν αὐτοῖς· ὥστε
μὴ ζητῆσαι μαθεῖν ὅπερ ἐκεῖνοι ἀγνοοῦσιν·
διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν οὐδὲ ὁ υἱός, κωλύει οὐ μόνον ζη-
τῆσαι, ἀλλὰ μηδὲ ἐννοεῖν τοῦτο μαθεῖν· ὅτι
γὰρ διὰ τοῦτο εἶπεν οὐδὲ ὁ υἱός, χρὴ κατανοῆσαι,
ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐρομένους αὐτοὺς
ἐπεστόμισε περὶ τούτου· ἐπειδὴ δὲ περὶ ἑτέ-
ρων ἤδη γενομένων· μυρία μὲν γὰρ καὶ τεκμή-
ρια ἔφηνε πολλὰ καὶ ἄπειρα· τοῦτο δὲ ἀ-
σαφῶς· οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιρούς·

περὶ τῆς ἡμέρας
καὶ ὥρας

Ἐκ τοῦ θεολόγου
περὶ υἱοῦ λόγος β'
κεφ. ι'
Ὅτι οὐδεὶς ἄλλως
οἶδεν τὴν ἡμέραν
ἢ τὴν ὥραν, ὡς
ὁ πατήρ· τὸ γὰρ συν-
αγόμενον ὁποῖ-
ον; ἐπειδὴ ὁ πατὴρ
γινώσκει· διὰ
τοῦτο καὶ ὁ υἱός·
ὡς δηλονότι
μηδενὶ γνω-
στὸν τοῦτο
μηδὲ ληπτὸν
πλὴν
τῆς πρώ-
της φύ-
σεως.

γαστέρα καὶ ἐκείνης ἔσω γενομένη τὴν ὑστέ-
ραν, ἀποχετευόμενος τοῦ παρόντος τοῖς δι-
καίοις· τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς τοὐναντίον·
χετευόμενος ἔσω θέρους· ὅπερ ἐν τοῖς ζηλω-
ἐσθήματος ἐπιπολῆν· τρεφομένων αὐτῶν ἐπι-
πλέον εἰς τὴν ἡμέραν· οὐ διὰ τοῦτο δὲ μό-
νον τὸ ζηλωτὸν συνεκτὸν τοῦτο τέθεικε παρα-
δείγματι· ἵνα τὸ διαφανὲς δηλώσῃ· ζηλω-
τὰς καὶ ἑτέρους αὐτὸ παρασκευάσῃ. ἀλλ' ἵνα
καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπισφίγγηται τὸν λόγον. οὕτως
ἐκεκοσμημένον πάντως· ὅπερ τοῦτο ὁ-
μολογεῖν ἔθος· καὶ γὰρ ὁ προφήτης ὢν, θε-
λητὸν πάντως ἀποκοσμούμενον λέγει,
φυσικὸν ἀγαθὸν ἐμφαίνων παρ' αὐτῷ· ὁ
θεὸς καὶ ὁ ἀπόστολος αὐτοῦ μιμούμενος
τοῦτο ποιεῖ· καθάπερ γὰρ ἀγαθός τις δια-
λεγόμενος ἔφησεν. ὁ κόλακος τοῦ σ του
πλείονα τὴν γῆν ἐπιμελεῖσθαι ἀποθανεῖν, αὐ-
τὸ ὄνομα μένει· ἡ δὲ ἀποθάνῃ, καὶ
πολυπαλυμπρεπῆ· περὶ ποίας γενεᾶς
ἡ παῖς, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη
ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται· οὐ περὶ τῆς
τότε ταύτης λέγει γενεᾶς· ἀλλ' ὥσπερ τῆς
τῶν πιστῶν; οἶδε γὰρ γενεὰν οὐ κατὰ
τὴν τῶν χρόνων ἀκολουθίαν χαρακτηρί-
ζειν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τρόπου θρη-
σκείας καὶ πολιτείας· ὡς ὅταν λέγῃ, αὕτη
ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν κύριον· ἀλλ' ὅπερ ἐκεῖ
τοῦτο ἐστίν, ὅτι πάντως ἐκεῖ ἔσται πάντα
πάντα· καὶ μένει ἡ γενεὰ τῶν πιστῶν.
οὐδενὶ τῶν εἰρημένων διακοπτομένη·

αὐτῆς, τοῦτο γὰρ τῆς συνηθείας ἐθελήσας ὁ ἐπουρα-
νὸς ἦν· καὶ ἐπὶ τοῖς πρόθυρα ἐν αὐτοῖς ἤγαγον· ἐκ
δεσμῶν ἀμφοῖν γεγ· τὰς θύρας, καὶ τοῦτο συμφέρον-
τως ποιῶν· ἢ ὅπως δὲ ὅτι τῶν ἀσεβῶν ἔργοις
ἡμέραις τοῦ μὲν προσαγομένου καὶ σημαινομένου
τοῦ ἑνός· τὴν ἀθρόαν αὐτοῦ καὶ ἐν προσβολῇ
τὴν παρουσίαν ἐσήμανεν· καὶ παῦλος τοῦ-
τό φησιν· ὅτι ὅταν λέγουσιν εἰρήνη καὶ ἀ-
σφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται
ὄλεθρος· καὶ ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχού-
σῃ· καὶ ἐκτρυφῇ, ὡς ὁ θλῖψις· ἕως γὰρ
μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων.
τρυφὴν τοῖς ἅμα ἀθλίως διαλαμβάνουσι·
θλῖψις δὲ καὶ ἀθυμία τοῖς δικαίοις· ὅθεν
δείκνυται ὅτι τοῦ ἀντιχρίστου ἐλθόντος,
ταῦτα μὲν τὸ πῶν ἡδονῶν ἐπὶ τοῖς ἡδοναῖς ἐν
τοῖς παρανόμοις· καὶ τῆς δὲ ἐκείνας ἀπογνώ-
σιν σωτηρίας· ὥσπερ γὰρ τῆς κακίας τοῦ γινομέ-
νης οὐκ ἔστιν ἐξουσία φησίν, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ μὲ-
ἐμμένειν, τὸ μὲν ἑορτὴν ἄγειν ἀναλέγουσα
καλά. εὐχαριστεῖ δὲ ὁ ... αὐτῆς, ὡς οὐ δεδομέ-
νης μὲν μονῆς μοι. οὕτως ἐκ τροφῶν. οὕτω καὶ
νῦν· φησὶν ἀνέστη μέν, ὁ ἀντίχριστος· μετ' αὐτὸν, ἡ
συντέλεια. καὶ ἡ κόλασις καὶ ἡ τιμωρία
ἡ ἀΐδιος ὁρκίζει. οἱ δὲ ἐκεῖνοι συνεχόμενοι,
οὐδὲ αἰσθήσονται τοῦ φόνου τῶν ἐσομένων μαρτύρων·
ὅ τε φησίν, δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παρα-
λαμβάνεται. καὶ ὁ εἷς ἀφίεται· ἀγρὸν μὲν ἐκά-
λεσεν τὸν κόσμον· παραλαμβάνεσθαι δὲ ὁ σω-
ζόμενος· ἀφίεσθαι δὲ ὁ καταλειπόμενος·
δύο φησὶν ἀλήθουσαι ἐν τῷ μυλῶνι μία

ἢ γὰρ ἡμέρα ἣ ὥσπερ ἂν λέγειν ὁ υἱὸς ἦν μέν· οὐδὲ οὕτως
ιζ΄ς ἐσομένην ἄγγελοι· σὺ δὲ ὀρθῶς ῥᾳθυμοῦντες ἐπιτιμᾷ αὐτόν,
καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι· διὰ τοῦτο τὸ περὶ αὐ-
τοῦ μόνου, τὴν περὶ τούτου γνῶσιν ἀνατί-
θησιν. καὶ ἐφοβούμην τὸ πρᾶγμα ποιεῖν. καὶ τῆς
μονῆς ἐστι τεχνάζων τὴν ἀπόκρισιν τὸ περίερ-
γον· ἐπεὶ ὅτι μὴν τοῦτο ἐστιν, ἀλλ᾽ ἀγνοεῖ, ποῖ-
γνῶσις παλαιῶν· ἄρα μαθεῖν ἠρώτων. καὶ τί σοι,
τοῦτο φησί· καὶ τὸν μὲν πατέρα οἶδεν σαφῶς,
καὶ οὕτως σαφῶς ὡς ἔδειξε μὲν τὸν υἱόν· τὴν
δὲ ἡμέραν ἀγνοεῖ· ἢ τὰ τὸ μὲν πνεῦμα ἐρευνᾷ
καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ· αὐτὸς δὲ οὐδὲ τὸν καιρὸν
οἶδε τῆς κρίσεως· ἀλλ᾽ αὐτὸ μὲν πῶς δεῖ κρί-
νειν οἶδε· καὶ τὰ ἐν καρδίᾳ ἀπόρρητα ἐπί-
σταται. ὃ δὲ πολλῷ τούτου εὐτελέστερον, τοῦτο
ἔμελλεν ἀγνοεῖν· πῶς δὲ ἢ πάντα δι᾽ αὐτοῦ
ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέν,
τὴν ἡμέραν ἠγνόησεν· ὁ γὰρ τοὺς αἰῶνας
ποιήσας, ἔνδηλον ὅτι καὶ τοὺς χρόνους·
εἰ δὲ τοὺς χρόνους καὶ τὴν ἡμέραν· πῶς οὖν
ἣν ἐποίησεν ἀγνοεῖ· διὰ τοῦτο πάντα ἐστὶ
καὶ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιρούς. καὶ ἐπ᾽ αὐ-
τὰς θύρας ἀγαγών. ἐγγὺς γάρ ἐστιν ἐπὶ θύραις
φησίν, ἀποσιγήσει τὴν ἡμέραν· εἰ μὲν
γὰρ ἡμέραν ζητεῖς καὶ ὥραν, οὐκ ἀκούσῃ
παρ᾽ ἐμοῦ ὑφηγῆσθαι· εἰ δὲ καιροὺς καὶ προοί-
μια, οὐδὲν ἀποκρυψάμενος ἐρῶ σοι πάν-
τα μετὰ ἀκριβείας. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἀγνοῶ, διὰ
πολλῶν ἔδειξα φανερῶς, διαστήματα, εἰπὼν
καὶ τὰ συμβησόμενα ἅπαντα. καὶ ὅσον
ἀπὸ τοῦ δεῦρο χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας

οἱ προσδοκῶντες ἐκβήσεσθαι· οὐδὲ ὡς αὐτὴν
οὗτοι τῆς ἑαυτῶν ἐπιτυχεῖν; ἢ πόθεν δὲ τὸ τίς
ἄρα ὁ πιστὸς δοῦλος, οὐ δὴ τοῦτο ἀγνοῶν ἐρωτᾷ·
ἀλλ' ἵνα δείξῃ τὸ σπάνιον καὶ πολύτιμον. οὕτως
οὖν καὶ τὸν ἀδὰμ ἐρωτᾷ ποῦ εἶ· οὐκ ἀγνοῶν ἐρωτᾷ,
ἀλλ' ἵνα αὐτὸν ἐμβάλῃ εἰς ἀπολογίαν τῆς ἁ-
μαρτίας· καὶ ἐπὶ τῶν σοδόμων διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ·
καταβὰς ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν
συντελοῦνται πρός με, εἰ δὲ μή, ἵνα γνῶ· ὁ-
πως ἡμᾶς παιδεύσῃ μηδὲ ἁπλῶς ἀποφαίνεσθαι
ἐπὶ πράγματι ἀδήλῳ· περὶ ἀτελῶς ἀγνοου-
μένων πραγμάτων· ἐπεὶ δὲ οὐ προσβλέπουσι
τοῦτό ἐστιν. ἐὰν ἄρα ἀκούσωσι καὶ ἐὰν ἄ-
ρα συνῶσιν· ἵνα μὴ δόξῃ κατ' ἀπορρήτοις
παρὰ τοῖς ἀνοήτοις· ἀναγκαστικήν τινα ἐμ-
πρὸς παραβολήν· ἐπεὶ δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς διὰ τοῦ-
το ἐστίν. ἵνα ὡς ἐπιτρέψοντας τὸν νοῦν μου·
ἵνα μὴ δόξῃ ὅτι τὸ ὀφειλόμενον τοῦτο ποιήσας· καὶ
ζ' ἐπιτρέψαντα τὸν νοῦν· μακαρίζει δὲ λοιπὸν
τὸν δοῦλον λέγων· μακάριος ὁ δοῦλος ἐ-
κεῖνος, ὃν εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως· ποί-
μνη καὶ ὡς, ὁ φρόνιμον καὶ σπουδαῖον·
τοῦτο δὲ οὐ περὶ χρημάτων εἴρηται μό-
νον, ἀλλὰ καὶ περὶ λόγου, καὶ περὶ δυνά-
μεως καὶ περὶ πάσης οἰκονομίας ἧς ἕ-
καστος ἐνεχειρίσθη· ἁρμόζει δὲ καὶ ἡ παραβολὴ
καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τοὺς πολιτικούς·
ἁρμόσει ἑκάστῳ· ἕκαστον γὰρ πρὸς τὸ κοινὸν
συμφέρον ἀποκεχρῆσθαι δεῖ· εἴτε σοφίᾳ
χρῆται, καὶ σοφίαν· καὶ ἀρχήν· καὶ πλοῦτον·
καὶ ὅ τι οὖν, μὴ ἐπὶ λύμῃ τῶν συνδούλων.

ε' π(ερὶ) τ(οῦ) πιστοῦ δού-
λου καὶ τοῦ ἀ-
γνώμο-
νος:

παραλαμβάνεται· καὶ μία ἀφίεται· ἀλήθουσας
μὲν, ἐν καὶ ἐκεῖ, τοὺς ἐν ἀσχολίᾳ διάγοντας·
ὁ δὲ λέγουσι· καὶ δύο ἐπὶ τῆς κλίνης μιᾶς ἐκεῖ· ὅπερ
σημαίνει, τοὺς ἐν ἀργίᾳ ὄντας· μανθάνομεν
οὖν, ἐκ τούτου· ὅτι καὶ πτωχοὶ καὶ πλούσιοι καὶ
δοῦλοι καὶ δεσπόται παραλαμβάνονται καὶ
ἀφίενται· καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἀξίας καὶ
ἀποβεβλημένης· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρωτοτόκων ἔφησεν ἀ-
πὸ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου ἕως τῆς ἐπ-
ὶ τῷ μύλῳ· καὶ ἐπειδὴ εἶπεν ἤδη ἔμπροσθεν ὅτι δυσκόλως
οἱ πλούσιοι σώζονται· δείκνυσιν ἐνταῦθα ὅτι
οὔτε πάντες οὗτοι ἀπόλλυνται· οὔτε πέ-
νητες σώζονται ἅπαντες· ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐ-
κείνων καὶ ἐκ τούτων καὶ σώζονται καὶ ἡ
παρουσία· τοῦτο γὰρ καὶ ὅλου κατέστησεν· ὅθεν
δῆλον ὅτι πάντως ἀκριβῶς οἶδεν· ἐπάγει δὲ
τοῦ ἀρχῇ· γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε
ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται· ἐνταῦθα μὲν ὅτι
διὰ τοῦτο οὐκ ἔφησε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν,
βουλόμενος ἐναγωνίους αὐτοὺς ἐγρηγορέναι δι-
ηνεκῶς· τί λέγει; ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης
ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται καὶ τὰ ἑξῆς·
εἰ ᾔδεσαν φησὶν οἱ πολλοὶ πότε ἀποθανοῦνται
ποῦνται· πάντως ἄν, κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν,
ἐσπούδασαν μετανοῆσαι· ἵνα οὖν μὴ ἐν
ἐκείνῃ μόνον σπουδάσωσι. διὰ τοῦτο οὐκ ἔφησεν
οὔτε τὴν τοῦ κόσμου συντέλειαν· οὔτε τὸν ἑ-
κάστου θάνατον· ἀλλ' ἡμᾶς βουλόμενος
τοῦτον προσδοκᾶν· καὶ ἀεὶ ἀγωνίζεσθαι,
ἄρα δὲ καὶ ἐντρέπει τοὺς ῥαθύμους· ὅτι οὐ
δὲ ὅσην περὶ χρήματα σπουδὴν ποιοῦνται

ἐφεξῆς κἂν γένηται ἁμαρτήματα· ἢ τὰ σὰ φορτί-
τοις ἐπικειμένοις κολάσεσι· ἢ δὲ ὁ λέγων
ὅτι χωρίζῃ οὕτως ἡμαρτηκέναι· ὁ μηδὲ
ὅλως προσδοκῶν αὐτὸν, τί πάσχει· ἀλλὰ
τὴν κόλασιν καταγινώσκομεν μόνον τῆς
ἑκάστης μοχθηρίας μὲν ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἀκριβῶς σκοπή-
σωμεν· μή ποτε καὶ πράξαντες αὐτοὶ τὰ αὐτὰ
παρ᾽ ἐγκαλοῦμεν ἑτέροις λανθάνωμεν. καὶ γὰρ τοῦ-
το ἐποίησαν οἱ πλοῦτον ἔχοντες, καὶ μὴ διδό-
ασι τοῖς δεομένοις παρέχοντες. ἕ-
καστος οἰκονόμος ἐστὶ τῶν αὐτοῦ χρη-
μάτων καὶ οὐχὶ κύριος, καθάπερ ὁ τῆς ἐκκλησί-
ας οἰκονόμος· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος οὐκ ἐξ-
ουσίαν ἔχει ἄρτι οὐδὲ [illegible] τοῦ-
των [illegible] ἀναλῶσαι καὶ ὡς ἔτυχεν σκορπί-
σαι· ὥσπερ δὲ ἐκεῖνος ἐπιτέτραπται εἰς τὴν διατρο-
φήν, οὕτως οὐδὲ ἕκαστος τῶν ἑαυτοῦ· ἢ
γὰρ καὶ παρὰ πατρὸς ἐδέξω τὸν κλῆ-
ρον· κἂν αὐτὸς προσεπορίσατο, κἂν πάν-
τα αὐτὸς ἑαυτῷ ἐκτήσατο· οὐδὲ οὕτως
αὐτοῦ ἐστιν, ἀλλὰ πάντα τοῦ θεοῦ ὑπάρχουσιν·
κἂν ἐάσωσι μὲν γὰρ αὐτὰ τοῦ θεοῦ ἀφεθῆναι.
ἀλλ᾽ ὅμως ἐποίησε τοῦτο, ἕκαστον κύριον ποιῶν,
τῶν ἑαυτοῦ δεομένων τῇ [illegible] διό·
ἀπουδάσωμεν μετανοοῦντες καὶ προ-
θυμίαν σκορπίζειν τοῖς δεομένοις
τῶν χρημάτων [illegible] ἐπεὶ καὶ ἡ τῶν
δέκα παρθένων παραβολή. καὶ ἐκεῖναι
πάντων τῶν [illegible],
τὴν παρθενίαν ἀσκήσασαι, τὸν τοσοῦτον πόνον
καὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ τὰ [illegible] κατὰ

ἐπὶ [illegible]

περὶ τῶν δέ-
κα παρ-
θένων·
ΓΒ

154

μηδὲ ἑαυτὸν ἀποστερῆσαι ἑαυτοῦ. διὰ δὴ τοῦτο, ἀμφότερα ἀπαιτεῖ τὰ παρ' αὐτοῦ· φρόνησιν καὶ πίστιν. καὶ γὰρ καὶ ἁμαρτίαι ἀπὸ ἀφροσύνης γίνονται. πιστὸν μὲν οὖν αὐτὸν φησὶν, ὅτι οὐδὲν ἐνοσφίσατο. οὐδὲ ἀνήλωσεν τὰ δεσποτικὰ εἰκῆ καὶ μάτην· φρόνιμον δὲ, ὅτι ἐπίσταται δεόντως οἰκονομῆσαι τὰ δοθέντα. καὶ γὰρ ἀμφοτέρων ἡμῖν χρεία. καὶ τοῦ μὴ νοσφίσασθαι τὰ δεσποτικά. καὶ τοῦ τὰ δέοντα οἰκονομεῖν. ἂν δὲ ἓν ἐξ αὐτῶν ἀπολείπῃ, ὡς καταισχύσαντες κατακριθησόμεθα· ἂν μὲν γὰρ πιστὸς ὑπάρχῃ καὶ μὴ κλέπτῃ, ἀπολλύῃ δὲ καὶ εἰς ὅπερ οὐδὲν προσῆκον δαπανᾷ, μέγα τὸ ἔγκλημα· ἄν τε ἐπιστάμενος οἶδεν οἰκονομεῖν, νοσφίζῃ δὲ, οὐχ ἧττον ἔχουσαν κατηγορίαν. ἀκούσατε καὶ οἱ τὰ αἰσθητὰ χρήματα ἔχοντες. οὐ γὰρ δὴ διδασκάλοις διαλέγεται μόνον· ἀλλὰ καὶ τοῖς πλουτοῦσιν. ἑκάτεροι γὰρ ἐνεχειρίσθησαν πλοῦτον. τὸν μὲν ἀναγκαιότερον οἱ διδάσκοντες. τὸν δὲ ἐλάττονα ὑμεῖς. ἀξιοῦν, μηδὲ ἐγκαρπούμενοι ζηλοῦτε τὰ ἀλλότρια παρέχετε. ποία ὑμῖν ἔσται ἀπολογία. τί δὲ λοιπὸν ἐπάγει; ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ὅτι τὴν μακαριότητα ἐκείνην. καὶ τὴν ἄρρητον ἀξίαν. καὶ τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν. ὁ τῶν οὐρανῶν βασιλεὺς δίδωσιν αὐτῷ. τὸν δὲ κακὸν ἐκεῖνον δοῦλον τὸν λέγοντα, χρονίζει μου ὁ κύριος. καὶ διασπαραττόμενον τοῖ

ἐκμάγειον καθαρθῇ· καὶ ἔστι καὶ μή·
οὐκ ἐκτήσατο μὴ ὅσα ἀγάπη μόνου· οὐ γὰρ ἐξ
τούτου· ἀλλ' ἀντὶ προαιρέσεως τῶν ἁγίων ὀρθῶν
ἐκφέρεται· διό, καὶ ὁ παῦλος φησί· περὶ δὲ
τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω· ἐπει
μὲν γὰρ ἐφησίαζε τὸν καθαρθέντα· οὐκ ἀ-
ναγκάζω δὲ τὸν μὴ κινούμενον· οὐδὲ ἐπι-
ταγμα τὸ πρᾶγμα ποιῶ· ἐπεὶ οὖν ἐξ ἀγάπης τὸ
πρᾶγμα γίνεται, καὶ μετὰ γὰρ ἀνωτέρα παρὰ τοῖς πολ-
λοῖς δόξαν ἔχειν, ἵνα μή τι τοῦτο κατορ-
θῶν, ὡς τὸ πᾶν κατορθώσας διακέηται· καὶ
τῶν λοιπῶν καταφρονῶν ἀμελῇ· τίθησι καὶ ταύ-
την τὴν παραβολήν· ἱκανὴν οὖσαν πεῖσαι·
ὅτι παρθενία καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἔχουσα,
τῶν ἀγαθῶν ἐλεημοσύνης δὲ οὖσα ἔρημος,
οὖσα, μετὰ τῶν πόρνων ἐκβάλλεται· καὶ μάλα εἰ-
κότως· οἱ μὲν γάρ, σωμάτων ἔρωτος ἡττη-
θησαν· αἱ δὲ χρημάτων· ἀλλ' ὅτι τῶν σωμάτων
δριμύτερος πολλῷ καὶ τυραννικώτερος·
ὅσον οἱ μὲν [illegible] ἐστιν ἡττηθεῖσαι· τοσού-
τω μᾶλλον ἀσυγγνωστότεραι ἡττηθεῖσαι· διὰ
τοῦτο δὲ καὶ μωρὰς αὐτὰς καλεῖ· ὅτι τὸν
μείζονα ὑποστᾶσαι πόνον· διὰ τὸν ἐλάττο-
να τὸ πᾶν ἀπώλεσαν· χρ(ιστὸ)ν [illegible]·
ὅτι περ [illegible] παρθενία
τῆς [illegible] ἐλεημοσύνην
οὐκ ἔχουσαι δ' αὐτήν· τί ἄρα σημαίνεται
τοῖς μὲν δεῖ [illegible]
χθεῖσαι ἔχουσι· τί δὲ [illegible] λαμ-
πάδας· αὐτὸ τῆς παρθενίας τὸ χάρισμα τὸ
καθαρὸν τῆς [illegible]σύνης· τὸ ἔλαιον δὲ

155

δεδαπανηκότος· τέσσαρες γὰρ ἐστὶ καὶ πᾶ-
σαι περὶ τὸν αὐτὸν διάφοροι κινηθεῖσαι παραλλάξ-
σαι· λέγω δὴ τὴν περὶ τὴν ἐλεημοσύνην σπου-
δήν· καὶ τοῦ παρόντος διαπαντὸς ἐκ τοῦ νῦν, ἀλλὰ
μεμνῆσθαι τὸ μὴ πλησίον φθάνειν, ὥσπου δῆμα
τὸν σωθῆναι ἐσχηκότος· ἀλλ' ἐπειδὴ μὲν τίμιος ὁ τε-
ρος παρακλήσ· τοῦ τοιούτου δούλου καὶ τοῦ ἀ-
γνώμονος· καθολικὸν τρόπον περὶ τὴν ἀσθενο-
ῦς ἐπέχεσθαι, κἂν ἢ τὸ μὴ πληρῶσαι ἐνδείκνυ-
σθαι χρή· ἐπειδὰν εἴη τὴν ὑπομονὴν μὴ μόνον
ρ ἐπ' ἐλεημοσύνης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν χρήμασιν
παραινέσεως, καὶ σφοδρότερον ἐκείνη
τῆς προτέρας παραινέσεως· ἐκεῖ μὲν γὰρ
τὸν τὰ ὀφειλόμενα τοῖς συνδούλοις, καὶ μεθύ-
σκόμενον καὶ τύπτοντα καὶ σκορπίζοντα·
καὶ ἀποστερήσαντα κολάζει· ἐνταῦθα δὲ καὶ
τὸν οὐκ ἐπαρκοῦντα, οὐδὲ διανέμοντα τοῖς
δεομένοις ἀφειδῶς τὰ ὄντα· εἶχον μὲν
γ γὰρ καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι ἔλαιον· οὐ δα-
ψιλὲς δέ, διό, καὶ κολάζονται· τί μὲν δὲ
μ ἐνταῦθα οὐχ ἁπλῶς ἑτέρου δὲ προσώπου τίθη-
σι πρόσωπον. ἀλλὰ καὶ τούτων παρθένων
τῶν ἀσκησάντων ὑπὸ τὴν παρθενίαν·
ἐπειδὴ μέγα περὶ παρθενίας προάγει-
μεν ἦν. ἔστιν ὑπερέχουσι οἱ τιμῶντες αὐ-
τῆς ἐπαινοῦντες ἀνδρείαν τῆς ἀρετῆς μου
ρανῶν· καὶ ὅλην ἀναμιμνῄσκων χορηγίαν·
οἱ δὲ ἐκλέξονται πολλοῦ τὸν μακρόν. μεγάλη
περὶ αὐτῆς δόξα ἀρχόμενος. καὶ γὰρ ἐστιν
φύσις τὸ πρᾶγμα μέγα· καὶ δηλοῦσι ταῖς ἐξῆς·
ὅτι ἐντεῦθεν ἥψατο ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς μακρᾶς ὁδοῦ

μεγάλη αὐτὴ παραγγελία· ἐπὶ τούτου τοί-
νυν τὸν ἔπαινον συμπεράνωμεν. ἵνα ἐπιεικὴς χρή-
σιμος γένηται· ὅταν ὁ καιρὸς ἡμᾶς καλῇ·
οὐ γὰρ ἐπιεικείας ἐστὶν ὁ καιρὸς τῆς συμπλοκῆς,
ἀλλ' οὕτως· μὴ τοίνυν ἀπαγγέλλωμεν ἐσ-
μάτην τὰ ὄντα· ἐπαρυφῶσι καὶ κατορθώσεις·
πολλοῦ γὰρ ἡμῖν ἐπιεικείας χρεία τοῦ ἐπαίνου. διό,
οἱ μὲν ἕτοιμοι σώζεσθαι· οἱ δὲ δικαίως
κινηθήσονται μωραί. οὐδὲν γὰρ μωρότερον
τοῦ μεταῦθα χρηματιζομένου ὧν· ἀπο-
κλεισθῆναι τοῦ νυμφῶνος. μετὰ πολλοῦ
πόνου καὶ μυρίων ἱδρώτων· καὶ τὴν ἀφό-
ρητον μάχην ἐπιθυμίας καὶ τὸ τρόπαι-
ον, κατὰ τῆς λυττώσης φύσεως ἀρθεῖ-
σαν καταισχυνθῆναι. καὶ τὸν κλαυθμὸν ὀ-
δόντων ἐπιδεχομένων ἀπὸ χωρίου κατωμένου-
σαι· οὐδὲν γὰρ ἀμαυρότερον παρθενίας ἐ-
λαιον διατηρούσης οὐκ ἐχούσης· ἐπεὶ δὲ αὐτὴ
οὕτως, πολλῷ μᾶλλον οἱ γάμοι συναφθέν-
τες. καὶ τὴν ἐπιεικεστάτην μεγάλα τυχὸν
οὐκ ἔχοντες· τὸ δὲ οὐκ οἶδα ὑμᾶς. οὐδὲ
ἕτερόν ἐστιν, ἢ τὸ γέενναν ἀπειληθῆναι καὶ
τὸ ἀφόρητον κόλασιν· μᾶλλον δὲ καὶ
τῆς γεέννης τοῦτο τὸ ῥῆμα χαλεπώ-
τερον. ὅταν αὐτὸς αὐτὸ λέγῃ ὁ τῶν ἀγγέ-
λων δεσπότης· προσέθηκε δὲ τὸ γρη-
γορεῖτε καὶ τὸ ... χρησίμην δεικνὺς
ἡμῖν τὴν ἄγνοιαν τῆς ἐξόδου τοῦ καιροῦ
τούτου· ποῦ νῦν εἰσιν οἱ διαπαντὸς ἐν
τοῦ καιροῦ ῥᾳθυμοῦντες· ὅταν δὲ ἐγκαλοῦν-
ται παρ' ἡμῶν λέγοντες· ὅτι ἔστιν καιρός

τὴν φιλοτιμίαν τὴν ἐλεημοσύνην. τὴν
περὶ τοὺς δεομένους ποιῆσαι· τὸ χρόνιον
ἐν δεόντι μνημεῖον· τὸ μόνιμον χρόνον
ἐσόμενον. τοῦ φθάσαι τὴν κακίαν τῶν
τοῦ· τὸ δὲ ἐλευθέριον, τὸν θάνατον· τὸ
δὲ περιμένοντα μὴ ἐκεῖνον γενέσθαι τὴν
γῆν. ὅτι ἐν μνήμῃ καὶ ἀπαθανατίζεται,
ἐν εὐφροσύνῃ ἀρχαίων τοῦ ὅσου ἀπέλαυσεν·
[illegible] ὁ μνημεῖον
ἔρχεται· τὸ δὲ αἰτήσαι τὰς μορφὰς [illegible]
[illegible] παρ' αὐτῶν φρονίμων λέγει· ὅτι
οὐδὲ σὺ ἡμῶν μέλει τῶν ἑαυτῶν ἔργων προ-
θέσθαι πως χρῆναι δυνηθῆναι· οὐ
δὲ οὐκ ἀνέχεται τοῦτό τις [illegible] καὶ ποιεῖ. οὐ
δὲ γὰρ ἐλεήμων [illegible]. ἀλλὰ
δὴ οὐ δύνανται· καὶ γὰρ καὶ οἱ φρόνιμοι,
εἰ τὸ ἄδυτον κατασφάλλουσιν· τί δεῖ
τὸ πορεύεσθαι καὶ ἀγοράσαι· ὡς ὅτι ἀπολ-
[illegible], τὴν [illegible] παρα-
μένων ἐν [illegible] αὐτὴν. καὶ διὰ τοῦτο
δῆλον ὅτι κἂν φίλαρχοι γένωνται
μετὰ τὸ ἀπελθεῖν ἐκεῖ· οὐδὲν ἐργάσονται.
[illegible] τὴν κόλα-
σιν· ὥσπερ οὐδὲ [illegible]
θυμία. [illegible] ἀπολέσθαι
[illegible], τουτέστι τὴν
[illegible]. ἀλλ' ἐκεῖ
[illegible] τὸ ἔλαιον οἱ περὶ
[illegible] ἐργάσασθαι. διὸ ὡς
[illegible] χρή. οὐ [illegible] καιρὸς ἐκεῖ
[illegible]· καὶ γὰρ καὶ [illegible]

ἤτε ἐν προφητείᾳ· ἤτε ἐν χρήμασιν· ἤτε
ἐν διδασκαλίᾳ· ἤτε ἐν οἱῳδήποτε πρα
γματι τοιούτῳ· τὸ δὲ ἑξῆς σκόπει· τὸ μὲν ὅτι τὰ σὰ
ἐμοὶ τάλαντα δέδωκας· τὸ δὲ ὅτι ἴδου· τὴν
εὐγνωμοσύνην ἐμφαίνουσιν· καὶ ὅτι παρ'
αὐτοῦ τὴν ἀφορμὴν λαβόντες τὴν ἐργα
σίαν· πολλὴν χάριν ὁμολογοῦσιν αὐτῷ·
τὸ πᾶν αὐτῷ λογιζόμενοι· τί δὲ ὁ δεσπότης
τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου σημαίνει· ὅτι τὴν πᾶ
σαν οἱ τοιοῦτοι κληρονομοῦσιν μακαριό
τητα· καὶ οὗτοι μὲν οἱ πιστοὶ δοῦλοι δη
λῶσι ἀσπαστὸν τὸν δεσπότην· καὶ χάριν
ὁμολογήσαντες· ὁ δὲ ὀκνηρὸς δοῦλος, οὐ μό
νον οὐκ ἐδιπλασίασεν, ἀλλὰ καὶ κατηγο
ρίαν προσεπιφέρει λέγων· ἔγνων σε ὅτι σκλη
ρὸς εἶ, ἄνθρωπος· θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας·
καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ
τὰ ἑξῆς· τοιοῦτον γὰρ ἡ πονηρία, σκο
τοῖ τὸν λογισμὸν καὶ καταφρονητικὸν
ποιεῖ· ὑπερβαίνει τὸν ἔσχατον τῆς εὐλαβείας
ἐντρεπόμενος ὅλου· τὸ δὲ ἑξῆς πονη
ρὲ δοῦλε, ἐφανέρωσεν ἐμφαίνει τὴν ἀγα
θότητα· τὸ δὲ κατασιγάσαι ἐν δήλοις· τὸ
ἑξῆς. καὶ παραινέσαι. καὶ συμβουλεῦσαι·
ἀργύριον μὲν καλεῖ· τὸ λόγιον ταυτί μοι τρα
πεζίτας δὲ τοὺς ἀκούοντας· τὸν κόρον δὲ
οὐ μόνον τὸ καταμανθάνειν διὰ τῆς
ἀκροάσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἔργων
ἐπίδειξιν· καὶ ἐπιζητεῖν τῶν αἰσθητῶν
χρημάτων, καθάπερ ἐπὶ τούτων γενέσθαι καὶ
κατακρίνει τοὺς τοῦτο ποιοῦντας· εἰ δὲ

π(ερὶ) τῶν ε τάλαντα λαβόντων

τελευτῆς καταλιμπάνειν τοῖς δεομένοις·
[illegible] ἐκ τῶν χρημάτων τούτων καὶ δι-
ορθοῦσθαι· καὶ γὰρ ἐν τῷ καιρῷ τῆς βο-
ηθείας πολλοὶ [illegible] τοῦτο ἀθρόον ἀπ-
οθέμενοι· καὶ οὐδὲν ἕτερον [illegible] συγχωρη-
θέντες τοῖς οἰκείοις περὶ ὧν ἐβουλόμην·
ἡμεῖς μὲν [illegible] τῶν παρθένων παραινο-
μεν, τῆς διὰ χρημάτων ἐλεημοσύνης ἐ-
μέλησεν [illegible]· πρόφασις
οὐ χρήματα, οὐ γάμος, οὐ [illegible]· οὐ χη-
ρεία [illegible] τρόπον [illegible] μένοις
[illegible] ἀλλὰ πάντα [illegible]
διὰ τί δὲ αὐτὴ μὲν ἐκείνη παραβολὴ καὶ [illegible]
[illegible] ἐκεῖνον παρθένων [illegible]
[illegible] ἐμαράνθησαν, [illegible] προφάσει
παρθένους [illegible] ταύτην ἐλεημοσύνην
[illegible] παρέχουσι, καὶ πάντα τὰ ὄντα
τοῖς πένησι διαμερίζουσι· τοῦτο γὰρ καὶ
παρθενίας καθὼς ὁ Παῦλος [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] διὰ τὸ
ἐν σχήματι καὶ ἐν παρθενίᾳ [illegible]
[illegible] ὅτι παρθένοι [illegible] αὐτοῖς τὰ ὑπάρ-
χοντα καὶ [illegible] ἐμαράνθησαν
αὐτοῖς τὴν [illegible]
μεταξὺ καιρὸν τῆς [illegible]
μένους ταύτας [illegible] καὶ [illegible]
ἐργάτας [illegible] ὑπάρχουσι· [illegible]
[illegible]· πρὸς τὰ χορηγοῦντα καὶ [illegible] χο-
ρούς· [illegible] πρὸς [illegible]
[illegible]
[illegible]

ὁ σταυρὸς ἐγγὺς καὶ παραγγελλόμενος ἐπὶ μέσης δεικνύ-
μενος, ὑπὸ τῆς ἀκτῖνος τοῦ δὴ καθ' ἡλίου ἐλλάμπων. καὶ
τῆς οἰκουμένης πάσης περιηχουμένης.
καὶ τῶν οὐρανῶν κινουμένων. πάντες
γὰρ οἱ ἅγιοι ἄγγελοι παρέσονται μετ' αὐτοῦ φοβε-
ρὸν μὲν ἐκείνων μαρτυροῦντες· καὶ αὐτοὶ τότε,
ὅσα διηκονήσαντο πεμπόμενοι διαφόρως
παρὰ τοῦ δεσπότου. πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων σω-
τηρίαν. καὶ πανταχόθεν φρικώδης ἡ ἡ-
μέρα αὐτὴ τότε ἐκείνη ἔσται· καὶ συναχθήσονται
ἔμπροσθεν πάντα τὰ ἔθνη· τουτέστιν πᾶσα ἡ τῶν
ἀνθρώπων φύσις· καὶ ἀφορίζει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλή-
λων ὥσπερ ὁ ποιμὴν τὰ πρόβατα· νῦν μὲν
γὰρ οὐκ εἰσὶν ἀφωρισμένοι· ἀλλ' ἀνα-
μίξ. ἡ δὲ διαίρεσις τότε ἔσται μετὰ ἀκριβεί-
ας ἁπάσης. καὶ τέως ἀπὸ τῆς τάξεως
αὐτοὺς διαιρεῖ. καὶ ποιεῖ δήλους· ὕστερον
ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὸν ἑκάστου τρό-
πον ἐνδείκνυται· τοὺς μὲν ἐρίφια κα-
λῶν, τοὺς δὲ πρόβατα· ἵνα τῶν μὲν τὸ
ἄκαρπον δείξῃ. οὐδὲ γὰρ ἀπὸ ἐρίφου
καρπὸς γένοιτο ἄν· τῶν δὲ τὴν πολ-
λὴν πρόσοδον. καὶ γὰρ πολλὴ τῶν προ-
βάτων πρόσοδος. ἀπό τε ἐρίου. ἀπό τε
γάλακτος. ἀπό τε τῶν τικτομένων.
τούτων δὲ ἔρημος ὁ ἔριφος. ἀλλ' αὐτὰ
μὲν ἄλογα ἀπὸ φύσεως ἔχει τὸ ἄκαρπον
καὶ τὸ ἔγκαρπον. ἐκεῖνοι δὲ ἀπὸ προαι-
ρέσεως. καὶ διὰ τοῦτο κολάζονται μὲν
ἐκεῖνοι. στεφανοῦνται δὲ οὗτοι. οὐ πρό-
τερον δὲ αὐτοὺς κολάζει. ἕως οὗ δικα-

τὸν πν(ευματ)ικόν· αὐτὸς οὖν ὁ σχὼν ἤτοι τοῦ
τόκου οἴομαι τήν· κενὴν δὲ τοῦ ἀφθῆναι
τὸ τάλαντον, τουτέστι τὸ χάρισμα αὐτοῦ
τοῦ καὶ προσθῆναι τῷ δεσπότῃ· διὰ τοῦτο
δείκνυσιν· ὅτι ὁ χάρισμα ἔχων λόγου διδα
σκαλίας, καὶ μὴ ἐπὶ τὸ συμφέρον χρώμε
νος αὐτῷ, ἀπόλλει καὶ τὴν χάριν· ὡς ἐκεῖνος
τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀπολλύουσαν
κατηγορίαν· ἀχρεῖον γὰρ αὐτὸν δοῦλον
ὠνόμασεν. ἢ τὴν ἀφόρητον ἐνδεικνύμενος
κόλασιν· ὁ δὲ σπουδαίως ἀρχόμενος ἐπι
χρῆσθαι τῷ τῆς διδασκαλίας χαρίσμα
τι. προστιθεὶς τοῦ πλείονος ὀφθῆναι.
ἠξιωμένος ἐπισπᾶται τὴν δωρεάν·
Ἀκούσωμεν τοίνυν τῶν ῥημάτων τούτων·
καὶ ὡς ἔτι καιρός, ἐργασώμεθα τὴν
σωτηρίαν ἡμῶν, καὶ γενώμεθα ἐπαινετοὶ δι
δάσκαλοι ἢ τῶν γεωργῶν· καὶ ὥσπερ
ἐμπορευσάμενοι τὸ τάλαντον τουτέστι χάρισμα,
ἐνεργασώμεθα. τὸν πλησίον ἀεὶ
παρακαλοῦντες καὶ νουθετοῦντες ἐπὶ τὸ
ἀγαθόν. καὶ ἡ προστασία αὐτοῦ δεσπότου
γινόμενοι· ἂν γὰρ ὁ κύριος εὕρῃ ἐπὶ τῶν
θεῶν ἐργασίαν ἀποκειμένην· οὐ δεῖ
μισθὸς ἐκδέχεται πολὺς· καὶ μυρία ἀγα
θὰ μένει· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν
μετὰ τοῦ θ(εο)ῦ καὶ π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀληθινοῦ·
καὶ ὕμνον ... δόξης· διὰ τοῦτο
... ὅταν ... τοῦ αὐτοῦ ...
ζηλωτοῦ, καὶ τὰ ἔ... τουτέστιν ...
δευτέρα αὐτοῦ παρουσίᾳ· εἰ δὲ καὶ ...

ἐπιπ(ὰ)ς τελευ
σεως τοῦ
Χ(ριστο)ῦ

φὸν γὰρ τὸ καὶ αὐτὴν σημαίνει ἐργάζεσθαι· καὶ ἐκ τῶν ἀ-
χράντων μυστηρίων καὶ μαγείας· πρότερον
λε' τοῖς κατορθωκόσι τὰς ἐντολάς, ὅπως καὶ ἐν
τούτῳ δείξῃ· τὸ δὴ καὶ ὀρθῶς ἀποφαίνεσθαι·
δεῦτε ἐλθόντες οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου,
κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν
βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ὅσα μὲν
γὰρ ἀγαθῶν τοῦτο τὸ ὄνομα αἰνίττεται, τὸ εὐλο-
γημένους εἶναι· καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς εὐλογημέ-
νους· ἔτι δὲ καὶ οἱ μὲν πρότερον ἐλεγχόμενοι
καταδικαζόμενοι λέγονται ὅτι οὐκ ἐχρη-
μάτισαν· πρὸς οὓς ἐργαζόμενοι τὸ ἀγαθόν· διὰ
τοῦτο ἀπὸ τῶν συνδούλων αὐτοὺς καταδι-
κάζει· ὥσπερ καὶ τὰς μωρὰς παρθένους,
ἀπὸ τῶν φρονίμων παρθένων· καὶ τὸν δοῦ-
λον τὸν μεθύοντα, ἀπὸ τοῦ πιστοῦ δούλου·
καὶ τὸν τὸ τάλαντον καταχώσαντα, ἀπὸ τῶν
διπλασιασάντων· καὶ ἕκαστον τῶν ἁ-
μαρτανόντων, ἀπὸ τῶν κατορθωκότων·
καὶ γὰρ πλούσιος πλουσίοις· καὶ πένη-
τας πένησι παραβάλλει· οὐκ ἐπὶ δὲ
ἀπολαύσετε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλεί-
αν· ἀλλὰ κληρονομήσατε· ἵνα μὴ καὶ ζητῇ τὴν
ὑπερβάλλουσαν τὴν χάριν· τῆς δωρεᾶς·
ὡς οἰκεῖα γάρ φησι· καὶ πατρῷα· ὡς ὑμέτε-
ρα· ὡς ὑμῖν ἀπ' ἀρχῆς ὀφειλόμενα, οὕτως
αὐτὰ κληρονομήσατε· πρὶν γὰρ ὑμᾶς
γενέσθαι, ταῦτα ὑμῖν ἡτοίμαστο παρ' ἐμοῦ·
καὶ ἐπειδὴ προῄδειν ὑμᾶς τοιούτους ἐσομέ-
νους ὑμᾶς· ὁποίων δὲ ἀντὶ ποίων
τοσαῦτα λαμβάνουσιν· ἀντὶ στέγης· ἀντὶ ἱ-
ματίου·

σι τὰ πρὸς αὐτόν· διό, καὶ φησὶν αὐτὸν μετὰ
τῶν ἐγκλημάτων· τὸ δ' ἐπιζητεῖν· καὶ οὐκ ἐβάδιζεν
τέρον φαίνει, καὶ τὰ ἔξω· ὃ δὲ μάλιστα ἄξιον
ἐκπλαγῆναι. ἀλλ' οὐδὲ ἦν αὐτοῖς ὁ ... ἐποίησεν.
καὶ μάταιος ὁ κόπος, ὅτι παράγμα οὐδὲ πρὸς τοῦ
δαπανῆσαι παρεδέξαντο· καὶ γὰρ καὶ ὁ τύπος ἐκείνη
ἀνα καὶ κατὰ τοῦτο ἔλεγεν. εἶ καὶ ἐθέλοι καὶ οὐ
δυσὶ γάρ· καὶ ὁ μὲν ἐθέλων διαφαίνεται ἐκ τούτων
καθ' ἑαυτόν· καὶ δι' ἁμαρτημάτων· καὶ διὰ κατορθω-
μάτων· καὶ αὐτὸ δὲ κατὰ φύσιν, τοῦτο ἐστι
δεῖ· χρὴ δὲ τοιαῦτα εἶναι· ὅσους ἔχει ἐπὶ
δεόμενον ὑπὲρ χρημάτων, ἀλλ' ἀκούοντος·
οὐ γὰρ διὰ χρημάτων πλουτοῦσι τῶν οὐκ ἐξευρεῖν· οὐ
δὲ γυμνὸν περιέσχετο· ἀλλ' οὐδὲ ὁ κοσμοφορ-
ρῶν, οὐδὲ ἀργὸν τὸν ... χρὴ δὲ
εἶναι καὶ τὸν ἐκ πραγμάτων τὸ ... φρο-
οὐ γὰρ ἡ τῶν ἐπιθυμιῶν ἡμῖν, καὶ οὐκ
ἀλλ' αὐτὸν ἄρρωστον ἡμῖν καὶ οὐκ
μετὰ καλῶν· ἀλλ' ὅτι οὐ κατεδέξατο ταύτην,
οὐδὲ ... προσῆκε διὰ τί, καὶ ἀδελφούς·
καὶ ἐπαγγελίας καὶ ἐκ τοῦ σταυροῦ· καὶ
δι' αὐτοῦ ... καὶ ... καὶ ἀναρριπί-
ζοντες ... παρέχουσιν, διὰ τοῦτο καὶ ἀδελ-
φοί· τοῦ γὰρ τοιούτου πατρίς· ἧς ἀδελ-
φότητα καὶ ἡ· τοῖς γὰρ ὅσοι· τοῖς ἐκεῖ
τὰ φρονοῦσιν, οὐχὶ τοὺς μοναχοὺς μό-
νον λέγων· καὶ τοὺς ἄρρενας καὶ τὰς
... ἀλλ' ἐκείνους ... καὶ ... τι
... χρή· ... δὲ ... γυμνὸς
γυμνὸς καὶ ξένος· ... αὐτὸς ...
... ἀδελ-

μένη καὶ πορνεῖαι, καὶ πλεονεξίαι, καὶ μνη-
σικακίαι, καὶ φθόνοι, καὶ καταλαλιαί, καὶ
ἕτεραι ἁμαρτίαι. ἐκδότους ποιήσασι μέν.
διότι πάντα ὅσα διὰ τῶν ἁγίων εὐαγγελίων
διδασκόμεθα, τηρεῖν προσῆκεν ἡμῖν· οὐ
τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ, ἀλλὰ πάντα· Οἴδατε ἐπεὶ
στιν ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται.
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυ-
ρωθῆναι· Εὐκαίρως περὶ τοῦ πάθους
πάλιν μνημονεύει· ἐπειδήπερ προεῖπε
περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ τῆς
ἀντιδόσεως τῆς ἐκεῖ· καὶ τῆς κολάσε-
ως· ὡς ἂν εἰ ἔλεγε· τί δεδοίκατε ταῖς
προσκαίροις θλίψεσι, τοιούτων ἡμᾶς
ἀναμενόντων ἀγαθῶν· μνημονεύει δὲ τοῦ
πάσχα· ἐν ᾧ τὸ μνημόσυνον ἐτελεῖτο τῶν
γεγενημένων, τῶν κατ' Αἰγυπτίων θαυμάτων·
καὶ ὅτι καὶ τὸ νῦν γινόμενον διὰ τοῦ σταυροῦ
μυστήριον, ἑορτή ἐστι, πανήγυρις ἐστιν, ἐπεὶ
σωτήριον τῆς οἰκουμένης τελούμενον·
Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς.
ἐδήλωσεν ὅτι τὰ Ἰουδαϊκά· ἀρχὴν ἐλάμ-
βανε διαφθείρεσθαι· ὁ μὲν γὰρ Μωϋσῆς
ἕνα εἶναι ἀρχιερέα ἐκέλευσε· καὶ τελευ-
τήσαντος, τὸ τὸν ἕτερον γίνεσθαι· τότε δὲ
πολλοὶ ἦσαν ἀρχιερεῖς· ἐνιαύσιοι γὰρ
ἐγίνοντο· καὶ τοῦτο ἐδήλωσεν ὁ εὐαγγ-
ελιστὴς Λουκᾶς· ὁ περὶ τοῦ Ζαχαρίου λέ-
γων τὸ ἔτος ἐξ ἐφημερίας αὐτὸν εἶναι
ἀκμαῖον· αὐτὸς οὖν ἐνταῦθα φησὶ καὶ τοὺς ἀπὸ
ἀρχιερέων· χρὴ δὲ σκοπῆσαι, καὶ τὴν

περὶ τῆς ἑτοιμασίας τοῦ πάσχα·

ἀντὶ ἄρτου· ἀντὶ ὕδατος ψυχροῦ· ἀντὶ [illegible]
λίθους· ἀντὶ [illegible] θηρίον·
[illegible] δὲ [illegible]· πορευόμενοι καὶ καταρώ-
μενοι, οὐκ ἐπαύσαντο τοῦ [illegible]· οὐ γὰρ αὐ-
τοὺς αὐτοὺς κατηράσαντο, ἀλλ᾽ αὐτοὺς [illegible]
ἔργοις· ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῦτο ἤρκεσεν, ἀλλὰ τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
νιον τὸ ἡτοιμασμένον ἡμῖν· ἀλλὰ τῷ δια-
βόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· τὴν μὲν
γὰρ βασιλείαν ἡμῖν [illegible] ἡτοίμασε, τὸ δὲ
πῦρ οὐχ ἡμῖν· ἀλλὰ τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ· ἐπεὶ δὲ [illegible] ἑαυτοὺς
[illegible]· διὰ τοῦτο μὴ [illegible]· μηδὲ [illegible]
σαι· μηδὲ ἐνδῦσαι· μηδὲ [illegible]·
ἑαυτοῖς τὴν αἰτίαν [illegible]·
Ὁ μὲν [illegible] ταῦτα ἀκούοντες καὶ
[illegible] τῶν τοιούτων καὶ τοσού-
των ἀγαθῶν [illegible]· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὴν κατα-
κρίσιν· σπουδάσωμεν ἐν [illegible] καὶ
[illegible] συμπαθῆσαι· τῶν μὲν αἰωνίων
ἀγαθῶν καὶ [illegible] κληρονό-
μοι γενέσθαι· τῶν δὲ [illegible]
[illegible]· [illegible] μὴ
[illegible] ἑαυτοῖς [illegible]·
οὐδ᾽ οὕτως [illegible]· τῆς [illegible]
ἀρετῆς [illegible] συμπαθῆσαι· [illegible]
[illegible] χορηγεῖ [illegible]·
[illegible], ταῦτα [illegible]
προλεγόμενα καὶ τῶν ἄλλων [illegible]
ἀντεχόμενοι· καὶ [illegible]
μόνῃ θαρροῦντες, ἑαυτοὺς [illegible] καὶ

μίας δὲ μνήμης μόνης. ἡ μαρμάθα μὲν ὅτι ἐκείνη
ἐστὶ τὸ πάθος ἔρχεται· ὁ γὰρ πρὸ τούτου διαλ-
ηράσθησαν αὐτῷ· μὲν ὁ τρομερῶς ἐξῆλθεν
αὐτῶν ἰησοῦ ἀκαρία, τὸ τέλος ὃν ἔρχεται· ὡς
ἀπὸ σαββάτων δὲ καταβάντες· οὕτως οἰκονομί-
ας ἦν. καὶ τὸ πρότερον ἀναχωρήσαντος αὐτοῦ
διὰ τί οὖν πρότερον ἀλλ᾿ ἀνθρώπους γυναῖ-
κας· τὴν σαμαρεῖτιν καὶ τὴν χαναναίαν,
καὶ τὴν αἱμορροοῦσαν, καὶ ἄλλας τινάς,
προσέρχεσθαι αὐτῇ· διὰ τὸ πολλὴν ἑαυτῇ
συνειδέναι ἀσθένειαν, καὶ μὴ τολμᾶν·
ἀλλ᾿ ὅμως ἦν ἔτι καὶ ἀναλύεσθαι· καὶ οὐδεμί-
μοσία· ἀλλ᾿ ἐν μοιχείᾳ. καὶ πάντων τῶν
ἄλλων ὑπὲρ θεραπείας προσερχομένων,
σωματικῶν· μόνον αὐτὴ τῆς κατατυχί-
διον θεὸς ὅσον· ἐπιβλέπων προσεχομένης.
οὐδὲ γάρ τι τοῦ σώματος ἀνάπηρος ἦν.
ὅθεν καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα αἴτιος. αὐτὴν
θαυμάσαι· τί γὰρ ὀργίζειν δὲ αὐτῆς ἀ-
ποσπασθεῖν, ἑωρακότων ἅπαντων προσελη-
λυθότων, ἀλλ᾿ ὡς μείζονι. κατὰ τὸ ἀπόν· διὰ
τοῦτο ὁ πάντως τοῦ σώματος τιμιώτε-
ρον ἦν, μέρος, τοῦτο προσαπτόμενος ἦν
μετὰ γνώμης τοῦ χ(ριστο)ῦ, τὴν κεφαλὴν τὴν ἑαυτῆς·
τιμιωτέρου ἐβλέψει κεχαρακτηρισμένη οἱ [illegible]
ταῖς ἀγομένας ἐπί. καὶ σωμ[illegible] αὐτῇ [illegible]
ταῖς ἐξ ἧς· ποιοῦσιν αὐτοῖς αὐτὴ ἡ διαφ[illegible].
κινεῖ τοῦ μυστικοῦ γεγονέναι· διὰ τοῦτο ἀκού-
σαι τοῦ δὲ δουλείου πολλοῖς παρεσκευασμένου-
μης καταφρονήσας· καὶ ὅτι ἐξ ἐκείνου θέλω καὶ οὐ
αν. αὐτὰ τούτων γὰρ συνεχαλκίζοντο πρὸς
ἑαυτοὺς

ὅρα τὴν τῶν ἰουδαϊκῶν πραγμάτων
διαφθοράν· παρανόμοις γὰρ πράγμασιν
ἐπιχειροῦντες, πρὸς τὸν ἀρχιερέα ἔρχον-
ται· καὶ γὰρ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως
τοῦ λεγομένου καϊάφα συνήχθησαν. ἐ-
κεῖθεν βουλόμενοι τὴν ἐξουσίαν· τοῦ μὴ κω-
λύεσθαι, ὅθεν κωλύεσθαι ἔδει· τί δὲ
συνεβουλεύσαντο; ἵνα τὸν δεσπότην αὐτῶν
δόλῳ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν· ἐ-
δεδοίκεσαν γὰρ τὸν λαόν. διό, καὶ τὴν ἑορ-
τὴν ἀνέμενον παρελθεῖν· ἔλεγον γὰρ μὴ
ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται
ἐν τῷ λαῷ. ἐφοβοῦντο γάρ, οὐ τὸν θεόν, ἀλλὰ
πανταχοῦ τὰ ἀνθρώπινα· ἀλλ' ὅμως
τοῦ θυμοῦ ζέοντες, ἐπειδὴ καὶ τὸν προδότην
εὗρον, ταχὺ μετέθεντο. Ἡ γυνὴ αὕτη κατὰ

† περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν κύριον μύρῳ

μὲν [illegible], δοκεῖ μέν, μία καὶ ἡ αὐτή,
παρὰ τοῖς εὐαγγελισταῖς ἅπασιν· οὐκ ἔστι δέ·
ἀλλ' ἀνὰ παρὰ μὲν τοῖς τρισὶ μία τις εἶναί μοι
δοκεῖ καὶ ἡ αὐτή· παρὰ δὲ ἰωάννῃ, οὐκέτι·
ἀλλ' ἑτέρα τις θαυμαστή, ἡ τοῦ λαζάρου ἀδελφή·
τὴν λέπραν δὲ μέμνηται τοῦ σίμωνος ὁ εὐ-
[illegible] σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ἵνα δείξῃ
πόθεν θαρροῦσα ἡ γυνή, προσῆλθε τῷ
χ(ριστ)ῷ· ἐπειδὴ γὰρ ἡ λέπρα σφόδρα ἀκάθαρ-
τον εἶναι δοκεῖ πάθος καὶ βδελυκτόν· ἐ-
ὥρα δὲ τὸν ἰ(ησοῦ)ν θεραπεύσαντα τὸν ἄνθρωπον· οὐ
γὰρ ἄν, εἵλετο μεῖναι παρὰ τῷ λεπρῷ· καὶ
καταχθέντα παρ' αὐτοῦ· ἐθάρρησεν ὅτι
καὶ τὴν τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἀκαθαρσίαν ἀ-
ποσμῆξαι δυνήσεται ῥᾳδίως· τὴν [illegible]

τὴν ἀρχήν, ὥσπερ ἐπιζητήματι ἀλλ᾽ εἰ καὶ ὡσ-
περὶ δεοῦς ἐπὶ ταῖς ἰατρείαις αὐτοῦ. καὶ ὅτι ἐ-
μὲ οὐ παρῃτήσατο ἐστὶν ὁ χς. ποιοῦμαι
θῆται περὶ τοῦ πάθους. πολλὴν ἀγαπή-
σας κουζόμενος. τὸ δὲ ὅσον ἂν κηρύξω,
τὸ εὐαγγέλιον καὶ ταῖς ζωῆς. προσθήκην
τὴν ἐκ τοῦ ἔθους ζῳδίων προσάγαγε αὐτῷ.
καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς καὶ ἐρωτοῦν-
τα ὑπὲρ τούτων ἀπ᾽ αὐτοῦ. ὅτι ἑορτὴ
σαυτὴν μετ᾽ αὐτὸν φανερὸν κηρύγματα δι᾽
ἐξ ἀρετῆς. οὐ πανταχοῦ τὴν ὀργήν, ἐλέγχ-
θῆναι τὸ κήρυγμα. ἔτι δὲ καὶ προσπα-
ρακαλεῖ καὶ ἐπαγγέλλεται. ὅ, δὴ ἔδει
περὶ αὐτῆς. τοιοῦτόν ἐστιν. ὅτι μηδὲ
ποτε τιμᾶται αὐτή. ἀλλ᾽ ἀπ᾽ τοσοῦτον
ἀπέχω τοῦ καταδικάσαι αὐτὴν ὡς καὶ
κοσμῆσαι καὶ ἀπ. ἐκβαλεῖν αὐτήν.
ὥσπου κορυφαῖος ἐργασαμένην. ὅτι οὐ
δέον ἀφῆκεν ζητῆσαι τὸ γεγενημένον.
ἀλλ᾽ ὁ κόσμος συγγνώσεται τὸ ἐμποιεῖν
ὑπ᾽ αὐτῆς εἰργασμένον καὶ ἐν κρυπτῷ.
καὶ γὰρ ἀπὸ διανοίας εὐγενοῦς ἦν;
τὸ γενόμενον καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐρήμου. καὶ
συμπεριφερομένην εὐχήν. διὰ τί δὲ
μετὰ δακρύων, ἀπέχων τῆς γυναικός. ἀλλὰ
τὴν ἐσομένην μνήμην. ἐκ δὲ κηρύκτου
το καὶ περὶ ἐκείνου τῆς σαρ᾽ ὁ περιέγρα-
τον. ἀγαθὸν ἔργον, καὶ ὃν ὥσπερ ἐν μαρ-
τυρίῳ κατεῖναι κεῖσθαι. ὅτι καὶ μετ᾽
ἄξιον ἐμνήσθη τί προσέρχεσθαι τοῦ αὐτοῦ
πορευθεὶς. ἵνα μὴ ζητῇ ὅτι εὐγενὴ

καὶ ἐνεβριμοῦντο, ὅτι [illegible] οὕτω προ-
σῆξαν· οὐδὲ ἦν [illegible], ὥσπερ ἡ
[illegible], πολλῷ μᾶλλον τοῦ [illegible] χρισ-
τοῦ προσκυνεῖν [illegible] διὰ τοῦ μύρον, [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] κεφαλῆς τοῦ θεοῦ· καὶ [illegible]
[illegible] προσ[illegible]· καὶ οἱ [illegible], μύρον ἐ-
χρίοντο· [illegible] δὲ κατ' αὐτῆς κεφα-
λῆς αὐτοῦ [illegible] τὸ μύρον, σφόδρα ἀγανα-
κτοῦσι [illegible] αὐτῇ· καὶ γὰρ [illegible]
[illegible], προσ[illegible]
τοῦ· ἢ γὰρ ἀργυρίου [illegible] καὶ [illegible]
μαι· καὶ [illegible] οὐ παρῃτή-
σαντο, πολλῷ μᾶλλον τοῦτο· οὐ καὶ [illegible]
[illegible] οἱ ἀπόστολοι· ὅτι ἠθέλησαν τὸ τριακοσί-
ων δηναρίων πραθῆναι· [illegible] αὐτοῦ
τοῖς πτωχοῖς [illegible], ὅσον
ἀγορ[illegible] τὸ μύρον αὐτή [illegible]
δὲ τοῖς μαθηταῖς [illegible], καὶ μάλα
[illegible]· οὐδὲ γὰρ [illegible] τὸ σαυτῆς [illegible]
δηλοῖ, [illegible] τὴν γυναῖκα
δηλαδὴ [illegible], [illegible] γυναι-
κί· δηλαδὴ αὐτοὺς [illegible] τούτου, μὴ [illegible]
[illegible]
[illegible]· καὶ γὰρ [illegible] οἱ καὶ
[illegible] προσ[illegible] οἱ μαθη-
ταί· καὶ ἡ γραφὴ [illegible]
[illegible], ἀλλ' ὅπερ [illegible]
[illegible]· ἀμὴν δὲ καὶ λέγω [illegible]· ἡ μα-
[illegible] καὶ [illegible] τοῦ ὅτι [illegible], καὶ
[illegible]
αὐτό· καὶ [illegible]· καὶ [illegible]

τὴν ἀρχήν, ὥσπερ ἐν τῇ ζητήσει μάλιστα καὶ
περὶ δὲ τοῦ [illegible] αὐτοῦ. καὶ ὅτι ἐ-
μὲ οὐ [illegible] Χριστοῦ. τοίνυν
θῆναι περὶ τοῦ πάθους [illegible] ἀναμιμνή-
σκει κοσμούμενος. τὸ δὲ [illegible] κηρυγμά-
τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν ζῆλον. προσθήκην
τὴν [illegible] προσάγων φησί·
καὶ παραμυθούμενος αὐτόν· καὶ ἐπειδὴ
τὸ ὑπὲρ τούτων [illegible] αὐτοῦ· ὅτι περὶ
σαυτὴν μετ' αὐτὸν σταυρὸν κηρύγματος ἀλλ'
ἐν ἀρετῇ, οὐ πανταχοῦ τὴν ἀρχήν, ἐπιχει-
ρῆσαι τὸ κήρυγμα· εἶτα δὲ καὶ προσπα-
ρακαλῶν καὶ ἐπαινῶν [illegible]
περὶ αὐτήν. τοιοῦτον ἐστίν· ὅτι μηδὲ
ἐκεῖ τιμᾶται αὕτη. ἐγὼ γὰρ τοσοῦτον
ἀπέχω τοῦ καταισχύνεσθαι αὐτήν ὥστε καὶ
[illegible] αὐτήν·
ὅσου [illegible] ἐργασαμένην· ὅτι οὐ
δεῖ ἀφανισθῆναι τὸ γεγενημένον·
ἀλλ' ὅ καὶ προσγενέσθαι τὸ [illegible]
[illegible] ἐργασάμενον καὶ ἐν [illegible].
καὶ γὰρ ἀπὸ διαφορᾶς ἐνδείκνυσιν·
τὸ γινόμενον καὶ [illegible], καὶ
συντετριμμένην τυχεῖν. διὰ τί δέ
μηδὲ [illegible] τῆς χάριτος. ἀλλὰ
τὴν [illegible] τοῦ
το καὶ περὶ [illegible] θαρρῆσαι
τήν. [illegible] ἔργον καὶ [illegible]
[illegible]. ὅτι [illegible]
ἄξιον [illegible]
[illegible]

καὶ ἐπιζητοῦσιν. ὅτι ἡ ὁλοκλήρως [illegible]
[illegible]· οὐδὲ [illegible], [illegible]
[illegible], πολλῷ μᾶλλον [illegible] Χριστ-
[illegible] κεφαλὴν [illegible] τὸ μύρον, ἐπεὶ δὲ καὶ [illegible]
[illegible] κεφαλὴ [illegible] τοῦ θεοῦ· καὶ [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible], μύρον
χρίοντο· [illegible] δὲ κατὰ [illegible]
μέχρι τοῦ χεθῆναι τὸ μύρον, σφόδρα [illegible]
[illegible] αὐτῆ· καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] ἀφ' [illegible], [illegible]
τοῦ· ἡ γὰρ [illegible] γενόμενος καὶ [illegible],
[illegible]· καὶ [illegible]
[illegible], πολλῷ μᾶλλον [illegible] τοῦτο· οὐ κατὰ [illegible]
πάντες δὲ οἱ ἀπόστολοι· ὅτι ἐδύνατο, τριακοσί-
ων δηναρίων πραθῆναι· [illegible]
τοῦ τῆς γυναικὸς [illegible] φιλοτιμίαν, ὅσον
[illegible] τοῦ μύρου αὐτῆ [illegible]
δὲ οἱ μαθηταὶ [illegible], καὶ μάλα
[illegible]· οὐδὲ γὰρ [illegible] τοσαύτην [illegible]
[illegible], [illegible] πραθῆναι τὴν γυναῖκα
διδάσκει [illegible], [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] τούτου, [illegible]
[illegible]
[illegible]· καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] οἱ μαθη-
ταί· καὶ ἡ γραφὴ [illegible]
[illegible]. ἀλλ' [illegible]
[illegible]· ἅμα δὲ καὶ [illegible]
[illegible] γέγονε καὶ [illegible] ὁ τοῦ Ἰω(άννου), καὶ
[illegible]
αὐτό. καὶ [illegible]· καὶ μὴ [illegible]

καὶ διδασκαλίαν καὶ παραίνεσιν. καὶ μηδὲν
ὠφελούμενον· ἀκούσατε πάντες οἱ φι-
λάργυροι, οἱ τὸ τοῦ Ἰούδα νόσημα ἔχοντες·
ἀκούσατε καὶ φεύγετε τὸ πάθος τοῦτο. εἰ γὰρ
ὁ συνὼν τῷ Χριστῷ καὶ σημεῖα ἐργασάμενος,
καὶ τοσαύτης ἀπολαύσας διδασκαλίας,
ἐπειδὴ οὐκ ἀπηλλάγη τοῦ νοσήματος τού-
του, εἰς τοσοῦτον κατηνέχθη βάραθρον·
πολλῷ μᾶλλον ὑμεῖς, οἱ τοῖς παροῦσιν προση-
λωμένοι, εὐάλωτοι πρὸς ὄλεθρον ὑπὸ
τοῦ πάθους τούτου γενήσεσθε· εἰ μὴ καθ' ἑ-
κάστην ἡμέραν συνεχῶς ἀπολαύητε·
ἔστε μεθ' ἣν ἑαυτοὺς διορθούμενοι διὰ
τῆς τῶν γραφῶν παραινέσεως· καθ' ἑκά-
στην ἡμέραν συνήθης μοι· τῷ μὴ ἔχοντι
ποιεῖν τὴν κεφαλὴν λιμάς· καθ' ἑκάστην
εὐχὰς δεύτε τὴν ἡμέραν διεγέργων· διαμη-
μαρτων· μὴ χρυσίον· μὴ ἀργύριον· μὴ
δι᾽ ὀχλεῖ τοῖς μὴ ἔχειν, καὶ ὅμως οὐ καταφρο-
νίσθη. καὶ πόσου προσδοκᾶς δ' αὐ-
ξᾶσθαι τὸ νόσημα· μὴ ἀπολλῆτε τῇ
προσευχῇ καὶ τῇ ἀναγνώσει· ἐν τῇ
σπουδῇ καὶ καρτερίᾳ νήφομεν· δεινὸν γὰρ δεινόν,
τὸ τῆς φιλαργυρίας θηρίον· ἀλλ' ὅμως
εἰ καὶ σφοδρὸν καὶ ῥαδίως νικᾶται· οὐ γάρ ἐστι
φύσει· οὐ γὰρ αὐτῇ φυσική· καὶ δῆλον
τοῦτο. ἐκ τοῦ μὴ τοῖς πολλοῖς γενέσθαι αὐτήν·
ὅτι δὲ οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐστι τοῦτο τὸ
πάθος ἐστίν. δῆλον μέν, καὶ ἐκ τοῦ Ἰού-
δα. ὅτι περὶ τὸν δεσπότην δι' αὐτοῦ τοῦτο πα-
ρέδωκεν· δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν τούτοις· ὅτι

περ μὲν μὴ τοσαύτην ἐπεδείξατο τιμήν·
ὅτε· ἢ περὶ τὸν ἐνταφιασμόν μου. ὅπερ
ἱκανὸν ἦν αὐτὸν κατανύξαι· τὸ γὰρ ἑαυτοῦ
τὰ τοῦ διδασκάλου ἐργάζεσθαι· τὸ δὲ ἰσχυ-
ρίσασθαι τὴν ἑτέραν. ἐπειδὴ καὶ ἄλλως κλέπτου
λος· ἐλύπουν δὲ καὶ φιλοκερδὴς ἦν· ἵνα παρα-
ϥ κούσῃ ὅτι ἐκ τοῦ ὑπὲρ τοῦ χοροῦ τῶν ἐγκε-
λευσμένων. τῶν μυστηρίων καὶ ἰσοτί-
μου. πόσα γὰρ καὶ ἄλλοι μαθηταὶ χρήματα
σ κεκοινώκασι· πόσην ἦν αὐτοῦ ἡ κακία. ὅτι καὶ
αὐτόματος προσῆλθε. καὶ ὅτι ἀργυρίου τοῦτο
ποιεῖ· καὶ ἀργυρίου τοσούτου. ἐζήτει δὲ
εὐκαιρίαν, ἵνα αὐτὸν παραδῷ. ἐπειδὴ
ἐδεδοίκει τὸν ὄχλον. καὶ μόνον αὐτὸν λα-
βεῖν αὐτὸν ἠθέλησε. καὶ τοι πολλάκις ἰ-
δὼν αὐτὸν διαφεύγοντα καὶ μὴ
κατασχεθέντα. καὶ τὴν αὐτοῦ δύναμιν
καὶ θεότητος, πολλὰ παρασχόντα
τὰ σημεῖα δείξας, οὕτως αὐτὸν καθάπαξ ξ
ἐπηρώθη κέρδει καὶ ἀργυρίῳ. καὶ ταῦτα
πολλάκις αὐτοῦ περὶ τούτου διαλεχθέντος
τοῦ Χριστοῦ. διά τε ἔργων καὶ προσηκόντων
ῥημάτων. ὁ δὲ ἐκεῖνος ὑπὲρ τὴν πονη-
ρὰν αὐτοῦ ταύτην ἐπιμονὴν ἀλλὰ καὶ,
οὐδὲν ἐλεγμοὺς ἐκέρδανεν. οὐ μὴν ὁ δεσπό-
της ἐπαύσατο τὰ αὐτοῦ ποιῶν· ἀλλ' οἶον
ὁ Χριστὸς καὶ ὑπὲρ προφήτας τὸ ἀδιόρθωτον τοῦ
προδότου, οὐκ ἐπαύσατο τὰ αὐτοῦ ἀσφαλῶς
καὶ νουθετῶν, καὶ ἀνακαλῶν, καὶ ταρά-
ζων. πολλῷ μᾶλλον ὀφείλομεν ἡμεῖς, τοὺς
ἁμαρτάνοντας καὶ ῥαθυμοῦντας, νουθετεῖν

τέρου μὲν, μείζω γὰρ ἥττων. καὶ τοσοῦτον ἐγγύτατον
ἁμάρτημα τοσῷ μεῖζον. καὶ τοσούτῳ μεί-
ζονος εὑρίσκομεν τιμωρίας. διαφό-
ρους, ἐν τοῖς ἐφεξῆς γραφῶν. ἐὰν πορνεύσῃ
τις, πρὸ τοῦ νόμου, ἄλλος δὲ μοιχεύεται· καὶ
τοῦτο ὁ παῦλος κηρύσσει, ὅσοι γὰρ ἀνό-
μως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται.
ἐὰν πορνεύσῃ τις μετὰ νόμον, χαλεπώτερον
κολάζεται. ὅσοι γὰρ ἐν νόμῳ ἥμαρτον,
διὰ νόμου κριθήσονται. ἐὰν πορνεύσῃ τις
ἱερεὺς ὤν, μετὰ προσθήκης ἐστί. ἀντὶ γὰρ τῆς
ἀξίας, καὶ τὴν τιμωρίαν λαμβάνει με-
γίστην. διὰ δὴ τοῦτο, οἱ μὲν ἄλλοι ἀπη-
ροῦντο πορνεύοντες μόνοι. οἱ δὲ τῶν ἱερέων
θυγατέρες κατεκαίοντο. τοῦ νόμου θέ-
ποντος ὑβρίζουσι γὰρ ἀθλίως τὸν ὅσιον τοῦ
ἱερέως ἀμείβονται κόλασιν. τοῦτο ἁμαρτάνομεν.
ἡ γὰρ τὴν θυγατέρα ἀτιμάζουσα αὐτὴν τὴν
ὁσίαν δηλοῖ, διὰ τὸ ἱερέως εἶναι θυγα-
τέρα. πολλῷ μᾶλλον αὐτὸν τὸν ἱερωμέ-
νον. ἐὰν πορνευθῇ τις ὅσιος, αὐτὸς καὶ
ἀναλόγως καὶ κολάζεται. ἐὰν πορνεύσῃ τις
τὰ ἀπὸ τοῦ σοῦ, ἑτέρα διαφορὰ ἐν μέρει. καί-
μην καὶ ἐνταῦθα διαφοραί. καὶ τοῦτο
δῆλον ἐκ τοῦ δεῖν ... εἶναι ἢ τὸ σφο-
δρότερον. ἐὰν πορνεύσῃ τις μετὰ τὴν πα-
ρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀνάγκη τοσ ἀντεχθ...
τῶν ἄλλων τῶν πρὸ ἡμῶν χαλεπωτέ-
ραν δοῦναι δίκην. ἐὰν πορνεύσῃ τις, μετὰ
τὸ καταξιωθῆναι, ἐν τούτῳ λοιπὸν οὐδὲ τῶν
μυστηρίων ἁμαρτήματι ... ἐὰν πορ-
νεύσῃ

καὶ τυμπανιστῶν ὄχλοι· καὶ ἀνδροφόνοι· καὶ
πλεονέκται· καὶ μάχαι, καὶ ὅπερ ἂν ᾖ
πονηρὸν κακὸν, ἐν τούτοις ἐστί [illegible]· διὸ,
παρακαλῶ πάσῃ σπουδῇ τὴν [illegible]
τὴν ἐλαφρὰν ὑπομένειν· καὶ ἀποθέσθαι καιρὸς
ἐκείνης πονηρίας ἀπεμπολουμένην· δι
μάθωμεν γὰρ ἀποθέσθαι μὲν· τί γὰρ φορτι-
κὸν ἐπιτεταγμένον· ὅρα διαιτήσῃ· ἵνα [illegible]
προστόμαθα [illegible]· [illegible] τὸ τυραν-
νικὸν [illegible]· οὐ [illegible]· ἀλλ' ὄντως ἐκο-
λόγησε [illegible] τὸ σὸν [illegible] ὀργανῶν [illegible],
ἀλλ' ἀτυχῆσαι καὶ διαιτήσεως μόνης· ποῖα
γὰρ ὄργανα ἔχουσιν οἱ ἀπόστολοι, τοσαῦτα
κατορθώσαντες· οὐ χρήματα πολλὰ· οὐ τὰς μὲν
καὶ ἀργυρώματα περί [illegible] καὶ πάντων
περιεβάλοντο· τί γὰρ δύσκολον τῶν
ἐπιταγμάτων· μὴ λέγε μοι [illegible] ἐχθρὸν·
μὴ λέγε μοι [illegible]· μὴ λέγε μοι [illegible] κακῶς· τῶν
ἁμαρτημάτων οὖν, τούτων δύσκολον
[illegible]· ἀλλ' ἃ περὶ [illegible]. [illegible]
τέρα· ἀλλ' ὅπερ [illegible] [illegible]· τοῦτο οὖν ἐστι φορτικὸν. [illegible]
[illegible]· οὐ [illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible]· [illegible], ὃ καὶ [illegible], τί
τὸ ἁμαρτημάτων [illegible] φορτίου. καὶ φρον-
τίδας [illegible] ἔχειν· ἁμαρτήματα μὲν
[illegible] καὶ [illegible] μὲν. ὅτι οὐχὶ πάντων
τῶν ἁμαρτημάτων, αἱ αὐταὶ κολάσεις
εἰσίν· ἀλλὰ καὶ πολλαὶ καὶ διάφοροι· καὶ
ἀπὸ χρόνων· καὶ ἀπὸ προσώπων. καὶ
ἀπὸ ἀξιωμάτων. καὶ ἀπὸ συνέσεως·
καὶ ἑτέρων πλειόνων· καὶ ἵνα σαφὲς

αὐτοῖς δηλώσει, τοῦτο τὸ δρᾶμα μὴ κατασχόντες·
ἕως δὲ τοῦτο πορευομένοις· εἶπεν δὲ ὅτι ὁ και-
ρός μου ἐγγύς ἐστιν. ἀναμιμνήσκει τοὺς μαθητὰς
συνεχῶς ὑπομιμνήσκων τοῦ πάθους· ὁ
αἰεὶ προειπεῖν ἵνα τὴν παρρησίαν ἐγγυμνασ-
θέντες, μᾶλλον τὸ συμβησόμενον. ἅμα δὲ
δηλῶν αὐτοῖς ὅτι ἑκὼν ἔρχεται ἐπὶ τὸ ὑποδεχόμε-
νος, καὶ πρὸς ἰουδαίους, ὁ πολλάκις εἶπεν,
ὅτι οὐκ ἀκων ἐπὶ τὸ πάθος ἔρχεται· ποιῶ τὸ
πάσχα δὲ μετὰ τῶν μαθητῶν μου. ὀψίας δὲ
σαι γενέσθαι τὴν παρασκευήν· διότι
ἐσθιόντων αὐτῶν περὶ τῆς προδοσίας δια-
λέγεται· ἵνα καὶ ἀπὸ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς
τραπέζης. δὲ ζητῶν σωφρονίζειν τὴν τοῦ
προδότου. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐδείκνυ παρ' ἡμῖν
κοινωνῶν καὶ μυστηρίων καὶ
ἁλῶν· καὶ ὅτι ἔδει τότε ἡμερωθῆναι θηρίον ὄν,
ἀγριώτερον γενέσθαι· προλέγων δὲ ἐμοῦ
καὶ τοῦ προδότου αὐτοῦ ἐπιτίθει· οὐκ ἦν
δὲ ὁ δὲ μηδὲ ἀνεπαισθήτως· ἀλλὰ, ἐζήτουν
ἐφ' ἑαυτὸν μόνον καὶ ἐπὶ τούτοις τοῦ προδότου
ἀγωνιῶντες δοῦναι αὐτῷ μετάνοιαν
ἀν. τὸ λαθεῖν· καὶ αἱρεῖται φανερῶσαι
πάντας. ὑπὲρ τοῦ διασῶσαι τοῦτον. πῶ
λοιπὸν δὲ ἕκαστος ἔλεγεν. τοῦτ' ἔστιν τῶν ἁμαρτω-
λῶν μᾶλλον παρ' ὅ μὴ τοῦ προδότου ἐπιτί-
θεσθαι, τὸ σοῦ τὰ ἐκείνου ἀμαρτήματα· πρὸς ὃν ἄρα
περὶ τοῦ ἀφορῶντος τὸ μὴ χορὸν τὸ τῆς ἀγά-
πης μόνον καταγελᾶν. ὅθεν καὶ ἕκαστος
μετ' ἀγωνίας ἔλεγεν μήτι ἐγώ εἰμι κύριε. διὸ,
καὶ τὴν ταραχὴν αὐτοῖς ἀπαλλάξαι βουλό-
μενος·

ὁ δ / ε πμγ / στ / κδ

ἱερωμένοι ὄντες, αὕτη μάλιστα ἡ κορυφὴ τῶν κακῶν. Πρώτην τῶν ἀζύμων, τὴν πρὸ τῶν ἀζύμων φησίν· εἰώθασι γὰρ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἀριθμεῖν τὴν ἡμέραν· καὶ ταύτης μνημονεύει, καθ' ἣν ἐν τῇ ἑσπέρᾳ τὸ πάσχα ἔμελλεν θύεσθαι· τῇ γὰρ πέμπτῃ τοῦ σαββάτου προσῆλθον. καὶ ταύτην ὁ μέν, τὴν πρὸ τῶν ἀζύμων καλεῖ, τὸν καιρὸν λέγων καθ' ὃν προσῆλθον· ὁ δέ, οὕτω λέγει· ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα· τὸ ἦλθε, τουτέστιν, ἐγγὺς ἦν, ἐπὶ θύραις ἦν, τὴν ἑσπέραν δηλονότι μεμνημένος ἐκείνην· ἀπὸ γὰρ τῆς ἑσπέρας ἤρχοντο. διὸ ἕκαστος προστίθησι λέγων, ὅτε ἐθύετο τὸ πάσχα· ἐρωτῶσι δέ, ποῦ ἑτοιμάσωμεν τὸ πάσχα. διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτὸν καταγώγιον μηδὲ οἰκίαν.

Ἐσθίει δὲ τὸ πάσχα, δεικνὺς ὅτι οὐκ ἦν ἐναντίος τῷ νόμῳ· πρὸς ἄγνωστον δὲ πέμπει ἄνθρωπον, γνωρίσαι κἀντεῦθεν βουλόμενος, ὅτι ἐδύνατο ἂν μὴ παθεῖν εἰ μὴ ἠθέλεν· ὁ γὰρ τὴν διάνοιαν τούτου πείσας ὥστε αὐτοὺς ὑποδέξασθαι· καὶ ταῦτα ἀπὸ ῥημάτων, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς ὄνου πεποίηκεν, τί οὐκ ἂν εἰργάσατο ἐν τοῖς σταυροῦσιν αὐτόν, εἴγε ἐβουλήθη· Ἐγὼ δὲ οὐ τοῦτο θαυμάζω μόνον ὅτι αὐτὸν ὑπεδέξατο ἄγνωστος ὤν, ἀλλ' ὅτι προσδοκῶν ἔχθραν ἐπισπάσασθαι τοιαύτην, καὶ πόλεμον ἄσπονδον ἐκ τῶν Ἰουδαίων, κατεφρόνησεν τῆς τούτων ἀπεχθείας· Σημεῖον δὲ

ἡμάρτανε· καὶ πάλιν ἡμάρτανε. ἐπειδὴ καὶ ὑπέμει-
νε τοσοῦτον χρόνον ὠδίνων τὸ κακὸν, καὶ
ἀποβλέπων καὶ [illegible] καὶ
ποιήσας· καὶ ἀργύριον ὑπεσχημένος λαμ-
βάνειν, καὶ παρ' ἑνὸς οὐδὲ ἐλεγχθείς· ἔτι τὸν
μισθὸν ἔρωτα· ἀλλ' οὐδὲ τοσοῦτον ἐξενίκησεν.
ἀλλ' ἀπέστη· οὐ ἔστησε· ὅρον τίθησιν καὶ παρά-
μας αὐτῇ [illegible] μάλιστα δὲ ταῦτα
ὅτι ἐγγεγραμμένον ὁμολογῶν, τοῦτ' ἔστιν αὐτὸν
ταύτῃ διὰ τί ἐγκαλεῖ [illegible] ἰουδαίους τὰ ἡμαρτη-
μένα πεποιηκότας· ἐπειδὴ οὐ ταύτῃ τῇ γνώ-
μῃ τοῦτο [illegible], ἀλλ' [illegible]
αιρέσεως· [illegible]
παντ[illegible]ου· διὰ τί οὐκ ἠρώτησεν [illegible]
χθῶ ὁ ἰούδας [illegible] ἐπειδὴ
ἐν ὁμοίως [illegible] τὸν χριστὸν
[illegible]· ὅτε δὲ αὐτὸν δῆλον ἐποίησε,
τότε [illegible]
φρονήσας, ὥστε οὐκ [illegible] αὐτόν.
οὐκ [illegible] τοῦ ἔρωτος [illegible] καὶ δεῖ αὐτὸ
[illegible], ἀπὸ πολλῶν [illegible]
τοιοῦτον γὰρ [illegible] ἀργυρίων, μόνοις καὶ
ἀπολλυμένοις ἐργάζεται. καὶ [illegible]
[illegible]· μᾶλλον δὲ καὶ [illegible]
ρους· καὶ δαίμονας ἀπολλυμένων· [illegible]
μας· [illegible]· ὁ [illegible]
κατὰ [illegible] καὶ ὁ ἰούδας [illegible]
ὁ μὲν [illegible] καὶ οἱ ἄλλοι· ὅτι
[illegible] περὶ τὴν [illegible]
δας, τοιοῦτον ὁ διάβολος [illegible]
Ὁ δὲ [illegible] ὅτι μετὰ τὸ [illegible]
[illegible]

καὶ γὰρ ὥσπερ τεθηγμένης σαρκὸς δεῖ· διὰ τοῦ
τοιούτου λοιπὸν ἐστὶν ἐκκαλύψεως διὰ τούτου
μου. οὐκ ἐπιτιμῶν γοῦν δὲ μόνον ἀπειλούμε-
νος· τὴν γνώμην τούτου ἐπιεικῶς,
ἀλλὰ καὶ τὸν προδότην διορθοῦσθαι
θέλων. ἐπειδὴ γὰρ πολλάκις ἀκούσας οὐ
διορθοῦτο τοῖς εἰρημένοις ἀπαράλλακτος ὤν,
κοινούμενος αὐτοῦ καθ' ἑκάστην· λοιπὸν
ἐκφαίνει μὲν αὐτόν· τί φησιν; ἐπισημαίνων μάλιστα
Ἐντεῦθεν ὁ προδότης· αὐτὸς πολλάκις ἴτα
μότητος. οὐδὲ γὰρ λοιπὸν ἐστὶ μαθητὴς
λανθάνων· ὁ Χριστὸς δὲ συγκατέβαινε μὲν καὶ
μέχρι τούτου ἐπιτρέψαι αὐτὸν κουφότερον
μος, καὶ ἡ συνθήκη [illegible] ἐκτιθέμενος· ἀλλὰ
δὲ καὶ ἰδίᾳ, τύπος μακροθυμίας γινόμε-
νος· ὁ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ὑπάρχει καταγνώ-
Γράφεται περὶ αὐτοῦ ὑπὸ προσθήκης, τὸ ἀπα-
θῶς τοῦ ἀμαρτωλοῦ μένοντος. ἡ γραφὴ φονικὴ
σιν αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς τὸ παράγγελμα τοῦ θεοῦ
του αὐτοῦ· καὶ γὰρ [illegible] προσεῖχε δεόμενος
ἐδήλωσεν ἐκεῖνος τοῦτον καταλεγόμε-
νος· ἐπειδὴ καὶ τὸν προδότην καὶ ἐπιτούτω
διορθούμενος· καὶ ἡ ἐκείνου μεγά-
τοῦτο καὶ μηδὲν τὸ ἀκοῦσαι οὐκ ἀπὸ
ἐκείνου παρὰ τὰ [illegible]. οὐ μόνον ἀδιόρθωτον
ἀλλὰ καὶ ἀναισχυντῆσαι ἐφ' [illegible]
μαι, ἡ ποῦ; μή τι ἐγώ εἰμι· συνεδό-
μαστε, ἡ γὰρ ἑαυτῷ τοιαῦτα, οὐκ ἐδέχθη περὶ τοῦ
τὸν [illegible] ἐφ' ᾧ ἐκκρίνων τὸ μὲν δὲ ἀπο-
τὴν σύστασιν, δηλοῦσιν αὐτοῦ τὴν ἀπά-
των ἡμερότητα. καὶ γὰρ ἐν μὲν ἡ ὡς ἀν αὐτό·

καιρῶν τεκμήριον ἦν, καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸ λοι-
πὸν ἥκειν, τὸ τέλος τὰ πράγματα· εὐχαρι-
στεῖ δὲ διδάσκων ἡμᾶς, ὅπως δεῖ τὸ μυστήριον
τοῦτο ἐπιτελεῖν· καὶ δεικνὺς, ὅτι οὐκ ἄκων
ἐπὶ τὸ πάθος ἔρχεται· καὶ παιδεύων ἡμᾶς·
ὅπερ ἂν πάσχωμεν εὐχαρίστως φέρειν·
μετὰ δὲ τὸ σφαγῆναι τὸ νομικὸν πάσχα, παραδίδω-
σι τὸ μυστήριον λέγων, λάβετε φάγετε· καὶ τὰ
ἑξῆς· ἐπειδὴ ἔμελλε τῶν παύσασθαι ἔδει τὸ νο-
μικόν· καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν παρ' αὐτοῖς ἑορ-
τῶν· καὶ ἐφ' ἑτέραν μετάγων τράπεζαν φρι-
κωδεστάτην ταύτην καὶ μένει· Οὐκ ἐθο-
ρυβήθησαν δὲ ἀκούοντες λέγοντος αὐτοῦ
τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. ἐπειδὴ πολλὰ καὶ
μεγάλα ἀνωτέρω περὶ τούτου ἔμπροσθεν αὐτοῖς ἦν,
προσδιαλεχθείς, καθὼς ἐν διαφόροις τόποις
ὁ ἰωάννης μνημονεύει· λέγει δὲ καὶ αἰτίαν τοῦ
πάθους τῶν ἁμαρτημάτων λέγων τὴν ἄ-
φεσιν· αἷμα δὲ καινῆς διαθήκης καλεῖ·
ὡς τὴν καινὴν διαθήκην συνέχον· ὥσπερ
γὰρ ἡ παλαιὰ, πρόβατα καὶ μόσχους εἶ-
χεν, οὕτως καὶ αὕτη τὸ αἷμα τὸ δεσποτικόν·
δείκνυσι δὲ καὶ ἐντεῦθεν, ὅτι μέλλει ἀποθνή-
σκειν, διὸ καὶ διαθήκης μέμνηται· ἀνα-
μιμνήσκει δὲ καὶ τῆς παλαιᾶς. ἐπειδὴ καὶ ἐ-
κείνη δι' αἵματος ἐγκεκαίνισται· καὶ πάλιν
δὲ λέγει τοῦ θανάτου τὴν αἰτίαν ὑπὲρ πολ-
λῶν ἐκχυνόμενον, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν·
τί διδάσκων ἔλεγε τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐ-
μὴν ἀνάμνησιν· καθάπερ ἐκεῖνοι φησὶν
ἐποιεῖτε· εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐν αἰγύπτῳ θαυ-
μάτων.

ὅσον τὸ αἷμα· καὶ αὐτοῦ μὲν ὁ ἴσως ἀμνὸς τοῦτο
ἄμωμος τέλειος ἦν· ὅτι δὲ πρωτογενὴς μόνου· καὶ
τοῦ διαβόλου κατέχοντος ἐκ τῆς καρδίας ἁμαρτίας
ἵνα αὐτὸν παραδῷ· μηδὲ ὀλοθρευόμενον διὰ τοῦ
τοῦ δὲ ὅτι ἐξωλόθρευσεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὅσον τὸ αἷμα· ὅτι
οὐκ ἀθρόον ἐξεβλήθη. οὐδὲ εὐθέως, ἀλλὰ ποι-
μαίνουσιν ἐν ταῖς τῆς αἰγύπτου θύραις φαραὼ τούτῳ· ὃ δὴ
καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ γεγονέναι· δικαιολογεῖσθαι γὰρ
αὐτὸν ἐν ἀρχῇ· καὶ προσκαλοῦμεν ἡμέρας· ἐπειδὴ
ἐδέησεν ἐπὶ τῆς [illegible] ὑποδοχήν, ὅμως τοι-
οῦτον ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιμένουσιν, καὶ ὅλος ὁ χρόνος
αὐτοῦ περιγεγονέναι· διότι καὶ τὸ πάσχα
ἤσθιον, παραμόνως ἤσθιον· Οὐ γὰρ ἀπὸ
καὶ μόνον τοῦ ἐσθίειν φαγεῖν· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦ αἰσθη-
τὸ πάσχα ἀμετακίνητον· ἀλλ' ἀμέσως ἀποσφάττειν
αὐτὸ μόνοι τὸν ἐπιγνώμενοι· ὃ δὴ σημεῖον ἕτερον
εὐαγγελικόν, ὅτι ἐπὶ τοῦ μίαν ἐπεθύμησα τὸ
πάσχα τοῦτο φαγεῖν μεθ' ὑμῶν· τοῦτο δὴ
λέγει· ὅτι κατὰ τὸν ἐμὸν αὐτὸν τοῦτον· ὅτε δὲ
μέλλει ἡ σωτηρία τοῖς οἰκουμένοις γίνε-
σθαι· καὶ τὸ μυστήριον παραδίδοσθαι· καὶ
τὰ μυστήρια ἀρχὴν δὲ διὰ τοῦ θανάτου. οὐ
τὸ κατὰ γράμμα αὐτῷ ὁ χρόνος [illegible] προσε-
μ θέλειν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ πάσχα. καὶ οὐκ ἔτι
ἀλλὰ ἡμέρα μόνον ἄρτον ἐθέλεσθαι. καὶ τὸ
μυστήριον ἐπεξελθεῖν· ἵνα πρὸ τοῦ πάθους παρα-
δοθῆ. καὶ τῆς πάσχα μνήμης αὐτὸν· ὅπως αὐτὸν
μὴ παραθεῖναι. καὶ ταῦτα ἐξῆς μὴ διὰ ταῦτα
προσκαλούμενοι γραφῇ ποθεῖται· διὰ τοι τοῦτο
ἐν ταῖς τύποις, τὴν ἀλήθειαν ἐπιτίθη-
σιν· καὶ ἐκεῖ ἑορτῆς τοῦ πληρώματος τῶν

λεξ· ἀμφότεροι· καιρὸν δὲ τοῦ ἐξετάζειν ζητῶν·
οὐδὲ γὰρ σῶμα παθητὸν ἔχων ἐφάνη,
μετὰ τὸ αὐτὸ ποιῆσαι· ἀλλ' ἀθάνατον
τὸ σῶμα καὶ ἄφθαρτον· καὶ οὐδὲ μόνον
τροφῆς· διατί δὲ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ἀλλ' οἶ-
νον· ἄλλην αἵρεσιν πονηρὰν πρόρριζον ἀνα-
σπᾶσαι βουλόμενος· ἐπειδὴ γάρ εἰσί τινες ἐν
τοῖς μυστηρίοις ὕδατι κεχρημένοι·
διὰ τοῦτο καὶ ἡνίκα τὰ μυστήρια παρεδίδου,
καὶ ἡνίκα ἀναστὰς χωρὶς τῶν μυστηρίων τρά-
πεζαν ψιλὴν παρετίθετο, μόνος οἴνῳ ἐχρῆ-
το· καὶ τοῦτο ἐδήλωσεν εἰπών· ἐκ τοῦ γεν-
νήματος τῆς ἀμπέλου· ἄμπελος δὲ οἶ-
νον οὐχ ὕδωρ γεννᾷ· τούτῳ κατὰ τῶν
ἐξ ὕδατος, προσφερόντων [illegible]·
ἀκουέτωσαν τοίνυν ὅσοι καθάπερ χοῖ-
ροι, ἐσθίοντες ἁπλῶς ἐκ τῆς τραπέζης
ἀνίστανται τῆς αἰσθητῆς· οὐ μετ' εὐχαρι-
στίας καὶ ὕμνου· ἀκουέτωσαν καὶ ὅσοι τὴν
τελευταίαν ἀπαρτίζειν εὐχὴν οὐκ ἀναμένουσι
τῶν μυστηρίων· αὕτη γὰρ ἐκείνης σύμβο-
λόν ἐστιν· εὐχαρίστησεν οὖν, πρὸ τοῦ δοῦ-
ναι τοῖς μαθηταῖς· ἵνα καὶ ἡμεῖς πρὸ
τῶν ἱερῶν σεβασμάτων εὐχαριστῶμεν πρότερον·
εὐχαρίστησεν καὶ ὕμνησεν μετὰ τὸ δοῦναι·
ἵνα καὶ ἡμεῖς αὐτὸ τοῦτο ποιῶμεν· διὰ
τοῦτο δὲ εἰς τὸ ὄρος ἐξέρχεται, φανερὸν
ἑαυτὸν ποιῶν πρὸς τὸ συλληφθῆναι, ἵνα
μὴ δόξῃ κρύπτεσθαι· ἔσπευδεν γὰρ εἰς τὸν
τόπον ἐλθεῖν, τὸν καὶ τῷ Ἰούδᾳ γνώριμον·
λέγει δὲ αὐτοῖς τὸ πάντες ὑμεῖς σκανδα-
λισθήσεσθε

οὕτως καὶ τοῦτο ἐσήμανεν· ἐπειδὴ μόνον τὸ αἷμα
ἐξεχύθη ἐκ τῆς ἱερωτάτης πλευρᾶς τότε καὶ,
τοῦτο ἐστὶν ἄφεσις ἁμαρτιῶν· καὶ καθαρ-
[illegible] ὑστερήσωσιν. τοῦτο μεμήνυκεν ὁ μονογ-
ενὴς [illegible]. οὕτω καὶ αὐτὸς ἐσήμανεν ἀφ-
μήνυσιν [illegible] παραγενόμενος· ὡς χριστ-
παραδίδοσθαι· διὸ ὑπερέχει [illegible] τοῖς·
Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ· ἡ μαρτυρία αὐτ-
ἀκούοντες ἐστὶν ὦσιν· τῶν αἱμάτων μορφῶν,
καὶ σαρκὸς ἐπὶ ὅρασιν, καὶ θορυβηθῶσιν καὶ
γὰρ ὅτι οἱ περὶ τούτων ἐλέγχων λόγοις· πρό-
τερον πολὺ ἐλέγχειν ἀρίζοντο· καὶ προσαύτα
παρῆκαν τοῦ ἰησοῦ μὴ καὶ τότε ταραχθῶ-
σιν· παρὰ τοσοῦτος τοῦτο ἐποίησεν, ἵνα
γνῶσιν αὐτοὺς ἀταράχως ἐστὶ κοινωνία
τῶν μυστηρίων· διὰ τοῦτο οὖν, τὸ ἑαυτοῦ
αἷμα καὶ αὐτὸς ἔπιεν· τὸ οὖν μὴ ταράττεσθαι
τοῦ γεύματος τὴν ἀρχὴν ἐχούσαν αὐτὴν καὶ
καθ' ἑαυτόν, δείκνυσι· [illegible] τοῦ σταυροῦ. τὴν
ἑαυτοῦ ἀγάπην· [illegible]
τουτονὶ ὅπου· τοῦτο οὖν φησιν, ὅτι οὐ μὴ
πίω ἐκ τοῦ [illegible], ἕως οὗ ἐν
[illegible]· ἐντεῦθεν δὲ τοῦ [illegible]
τὴν ἀγάπην ἐστίν· ἡ μαρτυρία [illegible]
οἱ [illegible] φαντασίαν [illegible]
[illegible]· ὅθεν καὶ οἱ ἀπόστολοι, τὸν τοιοῦ-
τον [illegible] περὶ ταύτης [illegible] τοῦτο
[illegible]· οἵτινες συν[illegible] καὶ συν-
[illegible] αὐτῷ· [illegible].
[illegible] μαρτυρήσαι περὶ τούτου· διό-
[illegible] καὶ [illegible] τὴν πληροφορί-
αν

λέγ(ονται) ἄζυμοι· καὶ μόνον δὲ τοῦ ζύμης ἔμπροσθεν·
οὐδὲ γὰρ σῶμα μαθηταῖς τὸν ἔχοντα ζύμην,
μέλλων αὐτοῖς μεταδιδόναι· ἀλλὰ αὐτὸν ἄρτον ἄλλον
τὸν καὶ ἀληθινὸν ἄρτον· καὶ οὐ δεόμενον
τροφῆς. διὰ τί δὲ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ἀλλ' οἶ-
νον· αἱρέσεις [illegible] πρόρριζον ἀνα-
σπῶν βουλόμενος· ἐπειδὴ γάρ εἰσί τινες
ἐν τοῖς μυστηρίοις ὕδατι κεχρημένοι·
διὰ τοῦτο καὶ ἡνίκα τὰ μυστήρια παρεδίδου,
καὶ ἡνίκα ἀνέστη. χωρὶς μυστηρίων τρα-
πέζαν ψιλὴν παρατιθέμενος, οἴνῳ ἐχρή-
το. καὶ τοῦτο ἐδήλωσεν ἡ φωνή, ἐκ τοῦ γε-
νήματος τῆς ἀμπέλου· ἄμπελος δὲ οἶ-
νον οὐχ ὕδωρ γεννᾷ. τοῖς μυστηρίοις
ἐξ ἧς, προσφέρουσι γὰρ ἱερῶν ἡ κρᾶσις.
ἀκούετε ὅσοι τοῖς μυστηρίοις ὅσοι καὶ ἄρχοι-
ροι, ἐνθυμήσατε αὐτὸν ἐκ τῆς παραδόσεως
ἀρτοφορίας τῆς ἀγαθοῦ κυρίου. οὐ μέν εὐχαρι-
στίας καὶ ἱερῶν. ἀκούετε καὶ ὅσοι τη-
λικαῦται ἀπολαύειν εὐχὴν οὐκ ἀναφέρουσι
τοῦ μυστηρίου. αὐτὸς γὰρ ἐκλήθη σημεῖο-
ν εὐχαριστήσεως ὥν, πρὸ τοῦ δοῦ-
ναι τοῖς μαθηταῖς. ἵνα καὶ ἡμᾶς προ-
τρέψῃ πρὸς ἔνθεον εὐχαριστίαν προτέρον·
εὐχαριστήσεν καὶ ὑμνήσεν μετὰ τὸ δοῦναι·
ἵνα καὶ ἡμεῖς αὐτὸ τοῦτο ποιῶμεν. διὰ
τοῦτο δὲ ἦν τὸ ὄρος ἐξέρχεται, φανερὸν
ἑαυτὸν ποιῶν. πρὸς τὸ συλληφθῆναι, ἵνα
μὴ δόξῃ κρύπτεσθαι· ἐβούλετο γὰρ εἰς τὸ
τόπον ἐλθεῖν, ὃν καὶ Ἰούδας γνώριμον.
μετὰ δὲ αὐτοῖς τὸ πάσχα· ἡμεῖς [illegible]
[illegible]

οὕτως καὶ τοῦτο ὁ σωτήρ· ἐπεὶ καὶ μόνον τὸ αἷμα
ἐξεχέθη ὥσπερ τῆς ἁμαρτίας μόνον τὸ τοῦ κακοῦ,
τοῦτο ὁ σωτὴρ ἐπὶ ἁμαρτιῶν. καὶ καθὼς
πρόβατον ὑπὸ κείροντος ἐφίλησεν. τοῦτο μηκάσου μόνον
ὑπὲρ αἰωνίων. οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ ἀφω-
νήσας ἕως σταυροῦ παραδεδώκει· πῶς χεῖρ
παραδέδωκεν· διὸ μέλλων ἐπὶ κοινωνοῖς.
ἔστησεν δὲ καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ· ἡ καρδία αὐτοῦ
ἀκούοντος ὥσπερ σήν· τρόπω αἷμα ἡμῶν,
καὶ σαρκὸς εἰς ὀργήν, καὶ θορυβοῦσιν. καὶ
γὰρ ὅτε οὗτος περὶ τούτων ἐλέγχει λόγον· πρὸ
τῶν ὁμολογοῦντων διαμερίζοντο. καὶ προσαύτα
παρ᾽ ἡμῶν αὐτῶν μὲν καὶ τότε ταραχθῶ-
σιν. παρ᾽ αὐτοῦ αὐτὸς τοῦτο ἐποίησεν, ἐπεὶ
γὰρ αὐτοῖς ἀταραχος ἐκοίμησεν ἀνθρωπίας
[illegible] θηρίων· διὰ τοῦτο οὖν, τὸ ἑαυτοῦ
αἷμα καὶ αὐτὸς ἔδωκεν· τὸ οὐρανὸν θέλη-
μα τοῦ πατρὸς ἡμῶν [illegible] τούτων αὐτῶν καὶ
παιδείας διὰ [illegible] περὶ [illegible] τοῦ σώματος. τὴν
ἑαυτοῦ ἀγάπην· γὰρ ἡ καρδία τῶν ἀγαθῶν
κοινωνεῖν· τοῦτο ἀφῆκεν, ὅτι οὐ μὴ
ἑαυτοῦ ὅτι μὴ τοῦτο ὑπὸ πάντων, ἐπεὶ οὖν
μεθ᾽ ἡμῶν ἀγαπᾷ· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο μετὰ
τὴν ἀγάπην ἔδωκεν· ἡ καρδία μου μόνος
οἱ πατριάρχαι φανερῶς ἐκ τῆς ἀγά-
πης· ὅθεν καὶ οἱ ἀπόστολοι, τοῦ τοιού-
του περὶ τὰ καταλογιζόμενοι τοῦτο
ἐλέγχων. οἱ τῆς συνεπαγομένης καὶ συνε-
πομένης αὐτῷ. τὸ δὲ γενέσθαι μόνον ἔφη. ἀπε-
κάλυψε καὶ μαρτυρεῖται περὶ τούτου. διὸ
ἔδωκε καὶ διαπράττεται τὴν προσφορὰν

ἀλλ' οὐκ ἐμέλλεν ταῦτα ἡ τοῦ Ἰησοῦ τρισὶν ἀπαρρη-
σηθεῖσα. λέγει· καὶ δείπνου συμποσίου ἀποσταθέν. οὐ
μόνον ἀπαρνήσομαι· ἡ γὰρ καὶ ἀπὸ πολλῶν
ἀγαθῶν τῶν προτέρων μετὰ ταῦτα ἐγένετο. ἀλλ' οὐκ ἐ-
μεταπροαιρέσει τοῦτο ἐποίει· καὶ ἀπὸ θαρροῦμεν
αὐτῷ. δηλοῖ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ προσηνῆ ὁ τῶν αὐτῶν
ἀπογυμνώσεως. τὴν φύσιν ἐξελέγχοντι τῶν
ἀνθρώπων ἐμήνυε. δηλοῖ, χρὴ γινώσκειν ὅτι
οὐ καρδίᾳ προθυμίᾳ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μὴ τῶν ἀνα-
θέμενος ἀπολαύειν προσώπου. ὁ δὲ γινώσκων ἑαυτοῦ
πικροῦ· οὔτε δὲ ἀπαλλαγῆναι κατὰ δαιμόνων. ἀπὸ
τῶν ἀναθεμάτων προσώπων προθυμίας οὐκ οὔσης.
ὁ δὲ μαθητὴς ἑαυτοῦ Ἰούδα· καὶ γὰρ πολλῶν
ἀπολαύσας [illegible]. οὐδὲ μὴ ὁ εὐεργέτης
[illegible] καὶ τὸν παρ' ἑαυτοῦ συν-
[illegible]· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ [illegible] ἀξιώσειν
αὐτὸν [illegible] οὐδ' αἱ τῶν ἀνθρώπων [illegible]. καὶ ἐ-
φοβήθησαν αὐτὸν [illegible]. καὶ ὁ μὲν Ἰησοῦς
αὐτοῦ [illegible]. καὶ [illegible] αὐ-
τόν. [illegible] τὸ [illegible] δὲ [illegible]
[illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ὅτι καὶ τῶν
μυστηρίων μετασχὼν [illegible] ὁ αὐτὸς ἀ-
μετανόητος. καὶ τοῦτο [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]. ὅτι μετὰ τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν
ὁ σατανᾶς· οὐ τοῦ σώματος καταφρονῶν
τοῦ δεσποτικοῦ, ἀλλὰ τῆς [illegible] ἀναισχυν-
τίας. [illegible] καταγελῶντος τοῦ προδότου.
διὸ [illegible]. μή τις [illegible] τὸν [illegible]
[illegible] αὐτοῖς καθεύδειν. [illegible]
[illegible] τὸ [illegible]. [illegible]

ἐν ταῖς διατάξεσι τῶν ἀποστόλων ἐμφέρεται μὴ εἶναι τὸν Ἰούδαν ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ· τὸ γὰρ εἰπεῖν ὅτι μετὰ τὸ λαβεῖν τὸ ψωμίον εἰσῆλθεν ὁ σατανᾶς εἰς αὐτόν· οὐ καὶ τότε ἦν ὁ μυστικὸς δεῖπνος ἀλλὰ μετὰ τοῦτο· ὅτε γὰρ ὁ μυστικὸς δεῖπνος ἐτελεῖτο σῶμα ἑαυτοῦ ὠνόμασεν ὁ Χριστός· τοῦτο δὲ ψωμίον λέγει ὁ εὐαγγελιστής.

ἐν ἐμοί. ἔτι δὲ καὶ τὴν προφητείαν· ὁμοῦ
μὲν ὡς τῷ μὴ αὐτοῖς προσέχειν τοῖς γεγραμ-
μένοις. ὁμοῦ δὲ δῆλον, ὅτι τὰ παρὰ τῶν προ-
κηρυξάντων προφητῶν ἅμα τῷ θεμιτῷ ἐν τῷ
πράγματι. οὐκέτι δὲ μέχρι τῶν ἀνθρώ-
πων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ ζητεῖ. καὶ
οὐκ ἐπὶ σημασίᾳ ἔτι μαχαίραν ἀπὸ ἐμοῦ προ-
φασίσῃ ἀλλ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ ὄρει. ἐν ᾧ καὶ ἐσταυρώ-
θη, ἐν αὐτοῖς σχεδὸν τοῖς χωρίοις. διὰ
τοῦτο δὲ ἐπιπληγεῖσα ἡ μὲν τοῦ φό-
νου τῶν ἰουδαίων ἀπαλλαγέντες, παρ᾽ ἑαυ-
τοῖς αὐτοῦ φαινομένων. διό, καὶ ἐκ γρα-
φῆς· δέον ἀκούσαντα τὸ μὴ ἔχοντα τὸν παι-
τες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ κα-
τα ζητεῖ. δεδειλίωσι καὶ ἡ ποίησιν ποιήσωσι
κηρύγματος ἀσφαλὲς ἀποσχισθῆναι. μᾶλλον δὲ αὐ-
τοῦ θαρρεῖ καὶ φησίν. ὅτι εἰ καὶ πάντες οὗτοι
σκανδαλισθήσονται. ἐγὼ οὐδέποτε σκαν-
δαλισθήσομαι. ἔτι οὖν, ἐπελθεῖν ἐκεῖνου τὸν
καιρὸν κρίνον, ἡ σύνθεσις ἀποχωρεῖν. ἔδει γὰρ
αὐτὸν καὶ τὸν προφήτην καὶ τοῦ χριστοῦ πληρωθῆναι.
διὰ τοῦτο ἀφίησιν αὐτὸν πεσεῖν, ἵνα δι-
ὰ τὸν αὐτὸν ἐπιτευθέν, τηνικαῦτα συνειδη-
σθεὶς ποιήσεται τὴν ἀπόφασιν
τὴν αὐτοῦ. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ οὖν κρόνον ἐκεῖ
ποσαύτως ἐφθέγγοντο. ἀπὸ τὴν ἀρνήσεως
αὐτοῦ, τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν κατα-
μαθόντες, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ ἀγάπην. ὅτι
χρεὼν ἦν, ἐν αὐτῷ τὸ πάθος τηνικαῦτα
τὰς ἀδελφὰς. οὐκ ἐκ κινδύνου γὰρ τοῖς προτέ-
ροις, καὶ τοῦ προφήτου καὶ τοῦ χριστοῦ ἀπηχήσω.

αἱρετικοί, ὅτι ὑποκρίνεται τὴν ἀγωνίαν·
διὰ τοῦτο καὶ ἱδρῶτες ὡς θρόμβοι αἵμα-
τος· καὶ ἄγγελος ἐνισχύων αὐτὸν ἐφάνη·
καὶ μυρία φόβου τεκμήρια· ἵνα μή τις εἴπῃ
τὰ ῥήματα ὑποκεκρίσθαι· καὶ ἡ εὐχή· τὸ μὲν
οὖν εἰπεῖν, εἰ δυνατὸν παρελθέτω, ἔδειξε
τὸ ἀνθρώπινον· τὸ δὲ εἰπεῖν, πλὴν οὐχ ὡς
ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σύ, ἔδειξε τὸ ἐνάρετον καὶ
ἐμφιλόσοφον, παιδεύων καὶ τῆς φύσεως
ἀνθελκούσης ἕπεσθαι τῷ θεῷ· ἐπειδὴ γὰρ οὐκ
ἤρκει τοῖς ἀνοήτοις τὸ πρόσωπον δεῖξαι
μόνον, καὶ ῥήματα προστίθησι πάλιν· ἐπεὶ
δὲ ῥήματα οὐκ ἤρκει μόνον, ἀλλὰ καὶ πρα-
γμάτων ἔδει· καὶ ταῦτα συνάπτει τοῖς ῥή-
μασιν, ἵνα πιστεύσωσι καὶ οἱ σφόδρα φι-
λονεικοῦντες, ὅτι καὶ ἄνθρωπος γέγονε καὶ ἀ-
πέθανεν· εἰ γὰρ καὶ τούτων ὄντων, ἀπι-
στεῖται παρά τισιν ἔτι τοῦτο, πολλῷ μᾶλλον
εἰ μὴ ταῦτα ἦν, τούτου χάριν διὰ τοσούτων
δείκνυσι τὴν οἰκονομίαν τὴν ἀληθῆ, καὶ
διὰ τῶν ῥημάτων καὶ διὰ τῶν παθῶν· οὐχ ἁ-
πλῶς πρόσκειται, τὸ μετ' ἐμοῦ γρηγορῆ-
σαι· ὡσανεὶ ἔλεγε· γρηγορῆσαι οὐκ ἰσ-
χύσατε μετ' ἐμοῦ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τὴν ψυχὴν
θήσετε· καὶ νῦν μετὰ προσταγμάτων αὐτοπτε-
μέναι· νῦν δὲ προσαρτᾶσθαι ἔτι ἄνει· πρόσ-
εύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν·
παιδεύων μὴ ἀπαυθαδιάζεσθαι, ἀλλὰ συν-
τετρῖφθαι τὴν διάνοιαν καὶ ταπεινοφρο-
νεῖν, καὶ τὸ πᾶν τῷ θεῷ ἀνατιθέναι· ἡ
γὰρ καὶ κουφοτέρους ποιεῖ ὑπερηφανία,

οὔτε γὰρ ὑπ[illegible] ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξ ἀγωνιου-
μένου ὁ θεοῦ, διὰ τοῦτο οὕτω περὶ αὐτοὺς ἐργά-
ζεται· οὔτε θαυμάζομαι, διὰ τοῦτο οὕτως ὑπο-
ἡμῖν δεδοικέναι· ἀλλ' ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ἀνθρώ-
ἀπιστεῖν. τὸ χρήσιμον ἡμῖν, ἡ ἀσθένεια τοῦ
Ὁ οὖν ἔρχεται καὶ τὸ μὲν κορυφαῖον ἀφ' ἑκάστου
σθην· συνέταξε μέμονε τε αὐτὸν καταλιπὼν
καὶ ἐξ [illegible] ἀγαθὸν [illegible] τῶν [illegible]
ἕως δὲ ἕως ἐκεῖ, αὐτὸς χωρίζουσι μαθητῶν
εὔχεσθαι· ἐποίει δὲ τοῦτο· παιδεύων ἡμᾶς
ἐν ταῖς εὐχαῖς ἡσυχίαν καταδιδάσκων
ἑαυτοῖς· καὶ ἐρημίαν ἀπὸ τῶν ἄλλων· τούτου
χάριν ἔφη καὶ πρὸς αὐτούς· μή [illegible]
τοῦ, ἕως ἂν ἀπελθὼν προσεύξωμαι·
τοῦ [illegible] καὶ οὐ [illegible]
γρηγορεῖ καταπ[illegible]· τούτων δὲ, [illegible]
δόξη καὶ αὐτοῖς [illegible] γενομένους· Οὐχ
[illegible] ἀγωνίας [illegible]
μετὰ τὴν προσευχὴν ἐλθὼν καὶ εὑρὼν
αὐτοὺς καθεύδοντας, ἀλλὰ καὶ θλιβο-
μένους αὐτοῦ διὰ τὸ [illegible], καὶ δεικνύει
[illegible]
ἔστι δὲ ὁμοίως καὶ [illegible] οἱ μαθηταὶ
[illegible] καὶ προσ[illegible]
αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν· οἱ γὰρ σὺν [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] γρηγορ[illegible] ὁ τοῦτο. ἀλλ' ἐ-
κρατήθη αὐτῶν ὁ ὕπνος· ἐγένετο [illegible] προσ-
εύχεσθαι· γρηγορεῖ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] διὰ τὴν
[illegible] τὴν αὐτὴν· γρηγορεῖ [illegible]

ὁ πῶς ὁ διὰ σωτηρίαν τούτων αὐτὸς παιδευθείς·
οὐ καὶ ἀγνοεῖ τὸ πρᾶγμα ὑπάρχειν. οὐδὲ ἀσθε-
νείας· ἀλλ' οἰκονομίας τῆς ἀπορρήτου·
τί ἦν; κατασχοῦσι τὸν ἄνθρωπον μονογενοῦς τοῦ προ- περὶ τοῦ Πηλουσιώτου:·
κειμένου· τὴν τυραννίδα διαλύων ὁ σωτήρ·
καὶ ὅπως τοῦ μηχανήματος θέλων πραγμάτων ἐκ-
φαίνειν ὑπὲρ κόσμον αὐτοῖς δεῖξιν ἀπαγγέλλειν
σπουδάζομεν ἐνόσῳ. ἐγένετο γὰρ ἐπιθυμία ἐγγεύ-
σεν· τὴν γὰρ σφοδρὰν κτῆσιν οἱ καὶ ἀνακεράσαι δύνα-
μιν τῶν μεθεστώτων ἀναστήσαι καὶ σοῦ ὑπομνή-
ματος εἰς τὰς δυνάμεις· ὡς πολλὰ χαίρειν
τῶν προσηκόντων φρονήσαντος, τῆς ἀπωρ-
γίας ἀπέχεσθαι· τί ὁ μὲν Ἰωάννης χαίρων καὶ ζῆλον
αὐτὸς τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων
τοῦ λαοῦ τῇ κοινῇ, τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῶν τὴν πο-
νηρίαν. ὅτι τοιαῦτα ἦν αὐτῶν τὰ βουλεύματα· τὸ
βούλημα δὲ διδάσκει αὐτοῖς ὁ προδότης· ὅτι
πολλάκις κατασχεθεὶς ὑπ' αὐτῶν ὁ Χριστὸς διέφυ-
γεν ἐπιβουλεύοντα αὐτῶν, οὐκ ἐκ τῶν γινωσκόντων αὐτόν.
Φίλιππος δέ, θαρρῶν τῇ ἀγάπῃ καὶ τοῦ διδασκά-
λου· ὅπερ μάλιστα ... καὶ παρ' ὁ μὲν, αὐτὸ
ἐπιτρέπεται. καὶ πάσης αὐτὸν ἀποστερήσαι
συγγνώμης, ὅτι τὸ μὲν οὕτως ἦν ... προειδή-
λου· ἀλλ' ὅτι πρὸς ... ἀγνώμονος, τί ἐνομί-
σατο; τί ἐζήλωσεν· ποίοις ὁ ...
ἑώρα αὐτὸν τε ... διδάσκαλον· ποίῳ
μάρτυρι ἐφίλει· αὐτοῖς δὲ καὶ φιλήσας ἠξίωσε
ἐδέξατο. καὶ ἐδίδαξεν ἑαυτὸν ἐλεῶν· ἐκεῖ
ὅπερ καὶ ἄλλοτε ... καὶ τὸ ... μα
τε ὅμως, ἐπιβούλου αὐτῶν διεγερθῆναι, ὅπερ ...
καὶ ... ἑαυτὸν τὰς χεῖρας καὶ ... σου

θανάτου. ἀλλ' οὐ δυνηθέντος ἔσεσθαι ὁ θεὸς ὀργι-
ζηχ... καίτοι καὶ γὰρ τὸ φρόνημα τῆς σαρ-
κικόν. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ εὐχῇ, γενηθήτω τὸ
θέλημά σου φησὶν. δηλῶν ὅτι σφόδρα συν-
ᾴδει τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ· καὶ ὅτι πανταχοῦ
τοῦτο ἔσεσθαι δεῖ· καὶ τοῦτο ἐπιζητεῖν·
προσηύξατο δὲ τρίτον. ἵνα καὶ ὃν ὅτι ἀπὸ
γεγονέναι. τὸ γὰρ δεύτερον καὶ τρίτον ἀλη-
θείας μάλιστα ἐστὶν ἐν ταῖς γραφαῖς ἐν-
δεικτικόν. ἐπειδὴ ὕστερον δὲ ἦλθεν πρὸς αὐ-
τούς, ὡς ἐπ' αὐτοῖς ἐπιζητεῖ ὅτι οὕτως ἐκα-
θεύδησαν ὑπὸ τῆς ἀθυμίας, ὡς ὅμως δὲ τῆς
παρουσίας αὐτοῦ ἔσεσθαι. οὐ δὴ ἐπιτιμᾷ
δὲ καὶ ἐπιτιμᾷ πάλιν. ὥστε μὴ πλῆξαι τοὺς
πεπληγότας· ἀλλ' ἀνεχώρησεν καὶ προσηύξά-
μενος καὶ ἐπανελθὼν φησὶν· καθεύ-
δετε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· καίτοι τότε ἐχρῆν
τὸ ἐγρηγορέναι δεῖ. ἀλλὰ δεικνὺς ὅτι οὐ-
δὲ τὴν ὄψιν οἴσουσι τῶν δεινῶν. ἀλλὰ φυγα-
δευθήσονται ὑπὸ τῆς ἀγωνίας· καὶ ὅτι οὐ
δεῖ τῆς αὐτῶν δεῖται βοηθείας. καὶ ὅτι δεῖ
πάντως αὐτὸν παραδοθῆναι. τοῦτό φη-
σιν· τὸ δὲ εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν εἶπεν,
ὡς ἐπαγείρεσθαι αὐτοὺς μετὰ φρονήματος,
προστιθεὶς γνώμην· ὅτι τῆς ἐκείνων πονη-
ρίας τὸ ἔργον ἦν. οὐ τὸ αὐτὸν ὑπεύθυνον
ἡμᾶς ἁμαρτήματι· ἔτι δὲ λαλοῦντος ἐν
τούτου ἔλεγεν. ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐντεῦθεν·
ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. ὅτι προέ-
δήλωκεν τὸν προδότην. καὶ οὐ μόνον
οὐκ ἔφευγεν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον προσέρχεται.

ὅτι δύναμαι ἐγὼ πάντων αὐτῶν ἀποσβέσαι.
ἀλλ' ἀνέχομαι λαβεῖν τὸ φάρμακον· ἐπειδὴ
πάθος [illegible] μᾶλλον τοῦτον λόγον ὑπερ-
χει. ἴσως ἐπειδὴ μὲν· οὐδένα γὰρ τὴν προσή-
κουσαν περὶ αὐτοῦ δόξαν εἶχον. καὶ
προσημειοῦ δὲ καί. [illegible] ὅτι περὶ μ-
ως [illegible] τυχήμου [illegible]. καὶ
περί· παρεστήκει [illegible] αὐτὸ ἐμοῦ τὸ ποτήριον
τοῦτο. καὶ γνώμην [illegible] φανερά. καὶ [illegible].
καὶ ὑπὸ ἀγγέλου [illegible] ἰσχυόμενος. ἐπειδὴ
πολλ' αὐτῶν [illegible].
οὐκ ἔδει δὲ καὶ θαυμάζειν. ἐγὼ εἶπον [illegible]
ὅτι δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι αὐτῶν ἀποσβέσαι·
δ [illegible] ἀγγέλων. προσ-
τὸν ἐφόνευον αὐτὸν καὶ τὴν [illegible]
σχήματι [illegible] τὸν λόγον. καὶ γὰρ αὐτὸ
[illegible] τοῦ δεῖ. ἢ γὰρ [illegible]
μος, ἐκ [illegible] ὅπλοις [illegible] τῆς χει-
ρὸς [illegible] ἐπεὶ [illegible], τί
[illegible] μὲν δεῖ. [illegible]
ἀγγέλων. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα
γραφαὶ τῶν προφητῶν [illegible]
αὐτὸν [illegible]. ἐπειδὴ μὲν [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible]. [illegible] τί [illegible]
[illegible] δι' αὐτὸ
Χ ὁ ἰς ἐν [illegible] ὥρᾳ εἶπεν [illegible] τοῖς ὄχλοις [illegible] πρὸς
τοὺς [illegible] αὐτὸν [illegible] τὸν λό-
γον καὶ [illegible]· τί τῶν μαχαιρῶν
καὶ τῶν ξύλων ἐδεήθητε ὑμεῖς. [illegible]
μετὰ τοιούτων ὅπλων [illegible].
τὸν μεθ' ὑμῶν ὄντα ἀεί· [illegible]
[illegible]· οὐχὶ καθ' ἡμέραν [illegible]

κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα, καθ' ἣν τὸ πάσχα
ἔφαγον. οὕτως ἐσέβον καὶ ἐμαίνοντο. τὸ δὲ
ἑταῖρε, ὡς ὀνειδίζων αὐτὸν καὶ ἐπὶ τούτῳ
φησίν. τὸ δὲ ἐφ' ὃ πάρει· ὅτι οὐχὶ ἀγνοῶ,
ὅπως ποιεῖς τοῦτο δρᾷς. ἀλλ' ἄνθρωπος γνώμην
τίθησιν ὁ Χριστός, οὕτως ὁ Πέτρος κλ...
Ἰωάννης φησὶν ὅτι ὁ Πέτρος· τῷ γὰρ αὐ
τοῦ θερμότητος ἦν τὸ πρᾶγμα. πόθεν
δὲ εἶχε μάχαιραν. ἐπειδὴ ἀπὸ δείπνου
ἦσαν καὶ τράπεζαν ἐξεληλύθεσαν. ἦν
δὲ εἰκὸς καὶ μαχαίρας εἶναι ἐκεῖ διὰ
ς. τὸ ἀρνίον. τὸ ὠτίον ἀφαιρεῖ τὰς δὲ ἀκού
σαντας ὅτι λέγουσι μετὰ ἑαυτῶν. τοῦ
του χάριν τῇ μετὰ ἑαυτοῦ ἐπιλαβόντα
τας ... ἀποθνήσκειν ὑπὲρ ...
ὑπὲρ τοῦ διδασκάλου. ὁ, τὴν ἐκείνου
γνώμην κρίνομεν. διό, καὶ ἐπιτιμᾶ
ται Πέτρος αὐτῇ χρησάμενος. καὶ μετὰ
στροφὴν δραμοῦσαν ἀπεστράφη. οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ τιμωρεῖσθαι ἐκώλυσεν ὁ Χριστός. καὶ γὰρ
ἰάσατο αὐτόν. καὶ θαυμάζειν ἐνδείξα
το. ἰατρὸν καὶ τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ καὶ
τὴν δύναμιν ἐνεδείξατο, καὶ τὴν τοῦ μα
θητοῦ φιλοστοργίαν καὶ πραότητα.
καὶ γὰρ ἐκεῖνον φιλόστοργον. τοῦ
το δὲ ὁ κελεύων τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θή
κην. ...εσθαι τοὺς ἐπαγγελθέντας τιμωρεῖ
σθαι φησίν, ὅτι πάντες ὅσοι λαβόντες μά
χαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται. τοὺς
μαθητὰς παραμυθούμενος. τὴν τιμω
ρίαν τῶν ἐπιβουλευόντων αὐτῷ ...

μονὴν ἔλυσαν· διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν περὶ
τὴν σφαγὴν ταύτην· ἔσπευδον γὰρ οἱ φα-
μ νῶς ὅτι πρὸ τῆς αὐτῶν· ἐπειγόμενοι οὐκ εἰσῆλθον
ἐς τὸ πραιτώριον ἵνα μὴ μιανθῶσιν. ἀλλ'
ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα· οὐ γὰρ ἄν, ὁ χ(ριστό)ς παρέ-
κητὸν καιρὸν τοῦ πάσχα· φαγὼν αὐτὸ
τῇ ἑσπέρᾳ· ἀλλ' ἐπειδὴ μόνοι οἱ πάντα τολμῶν-
τες καὶ μυρίους κατὰ [illegible]
ἐπειδὴ γὰρ σφοδρῶς ἔζεον τῷ θυμῷ· καὶ
πολλάκις ἐπιχειρήσαντες ἀνελεῖν,
οὐκ ἴσχυσαν· τότε λαβόντες αὐτὸν ἀ-
προσδοκήτως. ᾑροῦντο καὶ τὸ πάσχα ἀφεῖ-
ναι· ὑπὲρ τοῦ τὴν φονικὴν αὐτῶν ἐμ-
πλῆσαι ἐπιθυμίαν· τότε λαβόντες αὐ-
τὸν ἀπροσδοκήτως. ᾑροῦντο καὶ τὸ πά-
σχα ἀφεῖναι· ὑπέρ· πῶς δὲ κατὰ δὲ
κρίνονται ψευδομαρτυρεῖν· οἱ κατὰ τοῦ χ(ριστο)ῦ
λέγοντες· ἀπὸ τοῦ εἰπεῖν αὐτὸν ὅτι οὐ
τοῦ θεοῦ· δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν
τοῦτον· οὐ γὰρ εἶπεν οὕτως. ἀλλὰ λύσατε
τὸν ναὸν τοῦτον· οὔτε δὲ περὶ τοῦ
ναοῦ ἐκείνου εἶπεν. ἀλλὰ περὶ τοῦ σώματος
τοῦ ἰδίου· ἐπεὶ δ' ὑπὸ τοῦ ἀρχιε-
ρέως ἐρωτώμενος, ὅτι οὐδὲν ἀποκρίνεται,
τὴν ἀπολογίαν οὐδενὸς ἀκούοντος·
καὶ γὰρ τὸ μὲν σχῆμα δικαστηρίου ἦν,
μόνον· τὸ δὲ ἀληθές, λῃστῶν ἔφοδος·
μετὰ δὲ τὸ ἐξορκίσαι αὐτὸν διὰ τοῦ θ(εο)ῦ
[illegible] οὐκ [illegible] κατὰ [illegible]
ἀναιρῶν ἀπολογίαν· ὅτι [illegible] χ(ριστό)ς
τὴν κρίσιν [illegible] ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ χ(ριστό)ς·

ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με· ἀπὸ τούτων δεικνὺς αὐτοῖς,
ὅτι εἰ μὴ ἑκὼν ἐνεδεδώκει, οὐδ' ἂν ἴσχυ-
σαν οὐδὲ τότε κατασχεῖν αὐτόν· καὶ γὰρ
οἱ τὸν ἀεὶ ἐν χερσὶν ὄντα μὴ δυνηθέν-
τες κρατῆσαι, καὶ μέσον αὐτὸν λαβόν-
τες, καὶ μὴ περιγενόμενοι, πῶς ἂν μὴ
ἐθελήσαντος, περιεγένοντο ἂν αὐτοῦ·
Οὐ μόνον δὲ οὐ θαυμαστὸν ἅπερ ἧσαν τοῦ
ἠργάσαντο, ἀλλ' ὅτι καὶ διδασκαλίαν,
ἵνα μὴ δόξῃ κενοδοξεῖν· τὸ δὲ ἵνα
πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφη-
τῶν. καὶ προθυμούμενος ἦν, μέχρις
ἐσχάτης ὥρας, ἀναιρῶν αὐτῶν πᾶσαν
ἀπολογίαν· ὁ γὰρ ἑαυτὸν παραδοὺς ἵνα
πληρωθῇ τοῖς προφήταις. πῶς ἐναντία
τούτων ἐδίδασκεν. καθὼς ἐνεκάλουν
οἱ Ἰουδαῖοι· τότε πάντες ἔφυγον οἱ μα-
θηταὶ ἀφέντες αὐτόν· ὅτε εἶδον ὅτι
οὐκέτι διαφυγεῖν αὐτῷ ἔνι· ἑκόντος
ἑαυτὸν παραδιδόντος αὐτοῖς, καὶ λέ-
γοντος κατὰ τὰς γραφὰς τοῦτο γίνεσθαι·
ὅτε μὲν γὰρ κατεσχέθη, ἔμενον· ὅτε
δὲ λουκᾶ μὲν ὅτι ἐκέφευγε αὐτούς· ὅτε
δὲ ἐξέφυγεν ἀπὸ ταύτης ὥρας ὁ Χριστός,
τότε ἔφυγον· πρὸς καὶ αἱ ... αὐτὸν
ἀπήγαγον, ἐκεῖ δὲ ἐκκλησίας, τὸν ἀρ-
χιερέα. καὶ παρετήρησαν συμβου-
λεῖν· ἵνα μετὰ γνώμης πάντων ποι-
ήσωσιν τῶν ἀρχιερέων· οὗτος δὲ ἦν
ἀρχιερεὺς καὶ ἡγεμὼν ... τοῦτο·
οὐδὲ γὰρ ἐφύλαττον τὸ πάσχα, ἀλλ' ἐν
ἑτέρᾳ ἡμέρᾳ· ὥστε καὶ ἐντεῦθεν τὸν νό-

καὶ γὰρ ἦσαν πολλοὶ θαυμάζοντες αὐτὸν ἤδη
καὶ ἐκπληττόμενοι· διὰ τοῦτο ἐβούλοντο
δημοσίᾳ, καὶ ἐπὶ πάντων αὐτὸν σφαγῆναι,
τοὺς ἀρτίους δὲ ἐκείνη, ὑπερβαλλόμενοι·
μᾶλλον γὰρ τοῦτο ποιοῦσιν ὡς ἀρχὴν αὐτῶν, ἐξε-
ναντίας· ἐπεὶ ὅτι γε ἐξουσίαν εἶχον· καὶ
καθ' ἑαυτοὺς ἀνελεῖν αὐτόν, ἄκουσον τί
φησιν ὁ Πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ
κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν·
Ἀναιρεῖν αὐτὸν μέλλοντες, διὰ τί ἐμπαίζου-
σι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὅμοια
ἐποίουν· διὰ τὸν ἀλάζονα αὐτῶν τρόπον.
καὶ ὅτι καθ' ἕτερον θηριωδέστερον, οὐ
τὴν ἑαυτῶν ἐπιθυμίαν [illegible] παροιμίαν·
ἐπιτηδεύοντες οὐ μόνοι· χρὴ δὲ θαυ-
μάζειν τῶν μαθητῶν τὸ φιλόσοφον ὡς
μετὰ ἀληθείας ἀπαγγέλλουσιν
πάντα [illegible] οὐκ ἐπαι-
σχυνόμενοι. ἀλλὰ καὶ δοξάζοντες
τοῦτο [illegible], ὅπερ οὖν καὶ ἦν· τὸ τὸν
δεσπότην τῆς οἰκουμένης ὑπὲρ ἡμῶν
τοιαῦτα πάσχοντα [illegible]· τοῦτο
γὰρ καὶ τὴν αὐτοῦ κηδεμονίαν ἐδείκνυ,
τὴν ἄφατον καὶ τὴν πονηρίαν ἐκείνων
τὴν ἀσύγγνωστον· καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] ὕβριζον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τὴν [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] ὕβριν· καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] προσ[illegible]

καὶ ὅτι ἐλέγξει αὐτὸν καθ᾽ ἑαυτοῦ τοῦ προσώπου· καὶ ὅτι κατη-
ποιήσει κρίνων τὴν οἰκείαν γνώμην· διερμηνεύει
δὲ τὰ ἐγκλήματα αὐτοῦ· ὁ ἀρχιερεὺς ὁ λέγων ὅτι
ἐξαμαρτήκοτες· σφόδρα τέθεικε τὴν κατη-
γορίαν μὲν αὐτῶν· κ(αὶ) τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ χ(ριστο)ῦ·
ὡς μέγα κακὸν δὲ ζ... λεγόμενος· ὅθεν
καὶ ὅσοι ὁμολογήσαντες τῶν ἁμαρτημάτων.
κ(αὶ) ὡς ἁμαρτήματα φανερὰ αὐτοῦ, ἐκείνας ἦ γὰρ τὴν
τὴν φορὰν λέγων, τί ὑμῖν δοκεῖ· ἐπειδὴ τοίνυν
ἤδεσαν· ὅτι ἡ τῶν ἀγνοιῶν ... ἐξετάσει κ(αὶ) ἐπὶ τοῖς
διαγνώσεις κατακρινεῖ· ἀναφέρει αὐτῷ γὰρ πάσης
αὐτὸν αἰτίαν, δείκνυσι γὰρ αὐτὸν χ(ριστὸ)ν θ(εο)ῦ·
παρ᾽ ἑαυτοῖς αὐτὸν καταδικάζουσιν. καὶ προ-
καταλαμβάνουσιν τοῖς ἀκροαταῖς λέγον-
τες· ὑμεῖς ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν
αὐτοῦ· ὡς ἂν ἤδη καταγανακτοῦντες καὶ μα-
ζόμενοι αὐτοῦ· ὡς ἀκαταιφ... βλασφημοῦντι·
τίθεται ἐξεγεγέννηται· διό, καὶ ἀποφαί-
νονται· ὅτι ἔνοχος θανάτου ἐστίν.
ὅθεν οὐ μόνον αὐτοὶ ὡς καταδίκοι αὐτοῦ
ἐχρήσαντο, ἀλλὰ καὶ τὸ μεῖζον τὸ κ(αὶ) ὡς κα-
τὰ τοῖς αὐτοῦ ἀποφήνασθαι παρεσκεύ-
ασαν· αὐτοὶ κατηγοροῦντες· αὐτοὶ κατα-
δικάζοντες· αὐτοὶ τεκμηριζόμενοι· πάν-
τα αὐτοὶ γινόμενοι τοῦτο· τί γὰρ ὅσον εἰ-
κὸς οὐκ εἰκὸς καὶ ἀναίτιον ἀκηκοότες·
ὅτι πολλάκις αὐτοῖς ἐπιδέδεικται περὶ
τούτου· ἀλλ᾽ ὅμως δέ· κ(αὶ) ἐν τῷ μετὰ λόγῳ μέ-
μνησθαι βουλόμενοι αὐτὸν καταδικάσαι·
καταγράφεσθαι αὐτὸν οὐκ ἀφῆκαν· ἐπεὶ δὲ τε-
λευτῶντο καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ διαφανῆ·

καὶ γὰρ κατηγορούμενος τοῦ μαρτυροῦντος αὐτὸν ἴδε
καὶ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις· διὰ τοῦτο τὸν λαὸν δι-
εληλυθότα, καὶ ἐπὶ τῶν παρόντων αὐτῶν σφαγέων,
τοὺς ἀρτίως διεζευγμένους ὑπὲρ ἐκείνου μαρτυ-
ρῶν γὰρ τούτοις καὶ τὸν αὐτὸν ἐξ-
ήγαγεν· ἐπειδὴ ὅτι γε ἐξουσίαν ἔχων τὸ
καθ' ἑαυτοῦ ἀφιέναι αὐτόν, οὐκ ἐποίησε
φησὶν ὁ Πιλᾶτος· λαβόντες αὐτὸν ὑμεῖς κατὰ
τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν·
ἀναιρεῖν αὐτὸν μέλλοντες· διὰ τί ἐνέπτυσαν
εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐπαί-
δευον· διὰ τὸν ἀλάζονα ἡ αὐτῶν προαίρεσις.
καὶ ὅτι καθάπερ ἐπὶ προφήτου μέλλοντος, οὕ-
τω τὴν ἑαυτῶν ἐπεδείκνυντο παροινίαν.
ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἄνοιαν μένοντες· Χριστὸν κληθέντα
μάχης τῶν μαθητῶν τὸ φιλόσοφον
μεθ' ὅσης ἀληθείας ἀπαγγέλλουσιν
τὰ δοκοῦντα εἶναι ἐπονείδιστα, οὐκ ἐπαι-
σχυνόμενοι, ἀλλὰ καὶ δόξαν ἡγούμενοι
τὸ τοσαῦτα παθεῖν· ταῦτα οὖν καὶ ἡμεῖς· τὸ τὸν
δεσπότην τῆς οἰκουμένης ὑπὲρ ἡμῶν
τοιαῦτα πάσχοντα ἀναγινώσκομεν· τοῦτο
γὰρ καὶ τὴν αὐτοῦ κηδεμονίαν δείκνυσι,
τὴν ἄφατον καὶ τὴν πονηρίαν ἐκείνων
τὴν ἀσύγγνωστον· καὶ γὰρ πῶς λέγων ὅτι
πασῶν ὕβρεων χαλεπώτερον ἔσται
ῥαπίζοντες· ἐρράπιζον· καὶ ταῦτα
ὑπὲρ ὧν λέγεται αὐτοῖς· τὴν ἀπὸ τοῦ ἐμφαν-
ῆ προσώπου ὕβριν· καὶ ἔρημον
πολλὴν γέλωτα ... προσδοκᾶν
φθεγγόμενοι· ἐπειδὴ λέγουσι προφήτην

καὶ ὅτι ἐκ δεξιῶν καθήσεται τοῦ πατρός· καὶ ὅτι ἥξει
ποτὲ κρινῶν τὴν οἰκουμένην· διέρρηξε
δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· ὁ ἀρχιερεὺς [illegible]
[illegible] σφοδροτέραν τὴν κατη-
γορίαν ποιῶν· καὶ τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ Χριστοῦ·
ὡς [illegible] λεγόμενον· ὅθεν
καὶ οἱ [illegible] ἁμαρτημάτων·
καὶ [illegible] αὐτῶν, [illegible] τὴν
[illegible]· τί ὑμῖν δοκεῖ· [illegible] τοίνυν
[illegible]· ὅτι [illegible]
διαγνώσεως [illegible]· [illegible]
αὐτὸν αἰτίαν, [illegible] αὐτὸν [illegible]·
παρ' ἑαυτοῖς αὐτὸν καταδικάζουσιν. καὶ προ-
καταλαμβάνουσι τοὺς ἀκροατὰς [illegible]
[illegible]· ὑμεῖς ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν
αὐτοῦ· [illegible] κατα[illegible]ζοντες· καὶ [illegible]
ζόμενοι αὐτόν· οἱ [illegible]
[illegible]· διό, καὶ ἀπεφή-
ναντο [illegible]· ὅτι ἔνοχος θανάτου ἐστίν·
ὅθεν οὐ μόνον αὐτοὶ οἱ καταδικ[illegible] αὐτὸν
Χριστὸν [illegible], ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] παρ[illegible]
[illegible]· αὐτοὶ κατηγοροῦντες· αὐτοὶ κατα-
δικάζοντες· αὐτοὶ [illegible]ζόμενοι·
[illegible] αὐτοὶ γινόμενοι [illegible]· [illegible]
[illegible] οὐκ [illegible]
ὅτι πολλάκις αὐτὸν [illegible] περι-
[illegible]· [illegible]
[illegible] αὐτὸν καταδικάσαι·
[illegible] αὐτὸν οὐκ [illegible]· [illegible]
[illegible] καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ [illegible]

ἐγκελευόμενοι αὐτὸν ἐπὶ τὸ μὴ ἀνελεῖν· ὅτε
ἐνῆν μὴ ὁμοῦ ἐλθεῖν αὐτόν· αὐτοὶ γὰρ καὶ διὰ τὸ
σφάξαι αὐτοὺς τὴν ἑορτήν, ἢ καὶ παραφερόμενοι
ὡς ἄρκτοι· εἰ δὲ καὶ διὰ τὰς ἄλλας προειρη-
μένας αἰτίας, τοῦτο οὖν ἐποίησαν·

Χρὴ δὲ ἐρωτῆσαι πῶς συνεχωρήθη τὸ πρᾶ-
γμα ὥστε ἐν ἑορτῇ γενέσθαι· οὕτω γὰρ καὶ προ-
ειπὼν προδιηγήσατο· ἀποστρέψαντα δὲ καὶ ἀργύ-
ρια ὁ Ἰούδας μεταμεληθείς· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔφθασε
τὸ συνέδριον ἀποκτεῖναι αὐτόν· ἀλλὰ δὲ τοῦ-
το ποιῆσαι πρὸ τοῦ τὴν ἁμαρτίαν ἀπαρ-
τίσαι αὐτόν· καὶ γὰρ ἐπεπλήρωτο· προδεδώκει
γὰρ ἤδη· ὁμοίως οὐδὲ τὸ ἐχρῆν ἐγίνετο· ἐπεὶ τὸ μὲν
γὰρ καταγνῶναι, καὶ τὸ ῥῖψαι τὰ ἀργύρια,
καὶ τὸ μὴ δεδοικέναι τὸν Ἰουδαϊκὸν δῆμον,
πάντα ταῦτα ἀποδεκτά· τὸ δὲ ἀπάγξα-
σθαι, τοῦτο πάλιν ἀσύγγνωστον καὶ πονη-
ροῦ δαίμονος ἔργον· προέλαβε γὰρ αὐ-
τὸν τῆς μετανοίας, ἵνα μηδὲν ἐντεῦθεν
καρπώσηται· καὶ θανάτῳ αἰσχίστῳ καὶ κα-
τάδηλον πᾶσιν ἀφανίζει· πείσας ἀπάγξασθαι.
Ἀκούσατε οἱ φιλάργυροι, τί ἔπαθεν· καὶ ἐν-
νοήσατε τί ἔπαθεν ἐκεῖνος· καὶ γὰρ τῶν
χρημάτων ἐξέπεσε, καὶ τὴν ἁμαρτί-
αν εἰργάσατο· καὶ τὴν ψυχὴν ἀπώλεσε
τὴν ἑαυτοῦ· τοιαύτη γὰρ ἡ τῆς φιλαργυρίας
τυραννίς· τὸ παρὸν καὶ ἐνταῦθα ἀπέλαβε
καὶ ἐκεῖ ἀπώλεσε· καὶ ὅτι ἐκεῖ ὅσον τὸν Ἰού-
δαν, τοῦτο δὲ ἐκεῖ μόνον· παρ' ἄλλοις τοῖς
αἰωνίοις καὶ ἀφορήτοις κολάσεσιν· τὸ
ἀπαγχονίσασθαι χεῖρον καὶ πονηρότερον

τέλος
ΟΔ
ἀρχὴ
περὶ Ἰούδα μεταμελείας
ἀρχὴ

175

περὶ τῆς ἀρνήσεως πέτρου

αὐτὸν ἔλεγον οἱ πολλοί· προφητεύει δὲ σὺν καὶ
προφήτας τοῖς ἑτέροις ὁ παίσας σε· ἕτερος
δὲ φησίν· ὅτι καὶ περιπαίζοντες τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ τῷ ἱματίῳ ταῦτα ἐποίουν· ὡσ-
περ τινὰ ἄτιμον καὶ τρισκατάρατον ἐμπαί-
ζοντες· καὶ οὐ πρεσβύτεροι μόνον, ἀλλὰ καὶ
δοῦλοι· ταῦτα κατὰ τὴν παροιμίαν ἐστὶ τὸ ἐμὸν
ροίμιον τό τε· πῶς ὁ μὲν Ματθαῖός φησιν
ὅτι εἶπεν ὁ Χριστὸς τῷ Πέτρῳ· πρὶν ἀλέκτορα φω-
νῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με· ὁ δὲ Μάρκος λέγει
ὅτι ὅτε μὲν ἅπαξ ἠρνήσατο, τότε πρῶτον
ἐφώνησεν ὁ ἀλεκτρυών· ὅτε δὲ τρίτον,
τότε δεύτερον· πῶς οὖν εὑρεθήσονται ἀ-
ληθῆ ἀμφότερα· ἐπειδὴ λέγει καὶ δευτέραν
φωνήν· καὶ τρίτον καὶ τέταρτον ἐφώνησεν
ἴσως ὁ ἀλεκτρυών· δηλοῖ δὲ ὁ Μάρκος· ὅτι
οὐδὲ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐπέσχεν καὶ ἔστησεν
τὴν ἦχον γὰρ τοῦτο φησίν· ὡς εἶναι ἀμφότερα
ἀληθῆ ἐστιν· πρὶν ἢ παρελθεῖν μίαν φω-
νὴν ἀπαρνήσῃ τὸν ἀλεκτρυόνα· τρίτον
ἠρνήσατο· οὕτω δειλὸς ἦν καὶ σφό-
δρα ἀποτεθνηκὼς ἀπὸ δέους· ὅτι οὐ μόνον
ἠρνήσατο, ἀλλ' οὐδὲ ἀνεμνήσθη οἷς ἔπαθεν.
καὶ ταῦτα τοῦ ἀλεκτρυόνος ἐφώνησε τέ-
ως ὃ τοῦτο τοῦ ῥήματος τοῦ διδασκάλου γὰρ
μὲν αὐτὸν ἀρτὶ φωνῆς· καὶ τοῦτο ὅλου καὶ
δηλοῦν φησίν· ὅτι ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ
Χριστὸς ἐλέγξας αὐτὸν ἐποίησε· ἐπειδὴ
οὐκ ἐτόλμα φανερῶς ἔμπροσθεν πάντων
κατηγορῆσαι διὰ τῶν δακρύων,
καὶ γνῶσθαι αὐτοῦ τιμᾶς

[illegible] καὶ [illegible]· ὁ δὲ ἕτερος τὸν
[illegible] αὐτὸν [illegible]· αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτόν, ὅτι [illegible]
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· τί γὰρ [illegible]
[illegible] οὐχὶ ταῦτα [illegible]
οἷον ὅτι καὶ φόβον κατε[illegible]· καὶ ἕτε-
ρος [illegible]· καὶ [illegible]
[illegible]
ὅτι [illegible], αὐτὸ [illegible]
ριον. καὶ [illegible]. καὶ [illegible]
κακούργου· [illegible] τοῦτο καὶ [illegible]
[illegible]. καὶ σιγᾷ· [illegible]
[illegible]
[illegible] σιγᾷ δέ, ὅτι οὐ [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτὸς [illegible]
[illegible] αὐτοῦ· [illegible] ὅτι τοσαύτη
[illegible] καὶ ὅτι μυρία [illegible]
[illegible] μᾶλλον [illegible]
αὐτὸν [illegible]
τοῦτο [illegible]. οὐκ [illegible]
[illegible]
[illegible]. καὶ [illegible] αὐτοῖς· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]· ὁ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]. καὶ [illegible]
[illegible]. καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] κακοῦργον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]. καὶ [illegible]

οὐδ' ὅτι τὸ μέγιστον αὐτοῖς ἐστιν ἔγκλημα καὶ
τοῦτο· ἐφαίνοντο γὰρ μαρτυροῦντες
τῷ νόμῳ. καὶ τὴν παραφυλακήν· ὅθεν καὶ
κατακρίνουσι μᾶλλον αὐτόν· ὑπὸ δὲ τοῦ
πάθους νικηθέντες, οὐκ ἠθέλησαν ἀπο-
σχέσθαι τῆς σαρκικῆς ἐγχειρήσεως·
κύριοι γὰρ ὑπὲρ χειρὸς αὐτῶν ἦσαν τῆς κατα-
δίκης ὅπερ ἐκτεθειμένον χῦ· οὐκ ἐκ τούτου
δὲ μόνον κατακρίνονται, ἀλλ' αἰτίας ἐκ
τοῦ μᾶλλον ἔχειν αὐτοὺς τὸν κορυφαῖον·
διὰ γὰρ τοῦ γνῶναι ὅτι τὸν ἔμφυτον νόμον
ἠγόρευσαν, τοῦτο οὐκ ἐποίησαν· ἀλλ' ἠγόρευ-
σαν ἄλλον ὃν ἔγραψε κατὰ τοῦ ζῶντος. ἀποφαί-
νουσιν ἑαυτοὺς ἀγνοοῦντες· ὅπερ σαφέστερον
καθ' αὐτῶν ἐστι μαρτύριον. καὶ σα-
φέστερον καὶ πολλῷ σαφέστερον. ἐπειδὴ γὰρ ἔκρυπ-
τον ἐν κρυπτῷ ἐφανέρωσαν αὐτῶν. τοῦ χωρίου
τούτου τὸ ὄνομα· οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται,
ἀλλ' ὁ σημαντικὸν τὸν νόμον ὄντες. ἡ γραφὴ
δὲ τοῦτο σημαίνει τοῦ τούτου ῥήματος. ἀλλ' ὥσπερ
τὸ ὄνομα ὑπεύθυνοι· χῦ κατὰ τὸ ἐμόν·
πῶς ἀπὸ τῶν προειρημένων ἐπιφέρεται·
καὶ περὶ τῶν τοῦ ἀγροῦ τούτου ἀγορασίας. καὶ
ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀπόστολοι. ἀλλὰ καὶ οἱ προ-
φῆται τὸ αὐτὸ διηγήσαντο ἀκριβῶς διὰ
γράμματος· ἐπειδὴ καὶ περὶ ἐγγράφων οἱ ἰουδαῖοι
τὸ μὴ πιστεύειν, οὐ δέχονται τοὺς μετὰ ταῦτα λόγους
τῶν ἀποστόλων. ἐπὶ τὰ δικαιώματα ἔγκλη-
ματα τῶν κατηγοριῶν ἀποδεῖξαι αὐτῶν.
πρὸ τοῦ χῦ παρεδέξαντο. διὸ καὶ ἐπήγαγεν
προσῆκον· σὺ δὲ ὁ καλούμενος ἰουδαῖος·

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] αὐτοῦ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] αὐτόν, ὅτι [illegible]

[illegible] τοῦ κόσμου τούτου [illegible]

[illegible] οὐχὶ ταῦτα [illegible]

[illegible] ὅτι καὶ φόρον [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

ὅτι [illegible] αὐτὸ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ὅτι οὐ [illegible]

[illegible] αὐτὸ [illegible]

[illegible]

[illegible] αὐτοῦ [illegible] ὅτι [illegible]

[illegible] καὶ ὅτι [illegible]

[illegible]

αὐτὸν [illegible]

[illegible] κατὰ [illegible]

[illegible] οὗτοι [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῖς [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] γὰρ [illegible]

[illegible] Ἰουδαῖοι [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] χαρίσματα [illegible]

[illegible] καὶ γὰρ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

συνόντα· μέγιστον αὐτοῖς ἐστὶν ἔγκλημα καὶ
τοῦτο· φαίνονται γὰρ μαρτυροῦντες
τῇ ἑορτῇ καὶ τῇ παρανομίᾳ· ὅθεν καὶ
κατακρίνουσι μηδὲν αὐτὸν ὑποδίκου
πάσσονται μένοντες. οὐκ ἠθέλησαν ἀπο-
σχέσθαι τοσαύτης κακίας ἐγχειροῦντες·
κύριος γὰρ ὑπὲρ χειρὸς αὐτῶν ἦν μετὰ τῆς κατα-
δίκης ἢ πῶς ἐκεῖνο τὸν Χριστὸν οὐκ ἐκεῖ τοῦτο
δεσμὸν κατακρίνοντες, ἀλλ' αἰτίαν εἶναι
τοῦ μὲν καὶ ἦν αὐτοῦ ἢ τὸν καιρὸν αὐτῶν·
δεῖ γὰρ τοῦ γινώσκειν ὅτι τὸν φόνον ἠ-
γόρασαν, τοῦτο οὐκ ἐποίησαν· ἀλλ' ἠγόρα-
σαν ἀγρὸν ἢ τὸν κἂν τοῦ προσώπου. ἀποφό-
μου ἐπισημαίνουσιν· ὅτι ἀγρὸς
κατ' αὐτῶν ἐστὶ μαρτύριον· καὶ σαφ-
έστερον νεώτερον. τῶν γὰρ ἐκεῖ
τεθέντων φόνων αὐτῶν. τοῦ χωρίου
τούτου τὸ ὄνομα· οὐχ ἁπλῶς οὐ σιγῶσιν,
ἀλλ' ὅσον ὑπομνήματα ἕτερον. ἡ γραφὴ
δηλοῦσα τὸ κλῆμα τοῦ πράγματος. ἀλλ' αὐτοί
τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ ὀργῆς κεκαλυμμένοι·
πῶς ἄρα παρὰ τοῦ πόνου ἐκπορευθῆναι·
καὶ περὶ τοῦ ἀγροῦ τούτου ἀγοράσαι· καὶ
ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀπόστολοι. ἀλλὰ καὶ οἱ προ-
φῆται τὰ ἀπ' ἀρχῆς δηλοῦσι ἀκριβῶς διη-
γοῦνται· ἐκεῖνο δ' ἐστὶν ὅτι Ἰουδαῖοι
τοσαύτην. οὐ δέχονται τοῦ προφήτου λόγον
τὸν γεγραμμένον. ἐπὶ τὰ ἐκεῖνα ἐγκλήματα
κατακρινόμενοι κἀκεῖνοι αὐτοὶ
περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐπιβουλεύσαντες· διὸ καὶ ἐκεῖνοι
παραιτοῦνται· οὐδὲ ἐκεῖ ταῦτα Ἰουδαῖοι·

νῦν μὲν γὰρ ᾔδεισαν αὐτόν· πρώην δὲ οὐκ ᾔδεισαν· ὕστερον δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπελθόν· πᾶσαν αὐτοῖς ἐνέθηκεν τὴν γνῶσιν. διὰ τοῦτό φησιν· εἰ ἐγνώκειτε ἐμέ· καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν. ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ ᾔδειτε τὴν ἐμὴν οὐσίαν· καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ᾔδειτε ἄν. τὸ δὲ ἀπάρτι γινώσκετε αὐτόν· καὶ ἑωράκατε αὐτόν. τοῦτο δηλοῖ ὅτι δι' ἐμοῦ ἕξετε αὐτὸν ἐν γνώσει ἀρχῇ καί τι· ὄψιν δὲ λέγει τὴν κατὰ διάνοιαν γνῶσιν· ὥσπερ γὰρ ὁ θεὸς ὤφθη ἀγγέλοις· οὐ τῆς οὐσίας αὐτῆς ὀφθείσης· ἀλλ' ὡς ἐκείνοις ἰδεῖν δυνατόν, οὕτω [illegible] νομίζεσθαι. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα· καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι· καὶ οὐκ ἔγνωκάς με Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμέ· ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί· καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα· πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί· καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πέτρος προηρώτησεν· καὶ ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Ἰούδας· καὶ οὐδεὶς οὐδὲν ἔμαθε σαφέστερον ἀφ' οὗ· ἀλλ' ἔτι ἐγγὺς ᾖ τὸ πάλαι ἀγνοούμενον· ἵνα μὴ δόξῃ προσκορὴς εἶναι ὁ Φίλιππος διὰ τοῦτο μετὰ τὸ ἐρωτῆσαι αὐτόν· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, ἐπήγαγεν· τὸ καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν· οὐκέτι μὲν δὲ τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβούλετο ἰδεῖν αὐτόν· ἀλλ' ὁ Χριστὸς πρὸς τοῦτο οὐ φθέγγεται ἀποκρινόμενος αὐτῷ φησίν· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι· καὶ οὐκ ἔγνωκάς με Φίλιππε; οὐκ εἶπεν οὐκ εἶδές με· ἀλλ' οὐκ ἔγνωκάς με. τοῦτο γὰρ ἐστιν

φαίνει καὶ τούτοις ταύτην τὴν ἔννοιαν λέγων·
ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· ἐπειδὴ
τοῦτ' εἶπεν καὶ ἡμᾶς ὁ χῶρος ἐκεῖνος δέξεται καὶ
τὸν πατέρα· ἀφθόνως γὰρ ἔστιν καταγώγιον· ἐκεῖ-
σε χρὴ θαρρεῖν ὑπὲρ τούτου· τοσαύτην γὰρ
φησὶν ὑπὲρ τοῦ πράγματος τούτου ποιοῦμαι
τὴν σπουδὴν ὅτι καὶ ἤδη πρὸ τούτου ἐρχόμενον ἐμέλ-
λον ὑμῖν παρεσκευάσθαι καὶ κατηρτίσθαι· εἶδεν
αὐτοὺς ζητοῦσαν τὴν ψυχὴν μαθεῖν τοῦτο ὅπερ
εἶπεν· ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε, δίδωσιν
αὐτοῖς τοῦ ἐρωτῆσαι πρόφασιν λέγων· καὶ ὅπου
κε ιι ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. καὶ
Θωμᾶς λέγει αὐτῷ· οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ
πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰς·
ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς
ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ· εἰ ἐγνώκατέ με,
καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπάρτι γινώσ-
εχ κετε αὐτόν· καὶ ἑωράκατε αὐτόν· καὶ ὁ μὲν Πέ-
τρος ἀπὸ φιλοστοργίας τὸ ποῦ ὑπάγεις ἠρώτησεν· Θω-
μᾶς δὲ ἀπὸ δειλίας· τί οὖν ὁ Χς; ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· ὁδὸς μέν, ὅτι δι' ἐμοῦ
ἔρχεσθε πρὸς τὸν πατέρα· καὶ οὐδὲ δεήσεσθε χειρα-
γωγοῦντος ἑτέρου· ἀλήθεια δέ, ὅτι οὐδὲν
παρ' ἐμοὶ ψεῦδος· ζωὴ δέ, ὅτι οὐδὲ αὐτὸς ὁ θά-
νατος ὑμᾶς κωλύσαι δυνήσεται ἐλθεῖν· κἂν
γὰρ ἀποθάνητε, τεύξεσθε [illegible]·
δηλῶσαι θέλων τοῖς ἀκούουσιν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν
τοῦ πατρὸς ἐξουσίαν, ἐπήγαγεν· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς
τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι, φησίν, κύριος
τοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἀγαγεῖν· ὡς ὁμοούσιος αὐτοῦ· ἐπεὶ
δὲ ᾔδεσαν μὲν τὸν πατέρα οὐχ οὕτω δὲ ὡς ἐχρῆν·

φαίνει αὐτοῖς ὅτι αὐτοῦ μὲν [illegible] τὸ θαῦμα τῶν
[illegible] αὐτοῦ ἀπερχομένου ὅπερ δὲ λέγει αὐτοῖς ὅτι
ὃ ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου τοῦτο ποιήσω.
καὶ τὰ ἑξῆς, τοῦτο δὲ [illegible] ὅπερ οἱ ἀπόστολοι μετὰ
ταῦτα ἐποίουν· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγειρε καὶ περι-
πάτει. καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα· ἅπερ ἐποίησαν αὐτοῦ
ἐνεργοῦντος· δεύτερον δέ· τὸ ὃ ἐὰν αἰτήσητε
καὶ τὰ ἑξῆς. [illegible] αὐτοῖς [illegible] τὸν λόγον τὸν ἑαυτοῦ·
ἅμα δὲ καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς τῇ λύπῃ
συνεχομένους· ἐὰν ἀγαπᾶτέ με τὰς ἐντο- ιδ
λὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν
πατέρα· καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα
μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας· ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν ὅτι οὐ θεωρεῖ
αὐτό· οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε
αὐτὸ ὅτι παρ' ὑμῖν μένει· καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται· οὐκ ἀ-
φήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἔτι
μικρόν· καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θε-
ωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ· καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε· ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς· ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ
ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν· ἐπειδὴ ἐμέλ- [illegible]
λον μισήσειν ἀκούσαντες τὴν αὐτοῦ [illegible]
τὸ ἐὰν ἀγαπᾶτέ με· καὶ τὰς ἐντολάς μου τηρή-
σητε· [illegible] πρότερον δὲ τὸν λόγον ποιήσασθαι
[illegible] κατασκευάσας λόγοις ἐφθέγξατο
λέγων· ἐρωτήσω τὸν πατέρα· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν
ἄλλον παράκλητον· καταισχύνει καὶ τοὺς τὰ
σαβελλίου φρονοῦντας· καὶ τοὺς περὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος οὐ τὴν προσήκουσαν δόξαν ἔχοντας· μία ἀρ-
[illegible]
τὴν [illegible] ποιεῖν ἄλλον δὲ εἰκὸς [illegible]

275

αὐτὸς ὁ πατήρ ἐστιν ὁ πατὴρ μένων υἱός. καιρὸς οὖν δὲ ταῦ-
πος αὐτοῖς λέγει τοῦτό ἐστιν· ἐπειδὴ τοῖς τοῦ σώματος
ὀφθαλμοῖς ἠξίου ἰδεῖν τὸν πατέρα γινώσκει· ὅτι οὔτε
με οὔτε ἐκεῖνον δυνατόν ἐστιν οὕτως ἰδεῖν· οὐδὲ
γὰρ ἐμὲ ἑαυτόν· ἀλλ' ὡς ἐγώ εἰμι τῇ θεότητι· ὁ ἐμὲ ἐ-
κεῖνον ἑώρακεν· δηλῶν δὲ τὸ ὁμοούσιον· καὶ τὸ
ἀπαράλλακτον μετὰ τῆς κατὰ τὸ πρόσωπον διαιρέσε-
ως, ἐπήγαγεν· λέγων· οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί·
καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν· καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἐνταῦθα
δὲ τὸ ταυτὸν ἐνδείκνυται· ἐγὼ ὤν· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ
μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα· τουτέστιν· ὅτι οὐκ ἄν
ἄλλος ἐποίησεν ὁ πατήρ· καὶ ἄλλος ἐγώ· ὅπερ δὲ
μετ' αὐτὸ φησί· πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ
ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· ἐπήγαγεν λέγων· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔρ-
γα αὐτὰ πιστεύετέ μοι· τοῦτό ἐστιν· ὅτι ἐγὼ μὲν
ὑμᾶς ἐβουλόμην ἀκούοντας πατέρα καὶ υἱόν· μηδὲν ἕτε-
ρον ζητεῖν εἰς παράστασιν τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν
συγγενείας· εἰ δὲ ὑμῖν οὐκ ἀρκεῖ τοῦτο πρὸς ἀπόδει-
ξιν τὸ ὁμότιμον καὶ ὁμοούσιον, κἂν ἀπὸ τῶν ἔρ-
κε γων μάθετε. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ
πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος
ποιήσει· καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς
τὸν πατέρα πορεύομαι· καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ
ὀνόματί μου τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ
υἱῷ· ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου ἐγὼ
(χο) ποιήσω. Δῆλον ἐντεῦθεν ὅτι μείζονα
Ὃ μὲν γὰρ ποιῶ ποιήσει ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ. δείκνυ-
σιν ὅτι οὐ ταῦτα δυνατὸν ἢ μόνον· ἀλλὰ καὶ ἕτερα
πολλῷ τούτων μείζονα· ὁ γὰρ ἄλλοις παρέχων
ἐκ τοῦ ποιεῖν, πρόδηλον ὅτι αὐτὸς μᾶλλον ἰσχύσει ποι-
ῆσαι· ἐπειδὴ ὅτι πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι ἐγώ

θεωρεῖ με· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὡσανεὶ ἔλεγεν· ἔρ-

χομαι μὲν πρὸς ὑμᾶς· οὐ μὴν ὁμοίως ὡς πρό-
τερον· [illegible] ὅτι ἐγὼ ζῶ· καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε· οὐχὶ
τὴν παροῦσαν· ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν λέγων ζωήν·
τὸ δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε· καὶ τὰ ἑξῆς·
δηλοῖ, ὅτι ὅταν ἀναστῶ φησὶ γνώσεσθε· ὅτι οὐ
κατακεχώρισμαι τοῦ πατρὸς· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἔχω δύ-
ναμιν· καὶ ὅτι μεθ᾿ ὑμῶν εἰμι [illegible] τῶν
πραγμάτων ἀνακηρυττόντων τὴν περὶ ὑμᾶς
βοήθειαν παρ᾿ ἐμοῦ γινομένην· πλεονάκις
γὰρ δὲ πάλιν τοῖς ῥήμασι δηλοῖ· καὶ [illegible]
ἀπέστειλέν με καὶ [illegible] ὑμᾶς· ἡ γὰρ
μὴ τοῦτο οὕτως [illegible]
[illegible] · ὁ ἔχων τὰς κει
ἐντολάς μου· καὶ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγα-
πῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ
πατρός μου· καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν· καὶ ἐμφανίσω
αὐτῷ ἐμαυτόν· [illegible] ὁ ἔχων μου τὰς ἐν- (χ)
τολὰς καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν
με· ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ ἔχειν μόνον, ἀλλὰ καὶ φυλα-
κῆς ἡμῖν τούτων δεῖ ἀκριβοῦς [illegible]
ὅσον [illegible] ὀλίγον ἔμπροσθεν λέγων· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγα-
πηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ τὰ ἑξῆς·
λέγει αὐτῷ Ἰούδας οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· κύριε καὶ τί γέ-
γονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτόν· καὶ
οὐχὶ τῷ κόσμῳ· ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ
ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευ-
σόμεθα· καὶ μονὴν παρ᾿ αὐτῷ ποιήσομεν· ὁ μὴ
ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος
ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός
με·

τῆς ἰσότητος τὴν διαφοράν· τὸ δὲ ἄλλον εἰπεῖν
παράκλητον, τῆς οὐσίας τὴν συγγένειαν· ὥσπερ
δὲ εἰ μὴ αὐτὴ μεθ' ὑμῶν ὡς ἂν αἰσθόμεναι, ἐδήλωσεν
ὅτι οὐδὲ μετὰ τελευτὴν ἀφίσταται τῶν ἀξίων
αὐτοῦ· ἵνα δὲ μὴ ἀκούσαντες ἄλλον παράκλη-
τον, ἄλλην σάρκωσιν ἑτέραν ὑποπτεύσωσιν.
τοῦτο διορθούμενος φησίν· ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται
λαβεῖν· καὶ τὰ ἑξῆς· θεωρίαν δὲ ἐνταῦθα τὴν
γνῶσιν λέγει· ἐπειδὴ γὰρ ἐγνώκει· οὐδὲ γνῶσις δεῖ αὐτὸ
εἰδέναι· καὶ ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως θεωρίαν
λέγειν· ἐπειδὴ γὰρ τῶν αἰσθήσεων τρανοτέρα
ἐστὶν ἡ ὄψις, διὰ ταύτης ἀεὶ τὴν ἀκριβῆ παρί-
στησι γνῶσιν· κόσμον δὲ ἐνταῦθα τοὺς πονη-
ρούς φησιν· τὸ δὲ παρ' ὑμῖν μένει· καὶ ἐν ὑμῖν
ἐστιν· δηλοῖ ὅτι οὐχ οὕτως φησὶν ὑμῖν συνέσται
ὥσπερ ἐγώ· ἀλλ' ἐν αὐταῖς οἰκήσει ταῖς ὑμετέραις
ψυχαῖς· χρὴ δὲ σημειώσασθαι πόσοις ἐστὶν ἐν τῷ
περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λόγῳ· ὥσπερ ὅτι ἄλλος
ἐστίν· ὥσπερ ὅτι οὐκ ἀφήσει ὑμᾶς· ὥσπερ ὅτι
πρὸς ὑμᾶς μόνον ἔρχεται· ὥσπερ οὖν καὶ ἐστίν· ὥσ-
περ ὅτι παρ' ὑμῖν μένει· ἀλλ' οὐδὲ οὕτως τὴν ἀθυ-
μίαν αὐτῶν ἐξεῖλεν· ἐν αὐτῷ γὰρ ἐζήτουν ἔτι·
διὰ τοῦτο θεραπεύων· ἐπεὶ γὰρ ἔλεγον οὐ καθ' ἡ 7
σὺ ἡμᾶς ὀρφανούς· οὐ διὰ τοῦτο ὥσπερ φησὶν ἄλλον
παράκλητον πέμψειν, ὡς αὐτὸς ἐστὶν ὑμᾶς κατα-
λείπων ἀπαρτιζόμενος· καὶ οὐκ ἐάσω ὀρφανοὺς ὑμᾶς·
ὅπερ μάλιστα ἐζήτουν· ἐπειδὴ δὲ εἰρήκει ὅτι ἔρ-
χομαι πρὸς ὑμᾶς· καὶ γὰρ καὶ αὐτός φησιν ἔρχομαι
πρὸς ὑμᾶς· ἵνα μὴ τὴν παρουσίαν πάλιν τοιαύτην
ἐπιζητήσωσιν οἵαν καὶ πρότερον· διὰ τοῦτο ἐπή-
γαγεν εἰπών· ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι

παράκλητος τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὃ πέμψει ὁ πατὴρ καὶ
τὰ ἑξῆς. τουτέστι σαφῶς ἐπαίδευσε διδάσκαλος ὑμῶν
ἔσται. ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἀκούοντες ἐταράσσοντο. ἐπήγα
γεν λέγων· εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν καὶ τὰ ἑξῆς.
μονονουχὶ λέγων ὅτι οὐδὲν ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
τοῦ κόσμου ταραχῆς ἔσται· ἂν εἰρήνην ἔχητε πρὸς
με. οὐ γὰρ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσι φησίν, ἐγὼ δίδω
μι ὑμῖν. ἐκείνη μὲν γὰρ καὶ ἐπιβλαβὴς γίνεται πολ
λάκις καὶ ἀνόνητος· ἐγὼ δὲ δίδωμι τοιαύτην.
ὥστε ὑμᾶς ἰσχυροτάτους ποιεῖ· αὕτη δέ ἐστιν ἵνα
μετ' ἀλλήλων εἰρήνην ἔχητε· μὴ ταρασσέσθω ιςε
ὑμῶν ἡ καρδία· μηδὲ δειλιάτω. ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ
εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠ
γαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.
ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστιν. καὶ νῦν εἴρηκα
ὑμῖν πρὶν γενέσθαι ἵνα ὅταν γένηται πιστεύ
σητε. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν τὸ ἀφίημι ἀναχω (χο)
ροῦντος ἦν, καὶ ἱκανὸν αὐτοὺς συγχεῖν, διὰ τοῦτο
φησὶ μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ
δειλιάτω. ὅθεν χρὴ σκοπεῖν ὅτι ταραχὴ ἀπὸ φιλο
στοργίας. τὸ δὲ ἀπὸ δειλίας ἐποίουν. ποίαν χαρὰν
ἔμελλον φέρειν αὐτοῖς, ὅτι εἶπεν ἐχάρητε ἂν ὅτι πο
ρεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. ἢ ποίαν παραμυθίαν; τὴν
τῆς ἀναστάσεως τελείαν πληροφορίαν. οὐδέπω
γὰρ περὶ ταύτης εἶδον ἀκριβῶς. οὐδὲ οἵαν
ἐχρῆν περὶ αὐτοῦ δόξαν εἶχον. διὸ καὶ πρὸς ὅ
περ ἐστὶ μείζων, ἐπεί μοι τὸν πατέρα μέγαν ἡγεῖσθε, συγ
κατανεύων ἐπήγαγε λέγων· ὁ πατήρ μου μεί
ζων μού ἐστιν. ὁ πῶς τοῦτο νομίζοντες καὶ ἀκού
σαντες ὅτι πρὸς τὸν πατέρα τὸν δυνατὸν ἀπέρχεται
τὸν λῦσαι πάντα τὰ δεινὰ ἰσχύοντα, παραμυθίαν εἶχον

ιχ(ο) ἐπιδηλίας δὲ πολλάκις ὁ ἀπόστολος Ἰούδας κερατη-
θείς, φησίν· κε· καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις
ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ· καὶ γὰρ ἐ-
νόμιζεν ὥσπερ τοὺς νεκροὺς ὁρῶμεν κατ᾽ ὄναρ, οὕ-
τως καὶ αὐτὸν μέλλειν ὁρᾶσθαι· διὸ ἵνα μὴ τοῦτο
μέχρι πολλοῦ νομίζωσιν, λέγει αὐτοῖς· ἐάν τις ἀγα-
πᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ πατήρ μου ἀγα-
πήσει αὐτόν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα· καὶ μο-
νὴν παρ᾽ αὐτῷ ποιήσομεν· μόνον οὐχὶ λέγων· ὥσ-
περ ὁ πατὴρ ἐμφανίζει ἑαυτόν, οὕτως καὶ ἐγὼ ἐν ἀλη-
θείᾳ καὶ οὐχὶ κατὰ φαντασίαν· ὥστε οὐκ ἐμὲ μόνον,
ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸν πατέρα ἀγαπᾷ ὁ μὴ τούτων μου πιστεύων
τῶν λόγων· τὸ γὰρ αὐτὸ ἐμφαίνει καὶ ὅτε ἐπήγαγε
λέγων· ὅτι ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρήσει·
τουτέστιν ὅσοι ἐρῶσιν ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγὼ ἐν ἀληθείᾳ ἐγείρομαι·
ταῦτα δὲ πάντα συνεχῶς λέγει· ἵνα μὴ ἐκ τῆς ἀ-
ναστάσεως φάντασμα αὐτὸν εἶναι νομίσωσιν· εἰ γὰρ ἐπὶ
τῶν ὑδάτων ἰδόντες αὐτὸν τοῦτο ἐνόμισαν, τί ἂν
οὐχὶ ὑπώπτευσαν θεασάμενοι αὐτὸν ἀναστάντα ὃν
εἶδον κατεχόμενον καὶ ἀρνούμενον καὶ θαπτόμε-
νον· ἐν δὲ τῷ εἰπεῖν ὅτι ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν
ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός, δείκνυσιν ὅτι
οὐδὲν ἔξω τοῦ πατρὸς φθέγγεται, οὐδὲ ἴδιον τι παρὰ
ιςειι τὸ δοκοῦν ἐκείνῳ. ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν παρ᾽ ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλητος τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος
ὑμᾶς διδάξει πάντα· καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα
ἃ εἶπον ὑμῖν· εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν
ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν
ιχ(ο) ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. ταῦτα ποιεῖ ἀποδρᾶσαι
φησὶν αὐτοῖς ἐκφαίνεσθαι· διὸ καὶ ἐπήγαγεν· ὁ δὲ

διατί; ἐπειδὴ γὰρ εἶπεν· ἄγωμεν ἐντεῦθεν· ἀναπτερῶσαι ιχ'
βουλόμενος αὐτούς· καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ἀπειρηκό-
τας ἤδη καὶ χωρὶς ὄντας, τρέμειν καὶ δεδοικέναι ἀ-
πό τε τοῦ καιροῦ, ἀπό τε τοῦ τόπου· καὶ γὰρ μέση νὺξ ἦν
καθεστῶσα· καὶ μηδὲ προσέχειν τοῖς λεγομένοις·
ἀλλ' ἀεὶ περιστρέφεσθαι καὶ φαντάζεσθαι τοὺς
ἐπιστησομένους· ἐπεὶ οὖν ὡς αὐτίκα μάλα ἁλω-
σόμενοι ἐθορυβοῦντο, ἀπάγει αὐτοὺς εἰς ἕτερον τόπον·
ἵνα λοιπὸν ἐν ἀσφαλείᾳ ἦσαν μετὰ ἀδείας
λοιπὸν ἀκούσωσιν· καὶ γὰρ ἔμελλον μεγάλων ἀ-
κούσεσθαι δογμάτων· ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ
ἀληθινή. διὰ τῆς παραβολῆς τί αἰνίττεται;
ὅτι τὸν μὴ προσέχοντα τοῖς λεγομένοις ζῆν τὴν
αἰώνιον ζωὴν οὐκ ἔστιν· καὶ ὅτι τὰ μέλλοντα γί-
νεσθαι σημεῖα ἀπὸ τῆς αὐτοῦ γίνεται δυνάμε-
ως· ὁ δὲ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. δεῖται οὖν ὅτι τῆς
τοῦ γεωργοῦ ἐπιμελείας; οὐχ ἡ ῥίζα δὲ, ἀλλ' ἡ ἄμπε-
λος τουτέστι τοῖς κλήμασιν ἀπολαύει· οὐδὲ γὰρ δεῖται· ἀλλὰ
τὰ κλήματα. τοῦτο γὰρ σαφέστερον καὶ διὰ τῆς ῥί-
ζης ἐδήλωσεν· ῥίζης δὲ οὐδὲ ἐμνημόνευσεν παρ' ὅλην ταύτην
ἐνταῦθα· ἀλλ' ἵνα μανθάνωσιν ὅτι τῆς αὐτοῦ δυνάμε-
ως χωρὶς οὐδὲν ἐργάσασθαι δύνανται· καὶ ὅτι οὕτως
αὐτοῖς συνῆφθαι δεῖ τῇ πίστει, ὡς τὸ κλῆμα τῇ ἀμπέ-
λῳ· δηλῶν δὲ ὅτι χωρὶς ἔργων οὐκ ἔστιν εἶναι ἐν αὐ-
τῷ τινα, ἐπήγαγεν· πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον
καρπὸν, αἴρει αὐτό· τὸ δὲ φέρον καρπὸν, καθαίρει· πολ-
λῆς ἐπιμελείας ἀπολαύειν ποιεῖ· καθαίρει δὲ
αὐτὸ τὴν παρ' αὐτοῦ κοινωνίαν διδοὺς ἑαυτὸν δὲ
δεικνὺς τὸν ἐμβαλόμενον τῶν κλημάτων. εἶτα
γεγραμμένον· ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λό-
γον ὃν λελάληκα ὑμῖν· ὁρᾶς γὰρ ὑμᾶς ἐκαθήρα φησί·

κείμ. τὴν ὑμῶν γαλήνην· Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων· καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα· καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτως

ἑρ. ποιῶ· τίνα λέγει ἄρχοντα τοῦ κόσμου; τὸν διάβολον· καὶ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων ἄρχειν φησίν· οὐ γὰρ οὐρανοῦ ἄρχει καὶ γῆς· ἐπεὶ ἂν ἀνέτρεψεν ἅπαντα καὶ κατέκαυσεν· ἄρχει δὲ τῶν ἑαυτοὺς παραδιδόντων αὐτῷ. Οὗτος οὖν, φησίν, ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· οὐ γὰρ ὑπεύθυνος ὢν θανάτου, ἀλλὰ διὰ φιλανθρωπίαν ὑπομένω αὐτόν· καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν πατέρα· τοῦτο γὰρ σημαίνων εἶπεν· ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος

κείμ. ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα· καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐντεῦθεν. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή· καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό· ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. Ἤδη καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα· καὶ ἐξηράνθη καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν καὶ καίεται. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε καὶ γενήσεται ὑμῖν

μέλλετε [illegible] καὶ λυπεῖσθαι. ἂν γὰρ ἐν τῇ ἀγά-
πῃ μείνητε τῇ ἐμῇ, οὐδὲν ὑμᾶς ταῦτα τὰ [illegible]
παραλυπῆσαι δυνήσεται [illegible] τῆς ἀγάπης λόγον
μείναντες [illegible] ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ φησίν· τοῦτο γὰρ
ὑμεῖς ἐστὲ κύριοι. πῶς δὲ τοῦτο ἔσται, ἐὰν τὰς ἐντολάς
μου φησὶν τηρήσητε μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου. [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible] ἀσφάλεια
ἔσονται. ὅταν [illegible] καθαρόν. πάλιν
δὲ ἀνθρωπινώτερον διαλεγόμενος φησίν· καθὼς
ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα· καὶ τὰ ἑξῆς.
οὐ γὰρ δή που ὁ μονογενὴς [illegible] ἐντολαῖς ἔμελλεν
κεῖσθαι. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ
χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ·
αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους
καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης
ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ θῇ
ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ ἐὰν
ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. [illegible] (χρ)
Ἔχαιρον οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ ὄντες· ἐλυποῦντο δὲ
ἀναχωροῦντος. διὰ τοῦτο [illegible] λέγων· ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν· ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ
καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. δεῖξαι δὲ θέλων τὴν
ἑαυτοῦ ἀγάπην [illegible]
καὶ ὡς [illegible] φησίν· αὕτη ἐστὶν
ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγά-
πησα ὑμᾶς. ἡ δὲ ἀγάπη ἀπὸ τῆς τῶν ἐντολῶν τη-
ρήσεως [illegible] ὡς δὲ [illegible] ἀγάπην· ἀλλὰ
καὶ τὸν τρόπον καθὼς ἐγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς [illegible]
δὲ πάλιν ὅτι [illegible] αὕτη ἡ ἀναχώρησις
ἀλλ' ἀγάπης. [illegible] λέγων· μείζονα ταύτης
ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ

κατὰ τὴν ἐμὴν διδασκαλίας· καί τοι γε ἀμφοτέρους δεί-
κνυσιν τὸν πρα τοῦτο ποιοῦντα· ἀλλ' οὐδὲ ἐν μέσον
πρς καὶ υἱοῦ· τὸ δὲ μείνατε ἐν ἐμοί δηλοῖ ὅτι αὐτὸς
μετὰ τῶν παρ' ἑαυτοῦ οὐδὲν ἐνεργεῖ ... ον· δεῖ δὲ καὶ παρ'
ἐκείνων καὶ τὰ παρ' ἐκείνων· ἵνα δὲ μὴ ἀπὸ
τῆς δειλίας ἀποσχισθῶσι χαυνωθεῖσαν αὐτῶν
τοῦ φόβου τὴν ψυχὴν ἐπισφίγγει· καὶ ἑαυτοῦ συγκολ-
λᾷ λέγων· ὥσπερ τὸ κλῆμα οὐ δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ
καρπὸν φέρειν ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· οὕτως
οὐδὲ ὁ ἐν ἐμοὶ μὴ μένων· καὶ τὰ ἑξῆς· ἢ ποῦ δὲ
ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆ-
μα· καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ δείξας τὴν τούτων ἀπώ-
λειαν· δείκνυσι λοιπὸν τὴν σωτηρίαν τοῖς μέ-
νουσιν ἐν αὐτῷ λέγων· ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί· καὶ
τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ ἤπου τὰς ἐντολὰς τοῦ ἔρ-
γον ἐκπληροῦντας αὐτάς· ὃ ἐὰν θέλητε φησίν
κεει αἰτήσασθε καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ἐν τούτῳ ἐ-
δοξάσθη ὁ πατήρ μου· ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ
γένησθε ἐμοὶ μαθηταί· καθὼς ἠγάπησέ με ὁ
πατήρ κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ
τῇ ἐμῇ· ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε μενεῖτε
ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πρς μου
τετήρηκα· καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ·
(χο) Τί ἐστιν ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου· ἀντὶ τοῦ χαίρει ὅτι
ἐν ἐμοὶ μένητε καρπὸν φέροντες· πάλιν δὲ ἀν-
θρωπινώτερον διαλεγόμενος φησίν· καθὼς ἠγά-
πησέ με ὁ πατήρ· κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· ὃ δὲ λέγει
τοιοῦτόν ἐστιν· ἢ ὡς ἐμὲ ... ὅτι ἠγάπημαι παρὰ
τοῦ πρς· ἀλλ' ὅμως πάσχω καὶ ἀναιροῦμαι· καὶ οὐ
ποιοῦμαι τοῦτο τεκμήριον τοῦ μὴ ἀγαπᾶσθαι
παρὰ τοῦ πρς· οὐδὲ ὑμᾶς οὖν θορυβεῖσθαι χρὴ κἂν

οὐδὲ γὰρ ἄλλο ἢ διὰ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀκοῦσαι κατα-
δεῖ(?) ἔχειν ὅτι οὐδὲν ἀλλότριον φθέγγομαι ἀλλ' ἃ
παρὰ τοῦ πατρός. Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε κεί
ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς. καὶ ἔθηκα ὑμᾶς
ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε. καὶ καρπὸν φέρητε. καὶ
ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν
πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν· ταῦτα ἐντέλ-
λομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. καὶ ἄλλο σχό
δὲ τεκμήριον οὐ τὸ τυχὸν φιλίας τίθησι φησίν· οὐ-
χ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξά-
μην ὑμᾶς· τουτέστιν ἐγὼ τῆς φιλίας κατέδραμον τὴν ὑ-
μετέραν. τὸ δὲ ἔθηκα ὑμᾶς, ἀντὶ τοῦ ἐφύτευσα
ὑμᾶς ἐστίν· λέγω δὲ ταῦτα τῇ μεταφορᾷ κεχρη-
μένος τῆς ἀμπέλου· ἵνα ὑμεῖς φησὶν ὑ-
πάγητε. καὶ καρπὸν φέρητε. καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν
μένῃ· οὐ γὰρ ἐφύτευσα ὑμᾶς φησὶ μόνον ἀλλ'
καὶ τὰ κλήματα [illegible] παντα[illegible] τῆς οἰ-
κουμένης ἐκτείνεσθαι ποιῶ τὰ κλήματα·
ἵνα δὲ μάθωμεν ὅτι οὐκ ἐλάττων ἐστὶ τοῦ
πατρός. καὶ γὰρ λέγων ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε
ἐν τῷ ὀνόματί μου τὸν πατέρα δώσει ὑμῖν. καὶ ἵνα
μὴ [illegible] ὅτι ἐμεῖ [illegible] ὅπερ τὴν
ψυχήν μου τίθημι. καὶ ὅτι πρὸς τὸ σῶμα [illegible]
μον. φησίν· ταῦτα [illegible] ὑμῖν ἵνα ἀγα-
πᾶτε ἀλλήλους· τουτέστιν διὰ τοῦτο ζῶ(?) ταῦτα·
ὥστε ζητεῖν πρὸς ἀλλήλους ὑμᾶς φιλίαν [illegible]
[illegible]. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ γινώ- κεί
σκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ
τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι
δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην
ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου. διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς

ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ· ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ ἐὰν
(χο) ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. Ἐπεὶ δὴ εἶπε
ἔχαιρον οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ ὄντες· ἐλυποῦντο δὲ
ἀναχωροῦντος, διὰ τοῦτο εἰρηκὼς [illegible]· ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν
μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ· δείξας δὲ
λοιπὸν [illegible] ἀγάπη [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὴν [illegible]
φίλων αὐτῇ [illegible] ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. ἴδε ἀγάπη.
[illegible] πάντων [illegible] καὶ οὐχὶ
[illegible] ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον
καθὼς [illegible] ἠγάπησα ὑμᾶς· δείκνυσιν
ὅτι οὐχὶ [illegible] αὕτη ἡ ἀναχώρησις· ἀλλὰ
ἀγάπης [illegible]· μείζονα ταύτης ἀγά-
πην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ
ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ· τοσοῦτον γάρ φησιν ὑμᾶς
φιλῶ ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν τὴν ψυχήν μου τίθημι·
[illegible] καὶ [illegible] ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ
ιςε τίθησιν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους
ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς
δὲ εἴρηκα φίλους ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ
(χο) τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο
[illegible] ἡμᾶς φίλους· τὸ [illegible]
καὶ ταύτης φησὶν [illegible] τῆς [illegible]·
τοῦτο γὰρ δηλοῖ [illegible] ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε
τί ποιεῖ ὁ κύριος αὐτοῦ. καὶ ὅτι πάντα ἃ ἤ-
κουσα παρὰ τοῦ πατρὸς ἐγνώρισα ὑμῖν. καὶ
[illegible] παρὰ τοῦ πατρὸς ἐγνώρισα
[illegible] πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν· ἀλλ'
οὐ δύνασθε [illegible] ἄρτι· [illegible] τοῦτο

ὀφείλετε. καὶ φονεῖς γινόμενοι τοῦ μὲ(ν) θεοῦ πα-
ῥημάτων· καὶ ἑτέρως δὲ παραμυθεῖται αὐτούς.
δεικνὺς ὅτι καὶ τὸν πατέρα [illegible] αὐτοῦ οἱ ἰουδαῖοι
διὰ τὸ ἀγνοεῖν [illegible] γνωρίζουσιν λέγοντος· ἀλλὰ
ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου.
ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με· ὅτι δὲ ἀδίκως
καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐξ ἐκείνου ἠργάσαντο.
φησίν· εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρ-
τίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν
περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. τίνος γὰρ
τῶν λεχθέντων καὶ τῶν πραχθέντων ἀπολαύσαντες
χριστοῦ οὐκ ἐδέξαντό με. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ
τὸν πατέρα μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς
ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον·
νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι καὶ μεμισήκασιν καὶ
ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος
ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι ἐμίσησάν
με δωρεάν. Ἐπειδὴ δὲ ἄνω καὶ κάτω προ-
φασίζοντο ὅτι διὰ τὸν πατέρα αὐτὸν ἐδίωκον, ἀναιρῶν
αὐτῶν καὶ ταύτην τὴν ἀπολογίαν, φησὶν ὁ
ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. δηλοῖ δὲ
ὅτι καὶ διδασκαλίαν παρέσχεν. καὶ ταύτῃ προ-
σέθηκεν καὶ τὰ διὰ τῶν ἔργων θαύματα. ἐπι-
λέγων· εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς
ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, καὶ τὰ ἑξῆς. ποῖα δὲ
ἦσαν ταῦτα; τὸ ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ
γεγεννημένου· τὸ ἐγεῖραι λάζαρον τετραή-
μερον· καὶ ἕτερα τοιαῦτα ὅμοια· καὶ ἐπειδὴ τὸ
παράγει [illegible] ἦν. [illegible] καὶ τὴν αἰτί-
αν [illegible] τὴν πονηρίαν αὐτῶν. Ἐπεὶ δὲ καὶ
τὸν προφήτην [illegible] αὐτῶν ἄνωθεν προ-

ὁ κόσμος· μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·
οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ· εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν,
καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ
τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν· ἀλλὰ ταῦτα πάντα
ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι
τὸν πέμψαντά με· εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς,
ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι
περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἐπειδὴ τὸ διώ-
κεσθαι παρὰ πολλῶν καὶ ὀνειδίζεσθαι· χαλεπὸν
καὶ ἀφόρητόν ἐστιν· καὶ ἱκανὸν καὶ τὴν ὑψηλὴν
ταπεινῶσαι ψυχήν, διὰ τοῦτο μυρία προειπών,
τότε εἰς τοῦτο καθίεται ὁ Χριστός· καὶ αὐτοὺς ἐκ περιουσί-
ας δεικνὺς ἀνωτέρους αὐτῶν ὄντας· ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα
ἀπέδειξεν· διὸ καὶ φησίν· εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ,
γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν· οὐ
καίπερ εὖ οἶδα ὅτι λυπηρόν ἐστι τὸ πρᾶγμα· ἀλλ'
ὅτι δι' ἐμὲ λυπούμενοι ἐστὲ ταῦτα· καὶ πάσχετε· εἰς προ-
θυμίαν μείζονα προσκαλούμενος αὐτούς· κόσ-
μον δὲ ἐνταῦθα τοὺς πονηροὺς ἅπαντας καλεῖ· εἶτα
λοιπὸν δὲ αὐτοῖς μείζονας παραμυθήσασθαι,
ἐπιλέγων· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος
ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· καὶ ταῦτα ζηλοῖ· τουτέστιν ὅτι
τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς καὶ τοῦτο τεκμήριον
ἐστὶ τὸ μισεῖσθαι· καὶ γὰρ τοῦ ἀλγεῖν ἐχρῆν εἰ μὴ
ἐμισεῖσθε· εἰ γὰρ ἐφιλεῖσθε, εὔδηλον ὅτι πονη-
ρίας ἐξεφέρετε δεῖγμα· βουλόμενος δὲ αὐτοῖς
ἐπὶ πλεῖον ζηλωτὰς αὐτοῦ γενέσθαι, φησίν· οὐκ
ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ· εἰ ἐμὲ ἐ-
δίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· ὁ δὲ μάλιστα τοιοῦτόν
ἐστιν· οὐ χρὴ ὑμᾶς ἐν τούτῳ θορυβεῖσθαι· οὐ γὰρ
ὑμεῖς ἐμοῦ κρείττους· μᾶλλον μὲν οὖν καὶ χαίρειν

[illegible] ἀληθῆναι τοῖς [illegible]
καὶ ταραχθῆναι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ ὑμῖν [illegible]
[illegible] ἀπὸ τῶν λόγων [illegible]
[illegible] καὶ οὕτω φθονεῖν τοῖς ὑμετέροις [illegible]
ζουσιν φθόνον· τὸν παρὰ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] λογιζόμενοι· τοῦτο γὰρ [illegible]
τῶν [illegible] ἡμᾶς [illegible]
προσφέρειν τὸ αὐτό· [illegible] αὐτοῖς.
[illegible] γένους· καὶ ταῦτα ποιοῦσιν ὅτι αὐ-
[illegible] οὐδὲ [illegible]
ὑμᾶς [illegible] αἰτίαι τοῦ γεγενημένου [illegible]
τὰ δ' ἐμὰ καὶ τοὺς [illegible]
[illegible] τὸ αὐτό [illegible]
[illegible] καὶ ὅτε δὲ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ ὅτε [illegible]
[illegible] καὶ ὅτι οὐ [illegible]
ταῦτα τολμήσας [illegible] ἀλλὰ [illegible]
ὑμῖν· ἵνα εἰδῆτε ἀληθῆ [illegible]
[illegible] ὑμῖν [illegible]
ἐξ ἀρχῆς οὐκ [illegible] καὶ οὐδὲ
[illegible] πρὸς [illegible]
ἐξ ὑμῶν [illegible]
[illegible] καὶ ὑμῖν· ἵνα εἰδῆτε ἀληθῆ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ὑμῖν [illegible]
τούτων καὶ τὰ λοιπὰ [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
πρὸς χάριν [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

σχολ [illegible] τοῦ [illegible]

[illegible] ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παρά-
κλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς [illegible]
[illegible] ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ [illegible] ἐκπορεύ-
[illegible] μαρτυρεῖτε ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ [illegible] καὶ ὑμεῖς δὲ

σχολ ἤγουν δὲ [illegible] καὶ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ τοίνυν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὸν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τὸν [illegible] λόγον [illegible]
[illegible] ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμ-
ψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τὰ ἑξῆς [illegible]
[illegible] ἐκεῖνος [illegible] ἀλη-
θείας [illegible] τὸ [illegible] παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται
[illegible] ὁ [illegible] τὸ δὲ
[illegible] ὅτι [illegible]
ὑμεῖς μαρτυρεῖτε ὅτι ἀπ' ἀρχῆς [illegible] τὸ δὲ
[illegible] ὅτι [illegible] ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ [illegible]
[illegible] καὶ ὑμεῖς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ οἱ [illegible]

τελ [illegible] οἵτινες [illegible] καὶ
[illegible]

ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε [illegible] ταῦτα λελάληκα ὑμῖν
[illegible] ἀποσυναγώγους ποιή-
σουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς
ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν
σχολ τῷ θεῷ· καὶ ταῦτα ποιήσουσιν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἰουδαῖοι [illegible]
[illegible] ἀποσυναγώγους [illegible]

καὶ τὰ ἐσόμενα· ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω
ὑμῖν· τουτέστιν οὐ πρὸς χάριν λέγω φησίν·
ἀλλ' οἶδα καὶ μυριάκις ἀλύσσετε, τὸ συμφέρον
ἀκοῦσαι χρή· πρὸς δὲ τὸ ἐσόμενον· ὅτι συμφέ-
ρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ ἐγὼ ἀ-
πέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑ-
μᾶς· τί φήσουσιν οἱ τὴν πρέπουσαν περὶ
τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου οὐκ ἔχοντες δόξαν. ἆρα συμ-
φέρει δεσπότην ἀπελθεῖν· καὶ δοῦλον ἐλθεῖν·
ὅθεν πρόδηλον ὅτι πολλὴ καὶ ἡ τοῦ πνεύματος ἁγίου
πνεύματος ἀξία· δείξας δὲ [illegible] ὅτι οὐ κατ' [illegible]
τοὺς ἐθνικοὺς αὐτὸν προσάξουσιν οἱ ἰουδαῖοι λέγει· καὶ
ἐκεῖνος ἐλθὼν ἐλέγξει τὸν κόσμον· καὶ ταῦτα δείξας ἐκ-
ἱκανὰ μὲν γάρ φησιν καὶ τὰ δι' ἐμοῦ γενόμενα
ἐντραπῆναι αὐτούς· ὅταν δὲ καὶ ἐκεῖνος ταῦτα
γένηται καὶ διδάγματα τελειότερα· καὶ ση-
μεῖα μείζονα θεάσονται, πολλῷ μᾶλλον
κατακριθήσονται· περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι
οὐκ ἐπίστευσαν εἰς ἐμέ· τουτέστιν πᾶσαν ἀπολο-
γίαν αὐτῶν ἐκκόψει· καὶ δείξει παρανομηκό-
τας ἀσυγγνώστως· ὅταν γὰρ ἴδωσιν θάνατον
λυόμενον· χωλείαν [illegible] ὀρθουμένην·
δαίμονας ἐλαυνομένους· πνεύματος ἁγίου χορηγία
ἀθάνατον· καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ ὀνόματι μου
γινόμενα· τί ἐροῦσιν· περὶ δικαιοσύνης, ὅτι
πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω· καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ
με· τουτέστιν ὅτι ἀνεπίληπτον βίον παρεσχημέ-
νον· καὶ τούτου τεκμήριον τὸ πρὸς τὸν πατέρα
πορεύεσθαί με· ἐπειδὴ γὰρ ἀεὶ τοῦτο αὐτῷ ἐ-
νεκάλουν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ θεοῦ· καὶ κατοῦ-
ἁμαρτωλὸν αὐτὸν ἔλεγον καὶ παράνομον·

σον πάντα καταφρονῆσαι ἡμᾶς. καὶ ἵνα μὴ λέγωσι
προειδὼς [illegible] ταῦτα [illegible] ὅτι οὐ
οὐκ εἶπον ὑμῖν· οὐχ ὡς ἀγνοῶν· ἐξ ἀρχῆς δὲ φησὶν
[illegible] ἀλλ' ὅτι μεθ' ὑμῶν
[illegible] ἔλεγεν ὅτι ἐν ἀσφαλείᾳ [illegible] μεθ' ὑμῶν
[illegible] ἅπαντας [illegible] ἀνερριπίζετο. καὶ
[illegible] ταῦτα ἐξ ἀρχῆς [illegible] καὶ περι-
λέσας τοῖς [illegible] ἔλεγεν αὐτοὺς [illegible] καὶ
[illegible] καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε. καὶ
[illegible] ὑμᾶς ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
[illegible] ὅτι [illegible] δόξει [illegible]
[illegible] τοῦτο γὰρ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς κατασπλῆξαι [illegible]
λον ὡς ἀσθενεῖς κρίνονται. [illegible]
λελάληκα ὑμῖν. ἡ λύπη πεπλήρωκεν [illegible] ἀλλ' ὅτι ταῦτα
τὴν καρδίαν. ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν·
συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ ἐγὼ
μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς
ὑμᾶς. ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑ-
μᾶς. καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον
περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ
περὶ κρίσεως· περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύ-
ουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς
τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·
περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου
(χ^ο^) κέκριται. Τίνος ἕνεκεν [illegible] αὐτοῖς
Ὅτι ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.
[illegible] αὕτη [illegible]
[illegible] αὐτοὺς [illegible]
[illegible] τὴν ἐρημίαν τὴν αὐτοῦ
[illegible] αὐτοῖς. τοῦτο φησὶν

· [illegible] τὴν [illegible] τοῦτο [illegible]

τὸ [illegible] μένων δέ· περὶ δὲ δικαιοσύνης [illegible]

[illegible] ἐλέγχων· περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων

τοῦ κόσμου τούτου κέκριται· τουτέστιν ὅτι καὶ

[illegible] τὸν αὐτὸν [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει· καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν· πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν·

ποίαν πᾶσαν ἀλήθειαν; [illegible] ὁδηγήσειν αὐτοὺς [illegible] αὐτοῦ [illegible] διὰ τὸ [illegible] περὶ [illegible] καὶ διὰ τὸ μὴ δόξαι περὶ ἑαυτοῦ [illegible] μετὰ τὴν τοῦ ἁγίου [illegible] τῆς αὐτοῦ ἐνεργείας [illegible] οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει [illegible] περὶ [illegible] ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ οὐ λαλεῖ· [illegible]

ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται· ἡ γυνὴ ὅταν
τίκτῃ λύπην ἔχει ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ
γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλί-
ψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν
κόσμον· καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε·
πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς· καὶ χαρήσεται ὑμῶν
ἡ καρδία· καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ'
ὑμῶν· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρω-
τήσετε οὐδέν· βουλόμενος αὐτοῖς ἐμφῆ-
ναι τὸ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ δόγμα, φησὶν ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ τὰ ἑξῆς· κλαύ-
σετε μὲν καὶ θρηνήσετε· ὅτι ἀποθανοῦμαι· ἡ λύ-
πη δὲ αὕτη εἰς χαρὰν γενήσεται διὰ τὸ ἀναστῆναί με·
καὶ ὅτι ἡ μὲν λύπη βραχεῖα· ἡ δὲ ἡδονὴ ἀκή-
ρατος· ὅθεν τοῦτο σημαίνων, καὶ ἐπὶ παράδειγ-
μα ἦλθε κοσμικὸν λέγων· ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ
λύπην ἔχει ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ταύτῃ δὲ καὶ
παραβολῇ· καὶ οἱ προφῆται κέχρηνται ταῖς ὠδῖ-
σι πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὀδυνῶν· τὰς ἀθυμίας
παραβάλλοντες· ὃ δὲ λέγει τοῦτό ἐστιν· ὠδῖνες
[illegible] ὑμᾶς· ἀλλ' ὠδὶν τοῦτο [illegible]
[illegible] καὶ τὸν περὶ ἀναστάσεως ποιούμενος
λόγον· καὶ δεικνὺς ὅτι τὸ ἐντεῦθεν ἀπελθεῖν
ὅμοιόν ἐστι τῷ ἐκ μήτρας ἐξελθεῖν εἰς φῶς· τὸ
[illegible] μὴ θαυμάσητε ὅτι διὰ λύπης τό-
ταύτης ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας [illegible] ἐπεὶ καὶ
[illegible] οὕτως ἔρχεται διὰ
λύπης· αἰνίττεται δέ τι ἐνταῦθα καὶ μυστικὸν
ὅτι ἔλυσεν αὐτὸς τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου καὶ [illegible]
[illegible] ἀναγεννηθῆναι ἐποίησε [illegible]
δὲ θέλων τῆς χαρᾶς τὴν ὑπερβολὴν [illegible]

(χ)

9·85

καὶ γὰρ κἀκεῖ [illegible] δεῖν.

Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. ἔλεγον οὖν τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν. οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ.

Ὅτι αὐτοὺς ἀνεκτήσατο διὰ τῶν περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λόγων, τότε πάλιν αὐτοὺς καταβάλλει τὰ φρονήματα λέγων· μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. τοῦτο δὲ ποιεῖ γυμνάζων τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ [illegible] ἀπεργαζόμενος· συνεθίζων γὰρ γενναίως ἐνεγκεῖν αὐτοῦ τὸν χωρισμόν. συνέζευξεν δὲ καὶ παραμυθίαν ἐν τῷ εἰπεῖν ὅτι [illegible] καὶ ὅτι πρὸς ὀλίγον ἔσται ὁ χωρισμός· καὶ διηνεκὴς ἡ μετ' αὐτῶν συνουσία. ἀλλ' οὐ τοῦτο μέχρι νῦν συνεῖδον ἐκεῖνοι. διὸ καὶ ἠπόρουν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ φάσκειν· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ τὰ ἑξῆς. διὸ καὶ [illegible] ἄν τις θαυμάσειεν· πῶς πολλάκις ταῦτα ἀκούοντες [illegible] οὕτως ἀμφιβάλλουσιν· [illegible] διὰ τὴν λύπην [illegible] γενόμενοι· αὕτη γὰρ ἐξέβαλλεν τὴν διάνοιαν αὐτῶν τὰ λεγόμενα [illegible] λεγομένων.

Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς· ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε· ἀλλ'

ἀντὶ τοῦ οὐδὲ κἂν δεήσεσθε· ἀλλ' ἀρκεῖ τὸ ὄνο-
μα μόνον ᾖ τὸ ἐμὸν πρὸς τὸ πάντα λαμβάνειν·
δείκνυσι δὲ αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦτο τὴν δύνα-
μιν· εἴ γε μὴ ὁρώμενος μηδὲ παρακαλούμε-
νος· ἀλλ' ὀνομαζόμενος μόνον, καὶ παρὰ τῷ πα-
τρὶ αὐτοῖς ποιεῖ θαυμαστά· τίς οὖν ἐστιν ὁ
πάλιν λέγων ὅτι συμφέρει αὐτὸν ἀπελθεῖν; ἕως
ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου·
αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε· καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ γὰρ ἕως μὲν
τοῦ νῦν οὐδὲν ᾐτήσατε φησίν· ποτὲ δὲ αἰτή-
σαντες λήψεσθε. τοῦτο συμφέρειν ὑμῖν· μὴ γὰρ
ἐπειδὴ λοιπὸν οὐ συνέσομαι ὑμῖν, νομίσητε
ἐγκαταλελεῖφθαι· τὸ γὰρ ὄνομά μου μείζονα
ὑμῖν δώσει παρρησίαν. ταῦτα ἐν παροι-
μίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι
ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν· ἀλλὰ παρρησίᾳ
περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε. καὶ οὐ λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς
γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς· ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλή-
κατε· καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ
ἐξῆλθον· ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον·
πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι
πρὸς τὸν πατέρα. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
ἴδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς καὶ παροιμίαν οὐ-
δεμίαν λέγεις. νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα
καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ
πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. περὶ
ποίας ὥρας λέγει, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν
παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν· καὶ τὰ ἑξῆς; τὸν
τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ χρόνον· καὶ γὰρ [illegible]

λοιπὸν χαρὰν διαπλέκει αὐτοῖς ἀπαρασάλευτον, οὐ γὰρ εἶπεν ὅτι
παρελεύσεται ἡ θλῖψις μόνον· ἀλλ' ὅτι οὐδὲ με-
μνῆσθαι αὐτῆς καταλείπεται· καὶ γὰρ ὅταν γεννήσῃ
ἡ γυνὴ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως
διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον·
καὶ μὴν οὐκ ἔδει ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον·
χαίρει ἡ γυνή· ἀλλ' ὅτι αὐτῇ παιδίον ἐτέχθη· εἰς τὸν κόσμον.
ἡ δὲ κατὰ τοῦτο ἔχαιρεν. οὐδὲν ἐκεῖνος ἐν ... καὶ ἔδει
τὴν γυναῖκα τὴν τίκτουσαν. τὸ μὴ τίκτουσαν
χαίρειν· τίνος οὖν ἕνεκεν οὕτως εἶπεν; ὅτι ἡ τοιαύτη
μόνον παρίστανεν τὸ πάθος ἢ ... ὅτι ἡ τοιαύ-
τη πρόσκαιρον μὲν τὴν λύπην ... ἔχει·
χαρὰν. καὶ ἡ ἀναμνήσει ἡμᾶς προσάγειν.
καὶ ὅτε μέλλει τὸ παιδίον τὸ κέρδος. καὶ οὐκ εἶ-
πεν ἐτέχθη αὐτῆς παιδίον· ἀλλ' ἄνθρωπος· ἐνταῦθα
γὰρ καὶ τὴν ἀνάστασιν αἰνίττεται τὴν αὐτοῦ.
καὶ ὅτι οὐκ ἔμελλεν ... ἀλλ' ἄρτι θάνατον.
ἀλλ' αὐτὴν καὶ ... κατέσχεν ἐμβάλλειν· ὅθεν
καὶ δείξαι βουλόμενος ὅτι οὐ θάνατος ὁ κοινὸς
ἀλλ' ἀναστάσεως ... αὐτοῦ τὸ πάθος. ἐπεὶ
γὰρ λέγομεν. καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην ἔχετε· πάλιν
δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία·
ἑρμ καὶ ... τὸ δὲ ἐν ... ὅτι ...
ὅτι ... ἢ ... τὴν χάριν. ... οὐδεὶς ...
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ
ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν. ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε
οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε,
σχολ ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. πάλιν
δείξας αὐτοῖς ὅτι ἀπὸ τούτου ... ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν
τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν· ὁ δὲ λέγει τοιοῦτό

ἐστιν· καὶ τοῦτο δὲ παρ᾽ ἐμοῦ δὲ αὐτοῖς τεθέληκεν· τοῦτο
γὰρ αὐτοῖς καὶ κατασκευάζονται μάλιστα εἰρήνην· ὅπερ δὲ ἔφη,
ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην
ἔχητε· τουτέστιν ἵνα μὴ ἐκκλίνητέ με φησὶν ἀπὸ
τῆς διανοίας ὑμῶν· ἀλλὰ παραδέξησθε καὶ
τελείου· ὥσπερ δὲ ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε
καὶ τὰ ἑξῆς· οὐ περὶ τῆς τότε μόνον φησὶν ὡς ἔφησεν·
ἀλλ᾽ ὅτι καὶ μετὰ ταῦτα πειρασθήσονται· ἀλλὰ δια-
μαχήσονται φησὶν τοὺς λογισμούς· οὐδὲν γὰρ παθεῖν
δημιουργεῖ οὐ τοῦ διδασκάλου ὑμῶν περιγινομένου
τῶν ἐχθρῶν· νενίκηκα δὲ τὸν κόσμον τὸν ἀρχηγὸν
αὐτοῦ καταπαλαίσας καὶ πῶς· καθὼς προεῖπεν ὅτι ὁ ἐκ-
χθρὸς ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου καὶ τὰ ἑξῆς· γινώ-
σκετε δὲ καὶ ὑμεῖς ἐγείροντες τοῦτο πάντα, ὃ καὶ τρέμων ὑμῖν
καὶ παραχωροῦντος· ταῦτα ἐλάλησεν
ὁ Ἰς· καὶ ἐπῆρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν
καὶ εἶπεν· πάτερ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν
ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ
ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ
δώσει αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον· αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος
ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν
καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰν Χν· ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω·
καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δό-
ξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί·
μετὰ τὴν παραίνεσιν, εἰς εὐχὴν τρέπεται· ἐδίδα-
ξεν ὥσπερ ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε· καὶ κα-
τὰ ἀνάστασιν αὐτοὺς τὰς εὐχὰς ἀφιέναι πάλιν καὶ τῆς
εὐχῆς ποιεῖσθαι καὶ μὴ ἐν τοῖς πειρασμοῖς πάντα
ἀφέντας, ἐπὶ τὸν θεὸν καταφεύγειν· ἀλλὰ δὲ
οὐδὲ εὐχὴ ἦν ἡ εὐαγγελικὴ τὸ πρᾶγμα καὶ ἄλλα

παρακαλοῦντα ἡμέρας μ' συνῆν αὐτοῖς καὶ διελέχθη
συναυλιζόμενος καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασι-
λείας τοῦ θεοῦ· καὶ ἐπειδή φησιν τὴν ἐξ ἐμέ
ποιεῖν [illegible] ἕξετε· οὐκ ἐρωτήσω τὸν πατέρα
περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς· καὶ τὰ
ἑξῆς· ἀρκεῖ γὰρ ἡ [illegible] ἀγάπη πρὸς ἡμᾶς·
καὶ ἐπειδὴ [illegible] αὐτοῖς παραμυθεῖται
ἀκούειν ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ [illegible]
γάρ· συνεχῶς αὐτὸ περὶ [illegible] ἐπεὶ [illegible]
ἀκούσαντες· καὶ ὅτι [illegible] ἐκ τούτου
[illegible] ἀρέσκειν [illegible] διὸ καὶ ἔλεγον· νῦν οἴδαμεν ὅτι
οἶδας πάντα· καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες· [illegible]
σιν· τοῦτο ἐστιν· πρὶν ἢ ἀκοῦσαι αὐτούς· ὁ δὲ μέλ-
ιε λων [illegible] ἡμᾶς καὶ ἀφέντας [illegible] ταῖς [illegible]
οὕτως [illegible] ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰς·
ἄρτι πιστεύετε· ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα· καὶ νῦν ἐλήλυ-
θεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια· καὶ ἐ-
μὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος· ὅτι ὁ πατὴρ
μετ' ἐμοῦ ἐστιν· ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα
ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε· ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕ-
ξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον·
(χρ) καὶ ἐπειδὴ [illegible] ὥσπερ τινὰ χάριν αὐτοῦ
[illegible] μετὰ ταῦτα, φησὶν πρὸς αὐτούς· ἄρτι
πιστεύετε· ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα· καὶ νῦν ἐστιν ἵνα
σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια· καὶ ἐμὲ μόνον
ἀφῆτε καὶ τὰ ἑξῆς· ἐπειδὴ γὰρ ἔλεγον· νῦν οἴδα-
μεν· δεικνὺς ὅτι οὐδὲν οὐδέπω κατορθώ-
σαντες [illegible] φησὶν τοῖς ἐχθροῖς·
τοσοῦτος ὑμᾶς φόβος κρατήσει ὡς μηδὲ μέ-
[illegible] ἀναχωρῆσαι· ἀλλ' οὐ-
δὲν ἔλαττον [illegible] πόλεμον· ὁ γὰρ πατὴρ μετ' ἐμοῦ

θ(εὸ)ν τὸν ὄντα, οὕτω καὶ τὸ χ(ριστὸ)ν θ(εὸ)ν εἶναι· ἀλλ' οὕτως·
φησὶν γάρ· τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου
θ(εο)ῦ οὐ ζητεῖτε· τί οὖν; οὐκ ἔστιν θ(εὸ)ς ὁ υἱός; ἀλλὰ
θ(εό)ς. καὶ μόνου τοῦ π(ατ)ρὸς λεγομένου, εὔδηλον
ὅτι καὶ ἀληθινός. καὶ μόνου αὐτοῦ ἀληθινοῦ
λεγομένου καὶ οὗτος δὲ ἀληθινός· ὅτι ἐγώ σε ἐδόξα-
σα ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν μὲν γὰρ τοῖς οὐ(ρα)νοῖς δεδόξασαι, ἐπεὶ
τῇ φύσει τὴν δόξαν ἔχων. καὶ παρὰ τῶν ἀγγέ-
λων προσκυνούμενος. τοῦτο εἰρηκὼς ἐκείνην
τὴν δόξαν λέγει· ἀλλὰ ταύτην τὴν ἀπὸ τῆς
τῶν ἀνθρώπων λατρείας γινομένην. οὐκοῦν
καὶ τὸ δόξασόν με, τοιοῦτόν ἐστιν· ὥσπερ δὲ τὸ ἔργον
ἐτελείωσα, φησί· καίτοι [illegible] γενέσθαι [illegible]
δέδωκας μοι [illegible] καὶ τό γε ἀρχὴν
ἐπὶ τὸ πρᾶγμα ἐξ ἐμοῦ [illegible] οὐδὲ ἀρχήν·
πρὸς θ(εὸ)ν λέγει ὅτι εἰ [illegible] ὅτι τὸ ἐμαυτοῦ
πᾶν ἐποίησα· καὶ τὸ λεγόμενον [illegible]
λέγει· τί ὅτι φησίν [illegible] δόξα [illegible]
περ παρ' αὐτοῦ καὶ [illegible]
ἄδοξος ἐν ἡμῖν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις· διὰ τὸ ἐγ-
κείμενον ἐν σώματι τῆς σαρκός· [illegible]
παρὰ τοῦ π(ατ)ρὸς δοξασθῆναι ζητεῖ· τί οὖν εἰπεῖν·
τὴν ἀθυμίαν [illegible] τὸ γὰρ [illegible]
τὴν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ γενησομένην αὐτοῖς· ἀλλὰ
διὰ τοῦτο μέλλει ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐπανή-
ξειν δόξαν· διὰ τοῦτο οὐκ εἶπεν ἐπὶ τῆς γῆς
ἀλλὰ παρὰ σοί. ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνο-
μα τοῖς ἀνθρώποις· οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου.
σοὶ ἦσαν· καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας· καὶ τὸν
λόγον σου τετηρήκασιν· νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα
ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν· [illegible]

[illegible]
[illegible]
καὶ τὰ ἑξῆς· [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι οὐ [illegible]
[illegible]
καὶ τὰ ἑξῆς· ἰδοὺ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν· οὐ γὰρ μὴ μόνον τὸ
παρ' αὐτοῦ παρέχων, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐπὶ τούτῳ
παρακαλῶν, πλείονα [illegible] τὸν πατέρα·
συνεχῶς δὲ τίθησι τὸ δέδωκας, ἵνα μάθωσιν
ὅτι τῷ πατρὶ τοῦτο δοκεῖ· καὶ ἐπειδὴ συνεχῶς εἶ-
πεν σοί εἰσιν· καὶ σύ μοι αὐτοὺς δέδωκας· ἵνα μή
τις νομίσῃ πρόσφατον αὐτοῦ εἶναι τὴν ἀρχὴν,
ἀναιρῶν τὴν πονηρὰν ταύτην ὑποψίαν, ἐπή-
γαγεν λέγων· καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν· καὶ
τὰ σὰ ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς· ὅπερ με-
γάλην ἰσοτιμίαν δηλοῖ· τὸ δὲ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς
τοῦτό ἐστιν· ἢ ὅτι ἐξουσίαν αὐτῶν ἔχω· ἢ ὅτι δοξά-
σουσί με, σοὶ πιστεύοντες καὶ ἐμοί·
καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν· καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι· κε
πάτερ ἅγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέ-
δωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς· ὅτε ἤμην
μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν
τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα· καὶ
οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπω-
λείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· νῦν δὲ πρὸς σὲ
ἔρχομαι· καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα
ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην
ἐν αὐτοῖς· [illegible] συνεχῶς λέγ- (χρ)
Ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ οὐκ εἰμὶ καὶ σοὶ αὐτοὺς παρακατα-
τίθεμαι· καὶ ὅτι ὅτε ἤμην ἐν τῷ κόσμῳ ἐτήρουν
αὐτούς, ἀνθρωπινώτερον τὰ πολλὰ διαλέγεται
πρὸς τὴν αὐτῶν διάνοιαν, νομιζόντων ὅτι πλεῖ-
ον αὐτοὶ εἶχον ἀσφάλειαν ἀπὸ τῆς παρουσίας
αὐτοῦ· τὸ δὲ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σέ· ὅσον [illegible]
[illegible] πρὸς ἑαυτὸν μετοικίσει [illegible]
αὐτοὺς ἐν ἀσφαλείᾳ [illegible] ὥσπερ [illegible]
[illegible]

289

ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔ-
λαβον· καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθο(ν)·
καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· ἐγὼ περὶ
αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ· ἀλλὰ
περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν· καὶ τὰ ἐμὰ
χο πάντα σά ἐστιν· καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ δεδόξασμαι
ἐν αὐτοῖς· καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ· δεδόξασμαι
δεδόξασμαι, ὅτι καὶ ἐν τούτοις ἐστὶν αὐτὸν ἐφανέ-
ρωσαν· οὐ ταύτην μόνον· ἀλλὰ καὶ πῶς; φησὶν ἐφα-
νέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις· ὅθεν καὶ με-
γάλης βουλῆς ἄγγελος λέγεται· διὰ δὲ ταῦτα
κατασκευάσαι βουλόμενος ὅτι τε οὐκ ἐστὶν
ἐναντίος τῷ πατρί· καὶ ὅτι κοινὸν ἦν αὐτοῦ ἐστὶν
τὸ πιστεῦσαι αὐτοῖς τοῦ [illegible] λέγων·
οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν· καὶ ἐμοὶ
αὐτοὺς δέδωκας· καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκασι·
[illegible] λέγουσιν ὅτι
περὶ ἑαυτοῦ φησιν· ἀλλ' οὐκ ἔχει τοῦτο τὸν λόγον·
[illegible]
ἀλλὰ περὶ τῶν μαθητῶν εἴρηται· ἐξ οὗ γὰρ
ταῦτα ἔγνων φησὶν ἐμαθον ὅτι πάντα ὅσα
δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· τουτέστιν οὐδὲν
ἀλλότριον· οὐδὲν ἴδιον ἐμὸν· ἐμοὶ παρὰ σοῦ· ἔγνω-
σαν οὖν· καὶ ὅτι πάντα ὅσα ἂν διδάξω σά ἐστιν
καὶ διδάγματα καὶ δόγματα· καὶ ὅτι παρὰ σοῦ
ἐξῆλθον· καὶ ὅτι σύ με ἀπέστειλας· τοῦτο γὰρ διὰ
παντὸς ἐσπούδαζεν κατασκευάσαι τοῦ εὐαγγε-
λίου· δηλῶν δὲ ὅτι ἰδίου οὐδὲν ἕτερον ταῦτα
πρόσωπον παρὰ θέλειν· ἀλλ' ἵνα μάθωσιν τὴν
ἀγάπην ἣν ἔχει πρὸς αὐτούς· φησίν· ἐγὼ περὶ αὐτῶν
ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ· ἀλλὰ περὶ ὧν

τοῦ πονηροῦ· ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ
ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. Δηλοῖ δὲ τὴν
αἰτίαν, δι' ἣν ἀξιοῖ πολλῆς παρ' αὐτοῦ προ-
στασίας τυχεῖν αὐτούς. Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς
τὸν λόγον σου· καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς·
καὶ τὰ ἑξῆς. Διὰ γάρ σε ἐμισήθησαν φησὶ
καὶ τὸν λόγον τὸν σόν· ὥστε δίκαιοι ἂν εἶεν τῆς
σῆς ἀπολαῦσαι προνοίας. Ἐμφαίνων δὲ
πάλιν ὅτι πολλὴν αὐτῶν ποιεῖται κηδεμο-
νίαν, ἐπάγει λέγων· οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐ-
τοὺς ἐκ τοῦ κόσμου· ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς
ἐκ τοῦ πονηροῦ. Διὰ τοῦτο οὖν αὐτὸς αὐτῶν
παρακαλεῖ συγκαταβαίνων αὐτοῖς. πῶς
ἀλλ' ἀκούωμεν φησίν· ὅτε δὲ οἱ κόσμοι ἐκ τοῦ κόσμου.
ἐνταῦθα δέ· ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς
ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. ἐκεῖ μὲν περὶ
τῆς φύσεως ἔλεγεν· ἐνταῦθα δὲ περὶ πράξεως
πονηρᾶς· ἀντὶ τοῦ, οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν πρὸς τὴν
γῆν αὐτοί· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἐν οὐρανῷ γεγραμμένοι
πολιτεύονται. Ἡ δὲ λέξις, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
κόσμου, οὐ χρὴ θορυβεῖσθαι· τὸ γὰρ καθὼς
[illegible] οὐκ ἔστιν ἀπαραλλάκτου ἀκριβείας.
ὅταν μὲν γὰρ ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς κεῖται τὸ
καθὼς, πολλὴν ἰσότητα δείκνυσι τῆς φύ-
σεως συγγένειαν δηλοῦμεν· ὅταν δὲ ἐφ' ἡμῶν
καὶ αὐτοῦ, πολὺ τὸ μέσον δείκνυσι· ἄπειρον γὰρ
τὸ μέσον ἐστὶ κατὰ τὴν φύσιν· καὶ τοῦτο οὖν
συγκαταβατικῶς εἴρηκε περὶ αὐτοῦ.
Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς
ἀλήθειά ἐστιν. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς
τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον.

ἐν τῷ ὀνόματί σου· τί γὰρ αὐτὸς οὐκ ἠδύνατο
τηρεῖν αὐτούς; μάλα· ἀλλ' [illegible]
αὐτοῖς, τοῦτό φησιν· [illegible]
αὐτοῖς· [illegible] ὅτι [illegible]
ὀνόματί σου· τοῦτ' ἔστι διὰ τῆς σῆς [illegible] τὸ δὲ ἐν τῷ
καὶ τὸ [illegible]
[illegible] πρὸς τὴν [illegible]
[illegible] ὅτι ὅτε [illegible]
[illegible] ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς μεθ'
[illegible] ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ [illegible]
[illegible] αὐτοὺς [illegible] καὶ
μὲν γὰρ [illegible]
[illegible]
ἐν τῷ ὀνόματί σου· [illegible]
καὶ [illegible]
ὀνόματι τοῦ πατρὸς [illegible] ἐν τῷ
[illegible] ἀλλ' αἰνίττεται
αὐτοὺς [illegible] τὸ πρὸς τὴν ἀσθένειαν
[illegible] ἐφύλαξα καὶ οὐδεὶς ἐξ
αὐτῶν ἀπώλετο [illegible] ὅτι [illegible]
καὶ [illegible] ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ [illegible]
προσάγων [illegible] γάρ φησιν οὐ βίᾳ· οὔτε
οὔτε ἕτερος [illegible]
[illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] οὐδὲ
πρὸς [illegible] καὶ τὸ [illegible]
κε χαίρω καὶ τοῦ [illegible] διὰ τὴν [illegible] χαίρειν
[illegible] φησιν· ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς
τὸν λόγον σου καὶ ὁ κόσμος [illegible] ὅτι
οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου· καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
ἐκ τοῦ κόσμου· οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς
ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ

φέρειν ἑαυτόν. ἐπεὶ γὰρ εἶπεν· οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρω-
τῶ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ
λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἀνέστησε δὲ καὶ ἐπῆρεν
αὐτῶν τὰς ψυχάς· δείξας ἐσομένους αὐτοῖς πολ-
λοὺς μαθητάς· εἰπὼν περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν
καὶ τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς διὰ τῆς θυσίας, λέγει
λοιπὸν καὶ περὶ ὁμονοίας· ἵνα πάντες φησὶν ἓν
ὦσιν· καὶ εἰς ταυτὸ καταλήγει τὸν λόγον· πάλιν δὲ
τὸ καθώς, οὐ κατὰ ἀκρίβειαν [illegible] ἑαυτοῦ. οὐδὲ
γὰρ δυνατόν. ἀλλ' ὡς ἀνθρώποις [illegible]
μονὰς ὡς ὁ πατὴρ υἱῷ. οὕτως καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐν ἡμῖν
ἓν ἡμῖν ἐν τῇ πίστει τῇ εἰς ἡμᾶς. εἶτα ἐπειδὴ τὸ ἵνα
ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας· ὅτι ἐὰν τὴν
πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην τηρήσωσι, φησί, γνώ-
σονται τὸν διδάσκαλον ἀπὸ τῶν μαθητῶν· ἂν
πάντως· ἂν δὲ μάχωνται, οὐκ ἐροῦσιν εἰρηνικοῦ
εἶναι μαθητάς· νομίζοντες δὲ μὴ εἶναι
εἰρηνικόν, οὐχ ὁμολογήσουσιν αὐτὸν ἀληθῶς
παρὰ σοῦ. χρὴ δὲ σκοπῆσαι πῶς διὰ πάντων
κατασκευάζει τὸ πρὸς τὸν πατέρα ὁμονοητικόν.
κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς
ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν· ἐγὼ ἐν αὐτοῖς
καὶ σὺ ἐν ἐμοί· ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν
καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας
καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.
πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσιν τὴν
δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγά-
πησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.
ποίαν δόξαν λέγει; ἣν δέδωκάς μοι [illegible]
αὐτοῖς· τὴν διὰ τῶν σημείων [illegible]

καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν· ἵνα ὦσιν
(χο) καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. τὸ δὲ ἁγί-
ασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· τοῦτ' ἔστιν· ἁγίους
ποίησον αὐτοὺς διὰ τῆς τοῦ ὑπὲρ σοῦ δόγματος· καὶ δι-
δαξον αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν· καὶ γὰρ ὁ λόγος
ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν φησίν· τουτέστιν οὐδὲν ψεῦδος
ἐν αὐτῷ· πάντως γὰρ ἐκβήσεται τὰ εἰρημένα
πάντα· καὶ ὅτι οὐδὲν τυπικόν, δηλοῖ πάλιν οὐ-
δὲ σωματικόν· καὶ ἐνταῦθα δὲ πάλιν τὸ καθὼς
ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, οὐχ ὁμοίως ἐπ' αὐ-
τῶν ἀποστολῆς κεῖται· πῶς γὰρ ἀλλ' ὡς κή-
ρυκας ἀποστέλλω αὐτούς· αὐτοὶ γὰρ παρ' αὐτοῦ
μὲν ἀπεστάλησαν· αὐτὸς δὲ θεὸς ὢν παρὰ
τοῦ πρὸς· ἦλθεν καὶ ἔζησεν ἀπεστάλη παρὰ
αὐτοῦ καὶ τὸ μέλλον ὡς γνήσιος ἐστάλη αὐτοῖς. ὑπὲρ
αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτόν. τὸ δὲ ὑπὲρ
σοὶ θυσίαν ἐμαυτόν. τοῦτ' ἔστιν· προσφέρω
ται· καὶ κυρίως ἅγια τὰ τῷ θεῷ ἀνακείμενα λέγονται·
ἵνα ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. τὸ δὲ
οὐχ ὡς ἐν τύπῳ τὸ παλαιὸν ὁ ἁγιασμὸς ἐν τῷ
προβάτων· οὕτως καὶ νῦν· ἀλλ' ἐν ἀληθεί-
ᾳ· καὶ γὰρ καὶ αὐτούς σοι ἀνατίθημι,
φησίν· καὶ ποιῶ προσφοράν. διὸ καὶ ὁ ἀπόστο-
ιςι λος· παραστῆσαι φησίν· παραστήσατε τὰ σώματα
ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν. οὐ περὶ τούτων
δὲ ἐρωτῶ μόνον· ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόν-
των διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες
ἓν ὦσιν καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί· ἵνα
καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πι-
(χο) στεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ἵνα δὲ μή τις
νομίσῃ ὑπὲρ τῶν ἀποστόλων μόνων αὐτὸν προσ-

γινόμενόν ἐστιν· διὰ [illegible] δὲ ἐν τούτῳ μὲν διὰ λόγου [illegible]
καὶ τὸ [illegible] μόνος τοιαύτην [illegible]
[illegible] φησίν· [illegible] δίκαιος· καὶ ὁ κόσμιος
σ [illegible]· ἀπὸ δὲ [illegible]· καὶ οὗτοι ἐν ὅσαις
ὅτι [illegible] καὶ ἀμφότεροι αὐτῇ [illegible]
τὸ [illegible] καὶ γνωρίζοντος [illegible]
[illegible] ἐν αὐτοῖς [illegible]· καὶ ἐν αὐτοῖς·
Ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· βουλόμεθα μὲν ταύτην
πάντας [illegible]· ἀλλ᾽ οὐκ [illegible]· καὶ τὸ
οὐδὲν ἔχοντα [illegible]· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ
δίκαιον· [illegible] καὶ διαχωρίζουσαν ταύτη
λέγειν· ὅτι τὸ μὲν αὐτὸς [illegible] καὶ δίκαιον
[illegible] οὐκ [illegible]· αὐτοῖς μὲν φησὶν
τοῦτό ἐστιν ὅπερ φασὶν οἱ τοῦ [illegible] αὐτοῖς
[illegible]· ἀπὸ δὲ [illegible]· ἀλλ᾽ αὐτοῦ
[illegible] οἱ δ᾽ αὐτοῖς [illegible]
καὶ [illegible] τοῦτο [illegible] ὅτι
[illegible]· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
τὸν λόγον [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] τελει [illegible]
[illegible]· καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς τὸ [illegible] καὶ [illegible]
ὅτι καὶ τοῦτο [illegible] αὐτοῦ ἐστιν· [illegible]
καλὸν τέλος καὶ [illegible] τὸν λόγον [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἐν αὐτοῖς· [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

πατρὸς τὴν ἐντολὴν καὶ τὴν ἀγάπην τηρή-
σουσιν ἀεὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ μένοντας δὲ αὐτοὺς χρη-
κει κἀγὼ μένω ἐν αὐτοῖς· ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰς·
ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ
χειμάρρου τῶν κέδρων ὅπου ἦν κῆπος· εἰς ὃν
εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
ερμ καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν ταῦτα, μέσων νυκτῶν
ὁδοιπορεῖ· καὶ ποταμὸν διαβαίνει καὶ ἐπεί-
γεται πρὸς τὸν τῷ προδότῃ γνώριμον τόπον ἐλ-
θεῖν. ταῦτα γὰρ εἰπών φησιν ὁ ἰς. ἐξῆλθεν σὺν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου
τῶν κέδρων ὅπου ἦν κῆπος· καὶ ταῖς ἐξῆς ἀφιέ-
μενος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν· [illegible] καὶ δεί-
κνυσι τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑκὼν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα
ἔρχεται· ὅπερ ἦν ἱκανὸν αὐτοὺς μάλιστα
παραμυθήσασθαι· καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν
κει ὥσπερ ἐν δεσμωτηρίῳ τῷ κήπῳ. ᾔδει δὲ καὶ
ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον ὅτι πολλά-
κις συνήχθη ὁ ἰς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ· ὁ οὖν ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ
ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπηρέτας,
ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ
ερμ ὅπλων· ἵνα δὲ μὴ ἀκούσας ἐν κήπῳ ὄντα κρυ-
πτόμενον αὐτὸν τις νομίσῃ, ἐπήγαγεν· ᾔδει δὲ καὶ
ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον ὅτι
πολλάκις συνήχθη ὁ ἰς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ· μανθάνομεν δὲ ἐντεῦθεν καὶ τοῦτο·
ὅτι τὰ πολλὰ ἔξω διέτριβε [illegible] τοῖς μαθη-
ταῖς ἰδίᾳ περὶ ἀναγκαίων διαλεγόμενος·
καὶ ἐν ὄρεσιν καὶ ἐν κήποις μά-
λιστα καθαρεύουσι θορύβων ἐπιζητῶν χωρίον·

μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου
τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί· ἱστήκεισαν δὲ οἱ
δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκό-
τες· ὅτι ψῦχος ἦν καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ
μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος·
οὐκέτι [illegible] δὲ αὐτὸν [illegible] ἀλλὰ καὶ τὴν
[illegible] ἦν [illegible] τοῦτο ποιῆσαι [illegible] σφόδρα [illegible]
τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἐπηκολούθει· ὅθεν καὶ [illegible]
μετὰ [illegible] τὸν Πέτρον [illegible] πρὸς αὐτόν·
μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ [illegible] τούτου;
ὁ δὲ [illegible] οὐκ εἰμί· καὶ [illegible] ἀλλὰ
καὶ μετ' αὐτῶν [illegible] καὶ [illegible]
θερμαινόμενος· τοῦ Χριστοῦ ἔνδον κατεχομένου·
ταῦτα δὲ λέγομεν, οὐ τοῦ Πέτρου κατηγοροῦν-
τες· ἀλλὰ [illegible] τοῦ Χριστοῦ [illegible]
[illegible] ὅτι οὐδὲ [illegible]
καὶ [illegible]
δὲ [illegible] οὐκ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible] τούτου [illegible]
μᾶλλον καὶ [illegible] ἦν· ὁ οὖν
ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ· καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ· ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ
κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ
καὶ ἐν τῷ ἱερῷ· ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρ-
χονται· καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν· τί με ἐ-
ρωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλά-
λησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ·
ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν
[illegible] ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ [illegible]
[illegible] ἀρχιερεῖ; Χρὴ δὲ [illegible]

ἰδιώματος ὁ εὐαγγελιστής· ὅτε καὶ σωτηρίαν τῆς οἰ-
κουμένης ὁ σταυρὸς αὐτοῦ ἦν· ἠκολούθει
δὲ τῷ ἰῦ σίμων πέτρος καὶ ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ
μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ·
καὶ συνεισῆλθε τῷ ἰῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-
ρέως· ὁ δὲ πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω·
(χρ) Πέτρον ἐπαινεῖ καὶ νῦν ὁ εὐαγγελιστὴς οὐδὲ ἑαυτοῦ
ὀνομάζων ἀκολουθήσαντα· γράψας γὰρ ἠκολούθει τῷ ἰῦ πέτρος
καὶ ἄλλος ὁ μαθητής· ὅτι μὲν γὰρ ... ἀπέ-
τεινεν ἡ ... ἑαυτὸν κρύπτει· νῦν δὲ
πέτρον ἐπαινεῖ τῆς αὐτῆς χάριν αἰτίας· καὶ γὰρ
ἐν τοῖς τοιούτοις θαύματι δείκνυται· ὅτι πάντων
ἀποπηδησάντων αὐτὸς ἠκολούθει· διὰ τοῦτο
οὖν κρύπτει ἑαυτὸν καὶ προτίθησιν ἑαυτοῦ τὸν
πέτρον· ἀναγκάσθη δὲ καὶ ἑαυτοῦ μνημονεῦ-
σαι· ἵνα μάθῃς ὅτι ἀκριβέστερον διηγεῖται
τῶν ἄλλων τὰ κατὰ τὴν αὐλήν· ἅτε ἔνδον ὤν·
διὰ τοῦτο δὲ καὶ μέμνηται ὅτι γνωστὸς ἦν τῷ
ἀρχιερεῖ· ἵνα μή τις ἐκπλαγῇ πῶς τῶν ἄλλων ἀνα-
χωρησάντων, οὗτος ἔνδον ἦν καὶ τοῦ ἰῦ μόνος
συνεισῆλθεν ἄχρι ὧδε· καὶ ἵνα μὴ δὲ θαυμάσῃς αὐτὸν
τις ... συνεισελθεῖν· μηδὲ εἰς ἀνδρείαν
αὐτὸν ἀναγάγῃς τὸ δὲ ... ἐκείνου τὸ
τοῦ πέτρου ... περιδεὴς ὤν καὶ μέχρι
τῆς αὐλῆς ἦλθεν τῶν ἄλλων ἀναχωρησάντων
ὅθεν ... εἰσελθεῖν ... ἐκεῖ ... τὸ δὲ
μὴ εἰσελθεῖν ἔνδον ... ἀγωνίας καὶ φόβου ...
κει γὰρ φησὶν πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω· ἐξῆλθεν
οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχ-
ιερεῖ· καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ· καὶ εἰσήγαγε τὸν πέ-
τρον· λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ πέτρῳ·

καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν· εἶπον
δὲ αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι
οὐδένα· ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν
σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν·
Διὰ τοῦτο δὲ ἐξελθὼν ὁ Πιλᾶτος πρὸς τοὺς Ἰουδαί-
ους· λέγων τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ
ἀνθρώπου τούτου; ὅπως δείξῃ ἑαυτὸν ἀπηλλαγμένο-
ν τῆς ἀδικίας αὐτῶν· ὁρῶν γὰρ αὐτὸν δεδεμέ-
νον· καὶ ὑπὸ τοσούτων ἀγόμενον, οὐκ ᾤετο σαφῆ
ἔλεγχον ἔχειν ἀναμφισβήτητον τοῦτο· ἀλλ'
ἐρωτᾷ αὐτοὺς καταγινώσκων· τὴν μὲν κρίσιν
αὐτοῖς ἁρπάσαι· τὴν δὲ κόλασιν χωρὶς κρί-
σεως ἐπιτρέψαι ἐκείνῳ· πρὸς ταῦτα δὲ οὐ
λέγουσι τὴν κακοποιΐαν· ἀλλ' εἰ μὴ ἦν
οὗτος κακοῦργος, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν·
οὕτως πανταχοῦ παραιτοῦνται τὴν ἐξ εὐθείας
κατηγορίαν· εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε
αὐτὸν ὑμεῖς καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπαλλαγῆναι ταχέ-
ως βουλόμενος· εἶπον δὲ ἐκεῖνοι ὅτι ἡμῖν οὐκ
ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα· ὅτι σταυρῶσαι αὐτοῖς
οὐκ ἐξῆν· τοῦτο γὰρ ἐπεθύμουν ποιῆσαι· πῶς
δὲ τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ὅτι ἡμῖν οὐκ ἐξὸν
ἀποκτεῖναι οὐδένα· ἐκύρου τὸν λόγον τοῦ
Ἰησοῦ ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἔμελ-
λεν ἀποθνήσκειν· καὶ τοῦτο φησὶν ὅτι οὐχ ὑ-
πὸ αὐτῶν μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἐθνῶν ἔμελ-
λεν ἀναιρεῖσθαι· ἢ ὅπερ ἐστὶ φησὶν ὅτι ἐκείνοις
σταυρῶσαι οὐκ ἐξῆν· εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ
πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλᾶτος καὶ ἐφώνησεν
τὸν Ἰησοῦν· καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ

ματος αὐτοῦ κείμενον ἄριστα ὡς καὶ τὸ σολάκρυα

κεφ καθόλικον· ἄγουσιν οὖν τὸν ἰν̄ ἀπὸ τοῦ καϊ-
άφα εἰς τὸ πραιτώριον. ἦν δὲ πρωΐα. καὶ αὐτοὶ
οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον· ἵνα μὴ
μιανθῶσιν· ἀλλ' ἵνα φάγωσιν τὸ πάσχα·

χο Διατί ἄγουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καϊάφα εἰς τὸ πραι-
τώριον· ἵνα τῶν δικαστῶν τὸ πλῆθος καὶ αὐ-
τῶν αὐτῶν ἐπιδείξῃ τὸ κεκιβδηλευμένον
τῆς ἀληθείας· εἶπε μὲν δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς ὅτι
ἦν δὲ πρωΐα. δεῖξαι θέλων· ὅτι τὸ ἥμισυ
τῆς νυκτὸς ἄνω παρὰ τοῦ καϊάφα ἐξεταζόμενος.
οὐδὲν ἐξηλέγχετο· οὐ κατεῖλον δὲ αὐτὸν αὐτοί·
ἀλλ' ἐπὶ τὸν πιλάτον ἤγαγον· ἐπειδὴ τὸ πλέον
τῆς ἀρχῆς αὐτῶν καὶ τῆς ἐξουσίας ἀπετέτμη-
το· ῥωμαίοις τῶν πραγμάτων κειμένων·
καὶ ἄλλως δέ· ἐδεδοίκεσαν μὴ [illegible]
δώσωσιν κατηγορηθέντες δι' αὐτόν· χρὴ δὲ
αὐτῶν ὁποίους καὶ τὸ καταγέλαστον· ὅτι τὸν
ἀθῷον συλλαμβάνοντες, καὶ ὅπλα βαστάζοντες·
εἰς τὸ πραιτώριον οὐκ εἰσέρχονται· ἵνα μὴ μιαν-
θῶσι δῆθεν· καὶ φονῶντες μὲν ἀδίκως, οὐ
κ' ἐνόμιζον μιαίνεσθαι· δικαστήριον δὲ ἐπι-
βαίνοντες μιαίνειν ἑαυτοὺς ἡγοῦντο· τί δέ
ἐστιν ἵνα φάγωσιν τὸ πάσχα· αὐτὸς γὰρ ἦν
αὐτὸ [illegible] τῇ μιᾷ τῶν ἀζύμων· πάσχα
τὴν ἑορτὴν πᾶσαν λέγει. ἐξῆλθεν
οὖν ὁ πιλάτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν· τίνα
κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου·
ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος
κακοποιός, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν·
εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ πιλάτος· λάβετε αὐτὸν ὑ-
μεῖς

τοῦ κόσμου τούτου κρατεῖ ἡ βασιλεία αὐτοῦ.
[illegible] δηλονότι· ἀλλὰ καὶ κατὰ μὲν [illegible] αὐτὴν
ἐκεῖθεν ἐνταῦθα· ἀφ' οὗ [illegible] ὅτι τὴν ἀρ-
χὴν τοῦτο ἐστιν· ὥσπερ [illegible] μὲν
ἐστι· ἀλλ' οὐ τοιοῦτος οἷος [illegible] ἀλλὰ
πολλῷ μείζων καὶ λαμπρότερος [illegible]
λων τῆς παρ' ἡμῖν βασιλείας [illegible]
ὅτι [illegible] τὴν [illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦ κόσμου τούτου [illegible] βασιλεία
[illegible] καὶ [illegible]
λάτου καὶ [illegible] οὐ κοινὴ [illegible] καὶ
αὐτοῦ [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]
καὶ ὅταν ἀκούσωμεν ὅτι [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] οὕτως καὶ [illegible] ὁμοίως
[illegible] οὕτως [illegible] καὶ τὸν
[illegible] κόσμον καὶ [illegible]
[illegible] δῆλοι· ὅτι [illegible] αὐτὸ [illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible] πάντας· ὅτι [illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] τὸν [illegible] καὶ [illegible]
λεγομένων ἀκροατῶν [illegible]
τῆς ἀληθείας· ἀκούει μου τῆς φωνῆς [illegible]
[illegible] ἀληθῆ· καὶ τοῦτο [illegible]
[illegible] ἀλη[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀκούσεται μου· [illegible]
αὐτὸν [illegible] τοῖς [illegible]
γὰρ δῆλοι [illegible]
ἀληθείας· καὶ τοῦτο [illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] Ἰουδαίοις καὶ [illegible]

298

τοῦτο λέγεις. ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ· ἀπο-
κριθεὶς ὁ πιλᾶτος· μήτι ἐγὼ ἰουδαῖός εἰμι· τὸ
ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, παρέδωκάν σε
ἐμοί· τί ἐποίησας· τίνος ἕνεκεν οὐ κατ'
αὐτῶν ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν· ἀλλ' ἰδίᾳ εἰς τὸ
πραιτώριον· εἰσῆλθε γάρ φησιν εἰς τὸ πραι-
τώριον πάλιν ὁ πιλᾶτος καὶ τῷ ἰησοῦ· ἐπειδὴ
μεγάλην τινὰ εἶχεν ὑπόνοιαν περὶ αὐτοῦ·
καὶ ἐβούλετο μὴ θορυβούντων ἰουδαίων
πάντα ἀκριβῶς μαθεῖν· εἰπόντος δὲ αὐτοῦ
σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων; ὅπερ ἀκηκόει περὶ
ἐφ' ἑρμηνείᾳ περὶ αὐτοῦ. τοῦτο εἰς μέσον ἄγει·
ὅπως τῶν ἰουδαίων τὸν ποιήσαντα λόγον· ἀπὸ σεαυτοῦ
ταῦτα λέγεις. καὶ τὰ ἑξῆς. τὴν πονηρὰν τῶν
ἰουδαίων ἐκκαλύπτει γνώμην ἀθρόως καὶ
[illegible] αὐτοῦ κατηγορηθῆναι αὐτοῖς νομιζομέ-
νων. ὅπερ ἐμφαίνων ὁ πιλᾶτος. φησίν· μήτι
ἐγὼ ἰουδαῖός εἰμι καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπεκρίθη
ἰς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ ἐμὴ βα-
σιλεία, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο
ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις· νῦν δὲ
ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν· εἶπεν
οὖν αὐτῷ ὁ πιλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ;
ἀπεκρίθη ἰς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ·
ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι. καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα
εἰς τὸν κόσμον· ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ·
πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου
τῆς φωνῆς· λέγει αὐτῷ ὁ πιλᾶτος· τί ἐστιν ἀλή-
θεια· ὅπερ ἐδόκει εἶναι ὁ πιλᾶτος. δι-
εγείρας τὴν [illegible] ἀπολογίαν· ὅτι δὲ καὶ

ἄρας αὐτῶν γνώμης· τί μὲν ὁ μάρτυρος καὶ
φονῶν αὐτοὺς εἶν· τὸ δὲ ἀφεῖναι φονῶν κολάσιμον ἐκ-
οὖσιν· καὶ ἐξ ... μὴ τοῦτον ἀλλ᾽ αὐτὸν παραιτεῖν·
αὕτη γὰρ αὐτοῖς ἄνω θεμιτὸς ἡ αἰτία· ἡμᾶς δὲ
χρὴ διὰ πάντων σκοπεῖν τοῦ δεσπότου τὴν ἐπιεί-
κειαν· τίνος ἕνεκεν ὁ πιλᾶτος λαβὼν τὸν ἰν̄
ἐμαστίγωσεν· τάχα ἐκλῦσαι αὐτοῖς βουλόμενος καὶ
παραμυθήσασθαι τὸν ἰουδαϊκὸν ζῆλον· ἐπειδὴ
γὰρ διὰ τῶν ῥημάτων οὐκ ἴσχυσεν αὐτὸν ἐξελέσθαι·
ἐσπούδασεν μέχρι τούτου στῆναι τὸ δεινόν· καὶ ἐμα-
στίξεν· καὶ γενέσθαι πειθόμενος συνεχώρησεν·
τὴν χλαμύδα καὶ τὸν στέφανον περιθεῖναι· ὥστε
αὐτῶν χαλάσαι τὴν ὀργήν· ἢ δῆλον ὅτι οἱ στ-
ρατιῶται ἐξ αὐτῶν στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ· καὶ τὰ ἄλλα πάντα
ἐποίησαν· ἢ γενομένη ἐπὶ τάγματι τοῦ ἄρχοντος ἢ καὶ τοῦτο
χάριν τῶν ἰουδαίων ἐποίει τε· ὅτι οὐδὲ κα-
ρατὴν ἀρχὴν παρ᾽ ἐκείνου κελευσθέντες ἐβου-
θορυβητός· ἀλλὰ τοῖς ἰουδαίοις χρημάτων
ἐν δὲ ἐγχαριζόμενοι· ταῦτα ἐκόμισαν· ἐξήγαγε
δὲ αὐτὸν ὁ πιλᾶτος ἔξω· οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσ-
κω κατ᾽ αὐτοῦ· σβέσαι διὰ τούτου τὴν ὀργὴν βου-
λόμενος· ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι οὐδὲ οὕτως ἥμεροι γεγό-
νασιν· ἀλλ᾽ ἐβόων· ἆρον ἆρον σταύρωσον· διὰ τοῦτο δὲ
ὁ πιλᾶτος ἐκεῖ παραιτούμενος φησίν·

Λέγει αὐτοῖς ὁ πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώ-
σατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν· ἀ-
πεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον
ἔχομεν· καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀπο-
θανεῖν· ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ ἐποίησεν· ὅτε οὖν ἤ-
κουσεν ὁ πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον· μᾶλλον ἐφοβήθη

οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. ἔστιν δὲ συνή-
θεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα.
βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων; ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες λέγον-
τες· μὴ τοῦτον ἀλλὰ τὸν βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ βα-
κεφ. ραββᾶς λῃστής. Εὐφυῶς δὲ ἤδη ὁ Πιλᾶτος καὶ συνα-
γωνίζεται. συνῄδειν γὰρ ὅτι τοῦτο μὲν ἐθέλει καιροῦ
τὸ ἐρώτημα. ἐθέλει δὲ αὐτὸν ἐξαρπάσαι τῆς σ-
τῆς κατὰ Ἰουδαίων ὁρμῆς. διὰ τοῦτο ἐξῆλθεν πρὸς
αὐτούς. καί φησιν· ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑ-
ρίσκω ἐν αὐτῷ. καὶ τοῦτο δὲ συνετῶς. οὐ γὰρ εἶ-
πεν ἥμαρτεν καὶ ἄξιός ἐστιν θανάτου, ὅμως
χαρίσασθε αὐτὸν τῇ ἑορτῇ· ἀλλὰ πρῶτον αὐτὸν
ἀπαλλάξας αἰτίας ἁπάσης, τότε ἐκ περιουσίας
λέγων· ἔστιν ὑμῖν συνήθεια ἵνα ἕνα
ἀπολύσω τῷ πάσχα· εἶτα καὶ ἐντρεπτικῶς
καὶ δυσωπητικῶς σφόδρα ἐπάγει· βούλεσθε οὖν
ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
κεφ. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσε.
καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκαν-
θῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ. καὶ ἱμάτιον
πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν. καὶ ἔλεγον·
χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. καὶ ἐδίδουν
αὐτῷ ῥαπίσματα. ἐξῆλθεν πάλιν ὁ Πιλᾶτος
ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω ἵνα
γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω.
ἐξῆλθεν οὖν ἔξω ὁ Ἰησοῦς φορῶν τὸν ἀκάνθινον
στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ
λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέ-
ἑρμ. γοντες· σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν. Ἐκ τῆς μ

ἔχω ἀπολῦσαί σε· εἰ γὰρ τὸ πᾶν ἐν σοὶ ἔκειτο, τίνος
ἕνεκεν οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρὼν, οὐκ ἀπέλυσας
αὐτόν; αὐτὸς δὲ καταστρέφων αὐτοῦ τὴν ψῆφον, φησίν·
οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν, εἰ μὴ ἦν
σοι δεδομένον ἄνωθεν· δηλῶν, ὅτι οὐχ ἁπλῶς [illegible]
κατὰ τὴν τῶν ἄλλων ἀκολουθίαν τοῦτο γινό-
μενον· ἀλλ' οἰκονομικῶς ἐπιτελούμενον. ἵνα δὲ
μὴ ἀκούσας εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον, νομίσῃ
τὸν [illegible] ἀπηλλάχθαι ἐγκλήματος, ἐπήγαγε·
διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτί-
αν ἔχει. εἰ δὲ ἐρεῖ τις ὅτι εἰ δεδομένη ἦν, οὐδὲ
ἐκεῖνοι οὔτε [illegible] ὑπεύθυνοι ἐγκλήμασι·
[illegible] εἰ μὴ ταῦτα [illegible]· τὸ γὰρ δεδομένον ἐν-
ταῦθα, τὸ συγκεχωρημένον λέγει· συνεχώρησε
λαβεῖν· [illegible] οὐ μὴν
διὰ τοῦτο τῆς ἁμαρτίας [illegible]
τοιαύτην προαίρεσιν [illegible] κεκτημένοι·
ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλᾶτος ἀπολῦσαι αὐτόν·
οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες· ἐὰν
τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος·
πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ
Καίσαρι. [illegible]
διὰ τῶν ἐγκλημάτων [illegible]
ἀπολογίαν. ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλᾶτος ἀπο-
λῦσαι αὐτόν· ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι [illegible]
[illegible] ἐγκλήματα
[illegible] τοῦτον
τὸν λόγον [illegible]
λύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· [illegible]
[illegible] τοῦ νόμου παραγαγόντες ἐγκλήματα
οὐδὲν [illegible] καὶ ἔργον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]

καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ
ἰυ· πόθεν εἶ σύ· ὁ δὲ ἰς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ·
λέγει οὖν αὐτῷ ὁ πιλᾶτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας
ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπο-
λῦσαί σε; ἀπεκρίθη ἰς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν
ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε;
ἀπεκρίθη ἰς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ·
εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παρα-
διδούς με σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει· ὅθεν
δῆλον ὅτι καὶ τὰ πρότερα διὰ τὴν ἐκείνων συγ-
χώρησιν [illegible]ίαν· καὶ γὰρ τοῦτο ὡς ἀφοσιου-
μένου ἐστίν· καὶ αὐτῷ πράγματα οὐ συγκεχωρη-
μένον αὐτοῖς· ὁ δὲ τοίνυν τοὺς αὐτούς· λέγοντος
κατασχισθέντες λέγουσιν· ὅτι ἡμεῖς νόμον
ἔχομεν· καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει
ἀποθανεῖν· ὅτι υἱὸν θῦ ἐποίησεν ἑαυτόν· ὁ
δὲ τοῦτο ἀκούσας ὁ πιλᾶτος, μᾶλλον ἐφο-
βήθη· μήποτε ἀληθὲς ᾖ τὸ λεγόμενον· δεδιὼς
δὲ καὶ διὰ πραγμάτων τοῦτο μανθάνων· οὐ
πεφρίκασιν· ἀλλ' ἀναιροῦσιν αὐτὸν τὸν θεὸν
ἐχρῆν ἐκείνους· διὰ τοῦτο οὐ λέγει πρὸς τὰ
αὐτὸν ὁ πιλᾶτος τί ἐποίησας· ἀλλ' ἄνωθεν τοῦ-
λιν ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν ἀπὸ τοῦ φόνου καὶ
ταραττόμενος λέγων· πόθεν εἶ σύ· αὐτὸς δὲ οὐκ ἀ-
ποκρίνεται αὐτῷ· διότι μαθὼν παρ' αὐτοῦ
ὅτι εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα·
καὶ ἡ βασιλεία μου οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν· καὶ ὁ-
φείλων [illegible] καὶ ἐξελέσθαι αὐτόν· τοῦ-
το μὲν οὐκ ἐποίησεν· ἠκολούθησε δὲ τῇ ἰου-
δαίων ὁρμῇ· ὁ δὲ θεὸς καὶ ἑαυτὸν κατακρίνει γε-
νόμενος· ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν

ἡ ἀλήθεια· [illegible] καὶ ἑαυτοὺς ἐκβάλλοντες τῆς
βασιλείας· ὁμολογοῦντες οὐκ ἔχειν βασιλέα εἰ μὴ καίσαρα·
διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς αὐτοὺς παρέδωκεν· ὅτι αὐτοὶ
πρῶτοι τῆς προνοίας αὐτοῦ καὶ προστασίας
ἑαυτοὺς ἐξέβαλον· σφόδρα δὲ ἀλόγως διαπραξά-
μενος ὁ πιλᾶτος, παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα
σταυρωθῇ· ἔδει γὰρ ἐρωτῆσαι· εἰ ἐβουλεύσατο
ὁ χ(ριστὸ)ς ἐπιθέσθαι τυραννίδος· παρέλαβον δὲ
τὸν ἰ(ησοῦ)ν καὶ ἤγαγον· καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ, ἐξῆλ-
θεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον· ὃς λέγεται
ἑβραϊστὶ γολγοθᾶ· ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν· καὶ μετ' αὐ-
τοῦ ἄλλους δύο· ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν· μέσον δὲ
τὸν ἰ(ησοῦ)ν· διὰ τί βαστάζων τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ
ἐξῆλθεν· ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ τύπῳ οὕτως γέγονεν·
καὶ γὰρ μέχρι τῆς [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible]· τύπος γὰρ ἦν· νῦν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβα-
στάζεν· ἀλήθεια γὰρ ἦν· καὶ ὡς κατά-
δικος δὲ λοιπὸν ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρόν· καὶ
γὰρ καὶ τὸ ξύλον ὡς ἐνόμιζον τοῦτο· καὶ οὐδὲ θιγεῖν
ἠνείχοντο· ἦλθε δὲ εἰς κρανίου τόπον· τινὲς αὐτοῦ
ἐκεῖ φασι τὸν ἀδὰμ ἐκεῖ τετελευτηκέ-
ναι καὶ κεῖσθαι· διὰ τοῦτο οὖν καὶ ὁ κ(ύριο)ς ἡμῶν καὶ θ(εὸ)ς
ἰ(ησοῦ)ς χ(ριστὸ)ς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ· ἔνθα ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν·
ἐκεῖ καὶ τὸ τρόπαιον ἔστησεν· σταυροῦνται δὲ ἄλλοι
δύο μετ' αὐτοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν· μέσον δὲ
αὐτόν· καὶ ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἄκοντες, πληροῦντες
τὴν λέγουσαν προφητείαν· ὅτι μετὰ ἀνόμων
ἐλογίσθη· ὃ γὰρ ὑβρίζοντες ἐποίουν οὕτω
ταῦτα τῇ ἀληθείᾳ συνέβη· ἵνα μάθωμεν
ὅση τῆς ἀληθείας ἰσχύς· ἐβούλετο μὲν γὰρ συσκι-
άσαι τὸ γινόμενον ὁ διάβολος· ἀλλ' οὐκ ἴσχυσεν·

βασιλέα, ἀντιλέγει τῷ καίσαρι. καὶ ποῦ τύραννος
λος οὗτος φαίνεται; πόθεν δὲ ἔχει τοῦτο λέξατε; ἀπὸ
τῆς ἁλουργίδος; ἀπὸ τοῦ διαδήματος; ἀπὸ
τοῦ σχήματος; ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν; οὐχὶ μετὰ
τῶν δώδεκα μαθητῶν ἀεὶ βαδίζει(?); πάντα
εὐτελῶς μετιὼν(?)· καὶ τροφὴν καὶ στολὴν καὶ
κε ω̄ οἴκησιν; Τότε οὖν ὁ πιλάτος· ἀκούσας τοῦ-
τον τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω τὸν ἰν̄· καὶ ἐκάθισεν
ἐπὶ βήματος· εἰς τόπον λεγόμενον λιθόστρωτον·
ἑβραϊστὶ δὲ γαββαθᾶ· ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ
πάσχα· ὥρα δὲ ὡς ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς ἰουδαίοις·
ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν· οἱ δὲ ἐκραύγαζον· ἆρον
(χο) ἆρον σταύρωσον αὐτόν· Ὢ τῆς ἀνανδρίας
καὶ τῆς ἀκαίρου δειλίας· νομίσας γὰρ ὁ πιλάτος
κινδυνεύειν εἰ ἀμελοίη(?), ἤκουσεν εἰ λογ(?) ταῦτα, ἐξέρ-
χεται μὲν ὡς ἐξετάσων τὸ πρᾶγμα· καθίζει·
τοῦτο γὰρ δηλοῖ· οὐδεμίαν δὲ ποιησάμενος
ἐξέτασιν· παραδίδωσιν αὐτὸν νομίζων δυ-
σωπήσειν αὐτούς· ὅτι γὰρ διὰ τοῦτο αὐτὸ ἐποίησε
δῆλον ἐξ ὧν φησὶ πρὸς αὐτούς· ἴδε ὁ βασι-
λεὺς ὑμῶν· αὐτοὶ δὲ τὴν πονηρὰν ἀναγνόμενοι
ἐπικατέχοντες, ἐκραύγαζον· ἆρον ἆρον σταύρωσον αὐτόν·
οὗτος δὲ αὐτὸν ἀνελεῖν ἐπεχείρουν· ἐπειδὴ ἐπο-
κε ω̄ μείδησας(?) οὗτος ὁ θάνατος ἦν· λέγει αὐτοῖς
ὁ πιλάτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπε-
κρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ
καίσαρα· τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵ-
(χο) να σταυρωθῇ· δι' ὅλου κατὰ τοῦτο(?) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
μετὰ ταῦτα γεγράφασι(?) μηνύει(?). ἀρνεῖται(?) ταῦτα(?) οὐδ' ἔχουσιν ἐπιτι-
μωρίαν ἀνάγκην τὴν ἐπάρατον· οὐκ ἔλαθε δὲ ὅτι
διὰ τῶν κωλυμάτων λαμπροτέρα γίνεται

δεξιῶν αὐτῶν· Ἰωάννης δὲ ὡς ἕκτην εἴρηκε τὸν [illegible]
κον τὸν καιρὸν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ· ἐπεὶ τὴν ὥ-
ραν τρίτην τοῦ ἀρξαμένου προσηλώσαντες τὸν κν̄. ὁ δὲ φράζων
[illegible] τὴν ὥραν [illegible]
[illegible] περὶ τοῦ [illegible] τῆς ἀποφάσεως
αὐτοῦ. καὶ τῆς ὥρας αὐτῆς εἴρηκεν [illegible] ὁ κύριος
[illegible] ταύτης γὰρ ὁ Ἰωάννης
γράφει· [illegible] τὸ [illegible]
τὸν Μάρκον [illegible]· φραγγελώσας δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ τὰ
[illegible]· μετὰ ταῦτα οἱ στρατι-
ῶται [illegible] ἐξ ἀκανθῶν στέφανον ἐπέ-
θηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ· καὶ ἱμάτιον πορ-
φυροῦν περιέβαλον αὐτόν· καὶ τὰ λοιπὰ [illegible]
[illegible] ἐμπαίζοντες αὐτόν· [illegible] καὶ [illegible]
δεξιῶν [illegible] αὐτοῦ [illegible] φερομένου [illegible]
καὶ τὸ πορφυροῦν περι[illegible] ἱμά-
τιον· καὶ [illegible] ὁ ἄνθρωπος [illegible]
καὶ ὅτι [illegible] οἱ Ἰουδαῖοι [illegible] αὐτοῦ·
καὶ ὅτι τὸν Ἰουδαίων [illegible]
μένον ἔχοντες καὶ τοῦ δεξιοῦ [illegible]
ὁ Πιλᾶτος ἔκραξεν [illegible] τοῦ Ἰυ̅ [illegible]
ἀφῆκεν αὐτόν· καὶ [illegible]· καὶ τὰ
ἀκόλουθα δὲ πάντα [illegible] πρῶτον.
πάλιν ἔκραξαν περὶ αὐτοῦ [illegible]
ταῦτα οὖν πάντα ἱκανὰ [illegible] τὴν
τρίτης ὥρας μέχρι τῆς ἕκτης [illegible]
σαι τὸν χρόνον [illegible] ὁ Μάρκος [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ [illegible] παρακολουθ[illegible]
καὶ ὡς τῆς ἕκτης ὥρας [illegible]
καὶ παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς [illegible]
θῇ· [illegible]

καὶ γὰρ τριῶν ἀριθμεῖται [illegible] τὸν μονογενῆ [illegible] ἡμερῶν ιε·

τοῦ αὐτοῦ· τίνος χάριν ὁ μὲν ἰωάννης καθεζομένους τοὺς πρὸς αὐτὸν [illegible] λοιποὶ εὐαγγελισταί· ὁ σίμων μὲν τὸν κύριον [illegible] ὁ δὲ [illegible] ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ συγγράφει· ἐπεὶ διὰ [illegible] τερον [illegible] κυ(ρίου) ἐπὶ τὸ προσελθεῖν [illegible] ἐπὶ τὸ μνημεῖον [illegible] τὸν πρὸ αὐτοῦ ἐξελθεῖν [illegible] αὐτὸν μὴ παρόντος ἑτέρου [illegible] ὁ φθεγγόμενος· [illegible] ὅλου· τότε ἀγγαρευθεὶς ὁ σίμων [illegible] τὸν [illegible] αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κυ(ρίου) [illegible] ὅτι δὲ οὕτως ἔχει αὐταῖς [illegible] τοῖς εὐαγγελισταῖς διαλλάττειν ῥήματα· ὅτι ὥσπερ ἀγγαρεύουσιν [illegible] σίμωνα κυρηναῖον ἐρχόμενον [illegible]. ὥσπερ δηλοῖ ὅτι τῆς ὁδοῦ ἐχόμενος τῆς ἐπὶ τὸν γολγοθᾶν, ἐρχόμενος ἀπὸ ἀγροῦ ὁ σίμων συνήντησεν· τὸ γὰρ συναντῆσαι τοῖς ὁδεύουσιν γίνεται· [illegible] τὸν πρὸ αὐτοῦ [illegible] ἀλλ' οὐ τότε ἀγγαρευθῆναι [illegible]·

τοῦ αὐτοῦ ἡσυχίου πρεσβυτέρου ἱεροσολύμων·

τίνος ἕνεκεν ὁ μὲν μάρκος τρίτην ὥραν λέγει τὸν χ(ριστὸ)ν σταυρωθῆναι· ὁ δὲ ἰωάννης ἕκτην· μάρκος μὲν τὴν ὥραν τῆς ἀποφάσεως τοῦ [illegible] σαφῶς καὶ ἀναμφιβόλως ἐκτίθεται· ἐπειδὴ [illegible] πρῶτον καὶ [illegible] οἱ [illegible] λέγοντες [illegible] τὴν ἀπόφασιν ἐξενεγκεῖν· διὰ τὴν [illegible] καὶ [illegible] [illegible] κεκλήκασι· τούτου χάριν ὁ μάρκος αὐτὸν τρίτην ὥραν σταυρωθῆναι λέγει, ἀφ' ἧς τὴν ἀπόφασιν ἐδέξατο.

ἰουδαῖοι· διὰ τὴν ἑορτὴν ὥσπερ μὴ δεῖν ἁρμό-
ζειν τὴν ἀπολογίαν. ταῖς φωναῖς αὐτῶν
τὴν ἰουδαίων μανίαν ἐστηλίτευσεν· ὅθεν οἱ
ἀρχιερεῖς· καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἐγκαλοῦντες ἔλεγον
τῷ πιλάτῳ· μὴ γράφε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαί-
ων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε βασιλεύς εἰμι τῶν ἰ-
ουδαίων· ὡς ἂν εἰ ἔλεγον· ὅτι τούτου γενομένου,
ἐξῄρηται τῆς αὐτοῦ προσηγορίας καὶ ἀλαζο-
νείας εἶναι τὸ ἔγκλημα· ἀλλ' οὐχ ὁ πιλᾶτος
παρετράπη· ἀλλ' ἔφη· ὃ γέγραφα γέγραφα.
μέγα δὲ καὶ ἐντεῦθεν οἰκονομεῖται· ἐπειδὴ γὰρ
κατεχώσθη τοῦ σταυροῦ τὸ ξύλον· ὥστ' οὐδενὸς αὐτὸν
ἀνελέσθαι σπουδάζοντος· τῷ καὶ φόβον ἐπικεῖσθαι·
καὶ πρὸς ἕτερα κατεπειγόντων τοὺς πιστεύοντας
ἐπιζητεῖν· μέλλοντα δὲ χρόνοις ὕστερον ἐπιζη-
τεῖσθαι· εἰκὸς δὲ τοὺς τρεῖς ὁμοῦ κεῖσθαι σταυρούς·
ἵνα μὴ ἀγνοῆται ὁ τοῦ δεσπότου, πρῶτον μὲν
ἀπὸ τοῦ μέσον κεῖσθαι· ἔπειτα δὲ καὶ ἀπὸ
τοῦ τίτλου. δῆλος ὁ πᾶσιν ἐγέγραπτο· οἱ γὰρ τῶν
λῃστῶν τίτλον οὐκ εἶχον. Οἱ οὖν στρατι- κε
ῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη· ἑκάστῳ
στρατιώτῃ μέρος· καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χι-
τὼν ἄραφος ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου.
εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν·
ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται· ἵνα
ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· διεμερίσαντο
τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς· καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν
μου ἔβαλον κλῆρον. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται
ταῦτα ἐποίησαν. Χρὴ δὲ σκοπῆσαι παν- χθ
ταχοῦ τὰς προφητείας πληρουμένας· δι' ὧν ἐκεῖνοι

ὅτι καὶ τὸν τῆς ἀποφάσεως ἄρασθαι παρέδωκε-
μὲν δὲ αὐτοῦ τοῦ ἔργου τούτου γενέσθαι προστά-
την· διὸ περιοῦσιν ἐξ ὧν ἀλλ' οὐ παρ' ἀγνώμονος
μόνης ψήφου· μόνης δὲ τῆς ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἀπαγωγῆς·
εἰπὼν δὲ ... ὅτι καὶ γενέσθαι τινὸς ἀπο-
φηνάμενος. πάλιν αὐτὸν ἀπολῦσαι βου-
λεύων· πρὸς τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκβιασ-
θεὶς τὴν ἀπόφασιν· ἔπειτα καὶ τοῦ ὀνεί-
ρατος γυναικὸς ἐπιτυχών· ἦν γὰρ αὐτῷ ὡς φοβηθεὶς
ὁ μακάριος ... σημαίνουσα μηδὲν σοὶ καὶ τῷ ἀνδρὶ
κε τούτῳ καὶ ταῖς ἑξῆς. ἔγραψε μὲν δὲ καὶ τίτλον
Ὁ πιλᾶτος· καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμ-
μένον· ἰς ὁ ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων·
τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ τῶν ἰουδαίων
ἀνέγνωσαν· ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως·
ὅπου ἐσταυρώθη ὁ ἰς· καὶ ἦν γεγραμμένον ἑ-
βραϊστί· ἑλληνιστί· ῥωμαϊστί· ἔλεγον οὖν
τῷ πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν ἰουδαίων· μὴ γρά-
φε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος
εἶπε· βασιλεύς εἰμι τῶν ἰουδαίων· ἀπεκρίθη
(χ) ὁ πιλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέγραφα· τὸν δὲ τίτλον
ἔγραψεν ὁ πιλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ὁμοῦ
μὲν τοὺς ἰουδαίους ἀμυνόμενος· ὁμοῦ δὲ καὶ
ἀπολογούμενος ὑπὲρ τοῦ χυ· ἐπειδὴ γὰρ ὡς φαῦ-
λον αὐτὸν ἐξέδωκαν οἱ ἰουδαῖοι· καὶ τὴν ψῆ-
φον ταύτην τῇ κοινωνίᾳ τῶν λῃστῶν κυρῶσαι
ἐπεχείρουν· ἐμφράττων αὐτῶν τὰ στόματα·
καὶ δηλῶν ὅτι τὸν οἰκεῖον βασιλέα ἐσταύρωσαν·
ὥσπερ ἐπὶ στήλης τινὸς τὰ γράμματα ἔθηκε·
καὶ τοῦτο οὐ μιᾷ γλώττῃ· ἀλλὰ τρισὶ δῆλον
ἐποίησεν· ἐπειδὴ γὰρ εἰκὸς πολλοὺς ἀναμιγάδας

χρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς πᾶσαν ἐπιμέλειαν
ποιεῖσθαι τῶν γεγεννηκότων. κἂν ἐπιτιμᾷ δὲ τοῖς
ἑαυτὸν [illegible] ζητοῦσιν· καὶ τὸν μαθητὴν
ὃν ἠγάπα [illegible] ἐστὶ καὶ τὴν αἰτίαν
ζητεῖν [illegible]· καὶ γὰρ ζῆλος με-
γάλην τινὰ [illegible] ταύτην καὶ θαυμαστήν.
καὶ [illegible] καὶ [illegible] ὁ
[illegible] ὁ Ἰησοῦς. πάντα ἀταράχως ἐποίει
τῷ μαθητῇ διαλεγόμενος περὶ τῆς
μητρός· προφητείας πληρῶν· [illegible] χρηστὰς
ἀποτείνων ἐλπίδας. καὶ [illegible] περὶ τοῦ σταυροῦ
φαίνεται [illegible]· [illegible]. [illegible]
οὖν ἐστιν τοῦτο. οὐδὲν ἄπορον· οὐδὲ ἀσαφές.
ἔκειτο μὲν γὰρ [illegible]
[illegible] ἐνταῦθα δέ. [illegible] περὶ
[illegible]. [illegible] καὶ [illegible]
τὸν μαθητὴν [illegible] ἑαυτοῦ [illegible] ἰδοὺ
[illegible]. καὶ τῷ μαθητῇ [illegible] ἰδοὺ [illegible].
ταῦτα δὲ εἰπὼν [illegible] μαθητὴ[illegible]
ὁ [illegible] οὖν καὶ ὁ μαθητὴς [illegible] εἰς τὰ ἴδια
αὐτὴν ἔλαβεν [illegible]
Ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα τετέλεσται, ἵνα πληρωθῇ ἡ γρα-
φή· λέγει· διψῶ. σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν·
οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώπῳ
περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.
ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· τετέλεσται·
καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.
τί δέ ἐστιν [illegible] ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα τετέλεσται;
[illegible] χρὴ δὲ
[illegible] καὶ τοῦτο [illegible]
τοῦ [illegible] τελευταῖον τὸ [illegible]

τὸν μερίζονται· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἄνωθεν προ-
είρητο· ὅτε μὲν οἱ στρατιῶται διεῖλον ἑαυτοῖς τὰ ἱ-
μάτια αὐτοῦ μέρη ποιήσαντες· ὅτε δὲ λέγει χι-
τῶνος ὅτι ἦν δι' ὅλου ἄραφος· εἶτα ἐπάγει ἄνω-
θεν ὑφαντός· οἱ μὲν φασὶν ἀλληγορίαν ἐνταῦθα
τοῦτο δηλοῦσθαι· ὅτι οὐχ ἁπλῶς ἄνθρωπος ἦν·
ἀλλὰ καὶ ἄνωθεν τὴν θεότητα εἶχεν· οἱ δὲ
αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ χιτωνίσκου φασὶ τὸν εὐαγγε-
λιστὴν ἱστορεῖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐν Παλαιστίνῃ
δύο ῥάκη συρράπτοντες ὑφαίνουσι τὰ ἱμά-
τια, δηλῶν ὁ Ἰωάννης· ὅτι ἐκ τοιούτου ἦν
ὁ χιτωνίσκος, φησὶν ὅτι ἄνωθεν ὑφαν-
τὸς ἦν· τοῦτο δὲ ἐμοὶ δοκεῖ λέγειν αἰνιττόμε-
νος τὸ εὐτελὲς τοῦ ἱματίου· καὶ ὅτι καθάπερ
ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν· οὕτω καὶ ἐν τῇ περιβο-
λῇ τὸ λιτὸν ἐδίωκε σχῆμα· εἶπον δὲ πρὸς ἀλλή-
λους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν· καὶ τὰ ἑξῆς·
ὅπως μάθωμεν ἡμεῖς προφητείας ἀκρί-
βειαν· οὐ γὰρ ὅτι διεμερίσαντο μόνον· ἀλλ' ὅτι
καὶ οὐ διεμερίσαντο εἰρήκει ὁ προφήτης· τὰ
μὲν γὰρ ἀλλήλοις διενείμαντο· τὸν δὲ χιτῶνα
οὐκέτι· ἀλλὰ κλήρῳ τὸ πρᾶγμα ἐπέτρεψαν·
τέλ Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· Μαρία ἡ τοῦ
Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή· Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν
τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν
ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι ἰδοὺ ὁ υἱός σου·
εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου· καὶ ἀπ' ἐ-
κείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ
ἀρχ ἴδια. [illegible] δέ· καὶ ὅτε [illegible]
μος τὴν μητέρα τῷ μαθητῇ παρατίθεται, παιδεύων ἡμᾶς μέ-

ἡ μαρτυρία [illegible] ἀληθὴς [illegible]

ὑμεῖς [illegible] ἡ γραφή

[illegible] αὐτοῦ καὶ [illegible]

[illegible] γραφὴ [illegible]

Οἱ δὲ [illegible]

[illegible]

[illegible] ἀκριβολογοῦνται· καὶ γὰρ φασὶν

[illegible]

[illegible] γραφὴ [illegible]

καὶ [illegible] ὅτι δεῖ [illegible] ἀλήθειαν καὶ [illegible]

[illegible] γὰρ ἐκεῖνοι [illegible]

[illegible] προφητεία [illegible]

[illegible]

οὐκ [illegible] χαριζόμενοι τοῖς Ἰουδαίοις [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ἀμφοτέρων [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] γραφή

[illegible]

[illegible] Ἰουδαίοις [illegible]

[illegible] ἀλήθειαν [illegible]

[illegible] μᾶλλον [illegible]

οὖν πρότερον ἐκλίθη τῷ σώματι ἢ ἐξέπνευσεν· ἕως
ὅτε αὐτὸς ἠθέλησεν· ἠθέλησε δὲ, μετὰ τὸ πάντα
πληρωθῆναι· τοῦτο δὲ γέγονε φανερόν. μετὰ δὲ λέγει πά-
λιν κἀνταῦθα προφητείαν πληροῦν. οἱ δὲ
τὸ μὲν ὄξος τοῦτο προσῆγον αὐτῷ πάλιν ἐνυβριζό-
μενοι. πλήσαντες σπόγγον ὄξους μετὰ χολῆς
καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες. προσήνεγκαν αὐτοῦ
τῷ στόματι· μικρὸν μέλλοντος αὐτοῦ ἀποθνήσκειν
λοιπὸν ἀνήμεροι γενόμενοι· αὐτὸς δὲ ἀτάραχος
καὶ μετ' ἐξουσίας πάντα πράττων. εἰπὼν, τε-
τέλεσται· καὶ τὸ ἑξῆς δὲ οὕτω δηλοῖ· φησὶ μὲν
γὰρ καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα· τοῦτ' ἔστιν ἀπέψυξεν· καίτοι οὐ μετὰ τὸ
κλῖναι τὴν κεφαλὴν τὸ ἐκπνεῦσαι γίνεται·
ἀλλ' οὖν μετὰ τὸ ἐκπνεῦσαι τὸ κλῖναι· ἐνταῦθα
δὲ τοὐναντίον· οὐ γὰρ ἐπειδὴ ἐξέπνευσεν,
ἔκλινεν τὴν κεφαλὴν ἐξέπνευσεν· διὸ καὶ
ἀπαρτίζων ὁ εὐαγγελιστής· ὅτι τοῦ
κϛ θανάτου κύριος αὐτὸς ἦν. Οἱ οὖν Ἰου-
δαῖοι ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα
ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ
μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώ-
τησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ
σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ
τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰη-
σοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ
κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη· ἀλλ' εἷς τῶν στρατι-
ωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε· καὶ
εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρα-
κὼς μεμαρτύρηκε· καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστι

[illegible] ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] εὐαγγελιστ[illegible]

[illegible] ἀκρίβειαν [illegible]

μαρτυρεῖ· προέφθασε γὰρ αὐτὸν καὶ ἰδὼν τὰ

ὀθόνια κείμενα, οὐκ [illegible]

ἀλλ' ἀφίσταται· ὁ δὲ πέτρος [illegible]

[illegible] ἀκριβ[illegible] καὶ τὸ

[illegible] ἐκεῖνον [illegible]

κείμενα καὶ [illegible] καὶ [illegible]

ὀθόνια [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] πρὸς ἑαυτοὺς [illegible]

μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω·

ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ

θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους ἕνα

πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσὶν, ὅπου

ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ· καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι·

γύναι τί κλαίεις; [illegible] μαρία [illegible]

[illegible] καὶ τὸν ἰησοῦν· καὶ γὰρ [illegible]

καὶ [illegible] γυνὴ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] μνημεῖον· [illegible]

[illegible]

[illegible]

ἤρχετο πρὸς τὸ σῆμα [illegible] Πέτρον [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ λίθου καὶ τῶν [illegible]
[illegible] κειμένων· ἐπειδὴ δὲ [illegible] καὶ τοὺς ἄλλους
πληροφορηθῆναι, [illegible] τὸ μνημεῖον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
Μαρία· οὐδὲ γὰρ οὐδέπω περὶ ἀναστάσεως σαφὲς
[illegible] ἀλλὰ νομίζουσα [illegible]
τοῦ σώματος [illegible] ἀπαγγέλλει λέγου-
σα· ὅτι ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου καὶ οὐκ οἴ-
δαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν
ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνη-
μεῖον· ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς
προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου· καὶ ἦλθε πρῶτος
εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ
ὀθόνια· οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος
ἀκολουθῶν αὐτῷ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ
θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα· καὶ τὸ σουδάριον ὃ
ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων
κείμενον· ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τό-
πον· τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλ-
θὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσεν·
οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑ-
αυτοὺς οἱ μαθηταί. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ
μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς ἐφίστανται τῷ μνημείῳ·
καὶ θεωροῦσι τὰ ὀθόνια κείμενα· ὅπερ ἦν
ἀναστάσεως σημεῖον· οὔτε γὰρ [illegible] μετέθηκάν τινες
[illegible] γυμνὸν ἂν τὸ σῶμα· οὔτε
[illegible] ἐφρόντισαν ἂν τοῦ σουδαρίου
περιελεῖν καὶ ἐντυλίξαι καὶ θεῖναι ἐν τόπῳ [illegible] ἀλλ' ὡς ἔτυχεν
ἔλαβον ἂν τὸ σῶμα· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ

εὐθέως ἐμφανίζεται τὸν κηπουρόν· καὶ τοῦτο τὴν
γυναῖκα [illegible]· καὶ ἡ μὲν [illegible] ἐμφανίζεσ-
θαι· κατ' ἐκεῖνο τὸ μὲν οὖν οὕτως ἐφάνη τῇ
γυναικί· ὁ δὲ οὐχ οὕτως· διὰ τί; ὥστε αὐτὴν μὴ
ἐκπλαγῆναι [illegible] αὐτῆς ὄψεως· ἀλλ' ἐντε-
λεστέρᾳ καὶ κοινοτέρῳ τῷ σχήματι· καὶ δῆλον
ἐξ ὧν καὶ κηπουρὸν αὐτὸν [illegible]
καὶ προστεθεῖσαν παρ' αὐτοῦ τί κλαίεις, τίνα ζητεῖς;
οὐκ ἐδίδου τὸ ὄνομα αὐτοῦ [illegible]· ἀλλ' ὡς ἀγνοοῦσα αὐτὸν
κηπουρὸν εἶναι φησίν· κύριε εἰ σὺ ἐβάστασας
αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν κἀγὼ
αὐτὸν ἀρῶ· τουτέστιν [illegible] τοὺς ἰου-
δαίους [illegible] αὐτὸν [illegible] κἀγὼ
αὐτὸν λήψομαι· [illegible]
φιλοστοργίαν τῆς γυναικός· [illegible] οὐδέν
οὐδὲν [illegible] παρ' αὐτῇ· διὰ τοῦτο καὶ [illegible]
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄνομα· λέγει αὐτῇ Μαρία· στραφεῖσα
ἐκείνη λέγει αὐτῷ· ῥαββουνί· ὃ λέγεται διδάσκαλε.
λέγει αὐτῇ ὁ Ἰς· μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέ-
βηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς
ἀδελφούς μου· καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω
πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν· καὶ θεόν μου
καὶ θεὸν ὑμῶν· ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ
ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε τὸν
κύριον· καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. [illegible]
καὶ [illegible] περὶ τοῦ [illegible]
[illegible] διὰ [illegible] ἐμφαίνεται
[illegible] πρὸς αὐτὸν [illegible]
[illegible] παρ' αὐτὴν τὸ ποῦ ἔθηκας αὐτόν [illegible]
μὲν πρὸς τοὺς ἀγγέλους [illegible]
[illegible] πρὸς ἑαυτὸν [illegible]

σωμάτων [illegible] παραμυθίαν φέρει ἰδεῖν τὸν τόπον· ὃ γὰρ οὐκ εἶδον οἱ μαθηταί, τοῦτο ἡ δὲ θεωρεῖ αὐτὴ πρώτη· δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν· ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἦν ὑψηλὴ τὴν γνώμην ὡς ἀπὸ τῶν σουδαρίων παραδέξασθαι τὴν ἀνάστασιν, γίνεταί τι πλέον· καὶ ἀγγέλους θεωρεῖ καθημένους ἐν φαιδρῷ τῷ σχήματι, ὥστε αὐτὴν [illegible] διὸ καὶ οὐδὲν αὐτῇ περὶ τῆς ἀναστάσεως λέγουσιν· ἀλλ' ἠρέμα αὐτὴν προσάγουσι [illegible] καὶ [illegible] γύναι, τί κλαίεις; [illegible] διὰ τοῦτο καὶ καθήμενοι αὐτῇ φαίνονται. ἡ δὲ [illegible] αὐτὴν [illegible] φαμὲν ὅτι [illegible] σφόδρα καὶ [illegible] οὐδέπω οὐδὲν ὑψηλὸν κατεδέξατο δόγμα.

Λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστί. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δὲ δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι,

χρ

λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· [illegible] ἔμελλεν ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω. πῶς γὰρ αὐτὴ ἀκολουθίας πρὸς ἐκείνους διαλεγομένη, καὶ μηδέπω μηδὲν ἀκούσασα παρ' αὐτῶν, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω; ἐμοὶ δοκεῖ ὅτι ταῦτα λεγούσης αὐτῆς, ἄφνω φανεὶς ὁ Χριστὸς ὄπισθεν αὐτῆς, ἐξέπληξε τοὺς ἀγγέλους· κἀκεῖνοι ἰδόντες τὸν δεσπότην, εὐθέως καὶ τῷ σχήματι καὶ τῷ βλέμματι καὶ τῷ κινήματι

τῶν ἰουδαίων. ἦλθεν ὁ ἰς͞ καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον. καὶ λέγει
αὐτοῖς εἰρήνη ὑμῖν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς
τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κν͞. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰς͞ πά-
λιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ,
κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Ἐπειδὴ δὲ εἰκὸς ἦν
τοὺς μαθητὰς ταῦτα ἀκούοντας· ἢ διαπιστῆσαι τῇ γυναι-
κί· ἢ καὶ πιστεύσαντας ἀλγεῖν ὅτι αὐτοὺς οὐ κατη-
ξίωσε τῆς ὄψεως. καίτοι εὐαγγελιζόμενος ἐν τῇ
γαλιλαίᾳ φαίνεσθαι; διὰ τοῦτο οὐδὲ μίαν ἡμέ-
ραν ἀφῆκεν διαβληθεῖν· ἀλλ᾽ οὔσης ὀψίας τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης. καὶ τοῦ ζήλου. ἐφίσταται δὲ μετὰ πολλοῦ
τοῦ θαύματος. ἐπιθυμοῦσιν αὐτοῖς ἰδεῖν αὐτὸν καὶ
περιφόβοις οὖσιν· ὃ καὶ αὐτὸ μάλιστα τὸ παράδο-
ξον ἐποίει πλεῖον. πῶς δὲ αὐτὸν φάντασμα οὐ-
κ ἐνόμισαν. κεκλεισμένων θυρῶν εἰσελθόντα τῶν θυ-
ρῶν καὶ ἀθρόον; μάλιστα μὲν ἡ γυνὴ προλαβοῦσα ἐν
πολλὴν τὴν πίστιν εἰργάσατο· ἀλλ᾽ ὅμως καὶ
τρανὴν καὶ ἥμερον τὴν ὄψιν αὐτοῖς ἐπεδεί-
ξατο. καὶ οὐ τοῦτο μόνον· ἀλλὰ καὶ τὴν πλευρὰν
καὶ τὰς χεῖρας δείξας. ἐπαλείφων αὐτοῖς ἐν ἡσυχ-
ίᾳ· καὶ τῇ φωνῇ δέ. καταστορέσας αὐτῶν
μαινόμενον τὸν λογισμὸν εἰπών· εἰρήνη ὑμῖν· τοῦ-
τέστι μὴ θορυβεῖσθε. ἀναμιμνήσκων αὐτοὺς τοῦ
ῥήματος. οὗ πρὸ τοῦ σταυροῦ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν·
ἀφίημι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑ-
μῖν· καὶ πάλιν εἰρήνην ἐν ἐμοὶ ἕξετε
σαν δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἔργοις οἷς ὁ γονεὺς
σταυροῦ. ὅτι πάλιν ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑ-
μῶν ἡ καρδία. ἐχάρησαν γάρ φησιν οἱ μαθηταὶ
ἰδόντες τὸν κν͞. ταῦτα δὲ πάντα εἶπεν ἐν

σχ

κείρων· καὶ διὰ τῆς φωνῆς δῆλον ἑαυτὸν ποιήσα-
σας· ἣ δὲ ὡς ἐγὼ δοκῶ· ἐβούλετο συνεῖναι
αὐτῷ ὡς καὶ πρότερον· καὶ ὑπὸ τῆς χαρᾶς μηδὲν
ἐννοοῦσα μέγα. διὰ τοῦτο ταύτης ἀπάγων αὐτὴν
τῆς ἐννοίας φησίν· μή μου ἅπτου· ἵνα δὲ μὴ δόξῃ
προσάπτεσθαι ἅμα τοῦτο καὶ κομψότερον ἔχειν· ἐπάγει·
οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα· ἀναχθέ-
ντερον διὰ τοῦτο ποιῶν αὐτό· ὅσον εἰ γὰρ ἔλεγεν
ὅτι θέλεις ἀεὶ συνεῖναι καὶ συγγίνεσθαι· τὸν δὲ θέλει μετὰ
... ἀποθανεῖν, οὐκ ἔτι μετὰ τῆς αὐτῆς ὁρᾶν
διανοίας ἧς καὶ πρὸ τούτου ἐστίν. δηλοῖ τὸ ἑξῆς·
φησὶ γὰρ πορεύου καὶ εἰπὲ τοῖς ἀδελφοῖς μου
ὅτι ἀναβαίνω καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ τοιούτους μέλ-
λειν ἐκείνους τοῦτο ποιεῖν· ἀλλ' οὐ μετὰ τῆς σαρ-
κὸς ταύτης ἐκείνης· τί οὖν ἐστίν· ἀναστῆσαι βούλεται
αὐτῆς τὴν διάνοιαν καὶ πιστεῦσαι ὅτι εἰς
οὐρανοὺς ἀνέρχεται· τὸν δὲ πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν
καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. τῆς οἰκονομίας ἐστίν·
ἐπεὶ καὶ τὸ ἀναβαίνω ἀνθρωπίνης σαρκός ἐστιν· πρὸς
γὰρ τὴν οὐδὲν μέγα φανταζομένην ταῦτα
φθέγγεται· εἰ δὲ λέγει· φησίν· εἰπὲ τοῖς ἀδελφοῖς
μου ἵνα μὴ ἀπὸ τούτου ἴσον τι φαντασθῶσιν.
ὁ ἐκ μνήσει τὸ ἐνηλλαγμένον· τὸν γὰρ αὐτοῦ
μὲν κατὰ φύσιν· ἡμῶν δὲ χάριτι· καὶ θεὸν ἡμῶν
μὲν φύσει· αὐτοῦ δὲ κατὰ τὸν τῆς οἰκονομίας
λόγον· ἀπελθοῦσα δὲ ἡ μαρία, ἀπήγγειλεν
τοῖς μαθηταῖς· καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὰ ῥήματα.
ἅπερ ἱκανὰ ἦν αὐτοὺς παραμυθήσασθαι·
κεε Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν
σαββάτων· καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου
ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον

τῶν ἰουδαίων. ἦλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον· καὶ λέγει
αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν· καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς
τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ· ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον· εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πά-
λιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατὴρ
κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ εἰκὸς ἦν
τοὺς μαθητὰς ταῦτα ἀκούοντας, ἢ μὴ πιστεῦσαι τῇ γυναικί,
ἢ καὶ πιστεύσαντας ἀλγεῖν, ὅτι αὐτοὺς οὐ κατη-
ξίωσεν τῆς ὄψεως· καίτοι ἐπαγγειλάμενος ἐν τῇ
γαλιλαίᾳ φαίνεσθαι· διὰ τοῦτο οὐδὲ μίαν ἡμέ-
ραν ἀφῆκεν διελθεῖν· ἀλλ᾽ οὔσης ὀψίας τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης· καὶ τῷ δέει· ἐφίστατο δὲ μετὰ πολλοῦ
τοῦ θαύματος (?) αὐτοῖς ἰδεῖν αὐτὸν καὶ
περιφόβοις οὖσιν· ὃ καὶ αὐτὸ μάλιστα τὸ (?)
ἐποίει πλείονα· πολλοὶ δὲ αὐτὸν φάντασμα οὐ-
κ ἐνόμισαν· κεκλεισμένων γὰρ ἐλθόντα τῶν θυ-
ρῶν καὶ ἀθρόον· μάλιστα μὲν ἡ γυνὴ ἡ προλαβοῦσα
πολλὴν τὴν πίστιν εἰργάσατο· ἀλλ᾽ ὅμως δὲ καὶ
φανερὰν καὶ ἥμερον τὴν ὄψιν αὐτοῖς ἐπεδεί-
ξατο· καὶ οὐ τοῦτο μόνον· ἀλλὰ καὶ τὴν πλευρὰν
καὶ τὰς χεῖρας δείξας· (?) αὐτοῖς ἐν ἡσυχ-
ίᾳ· καὶ τῇ φωνῇ δὲ καταστορέσαι αὐτῶν κυ-
μαίνοντα τὸν λογισμὸν εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν· τοῦ-
τέστι μὴ θορυβεῖσθε· ἀνέμνησε δὲ αὐτοὺς καὶ
ῥήματος· ὃ πρὸ τοῦ σταυροῦ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· εἰρήνην
ἀφίημι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι
ὑμῖν· καὶ πάλιν· εἰρήνην ἐν ἐμοὶ ἔχετε· ἐξέβη-
σαν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ λόγοι οὓς εἶπεν πρὸ τοῦ
σταυροῦ· ὅτι πάλιν ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑ-
μῶν ἡ καρδία· ἐχάρησαν γάρ φησιν οἱ μαθηταὶ
ἰδόντες τὸν κύριον· ταῦτα δὲ πάντα ἐποίησεν ἐπηγγε-

...ρον· καὶ διὰ τῆς φωνῆς δῆλον ἑαυτὸν ποιεῖ·
ἡ δὲ ἰδοῦσα ὥσπερ γὰρ δοκῶ· ἐβούλετο ἔτι συνεῖναι
αὐτῷ ὡς καὶ πρότερον· καὶ ὑπὸ τῆς χαρᾶς μηδὲν
ἐννοῆσαι μέγα. διὰ τοῦτο ταύτης ἀπάγων τὴν
τῆς ἐννοίας φησί· μή μου ἅπτου· ἵνα δὲ μὴ δόξῃ
ὑπερόσαρκον ἅμα τοῦτο καὶ κοινωνὸν ἔχειν· ἐπάγει·
οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα· ἂν ἐπαχθέ-
στερον διὰ τούτου ποιῶν αὐτό· ὃ σημαίνει γὰρ ἔλεγεν
ὅτι ἐκεῖ σπεύδω καὶ ἐπείγομαι· τὸν δὲ ἐκεῖ μέλ-
λοντα ἀπιέναι, οὐκ ἔδει μετὰ τῆς αὐτῆς ὁρᾶν
διανοίας ἧς καὶ πρὸ τούτου ἔλεγεν. δηλοῖ τὸ ἑξῆς·
φησὶν γάρ· πορεύου καὶ εἰπὲ τοῖς ἀδελφοῖς μου
ὅτι ἀναβαίνω καὶ τὰ ἑξῆς· καίτοι οὐκ ἔμελ-
λεν εὐθέως τοῦτο ποιεῖν· ἀλλὰ μετὰ τεσσαρά-
κοντα ἡμέρας· τί οὖν ἔλεγεν· ἀναστῆσαι βουλόμενος
αὐτῆς τὴν διάνοιαν· καὶ πεῖσαι ὅτι εἰς
οὐρανοὺς ἀπέρχεται· τὸν δὲ πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν
καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν· τῆς οἰκονομίας ἐστίν·
ἐπεὶ καὶ τὸ ἀναβαίνω τῆς σαρκός ἐστιν· πρὸς
γὰρ τὴν οὐδὲν μέγα φανταζομένην ταῦτα
φθέγγεται· ἔστι δὲ καὶ γὰρ εἰπεῖν· εἰπὲ τοῖς ἀδελφοῖς
μου· ἵνα μὴ ἀπὸ τούτου ἴσον τι φαντασθῶσιν·
διερμηνεύει τὸ διηλλαγμένον· τὸν μὲν γὰρ αὐτοῦ
μέν ἐστι φύσει· ἡμῶν δὲ χάριτι· πάλιν τὸ θεὸν ἡμῶν
μὲν φύσει· αὐτοῦ δὲ κατὰ τὸν τῆς οἰκονομίας
λόγον· ἀπελθοῦσα δὲ ἡ μαρία, ἀπήγγειλεν
τοῖς μαθηταῖς· καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὰ ῥήματα·
ἅπερ ἱκανὰ ἦν αὐτοὺς παραμυθήσασθαι·
κε Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν
σαββάτων· καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου
ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον

[illegible] ἀλλ' εἰ [illegible]

[illegible] ἡμέρας. τὴν [illegible]

[illegible] παρέχει· διὸ φησὶν [illegible]

[illegible] φησὶν [illegible]. καὶ [illegible]

[illegible] σημεῖον [illegible]

φαρισαίων δὲ [illegible]

[illegible] ὅτι [illegible]

[illegible] οἱ μαθηταὶ [illegible]

[illegible] αὐτοῖς [illegible] χερσὶν αὐτοῦ

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] φησὶν γάρ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] μαθητῶν

[illegible]

[illegible] αὐτοῦ

[illegible]

καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

καὶ [illegible]

καὶ τὸ πέρας τοῦ [illegible]

[illegible] καὶ οὐδ' [illegible]

[illegible]

[illegible] φησίν

[illegible]

[illegible]

καὶ [illegible]

[illegible] αὐτοῦ. καὶ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

αὐτοῖς ἐπαλείψει(?) ... καὶ εὐθὺς ... γέμον(?)
ἀνδράσιν δὲ ... ἔχειν πρὸς Ἰουδαίους. διὰ τοῦτο καὶ
πυκνὸν φθέγγεται πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην λέγων· ἀντί-
ρροπον διδοὺς τοῦ πολέμου τὴν ἐκ τῆς εἰρήνης
παραμυθίαν· ταῖς δὲ γυναιξὶν χαρὰν εὐαγγε-
λίζεται· ἐπειδὴ ἐν λύπαις τὸ γένος ἐκεῖνο ἦν(?)·
καὶ ταύτην ἐδέξατο πρώτην τὴν ἀράν· καταλ-
λήλως οὖν τοῖς μὲν ἀνδράσι διὰ τὸν πόλεμον εἰ-
ρήνην· ταῖς γυναιξὶν δὲ διὰ τὴν ἀθυμίαν τὴν
εὐαγγελίζεται χαράν· ἐπειδὴ δὲ τοῦ ... ἐστιν καὶ
... ἐκλείπομεν(?) ... κατὰ τῶν ... ἁμαρτ...
ὑψοῖ αὐτῶν τὴν διάνοιαν· καὶ δείκνυσιν πῶς
τὸ ἀξιόπιστον(?)· ... ἔργον αὐτοῦ ...
κε λέγχεσθαι(?)· καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν
καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον· ἄν τινων ἀφῆτε
τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρα-
σημ τῆτε κεκράτηνται· χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι
Ὁ τοίνυν(?) ... παράκλητος πρὸς αὐτὸν πρῶτον γίνεται· ἀλλ'
αὐτεργίαν(?) δίδωσιν αὐτοῖς τὴν δύναμιν φησὶν γάρ·
καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησεν αὐτοῖς καὶ λέγει αὐτοῖς·
λάβετε πνεῦμα ἅγιον· ὡς τοίνυν εἰπών· ἑτοιμάσ...(?)
... εἰ ... μὴ ἔλθῃ· εἰ δὴ τὸ τότε πρῶτον δίδωσι·
... μὴ φθάσῃ(?) ὅτι τοῦτο πρῶτον ἔλαβον· ἀλλ' εὐ-
θέτησεν(?) αὐτοὺς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν διὰ τοῦ ἐμ-
φυσήματος κατακλύσασθαι(?)· οὐ καὶ ... ἀμαρ-
τεῖν(?)· καὶ τότε ἐλήφθησαν(?) αὐτοῖς ... ἐξουσία(?)
τιμὴ(?) καὶ χάριν ... οὐχ ὅτι ... ἀλλ'
ῥῆμα(?)· ἀλλ' ... ἁμαρτήματα· δι' ὃ
καὶ ... ἐὰν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀ-
φίενται· καὶ ἐὰν κρατῆτε, κεκράτηνται·
... ὅλος ... δίδωσιν ...

ῥοῦσι θαρροῦντες· [illegible] γὰρ ἦν τὸ γινόμε-
νον· τὸ γὰρ οὕτω λέγειν· καὶ εὐφημεῖν [illegible]
ἡμέρας [illegible] τοὺς [illegible] [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible] τὴν ἀγά-
πην [illegible] [illegible] οὖν ἀγαπᾶται
ἔχων τὰ σημεῖα τοῦ [illegible]· καὶ πρὸς [illegible] ταῦτα·
εἶπεν κύριός ἐστιν· [illegible] καὶ κατὰ τοῦτο σημεῖ-
[illegible] τὴν [illegible] [illegible] οἱ περὶ [illegible]
φέρεσθαι καὶ [illegible] αὐτόν· [illegible]
τῶν κυμάτων περὶ [illegible] πρὸ
τοῦ [illegible]· οὐ [illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible]
αὐτὸ ὁρῶντες [illegible] οὐ [illegible]
[illegible] μαθηταὶ αὐτοῦ [illegible]
ἐπιδεικνύντα· πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα
σημεῖα ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ·
ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦ-
τα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ· [illegible] σημεῖα [illegible] ἀρχ
ὁ εὐαγγελιστής· ὅτι πολλὰ μὲν οὖν [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]· οὐ μόνον δὲ [illegible] ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]· ἀλλ' [illegible] χριστοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]

καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· ἢ τό· ἄπιστος τοῦ θωμᾶ· φέρε
τὸν δάκτυλόν σου ὧδε· καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ
φέρε τὴν χεῖρά σου· καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου·
καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός·

σχο Τί γοῦν εὕρισκεν οὐκ εὐθέως αὐτῷ φαίνεται. ἀλλὰ μεθ' ἡ-
μέρας ὀκτὼ ἐφίστη ἐγγύς· καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ καὶ
τὸ ζητεῖν· ὅπως μᾶλλον κατηχούμενος αὐτὸν ἀπὸ
τῶν συμμαθητῶν καὶ τὰ αὐτὰ ἀκούοντας καὶ ἐκκαλεῖ-
σθαι εἰς … πόθον· καὶ πιστότερον πρὸς τὸ μέλ-
λον γενέσθαι· διὰ ζητεῖ δὲ ἐθέλων ὁ ἀπόστολος ὅτι καὶ
τότε παρῆν … καὶ ταῦτα αὐτοῦ τὰ ῥήματα
ἐφθέγξατο πρὸς τοὺς συμμαθητὰς ὁ θωμᾶς, συντρί-
μενος … ἀκούσαντι τί τοιοῦτον· ἀλλ' αὐτὸς
προλαβὼν ἐπιτιμᾶ … καὶ γὰρ τοῖς
ῥήμασιν ἐχρήσατο τοῖς αὐτοῦ· καὶ σφόδρα ἐπιτι-
μητικῶς καὶ [illegible]· ἢ φησί· φέρε
τὸν δάκτυλόν σου· καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπήγαγεν
καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός· ὁρᾷς δηλονότι
ὅτι ἀπιστίας ἦν ἡ ἀμφιβολία· οὐκ ἐξ ἔργου οὐδὲ
μόνον [illegible]· ἀλλὰ καὶ διάνοιαν [illegible]·

κε Καὶ ἀπεκρίθη ὁ θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου
ὁ θεός μου· λέγει αὐτῷ ὁ ἰς· ὅτι ἑώρακάς με πεπίστευκας·
μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες· ἐπειδὴ
γὰρ ἐκεῖνος [illegible] πληροφορηθείς· καὶ εἶπεν
ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου· λέγει αὐτῷ ὅτι ἑώρακάς με
πεπίστευκας· καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο γάρ ἐστι πίστ-
εως τὸ τὰ μὴ ὁρώμενα παραδέχεσθαι … οὐχὶ
τοὺς μαθητὰς μακαρίζει μόνον· ἀλλὰ καὶ τοὺς
μετ' ἐκείνους πιστεύσαντας· ἄξιον δὲ διαπορῆσαι
πῶς σῶμα ἄφθαρτον τοὺς τύπους ἐδείκνυ τῶν
ἥλων· καὶ ἁπτὸν ἦν [illegible] χερσί· ἀλλὰ μὴ

καὶ λέγει· ἡ παιδία· [illegible] καὶ τοῦ [illegible] δίκτυον.
καὶ εὑρήκατε· [illegible] οὐκ [illegible] καὶ οὐ [illegible] αὐτοῖς ἐπ-
ιφαίνεται ἐγγὺς ὤν· ἀπὸ τοῦ πολλὰ κάμνειν τοὺς ἰχθύας·
ἔστι πάντως αὐτοῖς [illegible]· καὶ ταλαιπωρουμέ-
νοις οὐκ [illegible] ἑαυτὸν δεικνύει· ἀλλὰ γενόμενος
καὶ [illegible] διαλέγεται· καὶ φησί· παιδία,
μή τι προσφάγιον ἔχετε; ὡς μέλλων ἀνεῖσθαί τι
παρ' αὐτῶν· ὡς δὲ [illegible] οὐχί· καὶ
ἐκέλευσεν αὐτοῖς [illegible] εἰς τὰ δεξιά· καὶ βα-
λόντες ἐπέτυχον τῆς ἄγρας· λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐ-
κεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ Κύριός ἐστιν· Σίμων
οὖν Πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην
διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνός· καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν
εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ
πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ
τῆς γῆς· ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων· σύ-
ροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων· ὡς οὖν ἀπέβησαν
εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην·
καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον· πάλιν οὖν
διὰ τούτων τὰ οἰκεῖα ἰδιώματα ἐπιδεί-
κνυνται [illegible] οἱ μαθηταὶ Πέτρος καὶ Ἰωάννης·
ὁ μὲν γὰρ θερμότερος· ὁ δὲ ὑψηλότερος ἦν· καὶ
ὁ μὲν ὀξύτερος· ὁ δὲ διορατικώτερος· διὰ τοῦτο
ὁ μὲν Ἰωάννης πρῶτος ἐπέγνω τὸν Ἰησοῦν· ὁ δὲ
Πέτρος πρῶτος ἦλθε πρὸς αὐτόν· ὁ μὲν οὖν
διεζώσατο· τὴν [illegible] ἐνεδείξατο· ὁ δὲ ἔρριψεν
ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· τὸν πόθον ἐμφαίνων·
οὐ γὰρ ἔμεινε περιμένων τὸ πλοῖον πρὸς αὐτὸν ἐλ-
θεῖν· ἀλλ' [illegible]· τὴν δὲ
ἀνθρακιὰν [illegible] καὶ τὸ ὀψάριον
τὸ ἐπικείμενον· καὶ τὸν ἄρτον οὐκ ἐξ ὑποκει-
μένης

312

πρὸς τὴν φύσιν ἀναλάβωσιν [illegible] ὅπου [illegible] εἰρη-
τό [illegible] ἀλλ' ἡμῖν αὐτοῖς [illegible]
κεε' [illegible] χαριζόμεθα· μετὰ ταῦτα ἐφα-
νέρωσεν ἑαυτὸν ὁ ἰησοῦς πάλιν τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς
θαλάσσης τῆς τιβεριάδος· ἐφανέρωσε δὲ οὕτως·
ἦσαν ὁμοῦ σίμων πέτρος καὶ θωμᾶς ὁ λεγόμενος
δίδυμος· καὶ ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ κανᾶ τῆς γαλι-
λαίας· καὶ οἱ τοῦ ζεβεδαίου· καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ δύο· λέγει αὐτοῖς σίμων πέτρος·
ὑπάγω ἁλιεύειν· λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ
ἡμεῖς σὺν σοί· ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖ-
ον εὐθύς· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν·
(χο) [illegible] τοῦτο [illegible]
[illegible] τιβεριάδος [illegible] αὐτοῖς ἐφάνη [illegible]
[illegible] τὸ πλέον [illegible] τοῦ φόνου [illegible]
[illegible] αὐτοῖς καὶ [illegible] τῆς οἰκίας [illegible]
ταχὺ [illegible] καὶ γὰρ [illegible]
[illegible] ἐκήρυττον δὲ καὶ
[illegible] ὁ [illegible] ἀπό· [illegible]
τὸ λοιπὸν [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτὸς αὐτοῖς [illegible]
[illegible] τὸ [illegible]
[illegible]
[illegible] οἱ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] οἱ μαθηταί [illegible]
κεζ' [illegible] πρωΐας
δὲ [illegible] ἔστη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέν-
τοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι ἰησοῦς ἐστί· λέγει οὖν
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς· παιδία μή τι προσφάγιον ἔχε-
τε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· οὔ· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·

λοιπόν· ἀλλ' αὐτοῖς [illegible]
ἀναισθήτως γινόμενος. Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, κει
λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με
πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φι-
λῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου. λέγει αὐτῷ
πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει
αὐτῷ· ναὶ Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ·

ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶ-
πεν αὐτῷ τὸ τρίτον, φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε.
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· βόσκε τὰ πρόβατά μου.
Τίνος δὲ ἕνεκεν τοὺς ἄλλους παραδραμὼν τῷ Πέτρῳ (χ)
φησίν· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων;
ἐκεῖνος δὴ ἦν ἔκκριτος τῶν ἀποστόλων· καὶ στό-

μα τῶν μαθητῶν, καὶ κορυφὴ τοῦ χοροῦ· ἅμα δὲ
καὶ δηλῶν αὐτῷ ὅτι χρὴ θαρρεῖν, ὡς τῆς ἀρνήσεως
ἐξαλειφθείσης. καὶ τὴν μὲν ἄρνησιν οὐ προφέ-
ρει, οὐδὲ ὀνειδίζει· λέγει δέ· εἰ φιλεῖς με, προ-
ΐστασο τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὴν θερμὴν ἀγάπην
ἣν διὰ πάντων ἐπεδείκνυσο, καὶ νῦν δεῖξον·
ἐρωτηθεὶς τοίνυν ἅπαξ καὶ δεύτερον, αὐτὸν
τὸν τὰ ἀπόρρητα τῆς καρδίας εἰδότα μάρτυρα
ἐκάλεσεν· ἐρωτηθεὶς δὲ τὸ τρίτον, συνεταράχθη, δεδοι-
κὼς τὰ πρότερα. δι' αὐτὸν καταφεύγει πάλιν·
καὶ φησίν· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις
ὅτι φιλῶ σε. ἐγένετο γὰρ βελτίων καὶ σωφρο-
νέστερος, οὐ καταδιαζόμενος λοιπόν, οὐδὲ
ἀντιλέγων. διὰ γὰρ τοῦτο ἐταράχθη· μή ποτε
αὐτὸς μὲν νομίζει φιλεῖν, οὐ φιλεῖ δέ· ὥσπερ
καὶ πρότερον πολλὰ διϊσχυριζόμενος ἠλέγ-
χθη ὕστερον. τρίτον δὲ αὐτὸν ἐρωτᾷ, καὶ τρίτον

ὕλῃ κ(αὶ) ἐχρήσατο· ἀλλ' ἐποίει τὸ θαυμαστότερον ἐς τὸ
σημεῖον· δηλῶν ὅτι ἦν ὁ καὶ ἐξ ὕλης ἀποκειμένης
ἐργαζόμενος πρὸ τοῦ σ(ταυ)ροῦ. διὰ τίνα δὲ οἰκονομίαν τοῦτο
ἐποίησε·   λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰ(ησοῦ)ς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀ-
ψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν· ἀνέβη Σίμων Πέτρος·
καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς μεστὸν μεγάλων
ἰχθύων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων
ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον· λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰ(ησοῦ)ς·
δεῦτε ἀριστήσατε· οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν
ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ· εἰδότες ὅτι ὁ κ(ύριό)ς ἐστιν· ἔρ-
χεται οὖν ὁ Ἰ(ησοῦ)ς· καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον· καὶ δίδωσιν
αὐτοῖς· καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως· τοῦτο ἤδη τρίτον
ἐφανερώθη ὁ Ἰ(ησοῦ)ς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν·   ἐκέλευσε μὲν δὴ ἐκ τῶν ὀψαρίων
ὧν ἐπίασαν ἐνεγκεῖν· δηλῶν ὅτι τὸ ὁρώμενον οὐκ ἦν
φαντασία· καὶ ὅτι μὲν αὐτὸς ἦν, ᾔδεσαν· τὴν δὲ
μορφὴν ἀλλοιοτέραν ὁρῶντες· καὶ πολλῆς ἐκ-
πλήξεως γέμουσαν, σφόδρα ἦσαν καταπε-
πληγμένοι· καὶ ἐβούλοντο μέν τι ἐρωτῆσαι αὐ-
τόν· ἐκώλυε δέ· οὐδὲ ἐθάρρουν· οὐδὲ ἤρχοντο πρὸς
αὐτὸν διαλόγου κοινοῦ· ἀλλὰ μετὰ σιγῆς καὶ
δέους πολλοῦ· καὶ αἰδοῦς ἐκαθέζοντο προσέχον-
τες ἀτενῶς· διὰ τί φησι τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφα-
νερώθη ὁ Ἰ(ησοῦ)ς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς
ἐκ τῶν νεκρῶν; δηλῶσαι θέλων ἐκ τούτου ὅτι
οὐ συνεχῶς ἐπεχωρίαζεν αὐτοῖς· οὐδὲ ὁμοίως·
καὶ ἐνταῦθα μὲν οὐ λέγει ὅτι ἔφαγε μετ' αὐτῶν·
ὁ δὲ Λουκᾶς ἀλλαχοῦ αὐτό φησιν ὅτι συναλι-
ζόμενος αὐτοῖς ἦν· τὸ δὲ πῶς, οὐχ ἡμέτερον εἰ-
πεῖν· τρόπῳ γάρ τινι παραδοξοτέρῳ ταῦτα
ἐγένετο· οὐχ ὡς τῆς φύσεως δεομένης τροφῆς·

τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε· τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος
λέγει τῷ Ἰῦ· κε οὗτος δὲ τί· λέγει αὐτῷ ὁ Ἰς· ἐὰν
αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ·
σὺ ἀκολούθει μοι· ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος
εἰς τοὺς ἀδελφούς· ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀ-
ποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰς ὅτι οὐκ ἀ-
ποθνήσκει· ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως
ἔρχομαι, τί πρὸς σέ·   Τίνος ἕνεκεν ἀνέ- χε
μνησεν ἡμᾶς ὁ εὐαγγελ(ιστὴς) τῆς ἀνακλίσεως
ἐκείνης· φησὶν γάρ· ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει
τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰς ἀκολουθοῦντα·
ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ· καὶ τὰ ἑξῆς· οὐ-
χ ἁπλῶς οὐδὲ εἰκῆ· ἀλλὰ δηλῶν ὅσην
ὁ Πέτρος τὴν παρρησίαν ἔσχεν μετὰ τὴν ἄρνησιν·
ὁ γὰρ πρὸ τούτου μὴ τολμῶν ἐρωτῆσαι, ἀλλ'
ἑτέρῳ ταῦτα ἐπιτρέπων, οὗτος καὶ τὴν προ-
στασίαν ἐνεχειρίσθη τῶν ἀδελφῶν· καὶ οὐ
μόνον ἑτέρῳ τὰ καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἐπιτρέπει, ἀλλὰ
καὶ αὐτὸς λοιπὸν ὑπὲρ ἑτέρου προσάγει τῷ διδασκάλῳ
ἐρώτησιν· σφόδρα γὰρ ἐφίλει τὸν Ἰωάννην
ὁ Πέτρος· καὶ τοῦτο ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα δῆλον·
καὶ διὰ τοῦ εὐαγγελίου παντὸς δείκνυται
τοῦτον ὁ σύνδεσμος· καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν·
ἐπεὶ οὖν μεγάλα τῷ Πέτρῳ προεῖπεν ὁ Χς·
καὶ τὴν οἰκουμένην αὐτῷ ἐνεχείρισεν· καὶ
τὸ μαρτύριον προανεφώνησεν· βουλόμενος
καὶ τοῦτον λαβεῖν κοινωνόν, φησίν· αὐτὸς δὲ τί;
οὐ σὺν ἡμῖν ἐξελεύσεται· οὐ τὴν αὐτὴν ἡμῖν ὁδὸν ἥξει;
ὁ δὲ Ἰς ἐπειδὴ σφόδρα κηδόμενος ταῦτα ἔλεγε
καὶ μὴ βουλόμενος αὐτοὺς διασπασθῆναι· δι'
ἀναρπάζων αὐτοὺς τῆς ἀκαίρου συνηθείας·

ἐνταῦθα τοῖς αὐτοῦ δείκνυσιν ὅσου τιμᾶται τὴν
προστασίαν τῶν οἰκείων προβάτων·
κείμ. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες
σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ
γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος
σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις· τοῦτο δὲ εἶπε
σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν·
καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι·
ἑρμ. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ περὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἀγάπης προ
αγορεύει αὐτῷ καὶ τὸ μαρτύριον ὅπερ ἔμελλεν
ὑπομένειν λέγων· ὅτε ἦς νεώτερος καὶ τὰ ἑξῆς·
τοῦτο δὲ οὐ τοῦ θέλοντος αὐτοῦ τοῦ πέτρου καὶ
ἐπιθυμοῦντος· τὸ ὅπου οὐ θέλεις εἶπεν αὐτὸς
ὁ χ(ριστό)ς· τὴν φύσιν λέγων τὸ συμπαθές· καὶ τῆς
σαρκὸς τὴν ἀνάγκην· ὅτι ἀκούσα ἀπορρήγνυ
ται τοῦ σώματος ἡ ψυχή· τοῦτο τοῦ θεοῦ οἰκο
νομήσαντος· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ὅτε ἦς νεώτε
ρος· καὶ πάλιν ὅταν δὲ γηράσῃς, δείκνυσιν
ὅτι οὔτε νέος ἦν τότε· οὔτε γηραλέος· ἀλλὰ
τέλειος ἀνήρ· οὐκ εἶπεν δὲ ποίῳ θανάτῳ
ἀποθανεῖται· ἀλλὰ ποίῳ θανάτῳ δοξάσῃ
τὸν θεόν· ἵνα μάθωμεν ὅτι τὸ παθεῖν ὑπὲρ
χ(ριστο)ῦ δόξα τοῦ πάσχοντός ἐστιν· καὶ τιμὴ καὶ ἔπαι
νος· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἀκολούθει μοι, τὸ κη
δεμονικὸν πάλιν αἰνίττεται· καὶ τὸ σφόδρα
πρὸς αὐτὸν οἰκείως διακεῖσθαι· εἰ δὲ λέγοι τις·
πῶς οὖν ἰάκωβος τὸν θρόνον ἔλαβε τῶν ἱε
ροσολύμων· ἐκεῖνο ἂν εἴποιμι ὅτι τοῦτον τῆς
οἰκουμένης ἐχειροτόνησε διδάσκαλον·
κείμ. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ πέτρος· βλέπει τὸν μαθητὴν
ὃν ἠγάπα ὁ ἰ(ησοῦ)ς ἀκολουθοῦντα· ὃς καὶ ἀνέπεσεν
ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ· καὶ εἶπεν· κ(ύρι)ε

ἀμήν· ἐπειδὴ [illegible] οἱ πολλοὶ ἐξετ-
αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἐξῆς εἰρημένου τοιαῦτα λέγοντ-
ων δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὡς οἱ κακοῦργοι· αὐτὴν
ἐὰν γράφηται καθ' ἓν οὐδ' αὐτὸν εἶναι τὸν μακάριον
χορηγοῦντα τὴν ἀφορμὴν ἐκείνων· ὅθεν δῆλον ὅτι
οὐκ ἂν ἐχαρίσατο [illegible]· ὁ γὰρ τοσοῦτον ὑπὸ
οὐδὲ ἑαυτῷ [illegible] ἀλλὰ τοιοῦτον
μὲν τῶν πολεμίων παραλιπεῖν· τὰς δὲ ἐπιβουλὰς
τὰς Ἰουδαϊκάς· καὶ τὰς κατὰ λέξεις· τιμωρίας·
τὰς ὕβρεις· τὰς λοιδορίας· ἐχθρῶν πρὸ τῆς
εὔδηλον ὅτι οὐκ ἂν ἐχαρίσατο· τὸν γὰρ χαρι-
ζόμενον τὸν ἀντίον ἐθέλει ποιεῖν· τὰ μὲν ἐχθρὰ
δικαίως ἀπολογεῖσθαι· τὰ δὲ λαμπρὰ προστιθέ-
ναι· ἐπειδὰν αὐτὰ ἐφ' ἧς ἐγγένηται μὴ δεῖ
θαυμάζειν· ἀλλ' ἐννοήσας τὴν ἄφατον τοῦ
τοιούτου δύναμιν λεχθέντα μετὰ τοιαῦτα τὸ
εἰρημένον· ὥσπερ γὰρ ἡμῖν εὔκολον ἐφ' ἔργοις θαι.
οὕτως τὸ διδάσκοντι Χριστοῦ· μᾶλλον δὲ πολλῷ ῥᾷον
ποιεῖν αὐτὸν εἰργάζετο· προσέχωμεν τοίνυν
ἀκριβῶς τοῖς εἰρημένοις· καὶ μὴ διαλείπωμεν
ἀναπτύσσοντες αὐτὰ καὶ διερευνώμενοι· ἀπὸ
γὰρ τῆς συνεχοῦς ζητήσεως τὸν νοῦν ἑαυτῶν
ἐκκαθᾶραι δυνησόμεθα· ἵνα καὶ διὰ τῆς
καλῶν μαθήσεως καὶ διὰ τῆς ἀγαθῆς
ἐργασίας τελειωθέντες, ἐπιτύχωμεν τῶν αἰω-
νίων ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα· ἅμα τῷ ἁγίῳ καὶ
ζωοποιῷ πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-
ώνων ἀμήν:

αὐτὸς ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν· ἕως ἔρχομαι τί
πρὸς σέ· τουτέστιν ἔργον ἐνεχειρίσθης αὐτὸ σκόπει
κάμνε· καὶ ἐπιτέλει· τί γὰρ εἰ καὶ βούλομαι τοῦτον
μεῖναι ἐνταῦθα; σὺ τὰ σαυτοῦ σκόπει καὶ μερίμνα·
ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλον τῆς οἰκουμένης τὴν ἐπι-
τροπὴν ἀναδέχεσθαι, οὐκ ἔδει λοιπὸν συμπεπλέχθαι οἱ-
κείως ἀλλήλοις· κατανόησον δὲ κἀνταῦθα
τὸ ἄτυφον τοῦ εὐαγγελιστοῦ· εἰπὼν γὰρ τὴν δόξαν
τῶν μαθητῶν ἣν εἶχον περὶ αὐτοῦ, τουτέστιν
ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, διορθοῦται αὐτὴν ὡς οὐ συνέ-
ντων καλῶς αὐτῶν ὅπερ εἶπεν ὁ χς· οὐκ εἶπε γάρ
ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει αὐτός, ὅτι οὐκ ἀποθανεῖται καὶ τὰ ἑξῆς.
κδ Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων
καὶ γράψας ταῦτα· καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν
ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. Τί δήποτε τῶν ἄλλων
εὐαγγελιστῶν οὐδενὸς τοῦτο πεποιηκότος, μάλιστα
δὴ ἑαυτοῦ μαρτυρήσαντος, οὗτος δὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ
μαρτυρεῖ λέγων· οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν
περὶ τούτων, ὁ καὶ γράψας ταῦτα; ἔσχατος ὕστερος
πρὸς τὸ γράφειν ἦλθεν, τοῦ χῦ κινήσαντος αὐτὸν
ἐπὶ τοῦτο καὶ διεγείραντος· διὰ τοῦτο συνεχῶς δείκνυσι
αὐτοῦ τὴν ἀγάπην, συνεχῶς ἀναμιμνησκόμενος
τὴν αἰτίαν ἀφ' ἧς ἐπὶ τὸ γράφειν ὥρμησεν· τὸ δὲ
οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ φησίν,
ἐπειδὴ καὶ πᾶσιν παρῆν, καὶ οὐδὲ σταυρουμένου
τοῦ χῦ ἀπολιμπάνετο· ἀλλὰ γὰρ καὶ τὴν μητέρα
ἐνεχειρίσθη· ἅπερ ἅπαντα σημεῖα τῆς πρὸς αὐτὸν
ἀγάπης ἦν· καὶ τοῦ μετὰ ἀκριβείας εἰδέναι
κε ἅπαντα. Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποί-
ησεν ὁ ἰς· ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδ' αὐτὸν
οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία

[illegible] ἀλλ' ὡς ἐν [illegible]
[illegible] ἐπεχείρησαν [illegible] τῶν πραγμάτων [illegible]
[illegible] καὶ προοιμίοις [illegible]
[illegible] φησίν [illegible] πολλοὶ ἐπεχεί-
ρησαν [illegible] διήγησιν [illegible]
[illegible] πεπληροφορημένων πρα-
[illegible] τοῦ λόγου [illegible] οὐδὲ [illegible]
[illegible] ἀλλ' αὐτοὶ περὶ ὧν ἐν
πληροφορίᾳ καὶ [illegible] κατειλήφει. αὐτοῖς
παρηκολουθηκέναι τοῖς ἔργοις πραγμάτων δέ
φησιν [illegible] φαντασίαν κατὰ τοὺς τῶν αἱρετικῶν
[illegible]
[illegible] τὴν ἐν σαρκὶ αὐτοῦ παρουσίαν ἀλλὰ
τυγχάνουσαν ἀληθείᾳ [illegible]
πράγματα. οἱ ἀπ' ἀρχῆς [illegible] περὶ ὧν τὸ ζη-
τούμενον τῆς συγγραφῆς [illegible] πράγματα [illegible]
ται. οὐδὲ γὰρ παρ' ἑκάστου φησὶν [illegible]
συμπαρηκολουθηκότων. οὐδὲ [illegible]
[illegible] πραγμάτων ἀλλ'
ἀπὸ τῶν ἀπ' ἀρχῆς αὐτοπτῶν καὶ ὑπηρετῶν
γενομένων τοῦ λόγου. [illegible]
[illegible] τῆς οἰκείας [illegible]
[illegible] ἱστορίας αὐτόπτας δὲ καὶ ὑπηρέτας [illegible]
τοῦ λόγου τοὺς ἁγίους ἀποστόλους [illegible]
[illegible] τοὺς ὑπηρέτας τοῦ λόγου [illegible]
[illegible] λόγον ὃν παρεδίδουν [illegible]
καὶ αὐτόπτην [illegible] λόγον [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] παρηκολουθηκότα [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]

φέρε φησὶν ἡ μονιμώτερος ἐν τῇ χάριτι ἐν ᾧ δεῖ τούτου
προσιοῦ γενόμενος ἀπαρουσίας τῆς ἀπαρχῆς·
τὸ ἦν μὲν δὲ εἰσελθὼν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἕτοιμος ἐπὶ τέλειος
αὐτὸς γὰρ ἐστὶ σκοπεῖ μόνος τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας
καὶ γὰρ ἐνδέχεται καταμεμφθῆναι ἀφαιρούμενον
δίκαιον ἦν μὲν τιμᾶν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων κατὰ δὲ
τὸ κρυπτὸν τῆς καρδίας μὴ ἦν αὐτοιοῦτον ἐμφα
νεῖον τας κεκλημένον λογισμοῖς πονηρὸς
τίμος δὲ ἐν ἐκείνῳ πρόσκειται ταῖς ἐντολαῖς καὶ
τοῖς δικαιώμασιν τοῦ κυρίου τὸ ἄμεμπτον ἦν καὶ
ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτοῖς συνειδότι ῥύπον καὶ προσδεξάμε
καὶ οὐ θρασυνόμενος δὲ καὶ γέροντος τοιοῦτον
οὐκ εἶχον βουλόμενος δὲ γνωρίσαι ὅτι ἡ τοῦ
κυ γένεσις ἦν παράδοξος ἀλλ' ἦν προβεβηκότες
καταλελοιπυῖα γένεσιν καὶ ὅτι τῆς φύσεως
ἐστὶν δημιουργός ὁ ἐπιδημῶν καὶ ὑπεράνω
γονῆς καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον καὶ τὰ ἑξῆς
καὶ ἐπειδὴ οὐ πᾶσιν φαίνεται ὁ θεὸς καὶ ἄγγελοι
αὐτοῦ ἦν μὲν τοῖς καθαρὰν ἔχουσι καρδίαν ἦν δὲ
ὁ ζαχαρίας τοιοῦτος διὰ τοῦτο ὤφθη αὐτῷ ἄγγε
λος κυρίου τοῦ θυσιαστηρίου δὲ τοῦ θυμιάματος ἦν
ἐπειδὴ ἦν καὶ ἕτερον θυσιαστήριον χαλκοῦν
τῶν καρπωμάτων· ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα κε
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἐ
ναντίον τοῦ θεοῦ κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας
ἔλαχεν τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ
θεοῦ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχό
μενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος ὤφθη
δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσι
αστηρίου τοῦ θυμιάματος· καὶ ἐταράχθη
ζαχαρίας ἰδὼν καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν

κολουθηκότως ἐμβάλλονται παραδιδόμενα· ταύτῃ
τὰ πράγματα γράφειν δέ φησιν οὐ ψιλὴν ἀκοὴν
παραλαβών, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀκριβῶς παρηκολου-
θηκὼς ἄνωθεν πᾶσιν· θεόφιλον δὲ ὀνομάζει ἄν-
δρα τινὰ τῶν τηνικαῦτα φερωνύμως καλούμε-
νον· πρὸς ὃν καὶ γράφει τὸ παρὸν εὐαγγέλιον ἵνα
γινώσκῃ περὶ ὧν κατηχήθη λόγων τὴν ἀσφάλειαν·
ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνος ἀκοῇ παρέλαβεν ταῦτα, ἀσφα-
λέστερον αὐτὸν ἐπιστῆσαι ἐπειδὴ κατηχεῖ καὶ διὰ γραμμά-
κε̄ των ἐντυγχάνοντα αὐτῷ· Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς
τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά·
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρὼν καὶ
τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ· ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμ-
φότεροι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πορευόμενοι ἐν πάσαις
ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι·
καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον καθότι ἡ Ἐλισάβετ
ἦν στεῖρα καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς
τχ ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν· Διὰ τί μνημονεύει
τῶν ἡμερῶν Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως; ἵνα ἐμ-
φήνῃ τὸν καιρὸν κατὰ τὸν πραγμάτων ἱστορίαν· βασι-
λεύοντος τῆς Ἰουδαίας καλεῖ· ἐπειδὴ τὰ παρ' Ἰου-
δαίοις γενόμενα γράφει παρεδίδου ὀνομάζει
δὲ τὸν τοῦ Ἰωάννου τοῦ προδρόμου γενομένου
τὴν εὐαγγελικὴν ἱστορίαν ἀρξάμενος· οὕτως
φησὶν κατὰ παραγένηται σαφηνίζων τὸν κηρυ-
ττόμενον· Βίκτορος πρε(σβυτέρου)
Τὸ μὲν τοῦ Ἀβιὰ ὄνομα ἐκ τῶν παραλειπομένων
ἐν ἑξηκοστῷ ἐφημερίας ὀνομασάσης αὐτὸ πρὸς
ἡμέραν παραμένειν καὶ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἱ-
ερῷ· ἀλλ' οὐ τὸ πρεσβεύειν μᾶλλον· ἑκατέρω

τῇ δὲ προσευχῇ τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν θεόφρονα Ζαχαρίαν
διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου καὶ ἡ γυνή σου
Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι καὶ καλέσεις
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην καὶ ἔσται χαρά σοι
καὶ ἀγαλλίασις καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει
αὐτοῦ χαρήσονται ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον
κυρίου καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ καὶ
πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ
κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώ-
πιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλιοῦ ἐπιστρέ-
ψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς
ἐν φρονήσει δικαίων ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν
κατεσκευασμένον. ἐταράχθη δὲ
Ζαχαρίας ἰδὼν καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν
[illegible]
[illegible] ἀλλ' ὁ μὲν [illegible]
[illegible] τὸν Ζαχαρίαν ὁ ἄγγελος [illegible] αὐτοῦ
[illegible] Ζαχαρίου καὶ [illegible] αὐτόν
[illegible] τοῦ Χριστοῦ [illegible]
Π[illegible]
[illegible]
[illegible] Ἐλισάβετ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ἐλισάβετ [illegible]
[illegible]

ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος
λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν
οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρω-
θήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. καὶ ἦν ὁ λαὸς
προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρο-
νίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο
λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν
ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων
αὐτοῖς κωφός. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν
αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ. μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέ-
λαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν
αὐτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα ὅτι οὕτως μοι
πεποίηκεν ὁ κ(ύριο)ς ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν
τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. Ἡ Ζαχαρίου κωφότης ιχ'
οὐ κεκώλυκε ζητεῖν γάρ μεν ἐν σημείῳ· θεία γὰρ θεοφανείας
καὶ ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἦν ὁ ἱερεὺς καθαρὸς τοῖς
μυστηρίοις διακονούμενος· ἀλλ' αὐτὸ τὸ σιωπᾶν τῆς
ἐκείνου σιγῆς ἡ τοῦ νόμου ἐδηλοῦτο σιωπή·
τὸ δὲ ἀπὸ σιγῆς καὶ στειρώδους καὶ γηραιᾶς τεχθῆ-
ναι τὴν φωνὴν τοῦτο οἶμαι δηλοῖ· τὸ ἐκ τοῦ παλαι-
ωθέντος καὶ καταγηράσαντος καὶ στειρωθέντος
τὴν ἀρχαίαν τῶν λεγομένων νόμου τοῦ ἀγρα-
φου τὰς περὶ Χ(ριστο)ῦ προρρήσεις προβάλλειν καὶ τὴν
αὐτοῦ μέρος ἐκ τούτου προβάλλειν· οὐ δεῖ γὰρ δὲ ἡ
Ἐλισάβετ διὰ τὸ ἐν γήρει συλλαβεῖν ἐκφέρειν·
γὰρ ἦν ἡ γυνή· ὄνειδος δὲ ἐν ἀνθρώποις τοῦτο ἦν
ὅπερ ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις τὸ μὴ ἔχειν τοῦ
τέκνον ἡ ἀτεκνία· ἡ γυνὴ τὸ σχῆμα ... στεῖρα
ὡς ὥσπερ ἄτιμος καὶ εὐλογία ἡ ... πολυ-
τεκνία. ἐγὼ δὲ ... ἐκεῖνο

τοιαῦτα μαρτυρήσας· συνῳδὰ γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ
μαρτυρίᾳ καὶ τοῦ Χριστοῦ μαθηταῖς· καὶ τὸ ἀξιόπι-
στον αὐτοῖς ἐκ τούτου κατεσκεύασεν· τὸ δὲ ἑτοίμως
θεὶς ἐν φρονήσει δικαίων δηλοῖ ὅτι ἀπειθεῖς μὲν
ἐξ ἀρχῆς ἦσαν ἀπειθοῦντες οἱ Ἰουδαῖοι· φρονήσεως δὲ δικαί-
ων ἐν τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰωάννου· τὸ δὲ ἑτοιμάσαι
κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον, ἀντὶ τοῦ προευτρε-
πίσαι τοῦ Χριστοῦ ἔρχεσθαι πρὸ τοῦ φανερῶσαι ἑαυτὸν
ἐμπαράσκευον καὶ προκατασκευασμένον λαόν·
πολλῶν γὰρ θαυμάτων προφητῶν ὑπὲρ τοῦ κυρίου ὁ
πρόδρομος τὴν ἑαυτοῦ ποιεῖται τοῦ λαοῦ προευ-
τρεπίσαι· καὶ ἐκπλήττεται ἀπιστήσας ὁ Ζαχαρίας
κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο φησὶν ἐπιτιμᾶται κωφό-
τητι καὶ ἀφωνίᾳ· ὥσπερ εἰ τοῦ ἀγγέλου λέγοντος
ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἐκπληκτικά· εἰς ἄγγελος παρ-
εστηκότι τῷ Θεῷ καὶ οἰκειωθέντι τῷ ἀποστείλαντι
αὐτόν· οὐ δὲ λογίζεται τὴν τοῦ λέγοντος δύναμιν
ἀλλὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀδυναμίαν· διὰ τὴν
ἀπιστοῦσαν οὖν ταύτην φωνὴν ἀφαιρεθήσεται τῆς
φωνῆς ἕως ἂν τοῦ πράγματος πληρωθέντος
γνῷ καὶ τὸ σημεῖον καὶ τὸ δυνατὸν τοῦ Θεοῦ·
διὰ δὲ τοῦ κωλύεσθαι μαθεῖν τὸν λαὸν τὴν αἰ-
τίαν τῆς σιωπῆς· ταύτην δι' ἑρμηνεύματος ὁ Ζα-
χαρίας ἐδήλου καὶ τοῦτο δεικνὺς ὅτι καὶ αὐτὸς
ἦν διανεύων αὐτοῖς καὶ διέμενε κωφός.

ιη̄· καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνώ-
σομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή
μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς· καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γα-
βριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστά-
λην λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι

ἄγγελον [illegible] χαίρειν [illegible]

[illegible] χαίρειν [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] σωτηρίαν [illegible]

[illegible]

[illegible] σωτηρίαν καὶ

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

ὅτι ἐκ σοῦ [illegible]

[illegible]

φύσει ἀληθινὴ [illegible]

διὰ τὸν ἄνθρωπον [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ἄνθρωπον [illegible]

καὶ [illegible]

ὢν φύσει καὶ ἀληθείᾳ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν
τῆς γαλιλαίας ᾗ ὄνομα ναζαρὲτ πρὸς παρθένον
μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα ἰωσὴφ ἐξ οἴ-
κου δαυΐδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου μαριάμ. ς
καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν· χαῖρε
κεχαριτωμένη ὁ κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη
σὺ ἐν γυναιξίν. ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ
τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ
ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ
φοβοῦ μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ· γ
μηνὶ δὲ [illegible] τῆς συλλήψεως ἰωάννου
[illegible] ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible] περὶ [illegible]
[illegible] τὴν μεμνηστευμένην ἀνδρὶ
ἐξ οἴκου δαυΐδ [illegible] ἵνα καὶ αὐτὴ
[illegible] τοῦ δαυΐδ ὁ θεὸς ς
[illegible] αὐτὴν ἰωσὴφ [illegible] καρδίαν
[illegible] ἁρμό-
ζεται [illegible] ἐπειδὴ δὲ [illegible] ὁ θεὸς [illegible]
[illegible] λύσῃ τὴν λύπην ταύτην
[illegible] ὁ ἄγγελος [illegible] πρὸς τὴν παρθένον
χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ κύριος μετὰ σοῦ· ἡ δὲ διεταρά-
χθη [illegible] ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος [illegible]
[illegible] πρὸς αὐτὴν [illegible]
[illegible] πρὸς [illegible]
[illegible] ἀσπασμὸς [illegible]
ὁ κύριος μετὰ σοῦ· διὰ δὲ τὸ μὴ [illegible]
[illegible] καὶ φοβουμένην [illegible]
[illegible] διὰ τοῦτο πρῶτον
[illegible] ὁ ἄγγελος εἶπεν· μὴ φοβοῦ
μαριάμ [illegible]
[illegible] ἐποίησεν

τὴν ἐλισάβετ· ἢ ὅτι ὁ ἄγγελος· ἢ ὅτι ὡς ἐξ ἑνὸς προ-
πάτορος τοῦ ἰακὼβ ὑπαρχούσας· ἢ ὅτι δυνα-
τὸ τῆς νομοθεσίας ἐπιτρέπειν τὸν ἀαρὼν ἐκ τῆς
τοῦ λευὶ φυλῆς ἰούδα γυναῖκα τὴν ἐλισάβετ·
θυγατέρα οὖσαν τοῦ ἀμιναδὰβ τὴν ἀδελφὴν
ναασσὼν ἐκ τῆς τοῦ ἰούδα φυλῆς ὑπάρχοντος· καὶ
γὰρ ἐνταῦθα συνήφθη ἡ βασιλικὴ τοῦ ἰουδαί-
φυλὴ ἐκ τῆς κατὰ μαρίαν παρθένου τῇ ἱερατικῇ
τοῦ λευὶ φυλῇ ἐκ τῆς κατὰ ζαχαρίαν ἐλισάβετ· διὸ καὶ
παράδοξος ἡ παρθένος τοῦ παραγγέλματος ...
μόνη καθ' ἢν χάρις καὶ ταύτην τὴν ζαχαρίου γυναῖκα
ἐλισάβετ προσαγορεύεσθαι ὡς ἀνὴρ καὶ τὴν τοῦ
ἀαρὼν ὅπως κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἐν ἀρχῇ γραφέντος
μένης ὡς ἐξ ἐκείνης τῆς ἐλισάβετ κατάρχεσθαι
μείω· ἀκούσασα δὲ ἡ κατὰ μαρίαν παρθένος ἰδοὺ ἡ
... κατὰ τὸ ῥῆμά σου· τουτέ-
δούλη κυ̅ γένοιτό μοι ... ἀναγραφόμενος ὁ νοῦς
δηλονότι ἐν ἐμοὶ ... γραφόμενος ὁ ...
ὁ γραφεὺς γραφέτω ... τοῦ θείου πνεύματος
καὶ δεξάμενος δὲ ὁ ἄγγελος τῆς παρθένου
τὴν ὁμολογίαν ... ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς·
ἐπορεύθη δὲ ... μετὰ σπουδῆς καὶ
μαρία ... πρὸς τὴν ἐλισάβετ ...
... ὁ ζαχαρίας ...
ὃν εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν ...
τῶν προφητῶν ...
γενομένη ...
ρουσίω καὶ προτρέχων ...
τοῦ ἁγίου πν̅ς ...
φοροῦσαν τὸν δεσπότην χν̅· ...
... καὶ
... προφητικὴ καὶ ἐλισάβετ ...

ὡς θεῖον αὔχημα ποιούμενος· βασιλείαν δὲ τέλος
οὐκ ἔχουσαν· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τοῦ βασιλέως ἦν ἢ μὴ
τοῦ μόνου δημιουργοῦ· καὶ δεσπότου τῶν ὅλων θ(εο)ῦ
ὥσπερ αὐτὸς ἀνὴρ βασιλεὺς ὁ κύριος ὁ δεσπότης ἡμῶν ἐπὶ τὴν ἡμετέ-
ραν σωτηρίαν ἄνθρωπος γενέσθαι καταδεξάμενος·
Οὐχ ὡς ἀπιστοῦσα δὲ ἡ παρθένος πρὸς τὸν ἄγγελον πῶς ἔσται
τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω· ἀλλ᾽ ὡς ἄλλως σοφή τις
γενομένη ἐζήτει μαθεῖν τὸν τρόπον τοῦ πράγματος τοῦ λε-
γομένου· οὐδὲ γὰρ γέγονε μέχρι τότε πρότερον τοιοῦτον
οὐδὲ γενέσθαι τοιοῦτον γενήσεσθαι λέγουσα· διὸ καὶ τὸν τρόπον ἐζήτει
ὅθεν καὶ συγγνωστῶς ὁ ἄγγελος καὶ τὸν τρόπον ἑρμηνεύει
αὐτὴν· τὸ παράδοξον ἐκδιηγούμενος· καὶ δύναμις
ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· χ(ριστὸ)ς δὲ ἐστὶ θ(εο)ῦ δύναμις ὡς δι-
δάσκει ὁ ἀπόστολος· καὶ πνεῦμα μὲν ἐπελεύσεται οὐκ
ἐπὶ τὸ ἐπερχόμενον· ἐπεὶ γὰρ ἡ κτίσις δημιουργικῶς
ἐφαπτομένου· τὸ δὲ ἐπισκιάσει σοι περικα-
λύψει καὶ ἐνδύσασθαι καὶ περιχαράξασθαι καὶ κυκλώ-
σασθαι· χ(ριστὸ)ς δὲ ὅλος εἶναι ποιῶν ὅλην αὐτὴν
τὴν παρθενίαν καὶ ζωοποιοῦν τριάδα δεικνύς ἐφ᾽ ἣν ἐπι-
σκιάζον ἡμῖν καὶ δύναμιν ὑψίστου· οὐ συγγνωστῶς
καὶ δὲ τῷ Ζαχαρίᾳ ὁ ἄγγελος ἀπιστήσαντι δὲ καὶ σιω-
πῆσαι χρῆναι εἰρηκὼς ἐκεῖνον δὴ γῆρας καὶ ἄλλως στείρας
πρὸς αὐτοὺς γενομένους καὶ τεκούσας ἐν ταῖς θείαις
γραφαῖς ἀκούων· οὐχ ἁπλῶς δὲ τὸ γεν-
νώμενον ἅγιον προσαγορεύει ὁ ἄγγελος ἵνα
μὴ ἐξ ἀνθρώπων ἐπισκιαζόμενον αὐτὴν νομίσῃ μαθεῖν
ἀλλ᾽ ἐπείγεσθαι καὶ τὸ θεοῦ εἶναι ἐξ αὐτῆς φύσει
τὸ γεννώμενον εἶναι πιστεύσῃ· ἅγιον δὲ κληθή-
σεται οὐχ ὡς ἐν οἰκείων ἐξ ἔργων ταύτην τοῦ θ(εο)ῦ
καὶ ἐπιμελείας ἀναθησόμενον· ἀλλ᾽ ὡς ὄντα
κατὰ φύσιν ἅγιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς θ(εο)ῦ
καὶ ἐγγενῆ σημαίνεσθαι τὴν συγγένειαν τῆς παρθένου

τοσοῦτον ὀφείλομεν δοξάζειν τὸν ἐν ἐμοὶ ἐνεργοῦντα τὰ
παράδοξα· διὸ καὶ [illegible] τὸ πνεῦμα
[illegible]
[illegible]
[illegible] χαριζόμενος [illegible] καὶ ψυχὴ
[illegible]
οὐδὲ γὰρ ἐγὼ προσεδόκησα ταύτης τῆς σωτηρίας καὶ
[illegible]
[illegible]
[illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ καὶ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
τοῦ τοιούτου μυστηρίου [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ὁ τοῦτο ἐνεργήσας [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἄλλοι δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
ῥοι· Ἐπεὶ καὶ [illegible] αὐτοῦ
Ἐπειδὴ τῆς αὐτοῦ χάριτος [illegible] τὸ ἔργον καὶ γὰρ
[illegible]
[illegible]

[illegible] μῆνας τρεῖς [illegible]
ὅτι [illegible] τοῦ χρόνου τῆς συλλήψεως [illegible]
Ἐλισάβετ [illegible]
[illegible]
[illegible] Ζαχαρίου [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] χρὴ δὲ [illegible]
[illegible] παλαιοῦ καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] ὁ χρόνος [illegible]
[illegible]
[illegible] γεγενημένος [illegible]
[illegible] εὐαγγελι[illegible]
[illegible] ὁ χρόνος [illegible]
[illegible]
[illegible] ὁ νόμος [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] τὸν πρόδρομον [illegible]
[illegible]
[illegible] Ζαχαρίου
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ζαχαρίας [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ζαχαρίας

ἠργάσατο καὶ τρόπαιον ἔστησεν κατὰ τῶν πάλαι
τυραννούντων νοητῶν ἐχθρῶν. διεσκόρπισεν δὲ
καὶ [illegible] αὐτῶν καρδίας τῶν τῇ διανοίᾳ ὑ-
περηφάνων τουτέστι τὰς βουλὰς αὐτῶν τὰς καθῃ-
ρημένας [illegible] τούτους δὲ αὐτοὺς
καὶ δαίμονας καλεῖ· οὓς καθεῖλεν ὑψώσας τοὺς τα-
πεινοὺς [illegible] τὴν κραταιὰν αὐτοῦ
χεῖρα δέδωκε καὶ αὐτοῖς ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω
ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν
τοῦ ἐχθροῦ καὶ πεινῶντας μὲν τοὺς ἐξ ἐθνῶν λιμῷ
[illegible] θείων λόγων διδασκαλίας ἐνέπλησεν
ἀγαθῶν τῶν [illegible] τοὺς δὲ τότε μέγα
πλουτοῦντας ἰουδαίους καὶ τοῖς προφήταις
ἐπαιρομένους κενοὺς ἐξαπέστειλεν μὴ προσδε-
ξαμένους τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὸν προφη-
τῶν προφητευόμενον χριστὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν. τὸ δὲ ἀν-
τελάβετο ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ δύναται μὲν καὶ
πρὸς τὸν κατὰ σάρκα ἰσραὴλ τοῦτο ἁρμόσαι· πολλαὶ
γὰρ ἐξ αὐτῶν μυριάδες πιστεύσασαι τῷ χριστῷ ἐσώ-
θησαν. δύναται δὲ καὶ πρὸς τὸν νοητὸν ἰσρα-
ὴλ ἐν τῷ νοΐ ὁρῶντα θεόν· τοῦτο γὰρ ἰσραὴλ ἑρμηνεύεται·
οἵτινες εἰσὶν οἱ ἐκ τῶν ἐθνῶν πιστεύσαντες. ἐμνήσθη
δὲ τοῦ ἐλέους αὐτοῦ καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας
ἡμῶν τῷ ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως
αἰῶνος· [illegible] πρὸς αὐτὸν τό
ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί [illegible]
[illegible] ἔμεινε δὲ μαριὰμ
σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας τρεῖς καὶ τὰ ἑξῆς [illegible]
[illegible]
[illegible]
ὁ ἄγγελος πρὸς [illegible]

ἀλλ' αἰωνίου· ἢ καὶ [illegible] ἔχει θάνατον· ὥσπερ
γὰρ ὁ αἰσθητὸς θάνατος χωρισμὸν ἔχει ψυχῆς·
οὕτως καὶ ἁμαρτία χωρισμὸν τοῦ ἁγίου [illegible] ἀφῆκε
[illegible] κατὰ [illegible] καὶ
ὁ Μωϋσῆς [illegible] τὴν διδασκαλίαν τὴν [illegible] τοῦ Χ(ριστο)ῦ
καὶ τὸ κήρυγμα· τοῦτο γὰρ [illegible] ὁ λόγος [illegible]
[illegible] δὲ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς [illegible]
[illegible] οὕτω χάριτος ὁ πρόδρομος καὶ τοῦτο
φησὶν ὁ εὐαγγελιστής· τὸ δὲ [illegible] χάριν καὶ
[illegible] διὰ τοῦτο δὲ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ πρόσωπον
[illegible] κόσμον [illegible] Χ(ριστο)ῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] μαρτυρῶν τοῦ Χ(ριστο)ῦ καὶ [illegible]
[illegible] παρρησίας· καὶ [illegible]
[illegible] χάρις [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] φησὶ γὰρ ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] καὶ [illegible] καὶ διὰ τοῦτο δὲ
[illegible] τοῦτο [illegible] Χ(ριστο)ῦ
[illegible] τὴν [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
ὁ [illegible] Χ(ριστο)ῦ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] Χ(ριστο)ῦ
[illegible] διὰ τί [illegible] ὁ εὐαγγελιστὴς [illegible]
[illegible] οὐδὲ γὰρ ἄλλον [illegible] Χ(ριστὸ)ν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] Χ(ριστο)ῦ
[illegible] Χ(ριστο)ῦ

καὶ τί κακὸν ὁρῶσιν [illegible] κινδύνους [illegible]
[illegible] ἀναρίθμητος θεός· οὐ [illegible] ποιεῖ
ἀλλ' ἐκεῖνα [illegible] συλλαμβάνουσα ἐξέφυγεν τοῦ ἡμᾶς
κατὰ αὐτὸν τὸν νόμον καὶ τὴν κεκρυμμένην αὐτοῦ
σημασίαν ἀκατάληπτος. τὸ δὲ περὶ τοῦ [illegible]
[illegible] ὅτι κἂν προσδεχόμενος παρὰ ἄλλοις τοῦ
[illegible] τοῦτό ἐστιν· ποτὲ δὲ [illegible] παρὰ ἄλλοις [illegible]
ὅτι [illegible] διὰ τῆς ἑαυτοῦ [illegible] ἐν [illegible]
ἐκκλησίαν ῥωμαίων [illegible] καὶ [illegible]
ἀλλόφυλον [illegible] τῶν ἀπο-
λύσεις τοῦ [illegible] περὶ τῆς [illegible]
[illegible] κατὰ δὲ [illegible] ἐν [illegible] διὰ
τὸν χριστὸν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὰ ἔθνη δαίμοσιν
λατρεύοντα· [illegible]
[illegible] καὶ τὸν [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible] τὰ κατὰ
σάρκα [illegible] καὶ πολλοὺς [illegible] αὐτοῦ διὰ
τῆς ἑαυτοῦ [illegible] τὸ δὲ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] πολλῶν ἐν τῷ [illegible]
[illegible] καὶ ἄλλον [illegible]
τοῖς μὲν τοῦ [illegible] τὰς ἀφορμὰς [illegible] τοῖς
δὲ τοῦ [illegible] οἱ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
ἀλλ' [illegible] χριστὸν [illegible]
[illegible] διὰ τῆς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]

λέγουσι κατὰ ἀλήθειαν περιτμηθῆναι τὸν Χριστόν· τίς
[illegible] λέξιν [illegible] μεῖναι [illegible] περιτε-
μεῖν· ὅπερ ἀρνεῖσθαι βουλόμενοι τὰ μετὰ τὸ παράλλο-
[illegible] φαντασίαν [illegible] περι-
τοῦ περιτμηθέντος αὐτοῦ μορίου λέγοντες [illegible]
[illegible] πολυπραγμονοῦντας τὸ τί γέγονεν
ὥσπερ ἀμφιβάλλεται καὶ ἀδήλως πολυπραγμονοῦντας
[illegible] ἀποκρυπτόμεθα. οὐδὲ γὰρ [illegible] ἀπαιτεῖ περὶ
τούτου [illegible] καὶ ζητοῦμεν ὅτι ὥσπερ τὸ ἄχραντον
αὐτοῦ αἷμα μετὰ τοῦ ὕδατος [illegible] καὶ [illegible] τοῦ
σταυρωθέντος [illegible] τὴν γῆν [illegible] οὕτως
καὶ περιτμηθεῖσα ἀκροβυστία [illegible]
[illegible] οὐκ ἂν ἁμαρτοίημεν [illegible]
καὶ εἰς [illegible] λόγοις [illegible] περιτμηθεὶς
ἐφύλαξεν τὸ περιτμηθὲν ὥσπερ καὶ κατὰ τὸν καιρὸν
τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ κατὰ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
καὶ ἄφθαρτος [illegible] σώματι καὶ γὰρ καὶ [illegible]
[illegible] ἀναστάσει τὸ σῶμα [illegible] πολλῷ [illegible]
[illegible] ζητεῖν τὸν εὐαγγελικὸν καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ὅπερ [illegible] σωτηρίας [illegible]
[illegible] τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι
αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ [illegible]
[illegible] τοῦ ἀγγέλου [illegible] χαῖρε κεχα-
ριτωμένη [illegible] εὐαγγε-
λιστὴς καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ κατα-
[illegible] αὐτὸν [illegible] κατὰ τὸν νόμον καὶ
[illegible] τὴν ἀλήθειαν [illegible]
[illegible] ἡμέρας καθαρισμοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

ἕως … προσεγράφη ἐπὶ πᾶσιν

[illegible]

… ὅτι Ἡρώδης ὁ τετράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ … ἕως ἐν τῇ φυλακῇ προσεγράφη … κεφάλαιον … περὶ τοῦ βαπτισθέντος …

[illegible]

[illegible] τῶν υἱῶν [illegible] τινὰς καὶ ποιῶν τοὺς
παρ' αὐτοῖς [illegible] καὶ προφήτας
ἄλλοις ἀποφέρει χρησίμους αὐτοῖς τῆς οἰκείας
ἐπιδημίας ἐλέγχων αὐτοὺς ὡς ἀπειθοῦντας
καὶ μὴ πιστεύοντας ὅτι μᾶλλον ἢ τοῖς αὐτῶν αἱ
τοιαῦται προφητεῖαι ἁρμόζουσιν. πρὸς μίαν
ἀπεστάλη χήραν Ἠλίας ἢ τοσούτων καίπερ πολλῶν
οὐσῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ τότε· καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἐκάθαρε
πρὸ τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου Ναιμὰν τὸν Σύρον
καὶ ἐκ τούτων πλειόνων ὄντων ἐν τῷ Ἰσραήλ· ὥσπερ δὴ
ἐκ τοσούτων χηρῶν ἐκείνη μόνη εὑρέθη ἀξία·
ὁμοίως καὶ ἐκ τοσούτων τῶν λεπρῶν οὗτος·
[illegible] αὐτὸν ὥστε κατακρημνίσαι
αὐτὸν αὐτὸς διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο
οὐ τὸ παθεῖν φεύγων· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐλήλυθεν
ἀλλὰ καιρὸν ἀναμένων τὸν ἐπιτήδειον ἢ ἐκεῖνο. ἀρχὴ
γὰρ ἦν ἡμῖν τοῦ κηρύγματος· τοῦτο δὲ αὐτοῦ
τῆς ἀρχῆς τεκμήριον ὅτι καὶ ὅτε [illegible]
[illegible] οὐδέπω [illegible]
ἐπέδωκεν· Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἰουδαῖοι οὐδὲν ἕτερον
ἐνόμιζον εἶναι τὸν Χριστὸν πλὴν ὅτι καθ' ἕνα τῶν μεγάλων
καὶ ἐντίμων προφητῶν παρελθεῖν ἢ μείζονα τούτων
[illegible] αὐτοῦ δόξαν [illegible]
[illegible] τὸ προφητικὸν [illegible]
οὐδὲ γὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]

333

τουτέστι τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν αὐτοῦ ἐν ᾗ ἀνέλαμψε τὸ νοητὸν
καὶ θεῖον καὶ αἰώνιον φῶς τοῖς ἐσκοτισμένην
ἔχουσι τὴν καρδίαν καθὼς αὐτὸς φησίν· ὅτι ἐγὼ
φῶς ἥκω εἰς τὸν κόσμον· τούτοις ἐκήρυξεν αὐτὸς ἀπο-
λύτρωσιν· διὰ τοῦτο τοὺς τῇ ἁμαρτίᾳ ἀρτίως
συντεθραυσμένην ἔχοντας καρδίαν αὐτὸς ἐκή-
ρυξεν ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν· ὃν ὁ πάνσοφος Παῦ-
λος μνημονεύων ἔλεγεν· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσ-
δεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας. ταῦτα δὲ
ἀκούοντες καὶ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς
χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ καὶ τὸ σημεῖον ... αὐτὸν οὐ κατανοήσαντες
ἔλεγον γάρ φησιν· οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος; ὅθεν
ἁρμόδιον ἦν ἐπ' αὐτοῖς εἰπεῖν τό· ἰδοὺ λαὸς μωρὸς
καὶ ἀκάρδιος· ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν· ὦ-
τα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσιν. Κύριος ὁ λόγος παρα-
Ἰουδαίοις ... χάριν ἐξήνεγκεν πρὸς τοῖς
... τὸν ἰατρὸν ἐπιφέρομεν· ἰατρέ
θεράπευσον σεαυτόν· ὡς ἂν εἴποιεν· τοῦτο προτίμησον αὐτοῖς
... ἔλεγον· ὅτι πολλὰ ... περὶ σοῦ
γενέσθαι ... παρ' ὑμῖν ... πατρὶς καὶ
... ἀλλ' οἶδεν τὸ κοινὸν καὶ ἀνθρώπινον
πάθος ὅτι καταφρονοῦνται ... καὶ
τοῦ ἐξ ἀρχῆς τῶν πραγμάτων ὅταν μὴ ... παρ-
τίοις· ἀλλ' ἔχουσιν ἐνδείας αὐτῶν. ἐπεὶ οὖν καὶ ἐ-
ν ἀνθρώποις τοῦτο συμβαίνει θαυμαστόν; ὁ γὰρ ...
... καὶ ... ἀποστερεῖται πολλάκις
τῆς ... φερομένης αὐτῷ τιμῆς παρὰ τῶν ...
αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης
δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ἐπειδὴ δὲ
τὰ περὶ αὐτοῦ προφητείας ... ἤδη ...

[illegible]

ΤΕ ΤΟΥ Δ ΤΕΥΧΟΥΣ · ΚΑΙ Ε ΤΟΥ ... ΚΟΥ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΙΚΟΥ ΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ

... ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

... ΠΡΟΣΓΡΑΦ ...

[illegible] καὶ [illegible] ἔχοντας τὴν
[illegible] ἀλλ' [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] ὁ Χριστὸς ἀλλ' [illegible]
[illegible] τῶν
[illegible] προσεγράφη [illegible]

Π[illegible] φησὶν [illegible]
[illegible] πτωχείαν [illegible] καὶ τὸ πεινῆν καὶ
κλαίειν [illegible] τοῖς ἁγίοις [illegible]
[illegible] τὸν λόγον [illegible] ἔχοντας
[illegible] φησὶ γὰρ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις ὅτι
ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν· οὐαὶ οἱ ἐμ-
πεπλησμένοι νῦν ὅτι πεινάσετε· οὐαὶ οἱ γε-
λῶντες νῦν ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε· οὐαὶ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ιγ Περὶ δὲ τοῦ [illegible]

[illegible]

Τὰ δ' ἐκ τοῦ ὅλου θεραπ[illegible] προς [illegible]

[illegible] τοὺς ἱερ[illegible]

[illegible] χεῖρα

ιδ Ε[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς

[illegible]

εὑρεθῇ θηρεύουσα· ἐνδεὲς καὶ καταφρονήσαντός μου
φιλήματά μοι οὐκ ἔδωκας· οὐδὲ ἐλαίῳ τὴν κεφα-
λήν μου ἤλειψας· αὕτη δὲ γενναίως προσφέρουσα καὶ
ταφιευσαμένου τοὺς πόδας μου· μύρῳ τούτους ἤλειψεν·
καὶ ἐπειδὴ εἶπας ἐν ἑαυτῷ· οὗτος εἰ ἦν προφήτης ἐγί-
νωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ αὕτη ἥτις ἅ-
πτεται αὐτοῦ ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν· γνῶθι καὶ ἐμοῦ
ἕνεκα τούτου ὅτι οὐκ ἠγνόουν ὅτι καὶ τοὺς σοὺς διαλο-
γισμοὺς ἐπίσταμαι καὶ τὰς ἁμαρτίας ταύτης
γινώσκω· διὸ καὶ ἀμελῶν ὁ Σωτὴρ ὅλως ἐλέγχει
καὶ τὸν ὄγκον τῶν ἁμαρτημάτων ταύτης ἐπιση-
μαίνεται λέγων· ὅτι ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς
αἱ πολλαί· καὶ τὰ ἑξῆς· ἐδήλωσε δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς
ὅτι καὶ ἕτεροι ἦσαν συνανακείμενοι οἳ καὶ ἐξε-
νίζοντο ὁ λόγος ὅτι οὐχ ὡς προφήτου μόνον ἀλλ᾿ ὡς
δεσπότου τὸ δίκαιον ἀπονέμοντες· τί δὲ ἦν
τὸ δίκαιον· ἡ ἐξομολόγησις τῆς γυναικὸς καὶ τὸ δά-
κρυον καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ παρὰ τοὺς πόδας στάσις
ἣν ἐπέδειξεν αὐτῇ ὁ Χριστός· καὶ ἀκούουσιν ἐσώθη διὰ τὸ
πιστεῦσαι αὐτὴν ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ἀφιέναι ἁμαρ-
τίας· τὸ δὲ πορεύου εἰς εἰρήνην τουτέστι μη-
κέτι ἁμάρτανε· διώδευσε δὲ κατὰ πόλιν
καὶ κώμην καὶ κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· οὗτινος παραγενόμενος
διδάσκαλος ἐφαίνετο καὶ τοῖς ἐκεῖ ἐφαίνετο τὴν βα-
σιλείαν ἐκλάλει τῶν οὐρανῶν· εἶχε γὰρ καὶ σὺν αὐτοῦ
δημιουργήματα ὅπως οἱ διὰ πολλῶν ἀπο-
τὰ τῆς οἰκονομίας καταπαιδεύσας τὸν ἐπίγνωσιν κατα-
φρονήσωσιν· οἱ δὲ δώδεκα ἦσαν σὺν αὐτῷ οὐ
κηρύσσοντες ἀλλὰ μαθητευόμενοι καί

κατὰ τοὺς φησὶ παρ᾽ ἀγάπης. ἐγγυᾶσθαι καὶ φη-
λέγει δὲ αὕτη οὐκ ἀρχῆς ὅσῳ ἀλλ᾽ αἱ τοσοῦτον προσφιλεστάτου
ἀλλ᾽ εἰ ἐφῆκε τὴν πολλὴν ὀργὴν ἐκ τούτου δὲ
κηρύττουσιν ὁ δὲ ... ἁμαρτημάτων μόνον ἀλλ᾽
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήσεσι καταφρονοῦν-
τος καὶ τοὺς προφήτας λέγοντος τὴν χάριν
... διὰ τὸ ... τοὺς φαρισαίους
... ἔχοντας ... καὶ τῷ ...
... ἐχαρίσατο αὐτοῖς
φησὶν πρὸς αὐτὸν ... τοιαῦτα ...
... οὐδὲ γὰρ οὐκ ἀναμάρτητος ... καὶ
λαὸς χρεωφειλέτης ἀλλ᾽ οὐ μέτριος ἀλλὰ
γος τυγχάνει ἁμαρτημάτων καὶ πολλάκις
... τῶν πολλῶν ... δεξομένη
... τῶν ἁμαρτημάτων ἀπαλλαγῆναι
τὸν δὲ ... ἡμαρτηκότα διὰ τὸ ... φαρισαίων
μὴ προσελθεῖν τῷ φαρμάκῳ ... ἐξομολογη-
σαμένης καὶ ἀπολέσθαι τῆς κολάσεως. οὐδὲ γὰρ διὰ τὸ
μὴ ἔχειν πολλὰ ... ἀπολαύει καὶ τῆς
ἀλλ᾽ ὁμοίως καὶ ἐν τοῖς ὀλίγοις καταλεί-
πεται μὴ τὴν προσήκουσαν καὶ ... αὐτῷ
προσενέγκῃ ἐξομολόγησιν καὶ μετάνοιαν
ὁ γὰρ ἁμαρτωλὸς ἀπαρρησίαστος εὑρεθήσεται
ἐν τοῦ φοβεροῦ κρίματος καὶ ... φησιν
τοῖς ἑτοίμοις οὐκ ἐχρήσατο· ὁ λόγος γὰρ τοῦ
Τὸ ... οὐκ ... ὁ κύριος γὰρ τῶν ὑ-
δάτων κεχρησμένος αὐτὴ δὲ ... ἐξ ...
μοσύνην τοῖς δακρύοις αὐτῆς περιέχουσα τρισ-
πόθητος· οὐδὲ γὰρ ... τοὺς δακρύοντας ἐλεη-
σεν καὶ ταῖς θριξὶν ἐξέμαξεν ... μύρον ἐκένωσεν
πρὸς ἁμαρτίαν ἐπεστήσατο διὰ τοῦτο ἀφέσεως
μη-

[illegible] διὸ καὶ αὐτὸς διδάσκων αὐτοὺς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
αὐτοῦ [illegible] τοῦ καιροῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
αὐτοῦ τοῖς μαθηταῖς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] τοῖς μαθηταῖς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]

[illegible] πρὸς τὸ εὐαγγέλιον [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible] ἀκολουθοῦσαι γυναῖκες
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] παρέχουσαι αὐτοῖς· ἀλλ᾽ εὐαγγ-
ελικῆς σωτηρίας [illegible] πρὸς
[illegible]
[illegible]
περὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπόρου· πρὸς [illegible]
καὶ ἀκολούθως περὶ τοῦ [illegible] λύχνου [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ [illegible]
[illegible] καὶ περὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ τῶν
ἀδελφῶν αὐτοῦ θελόντων αὐτὸν ἰδεῖν· καὶ
περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν ἀνέμων· καὶ περὶ
τοῦ [illegible] λεγεῶνα· καὶ περὶ [illegible]
[illegible] καὶ περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου
καὶ τῆς αἱμορροούσης· καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς
τῶν ιβ' ἀποστόλων· καὶ περὶ Ἡρώδου· καὶ περὶ
τῶν ε' ἄρτων· καὶ περὶ τῆς τῶν μαθητῶν
ἐπερωτήσεως· ὅτι τίνα λέγουσιν οἱ ὄχλοι
εἶναι· καὶ περὶ τῆς μεταμορφώσεως· καὶ
περὶ τοῦ [illegible] καὶ περὶ τῶν δια-
λογιζομένων τίς μείζων [illegible]
[illegible]
[illegible] πρὸς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] πρὸς τὸ εὐαγγέλιον [illegible]
[illegible] αὐτοῖς· [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] ἀλλ' εὐαγγε-
λιστὴς [illegible] καὶ προσ-
[illegible]
[illegible]
περὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπόρου· πρὸς [illegible]
καὶ [illegible] ὡς περὶ τοῦ [illegible]
[illegible] καὶ ἀπὸ τούτου πρό-
τερον [illegible] καὶ περὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν
ἀδελφῶν αὐτοῦ ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἰδεῖν· καὶ
περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν [illegible]· καὶ περὶ
τοῦ ἔχοντος τὸν λεγεῶνα· καὶ περὶ τῶν [illegible]
[illegible] καὶ περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου
καὶ τῆς αἱμορροούσης· καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς
τῶν ιβ΄ ἀποστόλων· καὶ περὶ ἡρώδου· καὶ τῶν
τῶν ε΄ ἄρτων· καὶ περὶ τῆς [illegible]
ἐπερωτήσεως [illegible] οἱ ὄχλοι
εἶναι· καὶ περὶ [illegible] μεταμορφώσεως· καὶ
περὶ τοῦ [illegible] καὶ περὶ τῶν [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ε[illegible] περὶ ἰωάννου τοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

τὴν δὲ χεῖρα ἐπ᾽ ἄροτρον [illegible] ἄρξαμένους [illegible]
[illegible] πρὸς [illegible] τὰ ὀπίσω [illegible]
τοῖς [illegible] χρυσίον καὶ [illegible] τὴν [illegible] προσφιλῆ [illegible]
τοῖς [illegible] καὶ [illegible] οὗτος φησὶν [illegible]
ἀκολουθῆσαι Χριστῷ τῷ Θεῷ οὐ [illegible]
ἐν τῷ κόσμῳ πράγμασιν καὶ τοῖς κατὰ σάρκα οἰκεί-
οις καὶ [illegible] τοῖς μὴ [illegible] ἀποδεχο-
μένοις αὐτοῦ οὐδὲ [illegible] θεοῦ [illegible]
[illegible] τοῖς [illegible] ἀγαθὴν εὐδοκίαν οὐκ
εὔθετος ἐστιν [illegible] τοῦ θεοῦ βασιλείαν· [illegible]
[illegible] γὰρ ἐπ᾽ ἄροτρον τὴν χεῖρα διότι προθύμως [illegible]
κολουθεῖν ὀπίσω δὲ [illegible] διότι [illegible]
[illegible] ποιεῖται προφάσεις τὴν [illegible]
[illegible] ἀλλ᾽ οὐχ [illegible]
τοὺς ἁγίους ἀποστόλους [illegible]
[illegible] τοῦ Χριστοῦ λέγοντος πρὸς αὐτούς [illegible]
εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠ-
κολούθησαν αὐτῷ· τοιούτους οὖν [illegible]
χρὴ εἶναι τοὺς ἀκολουθεῖν ἐθέλοντας τῷ Θεῷ [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] οὐ αὐτὸς [illegible]
ἀλλ᾽ [illegible]
[illegible]
[illegible] ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς [illegible]
[illegible] Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
Τὰ ἀκόλουθα τούτων [illegible]
[illegible]
[illegible]

ἀλλὰ τοῖς ὑμετέροις [illegible] χρῆσθαι [illegible] ἀκολου-
θεῖν [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] αὐτῶν :—

περὶ τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν [illegible] ἀκολουθεῖν
[illegible] προσγραφὴ [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] πρὸς αὐτὸν·
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ἢ εἰς ἱεριχὼ τὴν [illegible] καὶ [illegible] τοῦ ἀγροῦ αἰνιττό-
μενος τοῦτό φησιν, ἵνα διὰ τῆς τοῦ ἀδὰμ παρα-
κοῆς ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς καὶ [illegible] καὶ
θείας τοῦ παραδείσου διατριβῆς [illegible]
ὁμοιωθῆναι [illegible] σημαίνει [illegible] πρὸς
τὴν ἱεριχὼ τὴν κοσμικὴν καὶ χθαμαλὴν καὶ
τοῖς καύμασι [illegible] καταποθῆναι. διὰ δὲ
τὴν [illegible] τοῦ δὲ τοῦ κόσμου ζωὴν χωρίζουσαν
[illegible] τὸ τῶν ἀγρίων δαιμόνων σύστη-
μα· οἳ [illegible] τῆς ἀρετῆς ἱμάτιον ἀνδρείαν
φημὶ καὶ σωφροσύνην καὶ τὰ ὅμοια ἐκδύσαν-
τες αὐτὸν τοῖς τῆς ἁμαρτίας τραύμασι κατα-
λείπουσιν ἐν αὐτῷ [illegible] ἡμιθανῆ· καὶ
γὰρ οὐ [illegible] τούτοις ὅμως [illegible] τοῦ πάλιν [illegible]
ἡμῶν [illegible] τὸ κατ᾽ ἀρετὴν
[illegible] τοῦτο [illegible]
δος καὶ μέχρι θανάτου· οὐ γὰρ τὴν ἀρετὴν ἐκ-
δύσαντες [illegible] μόνον ἀλλὰ καὶ [illegible]
[illegible] πολιτείας· ἐπειδὴ δὲ [illegible] λευΐτης
ἱερωσύνης [illegible] διὰ τοῦ ἱε-
ρέως καὶ τοῦ λευΐτου τὴν [illegible] τοῦ νόμου [illegible]
[illegible] οὐ [illegible] τὰς πληγὰς τοῦ παρα-
[illegible] ἐθεράπευσεν· ἀδύνα-
τον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρ-
τίας· καὶ [illegible] καὶ προσ-
[illegible] θεραπείαν· οὐκ [illegible]
[illegible] τὸ γὰρ [illegible]
[illegible] καταλείψας [illegible]
[illegible] καὶ θεραπεῦσαι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] προσθεὶς τὴν θεραπείαν [illegible]

341

Πηλουσιώτου Ἰσιδώρου

Ἐπαινεθεὶς ἀπὸ τοῦ κ(υρίο)υ ὁ νομικὸς εἰς ἀλαζονείαν ἐξερρήξεν· οὐδένα γὰρ εἶναι πλησίον αὐτοῦ τιθέμενος, ὡς οὐδενὸς ὄντος αὐτοῦ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἐφαμίλλου· τοῦτο γὰρ ἠνίξατο ὁ εὐαγγελιστὴς εἰπών· ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰ(ησοῦ)ν· καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον; Ὁ νομικὸς πλησίον μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν δίκαιον· τὸν δίκαιον τοῦ ὑψηλοῦ κατορθώμασι φημί· οὐ γὰρ τὴν οὐσίαν [illegible] τοῦ ὑψηλοῦ ἐνόμιζεν, ἀλλ' ἐκ τοῖς ἀξιώμασιν καὶ ταῖς πράξεσιν· διὸ θέλων ἑαυτὸν δικαιοῦν, τοῦτ' ἔστι δίκαιον ἀποδεῖξαι ὡς ὑψηλὸς ἐν κατορθώμασι μέγας καὶ τοῦ διδασκάλου [illegible] καὶ τίς ἐστί μου πλησίον λέξον μοι τὸν οὕτω μέγαν· ὁ δὲ [illegible] ἀποδείκνυσι μικρὸν γὰρ καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίησεν οὐ ταῖς πράξεσιν οὐδὲ τοῖς ἀξιώμασιν ἀλλὰ τῇ φύσει ὡρίσατο τὸν πλησίον, μόνον οὐχὶ λέγων· [illegible] ὅτι οὐδένα τῶν ἄλλων [illegible] ὄντος [illegible] νομίσοις [illegible] χρεὼν τοῖς ἄλλοις [illegible] τοὺς [illegible] ἀλλὰ καὶ [illegible] πλησίον αὐτοῦ [illegible] ἀλλὰ καὶ τῇ [illegible] ἑαυτοῦ [illegible] καὶ τὸν [illegible] τὸ γὰρ πλησίον τῇ φύσει [illegible] οὐσία· [illegible] ἀλλ' [illegible] καὶ τοῦ τρόπου [illegible] πλησίον τὸν [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] ὁ [illegible] τις [illegible]

ἧς ἱεριχὼ τὴν ἄρσιν καὶ θεὸν τοῦ ἀμνοῦ αἰτησά-
μενος τοῦτό φησιν, ὅτι διὰ τῆς τοῦ ἀδὰμ παρα-
κοῆς ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς καὶ ἀστασιάστου καὶ
θείας τοῦ παραδείσου διατριβῆς ἤγουν εὐλειμῶνος
ὁμοπαθῆ ὁ πεσὼν ἐξ ἐρήμων κατοικίας ἐλθὼν πρὸς
τὴν ἱεριχὼ τὴν κοσμικὴν καὶ χθαμαλὴν καὶ
τοῖς καύμασι περιεχομένην κατοικισθῆναι· διὰ δὲ
τὴν ἐμπάθειαν τοῦ δὲ τοῦ κόσμου ζωὴν χαρίζουσα
θυμικὰ καὶ δεινὰ· τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἐπιθή-
μαι οἵτινες τὸ ὅπλον τῆς ἀρετῆς ἱματίου· ἀνδρείαν
φημὶ καὶ σωφροσύνην καὶ τὰ ὅμοια ἐκδύσαντες
τε αὐτὸν τοῖς τῆς ἁμαρτίας τραύμασι κατα-
λείπουσι ἐν αὐτῷ ἀπολιπόντες ἡμιθανῆ καὶ
γὰρ οὐκ ἔστιν τοιοῦτος ὅλως εὐχρεία τοιαύτη γῆν
ἡμιπρολαμβάνοντες πλῆσος ὅσην τοῦ ἄρθρου
ἐπὶ ἱεροῦ τε ὅθεν μεταπτὸ ἐπιλήγουσι πάθει
λαος καὶ μέχρι θανάτου· οὐ γὰρ τὴν ἀρετὴν ἐκ-
δύσαι αὐτὸν ἐξουσιμόνον ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμέρας
ἐκ τῆς ἀπολείας ἐνεδείκνυτο τῆς λευίτικης
ἱερωσύνης ὁμοίως ἐστὶν ἡ φησὶ τῆς διὰ τοῦ ἱε-
ρέως καὶ τοῦ λευίτου τὴν ἀσφάλειαν τοῦ μωσαϊκοῦ
νόμου παρόδου· οὐδὲ γὰρ τὰς πληγὰς τοῦ παρα-
πεσόντος [illegible] ἀπολήξας ἐθεράπευσεν· ἀδύνα-
τον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφελεῖν ἁμαρ-
τίας καὶ ἐνδείξεως κτήσασθαι· καὶ πρὸς
τελείαν θεραπείαν οὐκ ἤρκεσαν οἱ ἐκεῖ μένοντες
ἀνέστησαν· τὸ γὰρ αὐτὸ παρελθεῖν δηλοῖ ὅτι οὐ δυ-
νάμενοι ὡς δυνάμενοι καταλείψας ἀθεράπευτον ἀλλ' ἐκεῖ καὶ
ἐπεβαίνατο καὶ θεραπεῦσαι διεφώνησε καὶ ἐψη-
φίσατο πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν ἀδυνατήσας

Ἐπαινεθεὶς ὑπὸ τοῦ σωτῆρος ὁ νομικὸς τὴν ἀλαζονείαν
ἐξερρίζωσεν· οὐδένα γὰρ εἶναι πλησίον αὐτοῦ τιθέμενος
ὡς οὐδένα ὡς οὗτος αὐτοῦ κατὰ τὴν δικαιοσύνην
ἐξάμιλλον· τοῦτο γὰρ κινεῖ ἀπὸ εὐαγγελικῆς
τόνον· ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν
ἰν· καὶ τίς ἐστί μου πλησίον· Ὁ νομικὸς πλη-
σίον μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν δίκαιον τοῦ δικαίου τὸν
δίκαιον τοῦ ὑψηλοῦ κατ' ἀρετὴν φησίν, [illegible] οὐ-
σίας [illegible] τοῦ ὑψηλοῦ ἐκρίνετο, ἀλλ' ἐκ τοῖς ἀξιώ-
μασιν καὶ ταῖς πράξεσιν· διὸ θέλων ἑαυτὸν δικαι-
ῶσαι, τουτέστι δίκαιον ἀποδεῖξαι ὡς ὑψηλὸς ἦ
κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ μέγας κατὰ τὸ διδάσκαλος
εἶναι φησίν· καὶ τίς ἐστί μου πλησίον· δέξομαι
τὸν οὕτω μέγαν· ὁ δὲ σωτὴρ ἀποδείκνυσι [illegible]
γὰρ καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίησεν· οὔτε ταῖς πράξεσιν
οὐδὲ τοῖς ἀξιώμασιν, ἀλλὰ τῇ φύσει ὁρίσατο τὸν
πλησίον· καὶ μόνον οὐχὶ λέγων οὕτως [illegible]
ὅτι οὐδὲν τῶν ἄλλων διενήνοχας ἐν ᾧ ἀνθρώπου
φύσει [illegible] χρεωστεῖν [illegible]
[illegible] τὸν συνέχοντα νόμον [illegible]
εἶναι ἀλλὰ καὶ [illegible]
σον τοῦ δεομένου γενέσθαι πλησίον· οὐ τοῦτο
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ [illegible] καὶ τῇ [illegible] ἑαυτοῦ [illegible]
[illegible] διαφέρουσιν καὶ τὸν [illegible] ἀρετὴν [illegible]
[illegible] τὸ γὰρ πλησίον τῇ φύσει κρίνεται οὐ τῇ
ἀρετῇ [illegible]· οὐκ [illegible] ἀλλὰ τῇ [illegible]
[illegible] καὶ τῷ [illegible] θεραπείας [illegible]
[illegible] πλησίον τὸν δεόμενον καὶ [illegible]
[illegible]
Ὑπολαβὼν δὲ ὁ ἰς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ

[illegible] καὶ χορηγίαν.
οὐκ ἔστι γὰρ κατὰ τὸ [illegible] τὰς νομικὰς θυσίας
καὶ τὴν ἐν τύποις λατρείαν ἀκούομεν· οὐκ αν-
[illegible] καὶ [illegible] ἐκκλη-
σία [illegible] ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἀκούομεν [illegible]
[illegible] τὰ ἔθνη καὶ [illegible] καὶ ὅτι
[illegible] ἔθνη ὁ [illegible] αὐτῶν καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
δὲ [illegible] μείζονος [illegible]
[illegible] ἐκκλησίας [illegible]
τὴν [illegible] αὐτὸς [illegible]
ὁ Χ(ριστὸ)ς ἐν αὐτῇ καὶ [illegible] οἰκοῦν
καὶ [illegible] καὶ [illegible]
ρουμένους χάριν· Ἐπεὶ χρυσίον τε
λίθος [illegible] οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ποι-
μένες καὶ διδάσκαλοι [illegible] ἁγίους
[illegible] ὁ [illegible] τῆς Χ(ριστο)ῦ [illegible]
[illegible] τοῦ κόσμου [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] διὰ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
καὶ [illegible] ἀμφοτέρας οὔσας τοῦ θ(εο)ῦ καὶ μίαν [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τὸν αὐτὸν [illegible]
[illegible] ταῖς καρδίαις [illegible] διὰ τοῦ [illegible]
λογίων [illegible] καὶ [illegible]
ἀλλ' [illegible] οἱ τὸν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible] τοῖς
διδασκαλίαις [illegible] καὶ οἱ [illegible] πρὸς
[illegible] τοιοῦτον γὰρ [illegible]

342

καὶ τὴν τῶν παλαιῶν ἤτοι τῶν πατέρων ἐκκλησια-
μελετήσεις ἤτοι τούτων πατέρων ἐκκλησιαστι-
κεῖς ἤτοι τοῖς πατέρων ἐκκλησιαστικοῖς
ἀπὸ τῶν παρελθόντων ἐγκλήσεων ... ἀποδραμεῖν τοῦτο, τὸ
ἀμφότερα τὴν ... φύσιν διὰ τῆς ἀπαρχῆς τοῦ φυ-
ράματος ... προσενεγκών ...
λεπρὸς ἰουδαῖος ... λεπροὺς ... ἔθνος ...
... καὶ ... ἁμαρτίαις ... τοῦ καὶ ...
σώματος ὁ τὸν ... τοῦτο ...
τῆς ... τῶν ...
τῶν ... καὶ ... τῶν τραυμά-
των ... αὐτὸ τοῦτο πρόφασιν ...
... τολμήσας ...
... καὶ ...
οὐ γὰρ ... ἀλλὰ καὶ ... καὶ συναγω-
γῆ ... καὶ ... χάριν
... τοῦ ...
τῆς ... καὶ ...
... καὶ ... τοῦ ... καὶ
καὶ ... ὁ ...
καὶ ... καὶ ... τὸν ...
... τοῦ ...
οὐ γὰρ ... ἐν ...
τὸ τῶν τραυμάτων ...
... καὶ ... ὁ
... ἁμαρτωλοῖς καὶ ...
... ἀπὸ ...
... τοῦ σώματος αὐτοῦ.
Ὁ μὲν δὲ ... τοῦ ... ἐκκλησίαν τὴν

οὐκ ἀπέτρεψεν ἀφ' ὧν ἐποίει· τὴν δὲ προσεδέξατο
ἐφ' οἷς πόθον εἶχεν. οἰκονομήσωμεν τοίνυν τὰς δύο με-
ρίδας διὰ τῶν δύο γυναικῶν ἐργαζομένας· τὴν
μὲν σωματικωτέραν διακονίαν ἐπ' ἄγγος χρησι-
μωτάτην γὰρ καὶ αὐτή· τὴν δὲ ἀναβεβηκυῖαν
καὶ πνευματικωτέραν καὶ ἐπιτηδείως ἡμῶν ἐθελη-
θελήσεται ὁ βουλόμενος διακονεῖν τοῖς πτωχοῖς
καὶ θεραπεύειν νοσοῦντας· διὰ Μάρθας τοῦτον
τὸν καρπὸν ἀγαπάτω· ὃ γὰρ ἂν ποιήσῃ τις δού-
λων Χριστοῦ, εἰς Χριστὸν ἀνατρέχει τὸ γινόμενον· ὁ δὲ
θέλων τὴν Μαρίαν ζηλῶσαι, τὴν καταλι-
πουσαν τοῦ σώματος τὴν διακονίαν, ἀναπαυ-
σάμενος ἐπὶ τὴν θεωρίαν τῶν πνευματικῶν μα-
θημάτων γνησίως μετελθέτω τὸ παράδειγμα ὁμι-
μησάσθω καὶ τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς διὰ τούτων
ὑπὸ Χριστοῦ μετρίως ἐν ἐκκλησίᾳ ... οἱ κείμενοι
διατάσσεται Χριστὸς καὶ ἵνα τὴν ... ὑποδεῖ-
ξωνται τὸ θεῖον κήρυγμα καταγγέλλοντες :-

Περὶ προσευχῆς καὶ τοῦ περὶ ... προσ ... φη.
εἰς τὸ ιγ' κεφάλαιον.

Μέγα δὲ καὶ τὸ τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον καὶ πορεύσεται
πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ τὰ ἑξῆς ὡς ἔμπρο-
σθεν παραβολὴ ἡ γραφή ... ἀφ' ἧς τὰς προσευ-
χὰς ποιούμεθα ... πρὸς
τὰς εὐχὰς καὶ ... ἀναλίσκομεν ταῖς ἱκε-
σίας ... τελείως ... ἀ-
σινέως τοῦτο καθ' ἑαυτοὺς λογιζόμενοι ὅτι
προσῆλθον πολλάκις ...
καὶ οὐ προσεδέχθη· οὐ γὰρ ... πρὸς
... παρ' ἡμῶν χρὴ δὲ μᾶλλον

ἀργύριον ἐπανερχόμενος τῷ πανδοχεῖ κατὰ τὴν
τελευταίαν ἡμέραν ἐροῦσιν· ἑκάστῳ κύριε δύο δηνά-
ρια δέδωκάς μοι· ἰδοὺ προσδαπανήσας οἴκο-
θεν ἄλλα δύο ἐκέρδησα· καὶ γὰρ τὸ ποίμνιον
ηὔξησα· οἷς ἀποκριθεὶς ἐρεῖ· εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστὲ καὶ τὰ ἑξῆς· ἢ τοῦ ἐρωτήσαντος τοῦ δεσπότου
χριστοῦ τὸν νομικόν· τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον
δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς·
καὶ λέγοντος ἀποκριθέντος· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος
μετ' αὐτοῦ· ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· πορεύου καὶ σὺ
ποίει ὁμοίως. ὡσαύτως δὲ ἔδειξεν αὐτῷ ὅτι
ἀγνώριστον τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα τοῖς λαχοῦσιν
αὐτὸ καὶ τοῖς δοκοῦσιν εἶναι νομομαθέσι τὸ ὀνο-
μάζεσθαι νομομαθεῖς· ἢ μὴ διὰ τῶν εὐδοκιμοῦσι
τῶν ἔργων· ἰδοὺ γὰρ προκρίνεται τῆς ἀγάπης ὁ σα-
φαμος τούτων [illegible] κατὰ τοῦτο.
κβ μάρθα μὲν τὸ τῆς φιλοξενίας κατόρθωμα ὅπερ
ἡ μάρθα ἔχουσα τὸν κύριον ὑπεδέξατο· ὑψηλό-
τερον δὲ ὅπερ ἡ μαρία ἐποίει καθεζομένη καὶ αὐτὸς
ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς ἰησοῦς χριστὸς ἐμαρτύρησεν· παρα-
καθεσθεῖσα γὰρ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ τῶν
λόγων αὐτοῦ ἀκούουσα ἀπεδέχθη μειζόνως
ὑπὲρ τὴν μάρθαν· πρὸς ἐκείνην μὲν γάρ φησι·
μάρθα μάρθα μεριμνᾷς καὶ τὰ ἑξῆς· οὐ διὰ ταῦτα
ἀποτρέπων ἡμᾶς ἵνα περὶ τοῖς βρώμασιν
τὴν κοιλίαν τρέφωμεν· καὶ δι' ὀλίγων γὰρ ἢ χρὴ
γίνεσθαι· περὶ δὲ ταύτης ἔφη· μαρία δὲ τὴν
ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἥτις οὐκ ἀφαιρεθή-
σεται ἀπ' αὐτῆς· τὴν [illegible] ἀκοὴν λόγων
ἀληθείας καὶ θεωρίαν μυστηρίων καὶ τὴν μὲν

τοῖς πρεσβυτέροις [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καρδίας τοῦ [illegible] παρ-
[illegible] καὶ λέγει [illegible]
[illegible] τούτου αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς λέγει
ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥ-
ξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ [illegible]
καὶ τοῦ [illegible] ἐν [illegible]
μετὰ [illegible] :—

Τὸ δὲ τίς ἐξ ὑμῶν [illegible] τοῖς [illegible] καὶ
[illegible] καὶ [illegible] τοῦ ἔχοντος [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τῶν [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] βουλ[illegible] [illegible] καὶ
ὁ [illegible] ἐξ [illegible] τοῦ
[illegible] καὶ [illegible] ἕως καὶ [illegible]
[illegible] χειροτονία [illegible] τῶν πρώτων
[illegible] προστεθ[illegible] [illegible] :

ιδ Διὰ τί [illegible] μακαρ[illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] μακάριος [illegible]
[illegible] λόγον τοῦ [illegible] φυλ[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καιρὸν τοῦτον [illegible]
οἱ [illegible]
τούτους κατέκρινεν αὐτὸς [illegible]
[illegible] μακαρίζει τοῦτον [illegible]
ἄνθρωπον [illegible] καὶ αὐτὸς [illegible] μαθεῖν
καὶ μαθὼν [illegible] καὶ [illegible]
καὶ ἐργασάμενος [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] φυλ[illegible] τοῖς [illegible]
καὶ [illegible] :—

Ἐπειδὴ εἶπεν ὁ δεσπότης Χ(ριστὸ)ς ὅτι [illegible]

ἀπειρολογίας ἐξέσται ἡμᾶς ὁπότ' ἂν δέῃ τὰ καθ' ἡμᾶς
ὁ τῶν ὅλων δεσπότης καὶ πάντως ἐκτείνας τὸν
ἡμέτερον μέτρον αἰτούμενον. Ταῦτα οὖν
καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ἐνθυμούμενοι ἐμμένω
μεν προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ καὶ γὰρ
τοῖς ἀνθρώποις ἐν προσθήκῃ καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς
φθέγγονται καταφρονεῖσθαι φιλεῖ ἡ προσευχή
ζητεῖται τὸ πνεῦμα ἐκτεταμένη καὶ διαπονεῖν
ἐν τῇ ἐνοχλήσει μαθόμεθα τοίνυν ἐκ τούτων
καθ' ἡμᾶς παραινέσεως τοῦ χρησίμου τὴν
θύραν καὶ κρουσώμεθα καὶ ὀχλήσωμεν ζη
τοῦντες καὶ αἰτήσωμεν τὸ δεσπότου τε τὰ
μέτρον [illegible] χαρισάμενοι τοῦ υἱοῦ προσ
σιν αἰσθήσει ἐρχομένων τῶν οἰκείων ἁμαρ
τιῶν καὶ τῇ ἐπιπροκειμένῃ τουτέστι
ὁ φιλάνθρωπος ὁ δεσπότης [illegible]
ἡμᾶς [illegible] καὶ [illegible] καὶ
[illegible] καὶ δεξιὰν
τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ. Τρεῖς δὲ ἄρτους
Ὡς [illegible] παρὰ καὶ [illegible]
τὰ [illegible]
παραινέσεως καὶ [illegible]
ὁ δεσπότης ὁ παρὰ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] οἱ ἄγγελοι
οἱ ἄγγελοι οἱ δὲ παραγινόμενοι πρὸς τὴν
ἐσχάτην τοῦ υἱοῦ ὥραν παρ[illegible] ἡμᾶς
φιλοῦντες [illegible] ἡμᾶς καὶ αὐτοὶ τὴν [illegible]
σωτηρίαν εὐφροσύνην ποιούμενοι ὡς ὁ κς
φησὶν ὅτι χαρὰ γίνεται ἐν τοῖς οὐνοῖς καὶ τὰ ἑξῆς·
τὰ δὲ [illegible] τῆς [illegible] ἀναπαυόμενοι

καὶ ὡς μία τῆς κτίσεως ἡμῶν αὐτοῦ ἐστι γεννήσεως ἄν-
θρωποι ἦμεν· οἰκονομικῶς δὲ ταύτης καταλλή-
λως προβαλλόμενοι φαίνεται τοῦ μὴ γενέσθαι ὡσπερεὶ
λάθος χειρίστου· διὰ τοῦτο τὸν ἱερέα μεταξὺ τοῦ θυ-
σιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ κατέσφαξαν.
Τὸ πρὸς τὸν ἐπερωτῶντα αὐτὸν διδάσκαλε εἰπὲ τῷ ἀδελ- κε
φῷ μου μερίσασθαι μετ᾽ ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν·
ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν ἄνθρωπε τίς με κατέστησε κριτὴν
ἢ μεριστὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς. ἐπειδήπερ ἐκεῖνος κατα-
λιπὼν αἰτεῖν τὰ χρήσιμα καὶ πρὸς σωτηρίαν
ψυχῆς συντείνοντα περὶ γηΐνων φροντίδων καὶ προσ-
καίρων πραγμάτων δὲ ᾔτει μεριστὴν αὐτὸν γενέσθαι
τούτου χάριν ὡς ὁ χλιαρὸν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντα
μαθεῖν ὧν ἐχρῆν ἠθέλησε παραιτεῖται ἀποπέμ-
πεται καὶ ὡς μικρόψυχον περὶ τὴν αἴτησιν γενό-
μενον τῆς αὐτοῦ μεγαλοπρεπείας· πλὴν διὰ
τούτων αὐτὸν ὠφελεῖ καὶ τοὺς τότε καὶ νῦν ἀκούοντας
πάντας μὲν ἀποφοιτᾶν γηΐνου τε καὶ προσκαί-
ρου πράγματος μὴ φιλονεικοῦντας ἀδελφοῖς
ἥκοντας δὲ μᾶλλον αὐτοῖς κἂν ἠμοῦλοιντο
πλέον ἐκτείνειν ἀπὸ γὰρ τοῦ αἴροντος φησὶ τὰ σὰ
μὴ ἀπαίτει ζητεῖν δὲ μᾶλλον τὰ ὅσαπερ ἐστὶν
χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς
διὸ καὶ ἐπήγαγεν λέγων ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε
ἀπὸ πάσης πλεονεξίας καὶ τὰ ἑξῆς ὥσπερ
τινὰ δὴ νόσον ὀλέθριον παραινῶν ἡμῖν ταύτην ἀπο-
φεύγειν ἣν δὴ καὶ εἰδωλολατρείαν ὁ σοφὸς ὀνο-
μάζει Παῦλος ὡς ὁμοίοις τάχα τοῦ πρέπουσι θεοῦ
τοῖς οὐκ εἰδόσι τὸν ἀληθινὸν καὶ ἴσα ἀθέοις ἔχουσιν ἡ σ(?)

αὐτὴ πονηρά ἐστιν ἕως ἐστὶ φωτεινὸν ὅλον
προεγράφη εἰς τοὺς λκ:~
ρκε Τρίμος ἔμελλεν πονηροὺς καὶ ὑποκριτὰς ὄντας τοὺς
φαρισαίους καὶ μασικάρους καὶ ἀλαζόνας κλη-
θεὶς παρθένος ἐξ αὐτῶν χ(ριστὸ)ς ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν οὐ παρῃτή-
σατο ἀλλ' ἡ ἀδελφὸν ἀμελλήθη οὐχ ὡς ἐργαζομένων
τὴν ἐνοῦσαν αὐτοῖς σκαιότητα ὁ πάντων ἔλεος
τοῦτο ποιεῖ ἔλεγεν ἀλλ' ἀμουθετήσαι τούτους
ἐπειγόμενος καὶ παρρησίας πρόφασιν τὸ
πρᾶγμα ποιούμενος ἐσκανδαλίσθη δὲ ὁ φαρι-
σαῖος ὅτι αὐτὸς τοῦ ἀρίστου ἐπιμαρτυρήσου-
μένου σφόδρα τοῦτο γὰρ ἐν οἴοις ἐθεῖμος ῥυ-
ποῦν πάντος ἐν αὐτοῖς ὡς ἐν ὁμιζομένα ἀπαλλά-
τρωμεν ὁ πονηροῦ λαμοῦ προσκάζειν μὲν οὐ σκο-
τοῦ τοῦτο ποιεῖν μόνη γὰρ ἡ διὰ τῶν ὑδάτων
ἀπονίψις χρειώδης κατηλιαρ δεῖν τοῖς ῥυ-
ποῦσι σωματικῶς ἀκαθαρσίαν δὲ τὴν ψυ-
χῶν καὶ καρδίαν ἀπαλλάξαι οὐ δύναται:~
ε Τὰ τούτων ἀκόλουθα οἷον ὅτι εἶπεν ὁ κ(ύριο)ς οὐαὶ
οἱ φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου ἕως τὸ γὰρ
ἄρτον ποιεῖ ... ζητεῖ ... προεγράφη
εἰς τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον:~
ρκϛ Περὶ δὲ τοῦ ζαχαρίου οὗ ἐφονεύσατο μεταξὺ τοῦ
θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ φάσκει ὁ ἅγιος γρηγό-
ριος ὁ νύσσης φησὶν ὅτι ὁ πατὴρ ἦν τοῦ προδρόμου
καὶ ἐπειδὴ οὐκ ἀπεχώρησεν τὴν παρθένον
θεοῦ μαρίαν καὶ μετὰ τὸν ἄφθορον τόκον τοῦ
ταῖς παρθένοις κατατάττεσθαι ἀποκεκλήρω-
μένου τόπου ἐν τῷ ναῷ ἦν δὲ οὗτος ὁ τόπος
μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐμαρτύρ-
ησε

καὶ μὴ ἔχοντα πλοῦτον φοβούμενον τὸν θεὸν μὴ δὲ ἔχοντα
μόνον τοῦ πλουτεῖν ἐλπίζοντα· τρισμακάριος
γὰρ ἐν ἐλπίσι λαμπραῖς ὁ κατὰ θεὸν πλουτῶν·
ἄφρονα δὲ δεικνύει ἐπιμελῶς· ἔοικε δὲ ὁ ἄ-
φρων τοιοῦτος καὶ μάταιος καθὼς καὶ ὁ ψαλ-
μῳδὸς λέγει· πλὴν μάτην ταράσσεται· θησαυρί-
ζει καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά :-
τ ὀλίγον δὲ τούτων ὅσον μικρὰ μερὶς ...
τῇ ψυχῇ ὑμῶν ... προστίθησι ... ἔοικε
... προστέθηκε δι' ὑμῶν·
κι Προσδέχεται φόβος ... τὸ μικρὸν ποίμνιον ἀντὶ τοῦ μὴ
... χρῆται μικροῦ ἐν ὀνόματι τοῖς
ἀλόγοις ... παραλείπεται μικρότης ἐν τῷ
κόσμῳ τούτῳ τοῖς θέλουσιν ἀκτήμοσι καὶ
ἀχρημάτοις ... ἀγγέ-
λων πλῆθος ἀναριθμήτου οὔσης καὶ ...
τος πλεονεκτούσης ... καθάπερ ... τῶν
γὰρ ἐν ... θεατῶν ... παρα-
λη ὅτε χαίρει ἐπὶ ἑνὶ ... τῷ ...
καὶ ... τοῖς ... μετανοοῦσιν ...
τοῖς μὴ ... ἁμαρτωλοῖς ... ὅτι ...
... τὸ ... ποίμνιον πρὸς
τοὺς ἀναριθμήτους ... ἀγγέλων
ἀλλ' ἔχει καὶ οὗτος μικρὸν ... φησὶν ...
... παρὰ ... λόγον ... δέ-
δωκεν καὶ αὐτοῖς ... κειμένων ...
μάτων τὸ μικρὸν τουτέστι ...
βασιλείαν ... οὗτος μεγάλα καὶ ...
... πλουσίως καὶ ...

κεκτημένος ὤν· τὸ μὴ περισσεύειν τινὰ [illegible] καὶ λῃ-
στάς· πῶς δὲ οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ περισσεύειν
τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ διὰ τὸ
μὴ τοῦ πλούτου συνδεῖσθαι τὸ μῆκος [illegible]
μένον καθὼς δηλοῖ σαφῶς τε καὶ ἐναργῶς
ἀποδείξει αὐτὸς ὁ δεσπότης Χριστὸς τὴν τοῖς προ-
ειρημένοις συνεζευγμένην παραβολὴν
κη ἐν [illegible] τεθεικώς· ἀγροῦ γάρ τινος
φησὶν πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα καὶ τὰ ἑξῆς·
χρὴ δὲ σκοπῆσαι κἀνταῦθα ἀκριβῶς τοῦ λόγου
τὸ [illegible] ὅτι οὐχ ἐν κήπῳ εὐφορῆσαν ἀπο- κθ'
δείξειν χωρίον ἀλλ' ὅλην [illegible] καρπο-
γονεῖσθαι τοῖς κεκτημένοις [illegible] τοῦτο
[illegible] καὶ γὰρ ἐν τοῖς οὕτω πολλοῖς
περιεχόμενος ἀγαθοῖς [illegible] ἄφρον
[illegible] τί γὰρ ποιήσω φησὶν διὸ καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] οὐ [illegible] πρὸς [illegible] οὐ
[illegible] φιλοπτωχείας καὶ [illegible]
[illegible] ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτι τούτου πα-
ραλογώτερον μῆκος ὁρίζει ζωῆς [illegible]
[illegible] καὶ τοῦτο θερίσας· ἐρῶ γάρ φησιν τῇ ψυχῇ
μου· ψυχὴ ἔχεις ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά·
φάγε πίε εὐφραίνου· διὸ καὶ ὁ θεὸς εἶπεν αὐτῷ·
ἄφρον ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαι-
τοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται· ἀ-
ληθὲς οὖν ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἐστὶν
ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ· διὸ τὸ
[illegible] ὁ τοιοῦτος ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ

τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἀναμένοντας καὶ κατὰ
τὸ ποιῆσαν ἀρετὴν ἐργαζομένους· μακάριοι
φησὶν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι· περιζώσεται γὰρ καὶ
ἀνακλινεῖ αὐτοὺς τουτέστιν ἐπὶ τοῖς ἴσοις
τιμαῖς ἀνταμείψεται καὶ τοὺς καμόντας ἀνα
παύσει τρυφὰς τιμῶν παραθεὶς πνευ
ματικὰς καὶ ἀμφιάσει τὸν ἑαυτοῦ χαρισμά
των ἀπόλαυσιν τράπεζαν νομίζομεν δὲ τοῖς
μὲν τὴν πρώτην φυλακὴν τοῖς ἐν μέσῃ δὲ γρη
γοροῦντας καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις
διακειμένους περὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν ἐργα
σίαν καὶ δεκατρεῖς πρὸς τὰ ἔθνος ἐγκειμέ
νους· τοὺς δὲ τὴν δευτέραν τοὺς ἀποβεβλη
κότας· τοὺς δὲ περὶ τὴν τελευτὴν καταλε
λειμμένους· τὴν δὲ πρώτην καὶ δευτέραν
καὶ τρίτην φυλακὴν τὸ διάφορον τῶν ἡλικι
ῶν ἐξηγήσαντο· πρώτην μὲν καὶ τὴν παι
δικὴν ἡλικίαν· δευτέραν δὲ καὶ τὴν νε
αρὰν καὶ τρίτην καὶ τὴν πρεσβυτικήν:
Τὸ δὲ εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης
ἕως μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει προετέθη
εἰς τὸ ις' κεφάλαιον:
λη' Διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ δοῦλος ὁ μὴ γνοὺς τὸ θέλη
μα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ποιήσας ἄξια πληγῶν
ὀλίγας δαρήσεται· διότι μὲν ἐθελοκακῶν ὁ γνοὺς δέρεται πολ
λάς· ὁ μὴ γνοὺς ὅμως οὐκ
ἀμοιρος ὀργῆς ἔσται ὅτι μὴ θέλων ... καὶ τῇ
... τοῦ μαθεῖν ... ἄξιος ...
... τοῦ χριστιανοῦ ... παρενοχλεῖ ...

κινεῖν παρέχειν ἀγαθὸς προθύμως ὁ ἐκπληρῶν
τὸν κίνδυνον τὸ ἐπερχόμενον· φησὶ γὰρ πολλάκις
ταῖς παρεχομέναις ἡμῖν καὶ διότι ἐλεήμοσύ-
νην καὶ ταῖς ζητ[illegible] :-

ἅπερ προετρ[illegible] εἰς τὸ [illegible] ἕως ἐκκλησί[illegible]
[illegible] ἐν [illegible] :

Ἐπειδὴ τοίνυν ἐδόξαμεν αὐτοὶ φύσει ἡμῖν περιεζωσμέ-
ναι οὕτω τοῦ σώματος ὅσον δὲ ζωσμένη-
κινεῖσθαι ἔχειν παραλαμβάνεται· ἀλλὰ τὸ τῆς διανοί-
ας κοσμοῦν ὠφελεῖν γὰρ τοῖς ἐμφαίνουσι δῆλον
ὅτι τοῖς βουλομένοις οἱ δεχόμενοι τὴν
τοῦ νοῦ ἐγρήγορσιν καὶ φαιδρότητα μὴ-
ἀποδηλοῦσιν ἵνα καρδιῶν αἰσθάνεσθαι καὶ
τὸν προφορικὸν καὶ τὸν ἐνδιάθετον λόγον
διασώζοντος ἄρα λαμβάνονται ἐν τῇ ψυχῇ ἐν[illegible]
τῆς ἀλόγου [illegible] διαφανέστερον [illegible]
[illegible] ὅ μὲν γὰρ ἔνδον κινεῖ φωτίζει ὁ δὲ
ἔξω τοῖς ἄλλοις· διὸ ὅπερ ὁ δὴ [illegible] χρὴ
ψυχῆς καὶ ἀρετῶν καὶ τρόπων αὐτοῦ
τὴν παρακλητικὴν ἀρετὴν ἵνα μὴ [illegible]
καὶ ἀλλαχοῦ [illegible] δὲ ὁμοίως δι' αὐτὸ μὴ
[illegible] καὶ τὴν φωνὴν [illegible] ἔχειν παρ-
[illegible] καὶ [illegible] φύσει [illegible]
φησὶν δῆλον ὅτι [illegible] αὐτοῦ πα-
ρουσίαν [illegible] καὶ [illegible]
ρος τοῖς [illegible] ὅπερ [illegible]
τὸ ἄδηλον τῆς παρουσίας αὐτοῦ εἰς ἀρπα-
γὴν [illegible] καὶ [illegible] ἐν τῇ
[illegible] ἐν τῇ [illegible] φυλακῇ [illegible]

περὶ τῶν δικαίων ὀρ[illegible] τῆς γερουσίας τοῦ λαοῦ

παραδιδομένας γίνεσθαι τὸ ἱερατικὸ σωτήρι-

ον· ἐπειδὴ ἐπὶ τούτοις ἁμαρτάνοντα

πρὸς Γαλιλαίοις τὸν Πιλᾶτον ἱερεῦσαι παρ' αὐ-

τοῖς αὐθαδικοῖς κατὰ τὸν νόμον προσφέρειν

θυσίας αὐτοῖς ἁμαρτηθῆναι ὥστε ἀναμιχθῆ-

ναι ταῖς προσφερομέναις θυσίαις τὸ αἷμα τῶν

προσφερόντων· ταῦτα οὖν ἐπειδὴ δὲ δι' ἀσέβει-

αν [illegible] εὐσεβείας γίνεσθαι ἀπήγγελον τοῦ

[illegible] νομιζόμενοι τὸ ἐπὶ τούτοις ἀρέσκειν αὐτοῦ

μαθεῖν [illegible] ἐνόμιζον τῆς δὲ ἀπὸ τοῦ θεοῦ

δικαιοτάτω κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·

ταῦτα ὡς [illegible] τοῖς ἁμαρτήσασιν ἀπὸ

[illegible] κινήσαντας τὸν λαὸν καὶ ἐπὶ τὸ μέσον

[illegible] τοῖς ἄρχοντας κατὰ τὸν κόσμον

διὸ αὐτοῖς τὸ [illegible] αὐτοῖς ἁμαρτωλοὺς

[illegible] οὐχὶ [illegible] φησὶν ταῦτα [illegible]

[illegible] [illegible] χρησμοὺς [illegible]

ἐπὶ τούτοις φησὶν ὅτι [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ταῦτα : [illegible] δὲ ὅτι
παρ' [illegible] πολὺ [illegible] παρ' αὐτοῦ
[illegible] διδασκ[illegible] τὸ ἱερ-
[illegible] παρ' αὐτοῦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ὅτι [illegible] ἀρχι[illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] Ἰουδαίου [illegible]
[illegible]
[illegible] Ἰουδαί[illegible]
[illegible] τῆς Ἰουδαϊκῆς
ἀρχαιολογίας [illegible]
[illegible] κύριο-
[illegible] Χριστὸς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καῖσαρ [illegible]
τὰς αἰτίας [illegible] οἱ καὶ διδάσκαλον
[illegible] παρ' αὐτοῖς [illegible]
[illegible] θυσίας [illegible] τοῦ θεοῦ [illegible]

μένος τοῦ παραδείσου προσαπαγούσης ἡμᾶς μὴ γοῦ
δεῖται· καὶ δὲ δευτέραν καὶ ἕτερον ὁμόζυγος ἀναβαίνων καὶ
προσαρμόσας· καὶ δὲ τρίτη ἀσθένεια καὶ ἕτερα
χάριτι συγχωρεῖ παραίτησις· οὐκ ἐδεχόμεθα
βασιλέα ἢ ἄρχοντα ἢ καίσαρα· καὶ τὴν
τῆς δόξης ἀπαρχὴν μένων· καὶ παριδεῖν τὰ
δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰς χαμευνί-
ας καὶ τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὴν ψυχῆς καὶ
σώματος τὴν δὲ ξηροφαγίαν καὶ ἀτιμα-
τέρας ἀφορμῆς ἐνταῦθα ὀρθῶς εἶπεν ὁ θεολόγος μέγας
λα γρηγόριος· καὶ συγκλείων φησὶ· τοῦτο
λέγεται παθεῖν ἐξ ἁγιότητος διαφυλάττον
θεὸς φησὶν ὁ δὲ ἀπαθὴς καὶ ἐκεῖνος ὃς ...
ἴσος πατρὶ ... παρ᾽ αὐτοῦ ... ἀπαθῶς
παραίτιος γὰρ τοῖς ἀνθρωπίνοις σώμασιν
τοῦ νόσου ὁ ἀληθήριος γενόμενος σαταν ... θεο
πρ... αὐτὴ δὲ λίαν φθονικὴ καὶ ἐξουσίας
γενομένη ... τῆς γυναικὸς ...
τῆς τὴν νόσον ... πρὸς ... τὴν θεῖαν δὲ
καὶ χεῖρας αὐτῆ ἰάματα ... ὅτι τὴν τοῦ
θεοῦ λόγου ... καὶ ... χαρὶ ἁγίαν
φορῆ ... σαρξ ἰδίαν ... αὐτοῦ καὶ συνεργὸν
τιμὸς παρὰ τὸ ... κατανομὰς καὶ
... κατα... ἀφοσιω... :-
περὶ ὧν εἶπεν ὁ δεσπότης ὁ χριστὸς πρὸς τὸν ἀρχι-
συνάγωγον ... τοῦ σαββάτου πρὸ ἔργα ...
Ἔχαιρεν δὲ ὁ λαὸς ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς
γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ· ἐπειδὴ τὰ παράδοξα
ἔργα ἐκίνευεν πᾶσαν ζήτησιν παρὰ τοῖς ...

διαφόρων ὑποδειγμάτων τοῖς οἰκοῦσι τὴν
γῆν λέγομεν· καὶ ὁ μὲν θεὸς ὁ γεωργὸς παρακα-
λεῖ καὶ ὁ [illegible] ἐπιτιμᾷ ἵνα τὸ μέρος [illegible]
τὸ ὅλον· οἱ δὲ δοῦλοι καὶ ὁ [illegible] αὐτῆς πόλ-
λος ὁ θεὸς [illegible] τοῖς οἰκήτορσι ταύτης
ἁμαρτίας παρέχειν καὶ αὐτοῖς ὡς αὐτῆ
[illegible] τοῖς αὐτοῖς [illegible]
ὁ γεωργὸς καὶ οἱ [illegible] καὶ ὁ [illegible] ὅτε τὴν [illegible]
ὅτι τὸς καταπρήξας πολλαὶ [illegible]
[illegible] ·	[illegible] τῆς συκῆς παραβολὴ τὴν ἀκαρ-
πη' πίαν [illegible] τῆς [illegible] φυλασσομένην [illegible]
οὖσαν καὶ [illegible] τοῦ φαίνεσθαι καρπὸν δὲ
μὴ παρέχουσαν· τρίτον δὲ [illegible]
[illegible] διὰ τοῦ μὴ προφήτου δὲ
πηλοῦ σιοτον αὐτοῦ· [illegible] συκῆ [illegible]
[illegible] ὁ θεοῖς [illegible] ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ὁ δὲ
ἀμπελουργὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ [illegible] καὶ [illegible]
καθαίρει τὸν ἀμπελῶνα [illegible]
[illegible] παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότου [illegible]
[illegible] τὴν συκῆν ὡς ἄκαρπον ἀφ' αὐτῆς
[illegible] καὶ τοῦτο τὸ ἔτος [illegible] καὶ προ-
φητῶν οὐκ [illegible] καὶ [illegible]
καρποὺς οὐκ [illegible] καὶ τοῖς [illegible]
[illegible] καὶ παθήμασιν καρ-
[illegible] καρπὸν [illegible]
[illegible] αὐτὴν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
αὐτοῖς [illegible]
[illegible] τοῦ ξύλου τοῦ [illegible]

καὶ αὐτοῖς [illegible] τῶν παραδόξων ἐπιδείξει
χρώμενος [illegible] καὶ πολλοὺς ἤδη [illegible]
αὐτὸς δὲ [illegible] τοῦ [illegible] ἔδειξεν
ὅτι [illegible] τοῦ σταυροῦ [illegible]
καὶ [illegible] τοῦ [illegible] ἀπ' οὐρανῶν·
ζητοῦσι δὲ ὅτι [illegible] οὐ [illegible]
[illegible] ἑαυτοῦ [illegible]
αν ἀλλ' εἴ τι μᾶλλον ἐν ἐξουσίᾳ τῶν αὐτοῦ θε-
λημάτων [illegible] καὶ [illegible]
ποιῶν [illegible] καὶ [illegible]
τὴν Ἰουδαίαν οὐδὲ μόνος [illegible]
[illegible] ἄχρις ἂν αὐτὸς [illegible]
τὴν διὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ [illegible]
[illegible] ὅτι οὐ [illegible] προφήτην
ἀπολέσθαι ἔξω [illegible] πολλοί [illegible]
[illegible] τὴν [illegible] καὶ ὅτι καὶ τοῦτο
φησὶν [illegible] αὐτῶν τοῦ
τῶν προφητῶν [illegible]
[illegible] μηδ' [illegible]
[illegible] Ἰουδαίοις [illegible]
τοιαύταις [illegible] χρῆσθαι ἀλλὰ [illegible] τῆς
ἀληθείας [illegible] φό-
νον [illegible] :–

Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου [illegible] προ-
[illegible] εἰς τὸ [illegible] :

λϛ' Κ[illegible] Φαρισαίου [illegible]
[illegible] οὗτος τῶν παρ' αὐτοῖς [illegible]
μάλιστα [illegible] ἀπολλύειν μᾶλλον
δὲ [illegible] τούτων [illegible]

κακοηθείας λέγουσιν ὅπως ἐν οἱ ἀρχιερεῖς ἐν ὁρατῷ

ἐν τῷ προφασιζομένου τὸν ἱερὸν καὶ ἀπολογοῦντες:

περὶ τινες ἀπεσταλμένοι ... περιζύμη: ἕως ...

τῷ πρώτῳ ... ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθόν τινες λέγοντες

λε Πρὸς ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, φοβοῦντες ἐκφοβερό-

μενοι οἱ Φαρισαῖοι θέλοντες τὸν διδάσκαλον τὸν Χριστόν· οὐ γὰρ ἤ-

θελον τιμᾶς ἐκφοβεῖσθαι αὐτοῦ, οὔτε ταῖς θε-

οσημείαις, οὔτε ταῖς ἀποβαλλομένων γυναικῶν

αἰσχρῶν ... ἀλλ' ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀπο-

κτεῖναι προφασιζόμενοι θέλοντες ὅθεν αὐτοὺς ἀπε-

τῆς ... φόβος καὶ καρδίας τοῦτο εἶδος παρ' αὐ-

τοῦ καὶ ... ἐκλιμασμένος κατὰ τὸ ἔθος αὐτοῦ

... ἦν ... τῇ ἀλώπεκι

ταύτῃ καὶ δοκιμάζειν ... γράφεται καὶ ...

τὴν τοῦ λόγου δύναμιν ... Ἡρῴδου προσώ-

πον ... ἐκ ... μᾶλλον κα-

τὰ τῶν Φαρισαίων ... οὐ γὰρ ἦν

τῇ ἀλώπεκι ... ἀλλὰ τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ

... Φαρισαί-

οις ... τῇ ἀλώπεκι ... Φα-

ρισαῖοις τῇ πανουργίᾳ καὶ γὰρ ...

... τὸ θηρίον

τοῦτο· οὕτως καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὅθεν καὶ ὡς

προσδοκῶντες κατορθοῦν τὴν

Ἡρῴδου χεῖρα ταῦτα ἔλεγον καίτοι ...

... τῶν

Φαρισαίων ... ἀποπληροῦν ... ἐκβαλλό-

... καὶ ...

... γὰρ ... διὰ τοῦτο ...

μαθήσεται· ὁ ποιοῦμεν ἀπαλλάττει γ(ὰρ) ἀσχημοσύνης
τὸν ἄφρονα· ὅσον δὲ τὸ κόσμιον αὐτῷ ἐργάζεται·
τὸ γὰρ τιμὰς συναρπάζοντας ὀφειλομένας ἑτέροις
προχείρως ἐπιζητεῖν ἀσυνέτους ἀποφαίνει·
πόσης γὰρ αἰσχύνης τὸ πρᾶγμα μεμέστωται
ὅταν ἐντιμοτέρου ἐλθόντος ὁ ἀμφοτέρους
καλέσας ἐρεῖ δὸς τούτῳ τόπον· σώφρων δὲ
καὶ ἀξιοθαύμαστος ὁ δυνατὸς ὢν τοῖς πρώτοις
κατασεμνύνεσθαι καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐφιέ-
μενος παραχωρῶν δὲ ἑτέροις· ἀπόβαλε τοῦ
μὴ δοκεῖν [illegible] φιλοδοξίας διὸ περὶ τοι-
οὗτος ὡς [illegible] τὴν ὑπὲρ ἡμῶν τὸ πρὸς
ἀνάβηθι ἀκούσων· μέγα τοίνυν καὶ ἐξαίρετον
ἀγαθὸν τὸ μέτριον φρόνημα· τὸ δὲ ἐπάν(ω)
ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπει-
νῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται· ἡ θεία ψῆφος ἀληθής·
[illegible] συναρπάζων γὰρ κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου ἐπι-
τελεῖται συνήθειαν· ἐπεὶ δὴ καὶ πολλοί τι-
μῆς ὀρεχθέντες ἐπέτυχον τῆς ἐναντίας ταύτης
λζ τιμῆς· ἐπανθέμενος περὶ τῆς ἀσωτηρί-
ου ταπεινοφροσύνης θεῖον παράγγελμα καλὸν
καὶ πρὸ [illegible] ἐπιφέρει τὸ δίδαγμα
καὶ μέγαν [illegible] πρὸς [illegible] δὲ ξ[illegible]
τὸν [illegible] καὶ τὸν [illegible] ἀξιοπίστως τὸν
[illegible] καὶ μὴ παραχρῆμα τὴν ἀνταπόδοσιν κε-
κτῆται· οἱ γὰρ μικρόψυχοι φιλοσκώ-
πτουσι καὶ ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ γεί-
τονας διὰ τὸ εὐθέως ἀντικληθῆναι παρ'
αὐτῶν· τοῦτο ποιοῦσιν· οἱ δὲ μεγαλόψυχοι τοῦ

351

γίνεται τούτοις ὅπερ ἐν θέρει γινόμενον τοῖς τὴν
πυρετὸν ἰσχυρὸν ἔχουσι καὶ ὀξὺν αὐτοῦ τάχα
πῶς κἂν οὗτος τι γεύσωσιν ὕδατος καὶ ψυχροῦ
τὴν προσήκουσαν ὁμοίως ἀπελθεῖν οὐκ ἀπο
σπεύδουσιν ὁ κύων παρ' ἐκείνου αὐτὸν μὴ
ὁρῶν πῶς καταφρονήσειεν τῆς ἐρήμου μόνον
αὐτοῖς τι τοῦ ἀπηγορευμένου ἐργαζόμενος
ἐν ἡμέραις σώματος ὁ δὲ κύριος οὐχ οὕτως ἐκέλευε
τὴν ἀφροσύνην ἐμφῆναι ἀλλ' ὅπως ἐνεργήσῃ
τινὰς πάντα διαπράττεται ὁ θεὸς καὶ τὴν ἀ
φροσύνην ἐλέγχει τῶν αἰτιωμένων μέλλοντος
αὐτοῦ ἐν σωματικαῖς ἐνεργείαις ἐλέγχειν
ἐξ αὐτῆς τοῦ σώματος θεραπεύσας καὶ γὰρ
κἂν φησὶν ἀπὸ τῆς ὑδρωπικίας ἔμπροσθεν
αὐτοῦ ἐστι δὲ διὰ προσώπου ἑστήκασιν
παραλύει χριστὸς τὸν ἄνθρωπον αὐτοῦ ἐν αἰσχύν
ταις λογισμοῖς ἐν ἀλλήλοις ἐξαιτούμενος
καὶ σαφῶς εἰλήφειν αὐτοῖς ἐκκλινόμενος ὁ νόμος
ἐλθεῖν ἐν σώματος ποιῆσαι ἐκεῖ ἐπὶ τὴν αὐτὸς τὸν
ἐξ ἀρχῆς ἀποδόντα μὴ φροντίσαι κοινοῦ
κινδύνου ὄντος ἐν σώματος μὴ διὰ τοῦτο τοῦ
του διαστρέψῃ τοιγαροῦν χαίρειν ἐκ τῶν τοῖς
φαρισαίοις καὶ τοῖς νομικοῖς ἀλλ' αὐτοῦ
νοσεῖν τὸν ὑδρωπικὸν θεραπευόμενον ἀπὸ ἔνδον
ἐλθεῖν προσαποκεκλημένους ἐπέχοντας
πασῶν ἀπολογίας ἐξελέγχοντο διδάσκειν εἰ
ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν καὶ οὐ
δηλοῖ ἐξ αὐτῶν φροντίδος ὅταν δέ τις αὐτοῖς τὸν
διαφορὰν ὀφθαλμὸν ἐνεργείᾳ τὸ τῆς καλῆς

ευχάριστον ὅτι ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς
καὶ οἱονεὶ ἐπὶ δυσμαῖς τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος
ἐπέφανεν ἡμῖν ὁ χριστὸς ὅτε καὶ τὸν δι' ἡμᾶς ὑπο-
μείνας θάνατον καὶ ἐδίδου ἡμῖν τὴν ἑαυτοῦ
σάρκα φαγεῖν· ἐκάλεσαν δὲ πολλοὶ τὸν
πολίτην δηλῶν ὅτι ἐξ Ἰουδαίων τίς δὲ ἦν ὁ σα-
[illegible] οὐ δὴ καὶ δοῦλον ἡ γραφή φησιν
αὐτὸς ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὢν φύσει καὶ θεὸς ἀληθινὸς
μορφὴν δούλου ἑαυτὸν κενώσας ἀνέλαβεν
ποιεῖ δὲ τὴν αἴτησιν [illegible] τοῖς κεκλημένοις
ἁμαρτιῶν ἀπόθεσιν πρὸς ἁγίου μέθεξιν [illegible]
θείας λαμπρότητα βασιλείας [illegible]
ταῦτα κεκλήκει ὁ χριστὸς καὶ ἐκ τῶν εὐαγγελι-
κῶν [illegible] πρὸς [illegible]
τὸ δὲ [illegible] παραιτεῖσθαι
τουτέστιν ὅτι [illegible] συνθήματος [illegible]
λόγον [illegible] τοῖς [illegible]
[illegible]
καὶ γεωργίας καὶ [illegible]
[illegible] οἱ παραιτησάμενοι [illegible]
[illegible] τῆς Ἰουδαίων συναγωγῆς οἱ προ[illegible]
τὰς ἀνδρῶν ἀθροισμα [illegible] καὶ φιλο[illegible]
[illegible] καὶ πᾶσαν [illegible]
[illegible]
[illegible] ἑαυτοῖς [illegible]
[illegible] τούτοις διὸ καὶ
[illegible] τῆς ἑορτῆς ταῖς [illegible]
[illegible]
[illegible]

ἐπὶ τὸ μᾶλλον τοσοῦτον κάλλιον καὶ μεγαλοπρεπέ-
στερον ἐργάζονται· ὅπερ ἀποδέξεσθαι ὁ κ(ύριο)ς
παραινῶν τοῖς προσιοῦσιν ἀσθενέσι καὶ ἐνδεέσι
καὶ λελωβημένοις φιλανθρωπεύεσθαι [illegible]
παρ' ὧν οὐκ ἔστιν ἀνταπόδοσις· οἷς ὁ θ(εὸ)ς ἐπὶ τῆς
μελλούσης ζωῆς τὸν μισθὸν ἀνταποδοθῆναι
διεμαρτύρατο· οὐχ ἵνα δὲ τὴν πρὸς τοὺς ἰδί-
ους ἀγάπην ζημιώσῃ ταῦτα Χ(ριστὸ)ς ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν προ-
σέταξεν· ἀλλ' ὅπως διδάξῃ μὴ ποιεῖσθαι [illegible]
τὰς φιλοφροσύνας τοὺς ἴσον ἀνταποδο-
δοῦσιν· ἀλλ' ὀφειλομένοις ποιεῖσθαι ταύτας ἐπὶ
μεγάλαις ἀντιδόσεσι ταῖς παρ' αὐτοῦ·

λη΄ Ὁ ζητῶν μακάριος ὅστις φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ [illegible]
[illegible] μᾶλλον καὶ [illegible]
ἔχων πρὸς [illegible] τοὺς λαλουμένους
[illegible]
ἁγίων [illegible] διό [illegible] ὑφαίνει Χ(ριστὸ)ς
ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν παραβολὴν τοιάνδε [illegible]
χρόνους ἔχουσαν [illegible] παράδειξιν τῆς ἐπὶ παντὶ
τοῦ κόσμου γεγενημένης οἰκονομίας ἥτις ἐστὶν
αὕτη· ἄν(θρωπ)ός τις ἐποίησεν δεῖπνον
μέγα καὶ ὁ μὲν ἄν(θρωπ)ος [illegible] ὁ θ(εὸ)ς καὶ π(ατ)ὴρ
[illegible]
οὐκ [illegible]
δηλονότι τοῦ [illegible] δημιουργὸς ὁ π(ατ)ὴρ τῆς
δόξης μεγαλοπρεπῶς [illegible] δεῖπνον [illegible] τοῦτ' ἔστιν
[illegible]
λον ὅτι τῆς ἐπὶ Χ(ριστ)ῷ [illegible] δεῖπνον δὲ αὐτὸ καλεῖ καὶ

ἀρχαίας ἀπάτης καὶ ἀποστῆναι σαρκικῆς πρόνοιαν
ποιεῖσθαι τῆς τοῦ δικαίου χειρός. ὡς ὁ μὲν
λδ δεσπότης Χ(ριστὸ)ς καὶ φιλάνθρωπος· εἴ τις ἔρχεται πρός με
καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὰ ἑξῆς· οὐδὲ
ἀγνοήσας τὴν φύσιν, οὔτε δουλεύσας τῇ
φύσει προστάττει, ἀλλὰ χρῆσθαι τῇ
φύσει πρὸς τὸ ἄμεινον καὶ σωτήριον. καὶ γὰρ τὸ
τιμᾶν γονέας καὶ αὐτὸς νομοθετεῖ καὶ τὸ ἐκ-
τρέφειν τὰ τέκνα καὶ τὸ ταῦτα τοῖς γονεῦσιν
[illegible] καὶ τὸ ἀγαπᾶν πᾶς ἑαυτοῦ γυναῖ-
κας τοὺς ἄνδρας, καὶ τὸ πάσας γυναῖκας τοὺς ἑαυτῶν
ἄνδρας φοβεῖσθαι ὁ θεῖος ἀπόστολος ὑφηγή-
σατο· οὐ γὰρ οἰκείους ὄντας τῇ αὐτῇ τοῖς οἰ-
κείοις μισητέον, ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν ὅπερ φησὶν
ὅτι τοὺς πρὸς τὴν ἐντολὴν ποιεῖν ἐμποδίζοντας
καὶ πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς κωλύοντας τούτους παραι-
τητέον, καὶ μὴ διὰ μικρὸς εὐτελοῦς ἀγάπης σαρκικῆς
τῆς ἐν Χ(ριστ)ῷ ἀγάπης καταφρονεῖν. τὸ δὲ ἐκ-
τελέσαι πύργου οἰκοδομὴν κἂν ἥμισυ ἀποδηλούμενον
τοῦτό ἐστιν ἵνα οἱ τὴν εὐλάβειαν καὶ ἀμέριμνον μέλλον-
ζῆν κατορθοῦν βουλόμενοι τὴν ἀρχὴν οὖσαν
τοῦ πορθυμαρτυροῦ ἑαυτοὺς ἐκ κατατιθέμενοι
νοῖ οὕτως ἔχονται τῆς ὁσίας τῆς μακαρίας πο-
λιτείας μεμνημένοι τοῦ λέγοντος· τέκνον
εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν
σου εἰς πειρασμόν· εὔθυνον τὴν καρδίαν σου
καὶ καρτέρησον. ἢ διὰ παράστασιν οὐκ εἶναι προ-
θυμίαν τοιαύτην οὗτοι πῶς ἂν ἰσχύσειαν τὸν προ-
τεθέντα αὐτοῖς βραχὺν ἀγῶνα κόπον. τὸ δὲ τίς
βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν

πλατείας καὶ τὰς ῥύμας οἱ δὲ τῆς ἰουδαϊκῆς
πληθύος, ἀσθενῆ τε καὶ ἀγεννῆ τὴν διάνοιαν
[illegible] ἔχοντες καὶ ἀφειδῶς καὶ χωλεύουσαν
ὑγιῶς δὲ καὶ θύρας τοῦ διὰ τὴν [illegible] γενόμενοι
[illegible] ἐξελάχθησαν γὰρ ὀρθοποδεῖν καὶ
τὸ θεῖον [illegible] ἐξ ἀρτοφάγος· ὅτι δὲ πολλοὶ
ἀσυλλόγως τῶν ἰουδαίων οὐκ εὐαρίθμητοι δι-
αμάρτοι τις ἂν ταῖς τῶν μάγων ἀπὸ [illegible] παρα-
ξίειν ἐντυχών· ἀγαθὸς δὲ ὢν φύσει ὁ θεὸς καὶ φιλάνθρωπος
καὶ [illegible] ὁδοῖς καὶ [illegible] φαρμάκοις ἐξαποστέλ-
λει τὸν λοιπὸν [illegible] ἐπιδημίᾳ μετὰ τῶν
τῶν ἐθνῶν [illegible] μετὰ τοῖς ἐξ αἵματος
[illegible] διὰ τὴν ἀπάθειαν καὶ
γὰρ [illegible] [illegible] [illegible] δὲ οἱ ἐξε-
θνῶν ἀγροικοι τὰς φρένας καὶ [illegible]
μοι τὸν νοῦν καὶ οἷον ἐξ ὠπόλεως [illegible]
διατομὴν εἰς ἐπιθυμίαν [illegible] [illegible] δὲ
μᾶλλον καὶ συναλογίαν πολλὴ εἶχον πλέον δὲ
εἰπεῖν τούτοις καλέσαι ἀλλὰ καὶ ἀναγκάσαι
καὶ τοῖς προαιρετικὸν ἅπασι τὸ [illegible]
καὶ [illegible] τοῦτο παρ' αὐτοῦ καὶ παρ' αὐτοῦ χα-
ρισμάτων μεγάλων δωρημάτων· πῶς οὖν [illegible]
ἀναγκάσαι κατοικονομίαν τινὰ [illegible] γὰρ τὰ
ἔθνη ἀφορμὴν [illegible] κατεῖχον
τοιαύτης ἐγγενέσθαι τοῦ [illegible] καὶ θεοῦ [illegible]
διὰ τοῦ [illegible] [illegible] ἐθελήσαν
μιμούμενοι ἀναγκάζειν [illegible] ἵνα καὶ [illegible]
ἰσχύσωσιν ἂν [illegible] προσθεῖν καὶ τοὺς μὲν [illegible]
γεύσασθαι μαθήματος [illegible] [illegible]

καὶ συγκαλεῖ τοὺς φίλους αὐτοῦ δηλονότι [illegible] ἐπὶ
τῆς ἀναγγελίας εὑρέσεως· καὶ κοινωνοὺς [illegible]
τῆς εὐφροσύνης αὐτοῦ· καὶ τῆς οἰκονομίας [illegible]
[illegible] ἐποιεῖτο· [illegible] τῆς χ(ριστο)ῦ
Ὅτι ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς· περὶ τοῦ ἀνθρώπου
λέγοντος φησὶν ὅτι ἥμαρτον [illegible]
ἥμαρτε καὶ ὁ [illegible] ἁμαρτωλὸς ἥμαρτε [illegible] τὸν ἄν-
θρωπον [illegible] ὁ φιλάνθρωπος θ(εὸ)ς [illegible] φησὶ
ὁ σιτευτός· οὐ διὰ τὸν χρόνον [illegible] ἀλλὰ
διὰ [illegible] τῆς θυσίας καὶ τὴν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τῆς οὐσίας
[illegible] οὐδέποτε δουλεύω [illegible]
[illegible] εὐφραίνεσθαι [illegible]
οὐ [illegible] [illegible] τῆς [illegible]
[illegible] τὴν [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ἑαυτοῦ [illegible] τῶν φίλων
[illegible] ἵνα [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible]
γὰρ [illegible] ἔτη δουλεύω σοι [illegible]
[illegible] οὐκ [illegible]
[illegible] ἀλλ᾽ [illegible] αὐτοῦ
καὶ [illegible] ἀπ᾽ αὐτοῦ [illegible] γὰρ
οὐδέποτε [illegible] δουλεύειν αὐτῷ·
[illegible] τοίνυν [illegible] αὐτοῦ καὶ
[illegible] τὴν οὐσίαν [illegible]
[illegible] τὴν εὐφροσύνην τῆς [illegible]
τῆς ἀληθείας [illegible]
καὶ [illegible] αὐτοῦ [illegible] χοίρων [illegible]

354

[illegible] καὶ τὰ ζιζάνια [illegible] ὅτι
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτῇ τοὺς
ἐχθροὺς [illegible] πῶς οὖν [illegible]
[illegible] ὅταν [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible] δύναμιν καὶ ὅπλα αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἡμᾶς καὶ
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὁ δεσπότης [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
γὰρ ἡμῶν ἐστιν ἡ ἰσχὺς δι' αὐτὸν [illegible]
[illegible] τοὺς ἐχθροὺς
ἡμῶν [illegible]
[illegible] ἀλλὰ μᾶλλον
[illegible] ἡμῶν
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]

Τὸ ἀκόλουθον [illegible]
[illegible]

ιη Περὶ τῆς δραχμῆς φησὶν ὁ ἅγιος Γρηγόριος
ὁ θεολόγος οὕτως· ὅτι λύχνον [illegible]
[illegible] σάρκα καὶ τὴν οἰκίαν [illegible]
[illegible] τῆς ἁμαρτίας [illegible]
[illegible] καὶ τὴν δραχμὴν [illegible]
[illegible]

λέγομεν ὅτι ἐκεῖνον ἀποτεινόμενος τοῖς δαίμοσιν φησί·
πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύονται ἐν τούτοις
καταλεγόμενος· καὶ γὰρ μισθοῦται ἀεὶ ὁ φιλάνθρω-
πος θεὸς καὶ περὶ τρίτην ὥραν καὶ ἐξελθὼν [illegible]
ται περισσεύονται ἄρτων τῶν θείων ἐντρυφῶν-
τες γραφῶν· ἐγὼ δὲ τῷ λιμῷ τούτῳ [illegible]
ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου· ἀλλ' ἀπε-
φως καλῶς ὁ θεὸς ἐξῆλθεν καὶ [illegible] αὐτοῦ
περὶ [illegible] τῶν [illegible] καὶ τοῦ ἐξῆλθεν [illegible]
μου πρὸς σωτηρίαν [illegible] ὁ δὲ [illegible]
θεοῦ [illegible] ἀγαθότητι [illegible] μου [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] ὁ [illegible]
κόλασιν ἁμαρτάνοντα καὶ [illegible]
τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅθεν ἀναστὰς [illegible]
[illegible] τῆς ἁμαρτίας [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] οὐ μόνον [illegible] ἀλλὰ καὶ
τὰς ἀγαθὰς ὁρμὰς [illegible] πράξεων·
Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος [illegible] ὅτι
[illegible] ἐργασίαν [illegible] εἶδεν αὐτὸν
ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη· [illegible] γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ θεὸς [illegible] τῇ φύσει καὶ [illegible]
[illegible] τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν·
οὐ γὰρ [illegible] τὸν [illegible]
[illegible] ἀλλ' αὐτὸς αὐτὸν πρὸς [illegible]
γὰρ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ τοῦτο ποιεῖν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός [illegible]
[illegible] φοβοῦμαι γὰρ τοῦ [illegible]

355

οὐ δὲ δὴ φαῦλος τις, ἀλλ' ἄσημος τοῦ ἀκοῦσαι λόγου
ἦν· ἐπεὶ καὶ γὰρ ἡ πολιτεία τῶν προειρημένων
ἀρεσκόντων ὁ τοιοῦτος λέγεται. διὸ καὶ πορευθεὶς ἐκ-
ολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης·
ἐνταῦθα δὲ ἐστιν· οἱ μὲν πολῖται αὐτῆς δαίμονες·
ὁ δὲ μιμητὴς τῶν ἀγαθῶν σφοδρῶς. διὸ καὶ ἔπεμ-
ψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους·
οὕτω γὰρ τιμῶσιν οἱ δαίμονες τοὺς τιμῶντας
αὐτούς. τοιαύτας δωρεὰς χαρίζονται τοῖς
πειθομένοις αὐτοῖς. καὶ γὰρ ἐκπορνεύσας
ἀπὸ θεοῦ καὶ διὰ τῶν ἰδίων λογισμῶν τοῖς δαίμοσιν
προσκολλώμενος χοιροβοσκὸς γινόμενος
ὡς ἄγαν γενόμενος καὶ τοῦ βορβόρου τῆς
ἀτιμίας ὡς ἀθῶον ἐνδυόμενος· ἦν δὲ ὁ τοιοῦτος
χοῖρος νομισθήσεται. χοιρίζουσι δὲ τοῖς κακοῖς
καὶ ἄλλοις τισὶν ὡς ἀπωλείας εὑρίσκεται τρόπω
τινὶ βόσκων αὐτοῖς καὶ τρέφων τοῖς ἀκαθάρ-
τίας διδάγμασιν. καὶ ἐπεθύμει χορ-
τασθῆναι ἐκ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ
οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. τουτέστιν ὅτι τῶν κακῶν
οὐκ ἔσχεν ἁμαρτημάτων κόρον παρ' αὐτοῖς· ἔοικε γὰρ τοῖς
κερατίοις ἡ ἁμαρτία· ὅτι ὥσπερ ἡ τούτων γεῦ-
σις γλυκεῖα ἐστιν κατὰ τὸ δὲ καὶ τραχεῖα· οὕ-
τως καὶ ἡ τῆς ἁμαρτίας φύσις εὐφραίνει
μικρὸν καὶ κολάζει αἰώνια· τέρπει πρόσκαι-
ρα καὶ βασανίζει αἰώνια. εἰς ἑαυτὸν δὲ
ἐλθών· τουτέστιν ἀναλογισάμενος τὴν προτέραν μα-
καριότητα καὶ τὴν δευτέραν ἀθλιότητα·
τίς μὲν ἦν ὅτε ἦν μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ πρότερον δὲ

εὑρέθη. καὶ ἡ χαρὰ [illegible] εὐφραίνεσθαι χαρὰ
γίνεται οὐ μόνον ἐν οὐρανοῖς ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ
μετανοοῦντι· ἀλλὰ καὶ [illegible]
φραινομένων τῶν δικαίων· [illegible]
ζ [illegible] τῆς παραβολῆς ταύτης [illegible]
αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος [illegible] καὶ μαθὼν
τῆς ἑορτῆς τὴν [illegible] καὶ
οὐκ ἠθέλησεν εἰσελθεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα [illegible]
[illegible] ὁ Χρυσόστομος [illegible]
τος ταῦτα [illegible] ὅτι παραβολὴ
τὸ λεγόμενον [illegible] παραβολαῖς λεγό
μενα οὐ δεῖ πάντα κατὰ λέξιν περιεργάζεσθαι
καθώς φησιν ὁ Χρυσόστομος [illegible]
[illegible] τῆς πα
ραβολῆς [illegible]
[illegible] ἀλλὰ [illegible]
συνετέθησαν [illegible] καὶ
[illegible] καὶ γὰρ
οὐκ ἔστιν οὐδὲ [illegible]
μενος [illegible] ἀρχὴν
[illegible] καὶ [illegible] αὐτῶν
τῶν ἁμαρτωλῶν [illegible] πολλῷ μᾶλλον
ὁρῶντες αὐτοὺς [illegible] χαίρουσι καὶ
[illegible] γενόμενα
ἀγαθά· [illegible] οὕτως συνετέθη
ἡ παραβολὴ αὕτη καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ἁμαρτιῶν καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]

356

τὴν μορφὴν ὡς κατηγόρου φεύγειν· καὶ ἐμὸν
τὸ ὄργανον διὸ καὶ ἰσχναίνομαι τῷ φαντάσματι τῆς κα-
θαρότητος ἐραστρίαι· ῥυπαρὸς γὰρ ἐχθρὸς τοῖς
ἐν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς
μετὰ γὰρ τῶν ἀγαθῶν μου τῶν καλῶν· καὶ αἱ τῶν
δρομαίων κατηγοροῦσί μου τῶν καλῶν·
τὸ δὲ πῶς οἰκονομεῖ ὡς ἐν αὐτῷ μισθίους τοῦτο ἐστὶ
ὅτι μὴ εἰς τῆς ὁδοῦ αὐτῆς ἀντελάβοντο δέοντα
ἡ μαθητεία· πάλιν ὁ πόλεμος εὑρόντες πλανώμε-
νον ὡς αἰχμάλωτον ἀπαγαγεῖν μή τε πολλοὺς
ἑλκύσει τὴν μακαρίαν τοῦ προφήτου καὶ φο-
βεραῖς ὀνόμασιν ὀφθαλμοῖς ἐν μαθηταῖς ὁρῶν
τῶν μαθητῶν ταῖς ἄγαν· ἤκουεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸ αὐτοῦ
λόγος αὐτοῦ τοῖς ἄλλοις προφήταις· ἐν ἀδελφοῖς
τὴν ἀσφάλειαν τὴν πρὸ αὐτῆς τοῦ πατρὸς ἡμῶν
λόγων τοῖς παρὰ χαρακτῆρας τὴν τῆς γνώσεως
γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ ἐνδύσασθαι αὐτὸν
τὸν ἑαυτὸν ἀσφαλίσαντα καὶ δοτὲ δακτύλιον
ἐν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν σφραγῖδα τῆς πίστεως
τὴν κατὰ τοῦ διαβόλου καὶ ὑποδήματα
εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἵνα τοῦτο ἐνδύσηται
ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης κα-
ταπατῇ τοὺς ὄφεις καὶ τοὺς σκορπίους ταῖς
ἀντικειμένας δυνάμεις καὶ ἐνέγκατε τὸν
μόσχον τὸν σιτευτὸν τὸν τυθέντα ὑπὲρ τῆς
οἰκουμένης τὸν ἐν μυστηρίῳ μεταδιδόμε-
νον τὴν μετάληψιν τῶν φρικτῶν μυστηρίων
καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου
νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν ἀπολωλὼς ἦν καὶ

τούτοις διαπαύσης ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς θεωρί-
ας ὑπογραφῆς διαμεμελημένοις ἐπὶ ἰδεῖν ὡς
ἀποστάτας καὶ ἀπειθεῖς. λέξις δὲ καὶ
περὶ τῶν παραβολῶν ὁ ἅγιος Κύριλλος ὅ τε
καὶ ὁ Χρυσόστομος φησὶν ὅτι πολλάκις καὶ
ἐμφανῶς κειμένων αὐτῶν πραγμάτων ὁ μηκοφό-
ρον δηλοῦσιν ἤτοι κομίζουσιν ὅταν αὐτῶν ἐν
βραχεῖ καὶ συνεσταλμένως τὸν νοῦν κατα-
θηρώμεθα. οὐ γὰρ ἀπαρτὶ φησὶν τῆς παραβο-
λῆς τὰ μέρη πολυπραγμονεῖσθαι χρὴ κατ᾽ ἔπος
καὶ ἐξεταζόμενος ἵνα μὴ πρὸς ἀπειρα-
πέρους(?) ἀδολεσχίας ὁ λόγος καταλύσῃ τὸ περι-
ττὸν τοῖς φιλοκερδοῦσιν μὴ τεμνόμενα ἀδο-
λεσχίας ὄχλον ἐνεργάσηται τοῖς οὖν καὶ ἐπὶ
τῆς παραβολῆς ἐπὶ τῆς λεγούσης. ἄνθρω-
πός τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον καὶ τὰ ἑξῆς
ἡ γὰρ δηλοῦν οὐ λοιπὸν τοῖς διατρανοῦν τίς μὲν ἂν
εἴη ὁ ἄνθρωπος ὁ τὸν διαβεβλημένον ἔχων οἰκονό-
μον καὶ τίς ἂν εἴη ὁ τυχὼν ὁ διεσκορπικὼς αὐτοῦ
τίνες δὲ καὶ οἱ τοῖς ὀφλήμασιν ἔνοχοι καὶ τὰς
τῶν ὀφλημάτων ποιοῦντες ἀποκοπὰς καὶ
διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ μὲν ἐλαίου ὁ δὲ σίτου βάτους
ὀφλήσαι λέγονται ... ἀλλὰ καὶ περιττὸν
ἀποπλ. ἐστι τοῦ λόγου. οὐκοῦν οὐ πάντη
καὶ πάντως ἅπαντα τῆς παραβολῆς τὰ μέρη
... δηλουμένων ἤτοι θεωρίᾳ χρὴ κομίσαι
... ἐκεῖνο λέγει ... ἀναγκαίου πράγματος
ἀμυδρῶς ... περιφαίνουσαν τοῦτο οὖν ...
τοῖς ... ἀκροωμένοις ... τῆς προκειμέ-
νης παραβολῆς τοιοῦτος ὁ νοῦς. Κύριλλος

δύνασθαι ταύτην· καὶ κρίσεις πολλάκις ποιού-
μενοι ἐνεργητικῶς αὐτῶν τιμᾶν λέγοντες αὐτοῦ ὅτι
δειγμάτων ἐν τῇ καλλονῇ ὅτι σε τοσαύτης ἠξίωσε
τιμῆς· οὔτε ἐγκαλέσαντες οὔτε ἐκεῖνον καταλείπειν
ἐθέλοντες ἀλλ' ἐν τούτῳ δόξαν συλλεγόμενοι τὸ
μέγεθος τῆς ἑορτῆς καὶ τῆς πανηγύρεως δὲ καὶ
προασφαλίζεται διὰ τοῦ αὐτοῦ σχήματος τοῦ
πρεσβυτέρου· τούτου ταῦτα μὲν ἐγνωκὼς πολιτευο-
μένους μὴ δέχεσθαι παραδέξασθαι λογισμὸν
φθόνον τίκτοντα ἐπὶ σωτηρίᾳ μετανοοῦντος
ἁμαρτωλοῦ· ἀλλὰ τοῦ μισανθρώπου διαβόλου
ἀποστελλόμενον· ἀλλὰ μᾶλλον παρ' αὐτὰ
τοῦτον αὐτοῦ ἀρέσκεσθαι εὐφραινομένους καὶ
χαίροντας ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ αὐτοῦ. χρὴ δὲ
καὶ τοῦτο γινώσκειν ὅτι δοκεῖ τισὶν διατηρεῖν
αὐτῶν μὲν διὰ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους κατα-
σκηνοῦσθαι καὶ κἂν τοῖς οὖσιν ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ τὸ μὲν τοῦ πρεσβυτέρου προσώπου τὸ τοῦ
ἁγίου ἀγγέλου σχηματίζει σημαίνον· τὸ δὲ τοῦ νεω-
τέρου καὶ ὑστέρου τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ
ἄλλοι δὲ πάλιν νομίζουσιν εἶναι ἐν τῷ πρεσβυ-
τέρου τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ δηλοῦσθαι· καθὰ δὲ
φησιν ὁ ἅγιος Κύριλλος· ταῦτα οὖν εἰ τοῦτον δό-
ξαιεν ἡμῖν μὲν ὥσπερ δοκιμάσαι εἴτε δὲ καὶ ὁ φιλομα-
θὴς τὸ ἀληθές· οὔτε γὰρ περὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων
πρέπον ἐστὶ λογίζεσθαι ὅτι οὐκ ἐπιγινώσκον
τὴν γενομένην τοῦ αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ
τὴν ἐπὶ τούτῳ τελουμένην ἑορτὴν ἀλλ' ὡς
ἀγνοοῦντες κρίνοντον· οὔτε πάλιν χρὴ συνα-
γείρειν κἂν ὥστε ἐκεῖνον τὸν Ἰσραὴλ ὅπου

δεόμενος [illegible] ἐπιστασίας· [illegible]
[illegible] τῆς οἰκονομίας [illegible]
τοῦ θανάτου· καὶ τὸ μὲν [illegible] περιουσίας [illegible]
[illegible] χρημάτων ἐξέλκοντα· καὶ διὰ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ προαίρεσιν· τὸ γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]· τίς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
καὶ διὰ τοῦτο [illegible] πλοῦτον [illegible]
[illegible]
[illegible] πλοῦτον [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ὁ τοιοῦτος οὖν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] πλούτου τούτου [illegible]
[illegible] μόνον [illegible]
[illegible]
[illegible]
χρημάτων περιουσίαν [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] πλοῦτον [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]

κ(αὶ) μετὰ ὁ παρ᾽ [illegible] διακόνης τοῦ θ(εο)ῦ λατρείας τοῖς ἔθ-
ν(ε)σιν ἐκεῖνοι ἀμφισβητεῖν [illegible] αἰσχ[illegible]
τε γεγονὼς ἑαυτοῖς τοῦ προσώπου παρο[illegible] τοῦ πο-
ρισμοῦ ἐν συνεδρίῳ καὶ ἀποτρ[illegible]
[illegible] αὐτοῦ κατὰ τὸ δια[illegible]
φησιν σχολάσαντες καὶ γνόντες ὅτι ἱερεὺς ἦν ὁ θ(εο)ῦ
καὶ πάλιν δὲ ἑαυτοὺς [illegible] τοῖς ἀρχιερεῦσι
καὶ διότι [illegible] καὶ τοῖς ζηλωταῖς καὶ κ[illegible]
μὲν [illegible] ἀνθρωπ[illegible] ἄν-
θρώπινος [illegible] καὶ ἀξιώσας προσ[illegible]
τελευτὴν [illegible] ἀθρόοις πράγμασιν διατάττουσαν
πρόφασιν [illegible] ἀνεδέξατο [illegible]
δια[illegible] μόνον
οὐχ ἔλεγον ὅτι πόθεν ἦν [illegible] οὐδὲ οἱ [illegible]
σαν τὴν [illegible] κατὰ [illegible]
τιν καὶ τὴν ὑψηλὴν πολιτείαν αὐτοῦ [illegible]
σιν [illegible] πρό-
τον καὶ [illegible]
χθὲν [illegible] τούτοις [illegible]
δους [illegible] καὶ μάρτυρας
[illegible] ἀγχινοίας [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
τυχόντων [illegible]
ναῖς [illegible]
ζεσθαι ἀλλὰ [illegible]
αὐτοῖς [illegible] ἑαυτῶν διανοίᾳ [illegible]

προφάσεις [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

καὶ δι᾽ ἀπολαῦσαι χριστοῦ ὁ θεὸς κελεύει· ὅσα ἐν τοῖς ἐσχάτοις [illegible]
γίαν ἀρχιμάσιν ἐπιγνῶναι διαπρέπειν κελεύ-
θεοῦ χάριν εἶναι φιλαδέλφους καὶ κοινωνικοὺς
καὶ εὐμεταδότους καὶ φιλοπτωχίας ἐπιμε-
λεῖσθαι καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ σπουδασμάτων ἐχέσθαι
γενναίως· ἐπειδὴ γὰρ ὁ τῆς κοινωνίας [illegible]
σιος ὁ φιλοικτίρμων θεὸς τοῦτον ἀγωνιζόμενος ἐπιτη-
ρεῖν κατὰ τὸ διὰ τοῦ προφήτου περὶ τῶν μη-
φονευόντων αὐτὸν φησίν· ὁ θεὸς ὅτι οὐ μὴ μνησθῶ
τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου· μνη-
μονεύει δὲ τοῦ πένητος ὀνομαστὶ ἐν τῷ εὐαγ-
γελίῳ· ἀληθῶς οἱ τοιοῦτοι εἰσὶν ἄξιοι καὶ λόγου·
ὡς ἡ ἑβραίων παράδοσις φησὶ, λάζαρον εἶναι
τινὰ κατοικοῦντα ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις
ἐσχάτῃ κινδυνεύοντα πενίᾳ καὶ ἀρρωστίᾳ·
οὗ μνημονεύσαντος τοῦ κυρίου ὡς ἐκ παραδείγματος
κόντα αὐτὸν [illegible] τοῦ λεγομένου
[illegible] μηδὲ [illegible] τοῦ [illegible]
ὄντων ὅτι [illegible] τισὶν [illegible] ἀνταπόδοσις
[illegible] ἔργων [illegible] δεῖ γὰρ παρα-
κολουθεῖν [illegible] ἀξίως παρὰ χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ἐσχηματισμένην [illegible] ἐν [illegible] ἐχόντων
πλοῦτον ὥστε μὴ κωλυθεῖεν [illegible] χρῆσθαι καὶ
εὐμεταδότοις καὶ κοινωνικοῖς καὶ ταῖς τῶν
πενήτων ἀνάγκαις ἐπικουρεῖν [illegible]
καὶ ἀφυλάκτως [illegible]·
[illegible] τοίνυν τοῦ πλουσίου [illegible] τῶν
ἀναγκαίων [illegible] ὁ φρικώδης [illegible]
φησὶν τὸν φόρον καὶ [illegible] τοῦ [illegible]

γίνεσθαι δυνάμεθα [illegible] δεῖ γὰρ ὁ δεσπό-
της χ(ριστὸ)ς λέγων· οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις
δουλεύειν καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπειδὴ δὲ τῷ πάθει
τῆς φιλαργυρίας συνεχόμενοι ἐξεμυκτήριζον
αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι καὶ [illegible] λόγον
τούτους θεραπεῦσαι βουληθεὶς τρέπεται
λοιπὸν ἐπὶ τὸ [illegible] ἔλεγχον καὶ [illegible]
τος [illegible] καὶ ἀποφαίνει δόξης ὄντας αὐτοὺς
ἐραστὰς τοιούτους καὶ οἷα καὶ γὰρ τοῖς περὶ τοὺς
δικαίους ἄνδρας αὐτοὺς δὲ [illegible] τοῦτο κατὰ
ἀλήθειαν. φησὶ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες
ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ θ(εὸ)ς γινώσκει
τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέ-
λυγμα ἐνώπιον τοῦ θ(εο)ῦ. ταῦτα τοίνυν καὶ ἡμεῖς
ἀκούοντες πᾶσαν ὑψηλοφροσύνην καὶ κενο-
δοξίαν φεύγωμεν καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ἀν-
θρωπαρεσκείαν ὡς μισητὰ καὶ βδελυκτὰ
παρὰ θεῷ ὑπάρχοντα σὺν πάσῃ κακίᾳ καὶ
φιλαργυρίᾳ. προθύμως δὲ καὶ ὁλοψύχως
ἐκλεγόμενοι τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ
τὴν [illegible] αὐτῆς
χάριτι θ(εο)ῦ [illegible] καὶ γὰρ [illegible]
μόνον τοῖς ἱεροῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ
[illegible] :-

[illegible] ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως
Ἰωάννου [illegible]
[illegible] Τὴν [illegible]
[illegible]

πολλὴ γὰρ ἦν δὲ τοῦ πράγματος ἀπόδειξις· ἐθαύμαζον
ἑτέρου ἀκούειν· ἵνα δὲ μὴ νομίζωσι φαντασίαν εἶναι τὸ πρᾶγμα
ὁρᾷ τὸν λάζαρον φησὶν ἐν τοῖς συνανακειμέ-
νοις ἀκούων· ὁ αὐτὸς γὰρ τὸν λάζαρον ἐδείκνυ ἀναλογῶν
τοῦ πάθους· καὶ γὰρ ἐκεῖνον τοῦτον καὶ τεθνηκότα
αὐτὸν ὁ θεὸς ἤγειρεν· ἵνα καὶ νῦν ἡ ὄψις αὐτὸν ἐπιστώσηται
τὸ πάθος· ἀλλ᾽ ἐκεῖνον ἰδόντες αὐτὸν συνεσθίοντα
ἐκπλαγέντες τοὺς πάντας τὴν αἴσθησιν· οὕτω
δὴ καὶ τοῦτον καὶ τὸν λάζαρον καὶ τὸ
πάθος· τίμιος δὲ ὢν καὶ οὐχ ὡς ἑτέρων
δεικνύς τὸν λάζαρον· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ αὐτοῖς
τοῦ ἀνθρώπου ὄντος· ἡ δὲ φιλοξενοῦσα
ὁ ἀνθρώπων ἔγνω ἐπὶ τῆς αὐτοῦ προσκυνήσεως τῆς
γνώσεως· διὰ τοῦτο αὐτὸν μᾶλλον ἐκείνου
ἐπιτιμᾷ ἐκεῖνος γὰρ καὶ τοῖς παροῦσι
ἐθαύμαζον καὶ ἡ μὲν οἰκονομία ἡ εἰς αὐτὸν
ἑαυτοῦ· οὗτος δὲ καὶ τὸν ἐπὶ λάζαρον
ἐγήγερται δι᾽ ἃ πολλοὶ προσέπεσον λάζαρον τὸν λόγον
ἀποδεικνύντες ἐν ἄλλοις παρ᾽ ὅσον ἀνθρώπων φησὶν
ἔδει ἀνθρώπων· ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνος ἦν
ἡ δὲ μαρία ἔχουσα καὶ τὸ μύρον λαζάρου
γὰρ αὐτοῦ μᾶλλον εἶχεν αὐτῷ
ἡ γὰρ διὰ φησὶν τὸ τοιοῦτον αὐτῷ
ποιεῖ καὶ οὐκ ἐπεῖχε τὴν ἀνάστασιν
ἐπιστοῦσα αὐτοῖς ὅπως τὸν ἀληθῆ καὶ
οὐδὲ ψυχὴν μετὰ δόξης πολλῆς αὐτοῦ
αὐτὸς οὕτως ἀποστραφεὶς οὐκ ἀκούει
τὴν χάριν ταύτην· ἐκείνου δὲ κατέχων
Οὐχὶ καὶ τὴν τοῦ λαζάρου εἰς γὰρ δὲ οὗτος
ἐκεῖνος δὲ ἔκλεπτε ἀλλ᾽ ὅτι ὁ τῶν πτωχῶν ταύτης

360

ἐκ τοῦ ἀλλάζειν καὶ τὴν ἐν ἐσθῆσι πολυτέλειαν
καὶ ἀκαταλλήκτοις τρυφαῖς· τοῦτο γὰρ ἐμφαί-
νει τὸ εὐφραινόμενος καθ᾽ ἡμέραν· προσκεῖται
δὲ ὅτι καὶ λαμπρῶς· τοιοῦτος μὲν οὗτος· ὁ δὲ
λάζαρος μόνος καὶ πενίᾳ περιβεβλημένος· ἕλ-
κεσιν κατάστικτος παρὰ τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἀτη-
μελῶς ἐρριμμένος· οὐδένος ἀξιούμενος λόγου
φειδοῦς καὶ φροντίδος· ἄμοιρος ὢν ζητῶν πρὸς
κόρον τῶν ἀπὸ τοῦ πλουσίου τραπέζης τὰ παρα-
μένοντα καὶ ἄχρηστα ἕτερα· ἐλεεινὸς δὲ
καὶ ἕτερος μόνος χαλεπώτατα· ἀλλ᾽ οὐ καὶ
οἱ κύνες δέ φησιν ἐλθόντες ἐπέλειχον αὐτοῦ· οὐ καὶ
δακόντες ἀλλ᾽ οἷον συναλγοῦντες καὶ θερα-
πεύοντες τῇ γλώττῃ καὶ τὸ λοιπὸν ἀποξέ-
οντες καὶ φιλοφρόνως περιαλείφοντες ἵνα
καὶ ἐν τούτῳ δειχθῇ ὁ πλούσιος καὶ θηρίων ἀπη-
νέστερος ὢν τοσοῦτον· καὶ ἄφιλος καὶ ἔρημος
καὶ μείζονος πάσης ἀπανθρωπίας·
ἐγένετο δὲ ὁ πένης ἐν τοιούτοις δεινοῖς· οὐκ
ἀποθανεῖν ἐᾶται· οὐ κατεγόγγυσεν τοῦ πλου-
σίου οὐ θεοῦ· δῆλον δὲ τοῦτο ἐξ ὧν ἀποθανόντα αὐτὸν
οἱ ἄγγελοι δορυφοροῦντες καὶ εἰς τὸν κόλπον τοῦ
ἀβραὰμ ἀποκατέστησαν· ἀπέθανεν
δέ φησιν καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη· μὴ ἁπλῶς δὲ
παραδράμωμεν τὸ εἰρημένον· ὅτι μετὰ τὸ
ἀποθανεῖν προσκεῖται τὸ ἐτάφη· ἐπειδὴ γὰρ
καὶ ζῶν καὶ ἀποθανὼν ἐν μνήματι κατορωρυγμένη
ἦν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ταφῇ τῶν περιφέρουσα
τὴν σάρκα· διὰ τοῦτο προσέθηκε τὸ ἐτάφη.

κἂν γὰρ ἱερεὺς ᾖ ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν τι

σπέρμα εἶναι τοῦ Ἀβραάμ, ὅτι χάσμα μέγα

ἐστήρικται· καὶ τὸ ζῆν τὴν δὲ καὶ οὐ διαφορὰν πρὸς

τοὺς ἀπαιτοῦντας· ὥσπερ γὰρ ἐν ἀρχῇ αἱ προθέσεις οὕ-

τως ἀμήχανον καὶ μεταβάσεις τῶν μὲν εἰς τὴν ἄνεσιν, τῶν

δὲ εἰς τὴν κόλασιν ἐρχομένων· ἀποτυχὼν δὲ τῶν

καθ' ἑαυτὸν [illegible] λοιπὸν ποιεῖται τὴν ἱκετη-

ρίαν οὗτος ὑπὲρ [illegible] τῆς κο-

λάσεως· ὁ γὰρ τοῦ Λαζάρου καταφρονῶν παρόντος

ἑτέρων ἀπόντων φροντίζει καὶ παρακαλεῖ πεμ-

φθῆναι τὸν Λάζαρον εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός· καὶ οὐδὲ

[illegible] τῶν νε-

κρῶν ἀλλὰ τὸν Λάζαρον, ὅπως φησὶν ἰδόντες

ἀναστάντα [illegible] μυρίοις κα-

κοῖς ἀγωνιζόμενον οἱ γενόμενοι μάρτυρες τῆς

πενίας αὐτοῦ καὶ τοῦ λιμοῦ καὶ τῶν ὀδυνῶν, αὐτοὶ

καὶ τῆς μεταβολῆς καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ γενόμενοι

μάρτυρες, ἑκατέρωθεν [illegible] παιδευθέντες καὶ

μαθόντες ὅτι οὐ μέχρι τοῦ παρόντος ἵσταν-

ται τὰ πράγματα, καὶ οὕτως παρασκευ-

ασθῶσιν [illegible] τὴν κό-

λασιν. τί οὖν ὁ Ἀβραάμ; ἔχουσι Μωσέα καὶ

τοὺς προφήτας, ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. οὐχ οὕτω γάρ

φησιν σὺ κήδῃ τῶν ἀδελφῶν ὡς ὁ ποιήσας

αὐτοὺς θεός· μυρίους γὰρ αὐτοῖς ἐπέστησε διδασκά-

λους. τί οὖν δὲ [illegible] ἀποκριθεὶς ὁ πλού-

σιος φησὶν· οὐχὶ πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ τῶν νε-

κρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. ἐπεὶ

δὴ αὐτὸς οὕτως ἤκουσεν αὐτῶν καὶ κατεφρόνει, καὶ [illegible]

[illegible] ταῦτα λεγόμενα ἀφ' ὧν αὐτός

λέγω δὲ οἷον· οὐκ ἐκ κακίας τῶν ἐλεεινῶν ἀλλ᾽ αὐτὸ τῷ
κρατουμένῳ φαύλοις ἡμᾶς· ὑβρίζειν γὰρ ἄλλο τι ἢ αὐτὸν
τὸν ἐν ὕβρει κείμενον ποιεῖν ἐλεεινόν· τέκνον
ἀπέθανε τοῦ Ἀγαθίου· σκοπήσωμεν εἰ φιλόσο-
φίαν δικαίου οὐκ ἐλεεινὸν ἀπάνθρωπον καὶ ὠμὸν
καὶ παράνομον ἢ ἐκ τοσαύτης κακοδιαθέσεως τῶν
ἀνδρῶν φιλανθρωπίας μεμνῆσθαι ἡμῶν καὶ
ἐλέου καὶ συμπαθείας καὶ συγγνώμης
οὐ καὶ αἰσχύνης οὐδὲ ἐν ὕβρεσιν ἀλλὰ τί; τέκνον
φησὶν ἀπέθανε τοῦ Ἀγαθίου ἐπιζῶντος σου
ζῆν γάρ τι καὶ περισσὸν μὲν ἢν μέλλει προστάξει
φησὶν ἀρκεῖ ταῖς ἡμετέραις αὐτοῦ μὴ πρὸς
ἐπιμεῖναι αὐτοῦ ταῖς συμφοραῖς· τέκνον
οὐ κύριος ἡμῖν μεταδίδοσθαι· τὸ ἐντεῦθεν ἀ-
πολαύειν ἐκεῖ οὐκ ἔστιν ἡμετέρων λογισμῶν·
διατί δὲ οὐ λέγομεν ἀπέθανε τοῦ Ἀγαθίου ἀλλ᾽
ἀπέθανεν ὁ φίλτατος· γάρ τινι ἐνδείκνυμεν
ρου καὶ δηλοῦντος ἐστὶν ἀποσημαίνει
γάρ τις τὸ σφαλλόμενον· τί οὖν ἐντεῦθεν
μανθάνομεν; ὅτι κἂν μακρότερον ἦν ἐπὶ γῆς κἂν
ᾖ ἔσχατος καὶ μικρὸς ἐπιμελείας τε πολλάκις
ἐστὶ καὶ δύο καὶ τρία ἐργασίας περὶ ἀγαθὰ
ἀθροίζων· καὶ οὗτος ὁ πλούσιος ὁ ἐν δεινῇ
τῆς εὐημερίας τῆς ἐντεῦθεν τοῦ υἱοῦ ἀπολαύ-
ων ἂν ταῦτα ἤκουσεν ὅτι ἀπέθανε τοῦ Ἀγαθίου
σου ἐπιζῶντος καὶ Λάζαρος ὅμοιος τα-
καλῶς· ἴσως γὰρ καὶ οὗτος ἐν ἢ καὶ δύο ἢ καὶ
τρία κατηγορικὸς ἐντεῦθεν διὰ τῆς ὁδηγη-
κῆς ἀπομένων ἐν ἀπολαύσει ταῦτα δηλοῖ
φησὶν ὁ δὲ παρακαλεῖται οὐδὲ ὁ δυνάστης·

προσθήκην ποιεῖ τοῦ πάθους τουτέστιν τὴν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ
κακῶσιν· παρασκευάσας δὲ αὐτοὺς καὶ
λεγόμενος ἀκηκοότας γενέσθαι τῆς αὐτοῦ χάριτος
φησὶν ἀρέσκει ποιεῖν ὡς ἐκεῖνοι ποιοῦσιν ἀπὸ τῆς γε-
νέσεως αὐτοῦ καὶ μέχρις ἐκείνου ὀφθῆναι καὶ τοῦ ἐξῆς·
ἡ γὰρ τοιούτου γνῶσις οὕτως καὶ κατὰ τῆς ἐρρίζωμέ-
νον μεγάλην ἦν ὅτι ἐν ἀνθρώποις παθὼν δύναμις
καθόλου φανεῖ τις ἂν μηδὲν οὕτως ἀκίνητον
ἡμᾶς ὁ μὴ σαλεύσει ἐν ὑποίαις ἐκείνοις μένοντι·
προσεκτέον ἀσφαλῶς ὅσα ἐμὴ τινα λογίζεσθαι
κατακαίνην ἐκπλήξειν ἀπὸ τούτου τὸν διδάσκαλον
τὴν χάριν προσοφείλειν δὲ μᾶλλον καὶ σωτη-
ρίαν κοινὴν καὶ γὰρ πάντα ἰσχύει ἡ τοιαύτη δύ-
ναμις ἐξουσία περὶ γὰρ κόλακας οἱ πάθος
προσδραμὼν ἀτάκτως κατὰ Ματθαῖον· ἐπειδὴ
πέφυκέ πως ὁ ἄνθρωπος πρὸς τοὺς κατα-
φρονεῖν φιλοδοξίας ἀφορμὴν δὲ τοιαύτην
γενέσθαι πολλάκις τὸ ἐπὶ τοῖς τοῦ μαρτυρίου ἀν-
δραγαθήμασιν εὐδοκιμῆσαι παρὰ τῶν πολ-
λῶν οὐδὲ τοῦτο καὶ αὐτὸς κατεσιώπησεν καταφρο-
νεῖ γὰρ ἀπὸ τούτου γνώμης ὁ ἀρχιερεὺς ἀδρα-
νοῦς ὅσοι εἰσὶ ταχὺ καὶ ἀφεικότες
τὸν θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἀρέσκειν ὅταν εὐλογῶσι καὶ
εὐδοκίμων ἔχουσι τὴν ζωήν· διὰ τοῦτο τὸν
περικείμενον ἀναγνώσματος τὴν δύναμιν
ὁ διδάσκαλος ποιεῖται χριστὸν· τί δὲ ὑμεῖς οὐδὲ
λογίζεσθε ἀρ' ὅσα ταῦτα κινοῦμεν καὶ τοῦ ἐξῆς
διδάσκει γὰρ διὰ τούτου ὅτι τὴν διδασκαλικὴν
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ὡς ὀφείλομεν πανταχοῦ πα-
ρατάσσομεν κακῶς ζητεῖ τὴν ἀποσταλεῖσαν· οὐ γὰρ χάριν

ἐνεργῶς καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν· οὕτως ἐνόμιζε
καὶ κύριος φησὶν οὕτως· οὐ πιστεύουσιν ἐὰν ἐκ νε-
κρῶν ὅτι τις ἐλθὼν εἴπῃ· ἐλθεῖν τις ἐκ τῶν νεκρῶν
ἀναστῇ· τίς ζώντων ἐντεῦθεν ἄδηλα ταῦτα ἐάν τις
ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀπέλθῃ οὐκ ἀπιστήσουσιν αὐτῷ
ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς λεγομένοις προσέξουσιν·
ἀποκρίθη δέ φησιν πρὸς αὐτόν· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν
προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νε-
κρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται· ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως
ἔχει ἀληθῶς καὶ ὅτι τῶν γραφῶν οὐκ ἀκούοντες οὐδὲ
νεκρῶν ἀνισταμένων ἀκούσειαν ἔδειξαν οἱ
Ἰουδαῖοι οἱ ἐπειδὴ Μωϋσέως οὐκ ἤκουσαν
καὶ τῶν προφητῶν οὐδὲ νεκροὺς ἰδόντες ἀνα-
στάντας ἐπίστευσαν ἀλλὰ νῦν μὲν ἀνελεῖν
τὸν Λάζαρον ἐπεχείρουν νῦν δὲ τοῖς ἀποστόλοις
ἐπεβούλευον καὶ τῶν πολλῶν ἀναστάντων ἐν τῷ
καιρῷ τοῦ σταυροῦ· κόλπους δὲ τοῦ Ἀβραὰμ
καὶ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακὼβ τοῦτο σημαίνει·
ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης τὰς θειοτάτας
καὶ μακαρίας λήξεις τὰς ὑποδεχομένας πάν-
τας τοὺς δικαίους ζωὴν ἐν αὐταῖς ἀγήρω καὶ
μακαριωτάτην τελείως :-

ιε΄ Τῶν [illegible] ἄλλων ἕως ἀφήσεις αὐτῶν
προεγράφη εἰς [illegible] :-

Περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἁγίων φησὶν ὁ ἀπόστολος
ὅτι ἐν πίστει ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι·
τούτων ὁ μὲν ἐζήλωσε [illegible] θλιβόμενοι κακουχούμενοι
οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι πρὸς δὲ [illegible]
τοῦ δεσπότου Χριστοῦ οὐκ ἐκομίσαντο δὲ τὴν ἐπαγγελίαν
ἵνα μὴ ἀπαλλάξωσιν αὐτοῖς νομίσῃ τις ἀλλὰ

ὅπερ ἦν ὅπερ ὁ λόγος ἐστὶν ὅτι ἡ βασιλ(εία) τῶν οὐρανῶν ἐντὸς
ὑμῶν ἐστιν· τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐν ταῖς ἡμετέραις
προαιρέσεσιν κεῖται τὸ λαμβάνειν αὐτήν· ἔξεστι
γὰρ ἀνθρώποις παρὰ τὴν ἀρχὴν δικαιοσύνην τὴν διὰ
πίστεως δηλονότι καταπλουτεῖν πάντη
καὶ διὰ πάσης ἀρετῆς ἐλλ... ἐμπορευσαμένους
τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείας τυχεῖν· ἕτοιμος δὲ
ἦν ἀνακαλούμενος τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς
προσπαίων ὅτι τοὺς ἀγῶνας πεφυκότας καὶ
προτρέπεσθαι πρὸς ὑπομονὴν ἵνα εὐ-
δόκιμοι γενόμενοι δυνηθῶσιν ἀπολαβεῖν
τὴν τοῦ θ(εο)ῦ βασιλείαν φησὶν πρὸς αὐτούς·
ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν
ἡμερῶν τοῦ υ(ἱο)ῦ τοῦ ἀ(νθρώπ)ου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε· τοῦ
καιροῦ τῆς ἐπαγγελίας συνδιαγωγῆς αὐτοῦ καὶ τοῖς καὶ
τότε σὺν αὐτῷ οὖσι θλίψεις ὑπομένουσιν ἀλλὰ
πρὸς ἀντιπαράθεσιν τῶν ἀποβησομένων καὶ
ἀνθρώπων ἔσχατον ... μειζόνως γὰρ μετὰ
τὴν αὐτοῦ ἀνάστασιν θλίψεσιν ἐπειράσθησαν :—
π(ερὶ) τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας καὶ ὅτι ὡς ἀστρα-
πὴ οὕτως ἔσται· ἕως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ
ὀπίσω προειρ(ημέν)α εἰς τοὺς μαθ(ητάς)· φέρει δὲ εἰς ὑ-
πόδειγμα τὴν γυναῖκα τοῦ Λὼτ τὴν μετὰ
τὸ ἐξελθεῖν ἀπὸ Σοδόμων στραφεῖσαν εἰς τὰ
ὀπίσω καὶ διὰ τοῦτο γενομένην στήλην ἁλός,
τουτέστιν ἀπολιθωθεῖσαν· ὅπως ἕκαστος
τῆς πονηρᾶς ἐργασίας ἀνδρείως ἀντέχηται·
διὸ καὶ τοῦ Λὼτ ἐμνημόνευσεν καὶ τῶν
ἐν Σοδόμοις θεῖον πυρὸς ἔργον καὶ τροφὴν
γενομένοις :—

φησὶν ὁ μέγας Ἰάκωβος· τοῖς εἰκῆ κἂν εἰ γένοιτο παραι-
τουμένῳ ὅπερ ἔδει γενέσθαι κατὰ τὸ τῆς δου-
λείας πρέπον· ἀλλ' ὡς μὴ πληροῦντος μὲν τὸ
ὀφειλόμενον κἂν δίκη ἔσται, πληροῦντος δὲ χάρις
οὐδεμία· καὶ γὰρ ὁ δεσπότης τῶν ἁπάντων ἀγαθὸς καὶ
φιλότιμος οὐ μόνον ἰσοδύναμα γέρα τοῖς κά-
μνουσιν ἐπαγγέλλεται ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλέον
τοῖς ἀπόνοις ὑπερβαίνοντας καθὼς φησὶν
ὁ πάνσοφος Παῦλος ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα
τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀπο-
ιϛ καλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς· πάλιν τὴν ἑ-
αυτοῦ δόξαν διὰ τῆς μεγαλοπρεποῦς θαυματουρ-
γίας ἐμφανῆ καθιστῶν ὁ ἰη̄ς ἔρχεται σαμμεν-
ουν ζητεῖν τὸν ἀκάρπον ἴσως· ἀλλ' ἦν καὶ οὗτος
κληρονόμος καὶ ἀπειθής καθὼς ἀπόδειξις ἔσται
σαφὴς ἡ τῶν λεπρῶν διακάθαρσις· οὗτοι γὰρ
πόλεων καὶ κωμῶν ἀποβαλλόμενοι ὡς ἀ-
κάθαρτοι κατὰ τὸν μωϋσέως νόμον ἀπαν-
τήσαντες τῷ σωτῆρι παρεκάλουν ἀπαλλαγῆναι
τοῦ κακοῦ· ὁ δὲ φιλάνθρωπος ἐλεήσας αὐτοὺς
ταύτης ἀπήλλαξεν. ὧν οἱ μὲν ἐννέα ὑπῆρχον
ἰουδαῖοι, ὁ δὲ εἷς σαμαρείτης· τυχόντες τοίνυν
τῆς ἰάσεως ἐν τῷ ἀπάγειν αὐτοὺς καθὼς ἐκε-
λεύσθησαν ἀποδεῖξαι ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν
οἱ μὲν ἐννέα ἦσαν ἀχάριστον ἦθος ἐμφανίζοντες
οὐχ ὑπέστρεψαν δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ· ὁ δὲ μό-
νος ὁ ἀλλογενὴς τὴν εὐχαριστίαν προσήνεγκεν·
εὐγνωμονέστεροι γὰρ σαμαρεῖται οὗτοι παρὰ τοὺς ἀχα-
ρίστους ἰουδαίους· ὁ θεὸς καὶ δεσπότης χς̄ φησὶν
οὐχὶ δέκα ἐκαθαρίσθησαν καὶ τὰ ἑξῆς·

καιροῖς τῆς ὀρθῆς καὶ ἀδιαλείπτου πίστεως προ-
σέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ ψευδηγορίαις
διεστραμμένων ἀνθρώπων. Διὰ τῆς τοῦ φαρισαί-
ου καὶ τοῦ τελώνου παραβολῆς διδάσκει ἡμᾶς
ὁ φιλάνθρωπος κς καὶ θς ἰς χς τῇ μάχῃ πρὸ τῶν ταῖς
πρὸς αὐτὸν τοῦ θεοῦ δεήσεσι. ἵνα μὴ ἄμισθον
εὑρεθῇ τοῖς χρωμένοις τὸ πρᾶγμα. μηδὲ δικαίων
ὠφελεῖσθαί τις νομίζοι διὰ τοῦ τῶν αὐτῶν παρο-
τρύνῃ καθ' ἑαυτοῦ τι τῶν ἀγαθῶν χαρισμάτων
δωρηθέντων. γέγραπται γὰρ ὅτι ἐὰν δίκαιος ἀπολ-
λύμενος ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ. ὅθεν καὶ ὁ φαρισαῖος
ἐνταῦθα διὰ τοῦτο κατακέκριται ὅτι μὴ θεῷ κα-
μόνος ἐποιεῖτο τὴν προσευχὴν πολλὰ γὰρ καθ'
ἑαυτὸν αὐτοῦ τὰ ἐλαττώματα καὶ γὰρ ὡς ἀγνο-
οὐ μόνον τεθαύμακεν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀλλὰ καὶ
πολλοῖς ἑτέροις συντελώνην κατέκρινεν
ὁ δὲ καταλειφθεὶς παρ' αὐτοῦ τελώνης οὐδὲ τὸν
ἐπαίρειν οὖν ἀπείργων ἀντιλαμβανόμενος εἰς ὕψος τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς ἀλλ' ἀποστερηθεὶς τὴν παρρησίαν ὡς
οὐκ ἔχων αὐτὴν τοῖς ἀπὸ τοῦ συνειδότος ἐλέγ-
χοις πληττόμενος ἐφοβεῖτο καὶ μόνον ὀφθῆ-
ναι θεῷ ὡς ὀλιγοφρονήσας τὸν αὐτοῦ νόμον
τύπτων [illegible] τὸ στῆθος ὁμολογῶν τὰ ἐλαττώματα
δι' ἣν ... πρὸς τὴν νόσον ἐξέθηκε θεῖναι παρα-
καλεῖ· διὸ καὶ κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος κριτῆς
οὗτος δὲ δικαιούμενος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκεῖνον
ταῦτα τοιγαροῦν ἀκούοντες ἐμφρόνως τὰς
ἀρετὰς κατορθώσωμεν καὶ μηδὲ τούτου χάριν
ἀνθρωπαρεσκίαν ἐπιτείνωμεν, μιμώμεθα δὲ μᾶλλον τοῦ
διδασκάλου χῦ λέγοντος τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις ὅταν

μζ Διὰ τῆς προκειμένης παραβολῆς τῆς λεγούσης
ὅτι κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει καὶ τὰ ἑξῆς·
ἀδιαλείπτως ἡμᾶς προσεύχεσθαι προτρέπεται
χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς δεήσεσι·
ἤγουν τὸν ἄδικον κριτὴν τὸν μήτε θεὸν φοβούμενον
μήτε μὴν ἄνθρωπον ἐντρεπόμενον, διὰ δὲ τὸ ἐκ
τῆς χήρας κόπον ἔχειν τῆς προσόδου, σπεῦσαι ἀποκρί-
νασθαι καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν αὐτῆς· πῶς ὁ φιλάνθρω-
πος καὶ μισοπόνηρος ὁ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν
χαριζόμενος ἀεὶ τὴν αἴτησιν αὐτῶν, προσδέξεται
μετὰ τοῖς προσιοῦσιν αὐτῷ νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ποιήσει δὲ καὶ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ὡς ἐκλε-
κτῶν αὐτοῦ· καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἅγιος Κύριλλος· ὁ δὲ
Χρυσόστομος καὶ αὐτὸς ἀδιάφορος ὁ λόγος
αὐτοῦ περὶ τοῦ κριτοῦ τῆς ἀδικίας λέγει, ὅτι
πονηρός τις ἦν καὶ παράνομος· καὶ αὐτὸ δὲ
τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον τοῦτο δηλοῖ λέγων· εἶπε γὰρ ὁ
κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει·
ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκ-
λεκτῶν αὐτοῦ· παρέδειξε γὰρ διὰ τούτων τῶν
ῥημάτων, ἄλλον εἶναι τὸν κριτὴν τῆς ἀδικί-
ας καὶ ἄλλον τὸν θεόν· πῶς οὖν μετὰ τοιαύτας
ἐμφανεῖς ἀποδείξεις οὐ φρίττουσί τινες ὅ-
λως καὶ ἐτόλμησαν μαρτυρεῖν μετὰ πάσης καὶ
παρρησίας λαλεῖν αὐτὸν τὸν θεὸν εἶναι κριτὴν
τῆς ἀδικίας ἐκεῖνον λέγεσθαι χρή·
Οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ τὸν λόγον τοῦ χριστοῦ· πῶς γὰρ ὁ πάντα εἰ-
δὼς φησίν· πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν εὑ-
ρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ' ἀποφαινό-
μενος ὅτι ἀποδραμοῦνταί τινες ἐν ἐσχάτοις

καὶ τῶν προφητῶν περὶ αὐτοῦ προηγορευμένα
ὅτι ἐκ γένους ἀνεφύη χ(ριστὸ)ς τοῦ Δ(αβὶ)δ τὸ κατὰ σάρκα
οὐκ ἐρῶν ὡς ἤδη πεπίστευκας ὅτι θ(εὸ)ς ὢν ὁ λόγος ἀ-
πέμεινεν θ(εὸ)ς ὢν τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τὴν
ἀπό γε τῆς παναγίας παρθένου φημὶ προσίεσιν
ὡς θ(εο)ῦ λέγων ἐκ θεοῦ γέν(ους) Δ(αβὶ)δ ὅτι γὰρ οὕτως δια-
τεθεὶς προσαγόμενος τὴν ἱκετηρίαν μαρτυρή-
σει λέγων αὐτῷ ὁ χ(ριστὸ)ς ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.
θαυμάσωμεν δὲ αὐτοῦ καὶ τὴν ἔμφασιν τῆς ὁμο-
λογίας ὅτι τιμῶν ἐπιτιμώντων αὐτὸν αὐτὸς οὐ
κάμνει διὸ καὶ τετίμηται ἀξίως παρὰ χ(ριστο)ῦ τοῦ θ(εο)ῦ
κέκληται γὰρ παρ' αὐτοῦ καὶ ἄλλος γενέσθαι προσ-
τέτακται οὐκ ἀγνοῶν δὲ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ σωτὴρ
ἤδεως τί θέλεις ἵνα ποιήσω σοι ἀλλ' ἵνα μάθοι-
εν οἱ περιεστηκότες ἤγουν οἱ συνοδίζοντες
ὡς οὐχ χρήματα [illegible] αἰτεῖ αὐτὸν ἀλλ' ἐμβλέ-
ψαι θεϊκῆς ὡς ἅπαν [illegible] ρατοῦ ἐπιδείξηται δὲ τὸν
τῆς αἰτήσεως [illegible] ἐν ἐμφανεῖ τρόπον
τότε δὴ τότε [illegible] τῆς Ἰουδαίων ἀπιστίας
ἔλεγχος ἦν τὸ ἅ[illegible] ρῆμα ἐμπροσθεν παρὰ χ(ριστο)ῦ ἔφη γὰρ
μετ' ἐξουσίας τῆς ἀνωτάτω ἀνάβλεψον τίς γὰρ
τῶν ἁγίων προφητῶν εἶπεν τι τοιοῦτον ἤ
ἐν τοσαύτῃ λέξει ἀληθεῖ ἐξουσίᾳ ὁ θεὸς καὶ φῶς
τοῖς καμμύουσι γέγονεν ἡ φωνὴ φῶς γὰρ ἦν ὁ λόγος
τοῦ ἀληθινοῦ ἀπαλλαγεὶς δὲ τοῦ νοσεῖν οὐκ ἀ-
πημέλησεν τοῦ εἶναι φιλόχριστος ἠκολούθει γὰρ
φησὶν αὐτῷ τὴν δόξαν ἀναπέμπων ὡς θεῷ γε-
νόμενος δὲ καὶ ἑτέροις πρόφασις τοῦ δοξάζειν αὐτὸν
ἅπας γάρ φησιν ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θ(ε)ῷ.
ἀρχιτελώνης ἦν ὁ Ζακχαῖος ἐν ἐπιτάσει τῇ πόλλῃ

πάντα ταῦτα ποιήσητε δῆλον δὲ ὅτι τὰ διατε-
ταγμένα αὐτοῖς λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν
ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν πᾶς γὰρ
ὁ ὑψῶν φησὶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται ὁ δὲ ταπει-
νῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Τοῦ πηλουσιώτου

θαυμάζειν ἔφης καὶ ἐκπλήττεσθαι πῶς ὁ μὲν
φαρισαῖος μεγαλορρημονήσας προσέκρουσεν
ὁ δὲ ἴσως πλείονα καὶ μείζονα ἡμαρτηκὼς εὐδο-
κίμησεν ἄκουε τοίνυν συντόμως ὁ μὲν μη-
δενὸς παρακινοῦντος μηδὲ ἐρεθίζοντος
μεγαληγορῶν καὶ τῆς οἰκουμένης ἁπάσης
φρονῶν μειζόνως ὁ φαρισαῖος ἠλόγως πρὸς
ἱεροῦ ἀπορρῖψαι ἴαν γὰρ νόσοι ὁ δὲ ἐν μὲν
τοῖς ἐνδόξοις μεγάλην κρύπτων τὰ διὰ κακίας πλέον μελετή-
ματα ἐν δὲ τῷ κατηγορεῖσθαι φράζων πρὸς τὸ
ἀποδύσασθαι τὰ ἐπιφερόμενα ἐγκλήματα
ὥσπερ ἰατροῖς δῆμος προσοικειῶν πάσης αἰ-
τίας ἐξαγορεύσας ἐπ᾽ ἀγαθοῖς οὐδὲν τοῦ κατη-
γορήσαντας τῆς αἰτίας πάλιν ἐνδρεμούσης :-

ϛ τι τῶν βρεφῶν καὶ περὶ τοῦ εἰπόντος δι-
δάσκαλε ἀγαθὲ ἕως καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστήσεται προσγραφῆ εἰς ις' κεφ :-

Διὰ τοῦτο δὲ οἱ ἀπόστολοι οὐδὲν τούτων
συνῆκαν ἀλλ᾽ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο
κεκρυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
λεγόμενα ἐπειδὴ οὐδέπω ᾔδεισαν ἀκριβῶς
τὰ παρὰ τῶν ἁγίων προφητῶν προκεκηρυγμένα

μθ προσεληλυθὼς μὲν ὁ τυφλὸς ὡς θεὸν τὸν πάντα ἰσχύοντα
ὀνομάζει δὲ αὐτὸν υἱὸν Δαυὶδ ἐπειδὴ τεθραμμέ-
νος ἐν ἰουδαίοις ὢν οὐκ ἠγνόηκεν τὰ διὰ τοῦ νόμου

νομίας τοῦ θ(εο)ῦ λόγου τὴν δύναμιν καὶ τοῦ κα-
τ' αὐτὸν μυστηρίου τὴν ἀπαρχὴν [illegible]
γενόμενον γὰρ ἄνθρωπος ὁ θ(εὸ)ς [illegible] καὶ χρημα-
τίσας δὲ [illegible] καὶ δοῦλος ἀλλ' ἦν καὶ
[illegible] κατὰ τὴν θεότητα ἀρρήτου γεν-
νήσεως [illegible] τῆς [illegible] οἰκο-
νομίας τοῦ μυστηρίου [illegible] αὐτοῦ
κατὰ φύσιν [illegible] δόξαν καὶ ἰδίαν
[illegible] χώραν [illegible]
[illegible] ὁ [illegible] :
[illegible] βασιλείαν [illegible]
[illegible] βασιλεύειν [illegible]
αὐτὸν [illegible] βασιλείαν [illegible]
[illegible] καὶ τοῦτο [illegible]
[illegible] γὰρ [illegible]
[illegible] τῆς [illegible]
[illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] αὐτοῦ · [illegible]
[illegible] αὐτοῦ [illegible] αὐτὸν
[illegible] καὶ [illegible]
οἱ ἰουδαῖοι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] αὐτὸν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] πρὸς αὐτὸν [illegible]
[illegible] τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] βασιλεὺς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] προφήτου [illegible] χαῖρε
ζαχαρίου τοῦ προφήτου [illegible]
σφόδρα θύγατερ σιών [illegible] βασιλεύς σου
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible] ἰουδαίων βασιλεὺς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ ἀρχὴν [illegible]

366

παρ' αὐτοῖς φιλάργυρον καὶ τῆς πλεονεξίας
οἰκονόμος· τοῦτο γὰρ τοῖς τελώναις τὸ ἐπιτήδευ-
μα· ἀλλ' οὐ μεμένηκεν ἐν τούτοις ὁ Ζακχαῖος·
κεκίνηται δὲ φειδοῖς τῆς παρὰ Χριστοῦ· αὐτὸς γὰρ ἐπι-
[illegible] τοῖς μάλιστα [illegible] καὶ φωτίζων τοὺς
[illegible] ἐπιθυμήσαντος γὰρ ἐκείνου
τὸν Ἰησοῦν θεάσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ συκομο-
ραίαν ἀναβάντος [illegible] ἐν αὐτῷ [illegible]
σωτηρίας· ὁ περιδὼν [illegible] Χριστὸς [illegible]
ὀφθαλμοῖς ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι
προτείνει τὴν ἡμερότητα [illegible] Ζακχαῖε
σπεύσας κατάβηθι καὶ τὰ ἑξῆς· [illegible]
γὰρ ὡς προγνώστης θεὸς τὸ ἐσόμενον· εἶδεν αὐτοῦ
ψυχὴν ἑτοιμότατα [illegible]
[illegible] καὶ μετέθηκεν [illegible] εὐσέβειαν· καὶ
γὰρ [illegible] τὸν Ἰησοῦν χαίρων [illegible]
γέγονεν [illegible] καὶ φιλοπτωχίας ἐ-
ραστὴς καὶ τοῖς ἠδικημένοις [illegible]
[illegible] ἀποδοῦναι κατὰ τὸν
νόμον [illegible]
[illegible] Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν [illegible]
[illegible]
αὐτὸς [illegible] ἐγένετο γὰρ [illegible]
[illegible] καὶ σωτηρία [illegible] καὶ τοῖς
Ἰουδαίοις χαίρειν ἐπὶ Ζακχαίῳ [illegible]
παράδοξον ὅτι καὶ αὐτὸς [illegible]
[illegible]
[illegible] ὁ θεός· [illegible]
[illegible]
[illegible]

οὐ μεσομοῦντα καταληφθέντα τηρεῖν ἀμφότεραι
ἀλλ' αἳ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν προσεργάσασθαι δυνό-
μεν· ὁ μὲν ὁ λειμ ἱερὸς οἶκος γυμνὸς καὶ τοῦ θε-
ίου ἔσται χαρίσματος· οἱ δὲ τὴν ἀμείνω
καθίζοντες ὁ λαὸς ἔμπροσθεν ἤδη θείων χαρισμά-
των γενήσονται· εἰ δὲ καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν
ἀπολαύσουσιν. οἱ δὲ μὴ θελήσαντες Ἰουδαῖοι
ἐπ' αὐτοὺς βασιλεῦσαι τὸν ἀγαθὸν τὸν εὐεργέτην κατα-
σφαγήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ φησίν· καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ-
τ' αἱρεῖν τοῦτο γὰρ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἱερο-
σολύμων ἁλώσεως· ἔτι δὲ ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ
χ(ριστο)ῦ τοῦ ἀληθινοῦ θ(εο)ῦ ἡμῶν πάντες οὗτοι ὥσπερ
ἐν σφαγῇ τῇ ἀτελευτήτῳ κολάσει παραδοθή-
σονται :-

ἑ τοῦ ἀπόλου ἕως οἱ λίθοι κεκράξονται· καὶ προ-
ετρά(πη) εἰς τοὺς ... ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἱ λίθοι οἱ τοῖς
λίθοις προσκυνοῦντες τὰ ἔθνη καὶ ἐπεπλη-
ρωμένη :

ηβ Ἐδάκρυσε μὲν δὲ ὁ ἐπὶ τὴν ἱ(ερουσα)λ(ὴ)μ ὁ φιλάνθρωπος κ(ύριο)ς
ἵνα διὰ τούτου μάθωμεν ὅτι λελύπηται περὶ
αὐτῆς· ζητοῦμεν ὅμως χρή τι τοιοῦτον ζητεῖν περὶ
τοῦ πάντων ἐπέκεινα θ(εο)ῦ· πῶς γὰρ ἄλλως ἐμμο-
μεν ἂν ἡμεῖς ὅτι κακοῖς οὖσιν ἡ ἀγαθότης
ἀπράγματος ἄνθρωπος μὲν τοῦτο καταλαλῶν
ἐνεργεῖ· ὅθεν καὶ μετ' ἀπρεπείας ...
τῆς ἀναλήψεως καὶ ἄλλοις τοῖς αὐτῆς ... ἀνα-
κολῆν ποιουμένου τοῦ φιλανθρώπου θ(εο)ῦ τῆς ...-
ρίας ... καὶ μακροθυμοῦντος
προσδοκῶν ἐπιστρέψαι τοὺς ἀπολλυμένους διὰ
τῆς ... ἀποστόλων διδασκαλίας ...

367

κἀλεῖ δὲ καὶ τοῦ προφήτου Δαυὶδ περὶ αὐτοῦ τοῦ Χῦ λε-
γοντος ἐξ ὧν καὶ κατὰ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ·
ποιοῦσι δὲ δούλους καλέσας τούτοις δὲ ὑπέσχετο μὲν
τὰς δὲ ἁμαρτίας τοῖς τελείοις τὴν δόξαν οἱ ἄν-
θρωποι καὶ καθάπερ τροφὴν τοῖς μαστιγοῦσι [illegible]
δοτας ὀρθῶς καὶ προσπαθοῦσας ἀρετὴν ἐν αὐτοῖς
καὶ ἑτέρους ἀπευθύνοντας· οὗτοι γὰρ νουθετοῦν-
τες τοὺς ἀποσχεῖν ἀλλοίοις προσεργάζονται τοῖς
δοθεῖσι καὶ τὸν τοῖς ἄλλοις παρέχοντα κέρδος αἰ-
νοῦντι κλῆρον· ἀποστρέψαντος γὰρ μετὰ τὸ λαβεῖν
τὴν βασιλείαν τοῦ Δαυὶδ τοῦ ἐνθυμοῦντος· δῆλον
δὲ ὅτι Χῦ τοῦ Θῦ ἡμῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ πα-
ρουσίᾳ τεύξονται καὶ ἐπαινέσουσι καὶ ταῖς ἀγα-
θαῖς [illegible] ἐντρυφήσουσιν δὲ καὶ πλασίαι
σαντες γὰρ καὶ ἐν τούτῳ πλασιάσαντες· τὰ δὲ
θέντα διὰ τοῦ κέρδους ἀναπολλαπλασιασθέντα δὲ καὶ
πέρδον κ(αὶ) ἐκ τε [illegible] ἔσονται τοῦ δὲ νῦν ἄρξου-
σιν πάλιν οὐχ ὧν ἦρξαν πρὸ τούτου μόνον
ἀλλὰ γὰρ καὶ ἑτέρων ἐπὶ πολλῶν· ἀτιμία δὲ καὶ
τοῖς ὀλίγων [illegible] τοῖς ὄναρ τοι καταφρο-
νήσασι σουδαρίῳ τὴν μνᾶν [illegible] μέλλει τὴν τοι-
αύτην [illegible] ψῆφον. περὶ
ζουν [illegible] διὰ τιμὴν τὴν δοθεῖσαν
αὐτοῖς χάριν· τοῦτο γὰρ [illegible] δέδωκας
τοῖς παρ' αὐτοῦ εἴτ' [illegible] προσθήκας
ἀπόλαυσιν τοῖς [illegible] δοκιμάζειν τὰ παρ' αὐτοῦ
[illegible] ἀπολέσουσι
[illegible] τὸν μὲν γὰρ διδάσκαλον καὶ
τὸ καταπατεῖν [illegible] τοῖς ἀκροωμένοις τὸν προφήτην
καὶ σωτήριον λόγον· τοῖς ἀκροωμένοις
δι

ΡΙCCΟΤΕΡΟΝ ΚΡΙΜΑ ΟΤΙ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑΝ
ΕΧΟΝΤΕC ΚΑΤΑ ΠΡΟΦΑCΙΝ ΤΟΥ ΤΥΧΕΙΝ ΟΥΚ
ΕΙC ΑΔΙΚΙΑΝ :

ΝΓ Τινὰς μὲν δὲ μὴ ἐκ τῶν ἐκ χρημάτων καὶ χήραν τὰς περιουσίας ἐν ἐπειδὴ ... αὐτοὺς καὶ γαζοφυλάκιον προσφέροντας καὶ διακον ψηφὰς ... παρ' αὐτοῦ διὰ τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ πολλοῦ πολλοῦ ὀλίγα προσκομίζειν καὶ ἀρκεῖν τῆς ἑαυτῶν χρείας καὶ πολλὰ ἃς καὶ αὐτοῖς ἀναλωθῆναι προσφέρειν καὶ καρποφορεῖν τὴν δὲ ὑστερουμένην καὶ ἱδρῶτος ... συνήγαγεν τοῦτο ... ὅλον τοῦτο προσενεγκεῖν καὶ γὰρ ὄντως ἀπολειπομένη τοῦ μικροῦ ὅλον ἑαυτῆς ... πάντα προσήνεγκεν :-

ΠΕ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗC CΥΝΤΕΛΕΙΑC ΕΩC ΟΙ
ΛΟΓΟΙ ΜΟΥ ΟΥ ΜΗ ΠΑΡΕΛΘΩCΙΝ ΠΡΟC ΤΟΥ
ΑΥΤΟΙC ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΤΑC :

ΝΔ Εἰπὼν περὶ τῆς συντελείας καὶ ὅτι ἀπ' αὐτῆς ἐξελεύσεται καὶ ὅτι ταῦτα γενήσεται καὶ οὐκ ἀποχωρεῖ μὴ γένηται ἅπερ εἶπεν προσθεὶς ἔφη προσέχετε ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ ἐξ ἧς μέριμναν ἁμαρτίας καὶ κραιπάλη καὶ μέθη ἐξορίζει μὲν τὴν σύνεσιν ἀφανίζει δὲ καὶ τὴν ... ἐμβάλλει δὲ καὶ ... τοὺς ... φέροντας διὸ πολλῆς ἀγρυπνίας χρεία ἡμῖν ... καὶ εὐχαριστίας καὶ ... ἵνα προσευχόμενοι διαπαντὸς τοῖς ... περιουσίας προσφέρωμεν τῷ θεῷ.

368

[illegible] ἀληθινὴν ἐπίγνωσιν καὶ ἀνα-
λαμβάνουσι τῆς [illegible] ὀργῆς ἔρχεσθαι ἐπὶ
τοὺς [illegible] τῆς ἀπειθείας· διὸ καὶ οἱ πιστεύ-
σαντες μὲν ἐσώθησαν· οἱ δὲ ἀπειθήσαντες
ἀπώλοντο· τὸ γὰρ [illegible] ἔρημος καὶ οὐ ταῦτα πρὸς ἐρή-
μων τούτων ἐστὶν ὅτι τάχιστα [illegible] καὶ [illegible]
πρὸς τὸ ἑρμηνεῦσαι τὸ [illegible] ἐπιγνώσεως [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] κατὰ Χριστοῦ καὶ τὸ ἀπε-
χθάνεσθαι [illegible] καὶ τὴν ἐμφερομένην λατρείαν
οὐ καρποῖ αὐτοῖς [illegible] περιβεβλημένον ἀλλ'
[illegible] ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐξουσίας
γὰρ [illegible] θελήσας ἐλθεῖν [illegible] συντρίψαι
τὰς [illegible] γραφὰς [illegible]
τὸ περιβεβλημένον μυστήριον καιροῦ [illegible]
[illegible] σου κἂν αὐτὸς ἐποιήσατο καὶ [illegible]
καὶ ἐπι[illegible] αὐτὴν καὶ θεῖα διδάγματα
διδάξας ἐν αὐτῇ καὶ πολλὰς θαυματουρ-
γίας ἐργασάμενος :–

ιε Τῶν ἐκβληθέντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ πρὸς τρ[illegible]
εἰς τοὺς κατὰ Ματθ(αῖον) · [illegible] λήψονται [illegible]
[illegible] · [illegible] διὰ τοὺς
τὴν τοῦ ἀμπελῶνος παραβολὴν διὰ τοῦτο
εἶπον μὴ γένοιτο ἐπειδὴ συνεῖδον [illegible] τῶν
[illegible] τὸ [illegible] ἀπο[illegible] τὸ [illegible]
θεῖν δεδοικότες τὸ ἐσόμενον πῶς δὲ
[illegible] οἱ γραμματεῖς [illegible] τῶν
χειρῶν οὐ δεδοικότες [illegible] ἀλλ'
ὑποδεικνύοντες [illegible] οὐ
[illegible] χειρῶν ἀλλὰ τούτων
[illegible] λήψονται [illegible] φησιν [illegible]

διακονούμενος ὁ ἐνανθρωπήσας καὶ σημαίνων διὰ τοῦ
τοῦ θεοῦ καὶ πατρὶ διακόνου τάξιν ἐπέχων ἐν
τοῖς ποσὶ τῶν μαθητῶν καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρό-
ΝΕ πον διακονίας ἔχει τάξιν τουτέστιν κατὰ τὸν μέ-
τὰ τῆς σαρκὸς οἰκονομίας λόγον· τὸ δὲ ἵνα ἐσθί-
ητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασι-
λείᾳ μου φησὶν οὐχ ὅτι ἐν βρώμασιν πάλιν ἐν χρεί-
ᾳ ὄντων ἐκείνων καὶ τραπέζης ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' ἡ-
μᾶς πραγμάτων ἀποδεῖξαι τὰ πνευματικὰ [illegible]
[illegible] καὶ ὅτι οἱ παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τοιαῦτα πρὸς τὰς ἐν χρηστοῖς τιμὰς συνέσονται
εἰσὶν αὐτοῖς καὶ ὁμοίως τοι οὕτως ἐν ταῖς πρω-
τευούσαις τιμαῖς ἔσονται παρὰ τοῦ ἀθανάτου
βασιλεῖ οἱ ἅγιοι καὶ πανεύφημοι ἀπόστολοι ὡς
διαμεμενηκότες μετ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς :-

Τὸ καθήσεσθαι ἐπὶ δώδεκα θρόνους καὶ τὰ
ἑξῆς προεγράφη:

Διὰ τί τοὺς ἄλλους ἀφεὶς πρὸς τὸν Πέτρον [illegible]
μόνον· Σίμων Σίμων ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο
ὑμᾶς σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον· ἵνα παιδεύσῃ αὐτὸν μὴ
ἑαυτοῦ θαρρεῖν ἀλλὰ τοῖς παρ' αὐτοῦ χαρίσμασι
σεμνύνεσθαι· τί δὲ ἐστιν σινιάσαι· θορυβῆσαι τα-
ράξαι πειράσαι τοῖς ἐνδοκιμοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀρ-
ετὴν καὶ τοῦ σίτου ἐν τῷ [illegible] ὅτι δὲ ὁ δεσπό-
της [illegible] ἵνα μὴ ἐκλείπῃ [illegible]
ὅτι [illegible] πάλιν [illegible] καὶ τοι [illegible]
φύσει καὶ [illegible] σαρξ [illegible]
ἀνθρωπίνου φύσιν [illegible]
[illegible]
[illegible]

τελεῖν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν διδάσκει δὲ ἐν τούτοις ἡ γραφὴ πάντας
τοὺς ταῖς ἀπὸ τῶν μομολυκίων λατρείαις μεθισταμένους
μετ' ἐξουσίας τοῖς ἐν τούτοις χρῆσθαι καὶ δημηγορεῖν
πρὸς τὴν ἀλήθειαν· διόπερ καὶ ἐθαύμαζον οἱ ὄ-
χλοι ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ· ἦν δὲ κατὰ
τοῦτο ἐν ἱεροσολύμοις εἰς τὸ ὄρος δὲ τῶν ἐλαιῶν ηὐ-
λίζετο τοῖς ἐν τῇ πόλει θορύβοις παραιτούμε-
νος ἴσως· καὶ ἐν τούτοις τύπος ἡμῖν γέγραπται:-

πε ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΑΖΥΜΩΝ ΟΤΙ ΗΓΓΙΖΕΝ ΚΑΙ
ΟΤΙ ΕΖΗΤΟΥΝ ΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΑΝΕΛΕΙΝ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ
ΟΤΙ ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΕΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΙ ΑΥΤΟΝ
ΚΑΙ ΟΤΙ ΕΖΗΤΕΙ ΕΠΙ ΤΟΥΤΟ ΕΥΚΑΙΡΙΑΝ ΕΙΣ ΚΑΙ
ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΣΥΝ ΑΥΤΩ προς ερμ

Εἰπὼν ὅτι ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ
πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν ἐσήμανε
διὰ τοῦτο ὅτι οὐ καθ' ὃν παρέδραμεν ἐπὶ τὸ πά-
θος ἀλλ' οἱ μετὰ πολλῆς ἐπιθυμίας ὡς δεῖ πα-
θεῖν ὑπὲρ τοῦ κόσμου· οὐ καθεῖς δὲ αὐτὸ μετὰ
τῶν ἰουδαίων ἀλλ' οἱ μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ μόνων ἐπειδὴ ὑπὲρ ἐκείνων ἀξιοῖ καὶ
τούτου διὰ τὴν ἐπὶ μόνων αἰτίαν αὐτῶν :-

πε ΤΟΥ ΕΙΠΕΙΝ ΑΥΤΟΝ ΟΤΙ ΟΥΚΕΤΙ ΟΥ ΜΗ ΦΑΓΩ
ΕΞ ΑΥΤΟΥ, ΕΩΣ ΤΟΥ ΑΥΤΩ ΑΝΩ ΕΚΕΙΝΩ ΔΙΟΥ
ΠΑΡΑΔΙΔΟΤΑΙ ΟΤΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΦΙΛΟΝΕΙΚΙΑ
ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΤΟ ΤΙΣ ΑΥΤΩΝ ΔΟΚΕΙ ΕΙΝΑΙ ΜΕΙ-
ΖΩΝ ΕΩΣ Ο ΔΙΑΚΟΝΩΝ προς ερμ:

Τοῦ δεσπότου χριστοῦ φήσαντος ὅτι ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑ-
μῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν· τίς οὗτος ἐστιν αὐ-
τὴν καὶ ... πᾶσαν ἀποτεμνόμενος φιλοδο-
ξίαν· ὁ γὰρ τῶν πάθους καθάπερ ... καὶ ἀγ-
ας

τὴν αὐτῶν ῥοπήν· ἐδέησε γὰρ ὅτι τούτοις ἦν καὶ
μεριάζειν μανθάνουσιν· τοῦτο ποιεῖ καὶ ὁ σωτὴρ
ζῶσι κατὰ τὸν νόμον [illegible] δὲ χαρίζεσθαι τοῖς
καὶ πολλοῖς [illegible] τοῦτον ἀφῆκεν αὐτοῖς τὸν
λόγον· τοὺς γὰρ διδακτοὺς [illegible] ἐν λευκοῖς ἔχειν
αὐτοῖς τὴν ἀκρίβειαν [illegible] τὴν προτέ
ρας αὐτοῖς ἀφεῖναι ἀλλ' [illegible] καὶ [illegible]
τὴν φιλοσοφίας [illegible] τοῦ τόπου [illegible]
ρῶν τιμαὶ καὶ ἀφορμὴ τοῦ αὐτοῖς [illegible] τὸν πό
πολλαχοῦ [illegible] ἀγομένοις καὶ τὸ γὰρ
κρινεῖ [illegible] ἐκεῖνον ἀναλογιζομένοις τηρεῖν
ἀγοράσαι δὲ μάχαιραν φησὶν τὴν ἔφοδον τῶν
ἰουδαίων τὴν κατ' αὐτοῦ γνωρίσαι αὐτοῖς βουλό
μενος· καὶ ὅτι μέλλουσιν αὐτὸν συλλαμβάνειν
καὶ τοῦτο φανερὸν τίθησιν οὐκ [illegible]
[illegible] αὐτοῖς [illegible]
τὰς μαχαίρας [illegible]
[illegible] καὶ ὅτι μέλλει πάσχειν παρὰ τῶν ἰουδαίων
ἀπὸ [illegible] καὶ τοῦτο [illegible] ἐγγὺς
γὰρ ἀγοράσατε μάχαιραν [illegible]
γεγραμμένον [illegible]
ἀνόμων [illegible] παρὰ [illegible]
[illegible] ἡ μάχη [illegible] ἔφοδος παρὰ [illegible]
[illegible]
[illegible] ἀπὸ [illegible]
[illegible] ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο καὶ [illegible]
αὐτοῖς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
αὐτοῖς [illegible] μαχαίρας
ἱκανόν ἐστιν· [illegible] καὶ [illegible]

370

[illegible] ἀρνούμενος [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ἀρνούμενος
[illegible] χαρίσματος [illegible] ὑπὲρ τῆς
[illegible] καὶ τὴν ἀφ' αὐτοῦ [illegible]
[illegible] :—

[illegible]
[illegible]
[illegible] τοῦ χ(ριστο)ῦ [illegible] :

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

τὴν αὐτοῦ ῥώμην [illegible] περὶ [illegible] ἐν τούτοις ὥσπερ καὶ
μετριάζειν μαθόντα τοῦτο ποιεῖ· καὶ ἐπισημαί-
νονται κατὰ [illegible] φύσιν δὲ [illegible] ἤδη ταῦτα
καὶ τὰ πολλὰ [illegible] τούτων ἀφ' [illegible] αὐτοῖς πολ-
λοῖς τῶν ἀδολέσχων περιτρέχειν [illegible]
[illegible] τὴν ἀκρίβειαν [illegible]
ρας αὐτοῖς ἀφεῖναι· ἀλλ' [illegible] καὶ [illegible]
τῆς φιλοσοφίας [illegible] τούτων [illegible]
ρων τινα καὶ ἀφορμὴν [illegible] αὐτοῖς [illegible]
πολλ[illegible] καὶ τὸν [illegible]
[illegible] ἐκείνου [illegible] τηρεῖν
ἀρρώστῳ [illegible] μάχαιραν φασὶν [illegible] ἔφοδον τῶν
[illegible] κατὰ [illegible] αὐτοῖς [illegible]
μενος καὶ [illegible] αὐτὸν [illegible]
καὶ τοῦτο φανερὸν [illegible]
[illegible]
τῆς μαχαίρας [illegible]
[illegible] παρὰ τῶν [illegible]
[illegible] καὶ τοῦτο [illegible]
[illegible] ἀρρώστῳ μάχαιραν [illegible]
[illegible] γεγραμμένα [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] κατὰ
[illegible] ἀπόστολον [illegible]
ἀφεῖσιν· [illegible]
[illegible] μάχαιραν [illegible]
αὐτοὺς [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] πολιτείας [illegible]
[illegible] μάχαιραν
αὐτοῖς [illegible]
[illegible]

[illegible] τὴν πίστιν [illegible] ἐρρωμένος [illegible] δὲ τὸ
[illegible] ἐκτείνας τὴν [illegible] ἡ γραφὴ
[illegible]
[illegible] ἐκτείνας τὴν [illegible]
[illegible] καὶ
[illegible]
[illegible] ἐρρωμένος
[illegible] ὁ ὑπὲρ τῆς
[illegible] καὶ τῆς [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

ιζ [illegible]
[illegible] ὁ δὲ
[illegible] καὶ τὴν
ραν καὶ ὁ μὲν [illegible] αὐτοῦ
καὶ [illegible] μάχαιραν καταπέχεται μὲν ἡ χεὶρ
[illegible] καὶ ἀποδείκνυσι τῆς
αὐτοῦ [illegible] αὐτοῖς
[illegible] μετὰ [illegible] καὶ προθυμίας ἡ τὴν
οἰκουμένην [illegible]
[illegible] τῆς οἰκονομίας [illegible]
[illegible] ἡ γραφὴ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τὴν οἰκείαν φιλοσοφίαν
[illegible] καὶ μὴ [illegible]
[illegible] ὅθεν καὶ
ἡ γραφὴ μετὰ ταῦτα [illegible] ὁ τοῦ
[illegible] παρ' αὐτοῖς [illegible] ἐκείνοις [illegible] τούτων

ἤρξαντο αὐτοῦ· τοῖς πρὸς τὸν Πιλᾶτον προεγράφη.

Κατηγορεῖται μὲν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ὁ Χριστὸς· ἦν δὲ ἅπασα
ἡ κατηγορία τοῦ πράγματος φανερῶς ἐναντία
τοῖς κατηγόροις ἀφιέντος· οὔτε γὰρ φόρον ἐκώλυεν
ἄρτι Καίσαρι δίδοσθαι, ὥστε μᾶλλον μὲν δῆλον καὶ ἐπι-
τρέπειν λόγων· ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ
τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ· οὔτε βασιλείας ἐγχείρησις ἦν ἐν
αὐτῷ· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐπιχειρούντων αὐτὸν τῶν ὄχλων ὡς βα-
σιλέα ποιῆσαι καταλιπὼν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος
ἀνεχώρησεν· ποίαν δὲ παρασκευὴν ὁρῶντες
ἐν αὐτῷ οἱ ἄνομοι τοῦτο κατηγοροῦσιν αὐτοῦ; τὸ δὲ ἀ-
λαζονικὸν ὄχλον κώμας καὶ πόλεις ὅλοις περιὼν
τοῖς πᾶσιν ἐπὶ θεραπείαις ἀνθρώπων ἐφαίνετο· διὸ πάνυ
καὶ αὐτὸς ὁ Πιλᾶτος ἀπιθάνως παρ᾽ αὐτοῖς ἦν
κατηγορίαν καὶ δόλον φθέγγεται καὶ εἰρωνικῶς
οἷον διαχλευάζων τοὺς κατηγοροῦντας φησὶν
σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ καὶ τὸ ὄντως
ξ ἀληθῶς βασιλεὺς οὐκ ἀρνεῖται. Ἐπιπεμφθεὶς δὲ
πρὸς Ἡρώδην ὑπὸ Πιλάτου οὐκ ἀπεκρίθη τῷ Ἡρώ-
δῃ ἐρωτῶντος αὐτοῦ· ἔφη δὴ οὐκ ἔδει πρὸς ἄνομον
ἀποκρίνεσθαι μηδὲν ἄξιον ἀποκρίσεως ἔχοντα
ἀλλ᾽ ὡς οὐδὲ διδασκαλίας ἦν ὁ καιρὸς οὐδὲ
ἐπιδείκνυσθαι σημείων δύναμιν· πρὸς τοῦτον ἦν τοῦ
προσαβρατ... ὁ ψιλ φιλοθέαμον μᾶλλον ἢ
μετάνοιαν ἀπεκδεχόμενος θείας ἰδεῖν ... ὅθεν
ξα ... ἰδὼν τὸν καιρὸν ἐπιτρέπει· Χλευάζει
δὲ ἐν τούτῳ τὸ σεμνὸν καὶ τίμιον ὁ ἀναισθητος μαρτυρεῖ δὲ
διὰ τοῦ χλευάζειν ὅτι μηδὲν ἄδικον ἐφώρασε· οὐ γὰρ
ἐθέλησε ... ἐπὶ τούτου καὶ ὁ μὴ ...
τος ... ὅθεν Ἰουδαῖοι καὶ οὕτω κατεσχύνον-
ται

καὶ ὅμως οὐκ ἐξεκάλυψεν τὸ αἴνιγμα· καὶ γὰρ πολλαχοῦ
φαίνεται τοῦτο ποιῶν· ἐπειδὰν μὴ νοήσωσιν τὸ
λεχθὲν παρατρέχει τοῦτο καὶ ἀφίησιν τῇ τοῦ
πράγματος ἐκβάσει· τοῖς μετὰ ταῦτα τὴν κατα-
νόησιν τοῦ εἰρημένου ἐπιτρέπων· μᾶλλον ὥσπερ κἀ-
κεῖ τὸ λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ τὰ ἑξῆς :-

πε περὶ τοῦ προσεύξασθαι αὐτὸν πρὸ τοῦ πάθους· προσ-
γραφὴ εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον :-

Ἀγωνιᾷ δὲ ἵνα δείξῃ ὅτι ἀληθῶς ἄνθρωπος ἦν καὶ οὐ κατὰ τῆς
θεότητος καὶ ἀγωνίαν ἔχων εἶχεν ἱδρῶτα καὶ ἐγένετο αὐτοῦ
ὁ ἱδρὼς ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος· ὅπερ μαρτυρίου προσ-
εῖναι τεκμήριον· οὐδὲ γὰρ ἦν σφόδρα ἀλλότριος τῆς
κοινῆς καὶ ἀνθρωπίνης· αἵματος ἐμβάλλειν ποτὲ ἐξαγω-
νίας μόνης ὥσπερ ἰκμάσιν ἱδρῶτος παραφυῆ-
ναι γράφεσθαι· ἀλλ᾽ εὐδόκησεν τοῦτο γενέσθαι ἐν ἑ-
αυτῷ ὅπως τῆς κενώσεως φανῇ ὥσπερ ἀρρήκτω-
ς καὶ ἐξοικειώσῃ τὴν τῆς δειλίας πάθησιν· ὤφθη
δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν· οὐχ ὅτι
τῆς ἰσχύος τοῦ ἀγγέλου ἐδεῖτο ὁ τῶν πάντων ἐπου-
ρανίων δυνάμεων φόβος καὶ τρόμος προσκυνού-
μενος καὶ δοξαζόμενος· ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῇ τὸ ἐν τῇ
μεγάλῃ ᾠδῇ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως εἰρημένον· καὶ ἐ-
νισχυσάτωσαν αὐτὸν πάντες υἱοὶ θεοῦ· τοῦτο γὰρ διὰ
τὴν ὑπερβολὴν τῆς θαυμαστότητος δοξολο-
γοῦν αὐτὸν ὁ ἄγγελος ἔλεγεν προσκυνῶν· σὴ ἐστιν ἡ
ἰσχὺς δέσποτα· σὺ γὰρ ἴσχυσας κατὰ τοῦ θανάτου καὶ κα-
τὰ τοῦ ᾅδου καὶ κατὰ διαβόλου ἐλευθερώσας τὸ
γένος τῶν ἀνθρώπων ἐξ αὐτῶν :-

πε περὶ τοῦ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ τῆς προσευχῆς καὶ
ὅτι ἐφίλησεν αὐτὸν Ἰούδας καὶ τὰ ἑξῆς ἕως

τὸν ὑπὸ λιμοῦ τῶν ῥωμαίων τῇ χώρᾳ τῶν ἰουδαίων
ἐπερχόμενον· ξύλον ὑγρὸν ἑαυτὸν μετὰ δικαίων
ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ τὴν ἀρχαίαν τὴν ἀμάραντον
καὶ ἀκατάλυτον καὶ ἀκατάβλητον — καὶ εὐθα-
λῆ καρποφορήσαντα αὐτοῦ καὶ ποιούμενος παροιμίαν
καὶ παραινέσεις ὅτι εἰ μετὰ τοιοῦτον ἐμὲ ὄντα
ἐμὲ ἐφθείσατε τὸν τοιοῦτον διὰ γενεαῖς ὑβριζομένην καὶ
ἀτιμίαις οἱ ῥωμαῖοι ἀπαιτοῦνται καὶ τοῦτον
στρατιῶται ποιήσαντες τί δράσουσιν ὑμῖν τοῖς ξηροῖς
ξύλοις καὶ ἀκάρποις τοῖς λαοῖς τῶν ἰουδαίων πρὸς
πόλεμον ἀντιστᾶσι τῶν ῥωμαίων στρατιωτῶν
μελλόντων ἐν αὐτοῖς τοῖς λαοῖς τῶν ἰουδαίων δηλονότι
τοῦ μὴ τεθαυμάσθαι μὲν καὶ καρπὸν δικαιοσύνης
ἐχόντων ἐκ πολεμίων ἐν οἷς καὶ ἡ κοσμική καὶ
φειδοῖς ἀξιωθῆναι τῆς παρ' αὐτῶν μᾶλλον δὲ
καταλύσουσιν ὑμᾶς τοὺς ὡς ξύλον ξηρὸν καὶ
γενεὰν ἄκαρπον ἀνήκουσιν καὶ αἰχμαλώτους ὄψε-
σθαι καὶ ἀποκτενοῦσιν δηλονότι τῆς ἑαυτῶν
γνώμης δυσσεβείας ἐν τέλει :-

πε τοῦ σταυρωθέντος δεσπότου ἡ τίτλος ἐπιγραφή· καὶ
κλῆσις ἐπιγραφῆς ἑβραϊστὶ καὶ ῥωμαϊστὶ τῶν ἰουδαίων
προσγραφή·

Πῶς ματθαῖος μὲν καὶ μάρκος τοῖς δύο λῃσταῖς
ὀνειδίζεσθαι τὸν κύριον λέγουσι· λουκᾶς δὲ τὸν ἕνα
μαρτυροῦσιν οἱ δύο λῃσταὶ παρασιωπήσαντες τοῖς ἰου-
δαίοις ἐφθέγγοντο χάριτι τὴν παρρησίαν αὐτοῖς ἰουδαί-
ων παρ' αὐτῶν πολιτείαν ἐντεῦθεν προσδοκῶν
τὰς ἡσυχίας ἐκεῖ δὲ ἄνωθεν προσδοκῶν
παρὰ τῶν ἰουδαίων κεκλήκασιν θεοῦ λόγον τὸν μὴ
τῶν αὐτοῦ ἀντιλήψιν καὶ τὸν ἄλλον ἢ τοῦτο

372

ἐκ τοῦ δικαστηρίου καὶ τῆς κατηγορίας αὐτὸν
ἀπαιτοῦντος τοῦ κατηγορουμένου μετὰ λαμπρᾶς
τῆς ἀθῳότητος· ἐπεὶ καὶ δικάζων ἡρώδης ἐποίησε τοῦτο
οὐκ ἂν δὲ τοῦτο διεπράξατο ἐπείπερ ἦν ὀργῆς ὁ καιρὸς
μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ πιλᾶτος ἐπιψηφίσας τὴν αὐτὴν
τοῦ ἡρώδου μηδὲν [illegible] τῶν ἐξουσιῶν φησί
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας ὅτι προσή-
νέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα
τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρί-
νας οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατη-
γορεῖτε αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ ἡρώδης· καὶ τὰ ἑξῆς·
δ ἀπολύειν δὲ εἶχεν ἀνάγκην ἕνα αὐτοῖς κατὰ
ἑορτὴν ἕνα· ἔθος ἄρτι [illegible] γινόμενον
ῥωμαίοις ἰουδαίοις ὅπως πάτριον κἂν αὐτοῖς
παρέχειν [illegible] τῷ λαῷ [illegible] οἱ ῥωμαῖοι
τοῦτο [illegible] συνεχώρησαν διὰ τὸν
λαὸν τῶν ἰουδαίων :-

ε
τῖ τοῦ β ἀρ [illegible] διότι [illegible]
[illegible] προεγράφη :

ξβʹ Διὰ τί καὶ τὰς θρηνούσας τὰς γυναῖκας ὅτι ἐπὶ
τὸν σταυρὸν ἀγόμενον εἶχεν αὐτὸν ὁ θεὸς κύριος
οὐ μόνον οὐκ ἀπεδέξατο αὐτάς ἀλλὰ καὶ ἐπετί-
μησεν διὰ τί ἔκλαιον ὡς πάσχοντα αὐτόν· τὸ μὲν
γὰρ κλαίοντι πάσχοντι [illegible] παρακλη-
σιν φέρει· τῷ δὲ κλαίοντι ὑπὲρ [illegible] εἶναι
τὸν εὐφημεῖσθαι καὶ κροτεῖσθαι δίκαιον ὄντα
ὅσον θάνατον [illegible] καὶ τὸν διάβολον
[illegible] θρηνοῦσαι [illegible] διὰ τοῦτο
ἐπετίμησεν αὐταῖς καὶ [illegible]
[illegible] πρὸς θρήνους αὐτῶν [illegible] καταλήψαντος

κατέπαυσεν καὶ τότε κατηξιώθη τῆς ἄνω παραδείσου
προσδοκίας. τοιοῦτοι εὑρόντες πῶς ὁ λῃστὴς τῆς εἰσόδου
εἰς τὸν παράδεισον τοῦ ἀποστόλου τῆς ἐπαγγελίας ἐπι-
οὐ κεκληρονόμησαν οἱ ἄλλοι τῆς εὐαγγελίας; ὁ Χρυ-
σόστομος φησὶν τί γὰρ ἦν καὶ τῆς ἐλπίδος τῆς ἄνω πα-
ράδεισον ὁ λῃστὴς μὴ γὰρ ταῦτα εἶπεν τὰ ἀγαθὰ
ἃ ἐπηγγείλατο ὁ θεὸς ἐπαγγελίας; οὐκ ἀκούεις
τοῦ Παύλου λέγοντος ὅτι τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ταῦτα
αὐτά ἐστιν ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤ-
κουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη·
Τὸν δὲ παράδεισον καὶ ὀφθαλμοὶ εἶδον ὁ τοῦ Ἀ-
δὰμ καὶ οὖς ἤκουσεν καὶ καρδία ἀνθρώπου παρε-
δέξατο. πῶς οὖν ἀπέλαβεν τὰ ἀγαθὰ ὁ λῃστὴς
οὐ γὰρ τὸν παράδεισον ἐπηγγείλατο καὶ τὴν παρρησίαν
ὁ θεὸς ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν οὐδὲ βασιλείαν
παραδείσου ἀλλ' ἢ βασιλείαν οὐρανῶν ἐκήρυξε·
Ὅτι δὲ ἦν ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἕως
ἐξέπνευσεν ἡ προσγραφή·
Ὥσπερ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι ὁ ταπεινὸς θεὸς πάν-
τας ἐκλιπὼν πρὸς ἐνιαυτὸν ἔργοις τοῦ ὑπερβάλ-
λοντος ἤρξατο γὰρ σελήνη ἐν τῇ πολλοῖς τῆς ἐπι-
γνώσεως ἀληθείας καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ἀπάρχων
ὁ θεὸν καὶ ἑκατόνταρχος ἰδὼν τὰ γενόμενα
ἐδόξαζεν τὸν θεὸν ἐν στόματι καὶ τὰ στήθη τῶν
Ἰουδαίων τινὲς κατανυγόμενοι τύπτοντες
καὶ τοῖς τῆς διανοίας ὄμμασιν ἀναβλέποντες
πρὸς ἐπίγνωσιν τὴν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ ταχέως τῆς
κατὰ τὸν δεσπότην δυσσεβείας ἀποστρεφό-
μενοι καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ πάθους προσδοκῶν-
τες ... τοῦ καὶ μὴ ἐφ' ἡμᾶς ἀκολουθ...

373

προσευχῆς τοῦ σωτῆρος θεὸν δὲ ἐκεῖνος ἀμείβεται οὕτω γὰρ
ἦν τὰ κατ' αὐτοὺς προενθυμησάμενος θαυμάζεται ἐκεῖνο
λόγου ἴσως ὅσον ὑπερέχει παρρησίᾳ πρὸς τὸν θ(εὸ)ν
ὁ σωτὴρ ἐφθέγξατο λέγων πάτερ ἄφες αὐτοῖς
οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν ὥσπερ γὰρ ἴσος ἴσῳ
διαλεγόμενος καὶ παραινεῖ καὶ ἀφεῖσθαι
πολλὴ παρρησία ἐστὶν οὐ γὰρ ἦν ...
παρακαλῶ συγχώρησον αὐτοῖς διὰ ...
τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐφ' ὑπερεκχεόμενα ... ἀφθονίαν
τοῦ σωτῆρος ἀμείβεσθαι διὰ τὸ τῆς θεότητος ὁμοούσιον·
Ὁ μὲν οὖν Ματθαῖος καὶ Μάρκος εἰπόντες λεγόμενοι
πρὸς Ἑβραίους ... ὀνειδίζον αὐτὸν
οἱ λῃσταὶ ... τοὺς περὶ τοῦ
σταυροῦ παρ' ἑκατέρου· Λουκᾶς δὲ ἀφέμενος
τὸν μὲν πρότερον ὃς παρὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένος
ταῦτα παραλειφθέντα ἐκείνοις τοῦτον τὸν
ἕνα τῶν λῃστῶν ἐπιγνῶναι ἱστορεῖ ἀπὸ τῆς φωνῆς
ἀρξάμενος ἣν ὁ κ(ύριο)ς εἶπεν πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ
οἴδασιν τί ποιοῦσιν ἀφ' ἧς εἰκός ἐστιν καθάπερ
εἴρηται τὸν ἕτερον τῶν λῃστῶν ἐλθεῖν εἰς κατά-
ξα νυξιν· πῶς δὲ ἡ τοῦ δεσπότου ἡμῶν θ(εο)ῦ
ἐπεπλήρωται ὑπόσχεσις ἡ πρὸς τὸν λῃστὴν εἰρηκό-
τος πρὸς αὐτὸν σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παρα-
δείσῳ πληροῦντα τὰ πάντα τῇ θεότητι καὶ ἐν τῷ
σταυρῷ ἦν διὰ τὴν σάρκα καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ
τὴν θεότητα καὶ πάλιν καταβὰς ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἀπελθὼν καὶ τὸν λῃστὴν
εἰς τὸν παράδεισον εἰσαγαγὼν τῇ παρουσίᾳ τῆς
θεότητος· τάχα δὲ πρῶτον τὸν λῃστὴν τὸν
ἐξ αὐτῶν πιστεύσαντα εἰς τὸν παράδεισον ἀπο...

παρ᾽ ἄλλου ἢ τῆς μαρτυρίας Μωϋσέως τε καὶ τῶν προ-
φητῶν ἑρμηνεύων τὰ ἐν αὐταῖς κεκρυμμένα καὶ
τὰ πρότερον αὐτοῖς ἀσαφῆ τοῖς ἀξίοις σαφηνί-
ζων ἐπειδὴ δὲ ἕως οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρα-
τοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν, ὥς φησιν ὁ εὐ-
αγγελιστὴς ἕως οὗ ὁ λόγος τῆς αὐτοῦ διδασ-
καλίας ἐξέθαλψε τὰς καρδίας αὐτῶν εὐπαρ-
δεκτον τὴν πίστιν ἐργάσασθαι ὅτε λοιπὸν
ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τότε καὶ τὴν ὄ-
ψιν ἐμφανῆ καθίστησιν αὐτοῖς οὐ μὴν ὅσον
παραμένει· καὶ αὐτὸς γάρ φησιν ἄφαντος ἐγέ-
νετο ἀπ᾽ αὐτῶν· οὐκέτι γὰρ ἐπεδεῖτο ἀνάγκας
τὰ τοῦ κυρίου πρὸς τοὺς μαθητὰς τοιαῦτα οἷα
τὰ πρότερον ὅπως ἐκεῖνοι τοῦ πλείονος τὸν
πόθον ἐν αὐτοῖς ἐναυξήσωσιν· ἀναστάντες δὲ
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ ἑξῆς·
τουτέστι κατ᾽ αὐτὴν μὲν τὴν ὥραν καθ᾽ ἣν ἄφαντος αὐ-
τῶν γέγονεν ὁ δεσπότης Χριστὸς ὑπέστρεψαν μὴ μελ-
λήσαντες· οὐ κατ᾽ αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν εὗρον τοὺς ἕνδεκα
συνηθροισμένους καὶ ὁμολογοῦντας καὶ τὴν
τοῦ κυρίου ἔγερσιν· ἀλλ᾽ ἀναμετρήσωμεν ὥρας ὅσας ἦκον-
κὴν αὐτοῖς ποιῆσαι τὸ διάστημα τῶν ἑξήκοντα
σταδίων βαδίζοντας ἐν ταῖς πάντως καὶ ὁ λόγος
τῆς ὀφθῆναι Σίμωνι· καὶ εἰ μὲν οἱ μὲν ἔλεγον τοῖς
δυσὶν ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι·
αὐτοὶ δὲ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη
αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου· ταῦτα δὲ
φησὶ λαλούντων αὐτῶν αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν
καὶ τὰ ἑξῆς· οὐκέτι κρατουμένων τῶν ὀφθαλ-
μῶν αὐτῶν ἐπιφαίνεται αὐτοῖς οὐδὲ ἀνθρω-

γυμνὸν προφανῶς ποιεῖται :·

Περὶ τοῦ Ἰωσὴφ πῶς ἔθαψεν τὸ σῶμα τοῦ κυρίου ἡμῶν
καὶ θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ περὶ τῶν μυροφόρων γυναι-
κῶν· καὶ περὶ τῆς ἀναδείξεως τοῦ δεσπότου
προσγραφή :

Ἐπειδήπερ οἱ [illegible] τοῖς μαθηταῖς
πορευόμενοι ὡς οὐκ ἐζήτουν τὸν Χριστὸν προσδοκῶν-
τας περὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους ἀπορούμενοι
διελέγοντο· τοῦτο γὰρ ὁ περὶ [illegible] εἰς δὲ
ἠλπίζομεν· διὰ τοῦτο αὐτὸς [illegible] αὐτοῖς
ἀνοήτους καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ καλεῖ· ἔδει
γὰρ αὐτοὺς διὰ τούτου κατ[illegible] περὶ τὴν
τῆς ἀναστάσεως πίστιν· εἶχον γὰρ καὶ τὴν φήμην
τῆς ἀναστάσεως [illegible] τὴν διὰ τῶν
γυναικῶν καὶ τὴν διὰ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάν-
νου, ἀλλ᾽ οὐχ ὡς [illegible] τοῦτο [illegible]
καί φησιν ὅτι ἐξέστησαν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες
οὐκ εὐαγγέλιον ἀληθείας καὶ φῶς τι [illegible]
τοῦτο νομίζοντες ἀλλ᾽ ὡς δὲ ταραχῆς τινος
καὶ φαντασίας ἔχοντες αὐτὸν περὶ τῆς
ἀναστάσεως καὶ τὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πέτρου μαρ-
τυρίαν καὶ τοῦ Ἰωάννου [illegible]
[illegible] οὐ καλῆς [illegible]
[illegible] τοῦτο ὅτι
μὴ αὐτὸν ἴδωμεν [illegible] καὶ γάρ φησιν [illegible]
τινὲς τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον καὶ εὗρον
οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ
οὐκ εἶδον. αὐτὸς δὲ [illegible]
τίας [illegible] αὐτοῖς [illegible]
[illegible] τοὺς παλαιοὺς προφήτας [illegible]

ἀναστὰς ὁ δεσπότης Χριστὸς ἐπιστώσατο πρῶτον μὲν
διὰ τοῦ εἰπεῖν ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε ὅτι πνεῦμα
σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε
ἔχοντα· δεύτερον δὲ διὰ τοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας· τρίτον διὰ τοῦ ἐπιζητῆ-
σαι βρώσιμόν τι φαγεῖν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ
δι' οὐδὲν ἕτερον τοῦτο πεποίηκεν ἢ ἵνα δείξῃ σα-
φῶς ὡς αὐτός ἐστιν ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν ὁ καὶ πρὸ
τοῦ σταυροῦ καὶ παρὰ πάντα τὸν καιρὸν τῆς
οἰκονομίας συνεσθίων καὶ συμπίνων αὐτοῖς
καὶ συναναστρεφόμενος ἀνθρωπίνως· οὐδὲ γὰρ
ὡς δεομένης ἔτι τροφῆς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔφαγε
μετὰ τὴν ἀνάστασιν· εἶτα διανοίξας αὐτῶν
τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς περὶ αὐτοῦ λεγούσας γρα-
φὰς ὅτι δεῖ πάντα πληρωθῆναι καὶ κηρυ-
χθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καθίσαι τε προστάξας
αὐτοῖς ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσονται δύ-
ναμιν ἐξ ὕψους ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἕως πρὸς Βηθα-
νίαν ἐπάρας τὰς χεῖρας εὐλόγησεν αὐτούς· τοῦτο
δὲ χρὴ νοεῖν [illegible] ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ
μετὰ τὴν ἀνάστασιν γενέσθαι κατὰ τὸ ἐν ταῖς
πράξεσιν ἱστορημένον· ἀλλ' ἐπιτεμὼν ὁ εὐ-
αγγελιστὴς [illegible] ταῦτα τὸ πλάτος τῆς ἱ-
στορίας ἐξ αὐτῶν οὕτω καὶ σαφηνίζεται·
Εὐλογήσας δὲ αὐτοὺς καὶ μικρὸν προελθὼν ἀνε-
φέρετο εἰς τὸν οὐρανὸν ἵνα συνέδρος ᾖ τῷ πατρὶ
καὶ μετὰ τῆς ἑνωθείσης αὐτῷ σαρκὸς καὶ ταύτῃ
ἡμῖν ἐγκαινίσῃ τὴν ὁδὸν ἐν ἀνθρωπείᾳ
μορφῇ γενόμενος ὁ λόγος [illegible]

ἑτέρου δεῖσθαι· ἀλλ' ἑαυτὸν ἐμφανῆ δεδωκὼς
καὶ θαρρεῖν παρακελεύεται. οἱ δὲ οὕτως ἔτι
ἦσαν ἀμφίβολοι καὶ δεδιότες ὥστε νομίζειν
οὐκ αὐτὸν ἐκεῖνον, φάσμα δὲ καὶ σκιάν· αὐτὸς
δὲ καὶ ἐκ τῶν τοιούτων λογισμῶν κατευνάζων
αὐτοῖς τὸ ἐντὸς ἐν αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀληθὲς ἀπε-
φθέγξατο ῥήματα ἅπερ ζητοῦσιν ἐκεῖνοι· ἵνα δὲ
βεβαίως καὶ ἐνδυνάμως διχῶς πιστεύσωσιν
αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι τὸν παθόντα, τότε δεικνύσι-
εὐθέως ὅτι θεὸς ὢν φύσει γινώσκει τὰ κρυπτὰ τῆς
καρδίας· καὶ ὅτι τῶν ἐν αὐτοῖς τῶν ἐννοιῶν
οὐκ ἠγνόησε θόρυβον· φησὶ γάρ· τί τεταραγμέ-
νοι ἐστέ, καὶ τὰ ἑξῆς. δείκνυσι δὲ τὰς χεῖρας
καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς διατρήσεις τῶν ἥλων
καὶ ψηλαφᾶν ἐπιτρέπει καὶ πληροφορεῖσθαι
διὰ τρόπου παντὸς ὅτι τὸ πεπονθὸς ἐγήγερται σῶ-
μα· διὸ μηδεὶς συκοφαντείτω τὴν κοινὴν ἡμῶν
ἀνάστασιν ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος
ἀκούων ὅτι σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται
σῶμα πνευματικόν· μὴ ἀπαρνείσθαι τῶν ἀνθρω-
πίνων σωμάτων τὴν ἀφθαρσίαν· ἀνα-
δρομὴν ὥσπερ γὰρ ψυχικὸν ἐπὶ τούτοις ἤγουν
(η) σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις ἀκολουθοῦν· οὕτω καὶ
πνευματικὸν τοῖς τοῦ ἁγίου πνεύματος θελήμασιν
ὑποκείμενον· μετὰ γὰρ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστα-
σιν οὐκ ἔστιν ἐπὶ φιλοσαρκίας καιρός· ἀλλὰ
παντελῶς ἀπαλλάττει τῆς ἁμαρτίας τὸ κέν-
τρον ἀπομένει· τὸ κατευχθὲν ζωὴν τὴν
ἀφθαρσίαν ἐνδύσεται. χρὴ δὲ σκοπῆσαι
διὰ πόσων τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς περὶ τῆς ἑαυτοῦ

τοῦ ἐξαγγέλλοντος τοῦ σώματος καὶ εἰς κει-
τὰς ἡμέρας σώματος ὁμοιοῦσιν οἱ γὰρ [illegible]
ματος καὶ ἐντεῦθεν καὶ τρίτη καὶ ταφῇ τῇ σω-
ματος ὁ θεὸς ἐπιφέρει [illegible] καὶ ἐν τούτῳ οἱ εὐ-
αγγελισταί· ὁ γὰρ Ματθαῖος τὸ ὀψὲ σαββάτων
[illegible] καὶ [illegible] οἱ εὐαγγελισταί·
ὁ γὰρ Ματθαῖος τὸ ὀψὲ σαββάτων τὸν καιρὸν τὸν
ἐπιφώσκοντα [illegible] τῆς κυριακῆς ἡμέρας
[illegible] ὀψὲ [illegible] πρωΐ
τῆς [illegible] σώματος ὥσπερ ἡ γὰρ [illegible] τοῦτο
[illegible] τῆς ἡμέρας τοῦ σώματος μετὰ
[illegible] ἡμέρας [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]
[illegible]
ἀλλ' [illegible] ἡμέραν τοῦ σώματος
[illegible] καὶ ὁ σεισμὸς [illegible]
[illegible]
[illegible] συνδρομὴ [illegible]
ἀγγέλου [illegible] καὶ τὸν λίθον
[illegible] τῆς θύρας τοῦ μνημείου καὶ οἱ φρου-
ροὶ [illegible] καὶ
οἱ Ἰουδαῖοι οἱ συναίτιοι φυλάττοντες τὸν τάφον·
[illegible] τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς
ἄρχουσι τῶν Ἰουδαίων ἀπαγγέλλοντα
παραγενόμενοι [illegible] αὐτοὶ [illegible]
προτεραίᾳ [illegible]
τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον [illegible]
[illegible]
τοῦ μὴ [illegible] παραδόξως [illegible] παραχρῆμα [illegible]

ὅτι καὶ δόξῃ τοῦ πατρὸς μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ
παρα[illegible] μεθ' ἑαυτοῦ [illegible]. δοξολογήσω-
μεν τοίνυν αὐτὸν τὸν ἐνανθρωπήσαντα δι' ἡμᾶς
θεὸν λόγον τὸν ἑκουσίως παθόντα σαρκὶ
καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καὶ λύσαντα τὴν
φθορὰν τὴν ἀπ' ἀρχῆς [illegible] καὶ μετὰ τοῦτο ἥ-
ξοντα μετὰ δόξης πολλῆς ἐπὶ τὸ κρῖναι ζῶντας
καὶ νεκροὺς καὶ ἀποδώσοντα ἑκάστῳ κατὰ τὰ
ἔργα αὐτοῦ· δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν ἁγίῳ πνεύματι εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον [illegible]

[illegible]

Π[illegible] παρα[illegible] σωμάτων φαίνεται
[illegible]
[illegible] σωμάτων [illegible]
[illegible]
[illegible] οὕτω γὰρ καὶ
[illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible]
[illegible] καὶ γὰρ
[illegible] αὐτοῦ [illegible] ὁ Ματθαῖος
[illegible] σώματος [illegible]
[illegible] σωμάτων [illegible]
καὶ τὸν [illegible] σωμάτων [illegible]
[illegible] τοῦ σώματος [illegible]
γὰρ ἐστὶ [illegible]
[illegible] καὶ ἐστὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]

τα τεθεαμένα τοῦ θεοῦ· οὐδὲ παρὰ τοῖς προφήταις καὶ
λευιτῶν καὶ τριῶν θεοφανειῶν κατηξιωμέ-
νη· ὁ ἐθνικὸς συγγραφεὺς μὲν ταύτῃ διαφέρως ὅτι μὲν τῶν ἄλ-
λων γυναικῶν ἐν τιμῇ ἡμερῶν ἀφιεμένων μὲν
ἄλλοτε ἄλλως αὐτὴν ἐγκαλεῖ ὁ ἐκ παραφρο-
νήσεως αὐτῆς δὲ ἐφ᾽ ἱκανὸν παρ᾽ αὐτῇ γάμου
μὴ ὑπονοῶν τὸν παρὰ τοῖς ἱερεῦσιν εὐαγγε-
λικοῖς ἀναγραφομένων θεῶν ἀνεπιλήπτως μεγάλη
ἐνδόξῳ καὶ παρὰ τοῖς πᾶσιν ἐπιμημονευθῆ·

Τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου ἐπιστολὴ τῆς
τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν ἀναστάσεως Θεοτίμῳ τῷ πρεσβυ-
τέρῳ:

Λίαν θαυμάζω καὶ ἐκπλήττομαι τὴν ἄγνοιαν
τῶν ζητούντων δῆθεν αἰτίαν ὅτι Χ(ριστὸ)ς πρὸ τοῦ τριῶν
ἡμερῶν ἀνέστη· ἢ μὲν γάρ φασιν αὐτὸν μὴ δεδυνῆσ-
θαι ἐγερθῆναι πρὸ συμπληρωθῆναι χρόνον ἀκριβολο-
γοῦνται ἢ δεῖ ἀνιστάμενον θάνατον ὃ εὐαγγε-
λισταὶ τοῦ ἐγερθῆναι καὶ τὸ πάθος ἠλήθευσε
ναι αὐτὸν συναποδειχθῆναι μόνας ἐκείνας τὰς
ἀδυνάτου καὶ ὃν καὶ δεικνύουσιν προσελθεῖν τῶν
αὐτῶν ἀσθένειαν φημὶ κατορθώσας οὐ κατὰ περὶ
τὸ δυνατὸν ἐξ ἧς θέλει ἧς θέλει καὶ ἀναλῦσαι
τὸ μὲν μὴ παθὼν ἀναστῆναι ἀσθενὴς ἦν τὸ δὲ
ταχέως δυνάμενος μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας καὶ τὴν
ἀπεκδέχεσθαι μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ δεικνύντος ἐμ-
ρίους τῶν ἑλλήνων καὶ ἐθνῶν καταλόγους ἀφαι-
ροῦντα τε ἄλλους ἀναιρεῖται καταπαρεῖσαι καὶ το-
ὺς ἀμφοτέρους ἀνθρώπους καὶ ἀνθρώπων παρ᾽ αὐ-
τῶν φοιτῶντας ... καὶ τὸν μὲν δῆθεν ...
... δαίμονας φ... καὶ παρ᾽...

τοῖς φρουροῖς καὶ ταραχθέντων δηλῶσαι τοῖς ἱε-
ρεῦσιν αὐτοῖς ἐπιτρέψουσιν· οἱ δὲ καὶ διδάσκονται
τῇ ἑβραίων ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων διαφημίσαι
εἰς ἅπαντας ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλ-
θόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων· ὁ δὴ
χώραν οὐκ ἔσχεν τὸ λαθεῖν αὐτοῖς ἐπὶ τῷ ἐγηγερ-
μένῳ ἐγήγερται· διὸ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις τὰ μὲν πρὸ
τα τῆς ἀναστάσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν χρόνον παρὰ
τῷ ἰωάννῃ σημαίνεσθαι ἔνθα ἡ μαγδαληνὴ
μαρία μόνη πρωῒ ἔτι οὔσης σκοτίας καὶ πρῶ-
τον καὶ ὀδυρομένην ἑστῶσαν τῷ μνήματι καὶ μὴ
εὑροῦσα τὸ σῶμα τοῦ σωτῆρος κλαίει διὰ τὸ μηδέπω
τέως ἐγνωκέναι περὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ·
τῆς γυναικὸς δευτέρας μέρος· μηδὲν ἕτερον τὸν παρὰ
τῷ ματθαίῳ χρόνον καθ' ὃν ἐπὶ τὸν ἐπιστᾶσα καὶ αὐτὴ
μαγδαληνὴ ἅμα τῇ ἄλλῃ μαρίᾳ τῷ μνήματι
οὐκέτι κλαίουσα ὡς ἂν παρὰ τῷ ἰωάννῃ, τεθεαμέ-
νη τοῖς ἀγγέλοις καὶ αὐτὸν τὸν σωτῆρα· τὰ δὲ παρὰ
τοῦ λουκᾶ καὶ τοῦ μάρκου ἑτέρου ἂν εἴη καιροῦ
δηλοῦντι καὶ παρ' ὃν πλείους ἀπαρτῶσι γυναῖ-
κες ἐστηκυῖαι τὴν μαγδαληνὴν καὶ μαρί-
αν μετὰ τῶν ἄλλων δηλωθεῖσαν ἀπολιμπάνεσθαι
νομίζω ἐν ἑνὶ τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ παρα-
τυχεῖν καὶ τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον μετὰ
τῆς ἄλλης μαρίας· οὕτως δ' ἂν ἡ αὐτὴ μαρία
ἡ μαγδαληνὴ ἡ κατὰ τὰ παρὰ τῷ ματθαίῳ ἐθεά-
σατο καὶ τὰ παρὰ τῷ ἰωάννῃ οὐκ ἀποβλέπειν
παρεγένετο γὰρ οὐδέπω ἀναβεβηκὼς τοῦτο πω ὁ θεὸς
καὶ παρ' αὐτοῖς ἐκείνοις ἑώρακεν παρ' ἣν
γὰρ καὶ παρ' ἑτέρων [illegible] κατὰ ταὐτὸ ἡ μὲν ἡ

τὸ σῶμα [illegible]

τοῦ [illegible]

ἐκ τούτων [illegible] καὶ τοῦτο ἑβδομάδα [illegible]

[illegible] ὅσοι [illegible]

ἑβδομάδος [illegible] τελευτ[illegible] μνήμα[illegible]

[illegible] τῆς ἑβδομάδος τελευτή-

σει τὴν ἕξιν [illegible] περιτίθεσθαι [illegible] καὶ τὴν

ἑβδομάδα [illegible] τὴν τριακοντάδα αὐτοῦ [illegible] ἑβδομ[illegible]

ἔχει ὡς οἱ [illegible] τὴν λύσιν τοῦ [illegible]

τελείας ἑβδομάδος καὶ μυστικῆς τρεῖς [illegible]

οἱ μακάριοι [illegible] ὅτι καὶ [illegible]

[illegible] οὐσίαν καὶ ἱκεσίαν τῶν [illegible] καὶ

φωναῖς [illegible] ἀριθμὸς [illegible]

ἑβδομάδα [illegible]

καὶ προφθάσας τὴν προθεσμίαν τὴν [illegible]

[illegible] μᾶλλον τοῦ ταχ[illegible]

καὶ [illegible] συντομώτερον [illegible]

[illegible] παρὰ πάντων [illegible] προσ[illegible]

[illegible]:—

Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου:

Πῶς παρὰ μὲν τῷ Ματθαίῳ ἡ Μαγδαληνὴ

Μαρία μετὰ τῆς ὁμωνύμου θεωρακέναι λέγεται

τοῦ μνήματος ἕνα καθήμενον [illegible]

[illegible] ἄγγελον [illegible] κατὰ [illegible]

[illegible] τοῦ μνήματος ἀγγέλους [illegible]

καθημένους κατὰ [illegible] καὶ [illegible]

[illegible] ταῖς γυναιξὶν κατὰ [illegible]

[illegible]

παρὰ [illegible] Ματθαίῳ [illegible]

Μαρία [illegible] ἄγγελον [illegible]

ἐκλίσατο τὸ διακῆκος τὸ τῆς σαρκὸς ὁρᾶσθαι σχῆμ(α)
πληρούμενον ἢ τριῶν καὶ ἀκριβῶς τὸν
χρόνον κατανοήσας τοῦτο νοῶ· τὴν μάτην
κόπτουσιν ἑαυτοὺς οἱ τὴν ἀλήθειαν μεμηνό-
τες φεύγοντες διϊσχυριζόμενοι·

Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου περὶ τῶν τριῶν ἡ-
μερονυκτίων τῆς ταφῆς τοῦ Κυρίου· πῶς θεω
ἀναγνώστη:

Τὸ μὲν τριῶν τῆς ταφῆς τοῦ Κυρίου ἡμερονυκτίων
αὐτὴ ἐστὶν ἡ διασάφησις· γέγραπται γὰρ ὥσπερ
ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡ-
μέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔσται ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας· ὁ τοίνυν ἐπαγγειλάμενος
τὸν τύπον πληροῖ Ἰωνᾶ ἀκριβῶς αὐτὸν
ἐπιταττόμενος· ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν Ἰωνᾶ καὶ ῥι-
ψουμένου ἢ σώματος καὶ ἐκπρασσομένου
ἐκ τοῦ κήτους τοῦτον ἐπληρώσατο ἀλλ' ὅσον
τοσοῦτον ἐν τῷ τάφῳ διατρίψας ὅσον Ἰωνᾶς
ἐν τῷ κήτει· ἡ δὲ καὶ δευτέραν ζητεῖς αὐτὴ
ἐστίν· ἐκ τῆς ὥρας τῆς παρασκευῆς ἐκ ὥρας ἕκτης
ὅλης· ἀπὸ ταύτης ἕως ἐννάτης ὥρας σκότος
ἐγένετο· τοῦτο νυκτὶ μιμούμενον· πάλιν ἀπὸ
ἐννάτης φῶς· τοῦτο πάλιν ἡμέρα· ἡ νὺξ αὐτῆς
τῆς παρασκευῆς· τὸ σάββατον πάλιν ἡμέρα·
ἡ νὺξ τοῦ σαββάτου ἡ τῆς κυριακῆς ὄρθρος·
κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν λέγοντα τῇ ἐπιφωσκούσῃ
εἰς μίαν τῶν σαββάτων· ἡ δὲ καὶ τρίτην
ἀπαιτεῖς ἡμέραν, οὕτως ἐστὶ παρασκευὴ ἣν
παρέδωκεν ὁ Κ(ύριο)ς τὸ πάσχα· τοῦτο μία ἡμέρα

ταύτης [illegible] καὶ δὴ γοῦν μεθ' ἡμέρας [illegible]
καὶ αὐτὸς ἀκριβοῖ ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων [illegible]
[illegible] παρ' αὐτὸ τὸ μνημεῖον [illegible]
κολουθήσασαι δὲ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν συνε-
ληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὰ ἑξῆς
[illegible] ἦσαν αὐτῶν [illegible] καὶ ὁ
[illegible] παρ' αὐτοῖς [illegible]
[illegible] ὅτε γὰρ [illegible] τοῦ μνήματος [illegible]
κατὰ τὸν Ἰωάννην [illegible] τὸν λίθον [illegible]
[illegible] παρὰ τῷ Ματθαίῳ ἄγγελος ἀλλ' [illegible]
οὐδὲ ἀγγέλους αὐτοὺς ὀνομάζει ὁ Λουκᾶς ἀλλὰ
ἄνδρας [illegible] ἐν ἐσθῆσιν ἀστραπτούσαις
[illegible] καὶ οἱ λοιποὶ δὲ αὐτοῦ [illegible]
γυναῖκας [illegible] καὶ γυναῖκες δὲ πλείους
ἦσαν ἀλλ' οὐχ ἡ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ μόνη οὐδὲ
αἱ παρὰ τῷ Ματθαίῳ δύο Μαρίαι. περὶ δὲ
τῆς μιᾶς Μαρίας τῆς παρὰ τῷ Ἰωάννῃ [illegible]
ὄρθρου ἔτι σκοτίας οὔσης ἐπιστάσης τῷ μνή-
ματι καὶ ἰδούσης τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ
μνημείου [illegible] καὶ Μαγδαληνὴ [illegible]
ἀγγέλους [illegible]
[illegible] ἄλλην τινὰ Μαγδαληνὴν [illegible] ἡ γραφὴ δὲ
ταῖς δυσὶ Μαρίαις [illegible]
τοῦ Ματθαίου μνημείου [illegible]
[illegible] καὶ αὐτὴ [illegible] ἀμφοτέροις
τοῖς εὐαγγελισταῖς μνημονευομένη [illegible]
[illegible] παρὰ τῷ Ἰωάννῃ [illegible]
τῷ Ματθαίῳ καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] μνήματος [illegible]
[illegible] ὄρθρου [illegible]

ἀπὸ κεκινημένον τὸν καταληφθέντα ἔφασαν· ἑτέρους δὲ τοὺς
παρὰ λουκᾷ τὸν παρὰ τῷ ἰωάννῃ δύο ἀγγέλους ἔσω
τοῦ μνήματος ὀφθέντας· ἑτέρων ὄντων ἑτέρων παρὰ
τὸν ἔξω ὄντα τοῦ μνήματος ἐπὶ τοῦ λίθου καθεζό-
μενον παρὰ τῷ ματθαίῳ· οἱ δὲ παρὰ τῷ λουκᾷ
καὶ δύο ἄνδρες ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ ὀφθέντες
κατὰ ταὐτὸ τῆς ἑορτῆς σημεῖα καὶ ὁ παρὰ τῷ μάρ-
κῳ νεανίσκος λευκὴν στολὴν περιβεβλημένος
καὶ αὐτὸς ὤφθη ἐν δεξιοῖς ἀλλ' οὐ καρτερὸς
θεωρούμενος τοῖς ἄνδρασι καὶ δεξιὰ ταῖς γυ-
ναιξὶν εὐαγγελίζεσθαι πάλιν ἕτεροι ἂν εἶεν καὶ
αὐτοὶ ἀλλήλων ὄντες καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς πρώτοις
δύο οὖν δὲ ἀγγέλους αὐτοὺς οὗτοι ὁμολογοῦσι
ζει δὲ ἀγγέλοις αὐτοὺς αὐτοῖς ... ἕως
μὴ δὲ τὸν τοῦ σωτῆρος ἐμφανισμὸν ἐμφανισμένους ἀν
τοῖς κεκρατηκόσιν καὶ ἐν αὐτοῖς ματθαίῳ καὶ
ἰωάννῃ ἀπεδείχθησαν ἄλλοις ταῖς περιτυχοῦσαις γρα-
φεῖν καὶ ἱστορεῖν παρακεχωρηκότας αὐτοῖς δὲ
τὰ δεύτερα δηλουμένοις ἄγγελοι πληρουνται
παρ' ἐκείνοις σεσιγημένα· ἀλλ' ἐπὶ δευτέρᾳ κἂν
καὶ μακάριος λέγοιτο μόνα τῆς αὐτῆς πρότερον
ἱστορίας οὗτος τοῦ ἀγγέλου πρὸς δὲ ἀναζητήσαντας τὰς
προσελθούσας ἐκείνας κατ' ἀλλήλους δὲ κηρύσσεσθαι
αὐτοῖς παρὰ τῷ λουκᾷ ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ
μνῆμα ἐλθοῦσαι γυναῖκες φέρουσαι ἃ ἡτοί-
μασαν ἀρώματα ἕτεραι ἂν εἶεν τῶν παρὰ τῷ
ματθαίῳ καὶ ἰωάννῃ· ὁ γὰρ ἂν ἔχοι λέγειν ταύ-
ταις πρότερον ἀπαγγείλασα μαρία ἀντὶ παρὰ τὸν
ἀρωμάτων φέρειν τῷ σωματι τῆς ἀναστάσεως
μεμαθηκυίας διὸ ζητοῦμεν ἂν ἑτέρας εἶναι

γράφει γὰρ φαίνονται ὁ πρῶτος οἱ τε λευκοφοροῦντες
παρὰ καὶ οἱ καθ' ἕκαστον καιρὸν ὀφθέντες
ἰσαζόμενοι ὅσοι δὲ καὶ αὐθέντες μὲν γὰρ αὐτῶν
φοροῦσι καὶ οἱ τῶν ὀφθέντων αὐταῖς λόγοις
ἀλλαττόμενοι πρῶτος μὲν γὰρ ἦν καιρὸς ὁ
παρὰ τῷ ματθαίῳ ὀψὲ σαββάτων δεύτερος
τέταρτος δὲ καὶ τελευταῖος ὁ παρὰ τῷ μάρκῳ
καὶ ἰωάννῃ ἀνατείλαντος ἡλίου μέσοι δὲ ὁ τε
παρὰ τῷ ἰωάννῃ καὶ ὁ παρὰ τῷ λουκᾷ καὶ
οἱ ὀφθέντες κατὰ καιροὺς ἰσαζόμενοι ἐφάνη μὲν
γὰρ ὀψὲ σαββάτων ἄγγελος ἐπικαθήμενος τοῦ μνή-
ματος μέσον καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ ὄρθρου δὲ βα-
θέος ἕτεροι οἱ κατὰ τὸν λουκᾶν δύο ἄνδρες
ὀνομασμένοι οὐκ εἴσω τοῦ μνήματος ὀφθέν-
τες ἢ ἀθρόως ἀπαντήσαντες ὁ νεανίσκος

καὶ πρὸ τούτου καὶ τῶν
παρὰ τῷ λουκᾷ
οἱ δύο οἱ ἔσω
τοῦ μνή-
ματος :-

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ταύτης ἄλλης μαρίας τὸν ἐπικαθεζόμενον τῷ
λίθῳ ἄγγελον ἑωρακυίας· τοῦτον δὲ τὸν δύο ἀγ-
γέλους χρόνον τὴν προτέραν ἀληθεύειν ἡμᾶς
ἡγοῦμαι· ἑτέρας οὔσης τῆς παρὰ τῷ ἰωάννῃ
μαρίας παρὰ τὰς παρὰ τῷ ματθαίῳ· καὶ τὸ
ἐπὶ ταύτῃ τῆς μαγδαληνῆς ἐπιγράφηται
διὸ γενομένων τῶν ὡς ἕκαστον ἀπὸ τῆς αὐτῆς
μαγδαληνῆς· τούτου γὰρ δοθέντος πάσα ἄμ-
φισβήτησις λυθήσεται ἑτέρων μὲν παρὰ τῷ
ματθαίῳ μνημονευομένων γυναικῶν· ἑτέρας δὲ
παρὰ τῷ ἰωάννῃ καὶ ἑτέρου ὄντος καὶ τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ ἐπὶ τὸν λίθον καθεζομένου καὶ ἑτέρων
τῶν δύο ἀγγέλων τῶν παρὰ τῷ ἰωάννῃ ἔσω τοῦ
μνήματος ὀφθέντων ἑτέρου δὲ καὶ τοῦ χρόνου
ἑτέρων δὲ καὶ τῶν λόγων τοῦ τε ἀγγέλου τοῦ ἐπὶ
τοῦ λίθου καθεζομένου· καὶ τῶν ἀγγέλων τῶν
ἔσω τοῦ μνήματος θεωρηθέντων· κατὰ δὲ
τὸν μάρκον λίαν πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων
ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου
ἰδοῦ ἄλλαι πάλιν αὗται καὶ ἐν ἑτέρῳ καιρῷ
αἳ καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτὰς τίς ἡμῖν ἀποκυλί-
σει τὸν λίθον καὶ ὅτι εἶδον νεανίσκον καθήμενον
ὥσπερ ἐπὶ τοῦ λίθου καὶ ἀνδρὶ ἀλλ' οὐ καὶ ἄγγελοι οὗτοι
καινὸν οὐ καὶ ἄγγελος ὀνομάζεται· οὐδὲ ἀνήρ
ἀλλὰ νεανίσκος ὥστε καὶ ταύτην ἀφωρισμέ-
νην ἔχειν τὴν διήγησιν καὶ τοὺς ὀφθέντας
ἑτέρους καὶ τὰς ἀφικομένας ἄλλας· καὶ τὸν
καιρὸν ὁμοίως ἄλλον τὸν μετ' ἡλίου ἀνα-
τολάς· τεσσάρων οὖν ὄντων τῶν εὐαγγελιστῶν
ἰσάριθμοι τούτοις καὶ αἱ παρ' αὐτῶν ἀνα

των. σῶζε ἡμᾶς. μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε.
τοὺς ἐκτενῶς σοι ὑμνοῦντας σε εὐσεβῶς.

ς΄ ὁ ἱρμὸς· τὰς τῶν στρατηγῶν

Τῶν ἀσωμάτων ταγμάτων προέχων παρρησίᾳ τὸ
λοιπὸν παρεστὼς τῷ θρόνῳ τῷ ἀστέκτῳ
καὶ θείῳ. αὐτόπτα τῶν ἀρρήτων. σῶζε
ἡμᾶς. μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε. τοὺς σὲ βοῶντας
καὶ σκέπην δεόμενοι ἐκ πειρασμῶν. τοὺς
τὴν μνήμην σου γεραίροντας.

στιχηρὰ. ἦχος δ΄. προσόμοιον. ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι.

Φωτοειδὴς λίαν θεότητος. παραστάτης σοφίας
ἀεὶ κηρυττόμενος ἀρχιστρά-
τηγος. μιχαὴλ δεικνύμενος
πρεσβευτὴς ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. κραυγά-
ζει ὁ οὐρανὸς ἐν
βροντῇ ὁ ἅγιος. ὁ ἅγιος. καὶ τὸ
ὁσαννὰ ἀρχάγγελος ἅγιος. βασιλεία μι-
αλον... μι... βασιλεία καὶ δύναμις·
ἀφθόνως. μία θεότης. καὶ τὸ κάλλος
Καὶ τὸ εἶδος σου τὸ πάντιμον. μιχαὴλ ἀρχάγγελε. τὸ ἀεὶ
θαυμάσιον. μιχαὴλ παρεστὼς ἀπεραντί. πλη-
λωτῆς φύσει διέρχῃ τὰ πέρατα. πλη-
ρῶν τὰ προστάγματα. τοῦ τὸν ὅλον ποι-
ήσαντος. ἐν ἰσχύι σου. γνωρίζο-
μενος. δυνάμεις ἐξαιρέτους τὸ θαυμαστὸν
μένος. ὁ τῶν ἁμαρτωλῶν. τοὺς μυστικῶς ἐκκλησίαις πάντοτε
ἀεὶ ἐργαζόμενος τῇ ἐκκλησίᾳ

ρεω του φαγου ομ

λειομ σε λας φω του

τρα του φω θε τομ

τεισ τομ ζο φορ

λυσ τε τρα κ ω

καὶ θυεσθ τοβρ

παθω με μ χαιν

δεσ φρουειν αλ

εξ αυ α απ

ελ λαμ αυ εξ

αυ λαασ ξ α

αμη μη αυα φμ ω

εων δε μαλο

θ απολαμ λαλ ο τε

ε ωσ Κε αυ τημ ελ

ωσ με ο ταν λωπ

ειμ μω ολ ολ φω

λαμ ιμ μεμ ε

α τω ερμα

ασαι ω υ εμ

διαμ το σ τωρτε

Τὸ τέλος κεαι

ἦχ. πλ. δ΄ αὐ. Τῶν ὁσίων [illegible]
σωκειμαι καὶ ἀμμ [illegible] εἰ ζω[illegible]
τὴν ἀπαρέχλην πεκοντες [illegible]
πελάσας. τὴν μακρὰν ὁδὸν. ἣν καὶ [illegible]
σωεοερ πάζοντες σὺν [illegible]ρον. τὴν ἐκ
τῆς εἰζης ἐκ μὴν ἐτοῦ ἰεσσαί. μακαρ[illegible]
Τὸ σκόερ καὶ ζομε μεθ[illegible]
θεοχόρεν [illegible] προφητῶν τὸ κλέος
θκοσ ἀξιμὴν. τοῦ [illegible] γεννάτε.
τοῦ δαδ ἡ θυγάτηρ. σὺ [illegible] ομ [illegible]
ὀζιίω ἀκεῖμαι. καὶ τῆς ἀμμ [illegible] τῆς [illegible]
φέρονος. καὶ τοῦ [illegible] τὴν καρπό[illegible]
τὴν εἰς [illegible] ἀνακαλοῦνται ἐν τῷ [illegible]
Ἡ πέρην ἄγονος [illegible]. [illegible] καρποφό
ρον γέννα. καὶ ὁ ζαφόμουν [illegible]
καρπον ὀλίγον δου [illegible]. Γάλα [illegible]
φηθ. [illegible] φει κτον. ἡ τερ[illegible] ἐν τῇ γα
στρὶ [illegible] μοσιον [illegible] τον ἐν τῇ γα
[illegible] γαλουχεῖ [illegible] μαζον. [illegible]
[illegible] εροῖς [illegible]
[illegible] ὅτι [illegible] θεοῦ. θερον ἄλογ.
[illegible] ὀμενος θς. [illegible] ο
ὅτι [illegible] αὐτὸν [illegible] τοῖς [illegible]. ὁ
[illegible] ἐν [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] ἐν φιλαγίω καὶ [illegible]
ὁσιων [illegible]
κέβ [illegible]

Ὁ ... τοὺς ἀγγέλους σ· ὡς ἐπέρεγε-
γεν ... πρὸ αὐτοῦ· καὶ τοὺς λειτουργοὺς
τοὺς σὺ ... ὕμνον· μὲ ὅσον τολμη-
τῶν ... αὐτῶν· ἀμέλι ... κε· σὸν
τὸν ἀρχάγγελον ἡμῶν, Μιχαὴλ ἀρχι-
στράτηγον· σοῦ τῆς μεγαλωσύνης· καθὼς
... τὸν ... ὕμνον· τὸν τεί-
σθαι ... ἐν φόβῳ· ... ὡς ...
δόξῃ σου· Στιχ. ἰδιόμελον. ἦχ. πλ. ...
Ὁ τοῦ θεοῦ σκιάσει ἡ χάρις σου ἀρχάγγε-
λε· ἐκ ... τοῦ θεοῦ ... ὅλου ... κα-
... σ· οὐ φέρει γὰρ τοῦ φωτί-
σου ... εἶν· ὁ ... ἐν φόβῳ.
θεῷ ὁ ... τοῦ ... σε· τὴν ... φόρον αὐ-
τοῦ ... καθ' ἡμῶν κινδύνων,
ἀπὸ ... λυτρω-
... ἐκ τοῦ σκοτ... ὑμῶν ...
τοῦ· ... Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγον·
Ἐν ... ἡμῶν ... τῶν ἀ-
γγέλων ... ἀρχῆς ... ὁ ... τοῦ ... της
... ἡμῶν· καὶ ἡμέτερος ... ρατηγός·
ὁ μέγας ἀρχιστράτηγος ... τὴν ...
... ἐν τῷ ... αὐτοῦ ... ει
... ὁ ... ος ...

[illegible] ἐφ' [illegible] ... ἐπὶ [illegible]
[illegible] ... ὑμνοῦμεν [illegible] ... παρθένε
[illegible] Κε δόξα σοι.
[illegible] ἀγαλλιᾶσθε ... ἰδοὺ γὰρ
τοῦ ὑψωτοῦ ὀνομάζων. Καὶ ὁ βλαστὸς τοῦ
[illegible] ὁ [illegible] ... ἐκ ... πρόβλη-
[illegible]. Καὶ [illegible] αἷμα [illegible] ψυχῆ. [illegible]
[illegible] παρ[illegible] τὴν εἴσο-
δον τοῦ ἱερέως [illegible] λου. [illegible]
Καὶ μόνον [illegible] εἰς τὴν οἰ-
κουμένην. προσφέρων τῶν ψυχῶν
[illegible] ἀναθεματίζει [illegible]
φορεῖς. [illegible] ἐν [illegible] καὶ σέβ[illegible]
[illegible] αὐτῶν [illegible] αὐτῶν γεννηθέν-
τα [illegible] ὁ [illegible] ἐλ[illegible]
[illegible] ἀέρος. παραδόξως ἐχ-
θεὶς [illegible] ἔτεκεν ἐν σαρκί. τῶν [illegible]
[illegible] τῶν θεῶν [illegible] ὁ [illegible]
[illegible] ... ὁ γενόμενος
[illegible] θυ. [illegible] διελθὸν. κεκλεισμένην
διεφύλαξε. καὶ πάντα σοφῶς οἰκο-
[illegible] τοῖς [illegible]
[illegible]
καὶ [illegible] Κύριε [illegible] θεὸς

[illegible]

[illegible]

[illegible] Κε δόξα σοι

[illegible] ἀγαλλιάσθω [illegible] ἰδοὺ γὰρ

[illegible] ὁ νυμφίων. Καὶ [illegible] λος τοῦ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] τὴν εἴσ-

οδον τοῦ [illegible] λου. [illegible]

Καὶ μόνον [illegible] εἰς [illegible]

[illegible] πρὸς [illegible] τῶν ψυχῶν

[illegible] θείω [illegible] βουλήματι ἐπεὶ [illegible]

[illegible] φορεῖς [illegible] καὶ σεβ[illegible]

[illegible] αὐτὸν [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ἔτεκες ἐν σαρκί. τὸν [illegible]

[illegible]

[illegible] ὅς [illegible]

[illegible] ἐλθὼν. κεκλεισμένην

διεφύλαξε. καὶ [illegible] σοφὸς [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]